

HOMERI
ODYSSEA
GRÆCE ET LATINE.

EDIDIT,
ANNOTATIONESQUE, EX NOTIS NONNULLIS MANUSCRIPTIS
A SAMUELE CLARKE, S.T.P.

DEFUNCTO RELICTIS,

Partim collectas, adjecit
SAMUEL CLARKE, S.R.S.

EDITIO TERTIA.

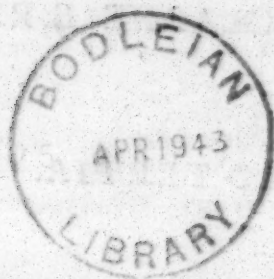
Τὴν Ὀδύσσειαν, καλὸν ἀνδρωπῖν βίη κατόπτερον.

Alcidamas, apud Arist. Rhet. lib. III. cap. 3.

VOL. I.

GLASGUÆ:
IN ÆDIBUS ACADEMICIS,
EXCUDERAT JACOBUS MUNDELL, ACADEMIÆ TYPOGRAPHUS.

1799.

ΤΗΣ
ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Α΄.

Ὑπόθεσις τῆς ραψωδίας Α΄.

Θεῶν ἀγορά γίνεται περὶ τῶν Ὀδυσσεύα εἰς Ἰθάκην πεμφθῆναι ἀπὸ τῆς Καλυψύς νῆα· μετ' ἣν ἡ Ἀθηναῖα εἰς Ἰθάκην παραγίνεται πρὸς Τηλέμαχον, ὁμοιωθεῖσα Μίντη βασιλεῖ Ταφίων. Γενομένης δὲ ὁμιλίας, παραινίσασα ἡ Ἀθηναῖα Τηλεμάχου παραγινέσθαι, διὰ τὴν τῷ πατρὸς ζήτησιν, εἰ Πύλον μὲν, πρὸς Νέστορα, εἰς Σπάρτην δὲ, πρὸς Μενέλαον, ἀπαίρει, ἔμφασιν δῶσα, ὡς θεὸς εἴη. Καὶ τῶν μνηστῆρων γίνεται εὐωχία.

Ἐπιγραφαί.

Θεῶν ἀγορά· Ἀθηναῖς παραινέσις πρὸς Τηλέμαχον· Μνηστῆρων εὐωχία.

Ἄλλως.

Ἄλφα, θεῶν ἀγορὰ, Ὀδυσσῆϊδι Παλλὰδι φέρσας.

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μῆσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
Πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄεστα, καὶ νόον ἔγνω·

LIB. I.

Virum dic mihi, Musa, versutum, qui valdè multum
Erravit, postquam Trojæ sacram urbem evertit;
Multorumque hominum vidit urbes, et mores cognovit:

Ver. I. Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μῆσα.]

Arma, virumque cano—Æn. I. 1.

Dic mihi, Musa, virum, captæ post mœnia
Trojæ.

Qui mores hominum multorum vidit, et
urbes. Horat. Ars Poët. 141.

Ulixen,

Qui domitor Trojæ, multorum providus
urbes

Et mores hominum inspexit, latumque
per æquor
Vol. I.

Dum sibi, dum fociis reditum parat, aspera
multa

Pertulit, adversis rerum immerfabilis un-
dia. Id. Epist. Lib. I. ii. 18.

Ἐν δὲ τοῖς λόγοις ἔκτισται δῶγμά ἐστι τῷ λόγῳ,
ἵνα προῖδωσι περὶ ὃ ὁ λόγος, ἔκ μὴ κρείμνται
ἢ διάνεια· τὸ γὰρ ἀόριστον πλανᾷ. Ὁ δὲ δὴν
δῶκε εἰς τὴν χάριν τὴν ἀρχὴν, ποιῶν ἰχθυοῦσαν
ἀπολυθεῖν τῷ λόγῳ. Διὰ τοῦτο, —“Ἄν-
δρα μοι ἔννεπε, Μῆσα.” Aristot. Rhetoric.
Lib. III. cap. 14. Ὁ δ' Ὀμηρεὺς, δῶκε ἔκ
τῶν ἄλλων διαφύκει, ἔκ τούτ' ἵσκει καλῶς ἰδῆναι, ἵσκει
Α

Πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
'Αρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόσον ἑταίρων·

5

Plurimos autem ille in mari passus est dolores suo in animo,
Magnâ curâ servans suâque animam et reditum sociorum :

5

διὰ τήν τε ψυχὴν, ἢ διὰ φύσιν. Ὀδυσσεὺς γὰρ ποιῶν, ὅτε ἐποίησιν ἅπαντα ὅσα αὐτῷ συνέβη, οἷον πληγῆναι μὲν ἐν τῷ Παρισαίῳ, μανῆναι δὲ προσποιήσεσθαι ἐν τῷ ἀγέρομῳ· ὃν ἄδιν, θάτερον γινόμενον, ἀναγκαῖον ἦν, ἢ εἰς τὸ θάτερον γινέσθαι· ἀλλὰ περὶ μίαν πράξιν, οἷον λέγομεν τὴν Ὀδυσσεύς, συνέστησεν. *Id. Poët. cap. 8.* Σημειώσαι δὲ ὅτι σιωπῇ τὸ τῷ Ὀδυσσεύς ἐξ ἀρχῆς ὄνομα ὁ Ποιητῆς, ἐξαιρῶν αὐτὸν σιμῶσις ἐπιθετοῖς ἢ ἐγκωμίοις, ἢ ἀναρτῶν τὸν ἀκροατὴν. *Eustath.* De toto porro *Odysseæ* poemate ita *Longinus* ; Δείκνυσι δ' ὅπως, inquit, [*Ὀμήρου*] διὰ τῆς Ὀδυσσεύς — ὅτι μεγάλης φύσεως ἀπαρφερόμενης ἢ ἰδίῳ ἔστιν ἐν γῆρα τὸ φιλόμυθον. Δῆλος γὰρ ἐκ πολλῶν τι ἄλλων συντιθεσκώς ταύτην διυτίραν τὴν ὑπόθεσιν, ἀπὸ δὲ καὶ τῷ λείψανῳ τῶν Ἰλιακῶν παθημάτων διὰ τῆς Ὀδυσσεύς, ὡς ἐπεισθὲν τινα τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ, παραστεισθῆναι, ἢ ἢ δὲ ἐκ τῶν ἐλαφύροισι, ἢ τὸς οἰκτοῖς, ὡς πάλαι περὶ προσηγορίαις τοῖς ἡρώσι, ἐν ταῦτα προσεπαροῦσθαι. Οὐ γὰρ ἄλλο, ἢ τῆς Ἰλιάδος ἐπιλόγιος ἔστιν ἡ Ὀδυσσεύς. — Ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας οἶμαι, τῆς μὲν Ἰλιάδος γραφομένης ἐν ἀκμῇ πνεύματος, ὅλον τὸ σωματικὸν δράματικὸν ὑπεστήσασθαι ἢ ἐναγώνιον τῆς δὲ Ὀδυσσεύς τὸ πλεονεχτικὸν, ὅστις ἴδιον γῆρας. Ὅτιν ἐν τῇ Ὀδυσσεύς παρακλῆσαι τις ἐν καταδυομένῳ τῷ Ὀμήρῳ ἦλιν, δ' ὁμοίᾳ τῆς σφοδρότητος παραμένει τὸ μίγνυς. Οὐ γὰρ ἔτι τοῖς Ἰλιακοῖς ἐκείνοις ποιήμασιν ἴσον ἐβλήθη σῶσαι τὸν τόπον, ὃ ἐκμεταλλομένη τὰ ὕψη, ἢ ἰσχυρὰ μὲν ἀμυλῶν λαμβάνοντα, ὃδὲ τὴν προχρυσὴν ἐμῶν τῶν ἐπαλλήλων πᾶσιν, ἢ τὸ ἀνχιόροισι, ἢ τοῖσι μὲν, ἢ τοῖς ἐκ τῆς ἀληθείας φαντασίαις καταπαρακινούμενοι· ἀλλ', ὅτι ὑποχωρῶντος εἰς ἑαυτὸν ὡκυανῶ, ἢ περὶ τὰ ἴδια τίρματ' ἰσημερίης, τὸ λοιπὸν φαίνεται τῷ μίγνυς ἀμπαρτίδης, πῶν τοῖς μυθώδεσι ἢ ἀτίτοις πλάνος. Αἶγρον δὲ ταῦτ' ἐκ ἐπιλήρησιν τῶν ἐν τῇ Ὀδυσσεύς χειμῶνων, ἢ τῶν περὶ τὸν Κῆκλον καὶ τιναν ἄλλον, ἀλλὰ γῆρας διηγούμεναι, γῆρας δ' ὅμως Ὀμήρου. Πλὴν ἐν ἅπασι τέτοις ἔξῃς τῷ πρακτικῷ κρατὶ τὸ μυθικόν. *De Sublimitate, § 9.* E contrario contendit *Dna. Dacier*, in præfatione ad *Odysseam*, hoc non *Poëtæ* ingenio deficienti, sed rei utique ipsius diversitati tribuendum; *Homerumque*, etiam si *Odysseam* priorem, *Iliadem* posteriorem composuisset; utramque tamen eandem, ac nunc habemus, compositorium fuisse. Similiter et *Duportus*; "Par," inquit, "in utroque Opere vis et vigor et splendor ingeni." *Præfat. in Gnomologiam Homericam.* Ac quamvis fatendum quidem in *Iliade*, cuius materia grandior, stylum multo magis

sublimem esse quàm in *Odysseâ*, ubi materia plerumque tenuior; notandum tamen et in *Odysseâ* omnia ubique tam aptè et vividè depicta esse, ut dubitari possit annon arti potius quàm ingenii defectui ascribenda sit ista diversitas. *Homerum* enim "nemo (ut rectè observavit *Quintilianus* lib. X. cap. 1.) in *Magnis* sublimitate, in *Parvis* proprietate superaverit."

Ibid. — πολύτροπον.] Ἐπὶ πολλὰ τρίποντα τὴν διάνοιαν, συντετὸν, ἢ πολλῶν ἱμπεριον τρώτων. *Schol.* "Ut ille vir heroici spiritus et polytropus ab Homero dictus, i. e. multifariâ ingenii dote, multiplici morum cognitione, versatiliq; solertiâ præditus." *Budæus de Affe, lib. V.* Αὐτὸν γὰρ μὴ τὸν Ὀδυσσεύς ἐκ ὅσων, ὡς παντοίαις συμφοραῖς ἀντιτεχνούμενος ἀντιτῇ, σῶσαι ἢ τὸ δὲ ἐκείνη θάλασσα; Τὴν αὐτῇ τὸ ἐκ Κίρκης Μῆλυ, τὴν τὸ ἐν θαλάτῃ κηδεμένην, τὴν τῶν Πολυφῆμου χειρῶν τὸν ἄνδρα ἐξάγει, τὴν ἐξ ἄδου ἀνάγει, τὴν πηγνύει σχιδίαν, τὴν πεῖθει Ἀλκίνοον, τὴν ἀνέχεται βαλλόντων μνηστῆρων, Ἰσού παλαιόντος, Μελαντίου ὑβρίζοντος, τὴν ἱλιουροῖ τὴν ἑστίαν, τὴν τιμωρεῖται γάμοι, τὴν ἄνδρα τοῖς διαγινῇ ἢ θιαῖς ἱππικῶν, οἷον ἀξιοῖ Πλάτων εἶναι τὴν ἐκδιδάσκον. *Maximus Tyrius, Dissertat. XVI. ipso fine.* Cæterum *Scholias* in *Aristophanem* ad *Nubes*, ver. 259. nonnullos hic pro πολύτροπον, πολύτροπον scripsisse annotat.

Ibid. — ὅς μετὰ πολλὰ Πλάγχθη.] Οὐ γὰρ ἀξίον ἐνισχυομένου, ὃδὲ θαλάτῃ χαλίστην περιώμενος, ὃδὲ ἀνθρώποις ἀγροῖς συμφορομένοις· ἀλλὰ ταῦτα μὲν αὐτῷ οἱ μῦθοι ἔχουσιν, αὐτὸς δὲ τῇ ψυχῇ, κέφα χρέματι, ἢ πολυπλανήσας τῶν σωματικῶν, πάντα χυ περιφύροτο, πάντα ἐκπέσει, ὅσα ὡκυανῶ κινήματα, ὅσα γῆς παθήματα, θάλασσας βουλάς, ἀνθρώπων νόμους, ἡλίου φῶς, ἀστῶν χορὸν, γένεσις ζῶων, ἀναχθῆναι θαλάτῃς, νεκρῶν ἐκθάλασσαν, αἶσαν μεταβολὰς, τὰ πολιτικά, τὰ οἰκονομικά, τὰ πολεμικά, τὰ εἰρηικά, τὰ γαμήλια, τὰ γεωργικά, τὰ ἱερικά, τὰ ναυτικά, τῆς παντοίας, φωνὰς ποικίλας, ὅλην παντοδραπῆν, ἐλαφρομένους, ἡδονομένους, κινῶντας, γελῶντας, πολεμῶντας, ἐργαζομένους, ἐκχωρομένους, κλίσθας. *Max. Tyrius, Dissertat. XVI. sub initio.*

Ibid. — πολὺν.] Ἄλ. πᾶσιν.

Ver. 2. — ἰσὺ Τροίης ἱερὸν προσέειπεν ἱεῖρος.] Σημειώσαι δὲ ὅτι τὸ, "Τροίης προσέειπεν ἱεῖρος," ἀρχὴ ἐστὶ τῆς τῷ πολυπλανήσαντι Ὀδυσσεύς συνθέσεως διὰ γὰρ ταῦτα ἐκείνους προσέειπεν ἱεῖρος. *Eustath.* Vide infra ad χ'. 230. Item ad *Iliad.* β'. 278.

'Αλλ' ἔδ' ὡς ἐτάρους ἐρρύσατο, ἱεμένους τε·
 Αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο·
 Νήπιοι, οἳ κατὰ βῆς ὑπερίονος Ἥελίοιο
 Ἦσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.

Sed neque sic servavit socios, tamen si cupiens;
 Sua enim ipsorum insipientia perierunt;
 Stulti, qui boves sublimis Solis
 Comederunt: ille verò his abstulit redditus diem.

Ibid. — ἱερὸν πολλὸν ἔδον.] Διὰ τὸ ταπεινῶσαι ὑπὸ Διὸς ἢ διὰ τὴν πρὸς τὸν Δία εὐσεβίαν. *Schol.*

Ver. 3. Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστια, ἃ νόον ἔγνω.] Ὀμήρῳ δὲ ἃ Ὀδυσσεὺς σοφὸς διὰ πολλὴν πλάνην "Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστια, ἃ νόον ἔγνω." *Maxim. Tyrius, Dissertat. VI.* Οἱ γὰρ ποιηταὶ φρονιμωτάτους τῶν ἡρώων ἀποφαίνουσι τὸς ἀποδημήσαντας πολλαχῶς ἃ πλανηθέντας· ἐν μεγάλῃ γὰρ τίδινται τὸ "πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστια ἃ νόον γνῶναι."

Πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα παρασκευαί τινες εἰς φρόνησιν μεγάλαι, τῶ μαθὼν τῆς χώρας τὴν φύσιν, ἃ ζῶν ἃ φυτῶν ἰδίαις, προσθῆναι δὲ ἃ τὰ τῆς θαλάσσης. *Strabo, Geograph. lib. I. pag. 16. Al. 8.* "Nec immeritò priscæ poetæ divinus auctor apud Graecos, summæ prudentiæ virum monstrare cupiens, multarum civitatum obitu, et variorum populorum cognitu, summas adeptum virtutes cecinit." *Apuleius Metamorphos. lib. 9.* Vide et suprâ *ver. 1.*

Ver. 4. Πολλὰ δ' ὄγ' ἐν πόντῳ πάθιν.]

—multum ille et terris jactatus et alto.
Æn. I. 3.

Ibid. — πάθιν ἀλγέα ὃν κατὰ θυμὸν, Ἀρνύμενος.] *Al.* πάθιν ἀλγέα, ὃν κατὰ θυμὸν Ἀρνύμενος.

Ver. 5. Ἀρνύμενος ἦν τι ψυχὴν ἃ νότον ἱταίρων.] Διὶ ἃ τὸν μίλλοντα στρατηγεῖν, ἃ ἡγεμόνα ἀξιοχρεῖων τυγχάνειν, — ἀνδρεία τῇ πολέμικῃ φρόνησιν ὡς πλείστην προσθῆναι σπουδάζει, ἃ μεγαλοφυχίαν ἃ εὐνοίαν, τὰς τι ἄλλας τὰς τῷ ἡγεμόνι πρῶτας ἀρετάς· ἃ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς ἵσθ' ὅτι μὴ φοίσιται, ἄλλοτε δὲ ἀφελῆσαι· ὅταν δηλαδὴ ὁ τι καιρὸς ἃ ἡ χρεία ἀπειτῇ· καὶ ἐκείνη δὲ στρατηλασίαν ἃ μάχην ἃ συμβολὴν, αἰεὶ ἐγγύς τῷ δεινῷ, μνησθήσεται· τῷδε τῷ ἴσθαι, "Ἀρνύμενος ἦν τι ψυχὴν ἃ νότον ἱταίρων." *Kyriac. Stroz de Republ. lib. 9.* Porro sententiam hîc ita exponit *Scholias*; Τὸ ἴφ' ἑαυτοῦ περιποιῶν ἃ σώζων ἑαυτὸν ἃ τὰς ἱταίρους. ἢ ἀντὶ τῷ κατὰλλασσόμενος τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ, ἃ τὴν εἰς τὸν οἶκον τιμωρίαν, ὑπὲρ τῶν ἱταίων· οἷον αὐτοῖς ἀπολίσθαι θάλασσαν, ἢ καὶ σώσει τὰς ἱταίρους. Διαληπτίον ἔστι τῷ, ἃ νότον. Posteriorem harum explicationum amplectitur *Eustathius*; "Ῥτ. τὲ, "Ἀρ-

"νύμενος ἦν τι ψυχὴν Ὡς." (inquit) ὃ ἔστι ἀντικατὰλλασσόμενος, ἀπὸ μέρους ἐλθὼν τῶν παλαιῶν ποτὶ μισοτιμωρίαν ζῶν τοῖς συναλλάγμασι, τοῖσιν ἀπὸ τῶν ἀργῶν ἐνὸς εἶδους τῶν στρατιωτῶν. Verior tamen, ut opinor, prior *Scholias* interpretatio; videtur enim vox ἀρνύμενος apud Poetam propriè significare expetens, sive exquirens ut laboris præmium:

Τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ σοί τι—

Iliad. α. 159.

Ἀρνύμενος πατρός τι μύγα κλῖος, ἢδ' ἱμὸν αὐτῷ. *ζ. 446.*

— ἔχ' ἱερήιον, ἔδ' ἑοσίην

Ἀρνύσθην — *χ. 159.*

Secundum hanc interpretationem *Horatius*, loco suprâ ad *ver. 1.* citato; "Dum sibi, dum sociis reditum parat:" itemque *Budeus de Affe, lib. 5.*; "Salutem suam tandem anxie sociorumque perquirebat." Sed et confirmatur hæc accipiendi ratio ex *ψ. 253. infrâ*, ubi similis sententia occurrit;

Νότον ἱταίρων διζήμενος, ἢδ' ἱμὸν αὐτῷ.

Ibid. Ἀρνύμενος ἦν.] Quâ ratione Ἀρνύμενος hîc ultimam producat; item πάρος, *ver. 21.* et ἐνὶ, *ver. 27.* et Ὀρίσας, *ver. 40.* vide ad *II. α. 51.* Cæterum de profodiâ vocis Ἀρνύμενος, vide ad *II. γ. 260.*

Ver. 7. Αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.] Citat hunc versum *Eustathius*, ut et *ver. 32. 33. infrâ*, ad demonstrandum, *Homericum* sententiæ isti, fato scilicet et necessitate omnia regi, non suffragari. Ταῦτα γὰρ, (inquit,) ἃ τὰ τοιαῦτα, τῷ πάντα γίνεσθαι καὶ ἀναγκάσθην, ἐναντίως. *Præparat. Evangel. lib. VI. cap. 8.* Citat porro hunc versum *Maximus Tyrius, Dissertat. XL.* Vide *infrâ* ad *ver. 32. 33.*

Ibid. Αὐτῶν.] *Al.* Αὐτῶν.

Ver. 8. — αἱ κατὰ βῆς ὑπερίονος Ἥελίοιο Ἦσθιον.] Vide *infrâ* ad *μ. 353. Ὡς.* Ἐμνήσθη σέταν, ἵνα ἐν προαιρέσει ἀδικήσαντες ἀπόλονται. *Schol.*

Ibid. — ὑπερίονος.] Ἐπιθετικῶς, τῷ ἡλίῳ ἀπὸ τῷ ὑπὲρ ἡμᾶς ἵνα. Ἦσιδος δὲ Ἰταίων αὐτῶν ἱερακλήσθην. *Schol.* Ἰταίονα δὲ νομισίον αὐτῶν, τὸν ὑπερίονον αἰεὶ τῆς γῆς. *Heraclid. Pontic.*

Τῶν ἀμόθεν γε, θεᾶ, δύγατερ Διὸς, εἶπε κ' ἡμῖν.
 "Ενθ' ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
 Οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν·
 Τὸν δ' οἶον, νόσῃ κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς,
 Νύμφη πότνι ἔρυκε Καλυψώ, δῖα θεάων,
 Ἐν ῥέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε, περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
 Τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἰκόνδε νέεσθαι
 εἰς Ἰθάκην, εἰ δ' ἐνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων,
 Καὶ μετὰ θῖσι φίλοισι· θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες,
 Νόσφι Ποσειδάωνος· ὃ δ' ἀσπερχές μενέαινε
 Ἀντιθέῳ Ὀδυσῇ, πάρος ἦν γαῖαν ἰκέσθαι.
 Ἄλλ' ὃ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἑόντας,
 (Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαΐαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,

10

15

20

Hæc aliquā-ex-parte, dea, filia Jovis, dic et nobis.

10

Jam alii quidem omnes, quotquot effugerant sævam mortem,
 Domi erant, bellóque elapfi atque mari;

Hunc autem solum, reditûs indigentem atque uxoris,

Nympha veneranda detinebat Calypso, nobilis dea,

In specubus cavis, cupiens sibi maritum esse.

15

Sed quandò jam tempus venit, circumvolventibus annis,

Quo ei destinârunt dii domum redire

In Ithacam; neque tum evaserat è laboribus,

Etiam inter suos amicos; dii verò miserabantur omnes,

20

Præter Neptunum: ille autem indefinenter irascebatur

Divino Ulyffi; antequàm in suam in terram venisset.

Sed ille quidem Æthiopas adierat longè semotos,

(Æthiopas, qui bifariam divisi sunt, ultimi hominum,

Ver. 10. — ἀμόθεν.] Ποθὲν. ἔτι λίξις τῶν Ἀσπικῶν ἢ ἀπὸ τινὸς μέρους, ἐκὸθεν Δίλεις. Schol. et Hesychius.

Ver. 11. "Ενθ' ἄλλοι μὲν πάντες.] "Οτι ἐνθ' ἐνταῦθα τὴν ἀρχὴν τῆς τῷ Ὀδυσσεύς πλάνης, ἀρχὴν τῆς ἑαυτῷ ποιήσεως Ὀμηρος τίθεται· ἀλλ', ὥσπερ ἐν τῇ Ἰλιάδι, ἔτω ἔ νῦν ἀπὸ τῶν ἰγγυὺς τῷ τίλει ἀρχίλει. Eustath. Vide ad II. α. 1.

Ibid. — αἰπὺν ὄλεθρον.] Αἰπὺς, ὑψηλός, σκληρός, χαλεπός. Eustath. et Etymol. Magn. à Barnesi citati. "Item ἀφυκτος, (inquit "Barnesius,) ut Iliad. v. 773. — νῦν τοι "σῶς αἰπὺς ὄλεθρος." Minus rectè; ibi enim non αἰπὺς, sed σῶς intelligendum est ἀφυκτος.

Ver. 12. — πεφευγότες.] Vide ad II. β'. 314.

Ver. 16. — περιπλομένων ἐνιαυτῶν.]

volventibus annis.

Æn. I. 238.

Ver. 18. — πεφυγμένος.] Barnesius e-

didit πεφυγμένος· rationibus haud satis idoneis. Vide ad II. ζ'. 488.

Ver. 22. — μετεκίαθε.] Al. μετεκίαθε.

Ver. 23. — Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαΐαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν.]

Oceani finem juxta, Solemque cadentem
 Ultimus Æthiopum locus est —

Æn. IV. 480.

Πάντες γὰρ οἱ παραπλεύσαντες τῷ Ὀκεανῷ τὴν Λιβύην, οἱ τε ἀπὸ τῆς ἱερῆς, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν σελῶν, μέχρι ποσὺ προελθόντες, εἴτα ἀνέστρεψαν, ὑπὸ πολλῶν ἀποσιῶν κωλυόμενοι ὥς ἔ πίστευε κατέλιπον τοῖς πολλοῖς, ὡς τὸ μετὰ διείργει ἰδμεν. Καὶ μὴν σύρρες ἢ πᾶσα Ἀτλαντικὴ θάλασσα, ἔ μάλιστα ἡ κατὰ μεσημβρίαν. Ἀπαντες δὲ εἴποι τὰ τελευταῖα χωρία, ἐφ' ἃ πλείους ἦλθον, Αἰθιοπικὰ προσηγόρευσαν, ἔ ἀπήγγειλαν ἕως. Τί ἐν ἄλλοις εἰ ἔ Ὀμηρος ὑπὸ τοιαύτης ἀκοῆς ἀχθεὶς διχὰ διήρει, τὸς μὲν πρὸς ἀναβολὴν λίγων, τὸς δὲ πρὸς δύσιν; τῶν μεταξὺ ἔ γνωσκομένων εἶτι εἶσιν εἶτι μὴ εἶσιν. Strabo, Geograph. lib. I. pag. 57. Al. 32. Ὀμηρος

Οἱ μὲν δυσομένε υπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος,) 25
 Ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνείων ἐκατόμβης.
 Ἐνθ' ὅγε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
 Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίᾳ ἀθρόοι ἦσαν.
 Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
 Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
 Τὸν ῥ' Ἀγαμέμνονιδος τηλεκλυτὸς ἔκταν' Ὀρέσσης· 30
 Τῷ ὅγ' ἐπιμνησθεῖς, ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα·
 ὦ πόποι, οἷον δὴ νῦν θεὸς βροτοὶ αἰτιόωνται·

Alii quidem ad occidentem solem, alii verò ad orientem,) 25
 Adfuturus taurorumque et agnorum hecatombæ.
 Ibi ille delectabatur convivio assidens : at dii alii jam
 Jovis in ædibus Olympii congregati erant.
 His autem sermones cepit pater hominumque deorumque ;
 Recordabatur enim in animo eximii Ægisthi,
 Quem Agamemnonides inclytus occiderat Orestes : 30
 Hujus ille recordatus, verba inter immortales fecit ;
 " Papæ, ut scilicet deos mortales culpant !

ἡ διὰ τὴν διαίρεσιν τῶν Αἰθίοπων, ἢ ὅτι τὰς Ἰνδοὺς
 ἦδει τινὰς τοιούτους τοῖς σφύμασιν· ὅθεν γὰρ ἀρχὴν
 εἶδεναι τὰς Ἰνδοὺς εἰκὸς Ὀμηρον. Ὅπως δ' ὅγι
 Εὐεργέτης κατὰ τὸν Εὐδόξειον μῦθον ἦδει τὰ κατὰ
 τὴν Ἰνδικήν, ὅθεν τὸν πλεον τὸν ἐπ' αὐτῇ· ἀλλὰ
 μᾶλλον κατὰ τὴν λιχθησαν ὑφ' ἡμῶν πρότερον
 διαίρεσιν. Id. lib. II. pag. 162. Al. 103.
 Τινὲς δὲ πρὸς τῷ Νεῖλῳ σχίζονται αὐτὸς λίγν-
 σιν. Schol. Vide ad Il. α. 423.

Ibid. — διδαχάσαι.] Vide ad Il. α. 37.
 et v. 736.

Ver. 24. Οἱ μὲν δυσομένε — οἱ δ' ἀνιόντος.]
 Al. Ἡμῖν δυσομένε — ἢ ἀνιόντος.

Ver. 27. — Ὀλυμπίᾳ.] Al. Ὀλύμπιοι.

Ver. 29. — ἀμύμονος Αἰγίσθοιο.] " Ho-

mere, (inquit Dna. Dacier) accompagne ici
 " le nom d'Egiste d'une épithète que je n'ai
 " pu ni dû conserver; le Pere des Dieux et des
 " hommes, dit il, s'étant souvenu du sage Egiste :
 " ἀμύμονος, c'est à dire, irrépréhensible, à qui on
 " ne peut rien reprocher. Comment ce Poète
 " peut-il dire cela d'un scelerat qui a assas-
 " siné son Roi pour en épouser la femme, et
 " se rendre maître de ses Etats?" Atqui vox
 ἀμύμων non eum denotat qui sit omnibus
 virtutibus ornatus, omnibus vitiis immunis ;
 sed eum qui unâ pluribusve animi aut cor-
 poris dotibus sit eximius. Atque ita ac-
 cipit Scholiastes, qui exponit ; " Ἦτοι καλῶ πρὸ
 τῷ μοιχεύσαι· ἢ τῷ κατὰ γένος ἀγαθῷ. Simili-
 tērque Eustathius ; Ἀμύμονα γὰρ (inquit) ὀνο-
 μάζει νῦν τὸν ἀπατάλλον Αἰγίσθον ὁ Ὀμηρικὸς
 Ζεὺς, ὅτι ἐκ τῶν ἐκείνου κακῶν λαβὼν τὸ ἐπίθετον,
 ἀλλ' ἀφ' οὗ ὡς εἰκὸς εἶχε καλῶν. Εἶχε δὲ, τὸ
 εὐγενὲς, τὸ εὐεδὲς, τὸ συνήθον. Vide ad Iliad.
 β. 623. δ. 88. et ε. 155.

Ver. 30. Τὸν ῥ'.] Quem utique — Quem
 scilicet.

Ver. 31. — ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα.]
 Al. ἔπια πτερόνι ἀγόρευι· et ἔπια πτερόνιτα
 προσεύδα.

Ibid. et ver. 67. — ἀθανάτοισι.] Simili-
 tērque ver. 79. Ἀθανάτων. Vide ad Il. α.
 398.

Ver. 32. — οἷον δὴ νῦν θεὸς βροτοὶ αἰτιό-
 ονται· Ἐξ ἡμῶν γὰρ φασὶ κακὸν ἔμμεναι.]
 "Ὅταν γὰρ ἀμάρτη εἰς ἀπαρτιοθῇ [Al. ἀπαρτιοθῇ]
 ὁ νῦν ἀρετῆς, αἰτιώται τὰ θεῶν, τὴν ἰδίαν τρο-
 πὴν προσάπτων θεῷ. Philo, Sacra Legis Al-
 legoriarum, lib. 3.

Ita Lyconides apud Plantum ;

Deus mihi impulsor fuit —

Deos credo voluisse —

Plaut. Aulular. Act. IV. Scen. I. ver. 7. 12.

Similiter et apud Euripidem ;

Τὸς δ' ἰνθάδ' αὐτὸς ὄντας ἀνθρωποκτόνους

Εἰς τὸν θεὸν τὸ φαῦλον ἀναφύρον δοκῶ.

Iphigen. in Taur. ver. 387.

Et apud Æschylum ;

Μηδὲ πρὸς αὐτῆς θηραβεῖσαι

Μέμψηδ' ὀύχην, μηδὲ τοῖ' εἴπηθ',

Ὡς Ζεὺς ὑμᾶς εἰς ἀπρόσπλον

Πῆρ' εἰσέβαλε. Μηδ' ἔητ', αὐταὶ δ'

Τμᾶς αὐτάς. —

Prometh. vinct. ver. 1071.

Et Solon apud Diogenem Laërtium, lib. I. ;

Εἰ δὲ πιστόνατι δεινὰ δὲ ὑμῖν ἐρη κακότησα,

Μήτι θεοῖς τέτων μοῖραν ἐπαμύριστε.

" Negat (Chrysippus) oportere ferri audiri-

Ἐξ ἡμέων γάρ φασι κακὰ ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Σφῆσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.

Ὡς καὶ νῦν Αἰγίσθος ὑπὲρ μόρον Ἀτρεΐδαο

35

Γῆμ' ἄλοχον μνηστῆν, τὸν δ' ἔκτανε νοσήσαντα,

Εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον, ἐπεὶ πρό οἱ ἔπομεν ἡμεῖς,

Ἑρμείαν πέμψαντες εὐσκοπον Ἀργεφόντην,

Μήτ' αὐτὸν κτείνειν, μήτε μνῆσθαι ἄποιτιν·

Ἐκ γὰρ Ὀρέσαιο τίσις ἔσσεται Ἀτρεΐδαο,

40

Ὀκπότην ἂν ἠέκησεν τε καὶ ἤς ἱμείρεται αἴης.

Ὡς ἔφαθ' Ἑρμείας· ἀλλ' ἔφρηνας Αἰγίσθοιο

* Ex nobis enim aiunt mala esse, hi verò et ipsi

* Suâ stultitiâ præter fatum calamitates patiuntur.

* Quemadmodum et nunc Ægisthus præter fatum, Atridæ

35

* Duxit uxorem sponsam, ipsumque occidit reversum,

* Gnavus gravis exiti; quoniam illi prædiximus nos,

* Mercurio misso speculatore Argicidâ;

* Ut neque ipsum occideret, neque ambiret ejus uxorem:

* Ex Oreste enim erit ultio Atridæ;

40

* Postquam puberit et suam desiderabit ditionem.

* Sic dixit Mercurius; sed non menti Ægisthi

* que homines aut nequam aut ignavos et
* nocentes et audaces; qui quum in culpâ
* et in maleficio relictî sunt, perfugiunt ad
* fati necessitatem, tanquam in aliquod Fa-
* ni asylum; et, quæ pessimè fecerunt, ea
* non suæ temeritati, sed fato esse attribu-
* enda dicunt. Primus autem Homerus
* sapientissimus et antiquissimus poetarum
* dixit in hisce versibus; Ὡς πόποι, αἶν δὴ
* ἔστω· βροτοὶ αἰτιόωνται· Ἐξ ἡμῶν γὰρ
* ἔστω· Gellius, lib. VI. cap. 2. Vide ad
* versum sequentem.

Ver. 33. — αἱ δὲ καὶ αὐτοὶ Σφῆσιν ἀτασθα-
* λήσιν.]

Γνώσθ' ὅτι ἀνθρώπους αἰτιόωνται πῆμας ἔχοντας.

Pythag. Aurea Carm. ver. 54.

Ἐγὼ μὲν ἐν ἀπαρτὶ μὴ ῥε ἀληθῶς μάστιγι Διὸς ἀν-
* θρωποι αἰτιόωνται, ἐξ ἑκείνης φάμενοι κακὰ σφίσιν
* εἶναι, "οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ Σφῆσιν" ἔστι ἀτασθαλίῃσιν,
* ἔστι ἀφροσύναις καὶ ἁμαρτίαις, "ὅτι μόνον ἄλγε' ἔ-
* χουσιν." Plato, in Alcibiade secundo. Simi-
* liter Hierocles: Πολὺ δὲ μοι δοκεῖ συμβάλλ-
* εσθαι τῷ καλῶς χρῆσθαι Διοί, καὶ τὰ δειλη-
* φῆναι, ὡς ἑκάστος ποιεῖ κακὰ γίγνεται Διὸς αἴτιος·
* ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐκ τῆς κακίας ἀπαυτῶ μόνως,
* οἱ δὲ Διὸς τὸ ἐφ' ἑαυτοῖς ἀγαθῶν τί εἶναι αἴτιος,
* καὶ τοῦ εὐχεσθῆναι ἡμῶν δὲ ἱσμεν οἱ τὰς εὐ-
* χησίας αὐτῶν ὅτι προσημαίω, περιβάλλοντες δὲ
* ἰαυτὸς κακῶς αἰτιάζονται. Hierocl. Fragmentum,
* quod inscribitur, Πῶς Διοίς χρῆσθαι; ubi
* et hunc Homeri locum adducit. Similiter
* et Maximus Tyrius; Οὐδὲ καὶ εἰμαρμένῃ ἀν-
* θρώποι συμβοῦναι, ἔστι γὰρ· Δίμης ἀνάσσειν Διὶ

αἰτίαν κακῶν. — ψυδῆσαι μὲν ὁ Ἑλληνιστὴς λέ-
* γων, [Infrâ λ'. 61.] "Ἀσὶ με δαίμονος αἴσα
* κακῶν" ψυδῆσαι δὲ ὁ Ἀγαμέμνων λέγων
* [Iliad. ε'. 86. 87.] — "ἐγὼ δ' ἐκ αἰτίας
* εἰμι, Ἀλλὰ Ζεὺς, καὶ μοῖρα, καὶ ἡεροφῶντις
* Ἑρινός." Εἰς δὲ καὶ τὰς ἐνὸς αἰτίας εἶναι
* μοχθηρίας ἀνθρώπων εὐφημοὶ ἀπογραφὰ ἀνα-
* βίβων αὐτῆς τὴν αἰτίαν τῷ δαίμονι, καὶ ταῖς
* μοῖραις, καὶ ταῖς ἱουνοῖς. Dissertat. III. Et
* Dissertat. XXII. Ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ τὰς αἰσχροὺς
* ὀλισθος αὐτοφύως ἀσθενείας λέγων ἢ καὶ τὰς ἐπι-
* κλῆς ψυχῆς καλακύνουσα διὰ ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμη-
* μάτων, καὶ τὰς αὐτὰς ὁδοὺς ταῖς μοχθηρίαις
* συμβαίνει. Ἀνάσσει γὰρ τῷ Διὶ αὐτῷ λέγουσιν,
* "Ὡς πόποι, αἶν δὴ ἐν Διὶ βροτοὶ αἰτιόωνται"
* ἔστω.

Ibid. — ἡμῶν.] Pronuntiabatur ἡμῶν.

Ver. 34. καὶ 35. — ὅτι μόνον.] Hic in-
* telligimus, dicere Poëtam ea præter fatum
* hominibus contingere, quæ violenta sunt
* "et præter naturæ ordinem." Sponda.
* Vide ad II. β'. 155. et α'. 336. Scholiastes
* autem ὅτι μόνον hic exponit ὅτι τὰ σπρον-
* μῶν et ad ver. 42. infra, καὶ ἐντὺ (inquit)
* δηλονότι δύο πρὸ ἑαυτοῦ εἶναι εἰμαρμέναι· αἰ-
* ρῆται δὲ ἑαυτοῖς ἢ βάλῃται.

Ver. 34. — ἄλγε' ἔχουσιν.] Al. ἄλγε' ἔχουσιν.

Ver. 37. — αἰπὺν ὄλεθρον.] Vide suprâ ad
* ver. 11.

Ver. 39. — ἡμῶν.] Al. ἡμῶν.

Ver. 40. Ἐκ γὰρ Ὀρέσαιο τίσις ἔστω Ατ-
* ρεΐδαο.] φασὶ δὲ οἱ παλαιοί, μὴ δὲ ἐν ἑαυτοῖς
* λέγειν, ἐκ γὰρ Ὀρέσαιο Ἀτρεΐδαο, ἔστι τῷ ἑαυτοῦ
* τῷ Ἀτρεΐδῃ· ἀλλὰ μάλλον ἔστι ἐξ Ὀρέσαιο τίσις,

Πείθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἀθρόα πάντα ἀπίτισι.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

ᾧ πάτερ ἡμίτερε Κρονίδη, ὕπατε κρείονίην,

45

Καὶ λήν κείνός γε ἰοικότι κείται ὀλέθρῳ·

ᾧς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.

Ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῇ δαΐφρονι δαίεσθαι ἦτορ,

Δυσμῶρῳ, ὃς δὴ δηδὰ φίλων ἀπο πῆματα πάσχει,

Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλὸς ἐστὶ θαλάσσης,

50

Νῆσος δεινδρήεσσα· θεὰ δ' ἐν δώμασι ναίει

“*Perfuasit bona consulens: nunc autem cumulatè omnia luit.*”

Huic autem respondit deindè dea cæcia Minerva;

“*O pater noster Saturnie, summe regum,*

45

“*Et valdè ille quidem merità jacet morte:*

“*Sic pereat et alius, quicumquè talia fecerit!*

“*Verùm mihi pro Ulyssè prudenti cruciatur cor,*

“*Infelice; qui jamdiù, procul ab amicis, calamitates patitur*

“*Insulâ in circumfluâ, ubi et umbilicus est maris,*

50

“*Insula sylvoſa: dea verò intra domum habitat*

ταῖς ἐν ἰνδύκῃς ἔσται τῷ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονος· λίγυσι γὰρ τὸν Ὀμηρον μὴ σχηματίζειν ἀπὸ πάσης παρηνυμίας, εἰ μὴ ὁ πάντες εὐδὲς εἴη Διὸς υἱός. *Eustath.*

Ibid. — Ὀρίσας — Ἀτρεΐδῃ. Vide infra ad ξ. 199.

Ver. 40. 43. — τίς — ἀπίτισι. De harum vocum profodiâ, vide ad *Il.* χ. 19. et ν. 414.

Ver. 41. Ὀπάς' ἄρ. *Al.* Ὀππὸν' ἄρ.

Ibid. — ἰμείρεται. *Al.* ἰκίχεται.

Ver. 44. & 80. — γλαυκῶπις Ἀθήνη. Vide ad *Il.* α'. 206.

Ver. 45. ᾧ πάτερ ἡμίτερε Κρονίδη, ὕπατε κρείονίην.]

O pater, ð hominum Divûmque æterna potestas. *Æn.* X. 18.

Ver. 47. ᾧς ἀπόλοιτο. Ita edidit *Barnesius.* *Al.* ᾧς ἀπόλοιτο. Quod et præfert *Henricus Stephanus*; “*Malo*” (inquit) “*εἰ, ut sit*

“*optantis:*” verùm, ut opinor, minus rectè. *Ibid.* ᾧς ἀπόλοιτο ἢ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι. Σησιανὸς ὁ Ἀφρικανός. — πρῶτον μὲν ἐν Νομῶνι τὴν τελευταίαν τὴν Τιβέριν ποταμὸν, ἀνταρῶντι ἐν αὐτῇ Ὀμηρικῇ, “*ᾧς ἀπόλοιτο ἢ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.*” *Plutarch.* in *Tiberio et Caio Graccho.*

Ver. 48. — δαίεσθαι. *Al.* καίεσθαι.

Ver. 51. Νῆσος δεινδρήεσσα. Vide infra ad ξ. 162.

Ibid. — ἐν δώμασι ναίει. *Al.* ἐν δώματι ναίει. Atque ita in commentario legit *Eustathius.*

Ver. 52. Ἀτλασὶς θυγάτηρ ἰλιόφρονος. Ὀλίβρις, ἰσχυρὸς πολέμιος τοῖς θεοῖς. — Οἱ δὲ

ἰδιόφρονες, ἵνα ἢ, πρὸς τῶν ὅλων φρονήσεως αὐτοὺς γὰρ ὁ Ἀτλας τὸν κόσμον βαστάζων παραδίδωται. *Schol.* Secundum posteriorem explanationem *Eustathius*; Ὀλιόφρονες (inquit) τὸν ταῦτοι Ἀτλασὶς τοῖς, ὡς τὰ ὑπὲρ ὅλων φρονήσαντες, ἢ τῶν ὅλων φρονήσιον. Atque hoc ferè sensu alibi hanc vocem usurpare videtur Poëta;

Ἀνταρῶντι τῇ ἰλιόφρονος Αἰήτῃ.

Infra α'. 137.

Κύρην Μίνως ἰλιόφρονος — α'. 321.

Aliam porro hîc conjecturam profert *Scholias*, legendum videlicet Ἀτλαντὸς θυγάτηρ ἰλιόφρονος. Quod et viro erudito *Merico Casaubono* maximè probatur; *Dissertat.* I. de *superâ Homeri editione*, haud longè à fine: ubi plura de hoc loco. Cæterum apud *Hesiodum*, notante *Barnesio*, Oceani et *Tethyas* filia memoratur *Calypso*; *Theogon.* ver. 359.

Ibid. — ἔστι θυγάτηρ Πάσης βίνθια οἶδα. Πολυδὸν τι ἰνομαζόμενον χωρίον, ἰσαῦθα Ἀτλαντὰ κατέκειτο πολυπραγμονεῖν τὰ ἐν ὑπὲρ φασὶ ἢ τὰ ὑπάντα. Πιστωθῆναι δὲ ἢ Ὀμήρῳ περὶ τῷ Ἀτλαντῷ. “*Ἀτλασὶς θυγάτηρ ἰλιόφρονος, ἔστι θυγάτηρ Πάσης βίνθια οἶδα.*” *Ἔν.* *Pausanias*, Lib. IX. cap. 20.

Ver. 53. — ἔχει διὰ κίνας αὐτὸς Μανράς, αἱ γαίαν τι ἢ ἄρην.]

Ἀτλας ὁ θεὸς τῶν αὐτῶν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνταρῶν.

Πείρασιν ἐν γαίῃς πρῶτον· Ἐσπερίδων λιγυφώνων.

Ἐσπερίδων καὶ τῶν ἀκαμάτων χίρην.

Hesiod. *Theogon.* ver. 517.

"Ατλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅς τε θαλάσσης
 Πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δὲ τε κίονας αὐτὸς
 Μακρὰς, αἱ γαῖάν τε καὶ ἕρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι·
 Τῇ θυγάτηρ δύσηνον ὀδυρόμενον καλεῖται.
 Αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλίοισι λόγοισι
 Θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσειαι· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς,
 Ἰέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
 Ἦς γαίης, θανέειν ἰμείρεται· ἔδ' ἐν σοὶ περ
 Ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, Ὀλύμπιε· ἔ νύ τ' Ὀδυσσεὺς
 Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων,
 Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο, Ζεῦ;
 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Τέκνον ἑμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;

55

60

- "Atlantis filia multiscii, qui et maris
 "Omnis profunditates novit, sustinetque columnas ipse
 "Longas, quæ terramque et cælum diffiniant:
 "Ejus filia infortunatum lugentem detinet;
 "Semper enim mollibus et blandis sermonibus
 "Demulcet, ut Ithacæ obliviscatur; verum Ulysses,
 "Cupiens vel fumum exilientem videre
 "Sux terræ, mori cupit; neque tibi tandem
 "Commovetur charum cor, Olympic: Nonne tibi Ulysses
 "Argivorum apud naves gratificabatur sacrificando,
 "Trojâ in latâ? quid illi tantum irascaris, ô Jupiter?
 Huic autem respondens allocutus est nubium-coactor Jupiter,
 "Mea filia, qualis tibi sermo excidit septo dentium?

55

60

Τίμονα κυρτῶν ἕρανῶν, τὸν Ἀτλας ἔχει.
 Euripid. Hippolyt. Caron. ver. 746.

"Ἀτλας ὁ χαλκίοισι νότοις ἕρανόν,
 Θιῶν παλαιὸν οἶκον, ἐκτρέφων.

Id. Ion. ver. 1.

— Ἀτλαντος, ὅς πρὸς ἰσπίρους [ἰσπείρους]
 τόπους

"Ἔσθ' ἡ κίον' ἕρανῶν τε καὶ χθονός

"Ὡμοῖς ἱερίδων — Æschyl. Prometh. 349.

Atlantis duri, cælum qui vertice fulcit.
 Æn. IV. 247.

Ver. 55. Τῇ θυγάτηρ δύσηνον ὀδυρόμενον κα-
 λεῖται.]

Hunc Phœnissa tenet Dido, blandisque
 moratur

Vocibus — Æn. I. 674.

Ver. 56. Αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι.] Al. Αἰεὶ δ' ἐν
 μαλακοῖσι.

Ver. 58. Ἰέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα
 νοῆσαι Ἦς γαίης, θανέειν ἰμείρεται.] Hinc O-
 vidius de Ulyssē;

optat
 Fumum de patriis posse videre focis.

Ex Ponto, Lib. I. Epist. iii. 33.

Et Apuleius; "Ulyxes fumum terrâ suâ
 "emergentem compluribus annis è littore
 "prospectans, frustrâ captavit." Apolog. I.
 Cæterum sensum hoc in loco ita exponit
 Scholiastes: "Ὁ πρότερον ἐπιθυμῶν καπνὸν τῆς
 πατρίδος ἰδεῖν, νῦν εὐχεῖται διὰ τὰ κατήχοντα
 τελευτῆσαι. Minus recte: Sententia enim,
 (ut opinor) eadem hic est ac infrâ ἡ. 224.
 ubi Alcinoë dicit Ulysses;

ἰδόντα με καὶ λίποι αἰῶν
 Κεῖσιν ἑμὸν, δμῶές τε, καὶ ὑπεριβίς μέγα
 δῶμα.

Atque ita accipit Dio Chrysostomus; Τέλος
 δὲ, (inquit,) ὥς φησὶν ὁ Ποιητής, ἐπιθύμῃ
 καπνὸν ἰδεῖν ἀπὸ τῆς αὐτῆς γῆς ἀνέστη, καὶ ἐξ οὗ
 παραχρῆμα ἀποδήσκειν. Orat. XIII. haud
 longè ab initio.

Ver. 60. — ἔ νύ τ' Ὀδυσσεὺς.] Al. ἔ νύ
 τ' Ὀδυσσεὺς.

Ver. 63. — νεφεληγερέτα Ζεὺς.] Vide ad
 II. ἄ. 175.

Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θεῖοιο λαοθόρμην;
 "Ὅς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἰστὰ θεοῖσιν
 Ἀθανάτοισιν ἔδωκε, τοὶ ἕρπαιον εὐρὺν ἔχουσιν;
 Ἀλλὰ Ποσειδάων γαῖήτοχος ἀσπελὲς αἰεὶ
 Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὄφθαλμῷ ἀλάωσεν,
 Ἀντίθεον Πολύφημον, ὃν κράτος ἐστὶ μέγιστον
 Πᾶσιν Κυκλώπεσσι· Θόῳσα δὲ μιν τέκε νύμφη,
 Φόρκυος θυγάτηρ, ἁλὸς ἀτρυγέταιο μείδουλος,
 Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγείσα.
 Ἐκ τῆ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
 Οὔτι κατὰ κλίνει, πλάττει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
 Ἀλλ' ἄγεθ', ἥρπεις οἶδε περιφραζόμεθα πάντες
 Νόσον, ὅπως ἔλθῃσι· Ποσειδάων δὲ μεθήσκει
 "Ὅν χόλον· εἰ μὲν γὰρ τι δυνήσεται ἀνὴρ πᾶντων,
 Ἀθανάτων ἀέκῃσι θεῶν, ἐριδαινέμεν οἶος.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 "ὦ πάτερ, ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπαρξαι κρείοντων,

65

70

75

80

" Quomodd unquam ego Ulyssis divini obliviscerer?
 " Qui et mente superat mortales, et abundè sacra Diis
 " Immortalibus dedit, qui cælum latum habitant?
 " Verùm Neptunus terram-continens assiduò semper
 " Ob Cyclopem irascitur, quem oculo privavit,
 " Parem-deo Polyphemum, cujus robur est maximum
 " Inter omnes Cyclopa: Thoosa verò cum peperit nympha,
 " Phorcynis filia, maris infructuosi principis,
 " In specubus cavis Neptuno mixta.
 " Ex eo tempore Ulysses Neptunus terræ-quassator
 " Neutiquam occidit, sed errabundum-arcet à patriâ terrâ.
 " Verùm agite, nos ipsi dispiciamus omnes
 " De-reditu, ut revertatur; Neptunus autem remittat
 " Suam iram: neque enim quicquam poterit contra omnes,
 " Immortalibus invitis Diis, contendere solus."
 Huic autem respondit deinde dea cæcis Minerva;
 " O pater noster Saturnie, supreme Regnantium,

65

70

75

80

Ver. 66. "Ὅς περὶ μὲν — περὶ δ'."] Hen-
 sicus Stephanus legendum censet περὶ μὲν —
 περὶ δ', ut vox scilicet περὶ cum sequenti
 ἐν jungatur, sicut *Iliad.* α. 258. Οἱ περὶ
 μὲν βουλῇ Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὶ μάχεσθαι. Sed
 hoc leviculum.

Ver. 68. — ἀσπελὲς.] Ἀμετακινήτως,
 κατὰ εἴρησιν τῶν σκελῶν ἢ ἀδιαιρέτως, καὶ
 ἄγαν σφοδρῶς. Schol.

Ver. 69. — κεχόλωται.] Vide ad *Il.* α.
 37. et *v.* 736.

Ibid. — ὃν ὄφθαλμῷ ἀλάωσεν.] Vide in-
 frà ad *i.* 380. &c.

Ver. 70. Ἀντίθεον Πολύφημον.] Εἰπὼν,
 Vol. I.

" Κύκλωπος κεχόλωται," ἢ μίλλων ἱστα-
 γῶν, " ἀντίθεον Πολύφημον," ὅμως ἥλλαξε τὴν
 σύνταξιν ὁμοιοπῶτως τῇ ἐπιμελεῖ. Κύκλωπος,
 ὃν ἀλάωσεν, ἐπὶ τὸν Πολύφημον. *Eustath.* De
 hujusmodi Syntaxi, vide ad *Il.* ζ. 396.

Ibid. Ἀντίθεον.] Νῦν τὸν ἐναντιούμενον τοῖς
 θεοῖς, τὸν ἀσπίδα. Schol. Minus rectè. Vide
 suprà ad ver. 29.

Ver. 72. Φόρκυος θυγάτηρ.] Ἐνάλιος γὰρ
 θεὸς ὁ Φόρκυς. Schol.

Ibid. — ἀτρυγέταιο.] Vide ad *Il.* β. 27.

Ver. 73. — γλαφυροῖσι.] *Al.* γλαφυρῆσι.

Ver. 74. & 83. — Ὀδυσῆα.] Vide ad
Il. α. 265.

Εἰ μὲν δὴ νῦν τῷτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
 Νοσήσαι Ὀδυσῆα δαΐφρονα ὄνδε δόμονδε,
 Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον Ἀργειφόντην
 Νῆσον ἐς Ὀγυγίην ὀτρύνομεν, ὅφρα τάχιστα
 Νύμφη εὐπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βελήν,
 Νόσον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται.
 Αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' ἐσελεύσομαι, ὅφρα οἱ υἱὸν
 Μᾶλλον ἐποτρύνω, καὶ οἱ μένος ἐν φρεσὶ θεῖω,
 Εἰς ἀγορὴν καλέσαντα καρηκομόωντας Ἀχαιῆς,
 Πᾶσι μνηστῆρεσσιν ἀπειπέμεν, οἷτε οἱ αἰεὶ
 Μῆλ' ἀδινὰ σφάζεσι, καὶ εἰλίποδας ἔλικας βῆς.

85

90

- " Siquidem nunc hoc gratum beatis diis,
 " Redire Ulyssē prudentem ad suam domum,
 " Mercurium quidem jam internuncium Argicidam
 " Insulam in Ogygiam jubeamus ire; ut celerrimē
 " Nymphæ pulchricomæ edicat certam nostram-sententiam,
 " Reditum Ulyssis magnanimi, uti redeat.
 " Porro ego in Ithacam proficiscar, ut ei filium
 " Magis excitem, et ei robur in mente ponam,
 " Ut in concionem vocatis comatis Achivis,
 " Omnibus procis interdicit, qui ei semper
 " Pecora plurima mactant, et flexipedes camuris-cornibus boves.

85

90

Ver. 82. Εἰ μὲν δὴ.] Siquidem reverà —.

Ver. 84. — διάκτορον.] Ἀγγελὸν σαφῆ.

Schol. Διάκτορος δὲ Ἀργειφόντης ὁ διάγων τὰς ἀγγελίας, ὃ ἐναργῶς ὃ σαφῶς φαίνειν τὰ ἐξαγγιλλόμενα. Eustath.

Ver. 88. Αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' ἐσελεύσομαι.]

Τὴν Ἀθηνᾶν ὑπὸ Διὸς ἀποσελλομένην πρὸς Τηλέμαχον εὐρίσκομεν, εὐλόγως. Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀγαν νόστητος ἤδη τὴν εἰσοσαετὴ ἡλικίαν ὑπερ-
 κύπτην μέλλουσιν ἐπὶ τὸν ἄνδρα. Καὶ τις αὐτὸν ὑπὸ τοῖς τῶν γιγνομένων λογισμῶς, ὡς ἐκ ἐτι
 χρή διαμαρτυρεῖν [Gesperus legendum conjicit
 διαμαρτυρεῖν] ἐπὶ τῇ τιτραετεί τῶν μνηστῶν
 ἀσωντία. Τῶσαν δὲ τὸν ἀθροίζομενον ἐν Τηλέμα-
 χῳ λογισμῶν, Ἀθηνᾶς ἐπιφάνειαν ἡλληγόρησιν.
 Heraclid. Pontic. Similiter et Eustathius;
 "Οτι τὸ τὴν Ἀθηνᾶν εἰς Τηλέμαχον καλεῖσθαι ἐν
 Ἰθάκῃ ὃ ὑποβαλεῖν τὰ ποιητεία, τὴν τῆς φυ-
 σικῆς φρονήσεως ἐπιδημίαν δηλοῖ. — Ἦδη
 γὰρ ὁ Τηλέμαχος ἡλικίας ἐπέβη τελευτήσεως, ὃ
 φρονεῖν ἐχέουσι, ὃ οἶα συνίνασι οἶα ὑπὸ τῶν μνη-
 στῶν ἔτασχειν.

ἄλλ' ἂν τί σε χρὴ

Νηπιᾶς ὀχέειν, ἵπαι ἂν ἐτι τηλίκος ἴσθι.

Infra ver. 296.

Unde nihili est quod hic Homero vitio-vertit
 Scriptor Gallicus Rapin; " Si Telemaque
 " dans l' Odyssée va chercher Ulysse dans
 " les Cours de la Grece, il ne sçauroit faire

" un pas sans l' assistance de Minerve. Elle
 " le conduit par tout, le fait penser à tout,
 " il ne fait rien, et ne pense à rien de
 " luy-même." Comparaison d' Homère et de
 Virgile. Vide et ad Il. α. 194. et β. 169.

Ver. 90. — Ἀχαιῆς.] Τὸς Ἰθακησίους.
 Schol.

Ver. 91. Πᾶσι μνηστῆρεσσιν ἀπειπέμεν.]
 Ἰστίον γὰρ ὅτι ἐντυθεῖν ὁ Ποιητὴς ἀρχεται τὰ
 κατὰ τὴν μνηστροφονίαν τιπταίνεσθαι, καὶ τῆς
 ἐπ' αὐτῇ πιθανολογίας διμυλίας ἐκ μακρῶ
 προκαλεσάλλεσθαι· αὐτὴ γὰρ ἐπὶ τὸ σκοπιμα-
 τικὸν τέλος τῆς ποιήσεως ταύτης ὃ τὸ τῶν
 πράξεων τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνδρῶν καὶ ἡρώων
 αὐτοῖς κεῖται τῷ Ποιητῇ καὶ τρόπον τινὰ, τὰ
 ἄλλα πάντα δι' αὐτὴν πίπταται. Διὸ ὃ αὐτὴν
 ἀνύσας ὁ Ποιητὴς, συγκαλεσάμενος ὃ τὸ βιβλίον.
 Eustath. Atque hinc liquet libros hosce ab
 Homero non, ut nonnulli crediderunt, spar-
 sim et singulatim, sed totos uno consilio fu-
 isse conscriptos. Vide ad Il. α. initio.

Ver. 92. — ἀδινὰ.] Ἦτοι λιπαρὰ, πρὸς
 σύγκρισιν τῶν βοῶν ἢ ἀντὶ τῷ ἀδινῶς, ἵνα ὃ
 πυκνῶς ὃ συνῶς. Schol. Ἀδινὰ δὲ, τὰ πυκνὰ
 ὃ δαψιλῆ ὃ εἰς κόρον ἀπὸ τῆς ἀδην. Eustath.

Ibid. — εἰλίποδας ἔλικας.] Quā ratione,
 εἰλίποδας hic ultimam producat; item πρῶ-
 τος, ver. 113.; vide ad Il. α. 51.

Ibid. — ἔλικας.] Ἐλικοειδῆ κέρατα ἔχοντα.
 Schol.

Πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἡμαθόεντα,
 Νόσον πευσόμενον πατρός φίλε, ἦν πε ἀπέστη
 'Ηδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.

95

"Ως εἶπεσ', ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πίδαλα,
 Ἀμβρόσια, χρύσεια, τὰ μιν φέρον ἡμὲν ἐφ' ὕγρην,
 'Ηδ' ἐπ' ἀπέρονα γαῖαν, αἶμα πνοιῆς ἀνέμοιο·
 Εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀπαχμένον ὀξεί χαλκῷ,
 Βριθῦ, μέγα, σιβαρόν, τῷ δάμνησι εἴχας ἀνδρῶν
 'Ηρώων, τοῖσιν τε κοτίσσειται ὄβριμοπάτρη.
 Βῆ δὲ κατ' ἐλύμποιο καρήνων αἰΐζασα·

100

" Mittam autem in Spartam et in Pylum arenosam,
 " Reditum sciscitaturum patris dilecti, sicubi audierit ;
 " Atque ut ipsum gloria insignis inter homines habeat."
 Sic fata, pedibus subligavit pulchra talaria,
 Immortalia, aurea, quæ ipsam ferebant tam super mare,
 Quam super immensam terram, simul-cum flatu venti :
 Sumpfit autem validam hastam, acuminatam acuto ære,
 Gravem, magnam, solidam ; quâ domat acies virorum
 Heroûm, quibus utique irascitur forti-patre-nata.
 Descendit autem ab Olympi verticibus festinans :

95

100

Ver. 93. Πέμψω δ' ἐς Σπάρτην.] *Al.* Πέμψω δὲ Σπάρτην.

Ver. 95. 'Ηδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.] "Οὗτο σχῆμα ἀμφιβολίας ἐστὶν, " 'Ηδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν." Δηλοῖ γὰρ, ἡ ὅπου φήμη ἔχει εἶναι τὸν 'Οδυσσεύα· ἡ ὅπως εὐκλαία ἔχει τὸν Τηλέμαχον ὡς κοπιῶσαντα ὑπὲρ τοῦ πατρὸς· καὶ ἐπὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡ ἰστορία. *Eustathius.* Similiter et *Spondanus* ; " Ambigua (inquit) videtur oratio ; nam istud μιν non facile dictu est, quo referatur ; an ad Ulysssem, " an ad Telemachum. Si ad Ulysssem referatur, sensus erit : Sicubi Telemachus audiat, ubi gentium famâ sit Ulysses. Si " ad Telemachum, intelligendum est, hâc " diligentia et officio Telemachum laudem " et famam sibi esse comparaturum." Mihi quidem nulla hîc videtur ambiguitas ; prior enim explicandi ratio, ne quid ampliùs dicam, cum voce ἐσθλὸν nequaquam congruit. Vide autem et infra ad ver. 284. et ad γ. 78.

Ver. 96. — ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πίδαλα, Ἀμβρόσια, χρύσεια.]

— pedibus talaria nectit
 Aurea ; quæ sublimem alis, sive æquora
 supra,
 Seu terram, rapido pariter cum flamine
 portant. *Æn.* IV. 239.

Ibid. — καλὰ.] Similiterque ver. 131.

et 155. καλὸν et ver. 137. καλῇ et ver. 208. καλὰ. Vide ad II. β. 43.

Ver. 99. Εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος.] Ἀθετυνται μετὰ ἀερίσκων, ὅτι ἐν τῇ τῆς Ἰλιάδος, καλῶς. *Schol.* Ubi pro, ἐν τῇ τῆς Ἰλιάδος, *Barnesius* edidit ἐν τῇ α', τῆς Ἰλιάδος : " Nam hic locus," inquit, " extat in α', " i. e. in decimo *Iliados*." Atqui in isto libro occurrit unicus tantum hic versus, Εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀπαχμένον ὀξεί χαλκῷ, ver. 135. neque ibi de *Minervâ*, sed de *Nestore* usurpatus. Ideoque *Scholiassem* ista potiùs *Iliados* loca respicere crediderim, ubi *Minervam* ad prælium sese accingentem depingit Poëta ; i. 745. γ. 389.

λάζιλο δ' ἔγχος
 Βριθῦ, μέγα, σιβαρόν τῷ δάμνησι εἴχας
 ἀνδρῶν
 'Ηρώων, τοῖσιν τε κοτίσσειται ὄβριμοπάτρη.

Quorum versuum posteriores duo hîc ad verbum repetuntur, ver. 100. 101.

Ibid. — ἀπαχμένον ὀξεί χαλκῷ.]

— ferro præfixum robur acuto.
Æn. X. 479.

Ver. 102. Βῆ δὲ κατ' ἐλύμποιο καρήνων αἰΐζασα.]

Illa viam celerans —
 cito decurrit tramite virgo.
Æn. V. 609.

Στῇ δ' Ἰθάκῃ ἐνὶ δῆμῳ, ἐπὶ προθύροις Ὀδυσῆος,
 Οὐδὲ ἔπ' αὐλείῃ· καλὰ μὲν δ' ἔχε χάλκῳ ἔγχος,
 Εἰδομένη ξείνῳ Ταφίων ἡγήτορι Μάντῃ. 105
 Εὖρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήτορας· οἱ μὲν ἔπατα
 Πισσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
 Ἥμενοι ἐν ρινοῖσι βοῶν, ἃς ἔπαινον αὐτοῖ.
 Κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρυνεὶ Δεράποντες,
 Οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδαρ, 110
 Οἱ δ' αὖτε στόγχοισι πολυτρήτοις τραπέζας
 Νίζον, καὶ προτίθεντο, ἰδὲ κρεῖα πολλὰ δατυῦντο.
 Τὴν δὲ πολὺ πρῶτος ἶδε Τηλέμαχος Ἰσοάδης·
 Ἦτο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιμημένος ἦτορ,
 Ὅσσόμενος πατέρ' ἰοῦλὸν ἐνὶ φρεσὶν, ἔποθεν ἑλθὼν 115

Stetitque Ithacæ in populo ad vestibulum Ulyssis,
 Limine in aula, manu verò tenebat ferream hastam;
 Similis hospiti Taphiorum duci Mentæ.

105

Invenit autem procos superbos: illi quidem tum
 Talis ante januam animum oblectabant,
 Sedentes in pelibus bovm, quos occiderant ipsi.
 Pracones verò ipsa et seduli famuli,
 Alii quidem vinum miscebant in crateribus et aquam,
 Alii autem spongia multiformis mentas
 Abstergebant, et proponebant, et carnes multas dividebant.
 Hanc verò longè prius vidit Telemachus deo-similis;
 Sedebat enim inter procos charo mortuus corde,
 Cernens patrem eximium in mente, si alicundè veniens

110

115

Ver. 103. Στῇ δ' Ἰθάκῃ ἐνὶ δῆμῳ] Δῆμος, ὡς παρ' ἱν' Ἰθάκῃ, ὡς καὶ τὸ Ὀδυσσεύς βασιλεῖον. Schol. Δυναταὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὸ Ἰθάκῃ ἐν δῆμῳ κρητῆρες, ἀπὸ τοῦ ἐν τοῖς Ἰθακείοις, ὡς καὶ μὲν ἑλίου ἐστὶν. (infra ver. 237.) "Τρώων ἐνὶ δῆμῳ." Eustath. Posterior verior videtur explicandi ratio ex aliis locis ubi eandem phrasin usurpat Poeta:

"Τμήτρην δ' ἐκ ἐστὶ γένους βασιλεύοντες ἄλλοι
 Ἐν δῆμῳ Ἰθάκῃ" infra ἄ. 532.

καὶ δι' αὐτῶν

Ἐν δῆμῳ Ἰθάκῃ μὲν ὁμήλικας ἔμμεν
 ἔμεν. ἄ. 418.

Εἰ γὰρ μιν ζῶν γ' ἐλπίχης Ἰθάκῃ ἐνὶ δῆμῳ.
 ἄ. 283.

Ver. 104. & 121. — χάλκῳ ἔγχος.]
 Vide ad II. γ'. 380.

Ver. 105. — Ταφίων.] Τάφος, ἡ νῆσος τῶν Ἐχινάδων, ἣν κατέκταν Τηλεφίλος. Schol. Ceterum mirè, nè dicam planè ridiculè, de hac voce Eustathius in Comment. ad ver. 343. hujus libri: Καὶ ἴσως καὶ διὰ τοῦτο, συμ-
 βολικῶς καὶ ἀπὸ τοῦ ἐν Παιδίῳ τῇ τῷ Τηλέμαχῳ ἰσχυροτάτην Ἀθήνῃ, ἡγήτορι Ταφίων ἀπεί-

κασι, διὰ τὸ ἐκαστὸν αὐτῶν τῶν ἐν αὐτῇ φησὶ
 αὐτοῖς. Τάφος γὰρ ἡ νῆσος, ἡμονίαν ἔχει
 πρὸς τὸν Τάφον, ὡς καὶ αὐτὸς τὰς ἀγέτας.
 Vide ad II. ἄ. 242.

Ver. 106. — μνηστῆρας ἀγήτορας.] Ἀγαν
 αἰδέσθαι, ὑπερεῖς. Schol. Ὅτι τὰ ἀγέτας,
 ἡ μὲν καὶ ψόγῳ λαμβάνεται, ὡς καὶ διὰ τὸν
 Θεοῦ καὶ ὑπερεῖς ἄλλα καὶ ἐπὶ ταῖς, ὡς καὶ
 τὸν αἰδέσθαι διὰ τὸ, ὡς καὶ ταῖς καὶ ἡμῶν
 αἰδέσθαι. Eustath. Quin et nihil opus ut hic
 in malam partem accipiatur vox ἀγέτας.
 Vide supra ad ver. 29. et 70.

Ver. 107. Πισσοῖσι — θυμὸν ἔτερπον.]
 Vide Aethnaum, lib. I. cap. 14. Ubi lusus
 hic Praeconum particulatim describitur.

Ver. 107. 110. 112. — ἔπατα
 ἔμισγον — Νίζον.] Vide ad II. ἄ. 84.

Ver. 108. Ἥμενοι ἐν ρινοῖσι βοῶν, ὡς ἑλάνων
 αὐτοῖς.] Διὰ τοῦτο τὸ βίαιον ἑλάνων τῶν μνη-
 στήρων, τὸ τὰς βόρρας διαστρωμένον τῶν Θεοῦ
 κατέκταν. Schol.

Ver. 110. — ἄρ.] Ut fieri solet —

Ver. 113. — Σισυφῆος.] Vide ad II. ἄ.
 217.

Ver. 115. Ὅσσόμενος πατέρ' ἰοῦλὸν ἰδὼν ἑλθὼν

Μνηστῆρων τῶν μὲν σπένδασιν κατὰ δώματα Δάη,
 Τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι, καὶ πτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
 Τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενος, ἄσιδ' Ἀθήνην.
 Βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο· νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
 Ξάνον δητὰ Δύωφω ἰφασάμεν· ἐγὺνὼ δὲ σᾶς
 Χεῖρ' ἔλε δεξιτερὴν, καὶ ἰδέετο χαλκῆον ἔγχος.
 Καὶ μιν φωνήσας ἔπειτα πτερόεντα προσηύδα·

120

Χαῖρε, ξῆνε· παρ' ἄμμι φιλήσαιο· αὐτὰρ ἔπειτα
 Δάπτει πασσάμενος μυθήσαιο, ὅττιο σε χερῶν.

“Ὡς εἰπὼν ἠγάθ', ἥ δ' ἴσταντο Παλλὰς Ἀθήνη·

125

Θεὸς δ' ὅτε δὴ ῥ' ἔντοσθεν ἴσαν δόμῳ ὑψηλοῖο,
 Ἐγχος μὲν ῥ' ἔστασι φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
 Δυροδόκης ἔντοσθεν ἐνθάδε, ἔνθα περ ἄλλα
 Ἐγχέ' Ὀδυσσεὺς ταλασίφρονος ἔστατο πολλὰ·

Αὐτὴν δ' εἰς θρόνον ἔσεν ἄγαν, ὑπὸ λίτα πιτάσας,

130

Καλὸν, δαιδάλειον· ὑπὸ δὲ θρόνου ποσὶν ἦεν.

Procorum quidem dispersionem per aedea faceret,
 Honorem autem ipse haberet, et bonis suis imperaret.

Hæc cogitans, procis affidens, vidit Minervam;
 Igitur rectâ foras; indignabatur nempe animo

Hospitem diu ad januam stare: propè autem astans,
 Manum prehendit dextram, et accepit æream hastam,

120

Et ipsam compellans verbis alatis allocutus est;

“Salve, hospes; à nobis amice excipieris: ceterum deinde
 “Cœna refectus loqueris, quid tibi opus sit.”

Sic factus præibat, sequebatur autem Pallas Minerva:

125

Illi verò cum jam intrâ domum venissent excelsum,
 Hastam quidem Telemachus statuit ferens ad columnam longam,
 Intrâ armarium bene-politum; ubi utique alix
 Hastæ Ulyssis magnanimi stabant multæ:

Ipsam verò in thronum collocavit ducens, stragula substrato,
 Pulchro, ingeniose facto; sub pedibus autem scabellum erat.

130

φρονέων.] “Ὡς ἐν ταῖς ἐνδοξασίαις καὶ ἐν τῇ
 μὲν Δάη καὶ τῇ αὐτῇ φρονέων, καὶ ἐν τῇ
 αὐτῇ σπένδων. Porphy. Quæst. Homeric. 16.
 Ὀνόμαζεν δὲ φρονέων ἢ φρονέωντος καὶ μὴ
 φρονέοντος, καὶ αὐτὰ τὴν αὐτὴν βλάβην καὶ ἀναδιδό-
 κωμεν. “Ὡς ἐν ταῖς ἐνδοξασίαις καὶ ἐν τῇ
 αὐτῇ σπένδων καὶ τῇ αὐτῇ φρονέων.” Eustath.
 Ver. 116. — σπένδων.] Vide ad II. α.
 67. et 140.

Ver. 123. — φιλήσαιο.] Vide ad II. β.
 304. et α. 338.

Ver. 124. 138. — πασσάμενος — Νί-
 ψαδαι.] Vide infra ad ε. 491. et ad ε. 296.

Ver. 126. Οἱ δ' ἴσταντο.] Vide ad II. ε.
 433. et 504.

Ver. 127. Ἐγχος μὲν δ' ἔστασι φέρων πρὸς
 κίονα μακρὴν.]

Exin, quæ in mediis ingenti adpixa co-
 lumnae

Ædibus astabat, validam vi corripit haf-
 tam.

En. XII. 92.

Ver. 128. Δυροδόκης.] Δυροδόκης· καὶ τὴν
 καὶ ἀντιθέσθαι τῇ κίονι, καὶ ἐνταῦθα ἀποτίθε-
 σθαι τὰ δέματα. Schol.

Ibid. — ἔνθα περ.] Ubi scilicet —

Ver. 130. — λίτα.] Ὅμηρος δὲ ἢ θαν-
 μασιώτατος, τῶν γεγραμμένων τὰ μὲν κατώτερα,
 λίτα δὲ καὶ φάσμα, ἥτοι λιπαρὰ καὶ μὴ βελανιδίνια,
 καὶ τιποικιλιμνία. Athenæus, lib. II. cap. 9.
 Vide et ad II. α. 644.

Ver. 131. — ἦεν.] Al. ἦεν.

Ver. 132. — κλισίῳ.] Δίφρον, ἀνάκλιτον
 (Barnesius ex MS. edidit ἀνάκλιτον) ἔχοντα,
 καδίδων. Schol. Vide infra ad ver. 145.

Πὰρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἔκτοθεν ἄλλων
 Μνηστῆρων· μὴ ξᾶνος, ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῶ,
 Δείπων ἀδήσειεν, ὑπερφιάλοισι μετελθὼν,
 Ἦδ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο.
 Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρεσα
 Καλῇ, χρυσῇ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
 Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν·
 Σῖτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρεσα,
 Εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παριόντων.
 Δαιτρός δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν αἰέρας
 Παντοίων, παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
 Κήρυξ δ' αὐτοῖσιν δάμ' ἐπώχετο οἰνοχοεύων.
 Ἔς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγήνορες· οἱ μὲν ἔπειτα

135

140

Juxta autem ipse sibi fellam posuit variegatam, seorsum ab aliis
 Proci; ne hospes, offensus tumultu,
 Convivium molestum haberet, cum superbis congressus;
 Atque ut ipsum de patre absente interrogaret.
 Aquam verò ancilla ex gutto profundeabat ferens
 Pulchro, aureo, super argenteum lebetem
 Ad lavandum; juxtaque politam stravit mensam:
 Panem verò veneranda proma apposuit ferens,
 Fercula multa apponens, largiens de praesentibus.
 Coquus autem carniū lances apposuit sumens
 Omnigenūm, ipsis etiam apponebat aurea pocula.
 Praeco porro eos sedulo obibat vinum fundens.
 Ingressi autem sunt proci superbi, qui quidem deinde

135

140

Ver. 133. — ἀνιηθεὶς.] Vide ad II. σ'. 762. et α. 24.

Ver. 134. Δείπων ἀδήσειεν.] Ὅτι τὸ, δείπων ἀδήσειεν, ἀντὶ τοῦ ἀνιηθεῖς, ἀπὸ τοῦ ἀνιῶς κί-
 κραιται. Διὸ δ' ἐκταταμίον ἔχει τὸ δίχρονον.
 Eustath. Ceterum nonnullos ἀδήσειεν scrip-
 sisse testatur Barnesius.

Ver. 136. Χέρνιβα.] Τὰ ἐπὶ τῶν χειρῶν
 ὕδατα. Schol.

Ibid. — προχόῳ.] Ἀγγείῳ προχυτικῷ,
 ἀπὸ τοῦ χίειν τὸ ὕδωρ· τῷ καδ' ἡμᾶς ἔστιν.
 Schol. Apud Andronicum Livium; Guttus,
 Pollubrum.

Ver. 140. — χαριζομένη παριόντων.]
 Παριόντα δὲ βρώματα λίγει, τὰ ἐν τῷ ταμίῳ
 ἀποδίτα, ἥτοι ἑλκῶτα. Eustath.

Ver. 141. Δαιτρός δὲ κρειῶν πίνακας.] Athe-
 naeus haec omittenda contendit: Ἀμαζόνισσι
 δὲ οἱ ἰφίεης γράφοντες τούτους τὰς στίχους·

Σῖτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα,

Εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παριόν-
 των.

Δαιτρός δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν αἰέρας.

Εἰ γὰρ ὕδατα παρέθηκεν ἡ ταμίη, δῆλον ὅτι

κρεῶν λείψανα τυγχάνοντα τὸν δαῖτον ἔκ' ἔδει
 παρεσφίρειν διότι τὸ δίχρονον ἀπαρκεῖ, lib. V.
 cap. 4. Quin et, uti ad hunc Athenaei lo-
 cum annotat Casaubonus, infra Odys. h. 175.
 ubi hic locus iterum occurrit, repetuntur
 versuum horum priores duo, "Σῖτον δ' —
 "παριόντων," omisso sequenti "Δαιτρός δὲ
 "ἔς." Eustathio verò, quocum facit et
 Dna. Dacier, haud satis idoneae videntur A-
 thenaei rationes: Καὶ μὴν καινὸν ἄλλως ἔδιν,
 τῶν τριῶν εἰχῶν φυλαττομένων, τὴν μὲν ταμίην
 ἑλκῶτα παραδίδοι, τὸν δ' αὖ δαιτρὸν ἐπιτροπία
 παντοῖα πρόσφατα ποικιλίας τε χάριν ἔχουσα
 φιλοφροσύνης ἰνδείξιν. Eustath.

Ibid. Δαιτρός.] Μάγειρος· ὁ διανέμων τὰ
 κρεῖα. Schol. "Hic acceptos à coquo
 "cibos mienfis inferebat, illatos secabat."
 Casaubon. Annotat. in Athenaeum, lib. V.
 cap. 4.

Ver. 143. & 153. Κήρυξ.] Ita Barnesius.
 Rectè, ut opinor. Vide supra ad II. α.
 149. et β'. 267. Vulgg. utrobique Κήρυξ.

Ver. 144. — μνηστῆρες ἀγήνορες.] Scho-
 liae exponit ἄγαν αὐθάδεις· sed vide supra
 ad ver. 106.

Ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμὰς τε θρόνους τε· 145
 Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν·
 Σῖτον δὲ δμῳαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισιν·
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα, προκείμενά, χεῖρας ἱαλλον.
 Κῆροι δὲ κρητῆρας ἐπεσέψαντο ποτοῖο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο 150
 Μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
 Μολπὴν τ' ὄρχησ' ὅς τε· τὰ γὰρ τ' ἀναθήματα δαιτὸς.

Ordine sedebant per sedilia thronosque:

His verò præcones quidem aquam in manus fuderunt;

Panem autem ancillæ accumulabant in canistris:

Illi verò ad cibos paratos appositos manus porrigebant.

Juvenes autem crateras coronarunt potu.

At postquam potus et escæ desiderium exemerant

Proci, ipsis quidem alia in mente curæ-erant,

Cantus saltatioque: hæc enim sunt ornamenta convivii.

Ver. 145. Ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμὰς τε θρόνους τε.] Ἐκαθίζοντο δὲ καὶ δειπνῶντες οἱ τότε. Πολλὰ γὰρ γυνὶ ὁ Ὅμηρος φησὶν "Ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμὰς τε θρόνους τε." Ὁ γὰρ θρόνος αὐτὸς μόνον ἰλιυθίριος ἐστὶ καθίζουσαν ὑποκαθίστα, ὅπερ θρόνον καλεῖται, ἐντυθύνει αὐτὸν ἀνόμεσαν θρόνον, τῷ θρήσασθαι χάριν, ὅπερ ἐπὶ τῷ καθίζεσθαι τάσσουσιν. — Ὁ δὲ κλισμὸς περιτοσίτῳς κηρύσσεται ἀνακλίσσει. *Athenæus*, lib. V. cap. 4.

Ver. 147. 148. 149. Σῖτον δὲ δμῳαὶ ἔσ.] *Barnesius* locum hunc versuum ordine mutato, alioque etiam versu inserto, ita edidit;

Κῆροι δὲ κρητῆρας ἐπεσέψαντο ποτοῖο

Νόμισαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δαΐεσσι.

Σῖτον δὲ δμῳαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισιν

Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.

Atque hanc ordinationem ex *Iliad.* i. 174. *Odys.* γ. 338. φ. 270. itemque ex *Eustathio*, confirmari existimat vir eruditus. Sed, ut opinor, minùs rectè. Nam in omnibus locis jam citatis non occurrunt duo isti versus, Σῖτον δὲ δμῳαὶ — χεῖρας ἱαλλον. Et quamvis in *Eustathii* textu locus hîc, uti nunc disposuit *Barnesius*, editus sit; liquet tamen ex commentario ipsum non ita legisse. Porro versum istum, "Νόμισαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δαΐεσσι," agnovisse quidem hîc videtur *Scholias*, qui vocem Νόμισαν citat, exponitque Ἐμίρισαν. *Hensericus Stephanus* autem in annotationibus ad hunc locum, quamvis versum hunc in Editionibus plerisque reperiri fatetur, aliundè tamen huc irrepsisse pro certo habet. Vide infra ad γ. 340. et φ. 272.

Ver. 147. — παρενήνεον.] Τὸ δὲ παρενήνεον — δηλοῖ — τὸ σωρεύειν, καὶ ἐμφαίνει τὸν πληθυντὸν τῷ σίτῳ. *Eustath.*

Ver. 148. — ὀνείαθ'.] Τὰ ὄνησιν ἐμπόνητα ἰδίματα. *Schol.*

Ver. 149. — κρητῆρας ἐπεσέψαντο ποτοῖο.] Crateros magnos statuunt et vina coronant. *Æn.* I. 728.

Vide et ad *Il.* α. 470.

Ver. 150. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο.]

Postquam exempta fames, et amor compressus edendi. *Æn.* VIII. 184.

Vide ad *Il.* α. 469.

Ver. 151. — τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει.] Πισανῶς, ἵνα ὁ Τηλέμαχος καιρὸν σχῇ. *Schol.*

Ibid. — μεμήλει.] *Eustathius* in commentario legit μεμήλει. Quo modo neutiquam constabit Temporum ratio. Vide ad *Il.* β'. 614. et ad α. 37. et 221.

Ver. 152. Μολπὴν τ' ὄρχησ' ὅς τε· τὰ γὰρ τ' ἀναθήματα δαιτὸς.] Ita infra γ. 99.

Φόρμιγγος γ', ἡ δαιτὶ συμπορὸς ἐστὶ θαλαίη. Et ε'. 270.

— ἐν δὲ τε φόρμιγγι

Ἡπίει, ἣν ἄρα δαίη δαίη παῖσαν ἐταίρην.

Καὶ μοι μὲν οὖν ὑπολαβέτω ὅτι πρὸς τέρψιν μόνον χρησάμενος ἦν ὁ μυσικὸς Ὅμηρος διὰ τῶν ἄλλων γὰρ βαθύτερος ἐστὶ νῦν ἐγκεχυρμένος τοῖς ἴσιν. Εἰς γὰρ ὠφίλειαν καὶ βοήθειαν τὴν μεγίστην αὐτοῖς καιροῖς παρέλαβε μυσικὴν λίγων δὲ οἷς τὰ δαίτια καὶ τὰς συνουσίας τῶν ἀρχαίων. Συνίσταται γὰρ εἰσαγγεῖσθαι μυσικὴν, ὡς ἐκείνη

Κέρυξ δ' ἐν χερσὶν κίθαριν περικαλλία θῆκε
 Φημίω, ὃς ῥ' ἦϊδε παρὰ μνηστῆρων ἀνάγκη.
 Ἦτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν αἶδεν
 Αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπι' Ἀθήνη,
 "Αγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πειθοῖαθ' οἱ ἄλλοι·
 Ξάνε φίλ', εἰ καὶ μοι νεμεσήσῃς, ὃς εἴη κεν εἶπω;
 Τύτοισιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδῇ,
 Ῥᾶ, ἐπεὶ ἀλλότριοι βίοντι νήποιον ἔδουσιν

155

160

Præco autem in manus citharam perpulchram posuit
 Phemio, qui quidem canebat inter procos necessitate.
 Ac ille quidem citharam-pulsans præludebat ut sciret caneret:
 Verùm Telemachus allocutus est cæcis-oculis Minervam,
 Propè admoto capite, ut ne audirent alii;
 "Hospes chare, num etiam mihi irascēris, ὅς ἐστι quod dixerō?
 "His quidem hæc curæ sunt, cithara et cantus,
 "Facile sanè; quoniam alienum cibum imprudē abstinent

153

160

ἀντίστοιχον δ' ἀρᾶνται τὸν τῷ ὄντι ὑπόθετον δὲ
 ναμὶν καὶ τῷ περὶ τῷ δ' ἡμέτερος Ἀριστο-
 ξινος ἱκανὸς γὰρ ἔστιν ἀνὰ γὰρ μὲν
 τῷ δ' ὄντι ὁ μὲν ἀνὲς ἀφ' ἑαυτοῦ αἶσθησι
 ἔδωκεν αὐτῷ χρῆσθαι τὰ τὰ εὐκτατα δ' αὐτῷ
 διανοίας ἢ δὲ μουσικῇ τῇ περὶ αὐτὸν τὰ τὰ
 συμπερίστασις αἰς τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν ἄλλαν
 πρὸς αὐτὸν Plutarch. de Musici, sub fine; ubi
 et hunc Homeri locum adducit. Vide infra
 ad 9. 99. et 9. 371.

Ver. 153. Κέρυξ δ' ἐν χερσὶν [Ῥα.] Hero-
 dotus in Vitâ Homeri locum hunc hoc mo-
 do citat;

Κέρυξ δ' ἐν χερσὶν κίθαριν περικαλλί' ἔθηκε
 Φημίω, ὅς ἐστι πολλὸν ἱκανὸς πᾶσι δὲ ἀοιδῶν.

Unde Barnesius post hunc versum inseruit;

Φημίω, ὅς ἐστι πολλὸν ἱκανὸς πᾶσι δὲ ἀοιδῶν.

Atqui Herodotum versum proximè sequen-
 tem, "Φημίω, ὅς ἐστι ἡμετέρος [Ῥα.]" isto modo
 tantum legisse, aut fortè memoritè citasse
 crediderim.

Bid. — ἐν χερσὶν κίθαριν περικαλλία θῆκε.]

Citharâ crinitus Iōpas
 Personat auratâ ———— Xen. I. 744.

Ver. 154. Φημίω, ὅς ἐστι ἡμετέρος παρὰ μνηστῆ-
 ρων ἀνάγκη.] Herodotus, ἵνα δὲ Φημίω τῷ
 ἐν τῇ μνηστῆρῶν. Schol. Vide infra ad X.
 330. Ῥα.

Bid. — ὅς ἐστι.] Qui utique — Qui
 scilicet —

Ver. 155. "Ἦτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο κα-
 λὸν αἶδεν." ἀνεβάλλετο autem dicuntur,
 "inquit Eustath. αἱ κίθαριζοντες, pro ἀνακρῶ-
 ντες seu προοιμιάζοντες. Dicunt Latini
 "poeta chordas pollice prætere, ut apud

Ovid. Metam. l. 5. Calliope quædam præ-
 "terat pollice chordas. Ergo ἀνεβάλλετο dico-
 "tur ipsa chordarum digitis facta præten-
 "tatis, quam vulgò præludium et prælu-
 "sionem appellant, et quidam præsentationem,
 "i. e. cantus præsentationem." Bened. in Pin-
 dar. Pythior. Ode l. 7. Similiter et Menan-
 "dorus; "Sunt autem ἀνεβάλλετο præsentia Musi-
 "corum; quâ voce utitur Pindarus Pythior.
 "Ode l. statim initio: ἀνεβάλλετο τῷ χορῷ
 "ἡμετέρου ——— inde ἀνεβάλλετο apud
 "Homerum Odyss. α. pro chordas pollice
 "prætere; "Ἦτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο
 "καλὸν αἶδεν. Annotat. in Laert. lib. IX.
 Sic apud Theocritum;

τῷ δ' ἐστὶ ἀνεβάλλετο ἀνεβάλλετο, καὶ τῷ δ'
 ἀοιδῶν. Idyll. VI. 20.

ἀοιδῶν αὐτῷ ἀοιδῶν λογιζέσθαι ἀνεβάλλετο
 ἀοιδῶν. Idyll. VIII. 71.

καὶ τῷ ἀοιδῶν φιλικῶν μέλος ἀνεβάλλετο ———
 Idyll. X. 22.

Item apud Aristophanem;

——— ἀνεβάλλετο ἀνεβάλλετο πρὸς αὐτὸν.
 Pax, ver. 830.

Vide Hist. Critique de la République des
 Lettres, Tom. I. pag. 234.

Ver. 156. 157. καὶ τῷ δ' ἀοιδῶν ——— γλαυκῶπι' Ἀθήνη
 Ἀθήνη ——— γλαυκῶπι' Ἀθήνη.] Vide ad
 II. 4. 206.

Ver. 157. ——— πειθοῖαθ' οἱ ἄλλοι.] Ἀθ.
 πειθοῖαθ' ἄλλοι.

Ver. 158. ——— εἰ καὶ μοι] Ἀθ. εἰ καὶ μοι
 Ver. 160. ——— ἀλλότριοι βίοντι νήποιον ἔδουσιν
 νήποιον.]

Ἀλλότριοι καὶ νήποιον ἔδουσιν ἵνα γὰρ ἀμεί-
 νουται. Hesiod. Theogon. ver. 399.

Ἀνέρος, ἃ δὴ περ λείν' ὅς τ' αὖ κύνεσσιν ὄμωρε,
 Κείμεν' ἐπ' ἡπείρου, ἢ εἴν' ἀλὶ πῦμα κυλίνδα.
 Εἰ κείνον γ' Ἰθάκηνδε ἰδοίεντο νοσήσαντα,
 Πάντες κ' ἀρησαίαντ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι,
 Ἡ ἀφνειότεροι χρυσοῖο τε ἰσθῆτος τε. 165
 Νῦν δ' ὁ μὲν ὥς ἀπόλωλε κακὸν μῦθον, εὐδὲ τις ἡμῶν
 Θαλπωρὴν, ἔπερ τις ἐπιχθοῖαν ἀνθρώπων
 Φησὶν ἐλεύσεσθαι· τῷ δ' ὄλετο νόστιμον ἡμᾶρ.
 Ἀλλ' αἶγε μοι τόδε εἰπὲς κ' ἀτρεκέως κατάλεξον,
 Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆς; 170
 Ὀκποῖης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δὲ σε ναῦται
 Ἠγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
 Οὐ μὲν γὰρ τι σε πεζὸν οἶομαι ἐνθάδ' ἰκίεσθαι.

" Viri, cujus jam alicubi alba ossa putrescunt imbre,
 " Jacentia in continenti, aut illa in mari fluctus volvit.
 " Si illum utique in Ithacam viderint reversum,
 " Omnes optârunt celeriores pedibus esse,
 " Quàm ditiores auro vesteque. 165
 " Nunc verò ille sic periit malo fato, neque ulla nobis
 " Spes est, etiam si quis terrestrium hominum
 " Dicat rediturum esse; ejus enim periit reditus dies.
 " Sed agè, mihi hoc dic et verè enarra,
 " Quis? unde es hominum? ubi tibi urbs, atque parentes?
 " Quali autem in navi advenisti? quo pacto te nautæ
 " Duxerunt in Ithacam? quosnam se esse prædicant?
 " Neque enim ullo pacto te peditem existimo huc venisse.

Οὕτω τι τ' ἀλλότρη ἰδίῳ ἰσθῆτι γλυκὺ.
 Alexia Poët. apud Athen. lib. IV. cap. 18.

— ἀνδρὶς ἰδὲς βίοντος νήσωνος ἀλίσσας.
 Infra ver. 377. hujus libri; et β. 142.

Quasi mures, semper edimus alienum
 cibum.

Plautus, Captiv. Scen. I. ver. 9.

Ver. 166. — ἀπὸ λώλε.] Vide ad II.
 α'. 186. 187. et ad α. 37.

Ibid. — εἴ τις ἡμῶν Θαλπωρὴ.] Eu-
 statius noster hic Ἐλπωρὴν legisse anno-
 tat. At vulgatam lectionem præfert Dac-
 dæus: " Ἐλπωρὴ" (inquit) " veut dire
 " simplement espérance, attente; et Θαλ-
 " πωρὴ signifie non seulement espérance,
 " mais une espérance, qui par la joie qu'elle
 " inspire, communique au sang et aux
 " esprits une douce chaleur, source de vie,
 " ce qui convient ici." ἵστω δὲ εἶναι τὸν χα-
 " ρισμὸν τοῦ εἰδέναι Θαλπωρὴν λέγειν. Eustath. Sic
 II. ζ. 411. 412.

— εὐδὲ τις ἡμῶν

— ἔπερ τις ἐπιχθοῖαν ἀνθρώπων

Ver. 169. Ἀλλ' αἶγε μοι τόδε εἰπὲς ἃ ἀτρε-
 κέως κατάλεξον.]

— mihi que hæc ediffere vera roganti.
 Æn. II. 149.

Ver. 170. Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι
 πόλις, ἠδὲ τοκῆς;] Πάλιν αὖ τοὶ Ὀμηρικὸν
 παραφράζοντες Εὐριπίδης, " Τίς; πόθεν εἰς ἀν-
 " δρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆς," αὖτις δὲ
 χρῆται τοῖς ἰαμβίοις ἐν τῷ Αἰγῶ.

Ποίαν σὲ φῆκεν γαῖαν ἰσχυροτέρην,
 Παλιγενέσθαι; γῆ δ' εἰς, σπέρμα δ' ὄρος;
 Τίς ἱσθ' εἰ φύει; εἴ τις ἡμῶν κωκυτός;
 Clemeus Alexandrin. Strom. VI.

Καί, δ' εἴ, δένει δὲ δ', φέρων πάντας ἐν
 σπῆ. Euripid. Cyclops, ver. 102.

Sed vos qui tandem? quibus aut venistis
 ab oris? Æn. I. 373.

Qui genus? unde domo? —
 Æn. VIII. 114.

Ver. 173. Οὐ μὲν γὰρ τι σε πεζὸν οἶομαι ἐνθάδ' ἰκίεσθαι.] ἵστω δὲ εἶναι ἀφελὲς ἱστορίαν ἃ
 ἀρῶναι εἰ τῇ Τηλέμαχῳ λόγος ἐν τῷ, " Οὐ γὰρ

Καὶ μοι τῆτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' εὖ εἰδῶ,

Ἥε νέον μεθέπεις, ἢ καὶ πατρώϊος ἐσσι.

175

Ξᾶν⊙; ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ

Ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κᾶν⊙ ἐπίτροφ⊙ ἦν ἀνθρώπων.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Τοιγὰρ ἔγωγ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω·

Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρον⊙ εὐχομαι εἶναι

180

Υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω·

Νῦν δ' ὦδε ξὺν νηὶ κατῆλυθον ἡδ' ἐτάροισι,

Πλείων ἐπὶ οἶνοπα πόντων ἐπ' ἄλλοθρόες ἀνθρώπους,

"Et mihi hoc dic verè, ut benè cognoscam,

"An recens venisti, an etiam paternus es

175

"Hospes? quoniam multi adibant viri nostram domum

"Alii; nam et is in-se-convertebat-studià hominum."

Hunc autem rursus allocuta est dea cæcia Minerva;

"Enimverò ego tibi hæc valdè accuratè narrabo:

"Mentes Anchiali bellicosi gloriator esse

180

"Filius: cæterùm Taphiis navigandi-studiosis impero.

"Nunc verò huc cum navi veni atque sociis,

"Navigans super nigrum pontum ad alienæ-linguæ homines,

"τι σε πίζον Ξ." ἤγουν ἐν τῇ παρ' ἡμᾶς
νήσῳ. σπουδαῖον δὲ ὁ λόγος ἔχει ὅτιν, ὁποῖα τὰ
τῷ σχιδιασμῷ. *Eustath.* Fortasse autem sen-
tentia hæc eorum numero habenda sit, in
quibus ἡ ἀπόφασις (observante *Hermogene*
περὶ μεθόδου δεινότητος, cap. 37.) τῇ κατὰ φύσιν
— "ὁ πλείων δύναται. Ut scilicet phrasis
istâ, "ὁ μὲν γὰρ σε αἰσῶμαι," rem non modò
non esse verisimilem, sed et ab omnī veri-
similitudine longissimè abesse, sive planè
esse impossibilem, denotet. Vide ad *Il.* v.
344. Atque hoc modò exponit *Scholias*;
Πίζον μὲν γὰρ σε ἀδύνατον εἶδέν. Occurrit
porrò eadem sententia infrâ ζ. 190. π.
59. 224.

Ver. 177. — ἐπίτροφος.] Ὁ ἐντροφὸς ὃς
ποιεῖται ἐπὶ τοῖς ἀλλοῖς ἐπίτροφον ὃ ἐστὶ φιλό-
ξενος ὃ πολλοὺς ἐκτρέφει. Ἡ παρθενία ἐννοεῖται
ἔγωγ, ὡς πᾶσι τοῖς ἐν τῷ ἄλλῳ ἐπίτροφον, ὃ
ἀγαπᾶται. ὅτι ὁ πᾶσι τοῖς ἐπίτροφον, *Eustath.*

Ver. 179. — ἔγωγ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρε-
κέως ἀγορεύσω.] "Ταῦτα" (inquit *Spondanus*)
"scia sunt ea, quæ paulò pòst dicet, se
"Mentem esse Anchiali filium; totumque
"illud de susceptæ navigationis fine; sed
"illud ἀτρεκέως ad sequentia de Ulyssè re-
"ferenda sunt, ut constet veritas, quem
"adhuc esse supersitem Telemacho nun-
"ciabit. Alioqui officiosum est ac opportu-
"num mendacium, quod de se Minerva
"dicit." Atqui, (ut opinor,) istud, ἀτρε-
κέως ἀγορεύσω, non est, "Verè;" sed, "Ac-
"curatè, particulatim, enarrabo." Vide ad
Il. β. 10.

Ver. 182. Νῦν δ' ὦδε ξὺν νηὶ κατῆλυθον.]
Ἐστὶ δὲ τὸ, ὦδε, ἀντὶ τῷ ὄντι, ἀπλῶς δηλαδὴ
ὃ ὡς εἰπὼν αὐτῶς. Οὐδὲ ποτε γὰρ φασιν ὁ
Πηλεΐδης τοπικῶς εἶδέν τὸ ὦδε. *Eustath.* Simi-
liter et *Scholias*; Οὐδὲ ποτε καὶ τὰ παρὰ
τῷ Πηλεΐδῃ τὸ ὦδε τοπικῶς, ἀλλὰ ἀντὶ τῷ ὄντι.
Atqui occurrit hæc vox nonnullis in locis,
ubi vix aliud quam "Huc" significare po-
test:

Αἱ γὰρ δὴ Ὀδυσσεὺς τε καὶ ὁ κρηταῖος Διαμήδης
Ὡδ' ἄφαρ ἐκ Τρώων ἱλασταίῳ μώνυχας ἴπ-
πους. *Il.* α'. 536.

Ἡφαιστὶ, πρόμαλ' ὦδε — ε'. 392.

τὸν ξείνον ἐναΐσιον ὦδε κάλεισθον.

Odys. ε'. 544.

Ibid. — κατῆλυθον.] Æquè constabit
Temporum ratio hoc quidem in loco, sive
in Aoristo κατῆλυθον scribas, sive in præ-
terito κατέλυθα. Vide ad *Il.* α. 37.

Ver. 183. Πλείων ἐπὶ οἶνοπα πόντων.] Vulgati
habent, Πλείων οἶνοπα πόντων. Quæ si vera
sit lectio, versus hic, uti observavit *Barnesius*,
eorum numero habendus erit, quos
ἀναφάλους appellat *Athenæus*, lib. XIV. cap.
8. Vide ad *Il.* ψ'. 2. Cujusmodi tamen
exempla sunt rara. Alii, notante itidem
Barnesio, hæc legunt Πλείων, vel Πλώων.
Ipse autem ex Editionibus duabus vetustio-
ribus, et ex MSS. edidit, Πλείων ἐπὶ οἶνοπα
πόντων ut pronuntietur scilicet Πλώων. Atque
hanc demum veram lectionem crediderim.
Ita enim in commentario legit *Eustathius*.

Ἔς Τεμέσσην μέγα χαλκὸν· ἄγω δ' αἶθωνα σίδηρον.
 Νηὺς δὲ μοι ἥδ' ἔσηκεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόλησσι, 185
 Ἐν λιμένι Ραίθρῳ, ὑπὸ Νηϊῶ ὑλήεντι.
 Ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρῷοι εὐχόμεθ' εἶναι
 Ἐξ ἀρχῆς, ἅπερ τε γέροντ' εἰρηαὶ ἐπελθὼν
 Λαέρτην ἦρωα· τὸν ἐκέτι φασὶ πόλινδε
 Ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγρῷ πῆματα πάσχειν 190
 Γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἣ οἱ βρῶσιν τε, πόσιν τε
 Παρτιθεῖ, εὖτ' ἂν μιν κάματ' ἀκατὰ γυνὴ λάβῃσιν,
 Ἐρπύζοντ' ἀνὰ γενὸν ἁλῶης οἶνοπέδοιο.
 Νῦν δ' ἦλθον· δὴ γὰρ μιν ἔφαντ' ἐπιδήμειον εἶναι
 Σὸν πατέρ'· ἀλλὰ νῦν τὸν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθε. 195
 Οὐ γὰρ πῶ τέθηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀδυσσεύς,

“ Ad Temesen propter æs: fero autem splendidum ferrum.

“ Navis autem mihi ipsa stat ad agrum, seorsum ab urbe,

185

“ In portu Rhethro, sub Neio sylvo.

“ Hospites autem invicem paterni gloriamur esse

“ Ab initio; siquidem senem interrogas congressus

“ Laertem heroem, quem non amplius aiunt in urbem

“ Venire, sed seorsum in agro dolores pati

190

“ Vetulâ cum ancillâ, quæ illi cibumque potumque

“ Apponit, quoties ipsum defatigatio membra invaserit,

“ Reptantem per fertile-solum areas vitibus confitæ.

“ Nunc autem veni; jamdudum enim ipsum aiebant apud suos esse

195

“ Tuum patrem; verum huic Dii impediunt iter.

“ Nondum enip̄ mortuus est super terram nobilis Ulysses;

quem et citat *Barneſius*; itaque porro habent codices nonnulli à *Tb. Bentleio* collati. Quin et bis alibi, quibus solis in locis apud Poëtam (hoc ipso versu excepto) occurrit vox Πλίον, usurpatur hæc ipsa phrasis;

Νηὶ πολυκλήιδι πλίον ἐπὶ οἶνοπα πόντον.

Iliad. 4. 88.

Σὴν ἐς πατρίδ' ἴκαιο πλίον ἐπὶ οἶνοπα πόντον.

Odysſ. 8. 474.

Ver. 184. — Τιμίσην.] Τιμίση, πόλις

Κύπρου, κατὰ δὲ τινες, Ἰταλίας, ἣν νῦν Βριεντί-
 ασι καλεῖται. *Schol.* Ταύτης τε τῆς Τιμίσης
 [τῆς Βριεντίας] φασὶ μεμνησθαι τὸν Ποιητὴν, ὃ
 τῆς ἐν Κύπρῳ Ταμασῷ (λίγισται γὰρ ἀμφοτέ-
 ραι,) τῷ “ Ἐς Τιμίσην μέγα χαλκόν — ”

Καὶ δεικνύται χαλκουργεῖα πλεονάζον, ἃ νῦν
 ἐκλείονται. *Strabo, Geograph. lib. VI. pag.*
393. al. 255. Al. Ταμίσην.

Ver. 185. 196. — Ἰσηκεν — τίθηκεν.]
 Vide ad *Il.* 4. 37. et ad 8. 434.

Ibid. — νόσφι.] Vide ad *Il.* 4. 349.

Ver. 186. Ἐν λιμένι Ραίθρῳ.] Ὀνομα τοῦ
 ἐν Ἰθάκῃ λιμένος τὸ Ραίθρον, ἀπὸ τοῦ συμπερι-
 πότος. *Schol.*

Ibid. — ὑπὸ Νηϊῶ.] Τῷ πρὸς ὑποδοχὴν
 νηῶν εὐθέτω ὄρει τῆς Ἰθάκης. *Schol. Al.* ὑπο-
 νηϊῶ. Vide infra ad γ'. 81.

Ibid. — ὑλήεντι.] Vide infra ad *ver.*
 246. item ad *Il.* γ'. 151.

Ver. 193. Ἐρπύζοντ'.] Μῆλα δδύνῃς ἔκείνης
 ἡρίμα βαδίζοντα διὰ τὸ γῆρας. *Schol.*

Ibid. — ἀνὰ γενὸν ἁλῶης οἶνοπέδοιο.]

Ἐχουσὶ οἱ αὖτις τίνες ἀνομάζουσι Ὀμήρου ἐν τοῖς
 ἔκαστοι διαφανεῖς ἔκαστοι εἰσέλους ἔκαστοι ποιμή-
 νας ἔκαστοι δὲ ποιητὴν οὐκ ἀποσιμνύνοντα
 τοῖς ὀνόμασι ἀρετὴν ἀνδρῶς; Ἀρα τὸς ἐπὶ
 σκεπῆν ἔκαστοι αὐλαὶ πρὸς τῇ γῇ διαπονεμένους,
 δυνάς ἀρετῆς, ἀγαθὸς φρονεῖν, ἐν ἀμείνων διδόντες,
 ἐν ἀρχαῖς φιλοπόνους; “ Ἡ εἴσαν μὲν οὐδὲ τὴν
 ἀρχὴν ἡξίωσαν καταμῆσαι τὰ ἔργα τῇ αὐτῇ
 ὁδῷ, ὅτι μὴ νησιώτῃ γίρονται ἀναβῆς αὐτὰ,
 ἐκπεπληκότες τῆς ἀρχῆς ὑπὸ ὕψους ἰσάν, “ ἐν
 “ γυνὴν οἶνοπέδου ἁλῶης,” ἐπὶ φύλλων χαμαὶ
 βεβλημένη, ἀρετῆς ἀνακαταμένῃ. Οἱ δὲ
 μακάρεσσι αὐτῶν ἀνδρῶς, δὲ οἱ αὖτις οἱ αὖτις χαίρει,
 ἵτις οἱ οὐδὲ ἵτις οἱ οἱ αὖτις οἱ αὖτις οἱ αὖτις οἱ αὖτις
Maximus Tyrtius, Dissertat. XIII. ipso initio.

Ibid. — ἁλῶης.] Ἀμυλοφύτου γῆς. *Schol.*

Ver. 196. — ἐπὶ χθονί.] *Al.* ἐπὶ χθονί.

Ἄλλ' ἔτι περ ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
 Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δὲ μιν ἄνδρες ἔχουσιν,
 Ἄγριοι, οἳ περ κῆνον ἐρυκανόωσ' αἰκοντα.

Αὐτὰρ νῦν τοι ἔγω μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ 200

Ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι οἶω,

Οὔτε τι μάντις ἔων, ἔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·

Οὔτι ἔτι δῆρ' ὄν γε φίλης ἀποπατρίδος αἵης

Ἔσsetαι, ἔδ' ἔπερ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχησι·

Φράσσεται, ὡς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανος ἐστίν. 205

Ἄλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,

Εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος πάϊς εἰς Ὀδυσῆα.

Αἰνῶς γὰρ κεφαλὴν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας

Κεῖνω, ἐπεὶ θαρμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι,

Πρὶν γε τὸν εἰς Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθα περ ἄλλοι 210

Ἀργείων οἳ ἄριστοι ἔσαν κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν·

Ἐκ τῶδ', ἔτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, ἔτ' ἐμὲ κῆν.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένῳ ἀντίον ἦδα·

Τοιγὰρ ἔγω τοι, ξῆνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,

"Sed adhuc alicubi vivus detinetur in lato ponto,

"Insulâ in circumfluâ; sævi autem ipsum viri tenent,

"Feri, qui alicubi illum detinent invitum.

"Porro nunc tibi ego vaticinabor, quemadmodum in animo 200

"Immortales suggerunt, et quemadmodum perfectum iri puto,

"Neutiquâm vates cum sim, neque auguriorum clarè peritus:

"Nequaquam adhuc giu charâ à patriâ terrâ

"Erit, neque si etiam ferrea vincula cum detineant:

"Cogitabit nempe, qui redeat; quoniam solers est. 205

"Sed agè mihi hoc dic, et verè enarrato,

"Num ex ipso tantus filius sis Ulysse:

"Vehementèr enim et capite et oculis pulchris similis es

"Illi: quippè frequentèr ad hunc modum nos-invisibamus invicem,

"Antequâm in Trojam ille conscendisset; quò utique alii 210

"Græcorum optimates ierunt cavis in navibus:

"Ex hoc tempore neque Ulyssem ego vidi, neque me ille."

Hanc autem rursûs Telemachus prudens allocutus est;

"Enimverò ego tibi, hospes, valde verè enarrabo;

Ibid. — [δῖος Ὀδυσσεύς.] Ὁ δὲ αὐτὸς;
 ["Ὀμηρος] ἢ τὸς ἀγαθὸς ἄπαντας διδὲ καλῶς,
 δῖος ἦσαν, οἶμαι, ἢ κατὰ τὴν ἀγαθὴν, ἀλλὰ
 ἔργον Διὸς. Maximus Tyrius, Dissertat.
 XXII. sub initio.

Ver. 201. Ἀθάνατοι.] Similiterque infra
 ver. 420. ἀθανάτων. Vide ad II. α. 398.

Ver. 203. Οὔτι.] Al. Οὔτι.

Ibid. — [ἔτι δῆρ' ὄν.] Vide ad II. α. 51.

Ver. 207. Εἰ δὴ.] Si reverà — Ne-
 quaquam enim supervacuum est istud δῆ.

Ver. 210. — [ἐνθα περ.] Quò utique —
 Quò scilicet —

Ver. 211. — [ἐν νηυσὶν.] Al. ἐν νηυσὶν.

Ver. 213. Τὴν δ'.] Sic infra ver. 221.

230. Τὸν δ'. — Τὴν δ'. Vide ad II. α. 57.
 et 3. 160. Minus rectè Bærnseus, Τὴν δ'

— Τὸν δ'. — Τὴν δ'.

Ibid. — [ἀντίον ἦδα.]

Æolus hæc contrà — Æn. I. 80.

— Æneas contrà cui talia reddit.

Æn. X. 530.

Ver. 214. & 224. — [ἀτρεκέως.] Vide
 supra ad ver. 179.

Ibid. — [ἀγορεύσω.] Al. καταλέξω.

Μήτηρ μὲν τ' ἐμὲ φησι τῷ ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε 215
 Οὐκ οἶδ'· ἔ γάρ πω τις ἐὼν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
 Ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον μάκαρες νῦν τευ ἔμμεναι υἱὸς
 Ἄνερ, ὃν κτεάτεσσιν εἰσὶς ἐπὶ γῆρας ἔτετμε·
 Νῦν δ', ὅς ἀποτμότατ' γένητο Διητῶν ἀνθρώπων,
 Τῷ μ' ἐκ φασὶ γενέσθαι· ἐπεὶ σὺ με τῷτ' ἐρεΐνας. 220
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Οὐ μὲν τοι γενεὴν γε θεοὶ νῶνυμον ὀπίσσω
 Θῆκαν· ἐπεὶ σὲ γε τοῖον ἐγένετο Πηνελόπεια.
 Ἄλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 Τίς δαίς, τίς δὲ ὄμιλ' ὅδ' ἐπλεῖο; τίτῃς δὲ σε χρεὼ; 225
 Εἰλαπίν', ἥ γάμοι; ἐπεὶ ἐκ ἔραν τάδε γ' εἶναι.

- " Mater quidem me ait ejus esse; at ego 215
 " Nescio: nondum enim quisquam suum parentem ipse cognovit.
 " Utinam fanè ego felicis potius alicujus fuisssem filius
 " Viri, quem in bonis suis senectus deprehendisset:
 " Nunc verò, qui infelicissimus est mortalium hominum,
 " Ex hoc me dicunt natum esse: quoniam tu me hoc interrogas." 220
 Hunc autem rursus allocuta est dea cælia Minerva;
 " Non fanè tibi genus utique dii ignobile in posterum
 " Dederunt: quum te talem peperit Penelope.
 " Sed age mihi hoc dic et verè enarrato,
 " Quodnam epulum, quæve nec turba est? quod verò te opus urget? 225
 " Convivium? an nuptiæ? quoniam haud symbolum hæc sunt.

Ver. 215. Μήτηρ μὲν τ' ἐμὲ φησι τῷ ἔμμεναι.] Ἡ γὰρ ἀκούσῃς εἰδήσεις ἐν τοῖς ταύτοις τῇ μητρὶ ἀνὰ κείνην. Δοκίμῃ δὲ ἔ τῇ Ἀριστοτέλει τὰ εἰρημένα ὁρῶντες ἔχον, ἔς φησιν ὡς ἄριστα περὶ τῶν τίνων κρίνουν αἱ γυναῖκες· διὸ φησι Πηνελόπεια τίς γυνὴ μακροχρόνια αἰκῶναι τινὰ εἶναι παῖδα, ἔλυσαι τὴν περὶ ἐκείνην ἀμφιβολίαν. Eustath.

Ver. 216. — ἔ γάρ πω τις ἐὼν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.]

Αὐτὸν γὰρ ὁδὸς εἶδε τῷ πατρὶ ἰγνίτο·
 Ἄλλ' ὁποῦσιν πάντες, ἢ πιστεύομεν.

Menander, Fragment. citat. ab Eustathio.

Porro Scholiastes vocem γόνον hic exponit γινήτορα· Eustathius autem, Γόνος δὲ νῦν, inquit, ἡ γυνή· — τὸ δὲ εἰπεῖν γόνον τὸν γινήσαντα, ἴσως ἐκ ὁρῶν. Et Duportus in Gnomologia Homericâ ad hunc locum; "Γένος," inquit, "hic (est)que hoc sensu ἀπαξ "λεγόμενον" omnino pro γυνή, stirps, origo, "γένος, γίνουσι." Quod rectius. Verum neque apud Poëtam hoc sensu ἀπαξ λεγόμενον est, (uti ait vir eruditus,) sed sæpius usitatum;

— ἢ δὲ ἐκείνη

"Οὐ γόνον ἐξαγόρευεν — Infra λ'. 232.

Οὐκ ἴτ' ἀπαλλήξεις, τὸν ἱμὸν γόνον ἐξαίρουσα. 216.

Ver. 220. — ἐπεὶ σὺ με.] Al. ἐπεὶ σὺ γε.

Ver. 222. — νῶνυμον ὀπίσσω.] Nullâ ex analogiâ produci potest media vocis, νῶνυμον· vide infra ad v. 239. et ad ξ. 182. Pronuntiabatur fortassè hic νῶνυμον. Vide ad Il. v. 227.

Ver. 223. — ἐπεὶ σὲ γε τοῖον ἐγένετο.]

Quæ te tam læta tulerunt
 Sæcula? qui tanti talem genuere parentes.
 Æn. I. 609.

Ver. 225. — τίτῃς δὲ σε χρεὼ;]

— τίνα χρεὼ τέσον ἦσιν;
 Infra β'. 28.

Vide ad Il. α'. 43. item infra δ'. 312. Cæterum Athenæus lib. VIII. cap. 16. legit τίτῃς δὲ σε χρεὼν. Porro enuntiabantur χρεὼ, χρεὼν, ac si scripta fuissent χρεῶ, χρεῶν. Vide ad Il. β'. 811.

Ver. 226. Εἰλαπίν', ἢ γάμοι; ἐπεὶ ἐκ ἔραν τάδε γ' εἶναι.]

"Ἡ γάμοι, ἢ ἔραν, ἢ εἰλαπίνη τιθαλοῖη.

Infra λ'. 414.

Ὡς τε μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκίεσι
 Δαίνυσθαι κατὰ δῶμα· κερμέσθῃσιν κεν ἀνὴρ
 Αἴσχεα πολλ' ὀρόων, ὅς τις πινυτὸς γε μετέλθοι.
 Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ οὐδα·
 Ἐάν, ἐπεὶ ἄρ' δὴ ταῦτα μ' ἀνέρεαι ἠδὲ μεταλλάς,
 Μέλλεν μὲν ποτε οἶκός ὃδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
 Ἑρμεναί, ὅφρ' ἔτι κῆν ἀνὴρ ἐπιδήμιος ἦεν·
 Νῦν δ' ἐτέρως ἐβάλοντο θεοὶ, κακὰ μνηϊόωντες,
 Οἳ κῆνον μὲν αἶψον ἐποίησαν περὶ πάντων
 Ἀνθρώπων· ἐπεὶ ὅ κε θανόντι περ ὧδ' ἀπαχοίμην,
 Εἰ μετὰ οἷς ἱτάροισι δάμνη Τρώων ἐνὶ δήμῳ,
 Ἦε φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπνευστος

230

235

"Ita mihi supra-modum contumeliosè videntur

"Convivari per domum: indignaretur vir

"Turpia multa videns, quicumque cordatus utique intervenisset."

Hanc autem rursus Telemachus prudens contrà allocutus est;

230

"Hospes, quandoquidem me hæc interrogas atque percontaris,

"Expectandum quidem fuit aliquandò ut domus hæc locuples et integra

"Effet, quamdiù adhuc ille vir apud nos erat:

"Nunc verò aliter statuerunt dii mala meditantes,

"Qui illum quidem obscurum-reddiderunt suprà omnes

235

"Homines; quoniam non ob mortuum utique sic lugerem,

"Si inter suos socios occisus fuisset Trojanorum a populo;

"Aut amicorum in manibus, postquam bellum confecisset:

Εἰλαπνίη, ἡ μεγάλη εὐωχία, ἐν ᾗ κατὰ ἄλλας ἔ
 συγροφῆς εὐωχῶνται. — "Ἐρανος, τὸ ἀπὸ
 συμβολῆς δῶκεν. Schol. Similiter Αἰθε-
 ραυς; τὰς θυρίας ἔ τὰς λαμπρότητας παρα-
 σκινῶς ἐκάλον οἱ παλαιοὶ εἰλαπνίαν; ἔ τὰς
 τύτων μετρίχοντας, εἰλαπνίαν. "Ἐρανος δὲ
 εἰς αἰ ἀπὸ τῶν αὐτοκαλλομένων αἰσχυρογῶν,
 ἀπὸ τῶ συμβολῆς ἔ συμβόλου ἵνασιν. Lib.
 VIII. cap. 16. Cæterum edidit hic Bar-
 nesijs Εἰλαπνίη, ἡ γάμος; nullā, ut opinor,
 satis idoneā ratione.

Ibid. — ἐν ἱερῷ. Al. ὅ γ' ἱερῷ.

Ver. 232. Μίλλην μὲν ποτὶ οἶκός ὃδ' ἀφνει-
 ὸς ἔ ἀμύμων "Ἑρμεναί. Scholiastes vocem
 Μίλλην hic exponit "Ἐφελίαν. Quod autem
 deinceps addit, Αἶψα ἡ λίγῃ δίδωται κατὰ
 παρὰ τῷ Παντιῷ, ὡς ἐν τῇ συμβολῇ, χρησιμῶς
 ἔλλ' ἱστέον ἀντὶ τῷ ἱερῷ in hoc verò om-
 ninò errat vir eruditus. De tempore enim
 Futuro planè usurpatur hæc vox Iliad. β'. 39.

Θύων γὰρ ἔ' ἱμῶν ἐν' ἄλγισι τι εὐω-
 χῶς ἐν

Τροίῃ ἐν ἔ Δαναῶσι

Et λ'. 699.

περὶ τριπόδας γὰρ ἱμῶν

Θύωνται

Aliisq; locis innumeris. Cæterum hoc in

loco nescio annon de præterito intelligendum
 sit istud, "Μίλλην μὲν ποτὶ οἶκός ὃδ' ἀφνει-
 ὸς ac proinde vertendum; "Olim quidem erat:"
 vel, "Antehac quidem solebat esse." Ita
 certè postulare videntur sequentia, "ὅφρ'
 "ἔτι κῆνος" — et, "Νῦν δ' ἐτέρως —"
 Porro similis phrasis occurrit infra ε'. 137.

Καὶ γὰρ ἴγω ποτ' ἱμῶν ἐν ἀνδράσιν ὀλβιον
 εἶναι,

Πολλὰ δ' ἀντάδωλ' ἔριξα ὧς.

Ibid. — ἀφνειὸς ἔ ἀμύμων.] Locuples et
 eximia. Eustathius paulò aliter explicat; Τὸ
 δὲ ἀμύμων, (inquit,) ἰνδάνηται δῶκεν εἶναι, τῷ
 πλάτῃ μετῆναι τῇ ἀρετῇ ἵνα δῶκε ἀμύμων
 εἶναι ὁ πλάτων. Sed minùs rectè. Vide su-
 præ ad ver. 29. et ad II. β'. 623.

Ver. 234. — ἱστέον ἱστέον. Schol.]
 Apud Scholiastem legitur ἱστέον atque ita
 in uno MS. et in Editionibus nonnullis
 scriptum testatur Barnesijs. Undè legen-
 dum conjicit vir eruditus ἱστέον βάλω. Al.
 ἱστέον ἱστέον. Vide infra ad ε'. 387.

Ver. 235. — αἶψον.] Vide infra ad
 ver. 242.

Ver. 237. — Τρώων ἐνὶ δήμῳ.] Vide
 supra ad ver. 103.

Ver. 238. — πολύπνευστος.] Κατεργασμένος,

Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν παναχαιοὶ,
 Ἥδ' ἐ καὶ ὃ παιδὶ μέγα κλῆϑ' ἤρατ' ὀπίσσω. 240
 Νῦν δὲ μιν ἀπλοῶς Ἀρπυιαὶ ἀνηρείψαντο·
 ὦχετ' αἶψ', ἄπυσ', ἰμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε
 Κάλλιπεν· ἐδ' ἔτι κῆνον ὀδυρόμεν' στυγερὸν
 Οἶον, ἐπεὶ νῦ μοι ἄλλα Διοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.
 Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατίεσσιν ἄριστοι, 245
 Δελιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
 Ἥδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατακοιρανίσσι,
 Τόσσοι μητέρ' ἱμὴν μνῶνται, τρύχεσι δὲ οἴκον.
 Ἥ δ' ἔτ' ἀρνῆται συγερὸν γάμον, ἔτε τελευτὴν
 Ποῆσαι δύναται τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἴδοντες 250

"Tunc ei tumulum quidem fecissent omnes Graeci,
 "Atque etiam suo filio ingentem gloriam reportasset in posterum;
 "Nunc verò ipsum ingloriè Harpyæ abriperunt:
 "Periit nulli-vîsus, nulli-auditus; mihi verò dolores luctumque
 "Reliquit; neque ampliùs illum lugens defleo
 "Solum, quoniam mihi alia dii tristia mala struxerunt.
 "Quotquot enim insulis dominantur optimates 245
 "Dulichioque, Sameque, et nemorosa Zacyntho,
 "Atque quotquot asperam Ithacam regunt,
 "Tot matrem meam ambiunt, destruunt autem domum.
 "Illa autem neque abnuat odiosas nuptias, neque finem
 "Facere potest: hi verò dilapidant epulantes 250

μίσηται· καὶ γὰρ τὴν τῶν ἰσίων τῶν ἡδὲ πα-
 τερῶν αἰώνιον γλῶσσαν ἀπαρτίζουσι. Schol.

Ver. 239. — αἶψ' αἶ.] Quà ratione, αἶψ',
 hic etiam extra casuram producat; item
 ultima vocis iu, ver. 269. et 295. vide ad
 II. 4. 51.

Ver. 241. — Ἀρπυιαὶ ἀνηρείψαντο.] Ἀρ-
 πυιαὶ, δαίμονες· ἢ ἀνθρωπίνου ἀνθρώπου. Schol.

Τίθεται δὲ τὰς πόδας Ἀρπυιαὶ ἀνηρείψαντο
 καὶ τὸ ἴδιον συγερὸν ἱερὸν αὐτοῦ ἀποκαλύπτει.
 Infra 4. 77.

— Strophades Graecis sunt nomine dictæ
 Insulæ Ionio in magno, quas dira Celæno
 Harpyiæque colunt alie — :

Tristius hand illis monstrum, nec savior
 ulla

Pestis et ira Dædum Stygiis sese extulit
 ulla

Virginei volucrum vultus, fœdissima ven-
 tris

Proluvies, unæque manus, et pallida
 semper

Ora fame — — — — —. Æn. III. 210. 214.

Ver. 242. ὦχετ' αἶψα, ἄπυστα.] Τὸ δὲ
 αἶψα, ἄπυστα, τὸν τὸν αἶψα ἀπαρτίζουσι·
 καὶ δὲ μὲν ἰσίου εἰς, ἔτι αὐτὸς ἰσίου, ἔτι
 γὰρ αὐτὸς αἶψα ἔτι μὲν αἶψα. Eustath.

Ver. 243. — ἐδ' ἔτι — στυγερὸν.]
 Al. ἔτι — στυγερὸν.

Ver. 246. Δελιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι
 Ζακύνθῳ.]

— nemorosa Zacynthos,
 Dulichiumque, Sameque — — — — —
 Æn. III. 270.

Non mihi Dulichium domus est, Ithacæve,
 Sameve.

Ovid. Trist. lib. I. Eleg. iv. ver. 67.

Δελιχίῳ, ἡνὶκα παρὰ τὴν Κεφαλληνίαν. Ζα-
 κύνθῳ, ἡνὶκα παρὰ τὴν Κεφαλληνίαν. Σάμῃ
 τὴν Σάμον, Σάμον εἶπε· ἔτι δὲ γὰρ αὐτὴ καλεῖται
 τὴν Κεφαλληνίαν. Schol. — Cæterum Apollo-
 dorus, (notante Strabone, Geograph. lib. X.
 pag. 696. al. 453.) legendum hic censet
 "Δελιχίῳ τε, Σάμῃ τε" insulam enim non
 Σάμον, sed Σάμον semper appellatam con-
 tendit. Vide infra ad 4. 29.

Ibid. — ὑλήεντι.] Vide ad II. γ'. 151.

Ver. 247. — κραναὴν Ἰθάκην.]

— Scopulæ Ithacæ, Laërtia regna.
 Æn. III. 272.

Vide infra ad 4. 25.

Ibid. — κατακοιρανίσσι.] Al. κατακοιρανίσσι.

Ver. 248. — τρύχεσι.] Al. τρύχεσι.

Ver. 250. — φθινύθουσιν.] Vide ad II. β'. 43.

Οἶκον ἐμὸν· τάχα δὴ με διαρραίσουσι καὶ αὐτὸν.

Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσήυδα Παλλὰς Ἀθήνη·

᾽Ω πόποι, ἣ δὴ πολλὸν ἀποικοιχόμενε Ὀδυσῆα·

Δεῦρ, ὃ κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.

Εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν, δόμα ἐν πρώτῃσι δύρῃσι

255

Σταίῃ, ἔχων πῆληκ καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δῦρε,

Τοῖος ἐὼν, οἷόν μιν ἔγω ταπρῶτ' ἐνόησα,

Οἶκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντα τε τερπόμενον τε,

Ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα παρ' Ἴλῃ Μερμερίδαο,

(᾽Ωχετο γὰρ καὶ πᾶσε Δοῆς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεύς,

260

Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὅφρα αἱ εἴη

Ἰὺς χρεῖσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν ἔοι

Δῶκεν, ἐπεὶ ῥα δεὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας·

Ἀλλὰ πατὴρ οἱ δῶκεν ἐμὸς· φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς.)

"Domum meam; citò etiam me malè-perdent et ipsum."

Hunc autem commiserata alloquebatur Pallas Minerva;

"Papæ! profectò multùm absentis Ulyssis

"Indiges, qui procis impudentibus manus injiciat.

"Si enim nunc veniens, domûs in primis foribus

255

"Staret, habens galeam et scutum et duo hastilia,

"Talis, qualem ipsum ego primùm vidi, -

"Domo in nostrâ bibentemque seque oblectantem,

"Ex Ephyre reversum ab Illo Mermeridâ,

"(Profectus enim erat illuc celeri in navi Ulysses,

260

"Venenum mortiferum quærens, ut ipsi effluc

"Ad sagittas ungendas æratas: sed ille quidem non ei

"Dedit; quoniam deos verebatur sempiternos:

"At pater illi dedit meus, amabat enim vehementer:)

Ver. 251. — τάχα.] Αὐτὴ ἡ λέξις ἐτιθε-
ται παρὰ τῷ Ποιητῇ διατακτικῶς, ὡς ἐν τῇ συν-
τάξει, ἀλλ' ἰσάσται ἀντὶ τῆς ταχίας. Schol.

Ver. 252. Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσήυδα.]
Ἐπαλαστήσασα δὲ λέγεται, τὸ δεινοπαθεῖν ὡς ἐστὶ
ἀλάστοις καὶ ἀλαστήτοις πασις· ὃ τὸ ἀπλὸν ἐν
Ἰλιάδι, ἴσθα δ' Ἀσίου· ἀλαστήσας, ἴσως ἦν δα·
(Il. μ'. 163.) καὶ, διὰ δὲ "ἡλάσται" (Il. ε'.
21.) — Τινὲς δὲ, γράφουσι παλαστήσασα·
σοῖσσι, τῇ παλαιότητι τῆς χειρὸς ἀδύνατον.
Euprob.

Ver. 254. Δεῦρ, ὃ κε μνηστῆρσιν.] Αἱ Δεῦρ,
καὶ κε μνηστῆρσιν. Αἱ Δεῦρ, καὶ μνηστῆρσιν.

Ver. 256. — ἔχων — δύο δῦρε.]

Bina manu lato crispans hastilia ferro.

Æn. I. 317. XII. 165.

Ver. 259. — Ἐφύρης.] Πόλιος Θισπρω-
σίας. Ἐφύρῃ δὲ τρεῖς εἰσὶν ἢ τε Θισπρωσίαν
ἢ τὴν Εἰφύραν καὶ ἢ τρεῖς ἑλπίς. Schol. Vide
Strabonem Geograph. lib. VIII. pag. 521.
al. 338.

Ver. 261. Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος,
ὅφρα αἱ εἴη Ἰὺς χρεῖσθαι.]

Ungere tela manu, ferrumque armare
veneno. Æn. IX. 773.

Λίγαν] δὲ τῶν σφηκῶν οἱ κενερωμένοι καὶ ἐκείνο
δρῶν. Ὅταν διακονῶνται νικῶν ἰχθυῖαν, οἱ δ'
ἐκείνῃσι καὶ φαρμάκται τὸ κέντρον ἴδιν μὲν
δουλοῖ μαθεῖν καὶ οἱ ἀνδρωτοὶ μάθημα, καὶ τῆτο
ἐκ ἀγαθῶν. Καὶ μιντα καὶ μαρτυρεῖ γὰρ ἐν
Ὀδυσσεῖα Ὅμηρος λίγαν, "Φάρμακον ἀνδρο-
φόνον διζήμενος, ὅφρα αἱ εἴη Ἰὺς χρεῖσθαι
χαλκήρεας." Ælian. de Animal. lib. V.
cap. 16.

Ver. 262. Ἰὺς χρεῖσθαι.] Προπαρεσκευάσιν,
ἵνα μὴ ζητῶμεν, ὡς ἀπὸ μῆτις σκληρῆς ἀντι-
ρῶνται οἱ μνηστῆρες. Schol. Vide infra ad χ'.
15.

Ver. 263. — ἰσάσται.] Quoniam scilicet —

Ver. 264. — φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς.] Tem-
pore isto imperfecto perpetuam inter Ulys-
sem et patrem suum amicitiam fuisse de-
mo-

Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσας· Ὀδυσσεύς,
 Πάντες κ' ὠκύμοροι τε γενοίατο πικρόγαμοι τε.
 Ἄλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γένασι κεῖται·
 Ἥ κεν νοσήσας ἀποτίσεται, ἥε καὶ ἐκί,
 Οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα,
 Ὅπως κεν μνηστῆρας ἀπάσσαι ἐκ μεγάροιο.
 Εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμῶν ἐμπάζο μύθων,
 Αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιῆς,
 Μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἔσαν·
 Μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα σκίδνασθαι ἄνωχθι.
 Μητέρα δ', εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμάται γαμέεσθαι,
 Ἀψ' ἴτω εἰς μέγαρον πατρὸς μέγα δυνάμενοιο.
 Οἱ δὲ γάμον τεύξασι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔδνα

“Talis existens inter procos & verfaretur Ulyffes,

265

" Omnes et brevis-fati fierent et amaris-nuptiis.

“ Verum enimverò hæc deorum in genibus posita-sunt,

"An reversus ulciscatur, an non,

"Suis in ædibus: te autem confiderare jubeo,

“ Quo modo procos expellas ex ædibus.

270

“Quin agè nunc attende et meam adverte orationem;

"Cras in concionem ubi vocaveris herōas Achivos,

“ Orationem ediffere omnibus ; dii verò testes sint :

"Procos quidem ad sua quemque discedere jube :

“ Matrem autem, si ei animus appetit nubere,

275

“Redeat in domum patris præpotentis.

" Illi verò nuptias conficiunt et apparabunt dotem;

rat. Vide ad II. α. 37. et ad β'. 221. Cæterum de profodiâ vocum φιλῶμαι, φιλόμην, φιλέω, φιλείσκει, ἔσ. vide ad II. α. 338. et ad υ. 304.

Ver. 265. — *μισῆσθαι ὁμιλήσας Ὀδυσσεύς.*] Το δὲ, ὁμιλήσει, πολεμικὴ λέξις, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι, παρὰ τὸ ὁμῶς τὰς στρατιωτικὰς ἱλας εἶναι μαχομένας. *Eustath.*

Ver. 266. — πικρό[αμοι τι.] Ἐπὶ κακῷ
 * τῶν αὐτῶν τὸν γάμον τῆτον μνηστεύομενοι.
 Schol.

Ver. 267. Ἄλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα διῶν ἐν
γύνασι κείται.] Ἐν τῇ τῶν διῶν ἐξουσίᾳ ἐστὶ.
Schol.

Ἄλλ' εἰς θεὸς χρὴ ταῦτ' ἀναστήσαντ' ἔχειν.

Euripid. Phæniss. ver. 712.

Ver. 268. — ἀποτίσιναι.] Vide ad II.
ἀ. 508. et γ'. 19.

Ver. 269. — ἀνωγα.] Non, jussi; fed,
jubeo. Vide ad II. 9. 322. et v. 736.

Ver. 270. & 295. "Ὅπως κεν μνηστῆρας.]

Al. Ὅπως τε μικτήραις. Quod et auribus
magis placet.

Vol. I.

Ver. 271, Εἰ δ' ἄγε.] Quod si meo consilio parebis, age &c. Vide ad Il. ζ'. 376.

Ver. 273. — πῖφραδι.] Vide ad Π. β'.
314. et ζ'. 500.

Ibid. — ἐπιμάχουροι.] Vide ad *Il. α.* 338.

Ver. 275. Μητέρα δ' — "Αψ ἴτω.] De

hujusmodi Syntaxi ἀναπόλωθω, vide ad II. β'. 353. γ'. 211. κ'. 224.; item infra ad Odyss. μ'. 73. Scholiastes autem legendum conjicit Μίτρη δ', Ἔς.

Ver. 276. — δυνάμεναι.] Quâ ratione hujusmodi voces *primam* producant, vide ad II. α. 398.

Ver. 277. 278. Οἱ δὲ γάμον τεύξουσιν, & ἀρξύνουσιν ἑδνα Πολλὰ μάλ', &c.] *Scholias* vocem ἑδνα hīc exponit, Δῶρα τὰ διδόμενα ὑπὸ τοῦ γαμῶντος τῇ γαμυμένῃ. Sed sententiam, ut opinor, minùs rectè cepit vir eruditus. Vide infrà ad β'. 196. 197. ubi idem Distichon occurrit.

Ver. 277. — ἀρτυνέειν.] Quā analogiā fit μαρτυρομαι, μαρτυρέομαι, μαρτυρέομαι φιλομαι, φιλέωμαι, φιλῶ. ὁπρύνω, ὁπρύνω, ὁπρύνω eadem fit ἀρτύνω, ἀρτύνω, ἀρτύνω. Vide ad

Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἔπεσθαι.

Σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἶκε πίθαι·

Νῆ' ἄρσας ἐρέτησιν ἐάκοσιν, ἥτις ἀρίστη,

280

Ἐρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχόμενοιο·

Ἦν τις τοι εἴησι βροτῶν, ἣ ὅσσαν ἀκέσσης

Ἐκ Διὸς, ἥτε μάλισα φέρεα κλέος ἀνθρώποισι.

Πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθε, καὶ εἶρεο Νέστορα δῖον·

Καίθεν δὲ Σπάρτηνδε παρὰ ξανθὸν Μενέλαον·

285

Ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.

Εἰ μὲν κεν πατρὸς βίοντα καὶ νόστον ἀκέσσης,

Ἦ τ' ἂν, τρυχόμενος περ, ἔτι τλαίης ἐνιαυτὸν·

Εἰ δὲ κε τεθνηῶτος ἀκέσσης, μηδὲ τ' ἰόντος,

Νοσήσας δὴ πεῖτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,

290

Σῆμα τε οἱ χεῦσαι, καὶ ἐπὶ κτέρεια κτερεῖζαι

Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε καὶ ἀνέρι μητέρα δῆναι.

Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἐρξῃς,

Φράζεσθαι δὴ πεῖτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,

“Amplam admodum, quantam par est charam filiam comitari.

“Tibi autem ipsi prudentèr consulam, siquidem parueris:

“Navi instructà remigibus viginti, quæ optima est,

280

“Proficiscere sciscitaturus de patre diù absente:

“Si quis tibi dicat mortalium, aut famam audiveris

“Ex Jove, quæ utique potissimùm notitiam affert hominibus.

“Primum quidem in Pylum abi, et interroga Nestorem eximium:

“Illinc autem in Spartam ad flavum Menelaum;

285

“Hic enim novissimus venit Achivorum ære-loricatorum.

“Si quidem patris vitam, et reditum audieris,

“Tum sanè, vexatus licèt, adhuc perduraveris in annum:

“Sin mortuum audieris, neque adhuc superstitem;

“Reversus deindè charam in patriam terram,

290

“Tumulum illi erige, et parentalia perface

“Eximia valdè, qualia decet; et viro matrem dato.

“Cæterùm ubi jam hæc finieris et perfeceris,

“Confidera deindè in mente et in animo,

Il. é. 334. κ'. 55. et é. 304.; item infrà ad Odys. ζ'. 31.

Ver. 282. — ἣ ὅσσαν ἀκέσσης Ἐκ Διὸς.]

“Ὅσσαν, τὴν ἐκ Διὸς κληρόνα. Schol. Ἐπὶ γὰρ

“Ὅσσαν, ἣ Δεία φῆμη — Τὴν δὲ ὄσσαν, ὅτι

Δεία φωνή, ἐξηγῶνται λίγων, “Ἦ ὅσσαν ἀκέσσης

“Ἐκ Διὸς.” Porphy. Quæst. Homeric. 16.

Ver. 284. Πρῶτα μὲν ἐς Πύλον.] Πέμπει

αὐτὸν παιδευθόμενον, ἃ ἅμα ἰνδοῶν ἐσόμενον,

ἵνα διὰ πατέρα ἀπαθήμηναι. Schol. Ita ipsa

Minerva infrà v. 422. Ulysses alloquens;

Αὐτὴ μὲν πέμπειον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄρσῃ,

Καὶ ἐλθὼν —

Ver. 285. — Σπάρτην.] Al. Σπάρτην τε.

Ver. 286. Ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθε.] Τε-

τίςιν ὕστατος ἰπτανῆλθε. Eustath.

Ver. 289. — τεθνηῶτος.] Vide ad Il.

é. 265. et v. 46. Al. τεθνηῶτος.

Ibid. — μηδὲ τ' ἰόντος.] Henricus Ste-

phanus legendum censet μηδ' ἔτ' ἰόντος, uti

infrà β'. 220.

Ver. 290. & 294. — δὴ πεῖτα.] Ita

edidit Barnesius. Vulgg. δ' ἡπείτα. Vide ad

Il. é. 163.

Ver. 291. — χεῦσαι.] Al. χυῖαι.

- "Οπως κεν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
 Κτάνης, ἥε δόλῳ, ἥ ἄμφιδόν· ἔδῃ τι σε χρεῖ
 Νηπιάας ὀχίειν, ἐπεὶ ἔκ' ἐτι τηλίκος ἔσσι.
 "Ἡ οὐκ αἴεις, οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέτης
 Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα,
 Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα ;
 Καὶ σὺ, φίλος, (μάλα γὰρ σ' ὀρώω καλὸν τε μέγαν τε)
 "Αλκιμος ἔσθ', ἵνα τις σε καὶ ὀψιγόνων εὖ ἔπῃ.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θάην κατελεύσομαι ἥδη,
 "Ἡδ' ἐτάρας, οἳ περ με μάλ' ἀσχαλῶσι μένοντες·
 Σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζω μύθων.
 Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦδ' αὖ
 Ξεῖν', ἦτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
 Ως τε πατὴρ ᾗ παιδὶ, καὶ ἔποτε λήσομαι αὐτῶν.
 "Αλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπειγόμενος περ ὁδοῖο,
 "Οφρα λοισσάμενος τε, τεταρπόμενος τε φίλον κῆρ,
 Δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίης, χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
 Τιμῆεν, μάλα καλὸν, ὃ τοι κεμήλιον ἔσται

" Quo pacto procos in ædibus tuis

295

" Interficias, five dolo, five palàm : neque enim amplius te convenit

" Puerilia consecrari, quoniam non amplius tantillus es.

" An non audis, qualem gloriam consecutus est nobilis Orestes

" Omnes apud homines, postquam interfecit parricidam,

" Ægisthum dolosum, qui illi patrem inclytum interemerat ?

300

" Et tu, amice, (admodum enim te video eximiumque magnumque)

" Strenuus esto ; ut aliquis te etiam posterorum laudet.

" At ego ad navem celerem descendam jam,

" Atque ad socios, qui me fortassis agrè-serunt expectantes.

" Tibi autem ipsi curæ sit, et meos observa sermones."

305

Hanc autem rursus Telemachus prudens contrà allocutus est ;

" Hospes, profectò quidem hæc amico animo dicis,

" Perindè atque pater suo filio ; et nunquam obliviscar illorum.

" Sed agè nunc mane, accelerans licèt iter,

" Ut et lotus et oblectatus charum cor,

310

" Donum habens ad navem eas, gaudens in animo,

" Preciosum, valdè eximium, quod tibi reconditi-muneris-loco erit

Ver. 296. — ἔδῃ τι σε χρεῖ Νηπιάας ὀχίειν, ἰσὺ αὐκ ἔτι τηλίκος ἔσσι.] Vide suprâ ad ver. 88. Cæterùm Henricus Stephanius scribendum hîc censet οὐδ' ἔτι σε χρεῖ.

Ver. 297. Νηπιάας ὀχίειν.] Τὰ νῆαν φρονέων καὶ φίλων ἢ ὀχιάσαι οὐκ νύκην, τὴν αὖ φρονέειν. Schol. Αἱ Νηπιάας ὀχίειν.

Ver. 298. "Ἡ οὐκ αἴεις.] Pronuntiabatur ἡ οὐκ αἴεις. Vide ad II. i. 349. et i. 188.

Ibid. — αἴεις.] Vide ad II. i. 252.

Ibid. — ἔλλαβε.] Barnesius in uno MS.

scriptum reperit ἔλαβε. Vide ad II. i. 4. et i. 71.

Ver. 300. — ὅς οἱ.] Αἱ. ὅς οἱ.

Ver. 301. 312. 318. & 370. — καλὸν.] Vide ad II. β. 43.

Ver. 302. "Αλκιμος ἔσθ'.] Citat hunc versum Cicero ad Familiares, lib. XIII. Epist. 15.

Ver. 307. — φίλα φρονέων.] Αἱ. φίλα φρονέων.

Ver. 310. — λοισσάμενος τε, τεταρπόμενος τε.] Vide infrâ ad i. 491. et i. 296.

Ἐξ ἐμεῦ· οἷα φίλοι ξῆνοι ξῆνοισι διδῶσι.

Τὸν δ' ἡμέτε' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Μὴ μ' ἔτι νῦν κατέρυκε, λιλαιόμενον περ ὁδοῖο· 315

Δῶρον δ', ὅ,τι κε μοι δῆναι φίλον ἦτορ ἀνώγει,

Αὐθις ἀνερχόμενῳ δόμεναι, οἴκονδε φέρεσθαι,

Καὶ μάλα καλὸν ἔλῶν· σοὶ δ' ἄξιον ἔσαι ἀμοιβῆς.

Ἡ μὲν ἄρ' ὥς εἰπὼς ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,

"Ὅρνις δ' ὥς ἀνόπαια διέπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ 320

Θῆκε μένος κ' ἰάρος, ὑπέμνησεν τε ἑ πατρός·

Μᾶλλον ἔτ', ἢ τὸ πάροιθεν· ὁ δὲ, φρεσὶν ἦσι νοήσας,

Θάμβησεν κατὰ θυμὸν· οἴσασατο γὰρ θεὸν εἶναι.

Αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπώχετο ἰσόθεος φῶς·

Τοῖσι δ' αἰοδὸς αἶδε περιπλυτὸς, οἱ δὲ σιωπῇ 325

Εἶατ' ἀκέοντες· ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον αἶδε

Λυγρὸν, ὃν ἐξ Τροίης ἐπετείλατο Παλλὰς Ἀθήνη.

Τῷ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο Δέσπιν αἰοιδῆν

“ Ex me ; qualia amici hospites hospitibus dant.”

Huic autem respondebat deinde dea casta Minerva ;

“ Nè me amplius nunc detine cupidum nimirum itineris ;

315

“ Donum verò quodcunque mihi dare tuum cor jubet,

“ Rursus redeunti da, domum ferendum,

“ Etiam eximio munere accepto ; tibi autem dignum erit retributione.”

Sic quidem locuta abiit casta Minerva ;

Avis autem ut Anopæa avolavit ; huic verò in animo

320

Indidit robur et audaciam, recordarique eum fecit patris

Magis adhuc quam antea : hic autem mente suâ confiderans,

Obstupuit in animo ; suspicatus est enim deum esse.

Continuò verò procos adibat deo-similis vir :

Illis autem cantor canebat inclitus ; ii verò tacitè

325

Sedebant audientes : ille autem Achivorum reditum canebat

Gravem, quem ex Trojá indixit Pallas Minerva.

Hujus autem è superiore-parte-domus animo advertit divinam cantilenam

Ver. 314. Τὸν δ' ἡμέτε' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.] *Al.* Τὸν δ' ἀπαμειβομένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Ver. 314. & 319. & 364. — γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Vide ad *Il.* α. 206.

Ver. 315. Μὴ μ' ἔτι νῦν κατέρυκε.]

abstiste morari.

Æn. XII. 676.

Ver. 317. Αὐθις.] *Al.* Αὐτίς.

Ver. 319. Ἡ μὲν ἄρ' ὥς εἰπὼς ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Ὅτι τὸ τὴν Ἀθηναίαν ἀποβῆναι ἔργον ἀποχωρεῖσθαι τῷ Τηλέμαχῳ, ὃ τὸ ἀφραγὴν ἐκείνου ἐγκαταλειφθῆναι δηλοῖ, ἀλλ' ὅτι βυλιεσάμενος πρῶτον καθ' ἑαυτὸν, κ' σκοπήσας, κ' φῆσας τὸν σκοπὸν, παύεται. *Eustath.*

Ver. 320. Ὅρνις δ' ὥς ἀνόπαια διέπτατο.] Τὸ

δὲ ἀνόπαια, εἶδος τινὲς ὄρνις λίγυσι λεγόμεναι, φήνη λεγόμενος. — Οἱ δὲ φασὶν ὅτι διέπτατο ἀνόπαια ἦγον ἀνὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐν μέσῳ τῆς ὁδοῦ, ἢ κ' κάσιν κ' καπνοδόκῃ ἐκάλυν. — Οἱ δὲ, τὸ ἀνόπαια, λίγυσι ἀντὶ τῷ ἀφανὲς πόρρω τῆς ὄψεως. — Καὶ Ἡρακλῆος τὸ ἀνόπαια — προπεριστῆ, κ' ὥς ἐπιφῆμα λαμβάνει, ἀντὶ τῷ ἀοράτῳ. *Eustath.*

Ibid. — τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ Θῆκε μένος καὶ ἰάρος.] Vide ad *Il.* ε. 185. et α. 110.

Ver. 323. — οἴσασατο.] Ita edidit *Barnesius*. *Fulg.* οἴσασατο ut opinor, minus rectè : Nam iterum occurrit hæc vox *Odys.* i. 213. 339. κ. 232. 258. α. 442. ; quibus omnibus in locis cum duplici e scribitur, nec variant Exemplaria.

Ver. 326. — ἀκέοντες· ἰ δ.] Quâ ra-

Κέρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια·

Κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο οἷο δόμοιο,

330

Οὐκ οἷη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δὺ' ἔποντο.

Ἦ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο διὰ γυναικῶν,

Στῇ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγος πύκα ποιητοῖο,

*Αὐτὰ παρειᾶν σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·

*Αμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη·

335

Δακρύσασα δ' ἔπειτα προσηύδα θεῖον ἀοιδόν·

Φήμει, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν δελκτῆρια οἶδας,

*Εργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τὰ τε κλείουσιν ἀοιδοί·

Τῶν ἐν γε σφιν αἶδε παρήμενος· οἱ δὲ σιωπῇ

Οἶνον πινόντων· ταύτης δ' ἀποπαύε' ἀοιδῆς

340

Λυγρῆς, ἥτε μοι αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ

Τέρεα· ἐπεὶ με μάλισα καθίκετο πένθος ἄλαστον.

Τοίην γὰρ κεφαλὴν ποδῶν, μεμνημένη αἰεὶ

*Ανδρὸς, τῆ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἀργεῖος.

Filia Icarii prudens Penelope :

Per scalam verò altam descendit suæ domûs,

330

Non sola ; unâ cum hâc ancillæ duæ sequebantur.

Illa verò quandò jam ad procos pervenisset præstantissima mulierum,

Stetit utique juxta postem domûs affabrè structæ,

Genis prætendens tenuia capitis-redimicula :

Ancilla verò ei honesta utrinque astabat :

335

Lacrymans autem deindè alloquebatur divinum cantorem ;

*Phemie, multa enim alia mortalium oblectamenta novisti,

*Gesta hominumque deorumque quæ celebrant cantores :

*Horum unum ipsi cane assidens ; illi autem silentio

*Vinum bibant : ab hâc verò desine cantilenâ

340

*Molestâ, quæque mihi perpetuò in pectoribus charum cor

*Affligit ; quippe me in-primis invasit dolor immensus.

*Tale enim caput desidero, memor semper

*Viri, cujus lata est gloria per Græciam et medium Argos."

tione ἀκούσας hîc ultimam producat ; item πάλιν, ver. 360. et ἀνὰ, ver. 365. et ἔθαν, ver. 424. ; vide ad II. α'. 51.

Ibid. — ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἔειπε Λυγρὸν.]

Vide infrâ ad γ'. 130.

Ver. 330. — κατεβήσατο.] Al. κατεβήσατο. Vide ad II. β'. 35. et i. 109.

Ver. 334. — κρήδεμνα.] Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς περιδίσμια. Schol.

Ver. 335. — ἄρα.] Ut fieri solebat —.

Ver. 336. — θεῖον ἀοιδόν.] Al. δῖον ἀοιδόν.

Ver. 337. — Φήμει, πολλὰ γὰρ.] Vide infrâ ad κ'. 190.

Ibid. — πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν δελκτῆρια οἶδας, *Εργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε.] "Post οἶδας," inquit Henricus Stephanus, "fortasim se etiam expungi potest interpunctio, ut

"δελκτῆρια copuletur cum ἔργα." Sed minus rectè. Nam δελκτῆριος adjectivum apud Poëtam non occurrit. Vide infrâ ad γ', 509. et ad II. ε'. 215.

Ver. 338. *Εργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τὰ τε κλείουσιν ἀοιδοί.] Τὸ παλαιὸν γὰρ καὶ τῶν ἡρώων τὰς πράξεις, καὶ τῶν θεῶν τὰς ὑμνεῖς δι' ᾧδῃς ἱκοῦντο. "Ὀμηρος γὰρ φησὶν ἐπ' Ἀχιλλείῳ, "αἶδε δ' ἄρα κλῖα ἀνδρῶν ἡρώων." Καὶ τὸν Φήμειον δὲ φησὶν ὅτι, "πολλὰ βροτῶν δελκτῆρια οἶδον" *Εργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τὰ τε κλείουσιν ἀοιδοί." Athenæus, lib. XIV. cap. 8. Vide ad II. i. 189.

Ver. 341. — αἰεὶ] Al. αἰὲν.

Ver. 344. — καθ' Ἑλλάδα.] Κατὰ τὴν Θετταλίαν, ἀπὸ μιᾶς πόλεως, ὀνόματι Ἑλλάδος. Schol. Vide ad II. β'. 528. Item infrâ ad δ. 80.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδα· 345
 Μητὲρ ἐμὴ, τί τ' ἄρ' αὖ φθονίεις, ἑρίηρον ἀοιδὸν
 Τέρπειν, ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται; ἔ νύ τ' ἀοιδοὶ
 Αἴτιοι, ἀλλὰ ποθὶ Ζεὺς αἴτιος, ὅς τε δίδωσιν
 Ἀνδράσιν ἀλφειῇσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἐκάσῳ.
 Τάτῳ δ' ἔ νήμεσις, Δαναῶν κακὸν οἶτον αἰεῖδαν· 350
 Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
 "Ἦτις ἀκρόντεσσι νεωτάτῃ ἀμφιπέληται.
 Σοὶ δ' ἐπιτολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκῆεν·
 Οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἷος ἀπώλεσε νόσιμον ἥμαρ,
 Ἐν Τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο. 355
 Ἀλλ' εἰς οἶκον ἴσθα τὰ στυγερὰ ἔργα κόμιζε,

Hanc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus est;

345

"Mater mea, quamobrem igitur molestè fers, jucundum cantorem

"Oblectare, utcunque illi mens impellitur? non sanè cantores

"In-causâ sunt, sed quodammodo Jupiter in-causâ est; qui dat

"Viris ingeniosis ita, ut vult unicuique.

"Huic verò non reprehensio debetur, quòd Danaorum malam sortem canit: 350

"Eam enim cantilenam magis celebrant homines,

"Quæcunque auditoribus recentissima existat.

"Tibi verò sustineat cor et animus audire:

"Non enim Ulysses solus perdidit reditus diem,

"In Trojâ: multi verò et alii viri perierunt.

355

"Sed in domum profecta, tua opera administra,

Ver. 346. — τί τ' ἄρ' αὖ φθονίεις.] *Al.*
 τί τ' ἄρα φθονίεις. Vide et infra ad τ'. 348.

Ver. 347. 369. — ὄρνυται — δαινώ-
 μιναι.] Vide ad *Il.* γ'. 260. et *ω.* 665.

Ibid. — ἔ νύ τ' ἀοιδοὶ Αἴτιοι, ἀλλὰ ποθὶ
 Ζεὺς αἴτιος.]

Non tibi Tyndaridis facies invisa La-
 cænz [Divum]
 Culpatusve Paris; verum inclementia
 Has evertit opes, sternitque à culmine
 Trojam. *Æn.* II. 601.

Ver. 349. Ἀνδράσιν ἀλφειῇσιν.]

— hominum rerumque repertor.
Æn. XII. 829.

Ver. 351. Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ'
 ἄνθρωποι, "Ἦτις ἀκρόντεσσι νεωτάτῃ.]

— αἶνει δὲ παλαιῶν

Μῆν οἶνον, ἀνδρα δ' ὕμνον

Νεωτέρων —

Pindar. Olymp. Ode IX. ver. 73.

Est quoque cunctarum novitas carissima
 rerum.

Ovid. ex Pont. lib. III. Epist. iv. 51.

φειδωπασμένη δι' ἑ ἀρχαιοτάτη ἐστὶν ἡ Ὀμήρου
 τῆς ποίησιν γὰρ ὅντιν πρὸς ὅντιν ἦν καὶ οἱ

ἡμῶς τῆς ἐκείνου ποιήσεως. — Ἀλλὰ πρῶτον μὲν
 ἔχ' ὑπὸ πάντων ὁμολογῶνται ποιητῆς ἀρχαιότα-
 τος εἶναι Ὀμήρου. ἴναι γὰρ Ἡσίοδος προήκειν
 τοῖς χρόνοις λίγυσιν, Αἰνείας τε καὶ Ὀρεσία καὶ
 Μυσαῖον καὶ ἄλλους συμπεληθῶς. Οὐ μὲν ἀλλὰ
 καὶ πιθανὸν εἶναι γιγνέσθαι μὲν τινὰς πρὸ αὐτῶ καὶ
 κατ' αὐτὸν ποιήσας ἱστοίαι καὶ αὐτὸς περὶ φησὶ,
 "Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
 "Ἦτις ἀκρόντεσσι νεωτάτῃ ἀμφιπέληται."
 Τάτῳ δὲ ὑπὸ τῆς περὶ αὐτὸν λαμπρότητος
 ἐπισκοπεῖται. *Sextus Empiricus adversus Ma-
 thematicos, lib. I. cap. 10.* Citat porro hunc
 locum *Plinius, lib. V. Epist. 20.*

Ibid. — ἐπικλείουσ'.] *Plato, de Repub.*
lib. IV. videtur legisse ἐπιφρονέουσ'.

Ver. 352. — ἀκρόντεσσι.] *Plato, loco*
jam citato, legit φειδόντεσσι.

Ver. 356. Ἀλλ' εἰς οἶκον ἴσθα τὰ στυγερὰ
 ἔργα κόμιζε.] Τῶν δ' ἔργων τῶν αὐτῶν [γυναιξὶ]
 οἰκίαν ἐν τῇ Ὀδυσσεῖα ὑπὸ τῆς αὐτῆς [forte
 αὐτῆς,] διὰ Τηλέμαχον λίγυνται τῇ μητρὶ,
 "Ἀλλ' εἰς οἶκον ἴσθα τὰ στυγερὰ ἔργα κόμιζε."
 ταῦτα γὰρ τοι, καὶ τὰ τέτοις ὁμοίως, ὅσπερ καὶ
 τοῖς ῥητορικοῖς εἰρηται, τῇ γυναικείᾳ φύσει
 μάλιστα ἀρμόττει· ἀλλ' ὅδ' ὁ πόλεμος, ὅδ' αἱ
 μάχαι, καὶ ἰδρῶς. *Kyriac. Stroz. de Repub.*
lib. IX. Ita apud *Æschylum;*

Ἴσον τ' ἡλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε,
 Ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἀνδρεσσι μελήσει
 Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοὶ· τῷ γὰρ κράτος ἐς' ἐνὶ οἴκῳ.

Ἡ μὲν δαμῆσασα πάλιν οἶκονδε βεβήκει· 360
 Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.

Ἔς δ' ὑπερῷ ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί,
 Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὅφρα οἱ ὕπνον
 Ἥδ' ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρά σκίοεντα, 365
 Πάντες δ' ἤρῃσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι.

Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·
 Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες, ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,
 Νῦν μὲν δαινύμενοι τερπόμεθα, μηδὲ βοήτης
 Ἔσω· (ἐπεὶ τόγε καλὸν ἀκέμεν ἐσὶν αἰοιδῶ
 Τοῖσδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδῆν.) 370
 Ἡῶθεν δ' ἀγορῇνδε καθεζόμεσθα κίοντες

“Telamque et colum, et ancillis impera

“Operi incumbere: sermo verò viris curæ erit

“Omniis, potissimum verò mihi; hujus enim imperium est in domo.”

Ἢλα quidem attonita, rursus in domum ivit;

Filii enim dictum prudens posuit in animo.

Ad superiorem autem partem-domus ubi conscendisset cum ancillis mulieribus,

Flebat deinde Ulysses charum maritum, donec ipsi somnum

Dulcem palpebris immisit cæcia-oculis Minerva.

Proci verò tumultuabantur per ædes obscuras,

Omnes autem optabant juxta in lecto recumbere.

Illis verò Telemachus prudens incepit sermonem;

“Matris meæ proci, superbâ contumeliâ instructi,

“Nunc quidem convivantes delectemur, neque clamor

“Addit: (nam hoc honestum est audire cantorem

“Talem, qualis hic est, diis affimilis voce.)

“Manè verò in concionem confideamus venientes

Μίλει γὰρ ἀνδρὶ, μὴ γυνὴ βουλευέτω
 Τάξωθεν ἔνδον δ' ἔστω, μὴ βλάβην τίθει.

Septem contra Thebas, ver. 206.

Et apud Apollonium;

Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὐτὸ μετ' ἀμφιπόλοισιν
 ἔκλθ'.

Μίμν δόμους. Argonaut. lib. I. ver. 303.

ubi Scholiastes hunc Homeri locum adducit. Cæterum apud Homerum hoc in loco versus nonnullos repudiatos testatur Scholiastes: Ἀθιτῶναι (inquit) ἐνταῦθα· ἐστὶ δὲ τῷ Ἐκτορὸς καλῶς. Occurrunt nimirum iidem ferè versus Iliad. ζ'. 490. ὧς. ab Hecatore Andromachen alloquente usurpati.

Ver. 360. — βεβήκει.] Vide ad II. α.

37. et 221.

Ver. 362. — ὑπερῷ.] Τὰ ἀνώγεια οἰκήματα. Schol.

Ver. 363. — ὅφρα οἱ ὕπνον — βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Ἀθηνᾶ δὲ κοιμίζει τὴν Πηνελόπην, ἵσταντῶς ἐκείνη βελιυσμένη, κλαίειν μὲν ἀφῆκεν ἀνεκλίθη δὲ ὥς τι παταδραβῆν. Eustath.

Ver. 365. Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα.]

Fit strepitus tectis, vocemque per ampla volutant

Atria —————. Æn. I. 729.

Ver. 366. — κλιθῆναι.] Vide infra ad 3'. 48. et ad II. α. 309.

Ver. 371. — θεοῖς ἐναλίγκιος.]

Os, humerosque Deo similis ———.

Æn. I. 593.

Πάντες, ἴν' ὑμῖν μῦθον ἀπληγέως ἀποείπω,
 Ἐξίεναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
 Ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκας. 375
 Εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωϊτερον κ' ἄμεινον
 Ἑμμεναι, ἀνδρὸς ἐνὸς βίοτον νήποιον ὀλέσσαι,
 Κέρετ', ἐγὼ δὲ θεὸς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἑόντας,
 Αἴ κε ποθὶ Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι,
 Νήποινοι κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὀλοισθε. 380
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδᾶζ' ἐν χέλεσι φύντες,
 Τηλέμαχον Δαύμαζον, ὃ Δαρσαλέως ἀγόρευε.
 Τὸν δ' αὖ Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπίθεος υἱὸς·
 Τηλέμαχ', ἧ μάλα δὴ σε διδάσκουσιν θεοὶ αὐτοῖ
 Ὑψαγόρην τ' ἔμεναι, κ' Δαρσαλέως ἀγορεύειν. 385
 Μὴ σε γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
 Ποιήσεν· ὃ τοι γενεῇ πατρώϊον ἐστὶ.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδ'·

" Omnes; ut vobis sermonem audenter renunciem,
 " Exire ex ædibus: alias verò sequimini dapes,
 " Vestra bona edentes, alternantes per domos. 375
 " Si verò vobis videtur hoc fatius et melius
 " Esse, viri unius victum impunè perdere,
 " Absumite; ego verò deos invocabo sempiternos,
 " Si quando Jupiter dederit facta hæc vindicatum iri,
 " Inulti fortè deindè intra ædes perituri sitis."
 Sic ait; illi verò omnes mordicùs labiis compressis
 Telemachum admirabantur, quòd audactèr loqueretur.
 Hunc autem rursùs Antinous allocutus est, Eupithei filius;
 " O Telemache, certè admodùm te docuerunt dii ipsi
 " Sublimiloquum esse, et audenter concionari. 380
 " Nè te utique in circumfluâ Ithacâ regem Saturnius
 " Constituat; quod tibi genere paternum est."
 Hunc autem rursùs Telemachus prudens contrà allocutus est,

Ver. 375: — ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκας.]
 Ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλους ὑποδεχόμενοι, κ' ἀμοιβῆς.
 Schol.

Ver. 376. — ὑμῖν.] *Al.* ὑμῖν. Ut
 suprâ ver. 373.

Ver. 377. — ὀλέσσαι.] *Al.* ὀλέθαι.

Ver. 378. Κέρετ'.] Sic infrâ β. 312.

— ἐκέρτε πολλὰ κ' ἰδὲ λὰ
 Κτήματ' ἱμὰ —

Et apud Orpianum:

Κτῆσιν αὖτε κείροντες ἀσημέντοιο δόμοιο.

Ἀλκυονίδων, lib. III. ver. 361.

Ver. 379. — παλίντιτα ἔργα.] Ὑπὲρ
 αὐτῆς ἐστὶ τιμωρία γίνεται. Schol. Ἐστὶ δὲ
 παλίντιτον, ὃ ἢ τίσις πάλιν, ἢ γὰρ ὑστέρων, ἐν τῷ
 μέλλοντι γίνεται. Eustath.

Ibid. — παλίντιτα.] Vide ad II. v.
 414. et ζ. 484.

Ver. 381. — ὁδᾶζ' ἐν χέλεσι φύντες.]
 Καὶ τὸ ὁδᾶζ' ἐν ἐν χέλεσι φύντες, ἀντὶ τῷ ἐμ-
 πλακύντες μὲν δαγμῷ τοῖς χέλεσιν, ἢ γὰρ
 ἰνδακόντες τὰ χέλην ὅπερ ἐστὶ σχῆμα θάμβους
 καὶ ἀπορίας καθὰ καὶ ἐνταῦθα τὸς μνηστῆρας
 κατέπληξεν ὁ ἐπὶ τοσούτοι μὲν χρόνοις ἡσυχά-
 σαι Τηλέμαχον, νῦν δὲ ἔτω σφοδρῶς ἐπιτι-
 θῆς, καὶ Δαρσαλίως ἀγορεύσας, καὶ τὸν λόγον
 ἰνδακόντως βαρύνσας ὡς ἐπὶ μεγίστοις ἀδικήμασι.
 Eustath.

Ver. 386. — βασιλῆα.] Vide ad II. α.
 265.

Ibid. — Κρονίων.] De hujus vocis pro-
 fodiâ, vide ad II. α. 265. et 397.

Ver. 387. — γυνῆ.] *Al.* γυνῆν.

*Αντίνο', ἄπειρ μοι καὶ ἀγάσσαι, ὅ,τι κεν εἶπω ;
Καὶ κεν τῆτ' ἐθέλοιμι, Διὸς γε δίδοντας, ἀρεῖσθαι. 390

*Ἡ φῆς τῆτο κάκισον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι ;
Οὐ μὲν γὰρ τι κακὸν βασιλευμένῃ αἴψα τε οἱ δῶ
Ἀφνειὸν πέλεται, καὶ τιμηέστερος αὐτός.

*Ἀλλ' ἦτοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
Πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ παλαιοὶ. 395

Τῶν κεν τις τόδ' ἔχῃσιν, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἀναξ' ἔσομ' ἡμετέροιο,
Καὶ δμῶων, ὅς μοι ληίσσατο δῖος Ὀδυσσεύς.

Τὸν δ' αὖ Εὐρύμαχος Πολύβη παῖς ἀντίον ἦδα.
Τηλέμαχ', ἦτοι ταῦτα θεῶν ἐν γένασι κεῖται, 400

*Ὅσις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει Ἀχαιῶν.
Κτήματα δ' αὐτὸς ἔχοις, καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις.

"Antinoë, etiam si mihi vel irascēris, ob id quod dixerō ?

"Et hoc vellem, Jove utique dante, accipere.

390

"An putes hoc pessimum inter homines esse ?

"Non enim ullo pacto malum est, regem esse ; statimque ei domus

"Dives sit, et honoratior ipse.

"Sed certē reges Achivorum sunt etiam alii

"Multi in circumflua Ithacā, juvenes et senes :

395

"Horum aliquis hoc habeat ; siquidem mortuus est nobilis Ulysses :

"At ego domūs rex ero nostræ,

"Et fervorum, quos mihi acquisivit nobilis Ulysses."

Hunc autem rursus Eurymachus Polybi filius contrā allocutus est ;

"Telemache, certē hæc deorum in genibus posita sunt,

400

"Quinam circumflua Ithacæ dominabitur Achivorum :

"Bona verò ipse habeas, et ædibus tuis imperes.

Ver. 389. — ἄπειρ μοι καὶ ἀγάσσαι.] Eustathius in commentario legit, ὅ καὶ μοι νικηθήσεται.

Ver. 390. Καὶ κεν τῆτ' ἐθέλοιμι, Διὸς γε δίδοντας, ἀρεῖσθαι.] Τὸ ἰδιωτικόν, Διὸς βυλάμενον. Schol. At multo rectius et facilius de regno suscipiendo dictum hoc à Telemache intelligitur: Uti et notavit Barnesius.

Ver. 392. Οὐ μὲν γὰρ τι κακὸν βασιλεύειν.] Βασιλεὺς γὰρ μέγιστος μὴ τῶν κατ' ἀνθρώπους. Philostratus, in Vita Apollonii, lib. V. cap. 36. " — regnis, rei inter Deos hominesque pulcherrimæ." Livius, lib. II. § 9. Cæterum refertur istud γὰρ ad id quod elegantèr reticetur: "Miror te ita dixisse," vel, "Tibi hæc in te non assentior ; non ENIM &c." Vide ad II. i. 22.

Ver. 397. Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἀναξ' ἔσομ' ἡμετέροιο.] Ἡ μὲν πολιτικὴ ἐκ πολλῶν ἀρχόντων ἐστίν ἡ οἰκονομικὴ δὲ, μοναρχία. Aristot. Economic. lib. I. cap. 1. sub initio.

Ver. 398. — ληίσσατο.] Ita edidit Barnesius.

Vol. I.

neque ; atque ita in omnibus Exemplaribus scripta occurrit hæc vox, Iliad. ε'. 28. Vulgati hinc habent ληίσσατο ; quod antepenultimam corripit. Vide ad II. ε. 140.

Ver. 402. — καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις.] Al. καὶ δώμασι σοῖσιν. Quæ nisi vera sit lectio, vox αἷσιν de secundā personā (pro σοῖσιν) intelligenda erit. Atque occurrit quidem vox ἦσιν infra ε'. 320. de primā personā (pro ἐμῇσιν) usurpata ; "Ἀλλ' αἰὲν ἦσιν ἦσιν ἔχον διδαιγμένον ἦτορ, Ἠλώμην." Itemque de secundā personā, Iliad. ε'. 174. in Editionibus compluribus ; "σὺ δὲ φρεσὶν ἦσιν ἰανέης." Quanquam ibi ex Eustathio restituit Barnesius, "φρεσὶ σῇσιν." Cæterum Barnesius δώμασιν αἷσιν hinc exponit δώμασιν αὐτῷ, δηλονότι τῷ Ὀδυσσεύϊ sed et hoc præcedenti "οἴκοιο ἀναξ' ἔσομ' ἡμετέροιο" multo minùs aptè respondet ; et constructio ista, quā vox αἷσιν ad Ulyssē, cujus hæc in oratione non fit mentio, referri intelligatur, valdè est dura et inusitata.

B

Μὴ γὰρ ὄγ' ἔλθοι ἀνὴρ, ὅσις σ' αἰκοντα βίηφι
Κτήματ' ἀπορραΐσει, Ἰθάκης ἐτι ναιεταώσης.

Ἄλλ' ἐθέλω σε, φέρισε, περὶ ξένοιο ἔρεσθαι,

405

Ὅπποθεν ἔτος ἀνὴρ, ποίης δ' ἐξ εὐχεται εἶναι

Γαίης· πᾶ δὲ νῦ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρετρα.

Ἦε τοι ἀγγελίην πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,

Ἦ ἔὼν αὐτῷ χρεῖος ἐελδόμενος τόδ' ἰκάνει;

Οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, ἐδ' ὑπέμενε

410

Γινώμεναι· εἰ μὲν γὰρ τι κακῷ εἰς ὧπα ἑώκει.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα·

Εὐρύμαχ', ἦτοι νόσος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο·

Οὐτ' ἐν ἀγγελίῃς ἐτι πείθομαι, εἴποθεν ἔλθοι,

Οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἦντινα μήτηρ

415

Ἐς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται.

Ξᾶνος δ' ἔτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ Τάφου ἐστὶ,

Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὐχεται εἶναι

“ Non enim ille veniat vir, qui te invitum vi

“ Bonis spoliaturus sit, Ithacā adhuc habitatā.

“ Sed volo te, optime, de hospite interrogare,

405

“ Unde ille vir, quali autem gloriatur esse

“ E terrā; ubinam ei genus et patrium solum.

“ An tibi nuncium patris adfert venientis;

“ An suum ipsius debitum expetens huc venit?

“ Ut facto-impetu statim abiit, neque sustinuit,

410

“ Ut cognosceremus; nequaquam enim vilis hominis vultum prae se ferebat.”

Hunc autem rursus Telemachus prudens contrā allocutus est;

“ Eurymache, certē reditus periit patris mei:

“ Neque itaque nuncio ampliūs credo, sicunde venerit;

“ Neque vaticinium curo, si quem mater

415

“ In domum vocatum vatem sciscitetur.

“ Hospes verò hic meus paternus ē Tapho est;

“ Mentēs Anchiali bellicosi gloriatur esse

Ver. 403. — ὅσις σ' αἰκοντα.] Ita ex uno MS. edidit *Barnesius*, et ex *Eustathio*, qui in commentario, ὅς σι αἰκοντα, legit. *Vulg.* ὅσις αἰκοντα.

Ibid. — βίηφι.] Vide ad *Il.* v. 588.

Ver. 406. — ἐξ εὐχεται.] Ita edidit *Barnesius*. *Vulg.* ἐξεύχεται.

Ver. 407. — ἄρετρα.] Vide ad *Il.* ζ. 142.

Ver. 408. Ἦ τοι ἀγγελίην.] *Al.* Ἦ τοι ἀγγελίην. Ut infra β. 30.

Ibid. — ἐρχομένοιο.] *Al.* οἰχόμενοι.

Ver. 414. Οὐτ' ἐν.] Τὸ δὲ, ὅτι ἐν, ταυτὸν ἐστὶ τῷ, ὅτι δὲ. Ὅτι γὰρ ἀπὸ αἰτιολογῆς ὁ “ ἐν” σύνταξις, ἀλλ' ἐν μυρίοις καὶ παραπληροῖ. *Eustath.* Minus recte; nequaquam enim hic vacat istud ἐν sed eandem ferè vim

habet οὐτ' ἐν ac si Latine dicas, “ Adeoque “ non &c.” Vide ad *Il.* π. 394.

Ibid. — ἀγγελίῃς ἐτι πείθομαι.] *Al.* ἀγγελίῃ ἐπιστάθομαι. Δύναται δὲ καὶ γενικῇ ἰνικῇ εἶναι τὸ ἀγγελίῃς· ἵνα λίγη, ὅτι ἐτι ὑπὸ ἀγγελίας ἐτι πείθομαι, εἴποθεν ἔλθοι ἀγγέλλουσα τὴ τῶν κατὰ τὸν Ὀδυσσεῖα. *Eustath.* Sed verbum πείθομαι apud Poëtam cum Genitivo constructum nusquam occurrit.

Ver. 415. — ἦντινα.] Ita ex uno MS. edidit *Barnesius*. Quocum facit et MS. unus à *Th.* *Benileio* collatus. *Al.* ἦντινα.

Ver. 418. Μέντης Ἀγχιάλοιο.] *Al.* Μέντης δ' Ἀγχιάλοιο. Quae et potior lectio. Videtur enim vocula δὲ, aut alia ejusmodi particula, omnino hic ad sententiam connectendam desiderari.

Υἱὸς· ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει.
 Ὡς φάτο Τηλέμαχος· φρεσὶ δ' ἀθανάτην θεὸν ἔγνων. 420
 Οἱ δ' εἰς ὄρχησύν τε καὶ ἱμερόεσσιν αἰοιδὴν
 Τρεψάμενοι τέρποντο· μένον δ', ἐπὶ ἔσπερον ἔλθειν.
 Τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἔσπερος ἦλθε·
 Δὴ τότε κακχείοντες ἔβαν οἴκονδε ἑκάστος.
 Τηλέμαχος δ', ὅθι οἱ θάλαμος περικαλλέος αὐλῆς 425
 Ὑψηλὸς δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
 Ἐνθ' ἔβη εἰς εὐνὴν, πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων·
 Τῷ δ' ἄρ' ἄμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε κέδν' εἰδυῖα
 Εὐρύκλει, Ὡπος θυγάτηρ Παισηνορίδαο·
 Τὴν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν, 430
 Πρωθήβην ἔτ' ἔχσαν, ἑικοσάβοια δ' ἔδωκεν.
 Ἴσα δὲ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν·
 Εὐνῇ δ' ἔποτ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικὸς.
 Ἡ οἱ ἄμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε, καὶ ἐμάλισα
 Δμωῶων φιλέεσκε, καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἑόντα. 435
 Ὡῖξεν δὲ θύρας θαλάμῳ πύκα ποιητοῖο·
 Ἐξετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἐκδυε χιτῶνα·
 Καὶ τὸν μὲν γρᾶίης πυκιμηδέος ἔμβαλε χερσίν.

“Filius; cæterum Taphiis navigandi-studiofis imperat.”

Sic dixit Telemachus; mente verò immortalem deam agnovit.

420

Hi autem ad saltationem et suavem cantum

Conversi oblectabantur, expectabantque vesperum advenire.

His autem se-oblectantibus, niger vesper supervenit:

Et tunc dormituri iverunt domum quisque.

Telemachus autem, ubi ipsi thalamus perpulchræ aulæ

425

Sublimis ædificatus erat, conspicuo in loco,

Illuc ivit ad lectum, multa mente reputans;

Simulque cum eo ardentes faces ferebat pudica sciens

Eurycleā, Opis filia Pisenoridæ:

Quam olim Laërtes emerat facultatibus suis

430

Primum jam pubescentem, preciumque viginti boūm dederat.

Æquè autem ipsam ac pudicam uxorem honorabat in ædibus;

Lecto verò nunquam cum eā mixtus est; iram nempe vitabat uxoris.

Hæc cum eo simul ardentes faces ferebat, et ipsum maximè

Ancillarum amabat, et enutrierat, parvulus cum-esset.

435

Aperuit autem januas thalami scitè-facti;

Sedebat verò in lecto, mollemque exuebat tunicam:

Et eam quidem aniculæ sedulæ dedit in manus.

Ver. 422. Τρεψάμενοι.] Vide infrà ad l. 491. et ad l. 296.

Ver. 424. — ἔβαν.] Vide ad II. 3. 229.

Ver. 426. — δέδμητο.] Vide ad II. 4. 37. et l. 492.

Ver. 428. — ἄρ'.] Ut oportebat —

Ver. 432. — τίεν.] Vide ad II. 8. 257. et l. 103.

Ver. 435. — φιλέεσκε.] Vide suprà ad ver. 264. et ad II. 4. 304.

Ἡ μὲν τὸν πτύξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα,
 Πασσάλα ἀγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖσι λέχεσσι,
 Βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο· Δύστην δ' ἐπέρυσσε κορώνη
 Ἀργυρέη· ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἐτάνυσσεν ἱμάντι.
 Ἐνθ' ὄγε παννύχιος, κεκαλυμμένος οἶος ἄωτος,
 Βέλευε φρεσὶν ἦσιν ὁδὸν, τὴν πέφραδ' Ἀθήνη.

440

Illa quidem plicatâ et aptatâ tunicâ,
 Ad paxillum fuspensâ juxta tornatos lectos,
 Perrexit ire ex thalamo; januam autem attraxit annulo
 Argenteo: pessulumque obtendit loro.
 Hic ille per-totam-noctem, tectus ovis floridâ lanâ,
 Considerabat mente suâ iter, quod ei designaverat Minerva.

440

Ver. 440. — ἀγκρεμάσασα.] Vide ad II. α. 67. Al. ἰγκρεμάσασα.

Ibid. — τρητοῖσι λέχεσσι.] Al. τρητοῖς λεχίσσιν.

Ver. 441. — ἐπέρυσσε.] Barneſius inter varias lectiones rettulit ἐπέρυσσε. Atque ita habet MS. unus à Th. Bentleio collatus. Quæ et (ut opinor) verior lectio. Vide ad II. π'. 781.

Ibid. — κορώνη.] Τῷ λεγόμενῳ κόρακι· τῷ ἐπισπάσῳ [Barneſius ex MS. edidit ἐπισπάσῳ] τῆς Δύστης. Schol.

Ver. 442. — ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἐτάνυσσεν ἱμάντι.] Τὸ λεγόμενον ἐφ' ἡμῶν κλεῖθρον· δύο δὲ τῦτο εἶχεν ἱμάντας ἐξηρημένους διὰ τινῶν τήρεσσιν, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν· εἰς τὸ δύνεσθαι ἀνοῖξαι ἢ κλεῖσαι. Νῦν δὲ το κλεῖθρον παρέτεινε ἢ παρήλασε τῷ ἱμάντι. Schol. Κληῖδα δὲ λίσσι ἢ σκίυος ἀπὸ σιδήρεος, ἀλλὰ μοχλὸν, ἐν τῷ μὲν τῆς Δύστης ἐξηρημένον, ἢ ἐπὶ τὰ κάτω καθεμένον ἦτοι πεχλασμένον, ἱμάντι δὲ ἐξωθεν σπῆμαγον ἢ ἀνελκόμενον ἢ ἐπιζυγῶντα τὴν Δύστην. Eustath.

Ver. 443. — οἶος ἄωτος.] Τῷ ἄνθει ἢ τῷ καλλίῳ τῷ προσάτῳ· λέγει δὲ τῶν ἐξ ἀπαλῶν ἱρίων γιγνόντων περιβολαίων. Schol. Ἄωτον

δὲ οἶος, τὸ ἐξ ἱρίων ὕφασμα, ἢ τὸ ἀπλῶς, ἀλλὰ τὸ ἀνθηρὸν, ἐκ μεταφορᾶς· ἄωτον γὰρ κυρίως τὸ ἀνθῶδες, παρὰ τὸ ἄω τὸ πνίον, ἢ ἡδὺ τὸ ἀποπνέον· ὡς γὰρ εἶδω, εἶδωλον, κατὰ πρόσληψιν συλλαβῆς, ὅπως ἄω, ἄωτον. Ἐκ τούτου δὲ πολλὰ τῶν ἀνθηρῶν πραγμάτων καλεῖνται οἷον τὸ ἀπὸ λίνου κάλλιτον ἔργον, λίνου λεπτόν ἄωτον λέγεται, ἡ γὰρ λίνου ἀπάνθισμα· ἢ οἶος ἄωτον ὁμοίως, τὸ ἐξ ἱρίων ἀπάνθισθιν. Οὕτως δὲ καὶ ὕπνον ἄωτον, ἐν Ἰλιάδι, τὸ ὑπνὸν ὕπνον ἡδὺν ἢ ἀφροντίδα, ἢ ὡς ἀπᾶν ἀνθηρὸν. Καὶ τίς δὲ τῶν συγγραφέων ἄκρον ἄωτον ἐν λόγοις φησὶ τὸς ἐν λόγοις οἷον ἀνθῶντας. Καὶ Θεόκριτος τὰς Ἀργοναύτας θῆκεν ἄωτον ἡρώων φησὶ. Καὶ Πίνδαρος δὲ τὴν μουσικὴν ἐπισήμην, ἥτοι λυρικὴν, μουσικῆς ἄωτον λέγει ἢ πατέρων δὲ ἄωτον φησὶ· ἢ ἄλλα τοιαῦτα. Ἰεῖον δὲ ὅτι ἐν τοῖς περὶ τῆς Κῦκλωπος λόγοις, ὁ Πεισίστις ἢ αὐτὸ τὸ ἀπλῶς ἱρίων ἄωτον ἱεῖον· φησὶ γὰρ, (Odys. i. 434. 435.) ἄωτον διαπιστία ἐχόμενον· ἢ τῦτο εὐλόγως· ἐπὶ γὰρ τὸ ἱεῖον διερματός οἷον ἄνθος. Eustath.

Ver. 444. Βέλευε.] Vide ad II. θ'. 87. et v. 84.

Ibid. — πέφραδ'.] Vide ad II. β'. 314, et ζ'. 500.

ΤΗΣ
ΤΟΥ 'ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Β'.

ὑπόθεσις τῆς ραψωδίας Β'.

Συναγαγὼν ἐκκλησίαν Τηλέμαχος, παραγέλλει τοῖς μνηστῆρσιν ἐξίνααι τῆς οἰκίας τῷ Ὀδυσσεύς· λαβὼν δὲ παρὰ μὲν Εὐρυκλείας τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν ἐπιήδεια, παρὰ δὲ τῆς Ἀθηναῖς ἑταίρους τε καὶ ναῦν, εἰς πλῆν ἀνάγεται, ἡλὶς δύναντος.

* Ἄλλη ὑπόθεσις.

* Argumentum hoc Barneſio ex MS. Gonvillio-Caiensi excerptum.

Ἀλλ' ἔω Τηλέμαχος, συναγαγὼν εἰς Ἐκκλησίαν τὸς Ἰθακησίους, κελεύει τῆς οἰκίας μνηστῆρας ἀπαλλάττεσθαι· καὶ ναῦν αἰτήσας παρ' αὐτῶν, ὅπως εἰς Πύλον καὶ Σπέρτην πορευθῇ, ἀποτυγχάνει. Παρὰ δὲ Νόημονος λαβὼν, καὶ ἐφόδια παρὰ Εὐρυκλείας τῆς τροφῆς, λάθρα τῆς μητρὸς ἐκπλεῖ.

Ἐπιγραφαί.

Ἰθακησίων ἐκκλησία, καὶ Τηλέμαχος ἀποδημία.

Ἄλλως.

Βῆτ' ἀγορὴν ἔχει, ἥια γρηὸς, πλῆν μετ' Ἀθηναῖς.

Ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος ἠώς,
ὦρνευτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφιν Ὀδυσσεύς φίλος υἱός,
εἵματα ἑσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὄξυ δέτ' ὦμων.

LIB. II.

Quando verò manē-genita apparuit rosea-digitos aurora,
Surrexit utique ex lectulo Ulyssis dilectus filius,
Vestis indutus; gladium verò acutum suspendit ab humero.

Ver. I. — Ἠριγένεια.] Τὸν ὄρθρον γενῶσα, τυτσίει τὴν πρωίαν ἢ ἐν τῷ ἡρι γενομένη· ὃ ἐστὶν ὄρθρος. Schol.

Ibid. — ροδοδάκτυλος ἠώς.] Ῥοδοδάκτυλος δὲ, ἀπὸ τῆς πρωίνης ἀνατολῆς καὶ τῷ χρώματι· ὅτι περὶ τὸ διάστημα τὸ πρωϊνόν, τὴν ἡμέραν δι' ἐπιδίπτου κινέσμεκεν. Schol. Εἶναι δὲ αὖν ἡὺς δάκ-

τυλαι, κατὰ ἀλληγορίαν, αἱ τῷ ἡλίῳ ἀκτίνες. Eustath. Vide ad II. 4. 477.

Ver. 2. ὦρνευτ' — εἵματα ἑσάμενος.]

Confurgit —, tunicāque inducitur artus. Aen. VIII. 457.

Ibid. — ὦρνευτ'.] Vide ad II. γ'. 260.

Ποσσι δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἰδήσατο καλὰ πίδαλα·
 Βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῶ ἱναλίγκιος ἄντην. 5
 Αἶψα δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγῳσι κέλευσε
 Κηρύσσειν ἀγορὴνδε καρηπομόωντας Ἀχαιῆς.
 Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὤκα.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἠγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
 Βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν, παλάμη δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος, 10
 Οὐκ οἶος· ἅμα τῷγε δύο κύνες ἀργοὶ ἔποντο.
 Θεσπεσίην δ' ἄρα τῷγε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη.
 Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θεῖντο.
 Ἐξέτο δ' ἐν πατρὸς θάκῳ, ἔξαν δὲ γέροντες.
 Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἦρως Αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν, 15

Pedibus autem sub nitidis ligavit pulchra calceamenta;
 Perrexitque ire è cubiculo deo similis coràm.
 Continuo autem præconibus argutis imperavit
 Convocare ad concionem comantes Achivos.
 Hi quidem convocabant: illi autem congregabantur valdè celeritèr.
 At postquam congregati sunt, et in unum convenerunt;
 Perrexit ire *Telemachus* ad concionem, manu autem tenebat ferream hastam, 10
 Non solus; simul eum duo canes veloces sequebantur.
 Divinam autem huic gratiam circumfudit Minerva.
 Ipsum verò omnes populi advenientem admirabantur.
 Sedebat autem in patris sellâ; cesserunt verò ei fenes.
 His autem deindè heros Ægyptius cæpit concionari, 15

Ibid. — εὐνήφιν.] Vide ad II. γ'. 588.
Ver. 3. — ἱσαάμενος.] Vide infrà ad
 ε. 491. et i. 296.
Ibid. — περι δὲ ξίφος ἐξὺ θίτ' ὤμῳ.]
 Tum lateri atque humeris Tegeæum sub-
 ligat ensẽm. Æn. VIII. 459.
Ver. 4. Ποσσι δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν.]
 — pedibus talaria nectit.
 Æn. IV. 239.
 — pedum circumdat vincula plantis.
 VIII. 458.
Ibid. — καλὰ.] Similitèr infrà *ver.* 63.
 καλῶς et *ver.* 376. καλὸν. Vide ad II. β'.
 43.
Ver. 6. — λιγυφθόγῳσι.] Vide ad II.
 β'. 537. et τ'. 350.
Ibid. — κίλινοι.] *Al.* κίλινοι.
Ver. 9. — ῥ'.] *Ut dictum est* —
ver. 8.
Ver. 10. — παλάμη δ' ἔχε χάλκεον ἔ-
 χος.] Ἀπὸ τοῦ πατρὸς τὸ δῶρον κατέχευε, ὡς ὁ
 συγχαρῆναι εἶναι βασιλεὺς. *Schol.*
Ver. 11. — ἅμα τῷγε δύο κύνες ἀ-
 γοὶ ἔποντο.]
 Necnon et gemini custodes limine ab alto

Procedunt, gressumque canes comitantur
 herilem. Æn. VIII. 461.

Ibid. — δύο κύνες ἀργοὶ.] *Al.* κύνες πό-
 δας ἀργοὶ.
Ver. 13. Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχό-
 μενον θεῖντο.]

Illam omnis teclis agrisque effusa juven-
 tus,

Turbaque miratur matrum, et prospec-
 tat euntem. Æn. VII. 812.

Ver. 14. Ἐξέτο δ' ἐν πατρὸς θάκῳ.]

— et folio medius confedit avito.
 Æn. VII. 169.

Ver. 15. Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἦρως Αἰγύπτιος ἦρχ'
 ἀγορεύει.] Σημείωσαι δὲ ὅτι λόγιος ἦν ὁ Ποι-
 ητὴς, ὃ εἰδὼς ὡς κατάρχει λόγῳ τὸν νεώτερον
 παρὰ τοῖς εὐ εἰδῶσι δυσχερεῖς, προλογίζοντα
 ποιεῖ τὸν γέροντα Αἰγύπτιον, ὃ ἱερῶντα εἶνα
 τὸν Τηλέμαχον, διώτερον ὡς λόγος ἦεντα καὶ
 λαλῶντα πρὸς τὸ ἱερῶντα. Ἐπεὶ γὰρ οὕτω,
 ἥτις τὸ πρωτολογεῖν. Τοιούτων δὲ τί ποιήσει
 ἐν τῇ γ' ῥηψὶδι, ἵνα τῷ Νέστορι ἱερῶντα ἦται,
 ἀρχὴν τῷ λίγαν λαῶν, ἀπολογησάται ὁ Τηλέ-
 μαχος. *Eustath.* Vide infrà ad γ'. 68. item
 ad II. α'. 544.

"Ος δὴ γῆραι κυφὸς ἦν, καὶ μυρία ἤδη.
 Καὶ γὰρ τῷ φίλος υἱὸς ἄμ' ἀντιθέω 'Οδυσῆϊ
 'Ιλιον εἰς εὐπωλον ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν,
 'Αντιφὸς αἰχμητῆς· τὸν δ' ἄγριος ἔκτανε Κύκλωψ
 'Εν σπηΐ γλαφυρῷ· πύματον δ' ὠπλίσσατο δόρπον. 20
 Τρεῖς δὲ οἱ ἄλλοι ἔσαν· καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει
 Εὐρύνομος, δύο δ' αἰὲν ἔχον πατρώϊα ἔργα.
 'Αλλ' ἐδ' ὥς τῷ λήθετ' ὀδυρόμενος καὶ ἀχέων.
 Τοῖς ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 Κέκλυτε δὴ νῦν μεν, 'Ιθακήσιοι, ὅ,τι κεν εἴπω. 25
 Οὐδὲ ποδ' ἡμετέρῃ ἀγορῇ γένητ', ἔδε Δόωκος,
 'Εξ ἧ 'Οδυσσεὺς διὸς ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶ.
 Νῦν δὲ τίς ᾧδ' ἤγαγε; τίνα χρεὼ τόσον ἵκει,
 'Ηὲ νέων ἀνδρῶν, ἢ οἱ προγενέστεροι εἰσὶν;
 'Ηὲ τιν' ἀγγελίην στρατῷ ἐκλυεν ἐρχόμενοιο, 30

Qui jam senio incurvus erat et plurima nōrat.

Etenim hujus dilectus filius cum nobili Ulyssē

Ad Ilium generosis equis fecundum, ierat cavis in navibus,

Antiphus bellator: illum verò sævus interfecit Cyclops

In speluncā cavā; ultimam autem sibi paravit cœnam. 20

Tres verò ei alii erant: et unus quidem inter procos versabatur

Eurynomus; duo autem perpetuò habebant paterna opera.

Sed neque sic illius oblitus erat lugens et dolens.

His ille lachrymans concionatus est, et dixit;

"Audite sanè nunc me, Ithacenses, quodcunque dixerò;

25

"Neque unquam nostrum concilium factum est, neque confessus,

"Ex quo Ulysses nobilis abiit cavis in navibus:

"Nunc autem quis huc congregavit? quem necessitas tantum urget,

"Sive ex junioribus viris, sive qui seniores sunt?

"An aliquem nuncium exercitus audivit venientis, 30

Ver. 20. — πύματον δ' ὠπλίσσατο δόρπον.] Τὸ δὲ, πύματον δόρπον, μίσως εἰσῆσθαι δοκεῖ πρὸς ἀσιότητα, ὡς ἐν σχήματι ἀμφιβολίας. "Ἡ γὰρ πύματ' ἦν ὁ 'Αντιφ' τῶν ἔξ τῷ 'Οδυσσεὺς ἱκνύμενος εἰς τὸν Κύκλωψ ἰδιωτὴς πρὸς ἰστίαν· ἢ πύματ' ἀνδρώπων, εἴτι καὶ ἀπλῶς πάντων, ὡς εἰς γαστέρα ὁ Κύκλωψ καίεσθαι. Οὐκίτι γὰρ ὁ Κύκλωψ ἔφαγε, συναποβαλὼν τῷ φωτὶ καὶ τὸ ζῆν, ὡς λέγεται. Eustath. Dna. Dacier verò, quia Cyclopem interiisse nusquam memorat Homerus, intelligit simpliciter, "Que cet Antiphus fut le dernier des Com-
 "ragneurs d' Ulysses que le Cyclope devora."

Ibid. — ὠπλίσσατο.] Ita ex uno MS. rectè edidit Barnesius. Vide ad Il. ψ'. 55. et ad α. 140. Vulg. ὠπλίσσατο.

Ibid. — δόρπον.] Τὸ καὶ ἡμᾶς δεῖπνον. Τοιοῦτο δὲ τροφαῖς ἔχοντο· καὶ τὴν μὲν πρῶτην ἐκάλουν ἀριστον, ἢ ἱλαρὸν πρῶτης, σχιδὸν ἔτι ἀσπορίας ἔσης· τὴν δευτέραν, δεῖπνον·

τὴν δὲ τρίτην, δόρπον, τὸ καὶ ἡμᾶς λεγόμενον δεῖπνον. — Λιχχύλος δὲ καὶ τῆς τάξεως τῶν ὀνομάτων μάρτυς ἐστὶ λίγων, "ἀριστα, δεῖπνα, δόρπη, αἰεῖσθαι." Schol.

Ver. 23. — ὀδυρόμενος καὶ ἀχέων.]

lachrymansque gemenisque.

Æn. XI. 150.

Ver. 25. Κέκλυτε δὴ νῦν μεν, 'Ιθακήσιοι.]

Audite, o proceres —. Æn. III. 103.

Ver. 28. — τίνα χρεὼ τόσον ἵκει.] Vide suprà ad α. 225. et infrà ad γ. 312.

Ibid. — ἵκει.] Al. ἥκει.

Ver. 29. 'Ηὲ νέων ἀνδρῶν, ἢ οἱ προγενέστεροι εἰσὶν:] Καὶ ὅρα τὸ, οἱ προγενέστεροι εἰσὶν ἐνὶ ἡλικίᾳ γὰρ διὰ παικίαν ἀπὸ γενικῆς ἦν γὰρ τὸ ἀπέλευθον, ἢ νέων ἀνδρῶν, ἢ προγενέστερων. Eustath. Vide ad Il. γ'. 211. et ζ'. 396. item infrà ad Odys. μ'. 73.

“Ἦν χ’ ἡμῖν σάφα εἶποι, ὅτε πρότερος γε πύθοιτο ;
 “Ἦε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται, ἢδ’ ἀγορεύει ;
 Ἐσθλὸς μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος· εἴθε οἱ αὐτῷ
 Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν, ὅ,τι φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ.

“Ὡς φάτο· χαῖρε δὲ φήμη Ὀδυσσῆος φίλος υἱός, 35
 Οὐδ’ ἄρ’ ἔτι δὴν ἦσο, μενοίνησεν δ’ ἀγορεύειν·
 Στῇ δὲ μέσῃ ἀγορῇ· σκῆπτρον δὲ οἱ ἐμβαλε χερσὶ
 Κήρυξ Πεισήνωρ, πεπνυμένα μῆδεα εἰδώς.

Πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπεν·

“ὦ γέρον, ἐχ’ ἐκὰς ἔτος ἀνὴρ, (τάχα δ’ εἴσεαι αὐτὸς) 40
 “Ὅς λαὸν ἤγερα· μάλισα δὲ μ’ ἄλγος ἰκάνει.
 Οὔτε τιν’ ἀγγελίην στρατῷ ἐκλυον ἐρχόμενοις,

“Ἦν χ’ ὑμῖν σάφα εἶπω, ὅτε πρότερος γε πυθοίμην,
 Οὔτε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι, ἢδ’ ἀγορεύω·
 Ἀλλ’ ἐμὸν αὐτῷ χρεῖος, ὃ μοι κακὸν ἐμπισεν οἶκῳ, 45
 Δοιὰ· τὸ μὲν, πατέρ’ ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ’ ἐν ὑμῖν
 Τοῖσδεσσιν βασίλευε, πατὴρ δ’ ὥς ἥπιος ἦεν.

“ Quem nobis palàm enarret, quum prior audiverit ?

“ An quippiam publicum aliud declaret, et profert ?

“ Probus mihi videtur esse, benevolens : utinam illi ipsi

“ Jupiter bonum perficiat, quòdcunque mente suâ cogitat.”

Sic ait : gaudebat autem omine Ulyssis charus filius, 35

Neque proindè diutius sedit, impetum autem cepit concionari ;

Stetitque in mediâ concione ; sceptrum autem ei imposuit in manum

Præco Pisenor, prudentia consilia edoctus.

Primum deindè ad senem dirigens orationem locutus est ;

“ O senex, non procul ille vir, (statim autem cognosces ipse) 40

“ Qui populum congregavi ; potissimum autem me dolor urget.

“ Neque ullum nuncium exercitus audiui venientis,

“ Quem vobis palàm enarrem, quum prior audiverim :

“ Neque quicquam publici aliud enarro, neque profero ;

“ Sed meum ipsius negotium, quòd mihi malum in domum incidit, 45

“ Duplex : alterum, quòd patrem eximium perdidit, qui quondam inter vos

“ Ipsos imperabat ; paterque velut, mitis erat.

Ver. 33. ——— ὀνήμενος.] Ὀνήσειν ἑαυτῷ
 λέγει· λείπει τὸ εἶναι ὀνήμενος· εἶναι. Schol.
 “Ὅτι τῷ Ἰθακῆσι Διγενεΐδῃ εἰπὼς, ὡς ἐσθλὸς
 μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος· ——— τατίσθιν, ὃ τὴν
 ἀγορὰν ἀφροσύνας ἀγαθὸς μοι δοκεῖ, ἢ ὀνήμενος
 εἶναι, τατίσθιν ὀνομάσθαι ταύτης. Eustath.

Ver. 38. Κήρυξ.] Vide ad II. α. 149.

Ver. 39. ——— καθαπτόμενος.] Ἡτοι τὸν
 λόγον πρὸς αὐτὸν ποιῶμενος, ἀμειβόμενος,
 ἀποκρινόμενος· ἢ καταπραυνῶν ἢ προσαγομι-
 νος. Schol. Καθαπνίσθαι λέγει τὸ ἀμειβεσθαι
 ἢ ἀποκρίνεσθαι ἀπλῶς διὰ λόγου πρὸς τινα.
 Eustath.

Ver. 40. ——— τάχα.] Αἱ μάλα.

Ver. 41. “Ὅς λαὸν ἤγερα.] Barneſius, mi-
 nimè ignarus quâ ratione ultima vocis λαὸν
 produci posset, malè tamen hîc annotat ;
 “ Iambus in secundo loco.” Vide ad II. α.
 51.

Ver. 47. ——— βασίλυν.] Vide ad II. α.
 37. et ad v. 84.

Ibid. ——— πατὴρ δ’ ὥς ἥπιος ἦεν.] Πολλάκις
 ——— κατινέησα ὅτι ἀρχὸν ἀγαθὸς ἔδιν διαφί-
 ρει πατὴρ ἀγαθῷ. Οἷτι γὰρ πατέρες προνοῶ-
 σι τῶν παίδων, ὅπως μήποτε αὐτὸς τ’ ἀγαθὰ
 ἐπιλέψῃ. Chrysantas apud Xenophontem Cy-
 ropæd. Lib. VIII. Πᾶσι τοῖς πολίταις, ὡς
 πατὴρ στρατῷ υἱὸς αὐτῷ, χρώμενος. Dionys.

Νῦν δ' αὖ καὶ πολὺ μᾶλλον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
 Πάγχυ διαρραΐσει, βίοτον δ' ἀπὸ κάρπαιν ὀλέσσει.
 Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχρουν ἐκ ἐδελέσση,
 Τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἱες, οἳ ἐνθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι
 Οἳ πατρός μιν ἐς οἶκον ἀπερρίγασιν νέεσθαι
 Ἰκαρίη, ὥς κ' αὐτὸς ἐδνώσαιοτο δύγατρα,
 Δοίη δ', ὃ κ' ἐθέλοι, καὶ οἳ κεχαρισμένος ἔλθοι.
 Οἳ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἥματα πάντα,
 Βῆς ἱερεύοντες, καὶ οἷς, καὶ πίνοντας αἶγας,
 Εἰλαπινάζουσι, πίνουσι τε αἶθοπα οἶνον
 Μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται· καὶ γὰρ ἔπ' ἀνῆρ,
 Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρῆν ἀπὸ οἴκου ἀμύναι·
 Ἥμῃς δ' ἔτι νῦν τι τοῖσι ἀμυνέμεν· ἦ καὶ ἔπειτα

50

55

60

"Nunc autem longè majus, quod mox citò domum universam

"Prorsus evertet, facultates autem penitus disperdet.

"Matri meæ proci ingruerunt nolenti,

"Eorum virorum chari filii, qui hîc utique sunt optimi:

"Qui patris quidem in domum horrent ire

"Icarii, ut ipse dotet filiam;

"Detque cui voluerit, et qui ipsi gratus venerit.

"Illi verò in nostram domum divertentes diebus omnibus,

"Boves mactantes, et oves, et pingues capras,

"Splendidè-convivantur, bibuntque nigrum vinum

"Temerè; plurima verò absumentur: non enim adest vir,

"Qualis Ulysses erat, qui malum à domo arceat:

"Nos verò neutiquam tales qui arceant: quinetiam

50

55

60

Halicarnass. Antiq. Rom. Lib. IV. "Ὡς ταυ-
 τὸν ὃν σφόδρα τινα, βασιλεία τι καὶ πατέρα εἰπεῖν,
 διὰ τὸ χρῆναι τὸν ἄρχοντα, πατρός δίκην τῶν
 ὑπηκόων κηδεσθαι. "Ὁ δ' ἐν Ὀδυσσεύῃ φανερῶς
 δηλῶται, ὅτε λέγει, "πατὴρ δ' ὡς ἡπίος ἦν."
 Διὸ καὶ παρ' Ἡρόδοτου, Καμβύσης μὲν δισπότης,
 Κύρος δὲ πατὴρ τοῖς Πέρσαις ἦν. "Ὁ μὲν γὰρ
 ἀργεῖος ἦρχεν, ὁ δὲ ἡπίος. *Eustath. in Com-*
ment. ad Iliad. β. 669. Patrem quidem
 "patriæ appellamus [Principem,] ut sciret
 "datam sibi potestatem patriam, quæ est
 "temperatissima, liberis consulens, suæque
 "post illos reponens." *Seneca de Clementiâ,*
 § 14. Haud dissimiliter de *Catone Lucanus;*

—— Urbi pater est, urbiq; maritus;
 Justitiæ cultor ——.

Pharsal. lib. II. 388.

Citat porro hunc *Homeri* locum *Plinius, lib.*
V. Epist. 19. Vide *Gatakeri* annotationes
 in *Antoninum, lib. I. § 9.* item infra ad ver.
 234. hujus libri.

Ver. 50. — ἐπέχρουν.] Μετὰ βλάβους
 καὶ πηλείας ἐπέχρουν. *Schol.*

Ver. 52. — ἀπερρίγασιν.] Vide ad *II. α.*
 37. ad β. 314. et ad γ. 736.

Vol. I.

Ver. 53. — ἐδνώσαιοτο.] "Ἐδνα ἐπιδώσας
 καὶ κυρίως μὲν ἰδὲν ἐπὶ τὰ διδόμενα ἀπὸ τοῦ γα-
 μυντοῦ τῇ γαμυμένῃ νῦν δὲ καταχερσιπῶς
 κῆται ἡ λείψανον τοῦ, χρήματα ἐπιδόη. *Schol.*
 Vide infra ad ver. 196.

Ver. 54. Δοίη δ', ὃ κ' ἐθέλοι, καὶ οἳ κεχαρισ-
 μένος ἔλθοι.] *Barneſius* in uno MS. scriptum
 reperit, Δοίη δ' ὃ κ' ἐθέλει, καὶ οἳ κεχαρισ-
 μένος ἔλθῃ.

Ver. 57. Εἰλαπινάζουσι.] "Ἐν ἀθροίσματι
 ἰσχυρῶνται, ἰσχυράζουσι. *Schol.* Vide supra ad
 α. 225.

Ibid. Εἰλαπινάζουσι, πίνουσι τε.] Edidit
Barneſius, Εἰλαπινάζουσι, πίνουσι τε. Sed
 nihil opus. Vide ad *II. α. 51.*

Ibid. — αἶθοπα οἶνον.] Vide ad *II. ψ.*
 237.

Ver. 58. — τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται.]
 "Ἦγον ἀνύεται, τελευτᾷ, ἔλλεται. *Eustath.*

"Ἄλλ' ἵομαι μάλα γὰρ νῦν ἔσται, ἰγγυθὶ δ'
 ἦως. *Iliad. κ'. 251.*

"Ἦνεν ἄδων ——. *Odysſ. γ'. 496.*

Vide et infra ad γ. 537.

Ver. 59. — ἀρῆν ἀπὸ οἴκου ἀμύναι.]
 Vide ad *II. ξ. 485.* et ad α. 100.

F

Λευγαλίοι τ' ἐσόμεσθα, καὶ ἔδεδαικότες ἀλκὴν·
 Ἡ τ' ἂν ἀμυνάιμην, εἰ μοι δύναιμι γε παρῆν.
 Οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχεται, εὐδ' ἔτι καλῶς
 Οἶκος ἐμὸς διόλωλε· νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί,
 "Αλλος τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους,
 Οἱ περιναιετάῃσι· θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
 Μῆτι μετασφρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
 Λίσσομαι ἡμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπία, ἥδ' Ἐμίσιος,
 Ἡτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἡμὲν λύει, ἥδ' ἐκαθίζει,

65

" Imbecillique reperiemur, et neque periti roboris:
 " Omnino sanè malum-arcerem, si mihi vis adesset.
 " Non enim jam tolerabilia facinora patrantur, neque jam honestè
 " Domus mea perit: indignemini et ipsi,
 " Aliosque revereamini vicinos homines,
 " Qui circum habitant: deorum verò timete iram,
 " Nè quid rependant irati propter mala facinora.
 " Oro et per Jovem Olympium, et Themidem,
 " Quæ hominum concilia et solvit, et cogit;

63

Ver. 61. — ἢ καὶ ἔπειτα Λευγαλίοι τ' ἐσό-
 μεσθα, καὶ ἔδεδαικότες ἀλκὴν.] Eustathius ita
 accipit; Ἡμεῖς δ' ἔτι τοιοῦτον ἀμυνίμην, οἷα λευ-
 γαλίοι καὶ ἔδεδαικότες ἀλκὴν. Dna. Dacier
 verò aliter exponendum censet: " Il m'a
 " paru," inquit, " qu'on a toujours mal
 " expliqué ce vers, Ἡ καὶ ἔπειτα Λευγαλίοι
 " τ' ἐσόμεσθα. Car on l'a expliqué, et
 " je suis encore faible. Mais ce n'est point
 " du tout là le sens. C'est une parenthèse.
 " Après que Télémaque a dit, et que je ne
 " suis pas encore en âge de m'y opposer, il
 " ajoute par une espèce d'inspiration, mais
 " il viendra un jour que je leur paraîtrai
 " terrible. Λευγαλίας signifie faible, exposé
 " aux injures, mais il signifie aussi terrible,
 " pernicieux; et il est ici dans cette der-
 " nière signification: le mot ἔπειτα seul le
 " prouve." Hæc illa: Verum si vox Λευ-
 γαλίας ita accipi posset; tamen neque cum
 isto sensu satis rectè congrueret vœcula καὶ
 neque cum reliquâ Telemachi oratione, quæ
 ad commiserationem populo Ithacensi mo-
 vendam, ejusque auxilium adversus Procos
 obtinendum, tota videtur destinata, tam aptè
 conveniret ista interpretatio. Et præterea
 vocem Λευγαλίοι cum sequenti " καὶ ἔδεδαι-
 κότες" copulat vocula τε: quæ, si paren-
 thesin istam admiseris, prius erit super-
 vacanea.

Ver. 62. Ἡ τ' ἂν ἀμυνάιμην, εἰ μοι δύναιμι
 γε παρῆν.] Ita Iliad. χ'. 20.

Ver. 63. 64. — τετεύχεται —
 διόλωλε.] Vide ad II. κ'. 186. 187. et ad
 γ'. 736.

Ver. 66. — θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν.]

Διὸς δ' ἀλειώμεθα μῆνιν.

Iliad. i. 34.

Εὐδ' ὅτιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος
 εἶναι. Hesiod. Erg. 3. Ἡμῖν. II. 324.

Sperate Deos memores fandi atque ne-
 fandi. Æn. I. 547.

Ver. 67. — ἀγασσάμενοι.] Ita rectè
 edidit Barnesius. Vulg. ἀγασάμενοι. Quod
 antepenultimam corripit:

Ναυσιδίῳ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων ἀγασσάσθαι.
 Infra γ'. 565.

Vide et infra ad γ'. 173. et ad δ'. 70.

Ver. 68. 70. Λίσσομαι — Σχίσθι, φίλοι
 ὦκα.] Spondanus Telemachum Procos hinc allo-
 qui intelligit; " Modestè (inquit) precibus
 " tentat procos exorare, ut tandem ali-
 " quando ab hoc injurioso vitæ genere de-
 " sistant." Scholiastes autem istud " Σχί-
 " σθι, φίλοι," de Ithacensibus interpretandum
 censet; Τὸ γὰρ " φίλοι" (inquit) ἀνάγκη
 κατὰ τῶν μνηστῆρων. Quod rectius. Itha-
 censibus enim orationem hinc dirigere Tele-
 machum liquet ex istis; " Τότ' ὁπρὸν ὄντων
 et, " ἡμεῖς δὲ καὶ κέρδιον ἔσθ' ἡμῖν ἰσθίμεναι"
 infra ver. 74. 75.

Ver. 68. — ἥδ' Ἐμίσιος, " Ἡτ' ἀνδρῶν
 ἀγορὰς.] Ἐμῖν δὲ μυθολογεῖται μαντήας καὶ
 θεῖας καὶ θεῖας τὰς περὶ τῶν θεῶν τρωτῶν
 εἰσηγήσασθαι, καὶ τὰ περὶ τὴν εὐνομίαν καὶ εἰρήνην
 καταδείξαι. Diodor. Sicul. Bibliothec. Hist.
 lib. V. pag. 335. al. 232. Τινὲς ἀνέδωσαν ἑς
 τὰς ἑλληνείας ἀσφίξειναι Ἐμίσιος ἀγαλμα,
 Schol.

Σχέσθε, φίλοι, κ' μ' οἷον ἰάσατε πένθει λυγρῷ
 Τάρσεσ'· εἰ μὴ περ τι πατὴρ ἐμὸς ἰσθλὸς Ὀδυσσεύς
 Δυσμενέων κακ' ἔρεξεν εὐκνήμιδας Ἀχαιῆς·
 Τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ρέζετε δυσμενέοντες,
 Τέτρες ὀτρύνοντες· ἐμοὶ δὲ πε κέρδιον εἴη,
 Ὑμέας ἰσθήμεναι καμῆλια τε, πρόβασιν τε· 75
 Εἰ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἂν ποτε κ' τίσις εἴη.
 Τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτυσσοίμεθα μύθῳ,
 Χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη·
 Νῦν δὲ μοι ἀπρήκτες ὀδύνας ἐμβάλλετε θυμῷ.
 Ὡς φάτο χυόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βώλε γαίῃ, 80

"Abstinetes, amici, et me solum finite dolore molesto
 "Affligi: nisi quid unquam pater meus probus Ulysses
 "Infensus malis affecit fortes Achivos;
 "Quæ mihi rependentes, malis afficite infensi,
 "Istos incitantes: mihi verò satius esset,
 "Vos absumere supellectiliaque, et proventum:
 "Utique si vos comedissetis, fortassis olim etiam retributio foret.
 "Tandiu enim per urbem infectaremur verbis,
 "Bona repetentes, donec omnia repensa essent:
 "Nunc verò mihi insanabiles dolores injicitis animo."
 Sic ait iratus, sceptrumque projecit in terram,

70

75

80

Ver. 70. — ἰάσατε.] Edidit *Barnesius* ἰάσαται. Et "Ob Metrum" inquit "duplicanda Litera σ'." Sed minus recte. Vide ad II. 8. 42.

Ver. 71. Τάρσεσ'· εἰ μὴ περ τι πατὴρ Ὑς.] Ita *Henricus Stephanus*, *Eustathius*, alique complures. *Barnesius* autem, lectione hac sensum turbare arbitratus, ipse ex duobus codicibus edidit, Τάρσεσθαι εἰ περ τι πατὴρ Ὑς. sententiamque ita exponit; "Sinite me solum cum meis Miseriis colluctari.
 "Sicubi fortè Pater meus Vos injuriis affecerit, ea propter Me Vos opprimite, vindictam sumentes." Quod quidem et ferri posset. Attamen altera lectione sensus penè idem servatur, sententiâ etiam aptius connexâ;
 "Sinite me solum dolore meo affligi; nisi fortè
 "alicubi Pater meus Græcos malis affecerit,
 "propter quæ penam de me sumentes, mala patratis Ὑς." Quo ferè modo exponit *Eustathius*; "Καὶ μὲ οἶον" ὃ ἰσθλὸς Ὀδυσσεύς, "ἰάσαται — πένθει λυγρῷ τάρσεσθαι." —
 "Ἐπὶ δὲ τούτοις αἰτιώμενος ὃ τὰς ἀσάνει κριτὰς Ἰσσηνίους, φησὶν, "εἰ μὴ περ τι πατὴρ ἐμὸς, ἰσθλὸς Ὀδυσσεύς, κακὸν ἔρεξεν, ὃν μὲ ἀποτινύμενοι κακὰ ρέζετε τούτους ὀτρύνοντες" ὃ τὰ ἔστι. Atque ita accepisse videtur et *Scholias*, qui ad ver. 73. vocem τῶν interpretatur ὅτι δὲ. Cæterum Exemplarium veterum nonnulli, notante *Barnesio*, ha-

bent, Τείρεσθαι, εἰ μὴ περ τι sed hoc, uti et ipse observat, versum perimit.

Ver. 73. — ἀποτινύμενοι.] Vide ad II. γ'. 260. Cæterum *Barnesius* hic edidit ἀποτινύμενοι. Sed nihil opus. Nam τινύμενοι primam producit. Vide ad II. β'. 43. et γ'. 279.

Ver. 75. 86. Ὑμέας — Ὑμέας.] Pronuntiabatur Ὑμέας — Ὑμέας.

Ibid. — καμῆλια τε, πρόβασιν τε.] *Scholias* vocem πρόβασιν (quæ apud *Homerum* hoc tantum in loco occurrit) interpretatur, Πρόσβασις, ἀπὸ τῆς πρόσβαιναι in τῷ τῇ ὁσίαν aliam autem interpretationem statim addit; Πρόβασιν, τὴν τῶν τετραπόδων κτήσων. Quod, ut opinor, rectius. Atque hoc modo exponit *Hesychius*; Πρόβασις (inquit) ἡ τῶν βοσκημάτων κτήσις. Et *Eustathius*; Σημειώσαι δ' ἐν τούτοις ὅτι καμῆλια μὲν ἴσθαι τὰ κείμενα· ὃ ἰσθλὸς Ὀδυσσεύς, ἡμῖν ἀκίνητα· πρόβασιν δὲ, ἅπαντες ὅσοι αὐτοκίνητα, τὰ διὰ τοῦ ποδῶν προβαίνοντα. Ἐξ ὃ ἰδίως κατὰ τινὰ ἔκδοξιν ἐκλήθησαν τὰ πρόβατα. *Barnesius* autem simpliciter "Proventum" exponit.

Ver. 76. — τίσις.] Vide ad II. χ'. 19. et ad E. 484.

Ver. 77. ποτιπτυσσοίμεθα.] Al. ποτιπύσσοίμεθα. Quod perinde est.

Ver. 79. — ἀπρήκτες.] Vide ad II. β'. 633. et ad γ'. 192.

Δάκρυ' ἀναπρήσας· οἶκτος δ' ἔλε λαὸν ἅπαντα.

Ἐνδ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν, ἔτε τις ἔτλη

Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·

Ἀντίνοος δὲ μιν αἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·

Τηλέμαχ' ὑφαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες,

Ἡμέας αἰσχύνων; ἐθέλεις δὲ κε μῶμον ἀνάψαι.

Σοὶ δ' ἔτι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἵτιοι εἰσίν,

Ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ τοι πέρι κέρδεα οἶδεν·

Ἦδ' ἄρ' τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ' εἴσι τέταρτον,

Ἐξ ἧ ἀτίμβα θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν Ἀχαιῶν

Πάντας μὲν ῥ' ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἐκάσῳ,

Ἀγχιλίας προΐῃσα· νόος δὲ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.

Ἡ δὲ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριζε·

Στησαμένη μέγαν ἰσὺν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,

Λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν·

Κῆροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,

Μίμνεν' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε Φᾶρος

Ἐκτελέσω (μὴ μοι μεταμῶλια νήματ' ὀληται)

85

90

95

Lachrymas profundens: commiseratio autem cepit populum omnem.

Tunc alii quidem omnes taciti erant, neque quisquam ausus est

Telemacho verbis respondere asperis:

Antinoüs verò ipsum solus respondens allocutus est;

"Telemache altiloque, animi impotens, quid locutus es,

"Nos dedecorans? vis utique nobis maculam inurere.

"Tibi verò nequiquam proci Achivorum in causâ sunt,

"Sed chara mater; quæ sanè perquam versutias callet:

"Jam enim tertius est annus, statim autem aderit quartus,

"Ex quo eludit animum in pectoribus Achivorum:

"Omnes quidem sperare-facit, et promittit viris singulis,

"Nuncios præmittens; mens autem illi alia cogitat.

"Illa verò dolum hunc alium in mente excogitavit:

"Exorsa magnam telam in ædibus texebat,

"Subtilem et immensam; continuòque nos allocuta est;

"Juvenes, mei proci, quandoquidem mortuus est nobilis Ulysses,

"Manete urgentes meas nuptias, donec vestem

"Perfecero (ne mihi vana fila pereant)

85

90

95

Ver. 81. Δάκρυ' ἀναπρήσας.] Δακρύων πλη-
θος ἀναπλήρυναι. Schol. Al. Δάκρυ ἀναπρήσας.

Ver. 85. — ἰαίωσι.] Al. ἰαίωσι. Quod idem.

Ver. 86. — ἰλίαις καὶ μῶμον ἀνάψαι.]
Τὸ καὶ, ἀνάψαι, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀνάψαι, ἢ ἀπὸ τοῦ
ἀναπνέειν καὶ ἀναπνέειν μῶμον δῖαν φανῶν ἢ ἀπὸ
τοῦ ἀναπνέειν καὶ οἰκὸς ἐκδύσειν. Eustath. Ea-
dem phrasis occurrit apud Phocylidem;

— μὴ μῶμον ἀνάψαι.

Ποιήματα καὶ ἀντίκω, ver. 66.

Ibid. — ἰλίαις.] Al. ἰλίαις.

Ver. 90. — ἀτίμβα.] Ἦγ' ὡς ἀπὸ
ἐπιβιβάζει τιθέναι. Eustath.

Ver. 91. — ῥ.] Ὑπὸ omnibus notum est —.

Ver. 94. Στησαμένη.] Vide ad H. v. 168.
item infra ad l. 491. et ad l. 296.

Ibid. — μέγαν ἰσὺν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
λεπτὸν καὶ περίμετρον.] Μέγαν δὲ ἰσὺν εἶπεν,
προσέθηκε καὶ λεπτὸν καὶ περίμετρον, ἵνα εἴη πρὸς
τοῖς πολυχρόνοις τῆς αὐτῆς κατασκευῆς, διὰ τὸ
δυσήγητον τῆς προκοπῆς τῆς λεπτοῦσιν καὶ περι-
μέτρῳ ἰσῶν. Eustath.

Ver. 98. — μεταμῶλια.] Al. μεταμῶνια.

Λαέρτη ἥρωϊ ταφῆϊον, εἰς ὅτε κεν μιν
 Μοῖρ' ὅλοη κατέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο. 100
 Μήτις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιῶδων νεμεσῆση,
 Αἶκεν ἄτερ σπῆρ' κῆται, πολλὰ κτεατίσσας.
 "Ὡς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπιπέθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
 "Ενθα κ' ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἴσον,
 Νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραβῆτο. 105
 "Ὡς τρίετες μὲν ἔλθε δόλῳ, κ' ἔπεθεν Ἀχαιῆς·
 Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, κ' ἐπῆλυθον ὄραι,
 Καὶ τότε δὴ τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ἦδη,
 Καὶ τὴν γ' ἀλλύεσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἴσον.
 "Ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε, κ' ἐκ ἐθέλ' ὑπ' ἀνάγκης. 110
 Σοὶ δ' ὦδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῆς
 Αὐτὸς σῶ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοὶ·
 Μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἀνωχθὶ δὲ μιν γαμέεσθαι
 Τῷ, ὅτεω τε πατὴρ κέλεται, κ' ἀνδάνει αὐτῇ.
 Εἰ δ' ἔτ' ἀνιήσῃ γε πολὺν χρόνον υἱὰς Ἀχαιῶν, 115

- " Laërti heroï sepulchralem ; in tempus quo ipsum
 " Fatum triste prehenderit longum-somnum-adferentis mortis. 100
 " Nè aliqua me in populo mulierum Achivarum culpet,
 " Si absque tegumento jaceat qui multa possedit.
 " Sic ait : nobis verò statim persuasus est animus generosus,
 " Atque ibi interdiu quidem texebat magnam telam,
 " Noctu verò dissolvebat, postquam faces adhibuisset. 105
 " Sic triennio quidem latebat dolo, et persuadebat Achivis :
 " Sed quum quartus venit annus, et advenerunt horæ,
 " Tum verò demum aliqua dixit mulierum, quæ benè nôrat ;
 " Et ipsam dissolventem invenimus pulchram telam.
 " Sic eam quidem perfecit, etiam nolens, præ necessitate. 110
 " Tibi verò sic proci respondent, ut scias
 " Ipse tuo animo, sciantque omnes Achivi :
 " Matrem tuam dimitte ; jube autem ipsam nubere
 " Illi, cuicumque pater jusserit, et placuerit ipsi.
 " Si verò adhuc vexabit multo tempore filios Achivorum, 115

Ver. 103. — αὐτ' ἐπιπέθετο.] Ita edidit
 Barnesius ex Odys. v. 406. μ'. 324. et ε'.
 14. 148. Scilicet ut sit ex ἐπιπέθετομαι.
 Sed et infra v. 137. ubi repetitur hic ver-
 sus, in vulgatis editionibus legitur αὐτ' ἐπι-
 πέθετο. Atque ita etiam hoc in loco habet
 MS. unus à Tb. Bentleio collatus. Vulg. ἡ
 αὐτὴ ἐπιπέθετο. Quæ posterior vox alibi
 apud Homerum non occurrit.

Ver. 104. 105. — ὑφαίνεσκεν —
 ἀλλύεσκεν.] Vide ad II. v. 37. et β'. 221.

Ver. 106. — ἔλθε.] Vide infra ad λ'.
 101.

Ver. 108. Καὶ τότε δὴ τις ἔειπε γυναικῶν.]
 Πηληϊὰ ἐκείνη εἰς τὰ ἔξῃ, ἵνα κ' τὴν τῶν

Πηληϊῶν ἀνείρεσιν ἐνταῦθα παραδείξωμεθα.
 Schol. Vide infra ad χ'. 465. &c.

Ver. 111. — ὑποκρίνοισι.] Vide ad II.
 v. 309.

Ver. 114. — ὅτι.] Al. ὅτι. Quod
 pronuntiandum ὅτι.

Ver. 115. Εἰ δ' ἔτ' ἀνιήσῃ γε.] Tres hujus
 loci explicationes adducit Eustathius, quorum
 priores duas affert et Scholiastes ; τὸ δ', " εἰ
 " δ' ἔτ' ἀνιήσῃ γε πολὺν χρόνον υἱὰς Ἀχαιῶν,"
 ἢ ἀναπόδετον ἔστιν καθὰ κ' ἐν Ἰλιάδι τὸ, " Ἀλλ'
 " εἰ μὴν δώσωσι γέρας Ἀχαιοὶ." — ἢ μετὰ
 δώδεκα εἴχῃ ἀποδίδωσι τὴν σύνταξιν, ἐν τῷ,
 " Ἡμεῖς δ' ὅτ' ἐπὶ ἔργα ἔμιν" ἵνα λέγῃ ὅτι
 εἰ δὲ κ' αἰεὶ ἡμεῖς ἀνιῶμεν ἢ Πηληϊῶν, ἡμεῖς δὲ

Τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμόν, αἳ οἱ περὶ δῶκεν Ἀθήνη,
 Ἔργα τ' ἐπίσασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλὰς,
 Κέρδεα δ', οἳ ἔπω τιν' ἀκρόομεν ἐδὲ παλαιῶν,
 Τάων, αἳ πάρος ἦσαν εὐπλόκαμίδες Ἀχαιαί,
 Τυρῶ τ', Ἀλκμήνη τε, εὐπλόκαμος τε Μυκῆνη. 120
 Τάων ἔτις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείη
 Ἦδ' ἄτάρ μὲν τέτο γ' ἐναΐσιμον ἐκ ἐνόησεν.
 Τόφρα γὰρ ἐν βίοτον τε τεδὸν καὶ κτήματ' ἔδονται,
 Ὅφρα κε κείνη τέτον ἔχη νόον, ὅντινα οἱ νῦν
 Ἐν σήθεσσι τιθέσσι θεοὶ μέγα μὲν κλέος αὐτῇ 125
 Ποιεῖτ', αὐτὰρ σοὶ γε ποθὲν πολέος βιότοιο.
 Ἡμεῖς δ' ἔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἵμεν, ἔτε πη ἄλλη,
 Πρὶν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν, ᾧ καὶ ἐθέλῃσιν.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤυδα·
 Ἀντίνο', ἔπως ἐστὶ δόμων ἀέκασταν ἀπῶσαι, 130

“ Ea agitans in animo, quæ ei abundè dedit Minerva,

“ Operaque scire insignia, et mentem bonam,

“ Et versutias, quales nondum ullam audivimus neque veterum,

“ Earum, quæ olim fuerunt comas-pulchræ Achivæ,

“ Tyroque, Alcmenaue, et Comas-pulchra Mycene :

120

“ Harum nulla similia commenta Penelopæ

“ Nôrat : at quidem hoc probum nequaquam cogitavit.

“ Tamdiu enim igitur victum tuum et bona edent,

“ Quamdiu illa hunc habebit animum, quem illi nunc

“ In pectoribus posuerunt Dii : magnam quidem gloriam sibi

125

“ Comparat, at tibi desiderium multi victûs.

“ Nos verò neque ad negotia nostra antè ibimus, neque aliquò aliò,

“ Priusquàm ipsa nupserit Achivorum, cuicumque voluerit.”

Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus est ;

“ Antinoë, nullo modo fas è domo invitam expellere,

130

ἐν ἀπαλλοτρίμειδα, ποῖν αὐτὴν γήμασθαι, ᾧ ἂν
 ἰδίῃ. Δύναται δὲ ὁρῶς ἀποδίδουσαι καὶ μετὰ
 εἰχμῇ δίκαι ἐν τῇ, “ μέγα καὶ κλέος αὐτῇ.”
 Prima, ut opinor, verior accipiendi ratio,
 quia minatio ista acerba cum ἀποσιωπήσει
 eleganti, “ Εἰ δ' ἔτ' ἀνίσει γὰρ ἔσ.”
 irate optimè convenit. Vide ad *Il.* α. 135.
 et 340.

Ibid. — ἀνίσει.] Vide ad *Il.* π'. 762.
 et α. 24.

Ver. 120. — εὐπλόκαμος τε Μυκῆνη.] *Pau-*
saniæ Corinth. cap. 16. citat εὐσέφανος τε
 Μυκῆνη. Atque ita legunt MSS. duo à *Bar-*
nesio collati ; itemque Scholia ex MSS. ab
 eodem excerpta.

Ver. 123. — βίοτον τε τεδὸν.] *Al.* βίοτον
 τεδὸν.

Ver. 125. — μέγα μὲν κλέος αὐτῇ.] *A-*
pud Eustathium loco suprâ citato, μέγα καὶ
 κλέος αὐτῇ.

Ver. 127. 128. Ἡμεῖς δ' ἔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος
 γ' ἵμεν — Πρὶν γ' αὐτὴν γήμασθαι.] Τῷτο
 πρὸς κακῇ τοῖς μνηστῆρσιν, ἔξδον σαθῆναι ἄλλην
 τραπόμενους, ὅμως πάντο ὁμῶ ἐυριθύντες πανω-
 λιθρίαν ἵστατον. Καὶ εἴη ἂν ὁ τελευταῖος ἔτος
 τῷ Ἀντινοῦ λόγῳ, ὡς οἶα τις κατὰ τῶν μνη-
 στῆρων προεκδικτικὴ ἀναφώνησις. *Schol. Eusta-*
thius adhuc minutius ; Σημειώσαι δ' ἐν τῷ
 τοῖς καὶ φήμην ἰσχυρατισμένην ἢ φύγειν ἱσχυρὸς ὁ-
 δόντων τῷ Ἀντινοῦ τὸ γὰρ ὑδαμὺ πάρος ἵμεν
 πρὶν αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν ᾧ καὶ ἰδίῃσιν,
 ἀληθῶς ἔπος ἀπίστω. Οὐδαμῶ γὰρ ἀπῆλθον
 οἱ μνηστῆρες, ἵως ἰλθὼν Ὀδυσσεύς, ᾧ ἐκείνη γή-
 μασθαι ἤθελεν, ἰσχύουσιν ἄτερ ἰσχύουσιν. Quam
 observationem probat et *Dna. Dacier.* Mi-
 hi verò subtilior videtur et evanida.

Ibid. — πάρος γ' ἵμεν — Πρὶν γ'
 αὐτὴν.] Vide ad *Il.* ε. 287.

Ver. 128. — γήμασθαι.] Vide infrâ ad
 λ'. 272.

"Η μ' ἔτεχ', ἥ μ' ἔθρεψε· πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης,
 Ζῶει ὄγ', ἥ τέθνηκε· κακὸν δὲ με, πόλλ' ἀποτίνειν
 Ἰκαρίῳ, αἷζ' αὐτὸς ἐκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.
 Ἐκ γὰρ τῆ πατρὸς κακὰ πέσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
 Δώσει· ἐπεὶ μήτηρ συγερὰς ἀρήσεται Ἐριννύς,
 Οἶκός ἀπερχομένη· νέμεσις δὲ μοι ἐξ ἀνθρώπων
 Ἔσσεται· ὥς ἔ τῷτον ἔγω ποτε μῦθον ἐνίψω.
 Ὑμέτερος δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,
 Ἔξιτε μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
 Ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμαεόμενοι κατὰ οἶκός.
 Εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λαιότερον καὶ ἄμεινον

135

140

" Quæ me peperit, quæ me enutrivit; pater autem meus alibi terræ,

" Vivitne ille, sive mortuus est: durum verò effert, me multa reddere

" Icario, si ipse volens matrem dimiserit.

" Ex patre enim mala patiar, aliaque Deus

" Dabit; quippe mater odiosas imprecata fuerit Furias,

135

" A domo discedens; reprehensio verò mihi ex hominibus

" Erit: itaque hunc ego sermonem nunquam dicam.

" Vester verò siquidem animus indignatur ipsis,

" Exite mihi domo; alias verò curate dapes,

" Vestra bona comedentes, alternantes per domos.

140

" Si verò vobis videtur hoc fatius et melius

Ver. 132. Ζῶει.] *Al.* Ζῶν.

Ibid. Ζῶει ὄγ', ἥ τέθνηκε.] Vide ad II. α. 37. et v. 736.

Ibid. — κακὸν δὲ με, πόλλ' ἀποτίνειν Ἰκαρίῳ, αἷζ' αὐτὸς ἐκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.] Κατ' ἐνια τῶν ὑπερνημάτων ἡ τέτων ἐξήγησις ἡμάρτηται. Φασὶ γὰρ ὡς ἴθις, εἰ τίς ἐκὼν ἐξ οἴκου γυναῖκα ἀπέπεμψε, χρήματα ἀποτίνειν τοῖς αὐτῆς συγγενέσι, καὶ τῷ πατρὶ. Φησὶν δὲ, ὅτι κακὸν ἐστὶ καὶ εἰς ἀλυσιτελὲς, εἰ ἐκδιώξω τῶν οἴκων τὴν μητέρα· πολλὰ γὰρ ἀποτίσω τῷ Ἰκαρίῳ. *Schol.* Ita de matre suâ Demofthenes; Καὶ μετὰ ταῦτα τῷ ἀνδρὶ αὐτῇ τελευτήσαντι, ἀπολὶ πῦρα τὸν οἶκον καὶ κομισαμένη τὴν προῖκα, πάλιν ἐκδόντων αὐτὴν τῶν ἀδελφῶν — καὶ τὸ τάλαντον ἐπιδόντων, συνήκῃσι τῷ ἱμῶ πατρὶ. *Orat. advers. Boet.* II. Aliam autem hujus loci interpretationem addit *Scholius*, quam et ipse præfert: "Αμεινον δὲ (inquit) ἔγω διαείδειν, "Κακὸν δὲ με πόλλ' ἀποτίνειν." Καὶ ἡ περὶ χρημάτων φησὶν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἱπαρχόμενων, (ver. 134.) "Ἐκ γὰρ τῆ πατρὸς κακὰ πέσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων Δώσει." Εἴτα καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ, "αἷζ' αὐτὸς Ἰκαρίῳ ἀποτίμψω τὴν μητέρα" ἐστὶ, εἰ περὶ χρημάτων ἔλεγε, μικρολόγῳ ἀνφαίνεται [ἀνιφαίνεται] τῷ πατρὶ. Atque hanc explicationem amplexos veteres testatur *Eustathius*; Τὸ δὲ ἐκδιώξαι πολλὰ ἀποτίνειν Ἰκαρίῳ, μικρολόγως αἰτίαμα φασὶν οἱ Παλαιοὶ τῷ Τηλέμαχῳ

προσάπτειν. Διὸ καὶ εἴλεον οἱ τοῦτοι εἶζειν τελείαν ἐν τῷ, πόλλ' ἀποτίνειν καὶ νοῦσιν αὐτὸ καὶ ἐπὶ χρημάτων, ἀλλ' ἐπὶ τῆς θεοῦ πωνήσεως. — Ἰνα λίγη ὅτι κακὸν δὲ με πόλλ' ἀποτίνειν, ὃ ἐστὶ θεοῦ πωνηλατίζεσθαι, ἐὰν αὐτὸς ἐκὼν τῷ Ἰκαρίῳ ἀποτίμψω ἀπέκταν τὴν μητέρα. Eodem modo exponunt et *Scholia* MSS. apud *Barnesium*. *Dna. Dacier* verò alteram interpretationem sequitur, quæ et verior videtur. Multò enim simpliciori et faciliori constructione refertur istud Ἰκαρίῳ ἀποτίνειν, quàm ad sequentem ἀποτίμψω cumque hoc sensu melius congruit etiam ipsius vocis ἀποτίνειν significatio. Quòd si ita accipiatur sententia, tum istud γὰρ (ver. 134.) non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantèr reticetur, referri intelligendum erit; "Neque hoc solum mihi subeundum erit malum, NAM ἔστω." Vide ad II. ε. 22.

Ibid. et ver. 193. — ἀποτίνειν — τίνων.] Vide ad II. β. 43.

Ver. 133. — αὐτὸς ἐκὼν.] *Al.* αὐτὸς ἐγὼν.

Ver. 135. — ἀρήσεται Ἐριννύς.] Ἐνθα σημειῖσθαι καὶ ὅτι τὸ Ἐριννύς ἀρήσεται, ἢ ὅπως θεὸν τινα, ἐπιβιάζειν ἔλεγον οἱ Παλαιοὶ, ἀντὶ τῷ καταρᾶσθαι. *Eustath.*

Ver. 137. — ἐνίψω.] Τὸ μετὰ σφοδρότητι καὶ ἀπειλῇ λέγειν. *Schol.*

Ver. 140. — ἀμαεόμενοι κατὰ οἶκός.] Ἐναλλάσσοντες κατὰ διαδοχὴν. *Schol.*

Ἐμμεναι, ἀνδρὸς ἐνὸς βίοντι νήποιον ὀλέσσαι,
Κάρει· ἔγω δὲ θεὸς ἐπιβόσσομαι αἰὲν ἰόντας,
Αἴκε ποτὲ Ζεὺς δῶσι καλίντιτα ἔργα γενέσθαι
Νήποινοι κεν ἔπατα δόμων ἔντοσθεν ὅλοισθε.

145

Ὡς φάτο Τηλέμαχος· τῷ δ' αἰετὼ εὐρύσπεα Ζεὺς
Ἵψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πίτεσθαι.

Τὼ δ' ἔως μὲν ῥ' ἐπίτοντο μετὰ πνοιῆς ἀνέμοιοι,
Πλησίω ἀλλήλοισι τιτανομένω πτερύγεσσιν·

Ἄλλ' ὅτε δὴ μέσσην ἀγορὴν πολύφημον ἰέσθην,

150

Ἐνθ' ἐπιδινηθέντε τιναζάσθην πτερὰ πολλὰ,

Ἐς δ' ἰδέτην πάντων κεφαλὰς, ὅσσοι δ' ὄλεθρον·

Δρυψαμένω δ' οὐύχεσσι παρειαῖς, ἀμφὶ τε δαρυῖς,

Δεξιῶ ἥϊξαν διὰ τ' οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν.

Θάμβησαν δ' ὄρνιθας, ἐπεὶ ἶδον ὀφθαλμοῖσιν,

155

Ὡρμηναν δ' ἀνὰ θυμὸν, ἅπερ τελέεσθαι ἔμελλον.

“Effe, viri unus victum impunè perdere,

“Absumite; ego verò deos invocabo sempiternos,

“Si unquam Jupiter dederit facta hæc vindicatum iri;

“Inulti fortè deindè intra domum perituri sitia.”

245

Sic ait Telemachus: huic verò duas-aquilas latè-sonans Jupiter

Ex-alto a vertice montis præmisit volare.

Hæc autem aliquandiu quidem volabant cum flatu venti,

Propinquæ invicem, extendentes alas:

Sed cum jam ad mediam concionem celebrem pervenissent,

250

Ibi in-gyrum-flexæ concusserunt alas densas,

Aspexerunt autem omnium capita, portendebantque mortem:

Ubi verò laniarant unguibus maxillas, circumque colla,

Ad dextram volarunt, et per ædes et per urbem ipforum.

Admirati verò sunt aves, postquam viderunt oculis,

155

Agitaruntque in animo, quæ perficienda erant.

Ver. 142. — ἀνδρὸς ἐνὸς βίοντι νήποιον ὀλέσσαι.] Vide suprâ ad α. 160.

Ibid. — ἐπιβόσσομαι.] Al. ἐπιβόσσομαι.

Ver. 144. Αἴκε ποτὲ Ζεὺς δῶσι καλίντιτα ἔργα γενέσθαι.] Al. Αἴκε ποτὲ Ζεὺς δῶσι καλίντιτα ἔργα γενέσθαι. ut suprâ α. 379. Al. Αἴκε ποτὲ Ζεὺς δῶσι καλίντιτα ἔργα γενέσθαι.

Ibid. — καλίντιτα.] Vide suprâ ad α. 379. item ad II. v. 414. et ξ. 484.

Ver. 146. — εὐρύσπεα Ζεὺς.] Vide ad II. α. 175.

Ver. 148. — ἔως μὲν ῥ' ἐπίτοντο μετὰ πνοιῆς ἀνέμοιοι.] Tunc, μέχρι χρεὶν τινός. Schol. Pronuntiabatur autem εἰς μὲν.

Ver. 150. — ἀγορὴν πολύφημον.] Ἐν ᾗ πολλὰ φῆμαι, ἢ πολλὰ κληδόνες εἰσίν. Schol. MSS. apud Barnesium.

Ver. 151. — πτερὰ πολλὰ.] Al. πτερὰ πολλὰ.

Ver. 152. — ὅσσοι δ' ὄλεθρον.] Καὶ ὅσοι μᾶλλον ἐπὶ τῆς ἐξουσίας, τὸ ὄλεθρον, αὐτοῖς

ιδέσθαι, ἐπὶ τῶν μετῴρων λίγων, “Ἐς δ’

“ἰδέτην πάντων κεφαλὰς, ὅσσοι δ’ ὄλεθρον”

ἢ ἰσ’ ἄλλω ἱερῶντι εἰσὶν, (II. ε. 420.)

“Ἐάντι, τί μοι δύνανται μαντεύεσθαι;” Porphyry. Quæst. Homeric. 16. Vide suprâ ad α. 282.

Ver. 153. Δρυψαμένω δ’ οὐύχεσσι παρειαῖς, ἀμφὶ τε δαρυῖς.] Fuerunt, teste Eustathio, qui hoc ita acciperent, ut Aquilæ non suas

ipforum, sed virorum in concione genas collaque lacerare dicantur. Sed minùs

rectè; tum enim non Δρυψαμένω, sed Δρύψαντι, vel Δρύψαντι dixisset Poëta. Vide

infra ad ι. 491. et ad ι. 296.

Ver. 154. Δεξιῶ ἥϊξαν.] Al. Δεξιῶ ἥϊξαν.

Ibid. — διὰ τ’ οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν.] Ἡ τῶν Ἰθακησίων ἢ τῶν ἀντιῶν, ὡς ἰσχυροῦς τῶν ἰσχυρῶν. Schol. Quarum expositionum

posterior planè inepta.

Ver. 156. — ἔμελλον.] Al. ἔμελλον.

Τοῖσι δὲ καὶ μετῴκει γέρον ἥρως Ἀλιθέρσης,
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶδ' ὀμηλικὴν ἐπέτατο·

Ὅρνιας γυναι, καὶ ἐναΐσιμα μωθήσασθαι·

Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετῴκει·

160

Κέκλυτε δὴ νῦν μεν, Ἰθακήσιοι, ὅ,τι κεν ἄπω·

Μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφασκόμενος τάδε ἔρω,

Τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· ἔ γὰρ Ὀδυσσεὺς

Δὴν ἀπάνευθε φίλων ὧν ἔσσεται, ἀλλὰ περ ἤδη

Ἐγγυς ἔων, τοῖσδεσσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει·

165

Πάντεσσιν· πόλίσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσαι,

Οἱ νεμόμεσθ' Ἰθάκην εὐδαίελον· ἀλλὰ πολὺ πρὶν

Φραζόμεσθ', ὥς κεν καταπαύσομεν· ἡδὲ καὶ αὐτοῖ

Πανέσθων· καὶ γὰρ σφιν ἄφαρ τόδε λωῖον ἐστίν.

Οὐ γὰρ ἀπέρητος μαντεύσομαι, ἀλλ' εὖ εἰδώς·

170

Καὶ γὰρ ἐκάνη φημὶ τελευτηθῆναι ἅπαντα·

Inter hos verò et locutus est senex heros Halitherfes

Mastorides; hic enim solus coævus vincebat,

In avibus dijudicandis et fatalia edicendo;

Qui ipsis sapiens concionatus est et dixit;

160

“Audite nunc me, Ithacenses, quodcunque dixerò:

“Prociis autem potissimum significans hæc dico;

“Illis enim ingens periculum imminet: non enim Ulysses

“Diù seorsum à suis amicis aberit; sed alicubi jam,

“Propè cum sit, his cædem et fatum molitur

165

“Omnibus; pluribus etiam aliis malè erit,

“Qui habitamus Ithacam claram: sed longè antea

“Consideremus, quomodo ipsos compescamus; quinetiam ipsi

“Quiescant; etenim ipsis statim hoc utilis est.

“Non enim inexpertus vaticinor, sed benè doctus:

170

“Etenim illi dico perfecta esse omnia;

Ver. 160. “Ὅς σφιν.] Ita edidit *Barnesius*.
Vulg. “Ὅ σφιν.

Ver. 166. — πολλοῖσιν.] *Al.* πολλοῖς.

Ver. 167. Οἱ νεμόμεσθ' Ἰθάκην.] “Εὐ δὲ τῶν, νεμόμεσθα, ἢ ἑαυτὸν ἢ Ἀλιθέρση διὰ τὸ φιλόλητος καὶ ἀνισχυρὸς συνιστάσθαι τοῖς παλαιῶναι μίλλοι. Καὶ ταῦτα, ὡς αὐτὸς πταῖται μῆτι. *Eustath.*

Ibid. — Ἰθάκην εὐδαίελον.] Εὐαγριότατοι, ἢ εὐδαίελοι ἢ φαιετοὶ κατὰ τὴν ἑστὶ πᾶσι γὰρ αἱ τῆμαι εὐαγριότατοι ἀπὸ τοῦ εὐδαίετον ἔχουσι τὰ ὄρια. “Ἡ τὴν εὐ πρὸς δύσιν καὶ δάλην κομῶν” δάλη γὰρ, ἢ δύσις, εὐτίσις ἰσχυρία. *Schol. MSS.* apud *Barnesium*. *Scholia* autem *Vulgata* exponunt solummodò, Εὐ πρὸς δάλην κομῶν. Vide infra ad i. 21. 27.

Ver. 168. Φραζόμεσθ', ὥς κεν καταπαύσομεν.] *Barnesium* vertit; “Consideremus, quomodo finem faciamus.” Minus rectè; neque enim sensum istum ferre potest vox κα-

ταπαύσομεν, quæ activam habet significationem; neque istâ ratione vim propriam haberet vox αὐτοῖ in sequentibus, “ἡδὲ καὶ αὐτοῖ Πανέσθων.” *Dna. Ducier* vocem καταπαύσομεν activo quidem sensu accepisse, sed ad præcedentem κακὸν ver. 166. retulisse videtur; ut sit sententia, “Consideremus, quæ ratione malum impendens evitemus.” Sed hoc (præterquàm quod et istam vocis καταπαύσομεν interpretationem vix ferri posse crediderim,) cum sequentibus adhuc minùs congruit. Sententia reverà ea est quam exhibet *Verfio Weisseniana*; “Consideremus, quæ illos (Prociis videlicet) compescamus.” Hæc nimirum propria vocis καταπαύσομεν significatio; et secundum hanc accipiendi rationem optimè sequitur istud, “ἡδὲ καὶ αὐτοῖ Πανέσθων.” Vide infra ad ver. 244.

Ver. 170. — μαντεύσομαι.] Apud *Scholiasen*, μανθύομαι. Quæ fortè et verior lectio.

"Ως οἱ ἐμυθέομην, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
 Ἀργεῖοι, μετὰ δὲ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Φῆν κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
 Ἀγνωστον πάντεσσιν, εἰκοστῷ ἐνιαυτῷ, 175
 Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
 Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβη πάϊς, ἀντίον ἦνδα·
 "Ὡ γέρον, εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν,
 Οἴκαδ' ἰὼν, μήπε τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·
 Ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι. 180
 "Ὅρνιθες δὲ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἡελίοιο
 Φοιτῶσ', ἐδὲ τε πάντες ἑναΐσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 "Ὡλετο τῇλ'· ὥς κ' σὺ καταφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
 "Ὡφελες· οὐκ ἂν τόσσα θεοπρότεων ἀγόρευες,
 Οὐδὲ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ᾧδ' ἀνιείης, 185
 Σῶ οἴκῳ δῶρον ποτιδέγμενος, αἴ κε πόρῃσιν.
 Ἀλλ' ἐκ τοι ἐρέω, τόδε κ' τετελεσμένον ἔσται,

"Quemadmodum ei prædixeram, quando ad Ilium conscendebant

"Argivi, cumque ipsis conscendit versutus Ulysses:

"Dixi enim, mala multa passum, amissisque omnibus sociis,

"Incognitum omnibus, vicesimo anno,

"Domum venturum: hæc utique nunc omnia perficiuntur."

Hunc autem rursus Eurymachus, Polybi filius, contrà allocutus est;

"O senex, eja age nunc vaticinare tuis liberis

"Domum profectus; nè fortè quid mali patiantur in posterum.

"In his autem ego te longè melior sum ad vaticinandum.

"Aves sanè multæ sub radiis solis

"Volitant, neque omnes fatales; cæterùm Ulysses

"Periit procul: utinam etiam tu periisse cum illo

"Debuißes; non tot vaticinans concionareris;

"Nèque Telemachum iratum sic incitares,

"Tuæ domui donum expectans, si quid præbeat.

"Sed tibi edico, quod et perfectum erit,

Ver. 172. — εἰσανέβαινον.] Vide ad II. v. 84.

Ver. 174. Φῆν κακὰ πολλὰ παθόντ' ἔβη.] Μίχαρ τῷ, "τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται," [ver. 176.] σύνεφες πάσης τῆς Ὀδυσσεύς. Schol.

Ver. 176. — τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.] Quæ jam præp̄ est ut perficiantur. Vide ad II. β'. 330.

Ver. 178. — εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν.] Al. εἰ δ' ἄγε δὴ μαντεύεο.

— Αὐτὰρ ὁ μάντις ὁ Τηλέμαχος ἔχθε' ἀγορεύων,

Ἐχθε' φέροι ποτὶ οἶκον, ὅπως τιτίεσσι φυλάξῃ. Theocrit. Idyll. VI. 23.

— capiti cane talia, dem ne, Dardanio, rebusque tuis. — Æn. XI. 399.

Ibid. — εἰ δ' ἄγε.] Particulæ εἰ vis hujusmodi est; "Si vaticinari velis, age &c. Vide ad II. ζ'. 376. et i. 167.

Ver. 182. — ὅδ' τι.] Al. ὅδ' τι.

Ibid. — ἑναΐσιμοι.] Μαντικοὶ. Schol. Τὸ δὲ, ἑναΐσιμοι, ἀντὶ τῷ περὶ τὸν ποταμὸν τὸ δηλῶν- τις. Eustath.

Ver. 183. — καταφθίσθαι.] Edidit Rarnesius καταφθίσθαι. Sed minùs rectè: nam φθίσθαι (ut liquet ex vocibus ἐφθίται, ἐξέφθιτο, Odys. i. 163. μ'. 329. ὡ. 340.) i habet naturâ brevem, positione solummodò productam; adeoque circumflecti ea non debet. Vide ad II. v'. 192. et ζ'. 471.

Ver. 185. — ἀνιείης.] Ἀπὸ τῷ ἀνίημι, ὡς τιθείης. Κυνηγετικὴ ἡ λέξις, ὅτι τις κύνα τῷ διομῷ ἀνιεί, ἀφήσῃ κατὰ θηροῦ. Schol. Vulgg.

Αἶψε νεώτερον ἄνδρα, παλαιὰ τε πόλλ' αὖ τε εἰδὼς,
 Παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν,
 Αὐτῷ μὲν οἱ πρῶτον ἀνιήρεσσερον ἔσαι,
 Πρῆξαι δ' ἔμπης ἔτι δυνήσεται ἔνεκα τῶνδε·
 Σοὶ δέ, γέρον, Διὴν ἐπιθήσομεν, ἣν κ' ἐνὶ θυμῷ
 Τίνων ἀσχάλλῃς· χαλεπὸν δὲ τοι ἔσσεται ἄλγος.
 Τηλέμαχ' δ' ἐν παῶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτὸς,
 Μητέρα ἦν ἐς πατρός ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι·
 Οἱ δὲ γάμον τεύξουσιν, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔδνα
 Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἔπεσθαι.
 Οὐ γὰρ πρὶν καύσασθαι οἶομαι νῆας Ἀχαιῶν

190

195

- " Si juvenem virum, veteraque multaque doctus,
 " Deceptum verbis incitaveris ad irascendum;
 " Ei quidem ipsi primum perniciosius erit,
 " Efficere autem omnino nihil poteris illorum gratia:
 " Tibi verò, ô senex, multam infligemus, quam in animo
 " Luens ægrè-feras; gravisque tibi erit dolor.
 " Telemacho autem imprimis ego suadebo ipse,
 " Matrem suam ad patris-domum jubeat redire;
 " Illi verò nuptias facient, et parabunt dotem
 " Amplam valdè, quantam convenit charam filiam comitari.
 " Non enim antea quieturos puto filios Achivorum

190

195

Similiter exponunt et Scholia MSS. apud *Barnesium*; 'Αναπείθοις' ἡ δὲ μεταφορὰ τῆς λίξης ἄλλοις ἀπὸ τῶν κυνηγῶν τὰς ἱμάντας ἀφίεντων. Eodem sensu occurrit vox ἀνιῆσα, *Ilad.* i. 422.

Ἡ μέλα δὲ τινὰ Κύπρις Ἀχαιῶν ἀνιῆσα
 Τρωσὶν ἄμ' ἰσπεύσαι

Ver. 190. — ἀνιήρεσσερον.] Vide ad *Il.* i. 103. et i. 24.

Ver. 191. Πρῆξαι δ' ἔμπης ἔτι δυνήσεται.] Ita *Vulgati*; *Barnesius* autem inter varias lectiones retulit δυνήσεται. Atque ita habet MS. unus à *Tb. Bentleio* collatus. Quæ et ad sententiam potior videtur lectio. Aptius enim, ut opinor, de *Telemacho* accipietur totum hoc distichon, (*ver.* 190. 191.) ut sequens " Σοὶ δὲ, γέρον," (*ver.* 192.) sit sententiæ Apodosis.

Ibid. Πρῆξαι.] Vide ad *Il.* i. 192.

Ibid. εἰνικα τῶνδε.] *Barnesius* in uno MS. reperit οἷος ἔπ' ἄλλων.

Ver. 192. — Διὴν ἐπιθήσομεν.] Θωὴ, ἡ ἐπιτιθεμένη τινὶ ζημία· ὅθιν ἀδῶς ὁ μὴ Διὴν πάσχω. *Schol.*

Ver. 193. — ἀσχάλλῃς.] *Eustathius* in commentario legit ἀσχάλλοις.

Ver. 195. — ἀπονέεσθαι.] Vide ad *Il.* i. 398.

Ver. 196. Οἱ δὲ γάμον τεύξουσιν, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔδνα.] *Scholias* hoc de *Proci* dictum

intelligit: Εἰπὼν " ἐς πατρός," [*suprà ver.* 195.] μετίβη εἰς τὸ πληθυντικόν " Οἱ δὲ γάμον τεύξουσιν," δηλονότι οἱ μνηστῆρες, καὶ εὐτρεπίζουσιν ἔδνα, ὅσα δὲ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ παιδὶ δίδοσθαι παρὰ τῶν γαμύντων· vocemque ἔδνα proinde exponit, τὰ παρὰ τῷ νυμφίῳ μέλῃα δὲ, inquit, παρὰ τῷ πατρὶς τῇ νύμφῃ δίδόμενα. At quamvis vox ἔδνα isto sensu sæpissimè apud *Poëtam* usurpatur; cum tamen istud " γάμον τεύξουσιν" de *Proci* in universum haud satis aptè accipi possit; cumque versûs sequentis, " Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἔπεσθαι," interpretatio ista à *Scholias* allata, ὅσα δὲ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ παιδὶ δίδοσθαι παρὰ τῶν γαμύντων, paulò sit durior; eam potiorè sententiæ hujus explicationem eamque veram vocis ἔδνα hoc in loco interpretationem crediderim, quam affert *Eustathius* ad i. 277. 278. *suprà*, ubi idem locus occurrit: Ὅ δὲ Παιστῆς (inquit) ἔπρὸς ἑνα τὸν πατέρα τὴν σύνταξιν ἀπιδόκειν, ἀλλὰ πρὸς τινὰς πολλὰς ἀμφὶ τὸν πατέρα· οἱ τινες, ὡς ἐν τοῖς ἔξῃς ἰσχυρεῖται, [*infra* i. 16.] τὴν Πηνελόπην ἐκέλευον γήμασθαι. — Ἐδνα δὲ νῦν, τὰ ἀπὸ τῆς γυναικὸς πρὸς τὸν ἄνδρα. Atque isto sensu vocem ἰδνῶσταιτο usurpatam fatetur ipse *Scholias* *suprà ver.* 53. hujus libri;

Οἱ πατὴρ μὲν ἐς οἶκον ἀπαρρίγασιν νέεσθαι
 Ἰλαρίν, ὡς κ' αὐτὸς ἰδνῶσταιτο Δύγατρα.

Μνησῦος ἀργαλέης· ἐπεὶ ἕτινα δαίδιμεν ἔμπης,
 Οὐτ' ἔν Τηλέμαχον, μάλα περ πολύμυθον ἰόντα· 200
 Οὔτε Διοπροπίης ἐμπαζόμεθ', ἦν σὺ, γεραιῆ,
 Μύθεαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνσαι δ' ἔτι μᾶλλον.
 Χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, εἰδέτοτ' ἴσα
 ἔσσεται, ὅφρα κεν ἦγε διατρίβῃσιν Ἀχαιῖς
 Ὀν γάμον· ἡμεῖς δ' αὖ, ποτιδέγμενοι ἡματα πάντα, 205
 εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, εἰδὲ μετ' ἄλλας
 ἔρχόμεθ', ἃς ἐπικίς ὀπυιέμεν ἐσὶν ἐκάσῃ.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦδα·
 Εὐρύμαχ', ἠδὲ κ' ἄλλοι, ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοὶ,
 Ταῦτα μὲν οὐχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι, εἰδ' ἀγορεύω 210
 Ἦδη γὰρ τὰ γ' ἴσασι θεοὶ κ' πάντες Ἀχαιοί.
 Ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα δοὴν κ' εἰκοσ' ἐταίρους,
 Οἳ κε μοι ἐνθα κ' ἐνθα διαπρήσσωσι κέλευθον.

"A conjugii-ambitu difficili; quoniam neminem timemus omnino;

"Neque fanè Telemachum, tametsi multiloquus sit:

200

"Neque vaticinium curamus, quod tu, senex,

"Loqueris irritum; odio autem eris adhuc magis.

"Bona verò rursus malè absumentur, neque unquam paria

"Erunt, dum hæc differat Achivos

"Suis nuptiis; nos verò rursus, expectantes diebus omnibus,

205

"Propter virtutem contendimus, neque ad alias

"Imus, quas convenit ducere unicuique."

Hunc autem rursus Telemachus prudens contrà locutus est;

"Eurymache, et alii, quotquot proci generosi,

"De istis quidem non vos amplius oro, neque dico:

210

"Jamjam enim hæc sciunt dii et omnes Achivi.

"Sed agè mihi date navem celerem, et viginti socios,

"Qui mihi hinc atque hinc pertranseant viam maris,

Ibid. — ἀργυρίων.] Vide suprà ad α. 277.

Ver. 199. Μνησῦος ἀργαλέης.] Ἀργαλίαν δι τὴν τῆς Πηνελόπης μνηστῶν λίσσιν, ἢ ὡς μέχρι τῶν δυσκατέρωθεν, ἢ κατὰ τινὰ φήμην καὶ αὐτὸ καὶ μαντείαν ἀκυσίαν νόμον τῆς πολυφήμου ἀγορεύσεως· τῷ ὅντι γὰρ ἀργαλιώτης ἀπίσθη τοῖς μνηστῆρσιν, ἔτι ἀνύσασιν ἑδὼν, καὶ προσεπολίτευσε καὶ τὸ ζῆν. *Eustath.* Priorem harum explicationum solam affert *Scholias*, quam et veriore crediderim; posterior subtilior videtur et longius petita, cumque ipsius vocis ἀργαλέης sensu minùs congruit. Vide suprà ad *ver.* 127.

Ibid. — δαίδιμεν.] Vide ad *Il.* ε'. 240. et v. 736.

Ver. 203. — εἰδέτοτ' ἴσα ἔσσεσθαι.] Ἡμεῖς, αἱ ἐκ λίσσεως ἀπὸ τῆς ἐξουσίας. *Schol.* Similiter et *Eustath.* δαίδιμεν; τὸ δὲ, "εἰδὲ ποτὶ ἴσα ἔσσεσθαι,"

ἀσέως ἀρετῆς, ἀντὶ τῷ αἰὲς ἐκ λίσσεως. Εἰ γὰρ μὴ ἴσα, πολλῷ μᾶλλον ἐ μείζονα ἔσσεσθαι ἐλάττω. *Dna.* Dacier verò hoc aliter accipit: "Eurymaque (inquit) dit, et ja-
 "mais les choses ne seront égales, pour dire,
 "jamais l'ordre ne sera rétabli. Car l'ordre
 "est désigné par l'égalité, qui fait que
 "chacun a ce qui lui appartient." Quam et veriore crediderim explicationem.

Ver. 209. — μνηστῆρες ἀγαυοί.] Νῦν ἀντὶ τῷ ὑγινῶς, λαμπροί. *Schol.* Vide suprà ad α. 29. et 106.

Ver. 212. Ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα.] Πρὸς τὴν ἰσότητα. Ἡ τῇ ὑπόνοιαν ἀποδείκνυται, αἰτεῖται παρὰ τῶν μνηστῆρων τὰ πρὸς τὴν πορείαν πῶς γὰρ ἡδύναται σπουδῶν κατὰ αὐτῶν πολίτας ἐκαστὸν ἔχον; *Schol.*

Ver. 213. — διαπρήσσωσι.] Vide ad *Il.* v. 192.

Εἴμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἡμαθόεντα,
Νόσον πεισόμενος πατρός δὴν οἰχομένοιο,

215

Ἦν τις μοι εἴησι βροτῶν, ἣ ὅσσαν ἀκύνω
Ἐκ Διός, ἥτε μάλισα φέρει κλέος ἀνθρώποισιν.

Εἰ μὲν κεν πατρός βίοτον καὶ νόσον ἀκύνω,
Ἦτ' ἂν, τρυχόμενος περ, ἔτι τλαίην ἐνιαυτὸν

Εἰ δὲ κε τεθνηῶτος ἀκύνω, μὴδ' ἔτ' ἰόντος, 220

Νοσήσας δὴ πατὰ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σῆμα τε αἰ χεύσω, καὶ ἐπὶ κτέρεια κτερεῖζω
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἰοικε' καὶ ἀνέρι μητέρα δάσω.

Ἦτοι ὅγ' ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο τοῖσι δ' ἀνέστη

Μέντωρ, ὃς ῥ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἑταῖρος, 225

Καὶ οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
Πείθεσθαι τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν,

Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε

Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅ,τι κεν εἴπω

Μήτις ἔτι πρόφρων, ἀγανός, καὶ ἥπιος ἔσω 230

Σκηπτῆχος βασιλεὺς, μὴδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,

Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι

Ὡς ἔτις μέμνηται Ὀδυσῆος Δείοιο

"Proficiscor enim in Spartam et Pylum arenosam,

"Reditum sciscitaturus patris diu absentis,

215

"Si quis mihi dicat mortaliū, aut famam audiam

"Ex Jove, quæ potissimum notitiam affert hominibus,

"Si quidem patris vitam et reditum audivero,

"Sanè, vexatus licet, adhuc perduraverim in annum;

"Si verò mortuum audivero, neque adhuc superstitem,

220

"Reversus deinde charam in patriam terram,

"Tumulum illi erigam, et parentalia perficiam

"Eximia valdè, qualia decet; et viro matrem dabo."

Ille quidem sic locutus confedit; his autem surrexit

Mentor, qui Ulyssis eximii erat socius;

225

Et is ei, cum proficisceretur, commisit totam familiam,

Utque obediret seni, et firma omnia custodiret.

Qui inter eos sapiens concionatus est et dixit;

"Audite nunc me, Ithacenses, quodcunque dixero;

"Nequis amplius benignus, mansuetus, et mitis sit

230

"Sceptryger rex, neque in mente proba ciens;

"Sed semper infestus sit, et nefaria patret;

"Adeo nullus recordatur Ulyssis divini

Ver. 216. — ὅσσαν.] Vide suprà ad á. 282.

Ver. 220. — τεθνηῶτος.] Vide ad II. ζ'. 464. et í. 46.

Ver. 221. — δὴ πατὰ.] Vide suprà ad á. 290.

Ver. 222. — χεύσω.] Al. χύσω, et χεύω.

Ver. 225. — ὃς ῥ'.] Qui scilicet —.

Ver. 227. Πείθεσθαι τε γέροντι.] "Ο ἰστὶ τῷ Λαίρτη. Eustath.

Ver. 228. Ὅς σφιν.] Vide suprà ad ver. 160.

Ver. 233. — μέμνηται.] Similiterque infrà ver. 271. ἐμνήσθη. Vide ad II. á. 37.

et í. 736.

Λαῶν, οἷσιν ἀνασσε, πατήρ δ' ὥς ἥπιος ἦεν.
 Ἄλλ' ἦτοι μνηστῆρας ἀγήνορας ἔτι μεγαίρω 235
 Ἔρδαν ἔργα βίαια, κακοῖραφίησι νόοιο.
 Σφὰς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς, κατίδουσι βιαίως
 Οἶκον Ὀδυσσεύος, τὸν δ' οὐκ ἔτι φασὶ νέεσθαι.
 Νῦν δ' ἄλλα δῆμῳ νεμεσίζομαι οἷον ἅπαντες
 Ἦσθ' ἄνεω, ἀτὰρ ἔτι καταπτόμενοι ἐπέεσσιν, 240
 Παύρες μνηστῆρας κατερύκετε, πολλοὶ ἔοντες.
 Τὸν δ' Εὐηνορίδης Λειώκριτος ἀντίον ἦνδα.
 Μέντορ ἀταρτηρὲς, φρένας ἤλει, ποῖον ἑσπές,
 Ἥμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν; ἀργαλέον δέ

“ Populorum, quibus praeiit, et velut pater mansuetus erat.

“ Verum enimvero procos superbos nequaquam invideo 235

“ Committere facinora violenta malis consiliis mentis;

“ Sua enim objectantes capita comedunt violentè

“ Domum Ulyssis, quem non amplius autumant rediturum esse:

“ Nunc autem caetero populo succenseo; quod-adeo omnes

“ Sedeatis muti, neque omnino redarguentes verbis, 240

“ Pauciores procos compescatis, cum sitis plures.”

Hunc autem Euenorides Leiocritus contra allocutus est;

“ Mentor noxie, ingenio stolide, quale locutus es,

“ Ad nos adhortans compescendos? Difficile autem erit

Ver. 234. — πατήρ δ' ὥς ἥπιος ἦεν.] Οὕτω δὲ πρῶτος ἔ φιλοφρόνως τοῖς αὐτοῦ ἑμο-
 φύλοις προσνήχθη ὁ Κῆρ, ὅτι ἔ ἀχρεῖ νῦν
 παρὰ πάντων πατέρα προσαγορεύουσιν τῶν
 Περσῶν καθάπερ ἔ ὁ Ποιητὴς τῷ Ὀδυσσεὶ τοι-
 ῦτον τι μαρτυρῶν, γέροντα τινα εἰσάγει Ἰθα-
 κήσιον, τὸν τῶν μνηστῆρων ἀσίλῳσαν ἰδουρόμενον,
 ἔ λέγοντα, “ Ὡς ἔτις μέμνηται Ὀδυσσεύς
 “ Δίσιος, Λαῶν, οἷσιν ἀνασσε, πατήρ δ' ὥς
 “ ἥπιος ἦεν.” Kyriac Stroz. de Republ. Lib.
 IX. vide supra ad ver. 47.

Ver. 235. — μνηστῆρας ἀγήνορας.] Vide
 supra ad ver 209. et ad α. 106.

Ver. 237. Παρθέμενοι] Ἐνίχυρον Δίμιοι.
 Schol.

Ver. 242. Τὸν δ' Εὐηνορίδης Λειώκριτος ἀν-
 τίον ἦνδα.] Ὁ Ποιητὴς τὸν μὲν Ἀλκίνοον, ἀπλό-
 τιστον ἐπαινεῖ δὲ μνηστῆρας ἔ ἀφιλέστιστον τὸν δὲ
 Εὐρύμαχον, ἡμεροδίστιον ἔ ἀδρόστιστον ἰσταῦθα
 δὲ Λειώκριτον τινα μνηστῆρα βραχύλογον μὲν
 πλάττει, θαυμάσιον δὲ, ὅς ἔ μόνον τὸν Ὀδυσ-
 σεύα ἐξουσιάζει, ἀλλὰ ἔ τὴν ἀρετὴν ταχὺ λύσει,
 ἢ ὅτι ἐκείνῳ αὐτὸς. Schol. et Eustath.

Ver. 243. — ἀταρτηροί.] Ἀτρηῖ Schol.

Ibid. — φρένας ἤλει.] Τὸ δὲ, “ ἤλει,”
 εἰληπται μὲν ἀντὶ τῷ, ἡλίσαι, σιωπῶν μὲν τὸν
 νῦν — Εὐχῆσαι δὲ ἐν Ἰλιάδι ἔ δισύλλαβον
 ἐν τῷ, [Il. α. 128.] “ φρένας ἤλει, διφθόρας.”
 Eustath.

Ver. 244. Ἥμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν.]

Barnesius, Versionem Wetsstenianam secutus,
 locum hunc ita reddit; “ Nos adhortans de-
 “ sistere.” Malè omnino. Interpretatio
 enim ista cum voce ὀτρύνων parum aptè,
 cum voce καταπαυέμεν (quæ activa est) nul-
 lo modo congruit. Sed et si sensum istum
 verba ferre possent, nequaquam tamen hîc
 conveniret ista accipiendi ratio. Neque enim
 in præcedenti oratione Procos, sed Ithacenses
 allocutus est Mentor, supra ver. 229. 235.
 239.; neque ullo modo ita cohererent se-
 quentia, “ ἀργαλέον δὲ ἔσ.” Melius paulò
 vertit Dna. Dacier; “ Que venez vous de
 “ dire pour nous exciter à nous opposer à
 “ tant de desordres.” Leiocritum nimirum
 Ithacensem fuisse, seipsumque cum reliquis
 Ithacensibus, quos vituperarat Mentor, hîc
 excusare intelligit. Id quod et cum vocum
 ὀτρύνων et καταπαυέμεν sensu, et cum eo quod
 antea dixerat Mentor, ver. 239. &c. satis
 aptè congruit. Verum cum liquet ex χ'.
 294. infra, unum è Procis fuisse Leiocritum,
 (id quod nec ipsam Dnam. Dacieram fugit)
 rectius, ut opinor, istud Ἥμέας à Leiocrito
 dictum intelliges de seipso et reliquis Pro-
 cis, ad quos compescendos populum Itha-
 censem Mentor hîc incitare arguatur.

Ver. 244. 253. — ὀτρύνων — ὀτρυν-
 νῶν.] Vide ad Il. ν'. 55. item infra ad ζ'.
 33. et λ'. 109.

Ἀνδράσι κ' πλείονεσσι μαχέσασθαι περὶ δαιτὶ. 245
 Εἵπερ γὰρ κ' Ὀδυσσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν,
 Δαινύμενος κατὰ δῶμα ἰὸν μνηστῆρας ἀγαυὺς
 Ἐξελάσαι μεγάροιο μενοινήσῃ ἐνὶ θυμῷ,
 Οὐ κεν οἱ κεχάροιτο γυνή, μάλα περ χατίεσσα,
 Ἐλθόντ'· ἀλλὰ κεν αὐτῇ αἰκία πότμον ἐπίσποι, 250
 Εἰ πλείονεσσι μάχοιτο· σὺ δ' ἔκατὰ μοῖραν ἔειπες.
 Ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἐπὶ ἔργα ἱκαστος·
 Τέτρω δ' ὀτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἥδ' Ἀλιθέρης,
 Οἳ τε οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοι εἰσὶν ἑταῖροι.
 Ἀλλ', οἶω, κ' δηδὰ καθήμενος, ἀγγελιάων 255
 Πεύσεται εἰν Ἰθάκῃ, τελεία δ' ὁδὸν ἔποτε ταύτην.
 Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψήρην.

“Viris licet pluribus pugnare nobiscum de convivio.”

245

“Etenim si Ulysses Ithacensis ipse adveniens,

“Convivantes per domum suam procos eximios

“Expellere è domo cogitaret in animo,

“Non ipsi lataretur uxor, quantumvis valde desiderans,

“Venienti; sed in ibi seivam mortem obiret,

250

“Si cum pluribus pugnaret; tu verò non rectè locutus es.

“Sed agè, populi quidem dispergamini ad opera unusquisque:

“Huic autem properabit Mentor iter et Halitherses,

“Qui utique ei à principio paterni sunt amici.

“Sed, puto, et diù sedens, nuncios

255

“Percontabitur in Ithacà; perficiet verò iter nunquam hoc.”

Sic utique locutus est, solvitque concionem celerem.

Ibid. — ἀρχαίον δὲ Ἀνδράσι κ' πλείονεσσι
 μαχέσασθαι περὶ δαιτὶ.] *Barnesius* vertit;
 “Difficile autem erit cum viris etiam pluribus
 “pugnare de convivio.” Sensus planè nullo.
 Equidem, si istud “πλείονεσσι μαχέσασθαι,”
 Cum pluribus pugnare, interpretandum sit;
 Poëtam hoc dicere voluisse crediderim:
 “Durum erit, cum viris, iisque pluribus, pug-
 “nare de convivio.” Sed ad vim particu-
 lar “κ'” rectius interpretantur *Scholiastes*
 et *Eustathius*; λέγει δὲ ὅτι ἀρχαίον τοῖς
 Ἰθακησίοις, κ' πλείονας ὄντας, ἀντιπατάσῃται
 δαινυμένοις τοῖς μνηστῆσιν. Immo nè ipsum
 quidem *Ulysses*, [ver. 246. ἔ. c.] si reversus
 foret, ullo profectu hoc aggressurum. Aptis-
 simè porro convenit hæc explicatio cum iis
 quæ dixerat *Mentor* suprà ver. 239. 240.;

— ἀτὰρ ὅτι καθ'απτόμενοι ἐπίσποι,
 Παύρος μνηστῆρας κατερέπει, πολλοὶ ἰόντες.

Fatendum tamen alteri interpretationi fa-
 vere istud “Εἰ πλείονεσσι μάχοιτο,” infrà
 ver. 251. quod secundum *Scholiastis* et *Eus-
 tathii* explicationem haud satis aptè vide-
 tur adjici.

Ver. 245. — περὶ δαιτὶ.] Οἱ γὰρ ἐν δαιτὶ
 οἶονται ἀντιόστατοι εἶναι τὴν ἀλλήν, τῷ οἶνε
 τρατηγῶνται αὐτοῖς. *Schol.* *Iisdem* penè
 verbis exponit *Eustathius*; additque, τὸ δὲ
 ταῦτον νόημα σαφέστερον ἐμφάνει ἐν τῷ, “Εἰ
 “γὰρ αὐτὸς ἐπελθὼν δαινύμενος κατὰ δῶμα
 “μνηστῆρας ἐξελάσαι τῷ μεγάρῳ ἰθίλει, ἐκ αὖ
 “αὐτῷ ἡ γυνὴ κεχάροιτο ἔ. c.” *Idem* paulò
 inferiùs de constructione: Τὸ δὲ “περὶ δαι-
 “τος,” ἢ τὸ “ἐν δαιτὶ.” Sed vide infrà ad
 ἔ. 471.

Ver. 247. Δαινύμενος.] Vide ad *Il.* γ'.
 260.

Ver. 248. — μενοινήσῃ.] *Al.* μενοινήσει.

Ver. 249. Οὐ κεν οἱ κεχάροιτο.] Vide in-
 frà ad ψ'. 266. *Al.* Οὐκ ἂν οἱ.

Ver. 250. — ἐπίσποι.] *Al.* ἐπίσπη.

Ver. 254. Οἳ τε.] *Qui* utique — *Qui*
scilicet —.

Ver. 257. — λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψήρην.]
 Ἀντὶ τῷ αἰψήρως ὡς τὸ, “τότε μοι χάνει
 “εὐρεῖα χρόνῳ” ἀντὶ τῷ εὐρῷ. *Schol.* Eodem-
 que mōdo exponit et *Eustathius*. Vide ad
Il. γ. 182.

Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο εἰς πρὸς δῶμαδ' ἕκαστος·

Μνηστῆρες δ' ἀνὰ δῶματ' ἴσαν Δίας Ὀδυσῆος.

Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθεν ἰὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης, 260

Χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς, εὐχετ' Ἀθήνη·

Κλῦθι μοι, ὃ χθιζὸς θεὸς ἤλυθες ἡμέτερον δῶ,

Καὶ μ' ἐν νηϊ κέλευσας ἐπ' ἡεροιδέα πόντον,

Νόσον πευσόμενον πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,

Ἔρχεσθαι· τὰ δὲ πάντα διατρίβουσιν Ἀχαιοί, 265

Μνηστῆρες δὲ μάλιστα, κακῶς ὑπερηνορόντες.

Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· σχεδόθεν δὲ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,

Μέντορι εἰδομένη ἡμῖν δέμας, ἥδ' ἐκ αὐδῆν·

Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Τηλέμαχ', ἐδ' ὅπιθεν κακὸς ἔσσεαι, ἐδ' ἀνοήμων· 270

Εἰ δὴ τοι σὲ πατρὸς ἐνέσακται μένος ἦν,

Οἷος ἐκείνος ἦν τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,

Οὐ τοι ἔπειδ' ἀλήη ὁδὸς ἔσσεται, ἐδ' ἀτέλεστος·

Atque hi quidem dispergebantur ad domum quisque suam :

Proci autem ad ædes iverunt divini Ulyssis.

Telemachus autem seorsum profectus ad littus maris, 260

Manibus lotis è cano mari, supplicabat Minervæ ;

“ Audi me, qui heri deus venisti ad domum nostram,

“ Et me in navi jussisti per nigrum pontum,

“ Reditum sciscitaturum patris diu absentis,

“ Ire : hæc verò omnia impediunt Achivi, 265

“ Proci autem potissimum, malè superbientes.”

Sic ait precans : prope autem illum venit Minerva,

Mentori similis-facta, tum corpore, tum etiam voce ;

Et eum compellans verba alata dixit ;

“ Telemache, neque in-posterum ignavus eris, neque stolidus : 270

“ Si quidem tibi tui patris instillatus est animus fortis,

“ Qualis ille erat ad perficiendum opusque dictumque,

“ Non tibi deinde vanum iter erit, neque irritum :

Ver. 258. — ἄρ'.] Proinde —. Ut fieri solet —.

Ver. 259. — ἀνὰ δῶματ'.] *Al.* ἐς δῶματ'.
Atque ita legit *Eustathius* in commentario.

Ver. 260. — ἀπάνευθεν ἰὼν.] *Al.* ἀπάνευθε κίον.

Ibid. — ἐπὶ θῖνα.] *Al.* ἐπὶ θινί.

Ver. 261. — νιψάμενος.] Vide infra ad l. 491. et ad l. 296.

Ver. 262. — ὃ χθιζὸς.] *Al.* ὃς χθιζὸς.

Ibid. — ἤλυθες.] Postulat temporum ratio, ut ἤλυθες hoc in loco sit ab *Aoristo* ἤλυθεν, non à Perfecto ἤλυθα. Vide ad *Il.* l. 37. et v. 110.

Ver. 267. — σχεδόθεν δὲ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη.] Vide supra ad α. 83. et ad *Il.* α. 194.

Ver. 268. Μέντορι εἰδομένη ἡμῖν δέμας, ἥδ' ἐκ αὐδῆν.]

Omnia Mercurio similis, vocemque coloremque. *Æn.* IV. 558.

Omnia longævo similis, vocemque coloremque. IX. 650.

Ver. 271. Εἰ δὴ.] Si reverà —.

Ver. 273. Οὐ τοι ἔπειδ' ἀλήη ὁδὸς ἔσσεται, ἐδ' ἀτέλεστος.] Ἀλήη ἔπειδ' ἀτέλεστος ἐκ ἀνὲν ἀστεισµῶ λίγονται· ἔσσεται μὲν γὰρ ἡ ὁδὸς διὰ τὴν ἄλλα, ἀλήη, ὡς διὰ θαλάσσης πλίουτι· ἀλλ' ὅμως ἐκ ἀλήη ἔσαι, τυτίσι ματαία ἔκινῃ, ἐδ' ἀτέλεστος. *Schol.* apud *Barnesium*. Similiter et *Eustathius* : “Οτι ἐν τῷ, “Οὐ τοι ἔπειδ' ἀλήη ὁδὸς ἔσσεται, ἐδ' ἀτέλεστος,” ἀστεισµὸς προσπνέεται τὸ, “ἐδ' ἀτέλεστος” ἄλλως

Εἰ δ' ἔκείνους γ' ἐσσι γόνους καὶ Πηνελοπείης,
 Οὐ σ' ἔτ' ἔπατα ἑολπα τελευτήσῃν, ἃ μενοινᾷς.
 Παῦροι γὰρ τοὶ παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται·
 Οἱ πλείονες κακίους· παῦροι δὲ τε πατρὸς ἀρείους.
 Ἀλλ' ἐπεὶ εἰδ' ὅπιθεν κακὸς ἔσσεαι, εἰδ' ἀνόημων,
 Οὐδὲ σε πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσσῆος προλέλοιπεν,
 Ἐλπωρὴ τοι ἔπατα τελευτήσῃ τάδε ἔργα.
 Τῷ νῦν μνηστῆρων μὲν ἕα βελὴν τε νόον τε
 Ἀφραδέων, ἐπεὶ ἔτι νοήμονες, εἰδὲ δίκαιοι·
 Οὐδὲ τι ἴσασιν θάνατον, καὶ κῆρα μέλαιναν,
 Ὃς δὴ σφιν σχεδὸν ἐστὶν ἐπ' ἡματι πάντας ὀλέσθαι.

275

280

" Si verò non illius sis filius et Penelopes,
 " Non sanè deindè speraverim te perfecturum esse, quæ moliris.
 " Pauci enim filii similes patri sunt ;
 " Plerique pejores ; pauci verò et parentibus meliores.
 " Sed quoniam neque in-posterum ignavus eris, neque stolidus,
 " Neque te penitus prudentia Ulyssis reliquit ;
 " Spes tibi deinceps est te perfecturum hæc opera.
 " Ideò nunc procorum quidem sine consiliumque mentemque
 " Insipientium ; quoniam neutiquam prudentes, neque iusti sunt ;
 " Neque omnino sciunt mortem, et fatum atrum,
 " Quæ jam illis imminet, die uno ut omnes pereant.

275

280

μὲν γὰρ, ἀλλὰ ἔσαι τῷ Τηλέμαχῳ ἡ ὁδὸς, ὡς
 διὰ θαλάσσης πλεύουσιν· — ἢ μὲν κατὰ τὸ
 ἀτίλειπον ἀλλή ἔσαι, ὅστις ἐστὶ ματαιία. Uter-
 que, ut opinor, satis inficetè.

Ver. 275. 279. — ἑολπα — προλί-
 λουπεν.] Vide ad II. α. 37.

Ver. 276. Παῦροι γὰρ τοὶ παῖδες ὁμοῖοι
 πατρὶ πέλονται· Οἱ πλείονες κακίους.]

Οὐδὲν κακίων [σὺ] τυγχάνεις γεγώς πατρὸς,
 Παῦρον μὲν ἄλλων· ἵνα γὰρ ἐν πολλοῖς ἴσως
 Εὖροις ἂν, ὅστις ἐστὶ μὴ χείρων πατρὸς.

Euripid. Heraclid. ver. 327.

Οἷον χρύσειοι πατέρες γενεὴν ἐλίποντο
 Χειροτέρην ὑμῖν δὲ κακώτερα τιθέμενοι.

Aratus, Phanom. ver. 123.

Ætas parentum, pejor avis, tulit
 Nos nequiores, mox daturos
 Progeniem vitiosiore.

Horat. Carm. lib. III. Od. vi. 46.

" Neminem propè magnorum virorum op-
 " timum et utilem filium reliquisse satis
 " claret." *Ælii Spartiani, Severus Impera-*
 " *tor.* " Ἀνδρῶν ἡρώων τίνα πῆματα id est,
 " *Virorum heroium filii noxa.* Veteribus il-
 " lud observatum fuit, præstantium viro-
 " rum filios multum à progenitorum mori-
 " bus abfuisse. Undè et Demosthenes dixit ;
 " Τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν, ὥσπερ ἐμαρμύνη εἰν,
 " φαυλὸς ἀποβαίνει τὸν υἱόν. — Quæ
 " quidem Demosthenis sententia refertur

" ab Aristide in Cimone." *Erasm. Adag.*
De æt. quæ inscribitur, Degenerantium in pejor.

Ibid. Παῦροι γὰρ.] " Hanc αἰτιολογίαν,"
 inquit *Spondanus*, " ego sanè non complector,

" neque scio cur hoc loco sit posita. —

" Sic ait Minerva: *Telemache*, si non esses
 " *filius Ulyssis et Penelopes*, non sperarem te

" *ea effecturum, quæ moliris.* Ratio: *Pauci*
 " *enim filii patris sunt similes.* Imò dicen-

" *dum fuit: Quamquam sis Ulyssis filius, ta-*
 " *men dubito an hoc perficias, quia non solent*

" *semper filii patrum virtutem referre.*" Sed
 nihil opus ; refertur enim istud, γὰρ, non ad

id quod proximè præcessit, sed ad id quod
 elegantèr reticetur: " Neque me de virtute

" tuâ dubitare mireris, *Pauci ENIM ὧς.*"

Atque hoc modo accipit *Scholias*, qui ad
 voces, " Παῦροι γὰρ τοὶ παῖδες." Τὸ αἴτιον

(inquit) τῷ διασπῶ. Et *Eustathius*: Αἴτιον
 δὴ μοι ἐπ' ἀπεικὸς τῷ διαλέξαι ἐπὶ τῇ σῇ πρὸς

τὸς ἀγαθὸς γονεὺς ὁμοιότητι, τὸ πλείονας εὐρί-
 σκειν παῖδας ἀνομοῖους τῇ πατρικῇ ἀγαθότητι.

Ver. 280. Ἐλπωρῇ.] Vide suprâ ad α. 167.

Ver. 282. — ἔτι νοήμονες, εἰδὲ δίκαιοι.]
 Δογματίζει Ὀμηρος, ὅτι ὁ ἀδίκος καὶ ἀσύνετος

ἐστίν. *Schol.*

Ver. 283. 284. Οὐδὲ τι ἴσασιν θάνατον, —
 Ὃς δὴ σφιν σχεδὸν ἐστὶν.] Ita *Iliad.* ε'. 201.

Ἄ δέ τ' ἔτι, εἰδὲ τι τοὶ θάνατος καταθύμιος ἐστίν,

Ὃς δὴ τοὶ σχεδὸν ἐστὶν.

Σοὶ δ' ὁδὸς ἐκέτι δὴρὸν ἀπέσσεται, ἣν σὺ μενοινᾷς· 285
 Τοῖος γὰρ τοι ἐταῖρος ἔγω πατρῷος εἰμὶ,
 "Ὅς τοι νῆα Δοὴν σελέω, καὶ ἅμ' ἐφομαι αὐτὸς.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
 "Ὀπλισσον τ' ἥϊα, καὶ ἀγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,
 Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιστα, μυελὸν ἀνδρῶν, 290
 Δέρμασιν ἐν πυκνοῖσιν· ἔγω δ' ἀνὰ δῆμον ἐταίρους
 Αἰψ' ἐφελοντῆρας συλλέξομαι· εἰσὶ δὲ νῆες
 Πολλαὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ νέαι ἡδὲ παλαιαί·
 Τάων μὲν τοι ἐγὼν ἐπιόφομαι, ἥτις ἀρίστη·
 "Ωκα δ' ἐφοπλίσσαντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ. 295

"Tibi verò iter non ampliùs differetur, quod tu moliris :

285

"Talis enim tibi socius ego paternus sum,

"Qui tibi navem celerem parabo, et simul comitabor ipse.

"Sed tu quidem profectus domum procis interes,

"Apparaque viatica et vasis conde singula,

"Vinum in amphoris, et farinam, medullam hominum,

290

"Utribus in densis; ego verò per populum socios

"Statim voluntarios colligam : sunt autem naves

"Multae in circumfluâ Ithacâ novae et veteres :

"Harum quidem ego providebo, quaecunque optima sit ;

"Statimque instructam deducemus in latum mare."

295

Nescia mens hominum fati fortisque futurae !

Æn. X. 501.

Ibid. — θάνατον, καὶ κῆρα μέλαιναν.] Vide infra ad v. 241.

Ver. 287. — ἐλίσσῃ.] Ἐκπλιῦσαι ἐτοιμάσω. *Schol.* MSS. apud *Barneſium*.

Ver. 289. 295. "Ὀπλισσον — ἐφοπλίσσαντες.] *Al.* "Ὀπλισον — ἐφοπλίσαντες. Quae ferri non possunt. Vide ad *Il.* α. 140. et ψ. 55.

Ibid. "Ὀπλισσον τ' ἥϊα.] Ἐτοίμασον τὰ ἐφόδια. Οἱ Παλαιοὶ φασὶν ὅτι ἥϊα κυρίως οἱ ἐσθρίων καλᾶμαι, καὶ δυσκλάτως ἐν συναιρέσει ἥϊα ὡς Φεικυράτης· "τὴν γὰρ τῆς ἥϊας ἀχύρας" "σισαγμένους," "Ὀμηρος δὲ τὰ ἀπλῶς βρώματα. Δηλοῖ δὲ καὶ τὸν εἰς νῆων ἐπισιτισμὸν. *Schol.* *Vulg.* "ἥϊα νῦν, τὰ εἰς τὸ ἵεναι ἐφόδια. Σημαίνει δὲ ἡ λίξις καὶ τὰ ἄχυρα, (infra i. 368.) "ἥϊων θημῶνα τινάξῃ" καὶ τὰ ἄλευρα, (infra i. 267. i. 213.) "ἐν δὲ καὶ ἥϊα Κωρύκῃ." *Schol.* MSS. apud *Barneſium*. Similiter et *Eustathius*; "ἥϊα δὲ νῦν, τὰ ἐφόδια, ὅ ἐστι βρώματα εἰς ὁδὸν ἐπιτηδεύειν παρὰ τὸ ἵεναι.

Ibid. — ἥϊα, καὶ ἀγγεσιν.] Quoniam vox ἥϊα alibi (*Odysſ.* μ'. 329.) mediâ correptâ occurrit, ideo hic annotat *Barneſius*; "In *Tertio* loco *Anapaſtus*." Fatetur tamen ipse postea, vocem hanc nonnunquam eandem producere; ut infra *ver.* 410. hujus libri;

Διῶτε, φίλοι, ἥϊα φειρόμεθα —.

Et *Iliad.* v. 103.

Θάων, πορδαλίαν τε, λυκῶν τ' ἥϊα πίλονται.

Ex quibus locis patet vocem ἥϊα median naturâ habere longam, positione solummodò nonnunquam corripere. (Vide ad *Il.* v. 103. et i. 24.) Adeòque hoc in loco per ista "ἥϊα, καὶ" reverà est *Dactylus*, voce καὶ propter sequentem vocalem (uti alibi *sapphismè*) correptâ. *Anapaſtus* autem, ut opinor, in hujusmodi carmine ferri non potest. *Barneſius* quidem plura ex ipso *Homero* loca adducit, ubi *Anapaſtus* pro *Dactylo* aut *Spondeo* usurpatum contendit;

Βορέης καὶ Ζεφύρος —. *Iliad.* i. 5.

Ἰέρων δὲ σύας —. *Odysſ.* ε'. 181.

Νῆα μὲν μοι κατὰξι —. i. 283.

Αὐτὸς ἀποπέμψω —. i. 83.

Verùm in versuum horum tribus prioribus, pedes istæ, "Βορέης, Ἰέρων, Νῆα μὲν," non sunt *Anapaſti*, sed *Spondei*; pronuntianda videlicet Βορέης, Ἰέρων, Νῆα μὲν in postremo, (cùm istiusmodi exemplum alibi apud Poëtam non occurrat,) mendosè aliquid latere crediderim.

Ver. 290. — ἀμφιφορεῦσι.] Κεράμειοι ἦσαν ἀμφοτέρωθεν φειρόμενοι ὁ ἐστὶν ἀμφώτοι, δύω τοι. *Schol.*

"Ως φάτ' Ἀθηναίη, κέρη Διὸς· ἐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
 Τηλέμαχος παρέμιμνεν, ἐπὰ θεῷ ἐκλυεν αὐδὴν.
 Βῆ δ' ἵμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
 Εὔρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας ἐν μεγάροισιν
 Αἶγας ἀνιεμένους, σιάλεις δ' εὐοντας ἐν αὐλῇ.
 Ἀντίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο·
 "Εν τ' ἄρα οἱ φῶ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
 Τηλέμαχ' ὑφαγόρη, μένος ἄσχετε, μήτι τοι ἄλλο
 Ἐν σήθεσσι κακὸν μελέτω ἔργον τέ ἔπος τε,
 Ἀλλὰ μάλ' ἐσθίμεν καὶ πινέμεν, ὡς τὸ πάρος περ·
 Ταῦτα δὲ τοι μάλα πάντα τελευτήσῃσιν Ἀχαιοί,
 Νῆα καὶ ἐξαίτας ἐρέτας, ἵνα θάσσον ἵκηαι
 Ἐς Πύλον ἠγαθέην, μετ' ἀγαυῷ πατρὸς ἀκὴν.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα·
 Ἀντίνο', ἔπως ἐσὶν ὑπερφιάλοισι μεδ' ὑμῖν
 Δαίνυσθαι τ' ἀέκοντα, καὶ εὐφραίνεισθαι ἔκηλον.

300

305

310

Sic ait Minerva, filia Jovis; neque amplius diu
 Telemachus morabatur, postquam deæ audiverat vocem.
 Festinavit verò ire ad domum, suo mæstus corde:
 Invenit autem procos superbos in ædibus,
 Capras excoriantes, porcosque affantes in aulâ.
 Antinous autem ridens obviam venit Telemacho;
 Inque ejus hæsit manu, verbumque fecit, dixitque;
 "Telemache altiloque, animi impotens, nequid tibi aliud
 "In pectoribus malum sit-curæ vel opus vel verbum,
 "Sed strenuè comede, et bibe, ut antea:
 "Ista autem tibi omnino omnia perficient Achivi,
 "Navem, et delectos remiges, ut ocius pervenias
 "Ad Pylum divinam, ad inclyti patris famam."
 Hunc autem rursus Telemachus prudens contrà allocutus est;
 "Antinoë, nequaquam licet cum vobis superbis
 "Convivari invitum, et lætari quietum.

300

305

310

Ver. 298. Βῆ δ' ἵμεναι.] *Al.* Βῆ δ' ἵεναι.

Ver. 299. — ἄρα.] Non hîc supervacaneum est istud ἄρα· vim enim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, ver. 259. Μνηστῆρας δ' ἀνὰ δῶματ' ἴσαν ὄρε.

Ibid. — μνηστῆρας ἀγήνορας ἐν μεγάροισιν.] *Al.* μνηστῆρας ἐν μεγάροισιν ἰοῖσιν.

Ibid. — μνηστῆρας ἀγήνορας.] Vide supra ad α. 106.

Ver. 300. — ἀνιέμενους.] Ἐκδίδοντας. *Schol.*

Ibid. — σιάλεις δ' εὐοντας.] Ἐστὶ δὲ τὸ μὲν εὐέν, ἀρχαῖον, ὅπου ἰκνησθέντος τῷ μαδῶν ἰδανὶ ζῖοντι. *Eustath.* Vide ad *Il.* α. 466.

Ibid. — ἐν αὐλῇ.] *Al.* ἐν αὐγῇ. Sic *Iliad.* ε. 206.

Αὐλῆς ὅς ἐστι κερῶν μέση καὶ ἑστῆαι ἐν πυρὸς αὐγῇ.

Ver. 301. — γελάσας.] Vide ad *Il.* α. 67.

Ver. 305. Ἀλλὰ μάλ' ἐσθίμεν.] *Eustathius* in commentario legit, Ἀλλὰ μοι ἐσθίμεν. Malè autem ipse deinceps addit; Ἐν δὲ τῷ, "Ἀλλὰ μοι ἐσθίμεν," περιττὴ καὶ συνήθως ἡ ἀντωνυμία. Quod si verum esset, minimè ferenda esset lectio. *Henricus Stephanus* autem; "Ego certè," inquit, "id esse puto, (si recipienda est hæc lectio,) quod "Gallicè diceremus, *Qu'en me boive d'au-tant.*"

Ver. 311. Δαίνυσθαι τ' ἀέκοντα.] *MS.* unus à *Tb. Bentleyo* collatus habet Δαίνυσθαι τ' ἀέκοντα. Quàm et veriore lectionem crediderim. Nam et vox ἀέκοντα cum sententiâ hîc parùm convenit; et occurrit

Ἦ ἔχ' ἄλλης, ὥς τοπάρχοιθεν ἐκείρετε πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
 Κτήματ' ἐμὰ, μνηστῆρες; ἔγω δ' ἔτι νήπιος ἦα.
 Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμὶ, καὶ ἄλλων μῦθον ἀκύνω
 Πυνθάνομαι, καὶ δὴ μοι ἀέζεται ἐνδοθι θυμός,
 Περήσω, ὥς κ' ὕμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἵηλιν,
 Ἦε Πύλονδ' ἐλθάν, ἢ αὐτὰ τῷδ' ἐνὶ δήμῳ.
 Εἴμι μὲν, ἐδ' ἀλήθ' ὁδὸς ἔσσεται ἢν ἀγορεύω,
 Ἐμπορος· ἐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος, ἐδ' ἐρετῶν

315

"An non satis est, quod antea absumpsistis multas et eximias
 "Possessiones meas, proci? ego autem adhuc infans eram:
 "Nunc verò quum grandior sum, et aliorum orationem audiens
 "Percipio, et jam mihi intus augefcit animus;
 "Tentabo, ut vobis malum fatum inferam,
 "Sive in Pylum profectus, sive hic in hoc populo.
 "Ibo quidem, neque vanum iter erit, quod dico,
 "Alienâ-nave-consensâ; neque enim navis compos, neque remigum

315

ipsa phrasis "Δαίνυσθαι τ' ἀκίοντ'", infrâ
 ξ. 195. ubi nec variant Codices.

Ver. 312. Ἦ ἔχ' ἄλλης.] Vide suprâ ad α.
 298. et ad Π. α. 188.

Ver. 315. — ἐ δὴ μοι ἀέζεται ἐνδοθι
 θυμός.] Τὸ δὲ, ἀέζεται θυμός, οἱ μὲν, ἐπὶ ὀργῆς
 ἐνόησαν· ἵνα λίγη ὥς ἔμαθον ἢ δὴ θυμῶσθαι, ἐ
 μὴ διὰ τέλος ἀόργητο· εἶναι αὐξηθῆναι τῷ
 ἐν δυνάμει εἰς τὸ κατ' ἐνέργειαν. "Ἐτεροι δὲ,
 ἐπὶ ψυχῆς τὸν θυμὸν ἐκλαμβάνονταί, χρωμέ-
 νοι συνηγόρῳ τῷ Γαλήνῳ, εἰπόντι ἐν τοῖς εἰς Γί-
 μαιον, ὅτι αὐξανόμενον τῷ σώματι, συναυξάνον-
 ται καὶ τῆς λογικῆς ψυχῆς αἱ δυνάμεις. Λίγει
 δὲ ὁ Ἡρόδοτος, ὅτι αὐξανόμενον τῷ σώματι συ-
 ναυξάνονται καὶ αἱ φρένες. Eustath. iisdem fe-
 rè verbis ac Scholiastes. Posterior, ut opi-
 nor, vera explicandi ratio; quanquam et
 priori nonnihil favere videtur quod legi-
 tur, *Iliad.* ε'. 108. 110.

Καὶ χόλῳ.
 "Ὅς πολλὸν γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο
 Ἀνδρῶν ἐν γῆτισιν αἰετῶν."

Cæterum alio sensu, cujus et meminit *Scho-*
liastes, usurpatur hæc phrasis apud *Athena-*
um in *Sardanapali* epitaphio;

"Εὐ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἴφους, τὸν θυμὸν αἰετῶν,
 "Τροπόμενον· θάλησι."

Athen. lib. VIII. cap. 3.

Ver. 316. — κακὰς ἐπὶ κῆρας ἵηλιν.]
 Θυμῷ προσβολὴ ὁ λόγος ἔστω τῷ Τηλέμαχῳ·
 πλινθιστῶν μὲν γὰρ εἰς Πύλον, ἐ παρατίθεται
 δὲ τὶ ταῦτα. *Schol.*

Ver. 317. — τῷδ' ἐνὶ δήμῳ.] Vide su-
 præ ad α. 103.

Ver. 319. "Ἐμπορος."] "Ἐμπορον ὁ Ποιητὴς
 τὸν ἀλλοτρίας νηὸς ἐπιβαίνοντα λίγει, τὸν πα-
 ρὰ τοῖς ὕστερον ἐπιβάτην· ὥς ἔμπορον παρ' αὐτοῖς
 λεγόμενον τῷ μεταβαλόντι καὶ παραγματοῦσι. *Schol.*

Similiter et *Porphyrus*; Τὸ μὲν δὲ "Ἐμπο-
 ρος," ἐ κατὰ τὴν συνήθειαν τίταται παρ'
 Ὁμήρῳ, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐπ' ἀλλοτρίας νηὸς περι-
 τῶν, ὅς συνήθως ἐπιβάτας νῦν λίγοι. Αὐτοὺς
 γὰρ ἐν ἄλλοις παρίσσει λίγων, [infrâ α. 299.]

ἢ ἔμπορος· εἰλήλυθας,
 Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης

Quæst. Homeric. I.

Fufius porrò de hæc voce *Duportus* in *Præ-*
lectionibus ad *Theophrastum*; "Vox ἔμπορος
 "(inquit) aliter ab Homero, aliter à pos-
 teris sumitur: Homerus vocem ἔμπορος
 "non pro mercatore, ut postea Græci id no-
 minis usurpant; sed pro vectore, simpli-
 citer posuit, quem Græci vocant ἐπιβάτην,
 "qui, præstâ mercede, alienâ navi vehtur, aliquò
 "trajiciendus. — Sic *Odyss.* β'. Tele-
 machus se navigaturum dicens, ut patrem
 "investigaret, ait;

"Εἴμι μὲν, ἐδ' ἀλήθ' ὁδὸς ἔσσιται, ἢν ἀγορεύω,
 "Ἐμπορος· ἐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος, ἐδ' ἐρετῶν
 "Γίνομαι."

"ubi certè ἔμπορος non est mercator, sed
 "vector simpliciter. Sic *Odyss.* α.

ἢ ἔμπορος· εἰλήλυθας
 Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης;

At *Hesiodus* ἔμπορον pro mercaturâ
 posuit; ergò et ἔμπορος tunc mercator,
 non vector; ut usurpabatur ea vox Ho-
 meri seculo.

"Εὐτ' ἂν ἐπ' ἔμπορον τρέψης ἀισίφρονος
 "Θυμὸν,
 "Βάλλει δὲ χεῖρα προσφύειν, καὶ λιμὸν ἀΐρει.
Hesiod. Epy. καὶ Ἡμιρ. II. 264.

"Atque hoc argumento inter alia, mihi
 "plusquam verisimile fit, Homerum He-
 "liodo multò antiquiorem fuisse." *Præ-*

Γίνομαι· ὥς νῦν περ ὕμιν εἴσατο κέρδιον εἶναι.

320

Ἡ ῥα, καὶ ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσεν Ἀντινόοιο

Ῥεῖα· μνηστῆρες δὲ δόμον κατὰ δαῖτα πένοντο.

Οἱ δ' ἐπελῶευνον καὶ ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν.

Ὡς δὲ τις εἶπεσκε νέων ὑπερνηγορέοντων·

Ἡ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει·

325

"Sum; sic utique vobis visum est melius esse."

320

Dixit, et ex manu manum traxit Antinoi

Facile: proci autem per domum convivium apparabant.

Hi verò cavillabantur et convitiabantur verbis.

Sic autem aliquis dicebat juvenum superbientium;

"Omninò certè Telemachus cædem nobis molitur:

325

lect. in Theophrasti Characteres, cap. 6. sub fine.

Ibid. — εἰ γὰρ νῆος ἐπὶ ἥτορες. Τὸ δὲ, Ἐπὶ ἥτορες, σημαίνει τὸν ἐπιτυχῆ καὶ ἐγκρατῆ, ἀπὸ τῆς βολῆς καὶ τῆς βάλλειν, ὃ σημαίνει τὸ τυγχάνειν τῷ σκοπῷ. — Λύσεις ἐντιῶδιν,

"Ἡ δὲ Φειράς ἐπὶ ἥτορες, ἐπαγομένη Διὸς
"Ἡρα."
Odys. 6. 296.

μισθῆσαι γὰρ ἀπὸ τῶν πόρων τῶν ἐπιβολῶν ποιουμένων, ὥς τυχεῖν· ἢ ναὺς δὲ ἐπιβολῶν ἐποιεῖτο, ὥς τυχεῖν τῶν Φειρῶν. Οὕτω τῇ λέξει καὶ οἱ μὲν Ὅμηρον κίχοντα· Σοφοκλῆς, Ἀλκμαίων·

"Εἴθ' εὖ φρονήσαντ' εἰσίδοιμι πως φρονῶν
"Ἐπὶ ἥτορες καλῶν σι."

Πλάτων, Νόμων πρῶτον· "Ἐπὶ ἥτορες γιγνόντες
"τῆς καλλίστης ὁδοῦ." Τισιδήδης, ἐν τῷ κατὰ Δημάδην· "Μηδίστοις πολέμῳ, μήτις πολιτείας
"ἐπὶ ἥτορες γινώσκειν." Δερχιππος, ἐν Πλάτῳ.

"Νῦν ὥς ἐγινόμην χρημάτων ἐπὶ ἥτορες."

Ἐπὶ δὲ ἐπαινετικὴ ἢ λιγυρὴ, ἀλλ' Ἀττικῇ. Porphyrio loco jam suprâ citato. Eandemque hujus vocis expositionem hîc affert et Scholiastes.

Ver. 320. Γίνομαι.] Porphyrius loco suprâ citato legit Γίνομαι· Quod perindè est; nam γίνομαι primam producit.

Ibid. — ὥς νῦν περ ὕμιν.] Τὸτο ἡμῖν [ὕμιν] ὀφελιμώτερον εἶναι ἰφάνη, τὸ ἡμῖν μὴ ἔχειν ἰδίαν ναῦν, ἀλλ' ἔμπορον ἀποπλῆν οἰοῖν λέγει· ἀντὶ νεκλήρου ἐπιβάτης δὲ ὕμιν γίγνεται, οὗς τὰ ἡμῖν καταναλώσαντας ἀπαντα κτήματα. Schol. Similiter et Porphyrius; Τὸ δὲ, "Ὡς νῦν περ ὕμιν εἴσατο κέρδιον εἶναι," εὖ βαρυτέρη εἴρηται, λέγοντος Τηλέμαχου, Ἐν ἄλλοις πλείους ναὶ, εἰ γὰρ εἰμὶ ἐπιτυχῆς ἰδίας νῆος, ἀδ' ἐρίως κίχτημαι· οὕτω γὰρ ἡμῖν [ὕμιν] ὀφελιμώτερον εἶναι ἰφάνη, τῷ τῷ μὴ ἔχειν ἡμῖν ἰδίαν ναῦν, ἀλλ' ἔμπορον πλῆν ἀναφύει δὲ εἰς ἑαυτοῦ, οὗς δὲ πινύαν αὐτοῦ κατέστησαν· προῖσι γὰρ, (suprà ver. 312.)

"Ἡ δὲ ἄλλοις, ὥς τὸ πρόσθεν ἑκέρχεται πολλὰ
"καὶ ἐπὶ ἑαυτοῦ ἑαυτοῦ, μνηστῆρες; ἔγω δ' εἶμι
"ἐπὶ ἑαυτοῦ ἑαυτοῦ." Ἐπὶ δὲ ἑαυτοῦ, ἀντὶ νεκλήρου,

δὲ ὕμιν, ἐπιβάτης γίγνεται, τὰ μὲν καταναλώσας. [fortè καταναλώσας, ut suprâ apud Scholiastem.] Quest. Homeric. I. ipso fine. Ubi in transcurso notandum legisse Porphyrium, "ὥς νῦν περ ὕμιν εἴσατο ὧς." Atque ita etiam habet MS. à Th. Bentleio collatus.

Ver. 321. Ἡ ῥα, καὶ ἐκ χειρὸς.] Ὅτι σχῆμα ἀμφιβολίας τὸ, "ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσεν Ἀντινόοιο Ῥεῖα." Ἀδελφὸν γὰρ εἶπε τὴν ἑαυτοῦ Τηλέμαχος χεῖρα τῆς Ἀντινοῦ ἐξίστασιν, εἴτε ἀνάπαλιν. — Σημειώσαι δὲ ὅτι καὶ ἐν Ἰλιάδι, ἐκ χειρὸς, ἀμφιβολίας γίνεται σχῆμα, ἐν τῷ, (Il. 6. 317.) "Χεῖρας ἐκ' ἀνδροφόνου·" Δίμενος γένεσιν ἰταίρου. "Ἐνθα εἰ σαφὲς εἶτι τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας ὁ Ἀχιλλεύς τοῖς τῷ Πατρόκλῳ ἐκείνῳ γένεσιν, εἴτε καὶ ἀνάπαλιν τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας ἑαυτοῦ. Eustath. Mihi neutro in loco ulla videtur manus sibi pectori imposuisse, aut ut hîc Telemachus Antinoi manum ex suâ ipsius extraxisse intelligatur; utrumque valdè est inficetum.

Ibid. — σπάσεν.] Vide ad Il. λ'. 240. Al. σπάσεν.

Ver. 323. — καὶ ἐκέρχεται.] Al. καὶ ἐκέρχεται.

Ver. 325. Ἡ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει.] Ἐπὶ καὶ Εἰρωνεία παρ' αὐτῷ, λόγος διὰ τῷ ἐναντίῳ δηλῶν τὸ ἐναντίον, μετὰ τινὸς ἡδονῆς ὑποκρίσας· αἶον — ὅταν χλευάζον τις ἐπαίρη τὸν πύλας· ὥς οἱ μνηστῆρες. "Ἡ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν &c." Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως § 8. Cæterum Scholiastes Procorum nonnullos reverà hoc metuiffe intelligit; Merizet (inquit) τὰς μνηστῆρας· ὧν οἱ μὲν διδάσκουσιν, οἱ δὲ διαφραζώμενοι διδάσκονται. Et Eustathius; "Ὅτι μερίζει ὥς ἐν ἡθοιοῖς κατὰ προσωπεῖον ἀορίστῳ ὁ Ποιητὴς τὰς μνηστῆρας· καὶ οὗ μὲν τινὰς ποιῶν διδόντας καὶ λείποντας, "Ἡ μάλα Τηλέμαχος ὧς." ἰτίους δὲ [infra ver. 331.] διαφραζώμενοι διδάσκονται πλάττει ἐν τῷ λέγον, "Τίς δ' οἶδον εἰ καὶ αὐτὸς ὧς." Et paulò inferiùs; "Ὅρα δὲ

"Η τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἡμαθόεντος,
 "Η ὄγε κὶ Σπάρτηθεν ἐπεὶ νῦν περ ἵεται αἰνῶς·
 "Ἡὲ κὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει πείρασαν ἄρυσαν
 "Ἐλθεῖν, ὄφρ' ἐνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνέκη,
 "Ἐν δὲ βάλη κρητῆρι, κὶ ἡμέας πάντας ὀλέσση.

330

"Ἄλλος δ' αὖτ' ἔπεισκε νέων ὑπερνηγορόντων·
 Τίς δ' οἷδ', εἴ κε κὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς,
 Τῆλε φίλων ἀπόληται, ἀλώμενος, ὥς περ Ὀδυσσεύς;
 Οὕτω κεν κὶ μάλλον ὀφέλλαιεν πόνον ἄμμι·
 Κτήματα γὰρ κεν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε
 Τάττε μητέρι δοῖμεν ἔχαιν, ἡδ' ὅσις ὀπυίοι.

335

"Ὡς φάν· ὁ δ' ὑπόροφον θάλαμον κατεβῆσατο πατρὸς
 Εὐρύην, ὅθι νητὸς χρυσὸς κὶ χαλκὸς ἔκειτο,

" Aut aliquos ex Pylo ducet auxiliares arenosā,

" Aut ille etiam ex Sparta; quandoquidem fanè cupit vehementer :

" Aut et in Ephyrā vult pinguem terram

" Proficisci; ut ināde mortifera venena afferat,

" Injiciatque crateri, et nos omnes perdat."

330

Alius autem rursus dicebat juvenum superbientium;

" Quis verò scit, an et ipse profectus cavā in navi,

" Longè ab amicis pereat, errans, ut Ulysses?

" Sic et magis augeret nobis laborem :

" Bona enim omnia divideremus, domum verò

335

" Illius matri daremus habendam, atque ei, quicumque illam duxerit."

Sic aiebat : ille verò in excelsū thalamum descendit patris

Amplum, ubi cumulatū aurum et æs jacebat,

ὃ οἶον οἱ πακοὶ ἐν φόβοις αἰεὶ ὄντες, ἃ ἀνειδω-
 λοποιούμενοι τὰ δεινὰ. Mirè admodum; cūm
 dicat ipse Poëta suprà ver. 323. "Οἱ δ'
 "ἐπιλώσειον ἃ ἐκστράμειον ἐκείσοι."

Ver. 326. "Ἡ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντο-
 ρας.] Apud Dionys. Halicarn. loco jam su-
 prā citato, "Ἡ τινας ἄξει ἀμύντορας ἐκ Πύλου.

Ibid. — ἡμαθόεντος.] "Ὅτι ἡμαθός, ἢ ἐν
 τῷ πιδίῳ πόσις· ψάμμος δὲ, ἢ περὶ θάλασσαν
 ἄμμος. Schol. MSS. apud Barnesium.

Ver. 327. "Ἡ ὄγε κὶ Σπάρτηθεν.] Dionysius,
 loco suprà adducto, citat, "Ἡ νῦν κὶ ἐκ Σπάρ-
 τηθεν. Quod multò minùs est venustum;
 Præterquàm enim quòd ita vocula in su-
 pervacanea sit; vim porrò hoc in loco ha-
 bet vox ὄγε perquàm elegantem. Sic apud
 Virgilium;

Nunc dextrā ingeminans ictus, nunc ille
 sinistrā. Æn. V. 457.

Qualis ubi abruptis fugit præsepia vinculis,
 Tandem liber equus, campoque potitus
 aperto,

Aut ille in pastus —. Æn. XI. 492.

Vide ad II. γ'. 409.

Ver. 328. Εἰς Ἐφύρην.] Τὴν Θεσπρωτίαν, ἢ
 Κίχυρος [Ita ex Eustathio edidit Barnesius
 pro vulgato ἢ Νίχυρον] μετανομάσθη. Schol.

Ibid. — ἄρυσαν.] Vide ad II. ζ'. 142.

Ver. 329. — θυμοφθόρα.] Φθαρτικὰ λο-
 γισμῷ κὶ ἀναιρικῷ, κατὰ τὰς παλαιάς. Schol.

Ver. 334. — ὀφέλλαιεν πόνον ἄμμι.] Πό-
 νον δὲ ἱερωνικῶς τὴν ἐνέργειαν λέγει, ἥτοι τὸ κατὰ
 τὴν μνηστῆραν ἔργον —. Καὶ ἄλλως δὲ ὁ πόνος
 ὥς τὸν πολὺν βίοντον ἐμφαίνει τῷ Ὀδυσσεύει, ὃν
 δύσασθαι δύσεργον αὖ τοῖς ἱερωνικοῖς μνηστῆρσι γί-
 νοιτα, κ., ὡς αὐτοὶ φασί, πόνος ὑψημίνος. Eu-
 statb. Minus rectè. Prior enim explicatio
 cum sequentibus, "Κτήματα γὰρ κεν πάντα
 "δασαίμεθα ἑ." minùs congruit; poste-
 rior, cūm sit unus ex ipsis Prociis qui hīc
 loquatur, parūm est apta. Veram inter-
 pretationem, ut opinor, affert Scholiastes,
 (quæ nec Eustathium videtur totò fugisse.)
 Τίς δὲ ὁ πόσις, λέγει, "Κτήματα γὰρ κεν
 ἱερωνικῶς. Id videlicet quod ipsis omnium
 foret gratissimum. Addit tamen et ipse
 Scholiastes; Τίς, τὴν περὶ τὸν γάμον ἐπιδόην.

Ver. 337. "Ὡς φάν.] Edidit Barnesius, "Ὡς
 φάν· quia " Plurale non benè ad ἄλλος re-

Ἐσθῆς τ' ἐν χηλοῖσιν, ἄλλης τ' εὐῶδες ἔλαιον.

Ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιῷ ἡδυπότοιο

340

Ἔσασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες,

Ἐξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες· ἔποτ' Ὀδυσσεὺς

Οἴκαδε νοσήσας, καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.

Κληῖσαι δ' ἔπεισαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι,

Δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ ἡμέρας

345

Ἔσχ', ἥ πάντ' ἐφύλασσε νόσιν πολυῖδρείησιν,

Εὐρύκλει', Ὡπὶ θυγάτηρ Πεισηνορίδαο.

Τὴν τότε Τηλέμαχος προσέφη, θαλάμονδε καλίσσας·

Μαῖ', ἄγε δὴ μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον

Ἥδυν, ὅτις μετὰ τὸν λαρώτερος, ὃν σὺ φυλάσσεις,

350

Vestisque in cistis, abundèque odoriferum oleum.

Ibi verò dolia vini veteris dulcis

340

Stabant, merum divinum potum continentia,

Ordine ad murum aptata: siquandò Ulysses

Domum reverteretur, etiam dolores multos passus.

Claustrarum verò impositæ erant fores accuratè aptatæ,

Bifores: intus autem mulier custos noctesque diesque

345

Erat, quæ omnia asservabat mentis prudentiâ,

Euryclea, Opis filia Pisenoridæ.

Hanc tunc Telemachus allocutus est, in thalamum vocatam;

"Nutrix, agè mihi vinum in amphoris hauri

"Suave, quod quidem post illud dulcius est, quod tu servas,

350

"fertur, qui loqui dicitur *ver.* 331." Sed minùs rectè; Planè enim hoc ad ambas præcedentes orationes, *ver.* 324. 331. refertur: Id quod virum eruditum videtur fugisse.

Ibid. — θαλάμον.] Τὸ ταμιῖον. *Schol.*

Ver. 340. — οἴνοιο παλαιῷ ἡδυπότοιο.]

"Homere appelle le vin vieux, ἡδὺς: ce que

"quelques uns traduisent par *dulce, doux.*

"Mais mal; car l'*acreté* et la *douceur* ne

"s'auraient guères aller ensemble. Il

"faudroit plutôt traduire ce terme-la par

"celui d'*agréable.* Parce que ces *pointes,*

"cette *acreté,* et cette *amertume,* qui se

"trouvoient dans le vin vieux, paroissent

"fort agréables aux Anciens." *Histoire*

Critique de la République des Lettres, Tom. I.

pag. 240.

Τοῖς δ' ὁ γέρον ἐλθὺσιν ἀνὰ κρήνην χέραςιν

Οἶνον ἡδυπότοιο, τὸν ἰνδικάσθ' ἱνικαυτῷ

Ὡτ' ἐταμίη ———. *Infra γ'.* 390.

——— αἶνει δὲ παλαιὸν

Μὲν οἶνον, ἀνδία δ' ὕμνον

Νεωτέρων ———. *Pindar. Olymp. Ode IX.* 73.

Tum victu revocant vires; fusique per

herbam,

implentur veteris Bacchi ———. *Æn.* I. 218.

Ver. 341. Ἔσασαν.] Vide ad *Il.* μ'. 55.

Ver. 342. — ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες.] Ἰνα τὸ μέσον τῷ θαλάμῳ εἴη ἄλλως χρησίμῳ. *Schol.*

Ver. 345. Δικλίδες.] Διχόθεν κλειόμενοι, δίθυροι. *Schol.*

Ver. 346. Ἔσχ', ἥ.] Ita MS. unus à *Tb.*

Bentleio collatus. Rectè, ut opinor. *Barnesius*,

quamvis fatetur, "in *Scanfione* legen-

"dum Ἔσχ', ἥ πάντ' ἐφύλασσε" ipse ta-

men cum vulgatis edidit, Ἔσκει, ἥ πάντ'

ἐφύλασσε: nimirum, ut *Distinctio* satis notetur.

"Nam (inquit) ab ἔσκει, erat; non ab ἔσ-

"χε, habuit." Attamen lectio ista verum

planè perimit. Quod autem addit *Barnesius*,

"macer in *Primo* loco, pro *Dactylo*, aut

"*Spondeo*;" id verò nullo modo ferri

potest. Exemplum quidem hujus rei citat

vir eruditus ex *Odysf.* δ'. 485. "Ταῦτα

"μὲν δὲ ἔστω φίλιον" itemque ex δ'. 246.

"Πλείονες κεν μνηστῆρες" sed de his, vide

ad loca. Cæterum nonnulli hîc habent

Ἔσχ' ἥ.

Ver. 349. — ἄγε δὴ.] Age, quæso ———.

Ibid. — ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον.] Ἐκ

πίθοι ἀπάντησον εἰς ἀμφιφορεῖς. *Schol.*

Ver. 350. — ὅτις μετὰ τὸν λαρώτερος.]

Κεῖνον οἶομένη τὸν κάμμορον εἶποθεν ἔλθοι
 Διογενὴς Ὀδυσσεύς, θάνατον κ' κῆρας ἀλύξας.
 Δώδεκα δ' ἔμπλησον, κ' πώμασιν ἄρσον ἅπαντας.
 Ἐν δὲ μοι ἄλφιστα χεῦσον ὑρῖράφεισσι δοροῖσιν·
 Εἴκοσι δ' ἔσω μέτρα μυληφάτε ἀλφίτε ἀκτῆς. 355
 Αὐτὴ δ' οἷα ἴσθι· τὰ δ' ἀθρόα πάντα τετύχθω·
 Ἐσπέρη γὰρ ἐγὼν αἰρήσομαι, ὅππότε κεν δὴ
 Μήτηρ εἰς ὑπερῷ ἀναβῇ, κοίτη τε μέδεται.
 Εἴμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε κ' ἐς Πύλον ἡμαθόεντα,
 Νόσον πειυσόμεν πατρὸς φίλῃ, ἣν πε ἀκῦσω. 360
 Ὡς φάτο· κῶκυσεν δὲ φίλῃ τροφὸς Εὐρύκλεια,
 Καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Τίπτε δὲ τοι, φίλε τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ τῷτο νόημα
 Ἐπλετο; πῇ δ' ἐθέλεις ἵεναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν,
 Μένῃ ἰὼν ἀγαπητὸς; ὃ δ' ὤλετο τηλόθι πάτρης 365

" Illum expectans infelicem ; siquandò venerit
 " Generosus Ulysses, mortem et fatum elapsus.
 " Duodecim verò imple, et operculis apta omnes :
 " Farinam etiam mihi infunde bene-confutis utribus :
 " Viginti autem sint mensuræ molitæ farinæ.
 " Ipsa verò sola scias : hæc autem conferta omnia adfint :
 " Sub noctem enim ego accipiam, quandò jam
 " Mater ad superiorem-partem-domus conscenderit, deque lecto cogitârit.
 " Vado enim ad Spartam et Pylum arenosam,
 " Reditum sciscitaturus patris chari, sicubi audiero."
 Sic dixit ; ejulavit verò chara nutrix Euryclea,
 Et lugens, verba alata dixit ;
 " Cur verò tibi, chare fili, in mente hoc cogitatum
 " Est ? Quònam autem vis ire multam per terram,
 " Solus cùm-fis et dilectus ? Atqui perit longè à patriâ terrâ

Χερσὶν ἡδ' ὀπιοφαίνοι· ἡ γὰρ τὸν κάλλιπον, ἀλλὰ τὸν μιστ' ἐκείνου διότιον αἰσῶ, τὸν πρῶτον αἰσῶ τῷ πατρὶ θυλάσσει. Schol.

Ibid. — λαρόντι. Ita hic legit Scholiastes ; additque ; ἡμῶν τῷ, (Odys. v. 376.) " Τηλέμαχ', ἔτις σὺ κακοκένωτον ἄλλος." Barnesius quoque hic edidit λαρόντι. Eustathius autem, Editionesque plurimæ habent λαρόντι.

Ver. 351. Κεῖνον οἶομένη. Νομίζουσα, ἰσχυρίζουσα. Schol.

Ver. 354. — χύσων. Al. χύων.

Ibid. — δοροῖσιν. Ἐχρῶντο γὰρ οἱ Παλαῖοι δῆμασιν, ἀπὲρ σάκκων, εἰς ἀλφίτων φυλάκην, ἣν μὲν ἐκείνου διαφραγνύται, [διαφορεῖται,] εἰς τὴν οἴου πρῶτον. Schol.

Ver. 355. Εἴκοσι δ' ἔσω μέτρα. Τὸ μέτρον ἐστὶ τὸ ἐκείνου ἐπὶ τὸ ὄγκον λήγεται, ὡς ἐν τοῖς Κόκλωσι. Schol. Vide infra ad l. 209.

Ibid. — ἀλφίτε ἀκτῆς. Ἀκτὴ δὲ ἀλφίτε, ἡ δακτύλιος, κατὰ τὰς παλαιὰς, παρὰ τὸ πρόσωπον αἰσῶ ἢ πρὸς τὸν ἄλφιν, κατὰ τὰ ἄλλα τὰ κλῶ. Eustath.

Ver. 357. — ὅππότε κεν δὴ. Vide ad Il. E. 433. et 504.

Ver. 359. — ἡμαθόεντα. Vide supra ad ver. 326.

Ver. 361. — κῶκυσεν. Vide ad Il. ε'. 37.

Ver. 365. — ὃ δ' ὤλετο τηλόθι πάτρης. Hæc ab Euryclæâ ut certa pronuntiantur, ut Telemachum à suscepto itinere deterreret ; cùm tamen ipsamet dubitârit, an Ulysses vel mortuus, vel reditu- rûs esset ; ut constat ex eo, quòd in ejus adventum ea accuratè et studiosè servaret recondita, quæ supra enumeravimus. Poeta. Spondan.

Διογενὴς Ὀδυσσεύς, ἀλλογενῶν ἐνὶ δήμῳ.

Οἱ δὲ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράσσονται ὀπίσσω,

"Ὡς κε δόλῳ φθίῃς· τάδε δ' αὐτοὶ πάντα δάσωνται.

'Αλλὰ μὲν αὖθ' ἐπὶ σοῖσι καθήμενος· εἴδῃ τι σε χρεὶ

Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πᾶσχειν, εἴδ' ἀλάλησθαι.

370

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦν δα·

Θάρσσε, μαῖ· ἐπεὶ ἔτι ἄνεν θεῶν ἦδε γε βελή.

'Αλλ' ὅμοσον, μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι,

Πρὶν γ' ὅτ' ἂν ἐνδεκάτῃ τε δωδεκάτῃ τε γένηται,

"Ἡ αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκῦσαι·

375

'Ὡς ἂν μὴ κλαίεσθαι κατὰ χροῶν καλὸν ἰάπτῃ.

"Ὡς ἄρ' ἔφη· γρη῏ς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὅμοσεν τε, τελεύτησεν τε τὸν ὅρκον,

Αὐτίκ' ἔπειτα οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,

"Generosus Ulysses, alieno in populo.

"Hi verò tibi statim profecto mala machinabuntur posthàc,

"Ut dolo pereas, hæc verò ipsi omnia dividant.

"Sed mane hîc, tuis insidens; neque omnino te oportet

"Per pontum indomitum mala pati, neque errare."

370

Hanc autem rursus Telemachus prudens contrà allocutus est;

"Confide, nutrix: quia nequaquam absque deo hoc consilium est.

"Sed jura, non matri charæ te hæc dicturam,

"Priusquam undecimaque duodecimaque dies adfuerit;

"Aut ipsa desiderârit, et me discessisse reseverit;

375

"Ne fletus pulchrum corpus lædat."

Sic locutus est; anus verò deorum magnum juramentum juravit.

Cæterum postquam juravisset, perfecissetque jusjurandum,

Statim postea illi vinum in amphoris hausit:

Ver. 367. — φράσσονται.] *Henricus Stephanus* alique hîc ediderunt φράζονται. Quod cum sententiâ minùs congruit. Editionum veterum nonnullæ, notante *Barnesio*, legunt φράσσοντας undè ipse edidit φράσσοντας. Atque ita habet MS. à *Tb. Bentleio* collatus. Quæ et (ut opinor) optima lectio. Vide ad *Il. é. 140.* et *í. 426.*

Ver. 368. — δάσωνται.] Apud *Eustathium* in commentario δάσονται.

Ver. 369. — αἶσι.] *Al. ταῖσι.*

Ver. 370. — ἀτρύγετον.] 'Ανασπρόνιον, ἢ ἀνακρον. *Schol. MSS. apud Barnesium.* Vide ad *Il. é. 316.*

Ver. 372. — θεῖν ἄνεν θεῷ.]

Non hæc sine numine Divùm Eveniunt

Æn. II. 777.

Ver. 375. "Ἡ αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκῦσαι." "Εἶδοι, "πρὶν αὐτὴν ποθέσαι" ἢ ἂν ἀσπρόνιον ἰσχυμάταισι δὲ τὴν τῷ "πρὶν"

Vol. I.

ἰσχυμάταισι δύναμιν. *Schol.* Atqui, si ita oportuisset, facilè scribere potuisset Poëta; "Ἡ αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκῦσαι." Uti et observavit *Eustathius*.

Ver. 377. — γρη῏ς.] Ita edidit *Barnesius*. *Vulg.* γρη῏ς.

Ibid. — μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.] 'Αποφάσις, ἢ ἱκαντίον τὸ "ἰπώμνυ." *Schol.* Similiter *Eustathius*; 'Απομύναι δὲ, διαφέρει τῷ ἰπώμνυαι κατὰ τὰς παλαιὰς, καδὲ ἰπώμνυθαι μὲν ἐστὶ, τὸ καταφατικῶς ἰμνύειν· αἶον, μὰ τὸν, ἢ μὰ τὰς, ποιήσω τὸδε τι. 'Απώμνυθαι δὲ, τὸ ἐν ὅρκῳ ἀποφάσκειν· οἶον, μὰ τὰς, ἢ μὰ τὰδε, ἢ ποιήσω ὅπως· καδὰ δὲ ἰσταῦθα ἰμνύει ἀπωμοτικῶς ἢ Εὐρύκλεια, ὡς ἐμυθήσεται τῇ διαποίῃ τὰ κατὰ τὸν υἱὸν, πρὶν ἂν τόσαι ἡμέραι διέλθωσι, ἢ αὐτὴ ζητήσῃ. Atqui occurrit vox ἀπώμνυι infra *Odysf. é. 436.* ubi priori isto sensu accipi videtur: Nisi fortè ibi vera lectio sit ἰπώμνυι uti habet MS. unus à *Tb. Bentleio* collatus.

Ver. 378. — ῥ.] Ut dictum est —

- Ἐν δὲ οἱ ἄλφιστα χεῦεν ἑὺρῥαφέεσσι δοροῖσιν. 380
 Τηλέμαχος δ' ἐς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.
 Ἐνθ' αὖ ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Τηλέμαχον δ' εἰκυῖα κατὰ πτόλιν ᾗχετο πάντη,
 Καὶ ῥα ἐκάσῃ φωτὶ παρισαμένη φάτο μῦθον.
 Ἐσπερίης δ' ἐπὶ νῆα δοὴν ἀγερῆσθαι ἀνάγει. 385
 Ἥ δ' αὖτε Φρονίοιο Νοήμονα φαίδιμον υἱὸν
 Ἦττε νῆα δοὴν· ὃ δὲ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο.
 Δύσετο τ' ἥελι, σκιάωντο τε πᾶσαι ἀγυαί.
 Καὶ τότε νῆα δοὴν ἄλαδ' εἵρυσσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
 Ὅπλ' ἐτίθει, τὰ τε νῆες εὐσσελμοὶ φορέεσιν. 390
 Στῆσε δ' ἐπ' ἰσχατιῆς λιμένος· περὶ δ' ἰσθλοὶ ἱταῖροι
 Ἀδρῆοι ἠγερῆθοντο· θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκασον.
 Ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Βῆ δ' ἵμεναι πρὸς δώματ' Ὀδυσσεὺς Δείοιο.

Farinamque illi infudit benè-confutis in utribus.

380

Telemachus verò domum ingressus cum prœcis versabatur.

Tum rursùs aliud cogitavit dea cœsia-oculis Minerva;

Telemacho scilicèt affimilata urbem obibat ubique,

Et singulis viris astans dicebat sermonem:

Vesperì verò ad navem celerem congregari jubebat.

385

Ipsa autem porrò Phronii Noëmona clarum filium

Poscebat navem celerem; ille verò ipsi lubens promissit.

Occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ.

Et tunc navem celerem in mare protraxit, omniaque in ipsâ

Arma posuit, quæ utique naves bene-tabulatæ ferunt.

390

Statuitque in extremitate portûs; circùm autem eximii focii

Frequentes congregabantur: dea autem hortabatur singulos.

Tunc rursùs aliud cogitavit dea cœsia-oculis Minerva;

Festinauit ire ad domum Ulyssis divini:

Ver. 380. — δοροῖσιν.] Vide suprâ ad ver. 354.

Ver. 380. Ἐνθ' αὖ ἄλλ'.] Al. Ἐνθ' αὖτ' ἄλλ'. Uti infrâ ver. 393.

Ver. 382. 393. 399. & 420. — γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Vide ad II. ε. 206.

Ver. 383. Τηλέμαχον δ' εἰκυῖα κατὰ πτόλιν ᾗχετο πάντη.] Διότι τῆς αὐτῆς ὥς ἕκαστος τῶν Ἰθακησίων τὴν αὐτὴν νύκτα δημοσίαν εἰς νῦν φέρον, & τὸν αὐτὸν βασιλέως ἀνειδυλοποιούμενον παῖδα εἶον παρ' αὐτοῖς ἱσάμενοι, καὶ κρίνων δίκαια ἐκείνων ἀπέναντι καὶ ἀντιτάσσασθαι, ἀμύναι μὲν ἐς θαρρῆσαι διὰ τὸ κινδυνώδες τῆς ἔργου, νῆα δὲ δύναι λογίζονται, καὶ αὐτῶν τινὰς εἰς ἱρίται προσκινῶναι. Schol. Iisdemque ferè verbis exponit et Eustathius.

Ver. 385. — ἀγερῆσθαι.] Ita edidit Barnesius. Al. ἀγίρσθαι.

Ver. 388. Δύσετο τ' ἥλιος, σκιάωντο τε.] Al. Δύσειτο δ' ἥλιος.

Sol ruit intereà, et montes umbrantur opaci. Æn. III. 508.

Ibid. Δύσειτο.] Al. Δύσειτο et Δύσειτο. Vide ad II. β'. 35. et i. 109.

Ibid. — σκιάωντο τε πᾶσαι ἀγυαί.] Ἦτοι ἥλιος δύοντο, συνσκοτύντο. Porphyg. Quasi. Homeric. 9. Ἡ γὰρ νύξ, σκιά γῆς. Schol.

Ibid. — ἀγυαί.] Τὰ ἀμφόδα, αἱ ὁδοὶ τινόχως Ἀθηναῖοι, ἀγυαὶς Ἀργεῖοι καλῶσιν. Schol. MSS. apud Barnesium.

Ver. 390. — τὰ τε νῆες.] Al. τὰ γε νῆες.

Ibid. — εὐσσελμοί.] Εὐσανίδωται· εἰλμαῖα γὰρ τὰ τῶν νῆων σανιδώματα. Schol. MSS. apud Barnesium.

Ver. 391. — ἐπ' ἰσχατιῆς λιμένος.] Al. ἐπ' ἰσχατιῇ λιμένος.

Ver. 392. — θεὰ ὤτρυνεν ἕκασον.] Ἀδρῆας δηλαδὴ τῆς ἐν ἐκάσῃ φρονήσει. Eustath.

Ἐνθα μνηστῆρεςσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν,
 Πλάζε δὲ πίνοντας· χειρῶν δ' ἔκβαλλε κύπελλα.
 Οἱ δ' εὐδεν ὤρνυντο κατὰ πτόλιν· ἐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
 Εἴατ', ἐπεὶ σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
 Αὐτὰρ Τηλέμαχον προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων εὐναιεταόντων,
 Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδὴν.

395

400

Τηλέμαχ', ἦδη μὲν τοι εὐκνήμιδες ἑταῖροι
 Εἴατ' ἐπήρετμοι, τὴν σὴν ποτιδέγμενοι ὁρμὴν·
 Ἄλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
 Καρπαλίμως· ὃ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια βαῖνε θεοῖο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
 Εὖγον ἔπειτ' ἐπὶ Δινὶ κερηκομόωντας ἑταίρους.
 Τοῖσι δὲ καὶ μετῴφ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο.

405

Δεῦτε, φίλοι, ἥϊα φερώμεθα· πάντα γὰρ ἦδη
 Ἀθρό' ἐνὶ μεγάρῳ μήτηρ δ' ἐμὴ ἔτι πέπυσαι,
 Οὐδ' ἄλλαι δμῳαί, μία δ' οἷη μῦθον ἄκχεεν.

410

Ibi procis dulcem somnum infudit;

395

Confundebat autem bibentes, ē manibus verò excutiebat pocula,
 Hi autem dormitum festinabant in urbem; neque amplius diù
 Sedebant, quia ipsis somnus palpebris incidebat.

Cæterùm Telemachum allocuta est cæcia-oculis Minerva,
 Evocatum ex ædibus benè-habitatis,

400

Mentori similis-facta, tum corpore tum etiam voce;

"Telemache, jam quidem tibi benè-ocreati socii

"Sedent ad remigium, tuum expectantes adventum:

"Sed eamus, nè nimis-diù differamus iter."

Sic utique locuta præcessit Pallas Minerva

405

Subitò; ille autem continuò post vestigia ibat deæ.

Cæterùm postquàm ad navem pervenissent atque mare,

Invenērunt deindè in littore comatos socios.

Hos verò allocutus est nobilis Telemachus;

"Adeste, amici, viatica afferamus; omnia enim jam

410

"Conferata sunt in domo: mater verò neutiquam scit,

"Neque aliæ ancillæ; una autem sola rem audivit."

Ver. 395. — μνηστῆρεςσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν.]

At Venus Ascanio placidam per mem-
bra quietem

Irrigat

Æn. I. 695.

Ver. 398. & 403. Εἴατ'.] Postulat Tem-
porum ratio ut vox Εἴατ' in priori loco
Εἴατο, in posteriori Εἴαται, intelligatur.
Vide ad II. α. 37. et ε'. 164.

Ver. 400. — μεγάρων εὐναιεταόντων.]
Vide ad II. β'. 648.

Ver. 403. — ἐπήρετμοι.] Ἐπίκωποι,
ἵπτοιμοι ἱρίσσαν. Schol.

Ibid. — ποτιδέγμενοι.] Barnesius edidit
προσιδέγμενοι. Quod idem.

Ver. 409. — ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο.] Vide
ad II. ε'. 758.

Ver. 410. — ἥϊα.] Vide suprâ ad ver.
289. et ad II. ε'. 103.

Ver. 411. — ἰμοί.] Ἀλ. ἱμοί.

"Ως ἄρα φωνήσας ἠγήσατο· τοὶ δ' αἶμ' ἔποντο.
 Οἱ δ' ἅμα πάντα φέροντες, εὐστέλμων ἐπὶ νηϊ
 Κάτθεσαν, ὡς ἐκέλευσεν Ὀδυσσεύς φίλῳ υἱῷ. 415
 Ἄν δ' ἄρα Τηλέμαχῳ νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' Ἀθήνη,
 Νηϊ δ' ἐνὶ πρύμνῃ κατ' ἄρ' ἔζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῆς
 Ἔζετο Τηλέμαχῳ· τοὶ δὲ πρυμνήσι ἔλυσαν.
 Ἄν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες, ἐπὶ κληῖσι κάθιστον.
 Τοῖσιν δ' ἵκμενον ἔρον ἱεὶ γλαυκῶπις Ἀθήνη, 420
 Ἀκραῇ ζέφυρον, κελάδοντ' ἐπὶ οἶνοπα πόντον.
 Τηλέμαχῳ δ' ἐτάροισιν ἐποτρύννας ἐκέλευσεν
 "Ὅπλων ἀπτεσθαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντο ἄκρσαν.
 Ἴσον δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
 Στήσαν αἰείραντες· κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν. 425
 Ἐλκον δ' ἰσία λευκὰ εὐστρέπτοισι βοεῦσιν.

Sic utique locutus præcessit, illi autem simul sequebantur.

Ipsi verò simul omnia ferentes benè tabulatâ in navi

Deposuerunt, ut præcepit Ulyssis charus filius. 415

Telemachus vero navem conscendit, præibat autem Minerva,

Navisque in puppe confedit; prope autem eam

Sedebat Telemachus: illi verò retinacula solverunt;

Etiamque ipsi navi conscensâ per transstra sederunt.

His vero secundum ventum misit castia-oculis Minerva, 420

Opportunum Zephyrum, sonantem per obscurum pontum.

Telemachus autem socios hortatus iussit

Arma nautica tractare; hi verò adhortanti auscultârunt;

Malum autem abiegnum cavam intrâ basem

Statuerunt elevatum, rudentibusque colligârunt;

Trahebantque vela alba benè-tortis loris. 425

Ver. 414. — ἅμα.] *Al.* ἄρα.

Ibid. — ἐπὶ νηϊ.] *Al.* ἐν νηϊ.

Ver. 416. — ἄρα.] *Deinceps* —.

Ver. 420. Τοῖσιν δ' ἵκμενον ἔρον ἱε.]

Prosequitur surgens à puppi ventus
euntes. *Æn.* III. 130.

Vide infra ad x'. 6.

Ibid. — ἵκμενον.] Τὸν, παρὰ τὴν ἱκ-
μάδα ἢ τὸν φορὸν, καὶ τὸ ἐκίσθαι ἱκτιήδειον,
εἰσὶν ἱκόμενον. ἵκμενον, δι' ὃν καὶ ἀλλαχῇ,
[*Od.* i. 478. γ'. 440.] "ἀνέμων μῖνος ὄγκον
αἰντῶν" ἢ τὸν ἱκτιήδαι καὶ φέρεσθαι πᾶντα.
Schol.

Ver. 421. Ἀκραῇ ζέφυρον.] Ἐπιτάδειον,
ἄκρως πνέοντα πρὸς τὴν χρεῖαν, ὅτι πλῆθον,
ἢ ἱλατῶν ἢ τὸν μὴ κικραμίνον, ἀλλ' ἀκριβῶς
ζέφυρον. Τινὲς εὐκραῇ. *Schol.* Similiter et
Eustathius; Ἀκραῇ δὲ λίγει, τὸν ἄκρως αἰεῖν,
ἥτοι πνέοντα. Οἱ δὲ γραφῶντι εὐκραῇ. "Ὅς τι
εὐκραῖαι τὶς ἀκραῇ λίγειν, καὶ τὸν μὴ κικραμίνον,
ἀλλ' ἀκριβῶς Ζέφυρον.

Ibid. — κελάδοντ' ἐπὶ οἶνοπα πόντον.]

Ἦτοι ἠχύντα κατὰ τὴν θάλασσαν τὸν ἄνεμον
ἢ κατὰ τὸν κελάδοντα πόντον πνέοντα. *Schol.*
MSS. apud *Barnesium*. Posteriori modo ex-
ponunt *Scholia* vulgata; κελάδοντα, ἐπὶ τῶν
τῷ πόντῳ ὄντων καὶ οἱ Παλαιοὶ Ἐγκαίαν ἱκτιή-
δον Ποσειδῶνι παραδιδόσιν. Atque eò quidem
verisimilior hæc interpretatio, quòd Epi-
theton hoc bis alibi apud Poëtam fluentis
tribuatür, *Iliad.* ε'. 576. φ'. 16.; vento, ut
opinor, nusquam.

Ver. 422. — ἐποτρύννας.] *Al.* ἐποτρύνων.

Ver. 424. — μεσόδμης.] Μεσόδμη δὲ, ἡ
ὁπῇ δὲ ἡς ὁ ἵσος ἐνέεισται λιχθεὶς ἔστω, παρὰ
τὸ μῖσον τῆς νηὸς διδομῆσθαι. *Schol.* et
Eustath.

Ver. 425. — προτόνοισιν.] Σχευαίς, δι'
ἃν ὁ ἵσος ἀποδισμῶται, ὡς ἐν ἱχθὺς βελώνῃ
ἵσασθαι· οἱ δὲ Παλαιοὶ, κάλωσι, ἀπὸ τῆς
καρχηστῆς εἰς πρῶταν καὶ πρύμναν διαλίνοντας.
Schol.

Ver. 426. — βοεῦσιν.] Χρήσιμα ἀρχαῖαι
ἐπὶ, καὶ ἂν καὶ οἱ περὶ αὐτὰς ταύρας ἀρσενί-
κοι φωνῶν διγμῶσι, καὶ ἄλλαι τινὲς αἰεταί;

Ἐπρησεν δ' ἄνεμος[⊙] μέσον ἰσίον· ἀμφὶ δὲ κύμα
 Στείρη πορφύρεον μεγάλη[⊙] ἱαχε, νηὸς ἰύσης·
 Ἥ δ' ἔθεεν κατὰ κύμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
 Δησάμενοι δ' ἄρα ὄπλα δοῖν ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
 Στήσαντο κρητῆρας ἐπισεφέας οἴνοιο·
 Λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀσγενέτησιν·
 Ἐκ πάντων δὲ μάλισα Διὸς γλαυκῶπιδι κύρῃ.
 Παννυχίη μὲν ῥ' ἦγε καὶ ἥω πείρε κέλευθον.

430

Ventus autem flatu implevit medium velum; circumque fluctus
 Carinam ater valdè resonabat, navi eunte:
 Hæc verò currebat per fluctum conficiens viam.
 Cum autem ligassent arma celerem per navem nigram,
 Statuerunt crateras plenos vini;
 Libabantque diis immortalibus sempiternis;
 Ex omnibus autem potissimùm Jovis oculis-cæcis filiz.
 Per-totam-noctem quidem illa et auroram conficiebat iter.

430

τὴν τῶν σχοιῶν χρεῖαν ἀποπληρῶσι. Βοίας
 καὶ βοῆς λίγαι τὸς ἐν βοῶν ἰμάντας κάλως.
 Schol.

Ver. 427. Ἐπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἰσίον.]

et auræ

Vela vocant, tumidoque inflatur carba-
 sus Austro. Æn. III. 357.

Ibid. Ἐπρησεν.] Ἐφύσησιν ὅδιν καὶ κρητῆρας.
 Schol.

Ibid. — ἀμφὶ δὲ κύμα Στείρη πορφύρεον
 μεγάλη ἱαχε.]

Tendunt vela Noti; fugimus spumanti-
 bus undis,

Quà cursum ventusque gubernatorque
 vocabant. Æn. III. 268.

Quo in loco Virgilium Homero superiorem
 contendit Scaliger; "Melius spumantibus
 " (inquit) quàm clamantibus; præsertim
 " cum navicula parva esset Homericæ. Et
 " divinus versus ille, qui dat classem et
 " vento et gubernatori. Iste verò totus in
 " fluctibus, adeò ut etiam iteret." Poetic.
 lib. V. cap. 3. Observandum tamen inter
 hosce Virgilii et Homeri locos non prorsus
 rectè institutam esse comparisonem. Nam
 posteriori isti Virgilii versui, quem divinum
 appellat vir doctissimus, respondet alius
 versus Homericus, undè etiam ad verbum
 penè desumptus est;

Τὴν δ' ἄνεμος τε κυβερνήτης τ' ἵδμεν.

Infra λ'. 10. μ'. 152.

Ver. 427. 428. — κύμα — πορφύ-
 ρεον.]

mare purpureum —

Georg. III. 373.

Ver. 428. Στείρη.] Τῇ κρύπτει, διὰ τὸ σφί-
 γναι εἶναι. Schol. MSS. apud Barnesium.

Ibid. — πορφύρεον.] Barnesius legen-
 dum vult πορφύρεον. Sed nihil opus. Quà
 enim analogiā sit μαρτύρομαι, μαρτυρίομαι,
 μαρτύρος· φίλομαι, φίλιόμαι, φίλος· eadem
 sit πορφύρω, πορφύρεος. Vide ad II. ε'. 338.
 et ε'. 304.

Ver. 429. Ἥ δ' ἔθιν κατὰ κύμα διαπρήσ-
 σουσα κέλευθον.]

— vastumque cavā trabe currimus
 æquor. Æn. III. 191.

Currit iter tutum non feciūs æquore
 classis. Æn. V. 862.

Ibid. — διαπρήσσουσα.] Vide ad II. ε'.
 192.

Ver. 431. — ἐπισεφέας οἴνοιο.] Πλήρεις
 μέχει τιφάνης· ἀπὸ τὸ, "Κρητῆρας ἐπισέ-
 " ψαντες." Schol. Vide ad II. ε'. 470.

Ver. 432. — ἀθανάτοισι.] Vide ad II.
 ε'. 398.

Ver. 434. — ῥ'.] Ut dictum est —
 ver. 429.

Ibid. — πῆρε κέλευθον.] Ἐθιν καὶ τὸ,
 "ἀλλογενὲς τε κύματα πῆρων." Schol. Vide
 ad II. ε'. 8.

ΤΗΣ
ΤΟΥ ὈΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Γ.

ὑπόθεσις τῆς ραψωδίας Γ.

Τηλέμαχον ἐλθόντα σὺν Ἀθηναῖ ξενίζει Νέστωρ· καὶ διηγῆται αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα τοῖς Ἕλλησι, καὶ τὸν ἀπόπλυν ἐκ Τροίας· πυθόμενος δὲ τὰ περὶ τὰς μνηστῆρας, καὶ γνωρίσας τὴν Ἀθηναῖν ἀπίϋσαν, θυσίαν αὐτῇ ἐπιτιλεῖ. Λαδῶν δὲ ὁ Τηλέμαχος ἄρμα σὺν Πεισιγέρτῳ Νέστορος υἱῷ, εἰς Σπάρτην ἀπαίρει· νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης, ξενίζονται παρὰ Διοκλῆϊ ἐν Φηγαῖς.

Ἄλλη ὑπόθεσις.

Τηλέμαχος εἰς Πύλον καταχθείς, ἅμα τῇ Ἀθηναῖ ἐν Μέντορος μορφῇ, καταλαμβάνει τὰς Πυλίας θυσίας ταύρων ἐπιτιλῶντας τῷ Ποσειδῶνι· καὶ τί περὶ τῷ πατρὸς αὐτῷ πυθόμενος, ἐκτίθεται τινὰ τῶν Ἰλιακῶν διηγημάτων. Μετὰ τῷτο ἡ μὲν Ἀθηναῖ ἐν ὀρνέῳ μορφῇ ἀπαλλάττεται· ὁ δὲ Νέστωρ θυσίαν αὐτῇ συντελέσας, τὸν Τηλέμαχον ἅμα τῷ υἱῷ Πεισιγέρτῳ εἰς Λακεδαιμόνα ἀποτίμπει.

Ἐπιγραφαί.

Ἀφίξις Τηλέμαχου εἰς Πύλον.

Ἄλλως.

Τὰ ἐν Πύλῳ.

Ἄλλως.

Γάμψ' ὑπὸ Νέστωρ δέκτο, συνᾶρτο δ' ὅς υἱί, θιά δ' ἔπτη,

Ἡ Ἑλῖος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον, ἐν ἄθανάτοισι φαείνῃ,
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρξεν.

LIB. III.

SOL autem ortus est, relicto pulchro lacu,
Caelum in firmum, ut immortalibus luceret,
Et mortalibus hominibus super alnam terram.

Ver. 1. Ἡῖλιος δ' ἀνόρουσι, λιπὼν περικαλλέα λίμνην.]

Oceanum interea surgens Aurora reliquit.

Æn. IV. 129.

Ver. 2. — πολύχαλκον.] Ἰσχυρὸν, τιερὸν. Schol.

Ibid. et ver. 47. — ἄθανάτοισι.] Similiterque infra ver. 6. κυανοχαίτη et ver.

Οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος εὐκτίμενον πτολίεθρον,
 Ἴξον· τοὶ δ' ἐπὶ Δυνὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,
 Ταύρας παμμέλανας Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτη.
 Ἑννέα δ' ἱδραὶ ἔσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάσῃ
 Εἴατο, καὶ προὔχοντο ἑκάστοι ἑννέα ταύρας.
 Ἐνθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο, θεῶ δ' ἐπὶ μηρία καῖον.
 Οἱ δ' ἰδὺς κατάγοντο, ἰδ' ἰσία νηὸς εἴσης
 Στεῖλαν αἰέραντες, τὴν δ' ᾤρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί·
 Ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν' ἤρχε δ' Ἀθήνη.
 Τὸν προτέρη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Τηλέμαχ', ἔ μιν σε χρὴ ἔτ' αἰδῆς ἐδ' ἡβαιὸν·

Illi autem ad Pylum, Nelei benè-xdificatum oppidum,
 Pervenerunt: ipsi verò in littore maris sacra faciebant,
 Tauros totos-nigros Neptuno cæruleo-cæfariem.
 Novem autem confessus erant, quingenique in unoquoque
 Sedebant, et præbebant singulatim novem boves.
 Hic illi viscera gustârunt, deo autem femora incendebant.
 Hi autem rectâ appellebant, atque vela navis æqualis
 Contraxerunt tollentes, illamque in-portu-statuerunt; ipsi verò egressi sunt:
 Telemachus porrò egrediebatur; præibat autem Minerva.
 Illum prior allocuta est dea cæsia Minerva;
 "Telemache, non opus tibi jam pudoris ne paululùm quidem:

242. 246. ἀθάνατοι, ἀθανάταις· Vide ad II. 4. 398.

Ibid. — φανίην.] *Al.* φανίην.

Ver. 3. — ζείδωρον.] Τὴν τὰ πρὸς Ζῶνιν
 δωρυμίνην. *Schol.* Vide autem infra ad 4. 595.

Ibid. — ᾤρμισαν.] Vide ad II. 7. 142.

Ver. 4. Οἱ δὲ Πύλον.] Τῷ δὲ Πύλῳ πρὸς
 νύκτιν ἐστὶ τὸ Λίπριον ἢ δὲ καὶ αὐτὴ πόλις ὑπὸ
 τῆς θαλάσσης ἐν τισσαράκοντα σταδίοις· μετὰ
 δὲ τῷ Λίπριῳ καὶ τῷ Ἀνίῳ, τὸ ἱερὸν τῷ Σαρμίου
 Ποσειδῶνος ἐστίν, ἑκατὸν σταδίων ἑκάστηρον δίχον.
 Τῆτο δὲ ἐστὶ τὸ ἱερὸν, ἐν ᾧ καταληφθῆναι φησὶν
 ὁ Ποιητὴς ὑπὸ Τηλέμαχου τὴν θυσίαν συντελεῖν
 τὰς τῆς Πυλίας. "Οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος εὐκτί-
 "μενον πτολίεθρον, Ἴξον ὦν." *Strabo Geo-*
graph. Lib. VIII.

Ver. 5. — ἱερὰ ῥέζον, Ταύρας — Ἐνο-
 σίχθονι.]

— meritos aris maetavit honores;

Taurum Neptuno —

Æn. III. 118.

Ver. 7. Ἑννέα δ' ἱδραὶ ἔσαν.] Ἑννέα συνῖδρια
 ἢ τῶν πόλειων, διὰ τὸ ἐννιάπολιν εἶναι τὴν Πυ-
 λόν. *Schol.* Similiter *Eustathius*; Οἱ δὲ Πα-
 λαῖοι φασὶν ἑννέα Πυλίας ἱδρας εἶναι, διὰ τὸ καὶ
 πόλεις τοσαύτας ὑπὸ ἑξυσίαν κείσθαι τῷ Νέστο-
 ρι. — Ὡς ἑκάστης πόλιν ἱδραν εἶναι.

Ver. 9. Ἐνθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο.] "Οτι

τὸ πάσαισαι ἐπὶ τῷ ἀποφύσαισαι τίθεται. —

"Εἰς οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο." Τῶν γὰρ
 σπλάγχνων ἀπογίνονται μόνων, [*Al.* μόνων,
 ὡς ἀν' ὀλίγων πολὺς ὄμιλος. *Athenæus, Lib.*
I. cap. 19.

Ibid. "Ενθ' οἱ." *Al.* Εἰς οἱ. Quo modo
 legit et *Athenæus* loco jam citato.

Ver. 10. — νηὸς εἴσης.] Ἴσως κατὰ τὰς
 τοίχους. *Schol.*

Ver. 11. — ᾤρμισαν.] Vide ad II. 4.
 140.

Ibid. — ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί.] Vide ad II.
 9. 229.

Ver. 12. — ἄρα.] *Deinceps* —

Ver. 13. & 25. — γλαυκῶπις Ἀθήνη.]
 Similiterque infra ver. 218. 229. Vide ad
 II. 4. 206.

Ver. 14. Τηλέμαχ', ἔ μιν σε χρὴ.] "Mi-
 nerve est ici la Prudence même de ce
 "jeune Prince, et les leçons qu'il se donne
 "à lui même, et qui lui sont suggerées
 "par la sagesse." *Dacier.* Vide supra ad
 4. 88. et ad II. 4. 194.

Ibid. — ἔ μιν σε χρὴ ἔτ' αἰδῆς.] Ἐν
 τούτοις δὲ τῷ, "ἔ μιν σε χρὴ ἔτ' αἰδῆς," ἀν-
 τιστάσεις ἐστὶν ἀρχαῖα συνήθης· ἀντὶ τῷ, ἔ μιν
 σοὶ χρεια αἰδῆς. *Eustath.* Atqui eandem
 hanc phrasin sæpè alibi usurpat *Poëta*:

ὅτι τι σε χρὴ

ταύτης ἀφροσύνης — *Il. 4. 109.*

- Τ' ἔνεκα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλως, ὄφρα πύθῃαι 15
 Πατρός, ὅπῃς κῦθε γαῖα, καὶ ὄντινα πότμον ἐπέσπεν.
 Ἄλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορος ἱπποδάμοιο·
 Εἶδομεν, ἦντινα μῆτιν ἐνὶ στήθεσσι κέκευθε.
 Λίσσεσθαι δὲ μιν αὐτὸν, ὅπως νημερτέα εἴπῃ·
 Ψεῦδος δ' οὐκ ἐρίει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστὶ. 20
 Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦδα·
 Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ' προσπτύξομαι αὐτὸν;
 Οὐδὲ τι πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν·
 Αἰδῶς δ' αὖ, νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· 25
 Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,

- " Ideò enim et pontum pernavigasti, ut audires 15
 " De patre, ubi *cum* occultet terra, et quodnam fatum consecutus sit.
 " Verùm agè nunc rectà vade ad Nestorem equorum-domitorem :
 " Videamus, quodnam consilium in præcordiis absconditum-habeat.
 " Ora autem ipsum, ut vera dicat :
 " Mendacium verò non dicet ; valdè enim prudens est." 20
 Hanc autem rursùs Telemachus prudens contrà allocutus est ;
 " Mentor, quonam verò pacto accedam, quoque pacto salutabo ipsum ?
 " Neque omninò adhuc sermonum expertus sum prudentium :
 " Pudor etiam, juvenem virum seniore interrogare."
 Hunc verò rursùs allocuta est dea cælia Minerva ; 25
 " Telemache, alia quidem in mente tuâ dispicies,

- μνῆσαι ὅττιο σε χρὴ.
 Odysf. á. 124.
 ————— τίο σε χρὴ ;
 δ. 463.
 Ver. 17. & 181. ——— ἱπποδάμοιο.] Vide
 ad II. β'. 23.
 Ver. 18. ——— ἦντινα.] Al. ἦντινα.
 Ver. 18. 23. ——— κίε νῦν ——— πεπείρη-
 μαί.] Vide ad II. á. 37. et v. 736.
 Ver. 20. Ψεῦδος δ' οὐκ ἐρίει· μάλα γὰρ
 πεπνυμένος ἐστὶ.]
 Ψεῦδος δὲ μισεῖ πᾶς σοφὸς καὶ χρήσιμος.
 Menander Fragment. 35. ex incertis
 Comædiis.
 Ver. 22. Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω.] " Hic
 " ego vellem habere Homeri illam Miner-
 " vam simulatam Mentori, cui dicerem ;
 " Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ' προσ-
 " πτύξομαι αὐτόν ;"
 Cicero, Epist. ad Attic. Lib. IX. Ep. 8.
 Ibid. ——— πῶς τ' ἄρ' .] Et quomodo igitur
 ——— ?
 Ver. 23. ——— μύθοισι πεπείρημαι.] " Εμ-
 " πειρος ἐμὲ οὐκ ἤσκημαι λόγοις. Schol.
 Ver. 24. ——— Αἰδῶς δ' αὖ.] Ambiguita-

- tem hic exquisivit Eustathius, quæ nulla est.
 Τὸ δὲ, " Αἰδῶς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξε-
 " ρεῖσθαι" γνωμικῶς μὲν ἰπρίτη σχῆμα δὲ
 ἀμφιβολίας ἔχει. Οἴησαι γὰρ τίς, ἀμφίβολον
 εἶναι, εἴτε αἰδῶς, νέον ἄνδρα ἐρώτησιν δίδόναι
 ἀνδρὶ γίγνεται, εἴτε καὶ ἀνάπαλιν. Ταυτὰ γὰρ
 ὑποβάλλουσιν νοεῖν αἱ συνεχεῖς δύο αἰτιατικαί.
 Quasi scilicet sententiam tam perspicuam
 et luculentam posteriori isto modo unquam
 accipere posset quisquam.
 Ver. 26. Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς.] Νο-
 μοθέτης, μετὰ τῶν γίγνεται τῷ συνιδεῖν, ῥῆον
 ——— δυνῆσθαι ——— πάντα τὰ πρὸς τὴν
 τῆς εὐδαιμονίας συνεπὶ συντάσσοντα τῇ νομο-
 θεσίᾳ ἀπαρτίζον, ἄλλως τι καὶ μεμνημένος αἰεὶ
 τῆς θείας τῷ ποιῆσθαι παραμυθίας " Τηλέμαχ',
 " ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
 " Ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποδείσεται." Ὡς.
 Kyriac. Stroz. de Republic. Lib. X. ipso fine.
 Πάλιν αὖ τῷ Τηλέμαχῳ μίλλοντι συγγίνεσθαι
 βασιλεῖ προσκυτίον, αἰδωμένῳ καὶ ἀπερμίνῳ
 ὁ ἱταῖρος λέγει, " Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὖ-
 " τὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις, Ἄλλα δὲ καὶ
 " δαίμων ὑποδείσεται ——— " καὶ προσέειπεν
 τὴν αἰτίαν τῆς παρὰ τῷ δαιμονίᾳ ἱλπίδος,
 " ——— ὃ γὰρ οἶω οὐδὲ σε θεῶν αἰκνῆσι γι-
 " νῆσθαι τι τραφίμην τι." Maximus Tyrius,
 Dissertat. XXVI.

"Αλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποβήσεται· ἔ γὰρ οἶω
Οὐ σε Δεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε τραφόμεν τε.

"Ως ἄρα φωνήσας ἠγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμῳ· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια βαῖνε Δεοῖο.
Ἴζον δ' ἐς Πυλίων ἀνδρῶν ἄγυριν τε καὶ ἔδρας.

"Εὐθ' ἄρα Νέστωρ ἦτο σὺν υἱάσιν· ἀμφὶ δ' ἐταῖροι
Δαῖτ' ἐντυνόμενοι, κρέα ὥπτων, ἄλλα δ' ἔπειρον.

Οἱ δ', ὡς ἔν ξένους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
Χερσὶν τ' ἠσπάζοντο, καὶ ἐδριάσθαι ἄνωγον.

Πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν,
Ἀμφοτέρων ἔλε χεῖρα, καὶ ἴδρυσεν παρὰ δαιτὶ,

Κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἀλίησι,

Πὰρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατέρϊ ᾧ.

Δῶκε δ' ἄρα σπλάγχχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευε

"Alia verò et deus suggeret; non enim puto

"Te, diis invitis, natumque esse nutritumque."

Sic quidem locuta prævit Pallas Minerva

Celeritèr: ille verò continuò post vestigia ibat deæ.

Venerunt autem in Pylorum virorum congregationem et confessus:

Hic scilicèt Nestor sedebat cum filiis; circumque socii

Convivium apparantes, carnes affabant, aliasque transfigebant.

Illi verò, ut hospites viderunt, conferti venerunt omnes,

Manibusque prehensabant, et confidere jubebant.

Primus Nestorides Pisistratus propè accedens,

Utrorumqueprehendit manum, et collocavit ad epulas,

Pellibus in mollibus, super arenas marinas,

Juxtaque fratrem Thrasymedem, et patrem suum:

Præbuit autem deindè viscèrum partes, infundebatque vinum

Ver. 27. — ἔ γὰρ οἶω Οὐ σε Δεῶν ἀέκητι
γενέσθαι.] "Οτι ἐν τῇ, " ἔ γὰρ οἶω Οὐ σε
" Δεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε τραφόμεν τε," φασὶ
τινὲς λέγειν τὸν ποιητὴν, ὡς οὐκ οἶμαι νόθον σε
εἶναι τῇ Πηνελόπῃ· διὰ τῶν νόθων μὴ θείως γενο-
μένων, διὰ τὸ τῆς μιζῆς οὐκ ἔνδοξον.
Eustath. Rectius videtur quod ipse deinceps
addit; "Αλλως δὲ ἀέκητι Δεῶν γενέσθαι τις καὶ
τραφῆναι λέγεται, εἰ διὰ βίᾳ ἀθλῖος εἴη, καὶ Δεῶν
ἀντισπινόμενος.

Ver. 28. Οὐ σε Δεῶν ἀέκητι.] Maximus
Tyrius, loco jam supra adducto, itemque
Dissertat. XXII. ipso initio, citat Οὐδὲ σε
Δεῶν ἀέκητι. Quod et ferri posset; pronun-
tando scilicèt Δεῶν.

Ibid. — τε τραφόμεν τε.] Al. τετραφί-
μεν τε.

Ver. 32. "Εὐθ' ἄρα Νέστωρ ἦτο σὺν υἱάσιν.]

Fortè die solemnem illo rex Arcas ho-
norem

Amphitryoniadæ magne Divisque fere-
bat,

Vol. I.

Ante urbem in luco. Pallas huic filius
unà,

Unà omnes juvenum primi pauperque
senatus,

Thura dabant: tepidusque cruor fuma-
bat ad aras. Æn. VIII. 102.

Ver. 33. — ἐντυνόμενοι.] Vide infra ad
v. 33.

Ibid. — κρέα ὥπτων, ἄλλα δ' ἔπειρον.]
Al. κρέα τ' ὥπτων, ἄλλα τ' ἔπειρον.

Ver. 34. — ἔν.] Non hîc supervacuum
est istud ἔν. Vim enim habet in connec-
tendâ sententiâ cum eo quod præcessit
ver. 31. Ἴζον δ' ἐς Πυλίων Ἔς.

Ver. 36. — Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν,
Ἀμφοτέρων ἔλε χεῖρα.]

Accepitque manu, dextramque amplex-
us inhaesit. Æn. VIII. 124.

Ver. 39. — πατέρϊ ᾧ.] Vide ad II. 4. 51.

Ver. 40. Δῶκε δ' ἄρα σπλάγχχνων μοίρας,
ἐν δ' οἶνον ἔχευε.]

K

Χρυσέῳ ἐν δέπαι· δειδισκόμενος δὲ προσηύδα
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κέρην Διὸς αἰγυίοχοιο·

Εὐχεο νῦν, ὦ ξῆνε, Ποσειδάωνι ἄνακτι
Τῷ γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε δεῦρο μολόντες.
Αὐτὰρ ἐπὴν σπέσσης τὲ καὶ εὐξαι, ἧ δέμις ἐστὶ,
Δὸς καὶ τέτρω' ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
Σπᾶσαι· ἐπεὶ καὶ τέτον ὁἶομαι ἀθανάτοισιν
Εὐχέσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέεσ' ἄνθρωποι.
Ἄλλὰ νεώτερος ἐστὶν, ὀμηλικίῃ δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
Τῷνεκα τοι προτέρῳ δῶσω χρύσειον ἄλυσον.

45

50.

Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἡδέος οἴνου·
Χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῃ ἀνδρὶ δικαίῳ,
Οὔνεκα οἱ προτέρῃ δῶκε χρύσειον ἄλυσον.
Αὐτίκα δ' εὐχετο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι·

Κλῦθι, Ποσειδάων γαίηοχε, μηδὲ μεγήρης
Ἡμῖν εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα.

55

Aureo in poculo; propinansque allocutus est

Palladem Minervam, filiam Jovis Ægiocchi;

"Supplica nunc, ô hospes, Neptuno regi;

"Hujus enim in epulas incidistis, huc profecti.

"Cæterum postquam libaveris et supplicaveris, ut fas est;

45

"Da et huic deinde poculum dulcis vini

"Ad libandum; quoniam et hunc puto immortalibus

"Supplicare; omnes enim diis indigent homines.

"Sed junior est, ætas autem eadem mecum ipso:

"Propterea tibi priori dabo aureum poculum."

50

Sic locutus in manibus posuit poculum dulcis vini:

Gaudebat autem Minerva prudenti viro justo,

Eò quòd ipsi priori præbisset aureum poculum.

Statimque supplicavit multa Neptuno regi;

"Audi, Neptune, terram-continens, neque dedignêris

55

"Nobis supplicantibus perficere hæc opera.

Tum lecti juvenes certatim, aræque sacerdos

Viscera tosta ferunt taurorum, onerantque canistris

Dona laboratæ Cereris, Bacchumque ministrant. Æn. VIII. 179.

Ibid. — ἄρα.] Deinde —. Ut par erat —.

Ver. 41. — δειδισκόμενος.] Vide ad II.

β'. 4. et 262.

Ver. 42. et 394. — Διὸς αἰγυίοχοιο.]

Vide ad II. α. 202.

Ver. 43. Εὐχεο νῦν, ὦ ξῆνε, Ποσειδάωνι ἄνακτι· Τῷ γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε.]

Interea sacra hæc, quando huc venistis amici,

Annua, quæ differre nefas, celebrate faventes

Nobiscum, et jam nunc sociorum assuescite mensis. Æn. VIII. 172.

Ver. 48. — πάντες δὲ θεῶν χατέεσ' ἄνθρωποι.] Ita apud Aratum;

— πάντῃ δὲ Διὸς κειμήμια πάντες. Phænom. ver. 4.

Ver. 51. — ἡδὶος οἴνου.] Vide suprâ ad β'. 340.

Ver. 52. Χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῃ ἀνδρὶ δικαίῳ.] Τοιοῦτον ἐπιλογισμὸν δίδωσι, μήτε πλυσίῳ σπῶ, μήτε καλῶ τὸ σῶμα, μήτε ἰσχυρῶ τὴν θεῶν χαίρεισαν· ἀλλὰ φρονίμῳ καὶ δικαίῳ ποιήσας. Plutarch. de audiend.

Νέστορι μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κύδος ὅπαζε·
 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδε χαρίεσσαν ἀμοιβὴν,
 Σύμπασιν Πυλίοισιν, ἀγακλειτῆς ἐκατόμβης.

Δὸς δ' ἔτι Τηλέμαχον καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι,
 Οὐνεκα δεῦρ' ἰκόμεσθα δοῇ σὺν νηϊ μελαίνῃ.

60

Ὡς ἄρ' ἔπειτ' ἤρᾱτο, καὶ αὐτὴ πάντα τελεύτα·
 Δῶκε δὲ Τηλέμαχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον.

Ὡς δ' αὐτὰς ἤρᾱτο Ὀδυσσεὺς φίλος υἱός.

Οἱ δ' ἔπειτ' ὥπτησαν πρὲς ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
 Μοίρας δασσάμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.

65

Αὐτὰρ ἔπειτ' ὀσίοις καὶ ἐδητύοις ἐξ ἔρον ἔντο,
 Τοῖς ἄρα μύθων ἤρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·

Νῦν δὴ κάλλιον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἔρεσθαι
 Ξάνθης, οἳ τινες εἰσιν, ἐπεὶ τάρπησαν ἰδωδῆς.

70

ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;

"Nestori quidem primò et filiis gloriam præbe;

"Cæterùm deindè aliis da gratam remunerationem,

"Omnibus Pyliis, ob inclytam hecatombam.

"Da insuper Telemachum et me re confectâ redire,

60

"Cujus gratiâ huc venimus celeri cum nave nigrâ."

Sic utique deindè precabatur, et ipsa omnia perficiebat:

Dedit verò Telemacho pulchrum poculum rotundum.

Eodem autem modo supplicavit Ulyssis charus filius.

Hi verò postquàm afsârant carnes superiores et detraxerant,

65

Partibus distributis, celebrabant splendidum convivium.

Cæterùm postquàm potûs et cibi desiderium exemerant,

Illis deindè sermonis exordiebatur Gerenius eques Nestor;

"Nunc certè satius est inquirere et interrogare

"Hospites, quinam sint, postquàm saturati sunt cibo.

70

"O hospites, quinam estis? unde navigatis humidias vias?

Poëtis. Ita Oraculum Pythii à Barnesio citatum;

Εὐεΐειεν δὲ βροτοῖς γάνυμαι τόσον, ὅσον
 Ὀλύμπῳ.

Ver. 60. 72. ——— πρήξαντα ——— πρῆ-
 ξιν.] Vide ad II. β'. 314. et v. 192.

Ver. 63. & 199. ——— καλόν.] Vide ad
 II. β'. 43.

Ibid. ——— δέπας ἀμφικύπελλον.] Vide ad
 II. α. 584.

Ver. 65. ——— ὥπτησαν.] Vide suprâ ad
 β'. 300. et ad II. α. 466.

Ibid. ——— πρὲς ὑπέρτερα.] Τὰ νοτιαῖα ἔτω
 καλῆ, καὶ τὰ ὑπέρτατα κείμενα τῷ πυρὸς.
 Eustatb. Τὰ ὑπέρτατα καὶ μέγιστα τῶν ἔξωθεν
 τῶν ἰνδῶν ἐστὶν ἡ νοτιαῖα, ταῦτα γὰρ ὑπέρτερον
 τῶν λοιπῶν κριῶν. Schol.

Ver. 67.] Αὐτὰρ ἔπειτ' ———, τοῖς ἄρα μύ-
 θων ἤρχε.]

Postquam exempta fames, et amor com-
 pressus edendi,

Rex Evandrus ait ———.

Æn. VIII. 184.

Vide et ad II. α. 469.

Ver. 68. Τοῖς ἄρα μύθων ἤρχε.] Vide suprâ
 ad β'. 15.

Ibid. ——— Γερήνιος.] Κατὰ μὲν Ἡσίοδον,
 ὁ ἐν Γερήνιοις ἀναστραφεὶς κρηῖσσον δι' ἀπαδιδόναι,
 ὁ ἐν τιμῷ, παρὰ τὸ γέρας. Schol.

Ibid. et ver. 102. ——— ἱππότα Νέστωρ.]
 Vide ad II. α. 175.

Ver. 71. ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ'
 ὑγρὰ κέλευθα:]

Sed vos qui tandem? quibus aut venistis
 ab oris? Æn. I. 373.

Dicite Dardanidæ ———

Quid petitis? quæ causa rates, aut cujus
 egentes

Ἡ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
 Οἷα τε ληϊσῆρες ὑπεῖρ ἄλα; τοὶ γ' ἀλῶνται
 Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα,
 Θαρσύνσας· αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
 Θῆχ', ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποικομένοιο ἔροιτο,
 Ἥδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.

75

"An ob aliquod negotium, aut temerè erratis,

"Tanquam prædones per mare; qui errant,

"Animas periculis-objectantes, malum alienis ferentes?"

Hunc autem rursus Telemachus prudens contrà alloquebatur,

Confusus; ipsa enim ei in animo confidentiam Minerva

Posuit; ut illum de patre absente interrogaret,

Et ut ipsum gloria insignis inter homines habeat:

75

Littus ad Aufonium tot per vada cæru-
 la vexit?

Sive errore viæ, seu tempestatibus acti,
 (Qualia multa mari nautæ patiuntur in
 alto,)

Fluminis intrâstis ripas, portuque sedetis.

Æn. VII. 195. 197.

Vide et suprâ ad α. 171.

Ver. 72. Ἡ τι κατὰ πρῆξιν.] "Πράττειν
 "proprie de re pecuniariâ, pecuniam exigere,
 "rem facere, lucrari, lucrum facere et excul-
 "pere è re aliqûa: hinc πράξις, negotiatio,
 "mercatura; et πρακτὴρ, ἑμπορεύς, πραγ-
 "ματευτής, mercator, negotiator. Ita fumo
 "apud Homerum:

"Ἡ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε

"i. e. κατ' ἑμπορίαν, mercaturâ gratiâ. —
 "Porph. de vitâ Pythag. in initio, Ἐντιῦθιν
 "δὲ κατὰ πρῆξιν εἰς Σάμον ἐλθόντα, Lat.
 "cum negotii causâ inde in Samum venisset;
 "mallet, mercaturâ causâ." Dupont. Præ-
 l. c. in Theophrast. Cap. 6.

Ver. 73. Οἷα τε ληϊσῆρες ὑπεῖρ ἄλα.] Οὐκ
 ἄδοξον ἦν παρὰ τοῖς Παλαιῶσι τὸ λησιεύειν, ἀλλ'
 ἔνδοξον. Schol. Οἱ γὰρ Ἕλληνες τοπάλαι, ἢ
 τῶν βαρβάρων οἱ τε ἐν τῇ ἡπείρῳ παραδαλάσ-
 σιοι, ἢ οἱ οὐκ ἡσυχίαν εἶχον, ἐπεὶ οὐκ ἔδεικτο
 πρὸς λησιείαν, ἡγούμενων ἀνδρῶν ἢ τῶν ἀδυνάτω-
 τάτων, κέρους τῷ σφετέρῳ αὐτῶν ἕνεκα, ἢ τοῖς
 ἀσθενέσι τροφῆς. Καὶ προσπίπτοντες πόλεισιν
 ἀτειχίστοις, ἢ κατὰ κάμας οἰκαμέναις, ἡστα-
 ζον, ἢ τὸν πλεῖστον τῷ βίῳ ἐντιῦθιν ἐποιῶντο·
 οὐκ ἔχοντος πᾶσι αἰσχύνῃ τῆς τῷ ἔργῳ, φέ-
 ροντο δὲ τὸ ἔργον ἢ δόξης ἢ κέρους. Δηλοῦσι δὲ τῶν
 τι ἡπείρωτων τινῶν ἐστὶ καὶ νῦν, οἷς κόσμος καλῶς
 σῦτο δοῦν, ἢ οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν, τὰς
 πύσεις τῶν καταπλιόντων, πανταχῶ ὁμοίως
 ἐρωτῶντες εἰ λησῆαι εἰσὶν ὥς ἔτι ὧν πυνθανοῖται
 ἑπαζιόντων τὸ ἔργον οἷς τ' ἐπιμελὲς εἴη εἰδέ-
 σθαι, οὐκ ἀνεδιδύονταν. Thucyd. Lib. I. sub

initio. Similiter et Sextus Empiricus: Τὸ τε
 λησιεύειν παρ' ἡμῖν μὲν παράνομον ἢ ἄδικον ἐστὶ,
 παρὰ δὲ πολλοῖς τῶν βαρβάρων οὐκ ἄτοπον.
 Φασὶ δὲ ὅτι ἢ εὐκλείης τῷτο οἱ Κίλικες ἐνόμιζον
 εἶναι, ὡς ἢ τῶς ἐν λησιείᾳ τελευτήσαντας τιμῆς
 ἀξίους εἶναι δοκεῖν. Καὶ ὁ Νέστωρ δὲ παρὰ τῷ
 Πηλεΐδῃ μετὰ τὸ φιλοφρονήσασθαι τῶς περὶ τὸν
 Τηλέμαχον, φησὶ πρὸς αὐτὸς, "— ἢ μαψιδίως
 "ἀλάλησθε, Οἷα τε ληισῆρες." Καίτοι εἰ ἄτο-
 πον ἦν τὸ λησιεύειν, οὐκ ἂν ἔτι αὐτὸς φιλο-
 φρονησάμενος, διὰ τὸ ὑποπτεύειν μὴ ἄρα τοιούτοι
 τινῶς εἶναι. Pyrrhon. Hypotyp. lib. III. cap. 24.
 Eandem porro et Germanis consuetudinem
 fuisse testatur Casus in Commentariis:
 "Latrocinia nullam habent infamiam, quæ
 "extra fines cujusque civitatis fiunt." De
 Bello Gallico, lib. VI. § 21.

Ibid. — ὑπεῖρ ἄλα.] Scholiastes et Eu-
 statius legunt ὑπεῖρ ἄλα. Quod et ferri po-
 test. Vide ad II. α. 51.

Ibid. — τοὶ γ' ἀλῶνται.] Al. τοὶ τ'
 ἀλῶνται.

Ver. 74. — Ψυχὰς παρθέμενοι.]

Ψυχῆς οὐκ ἀλέγοντες, ἵνα ἀσπίον ὄλεον ἔλω-
 νται. Dionys. περιήγησις, ver. 712.

Ver. 76. — αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος
 Ἀθήνη Θῆχ'.] Vide ad II. ε. 185.

Ver. 78. — Ἥδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀν-
 θρώποισιν ἔχῃσιν.] Eustathius, ut suprâ ad α.
 95. ita et hic istud μιν de Ulyssæ accipi posse
 existimat. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ κλέος ἐσθλόν, ("πα-
 "ρὸς ἑμὲ κλέος ἐσθλόν μετέρχομαι" infrâ ver.
 83.) ἐσθλὸν ἐλέχθη ἐν τῷ, "Ἥδ' ἵνα μιν κλέ-
 "ος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποις ἔχει." Quæ admo-
 dum inficeta videtur accipiendi ratio; præ-
 fertim cum hic præcedat illud, "ἵνα μιν
 "περὶ πατρὸς ἀποικομένοιο ἔροιτο," versu su-
 periori; cumque Minervam ipsam indu-
 cat Poëta, infrâ v. 422. Ulyssæ dicentem;
 "Αὐτὴ μιν πύμπειον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἔροιτο,
 "Κεῖσ' ἐλθόν." Vide suprâ ad α. 95. et 284.

ὦ Νέστωρ Νηληϊάδῃ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Εἶρεαι, ὅππότεν εἰμὲν· ἐγὼ δὲ κε τοὶ καταλέξω.

80

Ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπονῆϊς εἰλήλασθμεν,
Πρῆξις δ' ἦδ' ἰδίῃ, ἢ δῆμιος, ἣν ἀγορεύσω.

Πατρὸς ἐμῷ κλέος εὐρὺ μετέρχομαι, ἥνπερ ἀκέσω,
Δίς Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος· ὃν ποτὲ φασὶν,
Σὺν σοὶ μαρνάμενον, Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι.

85

Ἄλλες μὲν γὰρ πάντας, ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
Πευθόμεθ', ἥχι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ·
Κένε δ' αὖ καὶ ὀλεθρον ἀπενδέα θῆκε Κρονίων.

Οὐ γὰρ τις δύναται σάφα εἰπέμεν, ὅππόθ' ὄλωλεν·

Εἴθ' ὅγ' ἐπ' ἠέρεα δάμνη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,

90

Εἴτε καὶ ἐν πελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.

Τένεκα νῦν τὰ σὰ γέναθ' ἰκάνομαι, αἶψ' ἐθέλῃσθα

Κένε λυγρὸν ὀλεθρον ἐνισπεῖν, εἴπερ ὅπωπας

“ O Nestor Nelide, ingens gloria Achivorum ;

“ Interrogas, unde simus ; ego verò tibi enarrabo.

80

“ Nos ex Ithacâ sub-Neio-*fitâ* venimus ;

“ Negotium autem hoc privatum est, non publicum, quod dicam.

“ Patris mei famam ingentem inquiri, sicubi audiero,

“ Nobilis Ulyssis magnanimi ; quem pridem aiunt,

“ Unâ tecum pugnantem, Trojanorum urbem evertisse.

85

“ Etenim alios quidem omnes, quotquot cum Trojanis pugnarunt,

“ Audivimus, quo-in-loco unusquisque perierit favâ morte :

“ Illius verò etiam mortem incognitam fecit Jupiter.

“ Neque enim quisquam potest clarè dicere, ubinam perierit ;

“ An ille in continenti domitus sit à viris hostilibus,

90

“ An in pelago inter fluctus maris.

“ Ideò nunc ad tua genua venio, si velis

“ Illius tristem mortem enarrare, sicubi videris

Cæterum versum hunc in quibusdam Editionibus deesse annotat *Henricus Stephanus*. Necnon verisimile est eum ex *Odyss.* α. 95. huc irrepsisse.

Ver. 79. & 202. ὦ Νέστωρ Νηληϊάδῃ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν.]

Optime Grajugenitum —

Æn. VIII. 127.

Ver. 81. — ὑπονῆϊς.] Τῆς ὑπὸ τὸ Νῆϊον ἔρ^οσ^ο κειμένης. *Schol.* “Ὅταν τι ἔτω φῆ” “Ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπονῆϊς εἰλήλασθμεν” ἀδελον, εἴτε τὸ αὐτὸ τῷ Νηρίτῳ λέγει τὸ Νῆϊον, εἴτε δ' ἑτερον, ἢ ὅρ^οσ^ο ἢ χαρίον. *Strabo Geograph. Lib. X.* *Hesychius*, notante *Barnesio*, exponit ; τόπος δένδρον ἔχων, ἐν ᾧς ἰδίσμενον τὰς ναῦς. *Al.* ὑπὸ Νῆϊα. Vide et infra ad i. 21.

Ibid. et *ver. 89.* — εἰλήλασθμεν. — ἔλαλσιν.] Vide ad *Il.* α. 37. et κ'. 186. 187.

Ver. 82. Πρῆξις.] Vide suprâ ad *ver. 72.* et ad *Il.* ν'. 192.

Ibid. — ἀγορεύσω.] *Al.* ἀγορεύω.

Ver. 86. 87. — ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον, — ἕκαστος ἀπώλετο.] Vide infra ad *ver. 130.* 131.

Ver. 88. & 119. — Κρονίων.] Vide ad *Il.* α. 265. et 397.

Ver. 91. — Ἀμφιτρίτης.] Τῆς θαλάσσης· λέγεται δὲ ἔτω ἢ ἡ Ποσειδῶνος γυνὴ. *Schol.*

Ver. 92. Τένεκα νῦν τὰ σὰ γέναθ' ἰκάνομαι.]

Ergo eadem supplex venio —

Æn. VIII. 382.

Ibid. — αἶψ' ἐθέλῃσθα.] Ita ex *Il.* σ'. 457. edidit *Barnesius*, quòd “ θίλω non fit *Homericum*.” Sed hoc parvi momenti. *Al.* αἶψε θέλῃσθα.

Ver. 93. — ὅπωπας.] Vide ad *Il.* ζ'. 124. et ν'. 736.

- 'Οφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλα μῦθον ἄκυσας,
 Πλαζομένε· πέρι γὰρ μιν οἷζυρόν τέκε μήτηρ. 95
 Μηδὲ τι μ' αἰδόμενος μελίσσαιο, μηδ' ἐλεαίρων,
 Ἄλλ' εὖ μοι κατάλεξον, ὅπως ἦντησας ὀπωπῆς.
 Λίσσομαι, ἔποτε τοῖ τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς 'Οδυσσεύς,
 Ἥ ἔπος, ἢ τι ἔργον, ὑποσᾶς ἐξετέλεσσε
 Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί· 100
 Τῶν νῦν μοι μῆσαι, καὶ μοι νημερτὲς ἔνισπε.
 Τὸν δ' ἡμέϊβ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
 "ὦ φίλ', ἐπεὶ μ' ἐμνησας οἷζύος, ἣν ἐν ἐκείνῳ
 Δήμῳ ἀνέτλημεν μένος ἄσχετοι υἱεὶς Ἀχαιῶν·
 Ἥ μὲν ὅσα ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον 105
 Πλαζόμενοι κατὰ ληϊδ', ὅπῃ ἄρξαιεν Ἀχιλλεύς·
 Ἥ δ' ὅσα καὶ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἀνακτος

"Oculis tuis, aut alterius orationem audiveris,

"Errantis; valdè enim ipsum ærumnosum peperit mater.

95

"Neque omninò me veritus blandiaris, neque misertus;

"Sed planè mihi narres, utcunque tibi contigit videre.

"Oro, si unquam tibi pater meus eximius Ulysses,

"Sive dictum, sive factum, pollicitus perfecit

"Populo in Trojanorum, ubi passi estis clades Achivi,

100

"Horum nunc mihi memor sis, et mihi verum dicas."

Huic autem respondit deindè Gerenius æques Nestor;

"O amice, quoniam me recordari-facis calamitatis, quam in illo

"Populo passi sumus robore indomiti filii Achivorum;

"Sive quæcunque cum navibus per obscurum pontum

105

"Errantes ad prædam, quacunque duceret Achilles;

"Sive quæcunque circa urbem magnam Priami regis

Ver. 96. 97. Μηδὲ τι μ' αἰδόμενος μελίσσαιο — Ἄλλ' εὖ μοι κατάλεξον.] Ita Io apud Æschylum:

εἰ δ' ἔχῃς εἰπεῖν ὁ, τι
 Λοιπὸν πόνων, σήμερι' μηδὲ μ' οἰκτίσας
 Πύθλαπτι μυδοῖς ψυδίῃσιν.

Prometh. vincit. ver. 684.

ubi et Scholiastes hunc Homeri locum adducit.

Ver. 97. — ὀπωπῆς.] Θείας, παρὰ τὰς
 ἄσας (Barneſius ex MSS. edidit ὀπας) ἢ
 φανῆς, παρὰ τὴν ὀπα. Schol. Veriorem esse
 priorem interpretationem liquet ex Odysſ.
 2. 512. ubi occurrit eadem vox, nec ullus
 intellectui ambiguo locus;

Χαιρὼν ἐξ 'Οδυσῆος ἀμαρτήσισθαι ὀπωπῆς.

Vide et ver. 93. suprâ.

Ver. 99. Ἥ ἔπος, ἢ τι ἔργον.] Vide ad Il.
 2. 395.

Ver. 102. — Γερήνιος.] Vide suprâ ad
 ver. 68.

Ver. 103. — ἐπεὶ μ' ἐμνησας.] "Οτι τὸ,

ἐπεὶ, ὡς πολλαχῶ, ἔγω καὶ ἐνταῦθα ἢ ἀναπό-
 δοτον τίθεται κατὰ Ἑλληνισμὸν, ἐν τῷ, "ὦ
 "φίλ', ἐπεὶ μ' ἐμνησας οἷζύος" καὶ τὰ ἐξῆς ἢ
 μετὰ δίκαια εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἐν τῷ, "τίς κεν
 "ἐκείνῳ Πάντα γε μυθήσαιο;" ἢ κατωτέρω
 αὐτῷ, ἐν τῷ, (ver. 115.) "Οὐδ' εἰ πεντάετες
 "καὶ ἐξάετες." Eustath. Prior, ut opinor,
 verior accipiendi ratio; scilicet ut senten-
 tiæ Apodosis, (Ego tibi narrabo, aut aliquid
 simile,) reticere intelligatur. Vide ad Il. 2.
 135.

Ibid. — ἣν ἐν ἐκείνῳ Δήμῳ ἀνέτλημεν.]
 "Οτι ἀνιπιφθόνως ὁ γέρον Νέστωρ περιουτελογί,
 ἢ καταμύνας ἑαυτὸν σιμύνων, ἀλλ' ἐν τῷ κοινῷ,
 εἰπὼν ἔγω πως, "ὦ φίλ', ἐπεὶ μ' ἐμνησας
 "ὅν ἐν Τροίᾳ ὑπέστημεν μένος ἄσχετοι Ἀχαιοί,"
 καὶ τὰ ἐξῆς. Eustath.

Ver. 106. Πλαζόμενοι κατὰ ληϊδ'.] Vide
 suprâ ad ver. 73.

Ibid. — ὀπη.] Al. ὀπη

Ver. 107. Ἥ δ' ὅσα καὶ περὶ ἄστυ μέγα Πριά-
 μοιο.]

Μαργνάμεθ', ἐνθάδ' ἔπειτα κατέκταθεν, ὅσσοι ἄριστοι.

"Ενθα μὲν Αἴας κῆται ἀρήϊος, ἐνθα δ' Ἀχιλλεύς,

"Ενθα δὲ Πάτροκλος, θεόφιν μήσωρ ἀτάλαντος, 110

"Ενθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς, ἅμα κρατερός κ' ἀμύμων,

Ἀντίλοχος, περὶ μὲν θέειν ταχύς, ἥδ' ἐμαχητῆς.

"Αλλὰ τε πόλλ' ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακὰ· τίς κεν ἐκῆνα

Πάντα γε μυθήσαιο καταβητῶν ἀνδρώπων;

Οὐδ' εἰ πεντάετες γε κ' ἐξάετες παραμύμων 115

Ἐξερέοις, ὅσα κῆθι πάθον κακὰ δῖοι Ἀχαιοὶ.

Πρὶν κεν ἀνιθεῖς σὴν πατρίδα γαῖαν ἴκοιο.

Εἰνάετες γὰρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες

Παντοίοισι δόλοισι· μόγισ δ' ἐτέλεσσε Κρονίων.

"Ενθ' ἔστις ποτὲ μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην 120

"Pugnavimus; ibi deindè occisi sunt, quotquot optimi.

"Illic quidem Ajax jacet bellicosus, illic Achilles,

"Illic et Patroclus, diis consiliarius par,

110

"Illic et meus dilectus filius, simul fortis et eximius,

"Antilochus, supra-modum currendo velox atque pugnator;

"Aliaque multa præter hæc passus sumus mala: Quis illa

"Omnia utique enarraret inter mortales homines?

"Neque si vel quinquennio et sexennio hîc permanens

115

"Interrogaveris, quot illic passus sunt mala nobiles Achivi:

"Prius tædio-affectus tuam ad patriam terram perveneris.

"Novennio enim ipsis mala machinati sumus circumvenientes

"Omnigenis dolis: vix tandem finem-dedit Saturnius.

"Ibi nullus unquam prudentiâ æquari contrâ

120

Mitto ea quæ muris bellando exhausta
sub altis. *Æn.* XI. 256.

Ver. 109. "Ενθα μὲν Αἴας κῆται.]

Sævus ubi *Æacidæ* telo jacet *Hector*,
ubi ingens

Sarpedon ————— *Æn.* I. 103.

Ἀἴας — ἐκ πολλῶν τε ἄλλων συντιθεαῖς
[Ὅμηρος] ταύτην διυτίραν τὴν ὑπόθεσιν, ἀπὸ
δὲ καὶ τῆς λίσσαντος τῶν Ἰλιάδων παθημάτων
διὰ τῆς Ὀδυσσεύς, ὡς ἐκαστοῦ τινὸς τῶν Τρωϊκῶν
πολέμου προσεπιτεφύρειν, κ' ἐν δὲ ἐκ τῶν
ἐλοφύρεταις, κ' τῶν οἰκτιρῶν, ὡς πάλας περὶ
προϊγνυσμένους τοῖς ἥρωσιν ἐνταῦθα προσαποδιδόναι.
Οὐ γὰρ ἄλλο, ἢ τῆς Ἰλιάδος ἐπιλογος εἶναι ἡ
Ὀδύσεια. "Ενθα μὲν Αἴας κῆται ἀρήϊος,
"ἐνθα δ' Ἀχιλλεύς, "Ενθα δὲ Πάτροκλος, ὅς."
Longin. § 9.

Ver. 110. — ἀτάλαντος.] Vide ad *Il.*
β'. 627.

Ver. 111. "Ενθα δ' ἐμὸς φίλος υἱός.]

————— quin occidit unâ

Sarpedon mea progenies —. *Æn.* X. 470.

Ver. 112. ————— περὶ μὲν θέειν ταχύς.]

Ita legit *Eustathius* vocemque "περὶ" cum
θέειν conjungit. *Henricus Stephanus* verò

legendum potius περί, et ad ταχύς referen-
dum existimat. "Scribens" inquit "περὶ"
"non περί, sequor *Eustathium*, qui præposi-
tionem cum θέειν jungit; — sed non
"malè, imò rectiùs fortassis, περί ταχύς, id
"est, περισσῶς ταχύς θέειν, pro εἰς τὸ θέειν,
"vel ἐν τῷ θέειν." Quod et rectius videtur.

Ver. 113. ————— τίς κεν ἐκῆνα Πάντα γε
μυθήσαιο;]

Quis cladem illius noctis, quis funera
fando

Explicit? ————— *Æn.* II. 361.

Ver. 114. — κατὰ θνητῶν ἀνδρώπων.] Ita
edidit *Barneſius* ex *Iliad.* i. 402. Rectè,
ut opinor: sæpè enim hanc phrasin usurpat
Poëta. Vide infra ad ε'. 587. τ'. 285. et υ.
76. *Vulgg.* κατὰ θνητῶν ἀνδρώπων.

Ver. 115. Οὐδ' εἰ πεντάετες γε κ' ἐξάετες.]

O Dea, si primâ repetens ab origine
pergam, [borum,

Et vacet annales nostrorum audire la-
Ante diem clauso component vesper O-
lympo. *Æn.* I. 376.

Ver. 117. — ἀνιθεῖς.] Vide supra ad
β'. 289. et ad *Il.* i. 24.

Ἦδελ', ἐπὰ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος Ὀδυσσεύς
 Παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεὸς· εἰ ἐτεὸν γε
 Κέινε ἐκγονος ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.

Ἦτοι γὰρ μῦθοι γε εἰκότες, ἔδῃ κε φαίης

Ἄνδρα νεώτερον ᾧδε εἰκότα μυθήσασθαι.

125

Ἐνθ' ἦτοι εἰώς μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
 Οὔτε πότ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν, ἔτ' ἐνὶ βελῇ,
 Ἄλλ' ἕνα θυμὸν ἔχοντε, νόῳ καὶ ἐπίφρονι βελῇ
 Φραζόμεθ', Ἀργείοισιν ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.

Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
 Βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκίδασσεν Ἀχαιῆς·
 Καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μῆδετο νόσον

130

" Voluit ; nam valdè multùm vincebat nobilis Ulysses

" Omnigenis dolis, pater tuus ; siquidem reverà

" Illius filius es ; admiratio me tenet aspicientem.

" Profectò enim sermones quidem similes ; neque putares

" Virum juniorem eatenùs quidem similia loqui.

125

" Ibi profectò usque quidem ego et nobilis Ulysses,

" Neque unquam in concione diversum dicebamus, neque in concilio,

" Sed eundem animum habentes, mente et prudenti consilio

" Consultabamus, Achivis ut quàm optima fierent.

" At postquam Priami urbem diripuimus excelsam,

130

" Abivimusque in navibus, deusque dispersit Achivos ;

" Et tunc sanè Jupiter tristem in mente moliebatur reditum

Ver. 121. ——— μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος
 Ὀδυσσεύς Παντοίοισι δόλοισι.] *Laudè* nimirum
 hoc, (uti hîc annotat *Barnesius*,) non vitio
 datum. Ita enim de se ipse *Ulysses*, infra
 ἰ. 19.

Εἴμ' Ὀδυσσεύς Παιτριάδης, ὃς πᾶσι δόλοισι
 Ἀνθρώποισι μέλω, καὶ μιν κλῖος ὄρανόν ἵκει.

Ver. 121. — 127. ——— ἐνίκα ——— ἐβάζο-
 μεν.] Vide ad *Il.* β. 221. et ὕ. 84.

Ver. 123. ——— ἐκγονοῦ.] *Al.* ἐγγόνου.

Ver. 127. Οὔτε πότ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζο-
 μεν.] Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι ὁ Νέτωρ εἰπὼν (*suprà*
 ver. 120.) ὡς ἐν Τροίᾳ ὕδεις βυλιεύσθαι ἦν
 ὁμοίος τῷ Ὀδυσσεύ, καὶ ἔπει πάντων ὑπερέβας
 ἐκείνων, ἥδη δὲ καὶ ἑαυτῷ, ὕψιστον λιηρότως ἑαυ-
 τὸν εἰς ἴσον ἄδει [ἀγχι] τῷ Ὀδυσσεύ. ——— καὶ
 φησὶν ὅτι ἐγὼ καὶ Ὀδυσσεύς ἐν Τροίᾳ "Οὔτε
 " πότ' εἰν ἀγορῇ δίχα βάζομεν ὅτ'." *Eustath.*

Ver. 128. ——— ἕνα θυμὸν ἔχοντες.]

His amor unus erat ———. *Æn.* IX. 182.

Ver. 130. 131. Αὐτὰρ ἰσῆ Πριάμοιο πόλιν
 διεπέρσαμεν ——— θεὸς δ' ἐκίδασσεν Ἀχαιῆς.]

—— Postquam alta cremata est

Ilion ; et Danaas paverunt Pergama
 flammis ; ——— [ra rapti,

Spargimur, et ventis inimica per æquo-
 Fulmina, noctem, imbres, iram cœlique
 marisque

Perpetimur Danai ———.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 466. 470.

Quicunque Iliacos ferro violavimus agros,
 ——— infanda per orbem

Supplicia, et scelerum pœnas expendi-
 mus omnes,

Vel Priamo miseranda manus ———.

Virg. Æn. XI. 255. 257.

Ver. 132. Καὶ τότε δὴ Ζεὺς.] " Et dès ce
 " moment il étoit aisé de voir que Jupiter leur
 " préparoit &c. C'est ainsi à mon avis qu'il
 " faut traduire ce passage. Jupiter ne com-
 " mença pas dès ce moment à préparer aux
 " Grecs un retour funeste, mais ce fut dès ce
 " moment-là qu'on put s'appercevoir qu'il a-
 " voit ce dessein, et qu'il alloit faire tomber
 " sur eux les effets de sa colère." *Dacier.* An-
 notatione fati supervacaneâ ; hoc enim, ut
 opinor, solummodò ait Poëta ; *Malorum,*
quæ Græcis postcâ in reditu contigerunt, ibi
fuisse principium.

Ibid. ——— λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μῆδετο νόσον
 Ἀργείοις.] Ita *Minerva* apud *Euripidem* ;

Τὸς μὲν πρὶν ἐχθρὰς Τρῶας εὐφραῖναι θίλω,
 Στρατῶ δ' Ἀχαιῶν νόσον ἐμβαλεῖν πικρὸν.

Troad. ver. 65.

Et *ibid. ver. 75.*

Δύστητον αὐτοῖς νόσον ἐμβαλεῖν θίλω.

'Αργείοις· ἐπεὶ ἔτι νοήμονες, ἐδὲ δίκαιοι,
 Πάντες ἔσαν· τῷ σφείων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέσπον,
 Μήνιος ἐξ ὅλοῃς Γλαυκώπιδος ὄβριμοπάτρης,
 "Ἦτ' ἔριν 'Ατρείδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν·
 Τὰ δὲ καλεσσαμένῳ ἀγορὴν ἐς πάντας 'Αχαιῆς
 Μὰ ψ, ἀτὰρ ἐ κατὰ κόσμον, ἐς ἥλιον καταδύντα,
 (Οἱ δ' ἦλθον οἶνω βεβαρηότες υἱὲς 'Αχαιῶν)
 Μῦθον μυθέσθην, τῷ ἔνεκα λαὸν ἄγειραν.
 "Ἐνδ' ἦτοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας 'Αχαιῆς
 Νόσσε μιμνήσκεισθαι ἐπ' εὐρία νῶτα θαλάσσης·
 Οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἐήνδανε· βέλετο γὰρ ῥα
 Λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέζειν δ' ἱερὰς ἐκατόμβας,

135

140

- " Argivis: quia nequaquam prudentes neque iusti
 " Omnes erant; ideoque ipsorum multi malum fatum consecuti sunt,
 " Irā ex perniciosā Minervae forti-patre-natae,
 " Quae contentionem Atridas inter ambos jecit:
 " Hi verò convocatis ad concionem omnibus Achivis
 " Temerè, neque ut decuerat, ad solem occidentem,
 " (Venerunt autem vino gravati filii Achivorum)
 " Sermonem proferebant, cujus gratiā populum congregarant.
 " Ibi tum Menelaus jubebat omnes Achivos,
 " Reditus meminisse super lata dorfa maris:
 " Neque Agamemnoni omnino placebat: volebat is nempe
 " Populum detinere, facereque sacras hecatombas,

135

140

Ver. 134. — σφείων.] Pronuntiabatur σφῶν.

Ver. 135. Μήνιος ἐξ ὅλοῃς Γλαυκώπιδος.] Ἐπεὶ Αἴαντα τὸν Λοκρὸν ἐκάλεσαν, [Barnesius legendum censet οὐκ ἐκόλασαν,] βιασάμενον ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς Κασάνδρῳ. Schol. Ἦν δὲ μῆνις τῆς Ἀθηνᾶς, ὅτι μὴ ἐκολάσθη κοινῶς ὁ Λοκρὸς Αἴας ἐνυβρίσας τῇ Κασάνδρῳ κατὰ πρόσωπον τῆς Ἀθηνᾶς. Eustath.

Καὶ νῦν κιν' Ἀργεῖοι κίον Ἑλλάδος ἱερὸν ὕδαρ
 Πάντες ἄλως κατὰ βίνθος ἀκηδῆς, εἰ μὴ ἄρα
 σφί

Κέρη ἐριγδέσπειο Διὸς νημέσσειν Ἀθήνη.
 Quint. Calabr. Παραλειπομένων, XIV. 418.

Οὐκ οἶσδ' ὑβρισθεῖσαν με, καὶ νῦν ἐμὲ;
 — ἡνίκ' Αἴας εἶλεν Κασάνδρῳ βίη·
 Κ' ἔδιν γ' Ἀχαιῶν ἱερὰν ἐδ' ἦκεν ὑπὸ.

Euripid. Troad. ver. 69.

Nerytiusque Heros à virgine, virgine
 raptā,

Quam meruit solus pœnam, digessit in
 Ovid. Metamorph. lib. XIV. 468.

— Pallasne exurere classem
 Argivum, atque ipsos potuit submergere
 ponto,

Unius ob noxam et furias Ajacis Oilei?

Virg. Æn. I. 43.

Vide et infra ad γ. 503.

Vol. I.

Ver. 136. "Ἦτ'.] Quae utique —. Quae scilicet —.

Ver. 138. Μὰ ψ, ἀτὰρ ἐ κατὰ κόσμον, ἐς ἥλιον καταδύντα.] " Veteres matutino tempore conciones habebant; ideo hoc indecenter factum esse ait Poëta, ut noctu " Græci convenerint." Spondan. Rectius, ut opinor, Eustathius; Ἰστίον δὲ ὡς ἐ ψίγει ἀπλῶς ὁ Ποιητὴς τὸ ἐς ἥλιον δύντα ἐπ' ἀγορὰν ἰλθῆν τὰς Ἀχαιῆς· τῷτο γὰρ καλῶς ἂν ποτε γένοιτο, κατὰ καὶ τὸ ἐν νυκτὶ, ὡς ἐν πολλαῖς τῶν ἱστοριῶν, καὶ ἐν ταῖς Ὀμηρικαῖς δὲ νυκταγερσίαις εἴρηται. Οὐκ ἐν, ὡς ἔρριδν, ἐς τὸ πᾶν ἀπαρέσσιται ὁ Ποιητὴς τῇ πρὸς ἱστίαν ἀγορᾷ, ἀλλ' ὅτι ἐ κατὰ κόσμον ἦλθον, οἶνω βεβαρημένοι. Διὸ καὶ ἀκόσμως ἐπαισάσαντες, ἐμείρισθυσαν.

Ver. 139. — βεβαρηότες.] Vide infra ad γ. 467. et ad II. β'. 314.

Ver. 141. "Ἐνδ' ἦτοι Μενέλαος.] "Ο δ' ἐν Σοφοκλῆς ποιήσας τὸν Μενέλαον ἐκ τῆς Τροίας ἀπαίρειν σπυῖδοντα, ἐν τῇ Πολυξένη, τὸν δ' Ἀγαμέμνονα μικρὸν ὑπολειφθῆναι βυλόμενον, τῷ ἐξιλῆσθαι τὴν Ἀθηνᾶν χάριν, εἰσάγει λέγοντα τὸν Μενέλαον

" Σὺ δ' αὖθις μέμνων τὴν κατ' Ἰδαίαν χθόνα,

" Ποίμνας Ὀλύμπου συναγαγὼν θυηπόλει."

Strabo, Geograph. Lib. X.

Ver. 144. — ῥέζειν.] Ἀλ. ῥέζειν.

L

- Ὡς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο· 145
 Νήπιος, εἰδὲ τὸ ἤδη, ὃ εἰ πείσεσθαι ἔμελλεν·
 Οὐ γὰρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἑόντων.
 Ὡς τὰ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένῳ ἐπέεσσιν
 Ἔσασαν· οἱ δ' ἀνόρεσαν εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
 Ἥχῃ δεσπεσίῃ· δίχα δὲ σφισιν ἦνδανε βελή. 150
 Νύκτα μὲν ἄεσαμεν, χαλεπὰ φρεσὶν ὀρμαίνοντες
 Ἀλλήλοις· (ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἦρτυε πῆμα κακοῖο.)
 Ἡῶθεν δ' οἱ μὲν νέας εἴλκομεν εἰς ἄλλα διαν,
 Κτήματα τ' ἐντιθέμεσθα, βαθυζώνες τε γυναιίκας.
 Ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες 155
 Αὔρι, παρ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν·
 Ἡμίσεες δ' ἀναβάντες ἐλαύνομεν· αἱ δὲ μάλ' ὦκα
 Ἐπλεον· ἐφόρεσεν δὲ θεὸς μεγακῆτεα πόντον.
 Ἐς Τένεδον δ' ἐλθόντες, ἐρέξαμεν ἱρὰ θεοῖσιν,
 Οἴκαδε ἰέμενοι· Ζεὺς δ' ἔπω μῆδετο νόσον, 160
 Σχέτλιος, ὅς ῥ' ἔριν ὤρσε κακὴν ἐπὶ δεῦτερον αὖτις.

- “ Ut Palladis vehementem iram placaret ; 145
 “ Stultus, neque istud noverat, quod non persuasurus erat :
 “ Non enim statim deorum vertitur mens sempiternorum.
 “ Sic hi quidem asperis vicissim contententes verbis
 “ Stabant : surrexerunt verò benè-ocreati Achivi
 “ Clamore ingenti : bifariam autem ipsis placebat consilium. 150
 “ Per noctem quidem dormivimus, perniciofa mente cogitantes
 “ Invicem ; (in nos enim Jupiter parabat damnum mali.)
 “ Manè autem hi quidem naves deduximus in mare vastum,
 “ Resque imposuimus, et profundè-fuocinctas mulieres.
 “ Dimidia autem proinde pars populi se-continebat manens 155
 “ Illic, apud Atridem Agamemnonem, pastorem populorum :
 “ Dimidia autem conscens-navibus remigabamus ; hæ autem valdè velociter
 “ Navigabant ; stravit autem deus vastum pontum.
 “ In Tenedum autem quum advenissemus, fecimus sacra diis,
 “ Domum-redire festinantes : Jupiter verò nondum meditabatur reditum, 160
 “ Infestus ; qui contentionem concitavit malam secundò iterum.

Ver. 147. Οὐ γὰρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος.]

—— Διὸς γὰρ δυσπαραίτητοι φρένες.
 Æschylus Prometheus vincit. 34.

Ver. 149. & 182. Ἔσασαν.] Vide ad Il. μ'. 55.

Ver. 151. — φρεσὶν ὀρμαίνοντες.] Vide ad Il. ι. 5.

Ver. 153. — ἄλλα διαν.] Mare magnum. Vide infra ad ver. 158.

Ver. 155. — ἄρα.] Non hic supervacaneum est istud ἄρα· sed vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, ver. 150. — δίχα δὲ σφισιν ἦνδανε βελή.

Ver. 158. — ἐφόρεσεν δὲ θεὸς μεγακῆτεα πόντον.] Ἐφωσεν, γαλήνην ἐποίησεν. Schol.

Sternitur æquor aquis — Æn. V. 821.

Ibid. — μεγακῆτεα πόντον.] Non, μιγάλα κῆτη ἔχοντα, uti minus rectè exponit Scholiastes ; sed magnum, vastum. Sic Il. 9. 222. et λ'. 5.

Στῇ δ' ἐπ' Ὀδυσσεὺς μεγακῆτι νηὶ μελαίνῃ. Item λ'. 599.

—— ἐπὶ πρύμνῃ μεγακῆτι νηϊ.

Et φ'. 22.

Ὡς δ' ὑπὸ δελφίνος μεγακῆτος —

Ver. 161. — ὅς ῥ'.] Qui scilicet —

Οἱ μὲν ἀποσρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας,
 Ἄμφ' Ὀδυσῆα ἀνακτα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
 Αὖτις ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.
 Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν ἱησὶν ἀολλέσιν, αἳ μοι ἔποντο,
 Φεῦγον, ἐπεὶ γίνωσκον, ὃ δὴ κακὰ μῆδετο δαίμων·
 Φεῦγε δὲ Τυδέος υἱὸς Ἀρήϊος, ὥρσε δ' ἑταίρους·
 Ὅψε δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
 Ἐν Λέσβῳ δ' ἐπιχεν δολιχὸν πλόον ὀρμαίνοντας,
 Ἥ κατ' ὕπερθε Χίοιο νεοίμεθα παιπαλοέσσης,
 Νῆσ' ἐπὶ Ψυρίης, αὐτὴν ἐπ' ἀριζέ' ἔχοντες,
 Ἥ ὑπένερθε Χίοιο, παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα.
 Ἥτιόμεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὃ γ' ἡμῖν
 Δαΐζε, καὶ ἠνώγει πέλαγος μέσον εἰς Εὐβοίαν
 Τέμνειν, ὅφρα τάχιστα ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν.
 Ὄρτο δ' ἐπὶ λιγύς ἄρος ἀήμεναι· αἳ δὲ μάλ' ὦκα

" Alii quidem averfis iverunt navibus remigio-utrinque-instructis,
 " Qui circa Ulyssē erant regem prudentem varii-consilii,
 " Rursus Atridae Agamemnoni gratificantes.
 " Sed ego cum navibus confertis, quæ me sequebantur,
 " Fugi, quoniam cognoscebam, quod jam mala meditabatur deus :
 " Fugit porro Tydei filius bellicosus, excivitque socios :
 " Serò autem tandem ad nos venit flavus Menelaus,
 " In Lesbò verò invenit de longâ navigatione deliberantes,
 " An supra Chium iremus asperam,
 " Ad insulam Psyriam, ipsam à sinistris habentes ;
 " An sub Chio, propter ventosum Mimanta.
 " Rogabamus autem deum ostendere signum ; ille verò nobis
 " Ostendit, et jussit pelagus medium in Eubœam
 " Secare ; ut quàm-celerrimè infortunium effugeremus.
 " Orsus est autem stridulus ventus spirare : naves verò valdè velocitèr

Ver. 164. — ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.] Ὀδυσσεὺς δὲ τῷ βασιλεῖ ἐπὶ κακῇ οἰκίᾳ χαρίζεται· τῷτο γὰρ δηλοῖ τὸ, ἦρα φέρον, ὃ ἐστὶ χάριν ὅτι ἐπὶ πῆρα φασὶν οἱ ὕστερον. Eustath. Verum, ut opinor, phrasīs hæc " ἐπ' Ἀτρεΐδῃ — ἦρα φέροντες " ea ipsa est, quam Recentioribus tribuit vir eruditus ; scilicet, Ἀτρεΐδῃ ἐπὶ πῆρα φέροντες· eaque non à Recentioribus solis, sed et ab ipso Homero alibi usurpata est ; Ut II. α. 572.

Μητρὶ φίλῃ ἐπὶ πῆρα φέρον —
 Et ibid. ver. 578.

Πατρὶ φίλῃ ἐπὶ πῆρα φέρον —
 Ver. 166. — ὃ δὴ κακὰ.] Vide ad II. ε. 433.

Ver. 169. Ἐν Λέσβῳ.] Λέσβος νῆσος Τροίας, ἔχουσα πόλεις, Πύρρον, Ἐρισσον, Μισυλήνην, Μήθυμναν, Ἀντισσαν. Schol.

Ver. 170. Ἥ κατ' ὕπερθε Χίοιο.] Κῆται ἡ

νῆσος Χίος μέση τῶν Ψυρῶν καὶ τῇ Μίμαντι. Schol. ad ver. 171.

Ver. 171. Νῆσ' ἐπὶ Ψυρίης.] Νησιδίων ἐστὶ λυγρὸν ἀπὶ χον σάδιος π' τῆς Χίου ὃ καὶ αἰσφαλὸν ἔχει, ἐν ᾧ ἐστὶ λιμὴν ἐκδεχόμενος ἀπὸ τῆς Αἰθαίας πελάγους παρασσομένης τὰς ναυς· μέμνηται Δημοσθένους. Schol.

Ibid. — αὐτὴν.] Τὴν Χίον λέγει. Schol.

Ver. 172. — παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα.] Μίμας, ὄρος ἀντικρὺ Χίου τῆς νῆσου, ἀπὸ Μίμαντος υἱὸς τῶν Γιγάντων, ὀνομασθὲν. Schol. Μεταξὺ δὲ τῶν Ἐρυδρῶν καὶ τῇ ὑποκρήμνῃ, Μίμας ἐστὶν ὄρος ὠφελὲς, εὐθρον, πολυδένδρον. Strabo, Geograph. Lib. XIV.

Ver. 174. — πέλαγος μέσον.] Τὴν τῶν νῆσων ὁδόν. Schol.

Ibid. — Εὐβοίαν.] Νῆσον, ἐξ ἧς Ἀθηναῖον. Schol.

Ver. 176. — λιγύς.] Vide ad II. ε. 359.

Ἰχθυόεντα κίλευθα διάδραμον· ἐς δὲ Γεραισὸν
 Ἑνύχιαι κατάγοντο· Ποσειδάωνι δὲ ταύρων
 Πόλλ' ἐπὶ μῆρ' ἔθεμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες·
 Τέτρατον ἡμᾶρ ἦν, ὅτ' ἐν Ἀργεὶ νῆας εἴσας
 Τυδείδew ἔταροι Διομήδεος ἱπποδάμοιο
 Ἔξασαν· αὐτὰρ ἔγωγε Πύλονδ' ἔχον· ἔδὲ ποτ' ἔσθῃ
 Οὔρος, ἐπειδὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν ἄηναι.

180

Ὡς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπευθὺς· ἔδὲ τι οἶδα
 Κείνων, οἳ τ' ἐσάωθεν Ἀχαιῶν, οἳ τ' ἀπόλοντο.
 Ὅσσα δ' ἐνὶ μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισι
 Πεύθομαι, ἧ δέμις ἐστὶ, δαήσεται, ἔδὲ σε κεύσω.

185

Εὖ μὲν Μυρμιδόνas φάσ' ἐλθέμεν ἑγχεσιμῶρες,
 Οὓς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός·

- “Piscolas vias percurrerunt; et ad Geræstum
 “Nocturnæ deductæ sunt: Neptuno autem taurorum
 “Multa femora posuimus, pelagus magnum emensi.
 “Quartus dies erat, quando in Argis naves æquales
 “Tydidæ focii Diomedis equitum-domitoris
 “Statuere: ego verò in Pylum cursum-tenui; nec unquam desist
 “Ventus, postquam primùm deus præmisit flare.
 “Sic veni, dilecte fili, inscius; neque quicquam scio
 “De illis, qui servati sint Achivorum, quique perierint.
 “Quæcunque autem in ædibus sedens nostris
 “Audi, ut par est, doceberis; neque te celabo.
 “Benè quidem Myrmidonas dicunt rediisse hastis-exercitatos,
 “Quos duxit Achilles magnanimi præclarus filius:

180

185

Ver. 177. — ἐς δὲ Γεραισὸν.] Γεραισὸς, λιμὴν Εὐβοίας. Schol.

Ibid. — ἐς δὲ Γεραισὸν Ἑνύχιαι κατάγοντο.] Ἦγεν δὲ μῆς νυκτὸς κατέστησαν ἐς τὸν ἐκτὸς λιμένα. Eustath. Quod fieri non posse existimans Dna. Dacier; Græcos, nocte apud Lesbum (ver. 169.) consiliis agitandis traductâ, manè indè discessisse, per totam diem navigasse, et sub sequentis noctis fine ad Geræstum appulisse conjicit. Porro neque vox ἐνύχιος sensu, quo hic accipit Eustathius, usquam alibi apud Poëtam usurpatur; sed semper, noctis tempore, five nocturnus, significat. Vide ad II. λ'. 682. 715. et φ'. 37. Neque aliter hic intellexit Scholiastes, qui exponit Ἐωθινὰ, ἀπὸ νύκτας.

Ver. 179. — μῆρ' ἔθεμεν.] Ἀλ. μῆρ' ἔθεμεν. “Quam lectionem,” inquit Barnesius, “sunt qui defendunt, per συνεισησὶν con-“trahentes Duas breves in unam longam.” Sed nihil opus. Nam, ut rectè annotat vir idem eruditus, alibi apud Homerum occurrunt μῆρ' et μῆρᾱ. Vide infra ad μ'. 364. et ad ν'. 26. item ad II. α. 464. et β'. 427.

Ver. 180. — νῆας εἴσας.] Vide suprâ ad ver. 10.

Ver. 181. Τυδείδew.] Pronuntiabatur Τυδείδew. Vide ad II. α. 1. et β'. 811.

Ver. 184. Ὡς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπευθὺς.] Σημῶσαι δὲ, ὅτι ἐπίτηδες ἀναστὰ κατὰ τὴν Παλαιὰν τὸν λόγον ὁ Ποιητὴς ἐπὶ Νέστορος, ἵνα τὰ λοιπὰ δι' ἄλλω χωρίῳ δηλώσῃ· τὸ γὰρ ἐνὶ ἀνθρώπων πάντων φασὶ τῶν περὶ τὸν νόστον τὴν ἡμετέραν περιδεῖν, ὃ πεισανόν· ἐν μέρει δὲ δηλωμένων, ἀξιώσιμον γίνεσθαι τὸ πᾶν. Eustath.

Ibid. — φίλε τέκνον.] Ἦτοι πρὸς τὸ σημαίνεσθαι ἀπάντησι φίλος· τὸ γὰρ τέκνον [Ita ex Aloysii MS. edidit Barnesius pro vulgato φίλος γὰρ τὸ τέκνον] ἐδίτιρον ἢ πρὸς τὸ συνώνυμοι τὸ παῖς. Schol. Prior (ut opinor) verior accipiendi ratio. Vide infra ad λ'. 90. 91.

Ver. 188. Εὖ μὲν Μυρμιδόνas.] Οἱ νεώτεροι τὸν Νεοπτόλεμον εἰς τὴν Ἠπειρὸν ἰλθεῖν λέγουσι. Schol.

Ibid. — ἑγχεσιμῶρες.] Ἐγχεσιμῶρες δὲ, ὡς ἐν Ἰλιάδι, οἱ αἰχμηταὶ οἱ περὶ ἑγχεσιμαρμῆνοι, ὅ ἐστι κακὸς παρὰ δυνάμει. Eustath. Vide ad II. δ'. 242.

Ver. 189. — Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός.] Neoptolemus.

Εὖ δὲ Φιλοκτήτην, Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱὸν
 Πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτην εἰσάγαγ' ἑταῖρους,
 Οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πάντας δὲ οἳ ἔτιν' ἀπηύρα.
 Ἀτρεΐδην δὲ καὶ αὐτοὶ ἀκύνετε, νόσφιν ἑόντες,
 "Ὡς τ' ἦλθ', ὥς τ' Αἰγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
 Ἀλλ' ἦτοι κἄνος μὲν ἐπισμυγεῶς ἀπέτισεν
 "Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
 Ἀνδρὸς· ἐπεὶ καὶ κἄνος ἐτίσατο πατροφονῆα,
 Αἰγισθὸν δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
 Καὶ σὺ, φίλος, (μάλα γὰρ σ' ὄρω καλὸν τε μέγαν τε)
 Ἀλκιμος ἔσθ', ἵνα τις σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδ' α·
 "ὦ Νέστωρ Νηληϊάδῃ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
 Καὶ λῆν κἄνος μὲν ἐτίσατο, καὶ οἳ Ἀχαιοὶ
 Οἴσυσσι κλέος ἐγρὺ, καὶ ἑσσομένοισιν αἰοιδῆν.
 Αἱ γὰρ ἐμοὶ τοσσήνδε θεοὶ δύναμιν παραθέεν
 Τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγαινῆς,
 Οἷτε μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.

" Benè etiam Philocteten, Peæantis illustrem filium :

" Omnes porro Idomeneus in Cretam duxit socios,

" Qui fugerunt ex bello: pontus nempe ei nullum abstulit.

" Atridem verò et ipsi auditis, quanquam procul fitis,

" Utque venit, utque Ægisthus ei molitus est tristem mortem,

" Sed sanè ille quidem graviter luit :

" Adeò bonum, et filium interempti relictum esse

" Viri; quoniam et ille ultus est patricidam,

" Ægisthum dolosum, qui ei patrem inclytum interfecerat.

" Et tu, amice, (valde enim te video pulchrumque magnūmque)

" Fortis sis; ut aliquis tibi, et posterorum benè dicat."

Hunc autem rursus Telemachus prudens contrà allocutus est :

" O Nestor Nelide, magna gloria Achivorum,

" Et abundè ille quidem ultus est, et ei Achivi

" Deferent gloriam amplam, et posteris præconium.

" Utinam enim mihi tantam dii vim dedissent

" Ad ulciscendos procos ob injuriam molestam,

" Qui me contumeliâ afficientes perniciofa machinantur.

Ver. 194. "Ὡς τ' ἦλθ', ὥς τ' Αἰγισθος.] Vide infra ver. 263. et δ. 521.

Ver. 195. 197. 203. 206. 216. — ἀπέ-
τισεν — ἐτίσατο — Τίσασθαι — ἀπο-
τίσται. Vide ad Π. ε. 508. et δ. 116.

Ver. 196. "Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθι-
μένοιο λιπέσθαι.] Ita *Iliad.* ε. 484.

τῷ καὶ καὶ τις εἰχεται ἀνὴρ,
Γνωστὸν ἐν μεγάροις ἄριος ἀλκιστῆρα λιπέσ-
θαι.

Ibid. — καταφθιμένοιο.] Vide ad Π. β'.

Ver. 197. — κῦδος.] *Orestes.* Vide infra ver. 306. 308.

Ver. 204. — ἑσσομένοισιν αἰοιδῆν.] *Al.*
ἑσσομένοισι πύδισθαι.

Ver. 205. Αἱ γὰρ.] Vide ad Π. ε. 22. et δ. 132.

Ibid. — τοσσήνδε.] Vide ad Π. δ. 357.

Ver. 206. Τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγαινῆς.] Τὸ δὲ, "ὑπερβασίης ἀλεγαινῆς," ἀντίπρως ἐστὶ τὸ γὰρ ὄρον ἦν, "Τίσασθαι μνηστῆρων ὑπερβασίαν." *Eustath.* Atqui id multò languidius esse dictum.

Ver. 207. Οἷτε.] *Qui scilicet* —.

Ἄλλ' ἔ μοι τοῖσ'τον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὅλβον,
 Πατρὶ τ' ἐμῷ καὶ ἐμοὶ· νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμψης.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπατα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
 210 ὦ φίλ', ἐπειδὴ, ταῦτα μ' ἀνέμνησας καὶ ἔειπες,
 Φασὶ μνηστῆρας σῆς μητέρος εἵνεκα πολλὰς
 Ἐν μεγάροισ, ἀέκητι σέθεν, κακὰ μηχανάσθαι.
 Εἰπέ μοι, ἥ ἐπὼν ὑποδάμνασαι, ἥ σέ γε λαοὶ
 Ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπιστόμενοι θεῶ ὁμφῇ;
 215 Τίς δ' οἶδ', εἴ κε ποτὲ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθὼν,
 Ἡ ὅγε μῆνος ἰὼν, ἥ καὶ σύμπαντες Ἀχαιοὶ;
 Εἰ γὰρ σ' ὥς ἐδέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Ὡς τότε Ὀδυσσεὺς περικῆδετο κυδαλίμοιο,
 220 Δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοὶ.
 (Οὐ γὰρ πῶ ἴδον ὧδε θεὸς ἀναφανδὰ φιλεῦντας,
 Ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίσατο Παλλὰς Ἀθήνη.)
 Εἰ σ' ἔτῳς ἐθέλοι φιλέειν, κῆδοιτο τε θυμῷ,
 Τῷ κεν τις κείνων γε καὶ ἐκλελάθοιτο γάμοιο.

"Sed non mihi huiusmodi destinârunt dii felicitatem,
 "Patrique meo et mihi; nunc autem opus-est pati omnino."
 Huic autem respondit deindè Gerenius eques Nestor;
 210 "O amice, quandoquidem hæc me recordari-fecisti, et locutus es,
 "Aiunt procos, tuam matrem propter, multos
 "In ædibus, te invito, mala machinari.
 "Dic mihi, an lubens vinceris, an te cives
 "Odio-habent publicè, sequentes dei oraculum?
 215 "Quis scit, an aliquandò eorum violentiam ulciscatur reverterus,
 "Sive ipse solus existens, sive et universi Achivi?
 "Si enim te sic vellet amare cæcisa Minerva,
 "Quemadmodùm Ulyssis quondam supra-modum-curam-habuit gloriosi,
 220 "Populo in Trojanorum, ubi passim fumus dolores Achivi.
 "(Non enim unquam vidi usque-adeò deos manifestè amantes,
 "Quemadmodùm illi manifestè affuit Pallas Minerva.)
 "Si te adeò vellet amare, curareque in animo,
 "Tum quispiam illorum utique oblivisceretur nuptiarum."

Ver. 209. — νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμψης.]

Quod fors feret, feremus æquo animo —
 Terent. Phorm. Act. I. Scen. ii. ver. 88.

Ver. 210. & 253. — Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.] Vide suprâ ad ver. 68. et ad II. α. 175.

Ver. 211. — ἔειπες.] Al. ἔειπας. Quod idem.

Ver. 217. "Ἡ ὅγε μῆνος ἰὼν.] De istius, ὄγε, venustate, vide suprâ ad β'. 327. et ad II. γ'. 409.

Ver. 218. 221. 223. — φιλέειν — φιλεῦντας — φιλείειν.] Vide ad II. υ. 304.

Ver. 219. — περικῆδετο.] Al. περί κῆδετο.

Ver. 220. Δῆμῳ ἐνὶ Τρώων.] Vide suprâ ad α. 103.

Ver. 222. Ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίσατο Παλλὰς Ἀθήνη.] Vide ad II. κ'. 278.

Ver. 223. — ἔτῳς ἰδίλοι.] Al. ἔτῳς γ' ἰδίλοι. et αὐτῶ γ' ἰδίλοι.

Ver. 224. Τῷ κεν τις κείνων.] Ἰστίον δὲ ὅτι τὸ, τις, πολλάκις ἔχ' ἵνα δηλοῖ ἀπλῶς, ἀλλὰ πάντας, ληφθῆν ἀντὶ τοῦ, εἰς ἕκαστος. Οὕτως παρὰ Σοφοκλεῖ λέγουσιν ὁ χορὸς οἱ Σαλαμῖνοι, (Ajax, ver. 245. 247.) ὥς νῦν καιρὸς "τινὶ ποδοῖν κλοπᾶν ἀρῆσθαι" ἤγυν ἀρτι καιρὸς ἡμῖν φυγεῖν λάθρα. Οὕτω πάνταυδα ἐκλελάθοιτο τις γάμῳ ὃ ἐστὶν ἑκάστος τῶν μνηστῆρων. Eustath.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤδα·

225

ὦ γέρον, ἔγωγε τῷτο ἔπος τελέεσθαι οἶω·

Δίην γὰρ μέγα ἔειπες· ἄγῃ μὲν ἔχει· ἐκ αὖν ἔμοιγε

Ἐλπομένῳ τὰ γένοιτ', ἐδ' εἰ θεοὶ ὥς ἐθέλοισιν.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Τηλέμαχε, ποῖον σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;

230

Ῥεῖα θεὸς γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.

Βελοίμην δ' αὖν ἔγωγε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας,

Οἴκαδε τ' ἐλθέμεναι καὶ νόσιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,

Ἡ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφέσιος, ὥς Ἀγαμέμνων

ὦλεθ', ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ καὶ ἧς ἀλόχοιο.

235

Ἄλλ' ἦτοι θάνατον μὲν ὁμοῖον ἐδὲ θεοὶ περ

καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὅππότε κεν δὴ

Μοῖρ' ὀλοὴ κατέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤδα·

Hunc autem rursus Telemachus prudens contrā allocutus est;

225

"O senex, nunquam hunc sermonem perfectum iri existimo:

"Nimis enim magnum dixisti; stupor me tenet; non mihi

"Speranti ea contingerent, neque si dii sic vellent."

Hunc verò rursus allocuta est dea cæcisa Minerva;

"Telemache, quale tibi dictum effugit septum dentium?

230

"Facile Deus, si quidem voluerit, etiam è-longinquo virum servaverit.

"Mallem verò ego etiam dolores multos passus

"Domum redire, et reditū diem videre,

"Quàm reverſus perire propriā-in-domo; uti Agamemnon

"Periit, Ægisthi dolo et suæ uxoris.

235

"Verūm enimverò mortem omnibus-æquè-gravem neque dii ipsi

"Etiam ab amato viro possunt arcere, quodocunque tandem

"Fatum perniciosum corripuerit longum-somnum-adferentis mortis."

Hunc autem rursus Telemachus prudens contrā allocutus est;

Ver. 227. — ἐκ αὖν ἔμοιγε.] *Al.* ἐδ' αὖν ἔμοιγε.

Ver. 230. Τηλέμαχε, ποῖον.] Edidit Barnesius de suo, Τηλέμαχος, ποῖον. Minus rectè. Vide ad *Il.* α. 51.

Ver. 231. Ῥεῖα θεὸς γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.] Ita *Æschylus*;

—— κλύει δὲ καὶ πρόσθεν ὦν θεός.

Eumenid. ver. 297.

Nec dissimiliter de Diis *Orprianus*;

Τηλόθεν ἰγγυς ἰόντις ———.

Halientic. Lib. II. ver. 8.

Ver. 236. Ἄλλ' ἦτοι θάνατον μὲν ὁμοῖον.]

Τὸν ὁμοῖος ἐπὶ πάντας κατὰ φύσιν ἐρχόμενον.

Schol. Ἰεῖον δὲ, ὅτι ὁ Ποιητὴς πανταχῶς τὸ

Ὅμοῖον ἐπὶ τῷ φάβῳ λαμβάνει· οἷον ———

"Ἀλλὰ σε γῆρας τέρεος ὁμοῖον" καὶ, "Ἄλλ'

"ἦτοι θάνατον μὲν ὁμοῖον, ἐδὲ θεοὶ περ καὶ

"φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν." *Schol.*

ad *Il.* γ. 315.

Ibid. — θάνατον μὲν — ἐδὲ θεοὶ περ καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν.]

Infernis neque enim tenebris Diana pudicum

Liberat Hippolytum.

Horat. Carm. lib. IV. Od. vii. 25.

Ver. 237. — ὅππότε κεν δὴ Μοῖρ' ὀλοὴ κατέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.]

Stat sua cuique dies ———.

Æn. X. 467.

Ὅππότε πρῶτα θάνατος, ἀνάσσει ἐν χροῶν καίῳ

Εὐδομος εὖ μάλα μακρὸν ἀτρεμονα νήρετος ὕπνον. *Mosch. Idyll. III. 108.*

"Stat quidem terminus nobis, ubi illum inexorabilis fatorum necessitas fixit."

Senec. Epist. 101.

Ibid. — ὅππότε κεν δὴ.] Vide ad *Il.* γ.

433. et 504.

Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγόμεθα, κηδόμενοι περ· 240
 Κείνῳ δ' οὐκ ἔτι νόσος ἐτήτυμος, ἀλλὰ οἱ ἤδη
 Φρέσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον κ' κῆρα μέλαιναν.
 Νῦν δ' ἐθέλω ἔπος' ἄλλο μεταλλῆσαι κ' ἔρυσθαι
 Νέστωρ· ἐπεὶ περίοιδε δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων·
 Τρεῖς γὰρ δὴ μιν φασὶν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν· 245
 Ὡς τε μοι ἀθανάτοισι ἰνδάλλεται εἰσορᾶσθαι.
 ὦ Νέστωρ Νηληϊάδῃ, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπε,
 Πῶς ἔθαν' Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων;
 Πῦ Μενέλαος ἦν; τίνα δ' αὐτῷ μῆσαι ὄλεθρον
 Αἰγισθος δολόμητις; ἐπεὶ πτάνε πολλὸν ἀγέω. 250
 Ἥ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιῶν, ἀλλὰ πῃ ἄλλη

“Mentor, ne amplius hæc differamus, mæsti licet:

240

“Illi verò non amplius reditus verus, sed ei jam

“Moliti sunt immortales mortem et fatum atrum.

“Nunc verò volo rem aliam inquirere et interrogare

“Nestorem, quoniam novit jura et prudentiam præ aliis:

“Ter enim jam ipsum dicunt imperâsse sæculis virorum,

245

“Adeò mihi immortalibus similis-videtur aspectu.

“O Nestor Nelide, tu verò verum dic:

“Quomodo mortuus est Atrides latè-imperans Agamemnon?

“Ubi Menelaus erat? Quam verò illi machinatus est mortem

“Ægisthus dolofus? quoniam occidit se multò præstantiorem.

250

“Annon in Argo erat Achæico Menelaus? an alicubi alibi

Ver. 240. — μηκέτι ταῦτα λεγόμεθα.] Vulgati habent λεγόμεθα. Barnesius verò ex uno MS. et ex Edit. Vet. edidit λεγόμεθα. Quod et Homero usitatus. Vide infra ad v. 296. item ad II. v. 292. et v. 244. Eustathius tamen hic in commentario λεγόμεθα legit.

Ver. 242. — θάνατον κ' κῆρα μέλαιναν.] Vide infra ad v. 241.

Ver. 245. Τρεῖς γὰρ δὴ μιν φασὶν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν.]

Τῷ δ' ἤδη δύο μιν γινώσκουσιν ἀνθρώπων Ἐφείαδ', οἱ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφην ἠδ' ἐγένοντο

Ἐν Πύλῳ ἡσάβην, μετὰ δὲ τριτάτοιςιν ἄνασσιν. Iliad. α. 250.

Ver. 247. 248. ὦ Νέστωρ — Πῶς ἔθαν' Ἀτρεΐδης ὦς.] Τοῖς δὲ προσέειπαι, καὶ μὴδὲν ἢ διήγησιν ἢ προσέειπαι, πάντως οἱ ἐρωτῶντες χαρίζονται κ' αὐτοῖσι βυλομένους. ὦ Νέστωρ Νηληϊάδῃ, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπε, Πῶς ἔθαν' Ἀτρεΐδης; — Πῦ Μενέλαος ἦν; — Ἥ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιῶν; — πολλὰ ἐρωτῶν ἅμα κ' πολλῶν λόγων ἀφορμὰς προσέειπεν. ἔχ, ἄσπερ ἐνίοι, συλλέγουσιν εἰς τὸ ἀναγκαῖον αὐτὸ, κ' συνελκύνουσιν τὰς ὑποκρίσεις, ἀφαιρῶνται τῆς γυροπονεῖας διατριβῆς τὸ ἥδιον. Plutarch. Symposiac. lib. II. Probl. i. “Si verò et senex præfens est; habes occasionem quā plu-

rimum illi contulisse videaris, si eum interrogares vel quæ ad illum omnino non pertinent: est enim huic ætati loquacitas familiaris. Hæc sciens Homerus, quandam congeriem simul interrogationum Nestori fecit offerri:

“ὦ Νέστωρ Νηληϊάδῃ, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπε·

“Πῶς ἔθαν' Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων;

“Πῦ Μενέλαος ἦν; —

“Ἥ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιῶν; —

“Tot loquendi femina interrogando concessit, ut pruritus senectutis expleret. “Et Virgilianus Æneas, gratum se ad omnia præbens Evandro, varias illi (Æn. VIII. 311.) narrandi occasiones ministrat. Neque enim de unâ re aut alterâ requirit,

“— sed singula latus

“Exquiratque, auditque virum monumenta priorum.

“Et Evander consultationibus captus scitis quàm multa narraverit.” Macrob. lib. VII. cap. 2.

Ibid. — εὐρυκρείων.] Vide ad II. α. 102.

Ver. 251. Ἥ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιῶν;] Ἀχαιῶν γὰρ τὸν Φιδίωτας φασὶ συστατὶςθῆναι Πίλοπτι εἰς τὴν Πελοπόννησον, εἰκῆσαι τὴν Λακωνικὴν τοσούτον δ' ἀριτῇ διτιγχεῖν, αἶτι

Πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ δὲ θαρσύνῃσας κατέπεφνε ;
 Τὸν δ' ἡμέλειτ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·
 Τοίγαρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθεία πάντ' ἀγορεύσω.
 Ἦτοι μὲν τόδε κ' αὐτὸς οἶσαι, ὥς κεν ἐτύχθη·
 Εἰ ζῶντ' Αἰγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
 Ἀτρεΐδης, Τροίηθεν ἰὼν, ξανθὸς Μενέλαος·
 Τῷ κε οἱ εὖδ' ἐθανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
 Ἀλλ' ἄρα τὸν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
 Κείμενον ἐν πεδίῳ ἐκὰς ἄστρος· εὖδ' κε τις μιν
 Κλαῦσεν Ἀχαιῶδων· μάλα γὰρ μέγα μῆσατο ἔργον.
 Ἡμεῖς μὲν γὰρ κῆθι πολέας τελέοντες αἰέθλας
 Ἡμεῖς· ὁ δ' εὐκηλος μυχῶ Ἀργεῖος ἱποβότοιο

255

260

"Errabat apud homines, ille verò sumpto-animo interfecit?"

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor;

"Profectò ego tibi, fili, vera omnia dicam.

"Sanè quidem hoc ipse suspicèris, quemadmodum evenierit:

"Si viventem Ægisthum in ædibus deprehendisset

"Atrides, è Trojâ profectus, flavus Menelaus;

"Sanè ei neque mortuo fusilem terram superfudissent;

"Sed certè canesque et aves comedissent

"Jacentem in campo procul ab urbe; neque ulla ipsum

"Deplorasset Achivarum: valdè enim ingens molitus est facinus.

"Nos etenim illic [in Trojâ] multa obeuntes certamina,

"Sedebamus; ille verò securus in secessu Argi equos-pascantis

255

260

τὴν Πηλοπόννησον, ἐκ πολλῶν ἤδη χρόνων Ἀργεὺς λαβόμενος, τότε Ἀχαιῶν Ἀργεὺς λελθὼναι καὶ εἰ μόνον γε τὴν Πηλοπόννησον, ἀλλὰ καὶ ἰδίως τὴν Λακωνικὴν αὐτῷ προσαγορευθῆναι τὸ γυν τοῦ Ποιητῆ, "Πῦ Μινίλα" ἔην; "Ἡ δὲ Ἀργεῖος ἦν Ἀχαιῶν;" δειχθῆναι τινὲς οὕτως; Ἡ οὐκ ἦν ἐν τῇ Λακωνικῇ; Strabo, Geograph. lib. VIII. Et paulò inferiùs; τὴν γυν ὀνομαζομένην τοῖς ἰσχυροῖς διατίλλῃσιν τὴν μὲν Θεσσαλίαν Πηλοπόννησον Ἀργεὺς καλῶν τὴν δὲ Πηλοπόννησον "Ἡ δὲ Ἀργεῖος ἦν Ἀχαιῶν;" σημαίνειν ἐνταῦθα, ὅτι καὶ Ἀχαιοὶ ἰδίως ὀνομάζοντο οἱ Πηλοποννήσιοι κατ' ἄλλην σημασίαν.

Ibid. — Ἀχαιῶν. Al. Ἀχαιῶν.

Ver. 258. — εὖδ' ἐθανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν.]

Ἦς ἔτις ἀμφὶ σῶμ' ὕγρην θήσκει κόιν.

Euripid. Phœniss. ver. 1658.

Ἐστὶν [νόμος] ἐπὶ τοῖς ἱεροῦλοις καὶ προδόταις, ἵαν τις ἢ τὴν πόλιν προδοῦναι, ἢ τὰ ἱερὰ κλέψῃ, κερδίζοντα ἐν δικαστηρίῳ, ἂν καταγινώσκῃ, μὴ ταφῆναι ἐν τῇ Ἀστυκῇ. Xenophon, Ἑλληνικῶν, lib. I. haud longè à fine.

Ver. 259. — ἄρα.] Ut cadaveribus insculptis fieri solet —.

Ibid. — κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν.]

Vol. I.

canibus data præda Latinis, Alitibusque jaces —. Æn. IX. 485.

Ver. 260. — ἐκὰς ἄστρος.] Al. ἐκὰς Ἀργεῖος. Minus rectè.

Ver. 262. Ἡμεῖς μὲν γὰρ.] Refertur istud γὰρ non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantèr reticetur: "At res alitèr accidit, Nos ENIM ἔχ." Vide ad Il. i. 22.

Ibid. — πολέας.] Enuntiabatur ac si scriptum esset πολλὰς.

Ver. 263. — ὁ δ' εὐκηλος μυχῶ Ἀργεῖος.] Ad hunc locum citat ex Ovidio Spondanus;

"Quæritur Ægisthus quare sit factus
 "adulter?"

"In promptu causâ est, desidiosus erat.

"Pugnabant alii tardis apud Ilion armis,

"Quò tulérat vires Græcia tota suas.

"Sive operam bellis vellet dare, nulla

"gerebat,

"Sive foro, vacuum litibus Argos erat.

"Quod potuit, fecit; nè nil ageretur,

"amavit. ["manet.

"Sic venit ille puer, sic puer ille

[Ovid. de Remed. Amor. ver. 161. 168.

Ubi notandum versus 161. 164. 167. paulò

aliter, quàm hic citantur, legi.] "Hic

"ergò Ægisthus, (inquit idem Spondanus)

M

Πόλλ' Ἀγαμεμνονέην ἄλοχον δέλγεσθ' ἐπέεσσιν·
 Ἥ δ' ἦτοι τοπρὶν μὲν ἀναίνετο ἔργον ἀεικὲς
 Δῖα Κλυταιμνήστῃ, (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι·
 Πὰρ γὰρ ἦν καὶ αἰδοῦς ἀνὴρ, ὃ πόλλ' ἐπέτελλεν
 Ἀτρεΐδης, Τροίηνδε κίων, εἰρυσθαὶ ἄκοιτιν.)
 Ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,
 Δὴ τότε τὸν μὲν αἰδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην,
 Κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἔλαρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
 Τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλεσαν ἀνήγαγεν ὄνδε δόμονδε.

265

270

" Multum Agamemnoniam uxorem demulcebat verbis :

" Et sanè primò quidem abnuebat facinus indignum

265

" Nobilis Clytemnestra ; (mente enim utebatur bonâ :

" Aderat enim et cantor vir, cui plurimum mandabat

" Atrides, ad Trojam proficiscens, servare uxorem.)

" Sed cum jam ipsum [*Ægisthum*] fatum deorum irretivit ut-domaretur,

" Tum verò cantorem quidem ductum in insulam desertam,

270

" Dereliquit avibus capturam et prædam fieri ;

" Ipsam verò volens volentem duxit suam in domum.

" cum ad bellum Trojanum non esset profectus, proinde otiosam vitam viveret, in hoc impium facinus delapsus est ; quod indicat Nestor, cum ait ; Nos quidem apud Trojam variis exercebamur certaminibus et præliis, quibus omnis libidinum ansa præcidi solet : at hic *Ægisthus* nullis negotiis implicitus, facile Clytemnestræ pudicitiam attentavit." Verum, ut opinor, vox "εὐκλος" non tam desidiosum *Ægisthum* indicat ; sed eam potius habet vim ; nempe *Ægisto*, absentibus Atridis, Clytemnestræ liberè et sine metu ambiendæ copiam esse datam. Vide infra ad ζ. 479. et ad II. α. 554.

Ibid. ———— μυχῷ Ἀργεῖος.] Τῷ ἰσωτάτῳ μίρει τῷ Ἀργεῖος. *Schol.*

——— vasto submotâ recessu.

Æn. VIII. 193.

Ver. 264. ———— δέλγεσθ'.] Vide ad II. β. 221. et ι. 84.

Ver. 266. ———— φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι.] Ἐν μὲν ἔν τέτοις τῇ φρονήσει τὴν τῷ σωφρονεῖν αἰτίαν ἀποδίδωσιν. *Plutarch. de audiend. Poëtis.*

Ver. 267. Πὰρ γὰρ ἦν καὶ αἰδοῦς ἀνὴρ.] Τὸ γὰρ ἀρχαῖον οἱ αἰδοῖσι φιλοσόφου τάξιν ἐπέχον. *Schol.* Σωφρονεῖν δὲ τί ἦν τὸ τῶν αἰδῶν γένος, καὶ φιλοσόφων διάδοσιν ἐπέχον. Ἀγαμέμνων γὰρ τὸν αἰδῶν καλῶς λέγει τῇ Κλυταιμνήστῃ φύλακα, καὶ παραινετῆρα τινὰ ὅς πρῶτον μὲν αἰστὰς γυναικῶν διοχόμενος, ἐνδεῶς τινὰ φιλοφρονεῖν ὡς καλοκαστρίαν εἶτα διακριτῇ παρέχων ἡδονῶν, ἀπὸ τῆς τῇ διάνοιαν φαύλων ἐπινοῶν. Διὸ Ἀλγισθὸς ἔ πρότερον διέφθειρε τὴν γυναῖκα,

πρὶν τὸν αἰδῶν ἀποκτεῖναι ἐν νήσῳ ἐρήμῃ. *Athenaus, lib. I. cap. 12.* Καὶ Ὀμηρὸς δὲ τὰς αἰδοῦς σωφρονεῖν ἀρετῇ, κατὰ τὴν τῇ Κλυταιμνήστῃ φύλακα, "——— ὦ πόλλ' ἐπὶ τειλλεῖ Ἀτρεΐδης, Τροίηνδε κίων, εἰρυσθαὶ ἄκοιτιν." Τὸν τι Ἀλγισθὸν ἔ πρότερον αὐτῇ περιγενέσθαι, πρὶν ἢ "Τὸν μὲν αἰδῶν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην, Κάλλιπεν τὴν δ' ἐθέλσαν ἀνήγαγεν ὄνδε δόμονδε." *Strabo, Geograph. lib. I.*

Ver. 269. Ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι.] Tres hujus loci accipiendi rationes affert *Eustathius*. "Ἡ γὰρ λέγει, ὅτι μοῖρα ἦν θανεῖν τὸν αἰδῶν ἢ, ὅτι ἐχρῆν ἀποθανεῖν τὸν Ἀλγισθὸν ἢ, ὅτι μοῖρα ἦν, τὴν Κλυταιμνήστῃ ὑπὸ τῷ Αἰγισθῷ γενέσθαι ὃ καὶ κριτῆρον διὰ τὸ δαμῆναι ἂν ἢ ὃ γάμοις γίνεσθαι, δάμοις τὸν ἄν. Postremam harum expositionum in versione secutus est *Barneſius* ; Mihi verò secunda verior videtur explicatio ; scilicet ut hoc de *Ægisto* intelligatur ; tum quia hoc modo aptius congruet id quod sequitur, "Δὴ τότε τὸν μὲν αἰδῶν ἄγων — Τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλσαν ἔσθαι." tum quia hæc mihi vocum "μοῖρα" et "δαμῆναι" magis propria videtur significatio :

ὦ μοι ἰγὼν, ὅτι μοι Σαρπηδόνα φίλτατον ἀνδρῶν

Μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μινωιδάδαο δαμῆναι. *Iliad.* π. 433.

ὦ φίλοι, αἱ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι. ε. 421.

Ver. 271. Κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἔλαρ.]

Alitibus linquere feris — *Æn.* X. 559.

Vide et suprà ad *ver.* 259. Cæterum no-

Πολλὰ δὲ μῆρ' ἔκχευε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς·
 Πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆψεν, ὑφάσματα τε, χρυσὸν τε,
 Ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ ἔποτε ἔλπετο θυμῷ. 275
 Ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν Τροίηθεν ἰόντες,
 Ἀτρεΐδης κ' ἐγὼ, φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν·
 Ἀλλ' ὅτε Σένιον ἱρὸν ἀφικόμεθ', ἄκρον Ἀθηνῶν,
 Ἐνθα κυβερνήτην Μενελάου Φοῖβος Ἀπόλλων
 Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιοχόμενος κατέπεφνε, 280
 Πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεύσης νηὸς ἔχοντα,
 Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
 Νῆα κυβερνῆσαι, ὁπότε σπέρχοιεν αἰελλαι.
 Ὡς ὁ μὲν ἔνθα κατίσχετ', ἐπειγόμενος περ ὁδοῖο,
 Ὅφρ' ἔταρον θάπτοι, κ' ἐπὶ κτέρεα κτερίσειεν. 285
 Ἀλλ' ὅτε δὴ κ' κῆνος, ἰὼν ἐπὶ οἶνοπα πόντον

" Multa autem femora adolebat deorum super sacra altaria;
 " Multaque donaria fuspendit, textiliaque, aurumque,
 " Perfecto magno opere, quod nunquam sperasset in animo. 275
 " Nos quidem simul navigabamus à Trojâ profecti,
 " Atrides [*Menelaus*] et ego, amicè affecti invicem :
 " Sed cum ad Sunium sacrum pervenissemus, promontorium Athenarum,
 " Illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo
 " Suis mitibus telis aggrediens occidit, 280
 " Clavum in manibus currentis navis tenentem,
 " Phrontin Onetoridem ; qui vincebat genus hominum
 " In nave gubernandâ, quoties ingruebant procellæ.
 " Sic ille quidem illic detentus est, deproperans licet iter,
 " Ut focium sepeliret, et inferias ei ferret. 285
 " Sed quando jam et ille, profectus super obscurum pontum

tandum versum hunc et sequentem apud
Strabonem (loco suprâ ad *ver.* 267. citato)
 in unum contractos, hoc modo ;

Κάλλιπ' τὴν δ' ἰδίλυσαν ἀνήγαγεν ὄνδε δό-
 μοιδ.

" Sed in *vet. Cod.* (inquit *Casaubonus* in an-
 notationibus ad eundem *Strabonis* locum)
 " locus ita legebatur ut extat apud *Poëtam*.

Ver. 274. Πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆψεν.]
 Ἀγάλματ' αὖτε παρὰ μὲν τοῖς ὑπερον, τὰ ξάνα·
 παρὰ δὲ τῇ Ποιητῇ, τὰν ᾧ τις ἀγάλλεται· ὡς
 κ' ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα φανῆται. Διὸ εἰπὼν ἀ-
 γάλματα, ἰπάγει " ὑφάσματ' αὖτε χρυσὸν τε." *Eustath.*
 Sic infrâ *ver.* 438. *hujus libri*;

—— ἢ ἀγαλμα θεῶν κ' ἐχάρητο ἰδῶσα.
 Et *γ.* 601.

—— ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ

Ἐνθάδε λείψω ἀγαλμα ———.

Ver. 275. — ἔλπιτο.] Edidit *Barne-*
sius ἔλπιτο, nullâ idoneâ ratione.

Ver. 278. — Σένιον.] Ἀκρωτήριον τῆς
 Ἀττικῆς. *Schol.*

Ver. 279. — Φοῖβος Ἀπόλλων.] Vide
 ad *Il.* α. 43. et 75.

Ver. 280. Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιοχό-
 μενος κατέπεφνε.] "Ὅρα δὲ ὅτι κ' ἐν τῇ Ὀδυσ-
 σείᾳ τὸς τῶν ἀνδρῶν αἰφνιδίως θανάτους Ἀπόλ-
 λωνι ἀνατίθην· ἐν δὲ τοῖς ἔξῃς, Ἀρτίμιδι τὸς
 τῶν γυναικῶν· ὃ ἐστὶν ἡλίῳ κ' σελήνῃ. *Eustath.*
 Vide ad *Il.* ε'. 59. et α. 605. 606. item
 infrâ ad α. 409.

Ibid. — ἀγανοῖς βελέεσσιν.] Ita edidit
Barnesius ex *Iliad.* α. 759. atque ita hîc in
 commentario legit *Eustathius*. *Vulgg.* ἀγα-
 νοῖσι βέλεισιν.

Ver. 281. Πηδάλιον μετὰ χερσὶ —
 ἔχοντα.]

—— clavumque affixus et hærens
 Nusquam amittebat ———. *Æn.* V. 852.

Ver. 282. — ἐκαίνυτο.] Vide ad *Il.*
 γ'. 260.

Ver. 283. — σπέρχοιεν.] *Al.* σπέρχωσιν.

Ver. 285. 289. — κτερίσειεν —
 Ἐφράσατο.] Vide ad *Il.* α. 140.

Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι, Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
 Ἴξε δ' ἔων, τότε δὴ συγερῇν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
 Ἐφράσατο, λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' αὐτμένα χεῦε,
 Κύματα τε τροφόντα, πελώρια, ἴσα ὄρεσσιν.
 Ἐνθα διατμήξας, τὰς μὲν Κρήτη ἐπέλασσε,
 Ἦχι Κύδωνες ἔναιον, Ἰαρδάνε ἀμφὶ ῥέεθρα.
 Ἐσὶ δὲ τις λισσὴ, αἰπῆα τε εἰς ἄλλα πέτρη,
 Ἐσχατιῇ Γόρτυνος, ἐν ἡεροιδεῖ πόντῳ.
 Ἐνθα Νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαῖον ῥίον ὠθεῖ
 Ἐς Φαισὸν· μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ἀποέρχεται.

299

295

" In navibus cavis, Malearum montem excelsum
 " Pervenit currens, tum verò invisum iter late-sonans Jupiter
 " Destinavit : stridorumque ventorum flatum immisit,
 " Fluctusque tumidos, ingentes, aequales montibus.
 " Illic disjunctis navibus, has quidem Cretæ admovit ;
 " Ubi Cydones habitabant, Jardani circa fluenta.
 " Est autem quædam lævis, excelsaque in mare petra,
 " Ad fines Gortynis, in obscuro ponto :
 " Huc Ausfer ingentem fluctum ad sinistrum promontorium pellebat
 " In Phæstum : parvulus autem lapis ingentem fluctum impedit.

299

295

Ver. 287. — Μαλειάων ὄρος.] Τὴν Μαλειὸν λίγην, τὸ ἀκρωτήριον τῆς Λακωνικῆς.

Schol.

Ver. 288. — τότε δὴ συγερῇν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς.] Ὁ ἴσιν ὁ Ἄηρ. Eustath.

Ibid. — εὐρύοπα Ζεὺς.] Vide ad II. α. 175.

Ver. 289. — λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' αὐτμένα χεῖε.] Eustathius in commentario legit, λιγέων ἀνέμων ἐπ' αὐτμένα χεῖας.

Ver. 290. Κύματα τε τροφόντα — ἴσα ὄρεσσιν.]

— insequitur cumulo præruptus aque mons. Æn. I. 108.

Ibid. — τροφόντα.] Ἀλ. τροφόντα et τροφόντο.

Ver. 291. & 300. — ἐπέλασσε.] Vide ad II. ν. 1.

Ver. 292. — Κύδωνες.] Ἐδνῶ Κρήτης, καὶ Κυδωνίς, πόλις Κρήτης, ποταμὸν ἔχουσα Ἰαρδανον. Schol.

Ver. 293. Ἐσὶ δὲ τις λισσὴ.] Λεῖα πέτρα ἢ κατὰ μεταπλασμὸν, εἶπεν τὸν νῦν καλύμεινον παρὰ τοῖς Κρησὶ, σὺν τῷ "β," βλίσση. Ἐσὶ δὲ ἀκρωτήριον τῆς Γορτυνίας· ὅθεν Κρήτης σὺν τῷ "ν" γράφει Λισσιν. Schol.

Ver. 295. Ἐνθα Νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαῖον ῥίον ὠθεῖ.] " Fluctus, qui flante Aquilone maximi et creberrimi excitantur, simul ac ventus posuit, sternuntur et consilaccescunt, et mox esse fluctus desinunt. At non idem fit flante Austro vel Africo : quibus jam nihil spirantibus,

" undæ tamen factæ diutius tument ; et à
 " vento quidem jamdudum tranquillæ sunt,
 " sed mare est etiam atque etiam undabun-
 " dum. — Id autem ipsum, quod dici-
 " mus, ex illis quoque Homericis versibus,
 " si quis non incuriosè legat, adminiculari
 " potest ; nam de Austri flatibus ita scripsit ;
 " Ἐνθα Νότος πόντοιο κλυδωνὰ εἰς λαάν
 " ὠθεῖ.

" Contrà autem de Boreâ, quem Aquilonem appellamus, alio dicit modo : (In-
 " frà i. 296.)

" Καὶ Βορέης αἰθρηγενίτης, μέγα κῦμα κυ-
 " λινδαν.

" Ab Aquilonibus enim, qui alti supernique sunt, fluctus excitatos quasi per pro-
 " na voluit dici ; ab Austris autem iis, qui humiliores sunt majori vi quâdam
 " propelli fursum, atque rursus subjici." Gellius, lib. II. cap. 30.

Ibid. — μέγα κῦμα ποτὶ σκαῖον ῥίον ὠθεῖ.] Apud Gellium, loco jam citato, πόντοιο κλυδωνὰ εἰς λαάν ὠθεῖ. Ἀλ. περὶ σκαῖον.

Ver. 296. — Φαισὸν.] Ἀκρωτήριον τῆς Γορτυνίας. Schol.

Ibid. — μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ἀποέρχεται.] Τὸ γὰρ ὑπὸ τῷ Νότῳ κῦμα τὴν Φαισὸν ἂν ἐποία ἀλίμεινον, εἰ μὴ προπέμειν· ὁ λίθος ἐκώλυνεν ἐντὸς μέγα γίνεσθαι κῦμα, προκαταγενόμενον περὶ αὐτὸν τῶν κυμάτων. Γράφεται ἔ, " Μαλίῳ δὲ λίθῳ." Μάλεον γὰρ ὀνομάζεται πρὸ τῷ Φαισίῳ λιμῆος ἀκρῶς τήριον. Schol.

Αἱ μὲν ἄρ' ἐνδ' ἦλθον, σπεδῇ δ' ἤλυζαν ὄλεθρον

Ἄνδρες, ἀτὰρ νῆας γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαζαν

Κύματ'· ἀτὰρ τὰς πέντε νέας κυανοπρωρείας

Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρον ἄνεμος τε καὶ ὕδωρ.

300

Ὡς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,

Ἥλᾱτο ζῦν νηυσὶν ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.

Τόφρᾳ δὲ ταῦτ' Αἰγισθος ἐμήσατο οἴκοι λυγρὰ,

Κτείνας Ἀτρεΐδην· δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ.

Ἐπτάετες δ' ἦνασσε πολυχρῦσοιο Μυκῆνης·

305

Τῷ δὲ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἤλυθε δῖος Ὀρέσσης

Ἀψ' ἀπ' Ἀθηναίων, κατὰ δ' ἔκτανε πατροφονῆα,

Αἰγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.

Ἦτοι ὁ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον Ἀργείοισιν

Μητρὸς τε συγερῆς καὶ ἀνάλκιδος Αἰγίσθοιο·

310

“ Hæ quidem huc venerunt; vix autem effugerunt mortem

“ Viri: at naves sanè ad saxa fregerunt

“ Fluxus: cæterùm quinque naves cæruleis-proris

“ Ægypto admovit ferens ventusque et unda.

300

“ Sic ille quidem ibi plurimum victum et aurum congregans,

“ Errabat cum navibus apud alterius-linguæ homines.

“ Intereà verò ista Ægisthus molitus est domi tristitia,

“ Occiso Atridâ: subactus autem est populus sub illo.

“ Septennio verò is imperavit divitibus Mycenis:

305

“ Octavo verò anno ei in-perniciem venit nobilis Orestes

“ Rursus ab Athenis; occidit autem patris-interfectorem,

“ Ægisthum dolofum, qui illi patrem inclytum-interfecerat.

“ Atque hic cùm hunc occidisset, dedit cænâ-sepulchralem Argivis

“ Matrifque invisæ et imbellis Ægisthi:

310

Ver. 297. — ἄρ.] Non hic vacat istud ἄρ'. Sententiam enim coniecit cum eo quod præcessit ver. 291. “ — τὰς μὲν Κρήτη Ὑς.”

Ver. 298. — σπιλάδεσσιν.] Παραλίαις πέτραις, παρὰ τὸ ἱσπιδῶσθαι ἢ ταῖς κατὰ θάλασσαν περιέλημέναις ἐν ὀλίγῳ ὕδατι. Schol.

Ver. 300. Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε.] “ Du temps d’Homere le fleuve d’Egypte n’avoit pas encore le nom de Nil, et n’ étoit connu que sous le nom d’ Egyptus. — Ce nom de Nil qui n’a pas été connu d’Homere, l’a été d’Hesiode; et c’est un argument qu’on peut ajouter à ceux qu’on a d’ailleurs, pour prouver qu’ Hesiode vivoit après Homere.” Dacier. Vide infra ad δ. 581.

Ver. 301. Ὡς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον.] Καὶ γὰρ ἀνέσιοι διαβρίσαι κατίσχον αὐτὸν ὑπὸ θυσπλοίας — καὶ ἐκείσοι χρηματισμῷ χάριν. Φησὶ γὰρ ὁ Νέστωρ, “ Ὡς ὁ μὲν, ἔνθα πολὺν

βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων, Ἥλᾱτο ζῦν νηυσὶ —” Strabo, Geograph. lib. I.

Ver. 302. — ἐπ' ἀλλοθρόους.] Αἱ κατ' ἀλλοθρόους.

Ver. 304. — δέδμητο.] Vide ad II. γ. 492.

Ver. 305. — ἦνασσε.] Vide ad II. ε'. 172.

Ver. 306. 415. & 441. — ἤλυθε.] Vide supra ad β'. 262. et ad II. α. 37.

Ver. 307. Ἀψ' ἀπ' Ἀθηναίων.] Ὅπου ἱπαιδεύετο. Schol. Αἱ Αἰψ' ἀπ' Ἀθηναίων. Αἱ Ἀψ' ἀπὸ Φωκίων.

Ver. 308. — ὃς οἱ.] Αἱ. ὁ οἱ.

Ver. 309. — δαίνυ.] Quâ analogiâ ex δίδωμι fit ιδίδων, ιδίδως, ιδίδω eadem ex δαίνυμι fit ἰδαίνυν, ἰδαίνυς, ἰδαίνυ. Vide ad II. γ'. 260. et ἰ. 70.

Ver. 310. Μητρὸς τε συγερῆς.] Φέδειλαι διὰ τούτων Ὀρέσση; τὸ μὲν γὰρ εὐφημότερον ἐποίησιν, ὅτι ἔθαψε τὴν μητέρα, τὸν δὲ θάνατον παρσιώπησιν. Schol.

Αὐτῆμαρ δὲ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσα οἱ νέες ἄχθος ἄεραν.

Καὶ σὺ, φίλος, μὴ δητὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο,

Κτήματα τε προλιπὼν, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν

Οὕτω ὑπερφιάλης· μὴ τοι κατὰ πάντα φάγωσι

315

Κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηῦσιν ὁδὸν ἔλθης.

Ἄλλ' ἐς μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἄνωγα

Ἐλθεῖν· κῆνος γὰρ νέον ἄλλοθεν εἰλήλασθαι

Ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν ἔκ' ἐλποίτο γε θυμῷ

Ἐλθέμεν, ὅντινα πρῶτον ἀποσφύλωσιν ἄελλαι

320

Ἐς πέλαγος μέγα τοῖον· ὅθεν τε περ' ἐδ' οἰωνοὶ

Αὐτόετες οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τέ, δαινὸν τε.

Ἄλλ' ἴθι νῦν, σὺν νηὶ τε σῇ καὶ σοῖς ἐτάροισιν·

Εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,

Πὰρ δὲ τοι υἱὲς ἐμοὶ, οἳ τοι πομπῆς ἔσονται

325

Ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.

"Eodem verò die ei supervenit bello strenuus Menelaus,

"Plurima bona ducens, quantum scilicet ei naves onus ferre-poterant.

"Et tu, amice, nè diutius à domo longè erres,

"Bonisque relictis virisque in tuis ædibus

"Adeò superbis; nè tibi omnia devorent

315

"Bonis divisis, tu verò vanum iter feceris.

"Sed ad Menelaum quidem ego adhortor et jubeo te

"Proficisci; ille enim nupèr aliundè venit

"Ex iis hominibus, undè non speraret in animo

"Se-restitutum, quemcunque primùm abegerint procellæ

320

"In pelagus tam vastum: unde utique nec aves

"Intra annum venire possunt, quoniam ingens, horrendumque.

"Sed ito nunc, cum nave tuâ et tuis fociis:

"Sin velis terrestri-itinere, aderit tibi currusque et equi,

"Aderunt tibi etiam filii mei, qui tibi duces erunt

325

"Ad Lacedæmonem nobilem, ubi flavus Menelaus.

Ver. 311. — βοὴν ἀγαθὸς.] Vide ad II. β'. 408.

Ver. 316. — σὺ δὲ τηῦσιν ὁδὸν ἔλθης.] Sic infra Odysf. ε. 13.

— σὺ δὲ τηῦσιν ὁδὸν ἔλθης.

Item Hymnus in Apollinem, ver. 540.

ἢ τι τηῦσιον γ' ἴππος ἴσταιται, ἢ τι ἔργον.

Et Theocritus, Idyll. XXV. 229.

Καὶ βάλλιν ἄσσαν ἰόντος ἀριστερὸν ἐς κινῶνα
Τηῦσιος· ἔ γάρ τι βέλος διὰ σαρκοῦ ἔλισθεν.

Porro de voce Τηῦσιος, ita Mericæ Casaubonus; "Τηῦσιος vox Homérica —

"Grammaticis non parum molestiæ creavit. Fuerunt qui ἀρχαῖον alii qui βλα-

"βερὸν, καὶ περιβόητον exponerent. Eustath.

"proprie ὕγρον significare vult. Sed omnes tamen in eo consentiunt pro μάταιον ab Homero usurpari: Ita certè Odysf. γ'. et δ. sed et in Hymno quo Apollinem celebrat, ubi τηῦσιον opponitur τῷ ἔργῳ. "Et sanè hæc est vera et genuina verbi significatio." De nuperâ Homeri Editione, Dissertat. I. Et Scholiastæ ad hunc locum τηῦσιον exponit ματαίαν.

Ver. 317. 318. 375. — ἄνωγα — εἰλήλασθαι — ἰολπα.] Vide ad II. ε. 37. S. 322. et φ. 81.

Ver. 320. — ἀποσφύλωσιν ἄελλαι.] Τὸ δὲ, ἀποσφύλωσιν ἄελλαι, ἀντὶ τῷ ἀποσπλάνθωσιν ὁδῷ· ἔωθε γὰρ τὸ, σφάλλειν, ἱμῶδιον ὁδὸν σημαίνειν. Eustath.

Ver. 326. — Λακεδαίμονα δῖαν.] Vide infra ad δ. 1. et ad ε. 20.

Λίσσεσθαι δὲ μιν αὐτὸν, ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ·
Ψεῦδος δ' ἐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.

“Ὡς ἔφατ'· ἥελιος δ' ἄρ' ἔδυνε καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

330

“ὦ γέρον, ἦτοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
Ἀλλ' ἄγε, τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράσθε δὲ οἶνον,

“Ὅφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
Σπείσαντες, κοίτοιο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὥρη.

Ἦδη γὰρ φάος οἴχετ' ὑπὸ ζόφον· ἐδὲ ἔοικε
Δητὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θααστέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.

335

Ἥ ῥα Διὸς θυγάτηρ, τοὶ δ' ἐκλυον αὐδησάσης.

Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,

Κῆροι δὲ κρητῆρας ἐπεξέψαντο ποτοῖο·

Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι·

340

“Ora autem eum ipsum, ut vera dicat :

“Mendacium verò non dicet : valdè enim prudens est.”

Sic dixit : sol autem occidit, et tenebræ advenerunt.

Inter hos verò et dixit dea cæcisa Minerva ;

330

“O senex, profectò hæc rectè dixisti :

“Sed agite, secate quidem linguas, et miscete vinum,

“Ut Neptuno et aliis immortalibus

“Ubi libaverimus, lectum curemus ; ejus enim hora adest.

“Jam enim lumen ivit sub occasum ; neque decet

335

“Diù deorum in epulo sedere, sed abire.”

Dixit sanè Jovis filia ; hi verò auscultârunt locutæ.

Ipsis autem præcones aquam manibus infuderunt ;

Juvenes verò crateras coronârunt potu ;

Distribueruntque omnibus, auspicantes poculis ;

340

Ver. 329. — ἥελιος δ' ἄρ' ἔδυνε, καὶ ἐπὶ
κνέφας ἦλθε.] Vide suprâ ad β'. 388.

Ver. 330. 356. & 371. — γλαυκῶπις
Ἀθήνη.] Vide ad II. α. 206.

Ver. 332. Ἀλλ' ἄγε, τάμνετε μὲν γλώσσας.]

Πανταχῶ τῆς Ἀσκήης, ἡ γλῶττα χωρὶς
τίμνεται. Aristoph. Aves, ver. 1702.

“Εἴθ' ἢν τρεπομένοις πρὸς τὸ καθύδεν, τῶν
ἱερίων τὰς γλώσσας ἀποτίμνουν, καὶ καίεν τοῖς
θεοῖς, τὰς λόφους ἐπιμιλομένοις· διὸ καὶ ἐπὶ μόνῃς
τῆς Νέστορος θυγατρὸς εἰρηται τὸ ἴδιον· εὐχόμενος γὰρ
τὸ λίγειν, συντίμνει τὰς λόφους. Λίγεται δὲ
Ἀσκήων εἶναι τὸ ἴδιον, λαβόντων τὴν ἀρχὴν ἐν-
τύδην. Schol. “Εσπινδον δὲ ἀπὸ τῶν δείπνων
ἀναλύοντες, καὶ τὰς σπονδὰς ἐποίνοντο Ἑρμῇ, καὶ
ἕχ, ὡς ὕστερον, διὰ τὴν ἐλπίδα· δοκῶ γὰρ Ἑρμῆς
ὑπὸν προστάτης εἶναι. Σπίνδονσι δ' αὐτῶν καὶ
ἐπὶ ταῖς γλώσσαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπιδόντες.
Προσνέμονται δ' αὐτῶν αἱ γλῶσσαι, διὰ τὴν ἐρ-
μηνείαν. Athenæus, lib. I. cap. 14. Cæterum

Athenæi Interpres Latinus (lib. IV. cap. 4.
ubi hic versus ab Athenæo citatur,) aliique
nonnulli istud “τάμνετε μὲν γλώσσας” ex-
ponunt, “favete linguis ;” sed minùs rectè ;
ut liquet ex sequente “Γλώσσας δ' ἐν πυρὶ
βάλλον —.” ver. 341.

Ibid. — κεράσθε.] Athenæus, lib. IV.
cap. 4. citat κεράσειδε.

Ver. 333. 346. — ἀθανάτοισι —
ἀθάνατοι.] Vide ad II. α. 398.

Ver. 333. — ἀθανάτοισι Σπείσαντες,
κοίτοιο μεδώμεθα.]

“Ἄλλοτε δὲ σπονδῆσι θύεσσι τι ἱλάσκεισθαι,
ἡμῖν δ' ἐννάξῃ, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ.

Hesiod. “Erg. & Ἡμερ. I. 335.

Ver. 335. — οἴχετ'.] Al. ὄχετ'.

Ver. 339. — κρητῆρας ἐπεξέψαντο ποτοῖο.]
Vide suprâ ad α. 149. et ad II. α. 470.

Ver. 340. Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξά-
μενοι δεπάεσσι.] Vide infrâ ad η. 183.

Γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, ἀνισάμενοι δ' ἐπέλαβον.

Αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ', ἐπίον θ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,

Δὴ τότε Ἀθηναίη καὶ Τηλέμαχος θεοειδὴς

Ἄμφω ἰέσθην κοίλῃν ἐπὶ νῆα νέεσθαι·

Νέστωρ δ' αὖ κατέρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσι·

345

Ζεὺς τόγ' ἀλεξήσῃ, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,

Ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμῷ θοὴν ἐπὶ νῆα κίοιτε,

Ὡς τεῦ ἢ παρὰ πάμπαν ἀνείμονος, ἢ πανιχρῆ,

Ὡς ἔτε χλαῖναι καὶ ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ οἴκῳ,

Οὐτ' αὐτῷ μαλακῶς, ἔτε ξείνοισιν, ἐνεύδαν.

350

Αὐτὰρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλὰ.

Οὐ θὴν δὲ τῷδ' ἀνδρὸς Ὀδυσσεύος φίλος υἱὸς

Νηὸς ἐπ' ἱερύφιν καταλέζεται, ὅφρ' ἂν ἔγωγε

Ζῶω· ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι λήπωνται,

Ξάνθῃς ξανίζαν, ὅσις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται.

355

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Εὖ δὴ ταῦτα γ' ἔφησθα, γέρον φίλε· σοὶ δὲ ἔοικε

Τηλέμαχον πάθῃσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ἔτω.

Ἄλλ' ἔστος μὲν νῦν σοὶ ἄμ' ἔψεται, ὅφρα κεν εὖδῃ

Linguae autem in ignem conjecerunt, surgentesque libarunt.

Cæterum postquam libarant, biberantque quantum desiderabat animus,

Tum verò Minerva et Telemachus deo-similis

Ambo volebant cavam ad navem redire :

Nestor autem contrà detinebat incessens verbis ;

345

“ Jupiter hoc prohibeat, et immortales dii alii,

“ Ut vos à me celerem ad navem eatis,

“ Tanquam ab aliquo vel prorsus vestis-carenti, aut pauperculo,

“ Cui neque lænæ neque stragula multa in domo

“ Quibus aut ipse mollitèr, aut hospites indormiant.

350

“ At mihi adfunt lænæ et stragula pulchra.

“ Nunquàm certè hujus viri Ulyssis charus filius

“ Navis in tabulatis cubaverit, dum ego

“ Vixero ; deindè verò liberi in ædibus linquantur,

“ Qui hospites excipiant, quicumque ad meam domum venerit.”

355

Hunc autem rursus allocuta est dea cæssa Minerva ;

“ Benè fanè hæc dixisti, senex amice : tibi verò decet

“ Telemachum parere, quoniam longè melius sic.

“ Verùm ille quidem nunc te sequatur ; ut dormiat

Ver. 341. Γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον.] [Ita ex duobus MSS. et ex Eustathio edidit Barnesius ; Vulgg. οἱ Ἀχαιοὶ.] ἵλγον, τὸ βάψαι. Schol. Vide et ad II. ω. 644.

Ver. 343. — θεοειδής.] Vide ad II. ω. 217.

Ver. 345. — καθαπτόμενος.] Vide supra ad β'. 39.

Ver. 348. — ἀνείμονος.] Μὴ κινημένη ἱμάτια. Schol.

Ver. 349. & 351. — ῥήγεα.] Βαπτὰ ἱμάτια καὶ περιβάλλαι· ῥῆξαι γὰρ οἱ Ἀχαιοὶ

[Ita ex duobus MSS. et ex Eustathio edidit Barnesius ; Vulgg. οἱ Ἀχαιοὶ.] ἵλγον, τὸ βάψαι. Schol. Vide et ad II. ω. 644.

Ver. 351. & 387. — καλὰ.] Similitèrque infra ver. 464. καλῇ. et ver. 467. καλὸν Vide ad II. β'. 43.

Ver. 353. Νηὸς ἐπ' ἱερύφιν.] Ἐπὶ τῶν κατασκευάτων καὶ σκευασμάτων τῆς νηὸς. Schol.

Ver. 353. 365. — κατὰλίζεσθαι — λιξάνην.] Vide ad II. β'. 515.

Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν
Εἴμ', ἵνα θαρσύνω θ' ἐτάρες, ἔπω τε ἕκαστα·
Οἷος γὰρ μετὰ τοῖσι γεραιότερος εὐχομαι εἶναι,
Οἱ δ' ἄλλοι φιλότῃτι νεώτεροι ἄνδρες ἔπονται
Πάντες ὁμηλικίῃ μεγαθύμῃ Τηλεμάχοιο.

360

Ἔνθα κε λεξαίμην κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ
Νῦν· ἀτὰρ ἦ᾽ ἔθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
Εἴμ', ἔνθα χρεῖος μοι ὀφέλλεται, ἔτι νέον γε,
Οὐδ' ὀλίγον· σὺ δὲ τέτον, (ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα),
Πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ υἱεῖ· δὸς δὲ οἱ ἵππους,
Οἳ τοι ἐλαφρότατοι θάειν, καὶ κάρτος ἄριστοι.

365

Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Φῆνῃ εἰδομένη· θάμβος δ' ἔλε πάντας ἰδόντας.
Θαύμαζεν δ' ὁ γεραίος, ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν·
Τηλέμαχος δ' ἔλε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν·

370

"Tuis in ædibus; ego autem ad navem nigram

360

"Vado, ut confirmem socios præcipiamque singula:

"Solutus enim inter illos senior gloriatur esse:

"Cæteri verò ob amicitiam juniores viri sequuntur

"Omnes æquales-ætate magnanimi Telemachi.

"Illic cubaverim cavā in navi nigrā

365

"Nunc: sed manē ad Cauconas magnanimos

"Ibo, ubi debitum mihi debetur, neque fanè novum,

"Neque exiguum: tu verò hunc, (quoniam tuam venit ad domum),

"Mitte cum curru et filio: daque ei equos,

"Qui tibi celerrimi currendo, et robore fortissimi."

370

Sic utique locuta abiit cæcis-oculos Minerva,

Aquilæ similis: stupor autem cepit omnes videntes.

Admirabatur etiam senex, ut vidit oculis:

Telemachiqueprehendit manum, verbumque dixit, et locutus est;

Ver. 361. — θαρσύνω.] Similitèrque
infra ver. 403. πόρουν. Vide infra ad ζ.
31. item ad II. π. 70. et α. 338.

Ver. 366. — ἀτὰρ ἦ᾽ ἔθεν μετὰ Καύκωνας.]

Nῦν τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ μέμνηται. Schol. Περὶ

δὲ τῶν Καυκῶνων ζητοῦσι τισὶν [Al. φησὶν] ὅτι

τῆς Ἀθηνᾶς τῆς τῷ Μίνῃ [Al. Μίνωρι] ὁμοι-

ωμένης, ἐκτύσης πρὸς Νέστορα, "Νῦν, ἀτὰρ

"ἦ᾽ ἔθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους Εἴμ', ἔνθα

"χεῖρος μοι ὀφέλλεται —" δοκεῖ σημαί-

νέσθαι χώρα τις ἐν τῇ τῶν Ἑπειῶν, ἣν οἱ

Καυκῶνες ἔχον, ἵτεροι δὲ τῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ,

ἐπιστάμενοις καὶ μέλει Δαρμείας τυχεὶν ὅτι δὲ

τὴν Δύμην ὁπόθεν Καυκωνίδα ἐρεῖσθαι συμβέ-

ληκει, παραλιπεῖν ἄξιον, ἔτι τὸν ποταμὸν ὁπό-

θεν Καυκῶν ἐρεῖσθαι, διὰ τὰς Καύκωνας παρὶ-

χεν ζήτησιν, οἳ τινες ποτὶ εἶσιν, ὅτε φησὶν ἡ

Ἀθηνᾶ βαδίζειν κατὰ τὴν τῷ χρεῖος κομίδην.

Εἰ γὰρ μὴ διχομήδα τὸς ἐν τῇ Τριφυλίᾳ λί-

Vol. I.

γοῦσαι τὰς περὶ Λίπριον οὐκ αἰδ' ὅπως πιθανὸς
ἔσται ὁ λόγος· διὸ καὶ γράψουσιν τινες· " — ἔνθα

"χεῖρος μοι ὀφέλλεται" Ἡλιδι δὲ, οὐκ ὀλίγον."

Strabo, Geograph. lib. VIII. Cæterum

quod hic addit Scholiastes; Οὐκίτι δὲ ἡ

Ἀθηνᾶ πρὸς τὸν Μενέλαον σὺν τῷ Τηλέμαχῳ

ἀφικνεῖται, διότι γάμοι ἐπιτελεῖντο οὐ καὶ

δυγατρὸς Μενελάου· ἀλλοτρία δὲ τῶν ἡ

Ἀθηνᾶ· id verò merum videtur commen-

tum.

Ver. 367. — ὀφέλλεται.] Apud Stra-

bonem, loco jam citato, ὀφέλλεται. At Ca-

saubonus in annotationibus; "Præfero," in-

quit, "alteram lectionem ὀφέλλεται."

Ver. 372. Φῆνῃ εἰδομένη.] Φῆνῃ, εἶδος ὁρνεῖ,

ὅμοιον αἰσῶ. Schol. Al. Φῆνῃ εἰδομένη.

Ver. 373. Θαύμαζεν δ' ὁ γεραίος.] Ὅτι νέος

ὄντι τῷ Τηλέμαχῳ συνηκολύετο ἡ Ἀθηνᾶ.

Schol.

N

- "Ω φίλος, ἔσ' σε ἰοῖπα κακὸν καὶ ἀναλκιν ἔσσεισθαι, 375
 Εἰ δὴ τοι νέω ὧδε θεοὶ πομπῆες ἔπονται.
 Οὐ μὲν γὰρ τις ὁδ' ἄλλος Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
 Ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ ἀγελέη Τριτογένεια,
 "Ἡ τοι καὶ πατέρ' ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ἐτίμα.
 Ἀλλὰ, Ἄνασσ', ἴλθθι, δίδωθι δὲ μοι κλέος ἐσθλὸν, 380
 Αὐτῶ, καὶ παίδεσσι, καὶ αἰδοίῃ παρακοίτι
 Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ρέξω βῆν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
 Ἀδμήτην, ἣν ἔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνὴρ.
 Τὴν τοι ἐγὼ ρέξω, χρυσὸν κέρασιν περιχεύας.
 "Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τῇ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη. 385
 Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ,
 Υἱάσι, καὶ γαμβροῖσιν, εἰς πρὸς δώματα καλὰ.
 Ἀλλ' ὅτε δώμαθ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοιοῦτο ἀνακτος,
 Ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισίους τε θρόνους τε.
 Τοῖς δ' ὁ γέρον ἐλθῶσιν ἀνὰ κρητῆρα κέραςσεν 390

- "O amice, haud te opinor ignavum et imbellem fore, 375
 "Siquidem te juvenem sic dii ductores comitantur.
 "Non enim quisquam hic alius caelestes domos habitantium,
 "Quam Jovis filia praedatrix Pallas,
 "Quae tibi et patrem eximium inter Achivos honorabat.
 "At, Regina, propitia sis: daque mihi gloriam eximiam, 380
 "Ipse, et filiis, et venerandae uxori:
 "Tibi autem ego sacrificabo bovem anniculam, lata-fronte,
 "Indomitam, quam nondum sub jugum duxit vir.
 "Hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso."
 Sic dixit supplicans, hunc autem audivit Pallas Minerva. 385
 Praebat autem Gerenius eques Nestor,
 Filiis et generis suis, suas ad aedes pulchras.
 Sed postquam ad aedes venissent inclytas regis,
 Ordine sedebant per sediliaque thronosque.
 His verò senex ubi-advenissent craterem miscuit 390

Ver. 376. Εἰ δὴ.] Si reverà ———.
 Ver. 378. ——— ἀγελέη Τριτογένεια.]
 Al. πυδίστη Τριτογένεια.
 Ver. 379. ——— ἐτίμα.] Honorare solebat.
 Vide ad Il. á. 37. et β'. 221.
 Ver. 381. ——— παρακοίτι.] "Παρα-
 "κοίτιδι, παρακοίτι, παρακοίτι, Ultimā lon-
 "gā. Sic, Odys. v. ver. 299. Μῆτι τι κλί-
 "ομαι καὶ κίρδισιν." Barnesius. Vide ad Il.
 á. 500.
 Ver. 382. Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ρέξω βῆν.]
 Ipse tibi ad tua templa feram sollempnia
 dona; [vencum
 Et statuam ante aras auratā fronte ju-
 candentem, pariterque caput cum ma-
 tre ferentem. Æn. IX. 626.

Vide et infra ad ver. 437.
 Ver. 382. & 384. ——— ρέξω.] Vide ad
 Il. á. 444.
 Ver. 386. 397. 405. 417. & 474. ———
 Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ.] Vide supra ad ver.
 68. et ad Il. á. 175.
 Ver. 388. ——— ἔπονται.] Al. ἵκοντο.
 Ver. 389. Ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισίους τε
 θρόνους τε.] Vide supra ad á. 145.
 Ver. 390. Τοῖς δ' ὁ γέρον ἐλθῶσιν ἀνὰ κρη-
 τῆρα κέραςσεν.] Τὸ δὲ, ἀνὰ κρητῆρα ἐκίρασαν,
 ἀντὶ τῆς ἀνεκίρασε κρητῆρα σπονδῆς, ἥτοι δις
 ἐκίρασαν ἐκίρασθαι γὰρ καὶ πρὸς βραχίον, ὅτε
 τὰς γλώσσας ταμύνοντες ἔκασσαν. Eustath.
 Cui tamen explicandi rationi haud assen-
 tior.

Οἶνε ἡδυπότοιο, τὸν ἐνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
 "Ὀϊζε ταμίη, καὶ ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσε·
 Τῷ δ' ὁ γέρον κρητῆρα περᾶσσαιτο· πολλὰ δ' Ἀθήνη
 Εὐχετ' ἀποσπένδων, κέρη Διὸς Αἰγιόχοιο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σπᾶσαν τ', ἔπιον δ', ὅσον ἤθελε θυμὸς, 395
 Οἱ μὲν κακκείοντες ἔσαν οἴκονδε ἕκαστος·
 Τὸν δ' αὐτῷ κοίμησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
 Τηλέμαχον, φίλον υἱὸν Ὀδυσσεύος Δείοιο,
 Τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθήσῃ ἐριδύπῳ·
 Πὰρ δ' ἄρ' εὐμμελίην Παισίφρατον, ὄρχαμον ἀνδρῶν, 400
 "Ὅς οἱ ἔτ' ἠΐθεος παίδων ἦν ἐν μεγάροισιν.
 Αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦθε μυχρῷ δόμῳ ὑψηλοῖο·
 Τῷ δ' ἄλοχος δίστοια λείχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.
 Ἥμος δ' ἡριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος Ἥως,

Vini dulcis, quod undecimo anno
 Aperuit proma, et operculum dempsit:
 Hujus senex craterem miscuit; plurimum verò Minervæ
 Supplicabat libans filiz Jovis Ægiochi.
 Cæterum postquam libārant, biberantque, quantum voluit animus,
 Alii quidem decubaturi abiērunt domum quisque:
 Illic verò decumbere-fecit Gerenius eques Nestor
 Telemachum, charum filium Ulyssis divini,
 Tornatis in lectis sub porticu sonorā:
 Juxta eum verò bellicosum Pisistratum ducem virorum,
 Qui ei adhuc cælebs filiorum erat in ædibus.
 Ipse verò dormivit in secessu domus excelsæ:
 Huic verò uxor regina lectum præparavit et cubile.
 Quando autem manē-genita apparuit rosea-digito aurora,

Ver. 390. 393. — πέρσασαι — κρητῆρα. Rectè cum duplici σ', quippe à κεράννυμι deducta. Vide ad II. á. 67.

Ver. 391. Οἶνε ἡδυπότοιο.] Vide suprâ ad β'. 340.

Ibid. — τὸν ἐνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ "Ὀϊζε ταμίη.] Τὸ δὲ, " ἐν δεκάτῳ ἐνιαυτῷ," ἀμφίβολον εἶναι ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ, ἵνα ὦται δασύνῃσι ἢ ἄρχῃσι, εἶναι ἐν τῷ δεκάτῳ, ἵνα ἔχῃ ψιλὰν, ὡς πρότερον. Καὶ ἴσως ὦναι κρητῆρα, καὶ δ' ἀμεινότητι τῷ, (II. β'. 404. 418.) " ὅδ' αὖ ἐν δεκάτῳ ἐνιαυτῷ." Euslath. Mihi vero vulgata verior videtur Lectio. Quod enim ad hanc rem citat eruditus, longè aliud est; et alibi, ubi eadem phrasis à Poëtâ usurpatur, abest præpositio ista, " ἐν." Vide ad II. μ'. 15. item infrâ ad Odys. ε'. 18. et ε'. 327.

Ver. 392. "Ὀϊζε ταμίη.] Edidit Barnesius, "Ὀϊζὶν ταμίη. Sed ferri potest vulgata Lectio. Vide ad II. á. 51.

Ibid. — κρήδεμνον.] Τὸ πῶμα τῷ τίθῃ μεταφορικῶς. Schol.

Ver. 396. — ἔσαν οἴκονδε.] Vide ad II. á. 51. et β'. 229.

Ver. 399. — αἰθήσῃ.] Τῇ πρὸς ἥλιον τιτραμμένη, παρὰ τὸ αἰθέσθαι ἐν αὐτῇ φῶς, ὡς ἐν καύσθαι. Schol.

Ibid. — ἐριδύπῳ.] Μεγάλως ἤχως ἀποσιλῶσθαι διὰ τῆς ἀνέμους. Schol. Cæterum Barnesius in duobus MSS. scriptum reperit ἐριγδύπῳ. Quod verbum perimit.

Ver. 401. — ἠΐθεος.] Ὁ ἀπὸ τισσαριναίδεσσιν ἱστῶν, ἴσως ἰωννααίδεσσα, ἠΐθεος λέγεται ἐν τῷ ἀγῶνι. Schol.

Ver. 402. — καθεῦθε.] Al. καθευθε. Vide ad II. á. 611.

Ver. 404. Ἥμος δ' ἡριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος Ἥως.] Similitèrque infrâ ver. 491. Vide suprâ ad β'. 1. et ad II. á. 477.

- "Ωρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ.
 Ἐκ δ' ἐλθὼν, κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
 Οἳ οἱ ἴσαν προτάρσιν θυράων ὑψηλάων,
 Λευκοί, ἀποσίλβοντες ἀλείφατος· οἷς ἐπὶ μὲν πρὶν
 Νηλεὺς ἵζεσκεν, θεόφιν μῆσσω ἀτάλαντος.
 Ἄλλ' ὁ μὲν ἦδη κηρὶ δαμαῖς αἰδοσθε βεβήκα.
 Νέστωρ αὖ τὸτ' ἔφιζε Γερήνιος, ἕρως Ἀχαιῶν,
 Σκῆπτρον ἔχων· περὶ δ' οὔεις ἀολλῆες ἠγεγρόντο,
 Ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε, Στρατίος τε,
 Περσεύς τ', Ἀρητος τε, καὶ ἀντίθεος Θρασυμήδης.
 Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἔκτος Παισίστρατος ἤλυθεν ἥρως.
 Πὰρ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον ἄσαν ἄγοντες.
 Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ.
 Καρπαλίμως μοι, τέκνα φίλα, κρηῖνατ' ἐέλδωρ,
 Ὅφρ' ἦτοι πρῶτις αὖθις ἰλάσσομ' Ἀθήνην,
 Ἥ μοι ἐναργὴς ἦλθε θεῶν εἰς δαῖτα δάλειαν.

Surrexit utique ex lecto Gerenius eques Nestor;

Egressusque sedit super politos lapides,

Qui illi erant ante fores excelsas,

Albi resplendentes unguento; quibus quidem antea

Neleus infidebat diis consiliarius par:

At ille quidem jamjam fato domitus ad inferos descenderat.

Nestor autem tum infidebat Gerenius, custos Achivorum,

Sceptrum tenens: circum autem filii frequentes congregabantur,

E thalamis egressi, Echephronque, Stratiusque,

Perseusque, Aretusque, et deo-par Thrasymedes:

His verò deinceps sextus Pisistratus venit heros:

Juxta autem Telemachum deo-similem collocarunt ducentes.

Illis verò sermonis exordiebatur Gerenius eques Nestor;

"E vestigio mihi, filii chari, perficite voluntatem;

"Ut scilicet primum inter deos propitiā reddam Minervam,

"Quæ mihi manifesta venit dei ad convivium celebre.

Ver. 405. "Ωρνυτ'.] Vide ad II. γ'. 260.

Ibid. — ἄρ'.] Deinceps —. Ut

Ibid. — εὐνῆφι.] Vide ad II. γ'. 588.

Ver. 408. — ἀποσίλβοντες ἀλείφατος.]

Αἰείπει τὸ, "ὥς" ἐστὶ γὰρ, ὥς ἱλαίη. Eodemque modo exponit et Eustathius. Ita II. δ'. 595.

— οἳ δὲ χιτῶνας

ἐλάσσο ἐνέσταν, ἵνα σίλβοντες ἱλαίη.

Vide et infra ad 4. 107.

Ver. 409. — ἵζεσκεν.] Sedere solebat.

Vide ad II. α'. 37. et β'. 221.

Ibid. — ἀτάλαντος.] Vide ad II. β'. 627.

Ver. 410. — βεβήκα.] Si βεβήκα dix-

isset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide ad II. α'. 37. et δ'. 492.

Ver. 416. Πὰρ δ' ἄρα.] Post hunc versum in quibusdam editionibus sequitur, Οἳ δ' ἐπὶ οὐν ἠγεγρόντο, ἐμυγρίζετε τ' ἐγὼν ἴσθι, Τοῖσι δὲ ἔσθ'. "De quo," inquit Henricus Stephanus, "idem prorsus sentio quod de illo (suprà "Odys. α'. 149.) Νῶμπεσαν δ' ἄρα —, πῆ-
 "mirum eum aliundè huc irrepsisse."

Ibid. — θεοείκελον.] Vide ad II. ω'. 217.

Ver. 420. — θεῶν εἰς δαῖτα δάλειαν.]

"Lautiores epulas prisca Græci δάλειαν:

"dixerunt, ὅτι θεῶν χάριν ἠλίζοντο καὶ σὺ

"νήσαν, quia in honorem Deum conveniebant

"ad convivium." Casaubon. Annotat. in Athe-

neum, lib. II. cap. 2.

Ἀλλὰ γ' ὁ μὲν πεδίονδ' ἐπὶ βῆν' ἵτω, ὄφρα τάχιστα
 ἔλθῃσιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν ἐπιβυκόλος ἀνὴρ.
 Εἷς δ' ἐπὶ Τηλέμαχος μεγαθύμος νῆα μέλαιναν
 Πάντας ἰὼν ἐτάρας ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύο οἷας·
 Εἷς δ' αὖ χρυσοχόον Λαέρτεια δεῦρο κελεύσθω 425
 ἔλθειν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
 Οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτῷ ἀολλέες· ἔπατε δ' εἶσω
 Δμῶῃσιν κατὰ δώματ' ἀγκαλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
 Ἔδρας τε, ξύλα τ' ἀμφὶ, καὶ ἀγλαὸν οἰσέμεν ὕδαρ.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίκνουν· ἦλθε μὲν ἄρ' βῆς 430
 Ἐκ πεδίσ, ἦλθον δὲ Δοῆς παρὰ νηὸς εἵσης
 Τηλέμαχος ἑταροὶ μεγαλήτορος· ἦλθε δὲ χαλκεὺς,
 Ὅπλ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκῆϊα, πείρατα τέχνης,
 Ἀκμονα τε, σφύραν τ', εὐποίητον τε πυράγρην,
 Οἷσιν τε χρυσὸν εἰργάζετο· ἦλθε δ' Ἀθήνη, 435
 Ἰρῶν ἀντιόωσα· γέρον δ' ἱππηλάτα Νέστωρ

“ Verum alius quidem rus propter bovem eat, ut celerrimè

“ Veniat, adducat autem boum bubulcus vir.

“ Unus autem ad Telemachi magnanimi navem nigram

“ Omnes profectus socios ducat, relinquat verò duos solos :

“ Unus porro aurificem Laërceum huc jubeat

“ Venire, ut bovis aurum cornibus circumfundat.

“ Vos verò alii manete hic simul-omnes ; mandate autem intus

“ Ancillis per domum inclytam convivium apparare,

“ Sediliaque, lignaque undique, et limpidam afferre aquam.”

Sic dixit ; illi autem omnes ministrabant : venit quidem bos

Ex agro, venerunt etiam celeri à nave æquali

Telemachi socii magnanimi : venit porro faber

Arma in manibus tenens fabrilia, instrumenta artis,

Incudemque, malleumque, benè-factamque forcipem,

Quibus scilicet aurum elaborabat : venit quoque Minerva,

Sacris adfutura : Senex autem eques Nestor

Ver. 421. Ἀλλὰ γ' ὁ μὲν.] “ Non dubito,” inquit *Henricus Stephanus*, “ quin reponendum sit ἄλλ' ἂν pro ἄλλὰ γ'.” Cum verò nullo in Exemplari ita scriptum repperit, nihil immutare est ausus.

Ver. 422. — ἐλάσῃ.] Apud *Eustathium* in commentario ἐλάσῃ.

Ver. 426. — ὄφρα βοὸς χρυσὸν.] Vide infra ad ver. 437.

Ver. 430. — ἄρ.] Ut jufferat *Nestor*. — ver. 421.

Ver. 431. — νηὸς εἵσης.] Vide supra ad ver. 10.

Ver. 435. Οἷσιν τι.] Quibus scilicet —.

Ibid. — ἦλθε δ' Ἀθήνη Ἰρῶν ἀντιόωσα.] Τὸ ἦ, “ ἦλθε δ' Ἀθήνη,” τὸ τῆς θυσίας εὐλογον

δηλοῖ. *Eustath.* Οἱ δ' ἀρχαῖοι καὶ τὰς θεὰς ἀνθρωποειδῆς ὑποσησάμενοι, καὶ τὰ περὶ τὰς ἐορτὰς διέταξαν. Ὁρῶντες γὰρ ὡς τῆς μιν ἀπὸ τῶν ἀπολαύσεως ὁρμῆς ἔχον οἷον τι τὰς ἀνθρώπων ἀποσησάτω, χρησίμων δὲ καὶ συμφέρον τοῖς τοιούτοις ἐντάκτως καὶ κοσμίως ἐδίδον χρῆσθαι, χρόνον ἀφορίσαντες, καὶ τοῖς θεοῖς προδύσαντες, ἔτω μιν δῆκαν αὐτὰς εἰς ἀνίσιν ἢ ἐκαστῇ, ἡγούμενοι ἢ καὶ τὰς θεὰς ἐπὶ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰς σπονδάς, μετὰ αἰδῶς τὴν συνουσίαν ποιῆσαι. Ὅμηρος γὰρ φησὶν, “ ἦλθε δ' Ἀθήνη, Ἰρῶν ἀντήσωσα.” *Athenaeus lib. VIII. cap. 17.*

Ver. 436. — ἀντιόωσα.] Apud *Athenaeum*, loco jam citato, ἀντήσωσα.

Ver. 436. et 444. — ἱππηλάτα Νέστωρ.] Vide ad *Il. α. 175.*

Χρυσὸν ἔδωχ'· ὃ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περιχεῦεν
 Ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδέσθαι.
 Βῆν δ' ἀγέτην περάων Στρατίος καὶ δῖος Ἐχέφρων.
 Χέρνιβα δὲ σφ' Ἀρητος ἐν ἀνθεμόεντι λέβητι 440
 Ἥλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων· ἐτέρη δ' ἔχεν ἑλὰς
 Ἐν κανέῳ· πέλεκυν δὲ μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
 Ὄξυν ἔχων ἐν χειρὶ παρίσατο, βῆν ἐπικόψων.
 Περσεὺς δ' ἄμνιον εἶχε· γέρον δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
 Χέρνιβα τ' ἐλοχύτας τε κατήρχετο· πολλὰ δ' Ἀθήνη 445
 Εὐχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὗξαντο, καὶ ἐλοχύτας προβάλλοντο,
 Αὐτίκα Νέστωρ υἱὸς, ὑπέρθυμος Θρασυμήδης,
 Ἥλασεν ἄγχι σῆας· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας

Aurum dedit : ille verò deinde bovis cornibus circumfudit,
 Ubi elaborasset, ut ornatum dea gauderet intuita :
 Bovem autem ducebant cornibus Stratius et nobilis Echephron.
 Aquam autem ipsis Aretus in floribus-celato lebetes 440
 Venit ex thalamo ferens : alterà verò gestabat molas
 In canistro ; securim autem bellicosus Thrasymedes
 Acutam tenens in manu astat, bovem caesurus.
 Perseus autem vas-sanguini-recipientio tenebat : senex autem eques Nestor
 Aquamque molasque præliabat : multumque Minervæ 445
 Supplicabat primitias-offerens, ex capite pilos in ignem conjiciens.
 Cæterum postquam precati sunt, et molas projecerunt,
 Statim Nestoris filius magnanimus Thrasymedes,
 Feriit propè stans : securis autem abscondit nervos

Ver. 437. — ὃ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν
 περιχεῦεν.]

inductaque cornibus aurum

Victima vota cadit

Ovid. Metam. lib. VII. 161.

— et pandis inductæ cornibus aurum
 Considerant ietæ, niveâ cervice juven-
 cæ.

Id. lib. X. 271.

“Decemvirisque præceptum est, ut Græco
 “ritu hisce hostiis sacrum facerent; Apol-
 “lini bove aurato et capris duabus albis
 “auratis, Latonæ bove fœminâ auratâ.”
 Macrob. Saturnal. lib. I. cap. 17. Vide et
 suprâ ad ver. 382.

Ver. 438. — ἄγαλμα.] Vide suprâ ad
 ver. 274.

Ver. 440. — ἀνθεμόεντι.] Ποικίλῳ, διὰ
 τὰ ἰνστιτορνιμνία αὐτῶ ἱππιτερπῆ. Schol.

Ver. 441. — ἐτέρη δ' ἔχεν ἑλὰς Ἐν κανέῳ.]
 Dna. Dacier hoc in loco legendum conjicit,
 ἑτέρη δ' ἔχεν ἑλὰς Ἐ. “Il n'est pas pos-
 “sible,” inquit, “qu'un homme porte
 “d'une main un bassin avec une aiguïere,
 “et de l'autre une corbeille. Assurément

“le bassin et l'aiguïere demandent les deux
 “mains. Je croi donc qu'au lieu d' ἐτέρη,
 “de l'autre, il faut lire ἑτέρος, un autre ;
 “et qu'il faut traduire, Aretus vint du Pu-
 “lais, portant un bassin magnifique avec une
 “aiguïere ; et un autre portoit une corbeille,
 “où étoit l'orge sacré, &c.” Malè : Videtur
 enim vocem χέρνιβα, quæ aquam simplicitèr
 significat, pro Gutturnio accepisse.

Ibid. — ἑλὰς.] Ἐλαιοερέχως κριθῆς.
 Schol.

Ver. 443. — ἐν χειρὶ.] Eustathius in
 commentario videtur legisse ἐν χερσὶ.

Ver. 444. Περσεὺς δ' ἄμνιον εἶχε.] Ἐστὶ μὲν
 τῶν ἀπαξ εἰρημνίων ἡ λέξις σημαίνει δι' ἀγ-
 γείων, ὅπου τὸ αἷμα τὸ ἱερὸν δέχονται. Schol.
 Al. ἄμνιον. Al. δάμνιον.

Ver. 445. Χέρνιβα τ' ἐλοχύτας τε κατήρ-
 χετο. Vide infrâ ad ζ. 422.

Ver. 447. — ἐπεὶ ῥ'.] Postquam, ut
 dictum est

Ver. 449. — ἀπέκοψε.] Vide ad Π.
 3. 87.

Ibid. — τένοντας.] Πάντα τὰ διατετα-
 μένα νῦν ὡς Ὀμήρου τένοντας καλεῖ. Schol.

Αὐχενίης, λῦσεν δὲ βοὸς μένος· αἱ δ' ὀλόλυζαν 450
 Θυγατέρες τε, νιοὶ τε, καὶ αἰδοίη παράκοιτις
 Νέστορος, Εὐρυδίκη, πρέσβη Κλυμένοιο θυγατρῶν.
 Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
 Ἔσχον· ἀτὰρ σφάζειν Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
 Τῆς δ' ἔπειτ' ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὅσ' ἔα θυμὸς, 455
 Αἰψ' ἄρα μιν διέχευαν· ἄφαρ δ' ἐκ μηρία τάμνον,
 Πάντα κατὰ μοῖραν, κατὰ τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
 Δίπτυχα ποιήσαντες· ἐπ' αὐτῶν δ' ὤμοθέτησαν.
 Καίε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρον, ἐπὶ δ' αἶθοπα οἶνον
 Λαβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώεσσι χερσίν. 460
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
 Μίσυλλον τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
 Ὡπτων δ', ἀκροπόρους ὀβελὰς ἐν χερσίν ἔχοντες.
 Τόφρα δὲ Τηλέμαχον λῆσεν καλὴ Πολυκάση,
 Νέστορος ὀπλοτάτῃ θυγάτῃ Νηληϊάδαο. 465

Cervicales, solvitque bovis robur : cum clamore verò precati sunt 450
 Filiaque nurusque, et pudica uxor
 Nestoris, Eurydice, maxima-natu Clymeni filiarum.
 Hi quidem deinde sublatam bovem à terrâ spatiosâ
 Tenebant : cæterum maculavit Pisistratus dux virorum.
 Ex illâ autem postquam niger sanguis fluxisset, reliquissetque ossa animus, 455
 Celeritèr dein ipsam diviserunt ; statimque femora excidebant
 Omnia ritè, adipeque cooperuerunt,
 Postquam duplicaverant ; super ea verò frustra-cruda-imposuerunt.
 Adolebat autem super ligna-fissa senex, et insuper nigrum vinum
 Libabat ; juvenes verò juxta eum tenebant verua-quinque-cuspidum manibus.
 Cæterum postquam femora exusta erant, et viscera gustârunt, 461
 Minutatim dein secuerunt cætera, et verubus transfixerunt,
 Affabantque, acuta verua in manibus tenentes.
 Interea verò Telemachum lavit pulchra Polycaste,
 Nestoris minima-natu filia Nelidæ. 465

Ver. 450. — αἱ δ' ὀλόλυζαν.] Μετὰ
 βοῆς ἤϊσαντο. Schol. Vide infra ad χ'.
 408.

Ver. 456. Αἰψ' ἄρα.] Statim dein-
 ceptis —.

Ibid. — διέχευαν.] Κατὰ μίση διῆλυν.
 Schol.

Ibid. — ἐκ μηρία τάμνον.] Vide ad Il.
 α. 460.

Ver. 458. — ὤμοθέτησαν.] Ἐκοψαν
 μικρὸν ἀπὸ παντὸς μέρους, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ
 μέρη. Schol. ad Il. α. 461.

Ver. 459. — αἶθοπα οἶνον.] Vide ad
 Il. ψ. 237.

Ver. 460. — πεμπώεσσι.] Vide ad
 Il. α. 463.

Ver. 461. — καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο.]
 Vide supra ad ver. 9.

Ver. 462. Μίσυλλον τ' ἄρα τ' ἄλλα.] Vide
 ad Il. α. 465.

Ver. 463. Ὡπτων δ'.] Vide supra ad β'.
 300. et ad Il. α. 466. Al. Ὡπτων τ'.

Ver. 464. Τόφρα δὲ Τηλέμαχον.] Ποιῶν δὲ
 Ὅμηρος καὶ τὰς κόρας καὶ τὰς γυναῖκας λούσας τὰς
 χεῖρας, ὡς αὐτὴ φλεγμονὴν οὔτε ἀφροσύνην τὰς
 χόλῳ τῶν εὐ βελιγνέων, καὶ σωφρονέως ἀπτο-
 μένας. Ἀρχαῖον δὲ τὸ τοῦ ἔθους. Aithenæus,
 lib. I. cap. 8.

Ibid. Τόφρα δὲ.] Similitèrque infra ver.
 474. Τοῖσι δὲ. Vide ad Il. θ'. 160. et μ'.
 12. Barnesius minùs rectè, Τόφρα δὲ —
 Τοῖσι δὲ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ λῦσεν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
 Ἀμφὶ δὲ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
 Ἐκ ῥ' ἀσαμίνθη βῆ, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
 Πὰρ δ' ἄρα Νέστωρ ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, ποιμένι λαῶν.
 Οἱ δ' ἐπεὶ ὥπτησαν κρὲ ὑπέρτερα, καὶ ἐρύσαντο, 470
 Δαίνυντ' ἐζόμενοι ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄροντο,
 Οἶνον ἐνοικοχοεῦντες ἐνὶ χρυσείοις δεπάεσσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
 Παῖδες ἔμοι, ἄγε, Τηλέμαχ' καλλίτριχας ἵππας 475
 Ζεύξασθ' ὑφ' ἄρματ' ἄγοντες, ἵνα πρήσσησιν ὁδοῖο.
 "Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
 Καρπαλίμως δ' ἐζευξαν ὑφ' ἄρμασιν ὠκείας ἵππας.
 Ἐν δὲ γυνὴ ταμὶν σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν,
 "Ὅψα τε, οἷα ἔδωκε διοτρεφέες βασιλῆες. 480
 Ἄν δ' ἄρα Τηλέμαχος περικαλλέα βῆσατο δίφρον·
 Πὰρ δ' ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
 Ἐς δίφρον τ' ἀνέβαινε, καὶ ἡνία λάζετο χερσὶ·

Porro postquam lavisset, et unxisset pingui oleo,
 Eique indusium pulchrum indidisset atque tunicam,
 E lavacro is exiit, corpore immortalibus similis:
 Juxta autem Nestorem profectus confedit, pastorem populorum.
 Hi verò postquam assarant carnes exteriores, et detraxerant,
 Epulabantur sedentes; deinde viri præstantes surgebant,
 Vinum infundentes in aureis poculis.
 Cæterum postquam potus et cibi desiderium exemerant,
 Illis dein sermonis exordiebatur Gerenius eques Nestor;
 " Filii mei, agite, Telemacho pulchras-jubas-habentes equos
 " Jungite sub currum ducentes; ut conficiat iter."
 Sic dixit, hi verò ei statim auscultârunt atque paruerunt:
 Celeritèrque junxerunt sub currum veloces equos.
 Mulier verò proma panem et vinum imposuit,
 Obsoniaque, qualia edunt Jovis-alumni reges.
 Telemachus autem dein perpulchrum conscendit currum;
 Juxta eum verò Nestorides Pisistratus, dux virorum,
 In currumque conscendit, et habenas cepit manu;

Ver. 466. — λίπ' ἐλαίῳ.]

— pinguis olivi. Virg. Eclog. V. 68.

Ver. 468. — δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.]

Os humerosque Deo similis —.

Æn. I. 593.

Ver. 469. Πὰρ δ' ἄρα.] Al. Πὰρ δ' ὄγι.

Vide suprâ ad β. 327. et ad II. γ. 409.

Ver. 470. — κρὲ ὑπέρτερα.] Vide suprâ ad ver. 65.

Ver. 472. — ἐνὶ χρυσείοις.] Pronuntiabatur χρυσείοις. Vide ad II. ν. 523.

Ver. 473. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος.] Vide ad II. α. 469.

Ver. 476. Ζεύξασθ' ὑφ' ἄρματ'.] Ita edidit Barneſius ex ver. 478. ex Odysſ. ὁ. 47. itemque ex Eustathio, qui in commentario ad ver. 478. ita citat. Vulgg. male, Ζεύξασθ' ὑφ' ἄρματ'.

Ibid. — πρήσσησιν.] Vide ad II. ν. 192. Al. πρήσσωσιν.

Ver. 479. — ἰθύνει.] Al. ἰχύνει.

Ver. 484. & 494. — ἄκοντι.] Al. αἰκοντι.

Μάσιζεν δ' ἐλάαν· τὰ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.

Ἐς πεδῖον, λιπέτην δὲ Πύλῃ αἰπὺ πτολίεθρον.

485

Οἱ δὲ πανημέριοι σῆον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.

Δύσετο τ' ἥελιος, σκιάωντο τε πᾶσαι ἀγυιαί.

Ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,

Υἱὸς Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.

Ἐνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς παρ' ξείνια θῆκεν.

490

Ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,

Ἴππες τ' ἐξεύγνυντ', ἀνὰ δ' ἄρματα ποικίλ' ἐβαῖνον·

Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο, καὶ αἰθέσης ἐριδύπῃ.

Μάσιζεν δ' ἐλάαν, τὰ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.

Ἴξον δ' ἐς πεδῖον πυρηφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα

495

Ἦρον ὁδὸν· τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκίεις ἵπποι.

Δύσετο τ' ἥελιος, σκιάωντο τε πᾶσαι ἀγυιαί.

Verberavitque ut inirent-cursum; illi verò non inviti volârunt

In campum, reliqueruntque Pyli excellentem urbem.

485

Illi verò totâ die quatiiebant jugum utrinque tenentes.

Occidit autem sol, obumbrabanturque omnes viæ.

Ad Pheras autem venerunt, Dioclis ad domum,

Filii Orsilocho, quem Alpheus genuit filium.

Ibi verò noctem dormiverunt: illeque iis hospitalia apposuit.

490

Quando autem manè genita apparuit rosea digitos Aurora,

Equosque junxerunt, curramque ornatu-varium conscenderunt;

Eque vestibulo agitârunt, et è porticu sonorâ:

Flagellavit autem *Pisistratus*, ut inirent-cursum: illi verò non inviti volârunt.

Venerunt autem in campum frugiferum: hîc verò deinde

495

Conficiebant iter; usque adeò extulerunt veloces equi.

Occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ.

Ver. 487. & 497. Δύσετο τ' ἥελιος.] Vide
suprà ad β'. 388. item ad II. β'. 35. et i.
109. *Al.* Δύσασατο.

Ver. 488. Ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο.] *Al.* Ἐς δὲ
Φηρὰς ἵκοντο. "Αἱ δὲ Φηραί τῆς Μισσηνίας
"εἰσιν." *Strabo*, *Geograph. lib. VIII.* Vide
infra ad φ'. 15.

Ver. 489. — Ὀρσιλόχοιο.] Ita edidit
Barnesius ex *Ilad.* i. 542. 546. 547. 549.
itemque ex *Odys.* i. 187. ubi idem versus oc-
curret, et in vulgatis scribitur Ὀρσιλόχοιο.
Vulg. hîc Ὀρσιλόχοιο.

Ibid. — Ἀλφειὸς.] Ποταμὸς τῆς Ἠλι-
δος. *Schol.*

Ver. 490. & 495. Ἐνθα δὲ.] *Barnesius*
edidit Ἐνθαῖς.

Ibid. — ὁ δὲ τοῖς παρ' ξείνια θῆκεν.]
Al. ὁ δ' ἄρα ξεινήϊα δῶκεν.

Ver. 496. Ἦρον ὁδὸν.] Ἐνταῦθα δὲ τὸ
"ἦρον," τὸ ἀπλῶς ἦνον καὶ ἐτελείων δηλοῖ.
Eustath. Vide suprà ad β'. 58.

Ver. 497. Δύσασατο.] *Strabo*, *Geograph. lib.*
VIII. citat Δύσασατο. Minus rectè.

ΤΗΣ
ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Δ'.

Ὑπόθεσις τῆς ραψωδίας Δ'.

Παρά Μενελάω ξενισθεὶς σὺν Πεισιφράτῃ Τηλέμαχος, ἀπαγγέλλει τὰ κατὰ τὴν Ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστῆρων πραττόμενα· ἔπειτα ἐξηγεῖται αὐτῷ ὁ Μενέλαος περὶ τῶν νόστων τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῆς Πρωτίας μαντείας, δι' ἧς ἔγνω τὸν Ἀγαμέμνονος θάνατον, καὶ ὡς Ὀδυσσεὺς παρὰ Καλυψοῖ ἔη. Βυλὴ δὲ γίνεται τῶν μνηστῆρων, περὶ τῶν τὸν Τηλέμαχον ἀνελεῖν. Παραμυθεῖται δὲ ἡ Ἀθηναῖα δι' ὀνείρεα τὴν Πηνελόπην, ἐπὶ τῇ τῶ παιδὸς ἀποδημίας δυσχραίνεσθαι, διὰ εὐδάλου, ὁμοιωθεῖσα Ἰφθίμῃ, τῇ τῆς Πηνελόπης ἀδελφῇ.

Ἐπιγραφαί.

"Αφιξίς Τηλέμαχος εἰς Σπάρτην.

"Αλλως.

Τὰ ἐν Λακεδαιμόνι.

"Αλλως.

Δίλτα, μάθ' ἀμφὶ πατρός παρ' Ἀτρεΐδα, λοχάμενος, υἱός.

Οἱ δ' ἴξον κοίλην Λακεδαιμόνα κητώεσσαν.
Πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάος κυδαλίμοιο.

LIB. IV.

Hi autem venerunt cavam Spartam amplam:
Ad domum autem agebant Menelai gloriosi.

Ver. 1. Οἱ δ' ἴξον κοίλην Λακεδαιμόνα.] Ἐπὶ [Ἐπεὶ] ὑψηλοτάτοις ὄρεσι περικίχλεις. Ποτὶ μὲν τὴν πόλιν καλεῖ Λακεδαιμόνα, ποτὶ δὲ τὴν χώραν Λακεδαιμόνα, τὴν Σπάρτην. Schol. "Ὅταν δ' ἐκ τῶν Φηρῶν ὁρμηθέντας τὸς περὶ Τηλέμαχον πανημερίως φῆ σείειν ζυγόν, [suprà γ'. 486.] εἰπὶ εἶποι "Δύσσετο τ' ἥλιος —. Οἱ δ' ἴξον κοίλην Λακεδαιμόνα —. Πρὸς δ' ἄρα "δώματ' ἔλων Μενελάος —." τὴν πόλιν δαὶ δέχεται· εἰ δὲ μὴ, ἐκ Λακεδαιμόνος εἰς Λακεδαιμόνα φανῇται λέγων τὴν ἀφίξιν· ἄλλως τε ὁ τιθαιὸν μὴ ἐν Σπάρτῃ τὴν οἰκίαν εἶναι τῷ Μενελάῳ. Strabo, Geograph. lib. VIII. Vide infra ad φ. 13.

Ibid. — κητώεσσαν.] Κήτη δὲ περὶ Λάκωναν erat —.

θάλασσαν ἀκῶν γίνεσθαι μεγάλοι μέγιστα· καὶ τινὲς γε τῶν κριτικῶν τὸν Ὀμήρον ἐντιθεὶν εἰπεῖν φασί, "Λακεδαιμόνα κητώεσσαν." *Ælian. de Animal. lib. XVII. cap. 6.* Γραφόντων δὲ τῶν μὲν, "Λακεδαιμόνα κητώεσσαν," τῶν δὲ, "κητώεσσαν" ζῆσι τὴν κητώεσσαν τινὰ δέχουσαν χερῶν· εἴτε ὑπὸ τῶν κητῶν, εἴτε μεγάλῃ· ὅπερ δοκεῖ πιθανώτερον εἶναι· τὴν τε κητώεσσαν οἱ μὲν καλαμινθώδη δέχοντα· οἱ δὲ, ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν πεισμῶν ῥωχμοὶ καίτοι λίγονται. Καὶ Καϊάδας [*Al. ὁ Καϊέτας*] τὸ δεισμωτήριον ἐντιθεῖν, τὸ παρὰ Λακεδαιμονίοις σπήλαιον τὸ. Strabo, lib. VIII. Vide infra ad ε. 20.

Ver. 2. — ἄρα.] Ut ipse propositum erat —.

Τὸν δ' εὖρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν,
 Υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος, ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
 Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος ῥηξήνορος υἱεῖ πέμπεν
 (Ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο κατένευσεν
 Δωσέμεναι τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
 Τὴν ἄρ' ὅγ' ἐνδ' ἵπποισι καὶ ἄρμασι πέμπε νέεσθαι,
 Μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ περικλυτὸν, οἷσιν ἄνασσεν.)
 Υἱεῖ δὲ Σπάρτῃθεν Ἀλέκτορος ἦγετο κῆρην,
 Ὃς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης,
 Ἐκ δάλης· Ἑλένη δὲ θεοὶ γόνον ἐκ ἔτ' ἔφαινον,
 Ἐπειδὴ τοπρῶτον ἐγένατο παῖδ' ἐρατεινὴν
 Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσῆς Ἀφροδίτης.
 Ὡς οἱ μὲν δαίνυντο κατ' ὑψερεφές μέγα δῶμα

5

10

15

Hunc verò invenerunt exhibentem nuptiale-epulum multis fodalibus,
 Filii atque filia eximiae, suâ in domo.

Hanc quidem Achillis bellicosi filio mittebat :

5

(In Trojâ enim primùm sponsoverat atque annuerat

Daturum se ; illis verò dii nuptias perficiebant.

Eam utique ipse illuc cum equis et curribus mittebat ire,
 Myrmidonum ad urbem inclutam, quibus imperabat.)

Filio autem ex Spartâ Alektoris adducebat filiam,

10

Qui ei in senectute natus erat fortis Megapenthes,

E servâ : Helenæ autem dii prolem non ampliùs dabant,

Ex quo semel genuerat filiam amabilem

Hermionem, quæ speciem habebat aureæ Veneris.

Sic hi quidem epulabantur per sublimem magnam domum

15

Ver. 3. Τὸν δ' εὖρον δαινύντα.] Vide infra
 ad ver. 15.

Ver. 5. — ῥηξήνορος.] Ἀνδρέας, τῷ διὰ
 τῆς ἡγορίας ῥήσαντος τὰς τάξεις. Schol.

Ver. 5. 7. 10. — πέμπεν —
 ἐξετέλειον — ἦγετο.] Vide infra ad ver.
 15.

Ver. 8. Τὴν ἄρ'.] Hanc utique —.

Ver. 9. Μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ.] Ἡν Ὅμη-
 ρος μὲν Φθίαν λέγει, οἱ δὲ νεώτεροι Φαρσαλίαν.
 Schol.

Ver. 10. — Ἀλέκτορος ἦγετο κῆρην.]
 Οἱ μὲν Ἰφιλόχην, οἱ δὲ Ἐχέμηλόν λέγουσιν τὸν
 δὲ Ἀλέκτορα γενεαλογῶσιν Ἀργεῖς τῷ Πίλοπος.
 Schol.

Ver. 11. Ὃς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς
 Μεγαπένθης.] Ἰστέον ὅτι ὡς ἐν τούτοις καινοσχνημὸν
 ἐστὶ κατὰ σύνταξιν τὸ, "οἷσι δὲ ἦγετο κῆρην,
 "ὃς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης"
 τὸ γὰρ καινῶς ἀκόλουθον ἦν, οἷσι κρατερῶ Μεγα-
 πένθει. Ὁ δὲ καινότερον ἀπιδόκεν αὐτὸ πρὸς
 τὸ, ὃς τηλύγετος γένετο. Euslath. De hujus-
 modi syntaxi, vide ad Il. ζ'. 396.

Ibid. — τηλύγετος.] Ἡ τοὶ τηλὺ τῆς ἡλι-
 κίας, ταύτης προεξήκουσι τοῖς γένεσι γινόμενος

παῖς, μετ' ὃν ἐκείτι ἐλπίζουσι τεκνῶσαι ἢ μο-
 νογενῆς. Schol.

Ver. 12. Ἐκ δάλης.] Οἱ μὲν κύριον τὸ, "Δά-
 λης" οἱ δὲ Τηριδάη, τὸ κύριον αὐτῆς ὄνομα. Schol.

Ibid. — Ἑλένη δὲ θεοὶ γόνον ἐκ ἔτ' ἔφαι-
 νον.] Hesiodus, notante Scholiaste in Sophoclis
 Electr. ver. 541. præter Hermionem, filium
 etiam Helenæ tribuit ;

"Ἡ τίκετ' Ἑρμιόνην θυρικλείῳ Μινελάῳ"

"Ὀπλόταλον δ' ἔτεκεν Νικόστρατον, ὄζον Ἀργεῖς."

Pausanias verò (uti et hîc annotat Barne-
 sius) Nicostratum ipsum et Megapenthen Me-
 nelao eadem ex famulâ natos memorat. Co-
 rinth. lib. II. cap. 18. Vide et ad Il. γ'. 175.

Ver. 13. Ἐπειδὴ τοπρῶτον.] Vide ad Il.
 ψ'. 2.

Ver. 14. — χρυσῆς.] Edidit Barnesius
 χρυσίης. Quod eodem modo pronuntian-
 dum : Prima enim necessariò producitur.
 Vide ad Il. ν'. 24. et 523.

Ver. 15. 20. Ὡς οἱ μὲν δαίνυντο ἔτ'.]
 Contendit hîc Athenæus nuptiarum harum
 celebrationem jam tum, cùm advenerint
 Telemachus et Pisistratus, peractam esse,

Γείτονες, ἥδ' ἔται Μενελάα κυδαλίμοιο,
 Τερπόμενοι· μετὰ δὲ σφιν ἐμέλπετο Δῆος αἰδὼς,
 Φορμίζων· δοιῶ δὲ κυβισητῆρε κατ' αὐτὰς
 Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνεον κατὰ μέσσον.

Τῷ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτὰ τε καὶ ἵππων, 20

Τηλέμαχος δ' ἦρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός,
 Στῆσαν· ὁ δὲ προμολῶν ἴδετο κρείων Ἑτεωνεύς,

Ὅτρηρός Τερέαπων Μενελάα κυδαλίμοιο·

Βῆ δ' ἵμεν ἀγγελῶν διὰ δάματα ποιμένι λαῶν·

Ἀγχῆ δ' ἰσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 25

Ἐάνω δὴ τινε τῷδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,

Ἄνδρε δύω, γενεῇ δὲ Διὸς μεγάλοιο εἵκτον.

Ἄλλ' εἴπ', εἰ σφῶϊν καταλύσομεν ὥκείας ἵππους,

Vicini, et amici Menelai gloriosi,

Oblectantes-se: inter eos verò cantabat divinus cantor,

Citharam pulsans; duoque saltatores inter eos

Cantum auspicantes saltabant in medio.

Cæterùm in vestibulo ædium ipsique et equi,

20

Telemachusque heros, et Nestoris inclytus filius,

Stiterunt: progressus autem vidit præstans Eteoneus,

Sedulus famulus Menelai gloriosi;

Ivitque annunciaturus per ædes pastori populorum:

Propè autem stans verba alata dixit;

25

"Hospites jam quidam isti, Jovis-alumne ὦ Menelaë,

"Viri duo; proli verò Jovis magni fimiles-sunt.

"Sed dic, an ipsi solvamus veloces equos,

fponfamque domum abductam; reprehenditque *Aristarchum* quòd hocce quinque versus ex *Iliad.* σ'. 604. huc importunè adscripserit. Οὐ συνίτης οἱ περὶ Ἀρίσταρχον, ὅτι συνεχῆς ὤσης, [*Casaubonus* legendum censet ἂν εἴη συνεχῆς ὤσης] τῆς ἰστιάσεως, καὶ τῶν ἀμείνων ἡμερῶν παρεληλυθειῶν, ἐν αἷς παρὲλθοντο μὲν ἡ γαμμήνη πρὸς τῷ νυμφίῳ πύραις δ' εἶχιν ὁ δὲ τῷ Μεγαπίνῳ γάμος· αὐτοὶ δὲ μονάζοντες διητῶντο ὅτι Μινίλαος καὶ ἡ Ἑλένη μὴ συνίτης, ἀλλ' ἐξαπατηθῆναι ὑπὸ τῷ πρώτῳ ἵππῳ· (suprà ver. 3.) "Τὸν δ' εὖρον δαινύντα "γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν" προσσυνῆψαν τοιέτους εἰνὰς εἶχας, "Ὡς οἱ μὲν δαίνυντο Ἑρ." μιστινυγίνετες ἐκ τῆς ὁπλοποιίας σὺν αὐτῷ γιγνώσκοντες τὴν λίσιν ἀμαρτήματι. Οὐ γὰρ ἐξάρχοντες οἱ κυβισητῆρες, ἀλλ' ἐξάρχοντες τῷ ὦδῷ, πάντως ἀρχῶντο. Τὸ γὰρ, ἐξάρχειν, τῆς φόρμιγγος ἴδιον. *Lib. IV. cap. 28.* Verùm, (ut rectè hîc annotat *Dna. Dacier*) Tempora ista imperfecta, πῶποτε, ἦγετο, ver. 5. 10. itemque ἐξέτιλειον, ver. 7. non utique jam facta hæc, sed fieri solummodò indicant. Quin et secundum *Athenai* sententiam, quo modo accipi possit versus iste, "Τὸν δ' εὖρον δαινύντα Ἑρ." non video.

Cæterùm, "quod adeò contendit," (inquit *Casaubonus* in *Annotationibus*, lib. IV. cap. 27.) "non posse τὸ ἐξάρχειν de saltatoribus dici; parùm esse firmum judico. Illud verò manifestò falsum, τὸ, ἐξάρχειν, τῆς φόρμιγγος esse ἴδιον. Periti sermonis Græci sciunt, verbum hoc de omnibus promiscuè dici posse, qui faciendi, aut dicendi, aut canendi, exemplum aliis præbent." Porro *Diodorus Aristophanius*, notante *Athenaeo* loco jam citato, totum hunc locum, quo de nuptiis agitur, omitendum censet; sed nullâ idoneâ ratione.

Ver. 19: Μολπῆς ἐξάρχοντες.] *Athenaeus*, loco jam ad ver. 15. citato, legendum censet Μολπῆς ἐξάρχοντος. Quæ et verisimilior videtur lectio. Vide suprà ad ver. 15.

Ver. 20. — ἵππων.] *Al.* ἵπποι.

Ver. 25. — ἔτια πτερόεντα.]

verbis,

Quæ tutò tibi magna volant —.

Æn. XI. 380.

Ver. 26. — τῷδε.] *Al.* τῷγι.

Ver. 27. — γινεῖν.] *Al.* γινεῖν.

Ibid. — εἵκτον.] *Al.* εἵκτην.

Ἡ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε φιλήσῃ.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·

30

Οὐ μὲν νήπιος ἦσθα, Βοηθείδῃ Ἐτεωνεῦ,

Τοπρὶν, ἀτὰρ μὲν νῦν γέ, παῖς ὥς, νήπια βάζεις.

Ἡ μὲν δὴ νῶϊ, ξανθήϊα πολλὰ φαγόντε

Ἄλλων ἀνθρώπων, δεῦρ' ἰκόμεθ', αἶκε ποθὶ Ζεὺς

Ἐξοπίσω περ παύσῃ οἷζυος· ἀλλὰ λυ' ἵππας

35

Ξείνων, ἐς δ' αὐτὲς προτέρω ἄγε Δοινηθῆναι.

Ὡς φάθ'· ὁ δ' ἐκ μεγάροιο δῖεσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλας

Ὀτρηγὰς Δεράποντας ἅμ' ἐσπίσθαι ἐοῖ αὐτῶ.

Οἱ δ' ἵππας μὲν ἔλυσαν ὑπὸ ζυγῷ ἰδρώοντας·

Καὶ τὰς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἱππέησι κᾶπησι,

40

Πὰρ δ' ἔβαλον ζαῖς, ἀνὰ δὲ κρή λευκὸν ἔμιζαν·

Ἀρματα δ' ἐκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·

Αὐτὰς δ' εἰσῆγον Δεῖον δόμον· οἱ δὲ ἰδόντες

Θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.

Ὡς γὰρ ἠελίῳ αἴγλη πέλεν, ἥ ἐ σελήνης,

45

“An ad alium mittamus ire, qui eos amicè excipiat.”

Hunc autem valdè indignatus allocutus est flavus Menelaus;

30

“Non quidem stultus eras, Boëthide Eteoneu,

“Antea, at quidem nunc puer veluti, puerilia loqueris.

“Profecit jam nos, hospitalia multa depasti

“Aliorum virorum, huc venimus; sicubi Jupiter

“In posterum saltem liberabit ab ærumnâ: sed solve equos

35

“Hospitum, ipsosque introduc ad epulandum.”

Sic ait: ille verò ex domo proruit, vocabatque alios

Sedulos famulos, unâ ut sequerentur seipsum.

Hi verò equos quidem solverunt sub iugo sudantes:

Et hos quidem alligârunt ad equina præsepia,

40

Apponebantque avenas, et hordeum album admiscuerunt;

Currus verò posuerunt ad parietem collucentem:

Ipsos porro duxerunt in augustum domum: hi autem videntes

Admirabantur per domum Jovis-alumni-regis.

Instar enim solis splendor erat, sive lunæ,

45

Ver. 29. — φιλήσῃ.] Similitèrque ver. 171. φιλεῖμεν et ver. 179. φιλεῖν. Vide ad II. β. 304.

Ver. 33. Ἡ μὲν δὴ.] Vide ad II. ε. 433. et 504.

Ibid. — νῶϊ — φαγόντε.] Ego et tu. Vide ad II. α. 566. et i. 487.

Ver. 37-59. 104. — δῖεσσυτο — δεικνύμενος — ἀχνύμενος.] Vide ad II. γ. 260.

Ver. 38. — ἅμ' ἐσπίσθαι. Al. ἅμα σπῖσθαι.

Ver. 41. — ζαῖς.] Vide infra ad τ. 593.

Ver. 42. 179. — ἐκλιναν — δεικνύμεν.] Vide ad II. α. 309. et 338.

Ver. 43. Αὐτὰς δ' εἰσῆγον Δεῖον δόμον οἱ δὲ ἰδόντες Θαύμαζον.] Δεῖ δὲ καὶ τὸν πρῶτον εἰς ἀλλοθρίαν οἰκίαν ἐρχόμενον ἐπὶ δεῖπνον, μὴ γαστριζόμενον εὐθὺς ἐπὶ τὸ συμπόσιον χωρεῖν, ἀλλὰ τὴν οἰκίαν ἐδὲ γὰρ τῷτε παρίστανι ὁ Ποιήτης· “Αὐτοὶ δ' εἰσῆλθον Δεῖον δόμον· οἱ δὲ ἰδόντες “Θαύμαζον Ἦς.” Athenæus, lib. IV. cap. 27. Ubi notandum pro Αὐτὰς δ' εἰσῆγον Ἦς. legisse Athenæum, Αὐτοὶ δ' εἰσῆλθον Ἦς. Sed præstat vulgata Lectio.

Ver. 45. Ὡς γὰρ ἠελίῳ αἴγλη πέλεν.] Τὴν πῦρ Μενελάου οἴκησιν, ἥ ταῦτα ἀπὸ στρατίας ἤκοντος, ἀρ' ἡ Πελοποννησίαν τινὰ ἢ Μηδικὴν ἐξηστῆται, σχεδὸν τὴν ἡμετέραν ἀποδείξαι Σιμεράμιδος,

Δῶμα κατ' ὑπερεφές Μενελάου κυδαλίμοιο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὀρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
 Ἔς ῥ' ἀσαμίνθας βάντες εὐξέσας, λύσαντο.
 Τὸς δ' ἐπεὶ ἐν δμῶαί λῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
 Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ἔλας βάλλον ἠδὲ χιτῶνας,
 Ἔς ῥα θρόνους ἔζοντο παρ' Ἀτρείδην Μενέλαον.
 Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρεσσι
 Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
 Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
 Σῖτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρεσσι,
 Εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαρίζομένη παριόντων·
 Δαιτρός δὲ κρείων πίνακας παρέθηκεν αἰέρας
 Παντοίων· παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.

50

55

Domum per excelsam Menelai gloriosi.
 At postquam oblectati sunt videndo oculis,
 Ad labra descendentes perpolita, lavârunt.
 Hos verò postquam ancillæ lavârunt et unxerant oleo,
 Circumque chlanas villosas posuerant *ipsis* atque tunicas;
 In thronos utique confederunt *ii* juxta Atridem Menelaum.
 Aquam autem ancilla gutturnio fundebat ferens,
 Pulchro, aureo, super argenteo lebetes,
 Ad lavandum: juxta verò politam extendit mensam.
 Cibum verò veneranda proma apposuit ferens,
 Fercula multa imponens, largiens de præsentibus:
 Coquus autem carnum lances proposuit sublatus
 Diverfarum: *ipsisque* apposuit aurea pocula.

50

55

ἢ Δαρύει τε καὶ Ξέρξῃ τῶν βασιλείων; [forte βασιλείων;] φησὶ γυν,

“Ὡς γὰρ ἡελίῳ αἴψῃ πέλει, ἢ σιλήνῃ,
 “Δῶμα κατ' ὑπερεφές Μενελάου κυδαλίμοιο·
 “Χρυσὴν τ', ἡλίκτρεν τι, καὶ ἀργυρεῖν, ἠδ' ἐλκί-
 “φαντος.”

Τοῖς γὰρ Τρωικοῖς σκύλοις ἔχρην μᾶλλον λάμπειν αὐτὰ, ἢ τέτοις κατὰ γὰρ τὴν σὴν διάνοιαν. Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐπισχῶν, ἔκ ἔγωγε, εἶπεν, τὸν Ὅμηρον ἰάσθαι μοι δοκῶ ἀναπολόγητον ἴσως γὰρ πρὸς τὸν τῷ Μενελάῳ τρόπον ἐποίησε τὰ βασιλεία, ὅν φησὶ μόνον εἶναι τῶν Ἀχαιῶν μαλθακὸν αἰχμητὴν· σχιδὸν γὰρ ὅν τοῖσιν ὁδὸν τῶν ἄλλων ὁδὸν μάτην ὁ Ποιητὴς ἔτ' ἐλέγειν, ἀλλὰ καὶ εὐλοῖν, καὶ οἰκῆσιν, καὶ δαίταν πρὸς τὸ τῶν ἀνθρώπων ἡδὴ πολλάκις ἀπεικάζειν. Dion. Orat. II.

Ver. 46. — ὑπερεφές.] Apud Athenas, loco suprâ citato, ὑπερεφές.

Ver. 48. “Ἔς ῥ' ἀσαμίνθας βάντες.” Πάντα δ' ὡς ἀκριβὲς Ὅμηρος, καὶ τὸ μικρὸν τῷτο ὅ παρὲλιντε, τὸ δὲν διεραπύσαντα τὸ σωματίον καὶ λυσάμενοι ἵναι πρὸς τὸ δειπνον. Ἐπὶ τ'

ὅν — τῶν περὶ Τηλέμαχον, [εἶπεν,] “Ἔς ῥ' ἀσαμίνθας βάντες εὐξέσας λύσαντο.” Ἀπρεπὲς γὰρ ἦν, φησὶν Ἀριστοτέλης, ἡκεῖν εἰς τὸ συμπόσιον σὺν ἰδρωτί πολλῷ καὶ κοινοῦ. Athenaus, lib. IV. cap. 27.

Ver. 50. — ἄρα.] Deinde — Ut fit —

Ver. 51. “Ἔς ῥα θρόνους ἔζοντο.” Vide suprâ ad α. 145.

Ver. 52. Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος.]

Dant famuli manibus lymphas —, Æn. I. 704.

Ver. 53. 297. 309. 404. Καλῇ — καλῇ καλῇ.] Vide ad II. β. 43.

Ver. 54. 61. Νίψασθαι — πασσαμίνω.] Vide infrâ ad ε. 491. et ε. 296.

Ibid. — ξεστὴν.] Al. χρυσῇ.

Ibid. — ἐτάνυσσε.] Vide ad II. ε. 58.

Ver. 56. — χαρίζομένη παριόντων.] Vide suprâ ad α. 140.

Ver. 57. Δαιτρός δὲ κρείων πίνακας.] Vide suprâ ad α. 141.

Τὼ κ' δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·

Σίτῃ δ' ἄπτεσθον, κ' χαίρετον· αὐτὰρ ἔπειτα

60

Δείπνῃ πασσαμένῳ εἰρησόμεθ', οἳ τινες ἔσονται

Ἀνδρῶν· ἔ γάρ σφ' ὦν γε γένος ἀπόλωλε τοκῆων,

Ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐστὶ διοτρεφέων βασιλῆων,

Σκηπτέων, ἐπεὶ ἔ κε κακοὶ τοιῶσδε τέκοιεν.

Ὡς φάτο· καὶ σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν,

65

Ὅπ' ἐν χερσὶν ἔλῳν, τὰ ρὰ οἱ γέρας πάρεσαν αὐτῷ.

Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον,

Hos etiam dextrâ prehensens allocutus est flavus Menelaus;

"Cibumque gustate, et gaudete: cæterum deinde,

69

"Cœnam cum-gustaveritis, interrogabimus, quanam sitis

"Hominum: non enim vestrorum utique genus periit parentum,

"Sed virorum genus estis Jovis-alumnorum regum,

"Sceptiferorum: quippe nequaquam ignavi tales genuerint."

Sic ait, et ipsis terga bovis pinguis apposuit,

65

Affata in manibus eligens, quæ sibi munera apposuerant ipsi.

Hi verò ad cibos paratos appositos manus porrigebant.

Ver. 59. Τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη.] Ἐν γένει δὲ καὶ αὐτῷ, ὡς ἀλλὰ καὶ, τὸ δεικνύμενος ἐντὶ τῷ διζήμεναι. Eustath.

Ver. 60. Σίτῃ δ' ἄπτεσθον, καὶ χαίρετον.] Παρὰ δ' Ὀμήρῳ, ἐν τῷ τῷ Μενέλαῳ συμποσίῳ προσέειπεν ἀλλήλοις, ὥστε ἐν διατριβῇ, ζητήματα καὶ πολιτικῶς ὁμιλῶντες τίρπονται ἀλλήλους ἔ ἡμῶς. Ὁ γὰρ Μενέλαος παρὰ τὸν Μένεαν ἐν τῷ λυβρῶντος τῶν περὶ τὸν Τηλέμαχον, ἔ τῶν περὶ τὴν ἰδωδὴν παραβέβηκων, παρακαλεῖ μιλλαμῶνται, λέγοντας τὰς: "Σίτῃ δ' ἄπτεσθον ἔ χαίρετον· αὐτὰρ ἔπειτα Δείπνῃ πασσαμένῳ εἰρησόμεθ', οἳ τινες ἔσονται." Ἐπειτα προσεπιδίδωσι τῶν παρακειμένων αὐτῷ φιλανθρωπικῶς: "Ὡς φάτο· ἔ σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν, Ὅπ' ἐν χερσὶν ἔλῳν, τὰ ρὰ οἱ γέρας πάρεσαν αὐτῷ." Athenæus, lib. V. cap. 3.

Ibid. Σίτῃ δ' ἄπτεσθον.] Al. Σίτῃ ἄπτεσθον. Apud Athenæum autem, loco jam citato, Σίτῃ δ' ἄπτεσθον.

Ver. 61. — πασσαμένῳ.] Al. πασσαμένῳ.

Ibid. — οἳ τινες.] Al. ὡς τινες. Quod hoc quidem in loco æquè rectè dici potest. Vide ad II. α. 566.

Ver. 62. — ἔ γάρ σφ' ὦν γε γένος ἀπόλωλε τοκῆων.] "Benè," inquit Spondanus, "de hospitibus suis ominatur Menelaus, quasi animo jam pervideat, aut in eorum facie legat, obscuro genere eos non esse oriundos." Ipse autem deinceps aliam hujus loci explicationem præferre videtur; scilicet ut innuere hic intelligatur Menelaus, Ulysses Telemachi patrem nondum intellexisse. Sed minùs rectè; ut liquet ex se-

quentibus, "Ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐστὶ ἔσται," quæ et vir ipse eruditus pro alterâ sententiâ facere confitetur.

Ibid. — ἔ γάρ σφ' ὦν γε γένος.] Σὺν τῷ γραπτῷ, ἢ ἢ, σφ' ὦν, οὐκ ἔστιν ἔ γάρ ἀφανῶν ἐστὶ γονίων. Schol.

Ibid. — γένος.] Al. γένος.

Ibid. — ἀπόλωλε.] Vide ad II. κ'. 186. 187. et α. 37.

Ver. 64. 74. — τοιῶσδε — τοιῶδε.] Vide ad II. υ. 357.

Ver. 65. — καὶ σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν, Ὅπ' ἐν χερσὶν ἔλῳν.] Ὀμήρῳ — ἐντελῇ κατεσκεύασε πᾶσι τὸν βίον καὶ αὐτάρχη —. Ἀπλῶν ἐν ἀποδίδωκε τὴν διάνοιαν πᾶσι, καὶ τὴν αὐτὴν ὁμοίως βασιλεῦσιν, ἰδιώταις, νόις, πρεσβύταις, ὅπτα παρατιθεῖς πᾶσι κρία ἔ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βόεια, ἐν τῇ ἰορταῖς ἔ γάμοις, ἔ ἄλλῃ συνόδῳ, ἔ ἑορταῖς, ἔ κανδύλῃ, ἔ ἄμηναις, μελίπηκτα τε τοῖς βασιλεῦσιν ἐξαίρετα παρατίθησιν Ὀμήρῳ· ἀλλ' ἀφ' ὧν εὖ ἔξεν ἔμελλον τὸ σῶμα, ἔ τὴν ψυχὴν. Αἶαντα δ' ἐν μετὰ τὴν μονομαχίαν, (Iliad. κ. 321.) νώποισι βοῶν γέρας ἐν Ἀγαμέμνων —. Καὶ Μενέλαος δὲ, τὸς τῶν παίδων γάμοις ποιῶν, Τηλέμαχον νῶτον βοὸς παρέθηκεν, "Ὅπτα, τὰ ρὰ οἱ γέρας πάρεσαν αὐτῷ." Athenæus, lib. I. cap. 8.

Ver. 66. — τὰ ρὰ οἱ γέρας πάρεσαν αὐτῷ.] Ἐν αὐτῷ δὲ φασὶν οἱ Παλαῖοι, ὅτι ἔοικε τοῖς βασιλεῦσιν μέγαν μῶρον παρατίθεται εἰς γέρας· ἀφ' ἧς εἶχον ἂν ἔ ἄλλοις ἐπιδίδοναι, ὡς νῦν ποιεῖ ὁ Μενέλαος, τοῖς ξένοις παρατιθεῖς τὸ αὐτοῦ γέρας. Eustath.

Ibid. — τὰ ρὰ.] Quæ utique —. Quæ scilicet —.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστωρ υἱόν,
 * Ἀγχι σχῶν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοῖαθ' οἱ ἄλλοι. 70
 Φράζεο, Νεστορίδῃ, τῷ μῶ κεχαρισμένε θυμῷ,
 Χαλκῷ τε ξυροπῇ καδδῶματα ἠχήμεντα,
 Χρυσῷ τ', ἡλεκτρῷ τε, καὶ ἀργύρῳ, ἥδ' ἐλέφαντος.
 Ζηνὸς πε τοιήδε γ' Ὀλυμπίῃ ἐνδοθεὺς αὐλή.
 * Ὅσσα τὰδ' ἄσπετα πολλὰ σείας μ' ἔχει εἰσορόωντα. 75

Ceterum postquam potus et cibi desiderium exemissent,
 Tum verò Telemachus alloquebatur Nestoris filium,
 Propè admoto capite; ut ne audirent alii;
 "Confidera, Nestoride, meo charissime animo,
 "Ærisque splendorem, per domum sonoram,
 "Aurique, electrique, et argenti, atque eboris.
 "Jovis utique talis est Olympii intus aula.
 "Quanta hæc infinita multa! Admiratio me capit intuentem."

Ver. 68. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο.] Vide ad Π. α. 469.

Ver. 71. — τῷ μῶ κεχαρισμένε θυμῷ.]

animo gratissime nostro.

Æn. XII. 142.

Ver. 72. — καδδῶματα.] In vulgatis editum est καδδῶματα. Barnesius autem restituit καδδῶματα. Quod et ad sententiam (ut opinor) multò aptius; et confirmatur porro, uti annotat vir eruditus, ex ver. 45. 46. suprà:

"Ὡς γὰρ ἡελίῳ αἴγλη πέλει, καὶ σελήνῃ,
 Δῶμα καδδ' ὑψιφρεσὶ Μινελᾷ κυδαλίμοιο.

Ver. 73. Χρυσῷ τ', ἡλεκτρῷ τε.] Vide Plinii Histor. Natural. lib. XXXIII. cap. 4. Item suprà ad ver. 45.

Ibid. — ἥδ' ἐλέφαντος.] Ἐλέφαντα, ὅσοι μὲν ἐς ἔργα καὶ ἀνδρῶν χεῖρας, εἰσὶν ἐκ παλαιῶ ἀπλοὶ πάντες εἰδότες· αὐτὰ δὲ τὰ θηρία, πρὶν ἢ διαβῆναι Μακεδόνας ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, οὐδὲ ἰωρακισαν ἀρχὴν, πλὴν Ἰνδῶν τε αὐτῶν, καὶ Λιβύων, καὶ ὅσοι πλησιόχωροι τούτοις. Δηλοῖ δὲ καὶ Ὅμηρος, ὅς βασιλεῦσι κλίνας μὲν καὶ οἰκίας τοῖς εὐδαίμονεσσι αὐτῶν, ἐλέφαντας ἐποίησε κεκοσμημένους, θηρία δὲ ἐλέφαντος μνήμην ὑδαμίαν ἐποίησαν. Pausan. Attic. lib. I. cap. 12.

Ver. 74. (Ζηνὸς πε τοιήδε γ' Ὀλυμπίῃ ἐνδοθεὺς αὐλή. Ὅσσα τὰδ' ἄσπετα πολλὰ.) Οἱ δὲ πολλοὶ τὸ τῷ Τηλέμαχῳ πρόσχρουν καὶ γὰρ ἐκείνος ὑπὸ ἀπειρίας, μᾶλλον δὲ ἀπειροκαλίας, τὴν μὲν Νέστωρ ἰδὼν οἰκίαν κλίνας ἔχουσαν, τραπέζας, ἱμάτια, σρώματα, εἶον ἡδὺν, οὐκ ἱκανοῖσι τὸν εἰσορόωντα τῶν ἀναγκαίων, ἢ καὶ χρησίμων παρὰ δὲ τῷ Μινελᾷ διασπόμενος ἐλέφαντα καὶ χρυσὸν καὶ ἡλεκτρον, ἐξεπλάγη, καὶ εἶπε, "Ζηνὸς πε τοιήδε γ' Ὀλυμπίῃ ἐνδοθεὺς αὐλή. Ὅσσα τὰδ' ἄσπετα πολλὰ σείας μ' ἔχει εἰσορόωντα."

"ἔχει εἰσορόωντα." Σωκράτης δ' ἂν εἶπεν, ἢ καὶ Διογένης, "Ὅσσα τὰ γ' ἄθλια πολλὰ, καὶ ἄχρηστα καὶ μάταια, γίγας μ' ἔχει εἰσορόωντα." Plutarch. περὶ πολυφιλίας, sub fine. Ceterum Seleucus apud Athenæum, cui et assentitur ipse Athenæus, hoc in loco legendum contendit, "Ζηνὸς πε τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματι κεῖται. Ὅσσα τὰδ' ἄσπετα πολλὰ." Οὐ γὰρ (inquit) τῆς οἰκίας τὸ κάλλος μόνον ἀποθαυμάζουσι. Πῶς γὰρ ἡλεκτρον καὶ ἀργύρον καὶ ἐλέφαντα ἐν τοῖς τοίχοις ἦν; Ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τῷ οἴκῳ εἰρήκασιν, ὡς ἐπὶ δῶματα ἠχήμεντα· τοιαῦτα γὰρ δὴ τὰ ὑψόροφα καὶ μεγάλα. Περὶ δὲ τῶν σκευῶν τὸ, "Χρυσῷ τ', ἡλεκτρῷ τε, καὶ ἀργύρῳ, ἥδ' ἐλέφαντος" οἷς ἐκόντως ἐπιφύεται, "Ζηνὸς πε τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματι κεῖται, Ὅσσα ὅσα." Οὐκ εἰσὶν δ' ἀκόλουθον τῷ "Ζηνὸς πε τοιήδε γ' Ὀλυμπίῃ ἐνδοθεὺς αὐλή," ἐπιφύειν, "Ὅσσα τὰδ' ἄσπετα πολλὰ," σόλοικον δὲ τῷ ἀσυνήθει τῆς ἀναγνωστῆς. "Εἰ τοίνυν οὐδ' ἡ αὐλή ἀρμόττει ἐπὶ τῷ οἴκῳ; ὁ γὰρ διαπνέμενος τόπος αὐτῇ λειτουργεῖται. — Ὅμηρος δὲ τὴν αὐλὴν αἰετᾷ τᾷ τε ἐπὶ τῶν ὑπαίθρων τόπων. Athenæus, lib. V. cap. 3. Casaubono verò, quocum faciant Barnesius et Dna. Dacier, parum idoneæ videntur hæc rationes. Primam nihili esse arbitratur: "Quid enim, inquit in annotationibus ad hunc Athenæi locum, vetat per αὐλὴν et palatium intelligere, et συνελθόντων omnia eo contenta ornamenta?" In secundâ, "Quis," inquit, "non videt arguari nimis virum doctum? "Nemo enim iverit inficias, posita distinctione majore post αὐλή, rectè subiungi, Ὅσσα τὰδ' ἐστὶ." Atque hoc quidem majorem indicabit admirationem, quàm si Ὅσσα ad præcedentem κτήματα

Τῷ δ' ἀγορεύοντος ξύνετο ξανδὸς Μενέλαος,
καὶ σφέας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Τέκνα φίλ', ἦτοι Ζηνὶ βροτῶν ἐκ ἂν τις ἐρίζοι
(Ἀθάνατοι γὰρ τῷ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν.)

Ἀνδρῶν δ' ἣ κεν τις μοι ἐρίσσεται, ἥε καὶ ἐκί,
κτήμασιν ἣ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεῖς
Ἥγαρόμην ἐν νηυσὶ καὶ ὀγδοάτῳ ἔτα ἦλθον·
Κύπρον, Φοινίκην τε, καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθεῖς,

80

Hunc autem loquentem intellexit flavus Menelaus,

Et ipso compellans, verba alata dixit;

“Filiū chari, sanè cum Jove mortalium haud ullus contenderit:

“(Immortales enim ejus ædes et possessiones sunt.)

“Hominum verò aut aliquis mihi contendat, aut non;

“Opibus: certè enim multa passus et multum vagatus

“Adduxi in navibus, et octavo demum anno veni:

“Ad Cyprum, Phœnicemque, et Ægyptios vagatus;

80

referretur. Quod ad tertiam attinet rationem, “Affirmamus nos,” inquit vir idem eruditus, “Διὸς αὐτὴν Homerum appellâsse “Jovis palatium. Sic enim loqui observamus antiquissimum poetam, et, quod imprimis ad rem facit, summum Homeri imitatore, Æschylum: cujus est illud “in Prometheus victo, (ver. 122.) ὅσοι “τὴν Διὸς αὐτὴν οἰχνηύσι.” Ad hæc addit *Barnesius*;

— ὅτι οἱ θάλαμος περικαλλίος αὐτῆς

Ἵψιλος δίδμητο —. Suprà α. 427.

Ver. 76. — ξύνετο.] *Al.* ξύνετο. Quod ferri non potest.

Ver. 77. — σφέας.] Pronuntiabatur σφᾶς.

Ver. 78. Τέκνα φίλ', ἦτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἂν τις ἐρίζοι.] “Ὀμηρος ἐπιδειξίως ἀφορμὴν εὖρε λόγων, ὥστε κτήσιν συγκρίναι φίλου. [forte φίλου.] Οὐ γὰρ ὡς πρόβλημα προτείνει, ἀλλ' ἐπιχαρίσας παρὲνέρας ὁ Μενέλαος, ἐπειδὴ ἤκουσε τῶν ἱπαιῶν, τὸ μὲν εἶναι πλείους οὐκ ἀρνεῖται· πάνταυθα γε περιελὼν τὸν φθόνον, πολλὰ γὰρ φησὶ παθὼν ἔχειν αὐτὸν· ὃ μὲν τοι ἄξιό· ἑαυτὸν θεοῖς συγκρίνειν, “Ἀθάνατοι γὰρ τῷ γε “δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν” ἐνδειξάμενος δὲ φιλαδέλφον ἦθος, καὶ μετ' ἀνάγκης φήσας ζῆν τε καὶ πλουτεῖν, ἀνιπαρίσθηκε τὸν τῆς φιλίας λόγον· “Ὡν ὄφιλον τριτάτην περ ἔσ.” (infra ver. 97.) *Athenæus*, lib. V. cap. 3. in fine.

Ver. 79. Ἀθάνατοι.] Vide ad II. α. 398.

Ver. 80. — ἐρίσσεται.] Vide ad II. α. 140.

Ver. 81. — ἣ γὰρ πολλὰ.] Refertur istud γὰρ non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantius reticetur: “Etiam si mortales omnes divitiis opibusque antecellam, minimè mihi de eis gratulandum est; Multa ENIM ἔσ.” Vide ad II. ε. 22.

Vol. I.

Ver. 82. Ἥγαρόμην ἐν νηυσὶ.] Τὸ δὲ “ἥγαρόμην” ἐπὶ κτημάτων, ἀντὶ τῷ, ἔφερον, κενταῖ — ἵνα λέγῃ, ὡς πολλὰ παθὼν, καὶ πολλὰ πλανηθεὶς, πολλὰ ἥγαρόμην κτήματα. *Eustath.* *Barnesius* autem, versionem Editionis *Wetsteinianæ* secutus, reddit; “*Vectus in navibus.*” Minus rectè. Nusquam enim apud Poetam occurrit vox ἥγαρόμην sensu passivo, sed semper activo; uti exponit *Eustathius*.

Κτήματα μὲν, ὅς' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐν νηυσὶν

Ἥγάγετο Τροϊνῶν —.

Iliad. β. 589.

Vide ad II. π'. 190. χ'. 116. 471. *Odys.* ζ. 211. δ. 238.

Ver. 83. Κύπρον, Φοινίκην τε, καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθεῖς.] Οἱ γὰρ ποιῆσαι φρονιματώτους τῶν ἡρώων ἀποφαίνουσι τὰς ἀποδημήσαντας ποταμῶν, καὶ πλανηθέντας — καὶ ὁ Νέστωρ σημεινύεται διότι τοῖς Λαπίδαῖς ὠμίλησεν, ἔλθων μεταπίμπλος (II. α. 270.), “Τηλύβιν ἐξ Ἀπίης “γαίης” καλίσσαντο γὰρ αὐτοί.” Καὶ Μενέλαος ὡσαύτως· “Κύπρον, Φοινίκην τε, καὶ “Αἰγυπτίους ἐπαληθεῖς, Αἰθίοπας δ' ἰκόμεν “ἔσ.” Πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα παρασκευαίτινις ἐς φρόνησιν μεγάλα, τῷ μαθεῖν τῆς χώρας τὴν φύσιν, καὶ ζῶν καὶ φυτῶν ἰδέας, προσδεῖναι δὲ καὶ τὰ τῆς θαλάττης. *Strabo*, *Geograph.* lib. I. Καὶ ὅρα ἐξ αὐτῆς καταρχῆς, ὡς ἰσοριῶν χορηγία τῇ Ποιητῇ γέγονεν ὁ τῷ Τηλέμαχου ἐς τὴν Σπάρτην πλῆν· ἐν αὐτῇ μόνον ξενικὰ ἐκτιθέσεται διηγήματα, ἀλλὰ καὶ Τρωϊκά, καὶ Ἑλληνικά. Πάνυ οὖν δεινῶς ἐπλάσεν “Ὀμηρος, ἐς καλὸν τῇ ἑαυτῇ ποιήσει, ὡς καὶ προδιδήλωται, τὸν τῷ Τηλέμαχου πλῆν· δι' ἣ πολλὰ ποιήματα ἡ Ὀμηρικὴ μῦσα τῷ τῆς ποιήσεως ταύτης τίτλῳ ἐνέτασεν. *Eustath.* Cæterum nonnullos hoc in loco, “Αἰγυπτίους” legisse annotat idem *Eustath.*

P

Αἰθίοπας δ' ἰκόμην, καὶ Σιδονίης, καὶ Ἐρεμβῆς,
Καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κραιοὶ τελέθῃσι.

85

Τρεῖς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν.

Ἐνθα μὲν ἔτε ἀναξ ἐπιδεύης, ἔτε τι ποιμὴν,

Τυρῆ καὶ κραιῶν, ἐδὲ γλυκεροῖο γάλακτος·

Ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηετανὸν γάλα δῆσθαι.

Ἔως ἐγὼ περὶ κῆνα πολὺν βίοτον συναγείρων

90

Ἠλώμην, τέως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε,

Λάβρην, ἀνωῖσι, δόλῳ ἐλομένης ἀλόχοιο.

“Æthiopsque adiit, et Sidonios, et Erembos,

“Et Libyam, ubi utique agni protinus cornuti sunt.

85

“Ter enim pariunt oves integrum per annum.

“Ibi quidem neque herus indigens est, neque omnino pastor,

“Casei et carniū, neque dulcis lactis:

“Sed semper præbent per-totum-annum lac mulgendum.

“Dum ego circa illa multa facultates colligens

90

“Errabam, interea mihi fratrem alius interfecit,

“Clam, ex-improvviso, dolo perniciosæ uxoris.

Ibid. — Αἰγυπτίους.] Vide infrà ad ver. 127. item ad *Il.* β'. 537.

Ver. 84. — Αἰθίοπας δ' ἰκόμην.] Ζητή-
σι δὲ, πρὸς τίνες ἦλθεν Αἰθίοπας, πλείων ἐξ
Αἰγύπτου (ἥτις γὰρ ἐν τῇ κατ' ἡμᾶς θαλάτῃ
οἰκῶσι τινες Αἰθίοπες, ἔτι τῷ Νείλῳ τὰς κα-
ταρράκτας ἦν διελθεῖν νοῦσι) — Οἱ μὲν
περιόλουν τὸν διὰ Γαδεύρων μέγιστον τῆς Ἰνδικῆς
ἐσάγουσιν ἅμα καὶ τὸν χρόνον τῇ πλάνῃ συν-
οικεῖντες, ὥς φησιν ὅτι οὐδοῶν ἔτι ἦλθεν οἱ
εἰ, διὰ τῷ Ἰσθμῷ, τῷ κατὰ τὸν Ἀράβιον
κόλπον· οἱ δὲ, διὰ τῶν διωρύγων τινὲς. *Strabo*,
lib. I. Δῆλον δὲ ὅτι εἰς τὰς νοτίους Αἰθίοπας
ἔλθων ὁ Μινέλαος, εἶγε καὶ εἰς τὰς Ἐρεμβῆς
ἦλθε, μέρος γὰρ ἐκείνων οἱ Ἐρεμβοὶ, πολλῶν
πρότερον εἰς τὰς λοιπὰς Αἰθίοπας ἀφίκετο, καὶ
ἐμύρους Αἰγυπτίους Ἡρόδοτος ἰσοῖ. *Eustath.*

Ibid. — καὶ Σιδονίους, καὶ Ἐρεμβῆς.] Σι-
δονίους, τὰς παρὰ τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ λέγει
ἔστιν μετάρησαν οἱ Φοινίκης. Ἐρεμβῆς, τὰς
Τρωαλοῦδας, παρὰ τὸ εἰς τὴν ἔραν δύνειν. Οἱ
δὲ, τὰς Ἰνδῆς, παρὰ τὸ Ἐρεβος· μέλανες γὰρ
ἔστιν καὶ Κράτης ἱερὸν γράφει. Οἱ δὲ, ἴδιον
ἔθνος. Ἐνοιοὶ δὲ, τὰς Ἀραβίας· καὶ μεταγνά-
φουσιν ἔτι· “Αἰθίοπας δ' ἰκόμην, καὶ Σιδονί-
ους, Ἀραβίας τε.” *Schol.*

Ibid. — καὶ Ἐρεμβῆς.] Οὐκ ἐρεμβῆς, ἀλλὰ
κρηματισμῷ χάριν, τῶν ὀνομαζομένων, (ὅ
πολὺ γὰρ ἦν τῷ τοῦ) ἀλλὰ τῷ μήνῳ, καὶ τῆς
ἐποδημίας, καὶ τῷ ἰνδοῦ ἰνδοῦ γὰρ τοσούτον ἐκτο-
πίσαι. *Strabo*, *lib.* I. Vide suprà ad ver. 83.

Ver. 85. Καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κραι-
οὶ τελέθῃσι.]

Quid tibi pastores Libyæ, quid pascua
verfu

Prosequar — *Virg. Georgic.* III. 339.

Καὶ Ὀμήρῳ ἔπ' ἐν Ὀδυσσείῃ, ἔχον ὡς;

“Καὶ Λιβύην, ὅθι τ' ἄρνες ἄφαρ κραιοὶ τελέ-
“θῃσι.” ὁρθῶς ἐξηγούμενον, ἐν τοῖσι θηρμαῖσι

ταχὺ παραγίνεσθαι τὰ κέρια ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυ-
ροῖσι ψύχει, ἢ ὅ φέρον κέρια τὰ κτήνη ἀρ-
χὴν, ἢ φέροντα, φέρον μόγις. *Herodotus*, *lib.*

IV. § 29. Καὶ ἐν μὲν Λιβύῃ εὐδὺς γίνεται
κέρια ἔχοντα τὰ κεραιώδη τῶν κραιῶν. *A-*
ristot. *Hist.* *animal.* *lib.* VIII. cap. 28.

Ἐτεροι δὲ τὸ, “ἄρνες ἄφαρ κραιοὶ τελέθῃσι,”
ἔτι νοῦσιν ἔνθα οἱ μετ' ὀλίγον ἰσόμενοι κραι-
οὶ, ἄφαρ γίνονται, ἤγουν εὐδὺς καὶ ταχὺ
καὶ ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις, διὰ θηρότητα τόπου.

Ὁ καὶ ἐρμηνεύων σαφίστην, ἐπάγει· “Τρεῖς
“γὰρ τίκτει μῆλα ἔς.” *Eustath.*

Ibid. — ἵνα τ' ἄρνες.] *Apud Hero-*
dotum, loco jam citato, ὅθι τ' ἄρνες.

Ver. 86. Τρεῖς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον
εἰς ἐνιαυτὸν.] Τῷ τοῦ δὲ πάλιν (*inquit Eusta-*
thius) διχῶς. “Ἡ γὰρ ὅτι μῆλα εἰσὶν ἐκεί-
τινα, ὧν γόνος ἐκαστοῦ εἶναι ἀνὰ τρεῖς γίνεται·
τουτέστι, διόλου ἀνὰ τρεῖς αἱ αὐταὶ οἷς τίκτου-
σιν. Ἡ καὶ ὅτι περὶ τρεῖς ὥρας τῷ ἐνιαυτῷ
γινώσκῃ τὰ μῆλα, καὶ οὐκ, ὡς παρ' ἡμῶν, μόνον
τῷ ἔτη. *Quarum prior rectior videtur ex-*
plicandi ratio.

Ver. 89. — δῆσθαι.] Κυρίως μὲν, τὸ
δηλῶσαι· οὐν δὲ τὸ ἀμείλγειν εἶπεν, παρὰ τὴν
δηλῶν. *Schol.*

Ver. 90. “Ἔως ἐγὼ.” *“Amphibrahys,”*
inquit Barneſius, “in *Primo* loco, pro
“*Dactylo* ἰσαδυνάμῳ.” Atqui (ut opi-
nor) enuntiabatur “Ἔως ἐγὼ, ac si scrip-
tum fuisset, Ὡς ἐγὼ, vel Ὡς ἡγῶ. Vide
ad *Il.* ὁ. 539. *Al.* Ἔως ἐγὼ.”

“Ὡς ἔτοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.

Καὶ πατέρων τάδε μέλλετ' ἀκχέμεν, οἳ τινες ὕμνιν

Εἰσὶν· ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον,

Εὖ μάλα ναιετάοντα, κεχαυδότα πολλὰ καὶ ἐσθλά.

“Ὡν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν

Ναίειν, οἳ δ' ἄνδρες σοοὶ ἔμμεναι, οἳ τότ' ὄλοντο

Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἐκὰς Ἀργεος ἱπποβοότοιο.

Ἄλλ' ἔμψης πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,

Πολλάκις ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν,

Ἄλλοτε μὲν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε

Πάυομαι· αἰψήρως δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο.

Τῶν πάντων ἔ τόνσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενος περ,

“ Adeo nequaquam gaudens hisce facultatibus impero.

“ Et ex patribus ista debetis audivisse, quicumque vobis

“ Sint : quandoquidem valdè multa passus sum, et perdidì domum,

“ Perquam habitantibus commodam, continentem multa et pretiosa.

“ Quorum utinam vel tertiam habens in ædibus partem

“ Habitarem ; viri autem salvi essent, qui tum perierunt

“ Trojâ in latâ, longè ab Argis equis-apto.

“ Sed tamen omnes quidem lugens et deflens,

“ Crebrò domi defidens nostrâ,

“ Interdum quidem lætu mente oblector, interdum verò rursus

“ Quiesco : cita nempè fatietas molesti lætûs.

“ Horum omnium-causâ non tantum lugeo, vexatus licet,

Ibid. — πολὺν βίοντον συναγέρον Ἠλέ-
μην.] Vide suprâ ad γ'. 301.

Ver. 93. “Ὡς ἔτοι χαίρων.] Vide infrâ
ad *ver.* 186. et 199. Cæterum *Eustathius*
in commentario legit “Ὡς ἔτι χαίρων.

Ver. 94. — ὕμνιν.] *Al.* ὕμν.

Ver. 95. — ἔ ἀπώλιστα οἶκον, Εὖ μάλα
ναιετάοντα.] Ἀμφίβολον, πότιρον τὸν ἑαυτῷ, ἢ
τὸν Πριάμου. *Schol.* “Ὅρα τὸ, “ἀπώλιστα
“οἶκον,” ἀμφιβόλως λειχθῆναι δύναται γὰρ ὁ
βασιλεὺς δηλῶν καὶ τὸν ἑαυτῷ καὶ τὸν τῷ
Πριάμου. Καὶ συμβεβηκέναι καὶ τὰ ἐφίξῃς
πρὸς ταῦτα, διχῶς· ἵνα λίγη ὅτι ἀπώλιστα
οἶκον ἰμὸν, ἔχοντα πολλὰ, ὧν ὄφελον τριτά-
την μοῖραν ἔχων ἐξ ἀρχῆς καὶ μὴ μετὰσχὼν
τηλικαύτης εὐδαιμονίας, μὴ τοσούτους ἰδεῖν ὅλως ἰ-
κέει ἢ καὶ ἄλλως, ἀπώλιστα οἶκον τὸν τῷ
Πριάμου κεντημένον πολλὰ, ὧν ὄφελον τὰ
τρίτα πησάμενος, κατὰ τινὰ θετίον συμβεβη-
κεν ὡς ἀπὸς, μὴ προσμῆναι τῇ ἀλώσει τῆς
Τροίας, περὶ ἣν τοσούτοι ὄλοντο. *Eustath.*
Priorem explicationem amplectitur *Barne-*
sius. Ac pro eâ quidem facit tum præce-
dens illud, “ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἔπαθον” tum,
(uti et ipse annotat *Barnesius*) quod sequi-
tur, “Ὡν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων.” *Dna.*
Dacier verò alteram adeò manifestè veram

esse explicandi rationem existimat, ut nulla
sit hîc reverà ambiguitas.

Ver. 96. Εὖ μάλα ναιετάοντα.] Vide ad
Il. β'. 648.

Ver. 97. “Ὡν ὄφελον τριτάτην περ.] Τίς ἂν
ἐν τῶν ἐκγόνων ἰκέων τῶν ὑπὲρ τῷ τοιούτου
τιθηκότων, ἢ ἂν ἀνταξίαν (*Al.* ἀνταξίως)
δόξαιεν τὴν ἐπὶ τῇ τερήσει τοῦ πατρὸς λυ-
πην τῇ τοῦ πατρὸς εὐχαρίστω μνήμῃ διορ-
θουμένην; Ὅπως δὲ μὴ δόξη κοινὸς εἶναι
πρὸς πάντας τὰς παραπλησίως αὐτῷ τὴν
εὐνοίαν ἰνδιδειγμένους, ἐπήνιγκαι, (*infrâ ver.*
104.) “Τῶν πάντων οὐ τόνσον ὀδύρομαι,
“ἀχνύμενος περ, “Ὡς ἔτι,” ὅτε μοι ὕπνον
“ἔ ἀπικθαίροι ἐ ἰδωδὴν.” ἵνα δὲ μὴ φαίνεται
μηδενὸς τῶν ἰκέων παραμειλῶν, ἐμνήσθη κατ'
ὄνομα, (*ver.* 110.) “— Ὀδύρονται νῦν σου
“αὐτὸν Λαέρτης δ' ὁ γέρον, καὶ ἐχέφρων Πηνε-
“λόπεια, Τηλέμαχος δ', ὃν ἔλειπε νέον γι-
“γαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.” *Athenæus*, lib. V. cap. 4.
Vide et suprâ ad *ver.* 78.

Ver. 102. Ἄλλοτε μὲν τε γόῳ φρένα τέρ-
πομαι.] Vide infrâ ad *ver.* 183.

Ver. 103. — αἰψήρως δὲ κόρος κρυεροῖο
γόοιο.] Ὁ ὑπὲρ τῶν ἄλλων μοι θρήνος ταχέως
θραύεται. *Schol.* Malè.

Ver. 104. Τῶν πάντων ἔ τόνσον ὀδύρομαι
— Ὡς ἔτι.] Vide suprâ ad *ver.* 97.

Ὡς ἐνός, ὅς μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδὴν 105
 Μνωμένω· ἐπεὶ ἔτις Ἀχαιῶν τόσσ' ἐμόγησεν,
 Ὅσσ' Ὀδυσσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο· τῷ δ' ἄρ' ἐμελλεν
 Αὐτῷ κῆδε' ἐσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
 Κεῖνε, ὅπως δὴ δῆρὸν ἀποίχεται· εἰδὲ τι ἴδμεν,
 Ζῶει ὃγ', ἢ τέθνηκεν. Ὀδύρονται νῦν περ αὐτὸν 110
 Λαέρτης δ' ὁ γέρον καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
 Τηλέμαχος δ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.
 Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄρα πατὴρ ὕφ' ἱμερον ᾤρσε γόοιο.
 Δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε, πατὴρ ἀκῆσας,
 Χλαῖναν πορφύρεην ἀντ' ὀφθαλμοῖν ἀνασχών 115
 Ἀμφοτέρησιν χερσὶ· νόησε δὲ μιν Μενέλαος·
 Μερμήριζε δ' ἐπεῖτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
 Ἥε μιν αὐτὸν πατὴρ ἐάσειε μνησθῆναι,
 Ἥ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστα τε μυθήσαιο.

" Ut unius-gratiâ, qui utique mihi somnum invisum-facit et cibum 105
 " Recordanti; quoniam nullus Græcorum tanta elaboravit,
 " Quanta Ulysses elaboravit et pertulit: huic autem destinatum erat
 " Ipſi dolores ut-essent, mihi verò mæror semper-gravissimus
 " Ejus-causâ; quoniam diu longè abest; neque quid scimus,
 " Vivatne ille, an mortuus sit. Desſent utique illum 110
 " Laërtesque senex, et prudens Penelope,
 " Telemachusque, quem reliquit recens natum in domo."
 Sic ait: huic autem ob patrem desiderium excitavit luctûs.
 Lachrymam verò à palpebris humi demisit, de patre audiens,
 Chlænâ purpureâ oculis prætendens 115
 Utrâque manu: observavit autem ipsum Menelaus;
 Deliberavitque deindè in mentè et in animo,
 An eum ipsum patris sineret meminisse,
 An prior interrogaret, singulaque diceret.

Ver. 105. — ἀπεχθαίρει.] Εἰς μῖσθον
 ἔχει. Schol. Τὸ δὲ, ἐχθαίρει, ἢ δηλοῖ ἄρτι
 τὸ μισεῖν, ἀλλὰ τὸ μισήσαντα ποιεῖ ὅπερ ἐχθαί-
 ρειν φασὶν οἱ μὲν Ὅμηρον. Eustath. Occurrit
 autem vox ἐχθαίρω priorī isto sensu, infra
 v. 71. π. 96.

Ver. 107. — καὶ ἤρατο.] Τὸ δὲ, ἤρατο, ἢ
 μόνον ἀντὶ τῆς ὑπέμεινε καὶ ἐκάσασεν οἱ Παλαιοὶ
 νοῦσιν, ἀλλὰ καὶ ἀντὶ τῆς ἐπολέμησε, περὶ τὸν
 ἄρην φασὶν. Eustath. Scholiastes autem ex-
 ponit simpliciter ὑπέμεινε.

Ver. 110. Ζῶει ὃγ', ἢ τέθνηκεν.] Vide ad
 Il. a. 37. et v. 736.

Ibid. — Ὀδύρονται νῦν περ αὐτὸν Λαέρτης
 δ'.] Vide supra ad ver. 97.

Ver. 112. & 114. — γεγαῶτ'.] Vide
 ad Il. a. 265. et v. 46.

Ver. 113. — τῷ δ' ἄρα πατὴρ ὕφ' ἱ-
 μερον ᾤρσε γόοιο.] Vide infra ad ver. 183.

Ver. 114. Δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων.] La-

chrymam per genas humi delabentem op-
 timè depingunt et quasi ob oculos ponunt
 versûs hujus Numeri. Vide infra ad λ'.
 595. et ad Il. γ'. 363.

Ver. 115. & 154. — πορφύρεην.] Si-
 militèrque infra ver. 298. Πορφύρε'. Vide
 ad Il. a. 338. et 482.

Ver. 116. — νόησε δὲ μιν Μενέλαος.]
 Καὶ ὅρα ὅπως ὁ Ποιητὴς πολυσχέμων ὢν, τὸν
 μὲν Νέστορα (suprà γ'. 69.) ἔπλασεν ἐρωτήσαντα,
 καὶ ἔτι μαθόντα τίνες οἱ παραβελόντες ξίνοι τὸν
 δὲ Μενέλαον ποιεῖ, δίχα τῷ ἐρωτῆσαι, γνόντα
 πρὸς ξενισθίντας· ἅμα γὰρ μνήμη τῶν τῷ πα-
 τέρῳ περιῆλθε τὸν Τηλέμαχον, ἐξ ὧν ὁ Μενέλαος
 ἴσθι, καὶ εὐθὺς δακρύσας γνωρίζεται. Eustath.

Ver. 118. — ἐάσειε.] Similitèrque in-
 fra ver. 212. ἐάσομεν. Vide ad Il. δ'. 42.
 Barnesius minùs rectè, ἐάσσει — ἐάσσο-
 μεν.

Ver. 119. — μυθήσαιο.] Al. πειρήσαιο.

Ἔως ὃ ταῦθ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 120
 Ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυάδεος ὑφορόφοιο
 Ἦλυθεν, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ εἰκυῖα.
 Τῇ δ' αἶψ' αἶψ' Ἀδρήση κλισίην εὐτυκτον ἔθηκεν.
 Ἀλκίππῃ δὲ τάπητα φέρεν μαλακὰ ἐρίοιο.
 Φυλῶ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τὸν οἱ ἔδωκε 125
 Ἀλκάνδρῃ, Πολύβοιο δάμαρ, ὅς ἐναι ἐνὶ Θήβης
 Αἰγυπτίης, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐνὶ κτήματα κεῖται.
 Ὅς Μενελάῳ δῶκε δὴ ἀργυρέας ἀσαμίνθας,
 Δοῖες δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.
 Χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένη ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα, 130
 Χρυσὴν τ' ἡλακάτην, τάλαρον δ' ὑπόκυκλον ὅπασσεν,
 Ἀργύρεον, χρυσῶ δ' ἐπὶ χεῖλεα κεκράαντο.
 Τὸν γὰρ οἱ ἀμφίπολος Φυλῶ παρέθηκε φέρεσα,

Dum ille hæc deliberabat in mente et in animo, 120
 Helena ex thalamo odorifero excelsio
 Egredia est, Dianæ aureum-arcum-habenti similis :
 Huic autem statim Adrasta sellam benè factam apposuit :
 Alcippe verò tapetem ferebat mollis lanæ :
 Phylo autem argenteum calathum ferebat, quem illi dedit 125
 Alcandra, Polybi uxor, qui habitabat in Thebis
 Ægyptiacis, ubi plurimæ in ædibus possessiones jacent ;
 Qui Menelao dedit duo argentea labra,
 Geminosque tripodas, decemque auri talenta.
 Seorsum verò insuper Helenæ uxor dedit pulchra dona, 130
 Aureamque colum, calathumque subrotatum præbuit,
 Argenteum, auro verò labia munita erant.
 Hunc utique ei ancilla Phylo apposuit ferens,

Ver. 120. "Ἔως ὃ." *Amphibrachys* (inquit *Barneſius*) *Daſtylo iſόχροτος*. Minus rectè. Vide ſuprà ad ver. 90.

Ver. 122. & 429. Ἦλυθιν.] Vide ſuprà ad β'. 262.

Ver. 123. — κλισίην εὐτυκτον.] Κλισίαν δὲ εὐτυκτον καὶ ἐνταῦθα τὸν προλεχθέντα κλισμόν λέγει, ἥ γὰρ θρόνον ἔχοντα τὴν ἀνάκλιτον, ἣ καὶ τάπητες ἐξ ἐρίου ἐτίκεινται, προσκεφάλαιον δὲ λαδὴν λέγει γυνὴ ὑποκατιῶν, [ver. 136.] "Ἐ-ζῆτο δ' ἐν κλισμῶν" ἣ καὶ θρόνον ὑπέκειντο. *Eustath.* Vide ſuprà ad α'. 145.

Ver. 126. — ὅς ἐναι ἐνὶ Θήβης.] *Barneſius* legendum conjicit, ὅς ἀνασσ' ἐνὶ Θήβης. Vide autem ad II. π'. 172.

Ibid. — ἐνὶ Θήβης.] Θῆβαι πόλις Αἰγυπτῶν, ἣ νῦν καλυμένη Διὸς πόλις. *Schol.*

Ver. 127. Αἰγυπτίης, ὅθι πλεῖστα.] Male hic *Eustathius* : Ὅσα δὲ καὶ ὅτι τὸ Αἰγυπτίαις, ἐπεὶ λέγει τὴν προπαράκλησιν διὰ μέτρον, ὥς

καὶ ἐν τοῖς ἔξῃς. — Αἰτία δὲ τῆς τριτύτης συστολῆς τῷ, υ, ἢ μόνον ἢ ἀσθένεια τῶν μετ' αὐτὸ κεμένων δύο ψιλῶν συμφώνων κατὰ τὰς Παλαιὰς, ἀλλὰ μάλιστα ἢ ἀνάγκη τῷ μέτρῳ. *Meliùs Barneſius* ; "In fine (inquit) vocis Αἰγυπτίης, Συνίησις." Nempè vocem Αἰγυπτίης, ac si scriptum fuisset Αἰγυπτίης, enuntiandam arbitratus est. Sed neque hoc necessarium. Vide ad II. β. 537.

Ibid. — δόμοις ἐν.] *Barneſius* edidit δόμοις ἐν, ex *Iliad.* i. 382. Quod perinde est.

Ver. 131. Χρυσὴν τ' ἡλακάτην.] Edidit *Barneſius* Χρυσίην. Quod eodem modo pronuntiandum.

Ver. 132. — χρυσῶ δ' ἐπὶ χεῖλεα κεκράαντο.] Ἦγεν ἐπὶ χρυσῶ τὰ χεῖλη ἀπότηριστο καὶ τελεείωτο ἐκ τῶν χρυσαίων ἢ τὰ χεῖλη χρυσῶ ἐκράατο. *Eustath.*

Ver. 133. Τὸν γὰρ.] Hunc utique —. Hunc, inquam —.

Νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
Ἥλακάτη τετάνυστο, ἰοδνεφές ἄρος ἔχασα.

135

Ἐξέτο δ' ἐν κλισίῳ, ὑπὸ δὲ θρήνυς ποσὶν ἦεν.
Αὐτίκα δ' ἥγ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἔκαστα·

Ἴδμεν δὴ, Μενέλαε διοτρεφές, οἳ τινες οἶδε
Ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ;
Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δὲ με θυμός.

140

Οὐ γὰρ πῶ τινα φημί εἰκότα ᾧδε ἰδέσθαι
Οὔτ' ἄνδρ', ἔτε γυναῖκα, (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν,)

Ὡς ὅδ' Ὀδυσσῆος μεγαλήτορος υἱὶ εἴοικε
Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
Κεῖνος ἀνὴρ, ὅτ' ἐμείο κυνώπιδος ἔνεκ' Ἀχαιοὶ
Ἥλθεθ' ὑπὸ Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες.

145

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Οὔτω νῦν καὶ ἐγὼ νόεω, γύναι, ὥς σὺ εἴσκεις·
Κεῖνος γὰρ τοιοῖδε πόδες, τοιαῖδε τε χεῖρες,

Filo elaborato repletum : cæterum super eum

Colus extensa erat, violaceam lanam habens.

135

Sedit autem *Helena* in sellâ, scabellum verò sub pedibus erat.

Continuò autem illa verbis maritum interrogabat singula ;

“ Scimusne jam, *Menelaë Jovis-alumne*, quinam hi

“ *Hominum* gloriantur venisse nostram domum ?

“ Mentiar, an verum dicam ? jubet autem me animus.

140

“ Nondum enim *me* ullum puto similem adeò vidisse

“ Neque virum neque mulierem, (admiratio me tenet aspicientem;))

“ Ut iste *Ulyssis* magnanimi filio similis

“ *Telemacho*, quem reliquit recens natus in domo

“ Ille vir, quando mei inverecundæ gratiâ *Achivi*

145

“ Venistis ad *Trojam*, bellum sævum excitantes.”

Hanc autem respondens allocutus est flavus *Menelaus* ;

“ Sic nunc et ego existimo, ut tu conjicis :

“ Illius enim ejusmodi pedes, ejusmodique manus,

Ver. 134. — αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ.] *Athenæus*, lib. IV. cap. 4. citat, αὐτὰρ ἐν αὐτῷ.

Ver. 135. 260. — τετάνυστο — *τίτραπτο.*] Vide ad *Il. á.* 37. et *ó.* 153.

Ver. 139. — εὐχετόωνται.] *Al.* εὐχε-
τόωντο. Sed isto modo minùs rectè con-
stat Temporum ratio. Vide ad *Il. á.*
37. et *μ.* 68.

Ver. 145. — ἐμείο κυνώπιδος.] Ἐν τῷ
στοις δὲ κατὰ τὴν ἐν Ἰλιάδι, καταλείγει ἑαυτῆς
εἰπῶσα, ὥς “ ἐμείο κυνώπιδος ἔνεκ' Ἀχαιοὶ
“ ἔσ.” *Euslath.* Vide ad *Il. γ.* 173.
Cæterum de voce, κυνώπιδος, *Gatakerus* ;
“ Κυνώπιδα,” inquit, “ se *Helena* apud
“ *Homerum* dicit, *Odysf.* δ'. ὡσεὶ κυνὸς ὀμ-
“ ματα, (uti *Agamemnoni Achilles Il. á.*)
“ ἥτοι ὅψιν ἔχασαν, quasi quæ caninam tur-
“ petque, potius quàm speciosam pul-

“ chramque oris effigiem obtineret. Neque
“ enim inverecundam impudentemque se
“ ipsa diceret ; uti plerique interpretan-
“ tur.” *Adversaria Miscellanea*, lib. II. cap.
10. Ut opinor, minùs rectè.

Ver. 146. Ἥλθεθ'.] *Al.* ἥλθον.

Ibid. — πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες.]
Πόλεμον δὲ θρασὺν, τὸν ἀναιδῆ λέγει, ἐκ τῶν
θρασυνομένων στρατιωτῶν ὀνομάσας τὸ ἔργον
αὐτῶν. *Euslath.* Atqui “ πόλεμος θρασὺς”
nihil aliud apud *Homerum* sonare videtur,
quàm “ bellum atrox, asperumque.” Vide
ad *Il. ζ.* 254. et *κ.* 28.

Ver. 149. Κεῖνος γὰρ τοιοῖδε πόδες, τοιαῖδε
τε χεῖρες, ὀφθαλμῶν τε βολαί.]

Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat.
Æn. III. 490.

'Οφθαλμῶν τε βολαί, κεφαλῇ τ', ἐφύπερθε τε χαῖται. 150

Καὶ νῦν ἦτοι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆϊ,

Μυθεόμην, ὅσα κείνος οἰζύσας ἐμόγησεν

'Αμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον ἔβρι,

Χλαῖναν πορφυρέην ἀντ' ὀφθαλμοῖν ἀνασχών.

Τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ἦνδα· 155

'Ατρείδῃ Μενέλαε, διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,

Κείνῃ μέντοι ὅδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὥς ἀγορεύεις·

'Αλλὰ σάοφρων ἐστὶ, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ,

'Ωδ' ἐλθὼν τοπρῶτον, ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν

'Αντα σέθεν, τῷ νῶϊ, δεῖ ἄς, τερπόμεθ' αὐδῇ. 160

Αὐτὰρ ἐμὲ πρόειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,

Τῷ ἅμα πομπὸν ἔπεισθαι· ἐέλδετο γὰρ σε ιδέσθαι,

'Οφρα οἱ ἦ τι ἔπος ὑποδήσεται, ἢ τι ἔργον.

Πολλὰ γὰρ ἄλγ' ἔχει πατρὸς πάϊς οἰχομένοιο,

'Εν μεγάροισι, ᾧ μὴ ἄλλοι ἀοσητῆρες ἔωσιν· 165

"Oculorumque jactus, caputque, et supernè comæ.

150

"Et nunc fanè ego recordatus Ulyssis,

"Loquebar, quantas ille ærumnas patiens toleraverit

"Pro me : at hic amaram à palpebris lachrymam stillabat,

"Chlamam purpuream oculis obtendens."

Hunc verò rursus Nestorides Pisistratus contrà allocutus est ;

155

"Atride Menelaë, Jovis-alumne, dux populorum,

"Illius quidem hic filius est verè, quemadmodum dicis ;

"Sed modestus est, indignumque putat in animo,

"Huc profectus primùm, interpellationes proferre

"Coram te, cujus nos, dei tanquam, delectamur voce.

160

"Cæterùm me præmisit Gerenius eques Nestor,

"Hunc simul comes ut-sequerer ; cupiebat enim te videre ;

"Ut ei aut sermonem aliquem suggereres, aut aliquod opus.

"Plurimos enim dolores patitur ob patrem filius absentem,

"Domi suæ, cui non alii auxiliares sunt ;

165

Quo de loco Scaliger, erga Homerum ple-
runque iniquior ; " Quanquam Græcus,"
inquit, " ὀφθαλμῶν βολὰς mirificè dixit."
" Non potuit Latinus noster. At alio
" verbo alibi compensavit. Gestum enim
" appofuit, cùm dixit, ferebat." Poëtic.
lib. V. cap. 3.

Ibid. — τοιοῖδε — τοιαῖδε.] Vide ad
H. ὑ. 357.

Ver. 159. — ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν.]
Τὰς γενομένας τῶν μνηστῆρων εἰς αὐτὸν φλυαρί-
ας, ἢ τὰς περὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ φλυαρίας καὶ λοι-
δορίας, διεξιέναι ἢ, ὑπὸ σωφροσύνης ἐβέλτε[ι] κα-
τάρχεσθαι λόγων. 'Επεσβολίας ἔν νῦν, τὰς τῶν
ἐπὶ εἰσβολῇ [καὶ] ἀρχῆς. Schol. Posterior
vera et venusta accipiendi ratio: Eustathius
tamen priori explicationi assentiri videtur:

Καιριώτιστον (inquit) ἐπὶ τῶν λοιδορίας καὶ βλασ-
φημίας· ἐπειδὴ ὡς περὶ λοιδορία, λόγος ὡς δὲ περὶ
πλήττων καὶ βλασφημία, βολὴ τις ἐν φήμαις·
ἔγω καὶ ἐπεσβολία, τὸ ἐπεσι βάλλειν. Mirè
admodum et inficetè.

Ver. 161. Αὐτὰρ ἐμὲ πρόειπε.] "Οτι Τηλέ-
μαχος μὲν, ἐκ περινοίας ἐγνωρίσθη τοῖς βασι-
λεῦσιν· ὁ δὲ Νεστορίδης, μήτε ἐρωτηθεὶς, μήτε
ἄλλως γνωρίσθεις, ἑαυτὸν ἀναφαίνει, ἐπών·
" Αὐτὰρ ἐμὲ πρόειπε Νέστωρ." καὶ τὰ ἐξῆς· ἵνα
" καὶ τῶν τοιούτων ποικίλως γράψῃ ὁ Παιστής."

Eustath. Vide suprà ad ver. 116.

Ibid. — Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.] Vide
suprà ad γ'. 68. et ad H. α'. 175.

Ver. 165. — ᾧ μὴ ἄλλοι ἀοσητῆρες
ἔωσιν.] Ita habet utraque Eustathii Editio
et in contextu et in commentario ; itaque

"Ως νῦν Τηλεμάχῳ· ὁ μὲν οἷχεται, ἔδῃ οἱ ἄλλοι
Εἴς', οἳ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·

"Ω πόποι, ἣ μάλα δὴ φίλῃς ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
"Ἰκεῖ", ὅς ἐνέκ' ἐμεῖο πολῆς ἐμόγησεν ἀέθλης·

170

Καὶ μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων

'Αργείων, εἰ νῶϊν ὑπὲρ ἄλα νόσον ἔδωκε

Νηυσὶ δοῆσι γενέσθαι 'Ολύμπιος εὐρύοπα Ζεὺς.

Καὶ κεν οἳ 'Αργεῖ νάσσα πόλιν, καὶ δώματ' ἔτευξα,

'Εξ 'Ιθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ,

175

Καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,

Αἱ περὶ ναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ.

Καὶ κε δάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ'· ἔδῃ κεν ἡμέας

"Sic nunc Telemacho est: hic quidem abest, neque ei alii

"Sunt, qui per populum avertant calamitatem."

Hunc autem vicissim respondens allocutus est flavus Menelaus;

"Papæ! certè perquàm-amici viri filius meam domum

"Venit, qui mei gratiâ plurima subit certamina:

170

"Atque ipsum cogitabam huc profectum me amicè-excepturum præter alios

"Argivos, si nobis super mare reditum dedisset

"Navibus velocibus fieri Olympius latè-tonans Jupiter.

"Et fanè ei in Argo condidissim urbem, et ædes ædificâssim,

"Ex Ithacâ adducto cum facultatibus et filio suo,

175

"Et omni populo, unâ urbe evacuatâ,

"Earum quæ circum-habitantur, imperanturque à me ipso.

"Et crebrò hîc existentes unâ-fuissimur-versati: neque nos

indè edidit *Barnesius*; ut pronuntietur scilicet ᾧ μὴ ἄλλοι. Vide ad *Il. π'*. 31. item infrà ad *ver.* 352. *hujus libri*. Alii hîc habent ᾧ μὴ πολλοὶ ἀοσητῆρες ἔωσιν. Quæ lectio et vèrsum perimit, et ad sententiam minùs videtur accurata. Neque, si ita legas, tam aptè respondebunt sequentiâ, "ἔδῃ οἱ ἄλλοι Εἴς', ἔς." *ver.* 166. 167. Cæterùm orta (ut opinor) posterior hæc lectio ex *ψ'*. 119. infrà, ubi similis sententia occurrit;

"Ὡ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσητῆρες ὀπίσω.

Ibid. — ἀοσητῆρες.] "Ὁ ἐστὶ, βοηθοὶ σπυδαῖοι, μὴ ἀναμένοντες ὅσαν εἰς τὸ βοηθῆσαι. Ἦν γὰρ ἴδως, ἐρωτᾶν τὸ θεῖον καὶ βοηθεῖν μὲν, εἰ προτραπήναι τις. ἡσυχάζειν δὲ, εἰ καλύπτεται. *Eustath.*

Ver. 168. 203. Τὸν δ'.] Vide suprà ad *Il. α'*. 57. et *β'*. 160. *Barnesius* minùs rectè, Τὸν δ'.

Ver. 171. — ἔξοχον ἄλλων.] *Al.* ἔξοχα πάντων.

Ver. 173. — εὐρύοπα Ζεὺς.] Vide ad *Il. α'*. 175.

Ver. 174. Καὶ κε οἳ 'Αργεῖ νάσσα πόλιν.]

'Ἰείον δὲ ὅτι "Αργεῖ πάνταυδα φησὶν, ἢ τὴν Πελοπόννησον, ἢ καὶ τὴν ὑπὸ τῷ Μενελάῳ χωρὶν ὅδιν καὶ Ἑλλήνῃ 'Αργεία. — Τὸ δὲ, νάσσα, ἀντὶ τῷ καλῆκισα. Οὐ γὰρ "ναῖω" μόνον, ἀλλὰ καὶ "νάω" ὅδιν καὶ ναύτης ὁ ἐγκάτοικος. *Eustath.* Vide ad *Il. ζ'*. 119.

Ver. 175. — τίκῃ ᾧ.] Vide ad *Il. α'*. 51.

Ver. 176. — ἐξαλαπάξας.] Μετὰσῆσας τὰς νοικῶντας εἰς ἕτερον τόπον. *Schol.*

Ver. 178. Καὶ κε δάμ'.] *Al.* Καὶ κε δ' αἶμ'.

Ibid. — ἔδῃ κεν ἡμέας "Ἄλλο διέκρινεν." Εἰσὶ δ' οἱ φασὶ ταύτης εἶναι γνώμης τὸν Ὀμηρον, προτάττοντα τῷ σπυδαῖον βίω, πολλάκις τὸν κατ' ἡδονὴν —. Καὶ ὁ Μενέλαος δὲ παρ' αὐτῷ φησὶν, " — ἔδῃ κεν ἡμέας "Ἄλλο διέκρινεν φιλοῦντι τι τερπομένω τι." *Athenæus*, lib. XII. cap. I. sub fine. *Meliùs Plutarchus*: Καὶ μὲν ἀπέλαυσεν εἰς ἡ συνήθεια τῆς φιλίας, καὶ τὸ ἥδισον ἐν τῷ συνεῖναι καὶ συνημέρειν. "Οὐ μὲν γὰρ ζωοὶ γε φίλων ἀπάνευθεν ἐταίρων βουλὰς ἐζόμενοι βουλεύσομεν." (*Il. ψ'*. 77.) Καὶ περὶ τῷ Ὀδυσσεύς ὁ Μενέλαος " — ἔδῃ κεν ἄλλο "Ἀμμε διέκρινεν

- "Αλλο δ'έκρινεν φιλέοντε τε τερπομένω τε,
 Πρὶν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν. 180
 Ἀλλὰ τὰ μὲν περ μέλλεν ἀγασσεσθαι θεὸς αὐτὸς,
 Ὃς κείνον δύσηνον ἀνόσιμον οἶον ἔειπεν.
 Ὡς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἡμέρον ὥρσε γόοιο.
 Κλαῖε μὲν Ἀργεῖη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα,
 Κλαῖε δὲ Τηλέμαχος τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος. 185
 Οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδάκρυτῳ ἔχεν ὅσσε·
 Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
 Τὸν ῥ' Ἡῆς ἔκτανε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός·
 Τῷ γ' ἐπιμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν.
 Ἀτρεΐδῃ, πέρι μὲν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι 190

"Aliud diremisset amantesque oblectantesque nos,
 "Antequàm mortis nigra nebula obtexisset. 180
 "Sed hæc quidem futurum erat ut invideret deus ipse,
 "Qui illum infelicem absque-reditu solum reddidit."
 Sic ait : his verò omnibus desiderium excitavit luctus.
 Flebat quidem Argiva Helena ex-Jove-nata ;
 Flebat etiam Telemachusque et Atrides Menelaus : 185
 Neque fanè Nestoris filius absque-lachrymis habebat oculos ;
 Recordabatur enim in animo eximii Antilochi ;
 Quem scilicet Auroræ interfecit splendidæ inclytus filius ;
 Hujus ille recordatus verba alata dixit ;
 "Atride, suprà quidem alios mortales te prudentem esse 190

"φιλέοντε τε τερπομένω τε, Πρὶν γ' ὅτε δὴ
 "θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψε." Περὶ
 πολυφιλίας. Cæterum notandum in tran-
 scursu, pro "ὅδ' κεν ἡμῖς "Αλλο δ'έκρινεν,"
 legisse Plutarchum, aut fortasse memoriter
 citasse, "ὅδ' κεν ἄλλο "Αμμι δ'έκρινεν."

Ver. 179. — δ'έκρινεν.] Ita Barnesius,
 itemque MS. à Tb. Bentleio collatus. Al.
 δ'έκρινε. Quod et ferri posset. Vide ad II.
 α. 51.

Ver. 180. Πρὶν γ' ὅτε δὴ.] Vide ad II. ζ.
 433. et 504.

Ibid. — θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυ-
 λυψεν.] Vide ad II. δ. 461. et π. 334.

Ver. 181. Ἀλλὰ τὰ μὲν περ μέλλεν.] Vide
 suprà ad α. 232.

Ver. 183. — τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἡμέρον
 ὥρσε γόοιο.] Καὶ ἐν τοῖς πένδεσι καὶ δεσύναις
 ἐγγίνεται τις ἡδονή. Ἡ μὲν γὰρ λύπη, ἐπὶ τῷ
 μὴ ὑπάρχειν, ἡδονὴ δὲ τῷ μνησθῆναι καὶ δεῖν
 πως ἐκείνον, καὶ ἂν ἐπράττει, καὶ οἷος ἦν. Διὸ καὶ
 τῷτ' εἰρηται, "Ὡς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ'
 "ἡμέρον ὥρσε γόοιο." Aristot. Rhetoric. lib.
 I. cap. II.

Ibid. — ὑφ' ἡμέρον.] Apud Aristotelem,
 loco jam citato, ὑφ' ἡμέρον.

Vol. I.

Ver. 184. — Ἀργεῖη Ἑλένη.] Vide
 suprà ad ver. 174.

Ver. 186. Οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδάκρυτῳ
 ἔχεν ὅσσε.] Νεστορίδης, εἰ καὶ μὴ κατ' ἐκείνης ἰσως
 ἔκλαιεν, ἀλλ' ἔν ἐν ἦν ἀδάκρυτος. Παρερίστω
 δὲ αὐτῷ τῷ κλυθμῷ τὸ πολὺ, διότι τι ἐν ἑξ
 ὁρῶ καὶ αὐτὸς, ἀλλ' Ὀδυσσεύς προφασισιν ἔκλαιε·
 καὶ ὅτι ὅδ' συνήδης ἦν τῷ ἀδελφῷ ἐν Τροίᾳ
 πεσόντι, αὐτὸς ἐν Πύλῳ τραφεὶς καὶ διότι δὲ
 εὐκλειῶς ἐκείνος ἀπέθανεν. Ἀπαδείκτον ἐν ὑπο-
 τίθεται τὸν Πεισίστρατον ὁ Ποιητής, ὡς ἂν ἔχοι
 προκατάρχει ταραμυθίας. Eustath. Simili-
 tẽr et Spondanus ; "Levis," inquit, "fuit
 "procul dubio Pisistrati luctus, ut qui reli-
 "quos primùm consolari potuerit. Ita-
 "que de eo Homerus non dixit, ἔκλαιεν, ut
 "de cæteris, quos affatim lachrymatos par
 "est ; sed, ἐν ἦν ἀδάκρυτος, simpliciter." Ita illi.
 Verùm ἡ ἀπόφασις (ut rectè ob-
 servat Hermogenes) τῇ καταφάσει ποτὲ μὲν
 τὸ ἴσον δύναται, ποτὲ δὲ τὸ πλέον. Περὶ
 μετὰ δὲ δεινότητος, cap. 37. Vide infrà ad
 ver. 199. item ad II. ν. 344.

Ver. 188. Τὸν ῥ'.] Quem scilicet —.

Ibid. — Ἡῆς — ἀγλαὸς υἱός.] Ὁ Μίμ-
 νων. Τιθωνὲ γὰρ καὶ τῆς Ἡμέρας υἱός. Schol.

Νέστωρ φάσχ' ὁ γέρας, ὅτ' ἐπιμνησαίμεθα σῆο
 Οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλας ἐρέοιμεν.
 Καὶ νῦν, ἔτι παρ' ἐσὶ, πίδαοιο μοι· ἔγὰρ ἔγωγε
 Τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος· ἀλλὰ καὶ Ἡὼς
 "Εσσεταὶ ἡριγένεια· νεμῆσσῶμαι γε μὲν ἔδεν
 Κλαίειν, ὅς κε θάνησι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
 Τῆτο νῦ καὶ γέρας οἶον οἷζυροῖσι βροτοῖσι,
 Κείρασθαι τε κόμην, βαλεῖν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
 Καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός, ἔτι κάκιστος
 Ἀργείων· μέλλεις δὲ σὺ ἰδμεναι· ἔγὰρ ἔγωγε

195

200

"Nestor dicebat senex; quandò mentionem-faceremus tui

"Suis in ædibus, et nos mutuò alloqueremur.

"Quare nunc, si fortè licet, parcas mihi; non enim ego

"Delector flens inter-cænandum: sed et Aurora

"Aderit manè-genita: molestè quidem neutiquàm fero

195

"Deflere eum, quicunque mortuus fuerit mortalium, et fatum obierit.

"Hic ninivum et honos solus est miseris mortalibus,

"Tondereque sibi comam, profundereque lachrymas à genis.

"Etenim meus mortuus est frater, neutiquam ignavissimus

"Argivorum: debes autem tu nôsse; non enim ego

200

Ver. 191. — φάσχ'.] Dicere solebat —
 Vide ad II. á. 37. et β'. 221.

Ver. 194. — μεταδόρπιος.] Scholiastes
 exponit, μετὰ τὸ δειπνον. Eustathius autem,
 ἐπ' αὐτῷ τῷ δόρπῳ atque ita etiam inter-
 pretatur Hesychius; eamque veram omninò
 explicationem contendit Duportus in Gnomo-
 logiá ad hunc locum. Observandum autem
 cænám peractam memorari suprâ ver. 68.

Ver. 195. — ἡριγένεια.] Vide iuprà
 ad β'. 1.

Ver. 197. Τῆτο νῦ καὶ γέρας οἶον οἷζυροῖσι
 βροτοῖσι, Κείρασθαι τε κόμην.] Οὐ — ἀπλῶς
 εἶπε καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπὸ θεῶν ἐπιτεκνωσθαι
 λυπηρὸν βίον, ἀλλὰ τοῖς ἄφροσι καὶ ἀνόητοις, ὅς
 δειλαίαις καὶ οἰκτρῆς διὰ μοχθηρίαν ὄντας, εἰωδι
 δειλὸς καὶ οἷζυρος προσαγορεύειν. Plutarch. de
 audiendis Poëtis. Verùm (ut opinor) neque
 vox "οἷζυροῖσι" sensu isto accipi potest;
 neque, si ita accipi possit, ullo modo cum
 sententiâ congruet ista explicatio.

Ibid. Τῆτο νῦ καὶ γέρας οἶον.] Τὸ δὲ, γέρας
 οἶον, ἢ θαυμαστικῶς εἰρηται, καὶ θαυμάζει τὸ οἶον
 ἢ ἴσως καὶ ἀντὶ τῆς, μόνον ὅτι καὶ ψιλωθήσεται.
 Eustath. Plutarchus autem, loco jam suprâ
 citato, legit; "Τῆτο νῦ καὶ γέρας ἔστιν ἔσθ.".

Ibid. — οἷζυροῖσι βροτοῖσι.]

— mortalibus ægris. Virg. Georg. I.
 237. Æn. II. 268. X. 274. XII. 150.

— miseris mortalibus —.

Georg. III. 66. Æn. XI. 182.

Ver. 198. Κείρασθαι τε κόμην.] Quoniam

Myrmidones Patrocli cadaver comis abscessis
 obtegere dicantur. Iliad. ψ'. 135. Scholi-
 astes Poëtam hîc morem istum respicere ar-
 bitratur. Nempè ad istum locum; Πολ-
 λὰς τρίχας (inquit) κατεβαλλον, ὥστε καλύπ-
 τειν τὸν νεκρὸν· τῷτὸ δὲ πρὸς τιμὴν ἐγίγνετο τῷ
 θνήσκοντι, ὡς καὶ ἄλλαχ' ὀφείλει, "τὸ γὰρ γέρας
 ἐστὶ θανάτων, Κείρασθαι τε κόμην, βαλεῖν
 τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν." Verùm cum prius
 istud hemistichium à Scholiaste citatum "τὸ
 γὰρ γέρας ἐστὶ θανάτων" hoc in loco non
 occurrat, vix satis idonea videtur ratio, cur
 illud "Κείρασθαι κόμην" de capillis mor-
 tuo injiciendis hîc accipiatur.

Ibid. Κείρασθαι.] Vide infrâ ad ε'. 491.
 et ad ι'. 296.

Ver. 199. Καὶ γὰρ ἐμὸς.] Refertur istud
 γὰρ non ad id quod proximè præcessit, sed
 ad id quod elegantius reticetur: "Neque
 ipse hoc inexpertus sum; Vel, Neque ipse
 "legendi causâ carco; ETENIM meus ἔσθ.".
 Vide ad II. ε'. 22.

Ibid. et ver. 318. — τέθνηκεν —
 ὅλωλε.] Vide ad II. á. 37. et κ'. 186.

Ibid. — ἔτι κάκιστος Ἀργείων.] "Hoc
 "modestum," inquit Spondanus, "fratris
 "encomium paulò post amplificat, cum
 "dicit, πρὶς δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι Ἀντίλο-
 "χον ἔσθ." Verùm ut rectè hîc annotat
 Eustathius; "Ὡςπερ ἐν Ἰλιάδι τὸ, "ἔγὰρ μιν
 "ἀφαιρότατος βάλεν Ἀχαιῶν," τῷ ἀποφα-
 τικῷ καταφασιν δηλοῖ ἀνδρικὴν, ἵνα λίγη καὶ
 ἀφαιρότατον τὸν πάνυ ἀνδρεῖον ἔτα καὶ ἐν-

Ἦντησ', ἐδὲ ἴδον· πέρι δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι
Ἀντίλοχον, περὶ μὲν θάειν ταχύν, ἠδὲ μαχητὴν.

Τὸν δ' ἀπαμαρβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·

ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ

Εἴποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὅς προγενέστερος εἴη·

205

(Τοῖς γὰρ καὶ πατρός, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις.

Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος, ᾧ τε Κρονίων

Ὀλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντι τε γεινομένῳ τε.

Ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερές ἤματα πάντα,

“Congressus sum, neque vidi: supra autem alios dicunt fuisse

“Antilochum, supra quidem currendo velocem, atque bellatorem.”

Hunc autem respondens allocutus est flavus Menelaus;

“O amice, quandoquidem talia dixisti, quaecunque prudens vir

“Diceret et faceret, etiam qui major-natu esset:

205

“(Talis enim et patris es; quare etiam sapienter loqueris.

“Facile autem conspicua est proles viri: cui Saturnius

“Felicitatem destinaverit et uxorem-ducenti et nascenti.

“Quemadmodum nunc Nestori dedit perpetuo diebus omnibus,

ταῦτα τὸ, “ἑμὸς τίθησκαι ἀδελφεὸς ἔτι κά-
“κιστος Ἀργείων,” ἀντὶ τῷ ἀνδρείοτατος εἰληπ-
ται. Vide supra ad ver. 186. item ad II.
v. 344. et ó. II.

Ver. 201. ——— πέρι δ' ἄλλων φασὶ γε-
νέσθαι.] “Pro πέρι,” inquit Henricus Ste-
phanus, “malim περὶ, ut jungatur cum
“γενέσθαι.” Sed hoc perparvi momenti.

Ver. 204. ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες.] Οὐ δὲ
δὲ ἐφ' ἑξῆς λέγειν τὰ ἐνθυμήματα, ἀλλ' ἀναμιγ-
νύσαι· εἰ δὲ μὴ, καταβλάσται ἄλληλα. Ἐστὶ
γὰρ καὶ τῷ ποσὺ ὅρος· “ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶ-
πες, ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ” Aristot. Rhetor-
ic. lib. III. cap. 17.

Ibid. ——— ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅς.] Retice-
tur híc sententia Apodosis: “Quandoquid-
“dem ———; tibi obsequendum est.” Aut
aliquid fimile. Eustathius Apodosis infra
ver. 212. incipere existimat. “Ὅτι καθάπερ ἐν
τῷ, “ὦ φίλ', ἐπεὶ μ' ἐμνησας οἷζυος,” (supra
γ. 103.) μακροαπόδοσις ἡ σύνταξις καὶ ὑποδύσκο-
λος· ἔγω καὶ νῦν ἐν τῷ, “ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶ-
πες,” καὶ ἐξῆς· μετὰ οὐκ ἔτι γὰρ εἰς ἄλλο ἀποδίδωται
τὸ ἀκόλουθον τῆς συστάσεως, ἐν τῷ, “Ἡμεῖς δὲ
“κλαυθμὸν μὲν ἰάσομεν” νομίζοντες τῷ “δὲ”
συνδέσμῳ, ἀντὶ τῷ “δὲ.” Verum Apodosis
ista tam longè petita, totque parenthesisibus
intricata, minùs videtur venusta. Vide ad
γ. 103. et ad II. á. 135. et 340.

Ver. 206. Τοῖς γὰρ.] “Nec mirum; Ta-
“lis ENIM ὅς.”

Ibid. ——— ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις.] Ἐστὶ δὲ
τῶν αὐτῶν φιλοσόφων [τῶν Στωϊκῶν] δόγμα καὶ τὸ
διδασκῆναι εἶναι τὴν ἀρετὴν, ἔχουσιν μὲν ἀρχὴν τὴν
ἐγγένειαν· ὃ καὶ Ὀμηρὸς φησὶ, “Τοῖς γὰρ καὶ
“πατρός, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις” ὑπὸ δὲ
παιδείας εἰς τὸ τέλος προαγομένην. Dionys.

Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 17.
At voce ἐγγενεία apud Stoicos, non generis
nobilitas, sed animi generositas, denotari
videtur.

Ver. 207. ——— ἀρίγνωτος γόνος.] Al.
ἀρίγνωτον γένος.

Ibid. ——— ᾧ τε Κρονίων Ὀλβον ἐπικλώσῃ.]
Ἀλλοι μὲν ἔν, ὅτι καὶ τὰ περὶ σῶμα, καὶ τὰ
ἐκτὸς εὐτυχίματα, ἀγαθὸν νομίζει [Ὀμηρ.]
ὅτι δὲ ἀνευ τούτων ἔκ ἐστιν αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ
μόνη πρὸς εὐδαιμονίαν, ἐν ἐκείνοις παρίσται· δύο
γὰρ ἄνδρας εἰς τέλος ἀρετῆς ἤκοντας ὑποθέ-
μενος, τὸν Νέστορα καὶ τὸν Ὀδυσσεύα, καὶ τῶν μὲν
ἄλλων διαφέροντας, ἀλλήλοις δὲ ὁμοίως φρονήσει
καὶ ἀνδρεία καὶ λόφῳ δυνάμει, καὶ ἐπὶ ὁμοίως ἐν ταῖς
τύχαις πιστοίηκεν· ἀλλὰ τῷ μὲν Νέστορι τὴν
θεῖαν “Ὀλβον ἐπικλώσῃ γαμῖοντι τε, γεινο-
“μένῳ τε” ——— τὸν δὲ Ὀδυσσεύα, καίπερ
πολύμητιν ὄντα, καὶ ἀγχίνοον καὶ ἐχέφρονα, ἀπο-
καλεῖ Δύσηνον πολλάκις· καὶ γὰρ τὸν μὲν ἐς
τὴν ἀνακομιδὴν πλεῖσαι ταχέως καὶ ἀσφαλῶς·
τὸν δὲ πλανηθῆναι χρόνον πολλῷ, καὶ πόνους καὶ
κινδύνους ὑπομένειν ἀεὶ μυρίας. Dionys. Halicarn.
περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 17.

Ibid. et ver. 699. ——— Κρονίων.] Vide ad
II. á. 265. et 397.

Ver. 208. ——— ἐπικλώσῃ.] Al. ἐπικλώσει.

Ibid. ——— γαμῖοντι τε γεινομένῳ τε.] Διὰ
τε τὰ γενεθλιακά, καὶ τὴν μετὰ τὸν γάμον ζωὴν.
——— Κρεῖττον δὲ, κατὰ τὰς Παλαιὰς, νοῦν
τὸ, γεινομένῳ, ἀντὶ τῷ, γεννῶντι, τεκνοποιῶντι·
περὶ τούτου γὰρ καὶ ὁ λόφος. Eustath. Scholiastes
posteriori modo explicat: Γεινομένῳ, (in-
quit,) τεκνοποιῶντι, γεννῶντι. Dna. Dacier
verò alteram omnino veram existimat ex-
plicationem: Atque eo quidem sensu sem-
per apud Homerum usurpatur vox, γεινόμενος.

Αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν, 210
 Υἷεας αὖ πινυτὲς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους.)
 Ἡμεῖς δὲ κλαυδμὸν μὲν εἰσομεν, ὃς πρὶν ἐτύχθη·
 Δόρυπα δ' ἐξαὔτις μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδαρ
 Χευάντων· μῦθοι δὲ καὶ ἡῶθεν περ' εἰσονται
 Τηλέμαχον καὶ ἐμοὶ, διαειπέμεν ἀλλήλοισιν. 215
 "Ὡς ἔφατ'· Ἀσφαλίῳ δ' ἄρ' ὕδαρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν,
 Ὅτρηρός τε Δεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐτοῖμα προκέμενα χεῖρας ἱαλλον.
 Ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα·
 Αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον, 220
 Νηπενδῆς τ' ἄχολον τε, κακῶν ἐπίληδον ἀπάντων·

" Ipsum quidem molliter senescere in ædibus, 210
 | " Filios porro prudentes, et hastâ esse optimos.)
 " Nos verò fletum relinquemus, qui priùs incidit :
 " Cœnæ autem rursus memores simus, manibusque aquam
 " Infundant : sermones autem etiam manè erunt
 " Telemacho et mihi, ad colloquendum invicem." 215
 Sic ait : Asphalion verò aquam manibus infundebat,
 Sedulus famulus Menelai gloriosi.
 Hi verò ad cibos paratos appositos manus extendebant.
 Tum verò aliud cogitavit Helena è Jove nata :
 Protinus utique in vinum misit medicamen, unde bibebant, 220
 Luctui iræque adversum, malorum oblivionem-inducens omnium :

ἄσσα οἱ αἶσα
 Γεινομένην ἐπίνησε λίνον, ὅτι μιν τίκει μήτηρ.
Iliad. υ. 128.

ὡς ποθὶ Μοῖρα κραταίῃ
 Γεινομένην ἐπίνησε λίνον, ὅτι μιν τίκει μήτηρ.
 ὦ. 209.

ἄσσα οἱ αἶσα, καὶ ἀκλῶδες τε βροῖται,
 Γεινομένην ἐπίνησε λίνον, ὅτι μιν τίκει μήτηρ.
Odys. η. 197.

Vide et ad *Il.* χ'. 477.

Ver. 210. Αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν.]
 Ἐπὶ δὲ, λιπαρῶς γηρασκέμεν, τὸ εὐδαιμόνως, καὶ
 ὡς ἂν τις εἴπῃ τουφερῶς, ἀνιδιώως. *Eustath.*
Ver. 211. Τίεας αὖ πινυτὲς.]

Οὐκ ἐστὶ μείζων ἡδονὴ ταύτης πατρὶ,
 ἢ σωφρονέοντα καὶ φρονέοντ' ἰδεῖν τινὰ
 Τῶν ἐξ ἑαυτῶ

Menander apud Spondanum.

Ἐμοὶ μὲν πλάττω τι πάρος
 Βασιλικῶν θαλάμων τ' οἶνον
 Τροφαὶ καὶ οἶνον κινῶν τέκνων.

Euripides, Ion. *ver.* 485.

Ver. 216. — ἄρ'.] *Proinde, ut jufferat*
Menelaus. — *ver.* 213.

Ver. 221. Νηπενδῆς τ' ἄχολον τε, κακῶν
 ἐπίληδον ἀπάντων.] Τῆς δ' Ὀμήρου παρυσίας
 [ἐν Αἰγύπτῳ] ἄλλα τι σημεῖα φέρεται, καὶ μά-

λιστα τὴν τῆς Ἑλένης γενομένην παρὰ Μενελάου
 Τηλεμάχου φάρμακον καὶ λήδην τῶν συμβεβη-
 κέντων κακῶν τὸ γὰρ νηπενδῆς φάρμακον, ὃ λα-
 βὴν φησὶν ὁ Παιπητὴς τὴν Ἑλένην ἐκ τῶν Αἰ-
 γυπτίων Θεῶν παρὰ τῆς Πολυμήνης τῆς Θω-
 νος γυναικὸς, ἀκριβῶς ἐξέλακώς φαίνεσθαι. Ἐπὶ γὰρ
 καὶ νῦν τὰς ἐν ταύτῃ γυναικὶ χεῖρας τῇ προ-
 ερημένῃ δυνάμει λέγουσι καὶ παρὰ ταῖς μύσαις
 Διοσπολίτισιν ἐκ παλαιῶν χρόνων ὀργῆς καὶ
 λύπης φάρμακον εὑρεσθαι φασί. Τὰς δὲ Θεὰς
 καὶ Διοσπολὶν τὴν αὐτὴν ὑπάρχειν. *Diodor.*
Sicil. lib. I. sub fine. Vide et *Plinii Nat.*
Histor. lib. XXI. cap. 21. Alii hoc alle-
 goricè accipiunt. Οἱ μὲν ἐν τῇ βύβλωσσι
 καταμίσθοντες εἰς τὸν οἶνον, καὶ τοῖς ἀποβρίσμασι
 τῶν περιτριβάνων καὶ ἀδιάντων τὰ ἰδάφη φαίνον-
 τες, ὡς τότε τινὰ τοῖς ἐστιαμένοις εὐθυμίαν καὶ
 φιλοφροσύνην ἐνδιδόντων, ἀπομιμνήμενοι τὴν Ὀμη-
 ρικὴν Ἑλένην ὑποφάρμακτασαν τὸν ἄκρατον, καὶ
 συνορῶσιν ὅτι καὶ αὐτὴν ὁ μῦθος ἐκπεριελθὼν
 ἀπ' Αἰγύπτου μακρὰν ὁδὸν εἰς λόγους ἐπιστακῆς
 καὶ πρίστου ἐπιτελευτήσιν. Ἡ γὰρ Ἑλένη πίν-
 ουσιν αὐτοῖς διηγῆται περὶ τοῦ Ὀδυσσεύς
 (infra *ver.* 242. 244.) " Ἀλλ' οἶον τοῦ ἐπὶ
 " καὶ ἐπὶ κατεργασθῆναι Αὐτὸν μιν πληγῆσιν
 " ἀκακίῃσι δαμάσσειν." Τὴν γὰρ ἡν (ὡς
 εἶπεν) τὸ νηπενδῆς φάρμακον καὶ ἀνώδυνον, λόγος
 ἔχων καιρὸν ἀρμόζοντα τοῖς ὑποκειμένοις πα-
 ρατακταῖ καὶ πράγματι. *Plutarch. Symposiast.*

Ὅς τὸ καταβρόζειεν, ἐπὴν κρητῆρι μιγείη,
 Οὐκ ἂν ἐφημέριος γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
 Οὐδ' εἰ οἱ κατατεθναίῃ μήτηρ τε πατήρ τε,
 Οὐδ' εἰ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν, ἢ φίλον υἱόν,
 Χαλκῷ δηϊόωεν, ὃ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶτο.
 Τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα,
 Ἑσθλὰ, τὰ οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶνος παράκοιτις,
 Αἰγυπτίῃ τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρρεα
 Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ. 230

Qui illud biberit, postquam crateri mixtum fuerit,
 Non totâ-die profuderit lachrymas per genas,
 Neque si ei mortui fuerint materque paterque;
 Neque si ei coram fratrem, aut charum filium,
 Ferro trucidârint, ipse verò oculis viderit.
 Talia Jovis filia habebat medicamina efficacia,
 Bona, quæ ei Polydamna præbuit Thonis uxor,
 Ægyptia; ubi plurima producit alma terra
 Medicamina, multa quidem bona mixta, multa autem perniciofa.

285

230

lib. I. Probl. 1. "Si Homeri latentem prudentiam scruteris altius, delinimentum illud, quod Helena vino miscuit; Νηπιῖδης τ', ἄχολον τι, κακῶν ἐπίληθον ἀπάντων" non herba fuit, non ex Indiâ succus; sed narrandi opportunitas, quæ hospitem mœroris oblitum flexit ad gaudium. Ulyssis enim præclara facinora filio præfente narrabat, ὅσον καὶ τὸδ' ἔρεξε καὶ ἔσλη κακιστὸς ἀνὴρ. Ergo paternam gloriam et singula ejus fortia facta digerendo, animum filii fecit alacriorem; et ita credita est contra mœrorem vino remedium miscuisse." Macrobi. Saturnal. lib. VII. cap. 1. Similiter et Eustathius: Μάλιστα δὲ, συμβολικώτερον ἐκληπτίον αὐτὸ ὡς τὰ, καθὰ ἔμιτὰ ταῦτα φανῶται, λαδιηδὲς τῆς ἐν συμποσίοις φιλικῆς ἐμιλίας ἢ ἀνακριναιμένης τῷ φιλοσησίῳ κρητῆρι, καὶ ὅτι σπυδαῖα εἴτι καὶ ἄλλως ἡδία ἔσται ζητήματα ὑποκινέσης, ἢ ἐπὶ τὸν συμποσιάζοντα μνησθῆναι τινὸς τῶν ἔμπροσθεν κακῶν. Verum, ut opinor, nimis subtiles allegoricæ istæ interpretationes. Vide et infra ad ver. 229.

Ibid. — κακῶν ἐπίληθον ἀπάντων.] Clemens Alexandrinus, Admonit. ad Gentes, sub initio, citat κακῶν ἐπίληθον ἀπάντων. Atque ita etiam legit Plutarchus in Vita Homeri, notante Barnasio. Al. ἐπίληθον.

Ver. 223. — ἐφημέριος.] Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ἔστιν. Schol.

Ver. 227. Τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα ἔσ.] Ἐν τούτοις τοῖσι ἐπὶ δὴλοῖ ["Ὀμηρος"] ὅτι ἠπίεσκε τὴν ἐς Αἴγυπτον Ἀλιξάνδρου πλάγην. Herodotus, lib. II. § 16.

Ibid. — μεμιγμένα.] Δηλονότι κατὰ τέχνην

θεωρητικὴν ἐκτελεσμένῃ. Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 23.

Ver. 228. — τὰ οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶνος παράκοιτις Αἰγυπτίῃ.] Vide supra ad ver. 221. Caterum Diodorus Siculus, loco supra ad ver. 221. citato, videtur hic legisse Πολύμνησα.

Ver. 229. Αἰγυπτίῃ τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρρεα φάρμακα.] Φαρμακώδεις δὲ δακτύλιον εἶναι τόποι μάλιστα μὲν ἔξω τῆς Ἑλλάδος οἱ περὶ Τυρρηνίαν καὶ τὴν Λατίνην, ἐν ᾗ καὶ τὴν Κίρκην εἶναι λίγυσι. Καὶ ἔτι γε μᾶλλον, ὡς Ὀμηρὸς φησὶ, περὶ Αἴγυπτον ἐκείδιν γὰρ τὴν Ἑλίην λαβεῖν "Ἑσθλὰ, τὰ οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶνος παράκοιτις Αἰγυπτίῃ τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρρεα φάρμακα ἔσ." Ἐν οἷς δὲ καὶ τὸ νηπιῖδης ἐκείνο φησὶν εἶναι καὶ ἄχολον, ὥστε λήθην ποιεῖν ἔσται ἀπαδείαν τῶν κακῶν. Theophrast. Hist. Plant. lib. IX. cap. 15. "Homerus quidem primus doctrinarum et antiquitatis parens — gloriam herbarum Ægypto tribuit; cum etiam quæ rigatur Ægyptus illa non esset, postea fluminis limo invecata. Herbas certe Ægyptias à regis uxore traditas suæ Helenæ plurimas narrat, ac nobile illud Nepenthes, oblivionem tristitiæ veniamque afferens, et ab Helenâ uti — que omnibus mortalibus propinandum." Plin. Natural. Histor. lib. XXV. cap. 1. Vide supra ad ver. 221.

Ibid. Αἰγυπτίῃ.] Vide supra ad ver. 127.

Ibid. — τῇ πλεῖστα φέρει.] Al. τὸς πλεῖστα φύει.

Ibid. — ἄρρεα.] Vide ad II. ζ'. 142.

Ver. 230. Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ

Ἰητρός δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων
 Ἀνθρώπων· ἧ γὰρ Παιήονος εἰσὶ γενέθλης.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐνέηκε, κέλευσε τε οἶνοχοῆσαι,
 Ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
 Ἀτρείδῃ Μενέλαε, διοτρεφές, ἥδ' ἐκ οἷδε
 Ἀνδρῶν ἐσθλῶν παῖδες, (ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλω
 Ζεὺς ἀγαθὸν τε κακὸν τε δίδοι· δύναται γὰρ ἅπαντα.)
 Ἦτοι νῦν δαίνυσθε, καδήμενοι ἐν μεγάροισι,
 Καὶ μύθοις τέρπεσθε· εἰκότα γὰρ καταλέξω.
 Πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι ἔδ' ὀνομήνω,
 Ὅσσοι Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος εἰσὶν ἄεθλοι·
 Ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ

235

240

Medicus verò unusquisque peritus supra omnes
 Homines: sanè enim Pæonis sunt ex generatione.
 Cæterum postquàm immiserat, jusseratque vinum fundere,
 Denuò verbis excipiens allocuta est;
 "Atride Menelaë, à Jove-nutrite, atque etiam hi
 "Virorum fortium filii, (enimverò Deus aliàs in alium
 "Jupiter bonumque malumque dat; potest enim omnia :)
 "Sanè nunc convivamini, sedentes in ædibus,
 "Et sermonibus delectamini: convenientia enim ordine-dicam.
 "Omnia quidem non ego enarrare-queam, neque nominare,
 "Quot Ulyssis patientis sunt certamina:
 "Sed qualiter istud fecit, et sustinuit fortis vir

235

240

μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ.] Ita de Medea
 arcè Apollonius;

ἢ ἐνὶ πολλὰ

Φάρμακα οἱ, τὰ μὲν ἐσθλὰ, τὰ δὲ βλαπτήρη'
 ἔκειτο. Argonautic. lib. III. ver. 801.

Καὶ Ἀλκιβιάδης — ἐκ ὁμοίως ἀκράτος, ἀλλ'
 οἷον ἡ Αἰσυπλίῳν χώρα λίσσεται δι' ἀρετὴν ἐκφέρειν
 ὁμῶς "Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγ-
 "μένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ." Plutarch. in
 Nicias. Καὶ ποιητικῇ πολὺ μὲν τὸ ἡδὺ καὶ
 τερπνόν νῦν ψυχῆς ἐνεῖσιν· ἢ ἔλαττον δὲ τα-
 ρακτικὸν καὶ παράφορον, ἂν μὴ τυγχάνῃ παιδα-
 γωγίας ὁρθῆς ἢ ἀκροάσεως. Οὐ γὰρ μόνον (ὡς
 εἶποι) περὶ τῆς τῶν Αἰσυπτίῳν χώρας, ἀλλὰ καὶ
 περὶ τῆς ποιητικῆς ἐστὶν ἔμπειρος, ὅτι "Φάρμακα
 "πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ"
 αὐτοῖς χρωμένους ἀναδίδωσιν. Id. de audiendis
 Poëtis, sub initio.

Ibid. — μεμιγμένα.] Al. τιτυγμένα.

Ver. 231. Ἰητρός δὲ ἕκαστος.] Φασὶ καὶ
 Εὐριπίδην — αὐτῷ [ἐν Αἰγύπτῳ] νοσήσαντα
 πρὸς τῶν ἰσθίων ἀπολυθῆναι τῇ διὰ θαλάττης
 διασπείῃ. — καὶ ὁ καὶ Ὀμηρον φάναι πάντας
 ἀνθρώπους Αἰγυπτίους ἰατροὺς εἶναι. Diogen.
 Laert. lib. III. sub initio.

Ver. 232. — Παιήονος.] Παιήων ἰατρός
 Θεῶν, ἐκ οὗ αὐτὸς τῷ Ἀπόλλωνι, ἀλλὰ κίχων

ρισμίνῃ. [Ita ex MSS. Barnesius, pro vul-
 gato κίχωνισμίνῃ.] παρὰ μὲν τοῖς τοῖς νεω-
 τέροις ὁ αὐτὸς νομίζεται εἶναι. Καὶ Ἡσίοδῳ
 δὲ μάρτυς ἐστὶ τῷ ἔτερον εἶναι τὸν Παιήονα τῷ
 Ἀπόλλωνος, λίγων.

Εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος ὕπ' ἐκ θανάτῳ
 σώσειν,

"Ἡ αὐτὸς Παιών, ὅς ἀπάντων [Al. ὅς πάντων
 γε] φάρμακα οἶδεν. Schol.

Ver. 233. — ἐπεὶ ῥ'.] Postquàm, ut
 dictum est —. ver. 220.

Ver. 236. — ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλω.] Bar-
 nesius edidit ἄλλο τ' ἐπ' ἄλλω. Nullà allatâ
 ratione. Al. ἄλλοτε ἄλλω.

Ver. 237. Ζεὺς ἀγαθὸν τε κακὸν τε δίδοι
 δύναται γὰρ ἅπαντα.]

Ζεὺς τὰδε καὶ τὰ νέμει,

Ζεὺς ὁ πάντων κύριος —.

Pindar. Isthm. Od. V. 66.

"Ἐν τοῖς γὰρ τέλοις ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθὸν τε
 κακὸν τε.

Hesiod. Erg. καὶ Ἡμει. II. 287.

Ver. 242. Ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε.] Macro-
 bius, loco suprà ad ver. 211. citato, legit,
 Οἷον καὶ τόδ' ἔρεξε. Ex versu (ut videtur)
 infrà 271.

Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί.
 Αὐτὸν μιν πληγῇσιν ἀεικέλῃσι δαμάσσας,
 Σπῆρα κάκ' ἀμφ' ὥμοισι βαλὼν, οἰκῇ ἑοικώς, 245
 Ἄνδρῶν δυσμενέων κατέδυν πόλιν εὐρυάγυιαν.
 Ἄλλω δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἦϊσκε
 Δέκτη, ὅς ἑδὲν τοῖος ἦεν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
 Τῷ ἱκελος κατέδυν Τρώων πόλιν· οἱ δ' ἀβάκησαν 250
 Πάντες· ἐγὼ δὲ μιν οἷῃ ἀνέγνων τοῖον ἐόντα,
 Καὶ μιν ἀνθρώπων· ὁ δὲ κερδοσύνη ἀλέεινεν.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ μιν ἐγὼν ἐλόευν κ' χρῖον ἐλαίῳ,
 Ἀμφὶ δὲ εἶματα ἔσσα, κ' ὥμοσα καρτερὸν ὄρκον,
 Μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι,
 Πρὶν γε θὼν ἐς νῆας τε Δοῶς κλισίας τ' ἀφικέσθαι· 255
 Καὶ τότε δὴ μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
 Πολλὰς δὲ Τρώων κτείνας ταναηκέϊ χαλκῷ,

“ Populo in Trojanorum, ubi passis estis ærumnas Achivi.

“ Scipsum plagis indecentibus domans,

“ Pannos viles circumjiciens humeris, ferve similis,

245

“ Virorum hostilium ingressus est urbem latam.

“ Alii verò seipsum viro celans affimilabat

“ Mendico, qui neutiquam talis erat apud naves Achivorum :

“ Huic similis ingressus est Trojanorum urbem, illi verò ignorabant

“ Omnes : ego verò ipsum sola agnovi talem existentem,

250

“ Et ipsum interrogabam : ille verò astutiâ tergiversabatur.

“ Sed cùm jam ipsum lavissem et unxissem oleo,

“ Vestibusque induissem et juravissem firmum juramentum,

“ Non prius Ulyssem Trojanis me prodituram,

“ Quàm ipse ad naves veloces tentoriaque pervenisset :

255

“ Et tum demùm mihi omnem mentem aperuit Achivorum.

“ Plurimos autem Trojanorum cùm interfecisset longo ferro,

Ver. 243. Δήμῳ ἐνὶ Τρώων.] Vide suprâ ad á. 103.

Ver. 244. Αὐτὸν μιν.] *Barneſius* legendum censet Αὐτὸν μιν, eâdem ratione ac dicitur ἰ αὐτὸν, ἰμ' αὐτὸν, ἔσθ.

Ver. 245. Σπῆρα κάκ'.] Τὰ δὲ σπῆρα — πτωχικὰ εἰσὶν ἀμφιβλήματα, ἥτοι ῥάκη. *Eustath.*

Ver. 246. Ἄνδρῶν δυσμενέων κατέδυν πόλιν.] Οἱ μὲν, ἵνα μετρήσῃ τὸ σπῆρ. Οἱ δὲ, ἵνα πείσῃ τὴν Ἑλίην συνεργῆσαι τοῖς Ἕλλησι. *Schol.*

Ver. 248. Δέκτη.] Ἐπαίτη· ἀπὸ τῆ δι-
 χισθαι. *Schol.* Fuerunt qui hoc viri nomen proprium crediderint. Sed minùs rectè.

Ibid. — ὅς ἑδὲν τοῖος ἦεν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.] Τὸ δὲ, “ ὅς ἑδὲν τοῖος ἦεν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν,” διττὴν ἔχει ἑννοιαν. Ἡ γὰρ ὅτι τοιάτῃ δέκτη

Ὀδυσσεὺς εἰκάσθη, οἷος δέκτης δηλαδὴ ἢ καὶ ἢ ἄλλῳ ἐν τοῖς ἐκεῖ κατ' ἑδὲν ἢ ὅτι δέκτη ἑαυτὸν εἰκασιν Ὀδυσσεὺς, ὁ κατὰ μὲν τοῖα-
 τῷ ἐν τῇ Τροίᾳ [ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν] ἀλλὰ δηλαδὴ εὐσχήμων καὶ λαμπροφὸς καὶ, ὅλως εἰπεῖν, ἥρωϊκός. *Eustath.* Quæ posterior vera videtur explicatio.

Ibid. — ἑδὲν τοῖος.] Absurdè hîc *Scho-
 liaſtes* ; Τὸ “ δὲν” (inquit) παρέλκει. Quasi scilicet hoc in loco non multò elegantius diceretur “ ἑδὲν τοῖος,” quàm “ ἑ τοῖος.”

Ver. 249. — ἀβάκησαν.] Ἡγνόησαν. *Schol.* Τὸ δὲ, “ ἀβάκησαν,” ἀπαξ μὲν ἔ αὐτὸ ἐρρίθη παρὰ τῷ Ποιητῇ ἐπὶ δὲ “ ἀβάκειν” τὸ ἀγνοεῖν. *Eustath.*

Ver. 254. Μὴ μὲν πρὶν.] MS. à *Th.*
Bentleio collatus habet Μὴ με πρὶν. Quæ et proba lectio.

Ἦλθε μετ' Ἀργάεες· κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.

Ἐνθ' ἄλλαι Τρῳαὶ λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ

Χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι

260

Ἀψ οἴκονδ'· ἄτην δὲ μετέφερον, ἣν Ἀφροδίτη

Δῶχ', ὅτε μ' ἤγαγε κῆσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἵης,

Παῖδα τ' ἐμὴν νοσφισσαμένη, θάλαμον τε, πόσιν τε,

Οὐ τευ δευόμενον, ἔτ' ἄρ' φρένας, ἔτε τι εἶδος.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανδὸς Μενέλαος·

265

Ναὶ δὴ ταῦτα γε πάντα, γύναι, κατὰ μοῖραν εἶπες.

Ἦδη μὲν πολέων ἐδάην βελὴν τε νόον τε

Ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·

Ἀλλ' ἔγωγε τοῖστον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,

Οἷον Ὀδυσῆος ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ·

270

Οἷον κ' τόδ' ἔρεξε κ' ἔτλη καρτερός ἀνὴρ,

"Ivit ad Argivos: astutiae-famam verò deportavit multam.

"Ibi aliae Trojanæ stridulè ejulabant: sed meum pectus

"Gaudebat: nam jam mihi cor versum-erat ut-redirem

260

"Rursus domum: noxam verò desiebam, quam Venus

"Dederat, quandò me duxit illuc eharâ à patriâ terrâ,

"Filiumque meam separans, thalamumque, maritumque,

"Nullius rei indigentem, neque quoad mentem, neque omninò formam."

Hanc autem respondens allocutus est flavus Menelaus;

265

"Sanè hæc utique omnia, uxor, rectè dixisti:

"Jam quidem multorum cognovi consiliumque mentemque

"Virorum heroùm, multamque peragravi terram:

"Sed nondum talem ego vidi oculis,

"Quale Ulyssis patientis erat charum cor;

270

"Quale etiam illud fecit, et sustinuit fortis vir,

Ver. 258. — κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.] Καταφρόνησιν αὐτῶν ἤγαγεν· ταπεινίσιν, ἢ αὐτοὺς κατεφρόνησε τότε αὐτῶν, ἢ τὰς Ἑλλήνας ἐποίησε αὐτῶν καταφρονήσαι, δι' ὧν ἔπεισε τὴν Ἑλένην ἢ φρονήσιος ἀκρίβειαν αὐτῶν περιέθετο τοῦ ὀνόματος ταῦτα ποιήσας. Οἱ δὲ νεώτεροι, φρόνιν τὴν λείαν ἀπιδίδξαντο. Schol. Similiter et Eustathius: Τὸ δὲ, "κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν," ἢ κατὰ τὴν ὑπερβατὸν νοητίαν, ἵνα λέγῃ ὅτι κατήγαγεν εἰς τὰς Ἑλλήνας φρόνιν ὃ ἐστὶ φρόνησιν πολλήν, συνισταμένην δόξης· ἢ καὶ ἄλλως, ἥσπερ καταφρόνησιν τῶν Τρώων πολλήν, τὴν τε Ἑλένην ὡς εἰκὸς ἀναπέεσας, καὶ τὸ τεῖχος ἀναμετρήσας, καὶ τὰ Τρωϊκὰ μαζὶν βυλεύματα, καὶ τὰς πόλιν δὲ γυνὴν, διὰ τὸν μηχανηθησόμενον δάριον ἵππον, ὅσον εἶχον διασημα· ἢ καὶ τὸ Παλλάδιον ἀρπάσας. — Οἱ μὲν τοι νεώτεροι, φρόνιν τὴν λείαν ἀπιδίδξαντο. Pro primâ Eustathii explicatione nonnihil facere videtur quod suprà legitur;

— ἐπὶ περιόδοις δίκας ἡδὲ φρόνιν ἄλλων.

Odysf. γ'. 244.

Dna. Dacier paulò aliter accipit: "φρόνιν," inquit, "significat ici toutes les instructions nécessaires, tout ce que les Grecs voulaient avoir pour faire réfléchir le stratagème qu'ils méditoient." Judicet Lector.

Ver. 261. — ἣν Ἀφροδίτη Δῶχ', ὅτε μ' ἤγαγε κῆσε.] Τὸ δὲ, "ἤγαγε κῆσε," πρὸς Ἀφροδίτης εἶπεν ἢ Ἑλένη σιμύνουσα ἑαυτὴν· ἀνεῖ γὰρ μνησθῆναι τῷ ἀληθῶς ἀγαχόντος αὐτὴν εἰς Τροίαν Πάριδος. Eustath.

Ver. 263. — νοσφισσαμένη.] Eustathius in commentario legit νοσφισαμένη. Minus rectè. Vide ad II. α. 140. Al. νοσφισσαμένην.

Ver. 264. — ἔτ' ἄρ' φρένας.] Apud Eustathium in commentario, ἔτε φρένας.

Ver. 267. "Ἦδη μὲν πολέων.] Apud Eustathium, "Ἦδη καὶ πολέων. Minus rectè.

Ver. 268. — ἐπελήλυθα.] Vide ad II. α. 37. et φ'. 81.

Ver. 270. — ἴσται.] Vide ad II. β'. 221. et γ'. 84. Al. ἴσχι.

Ἴππῳ ἐνὶ ξέσῳ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι

Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον κ' κῆρα φέροντες.

Ἦλθες ἔπειτα σὺ κῆσε· κελευσέμεναι δὲ σ' ἔμελλε

Δαίμων, ὃς Τρώεσσιν ἐβέλετο κῦδος ὀρέξαι.

275

Καὶ τοι Διήφοβος θεοείκελος ἔσπετ' ἴσῃ.

Τρεῖς δὲ περίστειχας κοῖλον λόχον ἀμφαφώσας,

Ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,

Πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκεισ' ἀλόχοισιν,

Αὐτὰρ ἐγὼ, κ' Τυδείδης, κ' δῖος Ὀδυσσεύς,

280

Ἦμενοι ἐν μέσσοισιν, ἀκέσσαμεν ὡς ἐβόησας.

Νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὄρμηθέντε,

Ἦ ἐξελθέμεναι, ἢ ἐνδοθεν αἰψ' ὑπακῆσαι.

Ἀλλ' Ὀδυσσεύς κατέρυκε κ' ἔσχεθεν ἱεμένῳ περ.

Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἱὲς Ἀχαιῶν.

285

Ἀντικλος δὲ σὲ γ' οἶος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν

“Equo in polito, ubi infidebamus omnes optimi

“Argivorum, Trojanis caedem et fatum ferentes.

“Venisti deinde tu illuc: jussisse autem te videbatur

“Deus, qui Trojanis volebat gloriam præbere;

275

“Et te Deiphobus deo-similis sequebatur profectam.

“Ter autem circumlustrasti cavas insidias attrectans,

“Nominatim verò Danaorum nominabas optimos,

“Omnium Argivorum vocem assimilans uxoribus.

“Cæterum ego et Diomedes et nobilis Ulysses,

280

“Sedentes inter medios, audivimus ut vocasti.

“Nos quidem ambo prompti-eramus facto-impetu,

“Aut exire, aut intus protinus respondere;

“At Ulysses prohibuit et continuit quantumvis cupidos.

“Ibi alii quidem omnes tacebant filii Achivorum:

285

“Anticlus verò te solus excipere verbis

Ver. 272. Ἴππῳ ἐνὶ ξέσῳ.] Τῷ θυρεῷ ἵπ-
που, καλῶς ἱεσμένῳ. Schol. Vide infra ad
δ'. 492.

Ver. 272. 281. — ἵν' ἐνήμεθα πάντες
ἄριστοι — Ἦμενοι ἐν μέσσοισιν.] “Amplior
“virtus est ἱμφασις, altiore præbens in-
“tellectum, quàm quem verba per seipsa
“declarant. Ejus duæ sunt species; altera
“quæ plus significat quàm dicit; altera
“quæ etiam id quod non dicit. Prior est
“et apud Homerum, cùm Menelaus Grai-
“os in equo sedisse dicit: nam verba uno mag-
“nitudinem ejus ostendit. Et apud Vir-
“gilium, *Demissum lapsi per funem*: (Æn.
“II. 262.) Nam sic quoque altitudo de-
“monstrata est.” Quintilian. lib. VIII.
cap. 3. sub fine.

Ibid. — ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι.] Τὸ δὲ
“ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι,” ἀντιπαχῶς ἑρμηνεύ-
Vol. I.

διὰ τὸ τῷ ἵππῳ κοινὸν κατὰ τὸ Νέστωρ ἱμερό-
δουσιν ἐν τῷ (suprà γ'. 104.) “ἀνιτλημεν
“μίνος ἄσχετοι Ἀχαιοί.” Eustath.

Ver. 276. Καὶ τοι Διήφοβος θεοείκελος ἔσ-
πειτ.] Τὸν δὲ Διήφοβον νοητικὸν ἀκολουθεῖν τῇ
Ἑλένῃ, ὡς ἂν τις ἐνδοθεν φωνήσῃ, μὴ ἔχει
κρύψαι τὸ γενόμενον ἢ Ἑλένη. Φασὶ δὲ αὐτὸν
θανόντος Πάριδος ἀγαγίσθαι τὴν Ἑλένην, ὡς
τῶν περιλειφθέντων ἀδελφῶν κρείττονα. Eustath.
Ἐπεὶ τελευτήσαντος τῷ Ἀλεξάνδρῳ ὑπὸ Φιλοκ-
τήτῃ, Διήφοβον ἐγαμήθη ἢ Ἑλένη. Schol.

Ibid. — θεοείκελος.] Vide ad II. ω.
217.

Ver. 279. — ἴσκεισ'.] Al. ἴσκεισ'.

Ver. 281. Ἦμενοι ἐν μέσσοισιν.] Vide su-
prà ad ver. 272.

Ver. 282. — ὄρμηθέντε.] Apud Eusta-
thium in commentario ὄρμηθέντες. Utrum-
que rectè. Vide ad II. α. 566. et ε. 778.

R

"Ηθελεν· ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπὶ μάσκα χερσὶ πίεζε
Νωλεμέως κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιῆς·
Τόφρα δ' ἔχ', ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Πάλλας Ἀθήνη.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦυδα·

290

Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διότρεφες, ὄρχαμε λαῶν,
Ἀλγίον· εἰ γὰρ οἱ τι τάγ' ἤρκεσε λυγρὸν ὀλεΐδρον,
Οὐδ' εἰ οἱ κραδίη γέ σιδηρῇ ἐνδοθεν ἦεν.

Ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τρέπεθ' ἡμέας, ὄφρα κεν ᾗδῃ

Ἵπνῳ ὑπο γλυκερῷ τερπόμεθα κοιμηθέντες.

295

"Ως ἔφατ'· Ἀργεῖη δ' Ἑλένη δμῶῃσι κέλευσε
Δέμνι ὑπ' αἰδέσῃ δέμεναι, καὶ ῥήγεια κάλα
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, σφρέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' ἐνδέμεναι ἑλας καδύπερθεν ἑσασθαι.

Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·

300

Δέμνια δὲ σφρέσαν· ἐκ δὲ ξείνης ἄγε κήρυξ.

Οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμῳ αὐτόθι κοιμήσαντο

"Volebat; sed Ulysses os manibus comprimebat

"Indefinenter robustis, fervavitque omnes Achivos:

"Tamdiu autem detinuit, donec te seorsum abduxisset Pallas Minerva."

Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus est;

290

"Atride Menelaë, Jovis-alumne, dux populorum,

"Durius est: non enim ei ista depulerunt tristem mortem;

"Neque si ei cor ferreum intus esset.

"Sed agite, ad cubile mittite nos, ut jam

"Somno à dulci delectemur cubantes."

295

Sic ait: Argiva autem Helena ancillis præcepit

Cubilia sub porticu ponere, et stragula pulchra

Purpurea injicere, sternereque supra tapetas,

Lanasque imponere villosas supernè quibus amicerentur.

Illæ verò iverunt ex ædibus facem in manibus habentes:

300

Cubiliaque straverunt; hospites verò ducebat præco.

Ac quidam in vestibulo domus illic cubarunt

Ver. 287. — Ὀδυσσεὺς ἐπὶ μάσκα χερσὶ πίεζε.] Fuerunt qui Anticlym hinc ab Ulyssæ interemptum crediderint. Verum, (ut rectè annotant Spondanus et Dna. Dacier,) liquet ex ver. 289. infra, Ulyssæ manu ei tantum os constrinxisse. Vide et infra ad ψ. 76.

Ibid. — μάσκα.] Τὸ στόμα. Schol. Μάσκα δὲ ὁ μόνον ἢ προφῶν, ὡς καὶ ἐν ἑλλοῖς, ἀλλὰ καὶ τὸ στόμα, ὡς ἐνταῦθα. Eustath. Vide ad II. i. 324. et infra ad Odys. ψ. 76.

Ver. 289. — νόσφιν.] Vide ad II. α. 349.

Ibid. — Πάλλας Ἀθήνη.] Τηλέσφι ἢ πατρὶ σοὶ φρόνησις. Eustath.

Ver. 294. Ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τρέπεθ' ἡμέας.] Διδάσκει δ' ἡμᾶς Ὀμηρὸς, ὅτι δεῖ καὶ

τὸς κυλημένους ἐφ' ἑστῶσι παρακαλεῖν ἀπαλίσσασθαι τὸς κυλημένους. Ὁ μὲν Τηλέμαχος ἐπὶ Μενέλαον "Ἀλλ' ἄγετ' εἰς εὐνὴν ὦτε." Athenæus, lib. V. cap. 4.

Ibid. — τρέπεθ' — ὄφρα κεν.] Ἀτρεΐδῃ — ὄφρα καὶ. Atque ita legit Athenæus, loco jam citato.

Ver. 295. — τερπόμεθα.] Ἀτρεΐδῃ καὶ Μενέλαῳ.

Ver. 297. — ῥήγεια.] Vide supra ad γ. 349. et ad II. α. 644.

Ver. 301. — κήρυξ.] Vide ad II. α. 149. Ἀτ. κήρυξ.

Ver. 302. — ἄγε.] Deinde —

Ibid. — ἐν προδόμῳ.] Τῇ πρὸς τῷ θάλαμῳ. Schol.

Τηλέμαχος δ' ἦρας, κ' Νέστορος ἀγλαὸς υἱός.
 Ἀτρεΐδης δὲ κάδευδε μυχῶ δόμῳ ὑψηλοῖα,
 Πὰρ δ' Ἑλένη ταυῦπεπλος ἐλέξατο δια γυναικῶν.
 Ἥμος δ' ἠριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος ἠώς,
 Ὄρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 Εἵματα ἱσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὄξυ δέτ' ὦμον,
 Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιταροῖσιν εἰδήσατο καλὰ πέλιδα·
 Βῆ δ' ἵμεν ἐκ θαλάμοιο θεῶ ἐναλίγκιος ἄντην,
 Τηλεμάχῳ δὲ παρίζεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
 Τίπτε δὲ σε χρεῶν δειρὴ ἤγαγε, Τηλέμαχ' ἦρας,
 Ἐς Λακεδαιμόνα διαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
 Δήμιον, ἢ ἴδιον; τόδε μοι κημερτὲς ἐνίσπε.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤδα·

305

310

315

Telemachusque heros, et Nestoris inclytus filius.
 Atrides verò dormiebat in recessu domus excelsæ;
 Juxtaque Helena sinuoso-peplo cubavit nobilissima mulierum.
 Quandò verò manè-genita apparuit rosea-digitos aurora,
 Surrexit utique ex lecto bello-strenuus Menelaus,
 Vestes indutus; acutum verò gladium circumposuit humero,
 Pedibusque nitidis subligavit pulchros calceos:
 Perrexit verò ire ex thalamo deò similis corāmi:
 Telemacho autem assidebat, verbumque fecit, dixitque;
 "Quænam autem te necessitas huc dixit, Telemache heros,
 "Ad Lacedæmona nobilem, per lata dorfa maris?
 "Publica res, an privata? hoc mihi verè dic."
 Hunc autem rursus Telemachus prudens contrà allocutus est;

305

310

315

Ver. 304. — κάδευδε.] Edidit Barnesius καδιδυδῖ. Sed nihil opus. Vide ad II. d. 611.

Ibid. — μυχῶ δόμῳ ὑψηλοῖα.]

Interiora domus irrumpit limina —
 Æn. IV. 645.

Ver. 305. 413. — ἐλέξατο — Δέξασαι.]
 Vide ad II. β'. 515.

Ver. 306. & 431. Ἥμος δ' ἠριγένεια.]
 Vide ad II. d. 477. item suprà ad β'. 1.

Ver. 307. Ὄρνυτ'.] Vide ad II. γ'. 260.

Ibid. & ver. 407. — εὐνῆφι — φαι-
 δομένηφι.] Vide ad II. γ'. 588.

Ibid. & ver. 609. — βοῆν ἀγαθὸς.]
 Vide ad II. β'. 408.

Ver. 308. 309. — ἱσάμενος — ἰδή-
 σατο.] Vide infrà ad i. 491. et i. 296.

Ibid. — περὶ δὲ ξίφος ὄξυ δέτ' ὦμον,
 Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιταροῖσιν.] Vide suprà ad β'.
 3. 4.

Ver. 312. Τίπτε δὲ σε χρεῶν δειρὴ ἤγαγε,
 Τηλέμαχ' ;] Οὐκ ἰσχυρὰ δὲ τὰς δύο, ἐπεὶ ἔγνω
 μηδὲν ἔργον ἔχειν ἐς αὐτὸν, τὸν Νεστορίδην, Τη-
 λεμάχῳ δὲ χάριν ἰδού. Eustath.

Ver. 312. 314. Τίπτε δὲ σε χρεῶν δειρὴ ἤγαγε,
 — Δήμιον, ἢ ἴδιον.] Ὅσα δὲ ὅτι τὰ "χρεῶν"

ἰνδαζάμεν, ὡς ταυτὸν τῷ "χρεῖος" ἀδελφῶν
 ὀνόματι, πρὸς αὐτὸ συντάξιν Ἀττικῶς τὸ
 "τίπτε," καὶ τὸ "Δήμιον ἢ ἴδιον," ἐντέλει
 ἀμείνων ἢ ἰδιωτικὸν οὐ τὸ πρὸς ἐμὲ χρεῖος·
 τῷτο γὰρ ἡ χρεῖα. Eustath. Barnesius aliam
 affert accipiendi rationem; "Τίπτε (inquit)
 "δὲ σε χρεῶν δειρὴ ἤγαγε; ἰδιαδικτικῶς ἀντι-
 "τῷ, διὰ τί ποτε; vel τίπτε pro τίς ποτε,
 "ut pro τί ποτε; nec obstat quòd, Δήμιον
 "ἢ ἴδιον, sequitur; neutra enim Epitheta
 "sunt τῷ χρεῶν, vel certè absolutè sunt
 "sumpta; ut, Quænam te res huc impulit?
 "Publicumne quid, an privatum? Ubi enim
 "res intelligitur, ibi Adjectivum effertur
 "Neutralitèr. — In illis locis Odyss.
 "β'. ver. 28. — τίνα χρεῶν τόσον ἦτοι; et
 "Odyss. i. ver. 189. — ὅτε με χρεῶν τόσον
 "ἴκω Adverbium est τόσον, non Adjecti-
 "vum; et Tantopere sonat. Apertè enim
 "hanc vocem Homerus Femininam facit;
 "ut Iliad. κ'. ver. 172. Ἀλλὰ μάλα μεσῶλη
 "χρεῶν βεβήκειν Ἀχαιῶς et bis aliàs. Iliad,
 "κ'. ver. 118. et λ'. ver. 609. χρεῶν γὰρ
 "ἰκάνεται ἀπ' ἐτ' ἀνεκτός." Annotat. ad
 Odyss. α. 225. Quod rectius.

Ver. 313. — Λακεδαιμόνα διαν.] Vide
 suprà ad ver. i. et infrà ad i. 20.

Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε, διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 Ἥλυθον, εἴτινα μοι κληθδὼνα πατρὸς ἐνίσποις·
 Ἐσθίεται μοι οἶκος, ὅλωλε δὲ πίονα ἔργα·
 Δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἳ τὲ μοι αἰεὶ
 Μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι, καὶ εἰλίποδας ἑλικας βῆς, 320
 Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.
 Τένεκα νῦν τὰ σὰ γέναθ' ἰκάνομαι, αἰὲν ἐδέλυσθα
 Κείνῃ λυγρὸν ὀλεθρον ἐνισπᾶν, εἴπῃ ὅπωπας
 Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλῃ μῦθον ἄκυσας
 Πλαζομένῃ· πέρι γὰρ μιν οἴζυρον τέκε μήτηρ. 325
 Μηδὲ τι μ' αἰδόμενος μελίσσῃ, μηδ' ἐλεαίρων,
 Ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον, ὅπως ἦντησας ὀπωπῆς.
 Λίσσομαι, εἴ ποτὲ τοῖ τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεύς
 Ἦ ἔπος, ἢ ἐ τι ἔργον, ὑποσᾶς ἐξετέλεσσε
 Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοὶ· 330
 Τῶν νῦν μοι μνησai, καὶ μοι νημερτὲς ἐνισπε.
 Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανδὸς Μενέλαος·
 ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
 Ἦθελον εὐνηθῆναι, ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἑόντες.

"Atride Menelaë, Jovis-alumne, dux populorum,
 "Veni, siquam mihi famam de patre diceret:
 "Comeditur mihi domus, pereunt verò pingua opera:
 "Hostilium autem virorum plena domus, qui mihi perpetuò
 "Pecora plurima maculant, et flexipedes camuros boves, 320
 "Matris meæ proci, superbâ contumeliâ instruiti.
 "Propterea nunc ad tua genua venio, si velis
 "Illius sævam mortem indicare, sicubi vidisti
 "Oculis tuis, aut alterius sermonem audivisti
 "Errantis: supra-modum enim ipsum ærumnosum peperit mater. 325
 "Neque quicquam me veritus blandiaris, neque misertus,
 "Sed planè mihi enarra, quemadmodum tibi contigit videre.
 "Precor, si unquam tibi aliquod pater meus bonus Ulysses
 "Aut dictum, aut etiam factum, pollicitus effecit
 "Populo in Trojanorum, ubi passi estis ærumnas Achivi; 330
 "Horum nunc mihi memento, et mihi verum dic."
 Hunc autem gravitèr ingemiscens allocutus est flavus Menelaus;
 "Papæ! Certè utique perquàm-fortis viri in eubili
 "Volebant cubare, imbelles ipsi cùm-sint.

Ver. 317. — κληθδὼνα.] Τὴν δὲ ὄσαν, ὅτι θεῶν φωνή, ἐξηγεῖται λέγων (suprà ἀ. 282.)
 "Ἦ ὄσαν ἀκῆς Ἐκ Διὸς." λέγει δὲ αὐτὴν καὶ κληθδὼνα. "Ἥλυθον, εἴτινα μοι κληθδὼνα πατρὸς ἐνίσποις." Κληθδὼν δὲ, παρὰ τὸ κλέος δίδοναι καὶ φέρειν. Porphyr. Quæst. Homeric. 16.

Ver. 320. — ἀδινὰ.] Vide suprà ad ἀ. 92.

Ver. 323. — ὀπωπας.] Vide ad II. ζ'. 124.
 Ver. 327. — ὀπωπῆς.] Vide suprà ad γ'. 97.

Ver. 329. Ἦ ἔπος, ἢ ἐ τι ἔργον.] Vide ad II. ἀ. 395.

Ver. 330. Δήμῳ ἐνὶ Τρώων.] Vide suprà ad ἀ. 103.

Ver. 332. Τὸν δὲ.] Vide ad II. ἀ. 57. et S. 160. Malè Barnesius Τένθι.

- Ὦς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
 Νεβρὲς κοιμήσασα νηγεγενέας γαλαθηνῆς,
 Κνημὲς ἐξερέησι καὶ ἄγχεα ποιήεντα
 Βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα ἦν εἰσῆλυθεν εὐνήν,
 Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν αἰκία πότμον ἐφῆκεν·
 Ὦς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν αἰκία πότμον ἐφῆσε.
 Αἱ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἀπολλων,
 Τοῖος ἔων, ὅτος ποτ', εὐκτιμένη ἐνὶ Λέσβῳ,
 Ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀνασῶς,
 Καδ' δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
 Τοῖος ἔων μνηστῆρσιν ὁμιλήσειν Ὀδυσσεύς.
 Πάντες κ' ἀκύμοροι τε γενοίατο πικρόγαμοι τε.
 Ταῦτα δ' αἶ μ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεται, οὐκ ἂν ἐγωγε
 Ἀλλὰ παρὲξ εἵποιμι παρακλιδὸν, ἐδ' ἀπατήσω·

“ Ut verò cum in lufro cerva fortis leonis
 “ Hinnulos ubi-collocârit recens-genitos lactentes,
 “ Jura investigat, et valles herboſas
 “ Paſcens; ille verò deindè fuum ingreſſus eſt cubile;
 “ Et utriſque illis duram mortem inferet :
 “ Ita Ulyſſes illis durum fatum inferet.
 “ Utinam enim, Jupiterque pater, et Minerva, et Apollo,
 “ Talis exiſtens, qualis olim, benè-conditâ in Leſbo,
 “ Contentione cum Philomelide luçtatus eſt inſurgens,
 “ Proſtravitque fortitèr, gaviſi ſunt autem omnes Achivi;
 “ Talis exiſtens cum procis congrederetur Ulyſſes :
 “ Omnes et brevis-vitæ fierent et amaris-nuptiis.
 “ Iſta verò, quæ me interrogas et præcaris, non equidem
 “ Alia præter-verum dixero declinando, neque decipiam :

Ver. 335. — ξυλόχῳ.] Συνδένδρῳ τόπῳ, κοίτῃ θηρίων. Schol. Ἐνταῦθα δὲ, λέοντος ξυλόχῳ, ὡς εἶτις εἴπη, κοίτῃ, τόπῳ, ὄρεϊνῃ καταδύσει. Eustath.

Ver. 336. — γαλαθηνῆς.] Αἱ γαλαθινῆς, et γαλατίνες.

Ver. 337. Κνημὲς.] Τὰς προβάσεις τῶν ὀρέων. Schol.

Ibid. — ἄγχεα.] Τὰς κοίλας τόπους τῶν ὀρέων. Schol.

Ver. 341. Αἱ γὰρ.] Refertur iſtud γὰρ non ad id quod præceſſit; ſed ad id quod elegantius reticetur de Menelai Procorum ulciſcendorum ſtudio. Vide ad II. ἑ. 22.

Ver. 343. — Φιλομηλείδῃ.] Τῷ Πατρόκλῳ. Φιλομήλας γὰρ ἦν υἱός. Schol. Rectius, ut opinor, Eustathius: Φιλομηλείδην δὲ, οἱ μὲν τὸν Πάτροκλον ἥκισαν πατρωνυμικῶς, οἷα Φιλομήλας υἱὸν οἷς ἂν μόνον ἡ γραφὴ ἐναντιῆται (ὥς γὰρ διὰ διφθόγγῃς ἔſται ἡ παρατέλευτος) ἀλλὰ καὶ ὁ πατρωνυμικὸς τύπος. Οὐ γὰρ εἰωθε σχηματίζειν πατρωνυμίαν ὁ Ποιητὴς ἐν μητέ-

ρῳ, ἀλλ' ἐκ πατέρων. — Καὶ ἔπειτα δὲ ἴσως ἐξ ἔριδος παλαιῆς Ὀδυσσεὺς κατέβαλε τὸν Πάτροκλον, ἢ ἂν ἐχάρισαν Ἀχαιοί, πεισόντες τῷ ἐνέῳς, ὅς, κατὰ τὸν Ποιητὴν, (Iliad. ἑ. 671.) πᾶσιν ἐπίſτατο μέλιχος εἶναι. Φασὶν ἂν οἱ ἀκριβέστεροι, Λέσβῳ βασιλείᾳ τὸν Φιλομηλείδην, ὃς τὸς παριόντας εἰς πάλιν προκαλόμενος, ἐποίει τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὰς Ἀχαιῶς ἐκείας προσορμισθέντας. Similiter et Heraclides Ponticus: Σύνηδες γὰρ (inquit) Ὅμηρον, τοῖς πατρόςιν ἐπιτίτοις χρῆσθαι· τὰ δ' ἐκ μητέρων, ἢ ἂν εὖροι τίς ὅλως παρ' αὐτῶ. Quin et infra ἑ. 134. ubi iterum occurrit hic verſus, in hanc ipſam ſententiam conceſſit Scholiaſtes. Vide ad locum.

Ver. 345. — ὁμιλήσειν.] Vide ſuprà ad ἁ. 265.

Ver. 348. — παρὲξ εἵποιμι.] Scholiaſtes exponit ἔξω παρὰ ταῦτα. Eustathius autem; Καὶ ἐπὶ παρὲξ μὲν εἶπεν, τὸ ἔξω μὲν ἀληθείας, ἰγγύς δὲ ὁμῶς αὐτῆς τῇ πιθανότητι. Quod et (ut opinor) rectius.

Ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρον ἄλιος νημερτής,
 Τῶν ἔδεν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος, ἔδ' ἐπιτεύσω.
 Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
 Ἔσχον, ἐπεὶ ἔ σφιν ἔρεξα τελέεσσας ἐκατόμβας·
 Οἱ δ' αἰεὶ βέλοντο θεοὶ μεμνησθαι ἐφετμέων.
 Νῆσος ἔπειτα τις ἐστὶ πολυκλύς, ἐνὶ πάντων,
 Αἰγύπτῃ προπάρουθε, (Φάρον δὲ ἐκλήσκεισι,) 355
 Τόσσον ἄνευδ', ὅσσον τε πανημερίῃ γλαφυρῇ νῆς
 Ἦνυσεν, ἥ λιγὺς ἔρος ἐπιπνέησιν ὀπίσθην.
 Ἐν δὲ λιμὴν εὖορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας εἴσας
 Ἔς πόντον βάλλεσσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
 Ἐνθα μ' εἴκοσιν ἡματ' ἔχον θεοὶ, ἔδ' ἐποτ' ἔροι 360

"Sed ea quidem, quæ mihi dixit senex marinus verax,
 "Horum nullum tibi ego celabo dictum, neque occultabo.
 "In Ægypto me etiamnum dii huc cupientem redire
 "Detinebant, quoniam non ipsis feceram perfectas hecatombas:
 "Semper autem volebant Diī nos meminisse præceptorum.
 "Insula deinde quædam est undoso in ponto,
 "Ægyptum ante, (Pharum autem ipsam vocant,) 355
 "Tantum semota, quantum toto-die cava navis
 "Confecerit, cui stridulus ventus aspiret à puppi.
 "In eā autem portus opportunus, unde utique naves æquales
 "In pontum deducunt, postquam hauserint nigram aquam.
 "Illic me viginti diebus detinebant dii, neque unquam venti-secundi 360

Ibid. — παρακλιδόν.] Παρακλινθείσης, παρατραπέσης τῆς λίξης. *Schol.* Cæterum quā analogiā ex μαρτύρομαι fit μάστιγος· ex βαῖνω, βάσις. ἀμείνω· ex διακρίνω, διακρίδων· eādē ex παρακλίνω fit παρακλιδόν. Vide ad II. α. 314. 338. ζ. 434. μ. 103. item infra ad λ. 109. III.

Ver. 349. — γέρον ἄλιος.] Θαλάσσιος γέρον, ὁ Πρωτίδης. *Schol.*

Ver. 351. Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ.] Vide supra ad γ. 301. item *Herodotum*, lib. II. § 16.

Ibid. & *ver.* 416. — μεμαῶτα.] Vide ad II. α. 265. et ν. 46.

Ver. 352. — ἐπεὶ ἔ σφιν.] Pronuntiabatur ἰσ' ἔ σφιν, vel ἰσπεὺ σφιν tribus syllabis. Similiter apud *Theognida*;

Φείδισθαι μιν ἀμείνων ἰσπεὶ ἔδ' ἐπὶ δανόν] ἀπακλαίει. *ver.* 927.

Ver. 353. — βέλοντο.] *Al.* βύλονται.

Ibid. — ἐφετμέων.] Pronuntiabatur ἐφετμῶν.

Ver. 354. Νῆσος ἔπειτα τις ἐστὶ πολυκλύς ἐνὶ πάντων.]

— Strophades Graio stant nomine dictæ Insulæ Ionio in magno —. *Æn.* III. 210.

Ver. 355. — Φάρον.] Νῆσον Αἰγύπτῃ, τὴν νῦν Ἀλεξάνδρειαν. *Schol.*

Ver. 356. Τόσσον ἄνευδ'.] Ἐκτός, (*Barne-jus* edidit ἐκτός,) τοσούτοι εἶναι κατὰ τὰς ἡρωϊκὰς χρόνους τὸ διάστημα, ἵσταται ἀπὸ γαιωθῆναι, [ἀπογαυωθῆναι,] τῇ Νέλῳ ὑποσχέντος τὴν ἰδίην ἰλὸν ποταμὸν γὰρ ἡ Αἰγύπτος κατὰ Ἡρόδοτον. *Schol.*

Tunc claustrum pelagi cepit Pharos: insula quondam

In medio stetit illa mari, sub tempore vatis

Proteos: at nunc est Pellæis prexima muris. *Lucan. Pharsal. X.* 509.

Vide et *Strabonem*, lib. I. pag. 63. al. 37. et lib. XVII. pag. 1140. al. 791.

Ver. 357. — ἥ λιγὺς ἔρος.] Vide ad II. β. 537. et γ. 350.

Ver. 358. 578. — νῆας εἴσας — νηυσὶν εἴσας.] Vide supra ad γ. 10.

Ver. 359. — ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.] Postquam aquata sint. Postquam aquā se recenti referferint. *Spondanus* aliter explicat: "Intelligit," inquit, "naves prius expurgari ab aquā quam in portu imbiberunt, antequam in altum agantur. Solent autem immota navigia plus aquā impleri, quā si moveantur." Verum hoc, ut opinor, cum vocis ἀφυσσάμενοι significatione minus congruit.

Πνέοντες φαίνοντ' ἄλκμαες, οἳ ῥά τε νηῶν
 Πομπῆες γίνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 Καὶ νῦν περ ἦϊα πάντα κατέφθιτο, καὶ μὲν ἄνδρῶν,
 Εἰ μὴ τις με θεῶν ὀλοφύρατο, καὶ μ' ἐσάωσεν,
 Πρωτεύς ἰφθίμῃ θυγάτηρ, ἁλίστο γέροντος, 365
 Εἰδοδὴν· τῇ γὰρ ῥά μάλιστ' αὖ θυμὸν ὄρινα.
 "Ἡ μ' οἶω ἔρροντι συνήντετο, νόσφιν ἐταίρων.
 Αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυόασκον
 Ἰναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἕταρε δὲ γαστέρα λιμὸς.
 "Ἡ δ' ἐμεῦ ἄγχι σταῖσα, ἔπος φάτο, φώνησεν τε 370
 Νήπιος εἷς, ὃ ξένε, λίην τόδ' οὖν, ἥε χαλίφρων,
 "Ἡ ἐκὼν μεδίης, καὶ τέρεται ἄλγεα πάσχων,
 "Ὡς δὴ δῆδ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκειαι, εἰδὲ τι τέκνωρ
 Εὐρέμεναι δύνασαι, μινύδει δὲ τοι ἦτορ ἐταίρων.
 "Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον 375
 "Ἐκ μὲν τοι ἔρέω, ἥ τις σὺ περ ἐσσι θεῶν,

"Spirantes apparuerunt mari-flantes, qui sanè navium

"Ductores sunt supra lata dorsa maris.

"Et jam viatica omnia consumpta fuissent, et animi virorum,

"Nisi me aliqua dearum miserata fuisset, et me servasset,

"Protei potentis filia, marini senis,

"Idothea: huic enim maximè sanè animum commovi;

"Quæ mihi foli erranti occurrit, scorsum à focia.

"Semper enim circa insulam errantes piscabantur

"Curvis hamis; urgebat autem ventrem fames.

"Hæc autem me prope astans, verbum fecit, dixitque;

"Stultus es, ô hospes, maximoperè, aut fatuus,

"Aut sponte cessas, et delectaris dolores ferens;

"Quòd adeò utique diù in insulâ detineris, neque ullum finem

"Invenire potes; deficit autem tibi cor fociorum.

"Sic ait: at ego ipsam respondens allocutus sum;

"Equidem tibi dicam, quæcunque tandem sis dearum,

Ver. 361. — ἄλκμας.] Οἱ ἐν τῇ θαλάσῃ πνέοντες. Schol.

Ibid. — οἳ ῥά τε.] Qui scilicet —

Ver. 363. — ἦϊα.] Vide suprâ ad β'. 289.

Ver. 364. — ὀλοφύρατα.] Vide ad II. ε. 338.

Ibid. — μ' ἐσάωσεν.] Al. μ' ἰλίωσεν.

Ver. 366. Εἰδοδὴν.] Apud Euripidem in Helenâ (notante Barneſio) Θεονόη appellatur. Cæterum Zenodotum hoc in loco Εὐρυνομὴ scripsisse annotat Eustathius.

Ver. 367. — ἔρροντι.] Μιστὰ λύπης πορευομένη καὶ φθορᾷ. Schol.

Ver. 368. 369. — ἰχθυόασκον — ἕταρε δὲ γαστέρα λιμὸς.] "Ὅσα δὲ ὡς οἱ περὶ

Μινύλαον ἐν τῇ Φάτρῃ ἰχθυοῦνται ἀσπίτροις, λιμὸν τὴν γαστέρα τείροντες. Ἄλλως γὰρ, ὡς δέμεις ἀλιεύουσι τὰς ἡμέρας, οἱ ἰχθυοῦσιν ὡς τὰ πλοῖα. Διὸ καὶ ἐν Τροίᾳ οἱ περὶ Ὀδυσσεῖα λιμὸν τῶν ἰφθίμων ἀναγκάσιον ἄγειν, (infra μ'. 330. 331.) "Ἰχθύς, ὀνιδας τι, φίλας δ', ἢ "χῆρας ἔκαστο." Eustath.

Ver. 369. — ἕταρε.] Nonnulli hic habent ἰδοῦναι.

Ver. 372. "Ἡ ἐκὼν μεδίης.] Vide ad II. α'. 762.

Ver. 373. "Ὡς δῆ.] Vide ad II. ε. 433. et 504.

Ver. 376. — ἥ τις σὺ περ ἐσσι θεῶν.] Vide infra ad ζ'. 149.

- Ὡς ἐγὼ ἔτι ἐκὼν κατερύκομαι, ἀλλὰ νῦ μέλλω
 Ἀθανάτης ἀλιτέσθαι, οἳ ἔρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
 Ἀλλὰ σὺ πέρ μοι εἶπε, (θεοὶ δὲ τε πάντα ἴσασιν,) 380
 Ὅσις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδῃσε κελεύθε·
 Νόσον δ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
 Ὡς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
 Τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξῆνε, μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
 Πωλεῖται τις δεῦρο γέρον ἄλιος νημερτής,
 Ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅς σε θαλάσσης 385
 Πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμῶς·
 Τόνδε τ' ἐμὸν φασὶν πατέρ' ἐμμεναι, ἡδὲ τεκέσθαι.
 Τόνγ' εἴπως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαθέσθαι,
 Ὅς κεν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθε,
 Νόσον δ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα. 390
 Καὶ δὲ κε τοι εἴπῃσι, διοτρεφεῖς, αἶκ' ἐθέλῃσθα,
 Ὅ,τι τοι ἐν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθὸν τε τέτυκται,

" Quod ego nequitquam volens detineor, fed videor
 " Immortales offendisse, qui cælum latum habitant.
 " Sed tu quidem mihi dic, (dii etenim omnia sciunt,) 380
 " Quisnam me immortalium impedit, et moratur iter;
 " Reditumque, ut per pontum proficiscar piscosum.
 " Sic dicebam: statim verò respondebat præstantissima dearum;
 " Enimverò ego tibi, ô hospes, valdè verè enarrabo.
 " Versatur quidam hîc senex marinus verax,
 " Immortalis Proteus Ægyptius, qui utique maris 385
 " Totius profunditates novit, Neptuno subditus:
 " Hunc utique meum aiunt patrem esse, atque me genuisse.
 " Quem si quo pacto tu possis ex-insidiis prendere,
 " Ille tibi dicat viam et mensuras itineris,
 " Reditumque, ut per mare proficiscaris piscosum. 390
 " Atque præterea tibi dicat, ô Jovis-alumne, si velis,
 " Quodcunque tibi in ædibus malumque bonumque acciderit,

Ver. 377. — ἀλλὰ νῦ μέλλω.] Eustathius in commentario videtur legisse, ἀλλὰ πρὸς μέλλω. Quod verum perimit.

Ver. 378. Ἀθανάτης.] Similitèrque ver. 380. et 469. ἀθανάτων ver. 385. Ἀθάνατος et ver. 479. Ἀθανάτοισι. Vide ad II. α. 398.

Ver. 379. — εἶπε.] Al. ἔειπε.

Ibid. — θεοὶ δὲ τε πάντα ἴσασιν.]

Οὐ γὰρ ἐπὶ πλάτῃ χρημάτων τὸ θεῖον μακαρίζομεν; ἔδῃ ἐπὶ ἄλλῃ τινὶ τῶν νομιζομένων ἀγαθῶν ἀλλ', ὅπερ Ὀμηροῦ φησὶ, " θεοὶ δὲ τε πάντα ἴσασιν." — Ἐπιστήμη γὰρ ἡμῶν οἱ θεοὶ διαφίεσσι. Julian. Orat. VI. Vide ad II. ν. 355.

Ver. 380. — κελεύθε.] Al. κελεύθε.

Ver. 384. Πωλεῖται τις δεῦρο γέρον.]

Est in Carpathio Neptuni gurgite vates, Cæruleus Proteus —.

Virg. Georgic. IV. 387.

Ver. 388. Τόνγ' εἴπως σὺ δύναιο.]

Hic tibi, nate, prius vinclis capiendus, ut omnem

Expediat morbi causam, eventusque secundet. Ibid. 396.

Ver. 389. Ὅς κεν.] Al. Ὡς κεν.

Ver. 391. — αἶκ' ἐθέλῃσθα.] Barnesius, nullis allatis codicibus, edidit αἶκ' ἐθέλῃσιν. Minus rectè.

Ver. 392. Ὅ,τι τοι ἐν μεγάροισι.] Διὰ μὲν δὴ ταῦτα ἀναγκαῖον ἐνόμιζον γενέσθαι πρὸς τοῖς ἑμαυτῷ, καὶ μηδενὶ τῶν κοινῶν προσείναι, μηδὲ μίχῃ λόγῳ τῶς, ἕως ἂν αἰσθῆσομαι

Οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλήν τε.

“Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

Αὐτὴ νῦν φράζεν σὺ λόχον Δαίοιο γέροντος,

395

Μήπως με προῖδ' ἢ προδαΐς, ἀλέηται·

Ἀργαλέος γὰρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῶ ἀνδρὶ δαμῆναι.

“Ὡς ἐφάμην· ἢ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·

Τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξῆνε, μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.

Ἦμος δ' ἥελιος μέσον ἔρανον ἀμφιβεβήκει,

400

Τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἴσι γέρον ἄλιος νημερτῆς,

Πνοιῇ ὑπὸ Ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὴ καλυφθεῖς,

Ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσσι γλαφυροῖσιν.

Ἀμφὶ δὲ μιν Φῶκαι, νέποδες καλῆς Ἀλοσύδνης,

“ Absente te per longam viam difficilemque.

“ Sic ait : at ego ipsam vicissim allocutus sum ;

“ Ipsa nunc explica tu insidias divini senis,

395

“ Nè quo pacto me prævidens, aut præsciens, effugiat :

“ Difficilis etenim est deus mortali homini domari.

“ Sic dicebam ; continuò verò respondit præstantissima dearum ;

“ Enimverò ego tibi, hospes, valdè verè enarrabo.

“ Cùm sol medium cælum conscenderit,

400

“ Tum verò è mari emergit fenex marinus verax,

“ Flatu sub Zephyri, nigrâ superficie-horrescentis-maris obteclus ;

“ Egressus verò decumbit sub specubus cavis.

“ Circa verò ipsum Phocæ, progenies pulchræ Halosydne,

τῦτο δὲ τὸ παρὰ τῷ Ποιητῇ λεγόμενον, “Ὁ

“ ττι μοι ἐν μεγάροις ἔσθ.” Dion. Chrysost.

Orat. 40. Τί λέγεις ; Οὐ δὲ σκοπεῖν, “Ὁ,

“ ττι ἐν μεγάροις ἔσθ.” τὸν περὶ βίης καὶ θα-

νάτης σκοπεύμενον ; Plutarch. adversus Stoicos.

“ Meæ noctes — de uno maximè illo

“ versu Homeri quærun, quem Socrates

“ præ omnibus semper rebus sibi esse cordi

“ dicebat ; “Ὅστι τοι ἐν μεγάροις ἔσθ.”

Gellius, lib. XIV. cap. 6. ipso fine. “ Idem

“ Socrates dictitabat, uno versu Homericò

“ summam totius Philosophiæ contineri ;

“ “Ὁ, ττι μοι ἐν μεγάροις κακὸν τ' ἀγαθὸν τε

“ τίτυκται.” Ger. Vossius, de Naturâ ar-

tium, sive de Philosophiâ, cap. 18. baud longè

ab initio.

Ver. 392. 400. 511. — τίτυκται —

ἀμφιβεβήκει — ἀπόλλωεν.] Vide ad II. α. 37.

Ver. 395. — φράζεν σὺ λόχον Δαίοιο γέ-

ροντος.]

Quo teneam vultus mutantem Protea

nodo? Horat. Epist. lib. I. i. ver. 90.

Ver. 397. Ἀργαλῖος γὰρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῶ

ἀνδρὶ δαμῆναι.]

— ἀργαλῖος γὰρ Ὀλύμπιος ἀνιφύεσθαι.

Iliad. α. 589.

Ver. 399. Τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξῆνε, μάλ' ἀτ-

ρεκέως καταλέξω.] Al. Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρῶ σὺ

δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλω σῆσιν.

Vol. I.

Ver. 400. Ἦμος δ' ἥελιος μέσον ἔρανον.]

— medios cùm Sol accenderit æstus.

Georgic. IV. 401.

— medium Sol igneus orbem

Hauferat — Ibid. 426.

Sol medium cæli conscenderat igneus

orbem. Æn. VIII. 97.

Ver. 401. Τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἴσι γέρον.]

Vide infrâ ad ver. 450.

Ver. 402. — μελαίνῃ φρικὴ καλυφθεῖς.]

Τῇ ἐπιγενομένῃ μελανίᾳ ἐν τῷ ἐκ τῆς ἐπιπολαίης

κινήσεως τῶν ὑδάτων. Schol. Οὐδὲ τὴν φρικὰ

ἀκύνει δύναμαι τὸν ἀφρόν, Ὁμήρῳ μὲν μέλαιναν

φρικὰ λέγοντος, τὰτε δὲ ἀξύντος λευκότητα

ἀκύνει· ἐπὶ τε τῷ Πρωτίῳ λέγει πάλιν Ὁμη-

ρος, “ μελαίνῃ φρικὴ καλυφθεῖς.” — Καὶ

εἶπεν ἡ φρεῖς, κινεμένη πνεύματος ἀρχῇ. Por-

phyg. Quæst. Homeric. 8.

Ver. 404. Ἀμφὶ δὲ μιν Φῶκαι.]

— immania cujus

Armenta, et turpes pascit sub gurgite

phocas. Georgic. IV. 394.

Ibid. — νέποδες καλῆς Ἀλοσύδνης.] Νέπο-

δες, αἱ διὰ τῷ νήχισθαι τὴν πορείαν ποιούμεναι·

ἢ ἀποδες. Schol. Νέποδες δὲ αὗται, ἃ κατὰ

τὴν ἰχθύας, ὡς ἀποδες, ἀλλ' ὡς ὀλιγόποδες,

ἤτοι μικρόποδες, καὶ διὰ τῦτο ἰγγυς ἀπόδων.

— Τινὲς δὲ, νέποδας Φῶκας φασὶ παρὰ τὸ

Ἀθρόαι εὐδασιν, πολιῆς ἀλὸς ἐξαναδῦσαι, 405
 Πικρὸν ἀποπνέεισαι ἀλὸς πολυβενδέος ὁδμήν.
 Ἐνθα σ' ἐγὼν ἀγαγεῖσα, αἶμ' ἡοῖ φαινομένηφιν,
 Εὐνάσω ἐξείης· σὺ δ' εὐ κρίνασθαι ἐταίρους
 Τρεῖς, οἳ τοι παρὰ νηυσὶν εὐσσέλμοισιν ἄριστοι.
 Πάντα δὲ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος. 410
 Φώκας μὲν τοι πρῶτον ἀριθμήσει, καὶ ἔπασιν·
 Αὐτὰρ ἐπὴν πάσας πεμπάσσειται, ἡδὲ ἴδεται,
 Λέξεται ἐν μέσσοισι, νομεὺς ὥς πάεσι μῆλων.
 Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδῃσθε,
 Καὶ τότε ἔπειτ' ὕμιν μελέτω κάρτος τε βίη τε 415
 Αὔδι δ' ἔχεν μεμαῶτα καὶ ἐσσύμενον περ ἀλύξαι.
 Πάντα δὲ γιγνόμενος περήσεται, ὅσ' ἐπὶ γαῖαν

“Confertæ dormiunt, è cano mari egressæ,

405

“Acerbum spirantes maris profundi odorem.

“Illuc te ego ducens, simul atque aurora illuxerit,

“Collocabo ex-ordine: tu verò probè elige socios

“Tres, qui tibi apud naves transstratas optimi sunt.

“Omnes autem tibi enarrabo astutias ipsius senis.

410

“Phocas quidem primùm numerabit, et obibit:

“At postquàm omnes per-quinterniones-numerârît atque inspexerit;

“Cubabit in medio, pastor veluti in grege ovium.

“Hunc quidem ubi primùm decubuisse videritis,

“Tum deindè vobis curæ-fit roburque visque;

415

“Illic verò tenete obluçantem et nitentem licèt elabi.

“Omnia verò tentabit ut-fiat, quæcunq̃ in terrâ

ποσὶ νέειν, ὃ ἐστὶ νήχισθαι· ἵνα εἴεν φῶκαι νηξί-
 ποδες. — Τινὲς δὲ, — νέποδες, — φασί,
 θαλάσσης αἱ φῶκαι, ὃ ἐστὶ τέκνα· νέπες γὰρ, κατὰ
 τινὰ γλῶσσαν, ὁ ἀπόγονος. *Eustath.* Post-
 tremam harum explicationum amplectitur
Merie. Casaubonus: “Φῶκαι,” inquit, “νέ-
 ποδες: Phocæ natantes pedibus: vel, ut alii,
 “carentes pedibus. Quamvis ista auctoritate
 “veterum niti quoque non negemus; cùm
 “tamen agnoscat in vitulis marinis pedes
 “—— Aristoteles non uno loco; et ista
 “alia interpretatio verbi, νέποδες, i. e. νηξί-
 “ποδες, exemplo, quod sciam, certo ca-
 “reat; ego prætulerim, ut νέποδες, hoc
 “loco Homérico, ἀπόγονοι, sive progenies,
 “exponatur.” *De nuperâ Homeri Edit. Dissertat. I.*
 Atque hoc sensu, notante *Barneſio*, usurpatur hæc vox apud *Theo-*
eritum;

Ἀθάναιοι δὲ καλεῦντο, θεοὶ νέποδες γελῶντες.

Idyll. XVII. 25.

Et apud *Callimachum*;

Οὐ γὰρ ἐργάτιν τρέφω

τὴν μῦσαν, ὡς ὁ Κείος Τρῳίχῃ νέπης.

Vide et *Apollonium, Argonautic. lib. IV. ver. 1745.*

Ibid. — καλῆς.] Vide ad *Il. β'. 43.*

Ver. 408. 412. Εὐνάσω — πεμπάσσει-
 ται.] Vide ad *Il. α. 140.*

Ibid. — εὐ κρίνασθαι.] Ita edidit *Bar-*
neſius. Vulgg. εὐ κρίνασθαι.

Ibid. et *ver. 530.* — κρίνασθαι —
 Κρινάμενος.] Vide ad *Il. α. 309. et 338.*

Ver. 410. — ὀλοφώϊα.] Ὀλίβρια, ἢ ἁ-
 πόκρυφα, ἢ δόλια. *Schol.*

Ver. 412. — πεμπάσσειται.] Κατὰ
 τέντε ἀριθμήσει. *Schol.*

Ver. 413. Λίξεται ἐν μέσσοισι, νομεὺς ὥς.]

Ipse, velut stabuli custos in montibus
 olim —,

Confidit scopulo medius, numerumque
 recenset. *Georgic. IV. 433. 436.*

Ibid. — ἐν μέσσοισι.] *Al.* ἐν μέσσησι.

Ver. 414. & 421. — ἴδῃσθε.] *Barne-*
ſius edidit ἴδῃσθε.

Ver. 415. — ὕμιν μελέτω κάρτος τε
 βίη τε.]

— vim duram et vincula capto

Tende ——. *Georgic. IV. 399.*

Ver. 417. Πάντα δὲ γιγνόμενος περήσειται.]

Tum variæ illudent species, atque ora
 ferarum;

Ἐρπετὰ γίνονται, καὶ ὕδωρ, καὶ θεισπιδάες πῦρ·
Ἵμεῖς δ' ἀσεμφέως ἐχέμεν, μᾶλλον τε πιέζεν.

Ἄλλ' ὅτε κεν δὴ σ' αὐτὸς ἀνέηται ἐπέεσσιν, 420
Τοῖος ἔων, οἷον κε κατευνηθέντα ἴδῃσθαι,

Καὶ τότε δὴ σχέσθαι τε βίης, λῦσαι τε γέροντα,
Ἥρωσ' ἔρσεσθαι δέ, θεῶν ὅστις σε χαλέπτει·
Νόσον δ', ὥς ἐπὶ πόντον ἐλεύσειαι ἰχθυόεντα.

Ὡς εἰπὼς, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα. 425
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἔτασαν ἐν ψαμάθοισιν,

Ἥϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κίοντι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυτον ἠδὲ θάλασσαν,
Δόρπον δ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ·

"Reptilia sunt, et aqua, et immanè-ardens ignis :

"Vos autem firmitèr tenete, magisque premite.

"Sed quandò demùm te ipse interrogaverit verbis,

420

"Talis apparens, qualem decubuisse videritis,

"Tum verò defiste à vi, solveque senem,

"Heros : interroga verò, deorum quifnam te affligat ;

"Reditumque, ut per pontum proficiscaris piscosum.

"Sic locuta, pontum subiit fluctuantem.

425

"At ego ad naves, ubi stabant in arenâ,

"Ibam : multa verò mihi cor agitabat eunti.

"Cæterùm postquam ad navem veni atque mare,

"Cœnamque apparavimus, et supervenit divina nox ;

Fiet enim fubitò sus horridus, atraque
tigris,

Squamosusque draco, et fulvâ cervice
leæna ;

Aut acrem flammæ fonitum dabit, at-
que ita vinclis

Excidet ; aut in aquas tenues dilapsus
abibit. *Georgic. IV. 406.*

Fiet aper, modò avis, modò saxum, et,
cùm volet, arbor.

Horat. Serm. lib. II. Ecl. iii. ver. 73.

*Ver. 418. Ἐρπετὰ.] Κυρίως μὲν, οἱ ὀ-
φεις· καταχρηστικῶς δὲ νῦν, πάντα τὰ θηρία.
Schol.*

Ver. 419. Ἵμεῖς δ' ἀσεμφέως ἐχέμεν.]

Sed quanto ille magis formas se vertet
in omnes,

Tanto, nate, magis contende tenacia
vincla. *Georgic. IV. 411.*

Nec te decipiat, centum mentita figu-
ras ;

Sed preme, quicquid erit ; dum, quod
fuit antè, reformet.

Ovid. Metamorph. lib. XI. ver. 254.

*Ibid. — ἀσεμφέως.] Pronuntiabatur ἀ-
σεμφῶς.] Vide ad II. β'. 811.*

*Ver. 420. — ὅτε κεν δὴ.] Vide ad II.
ζ'. 433. et 504.*

*Ibid. — ἀνέηται.] Eustathius in com-
mentario citat ἀμείνηται.*

*Ver. 421. Τοῖος ἔων, οἷον κε κατευνηθέντα
ἴδῃσθαι.]*

Donec talis erit, mutato corpore, qualem
Videris, incepto tegeret cùm lumina
somnia. *Georgic. IV. 413.*

Ver. 425. Ὡς εἰπὼς, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο.]

Tantum effata, —

— se fluvio Dea condidit alto.

Æn. XII. 885.

Ver. 426. — ἔτασαν.] Vide ad II. μ'.

55.

*Ver. 427. — πόρφυρε.] Ἐν βάθει τῆς
διανοίας διανοεῖτο, καὶ ἐκινεῖτο, καὶ ἐταράσσεται·
ὥσπερ συμβαίνει ἐπὶ τῶν ὑδάτων τὰ ἐν ἐάδους
κινέμενα μελαίνεσθαι. Schol. Cæterùm de
profodiâ vocum πορφύρω, πορφύρεος· Ἦσ.
Vide ad II. α'. 338. et 482.*

*Ver. 429. Δόρπον δ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ'
ἤλυθεν.] Αἱ. Δόρπον ἄρ' ὀπλισάμεσθ'. Καὶ
ὅρα ὡς διασαφῆται κἀνταῦθα ὁ δόρπος ἐν τῷ,
"ἐπῆλθεν ἀμβροσία νύξ." τὸ γὰρ τηλικαῦτα
ἔμμερμα δόρπος λέγεται. Eustath. (Vide su-
prâ ad β'. 20.*

*Ver. 429. & 574. — ὀπλισάμεσθ'.] Similiterque ver. 444. ἰφράσατο. Vide ad
II. α'. 140.*

- Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 430
 Ἦμος δ' ἤριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
 Καὶ τότε δὴ παρὰ Δῖνα θαλάσσης εὐρυπόροιο
 Ἦῖα, πολλὰ θεὸς γενέμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
 Τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλισα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰδύν.
 Τόφρα δ' ἄρ' ἦγ' ὑποδύσα θαλάσσης εὐρεῖα κόλπον, 435
 Τέσσαρα φωκῶν ἐκ πόντε δέρματ' ἔνεικε·
 Πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα· δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί.
 Εὐνὰς δ' ἐν ψαμάδοισι διαγλάψας Ἀλίων,
 Ἦσο μένεσθ'· ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἤλθομεν αὐτῆς·
 Ἐξείης δ' εὐνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἐκάστω. 440
 Κεῖθε δὴ αἰνότατος λόχος ἐπλετο· τεῖρε γὰρ αἰνῶς
 Φωκῶν ἀλιοτρεφῶν ὀλοώτατος ὄδμῃ·
 Τίς γὰρ ἂν ἐναλίω παρὰ κῆτει κοιμηθεῖη;
 Ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε, καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
 Ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἐκάστω δῆκε φέρουσα, 445
 Ἦδὺ μάλα πνέυσαν· ὄλεσσε δὲ κῆτεος ὄδμῃν.

- " Tum verò obdormivimus in littore maris. 430
 " Quandò verò manè-genita apparuit rosea-digitos aurora,
 " Ac tum quidem ad littus maris vasti
 " Ibam, multum diis supplicans: ceterum socios
 " Tres ducebam, quibus potissimum confidebam ad omne inceptum.
 " Interea verò illa ingressa maris latum finum, 335
 " Quatuor phocarum ex ponto pelles attulit;
 " Omnes verò erant recens-excoriatæ: dolum autem struebat patri.
 " Cubilia porro in arenâ cum-exsculpsisset marinâ,
 " Sedebat expectans; nos verò valde prope venimus eam:
 " Ex ordine autem ea collocavit, injecitque corium unicuique. 440
 " Illic sanè molestissimæ insidiæ erant: affligebat enim gravitèr
 " Phocarum in-mari-nutritarum teterrimus odor:
 " Quis enim marinum apud cetum cubare-posset?
 " Sed ipsa servavit et excogitavit magnum auxilium:
 " Ambrosiam naribus unicuique supposuit asserens, 445
 " Dulcè admodum spirantem: sustulitque ceti odorem.

- Ver. 434. — πᾶσαν ἐπ' ἰδύν.] Ἐπὶ πᾶσαν ὁδμὴν καὶ πράξιν. Schol.
 Ver. 435. — ἦγ'.] Idosbea.
 Ver. 438. — διαγλάψας.] Al. δια-γνῶψας.
 Ver. 440. — δέρμα.] Al. δέρματ'.
 Ver. 441. Κεῖθε δὴ αἰνότατος.] Al. Ἐνθα κιν αἰνότατος.
 Ver. 442. Φωκῶν — ὀλοώτατος ὄδμῃ.] Hinc, (notante Duforto, Gnomolog. ad hunc loeum,) de Menelao Lycophron;
 — δυσὸδμοις θηρὶ συγκοιμώμενος. Cassandra, ver. 849.
 Hinc etiam Φῶκος ὄδμῃ pro teterrimo odore usurpatur apud Aristophanem, Vespa, Scen. X. ver. 28.
 Ver. 443. Τίς γὰρ ἂν ἐναλίω.] Al. Τίς γὰρ καὶ ἐναλίω. Quod idem.
 Ver. 445. Ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα — Ἦδὺ μάλα πνέυσαν.] Ἀμβροσίην νῦν, τὸ θεῖον καὶ εὐωδὲς ἔλαιον. Schol.
 Hæc ait; et liquidum ambrosiæ diffudit odorem,
 Quo totum nati corpus perduxit: at illi
 Dulcis compositis spiravit crinibus aura. Georgic. IV. 435.

Πᾶσαν δ' ἡοίην μένομεν τετληότες θυμῶ.

Φῶκαι δ' ἐξ ἀλὸς ἦλθον ἀολλέες· αἱ μὲν ἔπειτα

Ἐξῆς ἡνιάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.

Ἐνδῖος δ' ὁ γέρον ἦλθ' ἐξ ἀλὸς, εὔρε δὲ Φώκας

450

Ζατρεφέας· πάσας δ' ἄρ' ἐπώχετο, λέκτο δ' ἀριθμὸν.

Ἐν δ' ἡμέας πρώτας λέγε κήτεσιν, εὐδὲ τι θυμῶ

ᾧ ἴσθῃ δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτὸς.

Ἡμεῖς δ' αἰψ' ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ'· ἀμφὶ δὲ χεῖρας

βάλλομεν· εὐδ' ὁ γέρον δολίης ἐπελήθετο τέχνης·

455

Ἄλλ' ἦτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠὲ γένειος,

"Totum autem matutinum-tempus expectabamus patienti animo.

"Phocæ verò ē mari venerunt confertæ: illæ quidem deindē

"Ordine cubabant juxta littus maris.

"Meridianus autem senex exiit ē mari, invenitque Phocas

450

"Obefas: omnes verò obibat, recensuitque numerum.

"Nos autem primos recensuit inter cetos, neque omninò in animo

"Suspiciabatur dolum effe: deindē autem decubuit et ipse.

"Nos verò protinùs vociferantes irruimus; circumque manus

"Jecimus; neque senex dolosæ obliviscebatur artis:

455

"Sed primùm quidem leo factus est magnis-jubis,

Ver. 447. — ἡοίην.] Τὸν ἀπὸ πρώτης
ἡμέρας ἔκτης καὶ ὀκτῆς. Schol.

Ver. 448. Φῶκαι δ' ἐξ ἀλὸς ἦλθον ἀολλέες.]
Κνιφαῖαι δὲ αἱ Φῶκαι ἔξασιν μᾶλλον ἢ δὴ μὲν-
ται καὶ μεσημέριας ἡμέρας καὶ μεσσημέριας τῆς θα-
λάσσης ἔξω. Τὺτο τοι καὶ Ὅμηρος ἠδὲ, καὶ ἐν
Ὀδυσσεύϊ τὸν Μενέλιον τιποῖναι τῷ Τηλεμάχῳ
καὶ τῷ Πεισιφράτῳ περιγυμνῶν τὴν κοίτην
αὐτῶν τήνδε. *Ælian. de Animal. lib. IX.*
cap. 50.

Ver. 450. Ἐνδῖος δ' ὁ γέρον ἦλθ' ἐξ ἀλὸς.]

—— medium Sol igneus orbem

Hauferat

Cum Proteus, consueta petens ē flucti-
bus antra,

Ibat ———. *Georgic. IV. 426. 429.*

Ver. 451. — ἄρ'.] *Ut prædixerat I-*
dothea ———. ver. 411.

Ibid. ——— λίκτο δ' ἀριθμὸν.] Vide suprà
ad ver. 413.

Ver. 454. Ἡμεῖς δ' αἰψ' ἰάχοντες ἐπε-
σσύμεθ'.]

Vix defessa senem passus componere
membra,

Cum clamore ruit magno, manicisque
jacentem

Occupat ———. *Georgic. IV. 438.*

Ver. 455. — εὐδ' ὁ γέρον δολίης ἐπελή-
θετο τέχνης· Ἄλλ' ἦτοι πρώτιστα λέων ὦσ'.]

—— Ille suæ contrā non immemor ar-
tis,

Omnia transformat sese in miracula re-

Ignemque, horribilemque feram, flui-
umque liquentem. *Ibid. 440.*

Nam modò te juvenem, modò te vidēre
leonem;

Nunc violentus aper; nunc, quem teti-
gisse timerent,

Anguis eras: modò te faciebant cornua
taurum:

Sæpè lapis poteras, arbor quoque sæpè
videri:

Interdum faciem liquidarum imitatus a-
quarum

Flumen eras; interdum undis contrari-
us ignis.

Ovid. Metamorph. VIII. 732.

Ἡ πολυπρόσωπος εἰς πάντα ἀβύλειται Πρω-
τίως μεταμόρφωσις, ποιητικοὶ καὶ τεράστιοι
μῦθοι δοκῶσιν, εἰ μὴ τις ἄρρα τῆς ψυχῆς τὰς
ὀλυμπίας Ὅμηρον τελετὰς ἐροφαντήσῃ. Τὴν
ἐν προμήτορα τῶν ὄλων ὀφίσσεται γένεσιν, ἀφ'
ἧς τὸ πᾶν ῥιζωθῆν, εἰς ὃ νῦν βλέπομεν ἡκεῖ
κατάστημα. *Heraclid. Pontic.* Ὁ μὲν γὰρ
Ποιητὴς περὶ τέτων ἀποδιδῶς, φησὶν ἐν οἷς περὶ
Πρωτίως καὶ Εἰδοθείας ἀλληγορεῖ· τὸ μὲν πρῶτον
καὶ ἀρχικώτατον αἴτιον Πρωτίως καλῶν, τὴν δὲ
εἰς εἶδη τρεπομένην ἑστίαν, Εἰδοθείαν. *Sextus*
Empiricus, advers. Mathematicos, lib. VIII.
Aliam hujus loci explicationem videas apud
Diodorum Siculum, Bibliothec. Hist. lib. I.
§ 2. pag. 56. al. 39. Vide et suprà ad
ver. 417.

Ver. 456. Ἄλλ' ἦτοι πρώτιστα.] *Clemens*

Αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἥδ' ἐ μέγας σῦς.
Γίνεται δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.

Ἡμεῖς δ' ἀσεμφείας ἔχομεν τετληότες θυμῷ.

Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀνίαζ' ὁ γέρον, ὀλοφώϊα εἰδὼς,

460

Καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπεν·

Τίς νῦν τοι, Ἀτρείος υἱέ, θεῶν συμφράσσατο βεβλῆς,
Ὅφρα μ' ἔλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρεῖ;

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

Οἶσθα, γέρον, τί με ταῦτα παρατροπέων ἐρεῖνεις;

465

Ὡς δὴ δῆδ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, εἰδὲ τι τέκμων
Εὐρέμεναι δύναμαι, μινύδει δὲ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.

Ἀλλὰ σὺ περ μοι εἰπὲ, (θεοὶ δὲ τε πάντα ἴσασιν,)

Ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθε·

Νόσον θ', ὥς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.

470

Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν·

Ἀλλὰ μάλ' ὠφελлес Διὶ τ' ἄλλοισιν τε θεοῖσιν

“ At deinde draco, et panthera, atque ingens sus;

“ Factus est etiam liquida aqua, et arbor alto-vertice-comans.

“ Nos verò firmitèr tenebamus constanti animo.

“ Sed cùm jam angustabatur senex, versutias sciens,

460

“ Tunc verò me verbis interrogans allocutus est;

“ Quisnam tibi, Atrei fili, deorum contulit consilia,

“ Ut me caperes invitum insidiatus? cujusnam-rei tibi opus?

“ Sic ait: at ego ipsum respondens allocutus sum:

“ Scis, senex; quid me ista decipiens interrogas?

465

“ Quòd jam diu in insulâ detineor, neque ullo-pacto finem

“ Invenire queo; conficitur autem mihi intus cor.

“ Sed tu saltem mihi dic, (dii etenim omnia sciunt;)

“ Quisnam me immortalium detineat, et mihi impediat iter;

“ Reditumque, ut per pontum proficiscar piscosum.

470

“ Sic dicebam; ille verò me rursus respondens allocutus est;

“ Atqui omninò debebas Jovique aliisque diis

Alexandrinus, *Pædagog. lib. III. cap. i. sub initio*, citat Ἦται μὲν πρῶτα.

Ver. 457. — καὶ πάρδαλις.] Clemens Alexandrinus, *ibid.* legit ἡ πάρδαλις. *Al.* πόρδαλις.

Ibid. — ἥδ' ἐ μέγας σῦς.] Vide ad *Il.* γ'. 363.

Ver. 460. Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀνίαζ' ὁ γέρον.]

Verum ubi nulla fugam reperit fallacia, victus

In sese redit, atque hominis tandem ore locutus. *Georgic. IV. 443.*

Ibid. et ver. 598. — ἀνίαζ' — ἀνιάζουσιν.] Vide ad *Il.* γ'. 103. et *ó.* 24.

Ver. 462. Τίς νῦν τοι, Ἀτρείος υἱέ;]

Nam quis te, juvenum confidentissime, nostras

Jussit adire domos? quidve hinc petis? — *Georgic. IV. 445.*

Ibid. — συμφράσσατο.] Apud *Eustathium* in commentario συμφράσσατο. Quod antepenultimam corripit. Vide ad *Il.* α'. 140.

Ver. 463. — τίς σε χρεῖ;] Vide suprâ ad γ'. 14.

Ver. 465. Οἶσθα, γέρον.]

Scis, Proteu, scis ipse —

Georgic. IV. 447.

Ibid. — τί με ταῦτα παρατροπέων ἐρεῖνεις;] *Henricus Stephanus* parenthesis hæc includenda censet.

Ibid. — ἐρεῖνεις.] *Al.* ἀγορεύεις.

Ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
 Σὴν ἐς πατρίδ' ἴκοιο, πλέων ἐπὶ οἶνοπα πόντον.
 Οὐ γὰρ τοὶ πρὶν μοῖρα φίλως τ' ἰδέειν, καὶ ἰκέσθαι
 Οἶκον εὐκτίμενον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
 Πρὶν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτιοιο διΐπετέος ποταμοῖο
 Αὐτὶς ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέξῃς δ' ἱερὰς ἐκατόμβας
 Ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ ἕρανὸν εὐρὺν ἔχῃσι.
 Καὶ τότε τοὶ δάσυσιν ὁδὸν θεοὶ, ἣν σὺ μενοινᾷς.

475

480

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 Οὐνεκα μ' αὐτὶς ἄνωγεν ἐπ' ἡεροειδέα πόντον
 Αἰγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
 Ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 Ταῦτα μὲν ἔτω δὴ τελέω, γέρον, ὥς σὺ κελεύεις.

485

"Sacris opimis factis, naves-consendere, ut citissimè

"Tuam in patriam venires, navigans per nigrum pontum.

"Non enim tibi prius fatum-est amicosque videre, et venire

475

"Ad domum benè-ædificatam, et tuam in patriam terram,

"Quàm Ægypti à-Jove-fluentis fluvii

"Rursus ad aquas redieris, fecerisque sacras hecatombas

"Immortalibus diis, qui cælum latum tenent.

"Et tunc tibi dabunt viam dii, quam tu cupis.

480

"Sic dixit; at mihi confractum est charum cor,

"Eò quòd me rursus jubebat per obscurum pontum

"In-Ægyptum ire, longum iter difficileque.

"Verùm etiam sic ipsum verbis respondens allocutus sum;

"Ista quidem sic demùm perficiam, senex, ut tu præcipis:

485

Ver. 473. — κάλ'.] Similitèrque in-
 frà ver. 591. et 749. καλὸν. Vide ad II. β'.
 43.

Ver. 477. — Αἰγύπτιοιο.] Αἰγυπτὸς ὁ
 Νεῖλος πρότερον ἱκαλῆτο. Schol. Vide infrà
 ad ver. 581.

Ibid. — διΐπιτος ποταμοῖο.] Τῷ ὑπὸ Διὸς
 πληρωμένῳ. Schol. "Homere appelle non
 "seulement les torrens, mais generalement
 "tous le fleuves, διΐπιτίας, descendus de
 "Jupiter, parce que les pluyes les grossif-
 "sent." Dacier. Θαυμάσει τις ἂν τὰς
 τὸν ποτάμῳ οἰηθῆναι, ὃν Ὅμηρος Αἰγυπτὸν
 ποταμὸν καλεῖται, διΐπιν ἐρῆσθαι, διὰ τὸ ἀφα-
 νῆς ἔχειν τὰς πηγὰς κατὰ τὰς Αἰγυπτίους ἐν
 ἕρανῳ, καὶ ἕρανόν τιν' εἶναι λέγει γὰρ, "Οὐ γὰρ
 "τοὶ πρὶν μοῖρα φίλως ἰδέειν, Πρὶν γ' ὅταν
 "Αἰγύπτιοιο διΐπιτίας ποταμοῖο Αἰθίης ὕδωρ
 "ἔλθῃς." — Διΐπιτις ἐν λέγει τὰς ποτα-
 μὺς, ἐκ Διὸς τὰς γεννημένους. — τῷτο δὲ,
 ὅτι φύσει οἱ ποταμοὶ ἐκ Διὸς γεννῶνται, ὥς πε-
 ρέει, (Odys. i. III.) "Καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος
 "αἰεῖται." — Ζηνόδοτος δὲ, διΐπιτῇ, τὸν δι-
 αυγῇ ἀποδίδωσιν. Porphy. Quæst. Homeric.
 28. Vide infrà ad ver. 581.

Ibid. et ver. 581. — διΐπιτίας.] Vide
 ad II. π'. 174.

Ver. 482. ἄνωγεν.] Postulat Temporum
 ratio ut ἄνωγεν hoc in loco sit ab Aoristo
 ἄνωγον. Vide ad II. 9'. 322.

Ver. 485. Ταῦτα μὲν ἔτω δὴ τελέω.] Vul-
 gati habent Ταῦτα μὲν δὴ ἔτω τελέω. Atque
 ita etiam edidit Barneſius; et in annotatio-
 nibus, "Amphimacer," inquit, "in Primo
 "loco." Quod (ut opinor) in hujusmodi
 carmine ferri non potest. Exemplum qui-
 dem hujus rei citat vir eruditus ex σ'. 246.
 infrà, ubi in vulgatis legitur, Πλέονες κιν
 μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισι. Verùm cum
 Exemplum istud unicum sit, mendum ali-
 quod et ibi irreplisse crediderim. Cæterùm
 hoc in loco Editiones nonnullæ, transpositis
 solummodò vocibus δὴ ἔτω, habent Ταῦτα
 μὲν ἔτω δὴ τελέω, atque ita etiam legitur in
 MS. Collegii Corporis Christi Cantabr. Optima
 autem videtur hæc lectio, firmaturque por-
 rò ex λ'. 347. infrà, ubi similem phrasin u-
 surpat Poëta, nec inter se variant Exem-
 plaria;

Τῷτο μὲν ἔτω δὴ ἔται ἔπος —.

Ἄλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 Εἰ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοὶ,
 Οὓς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
 Ἦε τις ἄλλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἦς ἐπὶ νηὸς,
 Ἦε φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν;

490

Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 Ἀτρεΐδη, τί με ταῦτα διέειπαι; ἔδδ' ἐτι σε χρὴ
 Ἴδμεναι, ἔδδ' ἀδῆναι ἐμὸν νόον· ἔδδ' ἐτι σε φημί
 Δὴν ἄκλαυτον ἔσσεσθαι, ἐπὴν εὖ πάντα πύδῃαι·
 Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνδε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο·
 Ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μῆνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτάνων
 Ἐν νόσῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δὲ τί καὶ σὺ παρῆσθα.
 Εἷς δ' ἐτι περ ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.

495

Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισι·

“ Sed age mihi hoc dic et verè enarra;

“ An omnes cum navibus incolumes redierunt Achivi,

“ Quos Nestor et ego reliquimus à-Trojâ profecti,

“ An quisquam periit morte inopinatâ, suâ in nave,

“ Aut amicorum in manibus, postquam bellum confecerit?

490

“ Sic dicebam; ille verò me rursus respondens allocutus est;

“ Atride, quid me ista interrogas? neque omninò te oportet

“ Scire, neque explorare meum animum; neque te puto

“ Diù absque-lachrymis fore, postquam benè omnia audieris:

“ Multi etenim illorum domiti sunt, multi verò relictì:

495

“ Duces autem duo soli Achivorum ære-loricatorum

“ In reditu periêrunt; (pugnæ autem et tu interfuisti:)

“ Unus verò adhuc alicubi vivus detinetur lato in ponto.

“ Ajax quidem apud naves domitus est longis-remis-instructas:

Ver. 489. — ἀδευκέϊ.] Ἀπροσδοκήτῳ,
 χαλεπῷ. Schol.

Ver. 491. — αὖτις.] Ἀ. αὐτίκ'.

Ver. 492. — τί με ταῦτα διέειπαι;]
 Ἀ. μὴ ταῦτα διέειπαι.

Ver. 494. Δὴν ἄκλαυτον ἔσσεσθαι, ἐπὴν εὖ.]
 Ἀ. Δὴν ἄκλαυτον ἔσσεσθαι, ἐπεὶ καὶ εὖ.

Ver. 495. Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνδε δάμεν,]
 Ἀ. Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνδε θάνον. Ἀ. Πολλοὶ
 μὲν τέτων ἔθανον.

Ver. 496. Ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μῆνοι.] Τὸν
 Αἴαντα τὸν Λαερτιάδην λέγει, καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα·
 καὶ γὰρ αὐτὸς ὁδὸν εἰς τὴν αὐτὴν παρὴν οἰκίαν.
 Schol.

Ver. 497. — μάχῃ δὲ τί καὶ σὺ παρῆσθα.]
 Ἀ. μάχῃ δὲ τί. Quæ et potior videtur
 lectio. Ita infrâ ver. 608. — Ἰθάκῃ δὲ
 τί καὶ περὶ πασῶν.

Ver. 498. — εὐρέϊ πόντῳ.] Ἀ. εὐρέϊ
 κόσμῳ. Minus rectè. Nam vox κόσμος
 isto sensu apud Homerum non occurrit.

Ver. 499. Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη.] Ἀ.

jacem hunc fulmine à Minervâ ictum re-
 fert Virgilius;

Ipsa, Jovis rapidum jaculata è nubibus
 ignem, [ventis:

Disjecitque rates, evertitque æquora
 Illum expirantem transfixo pectore flam-
 mas

Turbine corripuit, scopuloque infixit a-
 cuto. Æn. I. 46.

Item Silius Italicus;

Qualis Oïliades, fulmen jaculante Mi-
 nervâ,

Surgentes domuit fluctus ardentibus ul-
 nis. Lib. XIV. ver. 480.

“ Plinius notat Ajacis picturam fulmine
 percussî, Apollodori opus Atheniensis, à se

“ vîsam Pergamo. Solus ferè Timæus Sîcu-
 lus, Histor. lib. 2. Ajacem iram Neptuni

“ evasisse scribit; Μετὰ τὴν Τροίαν ἀλωσιν,
 “ πολλοὶ τῶν Λαερτῶν περὶ τὰς Γυρᾶς ναυαγῆ-

“ σάντων ἀννήθησαν· οἱ δὲ λοιποὶ σὺν Αἴαντι

Γυρῆσιν μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε
 Πέτρῃσιν μεγάλῃσι, καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης.
 Καὶ νῦν κεν ἐκφυγε κῆρα, καὶ ἐχθόμενος περ' Ἀθήνη,
 Εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη.
 Φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγίην μέγα λαῖτμα θαλάσσης.
 Τῷ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἐκλυεν αὐδῆσαντος·
 Αὐτίκ' ἔπειτα τρίαينαν ἑλὼν χερσὶ σιβαρῆσιν,
 Ἦλασε Γυραῖν πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν·
 Καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μένει, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντω,
 Τῷ ῥ' Αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη.

500

505

" Ad Gyras quidem primūm Neptunus admovit
 " Petras ingentes, et servavit è mari.
 " Et sanè effugisset mortem, invisus licèt Palladi,
 " Nisi superbum dictum protulisset, et in magnum incidisset malum :
 " Dixit nempè, invitis diis, se effugiturum ingentes fluctus maris.
 " Hunc autem Neptunus magnifica auditv jactantem :
 " Statim deindè, tridente sumpto, manu forti,
 " Percussit Gyream petram, absciditque ipsam :
 " Et unum quidem illic manebat, alterum verò frustum incidit mari,
 " Cui scilicèt Ajax primūm insidens valdè percussus erat ;

500

505

" μόλις εἰς Λοκρίδα διςώθησαν. Φθορῆς δὲ καὶ
 " λοιμῷ τὴν χώραν αὐτῶν, μετὰ τὸ τρίτον
 " ἔτος, ἔχόντων, διὰ τὴν μίξιν ἀθέμιτον Αἴ-
 " αντος τῇ Κασάνδρᾳ, ἔχρησιν ὁ θεὸς, εἰς ἔτη
 " χίλια τὴν Ἀθήνην τὴν ἐν Ἰλίῳ, ἰλάσκεσθαι,
 " πέμποντας δύο παρθένους ἐπὶ κλήρῳ. Vide
 " *Elia Schedii, de Diis Germanis, lib. II.*
 " *cap. 33. pag. 398. Ajacis hujus histori-*
 " *am vid. in Brevibus Scholiis ad Iliad. v.*
 " *ver. 66.* *Barnesius.*

Ver. 500. Γυρῆσιν.] Πέτραις πηλείων Μυ-
κόνῃ τῆς νήσου, ὧτως καλεσμέναις, ἵππαι εἰσὶ πε-
ριφερεῖς. Schol.

Ibid. — μὲν.] Eustathius in commen-
tario videtur legisse μιν.

Ibid. — ἐπέλασσε.] Vide ad II. v. 1.

Ver. 502. — καὶ ἐχθόμενος περ' Ἀθήνη.]

Vide suprâ ad γ'. 135.

Ver. 503. Εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε.]

Ἀχαλίνων τομάτων,

Ἀνόμῃ τ' ἀφροσύνης

Τὸ τίλος δυσυχία.

Euripid. Bacch. ver. 385.

Ἢ γλῶσσα πολλὰς εἰς ὀλεθρον ἤγαγεν.

Grotius, Excerpt. ex incertis auctori-
buz, ver. 317.

Ibid. — ἔκβαλε.] Al. ἔβαλε, et ἔφατο.

Ibid. et ver. 509. — ἀάσθη.] Vide ad
II. i. 116.

Ver. 504. Φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγίην μέγα
λαῖτμα θαλάσσης.] Hinc Seneca ;

Tandem occupatâ rupe, furibundūm in-
tonat,

Vol. I.

Superâsse nunc se pelagus atque ignes ;
juvat

Vicisse cœlum, Palladem, fulmen, mare.

Agamemnon, ver. 534.

Et Quintus Calaber ;

Φῆ δὲ καὶ εἰ μάλα πάντες Ὀλύμπιοι εἰς ἐν
ἵκονται

Κωόμενοι, καὶ πᾶσαν ἀναστήσωσι θάλασσαν,

Ἐκφυγίην ἄλλ' ὅδὲ θεῶν ὑπάλυξεν ὀμοκλήν.

Παραλειπομένων Ὀμηρικῶν, ver. 564.

Ver. 505. Τῷ δὲ Ποσειδάων ἔτ.]

— plurâ cum auderet furens,

Tridente rupem subruit pulsam pater

Neptunus, imis exerens undis caput ;

Solvitque montem, quem cadens secum
tulit :

Terrâque et igne victus et pelago jacet.

Seneca, Agamemnon. ver. 542.

Δὴν γὰρ οἱ νεμίσσῃσιν ὑπέρβριος Ἐννοσίγαιος·

Εὐτε μιν εἰσενόησιν ἐφαπτόμενον χερὶ πέτρης

Γυραῖνης, καὶ οἱ μέγα χόσαστο, σὺν δ' ἐπι-

ναξε

Πόντον ὁμῶς καὶ γαῖαν ἀπέριτον —

ἀπέσχισε δ' εἰς ἄλλα πέτρην

Εὐρία, τῇ περ ἐκείνης καὶ ἐπιμαίετο χερσὶ.

Quint. Calab. παραλειπ. Ὀμηρικ. ver.

567. 573.

Ver. 507. 523. 529. 535. — ἔσχισεν

— ἀσπασίως — ἐφάσαστο — Δειπ-
νίσσας.] Vide ad II. i. 140.

Ver. 509. — ῥ.] Ut dictum est. —

ver. 500. 503.

T

Τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα. 510
 "Ὡς ὁ μὲν ἐνδ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πῖεν ἄλμυρόν ὕδωρ.
 Σὸς δὲ περ ἐκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς, ἦδ' ὑπάλυξεν,
 Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλαιῶν ὄρος αἰπὺν 515
 Ἰζεσθαι, τότε δὴ μιν ἀναρπάξασα Δυέλλα
 Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν, μεγάλα σενάχοντα,
 Ἀγρῶ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε Θυέσης
 Τοπρῖν, ἀτὰρ τότ' ἔναιε Θυεσιάδης Αἰγισδος.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐφαίνετο νόσος ἀπήμων, 520
 Ἀψ δὲ θεοὶ ἔβρον σρέψαν, καὶ οἴκαδ' ἵκοντο
 Ἦτοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης,
 Καὶ κύνει ἀπτόμενος ἦν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτῆς
 Δάκρυα δερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἶδε γαῖαν.
 Τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπὸς, ὃν ῥα καθεῖσεν 525
 Αἰγισδος δολόμητις ἄγων· ὑπὸ δ' ἐσχετο μισθὸν,
 Χρυσῶ δοιὰ τάλαντα· φύλασσε δ' ὄγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
 Μὴ ἔλαιοι παριῶν, μνήσαιο δὲ Δερίδος ἀλκῆς.

" Illum autem ferebat in mare ingens, undosum. 510

" Sic ille quidem ibi periit, postquam bibisset salis aquam.

" Tuus verò utcumque effugit mortem frater, atque elapsus est,

" In navibus cavis: servavit enim veneranda Juno.

" Sed quandò jam statim erat ad Malearum montem arduum

" Perventurus, tum verò ipsum abreptum procella 515

" Pontum per piscosum tulit, valdè ingemiscentem,

" Agri ad extremam-oram, ubi ædes habitabat Thyestes

" Prius, at tunc habitabat Thyestiades Ægisthus.

" Sed cùm jam et illinc apparebat reditus incolumis,

" Retrò verò dii ventum verterunt, et illi domum venerunt; 520

" Sanè ille quidem gaudens ingressus est patriam terram,

" Et osculabatur attingens suam patriam: multæ verò ab ipso

" Lacrymæ calidæ effundebantur, quia lubentèr vidit terram.

" Hunc autem à speculâ conspexit speculator, quem constituerat

" Ægisthus dolosus, ducens: promissit autem mercedem, 525

" Auri duo talenta; observabat verò hic toto anno,

" Nè ipsum lateret accedens, recordareturque strenuæ fortitudinis.

Ver. 510. Τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον.]

Αἴας δ' ἄλλοτε μὲν περινήχεται θύρατι νηὸς

" Ἀλλ' ὅτε δ' αὖ χεῖρσιν αἰνέειν ἄλμυρὰ βένθη.

Quint. Calab. παραλειπ. Ὀμηρικ. ver. 546.

Ver. 511. "Ὡς ὁ μὲν ἐνδ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πῖεν ἄλμυρόν ὕδωρ.] Τῆτον δὲ τὸν εἶχον φασὶν οἱ Παλαιοὶ ἐν ἡδαιμῇ ἐνδόσει φέρεσθαι, διὰ τὸ λῖον εὐτελεῖς. Eustath.

Ver. 513. — σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.] Τυτῆσιν ἀλληγορικῶς ὁ ἄηρ, εὐκράτον πνέων. Eustath.

Ver. 514. & 519. — ὅτε δὴ.] Similitèrque infrà ver. 545. ὅπως κιν δὴ. Vide ad Il. ξ'. 433. et 504.

Ibid. — Μαλαιῶν.] Ἀκρωτήριον τῆς Λακωνικῆς. Schol.

Ver. 520. — σρέψαν.] Al. τρέψαν.

Ver. 521. Ἦτοι ὁ μὲν χαίρων.] Eustathius in commentario citat, Αὐτὸς μὲν χαίρων.

Ibid. — ἐπιβήσαιο.] Vide ad Il. β'. 35. et i. 109. Al. ἐπιβήσαιο.

Ver. 524. — ὃν ῥα.] Quem scilicet —.

Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν.
 Αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
 Κρινάμενος κατὰ δῆμον εἴκοσι φῶτας ἀρίστους, 530
 Εἴσε λόχον, ἐτέρωδι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.
 Αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
 Ἴπποισιν κ' ὄχεσφιν, αἰκέα μερμηρίζων.
 Τὸν δ' οὐκ εἰδὸτ' ὄλεθρον ἀνήγαγε, κ' κατέπεφνε
 Δαινίσσας, ὥς τις τε κατέκτανε βῆν ἐπὶ φάτῃ. 535
 Οὐδὲ τις Ἀτρεΐδην ἐτάρων λίπεδ', οἳ οἱ ἔποντο,
 Οὐδὲ τις Αἰγίσθου· ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.
 "Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
 Κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι καθήμενος· ἔδδ' νὺ μοι κῆρ·
 "Ἦδελ' ἔτι ζῶειν, κ' ὄρᾱν φάος ἡελίοιο. 540
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενος τ' ἐπορέσθην,
 Δὴ τότε με προσέειπε γέρον ἄλιος νημερτής·
 Μηκέτι, Ἀτρεός υἱέ, πολὺν χρόνον ἀσκελὲς ἔτω

"Perrexit autem ire annunciaturus ad aedes pastori populorum.

"Statim verò Ægisthus dolosam excogitavit fraudem :

"Electis ex plebe viginti viris optimis,

530

"Constituit infidias, et ab-alterâ-parte iussit convivium apparari.

"At ipse ivit invitans Agamemnonem, pastorem populorum,

"Equis et curribus, nefanda animo-agitans.

"Hunc autem non fati providentem reduxit, et trucidavit

"Convivio-exceptum, ut si quis interfecerit bovem ad præsepe :

535

"Neque quisquam Atridæ fociorum relictus est, qui eum sequebantur,

"Neque quisquam Ægisthi ; sed trucidati sunt in ædibus.

"Sic dixit ; at mihi confractum est charum cor :

"Flebam autem in arenis sedens ; neque mihi cor

"Volebat ampliùs vivere, et videre lumen solis.

540

"At postquam flendoque volutandoque faturatus sum,

"Tum me allocutus est senex marinus verax ;

"Nè ampliùs, Atrei filii, longo tempore indefinentèr sic

Ver. 531. Εἴσε λόχον.] Barnesius de suo edidit Εἴσε λόχονδ'. Quam lectionem confirmari existimat ex *Odysf.* ζ. 217. Sed minùs rectè. Nam isto quidem in loco necessariò legendum est "λόχονδ'," quia præcedat "κρίνομι." At hîc rectè se habent *Vulgati* ; ut liquet ex aliis locis ubi eandem phrasin usurpat Poëta ;

πυκινὸν λόχον εἶσαν, ἀγοῖης·
Iliad. δ. 392.

Κρίνας ἐκ Λυκίης εὐρείης φῶτας ἀρίστους,
Εἴσε λόχον ———— ζ. 188.

Ver. 535. Δαινίσσας, ὥς τις τε κατέκτανε βῆν ἐπὶ φάτῃ.]

Κτενέει νιν ἢ τῷδ' ἄλοχος, οἰκυρὸς πικρὰ —
Καὐτὸν τε τῷτον πέλειον ἰξάρασ' ἄνω.

Euripid. Hecub. ver. 1277. 1279.

Quem in locum Scholiastes ; Οἳ πῶτις, (in-

quit,) μὴ νοήσαντες τὸ Ὅμηρικόν· Δαινίσσας
"ὥς τις τε κατέκτανε βῆν ἐπὶ φάτῃ," ὅτι
ἀνδ' ὧν εἶδε μὲν τὸς πόδας ἀπολαύσεως τυχεῖν,
τῷτον ὡς βῆν ἀπὲκλεινεν ἢ Κλυταίμνητρα· προ-
σέθηκαν ὅτι καὶ πέλειαι ἀνέειθον. Διὸ σημειω-
σίον ἐνταῦθα τὸ, "Καὐτὸν τε τῷτον πέλειον
"ἰξάρασ' ἄνω."

Ibid. Δαινίσσας.] Scholiastes in *Euripi-*
dem, loco jam citato, legit Δαινήςσας. At-
que ita etiam habet MS. à *Tho. Bentleio*
collatus. Sed, ut opinor, minùs rectè.
Nam ea vox apud *Homerum* de eo semper
usurpatur, qui ipse convivatur ; non de eo
qui alium convivio excipit. Vide infra ad
l. 312. et l. 396.

Ver. 539. Κλαῖον.] Vide ad *Il.* ν. 84.

Ibid. ——— ἔδδ' νὺ μοι κῆρ.] *Al.* ἔδδ' μοι
ἦτορ.

Ver. 543. — Ἀτρεός υἱέ.] MS. à *Tho.*

Κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσιν τινα δήμεν· ἀλλὰ τάχιστα
 Πείρα, ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἱκῆαι. 545
 Ἡ γὰρ μιν ζῶν γε κιχήσεται, ἢ κεν Ὀρέσῃς
 Κτεῖνεν ὑποφθάμενος· σὺ δὲ κεν τάφῳ ἀντιβολήσῃς.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγένηαρ
 Αὐτὶς ἐνὶ στήθεσσι, καὶ ἀχνυμένα περ, ἰάνθη.
 Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 550
 Τέτῃς μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε,
 Ὅστις ἔτι ζῶς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
 Ἡὲ Δανῶν· ἐδέλω δὲ καὶ ἀχνύμενος περ ἀκῆσαι.
 Ὡς ἔφαμίην· ὁ δὲ μὲν αὐτὶς ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 Υἱὸς Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων. 555
 Τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερῶν κατὰ δάκρυ χέοντα,
 Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψῆς, ἣ μιν ἀνάγκη
 Ἴσχει· ὁ δ' ἔδυνάται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι.
 Οὐ γὰρ οἱ παρὰ νῆες ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι,
 Οἳ κεν μιν πέμποιν ἐπ' εὐρέα κῶτα θαλάσσης. 560
 Σοὶ δ' ἔδισφατον ἐστὶ, διοτρεφεὶς ᾧ Μενέλαε,

"Fleas, quoniam non remedium aliquod inveniēmus : sed citissimè

"Tenta, quo-pacto jam tuam in patriam terram pervenias.

345

"Aut enim ipsum vivum deprehendes, aut Orestes

"Interfecerit præveniens : tu verò sepulturæ occurreris.

"Sic dixit : at mihi cor et animus generosus

"Rursus intra pectus, et tristi licet, lætabatur :

"Et ipsum allocutus verba alata dixi ;

550

"Istos quidem jam novi ; tu verò tertium virum nomina,

"Quinam adhuc vivus detinetur in lato mari,

"Aut mortuus : volo autem, et mæstus licet, audire.

"Sic dicebam : ille verò me rursus respondens allocutus est ;

"Filius Laërtæ, in Ithacâ ædes habitans.

555

"Hunc verò vidi in insulâ lacrymas uberes fundentem,

"Nymphæ in ædibus Calypsüs, quæ ipsum necessitate

"Detinet ; nec ille potest in suam patriam terram pervenire :

"Non enim ei adfunt naves remigio-instructæ, et focii,

"Qui ipsum vehant per lata dorfia maris.

560

"Tibi verò non à-fato-dēcretum est, Jovis-alumne ô Menelaë,

Bentleio collatus, Ἀτρείως νῆ. Quod et ferri
 posset ; pronuntiando videlicet Ἀτρείως eodē
 modo ac voces Ἀτρείδω, Λαίρῃω, ver.
 536. 555. pronuntiabantur Ἀτρείδω, Λαίρῃω.
 Vide ad *Il.* α. i. et 489.

Ver. 544. — ἐπεὶ οὐκ ἄνυσιν τινα δήμεν.]

Οὐ γὰρ τις πρῆξις πῆλιστα κενεοῖο γόοιο.

Suprà *Iliad.* ω. 524.

Ver. 547. — ὑποφθάμενος.] Vide ad
Il. β. 43.

Ver. 549. 553. & 661. — ἀχνύ-

μῖνον — ἀχνύμενος.] Vide ad *Il.* γ'.
 260.

Ver. 552. — εὐρέϊ πόντῳ.] *Al.* εὐρέϊ
 κόσμῳ. Vide suprà ad ver. 498.

Ver. 557. — ἣ μιν ἀνάγκη Ἴσχει.]
 Vide suprà ad α. 55.

Ver. 559. — ἐπήρετμοι.] Ἐνταῦθα δὲ
 νῆες ἐπήρετμοι, αἵ εἰσιν ἱερτμοί. *Eustath.*

Ver. 561. Σοὶ δ' ἔδισφατον ἐστὶ.]

Καὶ τῷ πλανήτῃ Μενέλειω Διῶν πάρα
 Μακάρων κατοικεῖν νῆσον ἐστὶ μέριμον.

Euripid. Helena, ver. 1697.

"Αργεῖ ἐν ἵπποβοτόῳ θανέειν καὶ πότμον ἐπισπῆν·
 Ἀλλὰ σ' ἐς Ἥλύσιον πεδίον καὶ πέριχα γαίης
 Ἀθάνατοι πέμψουσιν, (ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
 Τῇ περ ῥήϊση βιοτὴ πέλει ἀνδρώποισιν·
 Οὐ νιφετὸς, ἔτ' ἄρ' χειμῶν πολὺς, ἔτε πότ' ὄμβρος,
 Ἀλλ' αἰὲ Ζεφύροιο λιγυπνεύοντας ἀήτας
 Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνδρώπας·)
 Οὐνεκ' ἔχεις Ἑλένην, καὶ σφὶν γαμβρὸς Διὸς ἐσσί.
 "Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ' ἀντιθέοις ἐτάροισιν
 Ἥϊα· πολλὰ δὲ μοι κραδίη πόρφυρε κίοντι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,

565

570

"In argo equos-pascente mori et fatum obire:
 "Sed te in Elysiū campum, et fines terræ
 "Immortales mittent; (ubi flavus Rhadamanthus est;
 "Ubi utique facillima vivendi-ratio est hominibus:
 "Non nix, neque hiems multa, neque unquam imber,
 "Sed semper Zephyri argutè-spirantes auras
 "Oceanus emittit, ad refrigerandum homines;)
 "Quòd habes Helenam, et ipsis Jovis gener es.
 "Sic locutus, pontum subiit fluctuosum.
 "At ego ad naves simul-cum eximiis sociis
 "Ibam; multa autem mihi cor agitabat eunti.
 "Cæterum postquam ad navem venimus atque mare,

565

570

Ver. 563. Ἀλλὰ σ' ἐς Ἥλύσιον πεδίον.] Τὸ
 τῶν ἡρώων ἰνδιαίτημα, κλημνίον ἀπὸ Ἥλυσι
 σὺ Ἑλισθηρὸς εὐσεβέσασθε γινόμενα· ἢ παρὰ τὸ
 ἅλυστα ἐν αὐτῷ μένειν τὰ σώματα· ὁ δὲ τόπος,
 ἐν ταῖς καλυμμέναις μακάρων νήσοις. Schol. Ὁ
 ταῖν Πειρητῆς τὰς τοσαύτας στρατιάς ἐπὶ τὰ
 ἔσχατα τῆς Ἰσθμίας ἰσθηκῶς, πυρηνόμενος δὲ
 καὶ πλεῖστον καὶ τὰς ἄλλας ἀρίστας, (οἱ γὰρ Φοίνικες
 ἐδήλυν τῷτο), ἰσταῦθα τὸν τῶν εὐσεβῶν ἔπλεον
 χρόνον, καὶ τὸ Ἥλύσιον πεδίον, ὃ φησὶν ὁ Πρω-
 τιῆς ἀποικίσαι τὸν Μενέλαον "Ἀλλὰ σ' ἐς
 "Ἥλύσιον πεδίον ἔσ." Strabo, Geograph.
 lib. III. pag. 223. al. 150.

amœna piorum
 Concilia, Elysiūque colo.

Æn. V. 734.

Exindè per amplum
 Mittimur Elysiū, et pauci læta arva
 tenemus.

VI. 743.

"Ὅστιρ ἡμεῖς τοῖς ἀθανάτοις ἀνδράσιν ἀποκληρῶμεν
 τὴν ἐν παραδείσῳ διατριβὴν, ἔτω τοῖς ἡρώσιν
 Ἕλληνες ἀποπέμψωσι μακάρων νήσους, καὶ πεδίον
 Ἥλύσιον, καὶ τὸν ἀσφοδελὸν λειμῶνα τὸν ἄδιφον.
 Tzetzes in Hesiod. "Erg. καὶ Ἥμω. I. 168.
 169. "Si Paradisum nominemus locum
 "divinæ amœnitatis, recipiendis sanctorum
 "spiritibus destinatum, — Elysiū campi
 "fidem occupaverunt," Tertullian. Apolog.
 cap. 47.

Ver. 564. 586. 592. Ἀθάνατοι — Ἀ-
 θανάτοις.] Vide ad Il. α. 398.

Ver. 565. Τῇ περ ῥήϊση βιοτὴ πέλει.] Haud
 dissimiliter Pindarus;

Ἴσον δὲ νύκτισσιν αἰεὶ,
 Ἴσα δ' ἐν ἀμέραις ἄλι-
 ον ἔχοντες, ἀπονέστερον
 Ἑσθλοὶ νέμονται βί-
 ον ———. Olymp. Od. II. ver. 109.

Ver. 566. Οὐ νιφετὸς, ἔτ' ἄρ' χειμῶν.] Vi-
 de infra ad ζ. 42.

Ibid. ——— νιφετὸς.] Vide ad Il. μ'.
 280.

Ibid. ——— ἔτε πότ'.] Strabo, loco supra
 citato, legit ἠδὲ πότ'.

Ver. 567. ——— λιγυπνεύοντας.] Al. λιγὺ
 πνεύοντας. Vide ad Il. τ'. 350.

Ver. 568. ——— ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀν-
 δρώπας.] Al. ἀνίησι παραψύχην ἀνδρώποισι.

Ver. 570. "Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο.]

Hæc Proteus: et se jactu dedit æquor
 in altum. Georgic. IV. 528.

Dixerat hæc Proteus, et condidit æquore
 vultum.

Ovid. Metamorph. lib. XI. ver. 256.

Ver. 572. ——— πόρφυρε.] Vide su-
 pra ad ver. 427. item ad Il. α. 338. et
 482.

- Δόρπον δ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
 Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 575
- Ἦμος δ' ἤριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
 Νῆας μὲν πᾶμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἄλα διαν,
 Ἐν δ' ἰσῆς τιδέμεσθα καὶ ἰσία νηυσὶν εἴσῃς·
 Ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι κάδιζον·
 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολλὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς. 580
- Ἀψ δ' εἰς Αἰγύπτου, διίπετέος ποταμοῖο,
 Στήσα νέας, καὶ ἐρεξα τεληέσας ἑκατόμβας.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἰόντων,
 Χεῦν Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεστον κλέος εἴη.
 Ταῦτα τελευτήσας νεόρην' ἔδοσαν δὲ μοι ἔρον 585
 Ἀθάνατοι, τοὶ μὲν ὦκα φίλην εἰς πατρίδ' ἐπεμψαν.

“Cœnamque apparavimus, supervenitque divina nox,

“Tum utique dormivimus in littore maris.

575

“Quando autem manē-genita apparuit rosea-digitos aurora,

“Naves quidem imprimis deduximus in mare vastum,

“Malosque imposuimus et vela navibus æqualibus:

“Ipsique porro ingressi super transra federunt;

“Ordine autem confidentes spumofum mare verberabant remis.

580

“Rursus autem ad Ægyptum, à-Jove-fluens flumen,

“Constitui naves, et feci perfectas hecatombas.

“At postquam sedâssem deorum iram semper existentium,

“Aggeffi Agamemnoni tumultum, ut sempiterna gloria efflet.

“His peractis, redii: dederunt autem mihi ventum-secundum

585

“Dii, qui me celeritèr charam in patriam miserunt.

Ver. 574. Δόρπον δ'.] Vide suprâ ad ver. 429. et ad β'. 20.

Ver. 577. — ἐρύσσομεν.] Vide infrâ ad λ'. 2.

Ibid. — ἄλα διαν.] Vide suprâ ad γ'. 158. et ad II. α. 141.

Ver. 578. — ἰσῆς τιδέμεσθα.] Al. ἰσῆς καὶ ἐδέμεσθα.

Ver. 579. Ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι κάδιζον.] Al. Ἄν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες.

Linquere tum portus jubeo, et confidere transitis. Æn. III. 289.

Ver. 580. — πολλὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς.]

Vela dabant læti, et spumas salis ære rubebant. Æn. I. 39.

— remis insurgimus: haud mora; nautæ

Adnixa torquent spumias, et cæcula verunt. Æn. III. 207.

Certatim socii feriunt mare, et æquora verrunt. Æn. III. 290. V. 778.

Verrimus et prona certantibus æquora remis. Æn. III. 668.

Ver. 581. Ἀψ δ' εἰς Αἰγύπτου.] Αἰγύπτου,

ὃ ἐστὶ Νεῖλος — ὃν Ὀμηρος μὲν ἔτι καλεῖ Ἡσιόδος δὲ, ὡς ἂν νεώτερος, Νεῖλον ἤδη καλέμενον οἶδεν αὐτόν. Eustath. Ὀμηρος — τοῖς ἀρχαίοις ἰχθυήσαντο ὀνόμασιν, — καθότι καὶ Αἰγύπτου τὸν ποταμὸν εἶπεν, ὃ Νεῖλον. Pausanias, Bæotic. lib. IX. cap. 40. Vide Plinii Histor. Natural. lib. V. cap. 9. item suprâ ad ver. 477. et γ'. 300.

Ibid. — διίπετέος ποταμοῖο.] Πλημμύρῃς ἢ ὁμβρίῳ ὃ Νεῖλος πληρῦμιος, καὶ διὰ τὸ τοῦ διίπετῆος καλεῖται. Eustath. Οἱ μὲν ἂν ἀρχαίοι τοχασμῶν τὸ πλῆθος, οἱ δ' ὕστερον αὐτόπται γινηθῆναι, ἥσαντο ὑπὸ ὁμβρίῳ θριπῶν πληρῦμιον τὸν Νεῖλον, τῆς Αἰθιοπίας τῆς ἂν καλυζομένης, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἐσχάτοις ὄρεσι παυσανίων δὲ τῶν ὁμβρίων, παυσανίων καὶ ὀλίγον τὴν πλημμύρῃδα. — Θεοὶ γὰρ (Ποσειδάσιος) Καλλισθῆνι λίσσιν τὴν ἐκ τῶν ὁμβρίων αἰτίαν τῶν θριπῶν, παρὰ Ἀριστοτέλει λαβόντα· ἐκείνου δὲ παρὰ Θουκυλάκῃ τῷ Θεοσίῳ — ἐκείνου δὲ παρὰ ἄλλων τὸν δὲ παρὰ Ὀμήρῳ, διίπετῃ φάσκοντος τὸν Νεῖλον “Ἀψ δ' εἰς Αἰγύπτου διίπετέος ποταμοῖο.” Strabo, Geograph. lib. XVII. pag. 1138. 1139. al. 789. 790. Vide suprâ ad ver. 477.

Ver. 585. — ἔδοσαν δὲ μοι ἔρον Ἀθάνατοι.] Vide infrâ ad λ'. 6.

Ἄλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν,
 "Οφρα κεν ἑνδεκάτῃ τε δωδεκάτῃ τε γένηται·
 Καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δὲ τοι ἄγλαα δῶρα,
 Τρεῖς ἵππους κ' δίφρον εὖζοον· αὐτὰρ ἔπειτα
 Δώσω καλὸν ἄλκισον, ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσιν
 Ἀθανάτοισι, ἐρέδεν μεμνημένος ἥματα πάντα.

590

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ οὐδ' αὖ
 Ἀτρεΐδῃ, μὴ δὴ με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε.
 Καὶ γὰρ κ' εἰς ἐναιετὸν ἐγὼ παρὰ σοὶ γ' ἀνεχοίμην
 "Ημενος, ἔδδ' κε μ' οἶκ' ἔλοι πόδος, ἔδδ' τοκῶν
 (Αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσσι τε σοῖσιν ἀκῶν
 Τέρπομαι) ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
 Ἐν Πύλῳ ἡγαθή· σὺ δὲ με χρόνον ἐνθάδ' ἔρύκεις.
 Δῶρον δ', ὅττι κε μοι δοίης, καμῆλιον ἔσω
 Ἴππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοι αὐτῷ
 Ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
 Εὐρέος, ᾧ ἐνὶ μὲν λωτὸς πολὺς, ἐν δὲ κύπριον,

595

600

" Verum age nunc mane in ædibus meis,
 " Donec undecimaque duodecimaque fuerit dies :
 " Et tunc te benè dimittam ; daboque tibi splendida dona,
 " Tres equos et currum benè-politum : cæterum deindè
 " Dabo pulchrum poculum, ut libes diis
 " Immortalibus, meî memor diebus omnibus."
 Hunc autem rursus Telemachus prudens contrà allocutus est ;
 " Atride, nè fanè me multo tempore hîc detîne.
 " Etenim in annum ego apud te utique perdurarem
 " Sedens, neque me domûs caperet desiderium, neque parentum :
 " (Vehementèr enim verbis sermonibusque tuis audiens
 " Oblector :) sed jam mihi tædio-afficiuntur socii
 " In Pylo divinâ : tu autem me longum-tempus hîc detines.
 " Donum autem, quodcunq; mihi dederis, sit quod-recondi-possit ;
 " Equos verò in Ithacam non ducam, sed tibi ipsi
 " Hinc relinqvam ornamentum ; tu enim campo imperas
 " Lato, in quo quidem lotus multus, in quo cyperus,

590

595

600

Ibid. — ἴδουσαν.] *Al. δίδουσαν.*

Ver. 590. Τρεῖς ἵππους κ' δίφρον.] *Εὐνωρίδα δὲ, φασὶ, καὶ παρήγορον ἐν βασιλείῃ τοῦ Τηλέμαχος ὑποσχίνεται δῶναι, τίθεισπτα γὰρ αὐτῷ ἦσαν.* *Eustath.* Vide ad *Il.* π'. 152.

Ver. 591. Δώσω καλὸν ἄλκισον.]

Cratera impressum signis, —
 Ferre sui dederat monumentum et pignus amoris. *Æn.* V. 536. 538.

Ver. 595. Καὶ γὰρ κ' εἰς ἐναιετὸν.] *Referatur istud γὰρ ad id quod eleganter reticetur : " Non quid fecum vivendi me tædeat ; " ETENIM vel in annum &c."* Vide ad *Il.* i. 22.

Ver. 600. — καμῆλιον ἔσω.] *Τετρίτην ἀπέδιδον τῇ.* *Eustath.*

Ver. 601. Ἴππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοι αὐτῷ Ἐνθάδε λείψω.]

Haud malè Telemachus, proles patientis Ulixei :

Non est aptus equis Ithacæ locus, ut neque planis

Porrectus spatiiis, nec multæ prodigus herbæ.

Atride, magis apta tibi tua dona relinquam.

Horat. Epist. lib. I. vii. 40.

Ver. 602. — ἄγαλμα.] *Vide suprà ad γ'. 274.*

Ver. 603. — λωτὸς.] *Εἶδος πόας, καὶ δένδρου.* *Schol.* Ἐπεὶ ἀνὴρ πλήρης γένηται ὁ ποταμός, καὶ τὰ πεδία πελαγίστη φύεται ἐν τῷ

Πυροὶ τε, ζεαὶ τε, ἰδ' εὐρυφυῆς κρι̃ λευκόν.

Εν δ' Ἰθάκῃ ἔτ' ἄρ' δρόμοι εὐρέες, ἔτε τι λαμῶν

605

Αἰγίβοτος· κ' μαῖλλον ἐπήρατος ἵπποβοτόιο.

Οὐ γὰρ τις νήσων ἱππήλατος, ἔδ' εὐλείμων,

Αἰ̃ δ' ἀλλ' κεκλίαται· Ἰθάκῃ δὲ τε καὶ πέρι πασέων.

“Ὡς φάτο· μέδθησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,

Χεῖρὶ τε μιν κατέρεζεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν·

610

Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἱ̃ ἀγορεύεις.

Τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μετασῆσω· δύναμαι γὰρ.

Δῶρ' ὅσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κεμήλια κείται,

Δῶσω, ὃ κάλλιστον κ' τιμῆσατον ἐστίν.

Δῶσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ

615

Ἐστὶν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χεῖλεα κεκράανται·

“Triticum, speltæ, atque latè-germinans hordeum album.

“In Ithacâ autem neque sanè currícula lata, neque omninò pratum :

605

“Capris-pascendis-apta ea est ; et magis grata solo-equis-pascendis-apto.

“Nulla enim insularum equis-idonea neque pratis accommodata,

“Quæ mari circumdata sunt ; Ithaca autem et supra omnes.”

Sic dixit : risit verò bello strenuus Menelaus,

Manuque ipsum prehendit, verbumque dixit, atque compellavit ;

610

“Sanguinis es boni, chare fili, qualia loqueris.

“Atqui ego tibi hæc dona commutabo ; possum enim.

“Donorum autem, quæcunque in meâ domo recondita jacent,

“Dabo, quod pulcherrimum et pretiosissimum est :

“Dabo tibi craterem elaboratum : argenteus verò

615

“Est totus, auro autem labra munita sunt ;

ἔδατι κρίεια πολλὰ, τὰ Αἰγύπτιοι καλίουσι
λωτὸν ταῦτ' ἱππὸν δρέφονται, αὐαίνουσι πρὸς
ἥλιον κ' ἔπειτα τὸ ἐκ τῷ μίσει τῷ λωτῷ, τῇ
μήκωνι ἰὸν ἱμφεῖς, ὀπτήσαντες, ποιῶνται ἐξ
αὐτῷ ἄρτους ὁσὺς πυρὶ. Ἐστὶ δὲ κ' ἡ εἰζα τῷ
λωτῷ τούτου ἰδαδίμη, καὶ ἱγγλύσσει ἱππικίως
ἰὸν τρογγύλον, μέγιστος κατὰ μῆλον. Herodo-
tus, lib. II. cap. 92.

Ver. 604. — ζεαὶ τε, ἰδ'.] *Al.* ζεαὶ τ',
ἰδ'.

Ver. 605. Ἐν δ' Ἰθάκῃ ἔτ' ἄρ' δρόμοι εὐ-
ρέες.] Vide suprâ ad ver. 601.

Ibid. — ἔτ' ἄρ'.] *Al.* ἔ γὰρ.

Ver. 606. Αἰγίβοτος· κ' μαῖλλον ἐπήρατος.]
Ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς τῦτο· ἢ ἡ, κ' τοὶ αἰγίβοτος
ἔσα, τῆς ἱπποτροφῆς ἱμοὶ μαῖλλον ἐπήρατ'.

Schol. *Ibid.* — ἐπήρατ'.] Vide ad II. σ'.
512.

Ver. 607. Οὐ γὰρ τις νήσων ἱππήλατ',
ἔδ' εὐλείμων.] Strabo, Geograph. lib. X. ci-
tat, “Οὐ γὰρ τις νήσος εὐδείλ', ἔδ' εὐλεί-
μων.”

Ver. 608. Αἰ̃ δ' ἀλλ' κεκλίαται.] Περιέ-
χονται τῇ θαλάσῃ. Schol.

Ibid. — κεκλίαται.] Vide ad II. α'. 37.

Ibid. & ver. 723. — πασέων.] Pro-
nuntiabatur πασῶν. Similitèrque εὐεργῶν,
infra ver. 695. pronuntiabatur εὐεργῶν. Vi-
de ad II. β'. 811.

Ver. 609. — μέδθησιν.] *Al.* γήθησιν.

Ver. 611. — Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο, φίλον
τέκος, οἱ̃ ἀγορεύεις.] Ἡ δ' εὐγένεια παρ' ἐκά-
στοις οἴκοι τίμιος· ἔτι διότι· βελτίους εἰκὸς τῆς
ἐκ βελτιόνων· εὐγένεια γὰρ ἐστὶν ἀρετὴ γένους.
Aristot. de Republ. lib. III. cap. 13. Porro
hinc Cleantes, apud Diogenem Laërtium ;
Λάκωνος τινὸς ἐπόντ'· ὅτι ὁ πόντ' ἀγαθόν,
διαχυθεὶς φησὶν, “Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο, φίλον
“τέκος.” Laërt. lib. VII. Vide suprâ ad
ver. 206.

Ver. 612. — μετασῆσω.] Τὸ δὲ, “με-
“τασῆσω,” ἀντὶ τῷ, μεταλλάξω, μετασθ-
μήσω, ἢ ἀνταλλάξω, ἀντιδώσω· ἐκ μεταφορᾶς
τῶν διὰ σταθμῶ ἀντικαταλλάσσόντων. Eusebius.
Vide ad II. ν'. 745.

Ver. 613. — κεμήλια.] Vide suprâ
ad ver. 600.

Ver. 615. — τετυγμένον.] Vide ad II.
ζ'. 488.

Ver. 616. — κεκράανται.] Vide suprâ
ad ver. 132.

Ἔργον δ' Ἡφαίσιοι· πόρην δὲ ἰ Φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεὺς, ὃν εἰς δόμος ἀμφεκάλυψε
Κεῖσε με νοσήσαντα· τειν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θεῖα βασιλῆος·
Οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὐήνορα οἶνον·
Σῆτον δὲ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔνεικαν.

Ὡς οἱ μὲν περὶ δαῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.

Μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες,
Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀντίνοος δὲ κατῆτο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
Ἀρχοὶ μνηστῆρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.

“Opus verò Vulcani: donavit autem illum Phædimus heros

“Sidoniorum rex, quando ejus domus suscepit

“Illuc me in-reditu-profectum: tibi autem volo id præbere.”

Sic hi quidem talia inter se loquebantur.

Convivatores verò in domum ierunt divini regis:

Illi verò adducebant quidem oves, afferebantque generosum vinum:

Panem verò ipsis uxores pulchris-vittis attulerunt.

Sic illi quidem circa cœnam in ædibus Menelai occupabantur.

Proci autem ante Ulyssis ædes

Discis delectabantur et hastilibus jaculantes,

In fabrefacto pavimento, ubi antea insolentiam exercebant.

Antinoüs verò confederat et Eurymachus deo-formâ-similis,

Duces procorum; virtute autem erant longè optimi:

Ver. 617. — πόρην δὲ ἰ Φαίδιμος ἥρως.] Φαίδιμος ὄνομα κύριον. Schol. Τὸ δὲ, “φαί-
“διμος ἥρως,” ἀπὸ τῆς Παλαιᾶς, εἴπερ κύριον ἐστὶν ὄνομα. Τινὲς δὲ, Σώβαλον αὐτὸν ἵτιροι δὲ Σείλῳ ἐξήρσαν. Eustath. Barneſius Solomonem fuisse conjicit; et hæc ex Clemente Alexandrino citat; Εἰραμὸς τὴν αὐτῷ θυγατέρα Σολομῶνι δίδασκε, καὶ ὅς χρόνους, μετὰ τὴν Τροίης ἄλωσιν, Μενελάῳ εἰς Φοινίκην ἀφίξει· ὥς φησὶ Μένανδρος, καὶ Λαίρτος ἐν τοῖς Φοινικικοῖς. Strom. I. Vide et infra ad ὁ. 117. ubi iterum occurrit hic locus.

Ver. 619. Κεῖσε με νοσήσαντα.] Vidē infra ad ὁ. 119.

Ver. 621. Δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ'.] Ὅτι ἀφ' οὗ τὸν Τηλέμαχον ὁ Πωπιτῆς ἐν Σπάρτῃ, ἀπασχολᾷ τὸν λόγον εἰς τὰς μνηστῆρας, καὶ φησὶ “Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἴσαν ἔσθ'.” Eustath. Similiter et Spondanus in commentario ad hunc versum: “Peraçto Menelai “et Telemachi colloquio, redintegrat Po-
“eta procorum memoriam.” Verum, ut recte hic annotat Barneſius et Dna. Dacier,

de eis quæ apud Menelaum geruntur, adhuc loquitur Poëta; de Proci, infra ver. 625. incipitur narratio.

Ibid. Δαιτυμόνες.] Ἰστέον δὲ ὅτι δαιτυμόνες ἐνταῦθα, κατὰ παλαιὰν παρασημέωσιν, ἔχ' οἱ φίλοι, ἀλλ' οἱ τὴν δαῖτα ἐτοιμάζοντες. Eustath.

Ibid. — ἐς δώματ'.] Al. ἀνὰ δώματ'. Quo modo et legit Eustathius, loco supra (ver. 621.) citato.

Ver. 622. — εὐήνορα οἶνον.] Τὸν ἀνδρείαν παρέχοντα ἐν καιρῷ πινόμενον. Schol.

Ver. 623. — ἔνεικαν.] Al. ἐπέμπον. Atque ita legit Eustathius in commentario.

Ver. 626. Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν.] Ὅτι δὲ δίσκος, ἐκ λίθου, φασίν, ἦν, καὶ ποτε καὶ σιδήρεος, ἱμάντι περὶ τὸ μίσην ἐνεργεῖν, σφριζόμενος καὶ ἀφιέμενος· ἡ δὲ αἰγανία, εἶδος ἀκοντίου ἐπιτηδείου εἰς αἰγῶν θήραν. Eustath.

Ver. 627. Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ.] Κατισκυωσμένων καὶ λειωμένων ἰθάφει. Schol.

Ibid. — ὅθι περ.] Ubi scilicet —.

Ibid. — ἔχεσκον.] Vide ad II. ὁ. 37. et β'. 221.

Τοῖς δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθὼν,

630

Ἀντίνοον μύθοισιν ἀναιρόμενος προσέειπεν·

Ἀντίνο', ἥ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν, ἥε κ' ἔκτι,

Ὅπποτε Τηλέμαχος νεῖτ' ἐκ Πύλου ἡμαδόεντος;

Νῆα μοι οἶχετ' ἄγων· ἐμὲ δὲ χρεὼ γίνεται αὐτῆς,

Ἥλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι, ἔνθα μοι ἵπποι

635

Δωδεκα δῆλεια, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοὶ

Ἀδμήτεις· τῶν πεν τιν' ἐλασσάμενος δαμασαίμην.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον· ἔ γάρ ἑφάντο

Ἐς Πύλον οἶχεσθαι Νηληϊόν, ἀλλὰ περ αὐτῶ

Ἀγρῶν, ἥ μήλοισι παρέμμεναι, ἥε συβώτῃ.

640

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱὸς·

Νημερτές μοι ἐνίσπε, πότ' ὤχετο, κ' τίνες αὐτῶ

Κῆροι ἔποντ' Ἰθάκης ἐξαίρετοι; ἥ ἐοὶ αὐτῶ

Θῆτες τε δμῶες τε; δύναίτο γε κ' τὸ τελέσσαι;

Καὶ μοι τῆτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' εὖ εἰδῶ,

645

Ἥ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπῆύρατο νῆα μέλαιναν,

His autem filius Phronii Noëmon propè accedens,

630

Antinoûm verbis interrogans allocutus est;

“Antinoë, Nunquid scimus in mente nostrâ, an non,

Quando Telemachus redeat ex Pylo arenosâ?

“Navem mihi abiit abducens: mihi verò opus est illâ,

“Elidem in spatiosam ut-trajiciam, ubi mihi equæ

635

“Duodecim fœminæ, subitè autem muli patientes-operis

“Indomiti: ex-quibus aliquem adigens domarem.”

Sic ait: illi verò in animo obstupescabant; non enim putabant

In Pylum eum abiisse Neleiam, sed alicubi illuc

In agris, aut ovibus adesse, aut cum subulco.

640

Hunc autem rursus Antinoûs allocutus est Eupitheî filius;

“Verè mihi dic, quandò abierit, et quinam illum

“Juvenes secuti sint ex Ithacâ electi? an sui ipsius

“Mercenarii que mancipia que? potueritne scilicèt hoc etiam perficere?

“Et mihi hoc dic verè, ut benè sciam,

645

“An tibi vi invito abstulit navem nigram,

Ver. 630. 641. 648. Τοῖς δ' — Τὸν δ'.]
Vide ad Il. γ'. 200. et 9. 160.

Ver. 634. — ἐμὲ δὲ χρεὼ γίνεσθαι αὐτῆς.]
Ita ex Editionibus nonnullis restituit Bar-
nesius; ut pronuntietur scilicèt χρεῶ. Cum-
que Barnesio facit et MS. à Th. Bentleio col-
latus. Vulgati habent, ἐμὲ δὲ χρεὼ γίνετ' αὐ-
τῆς. Quod ferri non potest. Nam γίνομαι,
ut rectè hic annotat Barnesius, primam seni-
per producit. Cæterum conjicit vir idem
eruditus, legi posse, ἐμὲ δὲ χρεὼ γίνετ' αὐ-
τῆς· verum isto modo minùs rectè consti-
bit Temporum ratio. Vide ad Il. ε'. 37.

Ver. 637. — δαμασαίμην.] Vide ad
Il. α. 67.

Ver. 644. Θῆτες.] Οἱ ἐπὶ μισθῷ δουλεύον-
τες. Schol.

Ibid. — δύναίτο γε κ' τὸ τελέσσαι;]
Ita edidit Barnesius. Vulgg. sine interro-
gatione. Al. δύναίτο κε.

Ver. 646. Ἥ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπῆύρατο.]
“Οτι σχῆμα καινὸν τὸ, “Ἥ σε βίῃ ἀέκοντος
“ἀπῆύρα,” ἥτοι ἀφείλετο, “νῆα μέλαιναν,”
ἀντὶ τῆς ἀέκοντα. Eustath. De hujusmodi
syntaxi vide infra ad i. 256. et ad ψ'. 205.
206.

Ibid. Ἥ σε.] Al. Εἴ σε.

Ibid. — ἀπῆύρατο.] Al. ἀπῆύρα. Ut
legisse videtur Eustathius.

Ἦε ἐκὼν οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσπτύζατο μύθῳ;

Τὸν δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἀντίον ἦυδα·

Αὐτὸς ἐκὼν οἱ δῶκα· τί κεν ρέξειε καὶ ἄλλος,

Ὅππότε ἀνὴρ τοιῦτος, ἔχων μελεδήματα θυμῷ,

Αἰτίζη; χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἶη.

Κῆροι δ', οἱ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μετ' ἡμέας,

Οἱ οἱ ἔποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα

Μέντορα, ἦε θεόν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐώκει.

Ἀλλὰ τὸ θυμιάζω· ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον

Χθίζον ὑπ' ἡοῖον· τότε δ' ἔμβη νηὶ Πύλονδε.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρὸς.

Τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγένηρ.

Μνηστῆρες δ' ἄμυδις κάδισαν, καὶ παῦσαν ἀέθλων.

“An lubens ei dedisti, postquam adortus est te sermone?”

Hunc autem filius Phronii Noëmon contrā allocutus est;

“Ipse lubens ei dedi: quid fecerit etiam alius,

“Quando vir talis, habens curas in animo,

“Petat? difficile negare munus foret.

“Juvenes autem, qui in populo excellunt apud nos,

“Illi cum secuti sunt; ducem verò ego conscendentem observavi

“Mentorem, aut deum; illi verò ipsi omnimodò similis-erat.

“Sed hoc miror: vidi hīc Mentorem divinum

“Hērī sub aurorā; tunc autem conscendit navem ad-Pylum.”

Sic locutus abiit ad domum patris.

His verò utrisque percussus est animus generosus.

Proci autem simul confederunt, et quieverunt à certaminibus.

Ver. 649. — τί κεν ρέξειε καὶ ἄλλος, Ὅππότε ἀνὴρ τοιῦτος.] “Fortasse,” inquit Henricus Stephanus, “post ἄλλος ponenda, “aut certè intelligenda interrogationis nota; ut hæc veluti ἀπ’ ἄλλης ἀρχῆς dicantur, Ὅππότε ἀνὴρ τοιῦτος ὅς. pro, Ὅππότε γὰρ ἀνὴρ τοιῦτος αἰτίζη, χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι ὅς.” Sed hoc minùs venustum.

Ver. 650. — μελεδήματα.] Μερίμνας, παρὰ τὸ μέλη εἶναι, ὃ ἐστὶν ἐσθλεῖν. Schol.

Ver. 651. Αἰτίζη.] Al. Αἰτιζέει.

Ibid. — χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἶη.] “Ἀνήνασθαι δόσιν” hoc in loco est, recusare donum dare: Occurrit autem eadem phrasis infra ὁ. 286. ubi donum oblatum respicere significare videtur. Uti observavit Duportus, in Gnomologīā ad hunc locum.

Ver. 652. Κῆροι δ', οἱ κατὰ δῆμον.] “Ἀνδρες αὐτῷ συμπλέουσι λογάδες Ἰθακήσιοι, οἱ μετ' ὑμῶς κρατῶσιν. Schol.

Ibid. — ἀριστεύουσι μετ' ἡμέας.] Barnesius ex Scholiaste edidit, ἀριστεύουσι μετ' ὑμῶς; et, ut ita legatur, Sententiam omninò postulare contendit. “Noëmon enim,” inquit, “non se inter Optimos numerat, sed

“Procos; dicitque, Juvenes Ithacensium nobilissimi, quique post Vos, ὁ Proci, sunt præcipui, unā cum Telemacho abiēre; μετ' ὑμῶς, post Vos. Quare omninò Veram Lectiōnem asserendam duxi.” Ita ille. Attamen, ut opinor, mutato nihil opus. Servatā enim vulgatā lectiōne, Sententia est; non, “Qui excellunt post nos;” id quod, (uti observavit Barnesius,) Noëmona minùs decuisset; sed, “Qui excellunt inter nos.” Ita infra π'. 419.

καὶ δὲ σε φασίν, Ἐν δῆμῳ Ἰθάκης, μετ' ὀμήλικας ἔμμεν ἄριστον.

Et Iliad. i. 54.

καὶ βουλῇ μετὰ πάντας ὀμήλικας ἔπλεον ἄριστος.

Cæterum MS. unus à Tho. Bentleio collatus habet ὑμῶς. Vide et ver. 666. infra.

Ver. 656. — ὑπ' ἡοῖον.] Ἐπὶ τὴν ἡω, ὁρῶντων. Schol.

Ver. 658. Τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν.] Antinoῦ et Eurymachō; suprà ver. 628. 630.

Ver. 659. — κάδισαν.] Vide ad Il. α. 565. et β'. 191.

Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός, 660
 Ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
 Πίμπλαντ', ὅσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἴκτην·

ὦ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη,
 Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δὲ οἱ εἰς τελέεσθαι. 665
 Ἐκ τόσων δ' αἰκητι νέος πάϊς οἴχεται αὐτῶς,
 Νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.

Ἀρξαι καὶ προτέρω κακὸν ἔμμεναι· ἀλλὰ οἱ αὐτῷ
 Ζεὺς ὀλέσσει βίην, πρὶν ἡμῖν πῆμα φυτεῦσαι.

Ἄλλ' ἄγε μοι δότε νῆα Δοὴν καὶ εἰκοσ' ἐταίρους, 670
 Ὅφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχίσσομαι, ἠδὲ φυλάξω,
 Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιο τε παιπαλοέσσης·

Ὡς ἂν ἐπισμυγεῶς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρὸς.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον·

Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνσάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος. 675
 Οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
 Μύθων, ἧς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμευον·

Ipsis verò Antinoüs interfatus est Eupithei filius, 660

Dolens: furore autem multum præcordia circumfusa-caligine
 Implebantur, oculi verò ei igni splendenti similes-erant:

"Papæ! Certè ingens facinus superbè patratum est,

"Telemacho profectio hæc! dicebamus verò ei non perfectum-iri. 665

"Tot nempè invitis juvenculus puer exiit temerè,

"Nave deductâ, electisque per populum optimis.

"Incipiet et ulterius malum esse: sed ei ipsi

"Jupiter perdat vim, antequam nobis malum severit.

"Verùm agite, mihi date navem celerem et viginti socios,

"Ut eum ipsum venientem insidiis-excipiam, atque observem, 670

"In freto Ithacæque Samique asperæ:

"Ut cum-suâ-pernicie naviget propter patrem."

Sic dixit; Illi verò omnes laudabant atque hortabantur:

Statim deindè exurgentes ibant in domum Ulyssis.

Neque verò Penelope longo-tempore fuit infcia 675

Sermonum, quos proci in mente profundè-cogitabant:

Ver. 661. — φρένες ἀμφιμέλαιναι.]

Vide ad II. α. 103. et ε. 83.

Ver. 662. — ὅσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετό-
 ωντι εἴκτην.]

stant lumina flammâ.

Æn. VI. 300.

totoque ardentis ab ore
 Scintillæ abstant; oculis micat acribus
 ignis. Æn. XII. 102.

Ver. 666. — κρίνας.] Vide ad II. α.
 309. et 338.

Ver. 668. — πρὶν ἡμῖν πῆμα φυτεῦ-
 σαι.] Al. πρὶν ἥως μέτρον ἰκῆσθαι.

Ibid. — φυτεῦσαι.] Al. γενέσθαι. Al.
 γίνεσθαι. Quod ferri nequit. Vide supra
 ad ver. 634.

Ver. 671. Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιο
 τε παιπαλοέσσης.] Σάμιον δὲ τὴν νῦν Κεφαλ-
 ληνίαν. — Τῷ γὰρ ἐπιδίτῃ τὴν ὁμωνυμίαν
 δίδασται, ὥς ἐκ ἐπὶ τῆς πόλεως, ἀλλ' ἐπὶ τῆς
 νῆος τιθεῖς τὸν ὄνομα. Strabo, Geograph. lib. X.

Ibid. — πορθμῷ.] Τῷ διὰ πελάγους
 τῷ σενῷ τόπῳ πορθμὸς γὰρ λέγεται ἢ σενῆ
 θάλασσα. Schol.

Ver. 672. — ἐπισμυγεῶς.] Ἐπὶ κακῷ
 τῷ ἑαυτοῦ, ἐπιπόνως. Schol.

Ver. 674. — ἀνσάντες.] Ita edidit
 Barnesius ex π. 358. et ε. 177. infra.
 Vulgg. ἀνασάντες.

Ver. 676. — βυσσοδόμευον.] Κατὰ
 βάθος τῆς διανοίας ἐκυλεύοντο. Schol. Ἰστίον
 δὲ καὶ ὅτι οἰκῶν τὸ βυσσοδομεῖν, ταῖς ἐπικει-
 νοῦμέναις βελού. English.

Κήρυξ γὰρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βελὰς,
 Αὐλῆς ἐκτὸς ἔων· οἱ δ' ἐνδοθι μῆτιν ὕφαινον.

Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελόπει·
 Τὸν δὲ κατ' ἔδῃ βάντα προσήυδα Πηνελόπεια·

680

Κήρυξ, τίπτε δὲ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοὶ ;
 Ἥ εἰπέμεναι δρωῆσιν Ὀδυσσῆος Δάοιο,
 Ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι ;

Μὴ μνησεύσαντες, μὴδ' ἄλλοθ' ὀμιλήσαντες,

Ἔσθαι καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν,

685

Οἱ δ' αὖ μ' ἀγειρόμενοι, βίοτον κατακείρετε πολλόν,

Κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· ἔδῃ τι πατρῶν

Ἑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκύνετε, παῖδες ἴοντες,

Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν,

Οὔτε τινα ῥέξας ἐξαΐσιον, ἔτε τι εἰπὼν

690

Ἐν δῆμῳ· ἥ τ' ἐς δίκη Δαίων βασιλῆων·

Ἄλλον κ' ἐχθαίρησι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίῃ.

Καῖνος δ' ἔποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει·

Præco enim illi dixit Medon, qui audiebat consilia,
 Extra aulam cum-esset : illi verò intus consilium texebant.

Perrexit verò ire annunciaturus per domum Penelopæ :

Hunc autem per limen venientem allocuta est Penelope ;

680

" Præco, cur verò te præmiserunt proci inclyti ?

" An ut-dicas ancillis Ulyssis divini,

" Ut à-labore cessent, iisque ipsis convivium apparent ?

" Nè ambientes, neque aliò decedentes,

" Ultimùm et postremùm nunc hîc cœnent,

685

" Qui frequentèr congregati, victum absumentis multum,

" Facultates Telemachi prudentis : neque quicquam à patribus

" Vestris antea audiistis, pueri cum-essetis,

" Qualis Ulysses erat inter vestros parentes,

" Neque ulli faciens injuriàm, neque quicquam tale locutus

690

" In populo ; qui utique mos est magnorum Regum :

" Alium ut-oderit-quis mortalium, alium amet.

" Ille verò nunquam omninò malo quenquam affecit :

Ver. 677-681. & 707. Κήρυξ.] Vide ad
 Il. ε. 267. et ω. 149. Al. Κήρυξ.

Ver. 679. ——— διὰ δώματα.] Al. πρὸς
 δώματα.

Ver. 682. Ἥ εἰπέμεναι.] Pronuntiabatur
 Ἥπίμεναι. Vide suprâ ad ver. 165. et 352.
 Cæterum Longinus, § 28. citat Εἰσέμεναι,
 omisâ voculâ η. Sed minùs rectè.

Ver. 685. Ἔσθαι καὶ πύματα.] Ita apud
 Ovidium ;

Ultima cœna tuo fit, precor, illa viro.

Amor. lib. 1. Eleg. iv. ver. 2.

Ibid. ——— δειπνήσειαν, Οἱ δ' αὖ μ' ἀγειρόμενοι,
 βίοτον κατακείρετε.] "Εστὶ γε αὖν ἔσθ' ὅτε περὶ
 προσώπῃ διηγόμενοι ὁ συγγραφεὺς, ἐξαίφνης

παρενεχθεὶς, εἰς τὸ αὐτοπρόσωπον ἀντιμεθίσταται·
 καὶ ἐπὶ τὸ τοῦτον εἶδος ἐμβολὴ τις πάθος·—

Οὐκ ἄλλως ἢ Πηνελόπη " ——— Ἔσθαι καὶ
 " πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν, Οἱ δ' αὖ μ' ἀ-
 " γειρόμενοι βίοτον κατακείρετε ἔσθ." Longi-
 nus, § 27. Vide ad Il. ε, 348. et ε'. 248.
 Cæterum MS. à Tbo. Bentleio collatus ha-
 bet, δειπνήσαιτε, Οἱ δ' αὖ μ' ἀγειρόμενοι ἔσθ.

Ibid. ——— δειπνήσειαν.] Vide suprâ ad
 ver. 535.

Ver. 686. Οἱ δ' αὖ μ' ἀγειρόμενοι.] Al. Οἱ δ' αὖ μ' ἀγειρόμενοι.

Ver. 688. ——— τὸ πρόσθεν.] Apud Longi-
 num, loco suprâ citato, τῶν προσθέν.

Ver. 692. ——— φιλοίῃ.] Vide ad Il. α.
 304.

Ἄλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ αἰκέα ἔργα
φαίνεται, ἐδὲ τις ἐστὶ χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.

695

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Μένων, πεπνυμένα εἰδώς·

Αἶ γὰρ δὴ, βασίλεια, τόδε πλεῖστον κακὸν εἴη·

Ἄλλα πολὺ μᾶλλον τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο

Μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίαν·

Τηλέμαχον μεμῶασι κατακτάμεν ὅξείῃ χαλκῷ,

700

Οἴκαδε νεισσόμενον· ὃ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκκῆν

Ἐς Πύλον ἡγαδέην, ἥδ' ἐς Λακεδαίμονα διαν.

Ὡς φάτο· τῆς δ' αὐτῆ λύτο γένατα καὶ φίλον ἦτορ·

Δὴν δὲ μιν ἀμφασίῃ ἐπείων λάβε· τὰ δὲ οἱ ὅσσε

Δακρυόφιν πλησθεν, θαλερὴ δὲ οἱ ἔσχετο φωνή.

705

Ὅψ' ἐδὲ δὴ μιν ἔπεσιν ἀμειβομένη προσέειπε·

"Sed vester quidem animus, et indigna facinora

"Apparent, neque ulla est gratia post beneficiorum-acceptorum."

695

Hanc autem rursus allocutus est Medon, prudentia doctus;

"Utinam enim fanè, ὦ regina, hoc maximum malum esset;

"Sed multò majusque et gravius aliud

"Proci meditantur, quod nè perficiat Saturnius:

"Telemachum cogitant interficere acuto ferro,

700

"Domum revertentem; ille verò profectus est ad patris famam

"In Pylum sacram, atque in Lacedæmonia divinam."

Sic ait: ast ejus illic soluta sunt genna et charum cor:

Diù autem ipsam inopia vocis tenuit; eique oculi

Lacrymis impleti sunt, clara autem ei detenta est vox.

705

Tandem verò ipsum verbis respondens allocuta est;

Ver. 695. — ἐδὲ τις ἐστὶ χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.] Ita Sophocles;

Φεῦ, τῷ θανάτῳ ὥς ταχέια τις βροτοῖς

Χάρις διαρρεῖ, καὶ προδῶσ' ἀλίσκεται.

Ajax, ver. 1283.

Et Catullus;

Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benignè
est. Epigramm. in Ingratum.

Et Plautus;

Si quid benè facias, levior plumâ est
gratia. Pannulus, Scen. X. ver. 17.

Καὶ τὰ μὲν δυνά τῶν ἔργων αἰὲ μνημονεύεται, τὸ
γὰρ λυπήσαν δυσεξάλειπτον· τὰ δὲ χρηστὰ, ἅμα
τῇ ἀπολαύσει καὶ τῇ περὶ αὐτῶν μνήμῃ συνανα-
λίσκει. Pertinax apud Herodian. lib. II.
cap. II. Nec dissimilitèr Aristoteles apud
Diogenem Laërtium, Ἐρωτηθεὶς, τί γηράσκει
ταχὺ; Χάρις, ἔφη. Laërt. Aristot. lib. V.
Contrà apud Virgilium;

Et benè apud memores veteris stat gratia
facti. Æn. IV. 539.

Ver. 697. Αἶ γὰρ·] "Ne te hac tanto af-

"ficient dolore; utinam ENIM ἔσ'." Al.
Εἰ γὰρ.

Ver. 701. — νεισσόμενον.] Al. νεισόμενον,
et νισσόμενον.

Ver. 702. — Λακεδαίμονα διαν.] Vide
infra ad ε. 20.

Ver. 703. — τῆς δ' αὐτῆ λύτο γένατα.]
Marcus Meibomius, ad Diogenem Laërtium in
Zenone, legendum monet (notante Barneſio)
τῆς δ' αὖ λύτο τὰ γένατα. Sed minùs rectè:
ut liquet ex aliis locis, ubi eandem phrasin
usurpat Poëta. Vide infra ad χ'. 68. ψ'.
205. ω. 344. item ad Iliad. φ'. 114. 425.

Ibid. — λύτο.] Vide ad II. φ'. 114.
et ω. I.

Ver. 704. Δὴν δὲ μιν ἀμφασίῃ ἐπείων λάβε.]
Ita Apollonius;

"Ἐσχετο δ' ἀμφασίῃ θηρὸν χρόνον —"
Argonautic. lib. III. ver. 810.

Ver. 705. — θαλερὴ δὲ οἱ ἔσχετο φωνή.]

— et vox faucibus hæsit. Æn. IV. 280.

Ver. 706. Ὅψ' ἐδὲ δὴ μιν ἔπεσιν.]

— et longo vix tandem tempore fatur.
Æn. III. 309.

Κήρυξ, τίπτε δὲ μοι πάϊς οἴχεται; ἔδ' ἐ τι μιν χρεώ
Νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἶδ' ἄλως ἵπποι

Ἀνδράσι γίγνονται, περώσι δὲ πηλὺν ἐφ' ὕγρην.

Ἦ ἵνα μὴδ' ὄνομ' αὐτῶ ἐν ἀνδράποισι λίπηται;

710

Τὴν δ' ἡμέτε' ἔπειτα Μέδων, πεπνυμένα εἰδὼς.

Οὐκ οἶδ', εἴτις μιν θεὸς ὥρρεν, ἥ ἐ αὐτῶ

Θυμὸς ἐφωρμήθη ἵμεν ἐς Πύλον, ὅφρα πύθεται

Πατρὸς ἐξ ἧ νόσον, ἧ ὄντινα πότμον ἐπέσπεν.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος.

715

Τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, ἔδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη

Δίφρῳ ἐφέζεσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων.

Ἀλλ' ἄρ' ἐπ' ἔδ' ἔζε πολυκμήτε θαλάμοιο,

Οἴκτρ' ὀλοφυρομένη· περὶ δὲ δμῳαὶ μινύριζον

Πᾶσαι, ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί.

720

Τῆς ἀδινὸν γοόωσα μετηύδα Πηνελόπεια.

Κλῦτε, φίλοι, πέρι γὰρ μοι Ὀλύμπιοι ἄλγε' ἔδωκαν

Ἐκ πασέων, ὅσαι μοι ὅμῃ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο.

“Præco, cur verò mihi filius abiit? neque omnino ipsum opus erat

“Naves celeres conscendere, quæ maris equi

“Hominibus sunt, trajiciuntque immensum humidum.

“An ut ne quidem nomen ejus inter homines relinqueretur?”

710

Huic autem respondit deinde Medon, prudentia doctus;

“Haud scio, an aliquis ipsum Deus impulerit, an et ipsius

“Animus impetum-ceperit ire in Pylum, ut audiat

“Patris sui aut reditum, aut quodnam fatum obierit.”

Sic utique locutus abiit per domum Ulyssis.

715

Hanc autem dolor circumfudit animum-crucians, neque amplius sustinuit

In-fellâ sedere, plures in domo cùm-effent;

Verùm super limen sedebat elaborati thalami,

Miserabiliter lamentans: circum autem ancillæ ejulabant

Omnes, quotquot in domo erant juvenes atque vetulæ:

720

Illas vehementer lugens alloquebatur Penelope;

“Audite, amicæ, supra-modum enim mihi cœlites dolores dederunt

“Ex omnibus, quotquot unâ mecum nutritæ atque natæ sunt:

Ver. 707. [ἔδ' ἐ τι μιν χρεώ.] Vide suprâ
ad ver. 12. et ad II. κ'. 43.

Ver. 708. — αἶδ' ἄλως ἵπποι Ἀνδράσι
γίγνονται.] Pulchra quidem et venusta hæc
μεταφορὰ· verùm (ut rectè observat Eusta-
thius) Penelopæ, propter filii digressionem
summo dolore affectæ, minùs apta. Σκο-
πητικὸν δὲ εἰ κατὰ καιρὸν εἴρηται τῇ Πηνελόπῃ
ἢ ἀπὸ τῶν ὠκυπόρων ἵππων ἐπὶ τὰς ὠκυπόρους
νῆας μεταφορὰ. Καλῶς μὲν γὰρ μετηνέχθη,
ὅτι ἂν δὲ ἴσως, εἴπῃ τις, τῇ ἡτῶ πινύσῃ
ἀδειαν εἶναι τοιαύτη τροπὴ ἱνευκαιρίῃ ἐ ἀντι-
ζισθαι. Similiter apud Virgilium (notante
Fulvio Ursino) Venus, Æneæ infortunia lu-

gens, de Timavo ἱπεισὶδιον inopportune in-
fert;

— et fontem superare Timavi:

Unde per ora novem vasto cum murmu-
re montis

It mare proruptum, et pelago premit ar-
va fonanti. Æn. I. 248.

Ver. 712. — ὥρρεν.] Vide ad II. α. 37.

Ver. 716. — ἄρ'.] Deinceps —.

Ver. 718. — πολυκμήτε θαλάμοιο.] Μετὰ
πολλῷ καμᾶτε κατασκευασθίντ. Schol.

Ver. 719. — μινύριζον.] Vide ad II. γ'.
363. et δ. 455. item infrâ ad ι. 394.

- "Η πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
 Παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν, 725
 'Εσθλὸν, τῷ κλέος εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
 Νῦν δ' αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνερείψαντο Δυέλλαι
 Ἀκλῆα ἐκ μεγάρων· ἐδ' ὀρμηθέντος ἄκυσσα.
 Σχέτλιαι, ἐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ δέσδε ἐκάσῃ
 Ἐκ λεχέων μ' ἀνεγείραι, ἐπισάμεναι σάφα θυμῷ, 730
 Ὅπποτ' ἐκείνος ἔβη κοίλῃν ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
 Εἰ γὰρ ἐγὼ πυδόμην ταύτην ὁδὸν ὀρμαίνοντα,
 Τῷ κε μάλ' ἢ κεν ἔμεινε, καὶ ἐσσύμενος περ ὁδοῖο·
 "Η κε με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν.
 Ἀλλὰ τις ὀτρυνὸς Δολίον καλέσσει γέροντα, 735
 Δμῷ ἐμὸν, (ὃν μοι ἔδωκε πατὴρ ἐπὶ δεῦρο κίεσσι,
 Καὶ μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον) ὅφρα τάχιστα
 Λαέρτη τάδε πάντα παρεζόμενος καταλέξῃ,
 Εἰ δὴ περ τινα κἄνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφῆνας,
 Ἐξελθὼν λαοῖσιν ὁδύρεται, οἳ μεμάασιν 740
 Ὅν καὶ Ὀδυσσεὺς φθίσαι γόνον ἀντιθέοιο.
 Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·

- " Quæ antea quidem maritum bonum animi magnanimum,
 " Omnibus virtutibus ornatum inter Danaos, 725
 " Eximium, cujus gloria lata per Hellada et medium Argos,
 " Nunc verò rursus filium dilectum abripuerunt procellæ
 " Inglorium ex ædibus, neque de-abente audivi.
 " Infelices, neque vos quidem in animum induxistis unaquæque
 " E lectulo me fuscitare, scientes certè in animo, 730
 " Quando ille conscendit cavam navem nigram.
 " Si enim ego intellexissem istud iter molientem,
 " Sanè certè aut mansisset, quantumvis festinans ad-iter;
 " Aut me mortuam in ædibus reliquisset.
 " Sed aliquis famulus Dolium vocet senem, 735
 " Mancipium meum, (quem mihi dedit pater jam huc eunti,
 " Et mihi hortum servat arboriferum;) ut celerrimè
 " Laërtae hæc omnia affidens enarret;
 " Si fortassè aliquod ille in mente consilium commentus,
 " Progressus apud populos deplorèt, qui cupiunt 740
 " Ipsius et Ulyssis perdere prolem deo-paris."
 Hanc autem rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea;

Ver. 724. 726. — πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα
 — 'Εσθλὸν, τῷ κλέος εὐρὺ.] Τὸ δὲ " ἐσθλὸν"
 οἷς ἐπαύδα εἶπε, μιμνήσκοντος γυναῖκα σχεδιά-
 ζουσαν, καὶ μὴ ἐνευκαιρῶσαν εὐρίσει ἐπιχρύσεως
 διαφόρων λίξεων. Eustath.

Ver. 726. — κατ' Ἑλλάδα.] Vide su-
 præ ad α. 344.

Ver. 727. — ἀνερείψαντο Δυέλλαι.]
 Al. ἀποκτείνουσι μεμάασιν. Minus rectè. Ut
 liquet ex sequente, ὅδ' ὀρμηθέντος ἄκυσσα.

Ver. 728. Ἀκλῆα.] Vide ad Il. β. 100.

Ver. 733. — ἐσσύμενος.] Vide ad Il.
 γ. 260.

Ver. 735. — ὀτρυνὸς.] Nonnulli, no-
 tante Scholiaste, legunt ὀτρυνῶς. Atque ita
 habet MS. à Tbo. Bentleio collatus.

Ver. 741. — φθίσαι.] Al. φθεῖσαι et
 φθίσσαι. Sed nihil opus. Nam φθίω in
 Futuris et Aoristis primis semper producit.
 Vide ad Il. β. 43. et 833.

Νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ' με κατὰκτανε νηλεΐ χαλκῷ,
 "Ἡ ἔα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δὲ τι οὐκ ἐπικεύσω·
 "Ἡ δὲ ἐγὼ τάδε πάντα· πόρον δὲ οἱ, ὅσ' ἐκέλευσε, 745
 Σῖτον καὶ μέθυ ἠδὺν· ἐμεῦ δ' ἔλετο μέγαν ὄρκον,
 Μὴ πρὶν σοι ἔρεαν, πρὶν δωδεκάτην τε γενέσθαι,
 "Ἡ σ' αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκῆσαι·
 "Ὡς ἂν μὴ κλαίῃσιν κατὰ χροῖα καλὸν ἰάπτῃς.
 "Ἀλλ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ' ἔμαθ' ἔλῃσα, 750
 Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα, σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
 Εὐχέ' Ἀθηναίῃ, κέρη Διὸς αἰγιόχοιο·
 "Ἡ γὰρ κεν μιν ἔπατα καὶ ἐκ θανάτοιο σαώσῃ.
 Μηδὲ γέροντα κάκῃ κεκακωμένον· ἐ γὰρ οἷω
 Πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκασιάδαο 755
 "Ἐχθρῶν· ἀλλ' ἔτι περ τις ἐπέσσεται, ὅς κεν ἔχῃσι
 Δώματα θ' ὑψερεφεία καὶ ἀπόπροθι πῖονας ἀγρῶς.
 "Ὡς φάτο· τῆς δ' εὐνησε γόον, σχέθε δ' ὅσσε γόοιο.
 "Ἡ δ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ' ἔμαθ' ἔλῃσα,
 Εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν· 760

" Domina chara, tu quidem me interface sævo ferro,

" Vel sine in domo; sermonem verò omninò non celabo:

" Novi ego ista omnia; præbui autem illi, quæcunque postulavit, 745

" Panem et vinum dulce: à me autem exegit magnum juramentum,

" Non priùs tibi me dicturam, quàm duodecimaque adesset dies,

" Aut tu ipsa desiderares, et abiisse rescivisses:

" Nè flens corpus pulchrum læderes.

" Verùm tu lota, puris corpori vestibus sumptis, 750

" In superiorem-partem-domûs conscendens, cum ancillis mulieribus,

" Supplica Palladi, filiz Jovis Ægiochi:

" Hæc enim ipsum deindè et à morte servaverit.

" Neque senem afflige afflictum; non enim existimo

" Penitus diis beatis sobolem Arcefiadæ 755

" Invisam esse; sed adhuc alicubi aliquis supererit, qui habeat

" Domos excelsas, et procul-fitos pingues agros."

Sic ait: hujus autem sedavit luctum; cohibuitque oculos à luctu.

Ipsa verò lota, puris corpori vestibus sumptis,

In superiorem-partem-domûs conscendit cum ancillis mulieribus; 760

Ver. 743. — ἀρ.] Non hîc supervacuum est istud ἀρ, sed vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcellit ver. 729. Σχίσματα, ἃ δ' ὑμεῖς περ ὄρε.

Ver. 744. — τι.] Al. τοι.

Ver. 745. — ἐκέλευσε.] Al. ἐκέλευε. Sed hoc quidem in loco, ut opinor, præstat vulgata lectio. Vide ad Il. v. 84.

Ver. 747. — δωδεκάτην τι.] Al. δωδεκάτην δὲ.

Ver. 750. & 759. — ὕδρηναμένη.] Similiterque infrâ ver. 812. παύσασθαι. Vide infrâ ad l. 491. et l. 296.

Ver. 752. & 762. — αἰγιόχοιο.] Vide ad Il. á. 202.

Ver. 753. σαώσῃ.] Al. σαώσαι.

Ver. 754. Μηδὲ γέροντα κάκῃ κεκακωμένον.] Ita apud Sophoclem;

μη κακὸν κακῷ διδῶς

" Ἄσος, πλείον τὸ πῆμα τῆς ἄτης τίθει.

Ajax, ver. 362.

Ver. 757. — ὑψερεφεία.] Pronuntiabatur ὑψερέφῃ. Quomodo et scribi postea cæptum est. Vide ad Il. á. 339.

Ver. 760. — ἀνέβαινε.] Vide ad Il. 9. 87. et v. 84.

Ἐν δ' ἔδει' ἐλοχύτας κανέω, ἤρᾱτο δ' Ἀθήνη·

Κλῦθι μοι, αἰγιοόχοιο Διὸς τέκος, ἀτρυτώνη,
Εἴποτε τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς

Ἡ βοὸς, ἢ οἶος κατὰ πίονα μηρί' ἔκχε,

Τῶν νῦν μοι μνησσαι, καὶ μοι φίλον νῖα σάωσον·

Μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας.

Ὡς εἰπῶσ', ὀλόλυξε· θεὰ δὲ οἱ ἔκλυεν ἄρῃς.

Μνηστῆρες δ' ὁμάδῃσαν ἀνὰ μέγα ἄρα σκίοεντα·

Ὡδὲ δὲ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορέοντων·

Ἡ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήσῃ βασίλεια

Ἀρτύει· ἐδὲ τι οἶδεν, ὃ οἱ φόνος νῖϊ τέτυκται.

Ὡς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' ἔκ' ἴσαν, ὥς ἐτέτυκτο.

765

770

Impofuitque molas canifiro, supplicavitque Minervæ ;

" Audi me, Ægiochi Jovis filia indomita,

" Si unquam tibi folers in ædibus Ulyffes

" Aut bovis, aut ovīs pingua femora adolevit ;

" Horum nunc mihi memento, et mihi charum filium ferva ;

" Procos verò averte malè superbientes."

Sic locuta, ejulavit ; dea autem ejus audivit preces.

Proci verò tumultuabantur per ædes obscuras :

Sic autem aliquis dicebat juvenum superbientium ;

" Profectò jam nuptias nobis multum-ambita Regina

" Apparat ; neque omninò novit, quòd suo cædes filio parata est."

Sic utique aliquis dicebat : ea autem nesciebant, ut acta erant.

765

770

Ver. 761. — ἐλοχύτας.] Vide ad II. 449.

Ver. 762. Κλῦθι μοι.] Al. Κλῦθι μιν. Quod et Homero ufitatius.

Ibid. — ἀτρυτώνη.] Ἀτρυτώνη δὲ Ἀθηνᾶ, ἢ ἄτρυτος, ὃ ἐστὶν ἀτειρής. Eustath. Vide ad II. β'. 157.

Ver. 763. 764. Εἴποτε τοι — Ἡ βοὸς, ἢ οἶος.]

Siqua. tuis unquam pro me pater Hyrtacus aris

Dona tulit —. Æn. IX. 406.

— colui vestros si semper honores. Æn. XII. 778.

Ver. 767. "Ὡς εἰπῶσ', ὀλόλυξε.] "Ὅτι ὀλολὺγὴν τὴν τῶν γυναικῶν εὐχὴν καλεῖ ὁ Ποιητής, & τὸ σὺν οἴκῳ αὐτὰς εὐχισθαι, ὀλολύζειν φησὶν οἱ δὲ νεώτεροι ἐπὶ τὸ κλαίειν τὰ ὀλολύζειν εἶναι. Eustath. ad Iliad. ζ'. 301. Et ad hunc locum ; "Ὅτι δὲ γυναικεία εὐχὴ λιγύφωνος τὸ ὀλολύζειν, προειδήλωται. Scholiastes autem hīc exponit simpliciter, ὀλοφύζειν ἐφ' εἰγῆατο. Eamque v. am omninò hoc in loco interpretationem contendit Barneſius. Isaacus verò Casaubonus (quem hīc citat Barneſius) ad Batrachomyomachiam, ver. 100. Homeri voce hīc iſto ſenſu nunquam uſum

esse annotat. Ac pro priori quidem interpretatione facit tum præcedens " ἤρᾱτο δ' Ἀθήνη," ver. 761. tum proximè sequens, " θεὰ δὲ οἱ ἔκλυεν ἄρῃς." Vide suprā ad γ'. 450. et infrā ad χ'. 408.

Ver. 768. Μνηστῆρες δ' ὁμάδῃσαν ἀνὰ μέγα ἄρα.] Vide suprā ad α'. 365.

Ver. 770. Ἡ μάλα δὴ.] Vide ad II. ζ'. 433. 459. et 504.

Ver. 771. Ἀρτύει· ἐδὲ τι οἶδεν.] Ita in duobus MSS. scriptum reperit Barneſius ; atque ita etiam habent MSS. à Tho. Bentleio collati. In vulgatis editum est Ἀρτύει. Quod ferri nullo modo potest ; Nam ἀρτύειν semper apud Homerum mediam producit ; et, ut producat, omni ex analogiā necesse est. Vide ad II. α'. 309. et 338.

πυκινὴν ἡρτύνετο βελήν.

Iliad. β' 55. κ'. 302.

Ἐρμίνην ἡρτύνον, ἀριστῆας καλέσαντες.

II. δ. 303.

Ἡρτύναντο δ' ἔρταμα —.

Odyſſ. δ. 782. δ'. 53.

Ψυδία τ' ἀρτύνοντας —. Od. λ'. 365.

Ver. 771. 772. 777. — τίτυκται —

τίτυκτο — ἡρταίν.] Vide ad II. α'. 37. et δ'. 492.

Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·

Δαιμόνιοι, μύθεα μὲν ὑπερφιάλῃς ἀλέασθε
Πάντας ὁμῶς, μήπως τις ἐπαγγείλῃσι καὶ εἴσω.

775

Ἄλλ' ἄγε σιγῇ τοῖον ἀναστάντες τελέωμεν
Μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν.

Ὡς εἰπὼν, ἐκρίνατ' εἴκοσι φῶτας ἀρίστους·
Βᾶν δ' ἵεναι ἐπὶ νῆα Δοὴν καὶ Δῖνα θαλάσσης.

Νῆα μὲν ἄρ' ἀμπερῶτον ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν·

780

Ἐν δ' ἰσὺν τ' ἐτίθεντο καὶ ἰσία νηὶ μελαίνῃ·

Ἡρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,

Πάντα κατὰ μοῖραν· ἀνὰ δ' ἰσία λευκὰ ἐπέτασσαν.

Τεύχεα δὲ σφὶν ἔνεικαν ὑπέρδυμοι θεράποντες·

Ὑψὲ δ' ἐν νοτίῳ τὴν γ' ὤρμισαν· ἐν δ' ἔβαν αὐτοὶ·

785

Ἐνθα δὲ δόρπον ἔλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἔσπερον ἐλθεῖν.

Ἡ δ' ὑπερῶν ἀναβᾶσα περίφρων Πηνελόπεια

Κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπασος ἐδητύος ἡδὲ ποτῆτος,

Ὀρμαίνεσθ', εἰ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,

Inter eos verò Antinoüs concionatus est et dixit ;

“ Improvidi, sermones quidem arrogantes fugite

“ Omnes pariter ; ne fortè aliquis annunciet etiam intus.

775

“ Sed age silentio sic exurgentes perficiamus

“ Consilium, quod jam etiam omnibus in mente placuit nobis.”

Sic locutus, elegit viginti viros optimos :

Perrexerunt autem ire ad navem velocem et littus maris.

Navem quidem primùm maris in altum traxerunt :

780

Malum verò imposuerunt, et vela navi nigræ ;

Aptârunt porrò remos vertebri coriaceis,

Omnia ritè ; ac vela alba expanderunt.

Arma porrò ipsis tulerunt animosi famuli ;

Altè verò in humido hanc stiterunt ; ingressique sunt ipsi :

785

Illic autem cœnam sumpserunt, expectabantque dum vesp̄er adveniret.

In superiorem verò partem domûs cùm conscendisset prudens Penelope,

Jacebat sanè jejuna, non-gustans cibum, neque potum,

Cogitans, an sibi mortem effugeret filius eximius,

Ver. 774. Δαιμόνιοι.] Vide ad II. α. 194.

Ver. 775. — μήπως τις.] Al. μήτις τις.

Ver. 776. — τοῖον.] Ἦγεν ἄνωγς ὡς ἔχουσιν. Eustath. Al. τοῖσιν.

Ver. 777. — ἤραρεν.] Al. εὐαδεν.

Ver. 778. 782. — ἐκρίνατ' — Ἡρτύναντο.] Vide suprâ ad ver. 771. et ad II. α. 309. et 338.

Ver. 780. Νῆα μὲν ἄρ.] Al. Νῆα μὲν ἄν.

Ver. 781. Ἐν δ' ἰσὺν τ' ἐτίθεντο.] Πῶς, τῇ εἰρησῇ χρώμενοι ; κόσμῳ χάριν. Schol. At quidni utrisque, et velis et remigio, prout opus, usi fuerint ?

Ibid. — ἐτίθεντο.] Al. ἐτίθεντο.

Ver. 782. — τροποῖς ἐν δερματίνοισι.]

Δηλοῖ — τῶς τροπωθήσας, περὶ οὓς αἱ κώπαι τρίπονται καὶ τρίφονται [τρίφονται] ἐν ἡμᾶς τοῖς περιδιδεμένοις ταῖς κώπαις. Schol.

Ver. 784. — σφὶν ἔνεικαν.] Al. σφ' ἠνεικαν.

Ver. 785. — ἐν νοτίῳ.] Al. ἐννοτίῳ.

Ibid. — ὤρμισαν.] Ἡσυχως ἱστάναι τὴν ναῦν ἐποίησαν. Schol.

Ibid. — ἔβαν.] Vide ad II. 9'. 229.

Ver. 787. Ἡ δ' ὑπερῶν ἀναβᾶσα.] Al. Ἡ δ' ὑπερῶν αὐδὲ.

Ver. 788. — ἄσιτος.] Al. ἀναυδός.

- Ἦ ὅγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη. 790
 Ὅσσα δὲ μερμήριζε λέων ἀνδρῶν ἐν ὀμίλῳ
 Δείσας, ὅππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι·
 Τόσσα μιν ὀρμαίνεσαν ἐπέλλαβε νήδυμος ὕπνος·
 Εὖδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δὲ οἱ ἄψια πάντα.
 Ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· 795
 Εἰδῶλον ποίησε, δέμας δ' ἦϊκτο γυναικὶ
 Ἰφθίμη, κέρη μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο·
 Τὴν Εὐμήλος ὅπυιε, Φερῆς ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων.
 Πέμπε δὲ μιν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θεόιο,
 Εἴπως Πηνελόπειαν ὀδυρομένην, γοόωσαν, 800
 Παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιο τε δακρυόεντος.
 Ἐς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῖδος ἱμάντα,
 Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 Εὐδεις, Πηνελόπεια, φίλον τετιμημένη ἦτορ;
 Οὐ μὲν σ' εἴδ' ἐῷσι θεοὶ ῥεῖα ζῶντες 805

An ille à procis superbis domaretur.

790

Quàm-multa autem cogitat leo virorum in turba,

Timens, cùm ipsum dolo circumdant;

Tam-multa ipsam cogitantem corripuit dulcis somnus:

Dormiebat verò recumbens; solutæque sunt ei compages omnes.

Ibi tum aliud cogitavit dea casta Minerva;

795

Idolum effinxit, corpore autem affimilatum-erat mulieri

Iphthimæ, filie magnanimi Icarii:

Quam Eumelus duxerat, in Pheris ædes habitans.

Misit verò hanc Minerva ad domum Ulyssis divini,

Si-quo-pacto Penelopen lamentantem, lugentem,

800

Compesceret à fletu, luctuque lachrymoso.

In thalamum verò ingressa est ad feræ lorum;

Stetitque supra caput, et ipsam sermone allocuta est;

“Dormis, Penelope, charo afflicta corde?”

“Nequaquam te sinunt dii facile viventes

805

Ver. 790. Ἦ ὅγ'.] Vide suprâ ad β'. 327. et ad II γ'. 409.

Ver. 792. — δόλιον περὶ κύκλον.] Τὸ δίκτυον. Schol.

Ver. 793. — ἐπέλλαβε.] Eustathius in commentario legit ἐπῆλυθε. Atque ita habet MS. à Tho. Bentleio collatus.

Ver. 794. — λύθεν δὲ οἱ ἄψια πάντα.] Πῶς δὲ ἀναπαύσεται τὸ σῶμα, ὅτι ἡ σύστασις τῆς ψυχῆς ἀνίσταται, καὶ τὰ μέλη τῷ σώματι λύνονται, καὶ τὸ τοῦ ἰναργῶς εἶπεν “Εὖδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δὲ οἱ ἄψια πάντα.” Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 23. “Ἀψια δὲ, μέλη φησὶ, ἀπὸ τῆς συνῆφθαι. Schol.

Ver. 795. — γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Vide ad II. ε'. 206.

Ver. 797. Ἰφθίμη.] Οὕτως ἐκαλεῖτο κυρίως ἡ ἀδελφὴ τῆς Πηνελόπεια. Schol.

Ver. 800. Εἴπως.] Apud Eustathium in commentario, Εἴως.

Ver. 802. — παρὰ κληῖδος ἱμάντα.] Ἀντιστρόφως παρὰ τὴν κληῖδα, ἥ τις ἱμάντα εἶχε παρὰ τὸ κλειθρον. Schol.

Ver. 804. Εὐδεις, Πηνελόπεια;]

Nate Deâ, potes hoc sub casu ducere somnes? Æn. IV. 560.

Ver 805. Οὐ μὲν σ' εἴδ'.] Vide ad II. κ'. 299.

Ibid. — θεοὶ ῥεῖα ζῶντες.]

Τῇ περὶ μνήσῃ βιοτὴ τίλει —.

Suprà ver. 565. hujus libri.

Κλαίειν, εἰδ' ἀπαχῆσθαι· ἐπεὶ ῥ' ἔτι νόστιμος ἐστὶ
Σὸς παῖς· εἰ μὲν γὰρ τι θεοῖς ἀλιτήμενος ἐστίν.

Τὴν δ' ἡμέτετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
'Ὡδὺ μάλα κνώσσεσ' ἐν ὄνειρέησι πύλῃσι·

Τίπτε, κασιγνήτη, δεῦρ' ἤλυθες; ἔτι πάρος γε
Πῶλε, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δώματα ναίεις·

810

Καὶ με κέλη παύσασθαι οἷζυος, ἢδ' ὀδυνάων
Πολλέων, αἳ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·

"Ἡ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,

Παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,

815

'Εσθλὸν· τῷ κλέος εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἀργος.

Νῦν δ' αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηὸς

Νήπιος, ἔτε πόνων εὖ εἰδώς, ἔτ' ἀγοράων.

Τῷ δὲ ἐγὼ καὶ μάλλον ὀδύρομαι, ἥπερ ἐκένη·

Τῷ δ' ἀμφιτρομέω καὶ δαΐδια, μὴ τι πάθῃσιν

820

"Ἡ ὅγε τῶν ἐνὶ δήμῳ, ἵν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ·

Δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,

Ἰέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἰδωλὸν Ἀμαυρόν·

"Flere, neque tristem-esse; quoniam adhuc rediturus est

"Tuus filius: nequaquam enim Diis peccando-obnoxius est."

Huic autem respondit deinde prudens Penelope,

Suavitèr admodum dormiens in somniorum portis;

"Cur, ô foror, huc venisti? nequaquam antea quidem

810

"Ventitabas, quandoquidem valdè procul domum habitas:

"Et me jubes cessare ab ærumnâ atque doloribus

"Multis, qui me irritant in mente et in animo:

"Quæ antè quidem maritum bonum amisi magnanimum,

815

"Omnibus virtutibus ornatum, inter Danâos,

"Eximium; cujus gloria lata per Græciam et medium Argos.

"Nunc autem rursus filius dilectus abiit cavâ in nave

"Puer, neque laborum probè gnarus, neque commerciorum.

"Hujus causâ jam ego etiam magis lugeo, quàm illius:

"Et ob hunc contremisco et timeo, nè quid patiatur

820

"Aut ille eorum in populo, quò abiit; aut in ponto:

"Hostes enim multi in ipsum mala machinantur,

"Cupientes occidere, antequàm in patriam terram venerit."

Hanc autem respondens allocutum est simulachrum obscurum;

Omnis enim per se Divûm natura ne-
cessè est

Immortali ævo summâ cum pace fruatur.

Lucret. lib. I. ver. 57.

Ver. 806. — ἐπεὶ ῥ'.] Quoniam scilicet —

Ver. 810. — ἤλυθες;] Vide ad II. α.
37. et φ. 81.

Ver. 811. Πῶλε.] Barnesius edidit Πωλ'.
Nullâ (ut videtur) idoneâ ratione.

Ver. 816. — κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἀργος.]

"Ο ἐστὶ κατὰ Θεσσαλίαν καὶ Πελοπόννησον. Eu-
statb. Vide suprâ ad α. 344. et ad γ. 251.

Ver. 820. — ἀμφιτρομέω καὶ δαΐδια.]

Vide ad II. ν. 481. et 736. Al. ἀμφὶ τρο-
μέω.

Ver. 824. — Ἀμαυρόν.] Τὸ μὴ βλέπόμε-
νον· οἱ δὲ τὸ ἅμα ταῖς αἰσῶσι φερόμενον, ἀσθενές.

Schol. Τὸ τῷ μαίρειν ἐστρημένον εἰδωλὸν Ἀμαυ-
ρόν ἔφη. Porphy. Quest. Homeric. 9. haud

longè ab initio.

- Θάρσει, μηδὲ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δαίδιθι λήην· 825
 Τοίη γὰρ τοι πομπὸς ἄμ' ἔρχεται, ἣν τε καὶ ἄλλοι
 Ἀνέρες ἠρήσαντο παρεσάμεναι, (δύναται γὰρ,)
 Παλλὰς Ἀθηναίη· σε δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει·
 Ἦ νῦν με προέηκε, τεινὴν τάδε μυθήσασθαι.
 Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 830
 Εἰ μὲν δὴ θεὸς ἐσσί, θεοῖο τε ἐκλυες αὐδῆς,
 Εἰ δ' ἄγε μοι καὶ κῆνον οἷζυρόν κατάλεξον,
 Εἴπῃς ἔτι ζῶει, καὶ ὅρᾳ φάος ἡελίοιο,
 Ἦ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν αἶδ' αὖ δόμοισι.
 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη ἔδωλον Ἀμαυρόν· 835
 Οὐ μὲν τοι κῆνον γε διηνεκέως ἀγορεύσω,
 Ζῶει ὅγ', ἣ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμάλια βάζειν.
 Ὡς εἰπὼν, σαδμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη
 Ἐς πνοιᾶς ἀνέμων· ἣ δ' ἐξ ὕπνε ἀνόρεσε
 Κέρη Ἰκαρίοιο· φίλον δὲ οἱ ἦτορ ἰάνθη, 840
 Ὡς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῶ.

“ Confide, neque omnino in mente timeas tantoperè :

825

“ Talis enim comes unà sequitur, quam etiam alii

“ Viri optârint adesse, (pollet enim)

“ Pallas Minerva : te verò lamentantem miseratur :

“ Quæ nunc me præmisit, tibi hæc ut-dicerem.”

Hanc verò rursùs allocuta est prudens Penelope ;

830

“ Si quidem tu dea es, deæque audivisti vocem,

“ Age mihi et illum ærurnosum enarra,

“ An-alicubi adhuc vivat, et videat lumen solis ;

“ An jam mortuus sit, et in Plutonis ædibus.”

Hanc autem respondens allocutum est simulachrum obscurum ;

835

“ Non sanè de-eo quidem continuò dicam,

“ Vivatne ille, an mortuus sit : malum nempè vana loqui.”

Sic locutum, januæ apud feram evanuit

In flatus ventorum : at ex somno exurrexit

Filia Icarîi ; charum autem ei cor exultavit,

840

Ut ipsi evidens somnium supervenerat noctis in-centicinio.

Ver. 826. — ἄμ' ἔρχεται.] *Eustathius* in commentario citat, ἄμ' ἴσπεται.

Ibid. — ἣν τε] *Quam utique* —.

Ver. 831. Εἰ μὲν δὴ.] *Siquidem reverà* —. Vide ad *Il.* ζ'. 433.

Ver. 832. Εἰ δ' ἄγε.] Vide ad *Il.* ζ'. 376. et *i.* 167.

Ibid. — κῆνον.] *Ulysses*.

Ver. 834. & 837. — τέθνηκε.] Vide ad *Il.* α'. 37.

Ver. 835. — Ἀμαυρόν.] Vide *suprà* ad *ver.* 824.

Ver. 836. Οὐ μὲν τοι κῆνον γε.] *Πλάττει δὲ*

ὁ Ποιητὴς τῷτο πάνυ δεξιῶς. Εἰ γὰρ ἠλήθευσεν τὸ εἶδωλον εἰς διηνεκίαις, καὶ εἶπε ζῆν τὸν Ὀδυσσεύα, καὶ συνέφερε τῇ ποιήσει ταύτη· σύγασις γὰρ αὐτῆς, τὸ ἀγνοεῖσθαι τὸν Ὀδυσσεύα ὑπὸ πάντων, καὶ μάλιστα ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς φανίται σαφῶς. *Eustath.*

Ver. 838. — Ὡς εἰπὼν] *Ita edidit Barnesius ex ver. 824. et 835. suprà.* Atque ita habent MSS. duo à *Tho. Bentleio* collati. *Vulg.* “ Ὡς εἰπὼν.

Ver. 841. — νυκτὸς ἀμολγῶ.] Ἐν τῇ τῷ μισονυκτίᾳ ὥρεθ. *Schol.*

Μνηστῆρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
 Τηλέμαχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὀρμαίνοντες.
 Ἐσὶ δὲ τις νῆσος μέσση ἀλὶ πετρήεσσα,
 Μεσσηγύς Ἰθάκης τε Σάμοιο τε παιπαλοέσσης,
 Ἀσερίς, ἢ μεγάλη λιμένες δ' ἐνὶ ναύλοχοι αὐτῇ
 Ἀμφίδυμοι· τῇ τὸν γε μένον λοχόωντες Ἀχαιοὶ.

845

Proci verò confensâ-nave navigabant humidas vias,
 Telemacho cædem gravem in mente meditantes.
 Est autem quædam insula medio mari petricosa,
 Inter Ithacamque Samumque asperam,
 Asteris, non magna: portus verò navibus-apti in ipsâ
 Ab-utroque-latere-introitum-habentes; ibi hunc expectabant infidiantes Achivi.

845

Ver. 844. Ἐσὶ δὲ τις νῆσος μέσση ἀλὶ.]
 Νυνὶ δ' ἂν ἀγκυροβόλιον εὐφυὲς ἔχει. — Βίλβιον
 δὲ αἰτιῶσθαι μισοδόλῃν, ἢ ἄσφοιαν, ἢ κατὰ φύσιν
 τῶν τόπων κατὰ τὰ μυθώδεις. Strabo, Geo-
 graph. lib. I. pag. 103. al. 59. Μεσαζὺν
 δὲ τῆς Ἰθάκης, καὶ τῆς Κεφαλληνίας ἢ Ἀσπερίαν
 νησίον. [Al. νῆσος.] Ἀσερίς δ' ὑπὸ τῇ Ποιητῇ
 [infra ver. 846.] λέγεται ἢν ὁ μὲν Σκῆψις
 μὴ μένειν τοιαύτην, οἷον φησὶν ὁ Ποιητής·
 “ — λιμένες δ' ἐνὶ ναύλοχοι αὐτῇ Ἀμφίδυ-
 “ μοι.” Ὁ δὲ Ἀπολλόδοτος μένειν ἔτι νῦν,
 καὶ πολέχνην λέγει ἐν αὐτῇ Ἀλαλκομενῶς, τὸ

ἐπ' αὐτῇ τῇ Ἰσθμῷ κείμενον. Id. lib. X.
 pag. 700. al. 456. 457.

Ver. 846. Ἀσερίς.] Ὀνομα νῆσος κειμένης
 μέσον Ἰθάκης ἔξ Σάμου. Schol.

Ibid. — ναύλοχοι.] Ἐν οἷς αἱ νῆες λο-
 χῶσαι ἔτι ἐνεδρεύουσαι λαθεῖν δύνανται ἢ οἱ τὰς
 ναῦς ὑποδεχόμενοι τόποι. Schol.

Ibid. — αὐτῇ.] Al. αὐτῆς.

Ver. 847. Ἀμφίδυμοι.] Ἀμφοτέρωθεν εἰσ-
 δύσεις, τυτῆσιν, ἐξ ἑκατέρου μέρους, εἰσπλῆς καὶ
 καταγωγῆς ἔχοντες ἢ διπλοῖ. Schol.

THE
TOY 'ΟΜΗΡΟΥ
Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ε΄.

Ὑπόθεσις τῆς ῥαψωδίας Ε΄.

Ἐκκλησίαν τῶν θεῶν δευτέραν ποιησάμενος ὁ Ζεὺς, Ἑρμῆν πέμπει ἐπὶ Καλυψῶ, κελύων ἀποπέμπειν τὸν Ὀδυσσεύα· ἡ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ. Τῇ δὲ ὀκτωκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ποσειδῶν, καὶ χαλεπήνας, λύει τὴν σχεδίαν. Ἰνώ δὲ αὐτῷ διδωσι κρηθήμενον, ἐντειλαμένη ἐπιστάντι τῆς γῆς ἀπορρίψαι αὐτὸ· καὶ πολλὰ παίδων, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν ἔρχεται διασωθεὶς.

Ἐπιγραφαί.

Ἀπόπλως, ἢ Ἀνάπλως, Ὀδυσσεύς παρὰ Καλυψῆς.

Ἄλλως.

Καλυψῆς ἄντρον· Ὀδυσσεύς σχεδία· ἢ, τὰ περὶ σχεδίαν.

Ἄλλως.

Ε, πλεῖ ἐπὶ σχεδίας Ὀδυσσεὺς κιαθείσης πόντος.

ἩΩ'Σ δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυῷ Τιθωνοῖο
Ὡρηνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν.
Οἱ δὲ θεοὶ δῶκονδε καδίζανον· ἐν δ' ἄρα τοῖσι

LIB. V.

AURORA autem ex lectis ab eximio Tithono
Surgebat, ut immortalibus lucem ferret, atque mortalibus.
Dii verò ad confessum confedebant; inter illos verò

Ver. 1. Ἡὼς δ' ἐκ λεχέων — Τιθωνοῖο.] Tithoni croceum linquens Aurora cubile.
Georgic. I. 447. Æn. IV. 585. IX. 460.
Vide et ad II. α. 477.

Ibid. — παρ' ἀγαυῷ Τιθωνοῖο.] Τιθωνός, Λαομίδωντος παῖς, Πριάμου ἀδελφός, Ἡῶς ἀνὴρ. Ὁ Ἐνδυμίων λέγεται συνενῶσθαι τῇ Σελήνῃ· ἢ ὁ Τιθωνός τῇ Ἡμέρᾳ. Ἀλληγορεῖται δὲ ὕψους· Ὁ Ἐνδυμίων εἰς ἄνδρα κνηγίτην, καὶ τῇ μὲν νυκτὶ κοιμώμενον, τῇ δὲ ἡμέρᾳ ὡς πτωχὸς, διὰ τὸ ἡσυχολῆσθαι περὶ τὰ κνηγίσια· Ὁ δὲ Τιθωνός

εἰς ἀπρονόμον, ἢ τῇ μὲν ἡμέρᾳ κοιμώμενον, τῇ δὲ νυκτὶ ἐπαγρυπνῶντα, διὰ τὸ ἡσυχολῆσθαι περὶ τὰ ἄερα. Schol.

Ver. 2. Ὡρηνυθ'.] Similitèrque ver. 229. et 230. ἔνυτο· et ver. 314. ἐπισπύμενον. Vide ad II. γ. 260.

Ver. 2. 27. — ἀθανάτοισι — ἀπο- νίανται.] Similitèrque ver. 73. ἀθάνατο· ver. 80. Ἀθάνατοι· et ver. 136. ἀθάνατον. Vide ad II. α. 398.

Ver. 3. — ἄρα.] Ut solitus erat —

Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ἔ τε κράτος ἐςὶ μέγισον.

Τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πόλλ' Ὀδυσῆος,

Μνησαμένη· μέλε γὰρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης·

Ζεῦ πάτερ, ἡδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν εἶοντες,

Μήτις ἔτι πρόφρων, ἀγανός, καὶ ἥπιος ἦεν

Σκηπτέχης βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,

Ἄλλ' αἰὲ χαλεπὸς τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι·

Ὡς ἔτις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο,

Λαῶν, οἷσιν ἀνασσε, πατὴρ δ' ὥς ἥπιος ἦεν.

Ἄλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κῆται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,

Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψῆς, ἥ μιν ἀνάγκη

Ἰσχεῖ· ὁ δ' ἔ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι·

Οὐ γὰρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι,

Οἳ κεν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.

Νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασιν,

Οἷκαδε νεσόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκκὴν,

Jupiter altitonans, cujus potentia est maxima.

Illis autem Pallas recensabat ærumnas multas Ulyssis,

Recordata; curæ enim illi erat existens in domo Nymphæ:

"Jupiter pater, atque alii beati dii semper existentes,

"Nullus amplius benignus, mitis, et mansuetus sit

"Sceptrifer rex, neque animo justa sentiens;

"Sed semper durus sit, et injusta faciat:

"Adeò nemo memor-est Ulyssis divini,

"Populorum, quibus præfuit, pater autem velut, mitis erat.

"Sed ille quidem in insulâ jacet graves dolores patiens,

"Nymphæ in ædibus Calypsûs, quæ ipsum vi

"Detinet; is verò non potest suam in patriam terram venire:

"Non enim ei adsunt naves remigio-instructæ, et socii,

"Qui ipsum deducant super lata dorsa maris.

"Nunc rursus filium dilectum occidere cupiunt,

"Domum revertentem; ille verò abiit ad patris famam,

Ver. 4. — ἔ τε κράτος ἐςὶ μέγισον.]

— qui res hominumque Deûmque
Æternis regis imperiis —. Æn. I. 233.

— rerum cui summa potestas.
Æn. X. 100.

Ver. 7. Ζεῦ πάτερ.] Vide ad II. 6. 372.

Ver. 8. Μήτις ἔτι πρόφρων.] "Exprobrat
"Jovi reliquisque Diis Minerva
"Ulyssis mansuetudinem regiam, et pieta-
"tem; quasi hâc ratione debuerit sibi De-
"orum numina conciliare; quæ tamen à
"se maximè alienata habeat, cum ipsum
"tam longi temporis spatium à patriis finibus
"arceant." Spondan. At nihil hîc Diis ex-
"probrat Minerva; sed de populi Ithacen-
"is et Procorum ingratitude conqueritur,

Vol. I.

qui, summæ Ulyssis mansuetudinis et cle-
mentis oblitus, erga uxorem et filium ejus
tam malè se gerant. Ut liquet ex sequen-
ti, "Ὡς ἔτις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο,
"Λαῶν, οἷσιν ἀνασσε, πατὴρ δ' ὥς ἥπιος ἦεν."
Vide et suprà ad β'. 230. 234. ubi idem
versus occurrunt.

Ver. 10. — αἴσυλα.] Al. ἀήσυλα.

Ver. 12. — πατὴρ δ' ὥς ἥπιος ἦεν.]

Vide suprà ad β'. 47. et 234.

Ver. 14. — ἥ μιν ἀνάγκη Ἰσχεῖ.] Vide
suprà ad α. 55.

Ver. 16. & 141. — ἐπήρετμοι.] Vide
suprà ad δ. 559.

Ver. 18. — ἀποκτεῖναι.] Al. ἀποκτά-
μιναι.

Ver. 19. — νεσόμενον.] Al. νισόμενον.

Y

- Ἐς Πύλον ἡγαθήν, ἥδ' ἐς Λακεδαίμονα διαν. 20
 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Τέκνον ἐμὸν, ποῖον σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
 Οὐ γὰρ δὴ τέτον μὲν ἐβόλευσας νόον αὐτῇ,
 Ὡς ἦτοι κείνης Ὀδυσσεὺς ἀποτίσεται ἐλθὼν;
 Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπισαμένως, (δύνασαι γάρ,) 25
 Ὡς κε μάλ' ἀσκηθῆς ἦν πατρίδα γαῖαν ἵκηται·
 Μνηστῆρες δ' ἐν νηὶ παλιμπετὲς ἀπονέωνται.
 Ἡ ῥα, καὶ Ἑρμείαν, φίλον υἱόν, ἀντίον ἦῦδα·
 Ἑρμεία, (σὺ γὰρ αὐτε τὰ τ' ἄλλα περ ἄγγελος ἐσσί,) 30
 Νύμφη εὐπλοκάμῳ εἵπῃν νημερτέα βελὴν,
 Νόσον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νήηται,
 Οὔτε θεῶν πομπῇ, ἔτε θνητῶν ἀνδρώπων·
 Ἀλλ' ὅγ' ἐπὶ σχεδὴς πολυδέσμῃς πῆματα πάσχων
 Ἡματι καὶ εἰκοσῇ Σχερίην ἐρίβωλον ἵκοιτο,
 Φαίηκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν· 35

"In Pylum divinam, atque in Lacedæmonia claram."

20

Hanc autem respondens allocutus est nubium-coactor Jupiter;

"Filia mea, quale tibi dictum excidit septo dentium?"

"Nonne enim hoc quidem excogitasti consilium ipsa,

"Ut scilicet illos Ulysses ulciscatur reversus?"

"Telemachum autem tu deduc accuratè, (potes enim),

25

"Ut incolumis suam in patriam terram veniat;

"Proci verò in nave retrò iter-relegant."

Dixit utique, et Mercurium, dilectum filium, contrà alloquebatur;

"Mercuri, (tu enim itidem et in aliis nuncius es),

"Nymphæ comas-pulchræ dicito firmum nostrum consilium,

30

"Reditum Ulyssis patientis; ut redeat,

"Neque deorum ductu, neque mortalium hominum;

"Sed is in rate multis-vinculis-aptâ ærumnas patiens

"Die vicefimâ ad Scheriam fertilem perveniat,

"Phæacum ad terram, qui propinqui diis sunt;

35

Ver. 20. — Λακεδαίμονα διαν.] Scholiastes interpretatur μεγάλην. Rectè, ut opinor. Alibi enim apud Poëtam appellatur εὐρύχωρον Λακεδαίμονα, et Λακεδαίμονα κητώσσαν. *Odysf.* δ'. I. v. 414. δ. I. Atque eodem sensu et Mari Epitheton hoc tribuere videtur Poëta. Vide ad *Il.* α. 141.

Ver. 21. — νεφεληγερέτα Ζεὺς.] Vide ad *Il.* α. 175.

Ver. 23. Οὐ γὰρ δὴ.] Vide infra ad ver. 204.

Ver. 24. — ἀποτίσεται.] Ita edidit *Barnesius*. *Al.* ἀποτίσσειται. Minus rectè: nam τίσω, τίσασθαι, ἴσθαι. semper apud *Hom.* primum producunt. Vide ad *Il.* δ. 257. et *l.* 508.

Ver. 27. — ἀπονέωνται.] *Al.* ἀπονέονται.

Ver. 28. — φίλον υἱόν.] *Barnesius* edidit, υἱὸν φίλον. Sed et ferri potest *Vulgata* Lectio; eadem ratione ac "Ὡς γὰρ οἱ —." ver. 41. et "Αὐτὰρ οἱ —." ver. 143. Vide ad *Il.* α. 51.

Ver. 33. — σχεδὴς πολυδέσμῃς.] Λαίπει, νῆος, τῆς αὐτοσχιδίως πηχθείσης, — πολλοῖς ἐμπιπτηγμένης δεσμοῖς. *Schol.*

Ver. 34. — Σχερίην.] Σχερία ἐκαλεῖτο ἡ νῆσος τῶν Φαίηκων τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἐκλήθη Κερκύρα· τὸ δὲ ἀρχαιότατον ἐκαλεῖτο Δρεπάνη. *Schol.*

Ver. 35. — ἀγχίθεοι.] Ἦτοι καθότι τρεῖς εἰσιν ἀπὸ Ποσειδῶνος οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἢ ἵτι εὐδαίμονες εἰσὶν ἢ καθὰ αἱ θεοὶ συνδιατρέ-

Οἳ κεν μιν περὶ κῆρι, θεὸν ὥς, τιμήσασιν,
Πέμπουσιν δ' ἐν νηὶ φίλῃν ἐς πατρίδα γαῖαν,
Χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλλης, ἐσθῆτα τε δόντες,
Πόλλ', ὅς' ἂν ἐδέποτ' ἐκ Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
Εἴ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν.

40

"Ὡς γὰρ οἱ μοῖρ' ἐςὶ φίλῃς τ' ἰδεῖν, καὶ ἰκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον, καὶ ἐὼν ἐς πατρίδα γαῖαν.

"Ὡς ἔφατ'· ἐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμβρόσια, χρύσεια· τὰ μιν φέρον ἡμὲν ἐφ' ὑγρῇν,
Ἥδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο.
Εἴλετο δὲ ῥάεδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα δέλγει,
Ὡν ἐδέλει, τὰς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.

45

" Qui ipsum ex animo, deum veluti, honorent,
" Mittantque in navi charam in patriam terram,
" Æsque aurumque abundè, vestemque cùm-dederint,
" Plurima, quanta nunquam ex Trojà fustulisset Ulysses,
" Etiam si incolumis venisset, fortitus ex prædâ portionem.
" Sic enim ei fatale est amicosque videre, et pervenire
" Domum in excelsam, et suam in patriam terram."
Sic dixit; nec non-paruit inter-nuncius Argicida:
Statim deindè pedibus subligavit pulchros calceos,
Immortales, aureos, qui ipsum ferebant sive per mare,
Sive per immensam terram, paritèr cum flatibus venti.
Cepit etiam virgam, quâ virorum oculos demulcet,
Quorumcunque vult, rursusque dormientes excitat.

40

45

ἔχουσιν αὐτοῖς καὶ εὐωχῶνται. Schol. Ἀγχισίνης
ἢ ποιήσας λίγας, ἢ κατὰ γένος. — ἢ διὰ
τῇ εὐδαιμονίᾳ τῆς κατ' αὐτὸς γῆς· ἢ διὰ τὸ
φιλόξεινον καὶ τὴν λοιπὴν ἀρετὴν· ὃ καὶ κρεῖττον
εἶναι δοκεῖ. Eustath.

Ibid. — γεγάσιν.] Similitèrque infra
ver. 67. μέμηνιν ver. 87. ἐλήλασας et ver.
89. ἄνωγεν. Vide ad II. α. 37. et S. 322.

Ver. 37. Πέμπουσιν δ' ἐν νηϊ.] Vide infra
ad v. 64. S.

Ver. 39. — ἐδέποτ' ἐκ Τροίης ἐξήρατ'.]
MS. à Tho. Bentleio collatus, ἐδέποσε Τροίης
ἐξήρατ'. Quæ fortè et verior lectio.

Ver. 41. "Ὡς γὰρ οἱ μοῖρ' ἐςὶ φίλῃς τ'
ἰδεῖν.] Vide infra ad i. 532.

Ver. 43. "Ὡς ἔφατ'· ἐδ' ἀπίθησε —
Αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν.

Dixerat: Ille patris magni parere parabat
Imperio; et primùm pedibustalaria necitit
Aurea; quæ sublimem alis, sive æquora
supra,
Seu terram, rapido pariter cum flamine
portant. Æn. IV. 238.

Similitèr et Statius;

Paret Atlantiades dictis genitoris, et inde

Summa pedum properè plantaribus illi-
gat alis. Thebaïdos, lib. I. ver. 303.

Ver. 44. 51. 54. 120. — ἰδήσατο —
Σεύρατ' — ὀχῆσατο — ποιήσετ'.] Vide
infra ad ver. 491. et ad i. 296.

Ver. 44. 61. 232. — καλὰ — καλῇ
— Καλῇ.] Vide ad II. β. 43.

Ver. 45. — φέρον.] Al. φέροι.

Ver. 47. Εἴλετο δὲ ῥάεδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμ-
ματα δέλγει.]

Tum virgam capit: hâc animas ille evo-
cat Orco

Pallentes, alias sub tristitia Tartara mittit:
Dat somnos, adimitque; et lumina mor-
te resignat. Æn. IV. 242.

Tum dextræ virgam inseruit, quâ pelle-
re dulces

Aut suadere iterùm somnos; quâ nigra
subire

Tartara, et exanguis animare assueverat
umbras.

Statius, Thebaïd. lib. I. ver. 306.

Tu pias latis animas reponis
Sedibus, virgâque levem coërces

Τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης·
 Πιερίην δ' ἐπιβὰς, ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ·
 Σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κύμα, Λάρῳ ὄρνιδι ἰοικώς,
 "Οστε κατὰ δεινὸς κόλπῃς ἄλως ἀτρυγέτοιο
 Ἰχθὺς ἀγρώσων, πυκινὰ πτερὰ δέυεται ἄλμῃ·
 Τῷ ἱκελος παλέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς,
 Ἄλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόδ' ἔσσαν,
 "Εὐδ' ἐκ πόντος βὰς ἰοειδέος, ἥπερονδε
 "Ηῖεν ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, τῷ ἐνὶ νύμφῃ
 Ναϊεν εὐπλόκαμος· τὴν δ' ἐνδοδι τέτμεν ἔσσαν.
 Πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, τηλόδι δ' ὀδυμῇ

50

55

Hanc in manibus tenens volabat fortis Argicida:
 Pieriæ autem cacumen-naetus, ex æthere incidit in mare:
 Festinabat deinde super fluctus, laro avi similis,
 Quæ circum magnos sinus maris infructuosi
 Pisces venans, crebrò alas mergit-sibi falsingine:
 Huic similis plurimis supervectus-est fluctibus Mercurius.
 Sed quandò jam insulam pervenisset procul sitam,
 Tum ex ponto ascendens cœruleo, ad littus
 Abat, donec ad ingentem specum pervenit, in quo Nympha
 Habitabat comas-pulchra: hanc verò intus invenit.
 Ignis quidem ad focum ingens ardebat, procul verò odor

50

55

Auræa turbam, superis Deorum
 Gratus, et imis.

Horat. Carm. lib. I. Od. x. 17.

Δόξα ἀθρότητα (Barnesius edidit ὁρδότητα, sed legendum sine dubio ἀθρότητα) νοητίον, τὴν τῷ Ἑρμῇ ῥάδον ὥστε ψυχὰς μὲν τιταραγμένας παύειν, ἐκλειυμένας δὲ διεγείρειν. Schol. Similiter Eustathius: Ἀλληγορία δὲ τῆς τοιαύτης Ἑρμαϊκῆς ῥάδου ἐνεργημάτων, τὸ τὰς μὲν νήφοντας, κηλεῖν τὰς δὲ κατηρημένους δὲ ἐκλυσιν, διεγείρειν. "Η δ' ἄλλως, ὡς θέμις λόγῳ, τὰς μὲν ὁρδίνους πλύνει ἢ δειῖ δ' ἀγνῶστας, πρᾶνται διὰ πειθὺς τὰς δὲ χαλάρωντας, μεριμνητὰς ποιῶν. Vide Phurnutium, de Naturâ Deorum, cap. 16. item infra ad ver. 87.

Ver. 49. Τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο.]

Illâ fretus agit ventos, et turbida tranat
 Nubila ———. Æn. IV. 245.

Diffiluit, tenuique exceptus inhorruit aurâ:

Nec mora, sublimes raptim per inane volatus

Carpit, et ingenti designat nubila gyro.

Statius, Thebaid. lib. I. ver. 309.

Ver. 50. Πιερίην δ' ἐπιβὰς, ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ.]

Hic primùm, paribus nitens Cyllenius alis,

Constitit; hinc toto præceps se corpore ad undas

Misit; avi similis, quæ circum littora,

Pisces scopulos, humilis volat æquora
 juxta. Æn. IV. 252.

Ibid. Πιερίην.] Πιερία, ὄρος Μακεδονίας, ἵκον Μουσῶν. Schol.

Ver. 51. ——— Λάρῳ ὄρνιδι ἰοικώς.] Τὴν ὀδυμῇ, ἢ τὸ σῶμα. Λάρος δὲ, ὄρνιον θαλάσσιον. Schol.

Ver. 52. 84. & 140. & 158. — ἀτρυγέτοις ——— ἀτρυγέταν.] Vide ad Il. a. 316.

Ver. 54. Τῷ ἱκελος.] Fuerunt, notante Eustathio, qui hunc versum repudiârunt; sed rationibus parùm idoneis.

Ver. 55. 59. ——— τηλόδ' ——— τηλόδι.] Al. τηλόσ' ——— τηλόσι.

Ver. 57. "Ηῖεν ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο.]

Proxima Circææ raduntur littora terræ;

Dives inaccessos ubi Solis filia lucos

Affiduo resonat cantu, tectisque superbiis

Urit odoratam nocturna in lumina co-

drum,

Arguto tenues percurrens pectine telas.

Æn. VII. 10

Quem locum inter eos recenset Macrobius, in quibus Poëtarum "par pens splendor am-

borum est." Lib. V. cap. 12.

Ver. 59. Πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν.] Ἀρχαῖον δὲ ἢ τῷ πυρὸς χερσὶς παρὰ τοῖς ἰνδόξοις· ἢ δ' ὁ τῆς τραγωδίας φιλοκτῆτης ἱπαινῶν, φησὶν (Saphocl. Philoctet. ver. 297.) ὅτι, "Οἶκον μὲν σέθεν πυρὸς μετὰ, Πάντ' ἐκπαρίζει αὐτὸ " τῷ δ' ἐκείνους νοῦν." Eustath.

Κέδρε τ' εὐκείστοιο, Δύε τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει,
 Δαιομένων· ἥ δ' ἔνδον ἀοιδιάσθ' ὀπὶ καλῇ,
 Ἴσον ἐποικομένη, χρυσείῃ περικίδ' ὕφαινεν.
 Ὑλῃ δὲ σπέος ἀμφιπεφύκει τηλεθόωσα,
 Κλήδρη τ', αἴγειρος τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος.
 Ἔνθα δὲ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι εὐνάζοντο,
 Σκῶπες τ', ἱρῆες τε, τανύγλωσσαι τε κορῶναι.
 Εἰνάλιναι, τῆσιν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
 Ἡ δ' αὐτὴ τετάνυστο περὶ σπέος γλαφυροῖο
 Ἡμερὶς ἡβώωσα, τετρήλει δὲ σαφυλῆσι.
 Κρήναι δ' ἐξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ,
 Πλησίαι ἀλλήλων τετραμμέναι ἀλλυδὶς ἄλλη.
 Ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴε, ἡδὲ σελίνε,

60

65

70

Cedrique fissilis, thyzque per insulam redolebat,
 Ardentium : ipsa verò intus cantillans voce pulchrâ,
 Telam percurrrens, aureo radio texebat.
 Sylva autem specum circumcreverat virescens,
 Alnusque, populusque, et benè-odorata cypressus.
 Ibi verò et aves extensas-alas-habentes nidulabantur,
 Bubones, accipitresque, lataeque-linguas-habentes cornices
 Marinae, quibus utique marina opera curæ-funt.
 Ibidem porro extensa erat circum speluncam cavam
 Vitis pubescens ; florebat verò uvis :
 Fontes autem ex-ordine quatuor fluebant aquâ limpida,
 Vicini inter-se versi aliò alius.
 Circum verò prata mollia violarum, atque apii,

60

65

70

Ver. 60. — Δύε τ'.] Scholiastes exponit, Εἶδος δένδρου, ἢ φυτῶ. Macrobius autem ; "Homerus, (inquit), qui citreum Δύον ap-
 pellat, ostendit esse odoratum pomum ;
 "Δύον δ' ὑπὸ καλὸν ὀδώδει." *Saturnal. lib. II. cap. 15.* Ubi in transcurso notandum, quod nunc legimus "Δύε τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει," legisse Macrobius, "Δύον δ' ὑπὸ καλὸν ὀδώ-
 "δει." Minus rectè. *Al. Δείψ.*

Ver. 60. 63. & 238. 68. 69. — ὀδώδει
 — πεφύκει — τετάνυστο — τετρήλει.]
 Vide ad *Il. á. 37. et δ. 492.*

Ver. 63. & 398. "Τλῆ." Similitèrque ver.
 257. ὕλην. Vide ad *Il. γ. 151.*

Ibid. — ἀμφιπεφύκει.] *Al. ἀμφὶ πεφύκει.*

Ver. 66. Σκῶπες τ'.] Λίσι δὲ Ἀριστοτέλης
 τὸ παρ' Ὀμήρῳ διὰ τῷ σίγμα μὴ λέγεσθαι,
 ἀλλὰ ἀπλῶς ὀνομάζεσθαι κῶπας. Τὸς ἔν τι-
 δίντας τὸ σίγμα ἀμαρτάνειν τῆς κατὰ τὸ
 ὄνομα ἀληθείας, καὶ τῆς Ὀμήρου περὶ τὸν ὄρνι-
 θρίσιν τι καὶ γινώσκουσιν. *Ælian. de Animal. lib. XV. cap. 28.* Ὁ Μύνδιος δὲ Ἀλέξανδρος
 φησὶ τὸς παρ' Ὀμήρῳ χωρὶς τῷ σ κῶπας
 εἶναι, καὶ Ἀριστοτέλη οὕτως αὐτὰς ὀνομακνῆσαι. —
 καὶ Σπύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμείων, χωρὶς τῷ

σ κῶπας αὐτὰς ὀνομάζει. *Athenæus, lib. IX. cap. 10.* "Planè contrarium tamen," in-
 quit *Casaubonus* in annotationibus ad hunc
Athenæi locum, "scribit Theocriti vetus
 "interpres; cujus sunt hæc ad *Idyllium*
 "primum; Ἀλέξανδρος φησὶ, τὸς σκῶπας
 "καὶ ἐπιτιρεπεῖς τῇ φωνῇ, διὸ καὶ παρ' Ὀμήρῳ
 "φησὶν ὁρῶντες δοκεῖν γράφισθαι, Σκῶπες τ'.
 "ἱρῆες τι. Οὐ δὲ γὰρ, φησὶ, γράφισθαι
 "χωρὶς τῷ σ."

Ibid. — ἱρῆες.] Τὸ δὲ, ἱρῆες, Ἰωνικῶς
 ψιλῶται. *Eustath.* Alii hîc habent ἱρῆες.

Ibid. — κορῶναι Εἰνάλιναι.] Κορῶναι δὲ εἰς
 νάλιναι, κατὰ τὸς Παλαιῶς, αἱ αἰθύναι. *Eustath.*

Ver. 68. Ἡ δ'.] *Al. Ἡδ'.*

Ibid. — σπέος.] *Al. σπέως et σπέεος.*

Ver. 69. Ἡμερὶς ἡβώωσα.] Ἀμπελος, εἰς
 διαβολὴν τῆς ἀγρίας, ἀκμάζουσα. *Schol.* Ἡμερὶς
 δὲ, κατὰ μὲν πολλὰς, ἡ ἡμερὶς ἀμπελος, πρὸς
 διαβολὴν τῆς ἀγριάδος. — Ἐν δὲ ὑπομνήμασι
 παλαιαῖς ταῖς εἰς τὸ ε' τῆς Ἰλιάδος, εἶδος λεπ-
 τοφλοῖον ὄρνυς ἡ ἡμερὶς λέγεται, καὶ ὁ καρπὸς
 αὐτῆς σαφυλῆ. *Eustath.*

Ver. 72. Ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴε.]
 Ἴον, εἶδος ἄνθος. *Schol.* Τὰ δὲ, ἴε, σίε τινος

Θήλεον· ἔνθα κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατος περ ἐπελθὼν
Θήσαιοτο ἰδὼν, καὶ τερψαίη φρεσὶν ἦσιν.

Ἐνθα γὰρ Διῆτο διάκτορος Ἀργεφόντης.

75

Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα εἰδὼ Διήσατο θυμῷ,
Αὐτίκ' ἄρ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλυθεν· ἐδὲ μιν ἄντην
Ἥγνοίησεν ἰδῶσα Καλυψώ, δῖα θεάων.

(Οὐ γὰρ τ' ἀγνώτες θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται
Ἀθάνατοι, ἐδ' εἴτις ἀπόπροθι δώματα ναίει.)

80

Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ἔνδον ἔτετμεν,
Ἀλλ' ὄγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος· ἔνθα πάρος περ,
Δάκρυσι καὶ σοναχῆσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
Πόντον ἐπ' ἀτρεύγετον δερκέσκετο, δάκρυα λείβων.

Ἐρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψώ, δῖα θεάων,

85

Ἐν θρόνῳ ἰδρυσάσα φαεινῷ, σιγαλόεντι·

Virescebant: ibi deinde etiam vel immortalis si-accēssisset,
Admiratus esset intuens, et oblectatus animo suo.

Illic flans mirabatur internuncius Argicida.

75

Ceterum postquam omnia suo admiratus est animo,

Statim in amplam speluncam perrexit; neque ipsum coram

Ignoravit conspiciat Calypso, nobilis dea.

(Non enim ignoti utique dii invicem sunt

Immortales; neque siquis longè-procul ædes habitat.)

80

Neque verò Ulyssē magnanimum intus invenit;

Sed is in littore flebat sedens: ubi antea etiam,

Lachrymis et gemitibus et doloribus animum macerans,

Pontum in infructuosum prospiciebat, lachrymas stillans.

Mercurium autem interrogabat Calypso, nobilis dea,

85

In throno collocatum splendido, admirando;

γράφειν· ὃ καὶ κριττὸν, ὡς καὶ πολλοῖς ἀρίσκει
τῶν Παλαιῶν· ἡ γὰρ ἐν λοιμῶσιν ἄκ ἐστίν, ἀλλὰ
σία, ὡς μέχρι νῦν φαίνεται· οἷς, κατὰ καὶ τοῖς
σελίνοις, χρεια δαψιλῆς ὕδατος· θάλλουσι γὰρ
πλέον ἐν αὐτῇ. Διὸ καὶ πηγὰς προανέβηξεν
ὕδατων, ὡς ἐρέει, ὡς χωρὶς ἄκ ἐστὶ θάλλειν
αὐτὰ. Eustath. Vide et Athenæum, lib. II.
cap. 19. sub fine.

Ver. 73. — ἔνθα κ' ἔπειτα.] Al. ἔνθα
καὶ ἔπειτα.

Ibid. — καὶ ἀθάνατος περ ἐπελθὼν Θήσαιο-
το ἰδὼν.] “L’admiration que les Dieux
mêmes auroient pour ce beau lieu, nous ne
pourrions nous empêcher d’l’avoir pour
la belle description qu’Homere en a
faite.” Dacier.

Ver. 77. 476. — ἤλυθεν — ὑπήλυθε.]
Vide suprā ad β'. 262. et ad II. α. 37.

Ver. 79. Οὐ γὰρ τ' ἀγνώτες θεοὶ ἀλλήλοισι
πέλονται.] Ita edidit Burnesius ex Eustathio,
qui et in contextu et in commentario hoc

modo legit. Cumque Burnesio faciunt et
Codices nonnulli a Tho. Bentleio collati.
Vulg. Οὐ γὰρ τ' ἀγνώτες γε θεοὶ.

Ver. 81. Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆα.] “Οτι δεινῶς
μεθοδεύει ὁ Ποιητής, μὴ εἶναι τὸν Ὀδυσσεῖα
ἔνδον παρὰ τῇ Καλυψῷ, ὅτι ἐς αὐτὴν ἤλθεν
Ἐρμῆς. Ποιεῖ δὲ τῷτο, ἵνα πρόφρασσα κατὰ
τὸν Ποιητὴν δόξῃ χαρίσασθαι αὐτῷ ἡ Καλυψὼ
τὸν πλὴν ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ ὀφλήσῃ ἐκείνος χάριν
αὐτῇ. Eustath. Sed vide infrā ad ver.
87.

Ver. 82. — πάρος περ.] Al. πάρος γε.

Ver. 83. Δάκρυσι καὶ σοναχῆσι καὶ ἄλγεσι.]
Vide infrā ad λ'. 611.

Ver. 84. & 158. — δερκέσκετο.] Simili-
tèrque ver. 135. φίλιον, ἔτρεφον, ἔφασκον et
ver. 154. ἰαύεσκιν. Vide ad II. β'. 221. et
α. 37.

Ver. 86. — σιγαλόεντι.] Ὁ σιγαλόεις
θρόνος, — ὁ ποικίλος διὰ τὸ κατετιγμένους
εἶναι. Eustath.

Τίπτε μοι, Ἑρμεία χρυσόρραπι, εἰλήλαθας,
Αἰδοῖος τε φίλος τε; πάρος γε μὲν ἔτι θαμίζεις.
Αὐδα, ὅτι φρονέεις· τελέσαι δὲ με θυμὸς ἀνωγεν,
Εἰ δύναιμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.
Ἄλλ' ἔπειο προτέρω, ἵνα τοι παρ ξένια δείω.

90

Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε τράπεζαν,
Ἀμβροσίης πλήσασα· κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρὸν.
Αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε διάκτορος Ἀργειφόντης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε, καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
Καὶ τότε δὴ μιν ἔπεισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·

95

Εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα, θεὰ, θεόν; αὐτὰρ ἐγὼ τοι
Νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω· κέλεαι γὰρ.
Ζεὺς ἐμὲ ἠνώγει δεῦρ' ἐλθέμεν ἐκ ἐθέλοντα·

“Cur ad me, Mercuri aureo-caduceo, venisti,

“Venerandusque charusque? antè quidem neutiquam frequentabas:

“Eloquere, quod in-animo-habes; perficere autem me animus jubet,

“Si possum quidem perficere, et si perfici potest.

90

“Verùm sequere ulteriùs, ut tibi hospitalia apponam.

Sic utique locuta dea apposuit mensam,

Ambrosiâ repletam, miscuitque nectar rubrum.

Caterùm bibebat et comedebat internuncius Argicida.

Porro postquàm cœnaverat, et refecerat animum cibo,

95

Tum verò ipsam verbis respondens allocutus est;

“Interrogas me huc-profectum, dea, deum? ast ego tibi

“Verè sermonem enarrabo; jubes enim.

“Jupiter me jussit huc ire invitum:

Ver. 87. Τίπτε μοι, Ἑρμεία χρυσόρραπι.] *Heraclides Ponticus* locum hunc allegoricè interpretatur: Καὶ μὴν καὶ ἡ Καλυψώ (inquit) τὴν πειθὴ τῶν ποικίλων παρ' Ὀδυσσεύς λόγων, Ἑρμῆν προσηγόρευσε· μόγῃς μὲν, ἀλλ' ὅμως καταβίβξαντο, αὐτῇ τὸν ἔρωτα τῆς Νύμφης, ἢ εἰς Ἰθάκην προσημειώθη. Vide suprâ ad ver. 47. et ad *Il.* α. 360.

Ver. 88. — θαμίζεις.] *Barnesius* legendum conjicit θάμιζεις· nec malè. Vide ad *Il.* α. 37. et β. 221.

Ver. 89. Αὐδα, ὅτι φρονέεις.] In *Vulgatis* scriptum est Αὐδα· *Barnesius* autem ex MS. et ex *Eusathio* edidit Αὐδαι· uti et in omnibus legitur, *Iliad.* ζ. 195. σ. 426. ubi idem versùs occurrit. Rectè: contrahitur enim (uti notat *Barnesius*) ex Αὐδαι· adeoque ultimam habet longam, propter sequentem vocalem solummodo hîc corripit. Vide ad *Il.* γ. 192.

Ver. 89. 90. Αὐδα, ὅτι φρονέεις· — — — — — τετελεσμένον ἐστίν.]

— — — — — Tuus, ô regina, quid optes
Explorare labor; mihi jussa capessere fas
est.

Æn. I. 80.

Vide et ad *Il.* ζ. 195.

Ver. 90. — — — — — εἰ τετελεσμένον ἐστίν.] Εἰ φύσιν ἔχει τῇ δύνασθαι τελειωθῆναι· ἢ δυνατόν ἐστὶ γενέσθαι. *Schol.*

Ver. 91. Ἄλλ' ἔπειο προτέρω.] Deest hic versùs in MSS. duobus à *Tbo. Bentleio* collatis.

Ver. 93. — — — — — κέρασσε δὲ νέκταρ.] Νῦν ἐνέχουσιν, ἀπὸ τῆς ἀρχαίας συνηθείας· εἰς κέρασ γὰρ ἐχχέοντες ἔπινον. *Schol.*

Ibid. — — — — — κέρασσε.] Rectè cum duplici σ, quippè non ex κέραω, sed ex κεράννυμι deductum. Vide ad *Il.* α. 67. et γ. 1.

Ver. 95. — — — — — δείπνησε.] Vide suprâ ad δ. 535.

Ibid. — — — — — ἤραρε.] Vide ad *Il.* δ. 110.

Ver. 98. Νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω.] “Ἦτοι ἀναμαρτήτως τάληθες ἐρῶ καίτοι γὰρ, ὥς εἰ ἐλεγειν, ἱταλητεύσομαι σοι, ἀψευδῆ τὸν λόγον ἐρῶ. *Porphyr.* *Quæst. Homeric.* 16. Ceterùm enuntiabatur Νημερτέως ac si scriptum fuisset Νημερτῶς. Vide ad *Il.* β. 811. *Al.* Νημερτῆς.

Ver. 99. Ζεὺς ἐμὲ ἠνώγει.] In *Vulgatis* editum est Ζεὺς ἐμ' ἠνώγει. Quod ferri non potest. *Barnesius* edidit Ζεὺς μὲν ἐμ' ἠνώγει· at nullis adductis Codicibus, nullâ allatâ auctoritate; neque, ut opinor, ad senten-

Τίς δ' ἂν ἐκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἀλμυρὸν ὕδωρ, 100
 Ἄσπετον; εὐδὲ τις ἄγχι βροτῶν πόλις, οἷτε θεοῖσιν
 Ἱερὰ τε ῥέζουσι, καὶ ἐξαίτερος ἐκατόμβας.
 Ἀλλὰ μάλ' ἔπως ἐς Διὸς νόον αἰγιόχοιο
 Οὔτε παρὲξ ἐλθεῖν ἄλλον θεόν, ἔθ' ἀλιῶσαι.
 Φησὶ τοι ἄνδρα παρῆναι οἷζυρώτατον ἄλλων 105
 Τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἄστυ περὶ Πριάμοιο μάχοντο
 Εἰνάετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν πέρσαντες ἔβησαν
 Οἴκαδ'· ἀτὰρ ἐν νόσῳ Ἀθηναίην ἀλίτοντο,
 Ἡ σφὶν ἐπῶρσ' ἄνεμον τε κακὸν, καὶ κύματα μακρὰ.
 Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι, 110
 Τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμος τε φέρων καὶ κύμα πέλασεν.
 Τὸν νῦν σ' ἠνώγει ἀποπεμπέμεν ὅ,τι τάχιστα·
 Οὐ γὰρ οἳ τῇδ' αἶσα φίλων ἀπὸ νόσφιν ὀλέσθαι,
 Ἀλλ' ἔτι οἳ μοῖρ' ἐς φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἰκέσθαι
 Οἶκον ἐς ὑψόροφον, καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν. 115
 Ὡς φάτο· ῥίγησεν δὲ Καλυψώ, δῖα θεῶαν,
 Καὶ μιν φωνήσας' ἔπεια πτερόεντα προσηύδα·

“ Quis enim volens tantam percurreret salis aquam, 100
 “ Immensam? neque ulla propè mortalium urbs, qui utique diis
 “ Sacraque faciunt, et eximias hecatombas.
 “ Sed nullo modo fas-est Jovis mentem Ægiochi
 “ Neque prætergredi alium deum, neque irritam-facere.
 “ Ait tibi virum adesse ærumnosissimum præter cæteros 105
 “ Viros, qui circa urbem Priami pugnabant
 “ Novennio; decimo verò urbem depopulati abiverunt
 “ Domum: at in reditu Palladem offenderunt;
 “ Quæ ipsis excitavit ventumque malum, et fluctus ingentes.
 “ Ibi alii quidem omnes perierunt eximii socii, 110
 “ Hunc autem huc ventusque ferens et fluctus appulit.
 “ Eum nunc te jubet dimittere quàm celerrimè:
 “ Non enim ei hic fors-est ab amicis seorsum perire;
 “ Sed adhuc ei fatale est amicosque videre, et pervenire
 “ Domum in excelsam, et suam in patriam terram.” 115
 Sic dixit: exhorruit verò Calypso, nobilis dea,
 Et ipsum compellans verba alata dixit;

tiam fatis rectè. Ad Vulgatam lectionem proximum est, quod in Editione Castellionis reperit Barneſius, Ζεύς ἡμὶ ἠνώγει· uti habet et MS. unus à Tho. Bentleio collatus.

Ver. 100. — τοσσόνδε.] Vide ad II. ὅ. 357.

Ver. 101. — οἷτε.] Qui scilicet—

Ver. 103. Ἀλλὰ μάλ' ἔπως ἐς Διὸς νόον.]

Ὡς ἐκ ἐς Διὸς κλίψαι νόον, εὐδὲ παρελθεῖν.

Hesiod. Theogon. ver. 613.

Διὸς ἐκ παρακατὰ ἐστὶν μεγάλη

Φρενὸν ἀπείρατος—

Æschylus, Supplices, ver. 1056.

Ver. 103. & 137. — αἰγιόχοιο.] Vide ad II. ὅ. 202.

Ver. 104. — παρὲξ ἐλθεῖν.] Al. παρὲξ-ελθεῖν.

Ver. 108. — ἐν νόσῳ Ἀθηναίην ἀλίτοντο.] Vide suprâ ad γ'. 132. 135.

Ver. 110. 133. 161. — ἀπέφθιθον— Φθίνετω.] Vide ad II. ε'. 43.

Ver. 111. & 134. — πέλασεν.] Vide ad II. ὅ. 1.

Ver. 116. & 171. — ῥίγησεν.] Vide ad II. ε'. 314.

Σχέτλιοι ἐσέ, θεοὶ, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
Οἷτε θεαῖς ἀγάσθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
'Αμφαδίην, ἣ τις τε φίλον ποιήσῃ ἀποιτήν.

120

"Ως μὲν ὅτ' 'Ωρίων' ἔλετο ῥοδοδάκτυλος 'Ηώς,
Τόφρα οἱ ἠγάσθε θεοὶ ῥῆτα ζῶντες,

"Εως μιν ἐν 'Ορτυγίῃ χρυσόθρονος "Αρτεμις ἀγνή
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιοχόμενη κατέπεφνε.

"Ως δ' ὁπότ' 'Ιασίῳ ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,

125

"Ω θυμῷ εἴξασα, μίγῃ φιλότῃτι καὶ εὐνῇ,

Νεῶ ἐνὶ τριπόλῳ· ἐδὲ δὴν ἦεν ἄπυσος

Ζεὺς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῇτι κεραυνῷ.

"Improbi estis, dii, invidi prae aliis,

"Qui utique deabus invidetis, cum viris eas dormire

"Palam, si qua charum sibi fecerit maritum.

120

"Sic quidem cum Orionem cepit rosea-digito Aurora,

"Tamdiu illi invidebatis dii facile viventes,

"Donec ipsum in Ortygiâ aureum-solum-habens Diana casta

"Suis mitibus sagittis aggrediens occidit.

"Sic etiam quando Iasioni comas-pulchra Ceres

125

"Suo animo obsecuta, commixta est amore et concubitu,

"Novali in tertiato; neque diu fuit ignarus

"Jupiter, qui ipsum occidit percussus corusco fulmine.

Ver. 118. Σχέτλιοι ἐσέ, θεοὶ, ζηλήμονες.] Τὸ δὲ, ζηλήμονες, γράφεται μὲν καὶ δηλήμονες, ὃ ἐστὶ βλαπτικοὶ. Eustath. Ejusdem lectionis hic meminit et Scholiastes; firmaturque eam ex Iliad. ω. 33. ubi idem hemistichium occurrit, et in Vulgatis legitur δηλήμονες: tum ex eo quod vox δηλήμων etiam alibi apud Poëtam usurpetur; vox ζηλήμων, nusquam nisi hoc loco. Vide infra ad ε. 84. 115. φ. 308.

Ver. 120. — ἣ τις τε φίλον ποιήσῃ ἀποιτήν.] Ita ex Henrico Stephano aliisque restituit Barnesius. Alii corruptè, ἣ τις φίλον. Cæterum Editio Hervagiana, (notante Barnesio,) habet ἣν τις τε φίλον atque ita habet etiam Codex unus à Tho. Benteio collatus. Quæ fortè et verior lectio.

Ver. 121. — "Ωρίων' ἔλετο.] Al. "Ωρίων' ἔλε.

Ibid. et ver. 228. — ῥοδοδάκτυλος 'Ηώς.] Vide supra ad β. 1. et ad Π. α. 477.

Ver. 122. — ἠγάσθε.] Barnesius legendum conjicit ἠγάσασθε, ut Iliad. γ. 181.

Ver. 123. "Εως μιν.] Pronuntiabatur "Ως μιν.

Ibid. — "Ορτυγίῃ.] Τῇ Δήλῳ νῆσῳ δὲ ἡ Δήλος ἐστὶν ἀνὰ μέσον τῶν Κυκλάδων. Schol.

Ibid. — "Αρτεμις ἀγνή Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν.] Vide ad Π. τ. 59. et α. 605. 606. item infra ad α. 409.

Vol. I.

et integræ

Tentator Orion Dianæ,

Virgineâ domitus sagittâ.

Horat. Carm. lib. III. Ode iv. ver. 70.

Οἱ πλείονες ὑπὸ Σχορπίε φάσιν αὐτὸν ἀνηρῆσθαι, βιαζόμενον τὴν "Αρτεμιν. Ὁ γὰρ Ἀπόλλων οὐκ ἀνέλεν, ἵσως μὴ παρὼν τότε. Schol. ad ver. 121. supra.

Ver. 125. "Ως δ' ὁπότ' 'Ιασίῳ.] Τύττω καὶ Δημήτρος ὁ Πλῦτος. Ἦν δὲ Κερὲς ὁ 'Ιασίων. Ἐλλάνικος δὲ Ἠλέκτρας καὶ Διὸς αὐτὸν γενεαλογεῖ. Schol.

Δημήτηρ μὲν Πλῆτον ἐγείνατο, διὰ Διάν, 'Ιασίῳ "Ηρώϊ μιγείσ' ἐρατῇ φιλότῃτι.

Hesiod. Theogon. ver. 969.

Alii locum hunc allegoricè interpretantur:

"Ενιοὶ δὲ (inquit Scholiastes) φασὶν γεωργικώτατον ὄντα, δόξαν ἔχειν, ὅτι τῇ Δήμητρει συνῶκει. Similitèr et Heraclides Ponticus: 'Ιασίων ἀνὴρ γεωργίας ἐπιμελόμενος, καὶ θαψιλῶς τὸς ἀπὸ τῶν ἰδίων ἀγρῶν καρπὸς λαμβάνων, ἐκπότης ὁπὸ τῆς Δημήτρος ἰδοῦσιν ἡγαπήσθαι.

Ver. 126. "Ω θυμῷ εἴξασα.] Vide ad Π. ι. 594.

Ver. 126. & 227. — φιλότῃτι.] Similitèrque ver. 135. φίλιον. Vide ad Π. ε. 309.

Ver. 127. — τριπόλῳ.] Τρίτην ἱεραμενίην. Schol.

Z

- "Ως δ' αὖ νῦν μοι ἄγασθε, θεοὶ, βροτὸν ἄνδρα παρῆναι.
 Τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα περὶ τρόπιος βεβαῶτα 130
 Οἶον· ἐπεὶ οἱ νῆα δοὴν ἀργῇτι κεραυνῷ
 Ζεὺς ἔλασας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
 "Ενθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
 Τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμος τε φέρων καὶ κύμα πέλασσε.
 Τὸν μὲν ἐγὼ φίλεον τε καὶ ἔτρεφον, ἥδ' ἐφασκον 135
 Θήσεν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἥματα πάντα.
 Ἄλλ' ἐπεὶ ἔπας ἐς Διὸς νόον Αἰγιοόχοιο
 Οὔτε παρὲξ ἐλθεῖν ἄλλον θεόν, οὐδ' ἀλιῶσαι·
 Ἐρρέτω, εἴ μιν κῆνος ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει,
 Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· πέμψω δὲ μιν ἔπη ἔγωγε. 140
 Οὐ γὰρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι,
 Οἳ κεν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 Αὐτὰρ οἱ πρόφρων ὑποδήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
 "Ως κε μάλ' ἀσκηδὴς ἦν πατρίδα γαῖαν ἵκηται.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργεϊφόντης· 145
 Οὔτω νῦν ἀπόμεμπε, Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν,

" Sic rursus nunc mihi invidetis, dii, mortalem virum adesse.

" Illum quidem ego servavi navis-carinā insistentem 130

" Solum; quoniam ei navem celerem corusco fulmine

" Jupiter percussam diffidit medio in nigro ponto.

" Ibi alii quidem omnes perierunt eximii socii,

" Hunc verò huc ventusque ferens et fluctus appulit.

" Hunc quidem ego amicè-excipiebam et enutriebam, atque dicebam 135

" Me facturam cum immortalem, et senii-expertem diebus omnibus.

" Verum quandoquidem nullo-pacto fas-est Jovis mentem Ægiochi

" Neque prætergredi alium deum, neque irritam-facere;

" Valeat, si eum ille impellit et ire-jubet,

" Pontum per infructuosum; dimittam verò ipsum nusquam ego, 140

" Non enim mihi adfunt naves remigio-instructæ et socii,

" Qui ipsum deducant per lata dorfa maris.

" At ei lubens consulam, neque celabo,

" Ut omninò incolumis suam in patriam perveniat."

Hanc autem rursus allocutus est internuncius Argicida;

145

" Sic nunc dimitte, Jovisque respice iram,

Ver. 129. — ἄγασθε.] *Al.* ἀγῶσθε.

Ver. 130. Τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα.]

————— Ejectum littore, egentem,
 Excepi —————. *Æn.* IV. 373.

Ibid. — βεβαῶτα.] Vide ad *Il.* v. 46.

Ver. 132. — ἔλασας.] Apud Scholiasten
 et Codices plerosque ἔλασας. Vide infra ad
 v. 250. ubi iterum occurrit hic versus.

Ver. 137. — ἐπεὶ ἔπας ἐς Διὸς νόον.]
 Vide supra ad ver. 103.

Ver. 138. — παρὲξ ἐλθεῖν.] *Al.* παρὲξ ἐλ-
 θεῖν. Ut supra ver. 104.

Ibid. — οὐδ' ἀλιῶσαι.] *Al.* οὐδ' ἀλιῶσαι.

Ut supra ver. 104.

Ver. 139. Ἐρρέτω.] Malè hîc Scholiastes
 apud *Barnesium*; Ἀμφίβολον, (inquit) πότε-
 ρον εἰς Δία, ἢ εἰς Ὀδυσῆα. Ambiguitatem nem-
 pè exquisivit vir eruditus, quæ nulla est.
 De *Ulyssæ* enim hoc omninò intelligendum
 liquet ex sequentibus, " εἴ μιν κῆνος ἔσται."

Ver. 145. 146. 151. Τὸν δ' — ἢ δ'
 — Τὸν δ'.] Vide ad *Il.* v. 57. et *S.*
 160.

Ver. 146. — Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν.]

Μήπως τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνη.

"Ως ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης.

"Ἡ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα πότνια νύμφη

"Ἢ", ἐπειδὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.

150

Τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὖρε καδήμενον· ἐδὲ ποτ' ὅσσε

Δακρυόφιν τέρσοντο· κατέβητο δὲ γλυκὺς αἰὼν

Νόσον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ ἐκέτι ἦνδανε νύμφη.

"Ἀλλ' ἦτοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν καὶ ἀνάγκη

"Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι παρ' οὐκ ἐθέλων ἐδέλσῃ·

155

"Ἡματα δ' ἐν πέτρῃσι καὶ ἡϊόνεσσι καδίζων,

Δάκρυσι καὶ σοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,

Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο, δάκρυα λείβων.

"Ἀγχι δ' ἰσαμένη προσεφώνεε διὰ θεάων·

Κάμμορε, μὴ μοι εἴτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο, μηδὲ τοι αἰὼν

160

Φθινέτω· ἥδη γὰρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.

"Ἀλλ' ἄγε, δέξατα μακρὰ ταμῶν, ἀρμόζεο χαλκῷ

Εὐρεῖαν σχεδῖν· ἀτὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῇ

"Nè fortassis tibi in-posterum iratus succensuerit."

Sic utique locutus abiit fortis Argicida.

Et ad Ulyssēm magnanimum veneranda Nympha

Ibat, postquam Jovis audierat mandata.

150

Illum autem in littore invenit sedentem; neque unquam oculi

A-lachrymis siccabantur, consumebatur verò dulcis ætas

Ob-redditum lugenti, quoniam non amplius placebat Nympha.

At sanè nocte quidem dormiebat etiam necessitate

In specubus cavis, nolens apud volentem:

155

Die verò in petris et littoribus sedens,

Lachrymis et gemitibus et doloribus animum macerans,

Pontum in infructuosum prospiciebat, lachrymas stillans.

Propè autem astans allocuta est nobilis dea;

"Infelix, nè mihi amplius hîc lugeas, neque tibi ætas

160

"Consumatur; jam enim te perquàm-lubens dimittam.

"Verùm age, lignis longis abscissis, compinge-tibi ferro

"Latam ratem; atque tabulata fige in cā

Εὐ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλασμένους
ἔναι. Hesiod. "Erg. & "Hmē. II. 324.

"Ἐν τούτοις δὲ καὶ τὴν ὅπιν ἐτυμολογεῖ, ἥτις ἐστὶ
τῶν μετόπισθεν, ἥτοι τῶν μελλόντων, θεῶν ἐπι-
τροφή. Eustath. Vide ad II. π'. 388.

Ver. 151. — ἄρ'.] Non hîc superva-
eum est istud ἄρ'. sententiam enim con-
nectit cum eo quod præcessit, ver. 82.
"Ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε ὄρε".

Ver. 152. — κατέβητο δὲ γλυκὺς αἰὼν.]
"Ἐν δάκρυσι καὶ αὐτῷ ὁ τῷ βίῳ χρόνος, καὶ κατε-
σκήνω. Schol.

Ver. 153. — ἐπεὶ ἐκέτι ἦνδανε νύμφη.]
Ita Vulgati. "Ἐπεὶ ἐκέτι αὐτῷ ἦνδανε νύμφη.

Eustath. Barnesius verò edidit, ἦνδανε νύμφη·
Δηλονότι, (ut ipse annotat,) νόσος Ὀδυσσεύως.
Atque hoc modo explicat Scholiastes: Κατ'
ὅδον ἤρρεσκεν ἀποπέμπειν ἐπὶ αὐτὸν. Quæ nec
invenusta accipiendi ratio. Sed et vulga-
tam lectionem agnovisse Scholiasten liquet ex
interpretatione ab ipso statim deinceps ad-
jectâ; "Ἡ τὸ μὲν πρῶτον, ὡς σώσασαν, ἐστρεζεν"
(Ita Barnesius pro corrupto σώσας ἀνέστρεζεν)
τὸ δὲ κατὰ ταῦτα, ἐκέτι.

Ver. 163. Εὐρεῖαν.] Ita hîc edidit Barne-
sius; atque ita semper in Iliade scriptum
occurrit. Ita etiam in omnibus Exemplari-
bus legitur infra ver. 483. bujus libri. Vulg.

- Ἵψῃ, ὥς σε φέρησιν ἐπ' ἡεροειδέα πόντον.
 Αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον ἐρυθρόν
 Ἐνδῆσω μενοεικέ', ἃ κεν τοι λιμὸν ἐρύκοι·
 Εἴματα τ' ἀμφιέσω· πέμψω δὲ τοι ἔρον ὀπισθεν,
 Ὡς κε μάλ' ἀσκηθῆς σὴν πατρίδα γαῖαν ἱκῆαι,
 Αἴκε δέοι γ' ἐδέλωσι, τοὶ ἔρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
 Οἳ μιν φέρτεροι εἰσὶ νοῆσαι τε κρῖναι τε.
 Ὡς φάτο· ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ἄλλο τι δὴ σὺ, θεὰ, τόδε μήδεαι, ἐδὲ τι πομπήν,
 Ἥ με κέλεαι σχεδὴν περάαν μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
 Δεινὸν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' ἐδ' ἐπὶ νῆες εἶσαι
 Ὠκύποροι περώωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς ἔργῳ.
 Οὐδ' ἂν ἐγὼν, αἰέκητι σέθεν, σχεδὴς ἐπιβαίην,
 Εἰ μὴ μοι τλαίης γε, θεὰ, μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι,
 Μὴ τι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βελευσέμεν ἄλλο.

"Altè, ut te ferat per obscurum pontum.

"Porro ego panem et aquam, et vinum rubrum

"Imponam animo-gratum, quæ tibi famem arceant :

"Vestefque induam ; mittamque tibi ventum à tergo,

"Ut omnino incolumis tuam in patriam terram pervenias,

"Si modo dii utique voluerint, qui cælum latum habitant,

"Qui me potiores sunt in cognoscendoque judicandoque."

Sic ait : exhorruit autem patiens nobilis Ulysses,

Et ipsam allocutus verba alata dixit ;

"Aliud quid jam tu, dea, hoc moliris, et neutiquam dimissionem ;

"Quæ me jubes rate trajicere ingentes fluctus maris,

"Horrendosque difficilesque ; quos neque naves æquales

"Veloces trajiciunt, gaudentes Jovis vento.

"Neque ego, te invitâ, ratem conscenderim,

"Nisi mihi digneris, dea, magnam jusjurandum jurare,

"Nullum mihi ipsi damnum malum structuram te aliud."

hoc in loco Εὐρείην. Malè : nam (ut rectè annotat *Barnesius*) α brevis nunquam in η *Ionicum* migrat. Vide ad II. β'. 633. et v. 192.

Ibid. — σχιδίην.] Τὴν εἰκαίως κατασκευασθεῖσαν ναῦν λέγει. *Schol.* Vide suprâ ad ver. 33.

Ibid. — ἱκῆαι.] Τὰ ἐρθεῖς ἔνθα, ἐφ' ὧν τὰ τῆς νῆος κατασκευάματα πῆγνυται, τὰ ἱγκύλα [ἱγκοῖλια] λεγόμενα παρ' ἡμῖν. *Schol.*

Ver. 167. — πέμψω δὲ τοι ἔρον ὀπισθεν.] Vide infrâ ad λ'. 6.

Ver. 170. — κρῖναι.] Vide ad II. ε. 309. 314. et 338.

Ver. 173. 182. 183. Ἄλλο τι δὴ — Ἥ δὴ — Οἶον δὴ.] Vide infrâ ad ver. 204.

Ver. 173. — μήδεαι.] *Al.* μήδια. Malè.

Ver. 174. Ἥ με κέλεαι.] Pronuntiabatur κίλη· ut rectè notavit *Barnesius*.

Ver. 174. 177. — σχιδίην — σχιδίης.] Vide suprâ ad ver. 33. et 163.

Ver. 175. — νῆες εἶσαι.] Vide suprâ ad γ'. 10.

Ver. 176. — ἀγαλλόμεναι Διὸς ἔργῳ.] Καὶ ὅρα τὸ ἀγαλλόμεναι, ὥς ἐπὶ ἐμφύχων τῶν νηῶν λεχθῆν. *Eustath.* Κίχρηται Ὅμηρος πολυλαχῶ τῶν ἀψυχὰ ἐμφυχὰ λέγειν, διὰ τῆς μεταφορᾶς· ἐν πᾶσι δὲ τὸ ἐνέργειαν ποιεῖν, εὐδοκίμει. *Aristot. Rhetoric. Lib. III. cap. 11.* Vide ad II. λ'. 573.

Ver. 177. — ἱγών.] *Al.* ἱγώνη.

"Ως φάτο· μέδθησεν δὲ Καλυψώ, δῖα θεάων,
Χερὶ τε μιν κατέρεζεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·

180

"Ἡ δὲ ἄλιτρος γ' ἔσσι, καὶ οὐκ ἀποφώλια εἰδώς·
Οἶον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσθης ἀγορεύσαι;

"Ἴσω νῦν τόδε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεῖν,
Καὶ τὸ καταβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, (ὅσπερ μέγιστος

185

"Ορχος, δεινότατος τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι.)
Μὴ τι τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βελευσέμεν ἄλλο.

'Αλλὰ τὰ μὲν νόέω καὶ φράσσομαι, ἄσ' ἂν ἔμοι περ
Αὐτῇ μηδοίμην, ὅτε με χρεὼν τόσον ἴκοι.

Καὶ γὰρ ἔμοι νόος ἐστὶν ἐναΐσιμος, ἔδ' ἔμοι αὐτῇ

190

Sic ait; risit verò Calypso, nobilis dea,

180

Manuque ipsum demulsit, verbumque fecit, dixitque;

"Profectò improbus es, et non incauta sciens:

"Qualem jam hunc sermonem induxisti-in-animum proloqui?

"Sciat nunc hoc Terra et Cælum latum supernè,

"Et subter-labens Stygis aqua, (quod utique maximum

185

"Jusjurandum, gravissimumque est beatis diis;)

"Non ullum tibi ipsi damnum malum me constructuram aliud.

"Sed ea quidem cogito et suadebo, quæcunque sanè mihi

"Ipsi suaderem, si-quando me necessitas tantoperè urgeret.

"Etenim mihi mens est æqua; neque mihi ipsi

190

Ver. 182. "Ἡ δὲ ἄλιτρος γ' ἔσσι, ἔκ τ' ἀποφώλια εἰδώς.] 'Αλιτρος, ὁ μὴ ἀπηλλαγμένος πανουργίας, ὁ ἀμπερωλός. 'Αποφώλια, ἀπαίδευτα· φωλιὸν γὰρ τὰ παιδευτήρια· ἢ ἂν ἐκ αὐτῶν ἀποφθάνηται, ὡς ἄρρητα· ἢ ἀσύνετα. Schol. Τὸ δὲ "ἄλιτρος ἔσσι ἔκ τ' ἀποφώλια εἰδώς," ἀντὶ τοῦ ἡλίθιος ἔκ τ' ἴστας τὸ ἀληθές, καὶ ταῦτα μὴ ἀπαίδευτος ἂν ἀποφώλιος γὰρ ὁ ἀπαίδευτος ἔκ ἀδίδακτος. Eustath. Similiter et Porphyrius: Θαυμάζει δὲ καὶ Καλυψώ, πῶς ἀπίσται ταύτῃ ὁ Ὀδυσσεύς, εἰ μὴ ὁμοῖσι περὶ τῆς ἐκτομπῆς, καὶ περὶ ἐκ αὐτῶν ἄφρων, ἔκ γνῶμης θεῶν εὐσύνετος ἔκ ἰρώσης. Quæst. Homeric. 2. Simplicius tamen et verisimilius videtur, istud "ἔκ ἀποφώλια εἰδώς" cum præcedente "ἄλιτρος" voculâ ἔκ copulari, et ad vocem ἔσσι utrumque referri.

Ver. 184. "Ἴσω νῦν τόδε Γαῖα ἔκ Οὐρανός.]

Esto nunc Sol testis, et hæc mihi terra precanti. Æn. XII. 176.

Fontesque fluviosque voco, quæque ætheris alti

Relligio, et quæ cæruleo sunt numina ponto.

Ibid. 181.

_____ terram, mare, sidera ju- ro.

Ibid. 197.

Ver. 185. Καὶ τὸ κατεβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅσπερ μέγιστος Ὀρχος, δεινότατος τε — θεοῖσι.]

_____ idque ratum, Stygii per flumina fratris,

Per picetorrentes atrâque voragine ripas, Annuit —. Æn. IX. 104. X. 113.

Adjuro Stygii caput implacabile fontis, Una superstitio superis quæ reddita Divis. Æn. XII. 816.

_____ Stygiamque paludem, Dii cujus jurare timent, et fallere numen. Æn. VI. 323.

Μάλιστα δὲ τῆς Στυγὸς τὸ ὄνομα ἐς τὴν ποιήσιν ἐπιστηγάνητο Ὀμήρου. — "Ἴσω νῦν τόδε " γαῖα — Καὶ τὸ κατεβόμενον Στυγὸς ὕδωρ." Ταῦτα μὲν δὴ ἐπαίησεν, ὡς ἂν ἰδὼν ἐς τὸ ὕδωρ τῆς Στυγὸς εἶδον. — Τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ κρημνὸς τῆς παρὰ τὴν Νῶνακριν εἶδον, ἐμπίπτει μὲν πρῶτον ἐς πέτραν ὑψηλὴν διεξιλθὼν δὲ διὰ τῆς πέτρας, ἐς τὸν Κεῖαν ποταμὸν κάττεισι. Θάνατον δὲ τὸ ὕδωρ φέρει τῷτο ἔκ ἀνδρώων ἔκ ἄλλων ζώων παντὶ. Pausanias, lib. VIII. cap. 18.

Ver. 187. Μὴ τι τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βελευσέμεν ἄλλο.] "Nequid tibi mali me denuò " molituram." Eustathius vocem ἄλλο aliter explicat: Καὶ ὅρα (inquit) τὸ, ἄλλο, δηλῶ τὴν ἐπιρόσητον τῇ κακῇ πρὸς τὸ ἀγαθόν. Sed, ut opinor, minùs rectè.

Ver. 189. — ὅτε με χρεὼν τόσον ἴκοι.] Vide suprâ ad δ'. 312.

Ver. 190. — ἔδ' ἔμοι αὐτῇ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος.] Haud dissimiliter Persius; — Neque enim mihi cornea fibra est. Satyr. I. ver. 47.

Vide infrâ ad ψ'. 103. 172.

Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο δία θεάων
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια βαῖνε θεοῖο.
Ἴξον δὲ σπῆος γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνὴρ.
Καὶ ῥ' ὁ μὲν ἔνθα κἀδίζεν ἐπὶ θρόνῳ, ἔνθεν ἀνέστη
Ἑρμείας· νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδὴν,
Ἔσθαι καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδασιν.

Αὐτὴ δ' ἀντίον ἵξεν Ὀδυσσεὺς θεοῖο,
Τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμῳαὶ καὶ νέκταρ ἔδηκαν.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐτοῖμα προκέμενα χεῖρας ἱάλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Τοῖς ἄρα μύθων ἤρχε Καλυψὼ δία θεάων

Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὕτω δὴ οἶκονδε φίλῃν εἰς πατρίδα γαῖαν
Αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἵεναι; σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπη.
Εἴγε μὲν εἰδέης σῆσι φρεσὶν, ὅσσα τοι αἶσα
Κῆδ' ἀναπλῆσαι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι,
Ἐνθάδε αὖθι μένων σὺν ἑμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις,

“ Animus intra præcordia ferreus, sed misericors.”

Sic utique locuta, prævit nobilis dea

Celeritè; ille verò deindè post vestigia ibat deæ :

Pervenerunt autem ad speluncam cavam dea atque vir,

Et ille quidem illic refedit in folio, undè surrexerat

Mercurius : Nympha verò apposuit omnem cibum

Ad-edendum et bibendum; qualia mortales viri edunt.

Ipsa verò è-regione sedit Ulyssis divini,

Ipsi autem ambrosiam ancillæ et nectar apposuerunt.

Hi verò ad cibos paratqs appositos manus extendebant.

Cæterum postquam saturati sunt cibo et potu,

His deindè sermonis exordiebatur Calypso nobilis dea;

“ Inclyte Laërtiade, versute Ulysses,

“ Siccine verò domum charam in patriam terram

“ Protinus nunc vis proficisci? tu verò vale nihilominus.

“ Siquidem scires tuâ mente, quot tibi fatale-est

“ Dolores implere, priusquam in patriam terram pervenias;

“ Certè hîc manens unâ mecum hanc domum custodires,

Ver. 195. ——— κἀδίζεν.] *Al.* καδίζειτ.

Ibid. ——— θρόνῳ.] Vide suprâ ad α. 145.

Ver. 201. Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν.] Vide ad *Il.* α. 469.

Ver. 204. Οὕτω δὴ οἶκονδε.] “ Siccine verò domum ἔσθ.?” Ἀμφιβάλλεται δὲ καὶ ἐν καθηκτικοῖς πολλάκις ὁ σύνδεσμος ἔσθ. ὡς περ ἐπὶ τῆς Καλυψῆς πρὸς τὸν Ὀδυσσεῖα “ Οὕτω δὴ οἶκονδε ———.” Εἰ γὰρ τὸν σύνδεσμον ἐξέλοις, συνεξαίρησαι καὶ τὸ πάθος. *Demetr. Phaler.* περὶ Ἑρμηνείας, § 57. Vide ad *Il.* ζ. 433. & 504. et α. 201. Cæterum *Eustathius*

in commentario citat, “ Οὕτω νῦν οἶκονδε ἔσθ.” Minus rectè.

Ver. 205. ——— σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπη.] Τὸ “ ἔμπη,” ὃ καὶ “ ἔμπα” λέγεται, ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ “ ὅμως” σημαίνει. *Schol. MSS.* apud *Barneesium.* Quæ si vera sit interpretatio, sententia erit; “ Quamvis discedere et mo”
“ linq̃uere paras, opto tibi nihilominus omnia
“ benè cedant.” Vide ad *Il.* ζ. 174.

Ver. 208. Ἐνθάδε αὖθι μένων σὺν ἑμοί.] *Al.* Ἐνθάδε καὶ αὖθι μένων παρ' ἑμοί. Quæ fortè et verior lectio.

'Αθάνατος τ' εἴης· ἱμερόμενος περ ἰδέσθαι
Σὴν ἄλρχον, τῆς αἰὲν ἐέλδαι ἥματα πάντα.
Οὐ μὲν θὴν κένης γε χερείων εὖχομαι εἶναι,
Οὐ δέμας, εἴδ' ἐφυῖν· ἐπεὶ εἴπως εἴδ' εἴοικεν
Θνητὰς ἀθανάτησι δέμας κ' εἶδος ἐρίζειν.

210

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις 'Οδυσσεύς·
Πότνια θεᾶ, μὴ μοι τόδε χῶεο· οἶδα κ' αὐτὸς
Πάντα μάλ', ἔνεκα σείο περίφρων Πηνελόπεια
Εἶδος ἀκιδνοτέρη, μέγεδος τ', εἰς ἅντα ἰδέσθαι·
(Ἡ μὲν γὰρ, βροτὸς ἐστὶ, σὺ δ' ἀθάνατος κ' ἀγήρως.)

215

'Αλλὰ κ' ὥς ἐθέλω κ' ἐέλδομαι ἥματα πάντα
Οἴκαδε τ' ἐλθέμεναι, κ' νόσιμον ἥμαρ ἰδέσθαι.

220

Εἰ δ' αὖ τις ραίῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Τλήσομαι, ἐν σήδεσσιν ἔχων ταλαπενθεῖα θυμὸν·

"Immortalisque es: quantumvis cupidus sis videndi

"Tuam uxorem, cuius usque desiderio teneris dies omnes.

210

"Nequaquam certe illā inferior gloriōr esse,

"Nec corpore, nec oris habitu; quandoquidem minimē decet

"Mortales cum immortalibus corpore et formā contendere."

Hanc autem respondens allocutus est versutus Ulysses;

"Veneranda dea, nē mihī ob hoc succenseas; scio enim ipse

215

"Omnia omnino, quod te prudens Penelope

"Formā deterior sit, staturāque, coram aspectu:

"(Illa enim mortalis est, tu verō immortalis et senii-expers.)

"Sed et sic volo, et desidero diebus omnibus,

"Domumque redire, et redditus diem videre.

220

"Quod si quis me pessundet deorum in nigro ponto,

"Patiar, in pectore habens patientem ærumnarum animum:

Ver. 209. & 218. 'Αθάνατος.] Similiter-
que ver. 213. 447. ἀθανάτησι, ἀθανάτοις.
Vide ad II. α. 398.

Ver. 212. — ἐπεὶ εἴπως εἴδ' εἴοικεν Θνη-
τὰς ἀθανάτησι — ἐρίζειν.]

— ἐπεὶ ἔποτε φύλον ὁμοῖον
'Αθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ'
ἀνθρώπων. Iliad. ε. 441.

Ver. 215. Πότνια θεᾶ, μὴ μοι τόδε χῶεο.]
Καὶ ὅρα τὴν διὰ παντὸς τῇ λόγῳ δεινότητα.
Τὸ τραχὺ τε γὰρ τῇ λόγῳ ἐλάει, ζητήσας ὡς
ἐρρίθη συγγνώμην· κ' τῇ κατασκευῇ ἐπιτίτῃ
ἐκλάκεισι, πότνια θεᾶν προσεῖπεν τὴν Κη-
λυψῶν καὶ τῇ συντόμῳ συγκρίσει καταπείνῃσι
τὴν Πηνελόπειαν. Eustath. Caterum aut le-
gendum Πότνια θεᾶ, uti scriptum est infra
υ. 61. atque uti in uno MS. hic scriptum
reperit Barnesius; aut pronuntiandum,
Πότνια θεᾶ, μὴ μοι εἴ. Vide ad II. α.
18.

Ver. 217. — ἀκιδνοτέρη.] Οἱ μὲν γλωσ-
σογράφοι, ἀσθενέστερα· οἱ δὲ, ὑπελειότερα. Schol.

Ibid. — εἰς ἅντα ἰδέσθαι.] Eustathius
in commentario legit, εἰς ὅσα τ' ἰδέσθαι.

Ver. 219. 220. 'Αλλὰ κ' ὥς ἐθέλω —
Οἴκαδε τ' ἐλθέμεναι.] Οὐ γὰρ ἀνασχετὸν εἶναι
ἔτι τῷ Ἀχιλλεῖ τὴν σχολήν, ἔτι τῷ Νέστορι
τὴν σιωπὴν, εἴδ' ἐτῷ 'Οδυσσεῖ τὴν ἀσφάλειαν·
ἐξὴν γὰρ — τῷ 'Οδυσσεῖ οἴκοι μένειν πρὸς τὸ
Νῆριτον τὸ εὐφυλλὸν ἐν τῇ γῇ τῇ περοτρόφῃ· ἢ
τὸ τελευταῖον παρὰ Καλυψοῖ ἐν ἄντρον καταρ-
ρύτῃ κ' κατασκήνῃ, ὑπὸ Νυμφῶν θραπυνομένη,
ἀγήρως ὄντι· κ' ἀθανάτῳ ἀλλ' ἐχ' εἴλετο ἀθάνα-
τος εἶναι, ἀργὸς ὢν, καὶ μηδὲν χρωμένῳ τῇ
ἀρετῇ. Ἀνάγκη δὲ τὸν ταύτην μεταχειριζόμε-
νον ἀνθρωπίνους συμπτώμασιν παρακαλλόμενον
παλλάκις βοᾶν, "Τίτλαθι δὴ κραδίη, κ' κύντι-
ρον ἄλλο πότ' ἐτλης." (infra υ. 18.) Τίς
δ' ἂν μνήμη τῷ 'Οδυσσεῖ, ἰὰν ἀφίλης αὐτῷ
τὰ δυσχερῆ; Maximus Tyrius, Dissertat.
XXXV.

ibid. — ἐέλδομαι.] Al. ἰλδομαι.

Ver. 222. Τλήσομαι, ἐν σήδεσσιν ἔχων τα-
λαπενθεῖα θυμὸν· Ἠδὲ γὰρ μάλα πολλὰ ἔπαθεν.]

Ἦδη γὰρ μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ πόλλ' ἐμόγησα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.

Ὡς ἔφατ'· ἥελιος δ' ἄρ' ἔδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν. 225

Ἐλθόντες δ' ἄρα τῶγε μυχῶ σπείας γλαφυροῖο,
Τερπέσθην φιλότῃτι, παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.

Ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖναν τε χιτῶνα τε ἔννυτ' Ὀδυσσεύς· 230

Αὐτὴ δ' ἀργύφειον φᾶρος μέγα ἔννυτο νύμφη,

Λεπτὸν, καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἱζύϊ

Καλὴν, χρυσεῖην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην·

Καὶ τότε Ὀδυσσῇ μεγαλήτορι μῆδετο πομπήν.

Δῶκε μὲν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,

Χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ 235

Στειλεῖον περικαλλές, ἐλάϊνον, εὖ ἐναρηρὸς·

Δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον εὖζοον· ἦρχε δ' ὁδοῖο

Νῆσθ' ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,

Κλήδρη τ', αἴγειρος τ', ἐλάτη τ' ἦν ἔρανομήκης,

“ Jam enim valdè multa passus sum, et multa pertuli

“ Fluctibus et bello: post illa et hoc quoque fiat.”

Sic dixit; sol verò occidit, et tenebræ advenerunt. 225

Profecti autem hi in secessum speluncæ cavæ,

Obletabantur amore, propè invicem manentes.

Quandò autem manè-genita apparuit rosea-digitòs Auròra,

Continuò quidam chlaenamque tunicamque induit Ulysses;

Ipsa verò candidam stola ingentem induit Nympha, 230

Tenuem et venustam, zonamque circumposuit lumbis

Pulchram, auream: capitiq; imposuit calyptram:

Et tum Ulyssi magnanimo apparabat dimissionem.

Dedit quidem ei securim magnam, habilem in manibus,

Ferream, utrinque acutam: cæterum in ipsâ erat 235

Manubrium perpulchrum, oleaginum, benè aptatum:

Dedit verò deinde asciam politam; et duxerat viæ

Insulæ ad extremam-oram, ubi arbores proceræ crescebant;

Alnusque, populusque, abiesque erat in-cælum-pertingens,

— Fortem hoc animum tolerare jubebo;

Et quondam majora tuli —.

Horat. Serm. lib. II. v. 20.

Γενναϊότερον γὰρ ἐκ τῆ παθεῖν τὸ φιλόσοφος,
ὥσπερ ψυχρῶ σίδηρος ἔμπυρος, ἔτω τοῖς κιν-
δύνοις σομύμενον. Nazianz. Orat. XXIII.
§ 27. Vide infra ad ὕ. 18.

Ibid. — ἐθήσειν ἔχων.] Al. ἐθήσει
φίρων.

Ver. 224. Κύμασι, καὶ πολέμῳ.] Συντεμὼν
ῥητορικῶς ἐν δυὶ λέξεσι τὰ κατ' αὐτὸν μυρία
πάθη. Τὸ γὰρ, “ κύμασι καὶ πολέμῳ,” τὸ
μὲν, τὰ περὶ Τροίαν ὀλοῖ· τὸ δὲ, τὰ κατὰ θά-
λασσαν. Eufrath.

Ὀδυσσεύς μυρία πόντω

“ Ἀλγία μετρήσαντα πολυκλήτοις αἰθέροις.

Oppian. Halieutic. lib. II. ver. 503.

Ver. 226. — σπείας.] Al. σπείους.

Ver. 231. — ἱζύϊ.] Pronuntiabatur ἱζύ.

Ver. 236. — ἐναρηρὸς.] Al. ἐπαρηρὸς.

Ver. 238. & 241. — ὅθι δένδρεα μακρὰ

πεφύκει, Κλήδρη τ', αἴγειρος τ', ἐλάτη τ' ἦν
καρποφόρα κατὰ προσαγορεύει — τὰ δ' εἰς
ξύλειαν εὐθεία, μακρὰ· ταῖς ἐπιθέτοις τὰς χρή-
σεις διατίλλων. “ Ἐνθιν, “ δένδρεα μακρὰ πε-
“ φύκει, Κλήδρη τ', αἴγειρος τ', ἐλάτη τ' ἦν
“ ἔρανομήκης.” Athenæus, lib. I. cap. 19.
Vide infra ad ὕ. 114.

Αὔα πάλαι, περίκηλα, τὰ οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς.
 Αὐτὰρ ἐπαδὴ δ᾽ αἶψ', ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
 Ἥ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψῶ, δῖα θεάων.
 Αὐτὰρ ὁ τάμνετο δῆρα· δοῶς δὲ οἱ ἦνυτο ἔργον·
 Εἴκοσι δ' ἐκβαλε πάντα, πελέκκησεν δ' ἄρα χαλκῷ,
 Ξέσσε δ' ἐπισαμένως, καὶ ἐπὶ σάθμην ἴδυνε.
 Τόφρα δ' ἔνεικε τέρετρα Καλυψῶ, δῖα θεάων·
 Τέτρηγεν δ' ἄρα πάντα, καὶ ἤρμοσεν ἀλλήλοισι·
 Γόμφοισιν δ' ἄρα τὴν γε καὶ ἀρμονίῃσιν ἄρην.
 Ὅσπον τις τ' ἔδαφος νηὸς τορνῶσεται ἀνὴρ
 Φορτίδος εὐρέης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
 Τόσπον ἐπ' εὐρεῖαν σχεδὴν ποιήσας Ὀδυσσεύς.
 Ἰκρία δὲ σήσας, ἀραγῶν θαμέσι σαμίνεσσι,

Aridæ dudum, valdè-ficcæ, quæ ei navigarent levitèr.

240

Cæterum postquam ostendisset, ubi arbores proceræ crescerent,
 Rediit quidem domum Calypso, nobilis dea.

At ille cædebat ligna; celeritèr verò ei perficiebatur opus:

Viginti autem dejecit arbores omnes, dolavitque deindè ferro,

Lævigavitque scitè, et ad normam direxit.

245

Intereà autem attulit terebras Calypso, nobilis dea:

Terebravit verò is omnia, et composuit inter se.

Clavis autem eam [ratem] et compagibus aptavit.

Quantumque quis fundum navis fabricaverit vir

Onerariæ latæ, benè peritus fabrilis-artis,

250

In tantum latam ratem confecit Ulysses.

Tabulata verò erigens, coaptans densis trabibus,

Ver. 244. Εἴκοσι δ' ἐκβαλε πάντα.] "Arbores non minùs viginti dejecit." Vel, ut reddit Barnesus; "Viginti arbores ipsas." Vide ad Il. ἡ. 161. σ'. 373. et 470.

Ver. 245. — σάθμην.] Κανόνα, ὑπομιμνησκόμενον σχοινίον, ἢ τεκτονικὴν σπάρτον. Schol.

Ver. 247. & 248. — ἄρα.] Deinceps — Ut oportebat —

Ver. 248. Γόμφοισιν.] Οἷς ἀρμόζεται τὰ ξύλα πρὸς ἀλλήλα· ἢ πασσάλοις· ἢ πλατέσιν ἐπιέροις· ἢ σφήναις. Schol.

Ibid. — καὶ ἀρμονίῃσιν ἄρην.] Ἀρμονίαι δὲ, ἀδελφον οἶαι τῇ σχιδίᾳ πεποιήνται. Εἰκὸς δὲ ἀπὸ φυτῶν τινων γενέσθαι, δι' ὧν ἦν ἀναπληρῶσθαι τὴν τῶν συσπείων χρῆσιν· ἐπεὶ καὶ τοιούτοις τὸ παλαιὸν αἱ νῆες ἡρμόζοντο. Eustath.

Ibid. — ἄρην.] Aut legendum hîc ἀρῆς, aut erit ἄρην (quæ vox apud Homerum hoc tantum in loco occurrit) ex Aoristo ἄρηναι vel ἄρην. Tempus enim perfectum locum hîc habere nullo modo potest. Vide ad Il. ἡ. 37. Quin et vocem hanc vel Aoristi, vel Imperfecti, vel Temporis ejus quod

Vol. I.

Plusquam-perfectum appellari solet, vim hîc habere liquet, tum ex præcedentibus ἐκβαλε, πελέκκησεν, ξέσσε, ἴδυνε, ἔνεικε, τέτρηγεν, (quæ ex τετραίνειν deducta est,) ἤρμοσεν tum ex Scholiastis interpretatione, qui istud ἄρην exponit, ἤρμοσε.

Ver. 249. — ἔδαφος νηὸς.] Τὸ κατώτατον κῦτος τῆς νηὸς. Schol.

Ver. 250. Φορτίδος.] Λέγεται δὲ φορτίς, ἢ πρὸς ἱμφορικὸν φόρτον ναυπηγηθεῖσα. Eustath.

Ver. 251. — εὐρεῖαν.] Ita edidit Barnesus. Rectè, ut opinor. Vide suprà ad ver. 163. Vulgæ. εὐρέην.

Ver. 252. Ἰκρία δὲ σήσας.] Ἐνταῦθα δὲ, Ἰκρία δοκεῖ τὰ ἐγκοίλια λέγειν. Eustath. Vide suprà ad ver. 163.

Ibid. — σαμίνεσι.] Ταῖς ἐπιμήκεισι ξύλοις, ἃ παρατίθεται τοῖς ἰκρίοις ἐξ ἱκατέρων τῶν μερῶν πρὸς τὸ ἐσάναι· ἢ τοῖς ὀρθοῖς ξύλοις, οἷς τὰ πηδάλια ἱμπῆσσεται. Schol.

Ver. 253. — ἐπηγεγνέμεσσι.] Ταῖς διατεταμέναις σάνισι. Schol. Ἐπηγεγνέμεσσι δὲ, σάνιδες ἐκ πείρας εἰς πρύμναν τεταμέναι καὶ ἐπηγεγνέμεσσι. Eustath.

A 2

Ποίει· ἀτὰρ μακρῆσιν ἐπηγκενίδεσσι τελεύτα.
 Ἐν δ' ἰσὺν ποίει, καὶ ἐπίκρειον ἄρμενον αὐτῶ·
 Πρὸς δ' ἄρα πηδάλιον ποιήσατο, ὅφρ' ἰδύνοι· 255
 Φράζεε δὲ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσύνῃσι,
 Κύματος εἴλαρ ἔμεν· πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην.
 Τόφρα δὲ φάρε' ἔνεκε Καλυψῶ, δῖα Δεάαν,
 Ἰσῖα ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο καὶ τὰ.
 Ἐν δ' ὑπέρας τε, κάλας τε, πόδας τ' ἐνέδθησεν ἐν αὐτῇ. 260
 Μοχλοῖσιν δ' ἄρα τὴν γε κατέρυσεν εἰς ἄλλα δῖαν.
 Τέτρατον ἡμᾶρ ἔην, καὶ τῶ τετέλεστο ἅπαντα.
 Τῶ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νῆος δῖα Καλυψῶ,
 Εἴματα τ' ἀμφιέσασα θυάδεα, καὶ λίσασα.
 Ἐν δὲ οἱ ἀσκὸν ἔθηκε Δεὰ μέλανος οἴνοιο 265
 Τὸν ἕτερον, ἕτερον δ' ὕδατος μέγαν· ἐν δὲ καὶ ἥϊα
 Καρύκῃ· ἐν δὲ οἱ ὅψα τίθει μενοεικέα πολλὰ·

Faciebat; cæterum longis asseribus perficiebat.

In eâ porro malum fecit, et antennam congruentem ei:

Præterea gubernaculum fecit, ut dirigeret:

Communivit quoque ipsam cratibus undique salignis,

Fluctuum propugnaculum ut-essent; multamque ingessit materiam.

Interea verò lintea attulit Calypso, nobilis dea,

Ad vela conficienda, ille autem benè confecit et ista.

Illigavit quoque funesque, rudentesque, pedesque in eâ.

Vestibus autem deinde eam deduxit in mare vastum.

Quartus dies erat, et ei perfecta erant omnia.

Quinto verò dimisit ab insulâ nobilissima Calypso,

Vestibusque indutum odoratis, et lavatum.

Imposuit autem ei utrem dea nigri vini

Alterum, alterum verò aquæ magnum; et viatica

In perâ; imposuitque ei obsonia animo-grata multa:

Ver. 254. — ἐπίκρειον.] Τὴν κραιάν, τὸ πλάγιον ζῦλον τῷ ἰσῷ, ᾧ προσδίδεται τὰ ἄρμενα. Schol.

Ver. 256. — ῥίπεσσι — οἰσύνῃσι.] Τοῖς τῆς ἰσῆας ῥάβδοις, ὧ ἐπὶ κλάδοις ἢ ἀπὸ οἰσύνων, [Barnesius edidit οἰσύνων,] ὧ ἐπὶ ἱματωδὲς φυτῶν. Schol. ῥίπεις δὲ, πλέγμα, φασί, καλῶν πλάτυ ὡς ψίαθος. Eustath.

Ver. 257. — πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην.] Ἀλ. πολλὴ δ' ἐπεχεύατο ὕλη. Minus rectè.

Ver. 260. — ὑπέρας.] Τὰς ἐκ τῷ ἄκρῳ τῆς ὀδῆς ἐξημίνους κάλας ἢ τὰς τροχηλίας. Schol.

Ibid. — κάλας.] Τὰ σχοινία, δι' ὧν ἀνάγεται καὶ κατὰγεται ἡ κραιά. Schol.

Ibid. — πόδας τ'.] Πόδες δὲ, τὰ κάτω δύο σχοινία, οἷς πρὸς πῶρας καὶ πρύμναν ἐσμύεται τὸ ἰσὺν. — Οἱ δὲ Παλαιοὶ φράζονται καὶ ἔτω. Πόδες πλοῖς, σχοῖνοι κάτωθεν συνέχοντες τὴν ὀδὴν ἢ οἱ μεταγωγοὶ τῷ κείρατος ἢ,

κατὰ ἄλλους, οἷς συνέχεται ἀπὸ πῶρας καὶ ἀπὸ πρύμνης ὁ ἰσὺς ἢ τὰ ἐκατέρωθεν, φασί, προσδεδωμένα τοῖς ἀρμένις σχοινία. Eustath.

Unâ omnes fecere pedem —. Æn. V. 830.

Ver. 261. — ἄλλα δῖαν.] Vide suprâ ad ver. 20. et ad II. φ'. 219.

Ver. 262. Τέτρατον ἡμᾶρ ἔην.] Clemens Alexandrinus, Strom. lib. V. et Eusebius, Preparat. Evangel. lib. XIII. cap. 13. citant, "Ἐξέδομον ἡμᾶρ ἔην. Verum, ut notavit Barnesius, malè; nisi illi fortè, verſu ſequentē, pro "Τῶ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἔτα," legerint "Ὁγδοάτῳ δ' ἄρα πέμπ' ἔτα."

Ver. 264. — θυάδεα, καὶ λίσασα.] Macrobius, Saturnal. lib. II. cap. 15. sub ſine, citat; θυάδεα, σιγαλόιντα. Vide et suprâ ad ver. 60.

Ver. 266. — ἥϊα.] Pronuntiabatur ἥα uti notavit Barnesius.

Οὐρον δὲ προέηκεν ἀπήμονα τε λιαρὸν τε.
 Γηδόσυνος δ' ἔρῳ πέτασ' ἰσία διος Ὀδυσσεύς·
 Αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰδύνετο τεχνήεντως,
 "Ημενος· ἐδὲ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
 Πληϊάδας τ' ἐσορῶντι, καὶ ὄψε δύνοντα Βοώτην,
 "Αρκτον δ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπὶ κλησιν καλέεσιν,
 "Η τ' αὐτῆς σρέφεται, καὶ τ' Ὀρίωνα δοκεύει·

270

Ventum autem præmisit innocuumque placidumque.
 Lætus verò vento-secundo extendit vela nobilis Ulysses:
 Ipse verò gubernaculo dirigebat artificiosè,
 Sedens: neque ei somnus palpebris incidebat,
 Pleiadasque contemplanti, et serò occidentem Boöten,
 Urfamque, quam et Currum cognomento vocant,
 Quæ ibidem vertitur, atque Orionem observat:

270

Ver. 268. Οὐρον δὲ προέηκεν.] Vide infra ad λ'. 6.

Ver. 269. — πέτασ'.] Similitèrque ver. 369. et 370. διακίδασ'. Vide ad Il. α. 67.

Ver. 270. Αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰδύνετο.]

omnes [tat.
 Explorat ventos, atque auribus aëra cap-
 Sidera cuncta notat tacito labentia cælo
 Arcturum, pluviasque Hyadas, geminof-
 que Triones,
 Armatumque auro circumspicit Oriona.
 Æn. III. 513.

clavumque affixus et hærens
 Nusquam amittebat, oculosque sub astra
 tenebat. Æn. V. 852.

Quorum priore de loco, ita *Macrobius*:
 "Gubernator, qui explorat cælum, crebrò
 "reflectere cervicem debet, captando de
 "diversis cæli regionibus securitatem se-
 "reni. Hoc mirè et velut coloribus *Maro*
 "pinxit. Nam quia Arcturus juxta sep-
 "tentrionem est, Taurus verò, in quo Hy-
 "ades sunt, sed et Orion in regione austri
 "sunt; crebram cervicis reflexionem in
 "Palinuro sidera conflente descripsit. *Ar-
 "turum*, inquit; ecce intuetur partem sep-
 "tentrionis: deindè, *Pliadasque, Hyadas*;
 "ecce ad austrum flectitur: *geminofque*
 "*Triones*; rursùs ad septentriones vertit
 "aspectum: *Armatumque auro circumspicit*
 "*Oriona*; iterùm se ad austrum reflectit.
 "Sed et verbo, *circumspicit*, varietatem spe-
 "pè se vicissim convertentis ostendit. Ho-
 "merus gubernatorem suum semel inducit
 "intuentem *Pleiadas*, quæ in australi re-
 "gione sunt; semel *Boötem* et *Arcton*,
 "quæ sunt in septentrionali polo." *Sa-
 turnal. lib. V. cap. 11*. Ubi in transitu no-
 tandum, quod apud *Virgilium* jam legimus,
 "*Arcturum, pluviasque Hyadas*;" legisse
Macrobius, "*Arcturum, Pliadasque, Hy-
 "ades, &c.*" Æn. III. 516.

Ver. 272. — ὄψε δύνοντα Βοώτην, "Αρκ-
 τον δ', &c.]

Sive est Arctophylax, sive est piger ille
 Boötes,
 Mergetur —

Ovid. Fast. lib. III. ver. 405.

— pigri farraca Boötæ.

Juvenal. Satyr. V. ver. 23.

— vetito se proluit Arctos

Æquore: præcipitat pigrum formido
 Boöten.

Claudian. de Rapt. Proserp. II. 189.

Καὶ τῶν ἄλλων δὲ τῶν κατὰ τὸν ἑρῶν ἄστρον,
 ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν "Ὀμήρου εἰχιν, φανερόν ἐστιν ἐξ
 αὐτῶν ποιήσκει "Πληϊάδας δ', "Τάδας τε, τὸ
 "τι σείνης Ὀρίωνος," καὶ τὴν "Αρκτον τὴν
 αἰεττοειδήν περὶ τὸν ἀειφανῆ πόλον τὸν βό-
 ρειον, καὶ διὰ τὸ μισθῶρον μὴ ἀπτομένην τῷ
 ὀρίζοντι, ὅτι ἐν ἴσῳ χρόνῳ ὃ τε μικρότατος
 κύκλος, ἐν ᾧ ἐστὶν Ἄρκτος, καὶ ὁ μέγιστος, ἐν ᾧ
 Ὀρίων, σείσεται, ἐν τῇ αὐτῇ κόσμῳ περιφερεῖ-
 καὶ τὸν βραδὺν δυνάμενον Βοώτην, ὅτι πολυχρόνιον
 ποιεῖται τὴν κατάδυσιν, ὥστε πιπτωκῶς δέσσει,
 ὥστε ὁρᾶν καταφέρεισθαι, καὶ συγκатаδύεσθαι
 τίτταρσι ζωδίοις, τῶν πάντων εἰς ὅλην νύκτα
 μεριζομένων ἐξ ζωδίων. Εἰ δὲ μὴ πάντα τὰ
 περὶ τῶν ἄστρον θεωρούμενα διεξῆλθιν, ὥς "Αρα-
 τος, ἢ ἄλλος τις, ἐχρὲν θαυμάζειν· ἐ γὰρ
 τῷτο προέκειτο αὐτῷ. *Dionys. Halicarn. περὶ
 τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 13*. Vide et infra ad
 ver. 275.

Ver. 273. — ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπὶ κλησιν
 καλέεσιν.]

Proxima sunt nobis plaustrì præbentia
 formam, [bent.

Et quæ præcipuum sidera frigus ha-

Ovid. de Ponto, lib. IV. Eleg. x. ver. 39.

Ibid. — ἄμαξαν.] Vide ad Il. α. 711.
 et 782.

Ver. 274. — καὶ τ' Ὀρίωνα δοκεύει.]
 Vide ad Il. ε'. 488.

Οἷη δ' ἄμμορος ἐςὶ λοετρῶν Ὀκεανοῖο. 275
 Τὴν γὰρ δὴ μιν ἄνωγε Καλυψώ, δια Δεάων,
 Ποντοπορευέμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
 Ἑπταδεκαῖδεκα μὲν πλέεν ἡματα ποντοπορεύων,
 Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκίοεντα
 Γαίης Φαιήκων, ὅθι τ' ἄγχισον πέλεν αὐτῶ. 280
 Εἶσατο δ', ὡς ὅτε ῥινὸν ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ.
 Τὸν δ' ἐξ Αἰθίοπων ἀνιὼν κρείων Ἐνοσίχθων,
 Τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὄρεων ἴδεν· εἶσατο γὰρ οἱ
 Πόντον ἐπιπλέων· ὁ δ' ἐχώσατο κηρόδι μᾶλλον.

Sola verò expers est lotionum Oceani.

Hanc enim eum jussit Calypso, nobilis dea,

Ponto-navigare ad sinistram manum habentem.

Septendecim quidem navigabat dies iter-faciens-mari,

Decimâ-octavâ verò apparuerunt montes umbrosi

Terræ Phæacum, quâ proximum erat illi :

Apparebat autem, veluti scutum in obscuro ponto.

Hunc verò ex Æthiōpibus reverfus potens Neptunus,

Procul ex Solymorum montibus conspexit ; visus enim est ei

Super pontum navigans ; ille verò iratus est ex-corde magis :

Ver. 275. Οἷη δ' ἄμμορος ἐςὶ λοετρῶν Ὀκεανοῖο.]

Arctos, Oceani metuentes æquore tingi.

Virg. Georgic. I. 246.

Pleiadasque, Hyadasque, immunemque æquoris Arcton.

Ovid. Metamorph. lib. XIII. 293.

Vide suprâ ad ver. 272. et ad Il. ε'. 489.

Ver. 276. — ἄνωγε.] Postulat Temporum ratio ut vox ἄνωγε sit vel ab Imperfecto, vel ab Aoristo, ἄνωγον, non à Perfecto ἄνωγα. Vide ad Il. ε'. 37. et δ'. 322.

Ver. 281. Εἶσατο δ', ὡς ὅτε ῥινὸν ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ.] Ἐνταῦθα δὲ οἱ μὲν, ῥινὸν εἶπον, ὁ ἐπὶ βύρσαν — ἵνα λίσσῃ, ὅτι ἰδοῦς βλέπειν ὡς ῥινὸν Ὀδυσσεύς, ἡγῶν ἀσπίδα, ἢ βύρσαν, ἀπλῶς περὶ μέσην τὴν θάλασσαν ἐφηπλωμένην. Ἐτι-ροὶ δὲ, γράφουσιν ἱρινόν, ὁ ἐπὶ καρπὸν ἀγρίας συκῆς· τὺτο δὲ ἱγγύς ἐστὶ γελοῖον —. Ἀρίσταρχος δὲ ἱρινὸν γράφει αὐτὴν τὴν συκὴν· ἵνα φαίνηται τηλόθεν ἡ νῆσος, ὡς καὶ τοιαύτη τις συκῆ. Φασὶ δὲ οἱ Παλαιοὶ — καὶ ὅτι ῥινὸν Ἰλλυριοὶ λέγουσι τὴν ἀχλὺν ἐφάνη γῶν τῷ Ὀδυσσεύϊ ὡς ἀχλὺς ἡ γῆ Eustath. Vera, ut opinor, prima interpretatio, quia sæpè apud Poëtam usurpatur vox ῥινὸς aut ῥινόν, semperque istâ significatione: at vox ἱρινόν nusquam occurrit.

Ver. 282. Τὸν δ' ἐξ Αἰθίοπων ἀνιὼν.]

Ecce autem Inachiis sese referebat ab Argis

Sæva Jovis conjux, aurâsque invec̃ta tenebat :

Et lætum Æneam, classemque ex æthere longè

Dardaniam Siculo prospexit ab usque Pachyno. Æn. VII. 286.

Ibid. — κρείων Ἐνοσίχθων.] Τῷ δ' ἀνελίσσθαι τὸ πνεῦμα ἐντὸς τῆς γῆς, τὴν θάλασσαν αἰτίαν εἶναι νομίζουσιν, ἐμφράσσασαν ἐνίοσι τὰς ἐς τὸ ἔξω διόδους· ἐπὶ δὲ, ὅτι ὑποχωρεῖται αὐτὴν, κατιρέπειν τῆς γῆς τινὰ μέρος. Καὶ τὺτο ὅν Ὀμήρος εἰδὼς, τὴν αἰτίαν τῶν σεισμῶν τῷ Ποσειδῶνι ἀνατίθησι, "Γαίόχρον" τε αὐτόν, καὶ "Ἐνοσίχθονα," προσαγορεύων. Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 13.

Ver. 283. Τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὄρεων.] Σόλυμα ὅση τῆς Πισιδίας. Schol. "Sunt hi populi inter Lyciam, et Pamphyliam. Aliis Pisidæ dicti postea feruntur." Benedict. Annotat. in Pindar. Olymp. Ode XIII. ver. 129. Vide Strabonem, Geograph. lib. I. cap. 39. 59. 60. al. 21. 34. item Herodotum, lib. I. cap. 173.

Ibid. — ἴδεν.] Al. εἶδεν. Quod verum perimit.

Ver. 284. — ἐπιπλέων.] Al. ἐπιπλώων.

Ibid. — ὁ δ' ἐχώσατο κηρόδι μᾶλλον· Κινήσας δὲ κάρη.]

— stetit acri fixa dolore ;

Tum quassans caput, hæc effudit pectore dicta. Æn. VII. 291.

Κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμὸν·

285

ᾧ πόποι, ἥ μάλα δὴ μετεβέλευσαν θεοὶ ἄλλως·

Ἄμφ' Ὀδυσῆϊ, ἐμῆο μετ' Αἰθιοπέσσιν ἑόντος·

Καὶ δὴ Φαιήκων γαίης σχεδὸν, ἔνθα οἱ αἶσα

Ἐκφυγέειν μέγα πῆρας οἷζυρος, ἥ μιν ἰκάνει·

Ἄλλ' ἔτι μὲν μιν φημὶ ἄδην ἐλάαν κακότητος.

290

ᾧς εἰπὼν, σύναγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον,

Χερσὶ τρίαιναν ἐλὰν· πάσας δ' ὀρόδυνεν ἀέλλας

Παντοίων ἀνέμων· σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε

Γαῖαν ὁμῶς καὶ πόντον· ὀρώρει δ' ἔρρανόθεν νύξ.

Σὺν δ' Εὐρος τε Νότος τ' ἔπεσε, Ζέφυρος τε θυσαῆς,

295

Quassansque caput ad suum dixit animum;

285

"Papa, profecto jam statuerunt dii aliter

"De Ulyssse, me apud Æthiopas absente:

"Et jam Phæacum terræ propere est, ubi ei fatale

"Effugere magnam metam ærumnarum, quæ ipsum occupant:

"Sed adhuc quidem ipsum puto abundè miseriarum subiturum."

290

Sic fatus collegit nubes, et turbavit pontum,

Manibus tridente sumpto; omnesque concitavit procellas

Omnigenorum ventorum; nubibusque operuit

Terram simul et pontum; ingruit autem à-cælo nox.

Unà verò Eurufque Notufque ruit, Zephyrufque vehemens,

295

Ver. 285. — προτὶ ὃν μυθήσατο θυμὸν.]

Sic adeò insilit, secumque ita corde volutatus. *Æn.* IV. 533.

Ver. 286. ᾧ πόποι, ἥ μάλα δὴ μετεβέλευσαν θεοὶ ἄλλως Ἄμφ' Ὀδυσῆϊ.]

Hæc secum: Mene incepto defistere victam,

Nec posse Italiâ Teucrorum avertere regem?

Quippè vetor fatis ——. *Æn.* I. 41.

Ver. 288. — γαίης σχεδὸν.] *Barnesius* de suo edidit, γαίῃ σχεδὸν. Nullâ idoneâ ratione.

Ver. 289. — πῆρας.] *Al.* πῆρας.

Ver. 290. — φημὶ ἄδην.] *Al.* φήμ' ἄδην.

Ibid. — ἄδην ἐλάαν κακότητ'·] *Κόρον* σχῆν τῆς κακίας. *Schol.*

Ὁὐ λήξω, πρὶν Τρῳᾶς ἄδην ἐλάσαι πολέμοιο. *Iliad.* τ'. 423.

Ver. 291. ᾧς εἰπὼν, σύναγεν νεφέλας.]

Hæc ubi dicta, cavum conversâ cuspide montem

Impulit in latus; ac venti velut agmine facto,

Quâ data porta, ruunt; et terras turbine perfliant.

Incubuerunt mari ——. *Æn.* I. 85.

Porro optimè de hoc loco observavit *Dionysius Halicarnassensis*, Poëtam res verbis,

grandes grandibus, tenues tenuibus pulcherrimè depingere. Χαρακτῆρες εἰσὶ τῶν λόγων, τὰ καλέμενα Πλάσματα, ὧν τὸ μὲν, ἄδρην, τὸ δ', ἰσχυρὸν ——. Τὸ μὲν ἄδρην ἔν πλάσμα ἐπείνο ἐστὶ, τὸ δ' τῇ τῶν λήξεων καὶ τῇ τῶν νοημάτων κατασκευῇ μεγάλας ἔχον ἐμφάσεις· οἷον ἐστὶν, "ᾧς εἰπὼν, σύναγεν νεφέλας ἔσθ'." Περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 9. Vide ad *Il.* ζ'. 466. Cæterum in hæc tempestatis descriptione *Virgilium Homero* longè superiorem contendit *Scaliger*, *Poëtic. lib.* V. cap. 3.

Ver. 293. — σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε Γαῖαν ὁμῶς καὶ πόντον.]

Σὺν δ' ἔχεν νεφέλας τε καὶ ἔρρα· πᾶσα δ' ὑπερθε

Νύξ ἐχούτῃ περὶ γαῖαν ἐπὶ χλυσεν δὲ θάλασσαν. *Quintus Calaber*, παραλειπομένων Ὁμηρικῶν, *lib.* XIV. v. 460.

Eripiunt subito nubes cælumque diemque Teucrorum ex oculis; ponto nox incubat atra. *Æn.* I. 92.

Involvere diem nimbi, et nox humida cælum

Abstulit ——. *III.* 198.

Olli cæruleus supra caput astitit imber, Noctem hyememque ferens, et inhorruit unda tenebris. *V.* 11.

Ver. 295. Σὺν δ' Εὐρος τε Νότος τ' ἔπεσε.]

Unà Eurufque Notufque ruunt, creberque procellis

Καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
 Καὶ τότε Ὀδυσσεύς λυτο γένατα καὶ φίλον ἦτορ.
 Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμὸν.
 ὦ μοι ἐγὼ δειλὸς, τί νῦ μοι μήκιστα γένηται;
 Δείδω, μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν,
 ἥ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰδέσθαι,
 Ἄλγ' ἀναπλήσων τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
 Οἷοισιν νεφέεσσι περιέφευε ἔρανον εὐρὺν
 Ζεὺς, ἐτάραξε δὲ πόντον· ἐπισπέρχουσι δ' ἄελλαι
 Παντοίων ἀνέμων· νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὀλεθρος.
 Τρεῖς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, οἳ τότε ὄλοντο

300

305

Et Boreas ferenus, ingentem fluctum provolvens.

Et tunc Ulyssis soluta sunt genua et charum cor:

Ingemiscensque dixit ad suum magnum animum;

"Heu me miserum, quid me tandem fiet?"

"Vereor, ne jam omnia dea vera dixerit;

300

"Quæ me dicebat in mari, priusquam in patriam terram pervenissem,

"Dolores impleturum esse: ea sanè nunc omnia perficiuntur.

"Qualibus nubibus obtegit cælum latum

"Jupiter, turbavitque mare; ingruunt verò procellæ

"Omnigenorum ventorum: nunc mihi certum grave exitium.

305

"Ter beati Danai et quater, qui tunc perierunt

Africus: et vastos volvunt ad littora
 fluctus. *Æn.* I. 89.

Ibid. — ἐπισει. *Al.* ἐπισπον.

Ibid. — δυσας. Δύσπινος· ἢ ἀπὸ δυσ-
 μῶν πνέων. *Schol.*

Ver. 296. — Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα
 κῦμα κυλίνδων.]

Continuò venti volvunt mare; magna-
 que surgunt

Æquora —. *Æn.* III. 196.

Ἰστίον δὲ, ὅ,τι τε-πᾶσι δῆλον, οἰκίον εἶναι
 ἀνέμων βορέα τὸ κυλίνειν κῦμα, κατὰ Νότον τὸ
 ὤθειν. *Eustath.* Βορέας μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς
 Ἄρκτου πνέων μετέωρος, "μέγα κῦμα κυ-
 λίνδου." Τὴν γὰρ ἀπὸ τῆς μεταρσίας φορέων
 ἐπὶ τὸ ταπεινότερον, ἐκ μίως λίξεως κατεκύ-
 λισεν ὁ εἶχος. Τέμπυαλιν δὲ ἐπὶ τῆς Νότου
 πνέοντος ἀπὸ τῶν κάτω τόπων ἰσθρήσειν,
 "Ἐνθα Νότος μέγα κῦμα ποτὶ σπαιὸν ῥίον
 ὤθει." τὴν ἀπὸ τῆς ταπεινότητος κίνησιν εἰς
 τὸ μετώρον ἀνακυλίνει. *Heraclid. Pontic.* Si-
 militèr et *Dionysius Halicarnassensis*: Ἠπίσ-
 τατο δὲ (inquit) κακίῳ, ["Ὀμηρ.,"] ὅτι
 Βόρειος πόλος ὑπὲρ γῆν ἐστὶ μετώρος, ὡς καὶ
 ἡμᾶς τὴς ἐν τῷ κλίματι τέτρω κατοικούντας· ὁ
 δὲ Νότιος, ἐκ τῆς ἐναντίας βαλὺς ὤθειν ἐπὶ μὲν
 τῷ Βορείῳ φασί, "Καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης,
 "μέγα κῦμα κυλίνδων." τὴν ἀνωθεν ἐμπύπυσαν
 φορέων τῷ ἀνέμῳ ἐμφαίνει. Τῷ δὲ "ὤθει" [su-
 præ γ'. 295.] τὴν ἀπὸ τῆς κοιλοτέρου πρὸς τὸ
 ἀνωτέρου βίαν. Περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, §
 13. Vide suprà ad γ'. 295.

Ibid. — αἰθρηγενέτης.] Αἰθρίαν καὶ εὐδίαν
 ποιῶν ἢ αἰθρον ποιῶν, ὃ ἐστὶ πάγον. *Schol.*
 Αἰθρηγενέτην τὸν βορέαν ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ, ἥγυν
 αἰθρον ποιῶντα κατὰ τὰς Παλαιὰς τατέσι,
 ψύχους, παγετὸν· ὅς καὶ νύκτα ἐπάγει πηγυ-
 λίδα, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα πε [infra ζ'. 475.
 476.] ἐρεῖ ὁ Ποιητής. *Eustath.* ad ver. 268.
hujus libri.

Ver. 297. Καὶ τότε Ὀδυσσεύς λυτο γένατα.]

Exemplò *Æneæ* solvuntur frigore mem-
 bra. *Æn.* I. 96.

Ibid. et ver. 406. — λυτο.] Vide ad II.
 φ'. 114. et ὡ. I.

Ver. 299. — τί νῦ μοι μήκιστα γένηται.]

Τίνα μοι τῶτων δύναται γινέσθαι μείζονα κακὸν;
 Τινὲς δὲ διὰ τῆς γράφουσιν, ἢ ἡ μήκιστα,
 ἀντὶ τῆς, τίς μοι γένηται μηχανή; Οἱ δὲ, τί
 νῦν; πῶς; ὡς κακί, [*Iliad* χ'. 431.] "Τί
 "νυ βείομαι;" πῶς μοι τῶτων δύναται μείζον
 γινέσθαι κακὸν; *Schol.* Ubi *Scholias* vide-
 tur legisse, "τίνα μοι μήκιστα γένηται;"
 Servatâ autem vulgatâ lectione, satis per-
 spicua videtur sententia.

Ver. 302. — ἀναπλήσειν.] *Al.* ἀνατλή-
 σειν.

Ver. 305. — νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὀλεθρος.]
 Vide suprà ad α. 11.

Ver. 306. Τρεῖς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις.]

O terque quaterque beati,
 Quis ante ora patrum, Trojæ sub mœ-
 nibus altis,

Contigit oppetere —. *Æn.* I. 98.

Τροίη ἐν εὐρείῃ, χάριν Ἀτρεΐδῃσι φέροντες.

Ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν

Ἡματι τῷ, ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δῶρα

Τρῶες ἐπέρριψαν περὶ Πηλεΐωνι θανόντι.

310

Τῷ κ' ἔλαχον κτερέων, καὶ μευ κλέος ἦγον Ἀχαιοί·

Νῦν δὲ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἴμαρτο ἀλῶναι.

Ὡς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κύμα κατ' ἄκρης,

Δαινὸν ἐπεσσύμενον, περὶ δὲ σχεδὴν ἐλέλιξεν.

Τῆλε δ' ἀπὸ σχεδῆς αὐτὸς πείσει· πηδάλιον δὲ

315

Ἐκ χειρῶν προέηκε· μέσον δὲ οἱ ἴσον ἔαξε

Δαινὴ μισγομένην ἀνέμων ἐλθῆσα δύελλα.

Τηλεῖ δὲ σπεῖρον καὶ ἐπίκριον ἔμπεσε πόντῳ·

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν χρόνον· εἰδὲ δυνάσθη

“Trojā in latā, Atridis gratificantes.

“Utinam ego mortuus fuisset, et fatum obisset,

“Die illo, quandō mihi plurimi æratas hastas

“Trojani injecerunt circa Achillem mortuum.

310

“Tum fortitus-esset parentalia, et meam gloriam celebrāssent Achivi :

“Nunc verò me tristi morte destinatum est perire.

Sic utique ipsum locutum pepulit ingens fluctus à vertice,

Horrendum irruens, circumque egit ratem.

Longè verò à rate ipse excidit; clavum autem

315

E manibus dimisit, medium verò malum ei fregit

Horrenda commixtorum ventorum irruens procella.

Longè autem velum et antenna inciderunt ponto :

Ipsum verò sub-aquā detinuit longo tempore; neque potuit is

Similitèr apud Senecam ;

O ter quaterque prospero fato dati,

Quos hausit Ὑc. Hippolyt. ver. 691.

Item Oraculum apud Pausaniam ;

Τρισμάκαρες κύνιοι καὶ τετράκις ἄνδρες θσονῆαι.

Achaica, lib. VII. cap. 5.

Πάντων δὲ ἄριστος Κορίνθιος παῖς αἰχμάλωτος,

ἔτε ἡ πόλις ἀπώλειτο, καὶ Μόμμιος ἐκ τῶν ἱλευθέ-

ρων τὸς ἐπισταμένους γράμματα παιδάς εὐθυσκο-

πῶν ἐκέλευσε γράψαι εἶχον, ἔγραψε, “Τρεῖς

“μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, οἱ τότε ὄλοντο.”

Καὶ γὰρ παθεῖν τὸ τὸν Μόμμιον, φασὶ, καὶ δα-

κρύσαι, καὶ πάντας ἀφῆναι ἱλευθέρους τὸς τῶν

παιδὶ προσήκοντας. Plutarch. Symptotic. Lib.

IX. Probl. I.

Ibid. Τοῖς μάκαρες.] Τῆς ὑπερβολῆς τῆς τοι-

αύτης συνήθως πᾶσιν ἔστι, τρισμακαρίως καὶ τρι-

σαθλίως λεγόντων. Καὶ ὁ Ποιητὴς “Τρισμά-

καρες Δαναοὶ —.” Καὶ (Iliad. 9. 488.)

“Ἀσπασίη, τρίλλιστος —.” Strabo,

Geograph. lib. I. pag. 75. al. 44.

Ver. 308. Ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον θανέειν.] Al.

Καὶ δὴ ἔγωγ'.

— mene Iliacis occumbere cam-
pis

Non potuisse? — Aen. I. 101.

Ver. 309. Ἡματι τῷ, ὅτε μοι.]

Temporis illius; quo Graiūm murus A-
chilles

Procubuit: —

Ovid. Metam. lib. XIII. ver. 281.

Vide suprā ad γ'. 109.

Ver. 313. — κατ' ἄκρης.] Κατὰ κεφαλῆς·

ἢ ἀντὶ τοῦ ὅλον· καὶ γὰρ, κατ' ἄκρας πόλιν ἐλεῖν,

φαμὲν. Schol. Vide ad II. π'. 548.

Ver. 314. 315. 324. 338. 343. —

σχεδὴν — σχεδῆς — σχεδῆν.] Vide

suprā ad ver. 33.

Ver. 317. Δαινὴ μισγομένην Ὑc.] Vide ad

II. 8. 452. et 455.

Ver. 318. Τηλεῖ δὲ σπεῖρον καὶ ἐπίκριον ἔμπε-

σε πόντῳ.]

Arma virūm, tabulaeque, et Troia gaza

per undas. Aen. I. 123.

Ibid. — ἐπίκριον.] Vide suprā ad ver.

254.

Αἶψα μάλ' ἀνσχεθέειν, μεγάλας ὑπὸ κύματος ὀρμῆς· 320
 Εἴματα γὰρ ῥ' ἐβάρυνε, τὰ οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
 'Οψὲ δὲ δὴ ῥ' ἀνέδου, σώματος δ' ἐξέπτυσεν ἄλμην
 Ήικρην, ἣ οἱ πολλὰ ἀπὸ κρατὸς κελάρυζεν.
 'Αλλ' εἰδ' ὥς σχεδὴς ἐπελήθετο, τερόμενος περ,
 'Αλλὰ μεθορμηθεὶς ἐν κύμασιν, ἐλλάβετ' αὐτῆς· 325
 'Εν μέσση δὲ κάβιζε, τέλος θανάτῃς ἀλεείνων.
 Τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα.
 'Ως δ' ὅτ' ὀπαρινὸς Βορέης φορέησιν ἀκάνθας
 'Αμπεδίον, πυκινὰ δὲ πρὸς ἀλλήλησιν ἔχονται·
 'Ως τὴν ἀμπέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα. 330
 'Αλλοτε μὲν τε Νότος Βορρῆ προβάλεσκε φέρεσθαι,
 'Αλλοτε δ' αὖτ' Εὖρος Ζεφύρῳ εἴξασκε διώκειν.
 Τὸν δὲ ἴδεν Κάδμει θυγάτηρ, καλλίσφυρος Ἰνώ,
 Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἦν βροτὸς αὐδήεσσα,

Cito admodum emergere, magni sub fluctus impetu :

320

Vastes enim gravabant, quas illi praeberat nobilissima Calypso.

Serò verò tandem emerfit, et ex ore vomuit falsuginem

Amaram, quæ ei multa à capite defluebat.

Sed neque sic ratis oblitus est, tametsi afflictus,

Sed impetu-facto in fluctibus, apprehendit eam :

325

In medio autem sedebat, finem mortis evitans.

Hanc autem ferebat ingens fluctus per undarum-impetum huc atque illuc.

Ut verò cum autumnalis Boreas fert spinas

Per campum, densæ autem invicem cohærent :

Sic illam per mare venti ferebant huc atque illuc.

330

Interdum quidem Notus Boreæ objectavit ferendum ;

Interdum verò rursus Eurus Zephyro cessit, ut persequeretur.

Hunc autem vidit Cadmi filia, pulchra-talos Ino,

Leucothea, quæ antè quidem erat mortalis vocalis ;

Ver. 321. 322. — ῥ'.] *Ut fit* —.

Ver. 322. 'Οψὲ δὲ δὴ ῥ' ἀνέδου, σώματος δ' ἐξέπτυσεν ἄλμην.]

At gravis ut fundo vix tandem redditus imo est [Menætes ;

Jam senior, madidâque fluens in veste Summa petit scopuli, siccâque in rupe refedit.

Illum et labentem Teucri et risere tantem ;

Et falsos rident revomentem pectore fluctus. *Æn. V. 178.*

Ver. 323. — πολλή.] *Al. πολλὴν.*

Ibid. — κελάρυζεν.] Τὸ δὲ κελάρυζεν, ἀνομασποποίησηται, ἥχον δηλὸν ὑγρῷ ἡρέμα βοιζῶντος ἐν τῷ καταρρίψειν. *Eustath.* Vide infra ad l. 394. Cæterum Vulgati hoc in loco habent κελάρυσεν. *Barneſius* autem ex *Ed. Vett.* edidit κελάρυζεν atque ita legit *Eustathius*.

Ver. 328. — ὀπαρινός.] Vide ad II. l. 5.

Ver. 329. 330. 'Αμπεδίον — ἀμπέλαγος.] Ita *Barneſius*. Vulgg. 'Αν πεδίον — ἀν πέλαγος. Vide ad II. π'. 106.

Ver. 333. Τὸν δὲ ἴδεν.] *Al. Τὸν δ' εἶδεν.*

Ver. 334. — ἣ πρὶν μὲν ἦν βροτὸς αὐδήεσσα.] "Ἦτοι διαβόητος διὰ τὰ συμβάντα· ἢ ἐπεὶ οἱ ἄνθρωποι φωνήντες πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα. Αὐδήεσσα, (*Barneſius* edidit *Ποῖν ὑδήεσσα* legendum fortè "Ἡ ὑδήεσσα") ἢ ἐπίγειος ποτὶ. *Schol.* Αὐδήεσσα δὲ, ἢ ἡ διαβόητος κατὰ τὴν Παλαιάν, ὃ ἐστὶ ἀοίδιμος, διὰ τὰ ἐπ' αὐτῇ συμβάντα· ἢ ἡ ἐνδοξος, εὐγενὴς γὰρ ἢ, κατὰ Ἀριστοφάνην, ἡ χρωμένη ἀνθρωπίνῃ φωνῇ· ἔτω γὰρ αὐδήεντι καὶ ἄνθρωποι πρὸς διαβολὴν τῶν λοιπῶν ζώων. Γράφεται δὲ καὶ ὑδήεσσα, τατίειν ἐπίγειος· νύμφη γὰρ ἦν, καὶ ἐκ τῶν ἑραινῶν. *Eustath.* Atque hanc posteriore lectionem probare videtur *Barneſius* : "Quum," inquit, "neque

Νῦν δ' ἄλως ἐν πελάγεσσι θεῶν ἐξέμμορε τιμῆς·

335

Ἡ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐλέησεν ἀλάμενον, ἄλγέ' ἔχοντα·

Αἰδυίη δ' εἰκυῖα ποτῇ ἀνεδύσατο λίμνης·

Ἴζε δ' ἐπὶ σχεδίνης πολυδέσμῃ, εἶπε τε μῦθον·

Κάμμορε, τίπτε τοι ὦδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων

᾽Ωδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει;

340

Οὐ μὲν δὴ σε καταφθίσει, μάλα περ μενεαίνων.

Ἀλλὰ μάλ' ὦδ' ἔρξαι, (δοκίμους δὲ μοι ἐκ ἀπινύσσειν,)

Εἴματα ταῦτ' ἀποδὺς, σχεδὴν ἀνέμοισι φέρεσθαι

Κάλλιπ'· ἀτὰρ χεῖρεσσι νέων, ἐπιμαίεο νόσῃ

Γαίης Φαιήκων, ὅδι τοι μοῖρ' ἐστὶν ἀλύξαι.

345

Τῇ δὲ τόδε κρήδεμνον ὑπὸ σέρενοιο τάνυσσαι

Nunc verò maris in fluctibus deorum fortita-erat honorem:

335

Hæc Ulysses miserata est vagantem, dolores habentem:

Mergo verò assimilata volatu emerfit è gurgite;

Seditque in rate multis-vinculis-aptâ, et locuta est;

"Infelix, quid tibi sic Neptunus terræ-quassator

"Iratus est vehementer, quòd tibi mala multa struat?

340

"Nequaquam quidem te perdet, licet valdè cupiens.

"Sed omninò sic fac, (videris autem mihi non desipere,)

"Vestibus istis exutis, ratem ventis ferendam

"Relinque; at manibus natans quære reditum

"Ad-terram Phæacum, ubi tibi fatale est effugere.

345

"Accipe autem hanc vittam, et sub pectore extendas

"θεὸς ἴσα, αὐδῆς ἐκτελείετο, ut mox vide-
 "bimus, suspicor hoc certè loco legendum,
 "αὐδῆσσα, quam vocem Br. Schol. per τὸ
 "ἐπίγειος exponunt. Hæc fanè Lectio sem-
 "per inter Var. Lect. numeratur, quoties
 "in Textu αὐδῆσσα legitur; et ubi de Deâ
 "inferiori dicitur, ut de Circe, Calypsone,
 "et hæc Leucothea, videtur ideò dici; quòd
 "hæc Deæ non utique Cælestes essent, verùm
 "Terrestres, aut certè sublunares: quare α-
 "ὐδῆσσα non est hîc prorsus nihili habenda.
 "Vox enim αὐδῆσσα æquè ad Cæ-
 "lestes Deas refertur; quod semel hîc mo-
 "neo: est αὐδῆς, qui humanâ voce præditus,
 "articulatè loquitur, ut ζ'. ver. 125. Item
 "Canorus, ut Hesiod. Μυσάων, αἶ τ' ἄνδρα
 "πολυφραδίοντα τιθεῖσι, Θέσπιον, αὐδῆντα."
 Ita ille. Observandum tamen, si hoc in
 loco legas αὐδῆσσα, nequaquàm istâ ratione
 Leucotheam à Diis Cælestibus distingui; uti
 voluisse videntur Eustathius et Barnesius:
 non enim eam θεῶν αὐδῆσσαν sive αὐδῆσσαν
 hîc appellat Poëta, sed olim βρότον αὐδῆσ-
 σαν sive αὐδῆσσαν fuisse dicit. Quin et pro
 vulgatâ lectione facit versus ab ipso Bar-
 nesio citatus, Odyss. ζ'. 125.

Ἡ νῦν πᾶν ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδὸν αὐδῆντων.

Mem Iliad. τ'. 407.

Vol. I.

Αὐδῆντα δ' ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.

At vox αὐδῆς nusquam apud Homerum oc-
 currit. Vide infra ad κ'. 136. et μ'. 449.

Ver. 335. — θεῶν ἐξέμμορε τιμῆς.]
 Barnesius edidit θεῶν ἐξέμμορε τιμῆς. Quod
 et præfert Henricus Stephanus. Sed præ-
 stat, ut opinor, vulgata lectio.

Ver. 336. "Ἡ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐλέησεν.]

Sollertique viro, laceræ quem fracta tē-
 nentem

Membra ratis, Semeles est miserata
 foror. Ovid. Ibis, ver. 277.

Ver. 337. & 353. Αἰδυίη δ' εἰκυῖα.] Αἰδυῖα
 δὲ, εἶδος ὁρνέας θαλασσίας. Schol.

Ibid. — ποτῇ.] Al. ποτῆν.

Ver. 338. Ἴζε δ' ἐπὶ σχεδίνης πολυδέσμῃ,
 εἶπε τε μῦθον.] Al. "Ἴζε δ' ἐπὶ σχεδίνης, καὶ
 μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.

Ver. 341. — καταφθίσει.] Vide ad Il.
 β'. 43. et 833.

Ver. 342. — ἔρξαι.] Al. ἔρξον.

Ibid. — ἐκ ἀπινύσσειν.] Οὐκ εἶναι ἀπύ-
 νητος. Schol.

Ver. 346. Τῇ δὲ τόδε κρήδεμνον.] Vide ad
 Il. ζ'. 219.

Ibid. — σέρενοιο.] Al. σέρενας.

"Αμβροτον· ἔδεν τοι παδείαν δέος, ἐδ' ἀπολέσθαι.
 Αὐτὰρ ἐπὴν χεῖρεσσιν ἐφάψεται ἠπείροιο,
 "Αψ ἀποδυσάμενος βαλέειν εἰς οἶνοπα πόντον,
 Πολλὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τραπέσθαι. 350
 "Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν·
 Αὐτὴ δ' αἶψ' εἰς πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα,
 Αἰδυίῃ εἰκυῖα· μέλαν δὲ ἐκῦμα κάλυψεν.
 Αὐτὰρ ὁ μερμήριζε πολὺτλας· δῖος Ὀδυσσεύς,
 "Οχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμὸν· 355
 "ὦ μοι ἐγὼ, μή τις μοι ὑφαίνησιν θόλον ἄλλον
 "Αθανάτων, ὅτε με σχεδὴς ἀποῖναι ἀνώγει.
 "Αλλὰ μάλ' ἔγω πείσομ'· ἐπεὶ ἐκὰς ὀφθαλμοῖσι
 Γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην, ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι.
 "Αλλὰ μάλ' ὦδ' ἔρξω, δοκέει δὲ μοι εἶναι ἄριστον· 360
 "Οφρ' ἂν μὲν κεν δέξαιτ' ἐν ἀρμονίῃσιν ἀρήρη,
 Τόφρ' αὐτῷ μενέω καὶ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
 Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ μοι σχεδὴν διὰ κῦμα τινάξῃ,
 Νήξομ'· ἐπεὶ ἔμην τι πάρα προνοῆσαι ἄμεινον.

"Immortalem: haud tibi imendum nequid patiaris, aut peras.

"At postquam manibus contigeris littus,

"Rursus exuens projice in nigrum pontum,

"Longè à continente, ipse autem seorsum te-avertas."

350

Sic utique locuta dea vittam dedit:

Ipsa verò rursus pontum ingressa est fluctuantem,

Mergo assimolata: niger verò ipsam fluctus obtexit.

Caterum deliberavit patiens nobilis Ulysses,

Ingemiscensque dixit ad suum magnum animum;

355

"Heu mihi, nè quis mihi struat dolum alium

"Immortalium, quando me à rate discedere jubet.

"Sed omnino nondum parebo; quoniam procul oculis

"Terram ego vidi, ubi mihi dixit effugium esse.

"Sed omnino sic faciam, videtur verò mihi esse optimum;

360

"Quamdiu quidem ligna in compagibus cohaeserint,

"Tandiu hic manebo et sustinebo dolores patiens:

"At postquam mihi ratem fluctus discusserit,

"Natabo; quandoquidem nihil adest prospectu melius."

Ver. 349. — ἀποδυσάμενος.] Similiter-
 que ver. 350. τραπέσθαι ver. 384. Παύσα-
 θαι et ver. 391. ἰταύσατο. Vide infra ad
 ver. 491. et ad i. 296.

Ver. 350. — αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τρα-
 πέσθαι.] Αὐτὸν ἀπὸ νόσφι τραπέντα, ὃ ἐστὶν
 ἑμπάλιν βλέποντα· ὃ δ' ἐπὶ τῇσει ἐκείνῳ, κατὰ
 τὴν παρατήρησιν, ἐν τοῖς ἐξῆς. Eustath. At in-
 fra ver. 460. ubi vittam dimittit Ulysses,
 nullam ejusmodi caeremoniam observasse
 memoratur.

Ver. 356. — ἄλλον.] Al. ἄλλος. Al.
 αὐτί.

Ver. 359. — φύξιμον.] Al. φιύξιμον.
 Vide ad II. ζ'. 488.

Ver. 361. "Οφρ' ἂν μὲν κεν.] Legendum
 fortasse "Οφρ' ἂν μοι μὲν. Alioqui alterutra
 vocularum, ἂν, κεν, omnino videtur super-
 vacanea.

Ibid. — ἀρμονίῃσιν.] Vide supra ad
 ver. 248.

- Ἔως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 365
 Ὄρσε δ' ἐπὶ μέγα κῦμα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
 Δεινὸν τ', ἀργαλέον τε, κατηρεφές· ἤλασε δ' αὐτόν.
 Ὡς δ' ἄνεμος ζαῆς ἥϊων θημῶνα τινάξῃ
 Καρφαλέων, τὰ μὲν ἄρ τε διεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλη·
 Ὡς τῆς δέσρατα μακρὰ διεσκέδασ'· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 370
 Ἀμφ' ἐνὶ δέσρατι βαῖνε, κέληθ' ὥς ἵππον ἐλαύνων·
 Εἴματα δ' ἐξαπέδυνε, τὰ οἱ πῶρε δῖα Καλυψὼ·
 Αὐτίκα δὲ κρήδεμνον ὑπὸ σέροιο τάνυσσεν.
 Αὐτὸς δὲ πρηγὴς ἀλὶ κάππεσε, χεῖρε πετάσσας,
 Νηχέμεναι μεμαῶς· ἴδε δὲ κρείων Ἐνοσίχθων, 375
 Κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὄν μυθήσατο θυμόν·
 Οὔτω νῦν κακὰ πολλὰ παδὼν ἀλόω κατὰ πόντον,
 Εἰσόκεν ἀνθρώποισι διοτρεφέεσσι μιγείης·
 Ἄλλ' ἔδ' ὥς σε ἑολπα ὀνόσσεσθαι κακότητος.

Dum ille hæc cogitabat in mente et in animo, 365
 Immisit utique ingentem fluctum Neptunus terræ-quassator,
 Horrendumque, gravemque, excelsum; impulit autem ipsum.
 Ut verò cùm ventus vehementer-spirans palearum acervum dissipet
 Aridarum, quas quidem dispergat aliàs aliò;
 Sic ipse tabulata longa disperfit; verum Ulysses 370
 In unum lignum conscendebat, celetem ut equum impellens:
 Vestes verò exuit, quas ei præbuit nobilissima Calypso;
 Statimque vittam sub pectus extendit.
 Ipse autem pronus in mare cecidit, manibus extensis,
 Natare paratus; vidit verò potens rex Neptunus, 375
 Quassansque caput ad suum locutus est animum;
 "Sic nunc mala plurima passus erra per mare,
 "Donec hominibus Jovis-alumnis interfis:
 "Sed neque sic te spero parvi-pensurum malum."

Ver. 365. Ἔως ὃ.] Vide ad II. ὁ. 539.
 Ibid. — κατὰ φρένα ἔ κατὰ θυμόν.] Al.
 κατὰ φρένα διὸς Ὀδυσσεύς.
 Ver. 366. Ὄρσε δ' ἐπὶ μέγα κῦμα.] Bar-
 nesius ex conjecturâ edidit Ὄρσεν ἐπὶ· quod
 alioqui "τὸ, δὲ, παρίλκει." Sed vide ad II.
 ὁ. 57. et ἑ. 439.
 Ibid. et suprâ ver. 339. — ἐνοσίχθων.]
 Vide suprâ ad ver. 282.
 Ver. 367. — κατηρεφές.] Ἵψηλόν, ἐπι-
 τεγασμένον ἔ κατακάλυψαν αὐτόν. Schol.
 Ver. 368. — ἥϊων.] Ἀχρύων. Schol.
 Cæterum pronuntiandum ἥων, duabus syl-
 labis, monet Barnesius. Sed et corripi po-
 test istud η propter sequentem vocalem.
 Vide ad II. ὁ. 24.
 Ibid. — τινάξῃ.] Al. τινάξει.
 Ver. 371. — κέληθ' ὥς ἵππον ἐλαύνων.]
 Ὡς κέληθ, ὅ ἐστιν ὁ ἄζευκτος ἵππος. Schol. Κί-

λητα δὲ ἵππον λέγει, τὸν ἄζευγα, τὸν καταμά-
 νας ἐλαυνόμενον. Eustath.

Ver. 375. — ἴδε δὲ κρείων Ἐνοσίχθων.]

— sensit Neptunus —
 — et alto

Prospiciens, summâ placidum caput ex-
 tulit undâ:

Disjectam Æneæ toto videt æquore clas-
 sem. Æn. I. 129. 130.

Ver. 376. Κινήσας δὲ κάρη.]

Ille caput quassans —. Æn. XII. 894.

Vide et suprâ ad ver. 284. 285.

Ver. 379. — ἑολπα.] Vide ad II. ὁ.
 186. et ν. 736.

Ibid. — ὀνόσσεσθαι κακότητος.] Ἔστ'
 ὅ, ὀνόσσεσθαι κακότητος, τὸ ἐξευτελίσαι τῇς
 κακώσιν. Eustathius.

- "Ως ἄρα φωνήσας, ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους· 380
 "Ἰκετο δ' εἰς Αἶγας, ὅθι οἱ κλυτὰ δῶματ' ἔασιν.
 Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κέρη Διὸς, ἄλλ' ἐνόησεν·
 "Ἦτοι τῶν ἄλλων ἀνέμων κατέδθησε κελεύθερος,
 Παύσασθαι δ' ἐκέλευσε καὶ εὐνηθῆναι ἅπαντας·
 "Ωρσε δ' ἐπὶ κραιπνὸν Βορέην, πρὸ δὲ κύματ' ἔαξεν, 385
 "Ἐως ὅγε Φαιήκεσσι Φιληρέτμοισι μιγείη
 Διογενὴς Ὀδυσσεύς, θάνατον κ' κῆρας ἀλύξας.
 "Ἐνθα δύο νύκτας, δύο δ' ἡμέματα κύματι πηγῷ
 Πλάζετο· πολλὰ δὲ οἱ κραδίη προτιόσσειτ' ὀλεθρον·
 "Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμᾶς εὐπλόκαμος τέλεσ' ἦώς, 390
 Καὶ τότε ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
 "Ἐπλετο νηνεμίη· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν εἴσιδε γαῖαν,
 "Ὅξ' ὃ μάλα προῖδ' ὄν, μέγας ὑπὸ κύματος ἄρδεις.

Sic utique locutus impulit pulchros-jubis equos;
 Pervenitque ad Ægas, ubi ei inclytæ ædes sunt.
 Cæterum Pallas, filia Jovis, aliud cogitavit;
 Aliorum quidem ventorum obstruxit vias;
 Quiescereque jussit, et consopitos-esse omnes:
 Incitavit autem velocem Boream, fluctusque præfregit,
 Donec ipse Phæacibus remigii-studiosis misceretur 385
 Inclytus Ulysses, mortem et fatum elapsus.
 Hic duas noctes, duosque dies in fluctu vasto
 Errabat: sæpè verò ei cor præfagiebat mortem.
 Sed quando jam tertiam diem comas-pulchra complevit aurora,
 Et tum deindè ventus quidem quievit, atque serenitas 390
 Erat tranquilla; ipse verò deindè propè conspexit terram,
 Acutè admodum prospiciens, magno à fluctu levatus.

Ver. 381. — Αἶγας.] Πόλιν τῆς Ἀ-
 χαΐας· οἱ δὲ νῆσον πρὸ τῆς Ἐυβοίας, ἱερὰν Πο-
 σεϊδῶνος. Schol.

Ver. 385. "Ωρσε δ' ἐπὶ κραιπνὸν Βορέην.]
 Vide suprā ad ver. 296.

Ibid. — κύματ' ἔαξεν.] Dionysius Ha-
 licarnassensis, περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, §
 13. citat κύματα ἔαξεν.

Ver. 386. "Ἐως ὅγε.] Similiterque infrā
 ver. 424. "Ἐως ὅ ταῦθ'. Vide ad Il. 6. 539.
 Al. "Ἐως ὅδε.

Ver. 388. — δύο δ' ἡμέματα.] Al. δύο τ'
 ἡμέματα.

Ibid. — κύματι πηγῷ.] Οἱ μὲν γλωσ-
 σογράφοι, μέλαν κ' ἰσχυρὴν τινὲς δὲ γαλή-
 ναιαν κρίουσιν δι' εὐπαγίει κ' εὐτραφεί κ' εὐμε-
 γέλει. Schol.

Ver. 389. — πολλὰ δὲ οἱ κραδίη προτι-
 όσσειτ' ὀλεθρον.]

Præsentemque viris intentant omnia
 mortem. Æn. I. 91.

Ibid. — προτιόσσειτ'.] Vide infrā ad §. 219.

Ver. 390. 392. "Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμᾶς
 — σχεδὸν εἴσιδε γαῖαν.]

Tres adeò incertos cæcâ caligine soles
 Erramus pelago, totidem sine-fidere noc-
 tes. [tandem]

Quarto terra die primùm se attollere
 Visa, aperire procul montes, ac volvere
 fumum. Æn. III. 203.

Tres Notus hibernas immensa per æ-
 quora noctes

Vexit me violentus aquâ; vix lumine
 quarto

Prospexi Italiam ———. VI. 355.

Ver. 391. — γαλήνη ἔπλετο νηνεμίη.]
 Τὸ δὲ, "γαλήνη ἔπλετο νηνεμίη," ἔχ' ἀπλῶς
 φράζεται, ἀλλὰ πρὸς ἀκριβείαν διττὴ γὰρ ἡ
 γαλήνη ἢ μὲν, τὸ καταφορεσθῆναι τὰ κύματα
 τέλειον, ὅπως ἔτσι γέγονεν ἢ δὲ, τὸ παύσασθαι
 τὸν ἄνεμον, ὃ νῦν γέγονε· κύματα γὰρ ἔτι αἶρον-
 ται. Eustath.

Ver. 393. Ὅξ' ὃ μάλα προῖδ' ὄν.] Αὐτὴ (ᾧψις)
 μεταφρασθεῖσα εἶδε τὰ κινουμένα πρότερον.

'Ως δ' ὅταν ἀσπάσιος βίος παίδεσσι φανείη
 Πατὴρ, ὃς ἐν νόσῳ κῆται κρατέρ' ἄλγεα πάσγων,
 Διὸν τηκόμενος, συγερὸς δὲ οἱ ἔχραε δαίμων,
 'Ασπασίον δ' ἄρα τὸν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
 "Ως 'Οδυσῆ' ἀσπασὸν εἴσατο γαῖα καὶ ὕλη.
 Νῆχε δ', ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείρα ἐπιβῆναι.
 'Αλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσπον τε γέγωνε βοήσας,
 Καὶ δὴ δῆπον ἄκυσσε ποτὶ σπιλάδεσσι θαλάσσης.
 'Ρόχθαι γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
 Δαινὸν ἐρευγόμενον· εἴλυτο δὲ πάνθ' ἄλως ἄχνη.
 Οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες, νηῶν ὄχοι, καὶ ἐπιωγαί,

395

400

Ut autem cum grata vita filiis appareat
 Patris, qui in morbo decumbit ingentes dolores patiens,
 Diu contabescens, infestus autem ei ingruerit deus;
 Gratè verò hunc dii à morbo liberarint:
 Sic Ulyssii gratè apparuit terra et sylva.
 Natabat verò, nitens pedibus continentem ut conscenderet:
 Sed cum tantum abesset, quantum scilicet audiret vociferatus,
 Tum verò sonitum audivit ad scopulos maris;
 Murmurabat enim ingens fluctus ad aridam continentis
 Horrendum eructans; obducta verò erant omnia maris aspergine:
 Non enim erant portus navium capaces, neque secessus;

395

400

"Ὅτιοι δὲ οἱ Παιῖτες· τοῖσιν γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ,
 "Ὅζον μάλα προσδὸν, μέγαλα ὑπὸ κύματος
 "ἀεθλῶς." Strabo, Geograph. lib. I. pag. 23.
 al. 12.

Prospexi Italiam, summâ sublimis ab undâ.
 Æn. VI. 357.

Ver. 394. — φανείη.] *Al.* φανήν.

Ver. 396. — ἔχραε.] Ἐπίσκηψεν, ἢ
 ἐπεσκήσεν, ἢ μετὰ βλάβης ἐπῆλθεν. Schol.
 Vide supra ad β'. 50.

Ver. 397. 'Ασπασίον.] *Al.* 'Ασπασίως.

Ver. 398. — 'Οδυσῆ'.] *Al.* 'Οδοσί'.

Ut infra β. 157.

Ver. 400. — ὅσπον τε γέγωνε βοήσας.]

Τὸ δὲ, "γέγωνε βοήσας," ἀντὶ τῆς ἐξάκυσσεν
 ἐβόησεν· ἵνα λέγῃ, ὅτι βοήσας ἐγνώσθη αὐτῷ. *Eustath.*

Ver. 401. — δῆπον.] Vide ad II. δ'. 455.

Ver. 402. 'Ρόχθαι γὰρ μέγα κῦμα.] Καὶ
 αἰτοῖ τε δὴ κατασκευάζουσιν οἱ ποιηταὶ —
 πρὸς χρῆμα ὁρῶντες, οἰκτικὰ καὶ δηλωτικὰ τῶν ὑ-
 ποκειμένων τῶν ὀνόματα — καὶ μνηστικὰ τῶν
 τῶν πραγμάτων ὡς ἔχει ταυτὶ, "Ῥόχθαι γὰρ
 αἶμα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο." *Dionys. Ha-*
licarn. περὶ συνδύσεως, § 16. Vide ad II. β'.
 210. et γ'. 363. Ἐχρῆν γὰρ ἐπίτηδες πρᾶγμα
 δύσχητον, τὴν τῶν κυμάτων εἰς τὰ ἔξω
 προήρξεν, συχναῖς τραχείαις ἐξαγῆται φωναῖς.
Eustath.

Ver. 403. — εἴλυτο.] Τὸ δὲ, "εἴλυτο,"
 ἢ ἐκ τῆς εἰλῆμαι γίνεσθαι· ἢ ἐκ τῆς εἰλῶναι, — ἵνα

ἢ συγκοπὴν ἐκ τῆς εἰλῶναι. *Eustath.* Atque
 hac ratione scribendum esset εἰλύτο. Nesciō
 tamen annon εἴλυτο hic sit Plusquam-per-
 fectum ex εἰλῶναι occurrit enim Perfectum
 εἰλυμένοι, *Iliad.* δ'. 522. *Odys.* ζ'. 479. ante-
 penultima producta. At εἰλόμενος, εἴλυτο,
 quæ ex εἰλῶναι deducantur, secundum omni-
 ex analogiâ corripere debent. Vide ad II.
 γ'. 260. item ad α'. 1.

Ibid. — ἄλως ἄχνη.] Τῷ λεπτομερεστάτῳ
 τῷ ἀφρῶ, ἢ τῇ ἀκαθαρσίᾳ. Schol. Cæterum
 Vulgati hic habent ἄχνη. *Barnesius* autem
 restituit ἄχνη· uti legisse videtur *Scholias*.
 Quod et rectius: occurrit enim vox εἰλῶναι
 alibi, sensu passivo;

αἵματι καὶ κονίῳ

Ἐκ κεφαλῆς εἴλυτο διαμπερές.

Iliad. δ'. 639.

Porrò et MS. à *Tbo. Bentleio* collatus habet
 ἄχνη.

Ver. 404. — νηῶν ὄχοι.] Οἱ συνέχοντες
 τὰς νῆας· ἢ ἐφ' ὧν ὀχέονται καὶ ἀναπαύονται αἱ
 νῆες. Schol.

Ibid. — καὶ ἐπιωγαί.] Οἱ ἀνέμοι σπίνην
 ἔχοντες ἄσπερον ἢ αἱ ἐχρῶναι, καὶ οἱ πλατεῖς αἰ-
 γιῶνται. Schol. Τῷ δειννόχῳ ἐπιωγαί λιμέ-
 νων, καὶ πᾶσιν προσέταλε τις τὸ ὄνομα; "Ἐφην
 αὖ, ὅτι ἰσὺν τὴν πνοὴν λέγει, [vide *Iliad.* λ'.
 308.] — κυρίως ἐν ἰσὺς τῆς πνοῆς ὄνομα, καὶ
 τὴν ἀγνοῦντα σημαίνοντα τὸ κλύεσθαι, ἰσὺν λοι-
 πὸν ἢ τῆς πνοῆς ἀν' εἰς κλάσεις — καὶ ἐπιωγαί

'Αλλ' ἄκται προβλήτες ἔσαν, σπιλάδες τε, πάγοι τε. 405
 Καὶ τότε Ὀδυσσεὺς λύτο γένατα καὶ φίλον ἦτορ,
 Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμὸν·
 ὦ μοι, ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀελπεία δῶκεν ἰδέσθαι
 Ζεὺς, καὶ δὴ τότε λαῖτμα διατμήξας ἐπέρησα,
 "Εκβασίς ἔπη φαίνειθ' ἄλός πολιοῖο δύραζ· 410
 "Εκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κύμα
 Βέβρυχεν ῥόδιον, λισσὴ δ' ἀναδεδρομε πέτρη·
 Ἀγχιβαθὴς δὲ θάλασσα, καὶ ἔπως ἐστὶ πόδεςσι
 Στήμεναι ἀμφοτέροισι, καὶ ἐκφυγέειν κακότητα·
 Μήπως μ' ἐκβαίνοντα βάλη λίθακι ποτὶ πέτρην 415
 Κύμα μέγ' ἀρπάξαν, μελέη δὲ μοι ἔσσεται ὄρμη.
 Εἰ δὲ κ' ἔτι προτέρω παρηνήξομαι, ἢν πᾶ ἐφεύρω
 Ἡϊόνας τε παραπλήγας, λιμένας τε θαλάσσης,
 Δείδω, μὴ μ' ἐξαῦτις ἀναρπάξασα δύελλα
 Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρη, βαρέα σενάχοντα· 420
 Ἦ ἔτι μοι καὶ κῆτος ἐπισσεύη μέγα δαίμων

Sed littora projecta erant, scopulique, saxaque.

Et tunc Ulyssii soluta sunt genua et charum cor ;

Ingemiscens verò is dixit ad suum magnum animum ;

" Hei mihi ; postquam terram insperatam dedit videre

" Jupiter, et jam has undas fulcatas penetravi ;

" Egressus nusquam apparet ex mari cano foras :

" Extrà enim saxa acuta, circumque fluctus

" Fremit impetuosus, levisque eminet petra :

" Propè autem profundum mare ; et nullo modo licet pedibus

" Consistere ambobus, et effugere malum :

" Nè fortasse me egredientem jactet lapidosam ad petram

" Fluctus magnus abripiens ; vanus verò mihi erit conatus.

" Sin adhuc ulterius præternatabo, ficubi inveniam

" Littoraeque obliqua, portusque maris ;

" Vereor, nè me rursus abripiens procella

" Pontum in piscosum ferat, graviter gementem ;

" Aut etiam mihi et cetum immittat magnum deus

μὲν ἐν ῥηθήσονται τόποι ἀλίμενοι μὲν, δυνάμενοι
 δὲ, διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ἀνέμων σκίαν, διέσσεσθαι
 ταῦτ. Porphy. Quæst. Homeric. 29. ipso fine.

Ver. 405. — σπιλάδες τε, πάγοι τε.]

Σπιλάδες, αἱ δισχισμέναι καὶ κικιλαμέναι πέ-
 τραι ὑπὸ τῆς πληγῆς τῶν κυμάτων. Πάγοι, οἱ
 ὄξεις τόποι, αἱ πιστώδεις ἰσχαί, ἢ εἰς ὕψος ἀνέ-
 χουσαι πέτραι, ἀντιστοιχοῦναι τόποι. Schol.

Ver. 406. Καὶ τότε Ὀδυσσεὺς λύτο γένατα.]

Vide suprâ ad ver. 297.

Ver. 409. — ἐπέρησα.] Vide ad Il. α. 67.

Ver. 410. "Εκβασίς.] Vide ad Il. ζ. 434.

Ver. 412. 423. Βέβρυχεν — ἀναδεδρομε
 — ἰδούσας.] Vide ad Il. α. 37. et v. 746.

Ver. 412. — ῥόδιον.] Ἀπὸ τοῦ γινόμενου

ἤχου τὸ σημαίνόμενον ἢ ῥοίζου φερόμενον, καὶ ὁρ-
 μητικόν. Schol.

Ibid. — λισσὴ δ' ἀναδεδρομε πέτρη.]

— quamvis lapis omnia nudus

— obducatur. Virg. Eclog. I. 48. 49.

Ver. 415. — ποῖ.] Barneſius edidit ποῖ-
 sed nihil opus. Vide ad Il. α. 51.

Ver. 416. — μελέη.] Vide ad Il. α. 336.

Ver. 418. Ἡϊόνας τε παραπλήγας.] Παρα-

πλήγες δὲ Ἡϊόνες, κατὰ τὰς Παλαιὰς, παραλοι-
 πησσομένοι ὑπὸ ἄλλος· μάλιστα δὲ, αἱ μὴ ἀ-
 περαντίας, ἀλλ' ἐκ πλαγίων πλησσομένοι κύ-
 μασιν αἱ καὶ ποῖσι τόπον εὐλίμενον πλαγιάζο-
 μενον τοῖς κύμασι. Eustath.

Ἐξ ἁλὸς, οἷα τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη·
Οἶδα γάρ, ὥς μοι ὀδάδυσαι κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.

Ἔως ὁ ταῦθ' ὄρμαινε κατὰ φρένα κ' κατὰ θυμόν,
Τόφρα δὲ μιν μέγα κῦμα φέρεν τρηχεῖαν ἐπ' ἄκτῃν.

425

Ἐνθ' ἀπὸ ῥινὸς τε δρύφθη, συν τ' ὅσ' ἄράχθη,
Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Ἀμφοτέρησι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης,
Τῆς ἔχετο σενάχων, εἰς μέγα κῦμα παρῆλθε.

Καὶ τὸ μὲν ὥς ὑπάλυξε· παλιρρόδιον δὲ μιν αὖτις
Πλῆξεν ἐπεσσύμενον, τηλῆ δὲ μιν ἔμβαλε πόντον.

430

Ὡς δ' ὅτε πελύποδος, θαλάμης ἐξελκομένοιο,
Πρὸς κοτυληδονόφιν πυκιναὶ λαίγγγες ἔχονται·

Ὡς τῷ πρὸς πέτρῃσι θρασεῖάων ἀπὸ χειρῶν

Ῥινοὶ ἀπέδρυφθεν· τὸν δὲ μέγα κῦμα κάλυψεν.

435

Ἐνθα κε δὴ δύσηνος ὑπὲρ μόρον ὤλετ' Ὀδυσσεύς,

"Ex mari, qualia multa nutrit inclyta Amphitrite :

"Novi enim, quod mihi infensus est inclytus Neptunus."

Dum ille hæc deliberabat in mente et in animo,

Interea utique ipsum magnus æstus tulit ad asperum littus.

425

Ibi cutisque lacerata, simulque ossa confracta fuissent,

Nisi in mentem indidisset dea cæcis oculis Minerva :

Ambabus verò manibus irruens apprehendit petram,

Cui adhærebat ingemiscens ; donec ingens fluctus præteriiisset.

Et hunc quidem sic effugit : refluus autem fluctus ipsum rursus

430

Percussit irruens, longèque ipsum injecit ponto.

Sicut verò cum Polypodis, è cubili extracti,

Acetabulis multi calculi adhærescunt :

Sic hujus ad saxa fortibus à manibus

Cutis lacerata erat ; ipsum verò ingens fluctus obtexit.

435

Ibi jam infelix præter fatum periisset Ulysses,

Ver. 422. — οἷα τε.] Qualia utique —.

Ver. 425. Τόφρα δὲ.] Vide ad II. μ'. 12.

Ibid. — τρηχεῖαν.] Vide ad II. β'. 633.

Ver. 426. Ἐνθ' ἀπὸ ῥινὸς τε δρύφθη.] Al.
Ἐνθα κ' ἀπὸ ῥινὸς τε δούφθη. Quo modo et
in commentario citat Eustathius.

Ibid. — συν τ' ὅσ' ἄρα.] Al. συν δ' ὅσ' ἄρα.

Ver. 427. Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ.] Δί-
γοντο — αὐτῷ (Ὁμήρῳ) κ' ἀναφανύντο
ἐπὶ ταῖς μεγάλαις πράξεσι κ' παραλόγοις,
"τῷ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις
"Ἀθήνη," καταφρονῶσιν, ὡς ἀδυνάτοις πράγ-
μασι κ' μυδιύρασιν ἀτίστοις τὸν ἰσάστου λογισ-
μὸν τῆς προαιρέσεως ἀτίστοις (forte ἀπειρον, aut
aliquid simile) καθιστάντος. Οὐ ποιεῖ δὲ τῷτο
"Ὁμηρῶς," ἀλλὰ τὰ μὲν εἰκότα κ' συνήθη κατὰ
λόγον πειραγόμενα, τῷ ἰφ' ἡμῖν ἀποδίδωσι —
Ἐν δὲ ταῖς ἀτάκτοις κ' παραδόξοις πράξεσι κ'
φορᾷς τινὸς ἐνδυσιῶδες κ' παρατάσεις δορυ-
νικίς, ὡς ἀναγινώσκοντες τοὺς θεοὺς, ἀλλὰ κί-
νῶντα τὴν προαίρεσιν ὡς ὁρμαῖς ἐνεργαζόμε-

νον, ἀλλὰ φαντασίας ὁρμῶν ἀγωγὰς αἷς ὡδὴ
ποιεῖ τὴν πράξιν ἀκρίβειαν, ἀλλὰ τῷ ἐκυσίῳ
δίδωσιν ἀρχὴν, κ' τὸ θάρρειν κ' τὸ ἐλπίζειν
προστίθουσιν. Plutarch. in Coriolano. Vide su-
pra ad α. 88. et ad II. α. 194.

Ver. 427. & 437. — γλαυκῶπις Ἀθή-
νη.] Vide ad II. α. 206.

Ver. 432. Ὡς δ' ὅτε πελύποδος.] Τῷ ἰσά-
ποδος· εἶδος δὲ ἰχθύος ὁ οὐκ ἔστιν. Schol. Οὐ
κατίλιπτε δὲ ("Ὁμηρῶς") ὡδὴ τῶν θαλασσίων ζώ-
ων ὁμοιότητος· Πελύποδ' μὲν τὸ παράμικτον κ'
δυσσπύσσαςον τῶν πετρῶν "Ὡς δ' ὅτε πελὺ-
"ποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο." Dionys. Ha-
licarn. περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 10.

Ver. 433. Πρὸς κοτυληδονόφιν.] Κοτυληδόνες
δὲ εἰσὶν αἱ τῷ πελὺποδος πλεκτάται. Schol.

Ver. 436. 441. 442. Ἐνθα κε δὴ — Ἀλλ'
ὅτε δὴ — τῇ δὴ.] Vide supra ad ver. 204.

Ver. 436. — ὑπὲρ μόρον.] Vide supra ad
α. 34. 35. et ad II. υ. 336.

Εἰ μὴ ἐπιφροσύνην δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Κύματος ἕξαναδύς, τὰ τ' ἐρεύγεται ἥπειρονδὲ,
 Νῆχε παρὲξ ἐς γαῖαν ὁράμενος, εἴπερ ἐφεύροι
 Ἥϊονας τε παραπλήγας, λιμένας τε θαλάσσης. 440
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ σῶμα καλλιρόοιο
 Ἰξε νέων, τῇ δὴ οἱ εἴσατο χῶρος ἄριστος,
 Λῆος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο·
 Ἔγνω δὲ προρρέοντα, καὶ εὗξατο ὄν κατὰ θυμὸν·
 Κλυῖδι, ἄναξ, ὅς τ' ἐσσι· πολύλλισον δὲ σ' ἐκάνω, 445
 Φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος ἐνιπὰς.
 Αἰδοῖός μὲν τ' ἐστὶ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
 Ἀνδρῶν ὅστις ἱκνέται ἀλώμενος, ὥς καὶ ἐγὼ νῦν
 Σὸν τε ῥόον, σὰ τε γένατ' ἐκάνω, πολλὰ μογήσας.
 Ἀλλ' ἐλέαιρε, ἄναξ· ἱκέτης δὲ τοι εὐχόμαι εἶναι. 450
 Ὡς φάτο· ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν ἐὼν ῥόον, ἔσχε δὲ κύμα·
 Πρόσδε δὲ οἱ ποίησε γαλήνην, τὸν δ' ἐσάωσεν
 Ἐς ποταμῷ προχοῶς· ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γένατ' ἐκαμψε,

Nisi prudentiam indidisset caesia-oculis Minerva :
 Ex fluctu is ubi-emersit, quā propellitur ad littus,
 Praternatabat in terram spectans, sicubi inveniret
 Littoraque obliqua, portusque maris.

440

Sed quando jam fluvii ad ostia pulchrè-fluentis
 Pervenisset natans; ibi demum ei visus est locus optimus,
 Planus absque petris, et receptus inerat à vento ;
 Agnovit autem profluentem, et supplicavit suo in animo ;
 " Audi, rex, quisquis es; exoptatissimum autem ad te venio,

445

" Fugiens ex ponto Neptuni minas.
 " Venerabilis quidem est etiam immortalibus diis,
 " Ex hominibus quicumque venerit errans, quemadmodum ego nunc
 " Ad tuum fluentum, tuaque genua accedo, plurima passus.
 " Sed miserere, rex; supplicem enim tibi me esse profiteor."

450

Sic ait; ille verò continuo sedavit suum fluentum, continuitque fluctum;
 Et ante eum fecit tranquillitatem, ipsumque servavit
 Ad fluvii ostia; ille verò deinde utrumque genu flexit

Ver. 437. Εἰ μὴ ἐπιφροσύνην δῶκε.] Vide
 suprā ad ver. 427.

Ver. 440. Ἥϊονας τε παραπλήγας.] Vide
 suprā ad ver. 418.

Ver. 445. — ὅς τ' ἐσσι.] Al. ὅστις ἐσσι.
 Unde fortasse legendum, conjectante Bar-
 nesio, ὅστις ἐσσι. Uti Iliad. γ'. 279.

Ibid. — πολύλλισον δὲ σ' ἐκάνω.] Vulga-
 ti habent πολύλλισος· vertuntque, " valde
 " supplex autem ad te venio." Barnesius au-
 tem ex Scholiis MS. Aloysii edidit πολύλ-
 λισον redditque, " exoptatissimum enim ad te
 " venio." Quod et (ut opinor) rectius. Isto
 enim sensu planè usurpatur vox τρίλλισ-
 σος, Iliad. γ'. 488. " — αὐτὰρ Ἀχαι-
 " οἱ; Ἀσπασίη, τρίλλισος ἐπὶ κλυθεὶ νῦξ ἐστὶ-

" εὐνή." Eodemque sensu vocem πολύλ-
 λισος hoc in loco accepisse videntur Scholia
 vulgata, quæ exponunt πολυλιτάνευτος.

Ver. 451. — ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν ἐὼν ῥόον,
 ἔσχε δὲ κύμα.]

Et mutata suos requierunt flumina cur-
 sus. Virg. Eclog. VIII. 4.

Tybris cā fluvium, quā longa est, noc-
 te tumentem

Lenia; et tacitā refluxens ita substitit
 undā. Æn. VIII. 86.

Ver. 453. Ἐς ποταμῷ προχοῶς.] Τὰ εἰς
 θαλάσσαν τῶν ποταμῶν σῶμα, τὰς προρρέουσας.
 Schol.

Ibid. — ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γένατ' ἐκαμψε

Χεῖρας τε σιβαράς· ἀλὶ γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ.
 Ὡδε δὲ χροῖα πάντα· θάλασσα δὲ κήκιε πολλή 455
 Ἄν σόμα τε, ῥίνας τε· ὁ δ' ἄπνευστος κ' ἀναυδός
 Κεῖτ' ὀλιγηπελέων· κάματος δὲ μιν αἶνός ἱκανεν.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄμπνυτο κ' ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
 Καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἑο λῦσε θεοῖο·
 Καὶ τὸ μὲν ἐς ποταμὸν ἀλιμυρήεντα μεδῆκεν· 460
 Ἀψ δ' ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον· αἶψα δ' ἄρ' Ἰνώ
 Δέξατο χερσὶ φίλησιν· ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
 Σχοίνῳ ὑπεκλίνθη, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρεαν·
 Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμὸν·
 ὦ μοι ἐγὼ, τί πάδω; τί νῦ μοι μήκιστα γένηται; 465
 Εἰ μὲν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάζω,
 Μὴ μ' ἄμυδις σίβη τε κακὴ κ' θῆλυς ἐέρση,

Manusque fortes; mari enim afflicta erat charum cor.
 Tumebat verò corpore toto, mare autem manabat copiosum 455
 Per osque, naresque; ille verò absque-anhelitu et voce
 Jacebat viribus-defectus: defatigatio nempè eum vehemens occupabat.
 Sed quandò jam respiravit, et in mente animus collectus est;
 Tum verò vittam à se solvit deæ,
 Et ipsam fluvium in falsuginosum immisit;
 460 Retrò autem illam ferebat ingens fluctus per fluentum; statim verò Ino
 Suscepit manibus charis: ille verò ex fluvio secedens
 Juncu recubuit, osculatusque est almam terram:
 Ingemiscens autem deindè dixit ad suum magnum animum;
 "Heu mihi, quid patiar? quid mihi denique restat?
 465 "Si quidem in fluvio gravem per noctem excubavero,
 "Timeo, nè me simul frigus malum et fertilis ros,

Χεῖρας τε σιβαράς.] Ὅτι μετὰ τὴν μακρὰν
 πῆλιν εἰς γῆν περιώδεις Ὀδυσσεύς, ἱκαμψι τὰς
 χεῖρας κ' τὰς πόδας, φιλοσόφῳ λόγῳ, ἵνα μὴ
 τῇ πολυμηρίῳ τάσῃ τῶν νεύρων, ἀπολίσσωσι τὰ
 μέλη τὸ εἶναι γναμπτὰ, κ' θῶς εἰς ἀχερσίαν
 ἱλάσσωσι. Eustath. Quod cum statu, quo hîc
 depingitur Ulysses, minùs convenire arbi-
 trata Dna. Dacier, ipsa alitèr explicat;
 "ἱκαμψι," inquit, "γνώστα κ' χεῖρας, —
 "significat qu'il laissa tomber ses bras et ses
 "genoux, et qu'ils lui manquerent de lassi-
 "tude." Verùm hæc interpretatio cum
 vocis ἱκαμψι significatione parùm congruit.
 Sensus videtur esse; Ulysses genua et bra-
 chia flexisse, non φιλοσόφῳ λόγῳ, (uti ait
 Eustathius;) sed simpliciter ad defatigatio-
 nem vehementem, quâ ex tam diutino na-
 tatu afficiebantur, nonnihil levandam. Vide
 et ad II. ε'. 72.

Ver. 455. "Ὡδε δὲ χροῖα πάντα.] Τὸ δὲ,
 "ὥδε χροῖα," ἀντὶ τῷ, ἐξώγατο. Eustath.

Vol. I.

Et falsas tabentes artus in littore ponunt.
 Æn. I. 177.

Ibid. — θάλασσα δὲ κήκιε πολλή Ἄν σόμα.]

Et falsos — revomentem pectore fluctus.
 Æn. V. 182.

Ver. 456. — ὁ δ' ἄπνευστος.] Apud Eu-
 stathium in commentario, ὁ δ' ἄρ' ἄπνευστος.

Ver. 459. — ἀπὸ ἑο.] Vide ad II. α. 51.

Ver. 463. Σχοίνῳ.] Εἶδος πλάτης, ἢ σχοῖνος.
 Schol.

Ibid. — κύσε δὲ ζείδωρον ἄρεαν.]

— magno telluris amore
 Egredi, optatâ potiuntur Troës arenâ.
 Æn. I. 175.

Ibid. — ἄρεαν.] Vide ad II. ζ'. 142.

Ver. 465. — τί νῦ μοι μήκιστα γένηται;]
 Vide suprâ ad ver. 299.

Ver. 467. — σίβη.] Ἡ πύκνη, κατὰ
 ἀντίφρασιν ἢ τὸ ἐκθινὸν ψῦχον. Schol.

C c

Ἐξ ὀλιγηπελίας, δαμάσῃ κεκαφνότα θυμὸν·
 Αὔρη δ' ἐκ ποταμῶ ψυχρῇ πνέει ἡῶδι προῖ.
 Εἰ δὲ κεν ἐς κλιτὺν ἀναβῶς κ' δάσκιον ὕλην,
 Θάμνοισι ἐν πυκνοῖσι καταδραδῶ, εἰ με μεδέῃ
 Ῥίγος κ' πάματος, γλυκερὸς δὲ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,
 Δείδω, μὴ δῆρεσσιν ἔλωρ καὶ κύρμα γένωμαι.

470

Ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
 Βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ὕλην· τὴν δὲ σχεδὸν ὕδατος εὔρεν
 Ἐν περιφαινομένῳ· δοίξας δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους,
 Ἐξομοῶδεν πεφυῶτας· ὁ μὲν φυλῆς, ὁ δ' ἐλαίης.
 Τὰς μὲν ἄρ' ἔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν αἰέντων,
 Οὐδέποτ' ἥελιος φαέθων ἀκτίσιν ἔβαλλεν,
 Οὐτ' ὄμβρος περᾶσκε διαμπερές· ὥς ἄρα πυκνοὶ

475

480

“Præ imbecillitate, conficiat afflictum animo :

“Aura nempè ex fluvio frigida spirat matutino tempore.

“Si verò ad clivum conscendens et umbrosam sylvam,

470

“Arbustis in densis dormiero, si me fineret

“Frigus et lassitudo, jucundus autem mihi somnus obreperet ;

“Vereor, nè feris captura et præda fiam.”

Sic sanè ei deliberanti visum est satiùs esse :

Perrexit nempè ire in sylvam ; hanc autem prope aquam invenit

475

In conspicuo-loco ; duo autem deindè subiit arbusta,

Ex-uno-loco enata, hoc quidem oleastri, illud autem oleæ.

Hæc quidem neque ventorum perflat vis humidum spirantium,

Neque unquam sol lucens radiis percutiebat,

Neque imber penetrabat penitus ; sic sanè densa

480

Ibid. ——— ἱέρση.] Ita edidit *Barnesius*.
Vulg. ἱέρση. Sed hoc leviculum.

Ver. 468. ——— κεκαφνότα.] Vide ad
Il. α. 265. et ν. 46.

Ver. 469. ——— πνέει.] *Eustathius* in com-
 mentario videtur legisse πνέει.

Ver. 470. ——— κλιτὺν.] Τὴν ὑψηλὴν πρόσ-
 βασις τῷ ὄρει. *Schol.* Vide et suprâ ad *Il.*
 π. 390.

Ibid. et *ver.* 475. ——— ὕλην.] Vide ad
Il. γ. 151.

Ver. 471. Θάμνοισι ἐν πυκνοῖσι.] Apud
Eustathium, Θάμνοισι πυκνοῖσι.

Ibid. ——— εἰ με.] *Al.* εἰ με.

Ibid. ——— μεδέῃ.] Apud *Eustathium*, με-
 δέει. Vide ad *Il.* π. 762.

Ver. 473. ——— δῆρεσσιν ἔλωρ κ' κύρμα.]
 Vide ad *Il.* λ. 452.

Ver. 476. Ἐν περιφαινομένῳ.] Περιφαινομένῳ
 περὶ ὃν τόπον ἂν εἴη ὕλη, ἀλλὰ μόνον θάμνος·
 τὸ δὲ περὶ αὐτὸν, ψιλόν. *Schol.*

Ver. 477. Ἐξομοῶδεν.] Ἐκ τῷ αὐτῷ τόπῳ.
Schol.

Ibid. ——— ὁ μὲν φυλῆς, ὁ δ' ἐλαίης.] Ὅρα

δὲ καὶ τὸν σχῆμα ἐν τῷ, “δύο ὑπήλυθε θάμνους·
 ὁ μὲν φυλῆς, ὁ δ' ἐλαίης.” Ἐχρῆν μὲν γὰρ
 εἰπεῖν, τὸν μὲν φυλῆς, τὸν δ' ἐλαίης. Ὁ δὲ
 εἰξας τελεῖται ἐν τῷ, “ἐξομοῶδεν πεφυῶτας,”
 εἴτα ὡς ἐξ ὑπαρχῆς ἰσάγει, κατὰ ἑλλειψιν ὑ-
 παρκτικῶς ῥημάτων, τὸ, “ὁ μὲν, ὁ δὲ” ἵνα λέγῃ,
 ὡς ὁ μὲν ἦν φυλῆς· ὁ δ' ἦν ἐλαίης. *Eustath.*
 De hujusmodi syntaxi, vide infrâ ad μ.
 73. item ad *Il.* γ. 211.

Ibid. ——— φυλῆς.] Εἶδος ἐλαίης τῆς καλυ-
 μένης φυλίας. *Schol.*

Ver. 478. ——— διάει.] *Al.* διάει.

Ibid. ——— ὑγρὸν αἰέντων.] Καὶ ἀνέμων δὲ
 φύσιν ἀκριβῶς κατενέησεν [Ὅμηρος:] ὡς τὴν μὲν
 γίνεσθαι ἐκ τῶν ὑγρῶν εἶναι· τῷ μὲν γὰρ ὕδατος
 μεταβολὴ εἰς αἶρα γίνεται· ὁ δ' ἀνέμος ἐστὶν ἀήρ
 βέων. Τῷτο δὲ ἐν τε ἄλλοις πολλοῖς ἐμφαίνει,
 κ' ἐν οἷς φησὶν, “ἀνέμων μένος ὑγρὸν
 “αἰένων.” *Dionys.* *Halicarn.* περὶ τῆς ὁμήρου
 ποιήσεως, § 13.

Ver. 479. Οὐδέποτ' ἥελιος.] *Al.* Οὐδ' αὖ
 ἥελιος.

Solis inaccessam radiis — *Æn.* VIII. 195.

'Αλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβὰς· ὅς ὑπ' Ὀδυσσεὺς
 Δύσσει· ἄφαρ δ' εὐνὴν ἐπαμήσατο χερσὶ φίλῃσιν
 Εὐρεῖαν· φύλλων γὰρ ἦν χύσις ἥλιθα πολλή,
 "Οσσον τ' ἦε δύω, ἦε τρεῖς ἀνδρας ἔρυσθαι
 "Ωρη χειμερὶν, εἰ καὶ μάλα περ χαλεπαῖνοι.
 Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς·
 'Εν δ' ἄρα μέσση λίκτο, χύσιν δ' ἐπεχεύατο φύλλων.
 "Ως δ' ὅτε τις δαλὸν σποδιῇ ἐνέκρυψε μελαίνῃ,
 'Αγρῷ ἐπ' ἐσχατιῇ, ὃ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
 Σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μὴ ποδὲν ἄλλοθεν αὖτοι·
 "Ως Ὀδυσσεὺς φύλλοισι καλύψατο· τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
 "Υπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ, ἵνα μιν παύσαιε τάχιστα
 Δυσπονέος καμάτοιο, φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

485

490

Invicem creverunt alterum-alteri intertextum; quæ Ulysses
 Subiit; statimque cubile congestit manibus charis
 Latum: foliorum enim erat copia affatim ingens;
 Quantum utique duos, vel tres viros tegeret
 Tempestate hiberna, etiamfi vel admodum sæviret.
 Illam quidem videns gavisus est patiens nobilis Ulysses;
 In medio autem decubuit, copiamque superingessit foliorum.
 Quemadmodum autem cum aliquis torrem cinere absconderit nigro,
 Agro in extremo, cui non adsunt vicini alii,
 Semen ignis servans, ut ne quâ aliundè incendat;
 Sic Ulysses foliis se-obtexit; huic autem Minerva
 Somnum in oculis fudit, ut ipsum in cessare-faceret citissimè
 A-difficili labore, charas palpebras obtgens.

485

490

Ver. 482. Δύσει·] Vide ad II. β'. 35. et
 i. 109.

Ibid. — εὐνὴν.] Al. ὕλην.

Ver. 487. — λίκτο.] Vide ad II. β'. 515.

Ibid. — ἐπιχέυατο.] Vide infra ad
 ver. 491. et ad i. 296.

Ver. 488. 490. "Ως δ' ὅτε τις δαλὸν —
 Σπέρμα πυρὸς σώζων.] Καὶ εἰς ἀσπὶα ἡ πα-
 ραβολὴ τὸν γὰρ ἤδη λειποφυγῶντα καὶ βρα-
 χὺ ἔχοντα τὸ ζωτικὸν καὶ οἶον σπενόμενον, ζω-
 πύρην ἐκείνην καὶ σπινθῆρι τῷ κατὰ σποδιῶν ἐξ
 ὃ, οἷα καὶ σπέρματι, πολὺ κατεμένει πῦρ.
 Eustath. Similitèr et Dna. Dacier; "Cetle
 "comparaison," inquit, "est très-agreable
 "et très-juste. Ulysse, à qui il ne reste
 "qu'un souffle de vie, et qui s'en va presque
 "éteint, est très bien comparé à un ti-
 "fon, qui ne conserve que dans un bout
 "un reste de feu. Comme ce tison, caché
 "la nuit sous la cendre, se ranime le len-
 "demain, et s'embrase; de même Ulysse,
 "rechauffé pendant la nuit sous cette cou-
 "verture de feuilles, se ranimera le lende-
 "main." Observatione, ut mihi quidem
 videtur, subtiliori et nimis minutâ.

Ver. 489. — ἐπ' ἐσχατιῇ.] Al. ἐπ' ἐσχατιῇ

Ver. 490. Σπέρμα πυρὸς σώζων.] Τὸν σπιν-
 θῆρα τῷ πυρὸς. Schol. "Σπέρμα πυρὸς σώ-
 "ζων," ἀντὶ τῷ, γόνιμον ἀρχὴν. Dionys. Ha-
 licarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 7.

— quærit pars semina flammæ.

Æn. VI. 6.

Quem locum Macrobius inter eos recenset,
 in quibus Poëtarum "par penè splendor am-
 "borum est." Lib. V. cap. 12.

Ver. 491. — φύλλοισι καλύψατο.] No-
 tandus hic primarius et maximè proprius
 Vocis Mediæ Usus. Folius se ipse cooperuit.
 Sic supra ver. 487. "χύσιν δ' ἐπιχέυατο
 "φύλλων," Foliorum acervum sibi ipse ingessit.
 Similitèr, τιμήσομαι, honorabilem me præsta-
 bo; μισήσομαι, odiosum me reddam; κόψομαι,
 cadam me ipse; &c. Vide infra ad i. 296.
 item ad II. γ'. 141.

Ver. 493. Δυσπονέος καμάτοιο.] Χαλκιδὸν
 πόνον ἐπιφέροντες. Schol. Cæterum Dionysius
 Halicarnassensis, περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, §
 23. citat Δυσπραγίος καμάτοιο. Quam lecti-
 onem et præfert Bannesi.

ΤΗΣ
ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ζ΄.

ὑπόθεσις τῆς ραψωδίας Ζ΄.

Ἀθηναῖ ἐπιστᾷσα ὄναρ τῇ Ἀλκινόω θυγατρὶ Ναυσικαᾷ, κελεύει αὐτῇ τὴν ἐσθῆτα ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀγαγέσθαι, πλύνειν· πλησίον γὰρ αὐτῇ εἶναι τὸν γάμον· ἢ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ. Ἐπειτα παίξει μετὰ τῶν θεραπειῶν· ἀκύντας δὲ αὐτῶν ὁ Ὀδυσσεύς, ἐξυπνίζεται· καὶ διηδεῖς Ναυσικαᾷς, ἐσθῆτα καὶ τροφὴν παρ' αὐτῆς λαβὼν, ἔπειτα αὐτῇ εἰς τὴν πόλιν.

Ἄλλη ὑπόθεσις.

Ναυσικαᾷ, ἡ Ἀλκινόω θυγάτηρ, ὑπὸ ὀνείρῳ τραπέσσα, ἐπὶ τὸν ποταμὸν κάτῃσι, πλύνουσα τὴν ἐσθῆτα· μετὰ δὲ τὸ πλύναι, παιδιὰ τίς, ὁποῖα εἰκὸς, διὰ σφαίρας ταῖς κόραις γίνεται. Ὀδυσσεύς δὲ, δορίῳ γενόμενος, διϋπνίσθη, καὶ ἐσθῆτος τυχών, μέχρι τῆς τῆς Ἀθηναῖς ἱερῆς, ὁ πρὸ τῆς πόλεως ἦν, συνώδευε τῇ κόρῃ.

Ἐπιγραφαί.

Ὀδυσσεύς ἀφίξις εἰς Φαίακας.

Ἄλλως,

Ζῆτα δὲ Ναυσικαᾷ κόμισ' ἐν Σχερίῃ Ὀδυσῆα.

Ὡς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἵπνω καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη

LIB. VI.

SIC illic dormiebat quidem patiens nobilis Ulysses,
Somno et labore oppressus; perūm Minerva

Ver. 1. "Ὡς ἰ μὲν ἔνθα κάθειυδε.] "Ὁρα δὲ ὡς κοιμίσας τὸν Ὀδυσσεύα μετὰ τὸν ἔστω πολὺν κίνδυνον, εἴσα τῶν ἱφιζῆς γινόμενος, ἱστορίαν παρηνέπλιξεν, καὶ ἀναγκαίαν μὲν ἄλλως, ὁμῶς δὲ γοργῶς ποιικίλλουσιν καὶ ἐξαιρῶσαν τὸ τῆς γραφῆς μονοειδῆς. Eustath.

Ibid. — κάθειυδε.] Barnesius edidit κα-

θειυδε. Sed nihil opus. Vide ad II. α. 611.

Ver. 2. "Ἵπνω καὶ καμάτῳ ἀρημένος.] Βεβλαμμένῳ· ἦτοι συλληπτικῶς· ὑπὸ μὲν γὰρ τῷ καμάτῳ βέβλαπτο, ὑπὸ δὲ τῷ Ἵπνῳ ἐκ ἔτι. "Ἦ, κατὰ ἀντίφρασιν, τὴν ἀγρυπνίαν, ὕπνον ἔφη. "Ἦ, ἐπὶ τῇ καμάτῳ σικτίον· εἴτα ἀρημένῳ,

Βῆ ῥ' ἐς Φαιήκων ἀνδρῶν δῆμον τε πόλιν τε·
 Οἱ πρὶν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερέῃ,
 Ἀγχι Κυκλώπων, ἀνδρῶν ὑπερνηορέοντων,
 Οἱ σφεας σινέσκοντο, βίῃφι δὲ φέεστεροι ἦσαν.
 Ἐνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοος θεοειδῆς,
 Εἶσεν δ' ἐν Σχερίῃ, ἐκὰς ἀνδρῶν ἀλφεισάων·
 Ἀμφὶ δὲ τείχος ἔλασσε πόλει, καὶ ἐδείματο οἴκας,
 Καὶ νηὲς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατ' ἀρῶνας.
 Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμείς αἶδοςδε βεβήκει·
 Ἀλκίνοος δὲ τότε ἤρχε, θεῶν ἀπὸ μῆδεα εἰδώς.
 Τῷ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Νόσον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα·
 Βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἐνὶ κέρῃ
 Κοιμᾷτ', ἀθανάτησι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,

5

10

15

Ibat ad Phæacum virorum populumque urbemque ;
 Qui antea quidem habitabant in spaciōsā Hyperæā,
 Prope Cyclopas, viros superbientes ;
 Qui ipsos infestabant ; viribus autem potiores erant.
 Inde excitos illos deduxit Nausithous deo-similis,
 Collocavitque in Scheriā, procul ab hominibus ingeniosis ;
 Circūm verò murum duxit urbi, et ædificavit domos,
 Et templa fecit deorum, et divisit agros.
 Sed hic quidem jamjam fato domitus, ad inferos descenderat :
 Alcinoüs verò tunc imperabat, à diis consilia doctus.
 Hujus quidem ivit ad domum dea cæsia-oculos Minerva,
 Reditum Ulyssi magnanimo moliens :
 Perrexit autem ire ad thalamum fabrè-factum, in quo puella
 Cubabat, immortalibus oris-habitu et formā similis,

5

10

15

ὑπὸ τῷ Ποσειδῶνι βλαβείῃ καὶ παρὶθῇ, ἢ κα-
 τεχόμενος. Schol. Quæ omnes admodum
 inveniuntur videntur explicandi rationes.
 Sententia reverà est, " Labore defatigatus,
 somnoque oppressus." Vide ad II. κ'. 98.

— confectum curis, somnoque grava-
 tum. Æn. VI. 520.

Ibid. — ἀρημένῳ.] Al. ἀρημένῳ.

Ver. 5. — ὑπερνηορέοντων.] Ὑπερεχόντων
 τῇ ἡγορίῃ, ὃ ἐστὶ τῇ ἀνδρείᾳ, καὶ διὰ τῆς ὑπερη-
 φάνου. Schol.

Ver. 6. — σινέσκοντο.] Vide ad II. β'.
 221. item infra ad Odys. λ'. 109

Ibid. — βίῃφι.] Vide ad II. ν'. 588.

Ver. 7. — ἀναστήσας.] Ἀνακομίσας, ἀ-
 παικίαν στείλάντες. Schol.

Ibid. — θεοειδῆς.] Vide ad II. ω'. 217.

Ver. 8. — Σχερίῃ.] Ἡ τῶν Φαιάκων πό-
 λης. Schol.

Ibid. — ἐκὰς ἀνδρῶν.] Plutarchus, πρὶ
 φηγῆς, citat ἐκὰς ἄλλων.

Ibid. — ἀλφεισάων.] Τῶν εὐρετικῶν καὶ ἐπινοη-

τικῶν ἀνθρώπων. Schol. Cæterum post hunc
 versum, alium ex Plutarcho, loco supra cita-
 to, inferuit Barnesius ;

" Ἀνθρώπων ἀπάνευθε, πολυκλύστῳ ἐνὶ πόλει."

Diū hic, ut ait, ob rotunditatem Periodi de-
 sideratum. Verum ex contextu liquet Plu-
 tarchum versum istum non hinc, sed ex
 ver. 204. infra, citasse. Quin et præce-
 dente, " ἐκὰς ἀνδρῶν ἀλφεισάων" sequens il-
 lud, " Ἀνθρώπων ἀπάνευθε," admodum ταυ-
 τολόγον erit et inveniustum.

Ver. 9. Ἀμφὶ δὲ τείχος ὦσ.] " Duobus
 " versibus omnia complectitur, quæ urbem
 " habitandam spectant." Spondan.

Ver. 11. 23. — βεβήκει — κεχά-
 ρισα.] Vide ad II. ε'. 221. et δ'. 492.

Ver. 13. 24. 41. 47. & 112. — γλαυ-
 κῶπις Ἀθήνη.] Vide ad II. ε'. 206. " Ὅτι τῇ
 φρονήσει Ἀθηνᾶ τὰ κατὰ τὴν ῥηδίσαν Ναυσί-
 κῆαν ὁ Ποιητὴς ἀνατίθησιν, ὡς πάνυ σοφῶς αὐ-
 τὸς καὶ συνετώτατα τὰ τοιῶτον πλάσμα μετα-
 χειρισάμενος. Eustath.

Ver. 16. — ἀθανάτησι.] Similitèrque

Ναυσικάα, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
Πὰρ δὲ δὴ ἄμφιπολοι, Χαρίτων ἀπὸ κάλλος ἔχουσαι,
Σταθμοῖν ἐκάτερθε, Δύραι δ' ἐπέκοντο φαειναί.

Ἡ δ' ἀνέμῃ ὥς πνοιῇ ἐπέσσυτο δέμνια κέρης· 20
Στῇ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εἰδομένη κέρη ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
Ἡ οἱ ὁμηλικὴ μὲν ἦν, κεχάριστο δὲ θυμῷ·
Τῇ μιν εἰσαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Ναυσικάα, τί νῦν σ' ὦδε μεθήμονα γέιναιτο μήτηρ; 25
Εἴματα μὲν τοι κῆται ἀκηδέα, σιγαλόεντα·
Σοὶ δὲ γάμος σχεδὸν ἐστίν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν
Ἐννυσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχῆν, οἳ κε σ' ἄγανται.
Ἐκ γὰρ τοι τέτων φάτις ἀνδρώπας ἀναβαίνει
Ἐσθλή· χαίρεσιν δὲ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ. 30
Ἄλλ' ἴομεν πλυνέσσαι ἅμ' ἡοῖ φαινομένηφι;
Καὶ τοι ἐγὼ συνέριδος ἅμ' ἔψομαι, ὅφρα τάχιστα
Ἐντύναι· ἐπεὶ ἔτοι ἐτι δὴν παρθένος ἔσσειαι·
Ἦδη γὰρ σε μνῶνται ἀριεῖς κατὰ δῆμον

Nausicaa, filia magnanimi Alcinoi :

Juxta autem duæ ancillæ, à Gratiis pulchritudinem habentes,

A-postibus utrinque ; fores verò admotæ-erant splendide.

Illæ verò venti veluti flatus accessit ad cubilia puellæ :

Stetitque supra caput, et ipsam sermone allocuta est,

Affimilata filiæ celebris-in-re-nauticâ Dymantis,

Quæ ei æqualis quidem erat, grataque animo :

Huic seipsam cum affimilâset, allocuta est cæcia-oculos Minerva ;

" Nausicaa, quid te sic negligentem peperit mater ?

" Vestes etenim tibi jacent neglectæ, pulchræ ;

" Tibi verò nuptiæ instant, ubi oportet pulchras quidem teipsam

" Induere, aliasque illis præbere, qui te ducant.

" Etenim ex his fama apud homines oritur

" Bona ; gaudent verò pater et veneranda mater,

" Quin eam loturæ simul ac aurora illuxerit,

" Et ego adjutrix unâ comitabor ; ut celerrimè

" Expediaris ; quoniam non ampliùs diù virgo eris :

" Jamjam enim te ambiunt optimi in populo

infra ver. 309. ἀδάνατος. Vide ad II. α. 398.

Ver. 19. Σταθμοῖν ἐκάτερθε.] "Ο ἐστὶν ἐκ-
τίρωθιν τῶν παραστάων. Eustath.

Ver. 20. — ἐπίσσυτο.] Al. ἐπ' ἔσσυτο.

Ver. 21. Στῇ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς.]

Devolat, et supra caput afflitit —.

Æn. IV. 702.

Ver. 24. Τῇ μιν εἰσαμένη.] Vide ad II. γ. 389. Al. Τῇ μιν εἰδομένη.

Ver. 27. & III. — καλὰ.] Similitèr-
que ver. 87. Καλὸν et ver. 108. καλαί.
Vide ad II. β'. 43.

Ver. 28. — τὰ δὲ τοῖσι παρασχῆν, οἳ

κε σ' ἄγανται.] Ἔθος γὰρ, φασίν, ἦν, τὰς νόμ-
φας τοῖς τῷ νυμφίῳ, ἐσθλῆτας ἐν τῇ τῷ γάμῳ
καιρῷ χαρίζεσθαι. Eustath.

Ver. 31. 33. — πλυνέσσαι —
Ἐντύναι.] Quâ analogiâ ex μαρτυρομαι, fit
μαρτυρομαι, μάρτυρος· ex κρίνω, κρίνω, κρί-
σις· ex θαρσύνω, θαρσύνω, θαρσύνος· eadem
ex πλύνω, fit πλύνω, πλυνός· ex ἐντύνω, ἐν-
τύνω· Ἔς. Vide ad II. α. 338. π'. 70. et
χ'. 153.

Ver. 32. — συνέριδος.] Συνεργός, παρὰ
τὴν ἀγαθὴν ἔστιν. Schol.

Ver. 33. — ἔσσειαι.] Enuntiabatur
ac si scriptum esset ἔσση.

Πάντων Φαίηκων, ὅθι τοι γένος ἐστὶ καὶ αὐτῇ.

35

Ἄλλ' ἄγ', ἐπότερνον πατέρα κλυτὸν ἠῶδι προῖ,

Ἡμιόνες καὶ ἄμαξαν ἐφοπλίσαι, ἢ κεν ἄγῃσι

Σῶσρα τε, καὶ πέπλος, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.

Καὶ δὲ σοι ᾧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ἢ ἐπὶ πόδεσσιν

Ἔρχεσθαι· πολλὸν γὰρ ἀπὸ πλυνοὶ εἰσὶ πόλῃος.

40

Ἡ μὲν ἄρ' ὥς εἰπὼς ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη

Οὐλυμπονδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ

Ἑρμεναι· ἔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, ἔτε ποτ' ὀμβρῶ

Δεύεται, ἔτε χιῶν ἐπιπίλναται· ἀλλὰ μάλ' αἶθρη

Πέπταται ἀννέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη·

45

“Omnium Phæacum; ubi tibi genus et ipsi.

35

“Verum age, hortare patrem inclytum sub auroram,

“Mulos et currum apparare, qui vehat

“Cingulaque, et peplos, et pallia mirabilia.

“Quippè tibi sic ipsi multò honestius est, quàm pedibus

“Ire; multum enim absunt labra ab urbe.”

40

Sic quidem locuta abiit cæcis-oculos Minerva

Ad Olympum, ubi aiunt deorum sedem firmam semper

Esse: nequè ventis concutitur, neque unquam imbre

Rigatur, neque nix ingruit; sed omnino serenitas

Fanditur innubis; candidusque ambit splendor:

45

Ver. 35. — ὅθι τοι.] *Al.* ὅτι τοι, et ἢ τοι, sive ἢ τοι.

Ver. 37. 72. & 260. — ἄμαξαν.] Vide ad *Il.* α. 711. & 782.

Ver. 37. 57. 69. — ἐφοπλίσαι — ἐφοπλίσαις — ἐφοπλίσασαι.] Vide ad *Il.* α. 140. et ψ. 55.

Ver. 38. Σῶσρα.] Τὰ πρὸς ζώνην ἐπιτήδεα ἐνδύματα. *Schol.*

Ibid. — ῥήγεα.] Vide ad *Il.* α. 644.

Ver. 40. — πλυνοί.] Πλυνοὶ δὲ, παρὰ μὲν ἄλλοις, σκάφαι τινὲς χρησιμοὶ πλύνειν παρὰ δὲ Ὅμηρῳ, βόθροι ἐν οἷς ἱπλονον. *Eustath.* Vide et supra ad ver. 31.

Ver. 42. Οὐλυμπονδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἔδος.] *Al.* Οὐλυμπονδ', ὅν φασὶ.

Apparet Divum numen, sedesque quietæ; Quas neque concutiant venti, neque nimbila nimbis

Adspargunt; neque nix acri concreta pruinâ

Cana cadens violat; semperque innubilus æther

Integit, et largè diffuso lumine ridet.

Lucret. lib. III. 18.

— nubes excedit Olympus Lege deum; minimas rerum discordia turbat;

Pacem summa tenent —.

Lucan. Pharsal. lib. II. 271.

“Pars superior mundi et ordinatio, ac propinqua sideribus, nec in nubem cogitur, nec in tempestatem impellitur, nec

“versatur in turbinem; omni tumultu caret.” *Seneca de Ira, lib. III. cap. 6.*

Cæterum de vocibus, “Ολυμπος, ἄρανος,” ita *Aristoteles*; Ἐτόμως καλῶμεν, ἄρανόν μιν, ἀπὸ τοῦ ἄρον εἶναι τῶν ἄνω ὀλυμπονδὲ, οἷον ὀλολαμπῇ, καὶ παντὸς ζώου καὶ ἀτάκτου κινήματος κεχωρισμένον, οἷον γίνεται παρὰ ἡμῖν διὰ χειμῶνος καὶ ἀνέμων βίας, ὥσπερ ἔφη καὶ ὁ Ποιητὴς Ὅμηρος. “Οὐλυμπονδ', ὅν φασὶ ὅς.” *Lib. de Mundo, cap. 6.* Conjecturâ, ut opinor, satis incertâ.

Ibid. — θεῶν ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ.]

Ὅ δὲ χαλκίος ἀσφαλὲς αἰεὶ ἔδος

Μένει ἄρ' ὅς.

Pindar. Nemeor. Ode VI. ver. 6.

Ver. 44. — ἀλλὰ μάλ' αἶθρη Πίπτει.]

Largior hic campos æther et lumine vestit Purpureo —. *Æn. VI. 640.*

Ver. 45. 65. Πέπταται — ἐπιδέδρομεν — μέμηλεν.] Vide ad *Il.* α. 37. et β. 614.

Ibid. — ἀννέφελος.] *Aristoteles*, loco supra citato, legit ἀνέφελος. Quod et ferri posset. Vide ad *Il.* α. 398.

Ibid. — ἐπιδέδρομεν.] *Aristoteles ibid.* citat ἀναδέδρομεν. Vulgatam autem lectionem potiore esse contendit *Eustathius*.

Τῷ ἐνὶ τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἥματα πάντα.
 Ἐνδ' ἀπέειη Γλαυκῶπις, ἐπεὶ διαπέφραδε κέρη.
 Αὐτίκα δ' ἥως ἦλθεν εὐθρονος, ἣ μιν ἔγαγε
 Ναυσικάαν εὐπεπλον· ἄφαρ δ' ἀπεδαύμασ' ὄνειρον.
 Βῆ δ' ἰέναι διὰ δώμαδ', ἵν' ἀγγαίειε τοκεῦσι, 50
 Πατρὶ φίλῳ καὶ μητρὶ· κυχῆσατο δ' ἔνδον ἰόντας.
 Ἡ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἦσο, σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
 Ἥλάκατα σρωφῶσ' ἀλιπόρφυρα· τῷ δὲ δύραζε
 Ἐρχομένῳ ζυμβλήτο μετὰ κλειτὸς βασιλῆας
 Ἐς βελήν, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί· 55
 Ἡ δὲ μάλ' ἄγχι σᾶσα φίλον πατέρα προσέειπε·
 Πάππα φίλ', ἐκ ἂν δὴ μοι ἐφοπλίσσας ἀπήνην
 Ὑψηλὴν, εὐκυκλον, ἵνα κλυτὰ ἔματ' ἄγωμαι
 Ἐς ποταμὸν πλυνέσσα, τὰ μοι ῥερυπαμένα κᾶται·
 Καὶ δὲ σοι αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἰόντι 60
 Βελὰς βελεύειν καθαρὰ χροῖ ἔματ' ἔχοντα.
 Πέντε δὲ τοι φίλοι υἱὲς ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
 Οἱ δὲ ὀπυῖοντες, τρεῖς δ' ἡῖθεοι θαλέδοντες·

In quo delectantur beati dii diebus omnibus.

Eὐ abiit Pallas, postquam consilium contulerat puellæ.

Statim verò aurora advenit pulchro-sedens-in-folio, quæ ipsam excitabat

Nausicaam pulchro-peplo: continuo autem ea admirata est somnium.

Perrexit verò ire per aedes, ut annuntiaret parentibus,

Patri charo et matri: apprehendit autem eos intus existentes.

Illa quidem ad focum sedebat, cum ancillis mulieribus,

Pensa versans marinâ-purpurâ-tincta: in ipsum autem foras

Egredientem incidit ad inelytos reges

Ad consilium, quò ipsum vocabant Phæaces eximii.

Hæc autem valdè propè astans charum patrem allocuta est;

"Pater chare, nonne jam mihi apparaveris currum

"Excelsum, agilem-rotis; ut pulchras vestes feram

"Ad flumen lotura, quæ mihi sordidatæ jacent?

"Etenim tibi ipsi convenit inter primores versanti

"Consilia consulere, puras corpori vestes habenti.

"Quinque autem tibi chari filii in ædibus sunt,

"Quorum duo in-matrimonio, tres autem calibes florentes:

Ver. 46. Τῷ ἐνὶ τέρπονται μάκαρες θεοί.] Vide Plutarchum de audiendis Poëtis, ubi hunc versum laudat.

Ver. 47. — διαπέφραδε.] Vide ad Il. ε. 500.

Ver. 48. — εὐθρονος.] Θρόνον οὖν τὸν ἀρμάτειον λέγει τῆς ἡῶς ἰσῆας· ἣ γὰρ ἐστὶν ἰδραῖν ἡ θεὸς αὐτὴ ἡ οὖν εἰρημένη. Schol.

Ver. 49. — ἀπεδαύμασ'.] Similitèrque ver. 181. ὀπύσειαν. Vide ad Il. ε. 140.

Ver. 50. — διὰ δώμαδ'.] Al. κατὰ δώμαδ'.

Ver. 53. & 306. ἀλιπόρφυρα.] Vide ad Il. ε. 482.

Ver. 57. — ἐφοπλίσσας.] Al. ἐφοπλίσσσαν.

Ver. 58. & 70. — εὐκυκλον.] Εὐτροχον κύκλοι γὰρ οἱ τροχοί. Schol.

Ver. 59. 64. — πλυνέσσα — νιόπλυτα.] Vide suprâ ad ver. 31.

Ver. 60. — ἰόντι.] Al. ἰόντα.

Ver. 63. Οἱ δὲ ὀπυῖοντες, τρεῖς δ' ἡῖθεοι.] Ὅτι τὰς ἡῖθους διατίλλει καὶ ἵσταῖτα πρὸς τὴν

Οἱ δ' αἰὲς ἐθέλῃσι, νεόπλυντα ἄματ' ἔχοντες,
 Ἐς χορὸν ἔρχεσθαι· τὰ δ' ἐμῇ φρενὶ πάντα μέμνηεν.
 "Ὡς ἔφατ'· αἶδετο γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομῆναι
 Πατρὶ φίλῳ· ὁ δὲ πάντα νόει, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
 Οὔτε τοι ἡμιόνων φθονέω, τέκος, ἔτε τευ ἄλλα.
 Ἐρχε· ἄτάρ τοι δμῶες ἐφοπλίσσασιν ἀπήνην
 Ὑψηλὴν, εὐκυκλὸν, ὑπερτερὴν ἀραρυῖαν.
 "Ὡς εἰπὼν, δμῶεσσιν ἐκέπλετο· τοὶ δ' ἐπίθοντο.
 Οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν εὐτροχὸν ἡμιονείην
 Ὀπλεον, ἡμιόνους δ' ὑπαγον, ζευξαν δ' ὑπ' ἀπήνη·
 Κέρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρειν ἐσθῆτα φαεινὴν,
 Καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν εὐξέσῳ ἐπ' ἀπήνη·
 Μήτηρ δ' ἐν κίσῃ ἐτίθει μενοεικέ' ἰδωδὴν,
 Παντοίην, ἐν δ' ὄψα τίθει, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
 Ἀσπὼ ἐν αἰγείῳ· (κέρη δ' ἐπέθηκεν ἀπήνης·)
 Δῶκε δὲ χρυσήν ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,

65

70

75

"Hi semper volunt, recens-lotis vestibibus induti,
 "Ad choream ire; hæc autem meæ menti omnia curæ sunt."
 Sic dixit; verebatur enim floridas nuptias nominare
 Patri charo; ille verò omnia intelligebat, et respondit fermone;
 "Neque tibi mulos invidio, filia, neque quicquam aliud.
 "Abi; cæterum tibi famuli apparabunt currum
 "Altum, agilem-rotis, contabulatione instructum."
 Sic locutus, servis præcepit; ille verò paruerunt.
 Illi quidem foras currum agilem-rotis à-mulis-tractum
 Instruebant, mulosque submiserunt, junxeruntque sub curru;
 Virgo autem è thalamo ferebat vestes pulchras;
 Et eas quidem deposuit benè-polito in curru:
 Mater verò in cistâ collocabat animo-gratum cibum,
 Varium, obsoniaque imposuit, vinumque infudit
 Utre in caprino: (puella verò conscendit currum:)
 Dedit etiam aureâ in ampullâ humidum oleum,

65

70

75

ὀπυιόντας, ὁπῶν "Οἱ δὲ ὀπυιόντες, τρεῖς δ'
 "ἦθλοι θαλίοντες;" ὡς εἶναι ἦθλον, τὸν μέγαν
 γάμον ἐκδοθῆναι. Eustath.

Ver. 68. — ἔτε τευ ἄλλα.] Eustathius
 in commentario citat, ἔτε τευ ἄλλα.

Ver. 70. — εὐκυκλόν.] Al. εὐκυκλόν.

Ibid. — ὑπερτερὴν.] Ταιερίοι αὖ, τὸ ἐπι-
 κείμενον τῷ τράφωνον πλαισίον τῷ ἄλῳ. Eustath.

Ver. 72. — ἄρ'.] Proinde, ut jussi e-
 rant —.

Ver. 73. Ὀπλεον.] Al. Ὀπλεον.

Ibid. — ζευξαν δ'.] Al. ζευξαν δ'.

Ver. 74. — ἐσθῆτα φαεινὴν.] Οὐ τὰ
 τε ὅσων φαεινὴν, ἰπρύπαστο γὰρ· ἀλλὰ τῇ φέ-
 σει καθαράν. (Ita Barnesius pro vulgato κα-
 θαρῇ.) Schol.

Vol. I.

Ver. 78. — κέρη δ' ἐπέθηκεν ἀπήνης.]
 Pausanias picturam fuisse narrat, ubi inter
 alia videre erat παρθένος ἐπὶ ἡμιόνων, τὴν μὲν
 ἔχουσαν ἡνίως, τὴν δὲ ἐπιχειμένην κάλυμμα ἐπὶ
 τῇ κεφαλῇ· Ναυσικῶν τε νομίζουσιν εἶναι τὴν
 Ἀλκίην, καὶ τὴν θαλάτταν, ἱλαυνύσας ἐπὶ τοῖς
 πλοῦσι. Eliac. lib. V. cap. 19. sub fine.

Ibid. — ἐπέθηκεν.] Vide ad II. β'.
 35. et l. 109.

Ver. 79. Δῶκε δὲ χρυσὴν ἐν ληκύθῳ.] Ita
 pro vulgato χρυσὴν ἐν ληκύθῳ restituit Bar-
 nesius. Nec malè. Verisimilius tamen vi-
 detur, ex ver. 215. infra, voculam αἱ hîc
 excidisse, veramque lectionem fuisse, Δῶκε
 αἱ οἱ χρυσὴν ἐν ληκύθῳ ut pronuntietur vi-
 delicet χρυσῇ ut alibi sæpè.

D d

Εἴως χυτλώσαιοτο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν. 80
 Ἡ δ' ἔλαβεν μάσιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα,
 Μάσιξεν δ' ἐλάαν· καναχή δ' ἦν ἡμιόνοϊν.
 Αἱ δ' ἄμοτον τανύοντο· φέρον δ' ἐσθῆτα, καὶ αὐτήν,
 Οὐκ οἶην· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
 Αἱ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον περικαλλέ' ἴκοντο, 85
 Ἐνθ' ἦτοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοί, πολὺ δ' ὕδωρ
 Καλὸν ὑπεκπρόρεια, μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι.
 Ἐνθ' αἶγ' ἡμιόνες μὲν ὑπεκπρόέλυσαν ἀπήνης,
 Καὶ τὰς μὲν σεῦαν ποταμὸν παρὰ δινῆεντα,
 Τρώγεν ἄγρωσιν μελιηδέα· ται δ' ἀπ' ἀπήνης 90
 Εἴματα χερσὶν ἔλοντο, καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ.
 Στεῖβον δ' ἐν βόθροισι δοῶς ἐρίδα προφέρεσαι.

Ut ungeretur cum famulis mulieribus.

80

Illa verò accepit flagellum et habenas pulchras,

Flagellavitque ut inirent-cursum; strepitus autem erat mulorum.

Illi verò incessantèr contendebant, ferebantque vestes, et ipsam,

Non solam; unà cum illà scilicèt et ancillæ ibant aliæ.

Illæ verò cùm jam fluvii ad alveum perpulchrum pervenissent,

85

Ubi labra erant perennia, multaque aqua

Pulchra proflebat, etiam admodum sordidata ad purgandum;

Ibi illæ mulos quidem solverunt à curru;

Et eos quidem egerunt fluvium propter vorticofum,

Ut-ederent gramen dulce: ipsæ verò à curru

90

Vestēs manibus sumpserunt, et inferebant in nigram aquam:

Constipabant autem in scrobibus celeritèr certamen proferentes.

Ibid. et ver. 215. — ληκύθη.] Ἐλαιοδό-
 χη ἀγγεία. Schol.

Ver. 80. — χυτλώσαιοτο.] Λυσσαμένη ἀ-
 λείψαιτο· χύτλος γὰρ, τὸ μισθ' ὕδατος ἔλαιον.
 Schol.

Ver. 81. — σιγαλόεντα.] Αἱ Φοινικίον-
 τα. Quæ si vera sit lectio, pronuntiandum
 erit Φοινικῶντα. Secunda enim necessariò
 producit. Vide ad II. β'. 267.

Ver. 82. — καναχή δ' ἦν ἡμιόνοϊν.]
 Ὅτι τὸν τῶν ἡμιόνων ἐν τῇ συντόνῳ κινεῖσθαι
 ἤχον, εἰς καναχὴν ὀνοματοποιεῖ. Eustath. Vi-
 de ad II. δ'. 455.

Ver. 86. 93. 95. — πλυνοὶ — πλύναν
 — ἀποπλύνουσιν.] Vide suprà ad ver. 31.

Ibid. — ἐπηετανοί.] Ἐπηετανοὶ αὐ-
 τὰς αἶψα, ὥς δι' ὅλῃ ἔτι κούλῃς μένοντες, καὶ
 μὴ ἀναπληρωμένοι, οἷα ἀπὸς πᾶσχευ τὰ βί-
 βωδουμένα δι' ὀρύξεως. Eustath.

Ver. 86. — πολὺ δ' ὕδωρ Καλὸν ὑπεκ-
 πρόρεια.] Ἐν δὲ τοῖς ῥήμασι γίνεται ἐξαλλαγή
 τῶν — χερσὶν, ὅταν ὁ ἐνέσῳς — ἀντὶ τῆς
 παρρηχρότος [τιδῆ]. "Ἐνθ' ἦτοι πλυνοὶ ἦσαν
 " ἐπηετανοί, πολὺ δ' ὕδωρ Καλὸν ὑπεκπρόρεια."

ἀντὶ τῆς, ἔρρειν. Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀ-
 μέρου ποιήσεως, § 8. Consultò certè hîc ita
 scripsit Poëta, cùm æquè tulisset versus
 Καλὸν ὑπεκπρόρεια, ἔσ.

Ver. 88. — ὑπεκπρόέλυσαν ἀπήνης.] Ὅτι
 τὰς ἐξυγμένους ἡμιόνους ὑπὸ τῇ ἀπήνῃ, ἐξω ζυ-
 γῇ ἀγαγόντες, προέρεχσθαι ἀφῆκαν εἰς νομὴν.
 Eustath. Vide et ad II. δ'. 504. 543.

Ver. 90. Τρώγεν ἄγρωσιν.] Τὸ δὲ, τρώγειν,
 ὀνοματοποιεῖται ἐπὶ ἀλόγων, τραχύτητα ἔ-
 χον καὶ ἐπιρότητα πολλὴν πρὸς τὸ ἐσθίειν, ὅτι
 ἐπὶ λογικῶν μάλιστα λέγεται. Eustath.

Ibid. — ἄγρωσιν.] Εἶδος βοτάνης, ὅτις
 ἐπὶ πόσῃ χρυσάδης. Schol.

Ibid. — ται δ'.] Αἱ αἱ δ'.

Ver. 91. — καὶ ἐσφόρειν μέλαν ὕδωρ.]
 "C'est pour forer en mēlan ὕδωρ." Dacier.
 Eandemque interpretationem in Versione
 secutus est Barneſius. Verùm cùm con-
 structio ista paulò sit durior, nescio annon
 rectius exponat Eustathius; Ἐσφόρειν δὲ (in-
 quit) ὕδωρ, ἀντὶ τῆς, ἔφερον ἔσω τῶν πλυνῶν.
 Et iterùm in comment. ad ἡ. 6. Ἐσφόρειν
 — μέλαν ὕδωρ εἰς τὰς πλυνὰς αἱ ἀμφίπολοι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πλῦναν τε, κάθηραν τε ρύπα πάντα,

Ἐξείης πέτασαν παρὰ Δῖν' ἄλως, ἤχι μάλισα

Λαίγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα.

95

Αἱ δέ, λοισσάμεναι, καὶ χρυσάμεναι λίπ' ἐλαίῳ,

Δῶπνον ἔπειθ' εἶλοντο παρ' ὅχθησιν ποταμοῖο·

Εἴματα δ' ἡελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῇ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτε τάρφθεν δμῳαὶ τε, καὶ αὐτῇ,

Σφαίρη ται τ' ἄρ' ἐπαιζον, ἀπὸ κρήδεμνα βαλῆσαι.

100

At postquam lavâssentque, purgâssentque sordes omnes,

Ordine explicuerunt ad litus maris, ubi potissimum

Lapillos ad litus abluebat mare.

95

Ipsæ porro lotæ, et unctæ pingui oleo,

Prandium deindè sumpserunt ad ripas fluvii:

Vestēs autem, solis manebant dum ficcarentur splendore.

Cæterum postquam cibo saturatæ sunt ancillæque, et ipsæ;

Pilæ ipsæ deindè ludebant, æpitis-redimiculis depositis:

100

Ver. 94. — πέτασαν.] Vide ad II. α. 67.

Ver. 95. — ἀποπλύνεσκε.] Vide ad II. α. 37. et β. 221. ΑΙ. ἀποπλύνεσκε.

Ver. 96. — λοισσάμεναι, καὶ χρυσάμεναι.] Vide suprâ ad i. 491. Cæterum *Eustathius* in commentario legit, λοισσάμεναι καὶ ἀλειψάμεναι.

Ver. 100. — ἄρ'.] Deindè —.

Ver. 102. Οἷη δ' Ἄρτεμις.]

Qualis in Eurotæ ripis, aut per juga Cynthi

Exercet Diana choros, quam mille fecutæ

Hinc atque hinc glomerantur Orcades: illa pharetram

Fert humeris, gradienſque Deas supere-minet omnes:

Latonæ tacitum pertentant gaudia pectus:

Talis erat Dido; talem se læta ferebat

Per medios, inflans operi regniſque futuris.

Æn. I. 502.

Quo de loco *Gellius*; "Memini," inquit, "audisse me ex Valerii Probi discipulis — solitum eum dicere, nihil quicquam tam improſperè Virgilium ex Homero vertisse, quàm versus hos amœnissimos, quos de Nausicaâ Homerus fecit.—Primum omnium id visum esse dicebant Probo, quòd apud Homerum quidem virgo Nausicaa ludibunda inter familiares puellas in locis solis rectè atque commodè confertur cum Dianâ venante in jugis montium inter agrestes deas; nequaquam autem conveniens Virgilium fecisse, quoniam Dido in urbe mediâ ingrediens inter Tyrios

"principes, cultu atque incessu serio, inflans operi, sicut ipse ait, regniſque futuris,

"nihil ejus similitudinis capere posset, quæ lufibus atque venatibus Dianæ congruit.

"Tum postea quòd Homerus studia atque oblectamenta in venando Dianæ honestè

"apertèque dicit; Virgilius autem, quum de venatu deæ nihil dixisset, pharetram

"tamen facit eam ferre in humero, tanquam si onus et farcinam. Atque illud

"impensè Probum esse demiratum in Virgilio dicebant, quòd HomERICA quidem

"Ἀπὼ γαυδίον gaudeat genuinum et intimum, atque in ipſo penetrali cordis et

"animæ vicens, (siquidem non aliud est, γένεθαι δὲ τε φρένα Ἀπὼ) ipse autem imitari

"hoc volens, gaudia fecerit pigra et levia et cunctantia, et quasi in summo pectore

"supernantia: nescire enim sese quid significaret aliud, pertentant. Præter ista

"omnia, florem ipsius totius loci Virgilium videri omiſſisse; quòd hunc Homeri ver-

"sum exiguè secutus sit: ῥῆα δ' ἀριγνώτη πέλεται καλαὶ δὲ τε πᾶσαι quando nulla

"major cumulatiorque pulchritudinis laus dici potuerit, quàm quòd una inter om-

"nes pulchras excelleret, una facilè ex omnibus nosceretur." *Gell. lib. IX. cap. 9.*

Notandum porro, (ut rectè observavit *Fulvius Ursinus* ad hunc Virgilii locum,) aptiorem esse Homeri comparisonem Nausicaæ

innuptæ, cuique mater *Arete* vivebat; quàm Virgilii Didoni, quæ *Sichæo* nupta fuerat, et

cui mater jam non erat. *Scaliger* tamen Virgilium Homero hoc in loco longè superiorem contendit, *Poetic. lib. V. cap. 3.*

Ibid. — κατ' ἑσῶς.] *Heraclides Ponticus* citat, κατ' ἑσῶς.

Τῇσι δὲ Ναυσικάα λευκώλενος ἤρχετο μολπῆς.
 Οἷη δ' Ἀρτεμις εἴσι κατ' ἔρεος ἰοχέαιρα,
 Ἡ κατὰ Τηϋγετον περιμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον,
 Τερπομένη κάπροισι καὶ ἀκείης ἐλάφοισι·
 Τῇ δὲ δ' ἄμα Νύμφαι, κῆραι Διὸς Αἰγίοχοιο, 105
 Ἀγρονόμοι παίζουσι· γέγηθε δὲ τε φρένα Λητῶ·
 Πασάων δ' ὑπὲρ ἤγε κάρη ἔχει ἡδὲ μέτωπα,
 Ρεῖα δ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δὲ τε πᾶσαι·
 Ὡς ἡγ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἀδμῆς.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἐμελλε πάλιν οἶκονδε νέεσθαι, 110
 Ζεύξασ' ἡμιόνους, πτύξασα τε εἴματα καλὰ·
 Ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Ὡς Ὀδυσσεὺς ἔγροιο, ἴδοι τ' εὐώπιδα κέρην,
 Ἡ οἱ Φαίηκων ἀνδρῶν πόλιν ἡγήσαιο.
 Σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασίλειαν· 115

Illis verò Nauficaa pulchra-ulnas exordiebatur cantūs.
 Qualis autem Diana incedit per montem sagittis-gaudens,
 Aut per Taygetum arduum, aut Erymanthum,
 Oblectans-se apris, et velocibus cervis;
 Simul autem cum illâ Nymphæ, filia Jovis Ægiocchi
 Agrestes ludunt; gaudet verò mente Latona:
 Omnes autem ipsa capite supereminet, atque fronte;
 Facileque conspicua est, pulchræ verò et omnes:
 Sic illa inter ancillas excellebat virgo indomita.
 Sed quum jam erat domum reditura,
 Junctis mulis, plicatisque vestibus pulchris;
 Tunc rursus aliud cogitavit dea cæcia-oculis Minerva,
 Ut Ulysses excitaretur, videretque pulchram-oculos puellam,
 Quæ ipsum ad Phæacum virorum urbem duceret.
 Pilam deinde jecit versus ancillam regina;

Ver. 103. — Τηϋγετον.] Ὅρος τῆς Λακωνικῆς. Schol. Ἐστὶ δ' ὄρος μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης ὑψηλὸν τε, καὶ ὄρεον, συνάπτου κατὰ τὰ προσκρούσια μέρη ταῖς Ἀρκαδικαῖς ὕψους. Strabo, Geograph. lib. VIII. pag. 557. et 363.

Ibid. — Ἐρύμανθον.] Ὅρος τῆς Ἀρκαδίας, καὶ ποταμὸς· ἵστα δ' Ἐρυμάντιος κάπρος. Schol.

Ver. 104. — κάπροισι καὶ ἀκείης ἐλάφοισι.] Ἡ Πελοπόννησος λεύκων ἀγρονόμος ἐστὶ. Καί, ὅσα γε εἰκός, Ὁμηρος πεπαιδευμένη φρενὶ συνδῶν τῷτο, τὴν Ἀρτεμιν ἐκείνην ὀνόμαζεν, εἰπὼν, ὅτι ἄρα ἔπεισι τὸν τε Ταϋγετον καὶ τὸν Ἐρύμανθον, ὡς τερπομένη κάπροισι καὶ ἀκείαις ἐλάφοισι. Ael. de Animal. lib. III. cap. 27.

Ibid. — ἀκείης.] Al. ἀκείαις.

Ver. 105. Τῇ δὲ δ' ἄμα.] Al. Τῇ δὲ ἄμα· et Τῇ δὲ δ' ἄμα.

Ibid. et ver. 324. — Αἰγίοχοιο.] Vide ad II. a. 202.

Ver. 106. — γέγηθε.] Vide ad II. a. 37. et v. 494.

Ver. 107. Πασάων δ' ὑπὲρ ἤγε κάρη ἔχει.]

Verum hæc — alias inter caput extulit —. Virg. Eclog. I. 25.

— gradientisque deas supereminet omnes. Aen. I. 505.

Quem posteriore locum inter eos recenset Macrobius, in quibus "Virgilius Homericæ carminis majestatem non æquet." Lib. V. cap. 13.

Ver. 110. — ἄρ'.] Ut par erat —.

Ver. 115. — ἀμφίπολον βασίλειαν.] Al. ἀμφίπολον βασίλειαν.

Ἀμφιπόλῃ μὲν ἄμαρτε, βαθείῃ δ' ἔμπεσε δίνη.
Αἰ δ' ἐπὶ μακρὸν αὔσαν· ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς·

Ἐξόμενος δ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·

ὦ μοι ἐγὼ, τίων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἰκάνω;

Ἦ ῥ' οἷγ' ὑβρίζαι τε καὶ ἄγριοι, ἐδὲ δίκαιοι;

120

Ἦ ἐφίλοξανοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ δευδής;

Ὡστε με κερῶν ἀμφήλυθε δῆλός αὐτῇ

Νυμφῶν, αἱ ἔχουσ' ὀρέων αἰπινὰ κάρηνα,

Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πέσσεα ποίηνεντα.

Ἦ νὺ περ ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδὸν αὐδηνέντων;

125

Ἄλλ' ἄγ', ἐγὼν αὐτὸς περῆσομαι, ἥδ' ἰδωμαι.

Ὡς εἰπὼν Δάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς·

Ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πτόρθον κλάσε χειρὶ παχείῃ

Φύλλων, ὥς ῥύσαιτο περὶ χροῖ μῆδεα φωτός.

Βῆ δ' ἴμεν, ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθὼς,

130

Ab ancillā quidem aberravit; profundum autem incidit in vorticem.

Illæ verò altè clamârunt; experrectus autem est nobilis Ulysses:

Sedensque cogitabat in mente et in animo;

"Hei mihi, quorum demùm hominum in terram deveni?"

"Anne hi injurii et agrestes, neque iusti?"

120

"An hospitales, et ipsis est mens deorum-reverens?"

"Ut me puellarum circumvenit femineus clamor

"Nympharum, quæ habitant montium summos vertices,

"Et fontes fluviorum, et palustria-loca herbosa.

"An jam alicubi homines sum prope vocales?"

125

"Quin age, ego ipse experiar atque videbo."

Sic locutus arbustis egrediebatur nobilis Ulysses:

Ex densâ autem sylvâ raram fregit manu crassâ,

Foliosum, ut tegeret circa corpus pudenda viri.

Perrexit autem ire, veluti leo montanus, viribus confusus,

130

Ver. 116. — ἴμπεσε.] *Eustathius* in commentario legit ἴμπεσε.

Ver. 119. — τίων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἰκάνω;] Pronuntiabatur τῶν αὖτε ὅς.

— quas vento accesserit oras,

Qui teneant, (nam inculta videt,) hominesne, feræne,

Quærere constituit —. *Æn.* I. 311.

Quæ loca, quive habeant homines, ubi mænia gentis,

Vestigemus —. *Æn.* VII. 131.

Ver. 122. — ἀμφήλυθε.] Constat hoc quidem in loco Temporis ratio, sive vox ἀμφήλυθε ex *Perfetto* ἀμφήλυθος sive ex *Aoristo* ἀμφήλυθον deducta intelligatur. Perinde enim est, sive dicat *Ulysses*, clamorem aures sibi pulsare; sive jamjam pulsasse. Vide ad *Il.* α. 37. et v. 736.

Ver. 124. — πέσσεα.] Τὰς διώχους τόπους· παρὰ τὸ πείσαι, ὅστις ποτίσαι. *Schol.* Cæterum *Eustathius* in commentario citat πείσαι.

Ver. 125. — αὐδηνέντων.] Εὐφώνων, (*Al.* Εὐφώνων,) ἐνάρθῃ φωνῇ χρωμένων. *Schol.* Vide supra ad i. 334.

Ver. 127. — ὑπεδύσετο.] *Al.* ὑπεκδύσετο. Quod verbum perimit.

Ver. 128. — ὕλης.] Vide ad *Il.* γ'. 151.

Ibid. — πτόρθον κλάσε.] Ὁ δὲ πτόρθος ὅστις κλάδος εἶναι πλατὺς τε καὶ ἐπιμήκης. *Eustath.*

Ver. 130. Βῆ δ' ἴμεν, ὥστε λέων ὀρεσίτροφος.] Fuerunt qui *Ulysses* hoc in loco, viribus defectum procellaque penè enecatam, leoni fero parum aptè comparari crediderint. *Eustathius* vim similitudinis in eo consistere existimat, quod *Ulysses* puellis, *Nausicaæ* comitibus, haud minus quam leo, terribilis apparuerit. "Ὅτι τὸν Ὀδυσσεύα θυμὸν ὄντα, καὶ δυσπρόσιτον διὰ τὸ φανῆναι μὴ βλασφημίας, μέλλοντα ταῖς κέραις, λείοντι παραβάλλει, εἰπὼν "Βῆ δ' ἴμεν ὥστε λέων ὅς." Εἰτα δὲ κενὸν ὡς ἐπὶ τὴν Ὀδυσσεύα ἀνδρίαν ἢ παραβάλλει, ἀλλὰ πρὸς ἐκπληξιν, ἣν ἐξ αὐτῆς αἱ γυναῖ-

“Ὅς τ’ εἶς ὕμνος κ’ ἀήμενος· ἐν δὲ οἱ ὅσσε
 Δαίεται· αὐτὰρ ὁ βεσὶν ἐπέρχεται, ἢ οἴεσσιν,
 Ἦε μετ’ ἀγροτέρας ἐλάφας· κέλεται δὲ ἐ γαστήρ,
 Μήλων περὶήσοντα κ’ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
 “Ὡς Ὀδυσσεὺς κέρησιν εὐπλοκάμοισιν ἔμελλε
 Μίξεσθαι, γυμνὸς περ ἐὼν· χρεὼ γὰρ ἴκανε.
 Σμερδαλέος δ’ αὐτῇσι φάνη, κεκακωμένος ἄλμῃ·
 Τρέσσαν δ’ ἄλλυδις ἄλλη ἐπ’ ἡϊόνας προὔχοντας·
 Οἷη δ’ Ἀλκινόεω θυγάτηρ μένε· τῇ γὰρ Ἀθήνη
 Θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε, κ’ ἐκ δέος εἴλετο γυίων.”

135

140

Qui incedit complutus et ventos-passus; intusque ei oculos
 Ardent: cæterum is boves invadit, aut oves,
 Aut agrestiores cervas; jubet nempè eum venter,
 Pecudes tentaturum, etiam in densam domum ire:
 Ita Ulysses puellis pulchris-comas erat
 Congressurus, nudus licèt esset; necessitas enim urgebat.
 Horribilis autem ipsis apparuit, deturpatus sanguine:
 Diffugerunt autem huc atque illuc per ripas prominentes:
 Sola autem Alcinoi filia mansit; ei enim Minerva
 Audaciam in mente indidit, et metum exemit è membris.

135

140

κίε ἱπαθὸν, ἰπάγει· [ver. 137.] “Σμερδαλέ-
 “ος δ’ αὐτῇσι φάνη, ὅς τ’ εἶς ὕμνος κ’ ἀήμενος,” similis dicatur;
 tum quòd necessitate coactus, [ver. 136.]
 ex arbusculo puellis timidis sese nec opinatò
 ostenderit; ipsisque (uti observat Eustathius)
 fugam et terrorem haud minorem, quàm
 leo ferus ovibus aut hinnulis imbecilibus,
 incusserit.

[Ibid. — ἀλλὰ] Vide ad II. i. 299.

[Ibid. — πεποιθὸς.] Vide ad II. β’. 314.
 et infra ad ζ’. 467.

Ver. 131. — ἐν δὲ οἱ ὅσσε Δαίεται.] Scho-
 lia ex duobus MSS. *Barnesio* excerpta inter-
 pretantur, πρὸς ὁμοίους ἔχει. Similiterque
 ipse *Barnesius*; “Sensus,” (inquit), “λέων
 “ἐν αὐτῇ κατ’ ὅσσε Δαίεται” ut *Eustath.* ex-
 “ponit fol. 1555. lin. 40.” At quanto sim-
 plicior et facilius erit constructio, si vox ὅ-
 σσε neutrius generis accipiatur, (vide *Iliad.*
 v. 435. 617. ψ’. 477.) ut sit sententia, quo-
 modo ad hunc locum exponit *Eustathius*;
 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῷ καίονται. Vide et ad II.
 α. 104. ρ’. 466. τ’. 16. 17. et *Odys.* δ. 662.
 ubi similem ferè loquendi rationem usur-
 pat *Poëta*.

Ver. 132. — ἰπέρχεται.] *Al.* μίγχεσθαι.
 Ver. 133. — κίλεται δὲ ἐ γαστήρ.]

quos improba ventris
 Exegit cæcos rabies ——. *Æn.* II. 356.
 Suadet enim vefana fames ——. *Æn.* IX. 340. X. 724.

Ver. 135. “Ὡς Ὀδυσσεὺς κέρησιν.” *Εγγραφε*
 δὲ [ὁ Πολύγνωτος] κ’ πρὸς τῷ ποταμῷ, ταῖς
 ὁμῶς *Ναυσικάα* πλυνύσας ἐφιστάμενον Ὀδυσσεὺς
 κατὰ τὰ αὐτὰ, καθὰ δὲ κ’ Ὀμηρος ἐποίησε.
Pausan. *Attic. lib.* I. cap. 22.

Ver. 136. — χρεὼ γὰρ ἴκανε.] Vide
 ad II. κ’. 43.

Ver. 137. *Σμερδαλέος δ’ αὐτῇσι φάνη.*
 “Ὅταν δὲ εἰκτρὰν ἢ φοδερὰν — ὁψιν εἰσάγῃ,
 τῶν τε φωνήων ἢ τὰ πρῶτα θῆσει, ἀλλὰ
 τῶν φοροειδῶν, ἢ ἀφῶν τὰ δυσειφοράτατα
 λήψεται, κ’ καταπυνώσκει τέτοις τὰς συλλα-
 βὰς· οἷα ἐστὶ ταυτὶ “Σμερδαλέος δ’ αὐτῇσι
 “φάνη κεκακωμένος ἄλμῃ.” *Dionys.* *Hali-*
carn. περὶ συνθέσεως, § 16. Καὶ τὸ ὕψαιμον δ’
 ὀρεῖν, διὰ τὸ πρὸς τοῖς αἵματι, *σμερδαλέος*
 εἰρηται “Σμερδαλέος δ’ αὐτῇσι φάνη κίκα-
 “κωμένος ἄλμῃ” ἦγον ὕψαιμον βλίσπων, διὰ
 τὸ πυρωπὲς [*Al.* πυρωπὲς] ἔχον ὀφθαλμοὺς,
 ἐκ τῆς ἀλός. *Porphyr.* *Quæst. Homeric.* 9.

Ibid. *Σμερδαλέος.] Al.* *Σμερδαλέως.*

Ver. 138. — ἐπ’ ἡϊόνας προὔχοντας.] Ἠϊ-
 νες δὲ προέχουσαι, αἱ προκείμεναι· ἵνα κατ’ ἐν
 λόγον προδῶντες πίτται λίγονται, ἔτω κ’ αἰγα-
 αλοὶ προέχοντες. *Eustath.*

Ver. 139. — τῇ γὰρ Ἀθήνη Θάρσος ἐνὶ
 φρεσὶ θῆκε.] Vide infra ad ver. 199.

Στῇ δ' ἀντασχομένη· ὁ δὲ μερμήριζεν Ὀδυσσεύς,

Ἦ γένων λίσσοιτο λαβὼν εὐώπιδα κέρην,

Ἦ αὐτως ἐπέεσσιν ἀποσαδὰ μελιχίοισι

Λίσσοιτ', εἰ δαίξει πόλιν, καὶ εἴματα δοίη.

Ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,

Λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσαδὰ μελιχίοισι,

Μὴ οἱ γένα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κέρη.

Αὐτίκα μελίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον·

Γενῆμαι σε, ἄνασσα· θεὸς νῦν τις, ἢ βροτὸς ἐσσί;

Εἰ μὲν τις θεὸς ἐσσί, τοὶ ἔρανον εὐρὺν ἔχουσιν,

Ἀρτέμιδι σε ἔγωγε, Διὸς κέρη μέγαλοιο,

Εἶδος τε, μέγεθος τε, φυὴν τ', ἄγχιστα εἶσκω·

Εἰ δὲ τις ἐσσί βροτῶν, τοὶ ἐπὶ χθονὶ ναιετάασι,

Τρισμάκαρες μὲν σοὶ γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,

Stetit verò contrà-expectans; deliberabat autem Ulysses,

An supplicaret genubus prehensis pulchræ-oculos puellæ;

An ut-erat, verbis eminùs-stant blandis

Precaretur, si ostenderet urbem, et vestes daret.

Sic fanè ei deliberanti visum est satius esse,

Precari verbis eminùs-stantem blandis,

Nè ei gēna prehendenti irasceret mente puella.

Protenùs blandum et solertem dixit sermonem;

"Supplex te oro, ô regina; deane aliqua, an mortalis es?"

"Siquidem aliqua ex diis sis, qui latum cælum incolunt,

"Dianæ te ego, Jovis filia magni,

"Formaque, staturaque, orisque habitu, quàm-proximè assimilo:

"Sin aliqua sis hominum, qui super terram habitant,

"Ter-beati quidem tibi pater et veneranda mater,

Ver. 143. — αὐτως.] Ἦγουν οὕτως ὡς ἔχει. Eustath.

Ver. 145. "Ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι.] Vide infra ad v. 153.

Ver. 148. — μελίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον.] Ἰσίου δὲ ὅτι μελίχιον μὲν οἱ τῷ Ὀδυσσεύς λόγος, διὰ τὸ ἐγκωμιαστικὸν εἶδος. Εἰώσαμεν γὰρ οἱ πολλοὶ, τοῖς εἰς ἡμᾶς αὐτὰς ἐπαίνους χαίροντες μελίσσισθαι. Κερδαλέον δὲ, διότι μικρὰ αἰτήσας, (ὁς γὰρ, φησί, ῥάκος [infra ver. 178.] καὶ ἄψυ δαΐζον,) κερδαίνει μεγάλα ἐκ τῆς βασιλικῆς παιδός, ὑπαρχθείσης αἰς ἐπαινήθη, καὶ διακρινάσης τὸ δέον. Eustath.

Ver. 149. — θεὸς νῦν τις, ἢ βροτὸς ἐσσί; — Ἀρτέμιδι σε ἔγωγε.]

O (quam te memorem?) Virgo: namque haud tibi vultus

Mortalis, nec vox hominem sonat. O Dea certè:

An Phæbi foror —. Æn. I. 331.

Ἰσίου δὲ ὅτι τὸ ἀριμύτερον τῶν νοημάτων, ἐπιτηδὲς προϊτάζει, τὴν πρὸς τὸ θεῖον δηλαδὴ σύγ-

κρίσιν κερδαλιώτατα καὶ τῷτο ποιήσας, καὶ ἀπαύσας ἔτω τὴν τῆς κόρης γνώμην ὑπὲρ αὐτῆς. Eustath. Vide supra ad ver. 148. Cæterum Vulgati hîc legunt θεὸς νῦν τις, ἢ βροτὸς ἐσσί: sine interrogatione. Quod multò videtur languidius.

Ver. 154. Τρισμάκαρες μὲν σοὶ γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.]

Ὀλβιος ὅς σ' ἐφύτευσε, καὶ ὀλβίη ἡ τίχι μήτηρ.

Museus, Ἡὼ καὶ Λέανδ. 138.

— qui tanti talem genuere parentes?

Æn. I. 610.

Similiter apud Petronium, in Satyr. "O felicem — matrem tuam, quæ te talentum peperit!"

Ver. 154. 158. Τρισμάκαρες μὲν — Κῆνος δ' αὐτῇ κῆρι μακάρτατος.] Ita apud Anthologiam;

Εὐδαίμων ὁ βλέπων σε, τριστόλβιος ὅστις ἀνέει

Ἡεὐθεὸς δ' ὁ φιλῶν, ἀθάνατος δ' ὁ συνών.

Ρεφίνα Epigramm. lib. VII.

Τρισμάκαρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πε σφισι θυμὸς 155
 Αἰὲν εὐφροσύνησιν ἰαίνεται, εἵνεκα σείο,
 Λευσσόντων τοῖονδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
 Κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔζοχον ἄλλων,
 "Ὅς κε σ' ἐέδνοισι βρίσας οἶκονδ' ἀγάγηται.
 Οὐ γὰρ πω τοῖτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν, 160
 Οὐτ' ἀνδρ', ἔτε γυναῖκα· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
 Δῆλ' ὃν ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ

"Ter-beati et fratres; valdè nimiràm ipsorum animus

155

"Semper lætitiâ perfunditur, tui gratiâ,

"Videntibus tale germen choream te ingredientem.

"Ille verò rursùs animo felicissimus præter cæteros,

"Quicumque te sponsaliis præponderans, domum duxerit.

"Nondum enim talem vidi mortalem oculis,

160

"Neque virum, neque mulierem; admiratio me tenet aspicientem.

"In Delo equidem aliquandò tale, Apollinis juxta aram,

Ibid. et ver. 155. Τρισμάκαρες.] Vide supra ad i. 306. *Al.* Τοῖς μάκαρις.

Ver. 155. 156. 157. — μάλα πε σφισι θυμὸς — ἰαίνεται — Λευσσόντων.] Σημείωσαι δὲ ἃ τὸ, "σφισι θυμὸς ἰαίνεται λευσσόντων," δοκῶν σολοικῶς ἔχειν, "λεύσσει" γὰρ, ὥφειλιν εἰπῶν. Ἐστὶ δὲ τοῖτον σχῆμα ἃ ἐν τοῖς κατὰ τὸν Κύκλωπα, ὅτι εἴπη (infra i. 256. 257.) "Ἡμῖν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἥτορ Δεισάντων φθόγγον βαρύν." Καινοπραπίς γὰρ ἃ αὐτὸ, σόλοιον δὲ ἃκ ἄν. *Eustath.* Vide infra ad ψ. 205. 206. et ad II. ε'. 141.

Ver. 156. — ἰαίνεται.] Κρατῶν δὲ [τὸ Δειρμόν] τῷ ψυχρῷ, διάχυσιν παρέχει ἃ ἀλίαν τῷ σώματι μετ' ἡδονῆς· ὅπερ "Ὀμηρὸς ἰαίνεσθαι κίκληκεν. *Plutarch. de primo frigido.*

Ver. 157. — τοῖονδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.] Vide infra ad λ'. 90. 91. *Eustathius* quidem in dubium vocat, utrùm vox εἰσοιχνεῦσαν contracta sit ex εἰσοιχέουσιν, an sit ipsa participium neutrius generis; sed minus rectè; alibi enim apud Poëtam occurrunt voces οἰχίω, εἰσοιχίω at οἰχνεύω, εἰσοιχνεύω, nusquam.

Ibid. et ver. 144. — τοῖονδε — τοῖσδε.] Vide ad II. υ. 357.

Ver. 159. "Ὅς κε σ' ἐέδνοισι βρίσας.] Editio *Wetsteniana* istud ἐέδνοισι βρίσας vertit, "dote" "gravis." *Scholias* autem ἐέδνοισι exponit, "τοῖς περὶ γάμω δώροις, μνήστρις" vocemque βρίσας interpretatur βαρήσας. Quæ quidem et ad sententiam potior videtur explicatio; et isto sensu semper ferè apud Poëtam usurpatur vox ἐέδνα. Notandum tamen vocem βρίθω nusquam alibi apud Poëtam sensu activo usurpari. Vide *Iliad.* η. 343. μ'. 286. 346. ε'. 233. 512. σ'. 561. *Odys.* i. 216. σ'. 112. Undè verior fortassè sententiæ interpretatio quam hîc affert *Eustath.*

ibius; Τὸ δὲ, "βρίσας," (inquît) ἀντὶ τῷ νικήσας ἔδνων πλήθει τὰς ἄλλας μνηστῆρας, διὰ τὸ τῆς κόρης δηλαδὴ περιμάχητον. Καὶ ἐστὶν ἡ μεταφορὰ, ἐκ τῶν σαθραῖς ῥοπαῶν. *Cæterum Scholia ex MS. Aloyii excerpta apud Barnesium,* vocem βρίσας hîc à βρίθω deductam volunt; sed malè omninò, et ad sensum, et ad profodiam. Vide ad II. α. 140. et η. 343.

Ibid. — ἐέδνοισι.] Vide ad II. ν. 382.

Ver. 162. Δῆλ' ὃν ποτε τοῖον.] "Quod *Homerici Ulyxes Deli se proceram et teneram palmam vidisse dixit, hodie monstrant eandem.*" *Cic. De legibus, lib. I. sub initio.* "Nec non palma Deli ab ejusdem dei [*Apollinis*] ætate conspicitur." *Plin. Nat. Hist. lib. XVI. cap. 44.* "Ὁ δὲ πολυφώνωτατος ἀπάντων τῶν ποιητῶν Ὀμηρὸς, ὅταν μὲν ὤραν ὄψιος εὐμόρφη, ἃ κάλλος ἡδονῆς ἐπαγωγὸν ἐπιδείξασθαι βύληται, τῶν τε φωνήντων τοῖς κρατίστοις χρήσεται, ἃ τῶν ἡμιφώνων τοῖς μαλακωτάτοις, ἃ ἃ καταπυκνώσει τοῖς ἀφώνοις τὰς συλλαβὰς, ἃ δὲ συγκόψει τὰς ἡχάς, παρατιθεῖς ἀλλήλοις τὰ δυσέκφορα, προεῖαν οἱ τινὰ ποιήσει τὴν ἁρμονίαν τῶν γραμμάτων, ἃ ῥίψαν ἀλύτως διὰ τῆς ἀκοῆς· ὡς ἔχει ταυτὶ — "Δῆλ' ὃν ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ, Φοῖνικος νῖον ἔνος ἀνερχόμενον ἐνόησα." *Dionys. Halicarn.* περὶ συνδίστασις, § 16. Ἐστὶ ἃ παρ' αὐτῷ [*Ὀμήρῳ*] πολλὰ φута τερπνότερα ἀκῆσαι τῶν ὁρωμένων. "Δῆλ' ὃν ποτε τοῖον ἔσ." Καὶ ἡ διενδρήσασα τῆς Καλυψῆς ἡστος· ἃ τῆς Κίρκης σπύλαια· ἃ δ' Ἀλκινόου κῆτος. Εὐ ἴσθι, τάτων ἔδιν ὄψος τερπνότερον. *Julian. Imperat. Misoprog.*

Ibid. — παρὰ βωμῷ.] *Cassaubonus,* in annotationibus ad *Athenai, lib. XIV. cap. 9.* citat περὶ βωμῷ. *Julianus* autem loco jam supra citato, legit, aut memoritèr citat, παρὰ βωμῷ.

- Φοῖνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα·
 (Ἦλθον γὰρ καὶ κᾶῖσε, πολὺς δὲ μοι ἔσπετο λαὸς
 Τὴν ὁδὸν, ἣ δὴ ἔμελλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι.) 165
 Ὡς δ' αὐτὸς κ' κᾶνο ἰδὼν, ἐτεθήπεα θυμῷ
 Δὴν· ἐπεὶ ἔπα τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης·
 Ὡς σέ, γύναι, ἄγαμαι τε, τίθηπα τε, δαΐδια τ' αἰνῶς
 Γένων ἄψασθαι· χαλεπὸν δὲ με πένθος ἰκάνει.
 Χθιζὸς ἑικοσῶ φύγον ἡματι οἶνοπα πόντον· 170
 Τόφρα δὲ μ' αἰὲ κῦμα φόρει κραιπναὶ τε δύελλαι
 Νήσας ἀπ' Ὠκυγίης· νῦν δ' ἐνθάδε κάββαλε δαίμων,
 Ὅφρ' ἔτι περ κ' τῇδε πάθω κακὸν· ἐ γὰρ οὔτω
 Παύσεσθ'· ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέεσσι πάροισιν.
 Ἀλλὰ, ἄνασσ', ἐλέαιρε, σέ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας 175
 Ἐς πρῶτην ἰκόμεν· τῶν δ' ἄλλων ἕτινα οἶδα
 Ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν κ' γαῖαν ἔχουσιν.
 Ἄστυ δὲ μοι δᾶξον, δὸς δὲ ῥάκος ἀμφιβαλίσθαι,
 Εἴ τι περ ἄλυσμα σπείρων ἔχες ἐνθάδ' ἴσσα.

"Palmæ recens germen succrescens vidi :

"(Profectus enim eram et illuc, multus autem me sequebatur populus

"In eâ profectio, quæ demùm erat mihi malum damnum futura.) 165

"Utque similiter et illud conspicatus, obstupui animo

"Diu, quandoquidem nunquam tale succrevit lignum è terrâ ;

"Ita te, mulier, admiror, obstupear, et vereor admodum

"Genua prehendere : gravis autem me dolor occupat.

"Heri vigesimo effugi die nigrum pontum : 170

"Eousque verò me perpetuò fluctus ferebat, et celeres procellæ

"Infulâ ab Ogygiâ : nunc verò me huc appulit deus,

"Ut adhuc fortassè et hîc patiar malum ; non enim puto

"Cessaturos ; sed adhuc multa dii efficient priùs.

"Verùm, regina, miserere, te enim mala multa passus 175

"Primam accessi ; cæterorum autem neminem novi

"Hominum, qui hanc urbem et terram incolunt.

"Urbem verò mihi ostende, daque pannum ad me circumcingendum,

"Si quod fortassè involucrum pannorum haberes huc profecta.

Ver. 163. Φοῖνικος νέον ἔρνος.] Τὸν ἀνατιθέν-
 τα λέγει φοῖνικα τῇ Λητοῇ, ἣ ἱφαψαμένη ἀπι-
 κύησιν. Schol.

Ἐνθα πρωτόγονος τε φοῖνιξ,

Δάφνη δ' ἱερὸς ἀνίσχει

Πτόρθευς Λητοῇ φίλα

Ἐλδίνος ἀγαλμα δίας.

Euripid. Hecub. ver. 458.

Φοῖνις ἄναξ, ὅτε μὲν σι θεὰ τίχε πότνια Λητώ,

Φοῖνικος ῥαδινῆς χερσὶν ἱφαψαμένη.

Theognid. Gnom. ver. 5.

Ver. 164. Ἦλθον γὰρ καὶ κᾶῖσε, πολὺς δὲ μοι.]

Vol. I.

Πιθανῶς ἐμφαίνει τινὰ τῶν ἐπιφανῶν, ἵνα μὴ
 φορτηγός, ἢ καπηλάτης εἶναι δοξῇ. Schol.

Ver. 165. — ἣ δὴ ἔμελλεν.] Ita Vul-
 gati. Sed legendum potius crediderim, ἣ
 δὴ ut sit, "Quâ demùm erant mihi mali ca-
 "sus futuri."

Ver. 168. — τίθηπα τε, δαΐδια τ'.]
 Similitèrque ver. 265. Εἰρύσται. Vide ad
 Il. á. 37. et v. 736.

Ver. 174. Παύσεσθ'.] Apud Eustathium
 in commentario, Παύσεσθ'.

Ver. 178. Ἄστυ δὲ μοι δᾶξον, δὸς δὲ ῥάκος.]
 Vide suprâ ad ver. 148.

E c

Σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ σῆσι μενοινᾶς, 180
 Ἄνδρα τε καὶ οἶκον, καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν
 Ἑσθλὴν· ἔ μιν γὰρ τῷ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον,
 Ἡ δ' ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχοντο
 Ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
 Χάρματα δ' εὐμενέτησι· μάλιστα δὲ τ' ἐκλυον αὐτοὶ. 185
 Τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ἦνδ' α·
 Ξεῖν', ἐπεὶ ἔτε κακῶ, ἔτ' ἄφρονι φωτὶ εἰοικας,
 Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
 Ἑσθλοῖς, ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν, ἐκάσῳ·
 Καὶ περ σοὶ τὰδ' ἔδωκε, σὲ δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπη. 190
 Νῦν δ', ἐπεὶ ἡμετέρην τε πόλιν καὶ γαῖαν ἰκάνεις,
 Οὐτ' ἔν' ἐσθῆτος δευήσεται, ἔτε τευ ἄλλας,

"Tibi verò dii tanta dent, quanta anime tuo concupiscis; 180
 "Maritumque et familiam, et concordiam præbeant
 "Bonam: non enim hoc quicquam præstantius et melius,
 "Quàm cum concordēs consiliis, rem-familiarem administrent
 "Vir atque conjux; multi dolores malevolis,
 "Gaudia autem benevolis; maximè verò sentiunt et ipsi." 185
 Hunc autem rursus Nauficæ ulnas-candida contrà allocuta est;
 "Hospes, quandoquidem neque ignavo, nec stulto viro fimilis-es,
 "Jupiter autem ipse distribuit felicitatem Olympius hominibus,
 "Bonis atque malis, prout voluerit unicuique;
 "Et nimirum tibi isthæc dedit, te autem oportet pati omnino. 190
 "Nunc verò, quum ad nostram et urbem et terram venis,
 "Neque vestium indigebis, neque cuiusquam alijs rei,

Ver. 180. Σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ.]

Dii tibi —————

Præmia digna ferant —————.

Æn. I. 607. 609.

————— Dii dent tibi omnes quæ velis.

Plaut. *Panul.* *Æt.* V. *Scen.* ii. ver. 95.

Et iterum, *Stichus*, *Æt.* III. *Scen.* ii. ver. 15.

————— Dii dent quæ velis

Συνεπῶς ὁ Ὀδυσσεὺς ταῦτα συνύχεται, αὐτὸς μόνος διὰ φροντίδος εἰσεται εἶναι. *Schol.*

Ver. 182. ————— ἔ μιν γὰρ τῷ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον, Ἡ δ' ὅθ' ὁμοφρονέοντε.]

"Ἡστὴρ μεγίστη γίγνεται σωτηρία,

"Ὅταν γυνὴ πρὸς ἄνδρα μὴ διχοστατῇ.

Euripid. Medea, ver. 14.

————— τί γὰρ ἡδύτερον καὶ ἄρειον,

"Ἡ ὅταν ἄνδρὶ γυνὴ φρονίῃ φίλα γήραος ἄχρη,
 Καὶ πόσις ἢ ἀλόχη, μὴδ' ἐμπόση ἀνδρίχα νοῖ-
 κος.

Phocylides, ποίημα καθέμικον, ver. 184.

Οὐτε γὰρ ἡδοναὶ μέζοντες ἀπ' ἄλλων, ἔτι χρῆ-
 αι συνήχισταται πρὸς ἄλλας, ἔτι φιλίας τὸ κα-
 λὸν ἰτίοντες ἰνδοῦσαν ἔτω καὶ ζήλωτον, "Ὡς δ' ὅθ'.

"ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχοντο Ἀνὴρ ἠδὲ
 "γυνή." *Plutarch.* Ἑρωτικὸς, *sub fine.* Καν-
 ταῦθα ἔν, ὡς δὴλον, τὴν πρὸς ἀλλήλων ἀνδρὸς
 τε καὶ γυναικὸς ὁμόνοιαν ἐπαινεῖ ὁ Ποιητής, καὶ τὴν
 γὰρ μὴν ἀμφὶ τὰς θρασυτάτας τὰς μοχθηράς, ἀλ-
 λά τὴν νῦν τε καὶ φρονήσει δικαίως συνηλασμένην.
 Τὸ γὰρ νοήμασιν ἔχειν τὸν οἶκον, τῷτο δηλοῖ.
Aristot. περὶ Οἰκονομικῆς, lib. I. *haud longè à*
fine. Vide et *Hieroclis Fragmentum* περὶ
 γάμου.

Ver. 183. ————— οἶκον ἔχοντο.] *Apud Hieroclem*, loco jam citato, οἶκ' ἔχοντο.

Ver. 185. ————— μάλιστα δὲ τ' ἐκλυον αὐτοὶ.]
 Τῆς πρὸς ἀλλήλους εὐνοίας αἰσθάνονται καὶ ἀπο-
 λαύουσιν. *Schol.* *Eusebius* autem exponit
 ἐξάκουστοι ἐγίνοντο.

Ver. 189. Ἑσθλοῖς, ἠδὲ κακοῖσιν.] Ἰστίον δὲ
 ὅτι τὸ, "Ἑσθλοῖς ἠδὲ κακοῖς," οἱ μὲν ἐπὶ ἀν-
 θρώπων νοῦσι τῶν ὀλιγομένων οἱ δὲ ὑδίσταρα
 ταῦτα ὀνόματα ἐκδέχονται λέγοντες ὅτι νέμει
 ὄλβον θεὸς ἐν τοῖς Ἑσθλοῖς πράγμασι, καὶ ἐν κακοῖς.
Euseb. Quæ posterior, uti et ipse deinceps
 annotat *Eusebius*, mira admodum et
 inficeta accipiendi ratio.

Ver. 190. ————— τὰδ' ἔδωκε.] *Al.* τὰγ'.

Ver. 192. ————— ἔν.] *Ut petiisti* —————.

ᾧ ἐπέοιχ' ἰκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα.

Ἄστυ δὲ τοι δάξω, ἔρῃω δὲ τοι ἔνομα λαῶν.

Φαίηκες μὲν τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν

195

Εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,

Τῷ δ' ἐκ Φαίηκων ἔχεται κάρτος τε, βίη τε.

Ἡ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοισι κέλευσε

Στήτε μοι, ἀμφίπολοι πόσε φεύγετε, φῶτα ἰδῆσαι;

Ἡ μή τις τινα δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι ἀνδρῶν;

200

Οὐκ ἔσθ' ἕτος ἀνὴρ διερὸς βροτὸς, ἐδὲ γένηται,

Ὅς κεν Φαίηκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται,

Δηϊοτῆτα φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν.

Οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε, πολυκλύτῳ ἐνὶ πόντῳ,

Ἐσχατοὶ, ἐδὲ τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσγεται ἄλλος.

205

Ἄλλ' ὅδε τις δύσηνος ἀλώμενος ἐνθάδ' ἰκάνει,

Τὸν νῦν χρὴ κομέεσθαι πρὸς γὰρ Διὸς εἰσὶν ἅπαντες

"Quarum decet supplicem miserum compotem-factum-esse.

"Urbem autem tibi ostendam, et dicam nomen populorum.

"Phæaces hanc urbem, et terram habitant:

195

"Sum autem ego filia magnanimi Alcinoi;

"Ex quo utique Phæacum pendet et imperium, et potentia."

Dixit fanè, et ancillis comas-pulchris imperavit;

"Sistite mihi gradum, ancillæ: quò fugitis, virum conspiciatæ?"

"An scilicet aliquem hostilium putatis esse virorum?"

200

"Non est ille vir vivus homo, neque nascetur,

"Qui Phæacum in terram veniat,

"Hostilia inferens: valde enim chari ii immortalibus.

"Habitamus autem seorsum undoso in mari

"Extremi, neque quisquam nobiscum mortalium commercium-habet alius.

"Sed hic aliquis infelix errans huc venit,

"Quem nunc oportet curare: à Jove enim sunt omnes

Ver. 193. — ταλαπείριον.] Τὸν σφόδρα
δυσήλυτον ἢ τὸν ταλαίτωρον. Schol. Pri-
orem interpretationem amplectitur Dna.
Dacier. At posteriori sensu usurpari vide-
tur hæc vox infrà ἡ. 24. alioqui enim ibi
ταυτολόγον erit proximè sequens, "Τηλόθεν
"ἔξ ἀπίης γαίης."

Ibid. — ἀντιάσαντα.] Editio Wetsle-
niana, quâcum facit et Barneſius, vertit
"occurrentem." Ego hoc in loco potiùs ver-
tendum crediderim "compotem factum."
Vide ad Il. μ'. 356, et ὕ. 215. Cæterum
de profodiâ vocis, ἀντιάσαντα, vide ad Il.
ἀ. 67.

Ver. 195. Φαίηκες μὲν.] Ὅτι διήγημα ἐν-
ταῦθα σύντομον τὸ, "Φαίηκες μὲν τήνδε πό-
λιν ἔσθ'." Eustath.

Ver. 199. Στήτε μοι, ἀμφίπολοι.] Ὅτι ἐκ-
φαίνων ὁ Ποιητὴς πῶς ἡ Ἀθηναῖα ἐλίχθη θάρσος
ἐμβαλεῖν τῇ Ναυσικάῳ, ὥς μὲν φαίνεται
ἐν Ὀδυσσεύϊ καὶ δηλῶν ὡς κατὰ σύνησιν γενέσ-

θαι τῷτο φαίνεται, κατὰ καὶ ἐλίχθη, πλάττει
τὴν κόρη θάρσυνσαν καὶ τὴν ἀμφιπόλιν, ὥς
μή τις φεύγειν ἀλογίστως, ἀλλὰ εἶναι, οἷα μι-
δὲν τὴν καὶνὴν ἰδέσθαι, ἀλλὰ ἀπλῶς ἀνδρῶν,
καὶ αὐτὸν δύσηνον, ἀλήτην, κομιδῆς ἄξιον. Φησὶ
γὰρ "Στήτε μοι, ἀμφίπολοι, ἔσθ'." Eustath.
Vide suprâ ad ver. 139.

Ver. 201. — διερὸς βροτὸς.] Ζῶν, ἱρραμ-
μίνος, (Al. ἱρραμίνος,) καὶ ἱκμάδος μετί-
χων τὴν μὲν γὰρ ζωὴν ὑγρότης καὶ θερμοσύνη
συνέχει, τὸν δὲ θάνατον ψυχρότης καὶ ξηρασία.
Schol.

Ver. 204. Οἰκίομεν δ' ἀπάνευθε.] Vide
Strabonem, Geograph. lib. I. pag. 46. al. 26.

Ver. 205. — βροτῶν.] Al. βροτὸς.

Ver. 207. — πρὸς γὰρ Διὸς εἰσὶν ἅ-
παντες Ξεῖνοι τε, πτωχοὶ τε.] Ὅτι γὰρ τῷ
Διὶ ἐκποπτεύονται καὶ ξεῖνοι καὶ πτωχοί. Schol.

Καὶ Διὸς, ὅς ξείνοισι ἰαίτῃσι τι χεῖρ' ὑπερίσχει,
Apollon. Argonaut. lib. III. ver. 985,

Ἐἴνοι τε, πτωχοὶ τε· δόσις δ' ὀλίγη τε, φίλη τε.

Ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ξάνω βρώσιν τε, πόσιν τε·

Λέσατε δ' ἐν ποταμῷ, ὃδ' ἐπὶ σκέπας ἔς' ἀνέμοιο.

210

Ὡς ἔφαθ'· αἱ δ' ἔσαν τε καὶ ἀλλήλησι κέλευσαν·

Κάδδ' ἄρ' Ὀδυσσῇ ἔσαν ἐπὶ σκέπας, ὥς ἐκέλευσε

Ναυσικάα, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·

Πὰρ δ' ἄρα οἱ φᾶρος τε, χιτῶνα τε, εἶματ', ἔθηκαν·

Δῶκαν δὲ χρυσέην ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,

215

Ἦνωγον δ' ἄρα μιν λῆσθαι ποταμοῖο ῥόῃσι.

Δὴ ῥα τότε ἀμφιπόλοισι μετηύδα δῖος Ὀδυσσεύς·

Ἀμφίπολοι, σῆθ' ἔτῳ ἀπόπροθεν, ὅφρ' ἐγὼ αὐτὸς

Ἀλμην ὤμοισιν ἀπολέσσομαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ

Χρίσσομαι· ἧ γὰρ θηρὸν ἀπὸ χροὸς ἐστὶν ἀλοιφή.

220

Ἀντην δ' οὐκ ἂν ἐγωγε λοίσσομαι· αἰδέομαι γὰρ

Γυμνῆσθαι, κέρησιν εὐπλοκάμοισι μετελθὼν.

Ὡς ἔφαθ'· αἱ δ' ἀπάνευθεν ἴσαν, εἶπον δ' ἄρα κέρη.

Αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμῷ χροά νίζετο δῖος Ὀδυσσεύς

“ Hospitesque et egeni ; donum autem etiam exiguum, et gratum est.

“ Verum date, ancillæ, hospiti cibumque et potum ;

“ Et lavate in fluvio, ubi receptus est à vento.”

210

Sic dixit : illæ verò steterunt, et se-invicem hortatæ sunt :

Ulysses autem collocarunt sub umbraculo, quemadmodum jusserat

Nausicaa, filia magnanimi Alcinoi ;

Eique pallium, et tunicam, vestes, apposerunt :

Dederunt porro ei aureâ in ampullâ liquidum oleum,

215

Jusseruntque dein ipsum lavare-se in fluvii fluente.

Ac tum ancillas allocutus est nobilis Ulysses ;

“ Ancillæ, state ita eminus, dum ego ipse

“ Salfuginem ab humeris abluam, circumque oleo

“ Ungam-me ; jam enim diu à corpore abest unctio.

220

“ Coram verò haud ego lavero ; vereor enim

“ Nudari, inter puellas comas-pulchras versans.”

Sic dixit ; illæ verò secesserunt, narraruntque puellæ.

At ex flumine à corpore lavabat nobilis Ulysses

Ver. 208. — δόσις δ' ὀλίγη τε, φίλη τε.] Ὀλίγη μὲν τῷ δίδοντι, φίλη δὲ τῷ λαμβάνοντι· ἡ γὰρ ἐνδοξα, καὶ τὸ ὀλίγον φίλον ἡγήσεται. Schol. Vide ad II. ε. 167.

Ἡ μεγάλη χάρις, Δώρον ζῶν ὀλίγων· πάντα δὲ τιμᾶν τὰ παρὰ φίλων. Theocrit. Idyll. XXVIII. 24.

Ἄσταν διδόμενον δῶρον, εἰ καὶ μικρὸν ἦ, Μίγιστον ἐστὶν, εἰ μετ' εὐνοίας δίδωται. Philemon major, apud Græc. in Excerpt.

Ver. 210. Λέσατε δ'.] Al. Λέσατε τ'.

Ver. 211. — αἱ δ' ἔσαν τε καὶ ἀλλήλησι κέλευσαν.] Ita edidit Barnesius. Vulg. καὶ ἀλλήλοισι κέλευσαν. Al. αἱ δ' ἔσαντο καὶ ἀλλή-

λησι κέλευσαν. Quæ fortè et verior lectio. Vide ad II. ε. 84.

Ver. 212. 214. — ἄρα.] Ut jusserrat Nausicaa.

Ibid. — Ὀδυσσῇ ἴσαν.] Al. Ὀδυσσεύς ἴσαν.

Ver. 215. — χρυσέην.] Ita edidit Barnesius ; ut pronuntietur scilicet χρυσῇ. Al. χρυσέην. Quod verum perimit. Vide supra ad ver. 79.

Ver. 216. — ἄρα.] Deinde.

Ver. 219. 220. 221. 227. 228. — ἀπολέσσομαι — Χρίσσομαι — λοίσσομαι — ἴσανθ'.] Vide supra ad ε. 491. et infra ad ε. 296.

Ver. 224. 226. Αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμῷ χροά νίζετο — Ἐκ κεφαλῆς δ' ἑσμηχεν ἄλως χροόν.]

- Ἄλμην, ἣ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὤμους·
 Ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἄλως χνόον ἀτρυγέτοιο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λούσσατο καὶ λίπ' ἀλειψεν,
 Ἀμφὶ δὲ εἵματα ἔσσαθ', ἃ οἱ πόρε παρθένος ἀδμῆς·
 Τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
 Μάξονα τ' εἰσίδεεν καὶ πάσσονα· καὶ δὲ κάρητος
 Οὔλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
 Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνῆρ
 Ἴδρις, ὃν Ἡφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
 Τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει·
 Ὡς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
 Ἐξέτ' ἐπεὶ, ἀπάνευθε κιῶν, ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
 Κάλλει καὶ χάρισι σίλβων· θηῖτο δὲ κέρη·
 Δὴ ῥα τότ' ἀμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοισι μετηύδα·
 Κλῦτε μοι, ἀμφίπολοι, λευκώλενοι, ὄφρα τι εἴπω·
 Οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν,

240

Salsuginem, quæ ei terga et latos obtexit humeros :

225

E capite etiam eluebat maris fordes indomiti.

Cæterum postquam omnem lavâsset-se, et oleo unxisset,

Vestefque induisset, quas ei præbuerat virgo indomita ;

Illum quidem Minerva reddidit, ex-Jove-nata,

Majoremque aspectu, et crassiorem : à capite verò

230

Crispas demisit comas, hyacinthino flori similes.

Quemadmodum autem cum quis aurum circumfundat argento vir

Solers, quem Vulcanus docuerit et Pallas Minerva

Artem omnifariam ; pulchra verò is opera perficit :

Sic huic affudit gratiam capitique et humeris.

235

Confidebat is deinde, seorsum profectus, ad littus maris,

Pulchritudine et gratiâ resplendens ; admirabatur autem puella :

Ac tunc ancillas comis-pulchras allocuta est ;

" Audite me, ancillæ, candidæ-ulnas, ut aliquid dicam :

" Non omnibus invitis diis, qui cælum tenent,

240

Ὀδυσσεὺς μετὰ τὸ ναυάγιον — καταβάς —
 εἰς τὸν ποταμὸν, " Ἐκ κεφαλῆς ἔσμηχεν ἄλως
 " χνόον " ὑπερφυῶς τοῦ ποιητοῦ τὸ γινόμενον
 τυνιωρακότος. " Ὅταν γὰρ ἐκ τῆς θαλάττης ἀ-
 ναδύντης ἐν τῷ ἡλίῳ ᾤσῃ, τὸ λεπτότατον καὶ
 καφύστατον τῆς ὑγρασίας ἢ θερμότης διεφόρησῃ·
 τὸ δὲ ἄλμυρον αὐτὸ καὶ τραχὺ καταλειφθὲν ἐφί-
 ξεται, καὶ παραμένει τοῖς σώμασιν ἀλώδης ἐπί-
 παγος, μέχρι ἂν αὐτὸ ποτίμῳ, καὶ γλυκὺ κα-
 τακλύσῃσιν. Plutarch. Symposiac. Lib. I.
 Probl. 9.

Ver. 226. — ἄλως χνόον.] Τὸ λεπτότα-
 τον τῆς θαλάσσης ἢ τὴν ἀκαθαρσίαν. Schol.

Ibid. — ἀτρυγέτοιο.] Vide ad II. α.
 316.

Ver. 229. Τὸν μὲν Ἀθηναίην.]

— namque ipsa decoram [ventæ
 Cæsariem nato genitrix, lumenque ju-
 Purpleum, et lætos oculis afflârat ho-
 nores. Æn. I. 593.

Ver. 231. Οὔλας ἦκε κόμας.] Οὔλαι δὲ κό-
 μαι, αἱ συνεστραμμέναι. Eustath.

Ibid. — ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.] " Ὅ ἐστὶ
 μελαίνας, κατὰ τὸν ὑακινθίνον τὸ ἀνθος. Eustath.

Ver. 232. Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν.]

Quale manus addunt ebori decus, aut ubi
 flavo

Argentum Pariusve lapis circumdatur
 auro. Æn. I. 596.

Ver. 235. — ἄρα.] Ut dictum est —.

Ver. 240. — παντὶν ἀέκητι θεῶν.] Ἀέ-
 πάντως ἀέκητι θεῶν.

Φαίηκεσ' ὃδ' ἀνὴρ ἐπιμίσγεται ἀντιθέοισι.

Πρόσθεν μὲν γὰρ δὴ μοι ἀεικέλιος δόατ' εἶναι,

Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε, τοὶ ἔρᾶν ἐὺρυν ἔχουσιν.

Αἶ γὰρ ἐμοὶ τοῖσδε πόσις κεκλημένος εἴη

Ἐνθάδε ναιετάων, καὶ οἱ ἄδοι αὐτόθι μίμναι.

245

Ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ξείνῳ βρῶσιν τε, πόσιν τε.

"Ὡς ἔφαθ'· αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον, ἡδὲ πίθοντο·

Πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ δέσσαν βρῶσιν τε, πόσιν τε.

"Ἦτοι ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖας Ὀδυσσεύς

Ἀρπαλέως, δηρὸν γὰρ ἐδητύος ἦεν ἄπασος.

250

Αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' ἐνόησεν·

Εἵματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ' ἀπήνης,

Ζεῦξεν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας· ἂν δ' ἔβη αὐτῇ·

"Ὀτρυνεν δ' Ὀδυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·

"Ὅρσσο δὴ νῦν, ξῆνε, πόλινδ' ἵμεν, ὄφρα σε πέμψω

255

Πατρός ἐμῆ πρὸς δῶμα δαΐφρονος, ἔνθα σε φημί

Πάντων Φαίηκων εἰδησέμεν ὅσσοι ἄριστοι.

" Ad Phæacas hic vir pervenit diis-similes.

" Anteâ quidem mihi indecorus videbatur esse,

" Nunc verò diis similis-est, qui cælum latum habitant.

" Utinam mihi talis maritus vocatus esset

" Hic habitans, et ipsi placeret hic manere.

245

" Verùm date, ancillæ, hospiti cibumque, potumque."

Sic dixit; illæ verò huic diligentèr auscultârunt et paruerunt;

Ulyssique apposuerunt cibumque, potumque.

Ac bibebat quidem et edebat patiens nobilis Ulysses

Rapacitèr; diù enim cibum non gustaverat.

250

Ceterùm Nauficaa candida-ulnas aliud cogitavit;

Vestès utique plicatas posuit pulchram in currum;

Junxit verò mulos fortibus-ungulis, conscenditque ipsa:

Adhortata autem est Ulyssèm, verbumque dixit, et compellavit;

" Surge nunc, hospes, ad-urbem iturus, ut te deducam

255

" Patris mei ad domum prudentis; ubi te puto

" Omnium Phæacum visurum esse quotquot optimi.

Ver. 242. — δόατ'] Ita Vulgati. Barnesius vocem hanc ἀπαξ λεγομένην ex δόασατο contractum existimat; nec malè: Vide ad Il. δ'. 525. Eustathius autem, et Scholia MS. Aloysii Editionumque nonnullarum, (notante Barnesio) δάατο hic legunt. Κεῖται δ' ἐν τῷ τόπῳ τῶν τετρὰ καὶ τὸ δάατο, ἀντὶ τῷ ἰδόναι. Eustath.

Ver. 244. Αἶ γὰρ ἐμοὶ τοῖσδε πόσις.] Εἰ μὲν ἡ Ναυσικάα ξείνῳ ἄνδρϊ τὸν Ὀδυσσεύα θιασαμένην, καὶ παροῦσα τὸ τῆς Καλυψοῦς πάθος πρὸς αὐτὸν, ὅτε δὴ τρυφᾶσα καὶ γάμων ἄραν ἔχουσα, τοιαῦτα μωραίνει πρὸς τὰς θεοπαϊνίδας, " Αἶ γὰρ ἐμοὶ τοῖσδε πόσις ὦν." ψεκτίον τὸ

θράσος αὐτῆς καὶ τὴν ἀκολασίαν. Εἰ δὲ τοῖς λόγοις τῷ ἄνδρϊ τὸ ἦθος ἐνδύσας, καὶ θαυμάσασα τὴν ἐντυξίν αὐτῷ πολλὴν νῦν ἔχουσαν, εὐχέσθαι τοιαῦτα συνοικεῖν μᾶλλον ἢ πλωτικῷ τινὶ καὶ ὀρχηστικῷ τῶν πολιτῶν ἄξιον ἄγασθαι. Plutarch. de audiendis Poëtis.

Ibid. — ἐμοὶ.] Apud Plutarchum, loco jam citato ἐμεῖ. Minus rectè.

Ver. 248. — ἄρ'.] Proinde, ut jufferat Nauficaa —. ver. 246.

Ver. 252. 263. 266. 276. — καλῆς — καλῆς — καλὸν — καλός.] Vide ad Il. β'. 43.

Ver. 253. Ζεῦξεν.] Apud Eustathium in commentario, Ζεῦξαν.

'Αλλὰ μάλ' ὦδ' ἔρδειν, (δοκέεις δὲ μοι οὐκ ἀπινύσσειν.)
 "Οφρ' ἂν μὲν κ' ἀγρὺς ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων,
 Τόφρα σὺν ἀμφιπόλοισι, μεθ' ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν, 260
 Καρπαλίμως ἔρχεσθαι· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
 Αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβήσομεν, ἣν πέρι πύργος
 Ὑψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἐκάτερθε πόληος,
 Λεπτὴ δ' εἰσίδμη· νῆες δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
 Εἰρύεται· πᾶσιν γὰρ ἐπίσιον ἐστὶν ἐκάσῃ. 265
 "Ενθα δὲ τε σφ' ἀγορὴ, καλὸν Ποσιδῆϊον ἀμφίς,
 Ῥυτοῖσιν λάεσσι καταρυχέεσσ' ἀραρυῖα.
 "Ενθα δὲ νηῶν ὄπλα μελαινάων ἀλέγχεσι,
 Πείσματα, καὶ σπᾶρα, καὶ ἀποζύνεσιν ἔρετμα.

" Sed omnino sic facito, (videris autem mihi non desipere ;)

" Donec quidem per agros iuerimus et opera hominum,

" Tandiu cum ancillis, post mulos et currum,

" Celeriter venito ; ego autem viam monstrabo ;

" At postquam ad urbem conscenderimus, circa quam murus

" Altus, pulcher verò portus ex-utraq-ue-parte urbis,

" Arctus autem introitus ; naves verò per viam utrinque-agitatae

" Subductae sunt ; omnibus enim statio est unicuique.

" Ibi porro et ipsis forum est, pulchrum Neptuni circa templum,

" Vestitiis lapidibus excisis exstructam.

" Ibi verò navium armamenta nigrarum curant,

" Rudentes, et spiras ; et poliunt remos.

Ver. 258. — ἀπινύσσειν.] Ἀσύνετος εἶναι.
 Schol.

Ver. 261. — ἔρχεσθαι.] Ita ex Editt.
 Vett. edidit Barneſius. Vulgg. ἔρχεσθον. Quod
 et ipsum annon ferri possit, dubitare est.
 Vide infra ad l. 404. item ad Il. α. 566. et
 l. 487.

Ver. 262. — πόλιος.] Barneſius edidit
 πόλιος. Sed perinde est. Vide ad Il. α. 51.

Ver. 264. Λεπτὴ δ' εἰσίδμη.] Τετάρτη ἢ τετάρτη
 δίοδος εἰς αὐτὸν, παρὰ τὸ εἰσίδναι. Eustath.

Ver. 265. — πᾶσιν γὰρ ἐπίσιον ἐστὶν ἐκάσῃ.]

Vocem ἐπίσιον, quae apud Homerum hoc uni-
 co loco occurrit, ita exponit Eustathius : "Ε-
 πίσιον δὲ, τὸ ὡς ἂν τις εἴποι ἐπιόκειον. Ἰώνων δὲ
 ἡ λίσσις, διὸ καὶ ψιλῶται καὶ θά καὶ τὸ "Ζεὺς καθάρ-
 "σιος καὶ ἐπίσιος" παρὰ Ἡροδότῳ, [lib. I. cap.
 44.] ἀντὶ τῷ ἐπίσιος· καὶ, ὡς ἂν Ἀθηναίων ἐπίσιος."

[lib. V. cap. 72. 73.] Γίνεσθαι δὲ ἀπὸ τῆς ἐπίσιος.
 Similiter ferè interpretatur et Porphyrius ;
 "Ἦτοι (inquit) ὅδεις ξένος ἐστὶν, ἀλλὰ πάντες
 πολλῆται, καὶ ἐπίσιον πῦρ ἔχοντες· διὰ δὲ ψιλῶ
 ἔξενήνευται, ὡς τὸ δέχεσθαι, δέχεσθαι, καὶ ὅτι,
 καὶ. Quasi. Homeric. 2. in fine. Et apud
 Anacreontem (quem hic citat Barneſius) oc-
 currit vox ἐπίσιον, ubi pro ἐπίσιον κύλικα, uti
 ibi notat Barneſius, usurpata videtur ;

κακχῦδην
 Πίνεσα τὴν ἐπίσιον

Od. LXXI. ver. 1090.

Scholiasſtes autem hunc Homeri locum aliter
 videtur accepisse ; "Επίσιον, (inquit), ἐπιό-
 κιον, σκῆνη, νεώριον, ἢ σκάφος· παρὰ τὸ ἐσίον.
 Λίγει δὲ, ὅτι ὑπὸ τῷ πλήθει τῶν νεῶν νεωολη-
 μένων τινὲς ἐστὶν ἡ εἰσόδος. Quam vocis ἐπίσιον
 significationem affert et Eustathius.

Ver. 266. — Ποσιδῆϊον.] Τῷ Ποσειδῶνι
 καθιερωμένον τίμιον. Schol.

Ver. 267. Ῥυτοῖσιν λάεσσι καταρυχέεσσ'.]
 Ῥυτοὶ δὲ λίθοι, οἱ ἑλκυστοὶ διὰ τὸ μέγεθος· κα-
 ταρυχέες δὲ οἱ καταρυχυμένοι, ὅ ἐστιν εὐ τιθε-
 μελίσσονται. Eustath.

Ver. 268. — ὄπλα.] Τὰ τῶν νεῶν σχοι-
 νία. Schol.

Ver. 269. Πείσματα.] Τὰ ἀπόγεια σχοι-
 νία· παρὰ τὸ πέθισθαι αὐτοῖς τὴν ναῦν. Schol.
 à Barneſio ex duobus MSS. suppleta.

Ibid. — σπᾶρα.] Σπᾶρα, ἢ σπᾶρα, ἢ σπᾶρα
 ἐξ ὧν τὰ ἐστία· ἢ σπᾶρα, δι' ὧν αἱ νῆες ἑλκον-
 ται, ἢ δὲ ὧν οἱ τροχιλοὶ δεσμεύονται. Eustath.
 Posteriorem harum lectionum solam hic
 agnoscit Scholiasſtes ; exponitque, Οἱ μεγάλοι
 κάλοι, παρὰ τὸ σπᾶραι, δι' ὧν ἑλκονται αἱ
 νῆες. Barneſius quoque in Editionibus non-

Οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλαι βίος, ἔδ' ἐφαρέτρη,
 Ἀλλ' ἴσοι καὶ ἐρετμὰ νεῶν, καὶ νῆες εἴσαι,
 Ἦσιν ἀγαλλόμενοι πολὴν περὶ ὥσι Δάλασσαν.
 Τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδευκία, μή τις ὀπίσσω
 Μωμεύῃ· μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον.
 Καὶ νῦν τις ᾧδ' εἴπῃσι κακώτερος ἀντιβολήσας,
 Τίς δ' ὅδε Ναυσικάα ἔπεται καλὸς τε, μέγας τε
 Ξᾶνος; πᾶ δ' ἐμιν εὖρε; πόσις νῦν τοι ἔσσεται αὐτῇ.
 Ἦ τινα πεπλαγχθέντα κομίσσατο ἥς ἀπὸ νηὸς,
 Ἀνδρῶν τηλεδαπῶν· ἐπεὶ ὅ τινες ἐγγύθεν εἰσιν.
 Ἦ τις οἱ εὐζαμένη πολυάρητος θεὸς ἦλθεν,
 Οὐρανόθεν καταβὰς· ἔξει δ' ἐμιν ἡματα πάντα.
 Βέλτερον, εἰ κ' αὐτὴ περ ἐποικομένη πόσιν εὖρεν
 Ἀλλοθεν· ἦ γὰρ τῆςδε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
 Φαίηκας, τοὶ μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἰσθλοὶ.

270

275

280

“ Non enim Phæacibus curæ-est arcus, neque pharetra,

270

“ Sed mali, et remi navium, et naves æquales,

“ Quibus læti trajiciunt spumofum mare.

“ Horum evito famam amaram; nè quis à tergo

“ Carpat: valdè enim sunt insolentes apud vulgus.

“ Et fortassè quis sic dicat vilior obviam-factus;

275

“ Quisnam verò ille, qui Nausicaam sequitur pulcherque, magnusque

“ Hospes? ubi illum nacta est? maritus utique erit ipsi.

“ Aut aliquem fortè vagatum excepit suâ à navi,

“ Virorum longinquorum; nam nulli propè sunt.

“ Aut aliquis supplicanti multum-exoptatus deus advenit,

280

“ E cælo delapsus; habebit verò ipsum dies omnes.

“ Rectius, si ipsa etiam adiens maritum invenit

“ Aliundè: certè enim hos quidem spernit in populo

“ Phæaces, qui ipsam ambiunt multique et nobiles.

nullis (quas et ipse secutus est) scriptum
 reperit σπῆραι; eamque et *Versui* et *Sensui*
 convenientiorem lectionem contendit:
 “ Nam σπῆραι, (inquit), τὰ νεῶν μαλάγματα,
 “ nempe lacerae vestes, five lineæ, five la-
 “ neæ, aut cannabinæ, molles et usu at-
 “ tritæ, quibus utuntur Nautæ, ad naves
 “ confarciendas, quomodo *Homerus* utitur,
 “ ῥίπισσιν οἰσύνῃσιν, *Odys.* i. ver. 256. At
 “ αἱ σπῆραι, *Funes*, ut *Br. Schol.*” Ita ille.
 Atqui vox σπῆραι nusquam alibi apud *Ho-*
merum reperitur. Occurrit autem vox
 σπῆρον suprà i. 318. ubi eodem sensu, (ut
 opinor), ac vox σπῆραι hoc in loco, usurpa-
 tur; secundum *Barnesii* expositionem certè
 accipi non potest:

Τηλε δὲ σπῆρον καὶ ἰπίκρον ἔμπιστε πόντο.

Porro, quâ ratione ultima vocis σπῆραι hic
 produci possit, vide ad *Il.* α. 51.

Ver. 273. Τῶν ἀλεείνω φῆμιν.] “ Nec ve-
 “ rò negligenda est fama; nec mediocre te-
 “ lum ad res gerendas existimare oportet
 “ benevolentiam civium.” *Cicero, de Ami-*
citiâ, § 17.

Ibid. — ἀδευκία.] “ Αδευκίης δὲ καὶ νῦν, ἢ ἡ
 “ ἀδόκητος, παρὰ τὸ δίκαιον ἢ ἡ δακνηρὰ καὶ τι-
 “ κρὰ. *Eustath.* *Scholias* autem exponit,
 “ Σκληρὰν, χαλκιστὴν.

Ver. 274. — μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι
 κατὰ δῆμον.]

Δυσάρεις ἡμῶν καὶ φιλόψυχος πόλις.

Euripid. Electr. ver. 904.

Ver. 275. 276. Καὶ νῦν τις ᾧδ' εἴπῃσι. —
 Τίς δ' ὅδε Ναυσικάα ἔστ'.] Καὶ ὅπως δὲ ἔρωτα
 εἶχεν εἰς νῦν ἀνεκάλυψε κατὰ *Θουμασίαν* μέθο-
 “ δον, ὡς ἄλλα τινὸς δῆθεν τοιαῦτα ἱκνῶντο· ἄλ-
 “ λως γὰρ ἀνέκφορος ἦν. *Eustath.*

Ver. 277. — νῦν τοι.] Apud *Eustathium*
 in commentario, νῦν οἱ.

- "Ως ἐρέεσιν, ἐμοὶ δὲ κ' ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο.
 Καὶ δ' ἄλλη νεμεσῶ, ἥτις τοιαῦτα γε ῥέζοι,
 "Ἡ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς κ' μητρὸς ἐόντων
 'Ανδράσι μίσγηται, πρὶν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.
 Ξᾶνε, σὺ δ' ὦδ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὅφρα τάχιστα
 Πομπῆς κ' νόσοιο τύχης παρὰ πατρὸς ἐμῆο.
 Δῆομεν ἀγλαὸν ἄλσος 'Αθήνης, ἄγχι κελεύθε,
 Αἰγείρων· ἐν δὲ κρήνη νάει, ἀμφὶ δὲ λαμῶν.
 "Ενθα δὲ πατρὸς ἐμῆ τέμενος, τεθαλυῖα τ' ἀλωή,
 Τόσσον ἀπὸ πτόλιος, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας.
 "Ενθα καθεζόμενος μῆναι χρόνον, εἰσόκεν ἡμεῖς
 "Ασυδε ἔλθωμεν, κ' ἰκώμεθα δώματα πατρὸς.
 Αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπη ποτὶ δώματ' ἀφίχθαι,
 Καὶ τότε Φαιήκων ἴμεν εἰς πόλιν, ἥδ' ἐρέεσθαι
 Δώματα πατρὸς ἐμῆ μεγαλήτορος 'Αλκινόοιο.
 "Ρῆα δ' ἀρίγνωτ' ἐσὶ, κ' ἂν πάϊς ἡγήσαιο
 Νήπιος· εἰ μὲν γὰρ τι εἰκότα τοῖσι τέτυκται.

290

295

300

" Sic dicent ; mihi verò probra hæc essent :

285

" Etenim alii succensuerim, quæcunque talia utique fecerit,

" Quæ scilicet invitis charis patre et matre viventibus

" Viris misceatur, priusquam palàm nuptiæ advenerint.

" Hospes, tu verò ita meum observa sermonem, ut celerrimè

" Deductione et reditu potiaris à patre meo.

290

" Inveniemus pulchrum lucum Palladis, prope viam,

" Ex-populis ; fons autem effluit, circa verò pratum :

" Ibi autem patris mei et prædium, et florentes horti,

" Tantum ab urbe, quantum utique auditur clamans :

" Ibi desidens manere aliquandiù, donec nos

295

" Ad-urbem accesserimus, et pervenerimus ad ædes patris,

" At postquam nos putaveris ad ædes pervenisse,

" Tum verò Phæacum eas ad urbem, atque require

" Ædes patris mei magnanimi Alcinoi.

" Facile autem conspicuæ sunt, et vel puer duceret

300

" Infans ; neque enim omninò similes illis sunt

Ver. 285. — ἐμοὶ δὲ κ' ὀνείδεα.] Apud Eustathium, ἐμοὶ δ' ἂν ὀνείδεα. Quod idem.

Ver. 287. "Ἡ τ'.] Quæ utique —. Quæ scilicet —.

Ver. 288. — πρὶν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.]

Παρθενικὴν δὲ φύλασσι πολυκλέτοις θαλάμοις,

Μηδὲ μιν ἄχρι γάμων πρὸ δόμων ὀφθῆναι ἰάσης. Phocylides, ποίημα νουθετικόν,

ver. 203.

Ver. 289. — σὺ δ' ὦδ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος.]

Accipite ergò animis, atque hæc mea figite dicta. Æn. III. 250.

— tu condita mente teneto.

Ibid. 388.

Ver. 293. "Ενθα δὲ πατρὸς ἐμῆ τέμενος.]

Insuper id campi quod rex habet ipse Latinus. Æn. IX. 274.

"Εστὶ δὲ τέμενος διαίτητος τόπος, περιωρισμένος καὶ ὥτως ἀποσημασμένος τῶν ἐγγύς. Τίμενος γὰρ ἐπὶ ταῦ οἱ μὲθ' Ὀμηρον οἶδασιν· ὁ δὲ Ποιητὴς ἔδδ' ἱερὸν ἀπλῶς τόπον λέγει τὸ τέμενος, ἀλλὰ τὸν κατ' ἀποτομὴν ὄντα τινός. Eustath.

Ver. 294. — πτόλιος.] Vide suprà ad ver. 262.

Ibid. — γέγωνε.] Vide suprà ad i. 400.

Ver. 301. 305. 308. — τίτυκται — ἦται — ποτικέκλειται.] Vide ad II. á. 37. et v. 736.

Δώματα Φαιήκων, οἷος δόμος Ἀλκινόοιο
 Ἡρώος· ἀλλ' ὅπότ' ἂν σε δόμοι κεκύθωσι καὶ αὐλῇ,
 Ὡκα μάλ' ἐκ μεγάροιο διελθέμεν, ὅφρ' ἂν ἴκηαι
 Μητέρ' ἐμὴν· ἡ δ' ἦσαι ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν πυρὸς αὐγῇ, 305
 Ἥλιάκατα φρωφῶσ' ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι,
 Κίονι κεκλιμένη· δμῶαί δέ οἱ ἔατ' ὀπισθεν.
 Ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμῆο θρόνος ποτικέκλιται αὐτῇ,
 Τῷ ὅγε οἶνοποτάζει ἐφήμενος, ἀθάνατος ὤς.
 Τὸν παραμειψάμενος, μητρὸς ποτὶ γένασι χεῖρας 310
 Βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόσιμον ἡμαρ ἰδῇαι
 Χαίρων, καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐσσί.
 Εἰ κεν τοι κένη γε φίλα φρονέησ' ἐνὶ θυμῷ,
 Ἐλπωρὴ τοι ἔπειτα φίλος τ' ἰδέαν, καὶ ἰκίσθαι
 Οἶκον εὐκτίμενον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν. 315
 Ὡς ἄρα φωνήσας, ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
 Ἡμίωνης· αἱ δ' ὥκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα·
 Αἱ δ' εὖ μὲν τρώων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν.

"Ædes Phæacum, qualis domus Alcinoi

"Herôis: sed postquam te ædes occuluerint et aula,

"Celeritèr valdè ex regiâ ulterius perge, donec perveneris

"Ad matrem meam; illa autem sedet ad focum in ignis splendore, 305

"Penfum versans purpureum, mirabile visu,

"Columnæ acclinata; ancillæ verò sedent pone-illam.

"Ibi autem patris mei solium adjacet ei,

"Quo ille vinum-potat infidens, immortalis cen.

"Hoc præterito, matris ad gēna manus 310

"Extende nostræ, ut reditæs diem videas

"Gaudens, citò; etiamsi valdè procul-hinc sis.

"Si tibi illa, utique benè voluerit in animo,

"Spes tibi deindè amicòsque visòrum-æ, et perventurum

"Domum ad pulchrè-ædificatam, et tuam in patriam terram." 315

Sic utique locuta, flagellavit flagello splendido

Mulos; hi verò celeritèr, reliquerunt fluvii fluentia:

Illi autem benè quidem currebant et pulchrè alternabant pedes.

Ver. 303. "Ἡρώος· ἀλλ' ὅπότ' ἂν σε." "Ob-
 servanda," inquit *Barnesius*, "Συνεμφώνησις,
 "ἢ ἢ ἐνὶ τῇ αὐτῇ, et a. Duæ enim
 "ultimæ Syllabæ coalescunt, quasi Ἡρώος
 "scriberetur." Verùm (ut et ipse postea
 annotat *Barnesius*) etiã corripit potest istud
 ω, propter frequentem vocalem. Vide ad II.
 ε. 24. item n. 453.

Ibid. κεκλιμένη. *Al.* κινῶσα.

Ver. 305. — ἐπ' ἐσχάρῃ. *Ἀντὶ τῷ παρ'*
ἐσχάρῃ. Strabo, Geograph. lib. XIII. pag. 897.
li. 601.

Ibid. — ἐν πυρὸς αὐγῇ. *Ἐν τῷ κατα-*
πυρρῶσι μὲν ὑπὸ τῷ πυρὸς τότε. Schol.

Ver. 307. 308. — κεκλιμένη — ποτικί-
 κλιται. Vide ad II. ε. 314.

Ver. 307. — ἔατ' ὀπισθεν. Postulat Tem-
 porum ratio ut vox ἔατ', hoc in loco, in-
 telligatur ἔαται, non ἔατο. Vide ad II.
 ε. 164.

Ver. 308. — ποτικέκλιται αὐτῇ. *Scholi-*
astes exponit, *Ἡρώεσσι τῇ αὐτῇ, ἀντὶ τοῦ*
περὶ τῆς αὐτῆς. Undè legisse videtur is (ut et
 notat *Barnesius*) ποτικέκλιται αὐτῇ, cujus
 lectionis hîc meminit et *Eustathius*: Sed
 minùs rectè.

Ver. 318. — εὖ δὲ πλίσσοντο. Τὸ δὲ, πλίσ-
 σοντο, — δηλοῖ — τὸ βηματίζειν, ὃ μεταφί-
 ρειν σκίλος παρὰ σκίλος. *Eustath.*

Πλίσσαντες μνηστῆσι παρὰ μηστῆς.

Anacreon. ver. 1269.

Ἡ δὲ μάλ' ἠνιόχευεν, ὅπως ἄμ' ἐποίατο πεζοί,
'Αμφίπολοι τ', Ὀδυσσεὺς τε νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην. 320

Δύσετο τ' ἥελιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο

Ἴσον Ἀθηναίης, ἣν ἄρ' ἔζετο Δίος Ὀδυσσεύς:

Αὐτίκ' ἔπειτ' ἤρᾱτο Δίος κέρη μέγαλοιο·

Κλῦθι μοι, Αἰγίοχοιο Δίος τέκος ἀτρυτώνη,
Νῦν δὴ περ μευ ἄκυσον, ἐπεὶ πάρος ἔποτ' ἄκυσας 325

Ῥαιομένε, ὅτε μ' ἔρραιε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.

Δὸς μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν, ἢ δ' ἐλεεινὸν.

Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τῇ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·

Αὐτῇ δ' ἔπα φαίνεται ἐναντίον· αἶδετο γὰρ ῥα

Πατροκασίγνητον· ὃ δ' ἐπιζαφελῶς μενέαινεν 330

Ἀντιθέῳ Ὀδυσῇ, πάρος ἦν γαῖαν ἰκέσθαι.

*Illa autem sedulo aurigabatur, ita-ut simul sequerentur pedites,
Ancillæque, Ulyssesque; arte verò impingebat flagellum.*

320

Occidebat autem sol, et illi inclytum ad lucum pervenerunt

Sacrum Palladis, ubi proinde confedit nobilis Ulysses.

Statim deinde supplicabat is Jovis filiae magni;

"Audi me, Ægiochi Jovis filia indomita;

"Nunc tandem saltem me exaudi, quoniam antea nunquam exaudivisti 325

"Jactatum, quando me jactabat inclytus Neptunus.

"Da me ad Phæacas gratum venire, atque miserabilem."

Sic dixit supplicans; eum autem audivit Pallas Minerva:

Ipsi verò nondum apparebat palàm; verebatur enim

Patrum: is autem vehementer irascebatur

330

Nobili Ulyssi, antequam is suam ad terram veniret.

Ver. 320. — νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην.] Τεχνικῶς ἤλυνεν. Schol. "Ὅτι νόῳ ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην ἢ κόρη, τῇσι, φρονίμως ἠνιόχευεν, ὅπως ἄμ' ἐποίησεν πεζοί. Eustath.

Ver. 321. Δύσετο τ' ἥελιος.] Νῦν πρὸς δυσμῶς ἀπείκλινεν ἡμέρας γὰρ ἔτι ἦσεν ἐπὶ ἡσυχίᾳ Ὀδυσσεύς, παρὸ καὶ ἀχλὺν αὐτῇ καταχέει. Schol. Vide autem infra ad ἡ. 14.

Ibid. Δύσετο.] Vide ad Il. β'. 35. et i. 109.

Ver. 322. — ἄρ.] Ut jufferat Nauficaa supra ver. 295.

Ver. 324. — ἀτρυτώνη.] Vide ad Il. β'. 157.

Ver. 326. — Ἐννοσίγαιος.] Ὁ Ποσειδῶν,

ὃ τὴν γῆν κινῶν ἔνοσις μὲν γὰρ ἡ κίνησις. Schol.

Vide supra ad i. 282.

Ver. 327. Δὸς μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν.]

Vide Aristot. Rhetoric. lib. III. cap. 14. sub fine; ubi hic locus laudatur.

Ver. 329. — ἐναντίον.] Apud Eustathium in commentario, ἐναντίον.

Ibid. — αἶδετο γὰρ ῥα Πατροκασίγνητον.]

— Στεῖσι δ' ὧδ' ἔχει νόμος:

Οὐδὲς ἀπαντῶν βέλεται προθυμία

Τῇ τῷ θύλοντος, ἀλλ' ἀφιστάμεσθ' αἰεὶ.

Euripid. Hippolyt. Coron. ver. 1328.

Ver. 330. Πατροκασίγνητον.] Neptunus.

ΤΗΣ
ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Η΄.

Ὑπόθεσις τῆς ραψωδίας Η΄.

Ναυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνέεται· καὶ μετ' ὀλίγον Ὀδυσσεὺς ἰκετεύει Ἀρήτην τὴν τῷ Ἀλκινόω [Ita ex Editionum vetustiorum nonnullis reposuit *Barnesius*, pro vulgato τὴν Ἀρήτην Ἀλκινόω] τῷ βασιλείῳ γυναῖκα· καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον πυθομένης, ὅποθεν τὴν ἐσθῆτα ἔσχεν, (ἰγνώρισι γὰρ αὐτήν), τὰ συμβαίνοντα αὐτῷ κατὰ τὸν πλῆν, ἀπὸ τῆς Ὠγυγίας μέχρι τῆς τῶν Φαιάκων γῆς, διηγείται.

* Ἄλλη ὑπόθεσις.

* Argumentum hoc à *Barnesio* ex MS. *Gonvillo-Gaiepsi* excerptum. Pro ἀξίῳ autem, ἱεῖς restituisse; et post Καλυψῆς, vocem πλῆν supplevisse se ipse annotat.

Ἀθηνα τὴν πόλιν παραγενομένην Ὀδυσσεὶ ἀπαντᾷ, καὶ ἐξῆς ἀντιδείκνυσσι τὸν Ἀλκίνοο οἶκον· εἰς ὃν εἰσελθὼν Ὀδυσσεὺς προσπίπτει τοῖς τῆς Ἀρήτης γόνασι, καὶ δεῖται αὐτῆς, πέμψαι αὐτὸν εἰς τὴν πατρίδα. Ἀναστήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἀλκίνοος παρακαλεῖ αὐτῷ, καὶ δεῖπνον παρέχει. Ἡ δὲ Ἀρήτη θιασαμένη τὴν ἐσθῆτα, πυθάνεται, πόθεν ἔσχεν; Ὁ δὲ διηγείται αὐτοῖς τὸν ἀπὸ Καλυψῆς πλῆν, καὶ τὸ γενόμενον Ναυάγιον, καὶ τὴν πρὸς αὐτὰς ἀφίξιν, καὶ ὅτι δεηθεὶς Ναυσικάας, ἔλαβεν τὴν ἐσθῆτα.

Ἐπιγραφαί.

Ὀδυσσεὺς ἔσοδος πρὸς Ἀλκίνοον.

Ἄλλως,

Ἦτα δ' ἐν φρονέεισ' Ὀδυσσεὶ Σχερῆος βασιλῆος.

Ὡς ὁ μὲν ἐνδ' ἤετο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

Κέρην δὲ προτὶ ἄστυ φέρεν μένος ἡμιονοῖιν.

Ἡ δ' ὅτε δὴ εἰς πατρὸς ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκανε,

LIB. VII.

SIC quidem ibi supplicabat patiens nobilis Ulysses:

Puellam verò ad urbem ferebat robur mulorum.

Illa verò quandò jam ad sui patris inclytas ades pervenisset,

Στήσεν ἄρ' ἐν προθύροισι· κασίγνητοι δὲ μιν ἄμφις
 Ἴσαντ', ἀθανάτοισι ἐναλίγκιοι, οἳ ῥ' ἀπ' ἀπῆνης 5
 Ἡμίονος ἔλυνον, ἐσθλῆτα τε ἔσφερρον εἴσω.
 Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον ἐὼν ἦϊε· δαΐε δὲ οἱ πῦρ
 Γρῆϋς Ἀπειραΐη θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
 Τὴν ποτ' Ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι·
 Ἀλκινόω δ' αὐτὴν γέρας ἔξελον, ἕνεκα πᾶσι 10
 Φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεῶ δ' ὥς δῆμος ἄκκεν·
 Ἡ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν.
 Ἡ οἱ πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσω δόρυπον ἐκόσμει.
 Καὶ τότε Ὀδυσσεὺς ὤρτο πόλινδ' ἵμεν· ἀμφὶ δ' Ἀθήνη 15
 Πολλὴν ἥερα χεῦε, φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆϊ,
 Μήτηρ Φαιήκων μεγαθύμων ἀντιβόλησας
 Κερτομέοι τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐξερέοιτο, ὅτις εἴη.

Stitit in vestibulo: fratres verò ipsam undique
 Circumstabant, immortalibus similes; qui utique à currò
 Mulos solverunt, vestemque portârunt intrò.
 Ipsa verò ad thalamum suum ibat; accendebat autem ei ignem
 Anus Epirotica cubicularia Eurymedusa,
 Quam olim ex-Epiro naves duxerant utrinque-remis-actæ:
 Alcinoò autem eam munus elegerunt, eò-quòd omnibus
 Phæacibus imperabat, et eum deum veluti populus audiebat:
 Quæ enutrivit Nauficaam ulnis-pulchram in ædibus.
 Hæc ei ignem accendebat, et intùs cœnam adornabat.
 Et tunc Ulysses surrexit ad-urbem iturus; at Minerva
 Multam caliginem circumfudit, benè cupiens Ulyssi,
 Nequis Phæacum magnanimorum obviam-factus,
 Convitiareturque verbis, et interrogaret, quisnam esset.

Ver. 4. Στήσιν ἄρ' ἐν προθύροισι.] Currum
 nempe ad ædium introitus stitit. *Barneſius*
 et versiones vulgatæ reddunt, "Constitit in
 "vestibulo." Sed minùs rectè: ut liquet
 ex aliis locis ubi vocem Στήσιν usurpat
 Poëta:

"Εὐδ' ἴππους εἴσασα διὰ λευκώλενος" *Ἡσ.*
Iliad. l. 755.

Στήσαν ἄρ' ἡμίονος τε καὶ ἴππους, ὅφρα πίοιεν.
Od. 350.

Στήσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφι-
 λίσσας. *Odysſ. ζ. 258. ε. 427.*

Ver. 5. — ἀπ' ἀπῆνης.] *Al. ὑπ' ἀπῆνης.*

Ver. 6. Ἡμίονος ἔλυνον.] *Barneſius* edidit
 ἔλυνον τ'. "Voculam τε," inquit, "quæ
 "poſt ἔλυνον olim exciderat, restituo; quòd
 "Sensus et *Verſus* eam ferè requirant."
 Sed nihil opus. Vide ad *Il. 4. 51.*

Ver. 8. — Ἀπειραΐη.] Ἀποθὲν πα-
 ρῶσα, ἡπειρωτικὴ ἐστὶ δὲ ἀντικρὺ τῆς Κερκύρας
 ἢ Ἡπειρος. *Schol.*

Ver. 9. Τὴν ποτ' Ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον.] Ἡ

μάχης νόμῳ ἢ κατὰ ἱμφορίαν. *Eustath.* Po-
 sterior harum expositionum potior, quia
 Phæaces bellorum semper insueti narran-
 tur. Vide suprâ ad ζ. 270. Fortasse au-
 tem rectius intelligas mulierem hanc cap-
 tivam ex prædâ communi per piraticam
 (ut mos erat antiquis) quæsitâ, Alcinoò
 munus electam. Quæ et vocis γέρας maxi-
 mè propria significatio. Vide ad *Il. σ. 444.*
 Ver. 14. — ἀμφὶ δ' Ἀθήνη Πολλήν
 ἥερα χεῖν.] Codices à *Tho. Bentleio* collati,
 αὐτὰρ Ἀθήνη.

At Venus obscuro gradientes aëre sepsit,
 Et multo nebulae circum Dea fudit a-
 mictu:

Cernere ne quis eos, neu quis continge-
 re posset,

Molirive moram, aut veniendi poscere
 causas. *Æn. l. 415.*

Ἐστὶ δὲ τῶτο ἀλληγορικῶς, ἡ προορήθεισα φρά-
 νησις· δι' ἧς περὶ δύσαντα ἡλίου γέγονεν ἡ εἰς
 τὴν πόλιν εἰσόδος τοῦ Ὀδυσσεύς. *Eustath.*

Αλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἐμελλε πόλιν δύσεσθαι ἱρανήν,
 Ἐνθα οἱ ἀντεβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Παρθενικῇ εἰκυῖα νεήνιδι, κάλπιν ἐχέσῃ.
 Στῇ δὲ πρόσθ' αὐτῇ· ὁ δ' ἀνέρετο δῖος Ὀδυσσεύς·

20

ὦ τέκος, ἔκ ἄν μοι δόμον ἀνέρος ἡγήσαιο
 Ἀλκινόε, ὅς τοῖςδε μετ' ἀνδράποισιν ἀνάσσει;
 Καὶ γὰρ ἐγὼ ξένος ταλαπείριος ἐνθάδ' ἰκάνω,
 Τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ ἔτινα οἶδα
 Ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν κ' γαῖαν ἔχουσι.

25

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξῆνε πάτερ, δόμον, ὃν με κελεύεις,
 Δάξω· ἐπεὶ μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
 Ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω·
 Μηδὲ τιν' ἀνθρώπων προτίσσεις, μηδ' ἐρέεινε.
 Οὐ γὰρ ξένος οἶδε μάλ' ἀνθρώπος ἀνέχονταί,
 Οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ', ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι.

30

Sed cum jam urbem ingressurus esset amabilem,
 Tum ei obviam-facta-est dea caesia-oculis Minerva,
 Virgini similis juvenulae, urnam gestanti;
 Stetitque ante eum: interrogabat autem nobilis Ulysses;
 "O filia, nonne me ad domum viri deduxeris
 "Alcinœi, qui inter hosce homines imperat?
 "Etenim ego hospes multa-passus huc venio,
 "Procul è longinquâ terrâ; quare nullum novi
 "Hominum, qui hanc urbem et terram inhabitant."
 Hunc autem contrâ allocuta est dea caesia-oculis Minerva;
 "Equidem tibi, hospes pater, domum, quam me jubes,
 "Monstrabo: quoniam mihi patrem eximium prope habitat.
 "Sed eas tacitè sic; ego verò viam monstrabo:
 "Neque quenquam hominum respice, neque interroga.
 "Non enim hospites hi crebrò homines suscipiunt,
 "Neque amantèr-excipientes amplectuntur, quicunque aliundè venerit.

20

25

30

Ver. 19. Ἐνθα οἱ ἀντεβόλησε.]

Cui mater mediâ sese talit obviam sylvâ,
 Virginis os habitumque gerens, et vir-
 ginis arma

Spartanæ ———. Æn. I. 318.

Ver. 22. ——— ἔκ ἄν μοι.] Al. ἢ ἄρα μοι.

Ver. 24. ——— ταλαπείριος.] Ἀρίσταρχος
 μιν, ἀντὶ τοῦ ταλαίπυρος· τινὲς δὲ, ἀντὶ τοῦ ξί-
 νος, ἢ πῶρρον πιπιρικῶς, ἢ μακρόθεν ἀφισμέ-
 νος. Schol. Vide autem suprâ ad ζ'. 193.

Ver. 25. ——— ἐξ ἀπίης γαίης.] Ἐκ τῆς
 ἀλλοδαπῆς, ἢ μακρὴν ἀπὸ γῆς γῆς. Schol.
 ad Iliad. α. 270. Eodemque modo expo-
 nit Hesychius. Etymologicum Magnum autem,
 vocem Ἀπίης proprium terræ nomen in-
 terpretatur: "Ἐξ Ἀπίης γαίης" ———.

ἀπὸ τῆς Πιλοπαιήσου· τὸ γὰρ παλαιὸν ἰκα-
 λῆτο Αἰγυῖα· ——— ἕτερον δὲ πάλιν Ἀπίς
 ἐκλήθη ἀπὸ Ἀπίδος τοῦ Φορωνίως παιδὸς.

Ver. 26. ——— πόλιν κ' γαῖαν ἔχουσι.]
 Eustathius in commentario citat, πόλιν καὶ
 ἔργα ἔχοντα. Atque ita in duobus MSS.
 reperit Tho. Bentleius.

Ver. 32. Οὐ γὰρ ξένος οἶδε.] Οὐ ξενίζουσι
 τοὺς ἀνθρώπους. Πῶς ἂν ἐν τοῖς ἔξῃ φιλοξενω-
 τάς τις λίγαι; ἢ τὸν μὲν ναυτικὸν ὄχλον τῷ ὄν-
 τι εἶναι ἀνδρῶν, τοὺς βασιλεῖς φιλοξίνους ἢ ἰσως,
 ἵνα φυλάσσονται, τινὲς πυδίσθαι, ἢ πρὸς ἕτερον
 καταχθῆναι. Schol.

Ver. 33. ——— φιλέουσ'.] Similitèrque
 ver. 171. φιλείουσι et ver. 256. ἐφίλει. Vide
 ad Il. ε. 304.

Νηυσὶ Δοῖσιν τοίγε πεποιθότες ἀκείησιν,
 Λαῖτμα μέγ' ἐκπερώωσιν, ἐπεὶ σφίσι δῶκ' Ἑνόςιχθων
 Τῶν νέες ἀκῆαι, ὥσπερ πτερὸν, ἢ νόημα.

35

Ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
 Καρπαλίμως· ὃ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια βαῖνε Δεοῖο.

Τὸν δ' ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ οὐκ ἐνόησαν
 Ἐρχόμενον κατὰ ἄστρ' διὰ σφείας· ἔ γάρ Ἀθήνη

40

Εἷα εὐπλόκαμος, δεινὴ Δεὸς· ἢ ῥα οἱ ἀχλὺν
 Θεσπεσίην κατέχευε, φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.

Θαύμαζεν δ' Ὀδυσσεὺς λιμένας καὶ νῆας εἵσας,
 Αὐτῶν δ' ἡρώων ἀγορὰς, καὶ τέχεα μακρὰ,

Υψηλὰ, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.

45

Ἄλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώμαδ' ἵκοντο,

Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Οὗτος δὴ τοι, ξῆνε πάτερ, δόμος, ὃν με κελεύεις
 Περφραδέμεν, δῆεις δὲ διοτρεφέας βασιλῆας

“Navibus velocibus hi freti celeribus,

“Undas ingentes tranant; quippe ipsis dedit Neptunus:

35

“Horum naves veloces, veluti penna, sive cogitatum.”

Sic sanè locuta præibat Pallas Minerva

Celeritèr: ille verò deinde post vestigia ibat dex.

Hunc autem Phæaces re-nauticâ-inclyti non adverterunt

Gradientem in urbe per ipsos: non enim Minerva

40

Sinebat comas-pulchra, potens dea; quæ utique ei caliginem

Divinitus-immisissam offudit, benè cupiens in animo.

Mirabatur autem Ulysses portus et naves æquales,

Ipsorumque Herœum fora, et mœnia longa,

Sublimia, vallis munita, mirabile visu.

45

Sed quando jam Regis ad inclytam domum pervenissent,

Hiscè dein sermonis exordiebatur dea cæcis-oculos Minerva;

“Hæc sanè tibi, hospes pater, domus, quam me jubet

“Monstrare; invenies Jovis-alumnos reges

Ver. 35. — δῶκ' Ἑνόςιχθων.] *Al.* δῶκε
 Κρονίῳ.

Ver. 36. ἀκῆαι, ὥσπερ πτερὸν, ἢ νόημα.]

Quantum non jaculum Parthi, non im-
 petus Austri, [men.]

Non leve follicitæ mentis discurrit acu-
Claudian. de Rapt. Proserp. II. 200.

“Nihil est animo velocius, nulla est celeri-
 tas quæ possit cum animi celeritate con-
 tendere.” *Cicero, Tuscul. Disputat. lib. I.*
 § 19.

Ver. 38. — Δεοῖο.] Sic infra, ver. 41.
 (notante *Barneſio*) “δεινὴ Δεὸς.” Et apud
Virgilium, de Venere, — “ducente Deo —.”
Æn. II. 632. Vide infra ad ver. 291.
 Item ad II. 4. 778.

Ver. 39. Τὸν δ' ἄρα Φαίηκες — οὐκ ἐνόησαν.]

Infert se septus nebulâ, mirabile dictu,
 Per medios, miscetque viris: neque cer-
 nitur ulli. *Æn.* I. 443.

Ver. 41. — ῥα.] *Ut dictum est.* — ver. 14.

Ver. 43. Θαύμαζεν δ' Ὀδυσσεύς.]

Miratur molem *Æneas*, magnâ quon-
 dam;

Miratur portas, strepitumque, et strata
 viarum. *Æn.* I. 425.

Ver. 47. Τοῖσι δὲ.] *Barneſius*, ut *τοῖσι δ'*
 hic legatur Sensum omninò postulare con-
 tendit. “Quis locus,” inquit, “hic pro
 “δὲ, verò? Poëticè τοῖσι δὲ, vel τοῖσι δὲσι, pro
 “τάτοις, ponitur.” Sed minùs rectè. Vi-
 de ad II. 4. 57. et X. 160.

Ver. 49. Περφραδέμεν.] Vide ad II. 3. 500.

Δαίτην δαινυμένους· σὺ δ' ἔσω κίε, μηδὲ τι θυμῷ 50
 Τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
 Ἐργοισιν τελέθει, εἰ καὶ πρῶτον ἄλλοθεν ἔλθοι.
 Δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεται ἐν μεγάροισιν,
 Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον· ἐκ δὲ τοκῆων 55
 Τῶν αὐτῶν, οἳ περ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
 Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
 Γένατο, καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
 Ὀπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
 Ὃς ποτ' ὑπερθύμοισι Γιγάντεσσιν βασίλευεν· 60
 Ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτὸς.
 Τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη, καὶ ἐγένατο παῖδα
 Ναυσίθοον μεγάθυμον, ὅς ἐν Φαίηξιν ἀνασσε·
 Ναυσίθοος δ' ἔτεκε Ῥηξήνορα τ', Ἀλκίνοον τε.
 Τὸν μὲν, ἄκρον ἰόντα βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων, 65
 Νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἶν παῖδα λιπόντα

“Convivium celebrantes: tu verò intus eas, neque quid animo

50

“Timeas: audax enim vir in omnibus potior

“Rebus existit, etiam sicundè aliundè venerit.

“Reginam quidem primò invenies in ædibus;

“Arete verò nomen est inditum-ei: ex parentibus autem

“Iisdem est, qui quidem genuerunt Alcinoûm regem.

53

“Naufithoum quidem primùm Neptunus terræ-quassator

“Genuit, et Peribœa, mulierum formâ pulcherrima,

“Minima-natu filia magnanimi Eurymedontis,

“Qui olim superbis Gigantibus imperabat:

“Verùm hic quidem perdidit populum scelestum, periit et ipse.

60

“Cum illâ verò Neptunus mixtus est, et genuit filium

“Naufithoum magnanimum, qui Phæacibus imperabat:

“Naufithous verò genuit Rhexenoremque, Alcinoûmque.

[Apollo,

“Illum quidem prole-masculâ-carentem interemit argenteum-arcum-geftans

— “Ducîâ-recens-uxore in regiâ, unicâ solâ filiâ relicâ

65

Ver. 51. — θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων.]

Audentes fortuna juvat —

Æn. X. 284.

Οὐκ ἐστὶ τόλμης ἐφόδιον μεῖζον βίᾳ.

Menander, Fragment. 84. ex incertis Comædiis.

Ver. 52. — παρὲν ἄλλοθεν.] Al. μάλα σπυλόν.

Ver. 53. Δέσποιναν μὲν πρῶτα.] Vide Julian. Imperat. Orat. 3. baud longè ab initio.

Ibid. — κιχήσεται.] Νῦν ἀντὶ τῷ ἰκετιύει· [Al. ἰκετιύει·] ἡ γὰρ καταλήψεσθαι σημαίνει. Schol. Quod tamen, ut opinor, vix ferri potest.

Ver. 54. Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν.] Καθὼ ἀρητῶς καὶ εὐκαταίως ἐγεννήθη. Schol.

Ver. 59. Ὃς ποτ' ὑπερθύμοισι.] Ἐποίησε δὲ [Ὁμηρος] καὶ τὸν βασιλῆα τῷ Φαιάκῳ λέγοντα [infra ver. 205. 206.] εἶναι τῶν Φαιάκων ἐγγυὲς ὥσπερ Κύκλωπας, καὶ τὸ Γιγάντων ἕν· Ἐν τῇ ἡν τέτοις δηλοῖ θυγατρὸς ὄντας καὶ ἡ θεῶν γένος τῶν Γιγάντων· καὶ σαφές ἐστιν ἐν τῷ δὲ ἔτι· “Ὃς ποτ' ὑπερθύμοισι Γιγάντεσσιν βασιλεύειν, ἔσ·” Pausanias, lib. VIII. cap. 29.

Ver. 64. — ἄκρον.] Ἀμείνον· ἄρρεν· παῖδός, ἢ μὴ γεννήσαντα παῖδα ἄρρενα. Schol.

Ibid. — βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων.] Vide infra ad ó. 409.

Ver. 65. Νυμφίον.] Νεωτὴ γάμμηκός, Schol.

Ἀρήτην· τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἀκοίτιν,
 Καὶ μιν ἔτις, ὥς ἔτις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,
 "Ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν·
 "Ὡς κένη περὶ κῆρι τετίμηται τε, καὶ ἐστὶν,
 "Ἐκ τε φίλων παίδων, ἔκ τ' αὐτῆς Ἀλκινόοιο,
 Καὶ λαῶν, οἳ μιν ῥα, θεὸν ὥς, εἰσορόωντες,
 Δαδέχεται μύθοισιν, ὅτε σείχῃσ' ἀνὰ ἄστρῳ.
 Οὐ μὲν γὰρ τι νόσος γε καὶ αὐτὴ δέυεται ἐσθλῆ,
 Οἷσιν τ' εὖ φρονέσῃ, καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
 Εἰ κεν τοι κένη γε φίλα φρονέσῃ ἐνὶ θυμῷ,
 Ἐλπωρὴ τοι ἔπειτα φίλος τ' ἰδέαν, καὶ ἰκέσθαι
 Οἶκον ἐς ὑψόροφον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
 "Ὡς ἄρα φωνήσας, ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
 Πόντον ἐπ' ἀτρυγέτον· λίπε δὲ Σχερίην ἐρατεινὴν·
 "Ἰκετο δ' ἐς Μαραθῶνα, καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην,
 Δῦνε δ' Ἐρεχθίδος πυκινὸν δόμον. Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Ἀλκινόος πρὸς δώματ' ἴε κλυτὰ· πολλὰ δὲ οἱ κῆρ
 "Ὡρμαιν' ἰσαμένῳ, πρὶν χάλκεον ἔδον ἰκέσθαι·

70

75

80

"Aretâ : hanc verò Alcinöus duxit uxorem,
 "Et ipsam honoravit, ut nulla super terrâ honoratur alia,
 "Quotquot nunc utique mulieres sub viris domum habent ;
 "Aded illa ex animo honoraturque, et est cordi,
 "Et apud charos liberos, et apud ipsum Alcinöum,
 "Et cives, qui ipsam sanè, deam veluti, suspicientes,
 "Excipiunt vocibus-fausis, cum incedit per urbem.
 "Neque enim omnino mente utique et ipsa eget bonâ,
 "Quibus utique benè velit, et viris lites solvit,
 "Si tibi illa quidem benè velit in animo,
 "Spes tibi deindè amicosque visurum-te, et perventurum
 "Domum in excellam, et tuam in patriam terram."
 Sic utique locuta, abiit cælia-oculis Minerva
 Pontum per infructuosum ; reliquitque Scheriam amabilem :
 Venit autem ad Marathona, et latas-vias-habentes Athenas,
 Et ingressa est Erechthei benè-munitam domum. At Ulysses
 Alcinöi ad domum ibat inclytam : multa verò ei cor
 Cogitabat stanti, prius-quàm ad æreum limen venisset :

70

75

80

Ver. 66. — ποιήσατ'.] Vide infra ad i. 296.

Ver. 67. — ἔτις — τίεται.] Vide ad II. δ. 257. et χ. 19. 20.

Ver. 68. — νῦν γε.] Al. νῦν γε. Minus rectè.

Ver. 69. — τετίμηται τε, καὶ ἐστὶν.] Vide ad II. α. 37. et ε. 736.

Ver. 74. Οἷσιν τ' εὖ φρονέσῃ.] Καὶ οἷς ἀνὴρ φρονῇ ἢ Ἀρήτη, τὰ νείκεα, καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν δια-

λύει. Schol. Al. Ἦσαν τ' εὖ φρονέσῃ, et Ἦσαν τ' εὐφροσύνησι.

Ver. 79. — Σχερίην.] Ἡ τῶν Φαιάκων χώρα, ἢ νῆσος· καὶ ἡ Κίρκου τὸ πρότερον ἔτατο ἰναλίετο. Schol.

Ver. 80. — Μαραθῶνα.] Τόπον τῆς Ἀττικῆς. Schol.

Ver. 81. — Ἐρεχθίδος πυκινὸν δόμον.] Τὸ ἑαυτῆς τίμιον· ἐν τούτῳ γὰρ ἐγράφη Ἐρεχθίδος. Schol.

"Ωστε γὰρ ἡελίῳ αἴγλη πέλεν, ἥε σελήνης,
 Δῶμα καδ' ὑψερεφές μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο. 85
 Χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐληλάδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
 Ἐς μυχὸν ἐξ ἑδῆ· περὶ δὲ θρυγκὸς κυάνοιο·
 Χρῦσαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
 Ἀργύρεοι δὲ θύραμοι ἐν χαλκῷ ἔσασαν ἑδῶ,
 Ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσῆ δὲ κορώνη. 90
 Χρῦσαι δ' ἐκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
 Οὓς Ἡφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πρᾶπίδεσαι,
 Δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
 Ἀθανάτης ὄντας καὶ ἀγήρωσ ἡματα πάντα.
 Ἐν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρίδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα, 95
 Ἐς μυχὸν ἐξ ἑδοῖο διαμπερές· ἐνθ' ἐνὶ πέπλοι

Instar enim solis splendor erat, aut lunæ,
 Domum per excelsum magnanimi Alcinoi.
 Ærei etenim parietes ducti erant hinc atque hinc,
 Ad intimum-secessum à limine: circa autem coronæ ex cyano:
 Aureæ verò fores firmam domum intus claudebant:
 Postes autem argentei in æreo stabant limine,
 Argenteum verò superliminare, aurea autem cornix.
 Aurei porro utrinque et argentei canes erant,
 Quos Vulcanus fecerat peritis præcordiis,
 Domum ut-custodirent magnanimi Alcinoi,
 Immortales existentes et senii-expertes dies omnes.
 Intus verò solia circa parietem firmata erant hinc atque hinc,
 Ad intimum-secessum à limine usque: ibi peploi

Ver. 84. "Ωστε γὰρ ἡελίῳ αἴγλη πέλεν.]
 Vide suprâ ad 8. 45.

Ver. 86. — τοῖχοι ἐληλάδατ'.] In vul-
 gatis editum est ἐρηρίδατ'. Barneſius autem
 ex Scholiaste restituit ἐληλάδατ'. "Nam de
 "parietibus æneis, (inquit), qui ductilibus
 "certè laminis erant induti, vox ἐλαύνω
 "propriè usurpatur; mox autem ad ver.
 "95. ἐν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρίδατ' ibi
 "quidem vox ἐρέδω significantior: quare
 "meo quidem iudicio, vox ἐληλάδατο hoc
 "in loco scribenda, ut MS. Scholia Aloÿſii
 "expresſè legunt; illo posteriori loco, ἐρη-
 "ρίδατο. Et ipse mox Poëta, ver. 113. eâ-
 "dem voce utitur, de Sepimento, Muri in-
 "star erecto, περὶ δ' ἐρεῖ ἐληλάται. —
 "Ἐληλάδατο, pro ἐληλαρμίνω ἦσαν, et ἐρη-
 "ρίδατο, pro ἐρηρισμίνω, Ionicè, Reduplica-
 "tione Atticâ insuper assumptâ." Ita ille.
 Porro et in duobus MSS. reperit vir e-
 ruditus Tho. Bentleius ἐληλάδατο. Undè non
 absurdum est, vocem ἐρηρίδατ', quæ huic loco
 minus videtur convenire, ex ver. 95. infrâ,
 huc irrepſisse.

Ver. 87. — θρυγκὸς.] "Ἦτοι ἡ τῶν τοίχων
 κόρη, ἡ τεφάνωσις. Eustath. Al. θρυγκὸς.

Ver. 89. Ἀργύρεοι δὲ θύραμοι.] Vide ad II.
 β'. 537. Barneſius de suo edidit, Σταθμοὶ δ'
 ἀργύριοι. Sed sine Codicibus nihil mutan-
 dum. Et MSS. à Tho. Bentleio collati,
 cum vulgatis legunt Ἀργύρεοι δὲ θύραμοι
 ἑσ.

Ver. 90. Ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον.] "Ἦτοι
 τὸ ἐπικείμενον ταῖς θύραις, εἰς ὃ φατὶν αἱ ἀναγ-
 ραῖς ἀρμόζονται. Eustath. Al. ἱφ' ὑπερθύριον.

Ibid. — χρυσῆν.] Pronuntiabatur χρυ-
 σῆ.

Ibid. — κορώνη.] Τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύ-
 ρας, ἥτοι τὸ πρίγκιον. [πρίγκιον.] Schol.

Ver. 91. Χρῦσαι δ' ἐκάτερθε ἔ ἀργύρεοι
 κύνες ἦσαν.] "Ἦτοι κυρίως, ἡ ἡλὺς λίγυι, παρ'
 ὃ ἔ κυνάδας φασὶν, ἡ τῶς διπλῆς ἡλὺς· τινὲς δὲ
 φασὶν τῶς δολίντας ὑπὸ Ἡφαιστίου Πρωτοῦ
 συλλαβεῖν αὐτῶν [apud Eustathium αὐτῶν] πρὸς
 τὴν τῷ Διὶ ἐπίθεσιν, ὅπως περιελθεῖν εἰς Ἀλ-
 κινόου. Schol.

Ver. 92. — ἔτευξεν ἰδυίῃσι πρᾶπίδεσαι.]
 Al. ἔτυξεν ἰδυίῃσι πρᾶπίδεσαι. Quo modo
 et edidit Barneſius.

Ver. 95. — ἐρηρίδατ'.] Al. ἐρηρίδατ'.

Ver. 96. — ἐνθ' ἐνὶ πέπλοι.] βεβλήκατο.

Λεπτοὶ εὐνητοὶ βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.

Ἐνθα δὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἐδριόωντο,

Πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχεσπον.

Χρῦσοι δ' ἄρα κῦροι εὐδμήτων ἐπὶ βωμῶν

100

Ἔσασαν, αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,

Φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.

Πεντήκοντα δὲ οἱ δμῳαὶ κατὰ δῶμα γυναιῖκες·

Αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἐπὶ μύλοπα καρπὸν,

Αἱ δ' ἰσὺς ὑφώουσι καὶ ἡλάκατα σρωφῶσιν

105

Ἥμεναι, οἷα τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο.

Tenuēs benē-neti infrati erant, opera mulierum.

Hic autem Phæacum primates sedebant,

Bibentes et edentes: perpetuē enim epulas habebant.

Aurei verò juvenes benē-struētas super aras

100

Stabant, ardentes faces manibus tenentes,

Illucentes nocte per domum convivis.

Quinquaginta porrò ei ancillæ per domum fœminæ:

Aliæ quidem molunt sub molâ flavum frumentum;

Aliæ verò telas texunt et pensum versant

105

Sedentes, qualia folia excelsæ populi.

— rubro ubi cocco
Tincta super lectos canderet vestis ebur-
nos.

Hor. Serm. lib. II. Ecl. vi. ver. 102.

Ver. 97. — εὐνητοὶ.] *Al.* εὐνήτοι.

Ver. 100. Χρῦσοι δ' ἄρα κῦροι.]

Si non aurea sunt juvenum simulacra per
ædes

Lampadas igniferas manibus retinentia
dextris, [tur.

Lumina nocturnis epulis ut suppediten-
Lucret. lib. II. ver. 24.

“Simulacra juvenum heroicis temporibus,

“rudi adhuc seculo, et incognitis lucernis,

“in angulis cœnationum destitui solita, ut

“facem tenentes lucerent. Homerus de

“Phæacibus canit; Χρῦσοι δ' ἄρα κῦροι

“Ἦc.” Casaubon. annotat. in Athenæum,

lib. IV. cap. 2.

Ibid. — εὐδμήτων ἐπὶ βωμῶν.] Βωμοὶ δὲ
ἀπλῶς ἀνάβαρμοι ἰνταῦθα, ἐφ' ὧν λυχνοφόροι
κῦροι ἴσαντο. Eustath.

Ver. 101. — αἰθομένας δαΐδας.] Μαρ-
μαίρειν δὲ δηλαὴ τὸ φῶς, δάος καλίστας, [infra
χ. 497.] “Δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι” ἀφ'
ἧς αἱ δαιτῆται τῷ φωτὶ, δαΐδες, καὶ δαΐδες. Por-
phyr. Quæst. Homeric. 9. ipso fine.

Ibid. — μετὰ χερσὶν ἔχοντες.] *Al.* με-
τὰ χερσὶ φέροντες.

Ver. 103. Πεντήκοντα δὲ οἱ δμῳαὶ.]

Quinquaginta intus famulæ, quibus or-
dine longo

Cura penum struere, et flammis adolere
Penates. Æn. I. 707.

Ibid. — δὲ οἱ.] Eustathius in commen-
tario legit, δ' ἴσαν.

Ver. 104. — ἀλετρεύουσι μύλης ἐπὶ
μύλοπα καρπὸν.] Οἱ μὲν — φασὶν, ὅτι
τρέφουσαι καὶ τρέφουσαι ἐπὶ τῆς μύλης, ἢ ἐστὶν
ἄκρον μὲν τῷ κατὰ τὴν ἐπιγυνίδα, καρπὸν
μύλοπα, ὃ ἐστὶν ἐκ προδάτων ἴριον. — Ἔτι
δὲ, προεττόνως ἐξηγούμενοι, φασὶ τὰς ῥηθείας
γυναικας ἀλλήλων ἐν μύλωνι σῖτον. Eustath.
Eorundem expositionum meminit et Scho-
liastes. Vera autem omnino posterior; quia
isto sensu alibi apud Poëtam occurrit vox
μύλη prior, nusquam.

Ibid. — μύλης ἐπὶ.] *Al.* μύλης ἐπὶ.

Ibid. — μύλοπα καρπὸν.] Τὸ πρῶτον
μυλοειδὲς γὰρ ἐστὶ τὴν χρυσίαν. Schol.

Ver. 106. — οἷα τε φύλλα μακεδνῆς αἰ-
γείροιο.] Οἱ μὲν, ὅτι ἡλιοτροπίῳ τάξιν ἐπὶ τὸν
καθήμεναι διατροπιδῶς· οἱ δὲ, ὅτι πισύνονται
τὸ δένδρον ταῖς φύλλοις· φύλλα δὲ, ἥτοι διὰ τὸ
πλήθος, ἢ διὰ τὸ ἐκπίνῃσι τῶν χοιρῶν ἐν τῷ τρέ-
φειν τὴν κρένην, ὡς καὶ τὰ φύλλα τῆς αἰγείρου ἀν-
τισημασμένα ἀλλήλοις, καὶ ἐκπίνῃσι ῥηθείας καὶ ὑπὸ
τυχέως κῦρας. Schol. Postrema (ut opinor)
optima interpretatio. Multo enim aptius
videntur pensa versata, quàm fœminæ ipsæ
sedentes, Populi foliis comparari. Atque
ita ferè exponit Eustathius: Φύλλοι δὲ αἰ-
γείρου τὰς δμῳὰς ἐκάζει διὰ τὸ ἐκπίνῃσι καὶ
συνεχῆς τῆς αὐτῶν ἐργασίας· ἐκπράδαντα γὰρ,
φασὶ, καὶ τὰ τῶν αἰγείρων φύλλα διὰ τὸ ὑψος.

Καιροσίων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.

Τόσσον Φαίηκες πέρι πάντων ἰδρὶες ἀνδρῶν

Νῆα Δοῖν ἐνὶ πόντῳ ἔλαιυνέμεν· ὥς δὲ γυναῖκες

Ἴσον τεχνῆσαι· πέρι γὰρ σφισι δῶκεν Ἀθήνη

110

Ἔργα τ' ἐπίσασθαι περικαλλέα, καὶ Φρένας ἐσθλὰς.

Ἐκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων

Τετράγυος· περὶ δ' ἔρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν.

Ἐνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκει τηλεθώοντα,

Ὀρχναι, καὶ ροιαί, καὶ μηλῆαι ἀγλαόκαρποι,

115

Benè-textis autem à linteis distillat humidum oleum.

Tantum Phæaces supra omnes periti sunt homines

In celeri nave per pontum dirigendâ : tantum etiam mulieres præstant

In telâ texendâ ; supra modum enim illis dedit Pallas

110

Operaque scire perpulchra, et ingenium bonum.

Extra verò aulam ingens hortus prope januas

Quatuor-jugerum : circâ autem septum ductum est utrinque.

Ibi verò arbores proceræ crescebant virentes,

Pirus, et malus-punica, et mali pulchrum-fructum-ferentes,

115

Ver. 107. Καιροσίων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.] Ἦτοι ἄνω ἦσαν πυκναί, ὥς μηδὲ ἔλαιον δι' αὐτῶν διελθεῖν ἢ ἔξωθεν ὡς ἔλαιον ἔσιλβον, διὰ τὴν λευκότητα ἢ τρυφίαν ἦσαν, ὥς δοκεῖν ἔλαιον ἀπορρεῖν ἢ ἄνω ἀποσίλβειν τὸν μίτον, ὥς δοκεῖν ἔλαιον ἀποβάλλειν. Schol. Eademque ferè interpretationes affert et Eustathius. Plutarchus primam interpretationem secutus videtur ; "Ὁμηρος εἶπεν, "Καιροσίων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον," ἔνδεικνύμενος τὴν ἀρίστην καὶ λεπτότητα τῆς ὕλης, τῇ μὴ προσμένειν τὸ ἔλαιον, ἀλλ' ἀπορρεῖν καὶ ἀπολίσσασθαι τῆς πυκνότητος, ὡς δῖος. De Pythia Oraculis, baud longè ab initio. Opuscula autem, ut opinor, postrema Eustathii explicatio ; nempe ut εἰλβαν αἰτιαῖται λέγοντο ἂν ὀθονέων, ὥς ἔπειτα ἔλαιον αὐτῶν ἀπολείβεται, διὰ τὸ εἰλβαν χρῶμα τῶν πυκνότητων καὶ ἐπὶ ἀπλῶν ὕψασμάτων. Cui accipiendi rationi favet id quod legitur *Iliad.* σ'. 595. "οἱ δὲ χιτῶνας εἴατο ὑνῆτες, ἥνα εἰλβαν σεντας ἱλαίον." Et *Odyss.* γ'. 408. "ἐπὶ ξιστοῖσι λίδοισιν, οἳ οἱ ἴσαν προπάροιθε θυράων ὑψηλῶν λινοὶ, ἀποσίλβοντες ἀλείφατος." Quem locum hîc respicit Eustathius, quum addit ; "Ὅτι δὲ καὶ Δρόνοι λιδοὶ ἔτω εἰλβουσιν, ἐκ τῆς κατὰ συκὴν παρατρύφην λειάνουσιν, οἱ κατὰ Πύλον μαρμαροὶ Δρόνοι ἐδύλωςαν."

Ibid. Καιροσίων.] Εὐϋφῶν, ἢ κικαιρωμένων καίρωμα δὲ ἐστὶ τὸ διασπείρομενον ἐν τῷ σήμονι, παρὰ τὸν μίτον ἔπειτα τῇ μὴ συγχέεσθαι τὴν σήμονας· ὅθεν ἀπὸ μίτου τῷ μιτῶματος, τὴν ἄνω εὐϋφῶν λέγει. Schol.

Ibid. — ὀθονέων.] Pronuntiabatur ὀθονέων. Quo modo et legit Plutarchus, loco suprà citato.

Ver. 108. Τόσσον.] *Al.* "Ὅσσον.

Ver. 110. — τεχνῆσαι.] Scholiastes videtur legisse τεχνῆσαι ex τεχνήσαι. tante Barnesio.

Ver. 112. — μέγας ὄρχατος.] Ἡ ἐπὶ τῶν καὶ ἐν ταῖς τῶν ἀμπελῶν φυταῖς, ὄρχατος λέγεται, ἢ κῆπος. Schol. Vide et suprà ad γ'. 162.

Ver. 113. Τετράγυος.] Τεσσάρων γυῶν γῆν δὲ μίτρον γῆς γεωργικόν. Schol. Τετράγυος δὲ, ἢ ἐκαστὴ τῶν τεσσάρων πλευρῶν γῆν εἶχεν. Eustath.

Ibid. — περὶ δ' ἔρκος ἐλήλαται.] Sic apud Hesiodum ;

Τὸν πέρι χάλκιοι ἔρκος ἐλήλαται —

Theogon. ver. 726.

Ibid. — ἐλήλαται.] Similitèrque ver. 122. ἐρρίζωται. Vide ad II. α. 37.

Ver. 114. "Ἐνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκει." Τῶν δένδρων τὰ μὲν καρποφόρα καλὰ προσάγοιεν· ἔνθα, "Δένδρεα καλὰ πεφύκει, Ὀρχναι, καὶ ροιαί, καὶ μηλῆαι" τὰ δ' ἄς ἐυλείαν εὐδῆται, μακρὰ τοῖς ἐπιβίτοις τὰς χρήσεις διατέλλων. Athenæus, lib. I. cap. 19. Ubi notandum, pro δένδρεα μακρὰ, legisse hîc Athenæum, δένδρεα καλὰ. Vide et suprà ad ε. 238.

Ver. 115. "Ὀρχναι." Nonnulli legunt "Ὀρχναι. Quam et veriorem esse lectionem contendit Barnesius, ex *Odyss.* α'. 246. Οὐκ ὄρχνη, καὶ πρασίη τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον "ubi Prior Syllaba," inquit, "communis." Sed vide ad istum locum.

Ibid. — μηλῆαι ἀγλαόκαρποι.] Ζήτησις ἂν ἦν διὰ τί τὰς μηλῆας ὁ Ποιητὴς ἀγλαόκαρποις ἐκρίνεται προσέειπεν. Καὶ Τρύφων μὲν ὁ ἰατρὸς ἐλεγε, κατὰ τὴν πρὸς τὸ δένδρον εἰρησ-

Συκαῖ τε γλυκεραί, καὶ ἑλαῖαι τηλεβόωσαι.

Τάων ἔποτε καρπὸς ἀπόλλυται, ἔδ' ἐπιλείπει
Χείματος, ἔδ' ἑρέως, ἐπετήσιος· ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρίη πνέισσα, τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.

Ὀγχνη ἐπ' ὄγχνη γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
Αὐτὰρ ἐπὶ σαφυλῇ σαφυλῇ, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

120

Ἐνθα δὲ οἱ πολύκαρπος ἀλὼν ἑρρίζωται·

Τῆς ἕτερον μὲν, Δειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ

Τέρσεται ἡελίῳ· ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγώωσιν,

Ἄλλας δὲ τραπέεσι· πάροιθε δὲ τ' ὄμφακες εἰσὶν,

125

Ficusque dulces, et oleæ virescentes.

Ex iis fructus nunquam perit, neque deficit

Hyeme, neque æstate, perennis; sed omninò semper

Zephyrus spirans, alia quidem crescere-facit, alia verò maturefcere.

Pirus post pirum fenescit, malum post malum,

120

Ac post uvam uva, ficusque post ficum.

Ibi porrò ei fructuosa vinea plantata est:

Hujus alterum quidem apricum-solum lato in loco

Siccatur sole; alias autem vindemiant,

Alias verò calcant; antè autem uvæ immaturæ sunt,

125

Ἰτα σύγκρισιν, ὅτι μικρὸν ὃν κομιδῇ, καὶ τὴν
ἄψιν εὐτελές, καλὸν καὶ μέγαν ἐκφέρει τὸν καρ-
πὸν. Ἄλλος δὲ τις ἔφη, τὸ καλὸν ἐκ πάντων
συντιθέντα, μόνῳ τῶν τῶν ἀκροδύων ὄρν' ὑ-
πάρχον· καὶ γὰρ τὴν ψαῦσιν ἔχει κατὰ τὴν
ἴσιν, ὥστε μὴ μολύνειν, ἀλλ' ὑψιδίως ἀνασιμπλά-
ναι τὸν ἀπτόμενον, καὶ τὴν γῆσιν ἡδεῖαν· ὁ-
φραίνεται δὲ καὶ ἰδεῖν ἐπιτεριζέσθαι ἐπὶ δι-
οῖς πάσαις ὁμῇ τὴν αἰσθήσει προσαγόμενον,
ἐκίτως ἐκταίνεσθαι. *Plutarch. Symposiac. lib. V. Probl. 8. sub initio.*

Ver. 116. Συκαῖ τε γλυκεραί, καὶ ἑλαῖαι τη-
λεβόωσαι.] Καλὰ δὲ καὶ τὰ ἐπιθήτα. Παρατι-
θημένους γὰρ ὁ Ποιητὴς ἐκάστῳ δένδρῳ ἐπιθε-
τον ἐκτίθει· κατὰ φυσικὴν ἰδιότητα. Καλὸν μὲν
γὰρ τὸ μήλον καὶ, ὡς αὐτὸς φησὶ, καρπὸς ἀγλαὸς·
διὸ καὶ ἀγλαόκαρπος ἡ μηλιά, ὡς αὐτίκα εἰρήσι-
ται. Γλυκὺ δὲ ὑπερεκαλλόντως τὸ σῦκον ἐν ὁπώ-
ραις. Ἀεθαλὴς δὲ ἡ ἑλαία. *Eustath.* Ὀμηρος δὲ
ὁ σοφὸς τὰ μὲν ἄλλα τῶν καρπῶν εἰς μέγεθος,
ἢ χροῖαν, ἢ κάλλος ἐκταίνει· μόνῳ δὲ τῷ σῦκῳ
τὴν τῆς γλυκύτητος ἐπώνυμιαν συγχωρεῖ· καὶ
τὸ μὲν μέλι χλωρὸν καλεῖ, διδίδωμι μὴ λάβη γλυ-
κὺν προσεπώνον· ὃ καὶ μικρὸν εἶναι πολλάκις συμ-
βαίνει· τῷ σῦκῳ ἄρα δὲ μόνῳ ἀποδίδωσι τὴν οἰ-
κείαν εὐφημίαν, ὥστε τῷ ἐκταίνει, διότι καὶ μόνον
γλυκὺ τῶν ἄλλων εἶναι. *Julian. Epist. 24.*

Ver. 117. — Ἐποτε καρπὸς ἀπόλλυται,
ἔδ' ἐπιλείπει.] Τυτίζειν αὖ ὑπὸ τινὸς πάθους
φθείρεται, ἔδ' μὴν δαπανώμενος ἀπολείπει. *Eus-
tath.*

Ibid. — ἐπιλείπει.] Ita *Henricus Ste-
phanus* et *Vulgati.* *Eustathius* autem et in
contextu et in commentario legit ἀπολείπει.

uti edidit et *Barnesius.* Cumque iis facit
et MS. unus à *Tho. Bentleio* collatus. *Al.*
ἀπολήγει.

Ver. 118. — ἐπιτήσιος.] Ἐπιτεταγὸς καὶ
διηλεκτός καὶ ἐξαρκῶν εἰς ὅλον ἔτος. *Eustath.*

Ver. 119. Ζεφυρίη.] Ἡ τῇ Ζεφύρῳ πνοῇ.
Schol. Vide et *suprà* ad *Il. a. 398.*

Ver. 120. Ὀγχνη ἐπ' ὄγχνη γηράσκει.] *Dio-
dorus Siculus* de insulâ quâdam in Oceano
versus meridiem repertâ: Τὰς ὁπώρας δὲ παρ'
αὐτοῖς παρ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν ἀκμαΐζειν ὥστε καὶ
ὁ Ποιητὴς φασὶν “Ὀγχνη ἐπ' ὄγχνη γηράσκει,
“μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ, Αὐτὰρ ἐπὶ σαφυλῇ σαφυ-
“λή, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.” *Bibliothec. Hist. lib. II. haud longè à fine.* Ἐπιμαλθύνει δὲ αὐτὸς
[ἥρωας] ἐσάγει [Ὀμηρος] καὶ τῶν ἀκροδύων
“Ὀγχνη γὰρ ἐπ' ὄγχνη γηράσκει, σῦκον δ'
“ἐπὶ σύκῳ.” *Athenæus, lib. I. cap. 19.* Ob-
servat autem idem *Athenæus* fructus hosce
nemini usquam ad edendum appositos me-
morari. Καὶ μὴν ἔδ' ὁπώραν παρατίθησι τινί,
καὶ περ ὅσον πολλήν, καὶ ἥδιτα ταύτης μνη-
μονεύων, καὶ πάντα χρόνον παρασκευάζων ἀε-
νατον. “Ὀγχνη” γὰρ φησὶν “ἐπ' ὄγχνη,” καὶ
τὰ ἑξῆς. *Athenæus, lib. I. cap. 8.*

Ibid. Ὀγχνη — ὄγχνη.] Vide *suprà* ad
ver. 115.

Ver. 123. — Δειλόπεδον.] Ἐνθα Δείλος
γίνεται βοτρυῶν, καὶ ἡλιώνται, καὶ ψύχονται· ἢ ὁ
ψυκτήρ. *Schol.*

Ver. 124. — ἑτέρας ἄρα τε τρυγώωσιν.]
Al. ἑτέρας δὲ ἄρα τρυγώωσιν.

Ver. 125. — τραπέεσι.] Ἀντὶ τῇ πα-
τάσει. *Eustath.*

"Ανθος ἀφιῆσαι, ἕτεροι δ' ὑποπερκάζουσιν.
 "Ενθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον
 Παντοῖαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι.
 "Εν δὲ δύο κρήναι, ἥ μιν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
 Σκίδναιται, ἥ δ' ἐτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς ἐδὸν ἴησι
 Πρὸς δόμον ὑψηλὸν, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται.
 Τοῖα ῥ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
 "Ενθα γὰρ θεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἑῷ θεήσατο θυμῷ,
 Καρπαλίμως ὑπὲρ ἐδὸν ἐβήσατο δάματος ἄσω.
 Εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
 Σπένδοντας δεπᾶεσσιν εὐσκόπῳ Ἀργεφόντῃ.
 "Ω πυμάτῳ σπένδεσκον, ὅτε μνησαίατο κοῖτα.

130

135

Florem emittentes, aliae verò submaturescunt.
 Ibi porro excultae areolae ad extremum ordinem
 Omnis generis confitae sunt, perennè florentes:
 Infunt autem duo fontes; alter quidem per hortum totum
 Dispergitur, alter verò ex alterâ parte sub aulae limen fluit
 Ad domum excelsam, undè aquabantur cives.
 Talia utique in Alcinoi-domo deorum erant splendida dona.
 Ibi stans admirabatur patiens nobilis Ulysses.
 Cæterùm postquam omnia suo admiratus esset animo,
 Celeritèr super limen ingressus est domum intra.
 Invenit autem Phæacum ductores atque principes
 Libantes poculis speculatori Argicidae;
 Cui ultimo libabant, quandò cogitabant de-lecto.

130

135

Ver. 126. "Ανθος ἀφιῆσαι.] "Απὸ ἄνθους εἰς
 ὄμφακας μεταβάλλουσιν. Schol.

Ibid. — ἀφιῆσαι.] "Prior Syllaba τῷ
 "ἰος," inquit Barnesius, "per se communis,
 "plus semel Homero producit, ut Iliad. α.
 "ver. 51. Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βίλος ἐχέ-
 "πεινός ἐφίης." Et Odyss. μ'. 192. "Ὡς φᾶ-
 "σαν, ἰῆσαι ὅσα κάλλιμον." Quæ quàm
 supervacanea sit annotatio, vide ad Il. ι'.
 103. et ó. 24.

Ibid. — ὑποπερκάζουσιν.] Τῇ παραστάσει
 ἀκμάζουσιν οἷον ἐν τῷ ὄμφακος μεταβάλλουσιν
 εἰς τὸ μέλαν τῆς ταφυλῆς χρώμα μετατρέπον-
 ναι. Schol.

Ver. 127. "Ενθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ πα-
 ρὰ νείατον ὄρχον.] Περιτίθεται δὲ τοῖς ἥρωσι
 δειπνῶσι ἔξ λαχάνα. "Ὅτι δὲ οἶδασιν τὰς λαχα-
 νείας, δῆλον ἐκ τῶν παρὰ νείατον ὄρχον κοσμη-
 τῶν πρασιῶν. Athenaeus, lib. I. cap. 19.

Ibid. — πρασιαί.] Αἱ λαχανεῖαι, ἥ αἱ
 τῶν φυτειῶν τετράγωνοι σχίσας ὡς τὰ πλιν-
 θία. Schol.

Ibid. — ὄρχον.] Στίχον ἀμτίλιν. Schol.

Ver. 128. — πεφύασιν.] Vide ad Il.
 ι'. 736. et α. 37.

Ver. 130. — ἴησι.] Al. ἴησι.

Ver. 131. — ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται.] Ita
 ex Scholiaste et ex Henrico Stephano restituit
 Barnesius: Quocum facit et MSS. nonnulli
 à Tho. Bentleio collati. Ita porro, notante
 Barnesio, in omnibus codicibus legitur infra
 ε'. 206. ubi idem hemistichium occurrit.
 Apud Eustathium, Editionumque veterum
 nonnullas, hoc in loco corruptè ὑδρεύονται.

Ver. 132. Τρία ῥ'.] Talia inquam —
 Al. τοῖ' ἄρ'. Quod idem.

Ver. 138. "Ω πυμάτῳ σπένδεσκον.] "Επὶ
 ἀναιρόπομπῃ, ἥ ὑπνοῦ παρεκτικῆς διὸ καὶ,
 "Εἴλιστο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα δέλ-
 "γει." [suprà i. 47.] Schol. "Ἐσπινδον δὲ
 ἀπὸ τῶν δειπνῶν ἀναλύοντες, ἔ τὰς σπονδὰς ἰ-
 ποιῶντο Ἑρμῇ —. Δοκεῖ γὰρ Ἑρμῆς
 ὕπνου προσώτης εἶναι. Athenaeus, lib. I. cap. 14.
 Οἱ δὲ τῷ Ἑρμῇ πυμάτῳ σπένδοντες, ὅτε μνη-
 σαίατο κοῖτῃ, ἄρ' ἢ εἰς τὸ αὐτὸ συνάγουσι τῷ
 ᾄδῃ τὸν λόγον; "Ὡς γυν. παρόντι καὶ συντι-
 σκοπῶντι τῷ φρουμωλῆτῳ θεῷ πρῶτον ἀπαλ-
 λαττόμενοι προσεύχονται. Plutar. h. Symposiac.
 lib. VII. Probl. 9.

Ibid. — σπένδεσκον.] Vide ad Il. ε'.
 37. et β'. 221.

Αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας διὸς Ὀδυσσεύς,
 Πολλὴν ἥε' ἔχων, ἣν οἱ περίχευεν Ἀθήνη, 140
 Οφρ' ἴκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
 Ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτης βάλε γένασι χεῖρας Ὀδυσσεύς.
 Καὶ τότε δὴ ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο δέσφατος ἀῆρ.
 Οἱ δ' ἄνεω ἐγένοντο δόμον κατὰ φῶτα ἰδόντες·
 Θαύμαζον δ' ὀρόωντες· ὁ δ' ἐλλιτάνευεν Ὀδυσσεύς· 145
 Ἀρήτη, θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
 Σὸν τε πόσιν, σὰ τε γέναδ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
 Τέσδε τε δαιτυμόνας, τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
 Ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειεν ἕκαστος
 Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας δ', ὅ,τι δῆμος ἔδωκεν· 150
 Αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἰέσθαι
 Θᾶσσον· ἐπειδὴ δητὰ φίλων ἀπὸ πῆματα πάσχω.
 "Ὡς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσι
 Πὰρ πυρὶ· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
 Ὅψε δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος, 155
 "Ὅς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,

Verum ivit per domum patiens nobilis Ulysses,
 Multam caliginem habens, quam ei circumfudit Minerva,
 Donec pervenit ad Areten et Alcinoïum regem. 140
 Circumjecit autem Aretæ genubus manus Ulysses.
 Et tum demum retrò ab eo dissipatus est divinitus-affusus aer.
 Illi verò muti facti sunt per domum, virum conspicati;
 Admirabanturque intuentes: supplicabat autem Ulysses;
 "Arete, filia Rhexenorìs deo-paris, 145
 "Ad tuum maritum, et ad tua genua venio, multa passus,
 "Et ad hosce convivas; quibus dii feliciter dent
 "Vivere, et liberis transmittat unusquisque
 "Possessiones in ædibus, honoremque, quemcunque populus dederit:
 "At mihi deductionem parate, in patriam ut-perveniam 150
 "Ocyûs; quoniam diû procul-ab amicis ærumnas patior."
 Sic fatua, refedit ad focum in cineribus
 Juxta ignem; illi verò omnes obmutuerunt silentio.
 Serò autem tandem interfatus est senex heros Echeneus, 155
 Qui sanè Phæacum virorum maximus-natu erat,

Ver. 140. — ἣν οἱ περίχειεν Ἀθήνη.]
 Τουτίσι φράνησις, ἣ προβοῦλευσαμένη τὸν
 τοῦτον καιρὸν. Eustath. Vide suprâ ad ver.
 15.

Ver. 142. — ἄρ'.] Proinde, ut ei præce-
 perat Nausicaa —. suprâ ζ. 310.

Ver. 143. Καὶ τότε δὴ ῥ' αὐτοῖα πάλιν χύ-
 το δέσφατος ἀῆρ.]

Vix ea fatus erat, cùm circumfusa re-
 pentè [pertum.

Scindit se nubes, et in æthera purgat a-

Restitit Æneas, clarâque in luce reful-
 sit. Æn. I. 590.

Ver. 145. — ὁ δ' ἐλλιτάνευεν Ὀδυσσεύς.]
 Ita Barnesius. Al. ὁ δ' ἐλλιτάνευεν et, ὁ δὲ λι-
 τάνευεν. Quæ omnia eodem modo pronun-
 tianda. Vid. ad Il. á. 4. 51. et φ. 71.

Ver. 149. — ἐπιτρέψειεν ἕκαστος.] Al.
 ἐπιτρέψειαν ἕκαστα.

Ver. 153. 160. — ἔζετ' — ἐν κονίῃσι
 — ἦσθαι — ἐν κονίῃσιν.] Vide ad Il. á.

593. et 5. 156.

Καὶ μύθοισι κέκασο, παλαιὰ τε, πολλὰ τε εἰδώς.

"Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

'Αλκίνο', εἰ μὲν τοι τόδε κάλλιον, εἰδὲ ἔοικε,
Ξῆνον μὲν χαμαὶ ἥσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσιν· 160
Οἷγε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.

'Αλλ' ἄγε δὴ ξῆνον μὲν ἐπὶ θρόνῳ ἀργυροῇῃ
Εἷσον ἀναστήσας· σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον

Οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
Σπείσομεν, ὅςθ' ἰκέτησιν ἄμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ· 165
Δόρπον δὲ ξείνῳ ταμίῃ δότω ἔνδον ἑόντων.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκυσ' ἱερὸν μένος 'Αλκινόοιο,
Χειρὸς ἐλὼν 'Οδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην,

'Ωρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ἐπὶ θρόνῳ εἷσε Φαιεῦ,
Τῖον ἀναστήσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα, 170

"Ὅς οἱ πλησίον ἴξε, μάλισα δὲ μιν φιλέεσκε.

Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρεσθαι

Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέεητος,

Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.

Et eloquentiā praeſtabat, priſcaque et plurima doctus.

Qui inter eos benè-volens concionatus eſt et dixit ;

" Alcinoë, non fanè tibi hoc honeſtius, neque convenit,

" Hoſpitem quidem humi federe ad focum in cineribus :

" Hi verò tuum juſſum expectantes continent-fe. 160

" Verùm age jam hoſpitem in ſede argenteis-clavis-diſtinctū

" Colloca erectum : tu autem præconibus impera

" Vinum infundere ; ut et Jovi fulmine-gaudenti

" Libemus, qui utique ſupplices venerandos comitatur :

" Cœnam verò hoſpiti proma det ex intus reconditis." 165

At poſtquam hoc audiſſet ſacra vis Alcinoï,

Manu prehenſum Ulyſſem prudentem verſutum,

Erexit à foco, et in ſedem collocavit ſplendidam,

Filio exfulſcitato, virtutis-amante Laodamante, 170

Qui ei proximus fedebat ; maximè autem ipſe eum diligebat.

Aquàm verò ancilla gutturnio infudit ferens

Pulchro, aureo, ſuper argenteum lebetem,

Ad lavandum, juxtaque politam extendit menſam.

Ver. 158. "Ὅς σφιν.] Ita *Barneſius*. *Vulg.* "Ὅ σφιν.

Ver. 164. Οἶνον ἐπικρῆσαι.] Ἐπὶ τῷ ὄντι ἱερώς ἐπικρῆσαι. *Schol.*

Ver. 169. — ἐσχαρόφιν.] *Al.* ἐσχαρόφιν.

Ver. 170. Τῖον ἀναστήσας.] Ἐπαινεῖ μιν δὲ καὶ τὸν 'Αλκίνοον, ὅτι τὸν ξῆνον ἰδρύει παρ' αὐτὸν, " Τῖον ἀναστήσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα, "Ὅς οἱ πλησίον ἴστο, μάλισα δὲ μιν φιλέεσκε" τὸ γὰρ εἰς τὴν τῷ φιλεμῖνι χάριν καθίσει τὸν ἰκέτην, ἐπιδίξιν ἐμμελῶς καὶ φιλήνθρωπον. *Plutarch. Symposiac. lib. I. Probl. 2.*

Ibid. — ἀγαπήνορα.] Ἐπὶ ἀνδρῶν ἀγαπη-

μῖνον, ἢ φιλήνθρωπον ἢ τὸν ἀγαπῶντα ἀνδρέαν. *Schol.*

Ibid. — Λαοδάμαντα.] *Apud Plutarchum*, loco ſuprà citato, Λαομίδοντα.

Ver. 171. — πλησίον ἴξε.] *Apud Plutarchum*, πλησίον ἴστο.

Ver. 172. Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος.] *Dant famuli manibus lymphas* —

Æn. I. 704.

Ver. 173. Καλῇ.] *Similitèrque ver. 191. 235. et 336. καλῇ. Vide ad II. β'. 43.*

Ver. 174. Νίψασθαι.] *Παραπληροῦν δὲ καὶ ὁ "Ὀδυσσεὺς ἀπειχόμενος τὰς χεῖρας ποιεῖ*

Σίτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρεσα,
Εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαρίζομένη παρεόντων.
Αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·

175

Ποντόνοε, κρητῆρα περασσάμενος μέθυ νῆμον
Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῃ
Σπείσομεν, ὅςθ' ἰκέτησιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

180

Ὡς φάτο· Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ', ἐπιὼν δ', ὅσον ἦδελε θυμὸς,
Ταῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·

185

Κέκλυτε, Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὅφρ' εἴπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείμετε οἴκαδ' ἰόντες·
Ἡῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλέονας καλέσαντες,
Ξᾶνον ἐνὶ μεγάροις ξανίσσομεν, ἠδὲ θεοῖσι
Ῥέζομεν ἱερὰ καλὰ· ἔπειτα δὲ καὶ περὶ πομπῆς

190

Panem verò veneranda proma apposuit ferens,
Fercula multa apponens, largiens de præsentiis.
Cæterum bibebat et comedebat patiens nobilis Ulysses.
Et tum præconem allocuta est vis Alcinoï;
"Pontonoë, cratere mixto vinum distribue
"Omnibus per domum; ut et Jovi fulmine-gaudenti
"Libemus, qui utique supplices venerandos comitatur."
Sic ait: Pontonoüs autem dulce vinum miscebat:
Distribuitque omnibus, auspicatus poculis.
Cæterum postquam libâssentque bibissentque, quantum volebat animus,
Illis dein Alcinoüs concionatus est et interfatus;
"Audite, Phæacum ductores atque principes,
"Ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet.
"Nunc quidem epulati cubetis domum profecti:
"Manè verò senibus pluribus advocatis,
"Hospitem in ædibus hospitio excipiemus, atque diis
"Faciemus sacra pulchra: deinde autem et de reductione

175

180

185

190

ποῖν μεταλαβεῖν τροφῆς· ἐν Ἰλιάδι δὲ τῷτο ποι-
ήντας ἢ ἐστὶν εὐρεῖν. Σχολαζόντων γὰρ βίος ὁ
ἐν Ὀδυσσειᾷ, καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τροφῶντων.
Athenæus, lib. I. cap. 15.

Ver. 180. — ἀνὰ μέγαρον.] Apud Eu-
statbium in commentario, ἀνὰ μέγαρον.

Ver. 183. Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξά-
μενος δεπάεσσιν.] Τὸ δὲ "πᾶσιν," ἢ τοῖς ποτη-
ρίοις, ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν. Ἀλκίνοος γὰρ τῷ
Ποντόνοῳ φησὶ, [suprà ver. 179.] "Μίθυσ νῆ-
"μον Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον." Καὶ ἔξῃς ἐπάγει·
"Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάε-
"σιν." Athenæus, lib. I. cap. 11.

Vol. I.

Ibid. — ἄρα.] Deinceps —. Ut
jufferat Alcinoüs —, ver. 179.

Ver 184. — σπείσαν τ'.] MS. à Tho.
Bentleio collatus, σπείσαντ' uti et Editi ha-
bent Iliad. i. 177. ubi idem versus occurrit.
Sed σπείσαν τ' usitatio lectio.

Ver. 186. Κέκλυτε, Φαίηκων ἡγήτορες.]

Audite, o proceres, ait —.

Æn. III. 103.

Ver. 188. — δαισάμενοι.] Eustathius
in commentario citat δαινύμενοι. Minus
rectè.

H h

Μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξείνος ἀνευθε πόνε κ' ἀνίης
 Πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ἦν πατρίδα γαῖαν ἵκηται
 Χαίρων, καρπαλίμως, εἰ κ' μάλα τηλόθεν ἐστὶ·
 Μηδὲ τι μεσσηγὺς γε κακὸν κ' πῆμα πάθῃσι,
 Πρὶν γε τὸν ἥς γαίης ἐπιδήμεναι· ἔνθα δ' ἔπειτα
 Πείσεται ἄσσα οἱ αἶσα, κατακλῶθες τε βαρεῖαι,
 Γεινομένω νήσαντο λίνω, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
 Εἰ δὲ τις ἀθανάτων γε κατ' ἔρανε εἰλήχθην,
 Ἄλλο τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ περιμηχανόωνται.
 Αἰὰ γὰρ τοπάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
 Ἥμῖν, εὖθ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἐκατόμβας·
 Δαίνυνται τε παρ' ἄμμι καδήμενοι, ἔνθα περ ἡμεῖς.
 Εἰ δ' ἄρα τις κ' μῆνος ἰὼν ξύμβληται ὀδίτης,

195

200

- " Cogitabimus, ut hospes absque labore et molestiâ
 " Deductione sub nostrâ suam in patriam terram perveniat,
 " Gaudens celeritèr, etiam si valdè procul sit :
 " Neque quid intereâ mali et damni patiat,ur,
 " Antequam ipse suam terram conscendat ; ibi verò deinde
 " Patietur quæcunque ei Fatum, Parcæque graves,
 " Nascenti neverunt filo, quandò ipsum peperit mater.
 " Quòd si quis immortalium utique de cælo venerit,
 " Aliud quippiam hoc deinceps dii moliuntur.
 " Semper enim antea quidem dii apparent manifesti
 " Nobis, quando facimus inclytas Hecatombas ;
 " Convivanturque apud nos sedentes, ubi scilicet nos.
 " Si autem aliquis et solus profectus occurrerit viator,

195

200

Ver. 192. — ἀνίης.] Vide ad Il. ó. 24.
 Ver. 195. — μεσσηγὺς γε.] *Al.* μεσσηγὺς γε.
 Ver. 197. Πείσεται ἄσσα οἱ αἶσα, κατα-
 κλῶθες τε βαρεῖαι, Γεινομένω νήσαντο λίνω.]

Κλωθὼ τε, Λάχρῃσι τε, κ' Ἀτρεσπον αἶ τι
 βροτοῖσιν

Γεινομένοισι διδῶσιν ἔχειν ἄσπετον τε κακὸν τε.
Hesiod. Theogon. ver. 218.

— ἢ ἐκ ἐνὶ ἀλύξαι

Ἀνθρώποις δ, τι μοῖρα κατὰ κλωστήρος ἐπέσει.
Theocrit. Idyll. 24. ver. 68.

Sive ita nascenti legem dixere forores ;
 Nec data sunt vitæ fila severa meæ.
Ovid. Heroïd. Epist. XV. ver. 81.

Porrò colligit hinc *Lucianus* in *Philopatride*,
Homærum in eâ sententiâ fuisse, Fato nempe
 omnia regi. Οὐχ Ὅμηρος ὁ ἀοιδίμος ποιητὴς
 ἔφηκε, [*Ilíad. ζ'. 483.*] "Μοῖραν δ' ἔτιναι
 " φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν." — ἀλ-
 λὰ κ' ὅλον τὸν βίον καθειμάρεθαι, κ' τὰς ἐν τέτῳ
 μεταβολὰς. — ἔνθα δ' ἔπειτα Πείσεται ἄσσα
 " οἱ αἶσα ἔσσι." — "Ὡς πάντα ὑπὸ τῶν Μοι-
 ρῶν γίνεσθαι ὁ Ποιητὴς μεμαστέρηκε. E con-
 trario autem contendit *Eusebius*, μηδαμῶς
 τὸν Ὅμηρον μὴ ἐν ἐκείνοις τοῖς ἔπειτα συμμαρ-

τυρεῖν αὐτῷ τῷ δόγματι. Οὐ γὰρ τὸ πάντα γί-
 νεσθαι καθ' εἰμαρμένην, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τινα
 κατ' ἐκείνην συμβαίνειν ἐξ αὐτῶν ὑποθέσεων ἐν-
 ρεθῆσθαι. — Καὶ τὸ, [*Ilíad. υ'. 127.*] " —
 " ὕπερον αὐτὶ τὰ πείσεται, ὅσα οἱ αἶσα Γεινο-
 " μένῳ ἐπίνησι λίνω — " τὸ αὐτὸ βέβαιον ἔ-
 " γαρ, ὅτι πάντα αὐτῷ καθ' εἰμαρμένην τὰ μέλα
 ταῦτα συμβήσεται, λέγει· ἀλλ' ὅτι κατ' ἀνάγκ-
 ην αὐτῷ τινὰ συμβήσεται ἢ γὰρ τῷ " ὅσα " —
 διαβολὴ τί ποτε ὕπερον ἢ τῷ το σημαίνει ; —
 Καὶ τὸ, "Μοῖραν δ' ἔτιναι φημι πεφυγμέ-
 " νον —," ἄριστα εἰρηται. Τίς γὰρ ἂν δύνατο
 τὰ κατ' ἀνάγκην παντὶ ζῳῇ συγκυροῦντα δια-
 φυγεῖν ; *Præparat. Evangel. lib. VI. cap. 8.*
sub initio. Vide et suprà ad ἄ. 7.

Ibid. — αἶσα, κατακλῶθες τε βαρεῖαι.]
Al. αἶσα, κατὰ κλωθῆς τε βαρεῖαι. *Al.* αἶσα
 κατακλώθῃσι βαρεῖαι. Quæ posterior lectio,
 uti rectè hic annotat *Barneſius*, ferri non
 potest, propter sequentem, " Γεινομένω νή-
 " σαντο λίνω."

Ibid. — κατακλῶθες.] Αἱ κατακλώθονται
 κ' καταμοιροῦνται ἑκάστῳ τὸ εἰμαρμένον. *Schol.*

Ver. 198. Γεινομένω νήσαντο λίνω.] Vide
 suprà ad ἄ. 208. Caterum *Lucianus*, loco
 suprà ad ver. 197. citato, legit Γεινομένω
 νήσαντο ἔσσι.

Οὔτι κατακρύπτουσιν· ἐπεὶ σφισιν ἐγγύθεν εἰμέν,

205

Ὡς περ Κύκλωες τε, καὶ ἄγρια φύλα Γιγάντων.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Ἀλκινόε', ἄλλο τι τοι μελέτω φρεσὶν· ἔγὰρ ἔγωγε

Ἀθανάτοισιν ἔοικα, τοὶ ἔρανον εὐρύν ἔχουσιν,

Οὐδέμας, ἐδὲ φυὴν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν.

210

Οὓς τινὰς ὑμᾶς ἴσε μάλις ὀχέοντας οἴζυν

Ἀνδρώπων· τοῖσιν κεν ἐν ἄλγεσιν ἰσασαίμην.

Καὶ δ' ἐτι κεν καὶ πλείον' ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,

Ὅσσα γε δὴ ζῦμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.

Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἑάσατε, κηδόμενον περ·

215

Οὐ γὰρ τι συγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο

Ἐπλετό, ἥτ' ἐκέλευσεν ἔο μνήσασθαι ἀνάγκη,

Καὶ μάλα τειρόμενον, καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.

Ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσὶν· ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ

"Nequaquam occultant; quoniam ipsos prope fumus,

205

"Quemadmodum Cyclopesque, et agrestes gentes Gigantum."

Hunc autem respondens allocutus est solers Ulysses;

"Alcinoë, aliud quid tibi curæ-sit in animo; non enim ego

"Immortalibus similis-sum, qui cælum latum habitant,

"Neque corpore, neque oris-habitu; sed mortalibus hominibus;

210

"Quoscumque vos nōstis maximè subeuntes ærumnam

"Hominum; hisce in doloribus æquipararer.

"Et adhuc etiam plura ego mala dicerem,

"Quæ sanè omnia deorum voluntate pertuli.

"Verùm me quidem cænare finite, dolentem licèt:

215

"Non enim odioso ventre importunius aliud

"Est, qui jubet fui recordari necessitate,

"Etiam valdè afflictum hominem, et in animo dolorem habentem.

"Sic et ego luctum quidem habeo in animo; hic verò omnino semper

Ver. 206. "Ὡς περ Κύκλωες τε, καὶ ἄγρια φύλα Γιγάντων." Ὡς εἰσὶν ἀλλήλων ἰσγύς Κύκλωες τε καὶ Τίφνες, ἥτοι κατὰ γένος, ἢ κατὰ τόπον, ἢ κατὰ ἀδικίαν· ὥτως καὶ ἡμῖς θεοῖς πλησίον κατὰ δικαιοσύνην. Schol.

Ver. 212. — τοῖσιν κεν.] *Al.* τοῖσιν καὶ.

Ibid. — ἰσασαίμην.] Vide suprā ad ε. 491.

Ver. 213. — πλείον'.] *Al.* μάλλον.

Ver. 215. Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἑάσατε.]

Καὶ τὸν Ὀδυσσεύα δὲ Ὀμηρος πολυφάγον καὶ λαίμαργον παραδίδωσι, ὅταν λέγῃ "Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἑάσατε, ὅς." Ὡς περ ἄλλωσα γὰρ ἐν τέτοις φαίνεται αὐτῷ λαίμαργία, μιστὰ τῷ μηδὲ ἐν δέοντι τὰ περὶ τῆς γαστρὸς, γνωμολογεῖν. Ἐχρῆν γὰρ, εἰ καὶ ἐλπίμωττε, διακαθερῆν, ἢ μεταρῶσαι τὰ περὶ τὴν τροφήν. Τὸ δὲ τελευταῖον καὶ τὴν τελευτήσαν αὐτῷ παρίσσει λαίμαργον καὶ γαστριμαργίαν. "Ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσὶν, ὅς." [ver. 219.] *Athenaeus*, lib. X. cap. 1. sub fine. Verùm, uti notavit *Barnesius*, minùs hoc Ulyssii vitio vertendum est, quia diutino jejunio afflictus depingatur: " — δηρὸν γὰρ ἰδητύος ἦεν ἄσπετος." suprā ζ. 250.

"μὲν ἔχω φρεσὶν, ὅς." [ver. 219.] *Athenaeus*, lib. X. cap. 1. sub fine. Verùm, uti notavit *Barnesius*, minùs hoc Ulyssii vitio vertendum est, quia diutino jejunio afflictus depingatur: " — δηρὸν γὰρ ἰδητύος ἦεν ἄσπετος." suprā ζ. 250.

Ibid. — ἑάσατε.] Vide suprā ad δ. 42. Malè *Barnesius* ἑάσσατε.

Ver. 216. Οὐ γὰρ τι συγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ὅς.] Haud dissimiliter *Oppianus*:

"Ὡς ὅδιν λιμοῖο κακώτερον, ὅδὲ βαρείης γαστρὸς, ἢ κραδίει μὲν ἐν ἀνθρώποις ἀπηνής, καὶ χαλεπὴ δέσποινά συνείσως· ὅσπερ δασμῶν ληθόμενῃ ——. *Halientic. lib.* III. 199.

Ver. 218. — καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.] Apud *Athenaeum*, loco suprā citato, καὶ ἐνὶ πλησθῆναι ἀνάγει. Sed minùs rectè, propter sequentem, "Ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσὶν."

Ἑσθήμεναι κέλεται καὶ πινέμεν· ἐκ δὲ με πάντων 220
 Ληθάναι, ὅσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλήσασθαι ἀνώγει.
 Ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθε ἅμ' ἡοὶ φαينوμένηφιν,
 Ὡς κε με τὸν δῦσηνον ἐμῆς ἐπιθήσετε πάτρης,
 Καὶ περ πολλὰ παθόντα· ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
 Κτῆσιν ἐμὴν, δμῶας τε, καὶ ὑψερεφές μέγα δῶμα. 225
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἡδ' ἐκέλευον
 Περπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σπῆσαν τ', ἐπίον δ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,
 Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκονδ' ἕκαστος.
 Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελάπετο δῖος Ὀδυσσεύς, 230
 Πὰρ δὲ οἱ Ἀρήτη τε, καὶ Ἀλκίνοος θεοειδής,
 Ἥσθην· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτὸς.
 Τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων,
 Ἔγνω γὰρ Φᾶρος τε, χιτῶνα τε, εἴματ' ἰδῶσα,
 Καλὰ, τὰ ῥ' αὐτὴ τεῦξε, σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί· 235
 Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ξεῖνε, τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτῇ,
 Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε εἴματ' ἔδωκεν;
 Οὐδὲν φῆς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος ἐνθάδ' ἰκέσθαι;

“Comedere jubet, et bibere; et me omnium

220

“Oblivisci facit, quæcunque passus sum, et repleri jubet.

“Vos autem festinate, simul-atque aurora illuxerit,

“Ut me infaustum meam deducatis in patriam,

“Quamvis multa passum: conspicatum me, vel relinquat vita,

“Possessionem meam, famulosque, et altam magnam domum.”

225

Sic dixit: illi autem omnes approbabant, et hortabantur

Deducere hospitem, quoniam rectè locutus erat.

At postquam libāssentque, bibissentque, quantum volebat animus,

Illi quidem decubaturi ierunt domum unusquisque.

At in ædibus relinquebatur nobilis Ulysses,

230

Apud autem ipsum Areteque, et Alcinoüs deo-par,

Sedebant; famulæ autem auferebant vasa convivii.

His verò Arete ulnas candida exordiebatur sermonis,

Agnovit enim pallium et tunicam, vestimenta videns,

Pulchra, quæ scilicet ipsa fecerat, cum ancillis mulieribus;

235

Et ipsum allocuta verba alata dixit;

“Hospes, hoc quidem te primum interrogabo ipsa,

“Quis? unde es hominum? quis tibi hæc vestimenta dedit?

“An non dicis, per mare errantem te huc venisse?”

Ver. 221. — ἐνιπλήσασθαι.] Athenaus
et hic legit ἐνιπλησθῆναι.

Ver. 222. — ὀτρύνεσθε.] Al. ὀτρύνεσθαι.

Ver. 224. — ἰδόντα με & λίποι αἰὼν.]

Ita Preco Græcus apud Æschylum, è Trojá
in patriam reversus;

καί μ' ἐπὶ τῇ αἰῶνι δ' ἐκ ἐπὶ ἀντιφῶν δαιτὸς.

Agamemnon. ver. 548.

Ver. 232. — ἐντὶα δαιτὸς.] Τὰ ὅπλα τῆς
ἰαχίας, οἷον τροπίζας, & τὰ τριαῦτα. Schol.

Ver. 238. Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν;] Ita a-
pud Quidium;

Quid veniat, quæram, quisque, quibusve
locis.

Trist. lib. III. Eleg. xii. ver. 34.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμηλις Ὀδυσσεύς· 240
 Ἀργαλέον, βασίλεια, διηνεκέως ἀγορεύσαι
 Κῆδ' ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ ἔρανίανες.
 Τῷτο δὲ τοι ἔρέω, ὃ μ' ἀνέρεαι, ἥδ' ἐμεταλλᾶς.
 Ὀγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἅλι κῆται,
 Ἐνθα μὲν Ἀτλαντος θυγάτηρ, δολόεσσα Καλυψώ, 245
 Ναΐα εὐπλόκαμος, δανὴ θεὸς· ἔδ' ἐτις αὐτῇ
 Μίσγεται, ἔτε θεῶν, ἔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
 Ἄλλ' ἐμὲ τὸν δύσηνον ἐφείσιον ἤγαγε δαίμων
 Οἶον, ἐπεὶ μοι νῆα θοὴν ἀργῇτι κεραυνῷ
 Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε, μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ· 250
 Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιδον ἐσθλοὶ ἑταῖροι·
 Αὐτὰρ ἐγὼ, τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
 Ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δὲ με νυκτὶ μελαίνῃ

Hanc autem respondens allocutus est solers Ulysses ;

240

"Difficile, Regina, penitus enarrare

"Ærumnas, quandoquidem mihi multas dederunt dii cœlestes.

"Hoc autem tibi dicam, quod me interrogas et inquiris.

"Ogygia quædam insula procul in mari jacet,

"Ubi quidem Atlantis filia, dolosa Calypso,

245

"Habitat comas-pulchra gravis dea : neque quisquam cum ipsâ

"Versatur, neque deorum, neque mortalium hominum.

"Sed infelicem me inquilinum ei duxit deus

"Solum ; postquam mihi navem velocem candenti fulmine

250

"Jupiter percussam diffidit, medio in nigro mari ;

"Ubi alii quidem omnes periêre boni focii :

"At ego, carinâ ulnis comprehensâ navis utrinque-remis-agitata,

"Novem diebus ferebar : decimâ autem me nocte nigrâ

Ver. 241. Ἀργαλέον, βασίλεια.]

Infandum, regina, jubes renovare dolo-
rem,

Trojanas ut opes ἔσ. ——— Ἄν. II. 3.

Ver. 244. Ὀγυγίη τις νῆσος.] Δρόμον ἡμε-
ρῶν πέντε θρηττανίας ἀπέρχουσα, γλίσσονται πρὸς
ισπέρων. Plutarch. de facie in orbe Lunæ.

Ver. 248. ——— ἐφείσιον ἤγαγε.] Ἐπὶ τὴν
οἰκίαν αὐτῆς ἐπιξινωθισόμενον. Schol.

Ver. 250. ——— ἔλσας.] Ita Henricus Ste-
phanus Editionesque pleræque : Itaque ha-
bet Eustathius et in contextu et in commen-
tario. Scholiastes autem, et Editio Didymi,
eamque secutus Barnesius, hîc legunt ἑλάσας
quibuscum facit et MS. à Tbo. Bentleio col-
latus. Atqui occurrit idem versiculus suprâ
i. 132. ubi ipsæ Didymi et Barnesii Editi-
ones cum Vulgatis habent ἑλάσας.

Ver. 252. ——— τρόπιν.] Τὸ κατώτατον
μῆρος τῆς νεὸς, περὶ ὃ σχίζεται τὸ κύμα· ἢ τὸ
μῆσον τῆς νεὸς ζυλόν. Schol.

Ibid. ——— ἀγκὰς.] Vide ad II. ε. 346.

Ver. 253. Ἐννῆμαρ φερόμην.] Longinus in

cum hunc inter eos recenset, quibus Homeri
in *Odysseâ* ingenii defectum indicari conten-
dit. Παριζέειν δ' εἰς ταῦτ', (inquit), ἵνα
δείξωμαι, ὡς εἰς λῆρον ἐνίστοι βῆσιν κατὰ τὴν ἀ-
παμὴν τὰ μετὰλοφῇ παρατρέπεται. Οἷα —
τὸν ἐπὶ τῷ ναυαγίᾳ δίχ' ἡμέρας ἄσπετον (Ὀδυ-
σεύς supplet Tollius :) ——— Τί γὰρ ἂν ἄλλο
φύσαιμεν ταῦτα, ἢ τῷ ὄντι τῷ Διὶ ἐνύπνια ; De
Sublimitate, Sect. 9. sub fine. Dna. Dacier è
contrario hoc non incredibile contendit, sed
ita reverà fieri posse arbitratur. Barnesius
verò in annotationibus ; " Dico autem Ego,
(inquit), hæc cum Grano salis esse fumen-
da, non quasi prorsus ab omni cibo absti-
neret, verum ab ordinario, tempestivo, et
"lautiori." Rectius fortasse Scholiastes ad
μ. 447. infrâ, ubi idem ferè locus occurrit ;
Οὐδὲ ζητεῖν πῶς διακαροῖ ὁ ἥρως, εἰπάσης
τῆς Ἀθηνᾶς, (infrâ v. 47.) " Αὐτὰρ ἐγὼ θεὸς
" εἰμὶ διαμπερές, ἢ σε φυλάσσω Ἐν πάντεσσιν
" πόνοισι." Vide et suprâ ad α. 1.

Ibid. ——— δεκάτῃ δὲ με νυκτὶ.] Αἱ δεκά-
τῃ δ' ἐν νυκτὶ.

Νῆσον ἐς Ὀγυγίην πέλασαν θεοὶ, ἔνθα Καλυψώ
 Ναίει εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς· ἥ με λαβῆσα, 255
 Ἐνδυκέως ἐφίλει τε, καὶ ἔτρεφεν, ἡδὲ ἔφασκε
 Θῆσαι ἀθάνατον, καὶ ἀγήραον ἥματα πάντα·
 Ἀλλ' ἐμὸν ἔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
 Ἐνθα μὲν ἐπτάετες μένον ἔμπεδον, ἔματα δ' αἰεὶ
 Δάκρυσι δεύεσκον, τὰ μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ· 260
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοον μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
 Καὶ τότε δὴ με κέλευσεν ἐποτρύνεσθαι νέεσθαι,
 Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἥ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῆς.
 Πέμπε δ' ἐπὶ σχεδὴς πολυδέσμῃ· πολλὰ δ' ἔδωκε,
 Σῖτον καὶ μέθυ ἡδὺ· καὶ ἄμβροτα ἔματα ἔσσειν· 265
 Οὔρον δὲ προσέηκεν ἀπήμονα τε, λιαρὸν τε.
 Ἑπταδεκαῖδεκα μὲν πλέον ἥματα ποντοπορεύων,
 Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
 Γαίης ὑμετέρης· γήθησε δὲ μοι φίλον ἦτορ,

“ Infulam ad Ogygiam appulerunt dii ; ubi Calypso

“ Habitat comas-pulchra, gravis dea ; quæ me susceptum

255

“ Amicè tractabatque, et alebat, et dicebat se

“ Facturam immortalem, et senii-expertem diebus omnibus :

“ Sed meum nunquam animum in pectoribus flecebat.

“ Illic quidem septem-annos manebam perpetuò, vestimenta autem semper

“ Lachrymis rigabam, quæ mihi divina dedit Calypso ;

260

“ Sed cum jam octavus mihi revolutus annus venisset,

“ Et tum demùm me iussit hortans redire,

“ Jovis ex iussu, five etiam animus mutatus est ipsius.

“ Misit verò me in rate multis-vinculis-aptâ : multa autem dedit,

“ Panem et vinum suave, et divinas vestes induit :

265

“ Ventumque præmisit innocuumque, placidumque.

“ Septemdecim quidem navigabam dies per-mare-iter-faciens,

“ Decimâ-octavâ verò apparuerunt montes umbrosi

“ Terræ vestræ ; lætatum verò est mihi charum cor,

Ver. 255. Ναίει.] *Al.* Ναίην.

Ver. 259. Ἐνθα μὲν ἐπτάετες μένον ἔμπεδον.] Hinc *Ovidius* ;

An grave sex annis pulchram fovisse Calypso,

Æquoreæque fuit concubuisse deæ ?

Ex Ponto, lib. IV. Epist. x. ver. 13.

Ibid. — αἰεὶ.] *Al.* αἰὲν.

Ver. 261. — ὄγδοον.] Pronuntiabatur ὄγδον. Uti et notavit *Barneſius*.

Ibid. — ἐπιπλόμενον ἔτος.]

— volventibus annis. *Æn. I. 238.*

Ver. 262. — δὴ με κέλευσεν.] *Al.* δὴ με ἐκέλευεν.

Ver. 263. — ἐτράπετ'.] Vide suprâ ad i. 491. et ad *Il. v. 45.*

Ver. 267. Ἑπταδεκαῖδεκα μὲν πλέον ἥματα ποντοπορεύων.]

Tres adeò incertos circû caligine folijs Erramus pelago — *Æn. III. 203.*

Ibid. Ἑπταδεκαῖδεκα.] Ita edidit *Barneſius* ; atque ita in Exemplaribus omnibus (uti ipse annotat) scriptum occurrit suprâ i. 278. Ita porro hic legit et *MS. à Tho. Bentleio* collatus. Vulgati hic corruptè, Ἑπτακαῖδεκα.

Ver. 268. Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα.]

Quarto terra die primùm se attollere tandem

Visa ; aperire procul montes ac volvere fumum. *Æn. III. 205.*

Δυσμύρῳ· ἥ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι οἷζυι
Πολλῇ, τὴν μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·

270

Ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους, κατέδησε κελεύθερος,
ὦρinen δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον· ἔδ᾽ ἐτι κύμα
Εἷα ἐπὶ σχεδὴς ἀδινὰ σενάχοντα φέρεσθαι.

Τὴν μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκίδασ'· αὐτὰρ ἔγωγε
Νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον· ὄφρα με γαίῃ
Ἑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρον ἀνέμος τε καὶ ὕδαρ.

275

Ἐνθα κε μ' ἐκβαίνοντα βίησατο κύμ' ἐπὶ χέρσῃ,
Πέτρης πρὸς μεγάλῃσι βαλὼν, καὶ ἀτερπέϊ χώρῳ·
Ἄλλ' ἀναχασσάμενος νῆχον πάλιν, ἕως ἐπῆλθον

280

Ἐς ποταμόν, τῇ δὲ μοι εἴσατο χῶρος ἄριστος,
Λαῖος πετράων· καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο.

Ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων· ἐπὶ δ' ἀμβροσίῃ νύξ
Ἥλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπάνευθε διῖπετέος ποταμοῖο

Ἐκθὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ φύλλα

285

Ἥφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ' ἀπέρωνα χεῦεν.

Ἐνθα μὲν ἐν φύλλοισι, φίλον τετιημένος ἦτορ,

" Infelici: certè tamen eram adhuc conflictaturus ærumnis

270

" Multis, quas mihi immisit Neptunus terræ-quassator;

" Qui mihi incitatis ventis impedit iter,

" Commovitque mare immensum; neque ullo-pacto me fluctus

" Sinebat in rate vehementer ingemiscentem vehi.

" Hanc quidem deinde procella disperfit: at ego

275

" Natans hoc pelagum emensus-sum; donec me terræ

" Vestræ appulit ferens ventusque et aqua.

" Ibi me egredientem allisisset fluctus ad terram,

" Petras ad magnas jaciens, et inamabilem locum:

" Sed retrogressus natavi rursus, donec veni

280

" Ad fluvium, ubi demum mihi visus est locus opportunissimus,

" Lævis absque-petris; et receptus iterat à vento.

" Excidi autem animum-collecturus: divina verò nox

" Advenit: ego autem seorsum ab à-Jove-fluente fluvio

" Egrediens in arbutis dormivi: circumquaque verò folia

285

" Congessi: somnum autem deus immensum infudit.

" Ibi quidem in foliis, charo afflictus corde,

Ver. 270. — οἷζυι.] Pronuntiabatur οἷζυι.

Ver. 272. — ἐφορμήσας ἀνέμους, κατέδησε κελεύθερος.] Al. ἐφορμήσας ἀνέμων, κατέδησε κίλευθερος.

Ver. 273. — ἔδ᾽ ἐτι κύμα.] Al. ἔδ' ἐτι κύμα et ἔδ᾽ ἐτι κύμα.

Ver. 280. — ἕως ἐπῆλθον.] Pronuntiabatur ὥς ἐπῆλθον, vel ὥς ἐπῆλθον. Vide ad H. δ. 539. Burnesius legendum conjicit, ἕως ἐπῆλθον scilicet ut pronuntietur, ὥς ἐπῆλθον. Sed nihil opus.

Ver. 281. — τῇ δὲ.] Quà demum —

Ver. 283. Ἐκ δ' ἔπεσον.] Τὸ δὲ, ἐκ δ' ἔπεσον ἀντὶ τῆς, ἕξω ἔπεσον τῆς θαλάσσης, ἀφύχῃ τινὸς δίκην. Eustath. Cæterum MS. à Tbo. Bentley collatus habet, Ἐκ δ' ἔπεσον.

Ibid. — θυμηγερέων.] Λεϊποφυχῶν, ἡ συλλαμψάνων ἢ συνάγων ἢ ἀνακτώμεν' τὴν ψυχὴν. Schol.

Ver. 284. — διῖπετέος ποταμοῖο.] Τῇ δὲ τῶν Διὸς ὁμῶν πληρωμένῃ ποταμῷ. Schol. Vide supra ad δ. 477. et 581. item ad H. τ. 174.

Εὐδὸν παννύχιος, καὶ ἐπ' ἡῶ, καὶ μέσον ἡμαρ
 Δύσετο τ' ἥελιος, καὶ με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
 Ἀμφιπόλεις δ' ἐπὶ Διὶ τετῆς ἐνόησα θυγατρὸς
 Παιζέσας, ἐν δ' αὐτῇ ἦν εἰκὺῖα θεοῖσιν.
 Τὴν ἐκέτευσ'· ἥ δ' ἔτι νοήματος ἡμιβροτεν ἐσθλῆ,
 Ὡς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα
 Ἐρξέμεν· αἰεὶ γὰρ τε νεώτεροι ἀφραδέεσσιν.
 Ἡ μοι σῖτον ἔδωκεν ἄλις, ἡδ' αἶθοπα οἶνον,
 Καὶ λῆσ' ἐν ποταμῶ, καὶ μοι τάδε εἴματ' ἔδωκεν.
 Ταῦτα τοι, ἀχνύμενος περ, ἀληθείην κατέλεξα.
 Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησεν τε·

290

295

“Dormiebam totâ nocte, usque ad auroram, et meridiem;
 “Occidebatque sol, et me dulcis somnus dereliquit.
 “Ancillas verò in littore tuæ vidi filias
 “Ludentes: inter eas autem ipsa erat similis diis.
 “Ei supplicavi: illa verò neutiquam à mente aberrabat bonâ;
 “Ut non sperares juniorem obviam-factum
 “Acturum: semper etenim juniores desipiunt.
 “Quæ mihi cibum dedit affatim, et generosum vinum,
 “Et lavit in flumine, et mihi has vestes dedit.
 “Hæc tibi, tametsi afflictus, verè enarravi.”
 Huic autem rursus Alcinoüs respondit, dixitque;

290

295

Ver. 288. — ἐπ' ἡῶ, καὶ μέσον ἡμαρ.] Λέγει
 μὲν τοι [ὁ Ποιητής] καὶ τὸ ἀπὸ ἀνατολῆς ἥλιος
 ἄχρι μεσημέριος διάστημα, ἡῶ — “Εὐδὸν
 “παννύχιος, καὶ ἐπ' ἡῶ, καὶ μέσον ἡμαρ.” Por-
 phyr. Quæst. Homeric. 12.

Ver. 289. Δύσετο τ' ἥελιος.] Φασὶν οἱ Πα-
 λαιοὶ, ὡς Ἀρίσταρχος καὶ γράφει δύσετο, ἀλλὰ
 θέλειτο, ὃ ἔστιν εἰς δύσιν εἰς δύσιν ἀπέκλινε. Eu-
 statb. Atqui posterior ista vox Homero
 prorsus inusitata.

Ibid. — ἀνῆκεν.] Al. ἀφῆκεν.

Ver. 290. Ἀμφιπόλεις δ' ἐπὶ Διὶ τετῆς
 ἐνόησα θυγατρὸς Παιζέσας.] Ἐν τέτοις θε,
 ὅσα ὅτι τε τὴν τῆς κόρης καὶ τῶν ἀμφι-
 πόλων μολπὴν καὶ τὴν διὰ σφαίρας παιδιὰν
 αἰγὰ Ὀδυσσεύς, ἵνα μὴ καταγορεύειν δοκῇ τῆς
 παιδός. Eustath.

Ver. 291. — θεοῖσιν.] MSS. duo à
 Tho. Bentleio collati, θεῖσιν. Sed (uti no-
 tat Barnesius) perindè est. Vide suprâ ad
 ver. 38.

Ver. 293. Ὡς ἂν ἔλποιο.] Barnesius
 hoc in loco, de suo edidit, “Ὡς ἂν ἔλποιο.
 “Litteras,” inquit, “olim malè disjunctas
 “nunc melius conjunxi, pro ἂν ἄν, legens
 “ἂ καὶ, et eodem tenore, Metro et Sensui
 “consului.” Sed multum errat Vir erudi-
 tus. Nam vocula, καὶ, longè alium habet
 intellectum, nec locum hîc habere ullo mo-
 do potest: Quodque de Metro affert, pla-
 nè nihili est. Vide ad Il. α. 51.

Ver. 294. — αἰεὶ γὰρ τε νεώτεροι ἀφρα-
 δέεσσιν.] “Temeritas est videlicet florentis
 “ætatis; prudentia fenectutis.” Cicero, de
 Senectute, § 6.

Ver. 296. — εἴματ' ἔδωκεν.] MS. à
 Tho. Bentleio collatus, εἴματα ἔσσειν,

Ver. 297. — ἀληθείην κατέλεξα.] Καὶ
 ὅρα τὸ, ἀληθείην, ἀμφιόλως ἔχον, εἴτε ἀπὸ
 προσπαροξύτων τῷ ἀλήθειαν, εἴτε ἀπὸ παροξύ-
 των τῷ ἀληθείαν γέγονεν Ἰωνικῶς. Οἱ γὰρ
 Παλαιοὶ Ἀπτικοὶ, κατὰ Αἴλιον Διονύσιον, ἐξ-
 τεινον τὰς τῶν τοιούτων ὀνομάτων ληγέσας, διὸ
 καὶ παροξύναν αὐτὰ· ἡ ἀφροία γὰρ (φροῖν) ἔλεγον,
 καὶ ἡ εὐκλεία, καὶ ἡ ἰερέα Ὡς. Eustath. Ne-
 quaquàm tamen hoc ambiguum. Nam si
 ultima vocis ἀλήθεια brevis esset, minimè
 (ut rectè notat Barnesius ad Iliad. ψ. 361.)
 in Ionicum η verteretur. Ideoque ipse qui-
 dem Barnesius et isto in loco et hîc, nullas
 allatis codicibus, de suo edidit ἀλήθειαν
 itaque semper apud Homerum legendum
 pronuntiat. Attamen nimis fidentèr hoc
 vir eruditus; cum et vocem ἀληθείαν, ulti-
 mā productâ, veteribus usitatam hîc obier-
 vet Eustathius; cùmque eadem vox novies
 in Iliade et Odysseâ occurrat, quibus omni-
 bus in locis Vulgati habent ἀληθείην. Vide
 et ad Il. β. 314. et 633.

Ver. 298. 302. & 308. Τὸν δ'.] Vide ad
 Il. α. 57. et δ. 160.

Ξεῖν', ἦτοι μὲν τῷτο γ' ἐναΐσιμον οὐκ ἐνόησε
 Παῖς ἐμὴ, ἔνεκα σ' ἔτι μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
 Ἦγεν ἐς ἡμέτερον· σὺ δ' ἄρα πρώτην ἰκέτευσας.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Ἦρως, μὴ μοι τῆνεκ' ἀμύμονα νείκεε κῆρην·
 Ἦ μὲν γὰρ μ' ἐκέλευε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἔπεσθαι·
 Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔβελον, δαΐσας, αἰσχυνόμενος τε,

Μήπως κ' σοὶ θυμὸς ἐπισκύσαιτο ἰδόντι·
 Δύσζηλοι γὰρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησεν τε·
 Ξεῖν', ἔ μοι τοῖστων ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
 Μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἶσιμα πάντα.

Αἶ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, κ' Ἀθηναίη, κ' Ἀπόλλων,
 Τοῖος ἐών, οἷος ἐσσί, τὰ τε φρονέων, αἶτ' ἐγὼ περ,

“Hospes, certè quidem hoc rectè non advertit

“Filia mea, quòd te neutiquam cum ancillis mulieribus

“Duxerit in nostram domum: tu nempè illi primæ supplicâsti.”

Hunc autem respondens allocutus est solers Ulysses;

“Heros, nè mihi ideò eximiam reprehende puellam:

“Nam ipsa quidem me iussit cum ancillis subsequi;

“Sed ego nolui, timens, reveritusque,

“Nè fortâssis et tibi animus irasceretûr conspicato:

“Susplicaces etenim sumus supra terram genus hominum.”

Huic autem rursûs Alcinoûs respondit, dixitque;

“Hospes, non mihi tale in præcordiis charum cor,

“Temerè ut-irascatur: potiora autem honesta omnia.

“Utinam enim, Jupiterque pater, et Minervâ, et Apollo,

“Talis, existens, qualis es, eaque sentiens quæ ego et ipse,

Ver. 301. Ἦγεν ἐς ἡμέτερον.] Τατίειν, ἡς τὸν ἡμέτερον οἶκον. Ἀττικὸς δὲ ὁ σχηματισμός. Schol.

Ibid. — ἄρα.] Ut dixisti —. ver. 292.

Ver. 303. — ἀμύμονα.] Μῶμον ἢ ψόφον καὶ ἔχουσαν, ἀγαθὴν. Schol. Atqui vox, ἀμύμονα, non eam omni laude ornata nec cessariò denotat; sed unâ pluribusve animi corporisve dotibus eximiam. Ut hoc in loco specie ac formâ corporis, itemque animi prudentiâ. Vide suprà ad v. 29.

Ver. 304. — ἐκέλευε.] Ἀλ. ἐκέλευσε.

Ver. 306. — ἐπισκύσαιτο.] Barnesius edidit ἐπισκύζαιτο. Ἀλ. ἐπισκύζοιτο.

Ver. 307. Δύσζηλοι γὰρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.] Sic apud Hesiodum;

Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν οἰζυροῖσιν ἅπανιν.

“Erg. ἢ Ἡμ. l. 193.

Πολὺ τὸ δύσζηλον ἢ φύσις ἔχουσα ἢ τὸ βάσκαρον, ἢ χεῖρες τοσούτων τοῖς ἰδίοις, ὅσων ἀνιάται τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς. Plutarch. de Animi Tranquillitate. Cæterum rectè hic Eustath.

thius; Τὸ δὲ, δύσζηλοι εἰμὲν, διὰ τῆς πληθυντικῆς κοινοῦτητος παραιρεῖται τὸ τραχὺ τῆς ἐπιτιμήσεως· ὥς μὴ μόνον τῷ Ἀλκίνοῳ τοιούτον ὀνειμασθέντος, ἀλλὰ γνωμικῶς ἐν κοινῷ τῷ λόγῳ λεχθέντος. Undè Barnesius; “Ulysses,” inquit, “non quidem Alcinoûm vocat Suspliciosum, verûm se involvit, dicens, Nos homines suspliciosi gens sumus.”

Ver. 309. — ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ.] Ἀλ. ἐνὶ στήθεσσι νόημα.

Ver. 310. — ἀμείνω δ' αἶσιμα πάντα.] Τὰ καθάρκοντα πάντα καλὰ εἰσιν. Schol.

Ver. 311. 313. Αἶ γὰρ, — Παῖδα τ' ἐμὴν ἐχέμιν.] Ταῦτα λίγει περὶ ὁδυσσεύς ἐν ταῖς ἀληθείαις παραιτεῖται θεῷ γάρ, ὅς ἐστι γὰρ προσιτῶς ὑπόσχηται γαμήσειν, πάντως ἐλεγχθήσεσθαι κακῶς ψευδόμενος. Schol. Cui tamen observationi nullus hîc videtur locus. Ἐξως δὲ ἄλλως ἦν τοῖς ἀρχαίοις, ἐπιλέγισθαι τὰς ἀρίστες τῶν ξένων, ἢ γαμερὲς αὐτὰς ποιεῖσθαι. Eustath.

Ver. 312. — οἷος ἐσσί.] Vide infrâ ad v. 89.

Παῖδα τ' ἐμὴν ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
 Αὖθι μένων· οἶκον δὲ ἐγὼ καὶ κτήματα δόην,
 Αἶψ' ἐθέλων γὰρ μένοις· ἀέκοντα δὲ σ' ἔτις ἐρύξει 315
 Φαίηκων· μὴ τῷτο φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο.
 Πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι, ὅφρ' εὖ εἰδῆς.
 Αὖριον ἐς τῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνω
 Λέξεις· οἱ δ' ἐλώωσι γαλήνην, ὅφρ' ἂν ἴκηαι
 Πατρίδα σὴν, καὶ δῶμα, καὶ ἔπειτα τοι φίλον ἐσὶν· 320
 Εἴπερ καὶ μάλα πολλὸν ἐκαστέρω ἔς· Εὐβοίης.
 Τὴν γὰρ τηλοτάτῃ φάσ' ἔμμεναι, οἳ μιν ἴδοντο
 Λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
 Ἦγον, ἐποφόμενον Τιτυὸν, γαιήϊον υἱὸν·
 Καὶ μὲν οἱ ἄνδ' ἦλθον, καὶ ἄτερ καμάτοιο τέλεσσαν 325
 Ἦματι τῷ αὐτῷ, καὶ ἀπήγαγον οἴκαδ' ὀπίσσω.

“Flu' iat. et meam habere velles, et meus gener vocari,

“Hic m. uens; domum autem ego et bona darem,

“Si tu idō volens maneres; invitum verò te nullus detinebit

315

“Phæacum. : nē hoc gratum Jovi patri sit.

“Deduxerunt iones : nē verò in hoc ego constituam, ut benē intelligas,

“Crās : in id i' temporis autem tu quidem domitus somno

“Decumbes : illi : verò remigabunt per-tranquillum; donec perveneris

“In patriam tuam, et domum, et sicubi tibi gratum sit;

320

“Etiam si valde multo longius absit quā Eubœa :

“Eam enim longifflit. et aiunt abesse, qui eam viderunt

“Ex populo nostro; quando flavum Rhadamanthum

“Duxerunt, invifurum Tityum, Terræ filium :

“Atque illi quidem illic venerunt, et absque labore perfecērunt-iter

325

“Die eodem; et deduxerunt domum retrō.

Ver. 314. — οἶκον δὲ ἐγὼ.] *Al.* οἶκον δὲ
τ' ἐγὼ.

Ver. 315. Αἶψ'.] *Al.* Εἶψ'.

Ver. 316. — μὴ τῷτο.] In nonnul-
lis, notante *Barneſio*, corruptè editum est
μὴδ' ἔτι.

Ver. 318. — ἐς τῆμος δὲ.] *Barneſius*
edidit ἐς τῆμόσδε.

Ibid. — δεδμημένος ὕπνω.] Vide suprā
ad ζ. 2.

Ver. 319. 346. Λίξεις — λίκτο.] Vide
ad II. β'. 515. *Al.* Λίξαι.

Ver. 320. — ἔπειτα τοι φίλον ἐσὶν.] Ita
edidit *Barneſius* ex *Eustathio*; et ex *Scho-
liaſte*, qui exponit, “Ὅπως ἂν σοι προσφιλὲς
ἐσὶν. *Vulg.* εἴπερ τι φίλον ἐσὶν.

Ver. 321. — ἐκαστέρω.] *Al.* ἐκατέρω.
Quod ferri non potest.

Ver. 322. — Τὴν γὰρ.] *MSS.* à *Tbo.*
Bentleio collati, Τὴν γὰρ.

Ver. 323. — ὅτε τε.] *Ubi videlicet* —

Ibid. — ξανθὸν Ῥαδάμανθυν Ἦγον, ἰ-

ποφόμενον Τιτυὸν.] Καὶ ὅρα ὡς ἀφαιρῶν ὁ
Ποιητὴς τὴν τῷ λόγῳ ὑπερίστητα, παρενέβα-
λει τὴν πρὸς τῷ ἀδεμίῳ Τιτυῷ ἱστορίαν. *Eus-
tath.*

Ver. 324. — ἐποφόμενον Τιτυὸν, γαιήϊον
υἱὸν.] Ἐλώρα [*Barneſius* ex *Aloysi* *MS.* edi-
dit Ἐλάρα] δὲ τῇ Ὀρχομενῷ, τινὲς Μίνωος, συ-
νελάδαν Ζεὺς, διὰ τὴν τῆς Ἥρας ζηλοτυπίαν
ἐκρυψεν αὐτὴν κατὰ γῆς. Ἡ δὲ ἀνῆκε παῖδα
ἐξοχώτατον, ὃς ἀνομάσθη Τιτυὸς, ὃς ἠράσθη
Λητῆς, καὶ ἐτοξεύθη ὑπὸ Ἀπόλλωνος. Ἦκε
δ' ὁ Ῥαδάμανθυς ἐπὶ θάλασσαν τοῦ Τιτυῦ, ἢ Διὸς
ἄν, [apud *Eustathium* δίκαιος ἄν], ἐσωφρόνισεν
αὐτόν. *Schol.*

Ibid. — γαιήϊον υἱὸν.] Ἐπὶ ἐνεία ἔν τοῖς
ἐξῆς πέντε [infra λ'. 576.] καίται πέλιεθρα· διὸ
καὶ γῆς υἱὸς εἶναι πλάττεται, διὰ τὸ βαρὺ καὶ
τὸ ὡς ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ ἀχθὸς τῆς γῆς. *Eustath.*
Fortasse ideò potius appellatur “γαιήϊος
“υἱός,” quia mater sub terrâ occulta ipsum
peperisse dicatur.

Ver. 326. — ἀπήγαγον.] *Al.* ἀπήνυσαν.

- Εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν, ὅσπον ἄριςαι
 Νῆες ἐμαὶ καὶ κῆροι ἀναρρίπτειν ἄλα πηδῶ.
 "Ὡς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 Εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε· 330
 Ζεῦ πάτερ, αἶδ' ὅσα εἶπε, τελευτήσῃεν ἅπαντα,
 Ἀλκίνοος· τῷ μὲν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρῃαν
 Ἀσβεσον κλέος εἴη, ἐγὼ δὲ κε πατρίδ' ἰκοίμην.
 "Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 Κέκλετο δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν 335
 Δέμνι ὑπ' αἰθέσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
 Πορφύρε' ἐμβαλέειν, σφρέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
 Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ἕλας, καθύπερθεν ἑσασθαι.
 Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάρου, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σφρέσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι, 340
 "Ὤτρυνον Ὀδυσῆα παρυσάμεναι ἐπέεσσιν·
 "Ὀρσο κέων, ὧ ξῆνε, πεποιήται δὲ τοι εὐνή.
 "Ὡς φάν· τῷ δ' ἀσπασὸν εἴσατο κοιμηθῆναι.

"Cognosces verò et ipse in mente, quàm optimæ
 "Naves meæ et juvenes in torquendo mari remis."
 Sic dixit; gavifus est autem patiens nobilis Ulysses:
 Precatus verò deinde dixit, verbumque fecit, et locutus est;
 "Jupiter pater, utinam quæcunque dixit, perficeret omnia,
 "Alcinöus: hujus quidem per almam terram
 "Immortalis gloria esset; ego autem in patriam venirem."
 Sic illi quidem talia invicem colloquebantur.
 Jussit autem Arete candida-ulnas ancillas 335
 Cubilia sub porticu ponere, et stragula pulchra
 Purpurea injicere, insternereque desuper tapetas,
 Chlænafque imponere villosas, ad supernè induendum.
 Illæ verò iverunt ex ædibus, facem in manibus tenentes.
 Cæterùm postquam stravissent densum lectum accelerantes, 340
 Hortabantur Ulysssem astantes verbis;
 "Surge decubiturus, ô hospes; paratus verò est tibi lectus."
 Sic dixerunt: huic verò gratum visum-est dormire.

Ver. 328. — ἀναρρίπτειν.] *Al.* ἀναρρίπτειν. Sed hoc leviculum.

Ibid. — πηδῶ.] *Nūn* ἔπηδάλιον, ἢ γὰρ ἔχουσι πηδάλια, ἀλλὰ κόπαις, παρὰ τὸ πλεῖν τὴν θάλασσαν. Πηδὸς γὰρ, εἶδος ξύλου ἢ τῷ πλάτει τῆς κόπης. *Schol.*

Ver. 331. Ζεῦ πάτερ, αἶδ' ὅσα.] "Ulysses ne répond pas directement à l'obligeante proposition que le Roi lui a faite de lui donner sa fille; un refus auroit été trop dur. — Il répond à tout indirectement par cette prière, qui fait voir l'impatience qu'il a de retourner dans ses Etats, et la reconnoissance dont il est

"penetré pour la promesse qu'il lui a faite de lui en fournir les moyens." *Dacier.*

Ver. 332. — μὲν κεν.] *Al.* μὲν ἂν.

Ver. 335. 336. Κέκλετο δ' Ἀρήτη — Δέμνι ὑπ' αἰθέσῃ θέμεναι.] Καὶ σφραγιστὰς δὲ οἶδε ["Ὀμηρος] διαπρεπάσκει. Τοιαύτας δὲ Ἀρήτη Ὀδυσσεὶ ὑποσφραγιστὰς κελεύει. *Athenæus, lib. I. cap. 14.*

Ibid. — ἀμφιπόλοισιν.] *Al.* ἐν μεγάρουσι.

Ver. 338. — ἑσασθαι.] *Al.* ἵσασθαι.

Ver. 341. "Ὤτρυνον.] *Al.* "Ὤτρυναν. Αἶς "Ὤτρυνον δ'.

"Ως ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 Τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθέσῃ ἐριδύπων.
 Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχαῶ δόμῃ ὑψηλοῖσ'
 Πὰρ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνὴν.

345

Sic ille quidem ibi dormiebat patiens nobilis Ulysses,
 Tornatis in lectis, sub porticu fonante.
 Alcinoüs verò decubuit in penetrali domûs excelsæ:
 Juxta verò uxor reginæ lectum ornavit et cubile.

345

Ver. 344. — κάθειδι.] *Barnesius* edidit καθειδῃ. Sed nihil opus. Vide ad *Il. α. 611*,

ΤΗΣ
ΤΟΥ ὈΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Θ΄.

Ὑπόθεσις τῆς ῥαψωδίας Θ΄.

Ἐκκλησία γίνεται τῶν Φαιάκων περὶ τῆς ζώνης, καὶ ναὺς καθέλκεται πρὸς ἐκπομπὴν τῆς Ὀδυσσεύς, καὶ ἐσιῶνται παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τῶν Φαιάκων οἱ ἀριστοί, καὶ μετὰ ταῦτα δίσκῳ ἀγωνίζονται Φαίακες καὶ Ὀδυσσεύς· καὶ ὁ Δημόδοκος ἄδει, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τὴν μοιχείαν Ἀρείως καὶ Ἀφροδίτης· ἔπειτα δὲ τὰ περὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς φρενὸς ἵππου· καὶ τῆς Ὀδυσσεύς κλαίοντος, ὁ Ἀλκίνοος συνθάνεται, διὰ τί κλαίει, καὶ εἰς, καὶ πότεν εἴη.

Ἐπιγραφαί.

Σύστασις τῆς Ὀδυσσεύς πρὸς τὰς Φαίακας.

Ἄλλως,

Ἀλκίνοε ἀπόλογοι· ἢ, Τὸ τῆς Ὀδυσσεύς παρὰ Ἀλκίνοε.

Ἄλλως,

Τὰ παρὰ Ἀλκίνοε προδιηγήσεως· ἢ, Τῶν παρὰ Ἀλκίνοε προδιηγητίς.

Ἄλλως,

Θῆτα δ' ἄλλοις Φαίηκες Ὀδυσσεὺς πείρηθεν.

Ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
Ἦρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
Ἄνδρα δ' ἄρα διογενὲς ὦρτο πολίπορθος Ὀδυσσεύς.
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο.

LIB. VIII.

Quando però manè-genita apparuit rosea-digito Aurora,
Surrexit ex lecto sacra vis Alcinoi.
Surrexit porro nobilis urbium-everfor Ulysses.
Illis verò præibat sacra vis Alcinoi

Φαιήκων ἀγορήνδ', ἣ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο. 5
 Ἑλδόντες δὲ κάδιζον ἐπὶ ξεσοῖσι λίθοισι
 Πλησίον· ἣ δ' ἀνὰ ἄστυ μετώχετο Παλλὰς Ἀθήνη,
 Εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονος Ἀλκινόοιο,
 Νόσον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα·
 Καὶ ῥα ἐκάσῃ φωτὶ παρισαμένη φάτο μῦθον 10
 Δεῦτ' ἄγε, Φαιήκων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
 Εἰς ἀγορὴν ἵεναι, ὅφρα ξένοιο πύθῃσθε,
 Ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
 Πόντον ἐπιπλαγχθεῖς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
 Ὡς εἰπὼς, ὥτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάσῃ. 15
 Καρπαλίμως δ' ἐμπληντο βροτῶν ἀγοραὶ τε, καὶ ἔδραι,
 Ἀγρομένων· πολλοὶ γὰρ ἐθήσαντο ἰδόντες
 Υἱὸν Λαέρτiao δαΐφρονα· τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
 Θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε, καὶ ὤμοις·
 Καὶ μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι, 20
 Ὡς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο,
 Δεινὸς τ', αἰδοῖος τε, καὶ ἐκτελέσειεν αἰθέλης

Phæacum ad concionem, quæ ipsis apud naves constituta erat.

Ingressi autem confidebant in politis lapidibus

Propè-invicem : per urbem autem obibat Pallas Minerva,

Assimilata præconi prudentis Alcinoi,

Reditum Ulyssi magnanimo meditans :

Et sanè unicuique viro astans dixit verbum ;

“ Huc agè, Phæacum ductores, et principes,

“ Ad concionem ite, ut de hospite audiatis,

“ Qui recens Alcinoi prudentis venit domum,

“ Ponto pererrato, corpore immortalibus similis.”

Sic locuta, incitavit robur et animum uniuscujusque.

Citò verò implebantur hominibus forumque, et sedilia,

Congregatis ; multi enim admirati sunt conspicati

Filium Laërtis prudentem : ei verò Minerva

Divinam affudit gratiam capitique, et humeris ;

Et ipsum proceriorem et crassiolem reddidit aspectu,

Ut Phæacibus gratus omnibus fieret,

Gravisque et venerabilis, et ut-perficeret certamina

Ver. 5. — ἣ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο.] Vide suprà ad ζ'. 266.

Ver. 7. — ἣ δ' ἀνὰ ἄστυ μετώχετο Παλλὰς Ἀθήνη, Εἰδομένη κήρυκι.] Ἐπὶ δὲ Ἀθηνᾶ ἰσχυρὰ ἢ φήμη τις περὶ τῆς φρονίμου τινὰ πλανήτην εἰς τὴν κατ' αὐτὴς γῆν ἐλθούσαν, ἥς χάριν καὶ συνάγονται· ἢ ἡ παρ' ἐκάσῃ τῶν Φαιήκων φυσικὴ σύνεσις, καθ' ἣν μαθόντες ζῆλον ἄξιον λόγου ἐπιφοιτῆται, χοῦμα τῷτο σπάνιον ἐν αὐτοῖς, ἥκιστα κατὰ θῆκα πειρασόμενοι τῷ ἀνδρὶ. Eustath.

Ver. 12. — πύθῃσθε.] Ἀλ. φύθῃσθε.

Ver. 16. — ἐμπληντο.] Ἀλ. ἐπληντο.

Ver. 17. — πολλοὶ γὰρ ἐθήσαντο.] Eustathius in commentario videtur legisse, πολλοὶ δ' ἄρα θηήσαντο.

Ver. 18. — τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη Θεσπεσίην κατέχευε χάριν.] Vide suprà ad ζ'. 229.

Ver. 20. — πάσσονα.] Καὶ γίνεται ἀπὸ τῆς παχὺς, παχίων, πάσσων· ὁποῖα τρέπον καὶ ὁ μᾶσσων γίνεται ἐκ τῆς μακρὸς· καὶ ὁ βράσσων, ἐκ τοῦ βραχὺς· καὶ ὁ ἱλάσσων, ἐκ τοῦ ἱλαχὺς. Eustath.

Ver. 22. — καὶ ἐκτελέσειεν αἰθέλης.] Πληθυντικῶς εἶπε τὸν τοῦ δίσκου ἀνδρῶν. Eustath.

Πολλὰς, ὥς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆος.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·

25

Κέκλυτε, Φαίηκων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
"Ὅφρ' εἴπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·
Ξῆνος ὄδ', οὐκ οἶδ' ὅστις, ἀλάμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
Ἦε πρὸς Ἠοίων, ἢ Ἑσπερίων ἀνθρώπων·

Πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται ἐμπεδὸν εἶναι.

30

Ἡμεῖς δ', ὥς τοπάρους περ, ἐποτρυνώμεθα πομπήν.
Οὐδὲ γὰρ ἔδῃ τις ἄλλος, ὅστις καὶ ἐμὰ δῶμαθ' ἵκηται,
Ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει, εἵνεκα πομπῆς.

Ἄλλ' ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἄλα δῖαν

Πρωτόπλοον· κέρω δὲ δύο, καὶ πεντήκοντα,

35

Κρινάσθων πατὰ δῆμον, ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.

Δησάμενοι δ' εὖ πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἐρετμὰ

Ἐκβητ'· αὐτὰρ ἔπειτα δοὴν ἀλεγύνετε δαῖτα,

Multa, quibus Phæaces experirentur Ulyssēm.

Ceterum postquam convenerant, congregatique erant,
Illis dein Alcinoüs concionatus est et interlocutus;

25

"Audite, Phæacum ductores, atque principes,

"Ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet:

"Hospes hic, nescio quis, errans venit meam domum,

"Sive ab Orientalibus, sive Occidentalibus hominibus;

"Deductionemque flagitat, et precatur ratam esse.

30

"Nos verò, ut antea quidem, maturemus deductionem.

"Neque enim quisquam alius, quicumque meam domum pervenerit,

"Hic lugens diu manet, propter deductionem.

"Sed agè, navem nigram deducamus in mare vastum

"Recentem: juvenes autem duo, et quinquaginta,

35

"Eligantur è populo, quicumque olim sunt optimi.

"Ligatis autem benè omnes ad transstra remis

"Exite: ac deinde subitum apparate convivium,

της δὲ τὰς κατὰ Ἰθάκην ἤκουσεν πόνους. Schol.
Quæ posterior explicatio nullo modo ferri
potest.

Ver. 23. — ὥς.] *Al.* τὰς.

Ver. 24. — ῥ'.] *Ut dictum est* —
suprà ver. 16.

Ver. 25. Τοῖσιν δ'.] "Τοῖσινδ'," inquit
Barnesius, "lego pro Τοῖσιν δ', cum τὸ, δὲ,
"nihil huc attineat; quod Αὐτὰρ, præcef-
"ferit." Similiter et suprà ver. 1. 4. edi-
dit vir eruditus Ἡμοσδ', Τοῖσινδ'. Sed mi-
nus rectè. Vide ad *Il.* α. 57. et *S.* 160.

Ver. 30. — ἐμπεδὸν εἶναι.] Τὴν πρὸς
πάντας ἐχομένην πομπήν, ταύτην καὶ ἐπὶ τῷ
τῷ τηρεῖν βεβαίαν. Schol.

Ver. 35. Πρωτόπλοον.] *Scholasticus* interpre-

tatur simpliciter Καϊνήν. *Eustathius* autem,
Πρωτόπλοος δὲ ναῦς, (inquit), ἢ μόνον ἢ ἐκ και-
νῆς ναυπηγηθεῖσα, ἀλλὰ καὶ ἡ πρώτη κατὰ
τὸ πλῆεον ἢ μετὰ πρώτῃ τινὸς πλίσσα, ὃ ἐστὶ
ναυαρχίς. Ceterum, "Metiendum," in-
quit *Barnesius*, "quasi esset πρωτόπλοον."
Quod tamen nihil opus. Vide suprà ad *Y.*
127. et ad *Il.* β'. 537.

Ibid. — κέρω δὲ δύο, καὶ πεντήκοντα Κρι-
νάσθων.] Similiter infrà ver. 48. "Κέρω δὲ
"κρινθέντι δύο, καὶ πεντήκοντα, Βήτην." Ὁ
Ποιητὴς ἢ μόνον δύο καὶ πεντήκοντα λέγει, ἀλλὰ καὶ
τὴν τῷ λόγῳ σύνταξιν πρὸς τὸ δύο ἀποτέμνει, καὶ
πρὸς τὸ πληθυντικὸν, εἰπὼν "Κέρω δὲ κρινθέντι
"ἑξ." καὶ — "κέρω δὲ δύο καὶ πεντήκοντα Κρι-
"νάσθων." *Eustath.* Vide ad *Il.* ι. 182.

Ἡμέτερονδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
 Κέροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
 Σκηπτέχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δῶματα καλὰ
 Ἔρχησθ', ὅφρα ξῆνον ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν,
 Μηδὲ τις ἀρνεῖσθω· καλέσασθε δὲ Δῆον ἀοιδὸν
 Δημόδοκον· τῷ γὰρ ῥα θεὸς πέρι δῶκεν ἀοιδὴν
 Τερπινὴν, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν αἶδαν.

40

45

Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἔποντο
 Σκηπτέχοι· κῆρυξ δὲ μετώχετο Δῆον ἀοιδὸν.
 Κέρω δὲ κρινθέντε δύο, καὶ πεντήκοντα,
 Βήτην, καὶ ἐκέλευσ', ἐπὶ Δῖν' ἀλὸς ἀτρυγέτοιο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον, ἠδὲ θάλασσαν,
 Νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἀλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
 Ἐν δ' ἰσὼν τ' ἐτίθεντο καὶ ἰσία νηὶ μελαίνῃ·
 Ἡρτύναντο δ' ἔρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,
 Πάντα κατὰ μοῖραν· ἀνὰ δ' ἰσία λευκὰ πέτασσαν·

50

“Ad nostram-domum profecti; ego autem lautè omnibus praebebo.

“Juvenibus quidem hæc præcipio: at cæteri

40

“Sceptrigeri reges meam ad domum pulchram

“Veniat; ut hospitem in ædibus amicè-excipiāmus;

“Neque quis recuset: advocate verò divinum cantorem

“Demodocum: huic etenim deus excellentèr dedit cantilenam

45

“Jucundam, utcunque animus ipsum impellat ad-canendum.”

Sic utique locutus prævit; simul verò sequebantur

Sceptrigeri: præco autem adibat divinum cantorem.

Juvenes verò electi duo, et quinquaginta,

Iverunt, ut præceperat Alcinoüs, ad littus maris infructuosi.

50

Porro postquam ad navem pervenissent, atque mare,

Navem quidem ipsi nigram maris in profundum deduxerunt,

Imposueruntque malum, et vela navi nigra;

Aptâruntque remos vincula per coriacia;

Omnia ritè; velaque alba expandèrunt:

Ver. 42. Ἔρχησθ'.] Al. Ἔρχησθ'.

Ibid. — ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν.] Al. ἐνὶ
 μεγάροις φιλέωμεν. Quod et ferri posset;
 prenuntiando scilicèt φιλέωμεν.

Ver. 44. — πέρι δῶκεν.] Ita edidit Bar-
 nesius; atque ita in omnibus legitur, Iliad.
 v. 727. Vulgg. hîc περιδῶκεν.

Ver. 45. Τερπινὴν, ὅππῃ θυμὸς.] Al. Τέρ-
 πειν, ὅππῃ θυμὸς. Atque ita habent Codices
 nonnulli à Tho. Bentleio collati. Fir-
 matur autem hæc lectio ex α. 346. suprâ,
 ubi haud dissimilem loquendi rationem uti-
 turpat Poëta;

τί τ' ἄρ' αὖ φρονέεις, ἱρήρον ἀοιδὸν
 Τέρπειν, ὅππῃ οἱ νόος ὀρνυται;

Ibid. — ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν.] Ὅσα

βύλονται αὐτοῖς, ἢ, ὅσα ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀκρόν-
 των. Schol. Quæ posterior explicandi ra-
 tio ferri nequit.

Ver. 47. 62. 69. & 107. — κῆρυξ.]
 Barnesius aliique ediderunt κῆρυξ; sed minus
 rectè. Vide ad Il. β. 267.

Ver. 48. — κρινθέντε.] Ita rectè edidit
 Barnesius. Vulgati habent κρινέντε. Quod
 primam necessariò corripit. Vide ad Il. α.
 309. et v. 129.

Ver. 53. Ἡρτύναντο.] Vide suprâ ad γ.
 771. et ad Il. α. 309. 338. Al. Ἡρτύνον-
 το.

Ver. 54. — ἀνὰ δ' ἰσία.] Al. παρὰ τ'
 ἰσία, et κατὰ δ' ἰσία.

Ibid. — πίτασσαν.] Al. τάπασσαν.

Υψὲ δ' ἐν νοτίῳ τὴν γ' ἄρμισαν· αὐτὰρ ἔπειτα
 Βὰν ῥ' ἴμεν Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἐς μέγα δῶμα.
 Πλῆντο δ' ἄρ' αἶθεσαι τε, καὶ ἔρκεα, καὶ δόμοι ἀνδρῶν
 Ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν νέοι, ἠδὲ παλαιοί.
 Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἔρευσεν,
 Ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βῆς
 Τῆς δέρον, ἀμφὶ δ' ἔπον, τετύκοντο τε δαῖτ' ἐρατεινὴν.
 Κήρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγαν ἐρίηρον αἰοδὸν·
 Τὸν πέρι Μῆσ' ἐφίλησε, δίδε δ' ἀγαθὸν τε, κακὸν τε·
 Ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδε δ' ἠδέϊαν αἰοδὴν.
 Τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
 Μέσσω δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας·
 Καδ δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασεν φόρμιγγα λιγεῖαν
 Αὐτῇ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἐλέσθαι

55

60

65

Altè verò in humidum ipsam stiterunt : cæterum postea
 Perrexerunt ire Alcinoi prudentis ad magnam domum.
 Implebantur autem porticusque, et septa, et domus viris
 Congregatis : multi nempè erant juvenes atque senes.
 Illis verò Alcinoüs duodecim oves macjavit,
 Octoque albos-dentibus fues, duosque camuros boves :
 Quos excoriârunt, curâruntque, apparâruntque convivium amœnum.
 Præco autem propè venit ducens amabilem cantorem :
 Quem supra-modum Musa dilexit, dedit verò bonumque malumque ;
 Oculis quidem privavit, dedit autem dulcem cantum.
 Huic verò deinde Pontonoüs posuit sedem argenteis-clavis-distinctam,
 In medio convivarum, columnæ longæ affixam :
 Ex paxillo autem suspendit citharam argutam,
 Ipsius supra caput, et monuit manibus prændere

55

60

65

Ver. 56. — ῥ.] Ut jussi erant —
 ver. 39. 40.

Ver. 57. — αἶθεσαι.] Αἱ πρὸς ἥλιον τι-
 τραμέναι σοαί. Schol.

Ver. 58. Ἀγρομένων.] Deest hic versus in
 MS. uno à Tho. Bentleio collat.

Ver. 59. — δυοκαίδεκα μῆλ' ἔρυσεν,
 Ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βῆς.]

Nec minùs interea sociis ad littora mittit
 Viginti tauros, magnorum horrentia cen-
 tum

Terga suum, pingues centum cum ma-
 tribus agnos. Æn. I. 637.

"Solitaurilia" (apud Livium lib. I. § 44.
 Suovetaurilia) "jam persuasum est esse ex
 "sue, ovis, et tauro : et sanè ita se habet sa-
 "crum quale apud Homerum quoque est."
 Quintilian. lib. I. cap. 5. sub fine.

Ver. 63. — δίδε δ' ἀγαθὸν τε, κακὸν τε.]
 Πῶς δὲ ἐφίλησεν ; "Ἦτοι ἵπτοι οἱ τυφλοὶ μουσικῶ-
 τεροι, μὴ περὶ πολλὰ ἀσχολούμενοι ἢ οἰκονο-
 μικῶς, ἵνα μὴ ἐπιγνῶ τὸν Ὀδυσσεῖα ἢ ἱππῶν
 Vol. I.

πάντως ἀνθρωπὸν ὄντα διὰ κατὰ τὴν δυστυχίαν.
 Schol. Rectius, ut opinor, Eustathius ; "Ὅτι
 τὴν ἀνθρωπίνην εὐτυχίαν ὑποδηλῶν, ὡς ἐν Ἰλιάδι,
 ἐν τῷ περὶ τῶν δύο τίθων λόγῳ, ὅτε δὲ κἀνταῦ-
 θα ὁ Ποιητὴς, ἐχυσαν συναναμιμνήσκειν φαῦλα
 καλοῖς, φησὶν ὅτε περὶ Δημοδόκῳ "Τὸν περὶ
 "Μῦσα φίλησι, δίδε δ' ἀγαθὸν τε, κακὸν τε."
 Vide ad Il. ω. 527. Τινὲς δὲ (addit Scheli-
 as) φασὶν, εἰς αὐτὸν ταῦτα αἰνέσσεσθαι τὸν
 Ποιητὴν. Atque ita Maximus Tyrius : "Τσο-
 πτύω δὲ αὐτῷ (Ὀμήρῳ), κατὰ τὰ ἔπη αὐτοῦ περὶ
 τῷ Δημοδόκῳ λίσσει, ὅτι ἦν αὐτῷ πιστοποιημένα μὲν
 εἰς τὴν αὐτῇ τύχην, ἀπακρίμενα δὲ τῷ Δημο-
 δόκῳ ἔχει δὲ τὰ ἔπη αὐτοῦ πῶς, "Τὸν περὶ
 "Μῦσ' ἐφίλησι Ἦσ." Ἐγὼ δὲ αὐτῷ περὶ
 μὲν τῆς φθδης συντίθεται, περὶ δὲ τῆς συμφο-
 ρῆς ἐ συντίθεται : ἢ γὰρ μουσικὸν τὸ δῶρον.
 Dissert. XXII. sub initio.

Ver. 68. — καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἐλέσθαι.]
 "Ἦτοι ἐσήμανεν, ἵνα ἀνέλθῃ ταῖς χερσὶν ἢ τὰς
 χεῖρας ἐπίθῃ, ἵνα γὰρ, ἵνα αὐτῷ κῆται. Schol.

Ibid. — ἐπέφραδε.] Similiterque ver.
 142. ἐπέφραδε. Vide ad Il. ζ. 500.

K k

Κήρυξ· παρ δ' ἐτίθει κάνεον, καλὴν τε τράπεζαν,
 Πὰρ δὲ δέπας οἴνοιο, πιῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐτοῖμα προκείμενα χᾶρας ἴαλλον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Μῆσ' ἄρ' αἰοῖδον ἀνῆκεν ἀειδόμεναι κλέα ἀνδρῶν,
 Οἴμης, τῆς τότ' ἄρα κλέος ἔβρανὸν εὐρὺν ἵκανε·
 Νεῖκος Ὀδυσσεύς καὶ Πηλεΐδew Ἀχιλλεύς,
 Ὡς ποτε δηρίσαντο, θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ,
 Ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν· ἀναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 Χαῖρε νόῳ, ὅτ' ἄριστοι Ἀχαιῶν δηρίωντο.

70

75

Præco; juxta autem apponebat canistrum, pulchramque mensam,
 Juxta etiam poculum vini, ut-biberet, quoties animus juberet.
 Illi verò ad cibos paratos appositos manus extenderunt.
 Cæterùm postquam potùs et cibi desiderium exemissent,
 Musa dein cantorem excitavit, ut-caneret laudes virorum,
 Cantilenæ, cujus tunc utique gloria ad cælum latum pervenit:
 Contentionem Ulyssis et Pelidæ Achillis,
 Ut quondam contenderunt, deorum in convivio celebrî,
 Acribus verbis: rex autem virorum Agamemnon
 Gaudebat animo, cùm optimi Achivorum contenderent.

70

75

Ver. 69. — παρ δ' ἐτίθει κάνεον, καλὴν τε τράπεζαν, Πὰρ δὲ δέπας.] Ἐκάστῳ δὲ τῶν δαιτυμόνων παρ' Ὅμηρον παρατίθεται (ποτήρια.) Παντὶ γὰρ παρατίθεται κάνεον καὶ τράπεζα καὶ δέπας, "πιῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι." *Athenæus, lib. I. cap. II. sub initio.* Fortasse autem non unicuique Convivarum, sed *Demodoco* foli, propter cæcitatem, mensa propria et cibus et poculum appoſita fuerint, reliquis unâ epulantibus.

Ver. 70. — πιῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.] *Al. ὅ, τι θυμὸς ἀνώγοι.*

Αὐτοβελὴς ἦδ' ἰς αἰὲς πόσιος —

Anthologia, lib. II. Epigramm. 47.

Ver. 73. Μῆσ' ἄρ' αἰοῖδον ἀνῆκεν ἀειδόμεναι κλέα ἀνδρῶν.] "Est in Originibus, folitos esse in epulis canere convivas ad tibicinem de clarorum hominum virtutibus." *Cic. Tusc. Disputat. lib. I. cap. 2. Et iterum, lib. IV. cap. 2.* "Gravissimus auctor in Originibus dixit Cato, morem apud majores hunc epularum fuisse; ut deinceps, qui accubarent, canerent ad tibiam clarorum virorum laudes atque virtutes." Similiter et *Quintilianus*: "Et Timagenes auctor est, omnium in literis studiorum antiquissimam musicen extitisse; et testimonio sunt clarissimi poætæ, apud quos inter regalia convivia laudes heroûm ac deorum ad citharam canebantur." *Lib. I. cap. 10.*

—— Citharâ crinitus Iôpas
 Personat auratâ ——. *Æn. I. 744.*

Ibid. — ἀειδόμεναι κλέα ἀνδρῶν.] Vide ad *Il. i. 189.* Cæterùm alii, notante *Eustathio*, distinguunt, ἀειδόμεναι κλέα ἀνδρῶν Οἴμης, Ὡς.

Ver. 74. Οἴμης, τῆς τότ' ἄρα κλέος ἔβρανὸν εὐρὺν ἵκανε.] Καὶ Ὅμηρος δὲ Τρωϊκὸν βιβλίον τὴν Ἰλιάδα ἦσεν, ἥς τὸ κλέος ἔβρανὸν εὐρὺν ἵκει. *Eustath.* Vide infra ad ver. 489.

Ver. 75. Νεῖκος Ὀδυσσεύς καὶ Πηλεΐδew Ἀχιλλεύς.] Φασὶ τῶ Ἀγαμέμνονι χρησιμῶν [Ita ex *Aloyfii* MS. restituit *Barneſius* pro vulgato χρησιμῶν] περὶ τῷ κατὰ τὸν πόλεμον τέλει, ἀνελὼν τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα, τότε πορθέσιν τὸ Ἰλιον, ὅτ' ἂν οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων ἐασιάσωσι καὶ δὴ παρὰ πότον διαλεχθέντων Ὀδυσσεύς καὶ Ἀχιλλεύς, τῷ μὲν Ἀχιλλεύς ἀνδρείαν ἐπαινῶντ', τῷ δὲ Ὀδυσσεύς σύνειπεν, μὴ τὴν Ἐκτορὸν ἀνείρεσιν ὅτε ὁ μὲν βιάζεσθαι παρῆναι, διὸ καὶ ἀνῆρθε· ὁ δὲ δόλῳ μετελθεῖν καὶ Ἀγαμέμνονα, ὡς τελευτήσῃ τῷ λόγῳ, χαρῆναι. Ἐσήμανε δὲ τὴν αὐτὴ διαφορὰν πρὸς Ἀχιλλεῖα. *Schol.* Οἱ παρ' Ὅμηρον δὲ ἀρεταῖς κοσμίως δειπνῶσιν ἐν Ἀγαμέμνονος· εἰ δ' ἐν Ὀδυσσεῖ φιλονεικῶσιν Ἀχιλλεύς καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ Ἀγαμέμνων χαῖρε νόῳ ἀλλ' ὠφελιμοὶ αἱ φιλοτιμίαι, ζητήτων, λόγῳ ἢ μάχῃ αἶρεσθῆναι δὲ τὸ Ἰλιον. *Athenæus, lib. I. cap. 14.*

Ver. 76. — δηρίσαντο.] *Barneſius* edidit δηρίσαντο. Idem porro hic inter varias lectiones δηρίωντο retulit, ex verſu 78. ubi et invicem refert δηρίσαντο. Sed utrobique præstat Vulgata lectio. Vide ad *Il. i. 84.*

- "Ὡς γὰρ οἱ χρεῖων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
 Πυθοῖ ἐν ἡγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάϊνον ἔδον 80
 Χρησόμενος· τότε γὰρ ῥα κυλίνδετο πῆματος ἀρχὴ
 Τρωσὶ τε καὶ Δαναοῖσι, Διὸς μεγάλης διὰ βελάς.
 Ταῦτ' ἄρ' αἰοιδὸς αἶδε περικλυτὸς· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Πορφύρεον μέγα φᾶρος ἔλων χερσὶ σιβαρῆσι,
 Κακκεφαλῆς ἔρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα· 85
 Αἶδετο γὰρ Φαίηκας, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
 Ἦτοι ὅτε λήξειεν αἰδῶν θεῖος αἰοιδὸς,
 Δάκρυ' ὁμορξάμενος, κεφαλῆς ἀπὸ φᾶρος ἔλεσκε,
 Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἔλων, σπείσασκε θεοῖσιν·
 Αὐτὰρ ὅτ' ἄψ' ἀρχοίτο, καὶ ὀτρύνειαν αἰδέων 90
 Φαίηκων οἱ ἄριστοι, (ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν·)
 "Ἀψ' Ὀδυσσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάσκειν.
 "Εὐθ' ἄλλος μὲν πάντας ἐλάνθανε, δάκρυα λείβων,
 Ἀλκίνοος δὲ μιν οἶος ἐπεφράσατ', ἡδ' ἐνόησεν,
 "Ἥμενος ἄγχ' αὐτῷ βαρὺ δὲ σενάχοντος ἄκασεν 95
 Αἶψα δὲ Φαίηκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
 Κέκλυτε, Φαίηκων ἡγήτορες, ἡδὲ μέδοντες·

Sic enim ei vaticinans prædixerat Phœbus Apollo,
 In Pythiâ divinâ, quandò supergressus est lapideum limen 80
 Oraculum-petiturus: tunc enim devolvebatur mali principium,
 Trojanisque et Danaïs, Jovis magni per consilia.
 Ista utique cantor cantabat inclytus: at Ulysses
 Purpuream ingentem vestem prehensam manibus robustis,
 In-caput traxit, obtexitque pulchram faciem: 85
 Reverebatur enim Phæaces, sub superciliis lachrymas stillans,
 At quandò defuit canere divinus cantor,
 Lachrymis absterfis, à capite vestem demisit,
 Et poculo rotundo sumpto, libavit diis:
 Verùm quandò rursùs incipiebat, et hortabantur eum, ut-caneret, 90
 Phæacum optimates, (quippe oblectabantur illius carminibus);
 Rursùs Ulysses, capite obvoluto, lugebat.
 Ibi alios quidem omnes latebat, lachrymas stillans,
 Alcinoüs verò solus ipsum animadvertit atque observavit,
 Sedens prope ipsum; gravitèr autem suspirantem audivit: 95
 Continuo verò inter Phæaces semigii-studiosos loquebatur;
 "Audite, Phæacum ductores, atque principes;

Ver. 79. 81. — χρεῖων — Χρησόμενος.] No-
 tanda hîc diversa vœcum harum significatio:
 Χρεῖων, Oraculum reddens: Χρησόμενος, Ora-
 culum petiturus. Vide infrâ ad κ'. 284. 286.

Ver. 80. Πυθοῖ ἐν ἡγαθέῃ.] Πυθὼ, πόλις
 τῆς Φωκίδος, ἡ αὐτὴ καὶ Δελφοί. Schol. Ταύτης
 δ' [τῆς Φωκίδος] ἐπιφανέσθαι δύο πόλεις, Δελ-
 φοὶ καὶ Ἐλάτεια. Δελφοὶ μὲν διὰ τὸ ἱερὸν τῷ
 Πυθίῳ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ μαντιῶν ἀρχαῖον ὄν-
 ῃ γὰρ Ἀγαμέμνων ἀπ' αὐτῆς χρηστηριάσασθαι λέ-
 γεται ὑπὸ τῆς Παιητῆ. Ὁ γὰρ κιθαρωδὸς αἶδων

εἰσάγεται, "Νεῖκε' Ὀδυσσεὺς ὅς." Strabo,
 lib. IX. pag. 639. al. 517.

Ver. 81. Χρησόμενος.] Al. Χρηόμενος.

Ver. 82. — Διὸς μεγάλης διὰ βελάς.]

— nam sæva Jovis sic numina poscunt.
 Æn. XI. 901.

Ver. 92. "Ἀψ' Ὀδυσσεὺς.] Al. "Ἀψ' δ' Ὀδυ-
 σσεὺς. Quod et ferri potest. Vide ad Π. α.
 57.

Ver. 93. — λείβων.] Al. εἰβων.
 K k 2

"Ἦδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν εἴσης,
 Φόρμιγγος δ', ἣ δαιτὶ συνήορος ἐστὶ θαλαίῃ·
 Νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀέθλων παρηθώμεν 100
 Πάντων· ὥς χ' ὁ ξείνος ἐνίσπη οἷσι φίλοισιν,
 Οἴκαδε νοσήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων,
 Πῦξ τε, παλαισμοσύνη τε, καὶ ἄλμασιν, ἥδ' ἐ πόδεσσιν.
 "Ὡς ἄρα φωνήσας, ἠγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἔποντο.
 Καδ' δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασε Φόρμιγγα λιγυῖαν, 105
 Δημοδόκῃ δ' ἔλε χεῖρα, καὶ ἔξαγεν ἐκ μεγάροιο
 Κήρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτὴν ὁδόν, ἥνπερ οἱ ἄλλοι
 Φαιήκων οἱ ἄρισται, ἀέθλια θαυμανέοντες.
 Βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν, ἅμα δ' ἔσπετο πελὺς ὄμιλος,
 Μυρίοι· ἂν δ' ἴσαντο νέοι πολλοὶ τε, καὶ ἐσθλοὶ. 110
 "Ὤρτο μὲν Ἀκρόνεως τε, καὶ Ὀκύαλος, καὶ Ἐλατρεὺς,
 Ναυτεὺς τε, Πρυμνεὺς τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμεὺς,
 Ποντεὺς τε, Πρωρεὺς τε, Θόων, Ἀναβησίνεως τε,
 Ἀμφιάλος δ', υἱὸς Πολυνῆς Τεκτονίδαο·
 "Ἄν δ' ἐ καὶ Εὐρύαλος, βροτολογῶ ἴσος Ἀρηϊ, 115

" Jam quidem convivio saturavimus animum aequali,

" Citharâque, quæ convivio congruens est hauto :

" Nunc verò exeamus, et certamina experiamur

" Omnia ; ut hospes narret suis amicis,

" Domum reversus, quantum superemus alios,

" Pugilatuque, luctâque, et saltu, atque cursu."

Sic utique locutus, præivit ; illi verò unâ secuti sunt.

E paxillo autem suspendit citharam argutam,

Demodocum verò prehendit manu, et eduxit ex ædibus

Præco ; præibat autem ei eandem viam, quam et alii

Phæacum optimates, certamina spectaturi.

Perrexerunt autem ire ad forum, simulque sequebatur ingens turba,

Innumeri ; surgebant verò juvenes multique, et fortes.

Surrexit quidem Acroneusque, et Ocyalus, et Elatreus,

Nauteusque, Prymneusque, et Anchialus, et Eretmeus,

Ponteusque, Proreusque, Thoon, Anabesineusque,

Amphialusque, filius Polynæi Tectonidæ ;

Surrexit etiam Euryalus, homicidæ similis Marti,

Ver. 98. — δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν εἴσης.] *Al.* θυμὸν κεκορήμεθα δαιτὸς εἴσης. Quæ et probabilior lectio.

Ver. 99. — ἣ δαιτὶ συνήορος ἐστὶ θαλαίῃ.] Τῷ τῷ ἥτις συνήορος καὶ συνήορος προσεταιριζομένη τῇ εἰλαπίνῃ. Διὸ τινὲς τῶν ἀντιγράφων ἀντὶ τῆς θαλαίῃς, ἵταίρη γράφουσι. *Eustath.*

Μολπὴ τ', ὀρχηστὺς τε· τὰ γὰρ τ' ἀναθήματα δαιτὸς. *Suprà* α. 152.

Vide et *infra* ad ε'. 271.

Ver. 103. Πῦξ τε, παλαισμοσύνη τε, — ἥδ' ἐ πόδεσσιν.] Vide *infra* ad ver. 206.

Ibid. 108. — θαυμανέοντες.] "Ὁ ἐστὶ θαυμασόμενοι, ἢ θαυμάζοντες. *Eustath.* Cæterum fuerunt, notante eodem *Eustathio*, qui hoc in loco scripserint, θαῦμα πόοντες· ἦσαν εἰς θαῦμα πορευόμενοι. Satis ineptè.

Ver. 111. — Ἀκρόνεως τε, ἔσ'ε.] Phæacibus navigando celeberrimis consultè aptata videntur hæc nomina, ex rebus nauticis omnia ferè desumpta.

Ver. 113. — Θόων.] *Al.* Θόων τ'.

Ναυβολίδης δ', ὃς ἄριστος ἦν εἶδος τε, δέμας τε,
 Πάντων Φαιήκων, μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα
 "Αν δ' ἔσαν τρεῖς παῖδες ἀμύμονες Ἀλκινόοιο,
 Λαοδάμας δ', Ἄλιος τε, καὶ ἀντίθεος Κλυτόνηος.
 Οἱ δὲ τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεςσιν.

120

Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· οἱ δ' ἅμα πάντες
 Καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.

Τῶν δὲ θείων ὅχ' ἄριστος ἦν Κλυτόνηος ἀμύμων·

"Οσσον τ' ἐν νεῷ ὕρον πέλας ἡμιονοῖν,

Τόσσον ὑπεκπροβίαν λαὸς ἴκεδ', οἱ δ' ἐλίποντο.

125

Οἱ δὲ παλαισμοσύνης ἀλεγανῆς πειρήσαντο·

Τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους.

"Αλματι δ' Ἀμφιάλος πάντων προφερέστερος ἦεν·

Δίσκῳ δ' αὖ πάντων προφερέστατος ἦεν Ἐλατρεὺς·

Naubolidesque, qui optimus erat specieque, corporeque,

Omnium Phæacum, post egregium Laodamantem:

Surrexerunt porro tres filii eximii Alcinoi,

Laodamasque, Haliosque, et deo par Clytoneus.

Hi porro primum quidem periculum-fecerunt pedibus.

120

Eis autem à carceribus extensus-erat cursus; simul verò omnes

Celeritèr volabant pulverem-excitantes in-campo.

Horum autem currendo longè optimus erat Clytoneus eximius;

Quantumque in novali spatium est mularum,

Tantum præcurrens ad populum venit; cæteri verò relictì sunt.

125

Alii autem luctæ molestæ periculum-fecerunt:

In hâc porro Euryalus vicit omnes optimates.

Salto verò Amphialus omnium optimus erat:

Disco autem omnium præstantissimus erat Elatreus:

Ver. 116. — ὃς ἄριστος ἦν — Πάν-
 των Φαιήκων, μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα.]

quo pulchrior alter

Non fuit, excepto Laurentis corpore
 Turni. Æn. VII. 649.

Vide ad Il. β'. 673.

Ver. 118. — ἀμύμονες.] Al. ἀμύμονος.

Ver. 121. Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρό-
 μῳ.]

— locum capiunt, signoque repente
 Corripiunt spatia audito, limenque re-
 linquunt

Effusi nimbo similes —. Æn. V. 315.

Ver. 122. — κονίοντες.] Vide ad Il. α.
 24.

Ver. 123. Τῶν δὲ θείων ὅχ' ἄριστος ἦν Κλυ-
 τόννης.]

Primus abit, longèque ante omnia cor-
 pora Nisus

Emicat, et ventis et fulminis ocior alis.
 Æn. V. 318.

Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐν Ἰλιάδι ἀγωνοδηγήσας ὁ
 Παιητής, [Il. ψ'. 257. &c.] ἀκνησιν ἐνταῦθα
 τοιαύτοις ἐνασχολῆσαι τὴν ἑαυτοῦ μῆσαν ἔξω
 καίρη· διὸ καὶ ἐπιτρέχει αὐτὰ. Eustath.

Ver. 124. "Οσσον τ' ἐν νεῷ ὕρον πέλας ἡμι-
 ονοῖν.] Οὔρον, ὄρμημα, διάστημα. Schol.
 "Οσον ἀφορίζονται τῶν βοῶν ἀροτριῶσαι ἡμίονοι,
 ὥς προφερέσται βοῶν ὕσαι ἀροτρον ἐλαύνειν.
 Eustath.

— ὅσον τ' ἐπέτρα πέλονται
 ἡμιόνων· αἱ γὰρ τι βοῶν προφερέσται εἰσὶν
 ἑλπίσαναι νεῖο βαθείης πηκτὸν ἀροτρον.
 Iliad. κ'. 351.

Ibid. — νεῖω.] Ἠροτριασμένη γῆ. Schol.
 Ver. 128. 129. 130.] Quanto cum artifi-
 cio Poëta, in rebus minutis narrandis, sen-
 tentias singulas singulis versibus absolvat;
 vide ad Il. α. 436. β'. 102. et ι. 589.

Ver. 128. — προφερέστερος.] MS. à Tho.
 Benthio collatus hic legit προφερέστατος· ver-
 suque sequenti pro προφερέστατος, habet πολὺ
 φέροτατος.

- Πῦξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο. 130
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρέν' ἀέθλοις,
 Τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη, παῖς Ἀλκινόοιο.
 Δεῦτε φίλοι, τὸν ξῆνον ἐρώμεδα, εἴτιν' ἀέθλων
 Οἶδε τε καὶ δεδάηκε· φυὴν γε μὲν εἰ κακὸς ἐστὶ,
 Μηρὲς τε, κνήμας τε, καὶ ἄμφω χεῖρας ὕπερθε, 135
 Αὐχένα τε σίβαστον, μέγα τε σθένος· ἐδὲ τι ἥβης
 Δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσσιν.
 Οὐ γὰρ ἔγωγε τι φημὶ κακώτερον ἄλλο θαλάσσης,
 Ἄνδρα τε συγγχεῦναι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.
 Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησεν τε· 140
 Λαοδάμα, μάλα τῆτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
 Αὐτὸς νῦν προκάλεσσαι ἰὼν, καὶ πέφραδε μῦθον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκυσ' ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο,
 Στῇ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, καὶ Ὀδυσσῆα προσέειπεν·
 Δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ, ξῆνε πάτερ, κέρησαι ἀέθλων, 145
 Εἰ τινα περ δεδάηκας· εἰοικε δὲ σ' ἰδμεν ἀέθλους·
 Οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος, ὄφρα κεν ᾗσιν,
 Ἥ ὅτι ποσσὶν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἐῷσιν.

Pugilatu denique Laodamas, eximius filius Alcinoi.

139

Ceterum postquam omnes oblectassent animum certaminibus,
 Inter hos deinde Laodamas locutus est, filius Alcinoi ;

" Agite, amici, hospitem rogemus, si quod certamen

" Novitque et didicit : habitu-corporis quidem non malus est,

" Femoribusque, et cruribus, et ambabus manibus supernè,

135

" Cerviceque firmâ, ingentique robore ; neque omnino vigore-juvenili

" Caret ; at malis confractus est multis.

" Non enim ego quid existimè pejus aliud mari,

" Ad hominem confringendum, etiam si valdè fortis fuerit."

Huic autem rursus Euryalus respondit, dixitque ;

140

" Laodama, sanè hunc sermonem rectè dixisti.

" Ipse nunc provocâ profectus, et admone sermone."

At postquam hoc audiisset eximius filius Alcinoi,

Stetit in medium progressus, et Ulyssem allocutus est ;

" Huc age et tu, hospes pater, periculum-fac certaminum,

145

" Si quod fortassis didicisti ; par enim est, te scire certamina ;

" Neque enim major gloria hominis, quo-ad fuerit,

" Quàm quòd pedibus strenuè-agat et manibus suis.

Ver. 130. 132. & 143. — παῖς.] *Al.* παῖς.

Ver. 132. — ἄρα.] *Deinde* —

Ver. 133. — εἴτιν' ἀέθλων.] *Al.* εἴτιν' ἀέθλων.

Ver. 134. 137. 146. 151. Οἶδε — δεδάη-
 κε — συνέρρηκται — δεδάηκας — κα-
 τέρευται.] *Vide ad Il. á. 37. et v. 736.*

Ver. 141. — εἰειπες.] *Apud Eustathium,*
 εἰειπας. *Quod idem.*

Ver. 147. Οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ὦσιν.]
Al. Οὐ γὰρ τι μεῖζον.

ὁμνητὲς ὄντος

Ἄνη γίνεται σοφοῖς,

Ὅς ἂν χερσὶν, ἢ ποδῶν ἀρετῇ

Κράτησι, τὰ μέγιστ' ἀέθλων ἐλῶν

Τόλμα τε καὶ σθένει.

Pindar. Pythior. Od. X. ver. 34.

Ver. 148. — ὅτι — ῥέξῃ.] *Legendum*
 fortasse, ἢ, τι — ῥέξῃ, *Quodcunque fecerit,*

Ἄλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμῷ.
 Σοὶ δ' ὁδὸς οὐκ ἔτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλὰ τοι ἤδη
 Νῆυσ τε κατέρυσται, καὶ ἐπαρτίες εἰσὶν ἑταῖροι. 150

Τὸν δ' ἀπαμαρβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Λαοδάμα, τί με ταῦτα καλεύετε κερτομέοντες;
 Κήδεα μοι καὶ μάλλον ἐνὶ φρεσὶν, ἥ περ ἄεθλοι,
 Ὃς πρὶν μὲν μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ πόλλ' ἐμόγησα. 155
 Νῦν δὲ μεδ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόσοιο χατίζων
 Ἥμαι, λισσόμενος βασιλῆα τε, πάντα τε δῆμον.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσε τ' ἄντην·
 Οὐ γὰρ σ' ἔδδε, ξεῖνε, δαήμονι φωτὶ εἴσχω
 Ἄθλων, οἷα τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται. 160
 Ἀλλὰ τῷ, ὅς θ' ἅμα νηὶ πολυκλήϊδι θαμίζων,
 Ἀρχὸς ναυτῶν, οἷτε πρηκτῆρες ἔασιν,
 Φόρτε τε μνήμων, καὶ ἐπίσκοπος ἦσιν ὁδαιῶν,
 Κερδέων θ' ἀρπαλέων· ἔδ' ἀθλητῆρι ἔοικας.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 165

“ Verum age, fac-periculum; et pelle mœstitiam ab animo:

“ Tibi verò profectio non adhuc diù aberit, sed tibi jam

150

“ Et navis deducta est, et parati sunt focii.”

Hunc autem respondens allocutus est solers Ulysses;

“ Laodama, quid me ista jubetis incessentes?

“ Dolores mihi etiam magis in animo, quàm certamina;

“ Qui antea quidem valdè multa passus sum, et multa pertuli:

155

“ Nunc verò in vestro confessu reditus indigens

“ Sedeo, precans regemque, omnemque populum.”

Huic verò rursus Euryalus respondit, objurgavitque palàm;

“ Neque enim te, hospes, perito viro assimilo

160

“ Certaminum, qualia utique multa inter homines sunt;

“ Sed illi, qui apud navem multis-transitris-instructam frequentèr-versans,

“ Princeps nautarum, qui et negotiatores sunt,

“ Onerisque memor, et inspector sit viaticorum,

“ Lucrique rapto-acquisiti; neque athletæ fimilis-es.”

Illum autem torvè intuitus allocutus est solers Ulysses;

165

Ibid. — ῥέξη.] Apud Eustathium in commentario, ῥέξει.

Ver. 159. Οὐ γὰρ σ' ἔδδε.] Refertur istud, γὰρ, ad id quod elegantèr reticetur. “ Op-
 timè fecisti, quòd certamina inire recusave-
 ris;” Vel, “ Ne nos te ad certamina in-
 unda cōacturos esse metuas; Nequaquam
 ENIM reverà &c.”

Ver. 161. — ὅς θ'.] Qui scilicet —

Ibid. — θ' ἅμα.] Al. θαμὰ.

Ver. 162. — οἷτε πρηκτῆρες ἔασιν.]

“ Πράττεισθαι propriè de re pecuniariâ, pec-
 uniam exigere, rem facere, lucrari, lucrum
 “ facere et exculpere è re aliquâ: hinc πρᾶ-

“ ξις, negotiatio, mercatura; et πρηκτῆρ, ἔμ-

“ πορος, πραγματευτής, mercator, negotiator.

“ Ita sumo apud Homerum; —

“ Ἀρχοὶ ναυτῶν, οἷτε πρηκτῆρες ἔασιν.

“ Πρηκτῆρες, i. e. ἔμποροι, πραγματευταί.”
Dupont. Praelect. in Theophrast. cap. 6. Vide
et suprâ ad β'. 319.

Ver. 163. Φόρτε τε μνήμων.] Ἐπιμελόμε-
 νος τῶν φορτίων ἢ μνημονεύων ἑκάστον, πόσα ἦν
 ἄξιον. *Schol.*

Ibid. — ἐπίσκοπος.] Al. ἐπίσκοπος.

Ibid. — ὁδαιῶν.] Ὁ ἐστὶν ἐφοδίων. *Eu-*
stath.

Ξᾶν, ὃ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
 Οὕτως ὃ πάντεσσι θεὸς χαρίεντα δίδωσιν
 Ἀνδράσιν, ἔτε φυῇν, ἔτ' ἄρ' φρένας, ἔτ' ἀγορητὺν.
 Ἄλλος μὲν γὰρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
 Ἄλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεισι σέφει· οἳ δὲ τ' εἰς αὐτὸν
 Τερπόμενοι λεύσσεσιν· ὃ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
 Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν·

170

"Hospes, non honestè dixisti; protervo viro similibus-videris.
 "Ita non omnibus Deus amabilia-munera donat
 "Hominibus, neque formam, neque ingenium, neque eloquentiam.
 "Etenim alius quidem specie inveniustior est vir,
 "At deus formam verbis ornat: alii verò in ipsum
 "Oblectati aspicunt: hic autem securè loquitur
 "Modestîa cum suavi, eminetque inter congregatos:

170

Ver. 167. 169. — ὃ πάντεσσι θεὸς χαρίεντα δίδωσιν — "Ἄλλος μὲν γὰρ ἔσ·.]

'Ἀλλ' ὃ γὰρ ὡντὸς πάντ' ἐπίσασθαι βροτῶν
 Πίφυκεν, ἄλλω δ' ἄλλο πρόσκειται γέρας·
 Σὲ μὲν μάχισθαι, τὰς δὲ βυλιεύειν καλῶς.

Euripid. Rhes. ver. 106.

— nunquam sincera bonorum
 Sors ulli concessa viro: quem vultus honestat,

Dedecorant mores: animus quem pulchrior ornat,

Corpus destituit: bellis insignior ille,
 Sed pacem fœdat vitiis: hic publica felix,
 Sed privata minus: partita singula quemque

Nobilitant: hunc forma decens; hunc robur in armis;

Hunc rigor; hunc pietas; illum solertia juris;

Hunc soboles, castique tori —.

Claudian. in prim. Consul. Stilic. ver. 25.

— non omnia possumus omnes.

Virgil. Eclog. VIII. 63.

Similiter porro et Mabarbapud Livium;

"Non omnia nimirum eidem Dii dedere.

"Vincere scis, Annibal; victoriâ uti necis." Lib. XXII. § 51.

Ibid. — θεὸς χαρίεντα δίδωσιν.] Ita Henricus Stephanus; eumque secutus Burnesius. Al. θεοὶ χαρίεντα δίδωσιν.

Ver. 169. "Ἄλλος μὲν γὰρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος —, Ἄλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεισι σέφει.]
 "Ἡ νόμος ἐστὶ, πᾶσαν μὲν ἀμορφίαν πονηρίας εἶναι κατὰκριτον, εὐθὺ δ' ὡς ἀγαθὸν ἐπαινεῖσθαι τὸν καλὸν; Ἄλλὰ τοι κατὰ τὸν μέγαλ' ἀληθείας προφήτην Ὀμηρον, "εἶδος τις ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ." Ἄλλὰ θεὸς ἔσ·." Lucian. Amores.

Si mihi difficilis formam natura negavit,
 Ingenio formæ damna rependo meæ.

Ovid. Heroid. Epist. XV. 31.

"Οτι δὲ ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν συγκρίσει, — τὸ φρονεῖν τῷ καλῷ εἶδους ἄμεινον, [δηλοῖ Ὀμηρος.] "Ἄλλος μὲν γὰρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος ἔσ·." Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 26. Atqui nullam hoc in loco inter hæc corporis animique dotes comparisonem instituit Poëta; sed eas simul omnes uni eidemque nunquam ferè concessas dicit.

Ver. 170. Ἄλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεισι σέφει.]
 Τὸ γὰρ αὐτὸν ὅψιν ἀμόρφως, φησὶν, ἀναπληροῖ ἢ τῷ λέγειν πιθανότης. Athenæus, lib. X. cap. 5.

Ver. 171. 173. — ὃ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει Αἰδοῖ μειλιχίῃ —. Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὡς, ἀσπορώσιν.] Totum hunc locum transtulit ferè Hesiodus;

Τῷ δ' ἔπει' ἐκ τόματος ῥεῖ μέλιχα· οἳ δὲ νύλαοι

Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι διακρίνοντα θείμιας
 Ἰθείης δίκησιν ὃ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύων,
 Αἰψά τι ἔμειγα νεῖκος ἐπισταμένως κατέπαυσε —.

Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὡς, ἰλάσκονται Αἰδοῖ μειλιχίῃ μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισι. Theogon. ver. 84. 91.

"In quo igitur homines exhorrescunt?

"Quem stupefacti dicentem intuentur? in

"quo exclamant? Quem deum, ut ita dicam,

"inter homines putant? Qui distinctè,

"qui explicatè, qui abundanter, qui illuminatè,

"et rebus et verbis dicunt, ἔσ·." Cic. de Orat. lib. III. § 14.

Ibid. — ἀσφαλέως ἀγορεύει.] Μὴ σφαλόμενος ἐν τῷ λέγειν. Schol. "Propriam (id enim est, non errare verbis) et carentem supervacuis eloquentiam." Quintilian. lib. XII. cap. 10 Vide et Dionys. Halicarn. lib. qui inscribitur Τέχνη, haud longè à fine ubi hunc locum citat.

Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστρ, θεὸν ὥς, εἰσορόωσιν·

Ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν·

Ἄλλ' ἔοι χάρις ἀμφιπεριτίθεται ἐπέεσσιν.

175

Ὡς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπές, ὑδὲ κεν ἄλλως
Οὐδὲ θεὸς τεύξει· νόον δ' ἀποφώλιος ἐσσί.

Ὡρινας μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,

Εἰπὼν ἔκαστ' ἀνὰ κόσμον· ἐγὼ δ' ἔνῃς ἀέθλων,

Ὡς σὺ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν οἶω

180

Ἐμμεναι, ὄφρ' ἦβη τε πεποίθεα, χερσὶ τ' ἐμῇσι·

Νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι· πολλὰ γὰρ ἔτλην,

Ἀνδρῶν τε πτολίεμους, ἀλεγενὰ τε κύματα πείρων.

Ἀλλὰ καὶ ὥς, κακὰ πολλὰ παθὼν, περήσομαι ἀέθλων·

Θυμοδακῆς γὰρ μῦθος· ἐπώτρυνας δὲ με εἰπὼν.

185

Ἡ ῥα, καὶ αὐτῷ φάρεϊ ἀναΐζας λάβε δίσκον

"Incedentem autem cum per urbem, deum veluti, aspiciunt :

"Alius verò rursus formā quidem similis immortalibus ;

"Verum haud ei gratia circum-affunditur sermonibus.

175

"Sic et tibi species quidem decora, neque aliter

"Nè Deus quidem fingeret ; mente verò imperitus es.

"Irritasti mihi animum in praeordiis charis,

"Locutus indecènter : ego verò non ignarus certaminum,

"Ut tu fabularis, verum inter primos puto

180

"Fuisse me, donec juventū fretus fui, manibusque meis :

"Nunc verò premor ærumnā et doloribus ; multa enim passus sumi,

"Virorumque bella, sævosque fluctus penetrans.

"Sed etiam sic, mala multa passus, periculum-faciam certaminum ;

"Mordax enim est sermo tuus ; impulisti autem me locutus."

185

Dixit utique, et cum-ipsā veste impetu-facto prehendit discum

Ver. 175. — ἀμφιπεριτίθεται.] *Al.* ἀμφιπεριτίθεται. Minus rectè : Ut liquet ex præcedente "Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεισι τίθει." ver. 170. *Al.* ἀμφὶ περιτίθεται.

Ver. 176. — ὑδὲ κεν ἄλλως Οὐδὲ θεὸς τεύξει.] Rectè hīc *Eustathium* reprehendit *Dna. Dacier*, qui hoc ita accipit, ac si diceret *Ulysses*, "nè Deum quidem, quod semel factum sit, immutare posse." Tò δὲ, "ὑδὲ κεν ἄλλως ὑδὲ θεὸς τεύξει," ἀλήθειαν δηλοῖ πράγματος· τὸ γὰρ περιτίθεται, ἢ ἐστὶν ἀπώθηται γένεσθαι. Quod, uti eadem annotat *Dna. Dacier*, longè aliud est ac quod hīc dicere vult *Poëta* ; nempe, "nè à Deo quidem pulchriorem effici posse." Sive potiùs, uti exponunt *Scholia* ex *MS. Aloysii à Barnisio* excerpta, (commate solummodò post vocem ποιῆσαι appositò) ; Εἰ θεὸς θελήσει καλὸν ποιῆσαι, τοῦτον, οἷος ἂν σὺ, nempe τεύξει.

Ver. 179. — ἐγὼ δ' ἐνῃς ἀέθλων.] Τὸ δὲ, "νῃς ἀέθλων," ἀντὶ τῷ ἀπειρος, ἀνεπιτήμων. *Eustath.*

Ver. 183. Ἀνδρῶν τε πτολίεμους, ἀλεγενὰ τε κύματα πείρων.] Vide ad *Il.* α. 3.

Vol. I.

Ver. 185. Θυμοδακῆς γὰρ μῦθος· ἐπώτρυνας δὲ με.]

Ἐπίκροτόμην δὲ παῖδες,

Ἀπαλώτεροι Δυαίν,

Δακίθυμα μοι λίγοντις.

Anacreon, Ode VIII. ver. 125.

Ποταπὸν δὲ χρῆμα λοιδορία ; ὥς Θυμοδακῆς ἀληθῶς καὶ ἀμύττον ψυχὴν μᾶλλον ἢ σίδηρος χρῶτα. Οὐκὲν καὶ τὸν Ὀδυσσεὶα παρώξυνεν εἰς δύναμιν ἀμύνασθαι λόγῳ τε ἔργῳ· διηνέχθη γὰρ ὑπὲρ πάντων πρὸς τὸν ξεινοδόκον, αὐτὸς δὲ ἀλήτης καὶ ξινὸς ἔταυτα εἰδὼς, ὅτι (infra ver. 209.) "Ἀφρων — ἔστιδανὸς πέλει ἀνὴρ, "ὅστις ξεινοδόκῳ ἔριδα προσφέρει βαρεῖαν." *Julian. Imperat. Orat.* II.

Ver. 186. Ἡ ῥα, καὶ αὐτῷ φάρεϊ ἀναΐζας.] Τὸ δὲ ἀσυνδίκτως εἰπὼν, "ἦβη δὴ καὶ ἀναΐζας ἰδίσκει," τῇ τῷ ἥρωος στυγερῇ τὸν λόγον συνεσχημάτισε. Συντομώτερος γὰρ καὶ ὁ ἀσυνδίκτος λόγος τῷ μετὰ συνδίσκων προφηεομένῳ. *Eustath.*

Ibid. — αὐτῷ φάρεϊ.] Σὺν τῷ ἱματίῳ ὡς ἔχιν. *Schol.*

L I

Μέζονα καὶ πάχετον, σιβαρώτερον οὐκ ὀλίγον περ,
Ἡ οἷα Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.

Τὸν ῥα περιτρέψας ἦκε σιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς·
Βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ
Φαίηκες δολιχέρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,

190

Λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς· ὁ δ' ὑπέρπτατο σήματα πάντων,
Ῥίμφα Δείων ἀπὸ χειρὸς· ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη,
Ἄνδρ' ἰδέμας εἰκυῖα· ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·

Καὶ κ' ἀλαὸς τοι, ξῆνε, διακρίνεις τὸ σῆμα

195

Ἀμφαφῶαν· ἐπεὶ ἔτι μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτον· σὺ δὲ Δάρσει τόνδε γ' αἶθλον·
Οὔτις Φαίηκων τόνγ' ἴξεται, ἐδ' ὑπερήσει.

Ὡς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

Χαίρων, ἔνεχ' ἑταῖρον ἐνῆεα λεῦσσ' ἐν ἀγῶνι·

200

Καὶ τότε κρυφότερον μετεφώνεε Φαίηκεσσι·

Τῆτον νῦν ἀφίκεσθε, νέοι· τάχα δ' ὕπερον ἄλλον

Ἦσαν ἢ τοσσῆτον ὀϊόμαι, ἢ ἔτι μᾶσσον.

Majorem et crassum, graviolemque non paulò quidem,
Quàm quali Phæaces ludebant invicem.

Hunc utique circumrotatum misit validà è manu :

Insonuit verò lapis ; inclinaverunt autem se ad terram

190

Phæaces longis-remis-utentes, navigatione-celebres viri,

Lapidis ab impetu : is verò supervolavit signa omnium

Rapidè ruens à manu : posuit verò signa Minerva,

Viro corpus affimilata, verbumque dixit, et locuta est ;

“ Etiam cæcus tibi, hospes, posset distinguere signum

195

“ Palpando ; quandoquidem neutiquam mixtum est multitudini,

“ Sed longè primum : tu autem confide hoc quidem in certamine :

“ Nullus Phæacum ad hoc utique perveniet, neque transmittet.”

Sic ait, lætatus verò est patiens nobilis Ulysses,

Gaudens, quòd focium benignum videret in circo :

200

Et tum leniùs allocutus est Phæacas ;

“ Hunc nunc assequimini, Juvenes ; brevi autem denuò alium

“ Me missurum esse aut tantum puto, aut adhuc majus.

Ver. 187. — πάχετον.] Scholiastes exponit παχύτερον.

Ibid. — ἢ ὀλίγον περ.] Al. ἢ ὀλίγον τι.

Ver. 189. Τὸν ῥα περιτρέψας ἦκε.] Ὁ δῖος ἦκε ἐν μέσῳ σχοῖνον αἶχῃ. Schol.

Ver. 190. Βόμβησεν δὲ λίθος.] De hujusmodi ὀνοματοποιίᾳ, vide ad II. δ. 455.

Ibid. — κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ Φαίηκες.] Κατέκλυσαν ἐκπλαγύντες. Schol. Ἐπὶ δὲ καταπτώξαι πρὸς τῇ γῇ, τὰ διὰ δῖος κατακλύσαι ἕως καὶ εἰς γῆν, διδόντα ἕκαστον περὶ τῇ σφίτιν κίθαλῃ. Eustath.

Ver. 192. — ὑπαί.] Al. ὑπὸ.

Ibid. — ὑπέρπτατο.] Ita Barneſius, et

Henricus Stephanus, alique. Nonnulli habent ὑπέρπτατο.

Ibid. — σήματα.] Al. βήματα.

Ibid. — πάντων.] Eustathius in commentario legit πάντα. Ut II. ψ. 843.

Ver. 195. — διακρίνεις.] Vide ad II. α. 309.

Ver. 197. — τόνδε γ'.] Al. τίνος τ'.

Ver. 202. Τῆτον νῦν ἀφίκεσθε.] Τὸν τόπον, ἢ τὸν λίθον. Schol. Γράφεται δὲ ἔξ ἱφίκεσθε, ἀντὶ τῷ ἱφάψεσθε, καταλάβετε. Eustath. Atque hoc modo legitur apud Porphyrium, Quæst. Homeric. 16.

Ver. 205. — μᾶσσον.] Vide suprâ ad

ver. 20.

- Τῶν δ' ἄλλων, ὅτινα κραδίη θυμὸς τε κελεύει,
 Δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω, ἐπεὶ μ' ἐχολώσατε λίην, 205
 Ἡ πύξ, ἢ ἐπάλῃ, ἢ καὶ ποσὶν, ἔτι μεγαίρω,
 Πάντων Φαιήκων, πλὴν γ' αὐτῷ Λαοδάμαντος·
 Ξῆνος γὰρ μοι ὄδ' ἐστὶ· τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
 Ἄφρων δὴ κῆνος γε καὶ ὑτιδανὸς πέλει ἀνὴρ,
 Ὅστις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρειται ἀέθλων, 210
 Δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ· ἴο τ' αὐτῷ πάντα κολέει.
 Τῶν δ' ἄλλων ἔπερ τιν' ἀναίνομαι, ἔδ' ἀθερίζω,
 Ἄλλ' ἐθέλω ἰδμεν καὶ πειρηθήμεναι ἄντην.
 Πάντα γὰρ ἔκαστος εἰμὶ μετ' ἀνδράσιν, ὅσσοι ἀέθλοι·
 Εὖ μὲν τόξον οἶδα εὖξοον ἀμφαφάσθαι 215

- “ Ex aliis verò, quemcunque cor animusque jubet,
 “ Huc age, periculum-faciat, quoniam me irritastis valde,
 “ Aut pugilatu, aut luctu, aut etiam cursu; nihil recuso;
 “ Ex omnibus Phæacibus, præter ipsum Laodamantem;
 “ Hospes enim mihi ille est: quis cum amico pugnaverit?
 “ Insuper ille et nullius-pretii est vir,
 “ Quicumque cum-hospite contentionem proferat certaminum, 210
 “ Populo in alieno; sui que ipsius res omnes perturbat.
 “ Aliorum autem haudquaquam ullum rejicio, neque despicio;
 “ Sed volo cognoscere et periculum-facere palam.
 “ Non enim omninò ignavus sum inter homines, quotquot certamina sunt:
 “ Benè quidem arcum novi perpolitum tractare: 215

Ver. 204. — ὅτινα.] Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ
 “ ὅτινα,” ποιητικὸν ὄν, κῆται μὲν ἀντὶ τῷ ὄν-
 “τινα” γίνεταί δι' ἀπὸ τῷ, τινὰ, πλειονασμῷ τῷ,
 ἢ, καὶ ὁμοιότητι τῷ ὄντι, ἢ ἔτη, ἢ ὅποιον.
 Eustath. Vide Iliad. ὁ. 491. χ'. 450. Odys.
 ὁ. 394. Cæterum in nonnullis hic scrip-
 tum est ὄντινα. Quod ferri non potest.

Ver. 206. Ἡ πύξ, ἢ ἐπάλῃ, ἢ καὶ ποσὶν.]
 Πρῶτον γὰρ αἰὲν πυγμὴ παρ' αὐτῷ, δεύτερον
 πάλῃ, καὶ τελευταῖον ὁ δρόμος τῶν γυμνικῶν
 αἰὲν τίτακται. — Ὅτι μὲν αἱ Πατρόκλου
 σφαφαὶ ταύτην ἔχουσι τῶν ἀγωνισμάτων τὴν
 τάξιν, [Il. ψ'. 660. 701. 740.] ἄσασιν, ὡς
 ἴσως εἰπῶν, ἵναυλον ἐστὶ. Διατηρῶν δὲ τὴν
 τάξιν ὁμαλῶς ὁ Ποιητής, — τὸν μὲν Ὀ-
 δυσσεύς, τὸς Φαίακας προκαλέμενοι [πεποίνη-
 κε], “ Ἡ πύξ, ἢ ἐπάλῃ, ἢ καὶ ποσὶν”
 τὸν δὲ Ἀλκίον ἀποκρινάμενον, [infra ver.
 246.] “ Οὐ γὰρ στυγμάχοι εἰμὶν ἀμύμονες,
 “ ὕδὲ παλαιαί, Ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θί-
 “ μιν” ὡς ἔκαστος ἐκ τῷ περιεργασμένῳ
 τῇ τάξει χρώμενος ἄλλοτε ἄλλως, ἀλλὰ τοῖς
 εἰσιδισμένοις τότε ἢ δρωμένοις κατὰ νόμον ἱ-
 στακολεῖσθαι. Plutarch. Sympotic. Lib. II.
 Probl. 5.

Ver. 208. — τίς ἂν φιλέοντι μάχοι-
 το.]

τῷτο δ' οἱ σοφοὶ βροτῶν
 Ἐξυλασθῶνται, μὴ φίλοις τύχων ἔριν.
 Euripid. Andromach. ver. 643.

“ At me fœdus amicitiz Diique hospitales
 “ —hostili certamine congredi tecum vé-
 “ tant.” Crispinus apud Valerium Maxi-
 mum, lib. V. cap. I.

Ver. 210. Ὅστις ξεινοδόκῳ ἔριδα.]

Ξένος πεφυκώς, τὸς ξεινοδόχους [forte τὸς σὺ
 ξεινοδόχους] σέβει.

Incert. apud Grotium in Excerptis.

Ibid. — ἔριδα προφέρειται ἀέθλων.] Ju-
 lianus Imperator, Orat. II. citat, ἔριδα προ-
 φέρησι βαρεῖαν. Vide suprâ ad ver. 185.

Ver. 211. — ἴο τ' αὐτῷ.] Al. ἴο δ' αὐτῷ.

Ver. 214. Πάντα γὰρ ἔκαστος εἰμὶ.] Ση-
 μέωσαι δὲ ὅτι τὸ μὲν “ ἔκαστος εἰμὶ” μετρίως
 εἶπε καὶ ἱπποκῶς Ὀδυσσεύς· δυνάμειος εἰπῶν,
 ὡς πᾶν διζῶς ἔχω· ἵνα εἴη τὸ, ἔκαστος
 ἔκαστος κακίας ἀπόφασις, ἀλλὰ ἔκαστος τῷ λίαν
 διζῶς ἢ ἀνδρείος. Eustath. Vide ad Il. ὁ. 344.

Ver. 215. Εὖ μὲν τόξον οἶδα.] Barnesius e-
 didit Εὖ μὲν τόξον δ' οἶδα· additâ nimirum vo-
 culâ, “ δ',” quæ tamen hoc in loco satis
 inveniunt videtur inserta. Vide et ad Il.
 ὁ. 51.

Πρῶτος κ' ἄνδρα βάλοιμι, οἷσεύσας ἐν ὀμίλῳ
 Ἄνδρῶν δυσμενέων· εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἱταῖροι
 Ἄγχι παρασαῖεν, καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
 Οἷος δὴ με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ,
 Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' Ἀχαιοὶ. 220
 Τῶν δ' ἄλλων ἐμὲ φημί πολὺ προφερέστερον εἶναι,
 Ὅσσοι νῦν βροτοὶ εἰσὶν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες·
 Ἄνδράσι δὲ προτέροισιν ἐρίζεμεν οὐκ ἔβελήσω,
 Οὐδ' Ἡρακλῆϊ, ἔτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῇ,
 Οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων 225
 Τῷ ῥα καὶ αἰψ' ἔθανεν μέγας Εὐρυτος, ἐδ' ἐπὶ γῆρας
 Ἰκετ' ἐνὶ μεγάροισι· χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
 Ἐκτανεν, ἔνεκα μιν προκαλίζετο τοξαζέσθαι.

"Primus virum contingerem, sagittâ-missâ in turbâ

"Virorum hostilium; etiam si valde multi focii

"Juxta astarent, et sagittas-mitterent in viros.

"Solutus sanè me Philoctetes vincebat arcu,

"Populo in Trojanorum, quando arcum-tendebamus Achivi.

"Aliis verò me aio longè præstantiorem esse,

"Quotquot nunc mortales sunt in terrâ panem edentes:

"Cum viris autem priscis contendere nolo,

"Neque cum Hercule, neque cum Euryto Oechaliensi;

"Qui etiam cum immortalibus contendebant de arcuum-peritiâ:

"Ideò etiam statim mortuus est ingens Eurytus, neque ad senectutem

"Pervenit in ædibus; iratus enim Apollo

"Occidit, eò-quòd ipsum provocasset ad-arcum-tendendum.

Ver. 216. 217. Πρῶτος κ' ἄνδρα βάλοιμι —
 εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἱταῖροι Ἄγχι παρασαῖεν.]
 Eustathius istud "μάλα πολλοὶ ἱταῖροι" de
 Ulyssis ipsius focii intelligit, quos in sa-
 gittando præversurum se dicat. Tò δὲ, "εἰ
 καὶ μάλα πολλοὶ ἱταῖροι," καὶ ταχυτοξοῦν
 τὸν Ὀδυσσεύα εἶναι δηλοῖ· ὅς, εἰ καὶ πάντες πολλοὶ
 περὶ αὐτὸν εἰσὶν, ἀλλὰ πρῶτος αὐτὸς βαλεῖ
 τὸν δυσμενῆ. Dna. Dacier verò istud "ἱταῖ-
 ροι" de hostibus accipiendum contendit.
 "Il dit qu'au milieu d'une foule d'ennemis,
 "il frapperait celui qu'il auroit choisi,
 "quand même tous ces gens-là auroient
 "l'arc bandé, et qu'ils seroient prêts à ti-
 "rer sur lui." Pro Eustathii expositione
 nonnihil facere videntur sequentia ver. 219.
 220. ubi sese inter amicos arcu certantem
 planè depingit Ulysses.

Ver. 220. — ὅτι.] Al. ὅτι.

Ver. 221. — εἶναι.] Al. εἶναι.

Ver. 222. Ὅσσοι νῦν βροτοὶ εἰσὶν ἐπὶ χθονὶ
 σῖτον ἔδοντες.] "Par là [σῖτον ἔδοντες] Uly-
 sse veut marquer les Nations civilisées,
 "policiées, et non pas des Nations barba-
 "res, qui ne connoissent pas l'usage du
 "bled." Dacier. Tò δὲ, σῖτον ἔδοντες, πρὸς
 διαστολὴν ἴσως ἑρρίθη ἱστέων βροτῶν μὴ ταύτων.

Eustath. Multo simplicius videtur, ut per
 istud, "σῖτον ἔδοντες," homines universi sine
 distinctione intelligantur.

Ver. 224. — Ἡρακλῆϊ, ἔτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῇ.] Nullâ ex
 analogiâ produci potest istud. Pronun-
 tiabatur fortè *Heracleionou*. Vide ad Il.
 α. 342. et α. 285.

Ibid. — Εὐρύτῳ Οἰχαλιῇ.]

Οἳ τ' ἔχον Οἰχαλίῃ πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.
Iliad. β. 730.

Ἡ Οἰχαλία, πόλις τῆς Θεσσαλίας. Schol.
 Vide Pausaniam, Lib. IV. cap. 2. item Stra-
 bonem, Lib. IX. pag. 669. al. 438.

Ver. 225. Οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον.]

— et cantu vocat in certamina Divos.
Æn. VI. 172.

Ver. 227. — ἐνὶ μεγάροισι.] Ita ex Eu-
 stathio edidit Barnesius; quocum facit et
 MS. à Tho. Bentleio collatus: Atque ita a-
 libi perpetuò Homerus. Vulg. ἐπὶ μεγάροισι.

Ibid. — χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων Ἐκ-
 τανεν.] "Εοικε δὲ αἰφνης θανεῖν καὶ ὁ Εὐρυτος·
 τῷτο γὰρ δηλοῖ ὁ πρὸς Ἀπόλλωνος θανάτου,
 ὡς πολλαχῇ φαίνεται. Eustath. Vide infra
 ad α. 409.

Δεξι δ' ἀκοντίζω, ὅσον οὐκ ἄλλος τις οἶσῶ·

Οἷοισιν δαίδοικα ποσὶν, μήτις με παρέλθῃ

230

Φαιήκων· λίην γὰρ ἀεικελίως ἔδαμάσθην

Κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ ἔκομιδὴ κατὰ νῆα

Ἦεν ἐπηετανός· τῷ μοι φίλα γυῖα λέλυνται,

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·

Ἀλκίνοος δὲ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπε·

235

Ξεῖν', ἐπεὶ ἔκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,

Ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἢ τοι ὀπηδεῖ,

Χωόμενος, ὅτι σ' ἔστας ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παραστὰς

Νέεσεν· ὥς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς ἔτις ὄνοιτο,

Ὅστις ἐπίσαιτο ἥσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν.

240

Ἀλλ' ἄγε, νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὅφρα καὶ ἄλλα

Εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισι

Δαινύη παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,

“Haistâ porrò jaculor, quantum non alius quisquam sagittâ :

“Solis timeo pedibus, nē aliquis me superet

239

“Phæacum ; nimium enim malè domitus sum

“Fluctibus in multis ; quoniam non commeatus apud navim

“Erat perpetuus ; ideòque mihi chara membra soluta sunt.”

Sic dixit ; illi verò omnes obmutuerunt silentio :

Alcinòus autem ipsum solus respondens allocutus est ;

335

“Hospes, quandoquidem non ingrata inter nos hæc concionaris,

“Sed vis virtutem tuam ostendere, quæ te comitatur ;

“Iratus, quòd te ille vir in certamine astans

“Objurgavit ; ut tuam virtutem mortalis nullus vituperaret,

“Quicumque nôrit suâ mente idonea loqui.

249

“Sed agè, nunc meum intellige sermonem ; ut etiam alii

“Dicas heroum, quandò tuis in ædibus

“Epulèris apud tuamque uxorem et tuos liberos,

Ver. 229. Δεξι δ' ἀκοντίζω.] Καὶ ὁ ἑπὶ τὸν
“Δεξι δ' ἀκοντίζω, ὅσον οὐκ ἄλλος τις οἶσῶ,”
τῷ παλτῷ λίγει δόρατι. Strabo, lib. X. pag.
689. al. 449.

Ver. 232. — ἐπεὶ ἔκομιδὴ κατὰ νῆα Ἦεν
ἐπηετανός.] Τὸ δὲ, ἐπεὶ ἔκομιδὴ κατὰ νῆα ἦν,
ἀντὶ τῷ, ἐπεὶ ὤλετο ἡ ναῦς· ἡ γὰρ διὰ τὸ μὴ κο-
μιδὴν ἐν βρώμασιν ἔχειν ἔδαμάσθην Ὀδυσσεὺς
τοῖς κύμασιν, ἀλλ' ὅτι ἐθαύσθη κύμασιν ἢ τὴν
κομιδὴν ἔχουσα ναῦς. Eustath. Barnesius aliter
accipit : “Ego,” inquit, “puto hîc simpli-
“citèr Ulyssē damnare Vitam marinam,
“ut minùs elegantem, salubrem, aut re-
“bus convenientibus et necessariis instruc-
“tam.” Quæ tamen explicatio, ut opi-
nor, yix ferri potest ; præcipuè cùm (uti
et ipse fatetur vir eruditus), navis Ulyssis
rebus omnibus necessariis affatim et abun-
dantèr à Calypso instructa dicatur suprâ 4.

264. Ὡς. adeò ut ante naufragium nihil
pati potuerit.

Ver. 236. Ξεῖν', ἐπεὶ ἔκ ἀχάριστα.] Ἐστὶ δὲ
ἡ ἀποδοσις τῇ “ἐπεὶ” συνδίσταται, ἐν τῷ, [in-
frâ ver. 239.] “ὥς ἂν σὴν ἀρετὴν ἔτις ὄνοισι”
ἵνα λίγη ὅτι ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα φῆς, ὅπως ἂν
ἔδδεις μέμψοιτο σε. Eustath. Mihi ad sen-
tentiae vim et elegantiam rectius videtur,
ut Apodosis hîc, uti alibi sæpè, reticere in-
telligatur. Vide suprâ ad γ'. 103. et ad H.
α. 135. 137.

Ver. 240. — ἐπίσαιτο ἥσι φρεσὶν.]
Barnesius in Scholiis Aldinis, itemque in uno
MS. scriptum reperit, ἐπισαίη ἥσι φρεσὶν.
Vide ad H. ε'. 92.

Ver. 243. Δαινύη.] “Media Syllaba,”
inquit Barnesius, “hîc longa ; at τ'. ver.
“328. Δαινύς, ἀνδραποῖ δὲ Ὡς. brevis.”
Quod quâ ratione fiat, vide ad H. δ. 24.

'Ημετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἷα κ' ἡμῖν
 Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερές ἐξέτι πατρῶν. 245
 Οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες, ἔδ' ἐπαλαιαί,
 'Αλλὰ ποσὶ κραιπνῶς δέομεν, κ' νηυσὶν ἄριστοι·
 Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαῖς τε φίλη, κίθαρις τε, χοροὶ τε,
 Εἴματα τ' ἐξημοιβὰ, λοετρὰ τε θερμὰ, κ' εὐναί.
 'Αλλ' ἄγε, Φαίηκων βητάρμονες, ὅσσοι ἄριστοι, 250
 Παίσατε· ὥς χ' ὁ ξείνος ἐνίσπη οἷσι φίλοισιν,
 Οἴκαδε νοσήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
 Ναυτιλίῃ, κ' ποσσὶ, κ' ὀρχησῦϊ, κ' ἀριδῇ.
 Δημοδόκῳ δὲ τις αἰψὰ κίων φόρμιγγα λίγειαν
 Οἰσέτω, ἣ περ κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν. 255

"Nostræ virtutis recordatus; qualia etiam nobis
 "Jupiter opera imponat perpetuò jam-indè à majoribus. 245
 "Non enim pugiles fumus inclyti, neque luctatores,
 "Sed pedibus celeritèr currimus, et navibus optimi-fumus :
 "Semper autem nobis conviviumque gratum, citharaque, chorique,
 "Vestefque mutatoriae, lavacraque calida, et cubilia.
 "Verùm agè, Phæacum luctatores, quotquot optimi, 250
 "Ludite; ut hospes dicat suis amicis,
 "Domum reversus, quantum superemus alios
 "Rei-nauticæ-peritiâ, et pedibus, et saltatione, et cantu.
 "Demodoco verò aliquis statim profectus citharam argutam
 "Afferat, quæ alicubi jacet in nostris ædibus." 255

Ver. 245. — ἐξέτι πατρῶν.] 'Ο εἰς, ἐκ προγόνων ἀνέκαθεν. Eustath.

Ver. 246. Οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν.] 'Ε-λεγχθεὶς ἀνέεται, [Barnesius edidit ἀρνέεται], ἵσως εἰς τὸ μὴ παροτρύναι τὸν 'Οδυσσεύα. Schol. Cæterum hæc ad homines universos transfert Plutarchus, πρὸς Τύχης. Quem videas. Vide et suprâ ad ver. 206.

Ver. 248. Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαῖς τε φίλη.] 'Απολαυστικὸς δὲ ἐστὶ παρ' αὐτῷ καὶ ὁ τῶν Φαίηκων βίος. "Αἰεὶ γὰρ ἡμῖν δαῖς τε φίλη, κίθαρις "σε," καὶ τὰ ἑξῆς. Athenæus, lib. I. cap. 14. sub initio. Vide infrâ ad i. 5.

Ibid. — χοροὶ τε, Εἴματα τ' ἐξημοιβὰ.]

Vobis picta croco et fulgenti murice vestis;

Desidiæ cordi: juvat indulgere choreis: Et tunicæ manicas, et habent redimicula mitræ. Æn. IX. 614.

At non in Venerem segnes, nocturnaue bella:

[chi, Aut ubi curva choros indixit tibia Bac- Expectare dapes et plenæ pocula mensæ. Hic amor, hoc studium —. XI. 736.

Alcinœique

In cute curandâ plus æquo operata juvenis:

Cui pulchrum fuit in medios dormire dies, et

Ad strepitum citharæ cessatum ducere curam:

[Sive, uti emendavit vir eruditissimus Richardus Bentley;]

Ad strepitum citharæ cessantem ducere somnum.

Horat. Epist. lib. I. ii. 28.

Ver. 250. 'Αλλ' ἄγε.] Strabo, Geograph. lib. X. pag. 725. al. 473. citat, Δεῦτ' ἄγε.

Ibid. — βητάρμονες.] 'Ορχησθαι, ἀπὸ τῷ βαίνειν ἀρμονίως. Schol. Et ad ver. 383, infrâ; Βητάρμονες, ὀρχησθαι, οἱ διὰ τῶν ποδῶν ὀρχῶμενοι, ἀπὸ τῷ ἡρμοσμένως βαίνειν. Et Strabo, loco jam citato; Καὶ Κορύβαντες δὲ, ἀπὸ τῷ κορύπτοντας βαίνειν ὀρχησικῶς. Ἔς καὶ βητάρμονας λίγει Ποιήης. "Δεῦτ' ἄγε, Φαίη- "κων βητάρμονες, ὅσσοι ἄριστοι."

Ver. 253. — ὀρχησῦϊ.] Pronuntiabatur ὀρχησῦ, vel ὀρχησῦϊ, tribus syllabis.

Ver. 254. 261. & 537. — λίγειαν.] Ita Vulgati. Barnesius scribendum existimat λιγείαν.

Ver. 255. Οἰσέτω.] Aut Imperativus hic ex Futuro deductus, quod tamen non ag-

"Ὡς ἔφατ' Ἀλκίνοος θεοείκελος· ὦρτο δὲ κήρυξ
 Οἴσων φόρμιγγα λιγυρὴν δόμῳ ἐκ βασιλῆος.
 Αἰσυμνήται δὲ κριτοὶ ἐννέα πάντες ἀνέσαν
 Δήμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας εὐπρέσσεισκον ἑκάστα·
 Δείηναν δὲ χορὸν, καλὸν δ' εὐρυαν ἀγῶνα. 260
 Κήρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγεια
 Δημοδόκῳ· ὃ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσον· ἀμφὶ δὲ κῆροι
 Πρωθῆβαι ἴσαντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο.
 Πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσὶν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Μαρμαρυγὰς θηῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ. 265
 Αὐτὰρ ὃ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν αἶδειν,
 Ἀμφ' Ἀρεος φιλότῃτος, εὐσεφάνε τ' Ἀφροδίτης,

Sic dixit Alcinoüs deo-fimilis: surrexit autem præco
 Allaturus citharam argutam domo ex regis.
 Præfecti autem Ludorum lecti novem omnes surrexerunt
 Publici, qui in certaminibus ordinabant singula:
 Complandarunt autem aream, pulchrumque dilatârunt circum.
 Præco verò præpè venit ferens citharam argutam
 Demodoco; is autem deindè ivit in medium: circum verò juvenes
 Jam-pubescentes stabant, periti saltationis:
 Quatiebant verò circum divinum pedibus: at Ulysses
 Micationes admirabatur pedum, stupefcebatque animo.
 Cæterùm Demodocus citharam-pulsans cœpit pulchrè canere,
 De Martis amore, pulchrèque-coronata Veneris,

noscunt Grammatici; aut erit à verbo
 ficto in præsentī, οἴσω, eodem modo ac βή-
 σομαι, δύσετο, δύσεο, &c. uti notavit Barne-
 sius. Vide ad II. β'. 35. item infrà ad v. 154.

Ver. 256. "Ὡς ἔφατ'." Ita Barneſius.
 Vulgg. "Ὡς ἔφαθ'."

Ibid. & ver. 261. — κήρυξ.] Vide su-
 præ ad ver. 47.

Ver. 257. — λιγυρὴν.] Al. γλαφυρὴν
 notante Scholiaste.

Ver. 258. Αἰσυμνήται δὲ κριτοὶ ἐννέα.] Αἰ-
 συμνήται οἱ πρὸς ἡμῶν λεγόμενοι βραβεύται, ἔ-
 ἀγωνοθίται, ἥτοι ἐπίσκοποι τῷ ἀγῶνος. Schol.
 Αἰσυμνῆν ἐστὶ τὸ ἡγείσθαι ἔρχεσθαι. — "Αἰσυμ-
 νῆται δὲ κριτοὶ ἐννέα κ. λ." Schol. ad Euripid.
 Medea, ver. 19.

Ibid. — κριτοὶ.] Vide ad II. ε. 309. et
 314.

Ibid. — ἐννέα πάντες.] Non pauciores quàm
 novem. Vide ad II. η. 161. et δ'. 373.

Ver. 259. — εὐπρέσσεισκον.] Al. εὐ-
 πρέσσεισκον. Vide et ad II. ι. 192.

Ver. 260. — ἀγῶνα.] Ἀγῶνα λέγει μὲν
 ἔ τὸν τόπον, "Δείηναν δὲ χορὸν, καλὸν δ' εὐρυ-
 "αν ἀγῶνα." Porphyri. Quæst. Homeric. 20.

Ver. 262. — ἀμφὶ δὲ κῆροι Πρωθῆβαι
 ἴσαντο.] Οἳ δὲ ὁ Ποιητής ἔ τὴν πρὸς ὧδὴν ὀρ-
 χησιν. Δημοδόκῳ γούν ἄδοντες, κούροι πρωθῆ-

λαι ὀρχοῦντο. Athenæus, lib. I. cap. 13. sub
 initio.

Ver. 265. Μαρμαρυγὰς θηῖτο ποδῶν.] Τὰς
 συνήθους τῶν ποδῶν κινήσεις· ἐν γὰρ ταῖς ὀξείαις
 κινήσει ἀπόσιλψις τῶν ποδῶν γίνεται. Schol.
 Καὶ ἐπ' ὀρχήσεως συντόνῳ μεταφέρων, ἔφη,
 "Μαρμαρυγὰς θηῖτο ποδῶν," τὰς ἐν τῇ κί-
 νήσει σιληθῶνας, αἱ ποιεῖ ἔ τὸ αὐτὸ κινούμενον.
 Porphyri. Quæst. Homeric. 9.

Ver. 266. — ἀνεβάλλετο καλὸν αἶδειν.]
 Vide Gatakeri Adversaria Miscellanea, lib. I.
 cap. 10. item supra ad ε. 155.

Ver. 267. Ἀμφ' Ἀρεος φιλότῃτος, εὐσεφάν-
 νε τ' Ἀφροδίτης.] Καὶ ἡ Κωμωδία ἐνθένδε [ἐξ
 Ὀμήρου] ποθεῖν ἔλαβε τὴν ἀφορμὴν· Εὐσεφάνε
 ὅτι καὶ παρὰ τῶν τὰ σημανότατα καὶ ὑψηλότατα
 διηγούμενῳ, ἐπεισόδια τινὰ ἐστὶ γέλωτα κινουῦσα.
 Διὸ ἐν τῇ — Ὀδυσσεῖα, ὃ παρὰ τοῖς ἡδυπα-
 θοῦσι Φαίαξ, Δημοδόκος ἄδει τὴν Ἀρεος καὶ Ἀ-
 φροδίτης μοιχείαν, καὶ ὅπως ἐμπεσόντες εἰς τὰ
 τοῦ Ἥφαιστου δεσμὰ κατὰφωροι τε ἰγίνοντο, ἔ
 γέλωτα παρέσχον τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οἳ καὶ ἴσ-
 κωψαν χαριύντως πρὸς ἀλλήλους. Dionys. Ha-
 licarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 25. Porro
 vituperat hunc locum Plato; Oud' Ἀρεος τε
 ἔ Ἀφροδίτης ὑπὸ Ἥφαιστου δεσμὸν, ὃδ' ἔτιτρα
 τοιαῦτα· Οὐ μὰ τὸν Δία, — ἔ μοι φαίνεται
 ἐπιτήδεια. Ἀλλ' εἴπω τινὲς καρτέρειαι πρὸς

Ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαιίσιο δόμοισι
 Λάβῃ πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ἤσχυνε καὶ εὐνήν
 Ἡφαιίσιο ἀνακτος· ἄφαρ δὲ οἱ ἄγγελος ἦλθεν 270
 Ἥλιος, ὃ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότῃ.
 Ἡφαιστος δ', ὡς ἔν θυμῳ λυγρῷ μῦθον ἄκυσε,
 Βῆ ῥ' ἵμεν ἐς χαλκῶνα, κατὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·
 Ἐν δ' ἔθετ' ἀκροθέτω μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμὺς
 Ἀρρήκτας, ἀλύτεις, ὅφρ' ἐμπεδον αὐθι μένοιεν. 275
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε δόλον, κεχολωμένος Ἄρει,
 Βῆ ῥ' ἵμεν ἐς θάλαμον, ὅθι οἱ φίλα δέμνι ἔκατο·
 Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἐρμῖσιν χεῖς δέσματα κύκλῳ ἀπάντη·
 Πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο,
 Ἡὐτ' ἀράχνια λεπτὰ, τὰ καὶ ἐκεῖ τις εἰδὼς ἴδοιτο 280

Ut primūm coierint in Vulcani ædibus

Clām : plurima autem dedit, lectumque dedecoravit et cubile

Vulcani regis : statim verò illi nuncijs venit

270

Sol, qui ipso observavit commixtos amore.

Vulcanus autem, ubi tristem sermonem audiverat,

Perrexit ire in officinam, mala animo profundè cogitans :

Imposuit autem incudis-repositorio ingentem incudem, cudebatque vincula

Infrangibilia, insolubilia ; ut firmiter illic manerent.

275

Cæterum postquam struxisset dolum, iratus Marti,

Perrexit ire in thalamum, ubi ei chara cubilia strata erant :

Circumfudit autem *lethi*-fulcris vincula circulatim omni-ex parte ;

Multa autem et desuper è-fastigio effusa erant,

Perindè atque araneæ-fila tenuia, quæ nemo nè cerneret quidem

280

ἀπαντὰ, καὶ λέγονται καὶ πρᾶττονται ὑπὸ ἱλλο-
 γίμων ἀνδρῶν, διατίειν τί καὶ ἀκυσίον. *De Re-
 publ. lib. III. Scholiastes* autem ; Μακρόθεν, in-
 quit, παιδιῶν αὐτῶν μὴ ἀσιλφαίνειν, ὡς καὶ Θιῶν
 διὰ ταῦτα ἀσχημονόντων. *Et Plutarchus* ;
 Ἐν μὲν γὰρ ταῖς περὶ τῆς Ἀφροδίτης διδασκαλί-
 ας προσέχοντας, ὅτι μουσικὴ φωνὴ, καὶ ἡσυχία
 ποιητῶν, καὶ λόγοι μοχθηροὺς ὑποθήσει λαμβάνον-
 τες, ἀκόλαστα ποιεῖν ἤθελον, καὶ βίαις ἀνάνδρως, καὶ
 ἀνδρώπιδος τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ καὶ γυναικακρα-
 σίᾳ ἀφαισθύνοντες, "Εἴματα τ' ἐξημιῶν, λείρα
 "τε διερμὰ, καὶ εὐναί." [suprà ver. 249.] *De
 audiendis Poëtis. Vide et Athenæum, lib. I.
 cap. 12. Cæterum totam hanc fabulam al-
 legoricè exponit Heraclides Ponticus. Quem
 videas.*

Ibid. Ἀμφ' Ἄρει. Ὁ δὲ Ἄρης νῦν μὲν σφ-
 αλλὰ τὴν ἀρχὴν, ὡς καὶ ἐν τῷ, "αἰδῶλον
 "Ἀρηά" καὶ "εἰλιν Ἀρηά" [infra ver. 309.
 330.] καὶ ἐν ἄλλοις. Ἐν δὲ τῷ "κεχολωμένος
 "Ἄρει," καὶ "χρυσήνους Ἄρης," [ver. 276.
 285.] ἰσχυρίζεται τὸ αὐτὸ. *Eustath.* Quæ de
 re, vide ad II. ε. 31.

Ver. 270. — ἄφαρ δὲ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
 Ἥλιος, ὃς σφ' ἐνόησε.]

Ἥλιος γὰρ οἱ σπότιν ἔχεν —

Infra ver. 302.

Indicio Solis (quis Solem fallere possit ?)

Cognita Vulcano conjugis acta sua.

Ovid. Art. Amator. lib. II. ver. 573.

Ver. 271. — ὃ σφ' ἐνόησε.] Ita Vulgati.
Barneſius edidit ὃς σφ' ἐνόησε. Sed nihil opus.
Vide ad II. ε. 283.

Ver. 272. — ἔν.] *Eo modo quo dictum
 est —.* Non enim hic supervacaneum
 est istud ἔν.

Ver. 273. — βυσσοδομεύων.] Κατὰ βιά-
 ζης τῆς διανοίας βυλιόδομος. *Schol.*

Ver. 275. Ἀρρήκτας, ἀλύτεις.] Ὅπως ἔτι ἀ-
 ναγνάμψας τις ἡμέα λύσει, ὅτι πρὸς βίαν
 ῥίξει. *Eustath.* Cæterum de profodiâ vocis,
 ἀλύτεις, vide ad II. α. 314. et ζ. 434.

Ver. 278. 280. Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἐρμῖσιν χεῖς
 δέσματα — τὰ καὶ ἐκεῖ τις εἰδὼς ἴδοιτο.]

Mulciber obscuros lectum circaque su-
 perque

Disponit laqueos : lumina fallit opus.

Ovid. Art. Amator. lib. II. ver. 577.

Ibid. — ἐρμῖσιν.] Ταῖς ποσὶ τῆς κλίνης.
 Ἐρμα γὰρ ὡς περὶ αἰσὶ τῆς κλίνης παρὰ τὸ ἐνέ-
 ρισται. *Schol.*

Ver. 279. — μελαθρόφιν.] Ἐκ τῆς
 ὀροφῆς. *Schol.*

Ver. 280. — τὰ καὶ.] *Apud Eustathiu-*

Οὐδὲ θεῶν μακάρων· πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.

Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεῦεν,

Εἶσατ' ἴμεν εἰς Λῆμνον, εὐκτίμενον πτολίεθρον,

Ἡ οἱ γαῖάνων πολὺ φιλότατ' ἐστὶν ἀπασέων.

Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν ἔχκε χρυσήνιος Ἄρης,

285

Ὡς ἴδεν Ἡφαίσον κλυτοτέχνην νόσφι κίοντα·

Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα περικλυτῷ Ἡφαίσιοι,

Ἰσχανόων φιλότητος εὐσεφάνε Κυθεραίης.

Ἡ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐρισθενέος Κρονίωνος

Ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἔξεθ'. ὁ δ' εἶσω δάματος ἦε,

290

Ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·

Δεῦρο, φίλη, λέκτρονδε τραπέομεν εὐνηθέντε·

Οὐ γὰρ ἔθ' Ἡφαισος μεταδήμιος, ἀλλὰ περ ἦδη

Οἴχεται εἰς Λῆμνον, μετὰ Σίντιας ἀγριοφάνεος.

Ὡς φάτο· τῇ δ' ἀσπασὸν εἴσατο κοιμηθῆναι.

295

Neque deorum beatorum: perquam enim dolosa facta erant.

Cæterum postquam omnem dolum circa lectum fudisset,

Simulavit se ire in Lemnum, pulchrè-ædificatum oppidum,

Quæ illi terrarum multò charissima est omnium.

Neque cæcam-speculationem habebat aureo-fræno-utens Mars;

285

Ut vidit Vulcanum inclytum-arte seorsum profectum:

Perrexit autem ire ad domum inclyti Vulcani,

Cupiens amoris pulchrè-coronatæ Venëris.

Illà verò recens à patre præpotente Saturnio

Veniens jam desidebat; ille verò intra domum ivit,

290

Inque manu ejus hæsit, verbumque dixit, atque compellavit;

"Age, chara, ad lectulum divertamus decubituri;

"Non enim ampliùs Vulcanus domi-est, sed alicubi jam

"Proficiscitur in Lemnum, ad Sintias barbaros-voce."

Sic dixit: huic autem gratum visum-est cubare.

295

am, in commentario, τὰ γ'. Quæ fortè et
verior lectio, propter sequentem, ἡ κα τις.

Ver. 281. — γὰρ.] *Al.* γὰ.

Ver. 283. Εἶσατ' ἴμεν εἰς Λῆμνον.]

Fingit iter Lemnon: — *Ovid. ibid.* 579.

Τὸ δὲ, "εἴσατο ἴμεν," δύναται ὁμοιον εἶναι ἔ
τῳ, "βῆ δ' ἴναι" ἵνα ᾗ ἡ ἀντὶ τῷ ἱεροῦθῃ,
τὸ Εἶσατο, ἡ μὴ μόνον ἀντὶ τῷ ἰδοῦθῃ. *Eustath.*

Atqui Εἶσατ' ἴμεν hoc in loco non est "Ibat,"
sed "Simulabat se iturum." Quomodo et
accipit *Scholias*, qui exponit Προσιποιήσατο.
Atque ita etiam expressit *Ovidius* loco jam
citato.

Ver. 284. "Ἡ οἱ γαῖάνων πολὺ φιλότατῃ.]

"Ὅτι δὲ φιλότατῃ γαῖάνων ἡ Λῆμνος τῷ Ἡφαίστῳ,
διὰ τὰς ἐκείνῃ κρατῆρας τῷ πυρὸς. *Eustath.* Vi-
de ad *Il.* α. 593.

Ibid. — ἐστὶν ἀπασέων.] *Al.* ἐπὶ πᾶσι.

Vol. I.

Ver. 285. Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν.]

At non hæc nullis hominum fator atque
Deorum

Observans oculis, summò sedet altus O-
lympo. *Æn.* XI. 725.

Ver. 287. Βῆ δ' ἴμεναι.] *Al.* Βῆ δ' ἴναι.

Ver. 288. — Κυθεραίης.] Ἐπεὶ Κυθήροις
προσηνέχθη. Κυθήρα δὲ νῆσος τῆς Λακωνικῆς.
Schol.

Ver. 291. — ἄρα.] *Ut solent amantes ob-
viam facere.*

Ver. 292. Δεῦρο, φίλη.] *Al.* Δεῦρο, γυναῖ.

Ibid. — εὐνηθέντε.] *Scholias* legit εὐνη-
θίντες. Utrumque hoc quidem in loco rec-
tè. Vide ad *Il.* α. 566.

Ver. 294. — μετὰ Σίντιας.] Τὴς τῆς
Λῆμνον κατοικῶντας ἀνδρας. *Schol.*

Mm

Τὼ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ

Τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίσιο·

Οὐδὲ τι κινῆσαι μελέων ἦν, εἰδ' ἀναῖραι.

Καὶ τότε δὴ γίνωσκον, ὅτ' ἐκ ἔτι φυκτὰ πέλονται.

Ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,

300

Αὐτὶς ὑποσρέψας, πρὶν Λήμνε γαῖαν ἰκέσθαι·

Ἡέλιος γὰρ οἱ σκόπιπν ἔχεν, εἶπε τε μῦθον.

Βῆ δ' ἵμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιμημένος ἦτορ·

Ἔσθ' δ' ἐν προθύροισι, χόλος δὲ μιν ἄγριος ἦρει·

Σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνε τε πᾶσι θεοῖσι·

305

Ζεῦ πάτερ, ἦδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἔοντες,

Δεῦρ', ἵνα ἔργα γελασὰ καὶ οὐκ ἐπιακτὰ ἴδῃσθε·

Ὡς ἐμὲ χῶλόν ἔοντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη

Αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' αἰδῆλον Ἄρηα·

Οὔνεχ' ὁ μὲν καλὸς τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἔγωγε

310

Illi verò lectum ingressi concumbebant; vincula autem

Fabrefacta circumfundebantur prudentis Vulcani:

Neque ullum movere erat membrum, neque attollere.

Et tum demum agnoscebant, non amplius effugium patere,

Propè autem eis venit inclytus Vulcanus,

300

Retro reversus, antequam ad Lemni terram venisset:

Sol enim ei speculationem habuit, narravitque historiam.

Perrexit autem is ire ad domum, charo afflictus corde:

Stetitque in vestibulo, ira autem ipsum vehemens cepit:

Horrendum verò clamavit, auditumque movit omnibus diis;

305

"Jupiter pater, atque alii beati dii semper existentes,

"Venite, ut opera ridicula et non tolerabilia videatis:

"Ut me, claudus cum-sim, Jovis filia Venus

"Semper ignominiâ-afficit, amatque perniciosum Martem:

"Eò-quòd ille quidem pulcher et fanus-pedibus, at ego

310

Ver. 296. Τὼ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ Τεχνήεντες ἔχυντο.]

— veniunt ad fœdus amantes;
Impliciti laqueis nudus uterque jacent.

Ovid. Art. Amator. II. 579.

Ver. 298. Οὐδὲ τι.] Al. Οὐδ' ἔτι.

Ver. 299. Καὶ τότε δὴ γίνωσκον.]

Mars quoque deprensus fabrilia vincula
sensit.

Ovid. Amor. lib. I. Eleg. ix. ver. 39.

Ibid. — φυκτὰ.] Barnesius edidit φευκτὰ.

Rationibus haud satis idoneis. Vide ad II.
ζ. 488.

Ibid. — πέλονται.] Postulare videtur
Temporum ratio, ut hoc in loco legatur
πέλοντο potius quàm πέλονται. At sine Co-
dicibus nihil mutandum.

Ver. 303. Βῆ δ' ἵμεναι πρὸς δῶμα.] "Hic

"versus," inquit Henricus Stephanus, "in
"quibusdam editionibus non habetur; qui
"tamen necessarius esse videtur: alioqui
"ex præcedenti paginâ huc irrepsisse credi
"posset." Atqui minùs necessarius vide-
"tur hic versus propter præcedentem, "Ἀγ-
"χιμόλον δὲ σφ' ἦλθε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,"
ver. 300.

Ver. 305. — γέγωνε.] Ἐξάκιστον ἐβόησε.
Schol. Vide ad II. ζ. 469.

Ver. 307. Δεῦρ', ἵνα ἔργα γελασὰ.] Τὸ δὲ,
ἔργα γελασὰ, γράφεται καὶ ἔργ' ἀγέλασα, ἥντιν
οὐκ ἄξια γέλωτος. Eustath. Atque hanc lec-
tionem veriore existimat Dna. Dacier.
Barnesius autem hoc in loco legendum con-
jicit, ἔργα γ' ἄλασα quæ posterior vox
Homero non inusitata. Sed et vulgatæ
lectioni nonnihil favere videtur, quod in-
frâ legitur; "Ἀσέβης δ' ἄρ' ἐνὶ ὄρωτο γέλωτος"
"ἔσθ'." ver. 326.

Ἦπεδανὸς γενόμεν· ἀτὰρ ἔτι μοι αἴτιος ἄλλος,
 Ἀλλὰ τοκῆε δύω· τὰ μὴ γένασθαι ὄφελλον.
 Ἀλλ' ὄψεσθ', ἵνα τὰ γε καθεύδετον ἐν φιλότῃτι,
 Εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες· ἐγὼ δ' ὀρόων ἀπάχημαι.
 Οὐ μὲν σφείας ἔτ' ἰοῦπα μίνυνθα γε κείμεν ἔτω,
 Καὶ μάλα περ φιλέοντε· τάχ' ἐκ ἐβελήσετον ἄμφω
 Εὐδεν· ἀλλὰ σφῶε δόλος κ' δεσμὸς ἐρύξει,
 Εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσει ἔειδνα,
 Ὅσσα οἱ ἐγγυάλιζα, κυνώπιδος ἔνεκα κέρης·
 Οὐνεκα οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.

315

320

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
 Ἦλθε Ποσειδάων γαίηοχος· ἦλθ' ἐριένης
 Ἑρμείας· ἦλθεν δὲ ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων.
 Θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἐκάσῃ.
 Ἔσαν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ, δατῆρες ἰάων·

325

"Imbecillis fuerim : at neutiquam mihi causa alius est,

"Quam parentes duo ; qui non genuisse debebant.

"Sed videte, ubi illi dormiunt in amore,

"Meo lecto confcenco ; ego autem aspiciens trister.

"Non quidem illos amplius puto vel paululum dormituros hoc modo,

315

"Et valde licet amantes : citò non volent ambo

"Dormire : sed ipfos dolus et vinculum detinebit,

"Donec mihi prorsus omnia pater retribuat sponsalia,

"Quæcunque ei præbui, impudentem ob puellam :

"Quoniam illi pulchra filia, at non animi-continens."

320

Sic dixit ; congregati autem sunt dii æream ad domum.

Venit Neptunus terræ-quassator ; venit et utilitatum-auctor

Mercurius ; venit etiam rex jaculator Apollo.

Fœminæ autem deæ manebant pudore domi singulæ.

Stabant verò in vestibulo dii, datores bonorum :

325

Ver. 312. — τὰ μὴ γένασθαι ὄφελ-
 λον.] Ἐν δὲ τῷ "οἱ μὴ γένασθαι ὄφελλον,"
 λύπης πάντως ἄκρας, τὸ τὰς γονεῖς αἰτιῶσθαι
 τῷ τεκέσθαι. Eustath.

Ver. 315. Οὐ μὲν σφείας ἔτ' ἰοῦπα μίνυνθα
 γε κείμεν ἔτω, Καὶ μάλα περ φιλέοντε.] Καὶ
 περ κατ' ὑπερβολὴν φιλέοντες, ἔδυνήσονται ὁμι-
 λῆσαι ἀλλήλοις διὰ τὰς δεσμῶν· ἢ ἐκείτι ἰβελή-
 σαι, φόβῳ τῶν δεσμῶν, πάλιν συνελθεῖν.
 Schol. Quæ posterior verior videtur ex-
 plicandi ratio.

Ibid. — σφείας.] Ita Barnesius. Vulg.
 σφας, sive σφᾶς· quo modo et σφείας scilicet
 pronuntiabatur.

Ibid. — ἰοῦπα.] Vide ad Il. α. 37. et
 γ. 736.

Ver. 318. — ἔειδνα.] Ἐειδνα δὲ φανερώς κ'
 ἵσταῦθα τὰ ἐκ τῷ νυμφίῳ τῇ γαμῆτῃ διδόμενα.
 Eustath. Atqui hoc in loco dona hæc non ipsi
 sponsæ, sed ejus patri data fuisse dicuntur.

Ver. 320. — καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ

ἐχέθυμος.] "Raram facit misturam cum
 sapientiâ forma." Petron. Satyr.

Ver. 322. — γαίηοχος.] Vide suprâ ad
 ε. 282.

Ibid. — ἐριένης Ἑρμείας.]

Ἑρμείας, — δῶτορ ἰάων. Infra ver. 335.

Δοκῶσι δ' ἔμοιγε κ' τὸν Ἑρμῆν οἱ Ποιηταὶ τὸν
 τῆς σοφίας ταύτης ἡγεμόνα κ' προσάτην, τάτε
 χάριν τῷ κοινῷ τῶν θεῶν μένον καλεῖν ὀνόματι·
 κοινῇ μὲν γὰρ ἀπαντας δαίμονας ἰάων [ver. 325.]
 ὀνομάζουσιν· ἰδίᾳ δ' ἔτω μόνον τῦτον, κ' ἀκά-
 κητα γι, κ' ἐριένισιν, ὅτι κακὸν μὲν ἄδεν ἢ παρ'
 αὐτῷ δωρεὰ, ἀγαθὰ δ' ἐξῆς ἀπαντα πορίζει τοῖς
 ἀνθρώποις, ἐν πολέμοις, ἐν ἀσκήνῃ, ἐν γῇ, ἐν θα-
 λάσσῃ, ἐν δυσκολίαις, ἐν εὐφροσύναις, πανταχῷ.
 Aristid. Tom. III. Orat. pro Rhetor.

Ver. 325. — ἐν προθύροις.] Al. ἐν θύρῃσι.

Ibid. — θεοὶ, δατῆρες ἰάων.] Θεοὶ δὲ αἱ
 πάντα τὰ ἀγαθὰ προστάουσιν, ὥσπερ ἡλῖος
 ἀνίσχων τὸ φῶς. Procl. in Platon. Theælog.

"Ασέετος δ' ἄρ' ἐνώρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
Τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίσιο.

ᾧδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κυχάνει τοι βραδὺς ὤπν·

Ὡς κ' νῦν Ἡφαιστος ἐὼν βραδὺς εἶλεν Ἀρηα,

330

ᾠκύτατον περ ἐόντα θεῶν, οἳ Ὀλυμπον ἔχασι,

Χαλὸς ἐὼν, τέχνησι· τὸ κ' μοιχάγρ' ὀφέλλει.

Ὡς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.

Ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·

Ἑρμεία, Διὸς υἱέ, διάκτορε, δῶτορ ἐάων,

335

Ἡ γὰρ κεν ἐν δεσμοῖς ἐθέλοις κρατεροῖσι πιεσθεῖς·

Εὐδαν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;

Τὸν δ' ἡμέτε' ἔπατα διάκτορος Ἀργειφόντης·

Immensus verò risus exortus est diis beatiss,

Artificia inspicientibus prudentis Vulcani.

Sic autem aliquis dicebat intuitus proximum alium;

"Non bene succedunt mala opera: assequitur tardus celerem:

"Ut nunc Vulcanus, cum sit tardus, cepit Martem,

330

"Velocissimum licet deorum, qui Olympum tenent,

"Claudus existens, artificio: propter quod et adulterii-mulctam debet."

Sic ille quidem talia inter se loquebantur.

Mercurium autem allocutus est rex, Jovis filius, Apollo;

"Mercuri, Jovis fili, internuncie, dator bonorum,

335

"Nunquid in vinculis velles fortibus compressus

"Dormire in lectulo, apud auream Venerem?"

Huic autem respondit deinde internuncius Mercurius;

cap. 17. "Commoda quibus utimur, hucemque quâ fruimur, spiritumque quem ducimus, ab eo (Jove) nobis dari atque impertiri videmus." Cic. Orat. pro Sext. Rosc. Amerino.

Ver. 326. "Ἀσέετος δ' ἄρ' ἐνώρτο γέλως." Vituperat hic Plato, non locutionem Poëticam, quæ est pulcherrima; sed Rem ipsam. Ἀλλὰ μὴν ὕδ' φιλογέλωτας γε θεοὶ εἶναι.

Οὔτε ἄρα ἀνθρώπους ἄξίως λόγῳ, κραταμένους ὑπὸ γέλωτος ἂν τις ποιῇ, ἀποδεικνύον πολὺ δὲ ἦτορ, ἰὰν θεῶς. Οὐκ ἔν Ὀμήρῳ ὕδ' ἐν τοιαῦτα ἀποδείξομεθα περὶ θεῶν, "Ἀσέετος δ' ἄρ' ἐνώρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι." De Republ. lib. III.

Ver. 329. Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα.]

τὸ δὲ παρ' ἑαυτὸν

Γλυκὺ, πικροτάτα μὲν τελευτᾷ.

Pindar. Isthm. Od. VII. ver. 66.

Εὐ δὲ καὶ ταῖς ἐπιρήσεις χρηταί ["Ομηρος"], καθάπερ τινὰ ψῦφον ἰδιαν ἐπιφέρει τοῖς κρατομένοις ἢ λογομένοις ἐπὶ μὲν τῆς μοιχείας τῷ Ἀρεῖ, τῷ δὲ τοῖων λόγοντας, "Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα κ. νει τοι βραδὺς ὤπν." Plutarch. de audiendis Poëtis. Vide et Athenæum, lib. XII. cap. I.

Ibid. — κυχάνει τοι βραδὺς ὤπν.]

Καὶ βραδὺς ἐνέστωρ εἶλεν ταχὺν ἄνδρα διώκων Theogn. Gnom. ver. 329.

Ver. 332. — τὸ κ' μοιχάγρ' ὀφέλλει.]

Μοιχάγρια, adulterii pretium." Dupont. Praef. in Theophrast. cap. 6. Μοιχόλητα, τὰ ὑπὲρ τῆς ἀγρεύσεως καὶ συλλήψεως τῶν μοιχῶν ἐκτινύμενα. Schol. Similiter Eustathius; Μοιχάγρια δὲ, τὰ ὑπὲρ ἀγρεύσεως καὶ ἐστὶν συλλήψεως μοιχῶν ἐκτινύμενα. Ἡ δὲ σύνθεσις αὐτῇ ὁμοία τῇ ζωάγρια, βοάγρια, ἀνδράγρια. Cæterum Athenæus, loco jam supra citato, verbum hunc legit hoc modo;

Χαλὸς ἐὼν, τέχνη τῷ κ' ζωάγρ' ὀφέλλει.

Ver. 336. — δεσμοῖς ἐθέλοις.] Ita ex Eustathio Barnesius. Quocum facit et MS. à Tho. Bentleio collatus. Al. δεσμοῖσι θέλοις. Vide infra ad 6. 316. et ad III. a. 133.

Ver. 337. & 342. — χρυσῇ.] Barnesius edidit χρυσῇ. Quod eodem modo pronuntiandum. Vide ad II. v. 523.

Ver. 338. — διάκτορος.] Διάγων τὰς ἀγγελίας. Schol. Apud Ovidium, "Nuncius us alas." Epist. XVI. ver. 68.

Αἱ γὰρ τῷτο γένοιτο, ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἀπολλον·
 Δεσμοὶ μὲν τρεῖς τόσσοι ἀπάρωνες ἀμφὶς ἔχοιεν,
 Ὑμεῖς δ' εἰσορόωτε θεοὶ, πᾶσαι τε δέαιναι,
 Αὐτὰρ ἐγὼν εὐδοίμῃ παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.

340

Ὡς ἔφατ'· ἐν δὲ γέλωι ὥρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

Οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλωι ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ

Ἥφαιστον κλυτοεργόν, ὅπως λύσειεν Ἀρηα·

345

Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Λῦσον· ἐγὼ δὲ τοι αὐτὸν ὑπὶσχομαι, (ὥς σὺ κελεύεις),
 Τίσειν αἵσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς Ἀμφιγυήης·

Μὴ μὲ, Ποσειδάων γαιήοχε, ταῦτα κέλευε·

350

Δειλαὶ τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάσθαι.

“ Utinam enim hoc fieret, o rex jaculator Apollo :

“ Vincula quidem tē tot infinita circumfusa essent,

340

“ Vos autem inspiceretis dii, omnesque deæ,

“ At ego dormirem apud auream Venerem.”

Sic dixit ; rifus autem exortus est immortalibus diis.

Non verò Neptunum rifus tenebat, præcabatur autem is indefinenter

Vulcanum inclytum-artificem, ut solveret Mastem :

345

Et ipsum allocutus verba alata dicebat ;

“ Solve ; ego autem tibi ipsum spondeo, (ut tu jubes),

“ Pensurum æqua omnia inter immortales deos.”

Hunc autem rursus allocutus est inclytus Vulcanus ;

“ Nè me, Neptune terræ-quassator, hæc jube :

350

“ Miseræ utique pro-miseris etiam sponfiones ad-spondendum.

Ver. 339. Αἱ γὰρ τῷτο γένοιτο.]

Hos aliquis ridens, “ In me, fortissime
 “ Maiores,

“ Si tibi sunt oneri, vincula transfer ;”
 ait. Ovid. Art. Amator. II. 585.

Cæterum refertur hoc in loco vocola, γὰρ,
 ad id quod elegantè reticetur : “ Nè vin-
 “ cula me terrefactura existimes, Utinam E-
 “ NIM ἔσῃ.”

Ver. 343. — ὥρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.]
 Al. ὥρτο μακάρεσσι θεοῖσιν.

Ver. 348. 356. Τίσειν — τίσω.] Vide
 ad II. i. 508. et χ'. 19. 20.

Ver. 351. Δειλαὶ τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι
 ἐγγυάσθαι.] Tres hujus loci explicationes
 affert Eustathius ; Τὸ δὲ, “ Δειλαὶ τοι δει-
 “ λῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάσθαι,” ἀντὶ τῷ,
 τῶν κακῶν καὶ ἐγγύαι κακαὶ ὥς ἐγγυάσθαι ὥς
 ὁ δὲ ὅν ὕδρ' ὡς ἐγγύαι δοθῆναι ὑπὲρ τῷ φαν-
 λοτάτῳ Ἀριος — “ Εἴτεροι δὲ φασὶν, ὅτι δειλαὶ
 αἱ ἐγγύαι εἰσὶ, τῶν δὲ δυσυχέων, καὶ δειλῶν ἀν-
 δρῶν τὸ ἐγγυάσθαι ὥς καθόλου μὴ δέον ὅν ἐγυ-
 ᾶσθαι τινὰ, κατὰ τὸ ἐν Δελφοῖς ἐπίγραμμα,
 “ Ἐγγύα πάρα δ' ἄτα.” — Φασὶν —

ἄλλοι, ὅτι τῶν δειλῶν καὶ ἐπιτελῶν, ἐπιτελεῖς ἐφεί-
 λουσιν εἶναι καὶ αἱ ἐγγύαι, ὥς ἂν ἔχοιεν ἄγειν τὴν
 ἐγὼν τὰς οἱ ἐπιτελεῖς ὡς ὁμοίως. Secundam ha-
 rum expositionum secuti videntur Plutar-
 chus, de septem Sapientum Convivio, in fine ;
 Dionysius Halicarnassensis, περὶ τῆς Ὀμήρου
 ποιήσεως, § 19. sub initio ; et Duportus in Gno-
 mologiā ad hunc locum : Sed minùs rectè.
 Cum reliquā enim sententiā nullo modo
 congruit hæc interpretatio. Et præterea istā
 ratione dicendum esset non, ἐγγυάσθαι, sed,
 ἐγυῶν uti et ipse deinceps addit Eustathius,
 Εἰγυῶ μὲν, φασὶν, ὁ δὲ δὲ ἐγγυᾶται δὲ, ὁ λαμβά-
 νων. (Vide suprā ad ver. 79. 81.) Porro ne-
 que alteræ Eustathii expositiones rem viden-
 tur attigisse. Optimam (ut opinor) hujus
 loci explicationem, inter plures subobscu-
 ras, affert Scholiastes ; Αἱ ὑπὲρ τῶν κακῶν καὶ
 δειλῶν ἐγγύαι καὶ αὐταὶ κακαὶ εἰσὶ, τὴν τίσειν
 ὑπὲρ τῶν τοιούτων μηδὲνός τρωτὶν δυναμένη. Nem-
 pe sponfiones pro iis, qui ad debiti solutio-
 nem adigi nequeant, nihil valere, neque
 cuiquam esse accipiendas. Hoc nimirum
 et cum ipsius vocis ἐγγυάσθαι sensu, et cum
 sequentibus aptè congruit. Quam enim

Πῶς ἂν ἐγὼ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Εἴ κεν Ἄρης οἴχοιτο, χρεὸς κῆ δεσμὸν ἀλύξας;

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
"Ἡφαῖς", ἔπερ γὰρ κεν Ἄρης χρεὶος ὑπαλύξας
Οἴχηται φεύγων, αὐτὸς τοι ἐγὼ τάδε τίσω.

355

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήης·
Οὐκ ἔς, ἐδὲ ἔοικε, τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.

"Ὡς εἰπὼν, δεσμὸν ἀνίει μένος Ἡφαίσιοιο.

Τὰ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν, κρατερῶ περ ἑόντος,
Αὐτίκ' ἀναΐξαντε, ὁ μὲν Θρήκηνδε βεβήκει,

360

Ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἴκανε φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη,
Ἐς Πάφον· ἔνθα δὲ οἱ τέμενος βωμὸς τε θυήεις.

"Quo-pacto ego te obligarim inter immortales deos,

"Si Mars abierit, debito et vinculis elapsus?"

Hunc autem rursus allocutus est Neptunus terræ-quassator;

"Vulcane, etiamsi enim Mars debitum renuens

355

"Abierit fugiens, ipse tibi ego hæc perfolvam."

Huic autem respondit deinde inclytus Vulcanus;

"Non fas-est, neque decet, tuam orationem abnuere."

Sic locutus, vincula solvit robur Vulcani.

Illi verò postquam è vinculis soluti erant, fortia licèt essent,

360

Statim proficientes, ille quidem in Thraciam ivit;

Ad Cyprum verò pervenit risum-amans Venus,

In Paphum; ubi scilicèt ei lucus araque odorata.

pollicitus est Neptunus (infra ver. 355),
se ipsum, si aufugerit Mars, omnia perfol-
laturum; Martem statim dimittit Vulcanus,
ver. 358. 359.

Ver. 352. Πῶς ἂν ἐγὼ σε δέοιμι.] Aristar-
chus, notante Scholiaste, hoc in loco legit,
"Πῶς ἂν ἐνδύνοισι;"

Ver. 353. — χρεὶος.] Eustathius in com-
mentario legit χρεὶος et infra ver. 355.
χρεὶος.

Ver. 355. "Ἡφαῖς", ἔπερ γὰρ.] "Ne
"hanc ob causam recuses; Siquidem ENIM
"ἔς."

Ver. 359. Ὡς εἰπὼν, δεσμὸν ἀνίει.]

Vix precibus, Neptune, tuis captiva re-
solvit

Corpora; —

Ovid. Art. Amator. II. 585.

Ibid. — εἰπὼν — μένος Ἡφαίσιοιο.]

Vide infra ad λ'. 90. 91.

Ibid. — δεσμὸν ἀνίει.] Ita Henricus Ste-
phanus et Vulgati. Barnesius autem ex edi-
tionum vetustiorum nonnullis, et ex Eusta-
thio, edidit δεσμῶν ἀνίει et δεσμὸν Preli er-
rorem esse contendit. Atqui firmatur vul-
gata lectio ex ver. 353. supra;

Εἴ κεν Ἄρης οἴχοιτο, χρεὶος κῆ δεσμὸν ἀλύξας;
Et ex ver. 360.

Τὰ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν —

Ver. 361. Αὐτίκ' ἀναΐξαντε, ὁ μὲν.] "Ὁρα
δ' ἐν τέτοις τὸ καινοπραπίς τῷ, "Αὐτίκ'
"ἀναΐξαντες, ὁ μὲν Θρήκηνδε βεβήκει, Ἡ δὲ
"Κύπρον ἴκανε." Eustath. Vide infra ad
μ'. 73. Ubi notandum, pro ἀναΐξαντε legisse
Eustathium ἀναΐξαντες quo modo et edidit
Barnesius. Utrumque hoc quidem in loco
rectè dicitur. Vide ad II. α. 566.

Ibid. — ὁ μὲν Θρήκηνδε βεβήκει, Ἡ δ'
ἄρα Κύπρον — ἔς Πάφον.] "Homere peint
"par-la le genie et le naturel de ces deux
"peuples. Mars va en Thrace, parce que
"les Thraces sont belliqueux; et Venus va
"en Cypre, dont les habitans sont mous
"et effeminez, et adonnez à l'amour."
Dacier.

— Mars Threcen occupat; illa Pa-
phon, Ovid. Art. Amator. II. 585.

Ver. 362. — φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη.]

Dulcè Venus risit —

Ovid. Epist. XVI. 83.

Ver. 363. Ἐς Πάφον ἔνθα δὲ οἱ τέμενος
βωμὸς τε θυήεις.] Πάφον, πόλις Κύπρου. Schol.

Ipsa Paphum sublimis abit, sedesque re-
vilit

Læta suas; ubi templum illi, centumque
Sabæo

Ture calant aræ, fertisque recentibus ha-
lant. Æn. I. 414.

Ἐνθα δὲ μιν Χάριτες λῆσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
 Ἀμβρότω, οἷα θεὸς ἐπενήνοθεν αἶεν ἑόντας·
 Ἀμφὶ δὲ εἴματα ἔσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.

365

Ταῦτ' ἄρ' αἰδὸς αἶδε περικλυτὸς· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἥσιν ἀκάν, ἠδὲ καὶ ἄλλοι
 Φαίηκες δολιχὴρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.

Ἀλκίνοος δ' Ἀλίων καὶ Λαοδάμαντα κέλευσεν
 Μενάξ ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφισιν ἔτις ἔριζεν.

370

Οἱ δ' ἐπεὶ ἔν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἔλοντο
 Πορφυρέην, τὴν σφιν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων·

Τὴν ἕτερος ρίπτασκε ποτὶ νέφεα σκίοεντα,
 Ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερεθεὶς,
 Ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν ἔδας ἰκέσθαι.

375

Αὐτὰρ ἐπειδὴ σφαίρῃ ἅν' ἰθὺν περῆσαντο,
 Ὀρχαίσθην δὴ πεῖτα ποτὶ χθονὶ πελυβοτέρῃ,
 Ταρφέ' ἀμειβομένων· κῆροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι,

Ibi autem ipsam Gratiae lavârunt, et unxerunt oleo
 Immortali, qualia diis gratiam-addunt semper existentibus:
 Vestesque induerunt amabiles, mirabile visu.
 Hæc utique cantor cantabat inclytus: at Ulysses
 Oblectabatur mente suâ audiens, atque etiam alii
 Phæaces longis-remis-utentes, re-nauticâ-inclyti viri.
 Alcinoüs autem Halium et Laodamanta jussit
 Solos tripudiare, quoniam cum-ipsis nemo certabat.
 Hi igitur postquam pilam pulchram in manibus acceperant
 Purpuream, quam ipsis Polybus fecerat prudens:
 Hanc alter jactabat ad nubes umbrosas,
 Flexus retrò; alter autem à terrâ in-altum elevatus,
 Facile receptabat, antequam pedibus in solum venisset.
 At postquam pilâ in rectum-jaciendâ periculum-fecissent,
 Saltabant deinde in terrâ almâ,
 Frequentèr alternantes; juvenes verò applaudebant cæteri,

365

370

375

Ibid. — τίμενος.] Τίμενος δὲ, γῇ ἀποτομίας, ὃ ἐστὶν ἀποσιτισμὸς τῶν περιζ. Καὶ νῦν μὲν ἰσὺν τῷτο τίμενος. Κοινῶς μὲν σοὶ καὶ πᾶς τόπος, παρὰ τῷ Ποιητῇ, ὅς τῶν ἄλλων ἀφωρεῖται. *Eustath.*

Ver. 365. — ἐπενήνοθεν.] Postulat Temporum ratio, ut vox ἐπενήνοθεν hîc sit ex Præterito ἐπενήνοθα potius quàm ex Aoristo ἐπενήνοθεν. Vide ad *Il.* α. 37. et β. 219.

Ver. 366. — ἐπήρατα.] Vide ad *Il.* ε. 512.

Ver. 374. 376. — ρίπτασκε — μεθέλεσκε.] Vide ad *Il.* β. 221. et ε. 363.

Ver. 376. Ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν.] Ἦγον ἀναπνήσας καὶ ἔτι μετώρῳ ὄν, μετιλάμβανε. Καὶ ἦν ἱερὸν παλαιὸν ἔτος παιζέων. *Eustath.*

Ver. 377. — σφαίρῃ.] *Al.* σφαῖραν.

Ibid. — ἅν' ἰθὺν.] *Al.* ἀνιδύν.

Ver. 378. — δὴ πεῖτα.] Ita edidit *Henricus Stephanus*. Atque ita habet *Eustathius* et in contextu et in commentario. *Al.* δὴ ἔπειτα. Vide suprâ ad α. 290.

Ver. 379. Ταρφέ' ἀμειβομένων.] Οἱ Φαίηκες δὲ παρ' Ὀμήρῳ, καὶ ἄντι σφαίρας [*Cassiodorus* legendum contendit, καὶ ἄντι σφαίρας καὶ μετὰ σφαίρας] ὠρχύντο. Καὶ ὠρχύνται πᾶς ἅνα μέρος πυκνῶς· τῷτο γὰρ ἐστὶ τὸ, "Ταρφέ" "ἀμειβομένοι," ἄλλων ἐφεστώτων καὶ ἐπικροτούντων τοῖς λιχανοῖς δακτύλοις, ὃ φησὶ *ληκεῖν*. *Athenæus*, lib. I. cap. 13.

Ibid. — ἀμειβομένων.] Legitur et ἀμειβομένοι, notante *Henrico Stephano*. Atque ita legit *Athenæus* loco jam citato.

- Ἐσαότες κατ' ἀγῶνα, πολὺς δ' ὑπὸ κόμπος ὀρώρει. 380
 Δὴ τότε ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφάνεε δῖος Ὀδυσσεύς·
 Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
 Ἡ μὲν ἀπέλησας βητάρμονας εἶναι ἀρίστες,
 Ἡ δ' ἄρ' ἐτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
 Ὡς φάτο· γήθησεν δ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο. 385
 Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
 Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες, ἡδὲ μέδοντες·
 Ὁ ξῆνος μάλα μοι δοκᾷ πεπνυμένος εἶναι.
 Ἀλλ' ἄγε, οἱ δῶμεν ξεινήϊον, ὥς ἐπεικέες·
 Δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες 390
 Ἀρχοὶ κραινέσι, τρισκαίδεκατος δ' ἐγὼ αὐτοῖς·
 Τῶν οἱ ἕκαστος φᾶρος εὐπλυνές, ἡδὲ χιτῶνα,
 Καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε τιμήμενός·
 Αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέες, ὅφρ' ἐνὶ χερσὶ
 Ξῆνος ἔχων, ἐπὶ δόρυπον ἴη χαίρων ἐνὶ θυμῷ. 395

Stantes in certamine: multus autem strepitus subortus est.

380

Tum verò Alcinöum allocutus est nobilis Ulysses;

"Alcinöe rex, omnium clarissime populorum,

"Sanè quidem pollicitus es tripudiatore esse optimos;

"Sanè autem proindè perfecti sunt: stupor me tenet inspicientem."

Sic dixit; lætata autem est sacra vis Alcinöi;

385

Statimque Phæaces remigii-studiofos allocutus est;

"Audite, Phæacum ductores atque principes:

"Hospes mihi valdè videtur prudens esse.

"Verùm agite, ei demus hospitale-munus, uti par est:

"Duodecim enim in populo præclari reges

390

"Principes imperant, tertius-decimus autem ego ipse.

"Horum singuli ei vestem benè-lotam et tunicam,

"Et auri talentum ferte pretiosi:

"Statim verò omnia portemus conferti; ut in manibus

"Hospes habens ad cœnam veniat gaudens in animo.

395

Quod hîc quidem perindè est. Vide ad II. 566.

Ibid. — ἐπιλήκειον.] *Athenæus*, loco jam citato, exponit, ἐπιχερότων τοῖς λιχανοῖς δακτύλοις. *Casaubonus* verò in annotationibus ad istum locum, cur ita explicetur, "neque video equidem (inquit) causam, neque puto ullam esse. Nam ληκεῖν Ionicum est pro λακεῖν, hoc autem manifestè factitium verbum est, ut κτυπεῖν, δαπνεῖν, ψοφεῖν, σμαραγεῖν, κελαιούζειν, φλοῖσθε, et alia multa." Similiter *Eustatbius*: Το δὲ, "ἐπιλήκειον," δηλοῖ μὲν τὸ ἐπιχερότων. Ὀνομασθεοῦσας δὲ τρέπος ἐστὶ. Καὶ γίνεται ἀπ' αὐτῶν τὸ λακεῖν οἶον, "λάκε δ' ὀστία." Sic et in sequenti versu; "πολὺς δ' ὑπὸ κόμπος ὀρώρει." Vide ad II. 5. 455.

Ver. 380. — κόμπος.] *Al.* δῆπος.

Ver. 383. Ἡ μὲν ἀπέλησας.] *Προῖταινα*, ὑπέσχετο, ἐπαυχέσθω. *Schol.* Sic II. ψ. 872.

Αὐτίκα δ' ἠπέλησεν ἐκὼδὼν Ἀπόλλωνι Ἀργῶν πρωτογόνων ῥέειν κλεινὴν ἐκατόμην.

Cæterum MS. à *Tho. Bentleio* collatus hîc habet, Ἡ μὲν ἐπηγγείλω.

Ibid. — βητάρμονας.] Vide suprà ad *ver.* 250.

Ver. 384. Ἡ δ' ἄρ' ἐτοῖμα τέτυκτο.] *Φα*, νερά ἦν, ὥτως εἶχεν. *Schol.* *Al.* Ταῦτα δ' ἐτοῖμα τέτυκτο.

Ver. 391. — τρισκαίδεκατος.] *Al.* τρεῖς καιδέκατος.

Ver. 393. — ἐνείκασι.] *Al.* ἐνίκασι.

Ver. 394. — ἀολλέες.] MSS. nonnulli à *Tho. Bentleio* collati, ἀολλία.

Εὐρύαλος δὲ ἐ αὐτὸν ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι

Καὶ δῶρ'· ἐπεὶ ἔτι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.

“Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἡδ' ἐκέλευον·

Δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἑκάστος.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησεν τε·

400

Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,

Τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξῆνον ἀρέσσομαι, ὥς σὺ κελεύεις·

Δώσω οἱ τὸδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἐπὶ κώπη

Ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστ' ἐλέφαντος

Ἀμφιδεδίνηται· πολέος δὲ οἱ ἄξιον ἔσαι.

405

“Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,

Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Χαῖρε, πάτερ ᾧ ξῆνε· ἔπος δ' εἶπερ τι βέβαιαται

“Euryalus autem eum ipsum placet verbis,

“Et dono; quoniam nequaquam decenter locutus est.”

Sic dixit: illi autem omnes approbabant, et hortabantur;

Donaque portatum præmiserunt præconem singuli.

Huic autem rursus Euryalus respondit, dixitque;

400

“Alcinœ rex, omnium clarissime populorum;

“Equidem ego hospitem placabo, sicut tu jubes:

“Dabo ei hunc ensē totum-æreum, cui est manubrium

“Argenteum, vagina autem recens-secūi eboris

“Circumdata est: magni autem ei pretii erit.”

405

Sic fatus, in manibus posuit ensē argenteis-clavis-distinctum,

Et ipsum allocutus verba alata dixit;

“Gaude, pater ô hospes; verbum verò si quod temerè-dictum est

Ver. 396. Εὐρύαλος δὲ ἐ αὐτὸν ἀρεσσάσθω.] Editiones plurimæ hîc habent *αὐτὸν*, vertuntque, “*seipsum*.” Quod sententiam planè pessundat. “Nec dubito,” inquit *Henricus Stephanus*, “quin ad fulciendam versûs mensuram, à quibusdam, de ejus sententiâ non cogitantibus, ex *αὐτὸν* factum fuerit *αὐτὸν*.” Ipse itaque Εὐρύαλος δὲ αὐτὸν ἀρεσσάσθω edidit; quo modo in commentario citat *Eustathius*. Verùm ut vocula δὲ etiam extra cæsuram, sequente neque Confonanti neque Vocali aspiratâ, producat; (id quod virum eruditum non fugit;) valde durum est. *Berglerus* in *Præfatione* ad *Iliad. Edit. Wetsten*. “Ego,” inquit, “crederem scribendum, Εὐρύαλος δὲ ἐ αὐτὸν, illum ipsum; ut in hoc loco idem significet quod in *Il. σ. 119. Ἀλλὰ ἐ μοῖρα δάμασσε* —. Sic esset pleonasmus alterutrius Pronominis.” Atque ita edidit *Barnejius*; veramque contendit esse lectionem. Sed et hoc fati videtur invenustum. *Mellus* paulò Editiones *Cantabrigiensis* 1664. et *Oxonienfis* 1705. quæ habent Εὐρύαλος δὲ ἐ αὐτὸν. Ad sententiam autem omnium potissima altera *Bergleri* conjectura; nempe

Vok. I.

ut legatur Εὐρύαλος δὲ ἐ αὐτὸς ἀρεσσάσθω. Verùm cùm lectionem hanc nulla (quod sciam) agnoscant Exemplaria; alteraque ista, “Εὐρύαλος δὲ καὶ αὐτὸν ἀρεσσάσθω,” parùm idoneâ nitatur auctoritate; *Barneji* Textum non muto.

Ver. 399. — ἀρ.] Proinde —.

Ver. 403. — παγχάλκεον.] *Al.* παγχρύσιον.

Ver. 404. — κολεὸν δὲ νεοπρίστ' ἐλέφαντος Ἀμφιδεδίνηται.]

— atqueabilem vaginâ aptarat eburnâ.

Æn. IX. 305.

Ver. 408. Χαῖρε, πάτερ ᾧ ξῆνε.] *Barnejius* edidit Χαῖρε, πάτερ ᾧ ξῆνε. Sed nihil opus. Vide ad *Il. ε. 51*. Caterùm legendum conjicit vir idem eruditus, Χαῖρε, πάτερ ὁ ξῆνος. Satis inficetè.

Ibid. — εἶπερ τι βέβαιαται Δεινὸν, ἄφαρ τὸ.]

εἶ τι κακὸν νῦν

Εἴρηται· τὰ δὲ πάντα Διοὶ μεταμύωλια θῆεν.

Iliad. δ. 362.

Ibid. — βέβαιαται.] Περιφράσσεται. “Εν Δειν ἔ βαλῆ, ὁ κρύπτῃς, παρὰ τὸ βάζειν. *Schol.*

N n

Δεινόν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.
 Σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχον τ' ἰδέειν, καὶ πατρίδ' ἰκέσθαι,
 Δοῖεν· ἐπειδὴ δὴθὰ φίλων ἀπὸ πῆματα πάσχεις.

410

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Καὶ σὺ, φίλος, μάλα χαῖρε, θεοὶ δὲ τοι ὄλβια δοῖεν·
 Μῆδ' ἐγὼ τί τοι ξίφος γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο
 Τέττα, ὃ δὴ μοι δῶκας ἀρεσάμενος ἐπέεσσιν.

415

Ἦ ῥα, καὶ ἄμφ' ὤμοισι δέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
 Δύσετο τ' ἥελιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρῆεν·
 Καὶ τάγ' ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοὶ·
 Δεξάμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
 Μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα.
 Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
 Ἐλθόντες δὲ κάθιζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι.

420

Δὴ ῥα τότε Ἀρήτην προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
 Δεῦρο, γύναι, φέρε χηλὸν ἀριπρεπέ', ἥτις ἀρίστη·
 Ἐν δ' αὐτῇ δὲς φᾶρος εὐπλυνές, ἥδ' ἐχίτωνά.

425

"Grave, statim illud auferant abreptum procellæ.

"Tibi autem dii uxorem videre, et in patriam redire,

410

"Dent, quandoquidem diu procul-ab amicis ærumnas pateris."

Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses;

"Et tu, amice, valdè gaude; dii verò tibi felicia dent;

"Neque ampliùs tibi ensis desiderium posthàc fiat

"Hujus, quem jam mihi dedisti ubi-placâsses verbis."

415

Dixit utique, et circa humeros sibi-posuit ensen argenteis-clavis-distinctum.

Occidebat autem sol, et ei inclyta dona aderant:

Et hæc in domum-Alcinœi tulerunt præcones illustres:

Sufcepta autem filii eximii Alcinœi,

Matrem juxta venerandam posuerunt perpulchra dona.

420

Illis autem præibat sacra vis Alcinœi:

Profecti verò sedebant in altis foliis.

Tunc utique Areten allocuta est vis Alcinœi;

"Agè, mulier, fer arcam perpulchram, quæ optima;

"Inque eâ pone vestem benè-lotam et tunicam.

425

Cæterum Plutarchus, *Quest. Platonica*, sub finem, citat λέλειπται.

Ver. 409. — ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.] Haud dissimiliter Horatius;

tristitiam et metus

Tradam protervis in Mare Creticum

Portare ventis —.

Carm. lib. I. Od. xxvi. ver. 1.

Et Catullus:

Irrita ventosæ linquens promissa procellæ.

De Nuptiis Pelei et Thetidos, ver. 54.

Ver. 414. Μῆδ' ἐγὼ τί τοι ξίφος γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο.] Eustathius hoc ita accipit, ac si optet Ulysses, Sibi nunquam, ut ense

utatur, opus fore. Τῷτο δὲ (inquit) πρὸς ἀποτροπιασμὸν ἐρρίθη μὴ καὶ ἐπὶ κακῇ ἢ τῷ ξίφει δόσις ἀποδαίη δυσυχῶς. Εὐχεται γὰρ Ὀδυσσεύς μὴ διενθῆναι ποτὶ τῷ ξίφει τούτῳ, ἀλλ' ἀποδιδόναι φυλάξαι αὐτό. Verum, ut vim voculæ τοι omittantur, cum voce ποθὴ parum aptè congruit hæc interpretatio: Et prætereà non erat Ulysses hoc in loco sibi, sed Euryslo benè optaturus. Sententiam rectè (ut opinor) explicat Spondanus; "Utinam te Deus sic felicitet et fortunet, ut nunquam hujus ensis, quo me donas, penuriâ labores."

Ver. 417. Δύσετο.] Al. Δύσατο.

Ἀμφὶ δὲ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἱήνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
 Ὅφρα λοεσσάμενος τε, ἰδὼν τ' εὖ κείμενα πάντα
 Δῶρα, τὰ οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ' ἔνεικαν,
 Δαιτὶ τε τέρπεται, καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκέων.

Καὶ οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλυσον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω,
 Χρύσειον, ὅφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
 Σπένδῃ ἐνὶ μεγάρῳ Διὶ τ', ἄλλοισιν τε θεοῖσιν.

430

Ὡς ἔφατ'· Ἀρήτη δὲ μετὰ δμῶσιν ἔειπεν,
 Ἀμφὶ πυρὶ σῆσαι τρίποδα μέγαν ὅττι τάχιστα.
 Αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἔσασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ·
 Ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἐλῆσαι.
 Γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ·
 Τόφρα δ' ἄρ' Ἀρήτη ξένῳ περικαλλέα χηλὸν
 Ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
 Ἐσθῆτα, χρυσὸν τε, τὰ οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
 Ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκεν, καλὸν τε χιτῶνα,
 Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

435

Αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἵηλον,

440

“ Et ei super ignem ahenum calefacite, tepefaciteque aquam ;

“ Ut ubi et laverit-se, et viderit benè posita omnia

“ Dona, quæ ei Phæaces eximii huc tulerunt,

“ Convivioque oblectetur, et cantilenæ melos audiens.

“ Atque ei ego hoc poculum meum perpulchrum præbebo,

430

“ Aureum ; ut mei memor diebus omnibus

“ Libet domi-sue Jovique, aliisque Diis.”

Sic ait ; Arete autem ancillis dixit,

Ut super ignem ponerent lebetem magnum quàm celerrimè.

Hæ autem lavacralem lebetem posuerunt super ignem ardentem :

435

Aquamque infuderunt, subtusque ligna accendebant allata.

Alvum quidem tripodis ignis ambibat, calefiebatque aqua :

Interea verò Arete hospiti perpulchram arcam

Efferebat è thalamo, imposuitque pulchra dona,

Vestēs, aurumque, quæ ei Phæaces dederant :

440

In eâ porrò pallium imposuit, pulchramque tunicam,

Et ipsum allocuta verba alata dixit ;

“ Ipse nunc vide de-operculo, statim verò vinculum inde,

Ver. 427. — λοεσσάμενος τε.] *Al.* λοεσσάμενος γι.

Ver. 430. Καὶ οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλυσον.] Ἐν τῇτοις δὲ ὁ Ἀλκίνοος ἐμφαίνει καὶ τὸ ποσὸν τῷ θαλάμῳ μὴ εἶναι πολὺν. Ἐκάστῃ γὰρ τῶν ἀλλῶν βασιλείῳ [suprà ver. 393.] τάλαντον δωρησαμένῳ, αὐτὸς χρύσειον δίδωσιν ἄλυσον. *Eustath.*

Ver. 432. Σπένδῃ ἐνὶ μεγάρῳ Διὶ.] Τῷτο δὲ σιμνῶς εἶπεν. Σπένδειν γὰρ δίδωσιν, ἵνα μὴ ὀξὺν προσωενίδισεν τῷ ξένῳ τὸ οἶνοποτῆιν. *Eustath.* Observatione, ut mihi quidem videtur, factis ineptâ.

Ver. 435. — ἔσασαν.] Vide ad *Il.* μ'. 55. *Al.* ἔσασαν. Quæ fortè et verior lectio. Ita enim in omnibus legitur *Iliad.* σ'. 346. ubi idem versus occurrit ; atque ita hîc habet MS. à *Tho. Bentleio* collatus.

Ver. 436. Ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν.] Ita edidit *Barnesius* ex *Iliad.* σ'. 347. *Vulgg.* ἔχεναν.

Ver. 438. Τόφρα δ'.] Vide ad *Il.* μ'. 12. *Barnesius* minùs rectè, Τοφράδ'.

Ver. 443. — ἐπὶ δεσμὸν ἵηλον.] Παλαιὸν δὲ, φασὶν, ἔθος ἦν, κατασφαλίζεσθαι δεσμοῖς. Ἡ κλέψ γὰρ νεωτέρων. *Eustath.*

Μήτις τοι κατ' ὁδὸν δηλήσεται, ὅπποταν αὖτε
Εὐδῆσθα γλυκὺν ὕπνον, ἰὼν ἐν νηϊ μελαίνῃ.

445

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκυσσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, Δωῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἦλε
Ποικίλον, ὃν ποτε μιν δέδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη.
Αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λῆσασθαι ἄνωγεν,
Ἐς ῥ' ἀσάμινθον βάνδ'. ὁ δ' ἄρ' ἀσπασίως ἴδε θυμῷ
Θερμὰ λότηρ'· ἐπεὶ ἔτι κομιζόμενος γ' ἐθάμιζεν,
Ἐπειδὴ λίπε δῶμα Καλυψῆς ἠὲ κόμοιο.

450

Τόφρα δὲ οἱ κομιδὴ γε, θεῶν ὥς, ἔμπεδος ἦεν.
Τὸν δ' ἐπεὶ ἔν δρωαὶ λῆσαν, καὶ χρεῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δὲ μιν χλαῖναν καλὴν βάλλον ἠδὲ χιτῶνα,
Ἐκ ῥ' ἀσαμίνθε βὰς ἄνδρας μετὰ οἰνοποτῆρας
Ἦῃε· Ναυσικάα δὲ, θεῶν ἀπὸ κάλλος ἔχουσα,
Στῇ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο
Θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα,

455

“Nè quis tibi in itinere damnum-afferat, cum fortè

“Dormieris dulcem somnum, profectus in nave nigrà.”

445

Cæterum postquam hoc audiisset prudens nobilis Ulysses,
Statim aptavit operculum, celeritèrque vinculum indidit
Varium, quod olim eum docuit in-animo veneranda Circe.

E-vestigio autem ipsum mulier-æconoma lavari iussit,

In balneum ingressum; ille verò libentèr vidit animo

450

Calida lavacra; quoniam neutiquam curatus scilicèt frequentèr-fuerat,

Ex-quo reliquerat domum Calypsus comas-pulchræ:

Tunc autem ei curatio, tanquam deo, perpetua erat.

Hunc verò postquam ancillæ lavassent et unxissent oleo,

Circaque ipsum lænam pulchram jecissent atque tunicam,

455

E balneo utique egressus viros ad vini-potatores

Ibat: Nausicaa verò, à diis pulchritudinem habens,

Stetit juxta postes tecti pulchrè fabricati:

Admirabatur autem Ulyssèm oculis aspiciens,

Ver. 444. — ὅπποταν.] *Al.* ὁππότ' ἂν.

Ver. 448. — ὃν ποτὶ μιν δέδαε.] Ἐδίδασκεν, διὰ τὸ τὰς ἐπαύρας αὐτῇ [infra κ'. 47.] λῦσαι τὸν τῷ ἀσκή δεσμὸν. *Schol.* Quod longè videtur petitum. Cæterum δέδαε hoc in loco non est à *Perfecto* δέδαε, quo modo non constaret *Temporum* ratio; sed, aut ex *Imperfecto* verbi ficti δίδάω, aut ex *Aoristo* secundo δίδαον, per reduplicationem, ut in voce *τιταγών*, *Iliad.* α. 591. ὁ. 23. Rectèque proinde exponit *Scholias*τες Ἐδίδασκεν. Vide ad *Il.* α. 37. et ν'. 346.

Ibid. — δέδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη.] *Bar-nesius*, vulgatas versiones secutus, reddit, “Docuerat ingenio veneranda Circe.” Verùm cum “φρεσὶ πότνια” sit phrasis prorsus inusitata, vocem φρεσὶ ad præcedentem δέδαε potius referendam crediderim, ut sit sen-

tentia; “Quo ei animum instruxerat vene-randa Circe.”

Ver. 449. Αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη.] Πάντα δ' ὡς ἀκριβῆς Ὀμηρος, καὶ τὸ μικρὸν τῆτο καὶ παρέλιπε, τὸ δὲν θεραπεύοντα τὸ σαμάνιον καὶ λυσάμενον ἵναι πρὸς τὸ δεῖπνον. Ἐπὶ τ' ἔν τῷ Ὀδυσσεύς εἶπε πρὸς τῆς παρὰ Φαίᾳς Διόνης, “Αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λῆσασθαι ἔωσεν.” — Ἀπρεπὲς γὰρ ἦν, φησὶν Ἀριστοβλήτης, ἥκειν ὥς τὸ συμπόσιον σὺν ἰδρῶτι πολλῷ καὶ κοινοῦ. *Athenaus*, lib. IV. cap. 27. Vide et suprà ad ἡ. 174.

Ibid. Αὐτόδιον.] Παραχρῆμα, ἐξ αὐτῆς ὁδοῦ, ἢ ἀλλαχῇ καὶ χωρισθίντα; ἢ αὐτοδίως, πρὶν ἀλλαχῇ περιεθῆναι, μετὰ τὸ δεῖπαι τὴν κω-τὸν τῷ Ὀδυσσεύς. *Schol.*

Ver. 452. Ἐπειδὴ λίπε δῶμα.] Vide ad *Il.* ψ'. 2.

Ver. 456. — ῥ'.] *Ut fieri solet* —

Καὶ μιν φωνήσας' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

460

Χαῖρε, ξῆν', ἵνα κ' ποτ' ἔων ἐν πατρίδι γαίῃ
Μνήσῃ ἐμεῖ, ὅτι μοι πρώτη ζωάγρ' ὀφέλλεις.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Ναυσικάα, δύγατερ' μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,

Οὕτω νῦν Ζεὺς Δείη ἐρίγδεπος πόσις Ἥρης,

465

Οἴκαδε τ' ἐλθέμεναι, κ' νόσιμον ἥμαρ ιδέσθαι·

Τῷ κεν τοι καῖεῖθι, Δεῶ ὥς, εὐχετοάμην

Αἰὲ ἥματα πάντα· σὺ γὰρ μ' ἐβιάσαο, κέρη.

Ἦ ῥα, κ' ἐς Θρόνον ἵζε παρ' Ἀλκίνοον βασιλῆα.

Οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον, κερώνοντο τε οἶνον.

470

Κήρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν,

Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· εἶσε δ' ἄρ' αὐτὸν

Μέσσω δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.

Δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

Νῶτε ἀποπροταμῶν· ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο

475

Ἀργιόδοντος υἱός, θαλερὴ δ' ἦν ἀμφὶς ἀλοιφῇ·

Κήρυξ, τῇ δὴ τῆτο πόρε κρέας, ὅφρα φάγησι,

Δημοδόκῳ, κ' μιν προσπτύξομαι, ἀχνύμενος περ.

Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ

Et ipsum allocuta verba alata dicebat;

460

"Salve, hospes, ut etiam olim, cum fueris in patriâ terrâ,

"Mémineris meî, quod mihi primæ vitæ conservatæ-pretium debes."

Hanc autem respondens allocutus est solers Ulysses;

"Nausicaa, filia magnanimi Alcinöi,

"Sic nunc Jupiter det altitonans maritus Junonis,

465

"Domumque ut veniam, et reditûs diem videam:

"Ita tibi etiam illic, deo veluti, vota-fecerim

"Semper diebus omnibus: tu enim me servâsti, puella."

Dixit, et in thronum sedî juxta Alcinöum regem.

Hî verò jam portiones distribuebant, miscebantque vinum,

470

Præco autem propè venit, ducens amabilem cantorem,

Demodocum, populo honoratum; collocavitque ipsum

In medio convivarum, ad columnam longam acclinatum.

Ac tunc præconem allocutus est solers Ulysses,

475

A tergo parte-abscissâ; multum verò supererat

Albis-dentibus suis, florida autem erat circum pinguedo;

"Præco, accipe jam, hanc præbe carnem, ut comedat,

"Demodoco; et ipsum complectar, mæstus licet.

"Omnibus enim hominibus terrestribus cantores

Ver. 462. Μνήσῃ.] Al. Μνήσκη.

Ibid. — ἐμεῖ.] Al. ἐμεῦ.

Ibid. — ζωάγρ'.] Τὰ ὑπὲρ τῆς ζωῆς ὀφειλόμενα. Schol. Vide supra ad ver. 332.

Ver. 464. — δύγατερ'.] Al. θυγά-
της.

Ver. 471. 477. 482. Κήρυξ.] Vide supra
ad ver. 47.

Ibid. — ἦλθεν, ἄγων.] Al. ἦλθε, φέρον.

Ver. 475. — ἀποπροταμῶν.] Al. ἀπὸ
προταμῶν.

Ver. 479. Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν — ἀοιδὰ
τιμῆς ἔμμοροι εἰσὶ Θ'c.] Ἄ δὴ πάντως διακαί-
ναι κ' εἰς Ὅμηρον ὥς εἶναι κ' αὐτὸν Μῆσαις τε
φίλον, κ' μεσοῖδαντον, κ' αἰδοῖον, κ' ἐπιτιμῶν
τιμῆς, ὅ ἐστι τιμῶν· τῆτο γὰρ ὁ τιμῆς ἔμμορος.

Τιμῆς ἔμμοροι εἰσὶ καὶ αἰδῆς, ἔνεκ’ ἄρα σφείας 480
Οἴμας Μῆσ’ ἐδίδαξε· φίλησε δὲ φύλον ἀοιδῶν.

Ὡς ἄρ’ ἔφη· κήρυξ δὲ φέρον ἐν χερσὶν ἔθηκεν
Ἡρώϊ Δημόδοκον· ὁ δ’ ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Οἱ δ’ ἐπ’ οὐκείᾳ ἐτοῖμα προκέμενα χεῖρας ἱάλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο, 485
Δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Δημόδοκ’, ἔξοχα δὴ σε βροτῶν αἰνίζομαι ἀπάντων
Ἡ σε γε Μῆσ’ ἐδίδαξε, Διὸς παῖς, ἥ σε γ’ Ἀπόλλων.
Λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
Ὅσ’ ἔρξαν τ’, ἔπαθον τε, καὶ ὅσ’ ἐμόγησαν Ἀχαιοί· 490
Ὡς τε περ ἡ αὐτὸς παρεὼν, ἢ ἄλλος ἀκέσας.
Ἄλλ’ ἄγε δὴ μετέειπθι, καὶ ἵππερ κόσμον αἶσον

“Honoris compotes sunt et reverentiae; eò quòd ipfos
“Cantus Musa docuit; amavitque genus cantorum.”
Sic dixit; præco autem ferens in manibus posuit
Heròi Demodoco: is autem accepit, gaudebatque animo.
Illi verò ad cibos paratos appositos manus extenderunt.
Cæterum postquam potus et cibi desiderium exemissent,
Tum verò Demodocum allocutus est solers Ulysses;
“Demodoce, longè fanè te supra-mortales laudo omnes:
“Aut te Musa docuit, Jovis filia, aut te Apollo;
“Valdè enim accuratè Achivorum fatum canis,
“Quanta fecerint, passique sint, et quanta laborârint Achivi:
“Tanquam alicubi aut ipse præfens fueris, aut ab alio audieris.
“Verùm age jam perge, et equi apparatus canta

Euslath. Vide suprâ ad ver. 74. et infrâ ad ver. 489.

Ver. 480. — ἔνεκ’ ἄρα σφείας Οἴμας Μῆσ’ ἐδίδαξε.] “Ὅστις δαδαικὼς Ὀμήρου ὑπὲρ ἑαυτοῦ, μὴ τις αὐτὸν φη παρ’ ἐτίον τι μεμαθηκέναι, ἀλλὰ μὴ παρ’ αὐτῶν τῶν Μουσῶν. *Aristides.* *Orat. pro Rhetor. Tom. III.* Σωφρον δὲ τί ἦν τὸ τῶν ἀοιδῶν γένος, καὶ φιλοσόφων διάθεσιν ἐπέχον —. Κανὼς δὲ περ πάντας τὰς ἀοιδὰς αἰδοῖς τοῖς ἀνθρώποις εἶναι φησὶ “τ’ ἔνεκ’ ἄρα σφείας Οἴμας Μῆσ’ ἐδίδαξε, φίλησε τε φύλον ἀοιδῶν.” *Athenæus, lib. I. cap. 12.*

Ver. 483. “Ἡρώϊ.” Nonnulli habent “Ἡρώ.” Vide suprâ ad ζ’. 303.

Ver. 487. — ἔξοχα δὴ σε βροτῶν αἰνίζομαι ἀπάντων.] “Ἐγωγε εἰς τὰς Ὀμήρου φωνὰς ἑαυτιστῶν, ἐκ ἔχω παρ’ ἑαυτοῦ τὸν ἄνδρα ἰπαινίσαι, ἀλλὰ κἀνταῦθα δέησμαι αὐτῷ ἰπαινεῖναι μὲν τῶν ἐπῶν, ἵνα μὴ διαφθείρω τὸν ἰπαινόντα φίλῳ λόγῳ — “ἔξοχα δὴ σε βροτῶν,” ὡς Ὀμήρου, “αἰνίζομαι πάντων” Ἡ σε γε Μῆσα διδάξει.” *Maximus Tyrius, Differtat. XVI.* *laud longè ab initio.*

Ver. 488. “Ἡ σε γε Μῆσ’ ἐδίδαξε, Διὸς παῖς, καὶ σε γ’ Ἀπόλλων.”

Ἐκ γὰρ Μουσῶν καὶ ἐκπόλες Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθόνα, καὶ κίθαρις αἶ.
Hesiod. Theogon. ver. 94.

Μῆσαι γὰρ μ’ ἐδίδαξαν ἀδίσφατον θυμὸν ἀείδειν. *Id.* *Εργ. καὶ Ἡμερ. II. 280.*

Cæterum versum hunc malè vertit *Barne-sius*; “SIVE te Musa DOCUERIT, SIVE “Apollo.”

Ibid. — ἥ σε γ’ Ἀπόλλων.] De posterioris istius “σε” elegantia, vide suprâ ad β’. 326. et ad II. γ’. 409.

Ver. 489. 491. Λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις — Ὡς τε περ ἡ αὐτὸς παρεὼν.] Δῆλον δ’ ὡς ἑαυτὸν ἐνοπτρίζει ὁ Ποιητὴς καὶ ἐν τέτοις, ὅς θεὸς ἀοιδὸς εἶναι δοκεῖ ὡς καὶ αὐτὸς ἐκ Μουσῶν καὶ Ἀπόλλωνος ἔδωκεν ἑκάνα οἷς ἔτι αὐτὸς παρὼν, ἔτι ἄλλος ἀνθρώπου παρατυχόντος ἡμῶν εἰς τὸ πᾶν, ἀλλὰ μικραῖς τινα ἱστορίαις παρακολυθήσας, ἢ καὶ τὸ πᾶν ἐκ Μουσῶν μαθὼν, μεγάλα ἔργα, διασκευάσας τὰ πολυλά πλάσματα πιθανοῖς. *Euslath.*

Ver. 492. Ἄλλ’ ἄγε δὴ μετέειπθι.] Καὶ τὸν Ὀδυσσεῖα τῷ κίθαρι καὶ προσάττοντα πεποιθέν, “Ἄλλ’ ἄγε δὴ μετέειπθι, καὶ ἵππερ κόσμον αἶσον

Δρατὲς, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
 "Ὀν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν, δόλον, ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεύς,
 Ἀνδρῶν ἐμπλήσας, οἳ Ἴλιον ἐξαλάπαζαν. 495
 Αἶκεν δὴ μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξεις,
 Αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν,
 Ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ἄπασε δέσπιν αἰοιδὴν.
 "Ὡς φάτο· ὁ δ' ὀρμηθεὶς θεῷ ἤρχετο, φαῖνε δ' αἰοιδὴν,
 "Εὐθεν ἐλὼν, ὥς οἱ μὲν εὐστέλμων ἐπὶ νηῶν 500
 Βάντες ἀπέπλειον, πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες,
 Ἀργεῖοι τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
 Εἶατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ, κεκαλυμμένοι ἵπῳ·
 Αὐτοὶ γὰρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.

"Lignei, quem Epeus fecit cum Minervâ,

"Quem quondam in arcem, dolum, duxit nobilis Ulysses,

"Viris impletum, qui Ilium diripuerunt.

"Si jam mihi hæc accuratè enarraveris,

"Statim ego omnibus edicam hominibus,

"Quòd sanè tibi benignus deus præbuerit divinum cantum."

Sic dixit: ille verò concitus à deo incipiebat, exhibebatque cantilenam,

Indè aggressus, quo-pacto alii quidem benè-tabulatis navibus

Consensus enavigârunt, igne in tentoria injecto,

Argivi: alii verò jam inclytum circum Ulyssēm

Sedebant in Trojanorum cœtu, testī equo:

Ipsi enim eum Trojani in arcem protraxerant.

495

500

"ἄισον," καλῶς ὑφηγήμενος τὸ παρὰ τῶν σω-
 φρόνων ἔ νῦν ἐχόντων χρῆναι λαμβάνειν τὰς
 ματικὰς ἢ ποιητικὰς τὰς ὑποθέσεις. *Plutarch.*
de audiendis Poëtis.

Ibid. — ἵπῳ — Δρατὲς, τὸν Ἐπειὸς
 ἐποίησιν σὺν Ἀθήνῃ.]

Φωκίδες Ἐπειὸς, μηχαναῖσι Παλλὰδος,

Ἐγκύμον' ἵππον τευχίων ξυναρμόσας,

Πύργων ἱεμψὲν ἐντὸς ὀλίθριον βάρους.

Ὅθεν πρὸς ἀνδρῶν ὑέτρων κληθήσεται

Δύρειος ἵππος κρυπτὸν ἀμπίσχων δόρυ.

Euripid. Troad. ver. 10.

Nec clàm durateus Trojâi Pergama partu
 Inflammâsset equus nocturno Grajugena-
 rum. *Lucret. lib. I. ver 477.*

Instar montis equum, divinâ Palladis
 arte,

Ædificant; scetâque intexunt abiete
 costas. *Æn. II. 15.*

ἵππος δὲ ὁ καλέμενος Δύρειος ἀνάκειται [ἐν τῇ
 Ἀθηναίων ἀκροπόλει] χαλκῷ. Καὶ ὅτι μὲν
 τὸ ποίημα τὸ Ἐπειὸς μηχανήμα ἦν ἐς διάλυσιν
 τῷ τέχνῃ, οἶδεν ὅστις μὴ πᾶσαν ἐπιφέρει τοῖς
 Φρυγῖν εὐήθειαν. Λέγεται δὲ ἐς τε ἐκείνον τὸν
 ἵππον, ὡς τῶν Ἑλλήνων ἐνδὸν ἔχει τὰς ἀρίστους·
 ἔ δὴ ἔ τῷ χαλκῷ τὸ σχῆμα ἐστὶ κατὰ ταυτὰ·
 ἔ Μενεσθίους ἔ Τεῦκρος ὑπερκύπτουσιν ἐξ αὐτῆ,
 προσίτι δὲ ἔ οἱ παῖδες οἱ Θησίως. *Pausanias,*
lib. I. cap. 23.

Ver. 493. — τὸν Ἐπειὸς ἐποίησιν.]

— et ipse doli fabricator Epeus.

Æn. II. 264.

Ibid. — σὺν Ἀθήνῃ.] Τισίτι σὺν φρο-
 νήσει. *Eustath.*

Ver. 494. "Ὀν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν.]

Cùm fatalis equus saltu super ardua ve-
 nit

Pergama; et armatum peditem gravis
 attulit alvo. *Æn. VI. 515.*

Ver. 495. Ἀνδρῶν ἐμπλήσας.]

Huc delecta virûm sortiti corpora fur-
 tim

Includunt cæco lateri; penitusque ca-
 vernas

Ingentes, uterumque armato milite
 complent. *Æn. II. 18.*

Ver. 497. Αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν.] *Eustathius*
 in commentario citat Αὐτίκα ἔ πᾶσι.

Ver. 503. Εἶατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ, κεκαλυμ-
 μένοι ἵπῳ.] Vide suprà ad ὅ. 272.

Ille non inclusus equo Minervæ

Sacra mentito, malè feriatos

Troas et latam Priami choreis

Falleret aulaiâ.

Horat. Carm. lib. IV. Ode vi. v. 13.

Ver. 504. Αὐτοὶ γὰρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπο-
 λιν ἐρύσαντο.]

- "Ως ὁ μὲν εἰσήκει τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον, 505
 "Ημενοι ἀμφ' αὐτὸν τρίχα δὲ σφισιν ἦνδανε βελή,
 "Ἡε διατμῆζαι κοῖλον δόρυ νηλεῖ χαλκῷ,
 "Ἡ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρας,
 "Ἡ εἰάν μὲν ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
 Τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἐμελλεν 510
 Αἴσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὶ πόλιν ἀμφικαλύψη
 Δεσάτεον μέγαν ἵππον, ὃν εἶατο πάντες ἄριστοι
 Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
 "Ἡε δὲ, ὥς αἴσιν διέπραθον υἷες Ἀχαιῶν,
 Ἰππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες. 515
 * Ἀλλον δ' ἄλλῃ αἶδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπὴν.

Sic ille quidem stabat; ii autem incerta multa prædicabant,
 Sedentes circa ipsum: trifariam autem ipsis placebat consilium,
 Aut discindere cavum lignum sævo ferro,
 Aut de rupe dejicere protractum in summitatem,
 Aut sinere ingens simulacrum deorum placamen esse;
 Quâ utique *sententiâ* etiam postea, peragendum erat:
 Fatale enim erat ut perirent, postquam urbs intra-se-conclusisset
 Ligneum ingentem equum, ubi sedebant omnes optimates
 Argivorum, Trojanis cædem et mortem ferentes.
 Canebat porro, ut urbem depopulati sint filii Achivorum,
 Ex-equo effusi, cavis insidiis relictis.
 Alium autem aliàs canebat urbem diripere excelsam;

Et monstrum infelix sacratâ sistimus arce.
Æn. II. 245.
Ver. 505. — τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγό-
 ρεον, — "Ἡε διατμῆζαι Ὡς.]
 Pars stupet innuptæ donum exitiale Mi-
 nervæ,
 Et molem mirantur equi: primusque
 Thymætēs
 Duci intra muros hortatur, et arcē lo-
 cari —
 At Capys, et quorum melior sententia
 menti,
 Aut pelago Danaûm insidias suspectaque
 dona
 Præcipitare jubent, subjectisque urerēt
 flammis;
 Aut terebrare cævas uteri et tentare la-
 tebras.
 Scinditur incertum studia in contraria
 vulgus. *Æn.* II. 31.
Ibid. — ἀκριτα.] Vide ad II. ζ'.
 434.
Ver. 506. ἀμφ' αὐτὸν.] *Al.* ἀγχ' αὐτοῦ.
Ver. 507. — διατμῆζαι.] *Al.* διατμῆζαι
 notante *Eustathio*.
Ibid. — κοῖλον δόρυ.]
 — cavo se robore promunt.
Æn. II. 260.
Ver. 509. "Ἡ εἰάν μὲν ἄγαλμα θεῶν θελκ-
 τήριον εἶναι.]

Ducendum ad sedes simulacrum, oran-
 daque Divæ
 Numina conclamant — *Æn.* II. 232.
 Cæterum *Eustathius* in commentario citat,
 "Ἡε εἰάν μὲν ἄγαλμα Ὡς. Atque ita habet
 MS. à *Tbo.* *Bentleio* collatus.
Ibid. — θελκτήριον.] *Ἰλαστήριον.* *Schol.*
 Vide suprâ ad α. 337.
Ver. 510. Τῇ περ δὴ.] *Quâ utique demum*
sententiâ —
Ver. 511. Αἴσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι.]
 — jam Trojæ sic fata ferebant.
Æn. II. 34.
Ver. 512. Δεσάτεον μέγαν ἵππον.] Vide
 suprâ ad *ver.* 492.
Ver. 513. Ἀργείων.] Apud *Eustathium* in
 commentario, Ἀργεῖοι.
Ver. 514. "Ἡε δὲ, ὥς αἴσιν διέπραθον.] Ἐ-
 νίφην γὰρ ὁ Ποιητὴς ἔχειν ἐκ τούτων ὕλην πολ-
 λὴν ποιήσεως, δι' ἧς καὶ ὅλον αὖ ἀπαρτισθεῖν βί-
 βλιον ὅποια ἐπραγματίσσαντο οἱ τὴν Τρωϊκὴν
 ἄλωσιν γράψαι πραγματισάμενοι. *Eustath.*
Ibid. — διέπραθον.] Vide infrâ ad ζ'. 467.
Ver. 515. Ἰππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον
 ἐκπρολιπόντες.]
 — illos patefactus ad auras
 Reddit equus, lætique cavo se robore
 promunt. *Æn.* II. 259.
 Pulchrum et hoc; vim tamen vocis, ἐκ-
 χύμενοι, minus videtur attigisse. Ἐχέει δὲ

Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προτὶ δώματα Διὸφόβοιο
 Βήμεναι, ἥūt' Ἀρηα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
 Κεῖθι δὲ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα
 Νικῆσαι καὶ ἔπειτα, διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην. 520

Ταῦτ' ἄρ' αἰοδὸς αἶδε περικλυτὸς· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Τήκετο· δάκρυ δ' ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειᾶς.
 Ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσῶσα,
 Ὅς τε εἴης πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσησιν,
 Ἄσει καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἥμαρ· 525
 Ἡ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐσιδῶσα,
 Ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκυει· οἱ δὲ τ' ὀπισθεν
 Κόπτοντες δάρεσσι μετάφρενον, ἠδὲ καὶ ὤμους,
 Εἴρερον εἰσανάγασσι, πόνον τ' ἐχέμεν καὶ οἷζυν·
 Τῆς δ' ἐλεανοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθασσι παρειαί· 530
 Ὡς Ὀδυσσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.

At Ulysses ad aedes Deiphobi

Ivisse, tanquam Martem, cum deo-pari Menelao.

Illic jam gravissimum bellum dicebat ausum

Vicisse etiam deinde, per magnanimam Minervam. 520

Hæc utique cantor cantabat eximius: at Ulysses

Tabescebat; lachryma autem rigabat sub palpebris genas.

Ut verò fœmina flet dilectum virum, ei-circumvoluta,

Qui suam ante urbem populumque ceciderit,

Urbi et liberis arcens sævum diem: 525

Hæc quidem illum morientem et pæpitantem intuita,

Super illum fusa stridulè ejulat; illi verò ponè

Cædentes hastis tergum, atque etiam humeros,

Servitutem inducunt, laboremque ut-sustineat et ærurnam;

Hujus autem miserabilissimo dolore tabescunt genæ:

Sic Ulysses miserabilem sub palpebris lachrymam stillabat. 530

καὶ σπεύδῃς πολλῆς ἐνδείξιν τὸ "ἐκχύμενοι" ὥς
 εἰ καὶ διερχομένη [infra ἰ. 43.] ἐκδραμεῖν εἶπεν
 αὐτὴς. Καὶ ἔχει ἔμφασιν ἡ λέξις, καθὰ καὶ τὸ
 εἰς ἴππον καταβαίνουσαν, ὥς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα
 φανίνεται. *Eustath.* Vide infra ad λ'. 522.

Ver. 517. Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προτὶ δώματα
 Διὸφόβοιο Βήμεναι.] Vide *Virgil. Æn. VI.*
 513. Ὡς.

Ibid. — προτὶ δώματα Διὸφόβοιο.] Ἐκ
 τῆς οἱ μεταγενέστεροι τὴν Ἑλένην καὶ Διὸφόβῳ
 γήμασθαι λέγουσιν. *Schol.* Vide supra ad δ.
 276. Caterum *Eustathius* citat, προτὶ δώμα-
 τα. Quod perinde est. Vide ad II. α. 51.

Ver. 520. Νικῆσαι καὶ ἔπειτα, διὰ μεγάθυ-
 μον Ἀθήνην.] Ἐοικε γὰρ φρονήσει καταρθῶσαι
 καὶ τὴν τοιαύτην σὺν Μενελάῳ μάχην ὁ Ὀδυσσεὺς.
Eustath.

Ver. 524. — πρόσθεν πόλιος.] *Al.* προ-
 σάροισι πόλιος· atque ita in commentario
 Vol. I.

citat Eustathius. Quæ si vera lectio, vox
 πόλιος (uti et notavit *Barnesius*) enuntian-
 da erit δισυλλάβως. Vide infra ad *ver. 560.*
 et ad II. β'. 811.

Ver. 529. — Εἴρερον.] Διχαλωσίαν,
 δουλείαν τὴν περὶ τὰ ἔργα. Καὶ ἀναπλάσσει
 κατ' ἀρχὴν παρὰ τὸ ἔργον μετὰ ἐλευθερίας εἴ-
 ρειν καὶ λέγειν τὰς δούλους. *Schol.*

Ver. 530. — φθινύθασσι.] *Al.* φθίνουσι.
 Utrumque salvâ profodiâ. Vide ad II. β'.
 43.

Ver. 531. Ὡς Ὀδυσσεὺς ἐλεεινὸν.] Ἰστίον δὲ
 ὅτι δεινῶς τῷ Πηλεΐδῃ πίπτεται τὰ τι κατὰ
 τὸν δάρεον ἴππον, καὶ ἀκολούθως ὁ τῷ Ὀδυσσεὺς
 πολλὸς κλαυθμὸς. Ἵνα ἐρωτηθεῖς τί τὸ τοῦ
 κλαίου ἕταις αἴτιον, καὶ γνωσθεῖς, πολυπραγμο-
 νηδῆ, καὶ ἀναγκάτως ἐξέστη τὰ κατ' αὐτὸν καὶ
 ἕτω σχῆ παρεστέουσιν τὰ ἐφεξῆς ἐσορηθησόμενα.
Eustath.

Ἐνδ' ἄλλης μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείων,
 Ἀλκίνοος δὲ μιν οἶος ἐπεφράσατ', ἠδ' ἐνόησεν,
 Ἥμενος ἄγχ' αὐτῷ, βαρὺ δὲ σενάχοντος ἄκυσεν
 Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·

535

Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
 Δημόδοκος δ' ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα λίγαιαν,
 Οὐ γὰρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' αἶδα.
 Ἐξ ἧ ὄρπεόμεν τε, καὶ ὤρρεε δῖος αἰοῖδος,
 Ἐκ τῷδ' ἔπα παύσατ' οἷζυροῖο γόοιο

540

Ὁ ξῆνος· μάλα περ μιν ἄχος φρένας ἀμφιέβηκεν.
 Ἀλλ' ἄγ', ὁ μὲν σχεθέτω, ἵν' ὁμῶς τερπόμεθα πάντες,
 Ξαινοδόκοι καὶ ξῆνος· ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ἔτω.
 Εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοῖοιο τέτυκται,
 Πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τὰ οἱ δίδομεν φιλέοντες.
 Ἀντὶ κασιγνήτε ξῆνος δ' ἱκέτης τε τέτυκται
 Ἀνέρι, ὅς τ' ἀλίγον περ ἐπιψαύει πραπίδεσσι.
 Τῷ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν,

545

Ibi alios quidem omnes latebat lachrymas fundens :

Alcinóus autem ipsum solus animadvertit atque observavit,
 Sedens prope ipsum, gravitèr autem ingemifcentem audivit :

Statim verò Phæacibus remigii-studiofis dicebat ;

535

" Audite, Phæacum ductores atque principes,

" Demodocus verò jam cohibeat citharam argutam ;

" Nequaquam enim omnibus gratificans hæc cantat.

" Ex quo cœnavimusque, et cœpit divinus cantor,

" Ex hoc nunquam cessavit ab ærumnoso luctu

540

" Hospes ; valdè ipsum quodammodo dolor mentem circumdedit.

" Sed age, ille quidem cesset, ut simul oblectemur omnes,

" Hospitio-fuscipientes, hospesque : quoniam multò satius ita.

" Propter enim hospitem hæc venerandum parata sunt,

" Deductio et amica dona, quæ ei damus amantèr-excipientes.

545

" Instar fratris et hospes et supplex est

" Viro, qui utique vel paululùm attingat mente.

" Ideò nunc neque tu cela ingenio versuto,

Ver. 532. ——— ἐλάνθανε.] Vide infra
 ad λ'. 101.

Ver. 533. ——— ἐπιφράσατ'.] Vide ad
 Il. α. 140.

Ver. 539. ——— καὶ ὤρρεε δῖος αἰοῖδος.] Τὸ
 δὲ, ὤρρεε δῖος αἰοῖδος, ——— δηλοῖ ——— τὸ, ὡρμήθη
 θεῶν· ὃ πρὸ ἐλάνθων ἐγράφη, [suprà ver. 73.]
 ἔνθα ἐμπνέσθαι ὑπὸ Μούσης ὁ αἰοῖδος ἐλέγχετο.
 Eustath. Atqui vox ὤρρεε propriè signifi-
 cat, " se ipse incitavit ;" hoc est, " exorsus
 est." Similiter ver. 540. ἔπα παύσατ'.
 " nunquam se ipse compescuit : " id est, " nun-
 quam desinit." Vide suprà ad λ. 491. et in-
 frà ad λ. 296.

Ibid. ——— ὤρρεε.] Al. ὤρρετο.

Ibid. ——— δῖος αἰοῖδος.] Apud Eustathium
 in commentario, θεῖος αἰοῖδος.

Ver. 541. ——— μάλα.] Al. μέγα.

Ver. 543. ——— ἔπα.] Apud Eustathium,
 ἔτω. Al. ἐπὶ.

Ver. 546. Ἀντὶ κασιγνήτε ξῆνος.]

τί γὰρ

Ξῆνος ξείνοισιν ἐστὶν εὐμενέστερος ;

Æschylus, Choeph. ver. 700.

Ver. 547. ——— ἐπιψαύει πραπίδεσσι.] Ἀπ-
 τεταὶ ταῖς φρεσὶν· ὃ ἐπὶ φρόνιμος ἐστὶ. Subst.

- "Ο,ττι κε σ' ἔρωμαι· φάσθαι δὲ σε κάλλιον ἐστίν.
 Εἰπ' ὄνομ', ὅ,ττι σε κἄθι κάλεον μήτηρ τε, πατὴρ τε, 550
 "Ἄλλοι δ', οἳ κατὰ ἄστυ, καὶ οἳ περιναιετάεσσιν.
 Οὐ μὲν γὰρ τις πάμπαν ἀνώνυμος ἐς' ἀνθρώπων,
 Οὐ κακός, ἐδὲ μὲν ἐσθλός, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται,
 "Ἄλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεὶ κε τέκωσι τοκῆες.
 Εἰπέ δὲ μοι γαῖαν τε τεῆν, δῆμον τε, πόλιν τε· 555
 "Ὅφρα σε τῇ πέμπωσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες.
 Οὐ γὰρ Φαίηκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν,
 Οὐδὲ τι πηδάλ' ἐστὶ, τὰ τ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
 "Ἄλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν·
 Καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πύονας ἀγρῶς 560
 "Ἀνθρώπων· καὶ λαῖτμα τάχισθ' ἄλως ἐκπερόωσιν,
 "Ἡέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι· ἐδὲ ποτε σφιν
 Οὔτε τι πημανθῆναι ἐπὶ δέος, ἐδ' ἀπολέσθαι.
 "Ἀλλὰ τὰδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼν εἰπόντος ἄκυσσα

" Quodcunque te percontatus fuero : dicere nempè te fatius est.

" Dic nomen, quo te illic vocabant materque, paterque,

550

" Aliique, qui in urbe tuâ, et qui circum-habitant.

" Etenim nemo omninò absque-nomine est hominum,

" Neque malus, neque bonus, postquam primum natus sit ;

" Sed omnibus imponunt, simul-atque genuerint parentes.

" Dic etiam mihi terramque tuam, populumque, urbemque,

555

" Ut te illuc mittant collimantes mente naves.

" Non enim Phæacibus navium-gubernatores sunt,

" Neque omninò gubernacula sunt, quæ scilicet aliæ naves habent ;

" Sed ipsæ sciunt cogitata et mentes virorum :

" Et omnium nôrunt urbes et pingues agros

560

" Hominum ; et undas celerrimè maris tranant,

" Caligine et nebulâ obtectæ : neque unquam ipsis

" Neque damni quid subeundi est metus, neque pereundi.

" Sed hæc ita quondam patrem ego locutum audiui

Ver. 549. — φάσθαι.] *Barnesius* edidit φᾶσθαι. Sed minùs rectè. Vide ad II. ζ'. 471.

Ver. 550. — κάλιον.] Enuntiabatur ac si scriptum esset κάλιον, vel κάλιον. Ut rectè annotaverunt *Henricus Stephanus* et *Barnesius*.

Ver. 552. Οὐ μὲν γὰρ τις πάμπαν ἀνώνυμος.] Ἰσὶον δὲ ὅτι τὸ "ἐ πάμπαν ἀνώνυμος" δύναται καὶ πρὸς ἀκρίβειαν διασαλτικὴν ὁμωνυμίας εἰρησθαι. "Ἄλλως μὲν γὰρ εἴη ἂν τις ἀνώνυμος, ὡς ἀκλήτος καὶ μὴ ὀνομαστός· ἀνώνυμος δὲ ἂν ἂν εἴη, ὡς μὴ ἔχειν τὸ κύριον ὄνομα. *Eustath.* Atqui vox πάμπαν non ad ἀνώνυμος, sed ad τις referenda est. Ut liquet ex sequente, Ἄλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται. *Ἦ. c.* ver. 554.

Ver. 554. — ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεὶ κε τέκωσι.] Εἰ δ' ὁ μὲν νόμος, ὃν πάντες ἐπίστασθε ὁμοίως ἐμοὶ, τὰς γονίας ποιεῖ κυρίως καὶ μόνον δίδουσι τὸν ὄνομα ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐξαλείφαι, ἰὰν βέλονται, καὶ ἀποκηρύξαι· ἐπίδειξα δ' Ἦ. c. *Demosthenes*, *Orat.* I. *advers.* *Bæot.* sub fine.

Ibid. — τοκῆες.] *Al.* γονῆες.

Ver. 555. — δῆμον τε, πόλιν τε.] Vide ad II. β'. 547.

Ver. 560. — ἴσασι πόλιας.] Pronuntiabatur πόλεις. Uti notavit *Barnesius*. Atque ita scriptum occurrit, ver. 574.

Ver. 564. 571. Ἄλλὰ τὰδ' Ἦ. c.] Σημειώσαι δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθα μὲν τὸ κατὰ τὸν χρησμὸν χωρίον, ὁ δὲ λίσκος ἔχει μετὰ ἀσέβων δι' ὧν δηλοῦνται, ὡς ἐνταῦθα μὲν καλῶς κῶνται τὰ ἐν

Ναυσιβόε, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι 565
 Ἥμιν, ἔνεκα πομπῶν ἀπήμονες εἰμὲν ἀπάντων.
 Φῆ ποτε Φαίηκων ἀνδρῶν εὐεργέα νῆα
 Ἐκ πομπῆς ἀνῆσαν ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ
 Ῥαϊσέμεναι, μέγα δ' ἡμῖν ὄρος πάλει ἀμφικαλύψαν.
 "Ὡς ἀγόρευ' ὁ γέρον· τὰ δὲ κεν Δεὸς ἢ τελέσειεν, 570
 Ἥ κ' ἀτέλεις' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
 Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 Ὅππῃ ἀπεπλάγχθης τε, καὶ ἄς τινας ἵκεο χώρας
 Ἀνδρώπων· αὐτὰς τε, πόλεις τ' εὖ ναιετάσας·
 Ἥ μὲν ὅσοι χαλεποὶ τε, καὶ ἄγριοι, ἐδὲ δίκαιοι· 575
 Οἳ τε φιλόξενοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεοδῆς.
 Εἰπὲ δ', ὅ,τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἐνδοθι θυμῷ,
 Ἀργείων, Δαναῶν, ἠδ' Ἰλῆος οἶτον ἀκάν.
 Τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεύξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
 Ἀνδρώποισι, ἵνα ᾗσι καὶ ἐσσομένοισιν αἰοιδῇ. 580

- " Naufithöum, qui dicebat Neptunum succensere 565
 " Nobis, quod deductores tuti simus omnium.
 " Dixit aliquandö Phæacum virorum affabrè-factam navem
 " Ex deductione reversam in obscuro ponto
 " Perditurum eum esse, ingentemque nobis montem urbi obducturum.
 " Sic prædicabat senex: ea verò deus vel perfeceri;
 " Vel imperfecta sint, ut ei placitum est in animo. 570
 " Verùm age mihi hoc dic, et verè enarra,
 " Ubinam erraveris, et ad quam perveneris regiones
 " Hominum; enarra ipsosque, urbesque benè-habitas:
 " Et quotquot sævique et agrestes, neque iusti;
 " Quique hospitales, et iis mens sit deorum-reverens.
 " Dic item, quidnam fleas et lugeas intra animum,
 " Argivorum, Danaorum, atque Ilii fatum audiens.
 " Hoc autem dii quidam fecerunt, destinâruntque interitum
 " Hominibus, ut sit et posteris cantilena. 580

πη, ἀλλαχοῦ δὲ αἰετα ἔχει [infra v. 172.
 ὣς.] Διὶ γὰρ ἡ πιδανῶς πλάσθηναι τὸ
 πιδανῶν οἰκᾶδε ζῆνον ὑπὸ Φαίηκων ἔχθιστον
 τῷ Ποσειδῶνι, ὃ τὸν φῶτον ἐπέσειν ὁ χρησμὸς
 τοῖς Φαίηκιν· οἳ, μεμνημένοι μὲν τοῦ χρησμοῦ,
 καὶ ἂν πιδανῶς ἀποπέμψαι τὸν ζῆνον τοιμή-
 σωσι· μὴ μεμνημένοι δὲ, καὶ διὰ τοῦτο πέμψαν-
 τες, μνησθῆναι ἐν τοῦ χρησμοῦ, ὅτι κακῶς πά-
 θασιν [infra v. 162.] Eustath.

Ibid. — τὰ δ'.] Al. τὸ δ'.
 Ver. 568. — ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ Ῥαϊσί-
 μναι.] Vide infra v. 162. 163.

Ver. 569. Ῥαϊσέμεναι.] Al. Ῥαίσασθαι.
 Ibid. — ἡμῖν ὄρος.] Σημειῖναι ὅτι τὸ
 " ἡμῖν" ἐγκλιθεὶς συνέσειεν ἀσυνήθως τὴν λέ-
 γουσαν, καὶ διὰ τοῦτο προσηγορεύσασθαι. Eustath.

Ver. 571. Ἥ κ' ἀτέλεις' εἴη.] Νῦν τὸ, "εἴη,"
 inquit Scholiastes, ἀντὶ τοῦ εἰσεῖν [v. 571] εἰσεῖν.

Quod si verum sit, scribendum erit, no-
 tante Barnesio, εἴη. Atque hoc quidem ap-
 tius congruet et cum præcedente τελέσειεν,
 et cum sequenti "ὥς οἱ φίλον ἔπλετο."

Ibid. — ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.]
 Θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελοῦσι νόον.]
 Theogn. Gnom. ver. 142.

Ver. 573. Ὅππῃ ἀπεπλάγχθης τε, καὶ ἄς
 τινας ἵκεο χώρας.]

Sed vos qui tandem? quibus aut venistis
 ab oris? Æn. I. 373.

Ver. 579. — ἐπεκλώσαντο δ'.] Al. ἐπι-
 κλώσαντο τ'.

Ver. 580. Ἀνδρώποισι, ἵνα ᾗσι καὶ ἐσσομένο-
 ισιν αἰοιδῇ.] Al. Ἀνδρώποισιν ἀπασι καὶ ἐσσομέ-
 νοισιν αἰοιδῇ.

Ἦ τις τοι καὶ πηὸς ἀπώλετο Ἰλιόθι πρό,
 Ἑσθλὸς ἔων γαμβρὸς, ἢ πενθερὸς, οἳ τε μάλισσα
 Κῆδισοι τελέθασι, μεδ' αἶμα τέ καὶ γένος αὐτῶν;
 Ἦ τις πατρὸς καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδὼς
 Ἑσθλὸς; ἐπεὶ δ' μὲν τι κασιγνήτοιο χερσίων
 Γίνεται, ὅς κεν, ἑταῖρος ἔων, πεπνυμένα εἰδῇ.

585

"An aliquis tibi cognatus periit ante Ilium,
 "Qui eximius erat gener, aut focer, qui utique maximè
 "Curæ sunt, post sanguinem et genus hominum ipsorum?
 "An aliquis fortassè focius vir grata doctus
 "Eximius? Quoniam nequaquam quidem fratre inferior
 "Est, qui, focius cum-sit, prudentia doctus-sit."

585

Ibid. — ἰσσομένοισιν αἰδοῖ. Ὁ δὲ οἶτος
 πᾶν Δαναῶν καὶ τῶν Ἰλίων, ὅς ἐστι καὶ τοῖς ἰσο-
 μένοις αἰδοῖ, τὴν Ὀμηρικὴν Ἰλιάδα αἰνέττειται.
Eustath. Vide suprâ ad ver. 489.

Ver. 581. Ἦ τις τοι καὶ πηὸς. Ὁ —
 "καὶ" σύνδεσμος, διευτερεύειν δηλοῖ τὸν πηὸν τοῦ
 ἐξ αἵματος γένος. *Eustath.* Mihi vocula καὶ
 eam potius videtur hîc habere vim, ut *Al-*
cipheus Ulysses percontari intelligatur, utrùm
 Græcorum et Trojanorum fatum in uni-
 versum solummodò lugeat; an ipse cog-
 natum etiam, aut amicum aliquem, isto in
 bello perdiderit?

Ibid. — πηὸς — Ἑσθλὸς ἔων γαμβρὸς,
 ἢ πενθερὸς. Πηὸς, συγγενὴς, κατ' ἐπιγαμίαν,
 ἢ πότρωτον συγγενὴς. *Schol.* Atque hoc qui-
 dem sensu alibi usurpari videtur vox πηὸς.
 Alioqui multò meliùs et majori cum vi
 procedet sententia, si post ἔων distinguatur,
 et per πηὸς intelligatur proximâ cognatione
 conjunctus; sive qui sit ex eorum numero
 quos appellat Poëta αἶμα καὶ γένος αὐτῶν,

ver. 583. Ut percontetur *Alciphous* primùm
 an *Ulysses* cognatum aliquem proximum,
 (ut patrem, fratrem, &c.) deindè an ali-
 quem remotiorem, (ut generum, focerum,
 &c.) denique an amicum amiserit? At se-
 cundum vulgatam interpretationem, de
 cognatis remotioribus et amicis solummodò
 sciscitatur, consanguineorum proximorum
 non meminit.

Ibid. — ἀπώλετο. *Eustathius* in com-
 mentario legit, ἀπίφθιτο. Atque ita habet
 MS. à *Tho. Bentleio* collatus.

Ver. 583. — αὐτῶν. *Al.* ἀνδρῶν.

Ver. 584. Ἦ τις πατρός. *Al.* Ἦ πατρός.

Ibid. — κεχαρισμένα εἰδὼς. *Al.* πισ-
 νύμενα εἰδὼς.

Ver. 585. — καὶ μὲν τι κασιγνήτοιο χερ-
 σίων. *Al.* κασιγνήτοιο γὰρ χερσίων.

Νόμιζ' ἀδελφὸς τὸς ἀληθινὸς φίλος.

Incert. apud Grotium in Excerptis.

ΤΗΣ
ΤΟΥ ὈΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ι΄.

ὑπόθεσις τῆς ῥαψωδίας Ι΄.

Ἀρχὴ τῶν Ὀδυσσέως διηγημάτων, ἐν οἷς φησὶ πεπολεμηκέναι τοῖς Κίκοσι, καὶ πρὸς
τὰς Λατοφάγας παραγενέσθαι, καὶ πρὸς τὸν Κύκλωπα Πολύφημον πορευθῆναι·
καὶ τῶτον, φαγόντα ἐξ ἡδὴ ἑταίρους, ἐκτυφλῆσαι.

Ἐπιγραφαί.

Τὰ περὶ Κίκονας, καὶ Λατοφάγας, καὶ Κύκλωπας.

Ἄλλως,

Κυκλωπεία.

Ἄλλως,

Λατοφάγων, Κικόνων, σὺν Κυκλώπισσιν, Ἰῶτα.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ἦτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκτέμεν ἐσὶν αἰοιδῶ

LIB. IX.

Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses;
Alcinöe rex, omnium clarissime populorum,
Sanè hoc pulchrum est, audire cantorem

Ver. 3. Ἦτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκτέμεν.]
Ἐπὶ δὲ ἡ χαλεπὴ ἐκκλήσις [τοῦ Ἀναξηνόρου] ἐν τῷ
Διάτρω [τῶν Μαγνήτων] ἐπιγραφὴν ἔχουσα·

Ἦτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκτέμεν ἐσὶν αἰοιδῶ,
Τοιῦ γ', οἷος ὅδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδῶ.
Strabo, Geograph. lib. XIV. p. 959. al. 648.

Τοιῶδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδὴν·
 Οὐ γὰρ ἔγωγε τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι,
 "Ἡ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχη κατὰ δῆμον ἅπαντα,
 Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκνάζονται ἀοιδῶ,
 "Ἡμενοι ἐξείης· παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
 Σίτε κ' κρειῶν· μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων

Talem, qualis hic est, diis assimilis voce:
 Non enim ego ullum puto eventum gratiorem esse,
 Quàm cum lætitia quidem detineat populum universum,
 Convivæque per domum audiant cantorem,
 Sēdentes ordine; juxta autem plenæ sint mensæ
 Pane et carnibus; vinum autem ex cratere hauriens

Ver. 4. Τοιῶδ'.] Apud Strabonem, loco jam citato, Τοιῶ γ'. Quæ et potior lectio.

Ibid. — αὐδὴν.] Apud Strabonem, αὐδῆ.

Ver. 5. Οὐ γὰρ ἔγωγε τι φημὶ ἔσθ'.] Καὶ μὴν ἀπόχρη γι, εἰπερ ἔσθαι τὸ αὐτὸ τέλος εὐδαιμονίας καὶ παρασιτικῆς. Φανίται δὲ ἔσθως· ὁ γὰρ σοφὸς Ὅμηρος τὸν τοῦ παρασίτου βίον θαυμάζων, ὡς ἄρα μακάριος καὶ ζηλωτὸς εἴη μόνος· "Οὐ γὰρ ἔγωγε τι φημὶ ἔσθ'." καὶ ὡς ἔχ' ἰκανῶς ταῦτα θαυμάζων, μᾶλλον τὴν αὐτοῦ γνώμην ποιῶ φανερωτέρων, ἐν λέγων, [infra ver. II.]. "Τοῦτο τι μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἶδεται εἶναι." ἔχ' ἔτερον τὶ ἐξ ὧν φησὶν, ἢ τὸ παρασιτικὴν, εὐδαιμονιορῶν. Καὶ μὴν ἔδὲ τῷ τυγχόντι ἀνδρὶ περιτίθειαι τέτρες τὰς λόγους, ἀλλὰ τῷ σοφωτάτῳ τῶν Ἑλλήνων. Lucian. De Pasquito. Porro vituperat hunc locum Plato: τί δὲ; ποιεῖν ἀνδρὰ τὸν σοφωτάτον λέγοντα, ὡς δοκεῖ αὐτῷ κάλλιστον εἶναι πάντων, ὅταν "πα-
 "ραπλῆται ὡς τράπεζαι Σίτε καὶ κρειῶν ἔσθ'." δοκεῖ σοὶ ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς ἐγκράτειαν ἐκ-
 τοῦ ἀκνέειν νέω; — Οὐ μὰ τὸν Δία, ὃ μοι φαίνεται ἐπιτήδεια. De Republ. lib. III. Alii Ulysses hæc, ut Phæacibus grata, eorumque moribus consentanea, dicere existimant. Ὁ δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ Ὀδυσσεὺς ἡγεμὼν δοκεῖ γερυσθῆναι Ἐπικύρῳ τῆς πολυθρῦλλης ἡδονῆς· ὥστε φησὶν "Οὐ γὰρ ἔσθ' ἔσθ'." Ὁ δὲ Μιγακλίδης φησὶ τὸν Ὀδυσσεὺς καθομιλῶντα τὰς καίρας, ὑπὲρ τῷ δοκεῖν ὁμοίῃς τοῖς Φαίαισιν εἶ-
 ναι, τὸ ἀερόδιδαιον αὐτῶν ἀσπάζεσθαι, προτυ-
 νόμενον τῷ Ἀλκινόῳ [suprà §. 248.]. "Αἰεὶ
 "δ' ἡμῖν δαῖς τι φίλη ἔσθ'." Μόνως γὰρ ἔσθως
 ἀήδη, ὧν ἡλπιζέι μὴ διαμαρτυρῆναι. Athenæus, lib.
 XII. cap. I. Similiter accipit Hermogenes
 περὶ Ἰδίων, lib. II. cap. περὶ δεινότητος· item-
 que Eustathius, in commentario ad §. 248.
 suprà, et ad hunc locum. Vide et Athenæ-
 um, lib. V. cap. 4.

Ibid. — τέλος χαριέστερον εἶναι.] Καὶ ση-
 μαίνει — τὸ τέλος, τὴν θυσίαν. Καὶ Ὅμη-
 ρος, "Οὐ γὰρ ἔγωγε τι φημὶ τέλος ἔσθ'." Τι-
 λιτὰς τι καλῶμεν τὰς ἐτι μέζους καὶ μετὰ τι-
 νὸς μυθικῆς παραδόσεως ἱερὰς, τῶν εἰς αὐτὰς
 δαπανημάτων ἵκεα· τιλὴν γὰρ, τὸ δαπανᾶν.

Athenæus, lib. II. cap. 3. sub fine. "Mihī
 "verō" (inquit Casaubonus in annotationi-
 bus ad locum) "et absurdum videtur et
 "ridiculum quod scribitur hīc ab auctore
 "τέλος significare θυσίαν in eo quem pro-
 "fert Homeri loco. — Est fanè familia-
 "ris Ionicè scribentibus dictio τέλος, quæ
 "sæpè nihil sonat aliud quàm χρῆμα, res.
 "Τέλος θανάτου, res mortis, pro morte, sæpè
 "apud Homerum et Hippocratem; ut res
 "voluptatum, Plauto, pro voluptates. Hoc
 "etiam modo exponas rectè, ὥδ' ἐν τέλος χα-
 "ριέστερον, res nulla gratior." Scholiastes aliter
 interpretatur; Ταῦτα (inquit) ἀερόζόμενος τῷ
 καιρῷ λέγει· ὃ τῷ παντός δὲ βίῳ τέλος εἰρηκεῖ
 τὴν ἡδονήν, ἀλλὰ συμποσίῳ τινός. Sed malè.

Ver. 6. — ἔχ' ἔσθ'.] Al. ἔχει.

Ibid. — κατὰ δῆμον ἅπαντα.] Eratosthe-
 nes apud Athenæum, lib. I. cap. 14. legen-
 dum vult, κακότητος ἀπέσσης. Sed malè;
 uti notant Barnesius, et Casaubonus in anno-
 tationibus ad hunc Athenæi locum.

Ver. 7. Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκνάζον-
 ται ἀοιδῶ.] Καὶ τὴν μουσικὴν οἱ πρότερον εἰς
 παιδίαν ἔταξαν, ἔχ' ὡς ἀναγκαῖον· ὥδ' ἐν γὰρ
 ἔχει τοιοῦτον ὥδ' ὡς χρησίμων, ὥστε τὰ γράμ-
 ματα, πρὸς χρηματισμὸν, καὶ πρὸς οἰκονομίαν,
 καὶ πρὸς μάθην, καὶ πρὸς πολιτικὰς πράξεις
 πολλὰς. — ὥδ' αὖ, καθάπερ ἡ γυμνασικὴ,
 πρὸς ὑγίειαν καὶ ἀλκὴν· ὥδ' ἔτερον γὰρ τῶν ὁρῶ-
 μεν γιγνόμενον ἐκ τῆς μουσικῆς. Λέπεται τοί-
 νυν πρὸς τὴν ἐν τῇ σχολῇ διαγωγὴν· εἰς ὅπερ
 καὶ φαίνονται παθόντες αὐτὴν. "Ἡ γὰρ εἶον-
 ται διαγωγὴν ἐναι τῶν ἐλευθέρων, ἐν ταύτῃ
 τάττωσι. Διόπερ — φησὶν Ὀδυσσεὺς ταύ-
 τὴν ἀρίστην εἶναι διαγωγὴν, ὅταν εὐφροναρίων
 τῶν ἀνδρώπων, "Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ'
 "ἀκνάζονται ἀοιδῶ, "Ἡμενοι ἐξείης." Aristot.
 de Republ. lib. VIII. cap. 3.

Ibid. — ἀκνάζονται.] Al. ἀκνάζονται.

Ver. 8. — παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι.]

— dapes, et plenæ pocula mensæ.

Æn. XI. 738.

Ver. 9. — δ' ἐκ κρητῆρος.] Apud Μακρί-

Οἶνοχόος Φορέησι καὶ ἐγγαίῃ δεπάεσσιν· 10
 Τῷτο τι μοι κάλλισον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
 Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο σονόεντα
 Εἴρεσθ', ὅφρ' ἐτι μᾶλλον ὀδυρόμενος σοναχίζω.
 Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
 Κήδε' ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ ἐρανίανες. 15
 Νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὅφρα καὶ ὑμεῖς
 Εἴδεται· ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα, φυγὰν ὑπὸ νηλεὲς ἥμαρ,
 Ὑμῖν ξείνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
 Εἴμ' Ὀδυσσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
 Ἀνθρώποισι μέλω, καὶ μεν κλέος ἐρανον ἵκει· 20
 Ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδαέλον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
 Νήριτον, εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπὲς· ἀμφὶ δὲ νῆσοι

Pincerna afferat et infundat poculis:

Hoc quiddam mihi pulcherrimum in mente videtur esse.

Tibi verò meas ærumnas animus institit luctuosas

Sciscitari; ut adhuc magis lugens ingemiscam.

Quid primū, quid autem deindē, quid verò ultimū narrabo?

Ærumnas quandoquidem mihi multas dederunt Dii cœlestes.

Nunc verò nomen primū dicam; ut et vos

Sciatis; ego verò deindē, postquam-effugero sævum fatum,

Vobis hospes sim, etiam longē domum habitans:

Sum Ulysses Laertiades, qui omnibus dolis

Hominibus curæ-sum, et mea fama ad cœlum pervenit:

Habito autem Ithacam apricam: in ipsā verò mons est

Neritus, nemorosus, conspicuus: circum autem insulæ

num Tyrium, § 37. (notante Barnesio,) δὲ κρητῆρος.

Ver. 10. — Φορέησι.] Apud eundem προχέησι.

Ver. 12. Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα.

Infandum, regina, jubes renovare dolorem —.

Sed si tantus amor casus cognoscere nostros, —.

Incipiam —. Æn. II. 3. 10. 12.

Καὶ μὴν ὅγε Ὀδυσσεὺς τῷ Ἀλκινόῳ, “ Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο σονόεντα Εἴρεσθαι, ὅφρ' ἐτι μᾶλλον ὀδυρόμενος σοναχίζω.” Καὶ πρὸς τὸν Χροῦν ὁ Οἰδίπους, [Saprophoc. Oedip. Colon. ver. 501.] “ Δεινὸν μὲν τὸ πάλαι κείμενον ἤδη κακόν, ὃ ξεῖν, ἐπιγάρμην — τῶν ὅν κακῶν φυλακτῶν ἐστὶ τὰς ἐρωτήσεις. Ἀνώνυμοι γὰρ διηγήμενοι καταδικάζει αὐτῶν, ἢ ταφὰς παίδων, ἢ τινὰς κατὰ γῆν ἢ ἐν τρυφῇ ἢ κατὰ θάλασσαν ἐμπορίας. Plutarch. Symposiac. lib. II. Probl. I.

Ibid. — ἐπιτράπετο.] Τυτίειν ἐπίτρεψε. Eustath. Sed vide suprā ad i. 491. et infra ad ver. 296. hujus libri.

Ver. 13. — σοναχίζω.] MS. à Tho. Bent-

leio collatus, σοναχίζω. Atque ita legitur apud Eustathium in commentario, et apud Plutarchum, loco suprā ad ver. 12. citato.

Ver. 14. Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα.] Apud Eustathium, Τί πρῶτον τοι ἔπειτα. Al. τί ἔπειτα.

Ver. 19. Εἴμ' Ὀδυσσεὺς Λαερτιάδης.]

Sum pius Æneas —. Æn. I. 382.

Ibid. — ὃς πᾶσι δόλοισιν Ἀνθρώποισι μέλω.] Vide suprā ad γ'. 121.

Ver. 20. — ἵκει.] Al. ἤκει.

Ver. 21. — Ἰθάκην εὐδαέλον.] Πρὸς δύσιν τῶν ἄλλων κειμένων. Schol. “ Ceterum in versu Homeri” (inquit Xylander in annotationibus ad Strabonem, lib. X. pag. 696. al. 454.) “ Ἰσθάλατος, pro εὐδαέλος, legitur; “ longē quidem rectius.” Immo verò minus rectē; ut liquet ex Odyss. δ. 605. notante Barnesio.

Ibid. — ἐν δ' ὄρος αὐτῇ Νήριτον.] Τὸ δὲ Νήριτον — Κράτης τι, ἐν τῷ περὶ λιμένων, Νήιον γράφει· καὶ Φιλώξενος δὲ ὁμοίως· ὃς καὶ τὴν Ἰθάκην ὑπονήειν ἐνυθὲν ἐξησθαι φησιν. Eustath. Vide suprā ad α. 186. et γ'. 81. Al. Νήριτον.

Πολλὰ ναιετάσσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλησι,
 Δελίχιον τε, Σάμη τε, καὶ ὕληεσσα Ζάκυνθος·
 Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτῃ εἰν ὅλῃ κεῖται 25
 Πρὸς ζόφον, (αἱ δὲ τ' ἀνευθεὶς πρὸς ἥῳ τ' ἥελιον τε,) 25
 Τρηχῆ', ἀλλ' ἀγαθὴ κροτόφορος· ἔτι ἔγωγε
 Ἦς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
 Ἦ μὲν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψώ, δῖα θεάων,
 Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι· 30
 Ὡς δ' αὖτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
 Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
 Ἀλλ' ἐμὸν ἔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
 Ὡς ἔδεν γλύκιον ἥς πατρίδος ἔδὲ τοκῆων
 Γίνεται, ἔπερ καὶ τις ἀπόπροθι πύονα οἶκον 35

Multæ habitantur valdè propè invicem,
 Dulichiumque, Sameque, et nemorosa Zacynthus :
 Ipsa autem humilis longè-suprema in mari jacet
 Ad Occasum, (illæ verò seorsum ad auroram solemque ;)
 Aspera, sed bona juvenum-altrix : nihil ego
 Propriâ terrâ possum dulcius aliud videre.
 Sanè quidem me illic detinebat Calypso, nobilissima dearum,
 In specubus cavis, cupiens sibi maritum esse :
 Similiter porrò Circe detinebat domi suæ
 Αἶα, dolosa, cupiens sibi maritum esse :
 Sed meum nunquam animum in pectore flecebant.
 Adcò nihil dulcius suâ patriâ neque parentibus
 Est, etiamfi et quis procul divitem domum

25

30

35

Ver. 24. Δελίχιον τε, Σάμη τε, καὶ ὕληεσσα Ζάκυνθος.]

nemorosa Zacynthos,
Dulichiumque, Sameque, et Neritos ar-
dua faxis. *Æn.* III. 270.

Ver. 25. Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτῃ εἰν ὅλῃ κεῖται.] Χθαμαλὴ, ταπεινὴ, κοίλῃ τὴν θείσιν πᾶσι ἐν πανυπερτάτῃ ; ἢ τῇ δόξῃ, ἢ πρώτῃ τῶν ἄλλων, ὡς πρὸς δύσιν. *Schol.* Plures hujus rei explicationes afferunt *Strabo*, *Geograph. lib. X. pag. 697. al. 454.* et *Eustathius* ad locum ; sed parum aptas. Vide ad *Il. γ'*. 201.

Ver. 27. Τρηχῆ', ἀλλ' ἀγαθὴ κροτόφορος.] "Tota denique nostra illa aspera et montuosa, et fidelis, et simplex, et faultrix suorum regio." *Cicero*, *Orat. pro Cn. Plancio*. "Ithacam illam in asperissimis saxulis tanquam nidulum affixam." *Id.* de *Orat. lib. I.*

Non est aptus equis Ithacæ locus, ut neque planis

Porrectus spatiis —.

Horat. Epist. I. vii. 41.

Vide suprà ad γ'. 601.

Vol. I.

Ibid. Τρηχῆ'.] Vide ad *Il. β'*. 635.

Ver. 29. Ἦ μὲν.] *Al.* Ἦ μὲν.

Ver. 30. Ἐν σπέσσι.] Deest hic versus in MSS. nonnullis à *Tho. Bentleio* collatis.

Ver. 32. Αἰαίη.] Τὸ δὲ, Αἰαίη, ἀντὶ τῇ Κολυκίῃ, κατὰ ἰωνυμίαν τοπικὴν Αἶα γὰρ πόλις Κολυκίδος. *Eustath.*

Ver. 33. — ἔπειθον.] *Al.* ἔπειθον.

Ver. 34. "Ὡς ἔδεν γλύκιον ἥς πατρίδος." "Patriam, quâ nihil potest esse jucundius." *Cicero*, *Orat. post reditum in Senatu, sub initio*. "Cari sunt parentes, cari liberi, propinqui, familiares; sed omnis omnium caritates patria una complexa est." *Id.* de *Officiis, lib. I. § 17.*

Ἦ πατρίς, ὡς εἶπεν, φίλτατον βροτοῖς.

Euripid. Phœniss. ver. 409.

Nescio quâ natale solum dulcedine captos
Ducit —.

Ovid. ex Ponto, lib. I. Epist. iii. ver. 35.

Nos patriæ fines et dulcia linquimus arva.

Virgil. Eclog. I. 3.

Ibid. — γλύκιον ἥς πατρίδος.] *Al.* γλύκιον γ' ἥς πατρίδος et, γλύκιον γ' ἥς πατρίδος.

P p

Γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκῆων.

Εἰ δ' ἄγε τοι κ' νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,

"Ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.

Ἴλιόθεν με φέρον ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσευ,

Ἰσμάρω· ἐνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτὰς. 40

Ἐκ πόλιος δ' ἀλόχες κ' κτήματα πολλὰ λαβόντες

Δασσάμεθ', ὥς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσῃς.

Ἐνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ διεῖω ποδὶ φευγέμεν ἡμέας

Ἠνώγεα· τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.

Ἐνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα 45

Ἐσφαζον παρὰ θῖνα, κ' εἰλίποδας ἔλικας βῆς.

Τόφρα δ' ἄρ' οἰχώμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν,

Οἱ σφισι γέτονες ἦσαν ἅμα πλείονες κ' ἀρῆες,

Ἦπερον ναίοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἅφ' ἵππων

Terrā in alienā habitet seorsum à parentibus.

Agè verò tibi et reditum meum lachrymosum narrabo,

Quem mihi Jupiter immisit à Trojâ profecto.

Ab Illo me ferens ventus Ciconibus appulit,

Ad Ismarum: ibi autem ego urbem depopulatus sum, occidique ipsas incolas. 40

Ex urbe verò uxores et possessiones multas ubi-ceperamus,

Divisimus, ut nequis mihi privatus abiret æquali-portione.

Tum verò quidem ego celeri pede fugere nos

Hortabar; illi verò valdè stulti non parebant.

Hic verò multum quidem vinum bibebatur, multas autem oves 45

Maclabant ad littus, et flexipedes camuros boves.

Interea verò abeuntes Cicones Ciconibus acclamabant,

Qui ipsis vicini erant simul plures et meliores,

Continentem habitantes, docti quidem ab equis

Ver. 36. — ναίει.] Apud Eustathium in commentario, ναίη.

Ver. 37. Εἰ δ' ἄγε.] Vis particulæ, Εἰ, hoc in loco hujusmodi est: "Siquidem me casus meos narrare velis, age ἔστω." Vide ad II. ζ'. 376.

Ver. 40. Ἰσμάρω.] Ἰσμάρος, πόλις τῆς Κικονίας, ἣτις νῦν Μαρωθὼν [Barnesius ex Eustathio edidit Μαρωνεία] λέγεται. Schol.

Ibid. — ἐγὼ πόλιν.] Ita Barnesius. Vulgg. ἐγὼν πόλιν.

Ibid. — πόλιν ἔπραθον.] Ἐπεὶ οἱ Κίκονες τῷ Πριάμῳ συνεμάχοντο. "Κικόνων ἡγήτορι Μέντη." [Iliad. ε'. 73.] Schol.

Ver. 42. Δασσάμεθ', ὥς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσῃς.]

Μοῖραν πᾶσιν νέμειν ἰσότης δ' ἐν πᾶσιν ἀρίστη.

Phocylides ποίημα νοθεύ. ver. 130.

Ibid. — ἴσῃς.] Δηλον δὲ ὅτι ἐν τῷ "ἴσῃς," λέγει τὸ μοῖρας. Διὸ κ' λαμβάνεται ἡ λέξις ἀντὶ ἰσομοιρίας. Eustath.

Ver. 43. — διεῖω ποδὶ.] Μεταφορικῶς τῇ

νηὶ· οἱ δὲ διεῖω, τῷ ὄξει, κ' ταχυ· οἱ δὲ, τῷ ζῶντι, ἐπεὶ ξηροὶ οἱ ἀποθανόντες· κ' γὰρ ἐτέρωθι, [suprà ζ'. 201.] "διεὶρος βροτὸς," φησὶν· οἱ δὲ, τῇ κώπῃ· οἱ δὲ, τῷ διεῖω ἐκ τῆς θαλάσσης, πρὶν ξηρανθῆναι τὴν ἐκ τῆς βάσεως ὑγρασίαν. Schol. Quæ omnes admodum inficetæ explicationes. Longè verisimilior videtur interpretatio quam ex Veteribus affert Eustathius; nempe ut per πόδα διεῖον intelligatur, τὸν σπυδαῖον κ' μὴ ξηρανόμενον τῆς ἐξ ἰδρώτων νοτίδος. "Ἦνα ἢ διεῖω ποδὶ φεύγειν, τὸ παραχρῆμα σπυδαίως διὰ θαλάσσης φύγειν. Quam interpretationem agnovisse videtur et Scholiastes, quum addit, λίξαι δὲ τὸν ἰδρώτα.

Quâ via secta, semel liquido pede detulit undas. Lucret. lib. VI. ver. 638.

Ver. 48. Οἱ σφισι.] Αἱ. Οἱ σφιν.

Ver. 49. 50. — ἐπιστάμενοι μὲν ἅφ' ἵππων — κ' ὅθι χρὴ πίζον ἰόντα.]

— seu cum pedes iret in hostem, Seu spumantis equi foderet calcaribus armos.

Æn. VI. 880

- Ἄνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὅθι χερὴν πεζὸν ἰόντα. 50
 Ἦλθον ἔπειθ', ὅσα φύλλα, καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρη,
 Ἡέριοι· τότε δὴ ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη
 Ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθωμεν.
 Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ Δοῖσι·
 Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκῆρεσιν ἐγχέουσιν. 55
 Ὅφρα μὲν ἦώς ἦν, καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
 Τόφρα δ' ἀλεξάμενοι μένομεν πλέονας περ ἰόντας·
 Ἦμος δ' ἥελιος μετενίσσετο βελυτόνδε,
 Καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιῆς.
 Ἐξ δ' ἀφ' ἐκάστης νηὸς εὐκνήμιδες ἑταῖροι 60
 Ὦλονθ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν Δάνατον τε, μόρον τε.
 Ἐνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀπαχήμενοι ἦτορ,
 Ἄσμενοι ἐκ Δανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
 Οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
 Πρὶν τινα τῶν δειλῶν ἐτάρων τρεῖς ἑκάσον αὔσαι, 65

Cum-hominibus pugnare, et cum opus-esset peditem pugnare. 50
Venerunt deinde, quot folia et flores nascuntur vere,
Matutini: tunc sanè malum Jovis fatum affuit
Nobis infelicibus; ut dolores multos pateremur.
Consistentes autem pugnabant pugna ad naves veloces;
Feriebantque se-invicem æreis hastis. 55
Quamdiù quidem tempus-matutinum erat, et augebatur sacra dies,
Tamdiù utique nos-defendentes sustinebamus, plures licèt essent:
Quandò verò sol transibat vesperam-versus,
Tum verò Cicones pepulerunt domitos Achivos.
Sex autem à singulis navibus benè-ocreati socii 60
Perierunt: cæteri verò effugimus mortemque fatumque.
Illinc verò ulteriùs navigabamus dolentes corde,
Lubentes ex morte, charis amissis sociis.
Neque sanè mihi ulteriùs naves procedebant remis-utrinque-agitatæ,
Prinsquam horum miserorum sociorum ter unumquemque vocàssemus, 65

Apud Homerum autem, "ἀφ' ἵππων μάρνασθαι" (uti ex innumeris *Iliados* locis liquet), non "ex ipsis equis," sed "e curribus pugnare," denotat.

Ver. 51. — ὅσα φύλλα.]

Quàm multa in sylvis Autumni frigore primo

Lapsa cadunt folia —. *Æn.* VI. 309.

Ibid. — ὥρη.] *Al.* ἡρῶ.

Ver. 52. Ἡέριοι.] Ὁσέριοι. *Schol.*

Ver. 57. — ἀλεξάμενοι.] *Al.* ἀλιζόμενοι.

Ver. 58. Ἦμος δ' ἥελιος μετενίσσετο βελυτόνδε.] Μετενίσσετο μετὰ τὴν τῆς ἡμέρας αὐξήσιν ὁ ἥλιος παρὰ ὥραν βελυτῶν ὅς ἡ μισημέρεια ἐστίν, ἢ ὀλίγον τι μετὰ μισημέρειαν, ὅτε βροεῖς λυόνται τῷ κάμνειν. *Eustath.*

— aratra jugo referunt suspensa juvenci;

Et Sol crescentes decedens duplicat umbras. *Virg. Eclog.* II. 65.

Ibid. — μετενίσσετο.] *Al.* μετινίσσετο.

Ver. 64. Οὐδ' ἄρα.] Non hinc supervacaneum est istud ἄρα sed vim habet hujusmodi: "Neque, uti tam propter fugientibus fieri verisimillimum erat, —." Vel; "Neque impediit trepida nostra fuga quin, — priusquam ulteriùs progredieremur, &c."

Ver. 65. — τρεῖς ἑκάσον αὔσαι.] Ἐξ ὅς δὲ ἦν τῶν τελευτησάντων ἐπ' ἀλλοδαπῆς, εἰ καὶ μὴ τὰ δώματα εἴη παρ' αὐτοῖς, τὰς γυν' ψυχὰς διὰ τινῶν μυστηρίων ἀνακαλεῖσθαι, καὶ ὥστε συμπλέσας εἰς τὴν πατρίδα διαπικραῖν. *Schol. ad Pindar. Pythior. Od.* IV. ver. 284. *Ejusdem.*

Οἱ δ' αὖτε ἐν πεδίῳ Κικόνων ὑπὸ δ' ἠϊώθεντες.

Νηυσὶ δ' ἐπ' ὤρσ' ἄνεμον βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς

Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε

Γαῖαν ὅμῃ καὶ πόντον· ὁρώρε δ' ἕραιόθεν νύξ.

Αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσiai, ἰσία δὲ σφιν

70

Τριχθαῖ τε καὶ τετραχθαῖ διέσχισεν ἰς ἀνέμοιο.

Καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάθεμεν δέισαντες ὀλεθρον,

Αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προεϋρύσσαμεν ἥπειρονδε.

Ἐνθα δὴ νύκτας, δύο τ' ἡμέματα συνεχῆς αἰεὶ

Κέμεθ', ὅμῃ καμάτῳ τε, καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.

75

Ἄλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμᾶς εὐπλόκαμος τέλεσ' ἦώς,

Ἰσῆς σπασάμενοι, ἀνὰ δ' ἰσία λεύκ' ἐρύσαντες

Ἡμεθα· τὰς δ' ἄνεμος τε, κυβερνήται τ' ἴθυνον.

Καὶ νῦν κεν ἀσκηθῆς ἰκόμεν ἐς πατρίδα γαῖαν,

Ἀλλὰ με κύμα, ῥόος τε, περιγνάμπτοντα Μάλειαν,

80

Qui perierunt in campo à Ciconibus trucidati.

Navibus autem immisit ventum Boream nubium-coactor Jupiter

Cum procellâ ingenti, nubibusque co-operuit

Terram simul et pontum; ingruit verò è-cælo nox.

Hæc quidem deinde ferebantur obliquæ; vela autem ipsis

70

In tres quatuorque partes discidit vis venti.

Et hæc quidem in naves deposuimus, timentes interitum;

Ipsas verò festinanter subduximus ad continentem.

Hæc duas noctes et duos dies continenter semper

Jacebamus, simul laboreque et doloribus animum rodentes:

75

Sed quando jam tertium diem comas-pulchra complevisset aurora;

Malis erectis, velisque albis explicatis,

Sedebamus: illas verò ventusque gubernatoresque dirigebant.

Et jam incolumis pervenissem in patriam terram,

Sed me unda, æstusque, circumflecentem Maleam,

80

que ritus meminere *Eustathius et Schol-*
astes ad hunc Homeri locum.

animamque sepulchro

Condimus, et magnâ supremum voce
ciemus. *Æn. III. 67.*

Tunc egomet tumulum Rhæteo in lit-
tore inanem

Constitui, et magnâ manes ter voce vo-
cavi. *VI. 505.*

Ver. 66. — δ' ἠϊώθεντες.] Pronuntiabatur
δ' ἠϊώθεντες. Uti rectè notavit *Barnesius.*

Ver. 68. — σὺν δὲ νεφέεσσι.] Vide su-
prà ad i. 293.

Ver. 70. Αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσiai.]
Ἐπικάρσiai, πλάγiai. *Schol.*

Obliquatque sinus in ventum —

Æn. V. 11.

Eustathius verò vocem ἐπικάρσiai aliter ex-
ponit: Ἐπικάρσiai δὲ, (inquit), ἢ πλάγiai
τῶν ἐμῶν τῶν ἐγκάρσiai, ἀλλ' ἐπὶ κεφαλῇ,

διὰ τὴν ἐκ τῷ σφοδρῷ πνεύματος τῶν ἰσίων πολ-
λὴν ἔντασιν.

Ver. 71. Τριχθαῖ τε καὶ τετραχθαῖ διέσχισεν.]
Vide ad *Il. γ'. 363.*

Ver. 72. — κάθειμεν.] Editiones vul-
gatæ habent κάθειμεν *Barnesius* autem κά-
θειμεν edidit, ex *Hymno Apollinis*, qui *Home-*
ro ascribitur, *ver. 487. 503.* ubi etiam in
vulgatis Editionibus legitur, κάθειμεν, κάθει-
σαν. Atque hanc *Barnesii* lectionem, cum et
ex uno MS. à *Tho. Bentleio* collat. firma-
tur, in Textum recepi.

Ver. 73. — προεϋρύσσαμεν.] *Al. προερίσ-*
σαμεν.

Ver. 74. — συνεχῆς αἰεὶ.] Καὶ ὅρα ἐν τῇ-
τοις τὸ συνεχῆς ἐκτείνον τὴν κατάρχωσαν πρό-
θειαν ἀσυνήθως. Διὸ καὶ ἐτόλμησαν τινὲς, ὡς
περὶ ἐπὶ τῷ ἐννέτῳ, ἔγω καὶ ἐνταῦθα διπλῶσαι
τὸ ἀμετάβολον διὰ δάκτυλον. *Eustath.* Vide
ad *Il. μ'. 26.*

Ver. 80. — Μάλειαν.] Ἀκρωτήριον τῆς
Ἀακωνικῆς. *Schol.*

Καὶ βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.

Ἐνθεν δ' ἐννήμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι

Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'· αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν

Γαίης Λωτοφάγων, οἷτ' ἀνθινον εἶδαρ ἔδασιν.

Ἐνθα δ' ἐπ' ἡπείρα βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ.

85

Αἰψα δὲ δεῖπνον ἔλοντο δοῆς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιο τ' ἐπασσάμεθ', ἠδὲ ποτῆτος,

Δὴ τότε ἔγῳν ἐτάρες προῖν πεύθεσθαι ἰόντας,

(Ἄνδρες δύο κρίνας, τρίτατον κῆρυχ' ἅμ' ὀπάσας,)

Οἵτινες ἀνέρες ἔεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.

90

Οἱ δ' αἰψ' οἰχόμενοι μίγην ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν.

Οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μῆδονδ' ἐτάροισιν ὄλεθρον

Ἡμετέροις, ἀλλὰ σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.

Τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,

Et Boreas depulit, et aberrare-fecit Cytheris.

Hinc autem novem-diebus ferebar perniciosis ventis

Pontum per piscosum : at decimo conscendimus

Terram Lotophagorum, qui utique floridum cibum edunt.

Hic verò continentem ingressi-sumus et hausimus aquam ;

85

Statim autem prandium ceperunt celeres apud naves focii.

At postquam cibum gustâssemus, et potum,

Tum verò ego socios præmisi sciscitatum profectos,

(Viris duobus electis, tertio præcone simul addito,)

Quinam viri essent in terrâ panem edentes.

90

Hi verò statim abeuntes congressi sunt viris Lotophagis.

Neque sanè Lotophagi parabant fociiis mortem

Nostriis, sed ipsis præbuerunt lotum gustandam.

Horum autem quicumque loti comedisset dulcem fructum,

Ver. 81. — Κυθήρων.] Κύθηρα νῆσος τῆς Λακωνικῆς. Schol.

Ver. 82. — ἐννήμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι.] Vide Strabonem, Geograph. lib. I. pag. 45. al. 25.

Ver. 84. Γαίης Λωτοφάγων.] Ἀπὸ τῆς δὲ προέχουσας ἐς τὸν πόντον τῶν Γινδάνων νημενται Λωτοφάγοι· οἱ τὸν καρπὸν μῶνον τῷ Λωτῷ τρώγοντες ζῶσι. Herodotus, lib. IV. cap. 177. Τὴν δὲ Μήνιγγα νομίζουσιν εἶναι τὴν τῶν Λωτοφάγων γῆν, τὴν ὑφ' Ὁμήρου λεγομένην καὶ δέικνυται τινὰ σύμβολα καὶ βωμοὺς Ὀδυσσείας, καὶ αὐτὸς ὁ καρπὸς πολὺ γὰρ ἐστὶ τὸ δένδρον ἐν αὐτῇ τὸ καλυμμένον λωτὸν, ἔχον ἥδιστον καρπὸν. Strabo, Geograph. lib. XVII. pag. 1191. al. 834. Vide et eundem lib. I. pag. 44. al. 25. et lib. III. pag. 237. al. 157. item infra ad ver. 94.

Ver. 85. — ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ.] Vide supra ad δ. 359.

Ver. 88. — προῖν.] Al. προῖν.

Ver. 89. — τρίτατον κῆρυχ' ἅμ' ὀπάσας.] ἵνα μὴ ἐπιπείθῃται ὡς διὰ τὸν κῆρυκα. Schol.

Ver. 90. — εἶν.] Al. ἦεν.

Ibid. — σῖτον ἔδοντες.] Vide supra ad δ. 222.

Ver. 92. — ἄρα.] Ut antea fecerunt Cicones.

Ver. 94. — ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν, &c.]

Sic nova Dulichio Lotos gustata palato, Illo, quo nocuit, grata sapore fuit.

Ovid. Trist. lib. IV. Eleg. i. ver. 31.

Nec degustanti Lotos amara fuit.

Hos ego, qui patriæ faciant obliviam, succos

Parte mea vitæ, si modò dentur, e-

Id. ex Pont. lib. IV. Epist. x. ver. 18.

Ὁ δὲ τῷ λωτῷ καρπὸς ἐστὶ μέγιστος, ὅσον τὸ τῆς σχίνου γλυκύτητα δὲ, τῷ φοίνικος τῷ καρπῷ προσεσικελος. Ποιεῦνται δὲ ἐκ τῷ καρπῷ τῆς οἱ Λωτοφάγοι καὶ εἶνον. Herodot. lib. IV. cap. 177. Vide Athenæum, lib. XIV. cap. 18. et Plin. Nat. Hist. lib. XIII. cap. 17. item supra ad ver. 84. Porro Heracles Ponticus hæc allegoricè interpretatur :

Οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, ἐδὲ νέεσθαι.
 Ἄλλ' αὐτῆ βέλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισι
 Λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόσῃ τε λαθέσθαι.
 Τῆς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκη,
 Νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας.
 Αὐτὰρ τῆς ἄλλης κελόμην ἐρίφρας ἑταίρας
 Σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκείων,
 Μὴ πῶ τις λωτοῖο φαγὼν νόσοιο λάθεται.
 Οἱ δ' αἰψ' εἰσβαῖνον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς.
 Ἐνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ.
 Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων, ἀθεμίσαν,
 Ἰχόμεθ', οἳ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν,
 Οὔτε φυτεύουσιν χερσὶν φυτὸν, ἔτ' ἀρώωσιν.
 Ἀλλὰ τάγ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,

95

100

105

Non amplius renunciare rursum volebat, neque redire :

95

Sed illic volebant apud viros Lotophagos

Lotum edentes manere, reditūque oblivisci.

Hos quidem ego ad naves duxi flentes necessitate,

Navibusque in cavis sub transtra ligavi tractos.

At ceteros jussi dilectos socios

100

Festinantes naves conscendere celeres,

Nē fortassis quis loto pastus reditū oblivisceretur.

Hi autem statim ingrediebantur, et per transtra sedebant :

Ordine verò sedentes canum mare verberabant remis.

Illinc autem ulterius navigabamus dolentes corde.

105

Cycloporum autem ad terram superborum, exlegum,

Venimus, qui scilicet diis freti immortalibus,

Neque plantant manibus plantam, neque arant :

Sed hæc absque semente et aratione omnia proveniunt,

Καθόλα δὲ (inquit) τὴν Ὀδυσσείῳ πλάνην, εἰ
 τις ἀκριβοῦς ἐθέλει σκοπεῖν, ἡλλησθημένην εὐρή-
 σαι. Πάσης γὰρ ἀρετῆς καθάπερ ὅρῳον τί, τὸν
 Ὀδυσσεὺς παρασημαίνει· ἑαυτῷ [Ὁμηρ.],
 διαπεφιλοσόφηκεν, (ἵπτι δὲ τὰς ἐκνεμομένας τὸν
 ἀνθρώπινον βίον ἡχθῆκε κακίας), ἡδονὴν μὲν τὸ
 Λωτοφάγου χωρίον, ξένης γεωργὸν ἀπολαύσεως,
 ἣν Ὀδυσσεὺς ἐγκρατῶς παρίπλευσε.

Ver. 96. — βέλοντο.] Apud Eustathium in commentario, βέλοντο.

Ibid. — μετ' ἀνδράσι.] Al. παρ' ἀνδράσι.

Ver. 98. 99. — ἄγον. — Νηυσὶ δ' ἐνὶ.] Al. ἄγον — Νηυσὶ ἐνὶ.

Ver. 99. — ἐρύσσας.] Ita rectè Barne- sius, pro vulgato ἐρύσας. Vide ad II. π'. 781.

Ver. 106. Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων, ἀθεμίσαν, Ἰχόμεθ'.] Δίκαιοι ἄστοι πλὴν Πολυ- φήμῃ· ὅθεν τὸ μὲν ὑπερφιάλων νῦν, μεγάλων· το δὲ ἀθεμίσαν, μὴ ἔχοντων χερσὶν νόμων, ὅτι

τὸ Διμισυῖν ἑκατον [infra ver. 114. 115.]
 "Παῖδων ἢδ' ἀλόχων." Schol. Vide autem ad ver. 107.

Ver. 107. — οἳ ῥα.] Qui scilicet —.

Ibid. — πεποιθότες ἀθανάτοισιν.] Εἰ δὲ καὶ πεποιθέναι μὲν θεοῖς ἐνταῦθα Κύκλωπες λέγον- ται· ὁ δὲ Πολύφημος ἐν τοῖς ἐξῆς [infra ver. 275.] ἐρεῖ ὡς ἂν ἀλέγῃσι Διὸς οἱ Κύκλωπες, ὡς φέρεται· ψευδῶς ἐκείνο φησὶν. Eustath. Quod tamen hinc non sequitur. Nam Θεοῖς δὲ πεποιθέναι (inquit ipse Eustathius) Κύκλωπες ὁ μῦθος λέγει, δι' ὃν αὐξάνονται καρποί, οἷον Διὶ, αἰετὶ Διμήτρι, γῇ νόμφαις καρποτέ- φοις [ver. 154.] Ἀπόλλωνι, ἡλίῳ καὶ τοῖς τοιούτοις· οἳς θαρρύντες διὰ τὸ τῆς ἐκείνου γῆς πτόν, ἂν ἑκαμνον. Soli nimirum fertilitate freti, omni curâ, omni labore vacabant. Quod fieri potuit, et si nullâ Deorum reverentiâ tenerentur.

Ver. 109. Ἀλλὰ τάγ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα

Πυροί, καὶ κριθαί, ἢ δ' ἄμπελοι, αἵ τε φέρονται
 Οἶνον ἐρυσάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
 Τοῖσιν δ' ἔτ' ἀγοραὶ βαλφηόροι, ἔτε δέμισες.
 Ἀλλ' οἷγ' ὑψηλῶν ὄρεων ναίεισι κάρηνα,
 Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι. δέμισέυει δὲ ἕκαστος
 Παιδῶν ἢ δ' ἀλόχων· ἔδ' ἀλλήλων ἀλέγχεσι.
 Νῆσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τετάνυσται
 Γαίης Κυκλώπων, ἔτε σχεδὸν, ἔτ' ἀποτηλῆ,
 Ὑλῆεσσ'· ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
 Ἀγρῖαι· καὶ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερύκει·

110

115

Triticum, et hordeum, atque vites, quæ utique ferunt
 Vinum ex-magnis-uvis, et ipsis Jovis imber incrementum-dat.
 Illis verò neque conciones consiliariæ, neque leges;
 Sed ipsi cellorum montium inhabitant cacumina,
 In speluncis cavis: jus autem dat unusquisque
 Liberis atque uxoribus; neque se-invicem curant.
 Insula deindè humilis præ portu obtenditur
 Terræ Cyclopum, neque propè, neque remotè,
 Sylvosa: in eâ verò capræ innumeræ nascuntur
 Agrestes; neque enim frequentatio hominum prohibet:

110

115

πάντα φύονται.] Similitèr Hesiodus, de aureo
 Seculo;

καρπὸν δ' ἔφοι ζιεύουσι ἄρουρα
 Αὐτομάτῃ πολλὸν τι καὶ ἀφθονον
 "Erg. καὶ Ἡμερ. I. ver. 117.

Et Ovidius;

Ipsa quoque immunis, rastroque intacta,
 nec ullis
 Saucia vomeribus, per se dabat omnia
 tellus. Metamorph. lib. I. ver. 101.

Et ibid. ver. 111.

Mox etiam fruges tellus inarata ferebat;
 Nec renovatus ager gravidis canebat a-
 ristis.

Vide Diodorum Siculum, lib. V. sub initio;
 et Strabonem, Geograph. lib. XI. pag. 766.
 767. al. 501. 502.

Ver. 111. — ἐρυσάφυλον.] Ἐκ τελείης
 καρπῷ τῆς σφαυλῆς γινόμενον. Schol.

Ibid. — καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.] Ὁμ-
 ἐρος δὲ Διὸς, τατίσιν ἀέρος. Eustath. Vide
 suprâ ad γ. 477. et 581.

Ver. 112. 114. Τοῖσιν δ' ἔτ' ἀγοραὶ —
 δέμισέυει δὲ ἕκαστος Παιδῶν ἢ δ' ἀλόχων.] Καὶ
 τὸ πρῶτον ἐκαστοὶ αἱ πόλεις, καὶ νῦν ἔτι
 τὰ ἔθνη ἐκ βασιλευμένων γὰρ συνήλθον. Πᾶ-
 σα γὰρ οἰκία βασιλεύεται ὑπὸ τῷ πρῶτῳ αὐτῶν.
 ὥστε καὶ αἱ ἀποικίαι διὰ τὴν συγγένειαν. Καὶ
 τὰ ἔθνη ἐστὶν ὁ λέγει Ὁμήρος, — δέμισέυει δὲ
 ἕκαστος Παιδῶν ἢ δ' ἀλόχων. Σπινθὴς γὰρ
 καὶ ἔτι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα. Aristot. de Republ.
 lib. I. cap. 2. Vide Platonem de Legibus, lib.

III. baud longè ab initio; et Strabonem, Geo-
 graph. lib. XIII. pag. 885. al. 592.

Ver. 114. — δέμισέυει δὲ ἕκαστος Παι-
 δῶν ἢ δ' ἀλόχων.] Ἐν μόνῃ δὲ τῇ Λακεδαιμονίῳ
 πόλει μετ' ὀλίγων ὁ νομοθέτης ἐπιμέλειαν δοκί-
 μιποιῆσαι τροφῆς καὶ ἐπιτηδεύματων ἐν δὲ
 ταῖς πλείταις τῶν πόλεων ἐξημέλειται πρὸς
 τῶν τοιούτων, καὶ ἡ ἕκαστος ὡς βάλεται, Κυ-
 κλωπικῶς, "δέμισέυει Παιδῶν ἢ δ' ἀλόχων."
 Aristot. Ethic. Nicom. lib. X. cap. 10.

Ver. 115. — ἢ δ' ἀλόχων.] Ἠ. ἢ δ' ἀλόχων.

Ibid. — ἢ δ' ἀλλήλων ἀλέγχεσι.]

— ἀκῆς δ' ἢ δὲν ἄλλος ἄλλος.

Euripid. Cyclops, ver. 120.

Ver. 116. Νῆσος ἔπειτα λάχεια.] Λάχεια,
 εὐχέος, ἢ εὐσκαφός, λαχαίνεσθαι καὶ σκάπτει-
 ναι δυναμένη. Schol. Λαχαίνειν τὸ σκάπτειν,
 — καὶ "λάχεια νῆσος," ἀπὸ τῆς σκάπτεισθαι
 εἰς βάθος, δύεσθαι. Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτὴν
 "ἐλάχεια" εἶναι, ὅ ἐστι σκιερὰν ἀλλ' ἐκ τῆς
 περιεχομένης ἐλέγχονται "Πᾶρος" τε λιμένος
 "τετάνυσται." Πᾶς γὰρ παρατίπεται, μι-
 κρὰ ἔσσι. Etymolog. Magn. in voce Λαχαί-
 νειν. Quin et MSS. à Tho. Bentleio collati
 habent λάχεια. Et iterum occurrit eadem
 vox infra κ. 509. "Ἐν δ' ἀκτὴν τε λά-
 χεια —." Quanquam Scholiastes ibi
 legisse videtur "ἐλάχεια." Porro non-
 nulli, notante Eustathio, Λάχεια, hoc in lo-
 co, insulae nomen proprium existimârunt.

Ver. 119. — πάτος.] Πάτος δὲ
 φασίν, ἢ ἀναστροφὴ, ἥτοι ὁδός. — Ὁνομα-
 τιστοῦται δὲ καὶ αὐτὸ, καὶ δὲ καὶ ὁ κύριος, καὶ

- Οὐδὲ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἷτε κατ' ὕλην 120
 Ἄλγεα πάσχασι, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
 Οὐτ' ἄρα ποίμνησιν καταΐσχεται, ἔτ' ἀρότοισιν,
 Ἄλλ' ἢ γ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα,
 Ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δὲ τε μηκάδας αἶγας.
 Οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρητοι, 125
 Οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἐνὶ τέκτονες, οἳ κε κάμοιεν
 Νῆας εὖσσέλμας, αἳ κεν τελέοιεν ἑκάστα,
 Ἄσέ' ἐπ' ἀνθρώπων ἰκνεύμεναι· οἷα τε πολλὰ
 Ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν·
 Οἳ κε σφιν καὶ νῆσον εὐκτιμένην ἐκάμουντο. 130
 Οὐ μὲν γὰρ τι κακὴ γε, φέροι δὲ κεν ὥρια πάντα·
 Ἐν μὲν γὰρ λαιμῶνες ἀλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
 Ὑδρηλοὶ, μαλακοὶ· μάλα κ' ἀφθιτοὶ ἄμπελοι εἶεν.
 Ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἶεν
 Εἰς ὥρας ἀμῶεν· ἐπεὶ μάλα πῖας ὑπ' ἔδας. 135
 Ἐν δὲ λιμὴν εὖορμος, ἣν ἔχρεα πείσματος εἰσιν,

Neque ipsam ingrediuntur venatores, qui per sylvam 120
 Dolores patiuntur, juga montium lustrantes.
 Neque fanè gregibus occupatur; neque arationibus,
 Sed ipsa absque-semente et inarata diebus omnibus
 Viris caret; pascit verò balantes capras.
 Non enim Cyclopibus naves adfunt prorae-rubras-habentes, 125
 Neque viri insunt navium fabri, qui conficiant
 Naves bonis-transfris-instructas, quæ perficiant singula,
 Ad urbes hominum euntes; veluti crebrò
 Viri ad se-invicem navibus trajiciunt mare;
 Qui ipsis et insulam benè-habitatam elaborarent. 130
 Neque enim omninò malà; ferret autem tempestiva omnia:
 Insunt enim prata maris cani ad littus
 Irrigua, mollia; omninò perennes vites essent.
 In eà etiam aratio facilis; valdè altam segetem semper
 Statis temporibus meterent: quia valdè pingue subest solum. 135
 In eà porrò portus opportunus, ut non opus fune sit,

ὁ δῦτος, καὶ τὰ τοιαῦτα. Eustath. Vide ad Il. δ. 455.

Ver. 125. — μιλτοπάρητοι.] Μίλτω τὰς παρυὰς χειρισμέναι, τὰτίσι τὰς πρώτας. Μίλτος δὲ, πηλὸς ῥυσιῶδης. Schol.

Ver. 126. — οἳ κε κάμοιεν.] Barnesius edidit οἳ κακάμοιεν. Minus rectè.

Ver. 128. — οἷα τε πολλὰ Ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους.] Τὸ δὲ "οἷα τε πολλὰ" ἑλλειψιν ἔχει προδίστως, ἵνα λέγῃ, δι' οἷα πολλὰ αἵτια καὶ πράγματα ἐπ' ἀλλήλους περῶσιν ἄνθρωποι. Eustath. Minus rectè. Voces enim οἷα et πολλά non ad præcedentem ἑκάστα referuntur; sed, ut opinor, adverbiorum loco hîc usurpantur; uti Odysf. γ'. 73. ἰ. 254. λ'. 363. Iliad. β'. 798. ω. 391.

Ver. 131. Οὐ μὲν γὰρ τι κακὴ.] Vide ad Il. π'. 570. et infra ad ψ'. 266.

Ver. 133. — μάλα κ' ἀφθιτοὶ.] Al. μάλ' ἂν ἀφθιτοὶ. Quod idem.

Ver. 134. — μάλα κεν.] Al. τάχα κεν.

Ver. 135. — ὑπ' ἔδας.] Al. ἰπ' ἔδας.

Ver. 136. — ἣν ἔχρεα πείσματος εἰσιν, Οὐτ' ἰνὰς βαλῆιν.]

— hîc fessas non vincula naves

Ulla tenent, unco non alligat anchora morfu. Æn. I. 172.

Ibid. — πείσματος.] Ἀπογὰς σχοινίῳ, ὃ τίθεται ἡ ναῦς. Schol.

Οὐτ' εὐνὰς βαλέειν, ἔτε πρυμνήσι ἀνάψαι,
 Ἀλλ' ἐπικέλσαντας μῆναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέων
 Θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ ἐπιπνεύσωσιν αἷται.
 Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
 Κρήνη ὑπὸ σπείας· περὶ δ' αἴγαιοι πεφύασιν.
 Ἔνθα κατεπλέομεν, καὶ τις θεὸς ἡγεμόνευε
 Νύκτα δι' ὀρφναίην· ἔδδ' προῦφαίνεται ἰδέσθαι·
 Ἄηρ γὰρ παρὰ νηυσὶ βαθεῖ ἦν, ἔδδ' σελήνη
 Οὐρανόθεν προῦφαινε· κατέχετο γὰρ νεφέεσσιν.
 Ἔνδ' ἔτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
 Οὐτ' ἔν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα ποτὶ χέρσον
 Εἰσίδομεν, πρὶν νῆας εὐσσελμῶς ἐπικέλσαι.
 Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ, καθείλομεν ἰσία πάντα·
 Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
 Ἔνθα δ' ἀποθρίζαντες ἐμείναμεν ἥω διαν.
 Ἥμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,

140

145

150

Neque anchoras jacere, neque rudentes alligare,
 Sed qui-appulerint manere aliquandiu, donec nautarum
 Animus impulerit, et aspirarint venti.
 Cæterum in vertice portus fluit limpida aqua,
 Fons sub specu: circum autem populi nascuntur.
 Huc descendebamus, atque aliquis deus ducebat
 Noctem per obscuram: non enim apparebat, ut videretur;
 Caligo enim circa naves densa erat, neque luna
 E cælo lucebat; obtegebatur enim nubibus.
 Hic nullus infulam vidit oculis;
 Neque sanè fluctus magnos volutos ad littus
 Vidimus, antequam naves bonis-transfritis-instructæ appulissent.
 Appulsis autem navibus, collegimus vela omnia:
 Egressi autem et ipsi fumus in littus maris;
 Ibique somno-soluti expectavimus anroram divinam.
 Quando autem manè-genita apparuit rosea-digitos aurora,

140

145

150

Ver. 141. — *πεφύασιν.*] Apud *Eustathium* in commentario, *πεφύασιν*. Quod ferri non potest. Antepenultimam enim producit.

Ver. 143. — *ἔδδ' προῦφαίνεται ἰδέσθαι.* Ἄηρ γὰρ παρὰ νηυσὶ.]

Nam neque erant astrorum ignes, nec lucidus æthrâ

Sidereâ polus; obscuro sed nubila cælo,
 Et Lunam in nimbo nox intempesta tenebat.

Æn. III. 585.

Ver. 144. Ἄηρ γὰρ παρὰ νηυσὶ βαθεῖ ἦν.] Ὅτι δὲ Ἄηρ τὸ πρῶτος σκοτινὸν εἶναι, ἔδδ' τὰς ποιητὰς λίληθιν· αἶρα γὰρ τὸ σκότος καλεῖται. Ἄηρ γὰρ παρὰ νηυσὶ βαθεῖ ἦν, ἔδδ' σελήνη Οὐρανόθεν προῦφαινε. *Plutarch.* de primo Frigido. Ubi notandum pro *βαθεῖ* ἦν, legisse hîc *Plutarchum*, *βαθεῖς* ἦν.

Vol. I.

Ibid. — *παρὰ νηυσὶ.*] Ita edidit *Barnesius* ex emendatione *Henrici Stephani*. Atque ita legit *Plutarchus* loco jam suprâ citato. Vulgati habent, *περὶ νηυσὶ*.

Ver. 145. — *κατέχετο γὰρ νεφέεσσιν.*] *Eustathius* in commentario citat, *κατέχετο* δι' νεφέεσσιν. Quod et ferri posset. Vide ad *Il.* α. 51.

Ver. 149. Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ, καθείλομεν ἰσία.] Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ, ὃ ἰσὶ, κατ' ἀντίπρωσιν, προσκεκλασῶν δὲ τῶν νηῶν. *Eustath.* Attamen æquè rectè, ut opinor, dicitur Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ, ac (si tulisset versus) Κελσασῶν δὲ νηῶν.

Ver. 151. — *ἀποθρίζαντες.*] Ἐπὶ βραχέῃ & σφυρῷ ἀποκοιμηθέντες. *Schol.*

Ibid. — *ἐμείναμεν ἥω διαν.*] Similitèrque, infra ver. 306. Vide ad *Il.* 9. 561.

Qq

Νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτὴν.
 ὦρσαν δὲ νύμφαι, κῆραι Διὸς Αἰγίοχοιο,
 Αἶγας ὀρεσκῶες, ἵνα δαιπνήσαιαν ἑταῖροι. 155
 Αὐτίκα καμπύλα τόξα κ' αἰγανέας δολιχαύλας
 Εἰλόμεθ' ἐκ νηῶν· διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
 Βάλλομεν· αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα δήρην.
 Νῆες μὲν μοι ἔποντο δυώδεκα, ἐς δὲ ἐκάστην
 Ἑννέα λάγχανον αἶγες· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἐξελον οἶω. 160
 Ὃς τότε μὲν πρόπαν ἡμᾶς, ἐς ἥλιον καταδύντα,
 Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα, κ' μέθυ ἡδὺ.
 Οὐ γὰρ πῶ νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρὸς,
 Ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἔκαστοι
 Ἥφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἐλόντες. 165
 Κυκλάπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν, ἐγγὺς ἑόντων,

Insulam admirantes, obambulabamus per eam.
 Excitârunt verò Nymphae, filiae Jovis Aegiochi,
 Capras montanas, ut prandium-fumerent focii. 155
 Continuò incurvos arcus et hastas longis-cuspidibus
 Cepimus ex navibus: in-tres-partes autem dispositi
 Jaculabamur; statim verò dedit deus copiosam venationem.
 Naves quidem me sequebantur duodecim; in unamquamque autem
 Novem fortitò-contigerunt caprae, mihi verò decem elegi foli. 160
 Sic tum toto die, ad solis occasum,
 Sedebamus epulantes carnes immensas, et vinum dulce.
 Nondum enim ex navibus absumptum erat vinum rubrum,
 Sed inerat; multum enim in amphoris singuli
 Haufimus, Ciconum sacro oppido capto. 165
 Cyclopum autem ad terram prospiciebamus, propè existentium,

Ver. 154. ὦρσαν δὲ νύμφαι, κῆραι Διὸς
 Αἰγίοχοιο, Αἶγας ὀρεσκῶες.]

tres littore cervos
 Prospicit errantes: hos tota armenta se-
 quuntur

A tergo, et longum per valles pascitur
 agmen. Aen. I. 188.

Ver. 155. — δαιπνήσαιαν.] Vide suprâ
 ad δ. 535.

Ver. 156. Αὐτίκα καμπύλα τόξα ἔσθ.]

Constitit hic, arcumque manu celeresque
 sagittas

Corripuit, fidus quæ tela gerebat A-
 chates.

Ductoresque ipsos primùm capita alta
 ferentes

Cornibus arboreis sternit; tum vulgus
 et omnem

Miscet agens telis nemora inter frondea
 turbam. Aen. I. 191.

Ver. 159. — ἐς δὲ ἐκάστην Ἑννέα λάγ-
 χανον αἶγες.] Αἶ. ἐν δὲ ἐκάστη.

Nec prius absistit, quàm septem ingentia
 victor

Corpora fundat humi, et numerum cum
 navibus æquet. Aen. I. 196.

Ver. 160. Ἑννέα λάγχανον αἶγες.] Barne-
 sius legendum censet, Ἑννέα λάγχανον αἶγας.
 " Ut sit, ἐς ἐκάστην οἱ ἑταῖροι ἐλάγχανον ἑννέα
 " αἶγας, οἱ δ' ἐμοὶ μόνῃ δέκα ἐξελον." Quod
 etli ferri possit, mutato tamen nihil opus.
 Nam vox λαγχάνω, (quod Barnesium non
 omninò fugit), alibi apud Poëtam Sorte
 aut contingere aut eligi significat:

ἀλλ' ἐμὲ μὲν κῆρ
 Ἀμφέχανε τυτῆρ', ἥπιρ' λάχες γεινόμενον τιό.
 Iliad. ψ. 78.

Οἱ δ' ἔλαχον τὰς ἂν κε δ' ἤθελον αὐτὸς εἰλίσ-
 θαι. Infra ver. 334. hujus libri.

Quin et MSS. à Tlo. Bentley collati hic
 habent αἶγες.

Ver. 162. — κρέα τ' ἄσπετα.] Apud
 Athenæum, lib. XII. cap. I. κρέατ' ἄσπετα.

Ver. 165. 204. Ἥφύσαμεν — ἀφύσσεας.]
 Vide suprâ ad δ. 359.

Καπνὸν τ', αὐτῶν τε φθογγήν, οἴῳν τε, καὶ αἶγῶν.

Ἦμος δ' ἥελιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,

Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ρηγμῖνι θαλάσσης.

Ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ρόδοδάκτυλος ἡώς,

170

Καὶ τότε ἔγῳ ἀγορὴν δέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον·

Ἄλλοι μὲν νῦν μίμνεντ' ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·

Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηὶ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν

Ἑλθὼν, τῶνδ' ἀνδρῶν περὶ σομαι, οἳ τινες εἰσὶν·

Ἦ ῥ' οἷγ' ὕβρισαι τε, καὶ ἄγριοι, καὶ δὲ δίκαιοι,

175

Ἦε φιλόξενοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεοδῆς.

Ὡς εἰπὼν, ἀνὰ νηὸς ἔβην· ἐκέλευσα δ' ἑταίρους,

Αὐτὲς τ' ἀμβαίνειν, ἀνὰ τε πρυμνήσια λῦσαι.

Οἱ δ' αἰψ' εἰσβαίνον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·

Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὴν ἄλλα τύπτον ἐρετμοῖς.

180

Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ', ἐγγὺς ἑόντα,

Ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἶδομεν, ἄγχι θαλάσσης,

Υψηλὸν, δάφνησι κατηρεφές· ἐνθα δὲ πολλὰ

Μῆλ', οἷες τε, καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ

Fumumque, ipforumque vocem, oviumque, et caprarum.

Quandò autem sol occidit, et tenebræ advenerunt,

Sanè tunc decubuimus in littore maris.

Quandò autem manè-genita apparuit rosea-digitos aurora,

170

Tum verò ego concione habitâ omnes allocutus sum ;

“ Alii quidem nunc manete mihi dilecti focii ;

“ At ego cum navi meâ et meis fociiis

“ Profectus, hos homines explorabo, quinam sint ;

“ An illi contumeliosi et agrestes, neque iusti,

175

“ An hospitales, et ipsis mens sit deorum-reverens.”

Sic fatus, navem conscendi ; iussique socios

Ipsoque conscendere, et rudentes solvere.

Illi verò continuò conscendebant, et per transtra sedebant ;

Ordine autem sedentes canum mare verberabant remis.

180

Sed cùm jam in locum pervenissemus, propè existentem,

Hic deindè in extremâ-parte speluncam vidimus, prope mare,

Excelsam, lauris contactam : ibi verò multa

Pecora, ovesque, et capræ quiescebant : circum autem chors

Ver. 168. Ἦμος δ' ἥελιος κατέδυ, —
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ρηγμῖνι.]

Sol ruit intereâ, et montes umbrantur
opaci.

Sternimur optatæ gremio telluris ad un-
dam,

Sortiti remos, passimque in littore sicco
Corpora curamus : fessos sopor irrigat
artus. Æn. III. 508.

Ver. 174. — οἳ τινες εἰσὶν Ἦ ῥ' οἷγ'
ὑβρίζαι.]

Τίνες δ' ἔχουσι γαῖαν, ἢ θεῶν γένος ;

Euripid. Cyclops, ver. 117.

Vide et suprâ ad ζ'. 119.

Ver. 177. — ἀνὰ νηὸς ἔβην.] Ὅτι τὸ ἀνὰ
νηὸς βῆναι, πρόθεσιν ἔχει ἀντὶ προδίσσιως, ὡς
εἴπερ, ἐπὶ νηὸς βῆναι. Eustath. Malè : Quid-
ni enim et scribere potuit Homerus ἐπὶ νηὸς
ἔβην ; Reverà istud, ἀνὰ νηὸς ἔβην, est νηὸς ἀν-
ἔβην. Quod et virum eruditum non ex to-
to fugit.

Ver. 181. — ἑόντα.] Al. ἰόντας.

- Υψηλὴν δέδμητο καταρυχέεσσι λίθοισι,
 Μακρῇσιν τε πίτυσιν, ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
 Ἐνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὃς ῥα τε μῆλα
 Οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· ἔδ' ἐ μετ' ἄλλης
 Πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἑὼν ἀθεμίσια ἦδη.
 Καὶ γὰρ Δαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον· ἔδ' ἐώκει
 Ἀνδρὶ γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
 Ὑψηλῶν ὄρεων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.
 Δὴ τότε τῆς ἄλλης κελόμην ἐρίης ἐταίρης
 Αὐτῇ πὰρ νῆϊ τε μένειν, καὶ νῆα ἔρυσθαι.
 Αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἐτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
 Βῆν· ἀτὰρ αἴγεον ἄσπον' ἔχον μέλανος οἴνοιο,
 Ἥδεος, ὃν μοι ἔδωκε Μάρων, Εὐάνθεος υἱός,
 Ἰρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει·
 Οὔνεκα μιν σὺν παισὶ περισχόμεθ', ἠδὲ γυναικί,
 Ἀζόμενοι· ἥκει γὰρ ἐν ἄλσει δεινδρήεντι
 Φοῖβος Ἀπόλλωνος· ὃ δὲ μοι πόρρον ἀγλαὰ δῶρα·

Excelsa ædificata erat excisis lapidibus,
 Procerisque pinis, et quercubus altè-comantibus.
 Hic autem vir habitabat ingens, qui scilicet pecora
 Solus pascebat procul; neque cum aliis
 Verfabatur; sed seorsum existens nefaria sciebat.
 Etenim monstrum erat horrendum, neque similis-videbatur
 Homini panc-vescenti, sed cacumini sylvofo
 Excelsorum montium, cum appareat solum ab aliis.
 Atque tum cæteros iussi dilectos socios
 Illic apud navemque manere, et navem custodire:
 Ast ego, electis sociorum duodecim optimis,
 Ivi; cæterum caprinum utrem habebam nigri vini
 Dulcis, quod mihi dederat Maron, Euânthei filius,
 Sacerdos Apollinis, qui Ismarum tuebatur;
 Quod ipsum cum liberis tutati sumus atque uxore,
 Reverentiâ-moti; habitabat enim in luco arborifero
 Phœbi Apollinis: ille utique mihi dedit pulchra dona;

Ver. 185. — καταρυχέεσσι λίθοισι.] Τοῖς
 ἐν τῇ γῇ ἐκρυγμένοις, ὃ ἐστὶν τιθιμαλιωμένοις.
 Schol.

Ver. 186. — πίτυσιν.] Al. πίτυσιν.

Ver. 189. — ἦδη.] Al. ἦδει.

Ver. 191. — ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι Ὑψηλῶν
 ὄρειων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.]

Abietibus juvenes patris et montibus æ-
 quos. Æn. IX. 674.

Melior in hâc Similitudine Homeri quàm
 Virgilii Persona. Καὶ Ὀμηρὸς δὲ ἐπὶ τῇ
 Κύκλωπι· ἀεὶ ἐπαύξει τὴν ὑπερβολήν· “Οὐ
 γὰρ ἰσχύει Ἀνδρὶ γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλή-
 “ εντι.” ἢ προσίτι ὑψηλῶν ὄρους ἢ ὑπερφαίνο-
 μένῳ τῶν ἄλλων ὄρειῳ. Αἰ γὰρ καὶ τοὶ μεγάλα

ἄντα τὸ πρῶτον, ἥττονα φαίνονται, μεζόνων
 αὐτοῖς τῶν μετὰ ταῦτα ἐπιφερομένων. Demo-
 trius Phalereus, περὶ Ἑρμηνείας, § 52.

Ver. 197. — ὃν μοι ἔδωκε Μάρων, Εὐάν-
 θεος υἱός.]

Καὶ μὴν Μάρων μοι πῶμ' ἔδωκε παῖς Διὸς.
 Euripid. Cyclops, ver. 141.

Ver. 198. Ἰρεὺς Ἀπόλλωνος.] Τὸ δὲ, Ἰ-
 ρεὺς, ψιλῶται κατὰ τινὰς Ἰωνικῶς, καθὰ καὶ
 τὸ ἱερὸν, ὃ ἰσχυρὸν. Eustath. Sed hoc leviculum.

Ver. 199. Οὔνεκα μιν σὺν παισὶ περισχό-
 μεθ'.] Τὸ δὲ “σὺν παισὶ περισχόμεθα” Ἀρί-
 σταρχος “σὺν παιδὶ” γράφει ἰωνικῶς. Περι-
 σχέσθαι δὲ, τὸ βοηθεῖν ἢ προτιθέσθαι.
 Eustath.

Χρυσῶ μὲν μοι δῶκε' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα·
 Δῶκε δὲ μοι κρητῆρα πανάργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
 Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δωδέκα πᾶσιν ἀφύσσας,
 Ἥδυν, ἀκηράσιον, θεῖον ποτὸν· ἐδὲ τις αὐτὸν
 Ἥειδα δμῶων, ἐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
 Ἄλλ' αὐτὸς τ', ἄλοχος τε φίλῃ, ταμίῃ τε μὴ οἷῃ.
 Τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν,
 "Εν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος ἀνὰ ἑκοσι μέτρα
 Χεῦ· ὁδμὴ δ' ἠδῶα ἀπὸ κρητῆρος ὁδῶδει,
 Θεσπεσίῃ· τότ' ἂν ἔτοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
 Τῷ φέρον ἐμπλήσας ἀσπὸν μέγαν· ἐν δὲ καὶ ἦϊα
 Καρύκῳ· αὐτίκα γὰρ μοι οἴσσατο θυμὸς ἀγῆνωρ,
 "Ανδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλην ἐπικείμενον ἀλκὴν,
 "Αγρίον, ἔτε δίκας εὖ εἰδότα, ἔτε δέμισας.
 Καρπαλίμως δ' εἰς ἀντρον ἀφικόμεθ', ἐδὲ μιν ἔνδον

205

210

215

Auri quidem mihi dedit elaborati septem talenta;
 Dedit autem mihi craterem totum-argenteum: cæterum deinde
 Vinum in amphoris duodecim ipsis haustum,
 Suave, incorruptum, divinum potum: neque quisquam illud
 Nōrat famulorum, neque ancillarum in domo,
 Sed ipseque, uxorque chara, promaque una sola.
 Hoc autem quoties biberent dulce vinum rubrum,
 Unum poculum qui-impleverat, aquæ viginti mēsuras
 Infundebat; dulcis autem odor à cratere spirabat,
 Divinus: tum nequaquam abstinere gratum fuisset.
 Hujus ferebam impletum utrem magnum; itemque viatica
 In perâ: statim enim mihi suspicatus est animus generosus,
 Virum superventurum ingenti præditum robore,
 Agrestem, neque jura benè doctum, neque leges.
 Celeritèr autem in antrum venimus, neque ipsum intus

205

210

215

Ver. 203. 204. Δῶκε δὲ μοι — Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι.]

Vina bonus quæ deinde eadis onerârât Acestes

Littore Trinacrio, dederatque abeuntibus heros. Æn. I. 199.

Ver. 204. — ἀμφιφορεῦσι δωδέκα πᾶσιν.] Amphoris duodecim ipsis. Vide ad II. σ'. 373. 470. et τ'. 247.

Ver. 205. — ἀκηράσιον.] Καλὸν, ἡ ἀδικοφάρμακον ἢ ἀκίρσιον. Schol.

Ver. 208. 209. Τὸν δ' ὅτε πίνοιεν —, ὕδατος ἀνὰ ἑκοσι μέτρα Χεῦ.] "Maroneum [vinum] vicies tanto addito aquæ miscendum Homerus prodidit. Durat etiam vis eadem in terrâ generi vigorque indomitus. Quippè cū Mutianus ter Consul ex his qui nuperrimè prodidere, sextarios angulos octonis aquæ misceri compere-rit, præfens in eo tractu." Plin. Natural. Hist. lib. XIV. cap. 4.

Ver. 212. — ἐν δὲ ἡϊα.] Πολλὰς ἀκεφάλους τοιαῖς εἴχουσιν ["Ὀμηροῦ"], ἡ λαγαρὲς, ἡ δὲ μεύρουσιν. Μεύρουσι δὲ εἰσὶν αἱ [χολόγη] ἔχοντες] ἐπὶ τῆς ἐκβολῆς οἶον, — "Τῷ φέρον ἐμπλήσας ἀσπὸν μέγαν" ἐν δὲ ἡϊα." Athenæus, lib. XIV. cap. 8. Atqui vox "ἡϊα" hoc in loco enuntiabatur ac si scriptura fuisset ἡα. Uti et notavit Barneſius. Vide suprâ ad ε. 266.

Ver. 213. — αὐτίκα γὰρ μοι οἴσσατο θυμὸς ἀγῆνωρ, "Ανδρ' ἐπελεύσεσθαι.] Versiones vulgatæ reddunt, "mibi excitabatur animus generosus Virum adire." Id quod neque cum vocis οἴσσατο neque vocis ἐπελεύσεσθαι significatione ullo modo congruit. Barneſius, quem ferè secutus sum, meliùs vertit; "mibi expectabatur animus generosus, Virum ad-futurum."

Ver. 216. — ἀδὲ μιν ἔνδον.] Al. ἀδὲ τιν' ἔνδον.

Εὐρομεν, ἀλλ' ἐνόμεινε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα.
 Ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθεύμεσθα ἕκασα·
 Ταρσοὶ μὲν τυρῶν βριῖθον, σέοντο δὲ σηκοὶ
 Ἀρνῶν ἢ δ' ἐρίφων· διακεκριμέναι δὲ ἕκασται 220
 Ἐρχατο· χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
 Χωρὶς δ' αὖθ' ἔρσαι· νᾶον δ' ὄρῳ ἄγγεα πάντα,
 Γαυλοὶ τε, σκαφίδες τε, τέτυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
 Ἐνθ' ἐμὲ μὲν πρῶτισθ' ἔταροι λίσσοντ' ἐπέεσσι,
 Τυρῶν αἰνυμένους ἵεναι πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα 225
 Καρπαλίμως ἐπὶ νῆα Δοὴν ἐρίφας τε καὶ ἄρνας
 Σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἀλμυρὸν ὕδωρ·
 Ἀλλ' ἐγὼ ἔπιθόμην, (ἦτ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν,)
 Ὅφρ' αὐτὸν τε ἴδοιμι, καὶ εἰ μοι ξείνια δοίη·
 Οὐδ' ἄρ' ἐμελλ' ἑτάροισι φανείς ἐρατεινὸς ἕσεσθαι. 230

Invenimus; sed pascebat per pascua pingula pecora.
 Ingressi verò antrum admirabamur singula:
 Calathi quidem caseis gravabantur; repleta autem erant stabula
 Agnorum atque hœdorum; separatæ verò singulæ 220
 Inclusæ erant; seorsum quidem grandiores-natu, seorsum et ætate-mediæ,
 Seorsum itidem recens-natæ: natabant autem fero vasa omnia,
 Mulcraliaque, scaphiaque, elaborata; quibus immulgebat.
 Tum me quidem imprimis focii precabantur verbis,
 Ut sumptis caseorum-nonnnullis abiremus retrò; at deindè 225
 Confestim ad navem celerem hœdosque et agnos
 E stabulis agentes navigaremus fassam aquam:
 Sed ego non parui, (certè multò satius fuisset;)
 Donec ipsum viderem, et experirer si mihi hospitalia daret:
 Neque fanè erat fociis visus amabilis futurus. 230

Ver. 219. Ταρσοί.] Οἱ καλαδίσκει, ἐν οἷς τυροκομῶσι, ἃ ἐκτυπῶνται οἱ τυροί. Schol.

Ibid. — σηκοί.] Αἱ μάνθραι ἃ περιβαλοὶ, ἐν οἷς συγκίλισται τὰ θρίμματα· ἢ καταδυοῖς τῶν θριμμάτων. Schol.

Ver. 222. — ἔρσαι.] Αἱ νοσφαὶ ἃ ἀπαλαὶ ἢ δροσώδεις, ἀπὸ τῆς ἔρσης· ἢ ἐνδοῖς τῇ ἡλικίᾳ. Schol. “Quia ros est ἀσθινὴς ἢ ἀδρανὴς ὄμ-
 “ρος, idèd, rori comparantur quæ sunt
 “tenera et mollia —. Æschylus quo-
 “quæ in Agamemnone, δρόσους nominat te-
 “neros avium pullos. — Sed primus
 “omnium pater elegantiarum Homerus
 “ἔρσην, id est, rorem, tenellos agniculos
 “vocavit; — χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς
 “δὲ μετὰσσαι, χωρὶς δ' αὖτ' ἔρσαι· quasi di-
 “cat, τὰ ἔρσῳδῃ sive δροσώδῃ πρόβατα.” Casau-
 “don. Annotat. in Athenæum, lib. IX. cap. 8.

Ibid. — ὄρῳ.] Τῷ διψοδρότῳ γάλακτι, ἢ τῇ ὑποστάτῳ τῷ γάλακτι· ὅρος γὰρ λέγεται, ἢ τῷ γάλακτι ὕδατος ὑπόστασις. Schol.

Ver. 223. Γαυλοί.] Ἀγρία ποιμνικὰ σκαφοῖδῃ, εἰς ἃ οἱ ποιμένες ἀμείλονται δέχονται τὸ γάλα. Schol.

Ibid. — σκαφίδες τε.] Τὸ δὲ σκάφειον ἀν-
 “μάσθῃ ἀπὸ τῆς σκαφίδος· καὶ τὸτο δὲ ἐστὶν ὁμοί-
 “ως ξύλινον στρογγύλον, γάλα καὶ ὄρρον διχόμενον·
 “ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ λέγεται, “νᾶον δ' ὄρῳ ἄγ-
 “γεα πάντα, Γαυλοὶ τε, σκαφίδες τε, τέτυγ-
 “μένα, τοῖς ἐνάμελγεν.” Athenæus, lib. XI. cap. 14.

Ibid. — τοῖς ἐνάμελγεν.] Scholiastes vi-
 “detur legisse τοῖς ἐνάμελγεν.

Ver. 225. Τυρῶν αἰνυμένους.] Sumptis case-
 “orum nonnullis. Ut rectè Eustathius. Αἱ
 “Τυρῶν ἀχθόμενους· notante eodem.

Ibid. et ver. 232. — αἰνυμένους — αἰ-
 “νύμενοι.] Vide ad II. γ'. 260.

Ver. 228. Ἀλλ' ἐγὼ ἔπιθόμην.] Ἐρμελῆς
 “δὲ ἢ χαρίεις ὁ λήθην τινὰ κατ' αὐτὴν λέγων, ἢ
 “ἄγνοιαν, ἢ φιλοτιμίαν, ἢ πρὸς τινὰ μαθήματα
 “ἢ λόγους ἀκούσιν. Ὡς Ὀδυσσεύς, — “Ἀλλ'
 “ἐγὼ ἔπιθόμην· ἦτ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν.”
 Plutarch. de Sui Laude.

Ver. 230. Οὐδ' ἄρ' ἐμελλ'.] Vide infra ad
 “ψ'. 266. et ad II. ν'. 344.

"Ενθα δὲ πῦρ κείαντες ἰθύσαμεν· ἡδὲ καὶ αὐτοὶ
 Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν· μένομεν τε μιν ἐνδόν
 "Ημενοι, ἕως ἐπῆλθε νέμων· φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
 "Υλῆς ἄζαλῆς, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη.

"Εκτοσθεν δ' ἀντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν·

235

"Ημεῖς δὲ δέσαντες ἀπισσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρον.

Αὐτὰρ ὅγ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πῖονα μῆλα

Πάντα μάλ', ὅσ' ἤμελγε· τὰ δ' ἄρσενά λείπε Δύρηφιν,

"Αρνεῖς τε, τράγας τε, βαθείης ἐκτοθεν αὐλῆς.

Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' αἰέρας,

240

"Οβριμον· ἐκ ἂν τὸν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἄμαξαι

"Εσθλαί, τετράκυκλοι, ἀπ' ἔδεος ὀχλίσσειαν·

Tum verò igne accensâ sacrificavimus; et ipsi
 E-cafeis fumentes comedimus, expectabamusque ipsum intus
 Sedentes, donec venit pascens: ferebat autem ingens onus
 Ligni aridi, ut ei ad-cœnam esset.

Extra autem antrum dejiciens strepitum fecit;

235

Nos verò perterriti diffugimus in recessum antri.

Ast ille in latam speluncam egit pingua pecora,

Omnia prorsus, quæ mulgebat: mares autem reliquit foris,

Arietesque, hircosque, altam extra chortem.

Cæterùm deindè admovit operculum ingens altè sublatum,

240

Grave: non illud duo et viginti currus

Fortes, quaternis-rotis, à solo dimovissent:

Ver. 231. "Ενθα δὲ πῦρ κείαντες ἰθύσαμεν.] Καὶ πρὸ τῆ θοινασθαι δὲ, ἃ δὲ ποιεῖν ἡμᾶς, διδάσκει πάλιν Ὁμηροῦ, ἀπαρχὰς τῶν βρωμάτων νέμειν τοῖς θεοῖς. Οἱ γὰρ περὶ τὸν Ὀδυσσεῖα, καίτις ὄντις ἐν τῷ τῷ Κύκλωπος σπηλαίῳ, "Ενθάδε πῦρ κείαντες ἰθύσαμεν· ἡδὲ καὶ αὐτοὶ "Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν." *Athenæus, Lib. IV. cap. 27.*

Ibid. — κείαντες.] *Al. κήαντες.*

Ibid. — ἰθύσαμεν.] *Barnesius* ex Editionum vetustiorum nonnullis edidit ἰμείναμεν. "Quomodo enim," inquit, "imparati in "Antro alieno sacrificarent, de rebus non "fuis?" Verùm, uti notat *Henricus Stephanus*, si ita legas, parùm aptè sequetur istud "μένομεν τε μιν ἐνδόν," ver. 232. Id quod nec ipsum *Barnesium* fugit. Sed et aptiùs congruere videtur ἰθύσαμεν cum sequenti "ἡδὲ καὶ αὐτοὶ Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν." Ex parte nimirum sacrâ faciebant, partem Ipsi comedebant. Neque dissimilem loquendi rationem usurpat Poëta, *Iliad. ζ'. 259.*

Ὡς σπέσιος Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι

Πρὸτον ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὸς ὀνήσσει, αἶκε σίησθα.

Porro *Athenæus* loco suprà citato legit ἰθύ-

σαμεν, itemque *Eustathius* in commentario, ubi alterius lectionis ne meminit quidem.

Ver. 233. "Ημενοι, ἕως ἐπῆλθε.] Enuntiabatur ac si scriptum fuisset ὥστε ἐπῆλθε, vel ὡς ἐπῆλθε. Vide suprà ad δ'. 90.

Ver. 235. "Εκτοσθεν δ' ἀντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν.] Vide ad *Il. γ'. 363.* et δ'. 452.

Ver. 236. "Ημεῖς δὲ δέσαντες ἀπισσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρον.]

"Ἄλλοι δ', ὅπως ὄρνιθες, ἐν μυχοῖς πέτρας

Πτήξαντες εἴχον, αἶμα δ' ἐκ ἐνῆν χροῖ.

Euripid. Cyclops, ver. 406.

Ver. 240. — ἐπέθηκε θυρεὸν.] Pronuntiabatur θυρεόν.

Ver. 241. — ἐκ ἂν τὸν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἄμαξαι.] Vide suprà ad ver. 191.

Ver. 242. "Εσθλαί, τετράκυκλοι.] Si vera sit hæc lectio, tum vox τετράκυκλοι secundam producet eadem ratione ac παριστῶν, διππῆτος, *Iliad. ζ'. 62. π'. 174.* et διαμειλίσι, infra ver. 291. hujus libri. Cum verò vox τετράκυκλον occurrat, *Il. ω. 324.* syllabis duobus prioribus correptis; *Barnesius* hoc in loco ex conjecturâ edidit, τισσαράκυκλοι· eodem modo ac dicitur τισσαράκοιοι, *Il. ψ'. 705.*

- Τόσσην ἤλιστατον πέτρην ἐπέθηκε Δύρησιν.
 Ἐζόμενος δ' ἤμελγεν οἷς καὶ μηκάδας αἶγας,
 Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρουον ἦκεν ἐκάσῃ. 245
 Αὐτίκα δ' ἤμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος,
 Πλεκτοῖς ἐν ταλάροιςιν ἀμνησάμενος κατέθηκε·
 Ἡμισυ δ' αὐτ' ἔσθλην ἐν ἄγγεσιν, ὅφρα οἱ εἴη
 Πίνειν δαινυμένῳ, καὶ οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεύσει πονησάμενος τὰ ἄεργα, 250
 Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἰσίδεν, εἶρετο δ' ἡμέας·
 ὦ ξῆνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖδ' ὕγρὰ κέλευθα;
 Ἥ τι κατὰ προῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
 Οἷα τε ληϊστῆρες ὑπεῖρ ἄλλα, τοὶ τ' ἀλόωνται
 Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες; 255
 ὦς ἔφαδ' ἡμῖν δ' αὐτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,

Tantam excelsam petram admovit ostio.

Sedens autem mulgebat oves et balantes capras,

Omnia ritè, et fœtum submisit singulis.

245

Statim autem dimidium ubi-coagulâisset albi lactis,

Textilibus in calathis constructum reposuit:

Dimidium verò rursus constituit in vasibus, ut sibi esset

Ad-potandum epulanti, et sibi ad-cœnam foret.

At postquam expediisset obiens sua opera,

250

Tum verò ignem accendebat, et aspexit, interrogabatque nos;

"O hospites, quinam estis? undè navigatis humidas vias?"

"Nunquid ad negotiationem; an temerè erratis,

"Tanquam prædones super mare, qui errant,

"Animas periculo-objectantes, malum alienigenis ferentes?"

255

Sic dixit: nobis autem statim confractum est charum cor,

Ver. 243. — ἤλιστατον πέτρην ἐπέθηκε Δύρησιν.]

faxo occultabat opaco.

Æn. VII. 211.

Ver. 245. — ὑπ' ἔμβρουον ἦκεν.] Ὑπὸ τῆς ἐμβρυον. Ὁμηρος γὰρ, ὑπὸ τῆς ἐμβρυον τῆς συνηθείας, βρέφος μὲν λέγει τὸ κατὰ γαστρός· ἔμβρουον δὲ, νεογνόν, ἢ τὸ τέκνον. Schol. Vide ad II. ψ. 266.

Ver. 246. — θρέψας.] Τὸ δὲ, θρέψας, ἀντὶ τοῦ πλεῖδ' ὅθεν καὶ τροφαλὶς τυρεῦ. Eustath. Vide ad II. ε. 903.

Ibid. — λευκοῖο γάλακτος.] Ἐν μὲν γὰρ ποιήσας πρέπει γάλα λευκὸν εἶπεν· ἐν δὲ λόγῳ τὰ μὲν [ἐπίεστα] ἀπρὸς πρέπει· τὰ δὲ, ἂν ἡ καταπορῇ, ἐκτελέγῃ καὶ ποιῇ φανερὸν ὅτι ποιήσας ἐστίν. Aristot. Rhetoric. lib. III. cap. 3.

Ver. 249. Πίνειν δαινυμένῳ.] Eustathius in comment. ad ver. 225. citat Πίνειν δαινυμένῳ. Atque ita habet MS. à Th. Bentleio collatus.

Ibid. — ποτιδόρπιον εἴη.] Al. ποτιδόρπιον αὐτῷ.

Ver. 250. — εἰσίδεν.] Al. εἰσὶ δὴ.

Ver. 251. Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε.]

Ἀνέκαιε μὲν πῦρ πρῶτον — Euphrat. Cyclops, ver. 382.

Ver. 252. ὦ ξῆνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖδ' ὕγρὰ κέλευθα;]

ὦ θαλαίπαροι ξῆνοι,

Τίνες πότ' εἰσίν;

Euphrat. Cyclops, ver. 89.

πόθεν ἐπλεύσατ' ὦ ξῆνοι;

Ποδαποὶ; Ibid. ver. 274.

Sed vos qui tandem? quibus aut venistis ab oris? Æn. I. 373.

Vide suprâ ad γ'. 71. 74. ubi occurrunt hi quatuor versus 252. 255. Nestorisque ibi personæ etiam aptius quàm hîc Cyclopi conveniunt. Καὶ καίτοι, φασὶν οἱ Παλαῖοι, κάλλιον ἐνταῦθα [γ'. 71. 74.] οἱ εἰσὶ ἐκείνοι. Διὸ καὶ ἀσπίδιστοι ὡς προκρίνται αὐτῶν, δι' ὧν ταῖς ἐπὶ ἐκκρίνονται. Eustath.

Ver. 253. — κατὰ προῆξιν.] Vide suprâ ad γ'. 72. et ad II. ε. 192.

Ver. 254. — τοὶ τ' ἀλόωνται.] Al. μὴ χανόνωνται.

Ver. 256. — ἡμῖν δ' αὐτε κατεκλάσθη φί-

Δεισάντων φθόγγον τε βαρύν, αὐτὸν τε πέλωρον.
'Αλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσιν ἀμαυρόμενος προσέειπον·

'Ημεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες 'Αχαιοὶ
Παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης, 260
Οἴκαδε ἰέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα

'Ηλθομεν· ἔτω περ Ζεὺς ἤθελε μητιάσθαι.
Λαοὶ δ' 'Ατρεΐδῃ 'Αγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
Τῷ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπεράνιον κλέος ἐστὶ· 265
Τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαὸς

Πολλὰς· ἡμεῖς δ' αὖτε κίχανόμενοι τὰ σὰ γένη
'Ικόμεθ', εἴτι πόροις ξενήϊον, ἢ καὶ ἄλλως
Δῶης δωτίνην, ἥτε ξένων δέμισ ἐσὶν.

'Αλλ' αἰδοῖο, φέρισε, θεὸς· ἰκέται δὲ τοι εἰμὲν.

Timentibus sonitumque gravem, ipsumque monitrosum.

Sed et sic ipsum verbis respondens alloquebar;

"Nos quidem à Trojâ devii-acti Achivi

"Variis ventis super ingentes fluctus maris,

260

"Domum petentes, aliâ viâ, aliis itineribus

"Venimus: Sic nimirum Jupiter voluit constituere.

"Populi autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,

"Cujus fanè nunc maxima sub-cælo gloria est:

"Tantam enim diripuit urbem, et perdidit populos

265

"Multos: nos autem demùm procumbentes ad tua genua

"Supplicamus, si quod præbeas hospitale-munus, sive etiam alitèr

"Donum des; qui utique hospitum mos est.

"Sed verere, optime, deos; supplices nempè tibi sumus:

λον ἦτορ, Δεισάντων Ὡς.] "Ὁρα δὲ τὸ, "ἡμῖν
"δὲ κατεκλάσθη ἦτορ δεισάντων" ὅπερ εἰ καὶ
σολοικαφανὲς δοκεῖ, ἀλλ' ὅμως πείθεσθαι καὶ αὐ-
τὸ καταλλήλως τῷ καιρῷ καὶ τῇ δειλίᾳ.—Καὶ
νῦν μὲν ἡ ἐναλλαγή ἀπὸ δομικῆς γέγονεν εἰς γε-
νικὴν· ἀλλὰ καὶ δὲ, ἀνάπαλιν ἀπὸ γενικῆς εἰς
δομικὴν· ὥς ἐν τῷ, "Ὡς τῶν ὕπνος ἀπὸ βλε-
"φάρων ὄλωλε, Νύκτα φυλάσσομένοισι" [Ιλι-
ad. κ'. 187.] Καὶ, "Ἀχιλλῆος ὀλοὸν κῆρ
"γῆθ' εἰ φόνον 'Αχαιῶν δειρομένων" [Ιλ. ζ'.
139.] Ὁφείλει γὰρ "δειρομένην" εἶπεν. Καὶ,
"τῆς δ' αὐτῇ λυτο γένατα καὶ φίλον ἦτορ, Σή-
"ματ' ἀναγνώσῃ" [Ὀδυσσ. ψ'. 205. 206.]
Τὸ τοίνυν, "δεισάντων," ἢ ἐν εἴῃ, ὥς ἐρρέθη,
σόλοικον, ἢ μόνον διὰ τὸ καὶ μιμητικῶς, φρασ-
θῆναι καὶ ἀντιπαραγωγικῶς, ἀλλὰ καὶ διότι ἀσ-
φαλεῖς οἱ πλαγιασμοὶ πρὸς σύνταξιν καὶ ἀσό-
λοικοι. Eustath. Vide suprâ ad ζ'. 155. et
infra ad ψ'. 205.

Ver. 259. 'Ημεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχ-
θέντες.]

—'Ιλίε δ' ἀπὸ

Πέρσαντες ἄστυ, πνεύμασιν θαλασσίαις

Σὴν γαῖαν ἐξωσθέντες ἦκομεν, Κύνλωψ.

Euripid. Cyclops, ver. 276.

Ver. 260. — ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θα-

Vol. I.

λάσσης.] Τὸ δὲ "ὑπὲρ μέγα λαῖτμα," ἢ ἀντὶ
τῆς κατὰ προθέσειν κείναι, ἢ ἀντιπαραγωγικῶς
ἐρρέθη ἀντὶ τῷ, ὑπὲρ ἄνω μεγάλα κύματος.
Eustath. At quidni tam rectè hoc in loco
dicatur, ὑπὲρ μέγα λαῖτμα, quàm ὑπὲρ ἄνω,
suprà ver. 254.? Aut quidni scribere po-
tuisset Homerus "κατὰ μέγα λαῖτμα," si
ita dictum oportuisset?

Ver. 262. — μητιάσθαι.] Nonnulli,
notante Scholiaste, legunt μητίσασθαι. Qui-
buscum facit et MS. à Tho. Bentleio collatus.
"Rectius (inquit Barneſius) μητίσασθαι."
Immo verò minùs rectè. Vide ad Π. κ'. 48.

Ver. 265. — διέπερσε.] Al. δὴ ἔπερσε.

Ver. 268. — ἦτε.] Al. ἦτε.

Ver. 269. — αἰδοῖο, φέρισε, θεὸς· ἰκέται
δὲ Ὡς.] Ita Apollonius;

'Αλλ' ἰκέτας ξένους Διὸς εἵνεκεν αἰδίσσασθαι
Ξένους, ἰκίσιν τι· Διὸς δ' ἄμφω ἰκέται τε
Καὶ ξένοι· ὁ δὲ περ καὶ ἐπὶ φίλοις ἄμμι τέτυκται.

Argonautic. lib. II. ver. 1134.

Et Oraculum Jovis Dodonæi, apud Pausa-
niam;

Μηδ' ἰκέτας ἀδικούν' ἰκέται δ' ἱεροὶ τε καὶ ἄγροι.
Achæic. lib. VII. cap. 25. sub initio.

Ibid. — αἰδοῖο.] Al. αἰδοῖο. Uti Π. ω'. 503.

R r

Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε, ξένων τε,
Ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

270

“Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ.
Νήπιος εἷς, ὃ ξέν', ἢ τηλόθεν εἰλήλυσθαι,
“Ὅς με θεὸς κέλεαι ἢ δαίδειν, ἢ ἀλέασθαι.”

Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγίοχου ἀλέγυσιν,
Οὐδὲ θεῶν μακάρων· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροι εἰμὲν.

275

Οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἐχθὸς ἀλευάμενος πεφιδόμην,
Οὔτε σεῦ, ἔθ' ἐτάρων, εἰ μὴ θυμὸς με κελεύει.

Ἀλλὰ μοι εἴφ', ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα·

Ἡ περ ἐπ' ἐσχατιῆς, ἢ καὶ σχεδὸν, ὄφρα δαείω.

280

“Ὡς φάτο πειράζων· ἐμὲ δ' εἰ λάθην εἰδότα πολλὰ·

Ἀλλὰ μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι·

Νέα μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

Πρὸς πέτρῃσι βαλὼν, ὕμῃς ἐπὶ πέρασιν γαίης,

“Jupiter autem ultor est supplicumque, hospitumque,

270

“Hospitalis, qui hospites simul venerandos comitatur.”

Sic dicebam; ille verò mihi rursus respondit sævo animo;

“Stultus es, ὁ hospes, vel longè advenisti,

“Qui me deos jubes aut timere, aut observare.

“Non enim Cyclopes Jovem Ægiöchum curant,

275

“Neque deos beatos, quoniam multò præstantiores sumus.

“Neque ego Jovis inimicitias evitans pepercerim,

“Neque tibi, neque fociis, nisi animus me jubeat.

“Sed mihi dic, ubi appuleris huc profectus fabrè-factam navem;

“An alicubi ad extremam-oram, an et propè, ut sciam.”

280

Sic dixit tentans: me autem non latuit scientem multa;

Sed ipsam vicissim allocutus sum dolosis verbis;

“Navem quidem mihi confregit Neptunus terræ-quassator,

“Ad scopulos conjectam; vestræ ad fines terræ,

Ver. 270. Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε, ξένων τε.]

Juppiter, (hospitibus nam te dare jura loquuntur.) Æn. I. 731.

Ver. 274. — δαίδειν.] Al. δαίδειν.

Ver. 275. Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγίοχου ἀλέγυσιν.]

Ζηνὸς δ' ἐγὼ κραυγὴν εἰ φοίτσω, ξένε·
Οὐδ' οἶδ' ὅτι Ζεὺς-ἔσ' ἐμοῦ κρείσσων θεός.

Οὐ μοι μέλει τολαιπών —

Euripid. Cyclops, ver. 319.

— ille immitis, et ipsis
Horrendus sylvis, et visus ab hospite
nullo

Impunè, et magni cum Dīs contemptor
Olympi.

Ovid. Metam. lib. XIII. ver. 760.

Ibid. — Διὸς αἰγίοχου ἀλί[σ]σιν.] Ἀσκήτης ἂν ὁ Πολύφημος, διαβάλλει εἰς τὰς λοιπὰς· ὅτι γὰρ ἱκεταὶ ἐκ ἥσαν ἄδιοι, παρίστανει ὁ Ποιήτης, λέγων [infra ver. 411.] “Νῆσσαν γ' ἔσπεος ἐστὶ “Διὸς μεγάλης ἀλίπασθαι.” Schol. Verum hoc (ut opinor) ab iis dici potuit, etsi Deorum negligentes fuerint. Vide et suprà ad ver. 107.

Ver. 282. — ἄψορρον προσέφην.] Τετάρτην ἐμπολὴν ἂν φάσκει ἐλάλησεν. Eustath. Minus rectè. Nihil enim (ut opinor) aliud sonat vox ἄψορρον quàm iterum, sive vicissim. Vide infra ad ver. 501.

Ver. 283. Νέα μὲν μοι κατέαξε.] “Anapaestus” (inquit Barnesius) “in Primo loco.” “Εἰδοὶ τὸ “Νέα μὲν μοι” ἀνάπαιστον ἔχει πόδα ἐν κατάρχῃ εἶχεν. Eustath. Minus rectè uterque. Pronuntiabatur enim Νᾶ μὲν μοι κατέαξε ἔσθ'. Vide suprà ad β'. 289.

"Ακρῇ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντε ἔνειπεν·

285

Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.

"Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' ἐδὲν ἀμείβετο νηλεῖ· θυμῷ·

"Ἄλλ' ὅγ' ἀναΐζας ἐτάροις ἐπὶ χεῖρας ἱάλλε·

Σὺν δὲ δῶα μάρψας, ὥστε σκύλακας, ποτὶ γαίῃ

Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν. 290

Τὸς δὲ διαμελεῖσι ταμῶν ἀπλίσσατο δόρπον·

"Ἦσθιε δ', ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ἐδ' ἀπέλειπεν

"Εγκατα τε, σάρκας τε, καὶ ὀστέα μυελόεντα.

"Ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διὶ χεῖρας,

Σχέτλια ἔργ' ὀρόωντες· ἀμνηχανίη δ' ἔχε θυμὸν. 295

"Promontorio impactam; ventus autem ex ponto tulit:

285

"At ego cum hisce effugi arduam perniciem."

Sic dicebam; ille autem mihi nihil respondit sævo animo:

Sed ipse impetu-facto fociis manus inferebat;

Simulque duos correptos, tanquam catulos ad terram.

Illidebat: cerebrum autem humi fluebat, irrigabatque terram.

290

His verò membratim dissectis apparavit cœnam:

Vorabat autem, quemadmodum leo montanus; neque relinquebat

Intestinaque, carnesque, et ossa medullis-plena.

Nos verò flentes fustulimus Jovi manus,

Misera opera videntes; desperatio autem tenebat animum.

295

Ver. 285. — ἄνεμος δ' ἐκ πόντε ἔνειπεν.]

'Ανέμων θύελλαι δειῦρο μ' ἤρπασαν βίᾳ.

Euripid. Cyclops, ver. 109.

Ibid. — προσπελάσας.] Vide ad II. α. 140.

Ver. 288. 'Ἄλλ' ὅγ' ἀναΐζας ἐτάροις ἐπὶ χεῖρας ἱάλλε, Σὺν δὲ δῶα μάρψας.]

— φῶτε συμμαρψας δῶα,

"Εσφαζ' ἐπαίρων τῶν ἐμῶν ῥυθμῶ τινι·

Τὸν μὲν λίθηντος εἰς κύτος χαλκῆλατον,

Τὸν δ' αὖ τίνοντος ἀρπάσας ἄκρῃ ποδὸς,

Παίαν πρὸς ἄκρην γ' ὀνυχα πιτραίῃς λίθῃ,

'Εγκέφαλον ἐξέρρει.

Euripid. Cyclops, ver. 396.

— vidi hina meorum

Ter quater affligi sociorum corpora terræ.

Quæ super ipse jacens, hirsuti more leon-

is, [dullis,

Visceraque, et carnes, obliquisque ossa me-

Semianimesque artus avidam condebat

in alvum.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 205.

Vidi egomet, duo de numero cùm cor-
pora nostro

Prensâ manu magnâ, medio refupinus
in antro

Frangeret ad saxum, fanieque asperfa
natarent [tia tabo

Limina: vidi, atro cùm membra fluen-

Manderet, et tepidi tremere sub den-
tibus artus. Æn. III. 623.

Quem locum Macrobius inter eos recenset, in quibus Virgilius Homeri carminis majestatem non æquet. "Narrationem facti," inquit, "nudam et brevem Maro posuit; "contrâ Homerus πάθος miscuit, et dolo-
"re narrandi invidiam crudelitatis æqua-
"vit." Lib. V. cap. 13. Scaliger tamen hoc in loco Virgilium Homero superiorem contendit. Poëtic. lib. V. cap. 3.

Ver. 289. Σὺν δὲ δῶα μάρψας, ὥστε σκύλακας.] Ἀραττομένων δὲ περὶ πέτρας ἀνδρώπων φόρον τε καὶ μόνον οἰκτρὸν ἐνδεικνόμενος, ἐπὶ τῶν ἀνδρείων τε καὶ κακοφρονούντων χρονοῖς γραμμάτων, ἑδάμῃ λεαίνων τὴν κατασπικυήν, ἔδδ' ἡδύνων "Σὺν δὲ δῶα μάρψας, ὥστε σκύλα-
"κας, ποτὶ γαίῃ Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χα-
"μάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν." Dionys. Halicarn. περὶ συνδίστιως, § 16.

Ver. 291. — διαμελεῖσι ταμῶν.] Strabo, Geograph. lib. II. pag. 137. al. 83. citat, διαμελεῖσι. Sed nihil opus. Secundum enim producere potest hæc vox eadem ratione ac παρατεῖν, διήκτερος ὤ. Vide ad II. π'. 174. Al. διὰ μελεῖσι ταμῶν. Quod est μελεῖσι διαταμῶν.

Ver. 295. — ἀμνηχανίη δ' ἔχε θυμὸν.] Al. ἀμνηχανίη δ' ἔχε θυμὸν.

Sævit inops animi —. Æn. IV. 300.

Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν,
 Ἀνδρόμεα κρὲ ἔδων, καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
 Κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων.
 Τὸν μὲν ἐγὼ βέλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμὸν,
 Ἄσπον ἰὼν, ξίφος ὅξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῶ,
 Οὐτάμεναι πρὸς σῆθος, ὅθι φρένες ἦπαρ ἔχουσιν,
 Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος ἕτερος δὲ με θυμὸς ἔρυκεν.
 Αὐτὲ γὰρ κε καὶ ἄμμες ἀπώλομεθ' αἰπὺν ὀλεθρον·
 Οὐ γὰρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
 Χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄξριμον, ὃν προσέθηκεν.
 Ὡς τότε μὲν σενάχοντες ἐμείναμεν ἡὼ δῖαν.
 Ἦμος δ' ἥριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος ἠώς,
 Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα
 Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἑμερυον ἦκεν ἐκάσῃ.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπέρσε πονησάμενος τὰ ἄ' ἔργα,
 Σὺν δ' ὅγε δ' αὖτε δύο μάρψας ὠπλίσσατο δαῖπνον.

300

305

310

Cæterum postquam Cyclops magnum impleviffet ventrem,
 Humanas carnes comedens, et insuper merum lac bibens,
 Jacebat intra antrum extensus inter pecora.
 Hunc quidem ego volui, magnanimo in animo,
 Propius accedens, gladio acuto stricto à femore,
 Vulnere ad pectus, ubi præcordia hepar circumdant,
 Manu admotâ: aliud autem me consilium retinebat.
 Ibidem enim et nos periissemus sævâ morte:
 Non enim potuissemus ab ostio exvelfo
 Manibus amovere saxum grave, quod admoverat.
 Ita tum quidem ingemiscientes expectabamus auroram divinam.
 Quando verò manē-genita apparuit rosea-digitos aurora,
 Tum verò ignem accendebat, et mulgebat egregia pecora
 Omnia ritè, et foetum submisit singulis.
 At postquam expediisfet obiens sua opera,
 Simul ille rursus duobus correptis apparavit prandium.

300

305

310

Ver. 296. Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν.]

— simul expletus dapibus, vinoque sepultus. Æn. III. 630.

Ibid. — ἐμπλήσατο νηδὺν.] Notandus hic primigenius Vocis Mediæ usus. "Εμπλήσειν, aliis; "Εμπλήσατο, suum implevit ventrem. Sic suprâ ver. 291. ὠπλίσσατο. Sibi ipse paravit. Et infrâ ver. 298. τανυσσάμενος. Quum se ipse extendêrat. Vide suprâ ad v. 491. Αἰ. ἐπλήσατο νηδὺν.

Ver. 298. Κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων.] Τὸ μέγιστος αὐτῷ ἐμφανίζων. Athenæus, lib. VII. cap. 1. Ἐμφαντικῶς εἰ ἰδὼναι τὸ μέγιστος. Schol. Vide infrâ ad ver. 372.

Ver. 299. Τὸν μὲν ἐγὼ βέλευσα.] Τὰ μὲν

ἐκόντα καὶ συνήθη κατὰ λόγον περινομήνα, τῷ ἑφ' ἡμῖν ἀποδίδωσι· καὶ λίγαι δὴτε πολλάκις, "Αὐτὰρ ἐγὼ βέλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμὸν." Plutarch. in Coriolano. Ubi in transcurso notandum, quod jam legimus Τὸν μὲν ἐγὼ, legisse Plutarchum aut memoritèr citasse, Αὐτὰρ ἐγὼ ὧς.

Ver. 301. Οὐτάμεναι.] Vide ad II. φ'. 68.

Ver. 305. — λίθον ὄξριμον, ὃν προσέθηκεν.] Suprà ver. 240.

Ver. 311. Σὺν δ' ὅγε δ' αὖτε.] Ita Vulgati et hic, et infrâ ver. 344. ubi idem versus occurrit; atque ita in commentario citat Eustathius: "Evidenti," inquit Barnesius, "errore; cum τὸ Δι bis occurreret "frustrâ." Ideoque ipse quidem edidit Σὺν δ' ὅδε γ' αὖτε. Sed nullis adductis codicibus, nullâ allatâ auctoritate. Propius

Δειπνήσας δ' ἄντρα ἐξήλασε πίονα μῆλα,
 Ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
 Ἄψ' ἐπέθηχ', ὡς εἶτε Φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθέη.
 Πολλῇ δὲ ροίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
 Κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
 Εἴπως τισαίμην, δῶη δὲ μοι εὖχος Ἀθήνη.
 Ἦδε δὲ μοι κατὰ θυρὸν ἀρίστη φαίνεται βελή.
 Κύκλωπος γὰρ ἔκετο μέγα ρόπαλον παρὰ σηκῷ,
 Χλωρὸν, ἐλαϊνεον· τὸ μὲν ἔκταμεν, ὄφρα Φοροίη
 Αὐανθὲν· τὸ μὲν ἄμμες εἴσκομεν εἰσορόωντες,

315

320

Pransus autem, ex antro egit pingua pecora,
 Facile amoto operculo ingenti : at deinde
 Rursus admovit, veluti si pharetræ operculum imponeret.
 Multo autem strepitu ad montem agebat pingua pecora
 Cyclops : cæterum ego relictus eram mala profundè-cogitans,
 Si quo pacto ulciscerer, daretque mihi gloriam Pallas.
 Hoc autem mihi in animo optimum videbatur consilium ;
 Cyclopis enim jacebat ingens clava ad stabulum,
 Viridis, pleagina ; hanc quidem exciderat, ut ferret
 Arefactam ; eam et nos tantam-imaginabamur insipientes,

315

320

ad Vulgatam lectionem accedit quod habet
 Editio Oxoniensis hic, itemque Elzeviriana
 infra ver. 344. notante Barneſio ; Σὺν δ' ὅγε
 αὐτῇ. Cæterum MS. à Tho. Bentleio colla-
 tus legit cum vulgatis Σὺν δ' ὅγε δ' αὐτῇ.

Ibid. — δειπνῶν.] *Al. δόρπον.* Ex ver.
 291. suprâ.

Ver. 312. Δειπνήσας.] Vide suprâ ad ὁ.
 535.

Ver. 314. — ὡς εἶτε Φαρέτρῃ πῶμ' ἐπι-
 θέη.] Καὶ ὅρα τὸ σύντομον τῆς παραβολῆς, ἃ
 τὸ ἐντιυθὲν καίριον. Οὐ γὰρ πρόημα παρίδωκε
 πρᾶγματι, τὴν Φαρέτραν δηλαδὴ τῷ μεγάλῳ
 σπηλαίῳ ἦν γὰρ ἂν ψυχρὸς ὁ λόγος διὰ τὸ ἐν
 συμφορῇ κακοζῆλον· ἀλλ' ἐνέργειαν ἐνε-
 γεία· τὸ ῥᾶον δηλαδὴ τῷ ἐπιπωμασμῷ τῆς Φα-
 ρέτρας τῷ ἀπὸ τῆς σπηλαίης συγκλεισμῷ.
 Καὶ ἔκ ἧν εἰς πλεον διασκευάσαι τὴν παραβο-
 λήν. *Eustath.* Vide suprâ ad ver. 191.

Ver. 317. — δῶη.] *Apud Eustathium*
 in commentario, δόη.

Ver. 318. & 424. Ἦδε δὲ μοι κατὰ θυρὸν
 ἀρίστη φαίνεται βελή.]

Hæc alternanti potior sententia visa est.

Æn. IV. 287.

Cæterum (uti et notat Barneſius) mirè hic
 et ineptè de rationibus, cur Cyclopem non
 interfecerit *Ulyſſes*, differit *Spondanus* :
 "Tamne leviter, inquis, sex sociorum ex-
 cidium ulciscitur? Immò, inquam —
 "majus est damnum Cyclopi cæcitas,
 "quàm si vita illi fuisset adempta. Illo

"siquidem pacto acerba illi vita est reddi-
 "ta, lucis aspectu privata ; ita ut innume-
 "ras mortes in unâ vitâ patiatur. Sanè
 "hanc consilii *Ulyſſei* causam esse ausim
 "contendere, licet ab ipso Poëtâ non ex-
 "primatur." Et infra in annotationibus
 ad ver. 523. "Nam cur non potuerit *Ulyſſes*
 "interficere? Sanè per-
 "indè id facile fuisse existimo, atque ocu-
 "lum effodere." Mirè, inquam, cæcutiisse
 videtur Vir eruditus. Apertissimè enim
 rationem hujus rei reddit Poëta suprâ ver.
 303. "Αὐτῷ γὰρ καὶ ἡ ἄμμος ἀπαλόμειδ'
 ὅς." Καὶ ἦν μὲν ἐν χειρὶ τοῦ ἀνελθόντος αὐτὸν τῷ
 ἐκφυλῶσαι ὅτι δὲ ἔκ ἧν ἐλπίς ἐτι σωθῆναι,
 διὰ τὸν τωμάζοντα ἡλίσσεντο λίθοι τοῦ θυρεῶ,
 δευτέρως γίνεται σωφρόνως φροντίδος τῆς κατὰ
 τὴν τύφλωσιν, ἃ ἔτι περισσάζεται. *Eustath.* ad
 ver. 290.

Ver. 319. Κύκλωπος γὰρ ἔκετο μέγα ρό-
 παλον.]

Ἀκρέμων ἐλαίας ἐστὶν ἐν δόμοισι τίς,
 Ὅν φασγάνῳ τῷδ' ἐξαποζύνας ἄκρον,
 Εἰς πῦρ καθήσω

Euripid. Cyclops, ver. 454.

Ver. 320. — τὸ μὲν ἔκταμεν.] Τὸ δὲ,
 ἔκταμεν, οἱ ἀκριβεῖς, ἐκπασαι, γράφουσι.
 Ἐχρῆν γὰρ, φασί, τὸν τηλικῶτον Κύκλωπα, ἃ
 αὐτοποιπν [αὐτοπερμεν] ἐκπασαι τὸ φυτὸν.
Eustath. Quam lectionem et præfert *Dna.*
Dacier.

Ὅσον δ' ἴσον νηὸς ἑικοσόροιο μελαίνης,
 Φορτίδος, εὐρείης, ἥτ' ἐκπεράα μέγα λαῖτμα·
 Τόσπον ἦν μῆκος, τόσπον πάχος εἰσοράασθαι.
 Τῷ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παρασᾶς, 325
 Καὶ παρέθηχ' ἐτάροισιν, ἀποξύναι δ' ἐκέλευσα.
 Οἱ δ' ὀμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐθώσα παρασᾶς
 Ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέω.
 Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
 Ἥ ῥα κατὰ σπείας κέχυτο μεγάλ' ἥλιθα πολλή. 330
 Αὐτὰρ τὰς ἄλλας κλήρω πεπαλάχθαι ἄνωγον,
 Ὅστις τολμήσαιεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν αἰέρας,
 Τρίψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἰκάνοι.
 Οἱ δ' ἔλαχον, τὰς ἂν κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἐλέσθαι,
 Τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην. 335

Quantus utique malus navis viginti-remis-agitatæ nigræ,

Onerariæ, latæ, quæ scilicet trajicit ingentem pelagum;

Tanta erat longitudo, tanta spissitudo aspectu.

Ab-hâc quidem, quantum ulna est, ego abscidi astans,

Et apposui fociis, lævigareque jussi.

Hi verò lævem fecerunt; ego autem acui astans

Summum: statimque prehensam adurebam in igne ardente.

Et hanc quidem benè deposui reconditam sub stercore,

Quod per speluncam fufum erat admodum densè multum.

At cæteros sorte fortiri jussi,

Quinam auderet mecum vèstem sublatum

Terere in oculo, quandò cum dulcis somnus occuparet.

Hi autem sorte-electi-sunt, quos utique et voluisssem ipse eligere,

Quatuor, ast ego quintus cum hijs delectus sum.

Ver. 322. Ὅσον δ' ἴσον νηὸς.] Vide supra ad ver. 191.

Ver. 325. — ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα.] Ἐπὶ τῇ αἰμαίνον τῶν χειρῶν τὸ διάστημα ὄργυια ἐστὶ. Schol.

Ver. 327. — ἐγὼ δ' ἐθώσα.] Ἐπιτερος πρόπος ἐστίν, ἡ καλυμένη Μιστάληψις, κατὰ συνωνυμίαν σημαίνουσα πῶγμα διάφορον. — Συνωνυμίαι τὸ θοὸν τῷ ὀρεῖ· ὅθεν δὲ ὁ μόνον, τὸ κατὰ κίνησιν ταχὺ ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τὸ κατὰ σχῆμα προσηγμένον εἰς λεπτότητα. Τεῖψτον ἐστὶ καὶ τὸ, — ἐγὼ δὲ θώσα παρασᾶς." Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 7. Vide infra ad v. 298.

Ver. 329. — ὑπὸ κόπρῳ.] Nonnulli, notante Eustathio, hîc scribunt ὑπὸ κόπρῳ.

Ver. 331. Αὐτὰρ τὰς ἄλλας κλήρω πεπαλάχθαι.] Τῶν γὰρ ἄλλων ἂν ἔχρην ἐπιλογὴν γινέσθαι ἄλλως ἢ διὰ τοῦ κληρώσασθαι, ἵνα μήτε οἱ λοιφθέντες φθονήσωσι, μήτε οἱ προκρινθέντες μέμφωνται, ὡς ἐπιλεγίντες εἰς κίνδυνον. Eustath.

— nos, magna precati Numina, fortitque vices, — Æn. III. 633.

Id. — πεπαλάχθαι.] Αἱ. πεπαλάσθαι.

Ver. 332. Ὅστις τολμήσαιεν.]

Ἀγε, τίς πρῶτος; τίς δ' ἐπὶ πρώτῳ

Ταχθεῖς, δαλῶ κόπην ὀχμάσας,

Κύκλωπος ἔσω βλεφάρων ὥσας,

Λαμπρὸν ὅψιν διακναίσει;

Euripid. Cyclops, ver. 481.

Ver. 333. Τρίψαι ἐν ὀφθαλμῷ.] Δοκεῖ δὲ ὁ ῥηθεὶς Κύκλωψ φύσει μὲν δύο ἔχειν ὀφθαλμούς, εἶγε καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ Ὅμηρος βλέφαρα καὶ ὀφρύας εἶναι αὐτῷ· κατὰ δὲ τινὰ αἰτίαν εἰκὸς προαπολωλῖναι αὐτῷ τὸν ἑτερον ὀφθαλμόν. Εἰ δὲ γὰρ κυκλωτέρης ὀφθαλμὸς εἴς, κατὰ τὸν Ἡσιόδου μῦθον, καὶ τῷ τῷ Κύκλωπος τότε μετὰ τὸν ἐνέκειτο, ἂν ἂν ἐσίγησι τὴν ιδιότητα ὁ Πηνελόπειος. Eustath. ad ver. 187. Quæ conjectura videtur singularis.

Id. — ἐν ὀφθαλμῷ.] Αἱ. ἐπ' ὀφθαλμῷ.

Ver. 334. — τὰς ἂν κε καὶ ἤθελον.] Eustathius in commentario citat, ὅς ἂν καὶ ἤθελον. Quæ fortè et verior lectio. Nam in Vulgatis alterum vocabulorum ἂν, κε, omnino supervacuum videtur.

Ver. 335. — ἐλέγμην.] Eustathius citat ἐλέχθην.

- Ἐσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομέων·
 Αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα
 Πάντα μάλ'· ἐδὲ τι λαΐπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
 Ἥ τι οἴσσάμενος, ἦ καὶ θεὸς ὥς ἐκέλευεν.
 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑφ' ὅσ' αἰέρας, 340
 Ἐξόμενος δ' ἤμελγεν οἷς καὶ μηκίδας αἶγας,
 Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἐμβρυον ἦκεν ἐκάσῃ.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεύσει πονησάμενος τὰ ἅ' ἔργα,
 Σὺν δ' ὄγε δ' αὖτε δύο μάρψας ὠπλίσσατο δόρπον.
 Καὶ τότε γὰρ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παρασῆς, 345
 Κισσύειον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο·
 Κύκλωψ, τῇ, πῖε οἶνον, ἐπεὶ φαίγες ἀνδρόμεα κρέα·
 Ὅφρ' εἰδῆς, οἷον τι ποτὸν τόδε νηὺς ἐκεκεύθει
 Ἥμετέρῃ· σοὶ δ' αὖ λοιπὴν φέρον, εἰ μ' ἐλεήσας
 Οἴκαδε πέμψεις· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκ ἔτ' ἀνεκτῶς. 350
 Σχέτλιε, πῶς κεν τις σε καὶ ὕπερον ἄλλος ἴκοιτο

Vespertinus autem rediit pulchra-velleribus pecora pascens :

Continuò verò in latam speluncam egit pingua pecora

Omnia prorsus ; neque ullum relinquebat altam extra chortem,

Sive quid suspicatus, sive etiam deus sic jufferit.

At deinde admovit operculum ingens altè sublatum,

Sedensque mulgebat oves et balantes capras,

Omnia ritè, et fœtum submisit singulis.

Cæterum postquam expediisset obiens sua opera,

Simul utique ille rursus duobus correptis apparavit cœnam.

Et tum ego Cyclopem alloquebar propè astans,

Poculum in manibus tenens nigri vini ;

" Cyclops, accipe, bibe vinum, postquam comedisti humanas carnes ;

" Ut scias, qualem utique potum hunc navis reconditum habuerat

" Nostra ; tibi autem porro libamen ferebam, si fortè me miseratus

" Domum mitteres : tu verò furis non amplius tolerabilitèr.

" Inique, quomodò quisquam ad te in-posterum alius accedat

Ver. 337. 341. Αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα — Ἐξόμενος δ' ἤμελγεν.]

cavo Polyphemus in antro
 Lanigeras claudit pecudes, atque ubera
 preffat. Æn. III. 641.

Ver. 339. Ἥ τι οἴσσάμενος, ἦ καὶ θεὸς ὥς ἐκέλευεν.] Plutarchus, loco suprà ad i. 427. adducto, et hunc versum citat. Pro Ἥ τι autem legit ille Ἥτοι et pro ἐκέλευεν, ἐκέλευσι.

Ver. 344. Σὺν δ' ὄγε δ' αὖτε.] Vide suprà ad ver. 311.

Ver. 345. 346. — προσηύδων — Κισσύειον μετὰ χερσὶν ἔχων.]

ἐμπλήσας σκύφος

Μάρωνος αὐτῷ, τῷδε προσφέρει πῖν,

λέγων τὰδ' — Euripid. Cyclops, ver. 410.

Ver. 346. Κισσύειον μετὰ χερσὶν ἔχων.] Vide Aibeneum, lib. XI. cap. 2. 7.

Ver. 347. Κύκλωψ, τῇ, πῖε οἶνον.] [Ἱεροκλῆς] εἰς δικαστήριον ἀχθεῖς, ἐτύπτετο τὰς ἐξ ἀνθρώπων πληγὰς· βρόμενος δὲ τῷ αἵματι βάψας κοιλὴν τὴν χεῖρα προσκαίνει τὸν δικαστὴν, ἅμα λέγων, " Κύκλωψ, τῇ, πῖε οἶνον, ἐπεὶ φαίγες ἀνδρόμεα κρέα." Suidas, in voce Ἱεροκλῆς.

Ibid. — τῇ, πῖε οἶνον.] Vide ad II. ζ'. 219. Καὶ ὅσα καὶ τὸν λόγον τοῦτον τῷ Ὀδυσσεὶ δικαιολογία τε πεπραμένον καὶ ὀκτῶ, ἐτι δὲ καὶ πολεμικόν. Eustath.

Ibid. — πῖε οἶνον.] Apud Suidam, loco suprà citato, πῖε οἶνον. Vide infra ad π'. 143.

Ibid. κρέα.] Pronuntiabatur κρέα.

Ver. 348. Ὅφρ' εἰδῆς οἷον τι ποτὸν.]

Σκέψαι τὰδ' οἶον Ἑλλὰς ἀπὸ πύλων ἀπὸ

οἶνον κομίζει πῶσα, Διονύσου γάμος.

Euripid. Cyclops, ver. 413.

Ἀνθρώπων πολέων; ἐπεὶ ἔκατὰ μοῖραν ἔρεξας.

Ὡς ἐφάμην· ὁ δ' ἔδεκτο καὶ ἔκπιεν ἦσατο δ' αἰνῶς

Ἦδ' ὃν ποτὸν πίνων· καὶ μ' ἤτεε δεύτερον αὐτῷ.

Δὸς μοι ἔτι πρόφρων, καὶ μοι τεὸν ἄνομα εἰπέ 355

Αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξάνιον, ᾧ κε σὺ χαίρεις.

Καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει Ζεῦδος ἄρσρα

Οἶνον ἐρισάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.

Ἀλλὰ τόδ' ἄμβροσίνης καὶ νέκταρος ἐστὶν ἀπορρώξ.

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ οἱ αὐτῷ ἐγὼ πόρον αἶθοπα οἶνον· 360

Τρεῖς μὲν ἔδωκα φέρων, τρεῖς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,

Καὶ τότε δὴ μιν ἔπεισσι προσηύδων μαλιχίοισι·

Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μὲν ὄνομα κλυτὸν; αὐτὰρ ἐγὼ τοι

Ἐξερέω· σὺ δὲ μοι δὸς ξάνιον, ὡς περ ὑπέσθης· 365

Οὔτις ἔμοιγ' ὄνομ' ἔσ'· Οὔτιν δὲ με κικλήσκουσι

“Ex hominibus multis? quoniam non rectè fecisti.”

Sic dicebam: is autem accepit et ehibit; delectatusque est vehementer

Dulcem potum bibens; et à-me petebat secundò rursus;

“Da mihi adhuc lubens, et mihi tuum nomen dic 355

“Statim nunc; ut tibi dem hospitale-munus, quo tu gaudeas.

“Etenim Cyclopibus fert alma terra

“Vinum ex-magnis-uvīs, et ipsis Jovis imber dat-incrementum:

“Verum hoc ambrosiæ et nectaris est latex.” 360

Sic dixit: at ei rursus ego dedi generosum vinum:

Ter quidem præbui ferens, ter autem is ehibit stultitiâ.

Cæterum postquam Cyclopi circa mentem venit vinum,

Tunc utique ipsum verbis alloquebar blandis;

“Cyclops, interrogas me nomen inclytum? at ego tibi 365

“Dicam; tu autem mihi da hospitale-munus, ut scilicet pollicitus es:

“Outis mihi nomen est; Outin verò me vocant

Ver. 353. — ἔκπιεν.] Ita edidit *Barne-*
sus ex *Eustathio*, et ex ver. 361. infrà, ubi
omnes ἔκπιεν habent. Rectè, ut opinor.

Cumque *Barneſio* facit et MS. à *Tho. Bent-*
lio collatus. *Vulg.* hoc in loco, ἔπιεν.

Ver. 354. — αὐτῷ.] *Al.* αὐτῷ.

Ver. 355. — καὶ μοι τιὸν ἄνομα εἰπέ.]

Σὺ δ', ὦ ξένε, ἐπεὶ τὸν ὄνομ', ὅτι σε χρὴ καλεῖν.

Euripid. Cyclops, ver. 545.

Ver. 356. — χαίρεις.] *Al.* χαίρης.

Ver. 358. — ἔσφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.]

Vide suprà ad δ. 477. et 581.

Ver. 360. — αὐτὰρ οἱ αὐτῷ ἐγὼ πόρον.]

Ἦσθιντα δ' αὐτὸν ὡς ἐπαισθόμην ἐγὼ,

Ἄλλην ἔδωκα κύλικα —.

Euripid. Cyclops, ver. 419.

Ver. 361. — τρεῖς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.]

ὦτος [Ἀνάχαρσις] τὴν ἀμπελον εἰπέ τρεῖς

φέρειν βότρυς· τὸν πρῶτον, ἡδονῆς· τὸν διῦττον,
μείδης· τὸν τρίτον, ἀφραδίας. *Diog. Laërt. lib.*
I. in Anacharside.

Ver. 365. — ὡς περ ὑπέσθης.] *Suprà ver. 356.*

Ver. 366. Οὔτις ἔμοιγ' ὄνομ' ἔσ'.] *Al.* ἔμοιγ'

γ' ὄνομα. Porro hinc (notante *Duporto* in

Gnomologid) apud *Theocritum*, in Poëmæte

quod inscribitur Σύριγγ, *Penelope* appella-

tur “Οὐδενὸς ἐνῆα τεύχεα.”

Ibid. — Οὔτιν δὲ με κικλήσκουσι Μήτηρ, ἡδὲ

πατήρ.] “*Ulysses* se in suâ peregrinatione

“*Outin* appellasse, ex *Homero* demonstra-

“tur; quærenti enim de ipsius nomine *Pol-*

“*lyphemo* respondet, Οὔτις ἔμοιγ' ὄνομ' ἔσ',

“Οὔτιν δὲ με κικλήσκουσι Μήτηρ ἡδὲ πατήρ,

“ἡδ' ἄλλοι πάντες ἐπαίρου. In quo *Gipha-*

“*nus*, alique interpretes Auctoris iudicio

“egregiè falluntur, qui ita vertunt: Nemo

“*mihi* nomen est, neminem enim vocant mater

“atque pater atque omnes faciunt. Si enim ὦτις

Μήτηρ, ἥδ' πατήρ, ἥδ' ἄλλοι πάντες ἱταῖροι.

“Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' αὖτις ἀμέβετο νηλεῖ θυμῷ.

Οὗτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἱτάροισι,

Τὰς δ' ἄλλας πρόσθεν· τότε τοι ξανήϊον ἔσαι.

370

Ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὑπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα

Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· καδδὲ μιν ὕπνος

Ἦρει πανδαμάτωρ· φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος,

“Mater atque pater, et omnes alii socii.”

Sic dixi; ille verò mihi rursus respondebat inclementi animo;

“Outin ego postremum edam post suos socios,

“Cæteros autem prius; hoc tibi hospitale munus erit.”

370

Dixit, et recumbens cecidit supinus; at deinde

Jacebat inflexâ crassâ cervice; et illum somnus

Capiebat omnium-domitor; è gutture verò erumpebat vinum,

“reddi deberet nemo, Ulysses utique in accusativo ἔτινα, non ἔτιν dicere debuisset. Et quamvis Giphanio favere videatur, quod Polyphemus paulò post coram vicinis suis conqueritur; [infra ver. 408.]

“Ὁ φίλοι, ἔτις με κτείνει δόλῳ, ἔδδ' βίηφι·

quod ita interpretatur Giphanius; Amici!

nemo me interfecit dolo, neque viribus; at-

tamen utrobique et in voce ἔτις, et ἔδδ',

insignis iterum error committitur. Non

enim scribendum hîc ἔδδ', neque, sed dua-

bus vocibus separatim positis ἔδδ', non ve-

ρὸ, ut sensus sit; Outis me affixit dolo, non

verò viribus. Quæ interpretatio cum re-

liquis quæ hæc circumstant omnium op-

timè convenire videtur; quoniam prorsus

nullam causam, quamobrem Polyphemus

ita conqueritur, comminisci possumus,

si à nemine neque dolo neque vi læsus

fuerit.” *Acta Eruditorum, Supplement.*

Tom. VII. Sect. I. Vide infra ad ver. 408.

ἵνα μὴ ἐπισήσας τυχεὶν ὁ Πολύφημος τῷ πα-

ραλογισμῷ, γινῶ “ἔτις” τὸν σύνδικτον ἐκ δύο

λέξεων τῷ “ἔ” καὶ τῷ “τις,” ὅστις ἔβλεπται

Ὀδυσσεὺς, ἐπ' αὐτοῦ αἰτιατικὴν ἐν ἀπλόστητι,

ἦγεν ἀσύνδικτον, λέγων· “Οὗτιν δὲ με κτελῆ-

“κυσί ἔδδ’.” ὡς ἀπὸ ἰδίας τῆς Οὗτις, Οὗτι-

δος, ἢ αἰτιατικῇ, τὸν Οὗτιν. *Eustath.* Cæte-

rum fuerunt qui Ulyssem non sibi hoc no-

men finxisse existimârint: “Ὅτι Ὀδυσσεὺς,

διότι ὅτε μεγάλην εἶχεν, οὗτις πρόστιον ἐκα-

λεῖτο. *Ptolemaus Herbestio, apud Acta Eru-*

ditor. loco jam supra citato. Sed hoc satis

videtur infictum; præcipue quum ait

Poëta, infra ver. 413.

ἱμὸν δ' ἐγίλασσι φίλον κῆρ,

“Ὡς ὅνομ' ἐξαπάτησιν ἱμὸν καὶ μή τις ἀμύμων.

Ver. 368. — αὐτῆς.] Al. αὐτῆς.

Ver. 369. Οὗτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ

οἷς ἱτάροισι.]

Πάντων δ' ἱταίρων ὕπνον δυνάσσομαι.

Euripid. Cyclops, ver. 547.

Ver. 370. — τότε τοι ξανήϊον ἔσαι.] Πρῶτος
τι ἐννεύειναι δοκεῖ [Ὁμηρος] φοβερὰς χάριτας
ἔστιν τὸ ἐπὶ τῷ ἀκαριστάτῳ προσώπῳ, τὸ ἐπὶ
τῷ Κύκλωπι· τὸ δὲ “Οὗτιν ἐγὼ πύματον
ἔδομαι,” τῆς δὲ λοιπῆς πρώτης, τὸ τῷ Κύ-
κλωπος ξινον. Οὐ γὰρ ἔτις αὐτὸν ἐνέφηνει δεινὸν
ἐκ τῶν ἄλλων, ὅταν δύο δειπνῇ ἱταίρους, ἔδδ' ἀπὸ
τῷ θυμῷ, ἢ ἐκ τῷ ῥοπαλῷ, ὡς ἐκ τῷ τῷ ἀπεί-
*μῳ. *Demetr. Phaler. περὶ Ἑρμηνείας, § 130.**
Οὐ γὰρ μὲν ἢ τῷ Κύκλωπος ἐκείνη ἐνέφηνει
δαρῖα, τὸ ὑποσχέσθαι ὅτι πύματον ἐγὼ τὸν
*Οὗτιν κατέδομαι. *Lucian. Καταπλῆς, ἢ Τύ-**
*ραννος. Porro hinc apud *Erasmum, Prover-**
bium, “Cyclopi Donum.”

Ver. 372. Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐ-
χένα.]

Cervicem inflexam posuit, jacuitque per antrum

Immensus, sanie eructans ac frustra cruento

Per somnum commixta mero —

Æn. III. 631.

Quem locum *Macrobius* inter eos recen-
 set, in quibus “*Virgilius Homericæ carminis*
majestatem non æquet.” *Lib. V. cap. 13.*
Quintilianus verò magnam in hoc *Virgiliæ*
loco Emphasis notat. “*Idem [Virgilius]*
Cyclopa cum jacuisse dicit per antrum,
prodigiosum illud corpus spatio loci men-
*sis est.” *Lib. VIII. cap. 3. Vide supra**
ad ver. 298. Ἐν τῇ Θιογονίᾳ ἐπὶ τῷ Κρόνῳ
Ὁρφεὶ πεποιήται, “Κεῖτ' ἀποδοχμώσας πα-
χὺν αὐχένα, καδδὲ μιν ὕπνος Ἦρει παν-
δαμάτωρ —” ταῦτα δὲ Ὁμηρος ἐπὶ τῷ
*Κύκλωπι μετέθηκεν. *Clemens Alexandrinus,**
Strom. VI.

Ibid. — ἀποδοχμώσας.] Πλαγιάσας
*δοχμῶς γὰρ τὸ πλάγιον. *Schol.**

*Ibid. — παχὺν αὐχένα.] *Macrobius,**
lib. V. cap. 13. citat, πλατὺν αὐχένα.

Ver. 373. — φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος
Ψαμμί τ' ἀνδρόμοι.]

Ψωμοὶ τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἶνοβαρείων.
 Καὶ τότε ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδῷ ἤλασα πολλῆς, 375
 Εἴως δερμαίνοντο· ἔπεσσι τε πάντας ἑταῖρους
 Θάρσυνον, μή τις μοι ὑποδδέσας ἀναδύη.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλαΐνος ἐν πυρὶ μέλλεν
 Ἀψασθαι, χλωρὸς περ ἔων, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
 Καὶ τότε ἐγὼν ἄσπον φέρον ἐκ πυρὸς, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι 380
 Ἰσαντ'· αὐτὰρ δάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμαν.
 Οἱ μὲν, μοχλὸν ἐλόντες ἐλαΐνον, ὅζυν ἐπ' ἄκρῳ,
 Ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερεθεὶς
 Δίνεον· ὡς δ' ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον ἀνῆρ
 Τρυπάνῳ, οἱ δὲ τ' ἐνερθεν ὑποσσεύουσιν ἱμάντι 385
 Ἀψάμενοι ἐκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἑμμενὲς αἶεν·
 Ὡς τῇ ἐν ὀφθαλμῷ πυρήκεα μοχλὸν ἐλόντες
 Δινέομεν, τὸν δ' αἶμα περιέρρεε δερμὸν ἑόντα.

Frustraque humanae carnis; ipse autem eructabat vino-gravatus.

Et tum ego vestem sub cinere demissi multo,

375

Donec calefieret; verbisque omnes socios

Confirmabam; nequis mihi subveritus deficeret.

Sed cum jam vestis oleaginus in igne erat

Arsurus, viridis licet-esset, candebatque vehementer;

Tum verò ego propius afferebam ex igne, circum autem socii

380

Stabant: ceterum audaciam inspiravit ingentem deus.

Hi quidem vestem prehensum oleaginum, acutum in summo,

Oculo infixerunt; ego autem supernè arrectus

Verfabam: Ut verò cum quis terebrat lignum navale vir

Terebrâ, alii autem infra torquent loro

385

Apprehensam utrinque; illa autem circumvolvitur assidue semper:

Sic ejus in oculo ignitum vestem prehensum

Verfabamus; hunc autem sanguis circumfluebat calentem.

Τάχ' ἐξ ἀναιδῆς φάρυγος ὠδήσῃ κρεία.

Euripid. Cyclops, ver. 588.

ejectantemque cruentas

Ore dapes, et frustra mero glomerata vomentem.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 211.

Ver. 375. — μοχλὸν ὑπὸ σποδῷ ἤλασα πολλῆς.]

Ἦδ' ὁ δαλὸς ἠνθακωμῖν.

Κρύπτεται ἢ σποδίαν.

Euripid. Cyclops, ver. 609.

Ver. 379. Ἀψασθαι.] Al. Ἀψασθαι.

Ver. 380. — ἀμφὶ δ' ἑταῖροι Ἰσαντ'.] Ὁ δὲ Ποιητὴς τὸν λογιώτατον Ὀδυσσεῖα σιωπηλότερον πιστοῖκε. — Τοῦτοι δὲ ἔοι πολλοὶ τῶν ἑταίρων· τὸ γὰρ ἐλκόμενος ἔ' προσδιζόμενος ὑπὸ τῷ Κύκλωπος, μὴ κατεσπῆν τῷ Ὀδυσσεῖ, μηδὲ δεῖξαι τὸ πετυρακτωμένον ἐκείνο καὶ παρειασμένον ὄργανον ἐπὶ τὸν ὀφθαλμόν, ἀλλ' ἄμους ἐοθεῖσθαι μᾶλλον ἢ φράσαι τὴν τῶν

ἀπορήτων, ὑπερβολὴν ἐγκρατείας καὶ πίσεως ἀν' ἐκλείουσιν. Plutarch. περὶ Ἀδολεσχίας.

Ver. 384. Δίνεον· ὡς δ' ὅτι.] Al. Δίνεον, ὡς ὅτι.

Ibid. — ὡς δ' ὅτι τις τρυπῷ δόρυ νήϊον.]

Ναυπηγίαν δ' ὡς εἰ τις ἀρμόζων ἀνῆρ διπλοῖν χαλινῶν, τρυπάνον κοπηλατεῖ, οὕτω κυκλώσει δαλὸν ἐν φαισφόρῳ Κύκλωπος ὄψει, καὶ συναναπῶ κρύας.

Euripid. Cyclops, ver. 459.

Ver. 385. — ὑποσσεύουσιν.] Al. ὑποσσεύουσιν. Quod eodem modo pronuntiandum.

Ver. 387. — ἐν ὀφθαλμῷ πυρήκεα μοχλὸν ἐλόντες Δινίομεν.]

telo lumen terebramus acuto Ingens, quod torvâ solum sub fronte latebat. Æn. III. 635.

Ibid. — πυρήκεα.] Ita ex Eustathio edidit Barnesius. Vulgus πυρήκεα.

Ibid. — ἐλόντες.] Al. ἔχοντες.

Πάντα δὲ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὔσεν αὐτμῇ,
 Γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δὲ οἱ πυρὶ ρίζαι. 390
 Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν, ἥε σκέπαρον,
 Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτει μεγάλα ἰάχοντα,
 Φαρμάσσω· (τὸ γὰρ αὐτὲ σιδήρεα τε κράτος ἐστίν·)
 Ὡς τῇ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέω περὶ μοχλῷ.
 Σμερδαλέον δὲ μέγ' ἤμαξεν· περὶ δ' ἴαχε πέτρῃ. 395
 Ἡμεῖς δὲ δέσαντες ἀπεσσύμεθ'· αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
 Ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ·
 Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἑο χερσὶν ἀλύων.
 Αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπνευεν, οἳ ῥα μιν ἀμφὶς
 Ὀκνεον ἐν σπήεσσι δι' ἀκρίας ἡνεμοέσσας· 400
 Οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος·

Omnes verò ei palpebras circum et supercilia cremavit vapor,
 Pupillâ ardente: crepitabant autem ei igne radices.
 Veluti autem cum vir faber securim magnam, aut asciam,
 In aquâ frigidâ mergit valdè stridentem,
 Temperans, (hoc enim denique ferri et robur est:)
 Sic ejus stridebat oculus oleaginum circa vestem.
 Horrendum autem valdè ejulavit; insonuit verò petra.
 Nos autem perterriti diffugimus: at ille vestem
 Extraxit oculo fœdatam sanguine multo:
 Illum quidem deindè abjecit à se manibus dolore-furens.
 Cæterum ipse Cyclopas magno-clamore vocabat, qui utique circa ipsum
 Habitabant in speluncis per promontoria ventosa:
 Illi autem clamorem audientes accurrebant aliundè alius;

390

395

400

Ver. 389. Πάντα δὲ οἱ βλέφαρ' ὅς·.]

"Ἦρασ' ἱπαίρων βλέφαρα· φοῖνικαι δ' ὁμῶ
 Γλήναι γένει ἔτιγον, ἃδ' ἀνίσταν
 Φόνε μυδάσας σαγόνας· ἀλλ' ὁμῶ μέλας
 Ὀμβρος χαλαῆς αἵματος ἐτέγγετο.
 Sophocl. Oedip. Tyrann. ver. 1285.

Ver. 390. — πυρὶ ρίζαι.] *Al.* πυρὶ ρίζαι.

Ver. 392. — βάπτει.] *Al.* βάπτει.

Ibid. — μεγάλα ἰάχοντα.] Vide ad *Il.*

δ. 456. *Al.* μεγάλα ἠχῶντα.

Ver. 393. — σιδήρεα τε.] *Al.* σιδήρεα γε.

Ver. 394. "Ὡς τῇ σίζ' ὀφθαλμὸς.] De vi
 vocis hujus, σίζι, ita *Quintilianus*; "Mini-
 "mè," inquit, "Nobis concessa est ὀνομασία
 "ποῖα· Quis enim ferat, siquid simile
 "illis meritò laudatis, λίγξι βιδε, et σίζι
 "ὀφθαλμὸς, fingere audeamus?" *Lib.* I.
 cap. 5. sub fine. Vide ad *Il.* δ. 455.

Ibid. — ἐλαϊνέω περὶ μοχλῷ.] Τὸ δὲ,
 "περὶ μοχλῷ," (inquit *Eustathius*) ἀντίπτω-
 σιν ἵπαθιν· ἀντὶ γὰρ τῷ, ἐπὶ μοχλῷ, ἑρρίθῃ.
 Atqui oculum veste transfixum aptius (ut
 opinor) depingit istud ποῖ. Alioqui æquè
 facile scribere potuisset *Homerus* ἐλαϊνέω ἐπὶ
 μοχλῷ.

Ver. 395. Σμερδαλέον δὲ μέγ' ἤμαξεν τι-
 ρὶ δ' ἴαχε πέτρῃ.]

Clamorem immensum tollit; quo pon-
 tus et omnes

Intremuere undæ, penitusque exterrita
 tellus

Italiz, curvisque immugiit *Ætna* caver-
 nis. *Æn.* III. 672.

Ver. 398. & 461. — ἀπὸ ἑο.] Vide ad
Il. α. 51.

Ibid. — χερσὶν ἀλύων.] "*Media* τῇ ἀλύων,"
 inquit *Barnesius*, "aliàs brevis, nunc produ-
 "citur, ad Monstri deplorabilem animi de-
 "fectum innuendum." Atqui nulla alia
 videtur esse hujus rei causa, quàm in vocibus
 τῶν, Ἰλίω ὅς·. Vide ad *Il.* γ. 103. et
 δ. 24. Προσγράψουσιν δὲ τινὲς τῶν Παλαιῶν τὰ
 ἴωτα ἐν τῷ ἀλύειν, καὶ ἐν τῷ ὀπύειν.
Eustath.

Ver. 401. Οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἐφοίτων.]

At genus è sylvis Cycloperum et montibus
 alcis

Excitum ruit ad portus —

Æn. III. 675.

Ibid. — αἰόντες.] Vide ad *Il.* ε. 252.

Ἰσάμενοι δ' ἔροντο περὶ σπέος, ὅ,τιτι ἐ κήδοι
 Τίπτε τόσον, Πολύφημ', ἀρημένος ᾧδ' ἐβόησας,
 Νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ αὖπνος ἄμμι τίθησθα;
 Ἥ μὴ τις σεῦ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
 Ἥ μὴ τις σ' αὐτὸν κτείνῃ δόλω, ἢ βίῃφι;
 Τὸς δ' αὖτ' ἐξ ἄντρα προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
 ὦ φίλοι, Οὔτις με κτείνει δόλω, ἔδῃ βίῃφιν.
 Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπια πτερόεντ' ἀγόρευον·
 Εἰ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται, οἷον ἔοντα,
 Νῆσον γ' ἔπως ἐσὶ Διὸς μεγάλα ἀλέασθαι·
 Ἀλλὰ σὺ γ' εὖχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.
 Ὡς ἄρ' ἔφην ἀπιόντες· ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,

Consistentesque interrogabant circa speluncam, quidnam ipsum affligeret;

"Cur tantum, Polypheme, laesus sic clamasti,

Noctem per divinam, et insomnes nos facis?

"Num quis à te oves mortalium invito abigit?

"An metuas ne quis teipsum occidat dolo, aut vi?"

Hos autem rursus ex antro allocutus est fortis Polyphemus;

"Amici, Outis me occidit dolo, neque viribus."

Illi verò respondentes verba alata dicebant;

"Siquidem reverà nemo tibi vim infert, solus cum-sis,

Morbum sanè nullo modo licet Jovis magni effugere:

"Sed tu quidem supplica patri Neptuno regi."

Sic dixerunt abeuntes: meum autem risit charum cor,

Ver. 404. Νύκτα δι' ἀμβροσίην.] *Al.* Νύκτα δι' ἑρφναίνην.

Ibid. — αὖπνος ἄμμι τίθησθα.] Τὸ δὲ, "αὖπνος ἄμμι τίθησθα," φανερῶς τὸ ἄμμι θυμὸν, ἀντὶ πολλῶν πλῆθους λαμβάνει, κατὰ διαφορίαν (fortè κατ' ἀδιφορίαν) Ἰωνικὴν. *Eustath.* Verum, si ἄμμι hic duale sit; tum, "Elegantèr (uti notat *Barneſius*) hoc Poëta facit, quòd Duos jam Polyphemus turbet, nempe seipsum et alios." Sive, quo modo *Chorus* in *Tragicis* voce "ἐγὼ" utitur, eodem modo aiunt Cyclopes, αὖπνος ἄμμι τίθησθα, "Te et (me sive) nos insomnes reddidisti." Sed vide ad *Il.* α. 59. Cæterum post hunc versum inserit *Barneſius* ex *Diogene Laërtio*, *Zeno*, lib. VII.

Τὸς δὲ σ' ἐτύφλωσιν καὶ ἀφείλιτο λαμπάδας αὐγὰς;

Verum neque ullo modo hoc in loco coheret versus iste; neque, an hinc à *Diogene* citatus fuerit, omninò constat.

Ver. 405. 406. Ἥ μὴ τις — ἐλαύνει; Ἥ μὴ τις σ' αὐτὸν κτείνῃ.] *Barneſius* ex Exemplaribus nonnullis edidit κτείνῃ, ut cum ἐλαύνει congruat; vertitque, "Num quis — abigit? Anne aliquis teipsum pessundet?" Ego potius, siqui faverent Codices, legen-

dum crediderim ἐλαύνῃ — κτείνῃ. Ut sit sensus; "Num (metu exclamas), nequis — abigit? An nequis teipsum trucidet?"

Ver. 405. — σεῦ μῆλα.] *Al.* οἷο μῆλα.

Ver. 408. ὦ φίλοι, Οὔτις με κτείνει.]

Οὔτις μ' ἀπώλυσιν.

Euripid. Cyclops, ver. 668.

Ibid. — δόλω, ἔδῃ βίῃφιν.] Ita *Vulgati*. Sunt qui legendum contendunt δόλω, καὶ δὲ βίῃφιν. Quod et rectius videtur. Οὔτις με κτείνει δόλω ἔδῃ βίῃφιν, ὁ Οὔτις με κτείνει κατὰ δόλω, καὶ μὴν ἐν ἰσχυρί. *Eustath.* Et paulò inferius; Δόλω ἔδῃ βίῃφιν, δόλω μέντοι κτείνει με, καὶ ἐν βίῃφιν τῶν δὲ Κυκλώπων συκτεμένως νοσησάντων, Οὔτις με ἐν δόλω κτείνει, ἀλλ' ἔδῃ ἐν βίῃφιν. Vide suprà ad ver. 366. *Al.* ἢ δὲ βίῃφιν et ἢ βίῃφιν.

Ver. 410. — μήτις σε βιάζεται.] *Clementis Alexandrinus*, *Strom.* lib. V. citat, ὅτις σε βιάζεται.

Ver. 411. Νῆσον γ' ἔπως ἐσὶ Διὸς μεγάλα ἀλέασθαι.] Apud *Clementem*, *ibid.* Νῆσον δ' ἔπως. Porro similiter *Sophocles*, notante *Duro* in *Gnomologia* ad hunc locum;

Νῆσος δ' ἀνάγκη τὸς θελάτας φέρειν.

Ver. 413. — ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ.] Vide infrà ad σ. 99.

'Ως ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μήτις ἀμύμων.
 Κύκλωψ δὲ σενάχων τε, καὶ ὠδίνων ὀδύνησι,
 Χερσὶ ψηλαφῶν, ἀπὸ μὲν λίθον εἴλε θυράων·
 Αὐτὸς δ' εἰνὶ θυρῇσι καθέζετο, χεῖρε πετάσσας,
 Εἴτινα περ μετ' ὅεσσι λάβοι σέχοντα θυράζε·
 Οὕτω γὰρ περ μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
 Αὐτὰρ ἐγὼ βέλεον, ὅπως ὅχ' ἄριστα γένοιτο,
 Εἴτιν' ἐταίροισιν θανάτε λύσιν, ἢδ' ἐμοὶ αὐτῷ
 Εὐροίμην· πάντας δὲ δόλως καὶ μήτιν ὕφαινον,
 "Ὡς τε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
 "Ἦδε δὲ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βεβλή.
 "Ἀρσενες οἷες ἦσαν εὐτρεφεῖς, δασύμαλλοι,
 Καλοὶ τε, μεγάλοι τε, ἰοδνεφῆς ἕρος ἔχοντες·
 Τὲς ἀκέων συνέεργον εὐστρεφέεσσι λύγοισι,

415

420

425

Quod nomen decerpisset meum, et consilium eximium.
 Cyclops autem ingemiscensque, et cruciatus doloribus,
 Manibus palps, amovit quidem lapidem ab ostio;
 Ipse verò in ostio sedebat, manibus extensis,
 Siquem fortassis inter oves deprehenderet exeuntem foras;
 Adeò enim videlicet me putabat in mente stultum esse.
 Ast ego deliberabam, quid factu optimum esset,
 Siquam fociis mortis liberationem, atque mihi ipsi
 Invenirem; omnes verò dolos et consilium texebam,
 Utpote de vitâ: ingens enim malum imminabat.
 Hoc verò mihi in animo optimum videbatur consilium.
 Mares oves erant benè-nutriti, densis-velleribus,
 Pulchrique, magnique, violaceam lanam habentes:
 Hos tacite colligabam benè-tortis viminibus,

415

420

425

Ver. 414. — καὶ μήτις ἀμύμων.] Sunt qui Poëtam hîc ad vocem ὄντις reipicere existimant; quia scilicet ὄντις et μήτις idem significant. Sed hoc, ut rectè notavit *Barnejius*, planè ineptum.

Ver. 415. Κύκλωψ δὲ σενάχων τε.] Οἱ χαρίζεσθαι ποιητῶν — τὰ μὲν αὐτοὶ τε κατασκευάζουσι ὀνόματα, συμπλέκοντες ἐπιτηδεύει ἀλλήλοις τὰ γράμματα καὶ τὰς συλλαβὰς δι' οἰκείως, οἷς ἂν βύλωνται παραστήσαι πάθισι, ποιητικῶς φιλοτεχνῶσιν ὥς ποιεῖ πολλάκις Ὀμηρος. — Ἐπὶ δὲ τῷ τυφλωμένῳ Κύκλωπι, τὸ τε τῆς ἀληθείας μέγεθος, καὶ τὴν διὰ τῶν χειρῶν βραδείαν ἔρευναν τῆς τῷ σπηλαίῳ θυράος [μυφαίνειν βυλόμενος.] "Κύκλωψ δὲ σενάχων" τε, καὶ ὠδίνων ὀδύνησι, Χερσὶ ψηλαφῶν." *Dionys. Halicarn.* περὶ συνδύσεως, § 15.

Ver. 421. — θανάτε λύσιν.] Quoniam λύω, λύσω, syllabam priorem naturâ producant; ideò *Marcus Meibomius* hoc in loco, notante *Barnejo*, legendum contendit θανάτε λύσιν aliosque omnes locos apud *Homa-*

rum, ubi ἄλυτον, aut ἀλύτως occurrat, corruptos existimat. Sed longè errat vir eruditus. Quâ enim analogiâ ex τίω, τίσω, fit, τίσις, ἀτίτος· ex φθίνω, φθίσω, φθίσις, ἀφθίτος· ex κρῖνω, κρῖσις, ἀκρῖτος· ex κλίνω, κλῖσις, ἀκλῖτος· eâdem ex λύω, λύσω, fit λύσις, ἄλυτος. Vide ad *Il. á.* 314. et *χ'* 19. 20.

Ver. 422. 423. — πάντας δὲ δόλως καὶ μήτιν ὕφαινον, — μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.] "Efficacior omni arte imminens ne-cessitas; non usitata modò præsidia, sed "quædam etiam nova admovit." *Quint. Curt. lib. IV. § 15.*

Ver. 425. "Ἀρσενες οἷες ἦσαν.] Vox οἷες primam fortasse eâdem ratione producit ac voces ἀθανάτος, Πριαμίδης &c. Vide ad *Il. á.* 398. *Firnesius* verò edidit οἷες. Caterum hinc fortè vox Latina, oves.

Ver. 427. — λύγοισι.] Ἰμαντῶδεσι φυτοῖς. *Schol.*

Τῆς ἐπὶ Κύκλωψ εὔδε, πέλωρ, ἀθεμίσιαι εἰδώς,
 Σύντρεις αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
 Τῷ δ' ἐτέρῳ ἐκάτερθεν ἴτην, σῶοντες ἑταίρους. 430
 Τρεῖς δὲ ἕκασον φῶτ' οἷες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε,
 (Ἀρνεῖος γὰρ ἦν, μῆλων ὅχ' ἄριστος ἀπάντων,)
 Τῷ κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθεῖς
 Κείμεν· αὐτὰρ χερσὶν ἁώτα δεσπεσίῳ
 Νωλεμέως σρεφθεῖς ἐχόμην τετληότι θυμῷ. 435
 Ὡς τότε μὲν σενάχοντες ἐμείναμεν ἧῷ δῖαν.
 Ἥμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
 Καὶ τότ' ἔπατα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα·
 Θήλεια δ' ἐμέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκῆς,
 Οὐβάτα γὰρ σφαραγεῦντο· ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσι 440
 Ταρόμενος, πάντων οἴων ἐπεμαίετο νῶτα
 Ὀρθῶν ἐσαότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν.
 Ὡς οἱ ὑπ' εἰροπόκων οἴων σέρνοισι δέδεντο.
 Ὑστατος ἀρνεῖος μῆλων ἔσχεε δύραζε,

In quibus Cyclops dormiebat, monstrum, nefaria doctus,
 Tres-unā fumens : medius quidem virum ferebat,
 Cæteri autem duo utrinque ibant, servantes socios.
 Terni autem virum oves ferebant : cæterum ego,
 (Aries enim erat, pecudum longè optimus omnium,)
 Hujus tergo arrepto, villosum sub ventrem volutus
 Extendebar : at manibus lanæ egregiæ
 Firmiter implicitus hærebam constanti animo. 435
 Sic tum quidem ingemiscientes expectavimus auroram divinam.
 Quando autem manē-genita apparuit rosea-digitos aurora,
 Tum verò deinde ad pascua erumpebant mascula pecora ;
 Fæminæ verò balabant immulctæ per stabula,
 Ubra enim gravabantur ; dominus verò doloribus gravibus
 Afflictus, omnium ovium palpabat terga
 Rectè stantium : illud autem stultus non animadvertit,
 Ut illi sub lanigerorum ovium pectoribus ligati essent.
 Ultimus aries pecorum exhibat foras,

Ver. 428. Τῆς] *Al. τοῖς.*
 Ver. 432. Ἀρνεῖος γὰρ ἦν.] Vide infra
 ad x. 190.

Ver. 433. Τῷ κατὰ νῶτα λαβὼν.] "Alio
 " modo sibi, alio fociis providet. Hos
 " sub ovibus recondit ; se verò sub ariete,
 " qui totius gregis erat præstantissimus, A-
 " ded ut majorem sui quàm sociorum cu-
 " ram habuerit." *Spondan.* Mirè admodum :
 Liqueat enim *Ulysses*, postquam sociorum
 unumquemque tribus simul constrictis ma-
 ribus ovibus subligasset, se ipsum nequa-
 quam isto modo ligare potuisse ; ideoque
 arietis unius, cæteris majoris, quique ipsum
 solus ferre posset, ventri subvolutum velleri
 adhæsisse ; undè etiam facilè delapsus cæte-

ros expeditiùs solvere posset ; infra ver.
 463.

Ver. 434. — ἀώτα.] Τῷ ἄνδρι. *Al. γὰρ*
 δι τῷ ἐρίῳ. *Schol.* Vide supra ad α. 443.

Ver. 438. — νομόνδ' ἐξέσσυτο — μῆ-
 λα.] Editiones vulgatæ vertunt, "ad pascua
 " exegit pecora." Sed malè : Nam vox ἐξέ-
 σσυτο significationem activam non habet.
 Vide *Iliad.* h. 1. *Odyss.* i. 373. μ. 366.
 Rectiùs *Barneſius* ; "ad pascua propumpe-
 " bant."

Ver. 444. Ὑστατος ἀρνεῖος.] "Legitur eti-
 " am," inquit *Henricus Stephanus*, "Ὑστα-
 " τος δ' ἀρνεῖος in nonnullis editionibus."
 Sed hoc, uti et ipse annotat, verſum perimit,

Λαχμῶ σενόμενος, καὶ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι.

445

Τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερός Πολύφημος·

Κριὲ πέπον, τί μοι ᾧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων

Ἵστατος; ἔτι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεται οἴων,

Ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμειαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,

Μακρὰ βιβὰς· πρῶτος δὲ ροὰς ποταμῶν ἀφικάνεις·

450

Πρῶτος δὲ σαθμόνδε λιλαίειαι ἀπονέεσθαι

Ἐσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος· ἢ σύγ' ἄνακτος

Ὀφθαλμὸν ποθέεις; τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε,

Σὺν λυγροῖς ἐτάροισι, δαμασσάμενος φρένας οἴνω,

Οὔτις, ὃν ἔπω φημὶ πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον.

455

Εἰ δὴ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο,

Εἰπεῖν, ὅππῃ κῆνος ἐμὸν μένος ἡλασκάζει·

Τῷ κε οἱ ἐγκέφαλος γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλη

Vellere gravatus, et me multa cogitante.

445

Hunc autem palpatum allocutus est fortis Polyphemus;

"Aries chare, quid mihi ita per speluncam exis pecudum

"Ultimus? neutiquam antea scilicet relictus venire-foles ab ovibus,

"Sed multo primus pasceres teneros flos herbæ,

"Magnis-paslibus incedens; primusque ad fluentia fluviorum pervenis:

450

"Primus porro in stabulum cupis redire

"Vespertinus; nunc contra omnium-ultimus: num tu domini

"Oculum desideras? quem vir malus eruit,

"Cum perniciosiis fociis, postquam domuisset mentem vino,

"Outis; quem nondum existimo elapsum esse mortem.

455

"Si jam idem-mecum sentire, vocalisque fieres,

"Ut-diceres, ubinam ille meum robur evitet;

"Profecto ei cerebrum per speluncam huc et illuc

Ver. 445. Λαχμῶ.] *Al.* Λάχνη. *

Ver. 446. — ἐπιμασσάμενος.] Vide ad *Il.* ε'. 564.

Ver. 447. Κριὲ πέπον.] "Polyphemum

"Homerus cum immanem ferumque finx-

"isset, cum ariete etiam colloquentem fa-

"cit, ejusque laudare fortunas, quod, quā

"vellet, ingredi posset; et, quæ vellet, at-

"tingere." *Cic. Tusc. Disput. lib. V. cap. 39.*

Ver. 453. 454. — τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε, — δαμασσάμενος φρένας οἴνω.]

Ὁ ξένος — — — — — μ' ἀπάλεσεν,

Ὁ μακρὸς δὲ μοι δὲς τὸ πῶμα, κατέκαυσε.

Euripid. Cyclops, ver. 672.

Ver. 455. — ὃν ἔπω φημὶ πεφυγμένον εἶναι.]

Ἀλλ' ἔτι μὴ φύγηται τῆς δ' ἔξω πέτρας

Χαίροντες — — — — — *Euripid. ibid. ver. 662.*

Ibid. — πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον.] "Επει-

στωπικῇ παρεχέσθαι (inquit *Eusebius*) — — —

Ἐχρην γὰρ εἰπεῖν, πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον.

Atqui eadem Syntaxi alibi utitur Poeta:

Μοῖραν δ' εἶτινα φημὶ πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν. *Iliad. ζ'. 488.*

Οὐ οἱ νῦν ἔτι γ' ἐστὶ πεφυγμένον ἄμμεν γενέσθαι. *χ'. 219.*

Cæterum *Barnesius* hoc in loco edidit πεφυγμένον. Rationibus parum idoneis. Vide ad *Il.* ζ'. 488.

Ibid. — εἶναι ὄλεθρον.] *Al.* ἔμμεναι ὄλεθρον.

Ver. 458. Τῷ κε οἱ ἐγκέφαλος γε διὰ σπέος.]

— O si quis referat mihi casus Ulyffen,

Aut aliquem è fociis, in quem mea sæ-

viat ira,

Viscera ejus edam, ejus viventia dextrâ

Membra meâ laniem — — — — —;

Quam nullum aut leve sit damnum mi-

hi lucis ademta!

Ovid. Met. lib. XIV. ver. 193. 197.

Cæterum *Eusebius* in commentario citat,

Τῷ καὶ οἱ ἐγκέφαλος γε ποτὶ σπέος.

Θειομένεα ραίοιτο πρὸς ἔδει· καδδὲ ἐμὸν κῆρ
 Λωφῆσειε κακῶν, τὰ μοι ἔτιδανὸς πόρεν Οὔτις. 460
 "Ὡς εἰπὼν, τὸν κριὸν ἀπὸ ἑο πέμπε θύραζε.
 Ἐλθόντες δ' ἡβαιὸν ἀπὸ σπέης τε, καὶ αὐλῆς,
 Πρῶτος ὑπ' ἀρνεῖα λυόμεν, ὑπέλυσα δ' ἐταίρους.
 Καρκαλίμως δὲ τὰ μῆλα ταναύποδα, πίονα δημῶ,
 Πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὅφρ' ἐπὶ νῆα 465
 Ἰκόμεθ'· ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἐτάροισι φάνημεν,
 Οἱ φύγομεν θάνατον· τὲς δὲ σενάχοντο γοῶντες.
 Ἀλλ' ἐγὼ ἔκ εἶων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἐκάστω,
 Κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
 Πόλλ' ἐν νηϊ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἀλμυρὸν ὕδαρ. 470
 Οἱ δ' αἰψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κλήϊσι κάθιζον·
 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς.
 Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσπον τε γέγωνε βοήσας,
 Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι
 Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἐμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἐταίρους 475

" Eliso spargeretur ad solum ; meum verò cor

" Quiesceret à malis, quæ mihi nullius-pretii vir intulit Outis." 460

Sic locutus, arietem à se mittebat foràs.

Quum-venissemus autem paululum à speluncâque et chorte,

Primus ab ariete me-expedivi ; solvi verò socios.

Celeritèr autem pecora longipeda, pingua adipe,

Multa circumducentes abigebamus ; donec ad navem 465

Pervenissemus ; desiderati verò charis sociis apparuimus,

Qui effugimus mortem : cæteros autem lugebant flentes.

Sed ego non sinebam, superciliis autem innuebam unicuique,

Nè flerent ; sed iussi celeritèr, pulchris-villeribus pecora

Multa in navem cùm-immisissent, navigare salfam aquam. 470

Illi verò statim conscendebant, et per transfra sedebant ;

Ordineque sedentes canum mare verberabant remis.

Sed quandò tantum aberam, quantum utique audiri-potest clamans,

Tum verò ego Cyclopem alloquebar convitiis ;

" Cyclops, non ergò eras imbellis viri socios 475

Ver. 459. — καδδὲ ἐμὸν κῆρ.] *Al.* καδδὲ ἐμὸν ἦτορ.

Ver. 462. Ἐλθόντες δ' ἡβαιὸν ὄσ.] "Ὅτι σολοικιστὶς τὸ, " Ἐλθόντες δ' ἡβαιὸν ἀπὸ σπέης " τε καὶ αὐλῆς, Πρῶτος ὑπ' ἀρνεῖα λυόμεν." *Eustath.* De huiusmodi Syntaxi, vide infra ad μ'. 73. et ad II. κ'. 224.

Ver. 464. — ταναύποδα.] Ita ex *Eustathio* et ex duobus Exemplaribus edidit *Barnesius*. Atque ita habet MS. à *Tlo. Bentleio* collatus. *Vulg.* ταναύποδα. Ταναύποδα δὲ λέγεται, ὅτι τὰ μακρόποδα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ τεταμένως τοῖς ποσὶ βαδιζόντα· ταυτὸν δ' ἐπεὶ, μακρὰ βιάντα. *Eustath.*

Ver. 468. — ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἐκάστω Κλαίειν.] *Al.* ἐν δ' ὀφρύσι νεῦον. Minus rectè. Superciliorum enim nutu flere prohibebat *Ulysses* : Propriaque hæc vocis ἀνανεύω significatio :

Λαοῖσιν δ' ἀνένειε κἀρήσσι διὸς Ἀχιλλεύς,

Οὐδ' εἴα ἔμειναι. *Iliad.* χ'. 205.

Ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἀνένειε, καὶ ἰσχυρὸν ἔμεινον περ.

Odys. φ'. 129.

Ver. 475. — ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἐταίρους.] Τὸ δὲ " ἀνάλκιδος ἀνδρὸς " πρὸς τὰ τῷ Κύκλωπος ἀποτείνεται, ὅς φθάσας [suprà ver. 460.] ἐτιδανὸν ἔφη τὸν Ὀδυσσεῖα. *Eustath.*

Ἔδμεναι ἐν σπηῖ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίῃφι.

Καὶ λίην σε γε μέλλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,

Σχέτλι· ἐπεὶ ξάνυς ἔχ' ἄζω σῶ ἐνὶ οἴκῳ

Ἑσθέμεναι τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.

Ὡς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μάλλον· 480

Ἦκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλιο·

Κὰδ δ' ἔβαλε προπάροιθε νεῶς κυανοπρώροιο,

Τυτθὸν ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἰκίσθαι.

Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·

Τὴν δ' αἰψ' ἤπειρονδε παλιρρόθιον φέρε κύμα,

Πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἰκίσθαι. 485

“Comesurus in speluncâ cavâ, forti vi.

“Et abundè te utique affecutura erant mala facta tua,

“Inique : quoniam hospites non verebaris tuâ in domo

“Comedere : idèò te Jupiter ultus-est et dii alii.”

Sic dixi ; ille autem deindè iratus-est ex-corde magis :

Misit autem abruptum verticem montis magni ;

Dejecitque ante navem nigram-proram-habentem ;

Paululùm verò abfuit quin clavum extremum attingeret.

Inundavit autem mare decidente à petrâ :

Ipsam autem (navim) statim ad continentem refluxus ferebat fluctus,

Inundatio ex mari, adegitque prope terram ut-veniret.

480

485

Ver. 481. Ἦκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος.] Προέμναι· τότε τὸ ἀδύνατον, προκατασκευάζει τοῦτον ἄνδρα τῷ λοιπῷ διηγήματι, ὡς μὲν δὲ τὸν περὶ τῆς λέγοντος ἀπίστον καταστήσει λιχθίντα. Hermogenes de inventione, lib. IV. cap. 12. Vide suprâ ad ver. 191.

Fert ingens toto connixus corpore faxum,
Haud partem exiguam montis, —.

Æn. X. 127.

—— Vidi cum monte revulso
Immanem scopulum medias permittit in
undas.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 181.

Ibid. — κορυφὴν ὄρεος μεγάλιο.] Μεταφορὰ δὲ, ἥτις ἐστὶν ἀπὸ τῆς κυρίως δηλωμένης πράξεως ἐφ' ἑτέρον μεταπηγεμένη, μετὰ τῆς ἀμφὸς ἀναλόγου ὁμοιότητος, καὶ πολλὰ ἐστὶ καὶ τοικίλη παρ' αὐτῶν [Ὁμήρῳ] ὅσα ἐστὶν, “Ἦκεν ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλιο” — ὅν γὰρ λόγον ἔχει κορυφὴ πρὸς ἄνθρωπον, τῶτον καὶ ἡ ἀκρότης πρὸς τὸ ὄρος. — Ἀλλὰ τὸ χρησασθαι τοῖς ὁμοίοις, ἀντὶ τῶν κυρίων, ὀνόμασιν, ἐνεδείκνυν καὶ ἀναγκάστειρον ποιεῖ τὸν λόγον. Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 7. Ubi notandum pro Ἦκε δ' ἀπορρήξας, legisse hic Dionysium, Ἦκεν ἀπορρήξας.

Ver. 482. — προπάροιθε.] Barnesius hoc in loco, μετόπισθε· infrâ ver. 539. πρὸ-

πάροιθε legendum existimat. Sed vide infrâ ad ver. 483.

Ver. 483. Τυτθὸν ἰδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἰκίσθαι.] Ἐν μὲν τῇ πρώτῃ βολῇ ἢ ἐν εὐνόητῳ ἐστὶ πῶς ὁ λίθος ὁ πρὸς τὸν ἔμπροσθεν ἔνθα ὁ πλῆθς ἦν τῆς πρώτης, καὶ κλύσας ἔταυ τὴν θάλασσαν, ὀλίγον ἰδεῖσθαι ἰκίσθαι εἰς ἄκρον οἰήϊον, ἢ καὶ θικίσθαι τῷ οἰακίῳ τῷ περὶ τὴν πρύμναν. Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ βολῇ πάνυ καλῶς κείται· ὁπίσω γὰρ πρὸς τὸν λίθον βραχὺ ἰδεῖσθαι ἰκίσθαι κατὰ τὴν πηδαλίῳ. Διὸ ἐν μὲν τοῖς πρώτοις στίχοις, τὸ, “Τυτθὸν ἰδεύησεν οἰήϊον ἄκρον ἰκίσθαι,” ἀεὶ ἔχει μετὰ ὀπίσω· ὡς ἄριστον μὲν ἔπος ὄν, ἐκείθεν δὲ ὀβελίζομενον. Eustath. Porro in uno MS. scriptum reperit Tho. Bentleius, Τυτθὸν, ἰδεύησεν δ' ὤσ. Ac constructio quidem aptior esset, si istud Τυτθὸν ad præcedentia referretur : Alioqui enim vocula δὲ inusitatius videtur transposita.

Ibid. — οἰήϊον.] Πηδαλίον, παρὰ τὸ οἰακίζειν, ὃ ἐστὶ κατεβύων. Schol.

Ver. 484. — κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.] Ἦκεν κατεβύωντος. Χρονὸς γὰρ καὶ νῦν εἰληπται ἀντὶ χρόνου. Male : Æquè enim facile scribere potuisset Homerus, (si ita voluisset), κατεβύωντος ὑπὸ πέτρης.

Ver. 486. — θέμωσε δὲ χέρσον ἰκίσθαι.] Ἐγγίσει ἐποίησε τῇ γῇ. Schol.

Αὐτὰρ ἐγὼ χεῖρεσσι λαβὼν περιμήκεα κοντὸν
 Ὡσα παρῆξ· ἐτάροισι δ' ἐποτρύνας, ἐκέλευσα
 Ἐμβαλέειν κώπης, ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν,
 Κρατὶ κατανεύων· οἳ δὲ προπεσόντες ἔρρεσσον.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ δις τόσσον ἄλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
 Καὶ τότε ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων· ἀμφὶ δ' ἐταῖροι
 Μελιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·

490

Σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθίζεμεν ἄγριον ἄνδρα;
 Ὃς κ' νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος, ἤγαγε νῆα
 Αὐτίς ἐς ἥπειρον, κ' δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
 Εἰ δὲ φθεγξαμένε τεῦ, ἢ αὐδήσαντος ἄκυσσε,
 Σὺν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς, κ' νήϊα δῆρα,
 Μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλὼν· τόσσον γὰρ ἴησιν.

495

Ὡς φάσαν· ἀλλ' ἐπεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμὸν, 500
 Ἀλλὰ μιν ἄψορρον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ·

Κύκλωψ, αἶκεν τις σε κατὰ Διητῶν ἀνθρώπων

At ego manibus sumpto praelongo conto
 Detrusi à littore; sociosque hortatus, jussi
 Incumbere remis, ut malum fugeremus,
 Capite annuens: illi verò, incumbentes remigabant.
 Sed quandò jam bis tantum mare fulcantes aberamus,
 Tum verò ego Cyclopem alloquebar; circum verò focii
 Blandis verbis inhibebant aliundè alius;
 "Inprudens, cur vis irritare ferum virum?
 Qui etiam nunc in pontum jacto telo deduxit navem
 Rursus ad continentem, et sanè existimabamus illic nos perituros.
 "Si verò vociferatum aliquem, aut locutum audisset,
 "Collisisset nostra capita, et navalia ligna,
 "Saxo aspero coniecto; tantum enim jaculatur."
 Sic dixerunt: sed non fledebant meum generosum animum,
 Sed ipsum rursus allocutus sum irato animo;
 "Cyclops, si quis te inter mortales homines

490

495

500

Ver. 487. — περιμήκεα κοντὸν.] Ὅτι κοντὸν, ὅπλον οἷδε ναυτικὸν ὁ Ποιητής, ὃ μὴν πολεμικόν. Eustath.

Ver. 488. — ἐκέλευσα Ἐμβαλέειν κώπης.]

κάρυξ δ' αὐτοῖς

Ἐμβαλεῖν κώπαισι

Pindar. Pythior. Ode IV. ver. 356.

Colligere arma jubet, validisque incumbere remis.

Æn. V. 15.

Ver. 490. — κατανεύων.] Quà ratione hæc vox secundam producere possit, vide suprâ ad ver. 242. et ad Il. ζ'. 62. et π'. 174. Alii verò, notante Barnesio, hîc legendum volunt κατανεύων, et κατὰ νεύων. "Quin et κατὰ νεύων (inquit Barnesius) legi potest." Sed hoc valdè esset invenustum.

Ver. 491. Ἀλλ' ὅτε δὴ δις τόσσον.] Πῶς ἐν ἀκείῃ; προέφηκε γὰρ [ver. 473.] "Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσπον τε γέγωνε βοήσας." Ἦτοι μεγαλόφωνος ὁ Ὀδυσσεύς, ἢ δις ἐπὶ τὸ αὐτὸ μέρος ἀπέσχομεν πάλιν ὅπως γὰρ ἢ καὶς ἠνέχθη. Schol. Quæ posterior explicatio durior videtur. Καὶ ἐπὶ νοεῖν, ὅτι καὶ Ὀδυσσεύς ἐπέτανε καὶ αὐτὸς τὴν φωνήν. Eustath.

Ver. 494. Σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις.] Δημοσθένους δὲ λοιδορῶντος τὸν Ἀλέξανδρον ἤδη προσάγοντα ταῖς Θύραις, ἔφη [ὁ Φωκίων]. "Σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθίζεμεν ἄγριον ἄνδρα." Plutarch. in Phocione.

Ver. 499. — ὀκρυόεντι.] Al. ὀκρίοντι.

Ver. 502. — κατὰ Διητῶν.] Barnesius ex Eustathio edidit κατὰ Διητῶν.

Ὁφθαλμῷ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτὺν,
Φάσθαι, Ὀδυσσῆα πτολιπόρθητον ἐξαλαῶσαι,
Υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ἔχοντα.

505

Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
Ὡ πόποι, ἣ μάλα δὴ με παλαίφατα Δίεφαδ' ἰκάνει.

Ἔσπε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἧς τε μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνη ἐπέκασο,
Καὶ μαντευόμενος κατεγῆρα Κυκλώπεσσιν·

510

Ὅς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
Χερῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι ὁπωπῆς.

Ἀλλ' αἰεὶ τινα φῶτα μέγαν κ' καλὸν ἐδέγμην
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπικείμενον ἄλκην·
Νῦν δὲ μ', εἰὼν ὀλίγος τε, κ' ἔτιδανός, κ' ἄκικός,

515

"De oculi interrogaverit fœdâ cæcitate,

"Dic, Ulysses urbium-everforem excacasse te,

"Filius Lærtis, in Ithacâ ædes habentem."

505

Sic dixi; ille autem mihi ejulans respondebat sermone;

"Papæ! certè omninò jam me antiqua vaticinia attingunt.

"Erat quidam hîc vates vir bonusque, magnusque,

"Telemus Eurymides, qui vaticiniis excellebat,

"Et vaticinans conseneſcebat inter Cyclopas;

510

"Qui mihi dixit hæc omnia perfectum-iri in posterum,

"Manibus ex Ulyſſis privatum-iri visu.

"Sed semper aliquem virum ingentem et pulchrum expectabam

"Huc venturum esse, magno præditum robore:

"Nunc autem me, parvusque cùm-esset, et nullius-pretii, et imbellis,

515

Ver. 504. Φάσθαι, Ὀδυσσῆα πτολιπόρθητον
[Artificiosè hîc, ad Cyclopem magis
exacerbandum, nomen, parentes, patriamque
singulatim exponit. Ἡ γὰρ ὀργή, τῶν κατ'
ἴκασον ἐστὶ ———. Διὸ ὁρθῶς ποιήσεται,
"Φάσθαι, Ὀδυσσῆα πτολιπόρθητον" ὡς ὁ τι-
μιωρημίνος εἰ μὴ ἦσθετο κ' ὑφ' ὧ, κ' ἀνθ' ὧν.
Aristot. Rhetoric. lib. II. cap. 3.

Ibid. Φάσθαι.] Τὸ δὲ "Φάσθαι" ———
ἠέρισται τοῖς πλείοσιν ἀπὸ τοῦ ἰφάμην μίσου
ἀορίστου διωγμοῦ γινώσθαι, διὸ καὶ παροξυτονίζε-
σθαι, ὡς φύσει βραχίως ἔντος τοῦ παρατι-
λεύτου α' κατὰ δῆλον καὶ ἐκ τοῦ ἰφάτο. Eu-
ſtath. Rectè. Vide ad II. ξ. 471. Al.
Φάσθαι.

Ibid. & ver. 530. ——— πτολιπόρθητον.]
Al. πτολιπόρθητον notante Barnesio. Vide et
suprà ad α. 2.

Ver. 507. Ὡ πόποι, ἣ μάλα δὴ με παλαί-
φατα Δίεφαδ' ἰκάνει.]

Αἰ, αἰ! παλαιὸς χρησμός ἐκπαινίσται.

Τυφλὴν γὰρ ὅψιν ἐκ σίθιν σχίσιν μ' ἔφη

Τροίας ἀφορμηθέντος ———.

Euripid. Cyclops, ver. 692.

Ver. 508. Ἔσπε τις ἐνθάδε.] Ἐνθα ἰτίον

ὅτι τὸ "ἴσκι" δοκῶν κοινότερον ἀπὸ τοῦ ἴω,
ἴσω, ἴσκω, γίνεσθαι, Ἡρακλείδης ἄλλως σκευα-
ρεῖ. Eustath. Rectius, ut opinor, Scholiastes
ad II. β'. 539. Τὰ γὰρ "ασκ," ἢ καὶ "ἴσκ,"
συλλαβαί, κατ' Ἰαῖδα, μόνον ἐν τοῖς παρατατι-
κοῖς τε κ' ἀορίστοις ἐπιτιθένται.

Ver. 509. Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνη
ἰκέκασο.]

Telemus Eurymides, quem nulla fefelle-
rat ales,

Terribilem Polyphemon adit: Lumen-
que quod unum

Fronte geris mediâ rapiet tibi, dixit, U-
lyſſes.

Ovid. Metam. lib. XIII. ver. 771.

Ibid. Τήλεμος Εὐρυμίδης.] Scholiastes ad
Theocrit. Idyll. VI. 23. legit, Τήλεμος Εὐρύ-
μαχος notante Barnesio.

Ver. 515. ——— ὀλίγος τε, καὶ ἔτιδανός, κ'
ἄκικός.] Quanta sit vocularum harum vis
et ἔμφασις facilè sentiet quicumque eas vo-
cabulis quibuscunque aliis idem significan-
tibus mutaverit. Siquis nimirum hoc in
loco, ut rectè observavit Aristoteles, pro
"ὀλίγος τε, καὶ ἔτιδανός, καὶ ἄκικός," μικρὸς

'Οφθαλμῷ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μὲν ἔδαμάσσατο οἶνω.
 'Αλλ' ἄγε δεῦρ' 'Οδυσσεῦ, ἵνα τοι παρ ξένια δῶω,
 Πομπὴν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον.
 Τῷ γὰρ ἐγὼ πάϊς εἰμὶ, πατὴρ δ' ἐμὸς εὐχεται εἶναι.
 Αὐτὸς δ', αἶψ' ἐθέλῃσιν, ἴησεται, ἐδὲ τις ἄλλος,
 Οὔτε θεῶν μακάρων, ἔτε θνητῶν ἀνθρώπων.

520

"Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον.
 Αἰ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνος σε δυναίμεν
 Εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἀΐδος εἶσω.
 "Ὡς ἐκ ὀφθαλμὸν γ' ἴησεται ἐδ' Ἐννοσίχθων.

525

"Ὡς ἔφάμεν· ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἀνακτι
 Εὐχέτο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς ἔρᾶν ἄσπερόντα.
 Κλυθι, Ποσειδάον, γαίηοιχε, κυανόχαϊτα.
 Εἰ ἔτεόν γε σὸς εἰμὶ, πατὴρ δ' ἐμὸς εὐχεται εἶναι,

" Oculo privavit, postquam me domuisset vino.

" Sed age huc-veni, Ulysses, ut tibi hospitalia præbeam,

" Deductionemque hortor ut-det inclytus Neptunus :

" Hujus enim ego filius sum, pater autem is meus gloriatur esse :

" Ipse autem, si voluerit, sanabit, neque quisquam alius,

520

" Neque deorum immortalium, neque mortalium hominum."

Sic dixit ; at ego ipsum respondens alloquebar ;

" Utinam enim jam animâ et vitâ te possem

" Privatum mittere domum Plutonis intra :

" Adeo haud oculum utique sanabit neque Neptunus."

525

Sic dixi : ille autem deinde Neptuno regi

Supplicabat, manus tendens ad cælum stellatum ;

" Audi, Neptune, terram-continens, cærulee-crines :

" Si reverâ tuus sum, patremque te meum profiteris esse,

τι, καὶ ἀσθινικὸς, καὶ αἰδὴς, vel aliud quicquam
 istiusmodi substituerit ; τὸ ἀρμόστιον ὅσον δια-
 φέρι ἐπὶ τῶν ἱππῶν, διαφείσθω — τὸ μὲν
 φαίνεται καλόν, τὸ δὲ εὐτελές. *Poëtic. cap. 22.*
 Male igitur hîc *Eustathius* ; "Ὅτι τὸ ἐλίγῳ
 (inquit) — ἐνταῦθα ἐπὶ μεγέθους ἀπεθῆναι,
 τὸν μικρὸν ἐτήριον. — Πάντας δὲ ταυτὸν,
 ἐλίγον εἰσῆναι, καὶ ταυτὸν, καὶ μικρὸν. Καὶ ὅλῳ
 αὐτὸ καὶ ἐκ τῷ Τυδεΐδῃ, ὅς — μικρὸς ἦν διμας.
 — Ἐπὶ καὶ ἐνταῦθα φάναι, ὡς Ὀδυσσεὺς ἐλί-
 γος μὲν ἦν τὸ μέγεθος, ὣς. Nempè non ad-
 vertisse videtur vir eruditus vocem μικρὸς
 " parvus" tantum significare ; at ἐλίγος non
 modò " parvus," sed et " despicibilis, con-
 temptui habendus." Rectè itaque dicitur,
 Τυδεΐδῃ τοι μικρὸς μὲν ἦν, *Il. i. 801.* non ἄ-
 λῳ rectè diceretur, Τυδεΐδῃ τοι ἐλίγος ὣς.
 Vide infra ad *ὅ. 259.*

Ibid. — ἀκίπῳ.] *Al. ἀεικέλῳ.*

Ver. 516. — ἀλάωσιν, ἐπεὶ μὲν ἔδαμάσ-
 σατο.] *Al. ἀλάωσας, ἐπεὶ μὲν ἔδαμάσσω.*

Ver. 520. — αἶψ' ἐθέλῃσιν, ἴησθαι.] Quo-
 niam vox ἴησεται infra *ver. 525.* primam

producat, ideo *Barnesius* hoc in loco edidit,
 αἶψ' ἐθέλῃσ' ἴησθαι. Quocum facit et MS. à
Tho. Bentleio collatus. Sed, ut opinor, ni-
 hil opus. Corripi enim potest istud, prop-
 ter sequentem vocalem. Vide ad *Il. i. 24.*

Ver. 523. Αἰ γὰρ δὴ.] Refertur istud γὰρ
 non ad aliquid quod jam antè erat dictum,
 sed ad id quod elegantè reticetur de U-
 lyssis erga Cyclopem odio implacabili. Vi-
 de ad *Il. i. 22.*

Ver. 527. Εὐχέτο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς ἔρᾶν
 ἄσπερόντα.]

— duplices tendens ad sidera palmas.
Æn. I. 93.

Et duplices cum voce manus ad sidera
 tendit. *Æn. X. 667.*

Ibid. — ἔρᾶν ἄσπερόντα.]

— stellantis regia cæli.
Æn. VII. 210.

— cælum stellis fulgentibus aptum.
Æn. XI. 202.

Δὸς μὴ 'Οδυσσῆα πτολιπόρθιον οἶκαδ' ἰκέσθαι,

530

Τῖόν Λαέρτειω, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἴκῳ ἔχοντα.

'Αλλ' εἰ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλῃς τ' ἰδέειν, καὶ ἰκέσθαι

Οἶκον εὐκτίμενον, καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,

'Οψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἐταίρους,

Νηὸς ἐπ' ἄλλοτρίης, εὖροι δ' ἐν πῆματα οἶκῳ.

535

"Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τῇ δ' ἔκλυε Κυανοχαίτης.

Αὐτὰρ ὅγ' ἐξαῦτις πολὺ μάζονα λαῶν ἀείρας,

Ἦκ' ἐπιδινήσας· ἐπέρρασε δὲ ἴν' ἀπέλεθρον.

Κὰδ δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεῶς κυανοπρώροιο,

Τυτθὸν ἰδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἰκέσθαι.

540

'Εκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·

Τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἰκέσθαι.

'Αλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμετ', ἐνθα περ ἄλλαι

"Da, ut nē Ulysses urbium-everfor in patriam veniat,

530

"Filius Laërtis, in Ithacā domum habens.

"At si ei fatale est amicosque videre, et pervenire

"Domum ad benē-ædificatam, et suam in patriam terram;

"Serò malè veniat, amisiss omnibus sociis,

"Nave in alienā; inveniaturque calamitates domi."

535

Sic dixit precans: eum autem audivit Neptunus.

Cæterum ille rursus multo majore lapide sublato,

Misit circum-rotatum, intendit autem vim immensam.

Dejecit verò post navem nigram-prorā,

Paululum abfuit autem, quin clavum extremum attingeret.

540

Inundavit verò mare decidente à petrā:

Ipsam autem (navim) ulterius ferebat fluctus, adegitque prope terram ut-veniret.

Sed quandò jam ad insulam pervenissemus, ubi scilicet cæteræ

Ver. 530. — 'Οδυσσῆα πτολιπόρθιον.] Τὸ εἶ "πτολιπόρθιον" — ἐκτὴ παρήρριπται. Τί γὰρ εἶδει τὸν Κύκλωπα ἔπαινον 'Οδυσσεύς εἶπεν; Ἰσως δὲ καὶ ἐρωτικῶς αὐτὸ εἶπεν ὁ Κύκλωψ. *Eustath.* Satis inficetè. Repetit enim solummodò hoc *Polyphemus* ex *Ulyssis* sermone supra ver. 504.

Ver. 531. Τῖόν Λαέρτειω.] Deest hic verus in MS. à *Tho. Bentleio* collat.

Ver. 532. 'Αλλ' εἰ οἱ μοῖρ' ἐστὶ ἔσθ.]

— Si-tangere portus

Infandum caput, ac terris adnare necesse est,

Et sic fata Jovis poscunt; hic terminus hæret:

At bello audacis populi vexatus et armis,

Finibus extorris, complexu avulsus Iuli, Auxilium imploret, videatque indigna fuorum

Funera; nec, cùm se sub leges pacis ini-quæ

Tradiderit, regno aut optatâ luce fruatur:

Sed cadat ante diem, mediâque inhumatus arenâ. *Æn.* IV. 612.

Quem locum *Macrobius* inter eos recenset, in quibus Poëtarum "par penè splendor am-borum est." *Lib.* V. cap. 12.

Ver. 537. Αὐτὰρ ὅγ' ἐξαῦτις.]

Vidi iterum, veluti tormenti viribus acta, Vasta giganteo jaculantem faxa lacerto.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 183.

Ver. 538. — ἐπέρρασε δὲ ἴν' ἀπέλεθρον.]

"Ἦγεν ἐπιτρίψει τῇ λίθῳ δ.α. τῇ; ἐπιδινήσας δύναμιν πολυπέλεθρον. *Eustath.* in comment. ad ver. 486. supra.

Ver. 539. — μετόπισθε.] *Barneſius* hic legendum censet προπάρριπθ. Atque ita habet MS. à *Tho. Bentleio* collatus. Vide supra ad ver. 482. 483.

Ver. 540. Τυτθὸν ἰδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἰκέσθαι.] 'Επὶ τῇ προτέρῃ ἀντιτάσσεται πῶς γὰρ ἂν ἔμπαλιν ἡ ναὺς ἠνέχθη; *Schol.* Vide supra ad ver. 483.

Ver. 542. Τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε

- Νῆες εὖσσελμοι μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
 Εἴατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεὶ· 545
 Νῆα μὲν ἐνδ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
 Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆσαν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 Μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες,
 Δασσάμεθ', ὥς μή τις μοι ἀτεμδόμενος κίοι ἴσῃς.
 Ἄρνειόν δ' ἐμοὶ οἶα εὐκνήμιδες ἑταῖροι, 550
 Μήλων δαιομένων, δόσαν ἔξοχα· τὸν δ' ἐπὶ Δινὶ
 Ζηνὶ κελαينهφεί Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
 Ῥέζας, μηρί' ἔκηον· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
 Ἄλλ' ἄρα μερμήριζεν, ὅπως ἀπολοίαιτο πᾶσαι
 Νῆες εὖσσελμοι, καὶ ἐμοὶ ἐρήγες ἑταῖροι. 555
 Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἡμαρ, ἐς ἥλιον καταδύντα,
 Ἡμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
 Ἡμος δ' ἥλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
 Καὶ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 Ἡμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως, 560
 Δὴ τότε ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσα,

Naves bonis-transfris-instructæ stabant confertæ, circum autem focis
 Sedebant lugentes, nos expectantes semper;
 Navem quidem, illuc ubi-venissemus, subduximus in arenis,
 Ipsique porro exivimus in littus maris.
 Decudes autem Cyclopis cavâ ex navi sumptas,
 Divisimus, ut nullus mihi privatus abiret æquali-portione,
 Arietem autem mihi soli benè-ocreatai focii,
 Divisis ovibus, dederunt insuper: eum verò in littore
 Jovi atrarum-nubium-coactori Saturnio, qui omnibus imperat,
 Ubi-sacrificâssem, femora incendebam: ille verò non curabat sacra;
 Sed sanè deliberabat, quo-pacto perderentur omnes
 Naves bonis-transfris-instructæ, et mihi dilecti focii. 555
 Sic tunc quidem totâ die, ad solis occasum,
 Sedebamus, epulantes carnesque immensas et vinum dulce.
 Quando verò sol occiderat, et tenebræ supervenerant,
 Tum sanè decubuimus in littore maris.
 Quando autem manè-genita apparuit rosea-digito Aurora,
 Tum verò ego focios adhortans iussi, 560

δι' χέρσιν ἐκίσθαι.] Ἡ μὲν γὰρ πρώτη βολή, πρὸς τὴν τῆς νηὸς πύλιν, ἔσπευσεν ἐκείνην παλιμπλῆν· ἡ δὲ δευτέρα, κατόπιν γενομένη, εἰς τὴν τῇ πέτρῃ νησιδὶ χέρσιν θέμεσθαι ἐκίσθαι τὴν ναῦν. Eustath. ad ver. 486. suprâ. Vide et suprâ ad ver. 483.

Ver. 548. — γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες, Δασσάμεθ'.]

Hinc portum petit, et focios partitur in omnes.

Æn. I. 194.

Ver. 553. Ῥέζας.] Vide ad Il. á. 444.

Ibid. — ἔκηον.] Al. ἔκαιον, et ἔκηον.

Ver. 554. Ἄλλ' ἄρα μερμήριζεν.] Eustathius in commentario citat, Ἄλλ' ὅγε μερμήριζεν. Atque ita uno MS. reperit Tbo. Bentleius. Quæ fortè et verior lectio. Vide suprâ ad β'. 326.

Ibid. — μερμήριζεν.] Al. μερμήριζεν. Minus rectè.

Ver. 559. Καὶ τότε κοιμήθημεν.] Al. Δὴ τότε κοιμήθημεν.

Αὐτὰρ τ' ἀμβαίνειν, ἀνὰ τε πρυμνήσια λῦσαι·
 Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιστον·
 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὺν ἄλλα τύπτον ἐρετμοῖς.
 Ἐνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ,
 Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλῃς ὀλέσαντες ἐταίρῃς.

565

Ipsosque conscendere et rudentes solvere :
 Illi verò statim ingrediuntur, et per transtra sedebant ;
 Ordineque sedentes canum mare verberabant remis.
 Hinc verò ulterius navigabamus, dolentes corde,
 Libentes ex morte, charis amissis sociis.

565

ΤΗΣ
ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Κ'.

ὑπόθεσις τῆς ῥαψωδίας Κ'.

ΤΑ περὶ τὸν Αἶολον ἀπαγγέλλει, τὸν τῶν ἀνέμων φύλακα, ὡς ἔδωκεν Ὀδυσσεὺς ἔριον Ζέφυρον, τὰς ἄλλας ἀνέμους ἐγκαθέρξας ἐν ἀσπίδι· ὃν οἱ ἑταῖροι λύσαντες, κοιμαμένους Ὀδυσσεύς, ἄτε ἐν αὐτῷ χρυσὸν εἶναι νομίζοντες, ὑπονοῦσι πρὸς Αἶολον· ἢ προσιεμένῳ δὲ τῷ Αἰόλῳ τὸν Ὀδυσσεύς, ἐκείθεν ἀποπλέων, εἰς Λαιτρυγόνας ἀφικνεῖται· παρ' οἷς ἑνδεκά τῶν νεῶν ἀπολέσας, μία εἰς Αἰαίαν τὴν νῆσον παραγίνεται· καὶ σὺν Εὐρυλόχῳ τὰς ἡμίσεις τῶν ἑταίρων κλήρῳ λαχόντας ἐκπέμπει πεισομένους, τίνες οἱ κατοικῶντες· μεταμορφωθέντων δὲ ἐκείνων εἰς σῖας ὑπὸ τῆς Κίρκης, πλὴν Εὐρυλόχῳ, αὐτὸς ἐπὶ ζήτησιν ἐλθὼν, λαβὼν παρὰ τῷ Ἑρμῇ φάρμακον, τὸ Μᾶλιν, ἔδην βλάπτει· ἀλλὰ καὶ τῶν ἑταίρων τὴν ἀρχαίαν φύσιν λαβόντων, ἐν αὐτῷ παραμένοντας παρὰ τῇ Κίρκῃ, εἰς ἄδην κατέρχεται.

Ἐπιγραφαί.

Τὰ περὶ Αἰόλου, καὶ Λαιτρυγόνων, καὶ Κίρκης.

Ἄλλως,

Τὰ τῆς Κίρκης νύπτρα· ἢ, Κίρκης νύπτρα.

Ἄλλως,

Κάππ' ἔχει Αἰόλου, Λαιτρυγόνος, ἔργα τε Κίρκης.

Αἰολίην δ' εἰς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἐνθα δ' ἐναίειν
Αἰόλος Ἴπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,

LIB. X.

IN Æliam autem insulam pervenimus; ubi habitabat
Æolus Hippotades, charus immortalibus diis,

Ver. I. Αἰολίην δ' εἰς νῆσον ἀφικόμεθ'.] Οὐ
τὰς Αἰόλου νῆσους νῦν λεγόμενας, ἀλλὰ τινὰ ἄλ-
λην ἐκτιστοπισμένην νῆσον λέγει. Οἱ δὲ λέγον-
τες περὶ Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν πιστανῶσθαι
τὸν Ὀδυσσεύς, Λωτοφάγους μὲν λέγουσι τὰς νῦν

Ἀκραγαντίνους· οἱ δὲ τὰς Καμαρινάδας· Κύκλω-
πας δὲ τὰς Λιοντίνους· τὰς δὲ Αἰόλου νῆσους, τῆς
τε κατὰ τὸν πορθμὸν Στρογγύλην, ἢ τὰς λοι-
πὰς ἔξ, Διδύμην, Ἰέραν, Ἰευσίαν, Λιπάραν, Ἐ-
ρικώδη, Φοινικώδη. — Τινὲς δὲ ταύτας τὰς νῆ-
σοις

Πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ· πᾶσαν δὲ τε μιν πέρι τῆχος
Χάλκεον, ἄρρηκτον· λισσῇ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.

Τῆ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν·

5

Ἐξ μὲν θυγατέρες, ἕξ δ' υἱέες ἡβώνοντες.

Ἐνθ' ὅγε θυγατέρας πόρην υἷασιν εἶναι ἀκοίτας·

Οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ

Δαίνυνται· παρὰ δὲ σφιν ὀνείατα μυρία κῆται.

Κνισσῆεν δὲ τε δῶμα περιξεναχίζεται αὐλῇ

10

Ἡματα, νύκτας δ' αὐτε παρ' αἰδοίοις ἀλόχοισιν

Εὐδῶσ', ἐν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖς λεχέεσσι.

Καὶ μὲν τῶν ἰκόμεσθα πόλιν καὶ δώματα καλὰ.

Μῆνα δὲ πάντα φίλει με, καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα,

Ἴλιον, Ἀργείων τε νέας, καὶ νόσον Ἀχαιῶν·

15

Natatili in infulā ; totam verò ipsam circa murus est

Æreus, infrangibilis ; lævisque fursùm-procurrit petra.

Hujus et duodecim liberi in ædibus nati sunt ;

5

Sex quidem filia, sex autem filii pubescentes.

Ibi ille filias dedit filiis ut-essent uxores.

Hi verò semper apud patrem charum et matrem venerandam

Convivantur ; ipsique cibaria varia apponuntur.

Odorata autem domus circum-personat aulā

10

Die ; nocte verò rursus apud pudicas uxores

Dormiunt, inque tapetibus et in tornatis lectis.

Et quidem ad horum pervenimus urbem et ædes pulchras.

Mensem verò totum amicè-excipiebat me, et exquirebat singula,

De-Illo, Argivorumque navibus, et reditu Achivorum :

15

αὐτὸς ἐν τῇ Τυρρηνικῇ πελάγει κῆσθαι λέγουσι.
Schol. Vide Scholiasten ad Apollonii Argo-
nautis. lib. III. ver. 41.

Æoliā venit. Hic vasto rex Æolus
antro

Luētantes ventos, tempestatēque sonoras
Imperio premit, ac vinclis et carcere
frēnat.

Æn. I. 52.

Ver. 2. Αἰολῷ [Ἰπποτάδης.] Αἰετοὶ δὲ δύο
ἄνθρωποι μὲν Ἰπποτάδης Μίμαντος Ἰτίρος δὲ Ἑλ-
λην, [forte Ἑλληνος], οἳ ἦν Διὸς, καὶ ἕξ Ἡσίοδος
μύμηται. Schol.

Ver. 3. Πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ.] Ἐνίσταται μὲν τὴν
πλειομένην, οἷον τὴν ἐν πλειομένοις τόποις κει-
μένην νῆσον. Ὁ δὲ Ἀρίσταρχος, πλωτῇ, φο-
ρητῇ, οἷον παραφορομένην ὥστε ποτὶ μὲν ἐν τοῖς
δεξιόις μέρεσι, ποτὶ δὲ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς ὁρᾶσθαι·
οἷον δὲ τί καὶ περὶ τὴν Δῆλον Ἰστωρὶ Πίνδαρος,
λέγων ὅτι· “Ἦν γὰρ τὸ πάροιθε φορητὰ κυ-
“ μάντισσι Δᾶλος πανδοκαστῶν ἀνέμων ῥιπαῖς.”

Schol. Haud dissimilitèr apud Apollonium ;

Νήσαιο πλαγκτῆς εὐρὺν μυχόν. —

Argonautic. lib. III. ver. 43.

Ubi Scholiastes ; Πλωτὴν δὲ αὐτὴν εἰρηκιν,

Vol. I.

ἀπολυθῆσας τοῖς περὶ Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν μυ-
θολογῶσι τὴν Ὀδυσσεύς τλάνην.

Ver. 4. — λισσῇ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.]

— quamvis lapis omnia nudus

— obducat —. Virgil. Eclog. I. 47.

Ver. 5. Τῇ καὶ δώδεκα παῖδες.] Τὸν μὲν γὰρ
Ἀἰολὸν ἑξαίρετως ἔγωγε νομίζω τὸν Ἐνιαυτὸν
εἶναι, τοῖς δώδεκα μῆνοισι τῇ χρόνῳ περιόδοις ἐνδε-
δεμένον. — Δώδεκα δ' αὐτῷ παῖδες εἰσὶν
αἱ μῆνεις. Heraclid. Pontic.

Ver. 7. — ἀκοίτας.] Al. ἀκοίτης. Quod
erit contractum ex ἀκοίτης, uti hīc notat
Barneſius.

Ver. 10. — δῶμα περιξεναχίζεται.]

Ἀντὶ τῷ περιχέεται ὥς καὶ τῷ τοῖσδε δώ-
ματι ἡ χιὼν ὄντ' ἢ ἀντὶ τῷ, εἰς τοὺς
καὶ τοῖς δαιτυμένοις. Eustath. Priorem ha-
rum interpretationum solam affert Scholi-
astes : Quæ et potior. Vide infrà ad ver.
454. et ψ. 146.

Ver. 11. — αἰδοίοις.] Al. αἰδοίης.

Ver. 12. — ἐν τρητοῖς λεχέεσσι.] Al. ἐν
τρητοῖσι λίχισσι.

Ver. 13. — δώματα καλὰ.] Al. τέχια,
μακρὰ.

U 4

Αὐτὰρ ἐγὼ τῶ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ἤτεον, ἥδ' ἐκέλευον
 Περμπέμεν, ἔδ' εἰ καῖνος ἀνῆνατο, τεύχε δὲ πομπήν.
 Δῶκε δὲ μοι δέρας ἀσπὸν βοὸς ἐννεώροιο.
 Ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα.
 Κῆνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
 Ἥμιν παυέμεναι, ἥδ' ὀρνύμεν, ὃν κ' ἐθέλησι.

20

At ego ei omnia accuratè enarravi.

Sed quum jam et ego iter postulabam, atque hortabar

Dimittere, nihil quicquam ille abnuit, paravit autem deductionem:

Deditque mihi excoriatum utrem bovis novennis;

In eo verò procelloforum ventorum ligavit flatus.

20

Illum enim prompum ventorum fecit Saturnius,

Et ut compescat, et ut cieat, quemcunque velit.

Ver. 16. Αὐτὰρ ἐγὼ.] *Al.* Καὶ μὲν ἐγὼ.

Ver. 18. — ἔδ' εἰ.] *Al.* ἔδ' ἐτι.

Ver. 19. — Δῶκε δὲ μοι δέρας ἀσπὸν βοὸς.]

Hinc Ovidius;

Excipit Hippotades, qui dat pro munere ventos.

Ex Ponto, lib. IV. Epist. x. ver. 15.

Porro vituperat hinc *Homertum Longinus*:
 τί γὰρ (inquit) ἂν ἄλλο φήσαιμεν ταῦτα, ἢ
 τῷ ἄντ, τῷ Διὸς ἐνύπνια; *De Sublimitate*, § 9.
sub fine. Rectius autem, ut opinor, de hu-
 jusmodi fabulis *Strabo*; "Ἀπὸ δὲ πρὸς τὸ
 παιδευτικὸν εἶδος ἀναφύοντες τὰς μύθους ὁ Παιη-
 σης, ἐφροντίζει πολλὸν μέρος τ' ἀληθῆς· ἐν δ'
 ἐπιθείναι καὶ ψεύδος· τὸ μὲν ἀποδεχόμενος, τῷ δὲ
 δημαγωγῶν καὶ τραγητῶν τὰ πλήθη. "Ὡς δ'
 "ἥτις τις χρυσὸν περιχρύσεται ἀργύρῳ ἀντ",
 [suprà §. 232.] ὕπαις ἐκείνης ταῖς ἀληθείαι
 περιχρύσεται προσεπιτίθει μῦθον, ἡδύνων καὶ κα-
 μῶν τὴν φράσιν· πρὸς δὲ τὸ αὐτὸ τὸ τέλος τὴν
 ἱστορίαν, καὶ τῷ τὰ ἄντα λέγοντος, βλέπων. Οὕτω
 δὴ τὸν τι Ἰλιάδην πόλεμον γεγονότα παραλα-
 βὼν, ἐκάρηται ταῖς μυθοποιαῖς, καὶ τὴν Ὀδυσ-
 σείας πλάνην ὡσαύτως. *Geograph. lib. I. pag.*
37. al. 20. Et *Aristoteles de v. 119. infra*;
 Καὶ τὰ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ἄλογα — ὡς ἂν ἂν ἦν
 ἀνεκτά, δῆλον ἂν γένοιτο, εἰ αὐτὰ φαῦλος ποιη-
 τὴς ποιήσει. Νῦν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀσέβοις ὁ Παιη-
 τὴς ἐμφανίζει [*Al.* ἀφανίζει] ἡδύνων τὸ ἄτοπον.
 Τῇ δὲ λέξει δὲ διαπονεῖν ἐν τοῖς ἀργοῖς μέρεσι,
 καὶ μῆτις ἡδυνῆσαι μῆτις διανοητικῆς ἀποκρύπτει
 γὰρ σάβην ἢ λίαν λαμπρὰ λέξεις τὰ ἡθῆ, καὶ τὰς
 διανοίας. *Poetic. cap. 24. ipso fine.* Et paulò
 superius; Διδίχασι δὲ μάστιγα Ὀμηροῦ καὶ
 τὸς ἄλλους ψευδῆ λέγειν ὡς δεῖ. *Caterum de*
hoc Homeri loco Heraclides Ponticus; Οὐχὶ
 πρῶτος· εὐδὲν πλὴν δὲ ἐπιστήμης ἀσφονίαν τεκ-
 μηρόμενος, ἔδοξεν ἀνέμους διδασκέναι. *Vide et*
Philopatum περὶ ἀπίτων ἱστορίων, cap. 18.
item infra ad ver. 21.

Ibid. Δῶκε δὲ μοι δέρας.] *MS.* à *Tho.*
Bentleio collatus, Δῶκε μοι ἐνδέρας.

Ibid. — βοὸς ἐννεώροιο.] Ἀκμάζει δὲ μά-
 λιπα [ὁ βοῦς] πενταετὴς ἂν διὰ τὸ Ὀμηρον φα-
 σὶ πεποιηκέναι τινὲς ὀρθῶς, ποιήσαντα, "Ἀρσ-
 "να πενταετηρον" καὶ τὸ, "βοὸς ἐννεώροιο" δύνασ-
 θαι γὰρ ταῦτον. *Arist. Histor. Animal. lib. VI.*
cap. 21. *Caterum* pronuntiabatur ἐννεώροιο.
Ver. 20. Ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδη-
 σε κέλευθα.] *Hinc Lycæron*;

Βυκτας δ' ἐν ἀσπῷ συγκατακλίσας βοὸς,
 Παλιεφροσῆτοις στήμασιν ἀλώμενος ἔσθ.

Cassandra, ver. 733.

Ver. 21. Κῆνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε
 Κρονίων, Ἥμιν παυέμεναι, ἥδ' ὀρνύμεν.]

— regemque dedit, qui fœdere certo
 Et premere, et laxas sciret dare iussus
 habenas. *Æn. I. 62.*

Æole, namque tibi Divûm pater atque
 hominum rex

Et mulcere dedit fluctus, et tollere vento.

Ibid. ver. 65.

Καὶ τὸ πλῆθος τῶν συγγραφέων τῶν ταῦτα
 τευλλόντων, καὶ τὸ τῆς κατὰ τὰς τόπους ἐπιχω-
 ριαζούσης φήμης διδάσκον δύναται, διὰ ταῦτα
 [MS. notante *Cassiodoro*, habet ὅτι ταῦτα]
 ὁ Παιητῶν πλάσματα εἶναι, καὶ ἐν συγγραφέων,
 ἀλλὰ γεγενημένον ἔχον καὶ προσώπων καὶ πραγ-
 ῶν. Καὶ Πολύβιος δ' ὀρθῶς ὑπονοεῖ τὰ περὶ
 τῆς [Ὀδυσσεΐας] πλάνης· τὸν γὰρ Αἰόλον, τὸν
 προσημεινόντα τὰς ἐκπλους ἐν τοῖς κατὰ τὸν
 πορθμὸν τόποις ἀμφιδρόμοις ἔσι δυσέκπλοις διὰ
 τῆς παλιρροίας, ταμίην τι ἐκπλοῦν τῶν ἀνέ-
 μων καὶ βασιλεία νινomisθαι φησὶ. — Ταῦτα
 δὲ προικονομησάμενος, ἂν ἐὰν τὸν Αἰόλον ἐν μύ-
 θῳ σχήματι ἀκρίβηται, ἔδ' ἄλην τὴν Ὀδυσσε-
 ως πλάνην· ἀλλὰ μικρὰ μὲν προσμεμνησθῆναι,
 κατὰ τὸ καὶ τῷ Ἰλιάδην πόλεμον· τὸ δ' ὅλον
 περὶ Σικελίαν καὶ τῷ Παιητῇ πεποιηθῆναι, καὶ τοῖς
 ἄλλοις συγγραφεῦσιν, ὅσοι τὰ περιχρύσασα λέ-
 γουσι τὰ περὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. *Strabo*,
Geograph. lib. I. pag. 42. 43. al. 23. 24.
Similem ferè hujus loci explicationem vi-
 deas apud *Diodorum Siculum, lib. V.* *Vide*

Νηϊ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδει μέρμιθι φαεινῇ
 Ἀργυρέῃ, ἵνα μήτι παραπνεύσῃ ὀλίγον περ.
 Αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν Ζεφύρος προέηκεν ἄηνας,
 "Οφρα φέροι νῆας τε καὶ αὐτὰς· ἐδ' ἄρ' ἔμελλεν
 Ἐκτελείειν· αὐτῶν γὰρ ἀπαλώμεθ' ἀφραδίῃσιν.

25

Ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμέρας·
 Τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄραρα·

30

Καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν, ἐγγὺς εὐντας.

Ἐνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·

Αἰὲ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων· ἐδὲ τῷ ἄλλῳ

Δῶχ' ἐτάρων, ἵνα θᾶσσον ἰκοίμεθα πατρίδα γαῖαν.

Οἱ δ' ἔταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,

Καὶ μ' ἔφασαν χρυσὸν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι,

35

Δῶρα παρ' Αἰόλου μεγαλήτορος Ἴπποτάδαο.

* Ὡς δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

ὦ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιος ἐστὶν

Ἀνθρώποις, ὅτεων τε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.

Nave verò in cavâ alligavit funiculo splendido

Argenteo, ut nequid præter-flaret vel paululùm :

Cæterùm mihi flatum Zephyri immisit ad-flandum,

25

Ut ferret navesque et nos : neque sanè erat

Perfecturus : ipsorum enim periiimus insipientiâ.

Per novem quidem dies continuò navigabamus noctesque et dies ;

Decimâ verò jam apparebat patria terra :

Et jam ignem accendentes videbamus, propè existentes.

30

Ibi me quidem somnus occupavit defessum ;

Semper enim pedem navis movebam ; neque cuiquam alii

Dedi sociorum, ut citiùs perveniremus in patriam terram.

Socii autem verbis ad se invicem loquebantur,

Et me dixerunt aurumque et argentum domum reportare,

35

Dona ab Æolo magnanimo Hippotadâ.

Sic autem aliquis dicebat intuitus in proximum alium ;

" Papæ ! ut hic omnibus gratus et magni-pretii est

" Hominibus, quorumcunque in urbem et terram venerit.

etiam Strabonem, lib. I. pag. 46. al. 26. et
 suprâ ad ver. 19.

Ver. 23. — κατέδει μέρμιθι φαεινῇ Ἀρ-
 γυρέῃ.] Προσωκονήσεν, ἵνα τῷ διαμῶ ἀπατη-
 θῶσιν οἱ ἱταῖροι· καὶ γὰρ ἐδὲ ἐκ τῆς κυφότητος
 ἂν γνωρίσαι, προσέειδετο γὰρ. Schol.

Ver. 25. — προέηκεν.] Αἰ. προσέηκεν.

Ver. 27. Ἐκτελείειν.] Αἰ. Ἐκτελείειν.

Ver. 30. Καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν.]
 Πυρπολεῖν δὲ, ἢ τὸ πυρσεῖν, ὃ ἐστὶ νυκτὸς πῦρ
 καίειν διὰ τὴς πηλαγίζοντας· ἢ καὶ τὸ μεθ' ἡμέ-
 ραν πηλαγισθῆναι τόπον τῇ τῷ πύρρος σημεῖον
 καπνῷ· ὃν ἀποδρώσκοντα ἐκείθεν ἰδεῖν ἐπὶ νύκτι
 πρὸ τῆς τῶν Ὀδυσσεύς. Eustath.

Ver. 31. — ἐπήλυθε.] Αἰ. ἐπὶ ἡλυσθ. Αἰ.
 ἐπὶ ἡλυσθ.

Ver. 32. — πόδα νηὸς.] Τὸν μετὰ τὸν τῷ
 κέρατος κάλων, ἢ τὸ πηδάλιον. Schol.

Ver. 36. — παρ' Αἰόλου μεγαλήτορος.]

" Media τῷ Αἰόλου," inquit Barnejius, " pro-

" ducitur, ante Liquidam, vique Toni, quâ-

" dam denique Metri necessitate." Nota-

tu dignius quod ait Athenæus : Οἱ Ἀχαιοὶ

[fortè Ἀρχαῖοι] τῷ " ο" ἀπεχρῶντο ἢ μόνον ἐφ'

ἢς νῦν τάττεται δυνάμει· ἀλλὰ καὶ ὅτι τὴν δίφ-

δογγον διασημαίνει, διὰ τῷ " ο" μόνον ἡράφει.

Lib. XI. cap. 5. Ut adeò Ἄλλω hoc in lo-

co pronuntietur Αἰόλου. Vide et infrâ ad π'.

387. Cæterùm nonnulli, notante Barneji,

hic legunt Αἰόλου.

Ver. 39. — γαῖαν ἵκηται.] Αἰ. δώμαθ' ἵκηται.

Πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ 40
 Ληϊδος· ἡμεῖς δ' αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες,
 Οἴκαδε νισσόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες.
 Καὶ νῦν οἱ τάγ' ἔδωκε χαριζόμενος φιλότῃτι
 Αἴολος· ἀλλ' ἄγε δᾶσσον ἰδόμεθα, ὅττι τάδ' ἐστίν,
 "Ὅσος τις χρυσὸς τε καὶ ἄργυρος ἀσπῶ ἔνεσιν. 45
 "Ὡς ἔφασαν· βελὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταῖρων·
 Ἀσπὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρσαν.
 Τὰς δ' αἶψ' ἀρπάξασα φέρει πόντονδε Δυέλλα
 Κλαίοντας, γαίης ἀπὸ πατρίδος· αὐτὰρ ἔγωγε
 Ἐγρόμενος, κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριζα, 50
 Ἦε πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην ἐνὶ πόντῳ,
 Ἦ ἀκέων τλαίην, καὶ ἔτι ζωῶσι μετείην.
 Ἀλλ' ἔτλην καὶ ἔμεινα· καλυψάμενος δ' ἐνὶ νηϊ
 Κεῖμην· αἱ δ' ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο Δυέλλῃ
 Αὐτίς ἐπ' Αἰολίην νῆσον· σενάχοντο δ' ἑταῖροι. 55
 Ἔνθα δ' ἐπ' ἡπέρα βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδαρ·
 Αἶψα δὲ δᾶπνον ἔλοντο δοῆς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιο τε πασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,

" Multas quidem ex Trojâ ducit res-pretiosas, pulchras,

40

" Ex prædâ : nos verò contrâ, idem iter emenfi,

" In patriam redimus vacuas manus habentes.

" Et nunc ei hæc dedit gratificans præ amicitia

" Æolus : sed agè ocyûs videamus, quidnam hæc sint,

" Quantum quid aurique et argenti utri infit."

45

Sic dicebant ; consiliumque malum vicit fociorum :

Urem quidem solverunt, venti autem omnes eruperunt.

Illos verò statim abreptos ferebat in-pontum, procella

Flentes, terrâ à patriâ ; at ego

Experrectus, in animo eximio deliberavi,

50

Utrum delapsus ex navi perirem in ponto,

An tacitus sustinerem, et adhuc vivis interesssem :

Sed sustinui et mansi ; tectus autem in navi

Jacebam : illæ verò ferebantur malo venti turbine

Rursus ad Æoliam insulam : gemebant autem focii.

55

Ibi verò littus conscendimus, et hausimus aquam :

Statim autem prandium ceperunt celeres apud naves focii.

At postquam cibumque gustaveramus atque potum,

Ver. 41. — ἐκτελέσαντες.] *Al.* ἐκτελέσαντες.]

Ver. 42. — νισσόμεθα κενεὰς.] *Al.* νισσό-
μεθα κενεὰς, et νισσώμεσθα κενεὰς.

Ver. 46. — βελὴ δὲ κακὴ νίκησιν.] Si-
militer apud *Living* ; " Cæterum, ut ple-
" ramque, fortuna et consilia mala vice-
" runt." *Lib.* XXV. § 15.

Ver. 47. Ἀσπὸν μὲν λῦσαν, &c.]

Invidiâ focios prædæque cupidine ductos,

Effertatos aurum, demississe ligamina ventis,

Cum quibus isse retrò, per quas modò
venerat undas,

Æolique ratem portus repetisse tyranni.

Ovid. Metam. lib. XIV. 229.

Ibid. — λῦσαν.] *Al.* λύσαν]. Minus rectè.

Ver. 51. — ἀποφθίμην.] *Al.* ἀποφθίμην.

Ver. 56. — ἀφυσσάμεθ' ὕδαρ.] Vide

suprà ad δ'. 359.

Δὴ τότε ἐγὼ κήρυκα τ' ὀπασσάμενος καὶ ἑταῖρον,
 Βῆν εἰς Αἰόλῃ κλυτὰ δώματα· τὸν δ' ἐπὶ χανόν
 Δαινύμενον, παρὰ ἧ τ' ἀλόχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν.

60

Ἐλθόντες δ' εἰς δῶμα, παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ' ἔδῃ
 Ἐζόμεθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἐκ τ' ἐρέοντο·

Πῶς ἦλθες, Ὀδυσσεῦ; τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων;
 Ἥ μὲν σ' ἐνδυκέως ἀπεπέμπομεν, ὄφρ' ἀφίκοιο
 Πατρίδα σὴν, καὶ δῶμα, καὶ εἶπε τοι φίλον ἐστίν.

65

Ὡς φάσαν· αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον, ἀχνύμενος κῆρ·
 Ἄασαν μ' ἑταροὶ τε κακοὶ, πρὸς τοῖσι τε ὕπνος
 Σχέτλιος· ἀλλ' ἀκέσασθε, φίλοι· δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν.

Ὡς ἐφάμην, μαλακοῖσι καταπτόμενος ἐπέεσσιν·
 Οἱ δ' ἄνθρωποι ἐγένοντο· πατὴρ δ' ἡμέεζοτο μύθῳ·

70

Ἐρρ' ἐκ νήσῃ θᾶσσον, ἐλέγχισε ζώντων·
 Οὐ γὰρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν ἐδ' ἀποτέρπεν
 Ἄνδρα τόν, ὃς κε θεοῖσιν ἀπέχθεται μακάρεσσιν.
 Ἐρρ', ἐπεὶ ῥα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.

75

Tum fanè ego, præconem mihi ubi-asciveram et focium,
 Ivi ad Æoli inclytas ædes: eum autem inveniebam
 Convivantem apud suam uxorem et suos liberos.
 Ingressi autem domum, ad fores in limine
 Sedebamus: illi verò in animo obstupescabant, interrogabantque;
 "Quomodo venisti, Ulysses? quis tibi malus ingruit deus?
 "Certè quidem te accuratè dimittebamus, ut pervenires
 "In-patriam tuam, et domum, et sicubi tibi gratum sit."
 Sic dixerunt; at ego alloquebar, mærens corde;
 "Læserunt me focique mali, insuperque somnus
 "Infaustus: sed medemini, amici; potestas enim penes vos."
 Sic dixi, blandis demulcens verbis:
 Illi verò muti facti sunt; pater autem respondebat sermone;
 "Abi ex insulâ ocyùs, pessime viventium:
 "Non enim mihi fas est excipere neque dimittere
 "Virum illum, qui diis invisus sit beatis.
 "Abi; quoniam fanè diis invisus huc venis."

60

65

70

75

Ver. 60. — Αἰόλῃ.] Vide suprâ ad ver. 36.
 Ver. 64. — ἔχραε.] "Οἱ εἰν ἐπεδάρησαν.
 Eustath.

Ver. 65. — ἀφίκοιο.] Al. ἀφίκοιο.
 Ver. 66. — εἶπε τοι φίλον ἐστίν.] Ita
 Barnesius. Vulg. εἶπε τι φίλον ἐστίν. Vide su-
 præ ad h. 320.

Ver. 68. Ἄασαν μ' ἑταροί.] De voce Ἄασ-
 αν, vide ad Il. i. 116.

Ver. 72. Ἐρρ' ἐκ νήσῃ θᾶσσον.] Ita apud
 Aristophanem;

Ἐρρ' ἐκ κόρακας θᾶττον ἀφ' ἡμῶν.

Plutus, Act. II. Scen. v. ver. 118.

Porro Cloatius Verus apud Gellium, lib.

XVI. cap. 12. verbum Latinum erro à
 Græco ἔρρω deductum censet; versumque
 hunc Homeri adducit.

Ver. 73. 74. Οὐ γὰρ μοι θέμις ἐστὶ ἔσθ']
 Julianus, Epist. 49. versus hosce duos citat
 hoc modo;

Οὐ γὰρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν, ἢ ἐλαίρην
 Ἄνδρας, οἱ δὲ θεοῖσιν ἀπέχθωντ' ἀθανάτοισιν.

Ver. 75. Ἐρρ', ἐπεὶ ῥα θεοῖσιν.] Ita edi-
 dit Barnesius ex Odys. τ. 556. Al. Ἐρρ',
 ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν. Quod vix ferri potest. Al.
 Ἐρρ', ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν. Quod pronuntiabatur,
 (uti notat Barnesius,) ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν vel,
 ἐπεὶ ῥα θεοῖσιν.

"Ως εἰπὼν, ἀπέπεμπε δόμων βαρύνει σενάχοντα.
 Ἐνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ.
 Τείρετο δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' εἰρεσίης ἀλεγεινῆς,
 Ἡμετέρη ματίη· ἐπεὶ ἔκτε φαίνεται πομπή.
 Ἐξήμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμαρ·
 Ἐξδομάτῃ δ' ἰκόμεσθα Λάμῃ αἰπὺ πτολίεθρον,
 Τηλέπυλον Λαισρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμῆν
 Ἦπύει εἰσελάων, ὅδε τ' ἐξελάων ὑπακύναι.
 Ἐνθα καὶ αὖπνος ἀνὴρ δοῖς ἐξήρατο μισθός,
 Τὸν μὲν, βεκολέων, τὸν δ', ἄργυφα μῆλα νομεύων·
 Ἐγγὺς γὰρ νυκτὸς τε καὶ ἡματος εἰσι κέλευθοι.

80

85

Sic locutus, dimittebat ex-ædibus gravitèr gementem.

Hinc verò ulterius navigabamus, dolentes corde.

Fatigabatur autem virorum animus à remigatione molestâ,

Ⓢ Nostri stultitiâ; quoniam non ampliùs apparebat reductio.

Per-sex dies quidem continuò navigabamus noctesque et dies;

80

Septimâ verò venimus Lami ad excelsam urbem,

Telepylum Læstrygoniam, ubi pastorem pastor

Inclamat intrò-agens, alter verò exigens audit.

Ibi infomnis vir duplicem caperet mercedem,

Unam quidem pascendis bobus, alteram verò, pascendis candidis pecudibus: 85

Propè enim noctisque et diei sunt viæ.

Ver. 81. Ἐξδομάτῃ δ' ἰκόμεσθα Λάμῃ.]

Inde Lami veterem Læstrygonis (inquit) in urbem

Venimus —

Ovid. Met. lib. XIV. ver. 233.

Ibid. — Λάμῃ αἰπὺ πτολίεθρον.] Ἰστέον καὶ ὅτι Λάμῃ, ἢ Λαισρυγόνος ἐπιφανὲς ὄνομα, ἢ βασιλείας τῶν ἐκεί, οὐδὲ Ποσειδῶνος. Eustath.

Ver. 82. Τηλέπυλον Λαισρυγονίην.] "Ορpidum Formiæ, Hormiæ dictum, ut ex illimavere, antiqua Læstrygonum sedes."

Plin. Nat. Hist. lib. III. cap. 5. "Si verò in hanc Τηλέπυλον veneris Λαισρυγονίην"

"(Formiæ dico), &c." Cic. ad Atticum, lib. II. Epist. 13. Λαισρυγόνες, οἱ νῦν Λιοντίνοι

εἰσι δὲ ἐν Σικελίᾳ, ὡς λεγούσιν, ὑπάρχοντες ἀνδροποφάβοι, διὰ τὸ ἀνελθεῖν τὰς Ὀδυσσεύς ἰταλίας· ἢ γὰρ ἦσαν ἐδισμένοι ξένους ὑποδέχεσθαι. Schol. ad Lycophr. Cassandr. ver. 956.

Ibid. Τηλέπυλον.] Μεγάλην τῶν γὰρ τούτων πολὺ διεφῶσιν αἱ πόλεις· τινὲς δὲ τὸ κύριον Τηλέπυλον ἐξεδείξαντο. Schol. Priorem interpretationem sequuntur Editiones vulgatæ. Barnesius autem posteriori modo accipit. Quod et eò verisimilius, quia Epitheton Τηλέπυλος nulli alii urbi apud Poëtam tribuitur.

Ibid. — ὅθι ποιμένα ποιμῆν Ἦπύει.] Ὅτι οἱ νομῆες ἀλλήλους προσφθίγγονται διὰ τὸ σύνιγνυς εἶναι τὰς νομάς· ἢ μᾶλλον τῷ διεσπασμένῳ τὸ ἀπιναντίον τῶν πυλῶν μέτρῳ ἀπέχου, καὶ ἔτω τὴν φωνὴν ἐκπέμψαι τῷ τε εἰσελαύνοντι

καὶ τῷ ἐξελαύνοντι. Schol. Barnesius Poëtam hinc nihil aliud quàm Urbem totam rei Pastoritiæ deditam depingere voluisse existimat. Vide infra ad ver. 86.

Ver. 86. Ἐγγὺς γὰρ νυκτὸς τε καὶ ἡματος εἰσι κέλευθοι.] Αἱ νυκτεριναὶ καὶ ἡμεριναὶ νόμοι ἐγγὺς εἰσι τῆς πόλεως. Φασὶ δὲ τὰς Λαισρυγόνους κατισχυμένους τὴν τῶν Λιοντίνων περὶ Σικελίαν χώραν, ἐν ἣ γενῆσθαι πολλὴν μύσπιν, καὶ τὸν οἶκρον ὥστε τὰ μὲν λάσια τῇ ἡμέρᾳ νέμεισθαι, τὰ δὲ φιλά τῇ νυκτὶ καὶ ἔσπεως τὸν δυνάμειον ἀργυπνέειν δύο μισθὸς ἀποφέρεισθαι. Κράτης δὲ φησὶ κατὰ τὴν τῷ δράκοντι αὐτὸς κατισχυρίσθαι κεφαλὴν περὶ ἧς Ἀράτος λέγει, [Φαίδρομ. ver. 61.] "Κεῖνη που κεφαλὴ τῇ νείσεται, ἥχι περ ἄκραι Μίσγονται δύσεις τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλησιν" ὥστε πλείω μὲν εἶναι τὴν ἡμέραν, ὀλίγην δὲ τὴν νύκτα, ὡς ἀνάπυλον περὶ τοῖς Κερμερίοις. Ἐῖτις ἔν δύναισι ἐσπυρνέειν, διπλὸς κομίζεται μισθός. Schol. Eisdemque interpretationes hinc affert Eustathius.

Ortus ubi atque Obitus parte admiscuntur in unâ. Cicero, de Naturâ Deorum, lib. II. § 42. ex loco Arati jam supra à Scholiaste citato.

Νῦν τι καὶ ἡμέρα ἄσπον ἴστα.

Hesiod. Theogon. ver. 748.

Alias hujus loci explicationes videas apud Histoire de l'Academie Royale des Inscriptions, et des Belles Lettres, Tome I. pag. 161.

"Ενδ' ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν, ὃν περὶ πέτρῃ
Ἥλιστατος τετύχηκε διαμπερές ἀμφοτέρωθεν.

Ἀκταὶ δὲ προεβλήτες ἐναντίαι ἀλλήλησιν

Ἐν σόματι πρῶχουσιν· ἀραιή δ' εἴσοδος ἐστίν·

90

"Ενδ' οἷγ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.

Αἱ μὲν ἄρ' ἔντοσθεν λιμένος κοίλοιο ὕδεντο

Πλησίαι· ἔ μὲν γὰρ ποτ' ἀέζετο πῦμα γ' ἐν αὐτῷ,

Οὔτε μέγ', ἔτ' ὀλίγον· λευκὴ δ' ἦν ἀμφὶ γαλήνη.

Αὐτὰρ ἐγὼν οἷος σχέθον ἔξω νῆα μέλαιναν,

95

Αὐτὰ ἐπ' ἐσχατιῇ, πέτρης ἐκ πείσματα δήσας.

"Ἔσην δὲ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν

"Ενθα μὲν ἔτε βοῶν, ἔτ' ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα,

Καπνὸν δ' οἷον ὀρῶμεν ἀπὸ χθονὸς αἰσسونτα.

Δὴ τότε ἐγὼν ἐτάρες προῖην πεύθεσθαι ἰόντας,

100

Οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες·

"Ανδρε δὴ κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἄμ' ὀπάσσας.

Οἱ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδὸν, ἥπερ ἄμαξαι

"Ασυδ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον ὕλην.

Ibi postquam ad portum inclytum venissemus, quem circum petra
Excelsa est, continentèr utrinque;

Littoraque prominentia è-regione sibi-invicem

In ostio procurrunt; angustus autem introitus est:

90

Ibi illi intus omnes tenebant naves remis utrinque-agitatas.

Atque hæc quidem intra portum concavum ligatæ-erant

Propinquæ; nunquam enim attollebatur fluctus in ipso,

Neque magnus, neque parvus; candida autem erat circum tranquillitas.

At ego solus tenui extrâ navem nigram,

95

Illic in extremâ-parte, è petrâ funibus ligatis.

Constiti verò, speculâ præruptâ conscensâ:

Ibi quidem neque boum neque virorum apparebant opera,

Fumum autem solum videbamus à terrâ exurgentem.

Tum verò ego socios præmissi sciscitatum protectos,

100

Quinam viri essent supra terram pane vescentes;

Viris duobus electis, tertio præcone unâ comite-addito.

Hi verò ieverunt egressi per planam viam, qua utique plaustra

Ad-urbem ab excelsis montibus devehebant lignum.

Ver. 89. Ἀκταὶ δὲ προεβλήτες.]

projectaque saxa Pachyni.

Æn. III. 699.

Ver. 90. — πρῶχουσιν.] Al. πρῶχουσαι.

Idid. — ἀραιή δ' εἴσοδος ἐστίν.] Το δὲ σινὸν
τῆς κατὰ τὴν λιμένα εἰσοδὸν τὸν πολὺν ὀλεθρον
τῶν τῷ Ὀδυσσεὺς νηῶν πιθανολογεῖ· οὐκ εἶχον
γὰρ διεκδύνασθαι τῆς σινοῦτος. Eustath.

Ver. 93. — πῦμα γ'.] Al. κύματ'.

Ver. 97. & 148. — σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν.]

Aeneas scopulum intereâ conscendit, et
omnem

Prospeculum latè pelago petit.—Æn. I. 180.

Ver. 99. Καπνὸν δ' οἷον ὀρῶμεν.]

Et jam summa procul villarum culmina
fumant: Eclog. I. 82.

Ver. 100. — προῖην.] Ita ex i. 88. et
ex Eustathio edidit Barnesius. Al. προῖεν.

Ver. 102. — κήρυχ' ἄμ' ὀπάσσας.] Ἰνα
δηλαδὴ μὴ ὥσιν εὐεπιχείρηται διὰ τὸν κήρυκα.
Eustath. Vide supra ad i. 89.

Ver. 103. — ἄμαξαι.] Vide ad II. ω.
711. 782.

Ver. 104. — καταγίνεον.] Vide ad II.
δ. 493.

Κέρη δὲ ζύμβληντο πρὸ ἄστεος ὑδρευέσθαι, 105
 Θυγατρὶ ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο.
 Ἡ μὲν ἄρ' ἐς κρήνην κατεβήσετο καλλιρέεθρον
 Ἀρτακίην, ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστυ φέρεσκον.
 Οἱ δὲ παριζήμενοι προσεφώνεον, ἐκ τ' ἔρεοντο,
 "Οστις τῶν εἴη βασιλεὺς, καὶ οἷσιν ἀνάσσοι. 110
 Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψιμεφές δῶ.
 Οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴν δὲ γυναῖκα
 Εὖρον, ὅσῃν τ' ὄρεος κορυφὴν, κατὰ δ' ἔσυγον αὐτήν.
 Ἡ δ' αἰψ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλεε κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
 Οὐ πόσιν, ὅς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον 115
 Αὐτίχ' ἔνα μάρψας ἐτάρων, ὠπλίσσατο δόρπον.
 Τὰ δὲ δὴ αἰζάντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἰκέσθην.
 Αὐτὰρ ὁ τεῦχε βοήν διὰ ἄστεος οἱ δ' αἰόντες,

Puellæ verò obvii-facti-sunt ante urbem aquanti, 105
 Filix eximix Læstrygonis Antiphatae.
 Hæc quidem ad fontem descendebat pulchrè-fluentem
 Artaciam; hinc enim aquam ad urbem ferebant:
 Illi verò astantes alloquebantur, interrogabantque,
 Quisnam illorum esset rex, et quibus imperaret.
 Illa verò valdè citò patris ostendit excelsam domum.
 Hi autem postquam ingressi sunt inclytam domum, mulierem utique
 Invenerunt, velut montis verticem; horrueruntque illam.
 Illa autem continuò è foro vocabat inclytum Antiphatem,
 Suum maritum, qui sanè illis molitus est sævam mortem: 115
 Statim uno correpto sociorum, apparavit-sibi cœnam:
 Alteri verò duo conciti fugâ ad naves pervenerunt.
 Cæterum ille clamorem excitabat per urbem, audientes verò

Ver. 105. — πρὸ ἄστεος.] Apud Eustathium, πρὸς ἄστυς.

Ver. 106. Θυγατρὶ ἰφθίμῃ.] Al. Θυγατρίῃ ἰφθίμῃ.

Ver. 107. — κατεβήσετο.] Al. κατεβήσατο. Vide ad II. β'. 35. et i. 109.

Ver. 108. Ἀρτακίην, ἔνθεν γὰρ ὕδωρ.] Hinc Tibullus;

Incultos adiit Læstrygonas, Antiphatenque,

Mobilis Artacie gelidos quos irrigat undâ.
 Lib. IV. Eleg. i. ver. 59.

Ver. 110. — καὶ οἷσιν ἀνάσσοι.] Eustathius in commentario citat, καὶ τοῖσιν ἀνάσσοι. Et, ἐν παραλλήλῃ, inquit, κατὰ μίαν ἔννοιαν εἴπεται. Quod admodum est invenustum.

Ver. 111. — ἐπέφραδεν. Vide ad II. ζ. 500.

Ver. 113. — ὅσῃν τ' ὄρεος κορυφὴν.] Vide ad i. 191.

Ver. 114. — κλυτὸν Ἀντιφατῆα.] Hinc Ovidius;

Quis non Antiphaten Læstrygona devovet? —

Ex Ponto, lib. II. Epist. ix. 41.

Ver. 116. Αὐτίχ' ἔνα μάρψας ἐτάρων — Τὰ δὲ δὴ αἰζάντε φυγῇ.]

Vixque fugâ quaesita salus comitque mihi-que:

Tertius è nobis Læstrygonis impia tinnit Ora cruore suo

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 236.

Vide et suprâ ad i. 289.

Ibid. — ἔνα μάρψας.] Al. ἐν ἀμάρψας.

Ibid. — δόρπον.] Al. δείπνον.

Ver. 118. Αὐτὰρ ὁ τεῦχε βοήν.]

— Fugientibus instat, et agmen Concitat Antiphates. Coeunt, et saxa trabesque

Continuant: merguntque viros mergunt-que carinas. [Ulysses,

Una tamen, quæ nos ipsumque vehebat Effugit

Ovid. Met. lib. XIV. ver. 238.

Φοίτων ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλος,
 Μυγίοι, οὐκ ἄνδρεσσιν εἰκότες, ἀλλὰ Γίγασιν. 120
 Οἱ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθείσι χερμαδίοισι
 Βάλλον· ἄφαρ δὲ κακὸς κόναιος κατὰ νῆας ὀρώρεα,
 Ἀνδρῶν ὀλλυμένων, νηῶν δ' ἅμα ἀγνυμενάων.
 Ἰχθυὺς δ' ὥς, πείροντες, ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
 Ὅφρ' οἱ τὸς ὅλεπον λιμένος πολυθενθεὸς ἐντὸς, 125
 Τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὅξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῶ,
 Τῷ ἀπὸ πείσματ' ἐκοψα νεὼς κυανοπρώοιο.
 Αἶψα δ' ἐμοῖς ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
 Ἐμβαλέειν κώπησ', ἵν' ῥπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν.
 Οἱ δ' ἅμα πάντες ἀνέρριψαν, δείσαντες ὄλεθρον. 130
 Ἀσπασίως δ' ἐς πόντον ἐπηρεφέας φύγε πέτρας
 Νηὺς ἐμῇ αὐτὰρ αἰ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθι ὄλοντο.
 Ἐνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ,

Ibant fortes Læstrygones aliundè alius,
 Innumeri, non hominibus similes, sed gigantibus;
 Qui à petris viro-gravibus faxis
 Jaciebant; statim autem malus strepitus per naves excitatus est,
 Virorum pereuntium, naviumque simul fractarum.
 Pisces verò tanquam, transfigentes, tristes epulas ferebant.
 Dum illi hos perdebant profundum portum intra, 125
 Interea utique ego, gladio acuto extra à femore,
 Eo funes abscidi navis prorà-cæruleæ.
 Statim autem meos socios adhortatus jussi
 Incumbere remis, ut calamitatem subterfugeremus.
 Hi verò simul omnes remigabant, veriti mortem. 130
 Libentèr autem in pontum imminentes effugit petras
 Navis mea; at reliquæ unà-omnes illic perierunt.
 Hinc autem ulteriùs navigabamus dolentes corde,

Ver. 121. Οἱ ῥ' ἀπὸ.] Apud Eustathium,
 Οἱ δ' ἀπὸ.

Ibid. — ἀνδραχθείσι χερμαδίοισι.] Τοῖς
 δυναμένοις ἄνδρα καταβαρύνειν· ἡ μίγα βάρῃ
 παρῖχουσι τοῖς βαρύνουσιν. Schol.

Ver. 123. Ἀνδρῶν.] Al. Ἀνδρῶν τ'.

Ver. 124. Ἰχθυὺς δ' ὥς, πείροντες.] Al.

Ἰχθυὺς δ' ὥς σπείροντας· notante Scholiaste.

Ibid. — φέροντο.] Apud Eustathium, πεί-
 ροντο.

Ver. 126. Τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὅξυ ἔσθ'.

— Dixit; vaginâque eripit ensẽ
 Fulmineum, strictoque ferit retinacu-
 la ferra. Æn. IV. 579.

Ibid. — ἐγὼ ξίφος.] Al. ἐγὼν ἄσθ.

Ver. 127. — ἐκοψα.] Vide ad II. ε'. 87.

Ver. 129. — φύγοιμεν.] Al. φύγοιμεν.

Ver. 130. Οἱ δ' ἅμα πάντες.]

Certatim socii feriunt mare, et æquora
 verrunt. Æn. III. 290. V. 778.

Vol. I.

Idem omnes simul ardor habet; rapiunt-
 que, ruuntque:

Littora deseruere: latet sub classibus æ-
 quor.

Adnixa torquent spumas, et cærulea ver-
 runt. Æn. IV. 581.

Ver. 131. — ἐπηρεφέας φύγε πέτρας.]

Ἦτοι ἀνῶθεν ἐπηρεφεῖς, ἡ ἐπικεκλιμένας πέτρας.
 Schol. Nῦν δὲ ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν Λαιστρυγόνων
 ἀφαιρῶναι χερμαδίς, ὅταν συχναὶ ᾖσαι ὥς ἡ
 οἶον ἐρίφειν τὸς βαλλομένους. Eustath. Verior
 Scholiastis interpretatio, ut liquet ex Iliad.
 μ'. 54. Odyss. μ'. 59. ubi eadem vox occur-
 rit.

Ver. 133. Ἐνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκα-
 χήμενοι.]

— Amisâ sociorum parte, dolentes,
 Multaque conquesti, terris allabimur —

Ovid. Metam. lib. XIV. vers. 242.

X 5

"Ασμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλῃς ὀλέσαντες ἑταίρους.

Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἐνθα δ' ἔναιε

135

Κίρκη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, αὐδήεσσα,

Αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·

"Αμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότε Ἡελίοιο,

Μητρὸς τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὀκεανὸς τέκε παῖδα.

"Ενθα δ' ἐπ' ἀκτὴς νηὶ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ

140

Ναύλοχον ἐς λιμένα, καὶ τις θεὸς ἡγεμόνευεν.

"Ενθα τότε ἐκβάντες, δύο τ' ἡμέα καὶ δύο νύκτας

Κάμεθ', ὅμῃ καμάτω τε, καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.

Ἄλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμᾶρ εὐπλόκαμος τέλεσ' ἦως,

Καὶ τότε ἔγὼν ἔμὸν ἔγχος ἔλὼν καὶ φάσγανον ὄξυ,

145

Lubentes ex morte, charis amissis focis.

Æream verò ad insulam pervenimus: ibi autem habitabat

135

Circe comas-pulchra, veneranda dea, vocalis,

Germana-foror prudentis Ætæ:

Ambo enim nati sunt ex hominibus-lucem-præbente Sole,

Et matre ex Perse, quam Oceanus genuit filiam.

Hic verò ad littus nāve appulimus tacitè

140

Navium-capacem in portum, et deus aliquis dux erat.

Ibi tum egressi, duosque dies et duas noctes

Jacebamus, paritèr et labore, et doloribus animum rodentes.

Sed quādo jam tertiam diem comas-pulchra complevisset aurora,

Tum verò ego meā hastā sumptā et gladio acuto,

145

Ver. 135. Αἰαίην δ' ἐς νῆσον.] Αὐτὴν [Burnesius ex *Alloyii* MS. edidit ταύτην] ἔναιε φασὶ τὸ νῦν Κίρκιον πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ. Schol. "Οτι κἀνταῦθα τὴν νῆσον τῆς Κίρκης Αἰαίην καλεῖ παρὰ τὴν Αἴαν, πέλιν ὡς προειράφη Κολχικὴν. *Eustath.* Vide *Theophrast.* *Hist. Plant.* lib. V. cap. 9. item suprà ad i. 32.

Ver. 136. — αὐδήεσσα.] Ἡ περιέχουσα, ἢ διαλέκτω ἀνθρωπίνῃ χρωμένη. *Eustath.* Similiter ferè interpretatur *Scholias.* Fortasse per αὐδήεσσα hīc intelligendum est, Cantu excellens: Quo sensu usurpatur hæc vox apud *Hesiodum*, notante *Burnesio* ad i. 334. suprà;

Μυστῶν, αἳ τ' ἄνδρα πολὺφραδόντα τιθεῖσι
Θέσπιον, αὐδήεντα —

Atque huic interpretationi nonnihil favet quod occurrit infrà ver. 221.

Κίρκης δ' ἔνδον ἄκρον ἀειδάσσης ὅπῃ καλῇ.

Et ver. 227.

Καλὴν ἀοιδίαν, δάπτει δ' ἅπαν ἀμφιμέμυ-
κεν.

Similiter et apud *Virgilium*, de eadem Circe;

— ubi Solis filia lucos

Affiduo resonat cantu, —

Æn. VII. 11.

Quin et voces αὐδῇ, αὐδῶ, alibi cantus, cano, significant:

— θεὸς ἐναλίγκιος αὐδῇ.

Odys. α. 371. i. 4.

Μηδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα

Φέρειον αὐδάσομεν.

Id. Olymp. Ode I. ver. 11.

Porro legitur hīc et αὐδήεσσα, notante *Eustathio*: Quam lectionem et præferre videtur *Burnesius*. Vide suprà ad i. 334.

Ver. 137. — ὀλοόφρονος.] Τῇ συνιτὰ καὶ ὀλόκληρα φρονούντος. Schol. Vide suprà ad i. 52.

Ibid. — Αἰήταο.] Κόλχων βασιλεὺς, πατὴρ Μυδίας, Κίρκης ἀδελφεός. Schol. Vide *Strabonem*, *Geograph.* lib. I. pag. 79. 80. al. 46.

Ver. 139. — Πέρση.] Πέρση Ὀκεανὸς μὲν εἰς θυγάτηρ, Ἡλίου δὲ γυνή. Schol.

Ver. 140. — νηὶ] *Al.* νῆα.

Ibid. — κατηγαγόμεσθα σιωπῇ.] Οἱ τῷ Ὀδυσσεὺς δὲ φίλοι νῦν σιωπῇ κατὰγονται, οἳ ἤδη πεφοβημένοι διὰ τὰ τῶν Κυκλώπων καὶ τὰ τῶν Λαιερυγόνων κακόζων' ὡς πτοηθέντες, ὑποπτεύουσι καὶ τὴν τῆς Κίρκης νῆσον ὡς ἀνθρωπόλην θρον. *Eustath.*

Ver. 144. Ἄλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμᾶρ.]

Ut primum lux alma data est, exire; locosque

Explorare novos, quas vento accesserit oras.

Æn. I. 399

Καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἐς περὶ πῆν,
 Εἶπας ἔργα ἰδοίμι βροτῶν, ἐνοπὴν τε πυθοίμην.
 Ἔσθην δὲ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν,
 Καὶ μοι εἴσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδαίης,
 Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην. 150
 Μερμήριζα δ' ἔπατα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν
 Ἐλθεῖν, ἥδ' ἐπυθέσθαι, ἐπεὶ ἶδον αἶθροτα καπνόν.
 Ὡδὲ δὲ μοι φρονέοντι δοάσασατο κέρδιον εἶναι,
 Πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα Δοὴν καὶ Δῖναι θαλάσσης,
 Δαῖπνον ἐταίροισιν δόμεναι, προέμεν τε πυθέσθαι. 155
 Ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κίων νεὸς ἀμφιελίσσης,
 Καὶ τότε τις με θεῶν ὀλοφύρατο μῆνον ἔοντα,
 Ὃς ῥα μοι ὑψίπερων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτὴν
 Ἦκεν· ὁ μὲν ποταμόνδε κατήϊεν ἐκ νομῶ ὕλης,
 Πιόμενος, (δὴ γὰρ μιν ἔχεν μένος ἡελίοιο) 160
 Τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνησιν μέσα νῶτα
 Πλῆξα· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρρησε·
 Καδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίησι μακρῶν, ἀπὸ δ' ἔπατο θυμὸς·
 Τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων, δόρυ χάλκεον ἐξ ὤτειλῃς
 Εἰρυσάμην· τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ 165

Celeritèr à nave ascendi in speculam,
 Sicubi opera viderem mortalium, vocemque audirem.
 Steti autem, speculam in præruptam ubi-conscendisseni,
 Et mihi visus est fumus à terrâ latâ,
 Circes in ædibus, per querceta densa et sylvam. 150
 Cogitavi autem deinde in mente et in animo
 Ire, atque sciscitari; postquam vidi atrum fumum.
 Sic verò mihi cogitanti visum est satius esse,
 Primum profectum ad navem celerem et litus maris,
 Prandium sociis dare, præmittereque sciscitatum. 155
 Sed quando jam prope eram profectus navem remis-utrinque-agitatam,
 Tum verò aliquis me deorum misertus est solum existentem,
 Qui utique mihi excelsis-cornibus cervum magnum in viam ipsam
 Misit: is quidem ad flumen descendebat ex pascuis sylvæ
 Potaturus, (dudum enim ipsam urgebat vis Solis:) 160
 Illum verò ego egrèdientem per spinam medio tergo
 Percussi, penitus autem hastile æreum transiit:
 Decidit verò is in pulveribus vociferatus, avolavitque anima:
 Illi verò ego irruens, hastam æream ex vulnere
 Extraxi, quam quidem illic reclinatam in terrâ 165

Ver. 146. — παρὰ νηὸς.] *Al.* ἀπὸ νηὸς.

Ver. 149. Καὶ μοι εἴσατο καπνός.]

— aperire procul montes, ac volvere
fumum. *Æt.* IH. 206.

Ver. 158. — ὑψίπερων.] *Al.* ὑψίπερον.

Ver. 159. νομῶ.] Vide ad H. ú. 249.

Ver. 160. Πιόμενος.] *Al.* Πινόμενος. Vide
infra ad σ. 143.

Εἶας· αὐτὰρ ἐγὼ σπασάμην ῥῶπας τε λύγας τε·
Πῆσμα δ', ὅσον τ' ὄργυιαν, εὐστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
Πλεξάμενος, συνέδησα πόδας δαινοῖο πελῶρα.

Βῆν δὲ καταλοφάδια φέρον ἐπὶ νῆα μέλαιναν,

Ἐγχεῖ ἐρειδόμενος, ἐπεὶ ἔπας ἦεν ἐπ' ὤμῳ

170

Χεὶρὶ φέρειν ἐτέρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.

Κὰδ δ' ἐβαλον προπάροιθε νεώς· ἀνέγειρα δ' ἐταίρους

Μελιχίαις ἐπέεσσιν, παραπαθὼν ἀνδρᾶ ἕκασον·

ὦ φίλοι, ἔ γάρ πως καταδυσόμεθ', ἀχνύμενοι περ,

Εἰς Αἴδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἡμᾶς ἐπέλθῃ.

175

Ἄλλ' ἄγετ', ὅφρ' ἐν νηὶ Δοῇ βρῶσις τε πόσις τε,

Μνησόμεθα βρώμης, μηδὲ τρυχώμεθα λιμῶ.

ὦς ἐφάρμην· οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσιν πίθοντο·

Ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ Διὶν ἄλός ἀτρυγέτοιο

Θήσαντ' ἐλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.

180

Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὀρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,

Reliqui; at ego avulsi virgultaque viminaque;

Funeque ad ulnæ-longitudinem benè-torto undique

Complicato, colligavi pedes ingentis monstri.

Ibam autem cervice ferens ad navem nigram,

Hastâ fultus, quoniam nequaquam erat in humero

Manu ferre alterâ; valdè enim magna bellua erat.

170

Dejeci autem ante navem; excitaviq[ue] focios

Blandis verbis, astans, viros-singulos;

“O amici, nequaquam enim descendemus, afflicti licèt,

“In Plutonis ædes, antequam fatalis dies advenerit.

175

“Sed agite, quamdiù est in navi celeri cibisque potusq[ue];

“Recordemur escæ; nèque vexemur fame.”

Sic dixi; illi verò ocyùs meis verbis paruerunt:

Egressi autem è latebris, ad littus maris infructuosi

Admirabantur cervum; valdè enim magna bellua erat.

180

Cæterùm postquam oblectati essent spectantes oculis,

Ver. 166. Εἶας· αὐτὰρ ἐγὼ.] Vulgati habent Εἶσα· αὐτὰρ ἐγὼ. Henricus Stephanus autem in annotationibus; “Legitur,” inquit, “et εἶας,” cum quâ lectione stare potest versus, quum hoc a producat et “alibi.” Immo verò alioqui stare non potest. Nam Εἶσα mediam necessariò producit. Vide ad Il. κ'. 299. Et MS. à Tho. Bentleio collatus habet Εἶας· αὐτὰρ.

Ver. 167. — ὄργυιαν.] Τὴν τῶν χιτῶν ἑκατῶν. Schol.

Ver. 169. — καταλοφάδια φέρον.] Κατὰ λόφον ἢ ἀντίον, κατὰ τρυχώλῃ. Schol. et Eustath. Cæterùm secundam producit hæc vox eadem ratione ac καταπύων supra i. 490. Vide ad Il. ζ'. 62. et τ'. 174. Al. καταλοφάδια.

Ver. 170. — ἔπας ἦεν ἐπ' ὤμῳ.] Al. ἔπας ἦεν ἐπὶ ὤμῳ. Scholiastes videtur legisse, ἔπας ἦεν ἐπὶ ὤμῳ.

Ver. 174. ὦ φίλοι, ἔ γάρ πως καταδυσόμεθ'.] Ὁ Ποιητὴς ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς γὰρ, ἵτα ἐπάγει τὸν, ἀλλὰ, σύνδεσμον, ταυτοδυναμῶντα τῷ, δη. Eustath. Barnesius legendum conjicit ἐκ ἑρ πως. “Nihil enim,” inquit, “τὸ γὰρ videtur huc pertinere.” Minus rectè uterque: Refertur enim, ut opinor, vocula, γὰρ, ad id quod elegantèr reticetur: “Ne animum penitus abjiciatis; nequaquam ENIM ἔσ.” Vide ad Il. i. 22. item infra ad ver. 190.

Ibid. — ἔ γάρ πως:] Al. ἔ γάρ πως, et ἔ γάρ πως.

Ver. 175. — πρὶν μόρσιμον ἡμᾶς ἐπέλθῃ.] Stat suâ cuique dies —.

Æn. X. 467.

Ibid. — ἐπέλθῃ.] Eustathius videtur legisse ἐπέλθῃ.

Χείρας νιφάμενοι τεύχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.

“Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἡμᾶρ ἐς ἥλιον καταδύντα

“Ημεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα κ' μέθυ ἡδύ·

“Ημος δ' ἥλιος κατέδυ, κ' ἐπὶ κνέφας ἦλθε,

Δὴ τότε ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.

“Ημος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,

Καὶ τότε ἐγὼν ἀγορὴν δέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·

Κέκλυτε μευ μύθων, κακὰ περ πάσχοντες, ἑταῖροι·

“Ὡ φίλοι, εἰ γὰρ τ' ἴδμεν, ὅπη ζῆφος, εἴδ' ὅπη ἠώς,

Οὐδ' ὅπη ἥλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,

Οὐδ' ὅπη ἀννέεται· ἀλλὰ φραζώμεθα δᾶσσον,

Εἴ τις ἔτ' ἔσται μῆτις, ἐγὼ δ' οὐκ οἶομαι εἶναι.

Εἶδον γὰρ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν,

Manibus lotis apparabant eximium convivium.

Sic tum quidem totum diem ad solis occasum

Sedebamus, epulantes carnes copiosas et vinum dulce:

Quando autem sol occidit, et tenebrae advenerunt,

Utique tunc decubimus in littore maris.

Quando autem mane-genita apparuit rosea-digitos aurora;

Tum verò ego concione factâ inter omnes locutus sum;

“Audite meos sermones, mala licet patientes, focii:

“O amici, neque enim scimus, ubi Occasus, neque ubi Aurora,

“Neque ubi sol hominibus-lucem-præbens vadit sub terram,

“Neque ubi refurgit; sed consultemus ocyûs,

“Siquid amplius sit consilium; ego autem non existimo esse.

“Vidi enim, speculam in præruptam ubi ascendissem,

Ver. 188. — μετὰ πᾶσιν ἔειπον.] *Al.*

μετὰ μύθων ἔειπον.

Ver. 190. “Ὡ φίλοι, εἰ γὰρ τ' ἴδμεν.] Οἱ νῦν οἰονταὶ τὸ ὑπερεσπτόν πλοκὴν εἶναι ἐρμηνείας·

— εἰ ἴσασιν δὲ τί ἐστὶν ὑπερεσπτόν. Τὸ γὰρ ὑπερεσπτόν ἐστὶν εἰ μόνον καλὸν σχῆμα, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον. Γίνεται δὲ, ὅταν τὴν αἰτίαν τῷ λε-

γομένῳ, ἢν μέλλει ποθεῖν ὁ ἀκροατὴς, μίσσην ὁ λέγων τάξῃ καὶ ἔσως γίνεται συμφωνείας ὁρᾶν

τὸ ὑπερεσπτόν. Οἶον, “Ὡ φίλοι, εἰ γὰρ τ' ἴδμεν,

— φραζώμεθα δᾶσσον.” Εἰ γὰρ εἰρήκει, “Ὡ φίλοι, φραζώμεθα δᾶσσον,” ἐτά-

ραξεν ἂν αὐτὰς, καὶ ἐπαίσει τί γίγνεται ἐρωτῆσαι.

Διὰ ταῦτα διὰ μίσην, ταῖς αἰτίας τῷ φράζεσθαι δᾶσσον, ἐτάραξε.

Herzog, περὶ μεθύου διανοήτος, cap. 14. Rectius autem fortasse re-

ferri intelligetur istud γὰρ ad id quod ele-

gantèr reticetur: “Nescio quid nobis facien-

“dum sit; neque ENIM ἔσ.” Vide suprâ ad ver. 174. *Barthelemy* legendum conjicit,

εἰ ἂν τ' ἴδμεν.

Ubi. — εἰ γὰρ τ' ἴδμεν, ὅπη ζῆφος, εἴδ' ὅπη ἠώς, Οὐδ' ὅπη ἥλιος ἔσται.] Οὐ γὰρ ἴδμεν,

ἢ καὶ δυσεῖς, ἢ ὅτε ἀνατολὴ ταῦτα δὲ λέγει ἡ

ἀπορῶν, ἀλλὰ δεινοτατῶν τοῖς παρῶσιν. *Schol.*

λέγει μὴ εἶδέναι ὅση κοσμικῇ ἀλλαγῇ εἶσιν εἰ γὰρ ἔχομεν, φησὶ, συγκρίναι εἴπερ ἀνατολικὴ

πρὸς ἐστέραν χώραν ἐσμέν, ἢ δυτικῇ. *Eustath.*

Alii quatuor mundi plagas hîc designari ex-

istimant. “Non duas duntaxat mundi

“plagas his verbis indicari; sed quot om-

“nino sunt, 4 scilicet comprehendere Pœ-

“tam voluisse multo probabilius judica-

“bam.” *Merie. Casaubon. de nuperâ Homeri*

edit. Dissertat. I. Et Scholiastes ad Odys. β.

i. citato hoc loco; Nûn γὰρ, (inquit), κατὰ

φησὶν ὁ Κράτης, τῶν τεσσάρων τῷ κόσμῳ μέμνηται

μερῶν, “Ἀρκτὴν, Μεσημαρίαν, Ἀνατολὴν,

Δόσιον. Vide et Strabonem, Geograph. lib. I. pag. 59. al. 34. et lib. X. pag. 697. al.

455.

Ver. 191. — εἴσ' ὑπὸ γαῖαν.] *Apud Eu-*

stathium in commentario, εἶσιν ὑπὸ γῆν.

Ver. 192. — ἀννέεται.] Ἀννέται, ἀνασεί-

χει, ἀνανέεται, ἀνέσχηται, ἀνανεῖται. *Eustath.*

Al. ἀννέται. Malè.

Ver. 193. — ἔσται.] *Al. ἔσ.*

Νῆσον, τὴν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐξεφάνωται· 195
 Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κείται· καπνὸν δ' ἐνὶ μέσση
 Ἐδρακὸν ὀφθαλμοῖσι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
 Ὡς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλίσθη φίλον ἦτορ,
 Μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο,
 Κύκλωπος τε βίης μεγαλήτορος ἀνδροφάγοιο. 200
 Κλαῖον δὲ λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·
 Ἀλλ' ἔγὰρ τις πρῆξις ἐγένετο μυρομένοισιν.
 Αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας εὐκνήμιδας ἑταίρους
 Ἠρίθμεον· ἄρχον δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὅπασσα·
 Τῶν μὲν ἐγὼν ἤρχον, τῶν δ' Εὐρύλοχος Διοσίδης. 205
 Κλήρης δ' ἐν κυνέῃ χαλκῆρεϊ πάλλομεν ὦκα·
 Ἐκ δ' ἔθορε κλήρος μεγαλήτορος Εὐρύλοχοιο.
 Βῆ δ' ἰέναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
 Κλαίοντες· κατὰ δ' ἅμμε λίπον γοόωντας ὅπισθεν.

“ Insulam, quam pontus infinitus circumdat ;

195

“ Ipsa verò humilis jacet : fumum autem in medio

“ Conspicatus fum oculis, per querceta densa et sylvam.”

Sic dixi : illis verò confraetum est charum cor,

Recordatis facinorum Laestrygonis Antiphatae,

Cyclopisque violentiae magnanimi, viros-devorantis.

200

Flebant autem stridulè, uberes lachrymas profundentes :

Sed nullus profectus fiebat lugentibus.

At ego bipartitò omnes benè-ocreatos socios

Numerabam ; ducemque utrifque præbui :

Alterorum quidem ego dux-eram, alterorum verò Eurylochus deo-similis. 205

Sortes autem in galeâ aereâ concutiebamur celeritèr ;

Exiliit verò fors magnanimi Eurylochi.

Perrexit autem is ire ; unâque cum eo duo et viginti focii

Flentes ; nos verò reliquerunt lugentes ponè.

Ver. 195. — τὴν περὶ πόντου ἀπείριτος
 ἐξεφάνωται.] Μεταφορὰ δὲ, ἥτις ἐστὶν ἀπὸ τοῦ
 κυρίως δηλωμένου πράγματος ἐφ' ἑτέρον μεταπη-
 νήσασθαι μετὰ τῆς ἀμφοῖν ἀναλόγῃ ὁμοιότητος, καὶ
 πολλὰ ἐστὶ καὶ παρὰ αὐτῷ [Ὁμήρῳ]
 οἷον ἐστίν. — “ Νῆσος, τὴν περὶ πόντου
 ἀπείριτος ἐξεφάνωται.” Ὁν γὰρ λόγον ἔχει
 — εἰς τὸν πόντον, ὃν περιέχειται, τὸν
 αὐτὸν θάλασσαν πρὸς τὴν νῆσον. Ἀλλὰ τὸ χρή-
 σασθαι τοῖς ὁμοίοις, ἀντὶ τῶν κυρίων, ὀνόμασιν,
 εὐεξέστερον καὶ ἰσαργέστερον ποιεῖ τὸν λόγον. Di-
 onys. Halicarn. περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως,
 § 7.

Ver. 199. Μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος.]

Nos quoque Circae religatâ in littore
 pinu,

Antiphatae memores, immanfuetique
 Cyclopis,

Ire negabamus ; et tecta ignota subire.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 248.

Ver. 200. — ἀνδροφάγοιο.] Al. ἀνδροφάγοιο,
 et ἀνδροφάγοιο.

Ver. 201. — κατὰ δάκρυ χέοντες.] Al.
 καταδακρυχέοντες.

Ver. 202. Ἀλλ' ἔγὰρ τις πρῆξις ἐγένετο
 μυρομένοισιν.]

Οὐ γὰρ τις πρῆξις τίλειται κρυεροῖο γόοιο.

Iliad. ω. 524.

— miseros non levat dolor.

Senec. Hippolyt. ver. 402.

Cæterum, “ et hîc,” inquit *Barneſius*, “ vi-
 detur legendum, Ἀλλ' ἔκ αἱ τις.” Vide
 autem suprà ad ver. 174. et 190.

Ver. 204. Ἠρίθμεον.] Enuntiabatur ac si
 scriptum fuisset Ἠρίθμεον, vel Ἠρίθμεον. Ut
 rectè notavit *Barneſius*.

Ver. 209. — κατὰ δ' ἅμμε λίπον.] Si
 ἅμμε hîc duale sit, intelligendum erit, *Ulyſſem*
 et *sociorum partem*, cui ducem se ipse

Εὔρον δ' ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα Κίρκης . 210
 Ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
 Ἀμφὶ δὲ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέεσσοι, ἡδὲ λέοντες,
 Τὰς αὐτὴ κατέθειλξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
 Οὐδ' οἱ γ' ὠρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοίγε
 Οὐρῆσιν μακρῆσι περισσάινοντες ἀνέσαν. 215
 Ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἀνακτα κύνας δαίτηθεν ἰόντα
 Σαῖνωσ', (αἰεὶ γὰρ τε φέρει μαιλίγματα θυμῷ·)
 Ὡς τὰς ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες, ἡδὲ λέοντες,
 Σαῖνον τοὶ δ' ἔδδασαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
 Ἔσαν δ' εἰνὶ θυρῇσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο 220
 Κίρκης δ' ἔνδον ἄκρον αἰδέσσης ὀπί καλῇ,

Invenērunt autem in convalle ædificatas ædes Circes

219

Politis lapidibus, conspicuo in loco.

Circa verò ipsam lupi erant montani atque leones,

Quos ipsa cicuraverat, postquam mala medicamina dedisset.

Neque illi sanè irruerunt in viros, sed utique ipsi

Caudis longis adulantes affurrexerunt.

215

Ut verò cùm circa dominum canes à convivio profectum

Adulantur, (semper enim fert delinimenta animi;)

Sic circa hos lupi fortibus-unguibus atque leones

Adulabantur: illi verò timuerunt, ut viderunt gravia monstra.

Steterunt autem in vestibulo deæ comas-pulchræ:

220

Circen autem intus audiebant cantantem voce pulchrâ,

præbuérat, ver. 204. 205. Vide autem supra ad i. 404. et ad II. á. 59.

Ver. 211. 215. Ξεστοῖσιν — Οὐρῆσιν.] Ita edidit *Barneſius* ex ver. 253. infra; ubi in vulgatis editum est Ξεστοῖσιν. *Vulg.* hîc Ξεστοῖσι — Οὐρῆσι. Quæ et ferri possent. Vide ad II. á. 51.

Ibid. et ver. 253. — περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.] Ὁ ταυτὸν ἐστὶ τῷ ἐν σκοπῷ, ἢ περιωπῇ. *Eustath.* Dna. *Dactyl* verò interpretatur, "Dans un lieu couvert."

Ver. 212. Ἀμφὶ δὲ μιν λύκοι.]

Hinc exaudiri gemitus, iræque leonum
 Vincla recusantum, et serâ sub nocte ru-

gentum:
 Setigerique fues, atque in præsepibus urſi
 Sævire, ac formæ magnorum ululare lu-

porum:
 Quos hominum ex facie Dea sæva poten-

tibus herbis
 Induerat Circe in vultus ac terga fera-

rum. *Æn.* VII. 15.
 Quæ simul attigimus, stetimisque in li-

mine tecti;
 Mille lupi, mistæque lupis urſæque lea-

que
 Occursu fecere metum; sed nulla timen-

da,

Nullaque erat nostro factura in corpore
 vulnus.

Quinetiam blandas movere per æra cau-

das
 Nostraque adulantes comitant vestigia—.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 254.

Porro *Scaliger Virgilium*, loco jam supra citato, *Homero* superiorem contendit. "O-mitto (inquit) circumſcriptiones, quibus
 " nihil accommodatius ad Heroicam ma-
 " jestatem; ut, *træ leonum*; et naturam,
 " *vincla recusantum*. At versus illi duo di-
 " vini ultimi. Homines enim adhuc erant,
 " facie tantum mutata. Idcirco non *lupos*,
 " sed *formas*, hoc est, figuras *luporum* dixit
 " *vir incomparabilis*." *Poëtic. lib. V. cap.*
 3. Notandum tamen, (quod non observa-
 vit vir eruditus), rem non unam eandem-
 que hîc describere utrumque Poëtam. *Ho-*
merus enim feras agrestes medicaminibus
 cicuratas, *Virgilius* homines in ferarum spe-
 ciem conversos depingit.

Ver. 215. — περισσάινοντες.] *Al.* περι-
 σάινοντες.

Ver. 220. — εἰνὶ θυρῇσι.] *Al.* ἐν προθύ-
 ρῃσι.

Ver. 221. Κίρκης δ' ἔνδοι ἄκρον αἰδέσσης.]
 Vide supra ad ver. 136.

Ἴσον ἐποικομένης μέγαν, ἄμβροτον οἷα θεῶν
 Λεπτὰ τε, καὶ χαρίεντα, καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
 Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε Πολίτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν,

Ὅς μοι κήδιστος ἐτάρων ἦν, κεδνότατος τε·

225

ὦ φίλοι, ἔνδον γὰρ τις ἐποικομένη μέγαν ἴσον,
 Καλὸν αἰοιδίαει, (θάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν,)
 Ἥ θεός, ἥε γυνή· ἀλλὰ φθεγγάμεθα δᾶσσον.

Ὡς ἄρ' ἐφάνησεν· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες·

Ἥ δ' αἰψ' ἐξελθῆσα δύρας ὠῖξε φαεινὰς,

230

Καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες αἰδορέησιν ἔποντο·

Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινε, οἷσσάμενος δόλον εἶναι.

Εἶπεν δ' εἰσαγαγῆσα κατὰ κλισμὰς τε, θρόνους τε.

Ἐν δὲ σφιν τυρὸν τε καὶ ἄλφιστα καὶ μέλι χλωρὸν

Οἶνον Πραμνέην ἐκύκα· ἀνέμισγε δὲ σίτω

235

Φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαβοῖατο πατρίδος αἵης,

Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκεν τε καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα

Ῥάεδον πεπληγυῖα, κατὰ συφεοῖσιν ἔεργνυ.

Telam percurrentem ingentem, divinam; qualia dearum
 Subtiliaque, et venusta, et splendida opera sunt.

His verò sermonem exordiebatur Polites princeps virorum,
 Qui mihi charissimus sociorum erat, maximèque venerandus;

225

“O amici; intus enim aliqua percurrens ingentem telam

“Pulchrè canit, (pavimentum autem totum resonat,) ”

“Aut dea, aut foemina; sed compellemus ocyùs.”

Sic utique dixit: illi verò compellabant vocantes:

Ea autem continuò egressa fores aperuit splendida,

230

Et invitabat; illi verò unà omnes imprudentiâ sequebantur;

Eurylochus autem remanebat, suspicatus dolum esse.

Collocavit verò ea introductos per sediliaque, thronosque,

Ipsisque caseumque et farinam et mel recens,

Vino Pramnio immiscebat; commiscebatque pani

235

Medicamina perniciofa, ut penitus obliviscerentur patriæ terræ.

Ceterum postquam præbuisseque et ii ebibissent, statim deindè

Virgâ percussos intra haras concludebat.

Ver. 225. Ὅς μοι κήδιστος ἐτάρων ἦν.] *Al.*
 Ὅς μοι ἐταρίων ἦν κήδιστος.

Ver. 226. ὦ φίλοι, ἔνδον γὰρ τις.] Vide
 suprâ ad ver. 174. 190. et ad *Il.* 6. 201.

Ver. 232. — οἷσσάμενος δόλον εἶναι.]
 Ἀπὸ τῆς μόνῃς ἔσαν φιλοφρόνως αὐτὺς κελῖν,
 καὶ ἀπὸ τῆς ἡμερότητας τῶν θηρίων. *Schol.* *Al.*
 εἰσάτα γὰρ δόλον εἶναι.

Ver. 233. Εἶπεν δ'.] Post hunc versum se-
 quitur in MS. à *Tho. Bentleio* collat.

Τίχυν δὲ κυκῶ· χρυσίον δέπαι ἔφεα πίονα.
 Ut infra ver. 316.

Ver. 234. Ἐν δὲ σφιν τυρὸν τε καὶ ἄλφιστα καὶ
 μέλι.]

Ἐν τῷ ῥα σφί κύκῃσι γυνὴ εἰκυῖα θεῶν
 οἶνον Πραμνέην ἐπὶ δ' αἰχρίον καὶ τυρὸν

Κνήσι χαλκείῃ, ἐπὶ δ' ἄλφισα λευκὰ πάλιν·
Iliad. λ'. 637.

— misceri tostis jubet hordea grani
 Mellaque, vimque mieri cum lacte cōa-
 gula passo; [succos
 Quique sub hâc lateant furtim dulcedine
 Adjicit

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 273.

Ver. 235. Οἶνον Πραμνέην.] Ἐνίοις — τῇ
 ἐν Πραμνίᾳ ἀμπύλῃ γινόμενῃ οἶνῳ· λέγεται δὲ
 καὶ Πραμνία ἀμπύλος ὡς καὶ Θασία. *Schol.*

Ver. 237. — αὐτίκ' ἐπὶ τῇ Ῥάεδον πεπλη-
 γυῖα.]

Et tetigit fummos virgâ Dea dira capillos.
Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 278.

Οἱ δὲ σὺν μὲν ἔχον κεφαλὰς, φωνὴν τε, δέμας τε,
Καὶ τρίχας· αὐτὰρ νῆς ἦν ἔμπεδος, ὡς τοπάρεος περ. 240

Ὡς οἱ μὲν κλαίοντες ἔερχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη
Πὰρ ῥ' ἄκυλον, βάλανον τ' ἔβαλεν, καρπὸν τε κρανείης,
Ἐδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδεσιν.

Εὐρύλοχος δ' αἰψ' ἦλθε Δοῖον ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
Ἀγγελίην ἑτάρων ἑρέων καὶ ἀδευκέα πότμον. 245

Οὐδὲ τι ἐκφάσθαι δύνάτο ἔπος, ἱέμενος περ,
Κῆρ ἄχει μέγῳ βεβωλημένος· ἐν δὲ οἱ ὅσδε
Δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὤϊετο θυμός.

Ἀλλ' ὅτε δὴ μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἐξερέοντες,
Καὶ τότε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον 250

"Ὁρμεν, ὡς ἐκέλευς, ἀνὰ δρυμὰ, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.

Illi verò suum quidem habebant capita, vocemque, corpûsque,
Et fetas; at mens erat integrâ, ut antea scilicet.

240

Sic hi quidem flentes conclusi sunt: eis autem Circe
Glandem-ilignam, quernamque projecit, fructumque corni,
Ad-edendum, qualia fues humi-cubantes semper edunt.

Eurylochus autem continuò venit celerem ad navem nigram,
Nuncium de fociis relaturus, et amarum fatum.

245

Neque ullum proloqui poterat verbum, cupiens licet,
Cor dolore ingenti percussus: ei autem oculi

Lachrymis implebantur; luctumque imaginabatur animus.

Sed postquam eum omnes admirati sumus interrogantes,

250

Tum verò cæterorum sociorum narravit exitium;

"Ivimus, ut jubebas, per querceta, inclyte Ulysses;

Ver. 242. — ἄκυλον, βάλανον τ'.] "Ἀκυ-
λον, τὸν τῆς πρίνυ καρπὸν. Βάλανον, δρυὸς καρ-
πὸν. Schol.

Ibid. — καρπὸν τε κρανείης.] Ὁ τῆς κρα-
νείας καρπὸς πίτταξος λέγεται. Schol.

Ver. 244. Εὐρύλοχος δ' αἰψ' ἦλθε.] Bar-
nesius de suo edidit, αἰψ' ἦλθε. Rationibus,
ut opiner, haud satis idoneis.

Ver. 246. Οὐδὲ τι ἐκφάσθαι δύνατο.] Sic
Iliad. ε'. 695.

Δὴν δὲ μιν ἀμφασίη ἱπίων λάβει· τὰ δὲ οἱ ὅσσε
Δακρυόφιν πίμπλιν, θαλερὴ δὲ οἱ ἔσχιτο φωνή.

Et apud Apollonium;

Δὴν δ' ἄνω καὶ ἄναυδοι ἐς ἀλλήλους ὄρώοντο,

"Ἀτὴ ἀμυχανὴ τε κατηφέει —

Argonautic. III. 503.

Obmutuit illa dolore;

Et pariter vocem, lachrymasque intror-
sus obortas

Devorat ipse dolor —

Ovid. Metam. lib. XIII. 538.

Hæferunt lachrymæ; non vox, non spi-
ritus oris

Redditur —

Claudian. de Rapt. Proserp. III. 151.

Vol. I.

Curæ leves loquuntur, ingentes stupent.

Seneca, Hippolyt. ver. 604.

Ibid. Οὐδὲ τι.] Al. Οὐδ' ἔτι.

Ibid. — ἐκφάσθαι.] Al. ἐκφᾶσθαι. Mi-
nus rectè. Vide suprà ad β'. 183.

Ibid. — δύνατο ἔπος.] Vide ad II. γ'.
35. et ω. 285. Barnesius hoc in loco con-
sultò à Poëtâ factum arbitratur, ad Eury-
lochi horrorem exprimendum. Vide ad II.
λ'. 36. et μ'. 208.

Ver. 247. — βεβωλημένος.] Vide ad II.
ν'. 212.

Ver. 249. — ἀγασσάμεθ'.] Al. ἀγάζομεθ'.

Ver. 251. "Ὁρμεν, ὡς ἐκέλευς.] "Ὅτι ἐπαι-
νῶνται τῆς εὐρυθμίας τὰ δύο ἔτη ταῦτα. "Ὁ-
"μιν ὡς ἐκέλευς ἔσσι." Καλὸν δ' ἐν ταῖς καὶ
ἡ ἀσύνδετος ἐισβολή. Euslath. Τοῦτον ἐστὶ καὶ
τὸ Ἀσύνδετον, ὁπότεν ἐκείρωνται οἱ σύνδεσμοι οἱ
συνδέοντες τὴν φράσιν ὅπως ἂ μόνον τάχως, ἀλ-
λά καὶ ἐμφάσεως παθητικῆς χάριν γίνονται οἷον
ἐστὶ καὶ τὸ "Ὁρμεν ὡς ἐκέλευς — Εὐρομεν ἐν
"βήσσει ἔσσι." Ἐν γὰρ ταῖς ὁ καὶ σύνδεσ-
μος ἐξήρηται, τὸν τάχιστον τρόπον τῆς ἀπαγγελ-
σίας ζητῶντος τῶ λέγοντος. Dionys. Halicarn.
περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 8. Vide et Lon-
ginum de Sublimitate, § 19. ipso initio.

Y y

Εὖρομεν ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα καλὰ
Ξεοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.

Ἔνθα δὲ τις μέγαν ἴσον ἐποικομένη λίγ' αἶδεν,

Ἦ δὲος, ἥε γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.

255

Ἦ δ' αἶψ' ἐξελθῆσα Δύρας αἶξε φαεινὰς,

Καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες αἰδρεῖσιν ἔποντο·

Αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, οἷσάμενος δόλον εἶναι.

Οἱ δ' ἅμ' αἰσώθησαν ἀολλέες, ἔδδ' τις αὐτῶν

Ἐξεφάνη· δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσκοπίαζον.

260

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον

Ὡμοῖν βαλόμην, μέγα, χάλκεον· ἀμφὶ δὲ τόξα.

Τὸν δ' αἶψ' ἠνώγεα αὐτὴν ὁδὸν ἠγήσασθαι.

Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλλίσσετο γένων,

Καὶ μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

265

Μὴ μ' ἄγε κῆσ' ἀέκοντα, διοτρεφεῖς, ἀλλὰ λίπ' αὐτῷ.

Οἶδα γὰρ, ὡς ἔτ' αὐτὸς ἐλεύσεαι, ἔτε τιν' ἄλλον

Ἀξαις σῶν ἐτάρων· ἀλλὰ ξὺν τοῖσδεσι θᾶσσον

" Invenimus in convalle ædificatas ædes pulchras

" Politis lapidibus, conspicuo in loco.

" Illic autem quædam magnam telam percurrens argutè canebat,

" Aut dea, aut mulier: hi verò compellabant vocantes.

255

" Illa autem continuò egressa fores aperuit splendidas,

" Et invitabat; hi verò simul omnes imprudentiâ sequebantur:

" At ego substiti, fuspiciatus dolum esse.

" Illi verò simul evanuerunt universi, neque quisquam eorum

" Apparuit: diù autem desidens speculabar."

260

" Sic dixit: at ego gladium quidem argenteis-clavis-distinctum

" Humeris circumjeci ingentem, æreum; circumque arcum.

" Illum verò continuò jussi eandem viam præire.

" At ille utrâque-manu preheñsis precabatur genibus,

" Et me lugens verbis alatis allocutus est;

265

" Nè me duc illuc invitum, Jovis-alumnè, sed relinque hîc:

" Novi enim, quòd neque ipse redibis, neque quenquam aliorum

" Reduces tuorum faciorum; sed cum hisce ocyùs

Ibid. "Ὁμοῖν.] *Apud Dionysium Halicarn.*
loco jam citato. "Ὁμοῖν.

Ibid. — ἐκέλευς.] *Al.* ἐκέλευσας.

Ver. 252. — δώματα καλὰ.] *Apud Dio-*
nysum et Longinum, locis suprà citatis, δώ-
ματα Κίρκης. *Malè:* "Quippè" (ut rectè
ad *Longini* locum annotat *Faber*) "in il-
"lâ narratione Eurylochus testatur igno-
"râsse se primùm, cujusnam ædes illæ
"essent; "Ἔνθα δὲ τις μέγαν ἴσον ἐποικομένη
"λίγ' αἶδεν, "Ἦ δὲος, ἥε γυνή· ἔξ." (*ver.*
254.)

Ver. 253. Ξεοῖσιν λάεσσι.] *Deest* hic ver-
sus in MS. à *Tbo. Bentleio* collat.

Ver. 261. — περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
"Ὡμοῖν βαλόμην.]

Tum lateri atque humeris Tegearum
subligat ensẽm. *Æn.* VIII. 459.

Ver. 263. Τὸν δ' αἶψ' ἠνώγεα.] *Barnesius*
legendum conjicit, Τὸν δ' αἶψ' ἠνώγεα.

Ibid. — ἠνώγεα.] *Al.* ἠνώγειν et ἠνώγειν.

Ver. 264. — ἀμφοτέρῃσι λαβὼν.] *Al.*
ἀμφοτέρῃσιν ἔλκων.

Ibid. — ἐλλίσσεται.] *Ita Barnesius. Vulg.*
ἐλλίσσεται. Quod et ferri posset, eodem modo
ac ἐλῶσα. *Iliad.* α. 4. notante *Henrico Ste-*
phano ad hunc locum. "Sed interea ta-
"men," inquit vir idem eruditus, "tutius
"esse puto ἐλλίσσεται ut ἐλλίσσεται scribere."
Vide et infra ad *ver.* 481.

Ver. 265. Καὶ μ' ὀλοφυρόμενος.] *Deest* hic
versus in MS. à *Tbo. Bentleio* collat.

Φεύγωμεν· ἔτι γὰρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἡμᾶρ.

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμαθόμενος προσέειπον· 270

Εὐρύλοχ', ἦτοι μὲν σὺ μὲν αὐτῶ τῶδ' ἐνὶ χώρῳ,

Ἔσθων καὶ πίνων, κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ.

Αὐτὰρ ἐγὼν εἰμι· κρατερῇ δὲ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.

Ὡς εἰπὼν, παρὰ νηὸς ἀνήϊον, ἠδὲ θαλάσσης.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἐμελλον, ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσσας, 275

Κίρκης ἵζεσθαι πολυφαρμάκῃς ἐς μέγα δῶμα,

Ἔνθα μοι Ἑρμείας χρυσόρραπις ἀντεβόλησεν

Ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικώς,

Πρῶτον ὑπηνήτη· τῷ περ χαριεστάτῃ ἦεν.

Ἐν τ' ἄρα μοι φῦ χερσὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε· 280

Πῇ δ' αὐτῶς, δύσηνε, δι' ἀκρίας ἔρχεαι οἶος,

Χώρα αἰθρὶς ἐὼν; ἑτάροι δὲ τοι οἶδ' ἐνὶ Κίρκης

Ἐρχεται, ὥς τε σύες πυκινὰς κευθμῶνας ἔχοντες.

Ἡ τὰς λυσόμενος δεῦρ' ἔρχεαι; εἰδὲ σε φημὶ

"Fugiamus: adhuc enim effugere-poterimus malum diem."

Sic dixit: at ego ipsum respondens allocutus sum;

270

"Euryloche, sanè tu quidem mane ibidem hoc in loco,

"Edens et bibens, cavam apud navem nigram:

"At ego ibo; dura enim mihi adest necessitas."

Sic fatus, à nave ascendebam, atque mari.

Sed cùm jam eram, profectus sacras per valles,

275

Circes accessurus veneficæ ad magnam domum,

Ibi mihi Mercurius aureo-caduceo obviam-venit

Proficiscenti ad domum, adolescenti viro similis,

Primùm pubescenti; cujus scilicèt gratiosissima pubertas:

Inhæsitque mihi manui, verbumque dixit, et compellavit;

280

"Quorsum verò temerè, infelix, per juga vadis solus,

"Locorum ignarus cùm-sis? focii autem tibi illi in Circes-ædibus

"Conclusi sunt, ut fues densa latibula habitantes.

"An eos liberaturus huc venis? neque te puto

Ver. 275. — ἀνὰ βήσσας.] *Al.* διὰ βήσσας.

Ver. 279. Πρῶτον ὑπηνήτη· τῷ περ χαριεστάτῃ ἦεν.]

"Ἀρτι γενεάσδων πρὸς τὸ εἶμα τὰς κρατάφως
τι· *Theocr. Idyll. XI. ver. 9.*

Ora puer primâ signans intonsa juventâ.

Æn. IX. 181.

Quem locum *Macrobius* inter eos recensens in quibus *Virgilius* *Homerici carminis* majestatem non æquet; "Prætermisâ gratiâ" (inquit) "incipientis pubertatis, τῷ περ χαριεστάτῃ ἦεν, minùs gratam fecit Latinam "descriptionem." *Saturnal. lib. V. cap. 13.*

Οὐδ' οὐ μὲνται Ὀμήρου ἱστανίτης εἶ, ὅς ἔφη χαριεστάτῃ ἦεν εἶναι τῷ ὑπηνήτῃ; *Plato in Protagorâ, sub initio.*

Ibid. Πρῶτον ὑπηνήτη.] Ἀρτι γενεῶν.]

πῇ δὲ ἐς τὸ ἱσάναι χεῖλος, ἀφ' ἧς πρῶτον γινώσκειται χνῆς. *Schol.*

Ver. 281. Πῇ δ' αὐτῶς, δύσηνε.] Nonnulli, notante *Scholiasste*, legunt Πῇ δ' αὐτ', ὃ δύσηνε. Atque ita habet MS. à *Tbo. Bentleio* collatus. Vide infra λ'. 92.

Ver. 284. 286. — λυσόμενος — ἐκλύσομαι.] "Ὅστις δὲ διχῶς λέγεται, ὡς δεδήλωται, τὸ νύχειν καὶ τὸ νύχισθαι, καὶ τὸ ἐκέρσαν καὶ ἐκέρσαντο· ὅταν καὶ τὸ λύειν ἰνταῦθα καὶ λύεσθαι. Οἶον, "λύσον, ἵνα ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἱστανίτης;" [infra ver. 387.] καὶ, "ἔφαθ' ὡς ἱστανίτης;" [ver. 298.] καὶ "ἀγε δὴ κτεκῶν ἐκλύσομαι;" καὶ "λυσόμενος δεῦρ' ἔρχεαι." *Eustath.* Minùs rectè. Videtur enim non advertisse vir eruditus, voces λύειν, λύεσθαι, sensu diverso apud Poëtam usurpari. Nempe istud λυσόμενος de Ulyssè dicitur, qui focios è Circes manibus redempturus eat: similiterque istud

Αὐτὸν νοσήσειν, μενέεις δὲ σὺ, ἔνθα περ ἄλλοι. 285
 Ἄλλ' ἄγε δὴ σε κακῶν ἐκλύσομαι, ἥδ' ἐσαώσω
 Τῇ τόδε φάρμακον ἐσθλὸν, ἔχων δ' ἐς δάματα Κίρκης
 Ἔρχεο, ὃ κεν τοι κρατὸς ἀλαλήσει κακὸν ἥμαρ.
 Πάντα δὲ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα δάνεα Κίρκης.
 Τεύξει τοι κυκῶ, βαλέει δ' ἐνὶ φάρμακα σίτῳ. 290
 Ἄλλ' ἐδ' ὥς θέλξει σε δυνήσεται· ἐ γὰρ ἔασαι
 Φάρμακον ἐσθλὸν, ὃ τοι δάσω· ἐρέω δὲ ἕκαστα.
 Ὅπότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ περιμήκει ῥάεδω,
 Δὴ τότε σὺ ξίφος ὅζῳ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῶ,
 Κίρκη ἐπαΐξαι, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων. 295
 Ἥ δ' ἐ σ' ὑποδδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι.
 Ἔνθα σὺ μηκέτ' ἐπειτ' ἀπανήνασθαι θεῷ εὐνῇ,
 Ὅφρα κε τοι λύσῃ θ' ἐτάρξῃ, αὐτὸν τέ κομίσῃ.

- " Ipsum rediturum esse : manebis verò tu, ubi utique alii. 285
 " Sed age jam te ex malis expediam, atque servabo :
 " Accipe hoc medicamen bonum, habensque ad aedes Circes
 " Vade, quod tibi à capite avertat malum diem.
 " Omnia autem tibi dicam perniciofa consilia Circes :
 " Apparabit tibi potionem-miscellaneam, injiciet verò medicamina in escam :
 " Sed neque sic incantare te poterit ; non enim finet 295
 " Medicamen eximium, quod tibi dabo ; dicam verò singula :
 " Quando Circe te percutiat prælongâ virgâ,
 " Tum sanè tu, gladio acuto stricto à semore,
 " In Circeen irrue, quasi interficere cupiens. 295
 " Illa verò te subverita invitabit ad-concubitum :
 " Ibi tu nequaquam deindè recusa deæ cubile,
 " Ut tibi solvatque socios, teque ipsum benignè-excipiat :

ἐκλύσομαι de Mercurio dicitur, qui Ulyssēm,
 quā ratione se ipse ac socios servet, doceat ;
 atqui λύσον, λύση de Circe, quæ Ulyssī so-
 cios liberos reddat. Vide ad II. α. 20.

Ver. 285. — σὺ.] *Al.* σὺ γ'.

Ver. 287. Τῇ τόδε φάρμακον ἐσθλὸν, ἔχων
 δ' ἐς.] *Eustathius* in commentario citat, Τῇ,
 τόδε φάρμακον ἐσθλὸν ἔχων ἐς. Atque ita ha-
 bet et MS. à *Tbo. Bentleio* collatus. Quæ
 fortè et verior lectio. Vide ad II. ξ'. 219.

Ver. 288. — ἀλαλήσει.] *Al.* ἀλάλη-
 σιν.

Ver. 290. — κυκῶ.] *Κυκῶνα* κατὰ ἀπο-
 κοπήν. *Κυκῶν* δὲ λέγεται τὸ ἐξ οἴνου καὶ μέλι-
 τος καὶ ἀλφίτων καὶ ὕδατος καὶ πυρὸς ἀναμειβόμενον πό-
 μα. *Schol.* Τὸ δὲ κυκῶ ἀπεκρίπτεται ὁμοίως
 τῷ ἰδρῶτι, ἰδρῶ, καὶ τοῖς τοιούτοις. *Eustath.*
 Vide *Turnebi Adversaria Miscellanea*, lib.
 XII. cap. 8. et supra ad ver. 234.

Ver. 291. — ἐδ' ὥς θέλξει σε δυνήσεται.]
 Φαρμάκων τε τῶν παρὰ Κίρκης γίνονται καὶ τῶν,
 ὑπὸ πολλῆς σοφίας πειραμάτων ἐπεισάκτων κα-
 κῶν ἐκ ἡττώμενος. *Heraclides Ponticus.* Πορρὸ
 hinc *Quidius* ;

Quid tibi profuerunt, Circe, Perseides
 herbæ,

Cùm sua Neritias abstulit aura rates ?
Remed. Amor. ver. 263.

Et *Tibullus* ;

Solum nec doctæ verterunt pocula Circes,
 Quamvis illa foret Solis genus ; —
Lib. IV. Eleg. i. ver. 61.

Vide infra ad ver. 302.

Ibid. — ἔασαι.] *Barnesius* edidit ἔασσει,
 " ob *Metrum*" scilicet. Sed minùs rectè.
 Vide ad II. δ. 42.

Ver. 296. — κελήσεται.] *Alii*, notante
Barnesio, legunt κεκλήσεται, et καλήσεται vel
 καλίσσεται. Et MS. à *Tbo. Bentleio* collatus
 habet κεκλήσεται. Firmatur autem vulgata
 lectio ex ver. 337. infra ;

Ὡ Κίρκη, πῶς γὰρ με κέλη σοι ἥπιον εἶναι ;
 Ver. 298. — λύση.] Vide supra ad
 ver. 284.

Ibid. — κομίσῃ.] Ita rectè edidit *Barnesius*.
Vulg. κομίση. Quod *mediam* cor-
 rigit. Vide ad II. α. 140.

'Αλλὰ κέλεσθαι μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὁμόσσαι·

Μήτι τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βελευσέμεν ἄλλο·

300

Μὴ σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα Δείη.

"Ὡς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργεϊφόντης,

Ἐκ γαίης ἐρύσας, καὶ μοι φύσιν αὐτῆς ἔδειξεν.

Ῥίζη μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος·

Μῶλυ δὲ μιν καλέεσι θεοὶ· χαλεπὸν δὲ τ' ὀρύσσειν

305

Ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δὲ τε πάντα δύνανται.

Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον,

Νῆσον αὖν ὑλήεσσαν· ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης

"Sed jube ipsam beatorum magnum juramentum jurare,

"Nullum tibi ipsi damnum malum machinaturam-*se* aliud;

300

"Nè te nudatum vilem et enervem reddat."

Sic utique locutus præbuit medicamen Mercurius,

Ex terrâ evulsum, et mihi naturam ejus ostendit.

Radice quidem nigrum erat, lacti autem similis florem;

Moly autem ipsum vocant dii; difficile verò effossu

305

Viris utique mortalibus; dii autem omnia possunt.

Mercurius quidem deinde discessit ad magnum Olympum,

Insulam per sylvosam; ego autem ad domum Circes

Ver. 301. — κακὸν καὶ ἀνήνορα Δείη.]

Circes pocula nôsti;

Quæ si cum sociis stultus cupidusque bibisset, [excors;

Sub dominâ meretrice fuisset turpis et Vixisset canis immundus, vel amica luto

fus. Horat. Epist. lib. I. ii. 23.

Ver. 302. — πόρε φάρμακον Ἀργεϊφόντης.]

Ἡ δὲ ἀλληγορία ἐν τέτοις, Ἑρμῆν μὲν οἶδε συ-
μῶως τὸν λόγον· Μῶλυ δὲ, τὴν παιδείαν.

Λαβὼν δὲ αὐτὸ ἐξ Ἑρμῆ οὗ λόγιος Ὀδυσσεύς, συγγίνεται τῇ ἡδονῇ, ταχὺ περὶ αὐτὸν ἰλθῆσαι, κατὰ τὸ ἑαυτοῦ ἔθος, διὰ τὸ τῆς κακίας εὐληπτον. Eustath. Similiter apud Anthologiam;

"Ἐμφρων δ' ὦν Ὀδυσσεύς, τὴν νεότητά φυγῶν, οὐκ Ἑρμῆ, φύσεως δ' ἰδίας ἀνέτηκεν ληισμὸν ἔειχε, γοητείας φάρμακον ἀντίσταλον.

Epigram. lib. I. § lxxii. ver. 8.

Vide et Themist. Orat. XXVII.

Ver. 304. — γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος.]

Πολλῶν χ' ἀτέρων λευκῶν ὄντων, τὸ καὶ γλυκύτη-
τις ἔμφρασι ποιησάμενον ἐπιλέξατο. Anisides Quintilianus, de Musica, lib. II. pag. 83.

Ver. 305. Μῶλυ δὲ μιν καλέεσι θεοὶ.]

Pacifer huic dederat florem Cyllenius album;

Moly vocant superi: nigra radice tenetur.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 291.

Et hinc Lycophron;

— ἀλλὰ νιν βλάπτει

Μῶλυ σαώσας ρίζα —. Cassandr. ver. 678.

Μῶλυ, βοτάνης εἶδος, παρὰ τὸ μολύνειν, ὃ ἐστὶν ἀφαιρῆσαι τὰ φάρμακα· φασὶ δὲ τὸ [Barnesius

edidit τῷ] ἐλκόμενον τῆς μέλης, τῷ τέλει θά-
νατον ἐπιφέρειν τῷ ἀποσπῶντι. Schol. "Lau-
"datissima herbarum est Homero quæ
"vocari à Diis putat Moly, et inventio-
"nem ejus Mercurio assignat, contraque
"summa veneficia demonstrat. Nasci eam
"hodie circa Pheneum, et in Cyllene Ar-
"cadiæ tradunt, specie illâ Homericâ, ra-
"dice rotundâ nigrâque, magnitudine ce-
"ræ, folio scyllæ, effodi autem difficultè."
Plin. Nat. Hist. lib. XXV. cap. 4. Vide Theophrast. Hist. Plant. lib. IX. cap. 15. et supra ad ver. 302.

Ibid. — καλέεσι θεοὶ.] Οὐ λέγει δὲ ὁ Ποιητής καὶ πῶς οἱ ἄνθρωποι καλεῖσι τὸ Μῶλυ, ἐπεὶ δὲ ἄγνωστον ἐστὶν αὐτοῖς· διὸ καὶ ἀκλήτων καὶ ὁ δῶνον. Eustath. Vide ad Il. α. 403. et §. 291.

Ver. 306. — θεοὶ δὲ τε πάντα δύνανται.]

Πάντα δ' εὐπεστὶ θεοῖς.

Euripid. Phœniss. ver. 696.

— μένοι δὲ θεοὶ βίᾳ πάντα δύνανται.

Dionys. Perichæsis, ver. 1169.

Ῥάδια πάντα θεῶν τελέσαι, καὶ ἀνήνοτον ἔδιν.

Linus apud Stobæum, Florileg. § 111.

— facile est omnia posse Deo.

Ovid. Ant. Amator. l. 562.

Ibid. — πάντα δύνανται.] Αἱ πάντα ἴσασιν.

Ver. 308. — ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης.]

Tutus eo, monitisque simul cœlestibus, intrat

Ille domum Circes

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 293.

- "Ἡῖα· πολλὰ δὲ μοι κραδίη πόρφυρε κίοντι.
 "Ἔσθην δ' εἰνὶ Δύρῃσι θεῶς καλλιπλοκάμοιο· 310
 "Ἐνθα γὰρ ἐβόησα, θεὰ δὲ μευ ἔκλυεν αὐδῆς.
 "Ἡ δ' αἰψ' ἐξελθῆσα Δύρας αἰῖζε φαινὰς,
 Καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμεν, ἀπαχήμενός ἦτορ.
 Εἶσε δὲ μ' εἰσαγαγῆσα ἐπὶ θρόνον ἀργυροῆλες,
 Καλῆ, δαιδαλέα, ὑπὸ δὲ θρήνυς ποσὶν ἦεν· 315
 Τεῦξε δὲ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπα', ὄφρα πίοιμι.
 "Ἐν δὲ τε φάρμακον ἦκε, κακὰ φρονέσας ἐνὶ θυμῷ.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκεν τε καὶ ἔκπιον, ἐδὲ μ' ἔθελξεν,
 "Ράβδω πεπληγυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν·
 "Ἐρχεο νῦν συφεόνδε, μετ' ἄλλων λέξο ἑταίρων. 320
 "Ὡς φάτ'· ἐγὼ δ' ἄορ ὅζυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῶ,
 Κίρκῃ ἐπήϊζα, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων.
 "Ἡ δὲ μέγα ἰάχεσσα ὑπέδραμε, καὶ λάβε γένων,
 Καὶ μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ivi ; multum verò mihi cor æstuabat profecto.

Steti autem in vestibulo deæ comas-pulchræ :

Ibi stans clamavi ; dea autem meam audivit vocem.

Illa verò statim egressa fores aperuit splendidas,

Et invitabat : at ego sequebar, dolens corde.

Collocavit autem me introductum in throno argenteis-clavis-distincto,

Pulchro, fabrefacto ; scabellum verò sub pedibus erat :

Apparavit autem mihi potionem-miscellaneam aureo poculo, ut biberem ;

Immisitque medicamen, mala meditans in animo.

At postquam dederatque et ebiberam, neque me incantavit,

Virgula ubi-percussisset, verbumque fecit, dixitque ;

" Abi nunc in haram, cum cæteris cuba sociis."

Sic dixit ; ego verò, gladio acuto stricto à femore,

In Circen irruì, quasi interficere cupiens :

Illa verò vehementer exclamans subtercurrit etprehendit genua,

Et me lugens verbis alatis allocuta est ;

Ver. 309. — πολλὰ δὲ μοι κραδίη πόρφυρε.] Sic apud Virgilium ;

At pius Æneas per noctem plurima volvens.
Æn. I. 305.

Ibid. — πόρφυρε.] Vide ad II. α. 309.
338. et 482.

Ver. 316. Τεῦξε.] Al. Τεῦχε.

Ibid. — κυκεῶ.] Vide suprâ ad ver. 290.

Ibid. — δέπα', ὄφρα.] Ita Barnesius.

Al. δέπαι, δέπαι et δέπα.

Ver. 317. "Ἐν δὲ τε φάρμακον ἦκε.] Vide
suprà ad ver. 234.

Ver. 318. Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκεν.]

ad insidiosa vocatus

Pocula, conantem virgâ mulcere capillos

Reppulit, et stricto pavidam deterruit

enſe. Ovid. Metam. lib. XIV. v. 294.

Ver. 319. — πεπληγυῖα.] Vide ad II. β. 314. et γ. 31.

Ver. 320. — αἰῖζε.] Ita MS. à Tho. Bentleio collatus. Rectè, ut opinor : Ita enim ipse Poëta, Iliad. α. 650.

"Ἐξω μὲν δὲ αἰῖζον, γίγον —.

Vulgati malè hic legunt αἰῖζον quæ vox non "Cuba," sed, "Cubare fac," significat ; (Vide ad II. α. 635.) Id quod huic loco minimè congruit. Cæterum Eustathius et in contextu et in commentario legit αἰῖζον quo modo et in Editione Florentinâ scriptum testatur Barnesius ; itaque omninò legendum ipse contendit : sed nullâ allatâ ratione. Neque usquam alibi apud Homerum occurrat ista vox. Porro in Scholiis Barnesius αἰῖζον edidit. Vide et ad II. β. 515.

Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆες; 325
 Θαῦμα μ' ἔχει, ὥς ἔτι πῶν τάδε Φάρμακ' ἐθέλχθης.
 Οὐδὲ γὰρ εἶδε τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε Φάρμακ' ἀνέτλη,
 "Ὅς κε πῆν, καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων
 Σοὶ δὲ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.

"Ἡ σὺ γ' Ὀδυσσεὺς ἐσσι πολύτροπος, ὃν τε μοι αἰεὶ 330
 Φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις Ἀργειφόντης,
 Ἐκ Τροίης ἀνιόντα δοῇ σὺν νηϊ μελαίνῃ;
 Ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῶ μὲν ἄορ Δέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
 Εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιθήσομεν, ὄφρα μιγέντε
 Εὐνῇ καὶ φιλότῃ, πεποίθομεν ἀλλήλοισιν. 335

"Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 "ὦ Κίρκη, πῶς γὰρ με κέλη σοι ἥπιον εἶναι;
 "Ἡ μοι σὺς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἐταίρους·
 Αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα, δολοφρονέουσα κελεύεις
 Ἐς θάλαμον τ' εἶναι, καὶ σῆς ἐπιθήμεναι εὐνῆς, 340
 "Ὅφρα με γυμνωθέντα, κακὸν καὶ ἀνήνορα δείης;
 Οὐδ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιθήμεναι εὐνῆς,
 Εἰ μὴ μοι τλαίης γε, θεᾶ, μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι,
 Μῆτι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βελευσέμεν ἄλλο.

"Ὡς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυνεν, ὥς ἐκέλευον. 345

"Quis? unde es hominum? ubi tibi urbs atque parentes? 325

"Stupor me tenet, quod cum-hiberis hæc medicamina non incantatus sis.

"Minimè enim quisquam alius vir hæc medicamina sustinuit,

"Quicumque hauserit, et primum transfuderit septum dentium:

"Tibi verò quædam in pectoribus indomabilis mens est.

"Profectò tu Ulysses es versutus, quem etiam mihi semper 330

"Prædicabat venturum aureo-caduceo Mercurius,

"E Trojâ reversum celeri cum nave nigrâ?

"Sed agè nunc in vaginam gladium pone: nos verò deindè

"Lectum nostrum conscendamus, ut commixti

"Cubili et amore, confidamus nobis-invicem." 335

Sic dixit: at ego ipsam respondens allocutus sum;

"O Circe, quo autem pacto me jubes tibi mitem esse?

"Quæ mihi fues quidem fecisti in ædibus socios;

"Ipsum verò hîc detinens dolos-meditans jubes

"In thalamumque ire, et tuum conscendere lectum, 340

"Ut me nudatum, vilem et enervem reddas?

"Non ego voluerim tuum conscendere lectum,

"Nisi mihi sustinueris, dea, magnum juramentum jurare,

"Nullum mihi damnum malum machinaturam-te aliud."

Sic dixi: illa verò continuo abjurabat, ut jurebam. 345

Ver. 337. — πῶς γὰρ με κέλη.] "Ὅρα δὲ ὡς
 καὶ ἐνταῦθα καίνότερον ἀπὸ τῆς, γὰρ, συνδέσμου
 ἡμεῖς ἔμετα τίσασαρες εἰχες ἢ ἀπόδοσις, ἐν
 τῷ "Οὐδ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι." [ver. 342.]
 Euslath. Barnesius legendum conjicit, πῶς
 καὶ ἄρ' με. Vide suprâ ad ver. 174. et 190.

Ibid. — κέλη σοι.] Apud Euslathium in
 commentario, κέλησι σοι.

Ver. 341. — κακὸν καὶ ἀνήνορα.] Vide
 suprâ ad ver. 301.

Ver. 345. — ἀπώμνυνεν.] Vide suprâ
 ad β'. 377.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὅμοσεν τε τελεύτησεν τε τὸν ὄρκον,
 Καὶ τότε ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.
 Ἀμφίπολοι δ' ἄρα κεδναὶ ἐνὶ μεγάροισι πένοντο
 Τέσσαρες, αἱ οἱ δῶμα κατὰ δῖψαισι ἔασι.
 Γίνονται δ' ἄρα ταὶ γ' ἐκ τε κρηνέων, ἀπὸ τ' ἀλσέων, 350
 Ἐκ δ' ἱερῶν ποταμῶν, οἷτ' εἰς ἅλαδε προρέκσι.
 Τάων ἥ μὲν ἔβαλλε θρόνους ἐνὶ ῥήγεα καλὰ,
 Πορφύρεα καθύπερθε, ὑπένεσθε δὲ λίθ' ὑπέβαλλεν.
 Ἡ δ' ἐτέρη προπάρκοιθι θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
 Ἀργυρέας, ἐπὶ δὲ σφι τίθει χρύσεια κάνεα. 355
 Ἡ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
 Ἡδὺν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια κύπελλα.
 Ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει, καὶ πῦρ ἀνέκαιε
 Πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἱαίνετο δ' ὕδωρ.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσειν ὕδωρ ἐνὶ ἥιοπι χαλκῷ, 360
 Ἐς ῥ' ἀσάμινθον ἔσασα, λό' ἐκ τρίποδος μεγάλου,
 Οὐμῆρες κεράσασα κατὰ κρατὸς τε καὶ ὤμων,

At postquam jurasset perfecissetque jusjurandum,
 Tum verò ego Circes conscendi per-pulchrum lectum.
 Ancillæ autem honestæ in ædibus ministrabant
 Quatuor, quæ ei domi famulæ sunt.

Natæ verò hæc utique sunt ex fontibus et à sylvis,
 Et ex sacris fluminibus, quæ in mare profluunt.
 Harum una quidem injiciebat thronis stragula pulchra,
 Purpurea supernè, infernè autem linthea subjiciebat :

Altera verò ante thronos extendebat mensas

Argenteas, eisquæ imponebat aurea canistra :

Tertia autem cratere suave vinum miscebat

Dulce in argenteo, distribuebatque aurea pocula :

Quarta verò aquam ferebat, et succendebat ignem

Multum sub tripode magno ; calefiebat autem aqua.

Caterum postquam calefacta-esset aqua in splendido ahenò,

In balneum me inductum lavabat ex tripode magno,

Suavitèr fusâ aquâ per caputque et humeros,

Ver. 346. — ῥ'.] Ut jam dictum est.

Ver. 348. — κεδναὶ ἐνὶ μεγάροισι.] MS. à Tho. Bentleio collatus habet τίως μὲν ἐνὶ μεγάροισι. Uti legisse videtur et Eustathius.

Ver. 350. Γίνονται.] Al. γίνονται, et Giff. γινονται.

Ver. 352. — ῥήγεα.] Τὰ δὲ ῥήγεα ποταμολέξια ἢ τὰ λίγα. Ταῦτα μὲν γὰρ ὑποβιβάζονται, ἄλλαν ὑπέστρωται· τὰ δὲ ῥήγεα — ἐφάπλωται. Eustath. Vide ad II. ω. 644.

Ver. 355. — κάνεα.] Al. κύπελλα. Ex versu, ut videtur, 357.

Ver. 360. — ἐνὶ ἥιοπι χαλκῷ.] Διαυγῇ, ἐν ᾗ ἐστὶν ἰδεῖν αὐτόν. Schol. Ἐπίδετα χαλκῷ ἐφελαιόχρῳ, το "ἰώροτα χαλκῶν," ἢ "ἥιοπι"

"χαλκῷ," σημαίνει τὸν μὴ ἴοντα τὴν ὥσπερ ὄρεον, διὰ τὴν περισσῆσαν ἐπιβλήναι. Porphy. Quæst. Homeric. 9.

Ver. 362. — κεράσασα.] Vide ad II. α. 67.

Ibid. — κατὰ κρατὸς τε καὶ ὤμων.] Καὶ γὰρ οἶον ὠφελείαν ἔχει τὰ λεγόμενα, διὰ τὴν μάλιστα δηλοῦν "Οὐμῆρες κεράσασα κατὰ κρατὸς τε καὶ ὤμων." Φανερὸν ἐν ὅτι ἐντενύνει ἔχοντα τὴν ἀρχὴν τὰ νῦν, ἐκείνους ἐπ' αὐτῶν καὶ τὴν ἴσιν τὴν αὐτὰ λαμβάνει αὐτὴ δὲ ἐστὶν ἡ διὰ τὴν θεομανθῆναι καὶ ὑφ' αὐτῆς ἐκρηαίνεσθαι γὰρ οἱ πόποι. Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 23.

"Οφρα μοι ἐκ πάματος θυμοφθόρον εἴλετο γυίαν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ λῆσεν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,

'Αμφὶ δὲ με χλαῖναν καλὴν βάλεν, ἥδ' ἐχιτῶνα·

Εἷσε δὲ μ' εἰσαγαγῶσα ἐπὶ θρόνον ἀργυροήκη,

Καλῆ, δαιδαλέη· ὑπὸ δὲ θρήνης ποσὶν ἦεν.

Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρεσσι

Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,

Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξυστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.

Σίτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρεσσι,

Εἶδατα πόλλ' ἐπιθέσσι, χαριζομένη παρεόντων.

'Εσθέμεναι δ' ἐκέλευεν· ἐμῷ δ' ἔχ' ἥνδανε θυμῷ·

'Αλλ' ἤμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὅσσετο θυμός·

Κίρκη δ' ὥς ἐνόησεν ἐμ' ἤμενον, ἐδ' ἐπὶ σίτῳ

Χῆρας ἰάλλοντα, συγερὸν δὲ με πένθος ἔχοντα,

"Αγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Τίφθ' ἔτας, 'Οδυσσεῦ, κατ' ἄρ' ἔζεαι ἴσος ἀναύδῳ,

Θυμὸν ἔδων; βρώμεν δ' ἔχ' ἄπτεαι, ἐδὲ ποτῆτος;

Donec mihi defatigationem animum-rodentem exemisset membris.

At postquam lavâisset et unxisset pingui oleo,

Lænamque mihi pulchram induisset, atque tunicam;

Collocavit me deinde introductum in throno argenteis-clavis-distincto,

Pulchro, fabrefacto; scabellum verò sub pedibus erat.

Aquam autem ancilla gutturnio infundebat ferens,

Pulchro, aureo, super argenteo lebete,

Ad-lavandum; juxta verò politam extendit mensam.

Victum autem veneranda proma apposuit ferens,

Ferculis multis appositis, largiens de præsentibus.

Edere verò jubebat: meo autem non placebat animo;

Sed sedebam alia-cogitans, mala autem imaginabatur animus.

Circe verò ut animadvertit me sedentem, neque ad cibum

Manus porrigentem, gravem autem me dolorem habentem,

Propè astans verba alata dixit;

" Quid sic, Ulysses, sedes similis muto,

" Animum rodens? cibum autem non attingis, neque potum?

Ver. 368. Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος.] Vide suprâ ad δ. 52. Caterum cum Poëta cibi appositionem antea [ver. 354. &c.] descripserit, verum hunc et quatuor sequentes delendos existimat Dna. Dacier, utpote hoc in loco importunos; eisdemque in commentario omittit Eustathius. Quinimò verisimile est eos ex *Odyss.* ή. 172. huc irreplisse.

Ver. 370. Νίψασθαι.] Deest hic versus in MS. à Tho. Bentleio collat.

Ver. 373. — ἐμῷ δ' ἔχ' ἥνδανε θυμῷ.] Vide ad II. α. 24

Vol. I.

Ver. 374. — ἀλλοφρονέων.] *Al.* ἀλλὰ φρονέων notante Eustathio.

Ver. 376. — συγερὸν.] *Al.* κράτιστον.

Ver. 378. Τίφθ' ἔτας, — ἴσος ἀναύδῳ, Θυμὸν ἔδων;] Ὡς τί δὴ ποτὶ κατισθείς ἐαυτὸν, καὶ τὰ εἰς βρώσιν προσιέμενα; Eustath.

τίο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχέων Σὴν ἔδειαι κράδην, μεμνημένος ἂν τι σίτου ἔσ· *Iliad.* ω. 128.

"Ον θυμὸν κατέδων —. ζ'. 202.

Nec te tantus edat tacitam dolor —.

Æn. XII. 801.

Z z

Ἦ τινα πε δόλον ἄλλον οἶεαι, ἐδ' ἔτι σε χρεὶ
Δαίδιμεν· ἥδη γὰρ τοι ἀπώμοσα καρτερόν ὄσπον. 380

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

ὦ Κίρκη, τίς γὰρ κεν ἀνὴρ, ὃς ἐναΐσιμος εἴη,
Πρὶν τλαίῃ πάσασθαι ἐδῆτύος, ἥδ' ἐ ποτῆτος,
Πρὶν λύσασθ' ἐτάρας κ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι;
Ἄλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν, φαγέμεν τε κελεύεις, 385
Λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας ἐτάρας.

Ὡς ἐφάμην· Κίρκη δὲ δι' ἐκ μεγάρου βεβήκει,
Ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρὶ, Δύρας δ' ἀνέωγε συφεῖς,
Ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν. 390

Οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι· ἡ δὲ δι' αὐτῶν
Ἐρχομένη προσάλειφεν ἐκάσῳ φάρμακον ἄλλο.
Τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ἅς πρὶν ἐφυσσε
Φάρμακον ἐλόμενον, τὸ σφιν πόρε πότνια Κίρκη.

"Certè aliquem dolum alium suspicaris: neque te oportet 380

"Timere; jam enim tibi è-contrà-juravi firmum juramentum."

Sic dixit: at ego ipsam respondens allocutus sum;

"O Circe, quis enim vir, qui æquus fuerit,

"Prius sustinuerit gustare cibum atque potum,

"Quàm redemerit socios et oculis viderit? 385

"Sed si reverà ex-animo bibere, edereque jubes,

"Libera; ut oculis videam dilectos socios."

Sic dixi: Circe autem ex ædibus ivit,

Virgam tenens in manu; foresque aperuit haræ,

Exegitque porcis fimiles novennibus. 390

Illi quidem deindè stabant ex-adverso: illa verò per eos

Obiens adungebat unicuique medicamen aliud.

Eorum autem è membris quidem pili defluebant, quos antè produxerat

Medicamen perniciosum, quod ipsis dederat veneranda Circe:

Ver. 380. — ἐδ' ἔτι.] Apud Eustathium ἔδ' ἔτι.

Ver. 383. ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ὦς.] Πρὸς-
εἰών [ὁ Ξενοκράτης] πρὸς Ἀντίπατρον περὶ
αἰχμαλώτων Ἀθηναίων κατὰ τὸν Λαμιακὸν
πόλεμον, κ' κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον, πρὸς αὐτὸν
προσπνέγοντο ταυτὶ

"ὦ Κίρκη, τίς γὰρ κεν ἀνὴρ, ὃς ἐναΐσιμος
εἴη,

"Πρὶν τλαίῃ πάσασθαι ἐδῆτύος ἥδ' ἐ ποτῆτος,

"Πρὶν λύσασθ' ἐτάρας, κ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν
ἰδέσθαι;"

Καὶ τὸν, ἀποδεχάμενον τὴν εὐστοχίαν, εὐθὺς ἀνέ-
βαι. Diog. Laërt. lib. IV. in Xenocrate.

Ibid. — τίς γὰρ κεν ἀνὴρ.] "Nè me do-
lore affectum esse, neque comedere posse, mire-
ris; Quis ENIM ὦς." Vide et supra
ad ver. 190.

Ver. 384. — πάσασθαι.] Apud Dioge-
nem Laërtium, loco supra citato, πάσασθαι.

Minus rectè: Primam enim corripit. Vide
suprà ad γ'. 9. et ἰ. 93. item ad ἰ. 491. et
ἰ. 296.

Ver. 385. 387. — λύσασθ' — Λῦσον.]
Vide supra ad ver. 284. Minus rectè Eu-
stathius; Τὸ δὲ Λῦσον. προσεχῶς παθητικῶς
προσγράφη ἐν τῷ "Πρὶν λύσασθ' ἐτάρας."

Ver. 388. ὦς ἐφάμην.] Al. "ὦς ἄρ' ἔφην.

Ver. 390. — σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροι-
σιν.] Pronuntiabatur ἐννεώροισιν.

Ver. 392. — προσάλειφεν ἐκάσῳ φάρμα-
κον ἄλλο.]

Spargimur innocuæ succis melioribus
herbæ.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 299.

Ver. 393. Τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον.]

Erigimur; setæque cadunt, bifidosque
relinquit

Rima pedes. Redeunt humeri: subjecta
lacertis

"Ανδρες δ' αἰψ' ἐγένοντο νεώτεροι, ἢ πάρος ἦσαν,
Καὶ πολὺ καλλίονες καὶ μείζονες εἰσορᾶσθαι.

395

"Εγνωσαν δὲ με κῆνοι, ἔφυν τ' ἐν χερσὶν ἑκάστος.
Πᾶσιν δ' ἰμερόεας ὑπέδν γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
Σμερδαλέον κονάειζε. Θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτὴ.

"Η δὲ μεν ἄγχι σταῖσα προσηύδα δῖα θεάων·

400

Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

"Ερχεο νῦν ἐπὶ νῆα Δοὴν καὶ Δῖνα θαλάσσης·

Νῆα μὲν ἄρ' ἀμπρωτον ἐρύσσετε ἡπειρονδε,

Κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσετε, ὅπλα τε πάντα·

Αὐτὸς δ' αἰψ' ἵεναι, καὶ ἄγαν ἐρίηρας ἑταίρους.

405

"Ως ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγ' ἐπεπαίθετο θυμὸς ἀγῆνωρ·

Βῆν δ' ἵεναι ἐπὶ νῆα Δοὴν καὶ Δῖνα θαλάσσης.

Εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ νηὶ Δοῇ ἐρίηρας ἑταίρους

Οἵ κτ' ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας.

"Ως δ' ὅταν ἄγραυλοι πόρτιες περὶ βῆς ἀγελαίας

410

Viri autem statim facti-sunt juniores, quàm antea fuerant,

395

Et multò pulchriores et majores aspectu.

Agnoverunt verò me illi, hæseruntque in manibus unusquisque.

Omnibus autem dulcis subortus est luctus; circumque domus

Horrendum resonabat; dea verò miserabatur et ipsa.

Prope autem me stans allocuta est nobilissima dearum;

400

" Generose Laërtiade, solers Ulysses,

" Vade nunc ad navem celerem et littus maris:

" Navem quidem omnium-primùm subducite ad littus;

" Possessiones verò in speluncis deponite, armaque omnia:

" Ipse autem statim revertere, et adduc dilectos focios."

405

Sic dixit: at mihi persuasus est animus generosus:

Perrexì autem ire ad navem celerem et littus maris.

Inveni deindè apud navem celerem dilectos focios,

Miserabiliter lugentes, uberes lachrymas profundentes.

Ut verò cùm villaticæ vitulæ circum vaccas armentales

410

Brachia sunt. Flentem flentes amplecti-
mur illum

Hæremusque ducis colo ———.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 303.

Setosa duris exuere pellibus

Laboriosi remiges Ulixæi

Volente Circe membra: tunc mens, et
sonus

Relatus, atque notus in vultus honor.

Horat. Epod. XVII. 15.

Ibid. — ἔφυσεν.] Al. ἔφυσε. Quæ fortè
et verior Lectio. Nam φύσει primam pro-
ducit, Il. á. 235. " φύσει, ἐπειδὴ πρῶ-
τα —." Nisi ibi legendum sit, " φύσει,
ἐπειδὴ ὤσ."]

Ver. 395. — αἰψ' ἐγένοντο.] Barneſius
legendum conjicit αἰψ' ἐγίνοντο. Sed, ut opi-
nor, minus rectè.

Ver. 399. Σμερδαλέον κονάειζε.] Vide ad
Il. δ. 455. Al. Σμερδαλέον κονάχιζε.

Ver. 405. — αἰψ' ἵεναι.] Barneſius edi-
dit αἰψ' ἵεναι. Nec malè, hoc quidem in lo-
co, si in ullo Codice ita scriptum reperisset.

Ver. 408. — ἐπὶ νηϊ.] Al. ἐν νηϊ.

Ver. 409. — κατὰ δάκρυ χέοντας.] Al.
καταδάκρυχίοντας.

Ver. 410. 'Ως δ' ὅταν ἄγραυλοι πόρτιες.]
Ita Vulgati. Barneſius autem ex Exempla-
ribus nonnullis edidit πόρτιες. Quæ vox
(uti ipse annotat) occurrit apud Euripidem,
Bacchæ, ver. 736.

Καὶ τὴν μὲν ἂν προσεῖδες εὐθελον πόριν.

Cæterum Henricus Stephanus πόρτιες hîc le-
git; et in annotationibus, " Fortasse," in-
quit, " ita excusari potest πόρτιες, ut Αἰσχύνη,
" secundâ brevi." Sed hoc, ut opinor, fieri

Ἐλθῆσας ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται,
 Πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντία· ἔδετι σηκοὶ
 Ἴσχυος, ἀλλ' ἀδινὸν μυκάμεναι ἀμφιθέσει
 Μητέρας· ὥς ἐμὲ κῆνοι, ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
 Δακρυόεντες ἔχυντο· δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς 415
 "Ὡς ἔμεν, ὥς εἰ πατρίδ' ἰκοίατο καὶ πόλιν αὐτῶν
 Τρηχέης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἐτράφεν, ἧδ' ἐγένοντο·
 Καὶ μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπια πτερόεντα προσηύδων·
 Σοὶ μὲν νοσήσαντι, διοτρεφές, ὥς ἐχάρημεν,
 Ὡς εἴτ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν 420
 Ἀλλ' ἄγε, τῶν ἄλλων ἐτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.
 "Ὡς ἔφην· αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς ἐπέεσσιν·
 Νῆα μὲν ἄρ' ἀμπρωτον ἐρύσσομεν ἥπειρονδε,
 Κτήματα τ' ἐν σπῆεσσι πελάσσομεν, ὅπλα τε πάντα·
 Αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἔπεσθαι, 425
 Ὅφρα ἰδῇδ' ἐτάρες ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης,
 Πίνοντας καὶ ἔδοντας· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχουσιν.
 "Ὡς ἐφάμην· οἱ δ' ἅκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο·
 Εὐρύλοχος δὲ μοι οἷος ἐρύκανε πάντας ἐταίρους,

Profectas ad mandram, postquam herbâ se saturaverint,
 Omnes simul vitulantur adversæ; neque amplius stabula
 Detinent, sed crebrò mugientes circum-currunt
 Matres: sic circum me illi, postquam viderunt oculis,
 Lachrymabundi fusi sunt; visusque est etiam ipsorum animus
 Ita esse, ac si in patriam venissent et urbem suam
 Asperæ Ithacæ, ubi et nutriti, atque nati sunt:
 Et me lugentes verbis alatis allocuti sunt;
 "Tibi quidem reverso, Jovis-alumne, sic gratulamur,
 "Ac si in Ithacam venissemus patriam terram:
 "Sed age, cæterorum sociorum narra interitum."
 Sic dixerunt: ast ego allocutus sum blandis verbis;
 "Navem quidem omnium-primùm subducamus in littus,
 "Possessionesque in speluncis deponamus, armaque omnia:
 "Vos autem properate me unâ omnes sequi;
 "Ut videatis socios sacris in ædibus Circes,
 "Bibentes et comedentes: affatim enim habent."
 Sic dixi: illi autem celeritèr meis verbis paruerunt:
 Eurylochus verò solus mihi detinebat omnes socios,

vix potest, nisi sequentibus duobus confo-
 nantibus à quibus syllaba inchoari possit.
 Vide ad *Il. β'. 537.* Verisimilius videtur,
 si πόρτις vera sit lectio, pronuntiatum fu-
 isse πόρτις, vel πόρτις.

Ver. 412. — σκαίρουσιν ἐναντίας.]

— pinguesque in gramine læto
 Inter se adversis luctantur cornibus hædi.
Virgil. Georgic. II. 525.

Ibid. σκαίρουσιν.] Al. σκαίρουσιν.

*Ver. 413. — ἀμφιθέσει.] Barnesius edi-
 dit ἀμφὶ θύσιν.*

*Ver. 416. — αὐτῶν.] Barnesius edidit
 αὐτῶν.*

*Ver. 417. & 463. Τρηχέης Ἰθάκης.] Vide
 suprâ ad *i. 27.* item ad *Il. β'. 633.**

*Ibid. — ἐτράφην.] Ita Barnesius. Al.
 ἱτράφην, et τίτράφην.*

*Ver. 429. — ἐρύκανε.] Barnesius legen-
 dum conjicit ἐρύκασι. Quæ vox Homero
 pñtation.*

Καὶ σφείας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

430

Ἄ δαυλοὶ, πόσ' ἴμεν; τί κακῶν ἱμέρετε τέτων,
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι; ἢ κεν ἅπαντας
Ἡ σῦς, ἥε λύκας ποιήσεται, ἥε λέοντας·

Οἱ κεν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ ἀνάγκη.

Ὡς περ Κύκλωψ ἔρξ', ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο

435

Ἡμέτεροι ἔταροι, σὺν δ' ὁ Δρασὺς εἶπετ' Ὀδυσσεύς·

Τέττε γὰρ καὶ κῆνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ Φρεσὶ μερμήριζα,

Σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχείος παρὰ μηρῶ,

Τῷ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν ἔδασδε πελάσσαι,

440

Καὶ πῇ περ εἰόντι μάλα σχεδὸν· ἀλλὰ μὴ ἔταῖροι

Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·

Διογενὲς, τέττον μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,

Αὐτῷ παρ νηὶ τε μένειν, καὶ νῆα ἔρυσθαι·

Ἡμῖν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης.

445

Ὡς φάμενοι, παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.

Οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλῃ παρὰ νηὶ λείπειτο,

Ἄλλ' ἔπετ'· ἔδδαισεν γὰρ ἐμὴν ἐκπαγλὸν ἐνιπὴν.

Et ipse allocutus verba alata dixit;

430

"Ah miseri, quò imus? quid mala appetitis ista,

"Circes ad ædes ut-descendatis? quæ omnes

"Aut fures, aut lupos reddat, aut leones;

"Qui ei magnam domum custodiamus etiam necessitate.

"Sicut Cyclops fecit, quandò ei ad caulam venerunt

435

"Nostri focii, unâque hic audax comitatus est Ulysses;

"Hujus enim etiam illi vecordiâ periçrunt."

Sic dixit: at ego in mente cogitavi,

Stricto gladio longo, crasso à femore,

Illo ei abscissum caput ad solum dejicere,

440

Etiam si consanguinitate mihi proximo; sed me focii

Mollibus verbis retinebant aliundè alius;

"Jovis-alumne, hunc quidem finemus, si tu jubes,

"Hic apud navem manere, et navem custodire:

"Nobis autem dux-tu-estò sacram ad domum Circes."

445

Sic locuti, à nave ascendebant atque mari.

Neque quidem Eurylochus cavam apud navem relictus est,

Sed sequebatur; veritus-est enim meas atroces minas.

Ver. 433. — ἥε λύκας.] Eustathius in commentario citat, ἢ ἱλάφας.

Ver. 435. "Ὡς περ Κύκλωψ ἔρξ'."] Τὸ δὲ, ὡς Κύκλωψ ἐποίησεν, ἀδιανοήτων ἐστίν. Οὐ γὰρ δὴ περ καὶ ὁ Κύκλωψ μετέβαλε τὰς περὶ τὸν Ὀδυσσεῖα ἐπὶ φυλακῇ τῇ κατ' αὐτὸν στηλαίς, ἀλλ' ἐβουλόνατο καὶ ἀπώλῃς, κατὰ τὸ "τέττε ἀτασθαλίαις ὄλοντο." [ver. 437.] Μίμησις δὲ πάντως ἥδως τίμαρμίνου, τὸ ἀδιανοήτως πλάσαι λαλῶντα τὸν Εὐρύλοχον. Eustath. Verum eò (ut opinor) hinc præcipuè respicit Eurylochus,

quòd Ulyssis consiliis obsecuti mala apud Cyclopem passi sint. "Τέττε γὰρ καὶ κῆνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο." ver. 437. Vide supra ad l. 228.

Ver. 439. Σπασσάμενος.] Al. Σπασσάμενος. Quod primam corripit.

Ver. 440. ἀποτμήξας.] Al. ἀποπλήξας.

Ver. 447. — λείπειτο.] Si λείπειται dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide ad Il. d. 37. et d. 492.

Τόφρα δὲ τὰς ἄλλας ἐτάρας ἐν δώμασι Κίρκη
 Ἐνδυκέως λᾶσεν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ. 450
 Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ἔλας βάλεν, ἠδὲ χιτῶνας.
 Δαινυμένους δ' ἄρα πάντα ἐφεύρομεν ἐν μεγάροισιν.
 Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον, φράσσαντο τε πάντα,
 Κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ σοναχίζετο δῶμα.
 Ἡ δὲ μευ ἄγχι σᾶσα προσηύδα διὰ θεῶων. 455
 Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 Μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε· οἶδα καὶ αὐτὴ
 Ἡμὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόεντι,
 Ἡδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῃ. 460
 Ἀλλ' ἄγετ', ἐσθίετε βρώμην, καὶ πίνετε οἶνον,
 Εἰσόκεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
 Οἷον ὅτε πρώτισον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
 Τρηχέης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελέες καὶ ἄθυμοι,
 Αἰὲν ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι· ἐδὲ ποδ' ὑμῖν 465
 Θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, ἐπεὶ μάλα πολλὰ πέποσθε.

Interea verò ceteros socios in ædibus Circe

Studiosè lavitque, et unxit pingui oleo;

450

Circumque deinde lænas pulchras induit atque tunicas:

Epulantes autem omnes invenimus in ædibus.

Hi verò postquam invicem conspexerunt, reputâruntque omnia,

Flebant lugentes; circùm autem gemiscebatur domus.

At prope me stans allocuta est nobilissima dearum;

455

"Generose Laertiade, folers Ulysses,

"Nè amplius nunc uberem luctum excitetis: novi etiam ipsa

"Et quot in ponto passi-estis dolores pisco,so,

"Et quot hostiles viri damna-intulerunt in terrâ.

"Sed agite, comedite cibum, et bibite vinum,

460

"Donec rursus animum intra præcordia receperitis;

"Qualem habuistis, quando primùm relinquebatis patriam terram

"Asperæ Ithacæ: nunc verò imbecilles et abjecti estis,

"Semper erroris duri recordati; neque unquam vobis

"Animus in lætitiâ est, quippe valde multa passi-estis."

465

Ver. 449. Τόφρα δὲ.] *Al.* Τοφράδε.

Ver. 450. — ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ.] Ita *Barnesius.* *Al.* ἔχρισε λίπ' ἐλαίῳ. Quod et ferri posset. Vide ad *Il.* α. 51.

Ibid. — λίπ' ἐλαίῳ.]

— pinguis olivi. *Virg. Ecl.* V. 68.

Ver. 451. — ἄρα.] *Deinceps* —.

Ibid. — ἔλας.] *Al.* καλὰς.

Ver. 452. — ἄρα.] *Al.* εὔ.

Ibid. — πάντας.] *Al.* τᾶσδε, et τᾶσγε.

Ver. 454. — σοναχίζετο.] *MS.* à *Tho.* *Bentleio* collatus, σοναχίζετο. Vide suprà ad ver. 10.

Ver. 456. Διογενὲς.] Deest hic versus in *MS.* à *Tho.* *Bentleio* collat.

Ver. 457. θαλερὸν.] *Al.* ευγενὸν.

Ver. 459. ἐπὶ χέρσῃ.] *Al.* ἐπὶ χέρσῳ.

Ver. 460. — πίνετε.] Apud *Eustathium* in commentario πιστέ. Vide infra ad π. 143.

Ver. 464. Αἰὲν.] *Al.* Αἰεὶ.

Ver. 465. — πέποσθε.] *Scholias* exponit κίχησθε. *Aristarchus* autem, notante *Eustathio*, scribit πέπασθε ὅτι ἐπὶ κίχησθε. Atqui alibi apud *Homerum* occurrit vox πέποσθε vox πέπασθε nusquam. Vide *Iliad.* γ'. 99. *Ed.* ψ'. 53.

Ὡς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπέθετο θυμὸς ἀγήνωρ.

Ἐνθα μὲν ἡματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν

Ἡμεθα, δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὥραι,

Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡματα μακρὰ τελέσθη,

470

Καὶ τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφην ἐρίηρες ἑταῖροι·

Δαιμόνι, ἥδη νῦν μιμνήσκου πατρίδος αἵης,

Εἰ τοι Δέσφατον ἐσὶ σωθῆναι, καὶ ἰκέσθαι

Οἶκον ἐς ὑψόροφον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἔφην· αὐτὰρ ἔμοιγ' ἐπεπέθετο θυμὸς ἀγήνωρ.

475

Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἡμαρ ἐς ἥλιον καταδύντα

Ἡμεθα, δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·

Ἡμος δ' ἥλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,

Οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκίοεντα.

Αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος εὐνῆς,

480

Γένων ἑλλιτάνευσα, θεὰ δὲ μευ ἔκλυεν αὐδῆς·

Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·

Sic dixit: nobis autem continuò persuasus est animus generosus.

Illuc quidem diebus omnibus integrum in annum

Sedebamus, epulantes carnes copiosas, et vinum dulce:

Sed quando jam annus erat, et circumverterant horæ,

Mensibus exeuntibus, diesque longi circumacti sunt;

470

Utique tunc me evocato dixerunt dilecti focii;

"Infelix, jam nunc memor-esto patriæ terræ,

"Si tibi fatale est servari, et pervenire

"Domum in excelsam, et tuam in patriam terram."

Sic dixerunt: at mihi persuasus est animus generosus.

475

Sic tum quidem toto die ad solis occasum

Sedebamus, epulantes carnes copiosas et vinum dulce:

Quando verò sol occidit, et tenebræ supervenerunt,

Illi quidem decubuerunt per ædes obscuras.

At ego Circes consensu perpulchro lecto,

480

Ad-genua supplex-rogavi; dea verò meam audivit vocem;

Et ipsam compellans verba alata dixi;

Ver. 466. Ὡς ἔφαθ' ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπιπέθετο.]

Sic ait; et cuncti dictis paremus ovantes.

Æn. III. 189.

Ver. 467. Ἐνθα μὲν.] Al. Ἐνθα καὶ.

Ibid. — τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν Ἡμεθα.]

Annua nos illic tenuit mora —.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 308.

Ver. 469. — περὶ δ' ἔτραπον ὥραι.] Περιήλθον δὲ πάλιν οἱ καιροὶ ἐπὶ τὴν ὥραν. Schol. Al. καὶ ἐπήλυθον ὥραι.

Ver. 470. Μηνῶν φθινόντων.] "Hic versus"

(inquit Henricus Stephanus) "in nonnullis

editionibus non habetur; et, sicut ali-

quot antea notati, hic quoque ex alio

quopiam hujus poetæ loco (scimus enim

"sæpè ab eo repeti) irrepsisse videri po-

"teit." Deest hic versus etiam in MS. à

Tho. Bentleio collat.

Ibid. — ἡματα μακρὰ.]

— sæpè ego longos.

Cantando puerum meminì me condere

Soles.

Virg. Eclog. IX. 51.

Ver. 474. Οἶκον ἐς ὑψόροφον.] Al. Οἶκον εὐκτίμενον.

Ver. 481. Γένων ἑλλιτάνευσα.] Τῶν γυνά- των ἀψάμενος παρεκάλεσα. Schol.

Ibid. — ἑλλιτάνευσα.] Al. ἑλιτάνευσα.

Vide suprà ad ver. 264.

ὦ Κίρκη, τέλεσον μοι ὑπόσχεσιν, ἣν περ ὑπέσθης,
Οἴκαδε πεμφέμεναι· θυμὸς δὲ μοι ἔσσεται ἤδη,
Ἦδ' ἄλλων ἐτάρων, οἳ μευ φθινύθῃσι φίλον κῆρ,
Ἀμφ' ἐμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε περ σύ γε νόσφι γένηαι.

485

Ὡς ἐφάμην· ἣ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μηκέτι νῦν ἀέκοντες ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ·
Ἀλλ' ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι, καὶ ἰκέσθαι
Εἰς Ἀἴδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
Ψυχῇ χρησομένους Θηβαίης Τειρεσίαο,
Μάντιος ἀλαῦ, τῷ τε φρένες ἐμπεδοὶ εἰσὶ·
Τῷ καὶ τεθνηῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια,

490

“ O Circe, perfice mihi promissum, quod scilicet pollicita-es,
“ Domum te me missuram ; animus nempè mihi impellitur jam,
“ Et cæterorum sociorum, qui mihi macerant charum cor,
“ Circa me lugentes ; quandocunque tu seorsum abis.”
Sic dixi : continuò verò respondebat nobilissima dearum ;
“ Generose Laertiade, sòlers Ulysses,
“ Nè ampliùs nunc inviti meâ manete in domo :
“ Sed aliam oportet primùm viam perficere, et pervenire
“ In Plutonis domos, et formidabilis Proserpinæ,
“ Animam consulturos Thebani Tirefiæ,
“ Vatis cæci, cujus utique mens integra est ;
“ Cui etiam mortuo mentem præbuit Proserpina,

485

490

Ver. 484. — θυμὸς δὲ μοι ἔσσεται ἤδη, Ἦδ' ἄλλων ἐτάρων.] Τὸ δὲ, θυμὸς μοι ἤδ' ἄλλων ἐτάρων. καινῶς μὲν συντίτακται· θεραπείηται δὲ ὡς ἀντίπτωσις· οἷον, θυμὸς ἐμῷ καὶ τῶν ἄλλων· ἢ, ἐμοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις. Eustath. Atqui æquè facile scribere potuisset Homerus “ θυμὸς δ' ἐμῷ ἔσσεται,” vel etiam “ Ἦδ' ἄλλοις ἐτάροις,” si ita dictum oportuisset.

Ver. 490. Ἀλλ' ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι.]

Antè et Trinacriâ lentandus remus in undâ, [quor, Et salis Ausonii lustrandum navibus æ-Inferni que lacus —. Æn. III. 384.

Ver. 492. — χρησομένους.] Vide suprâ ad 9. 79. 81.

Ibid. — Θηβαίης Τειρεσίαο.] Αὕτη δὲ (Τειρεσία θυγατὴρ) τὴν μαντικὴν τῷ πατρὶ ὡδὴν ἤττον ἐδύια, πολὺ μᾶλλον, ἐν τοῖς Δελφοῖς διατρέψασα, τὴν τέχνην ἐπηύξησε. Φύσει δὲ θαυμαστῇ κεχορηγημένη, χρησμὸς ἔγραψε παντοδαπὰς, διαφορὰς ταῖς κατασκευαῖς. Παρ' ἧς φασὶ καὶ τὸν ποιητὴν Ὅμηρον πολλὰ τῶν ἐπῶν σφιστερισάμενον, κοσμήσαι τὴν ἰδίαν ποίησιν. Diodor. Sicil. Hist. lib. IV.

Ver. 493. Μάντιος ἀλαῦ.] Διότι ἰδρύσαστο δύο δράκοντας ἐν τῷ Κιθαριῶνι, μυγυμένους, καὶ

παρατηρήσας τὴν δράκαιναν ἀνέλιν, καὶ ὅπως ἐγένετο γυνή· καὶ πάλιν τὸν ἄρσιναν, καὶ ἀπέλασε τὴν ἰδίαν φύσιν. Ζεὺς δὲ καὶ Ἡρὰ, ἐπεὶ ἰκατέρων μετίσχεον, κριτὴν αὐτὸν εἶλοντο, τίς μᾶλλον ἡδέεται ἐν συνουσίᾳ, ὁ ἀνὴρ, ἢ ἡ γυνή ; ὁ δὲ εἶπεν, “ Οἷον μὲν μοῖραν δέκα μοιρῶν τέρεται ἀνὴρ· τὰς δέκα δ' ἐμπύπλησι γυνή “ τέρεσσα νόημα.” Διὸ ἡ μὲν Ἡρὰ ὀργισθεῖσα ἐπῆρσεν αὐτὸν· ὁ δὲ Ζεὺς τὴν μαντικὴν ἔδωκεν. Schol. Vide et Schol. ad Lycophron. Cassandr. ver. 683.

Ibid. — ἀλαῦ.] “ Vox ἀλαῦ,” inquit Barnefius, “ hoc in loco Duas Priores habet “ longas ; Primam ob λ estaticum, Secun- “ dam ob Hiatus per quem τεχνικῶς τέρεσις “ τίς innuitur ; aliàs utrasque breves.” Atqui Primam fortassè producit hæc vox eadem ratione ac ἰλῶρια, Iliad. α. 4. Scundam autem naturâ, ut opinor, longam habet, etsi nonnunquam (ut suprâ 9. 195.) propter sequentem vocalem corripiat. Vide ad Il. ó. 24.

Ver. 494. Τῷ καὶ τεθνηῶτι νόον.] Καὶ οἱ γε ἀρχαῖοι τὸ παρὰ τῶν θεῶν ἐπείσθενον μᾶλλον καὶ ἐσίμνουν· καὶ διὰ τῆτο καὶ ὁ χρηστηριάζομενος ἦν τότε πολὺς — Καὶ διὰ τῆτο καὶ οἱ μάντιες ἐτιμῶντο ὥστε καὶ βασιλείας ἀξιῶσθαι, ὡς τὰ παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ἐκφέρουσι, παραγγέλλομεν

Οἷω πεπνύσθαι τοὶ δὲ, σκιαὶ αἴσσασιν.

495

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
Κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος, εἰδὲ τι θυμὸς
Ἦθελ' ἐτι ζῶειν καὶ ὄραν φάος ἡλίοιο.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενος τε κορέσθην,
Καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

500

ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
Εἰς Ἀΐδος δ' ἔπαυτις ἀφίκετο νηὶ μελαίνῃ.

Ὡς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μὴ τι τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ παρὰ νηὶ μελέσθω.

505

Ἴσον δὲ σήσας, ἀνὰ δ' ἰσία λευκὰ πετάσσας,
Ἦσθαι· τὴν δὲ κε τοι πνοιὴ Βορέας φέρῃσιν.

Ἀλλ' ὅπότ' ἂν δὴ νηὶ δι' ὠκεανοῖο περήσης,

“Solus ut sapiat; reliqui verò, umbræ circumvolitant.”

495

Sic dixit: at mihi confractum est charum cor:

Flēbam autem in lecto desidens, neque omninò animus

Volebat ampliùs vivere, et videre lumen solis.

Cæterum postquam flendoque volutandoque satiatus fueram,

Tum verò deinceps ipsam verbis respondens allocutus sum;

500

“O Circe, quisnam enim hujus itineris dux-erit?”

“Ad Orcum autem nondum quisquam pervenit nave nigrâ.”

Sic dixi: continuo verò respondebat nobilissima dearum;

“Generosæ Laërtiadæ, solers Ulysses,

“Minimè tibi ducis desiderium apud navem curæ-fit:

505

“Malo autem erecto, velisque albis expansis,

“Sede; illam verò tibi flatus Boreæ ferat.

“Sed cùm jam nave per Oceanum trajeceris,

καὶ ἱπανορθώματα καὶ ζῶντες καὶ ἀποθανόντες· κα-
τάπερ καὶ ὁ Τειρεσίας· “Τῶ καὶ τιθνηῶτι νόον
“πόρε Περσιφόνεια, Οἷω πεπνύσθαι τοὶ δὲ
“σκιαί αἴσσασιν.” Strabo, Geograph. lib. XVI.
pag. 1105. al. 762. Vide et Lucian. de As-
trophysiâ, haud longè à fine.

Ver. 495. Οἷω πεπνύσθαι τοὶ δὲ.] Simili-
tèr Callimachus, de eodem Tiresiâ;

Καὶ μόνος, εὔτε θάνη, πεπνυμένος ἐν νε-
κύεσσι

Φοιτάσσει, μεγάλην τίμιος Ἀγασίλα.

Hymn. εἰς Ἀνθρὰ τῆς Παλλάδος, ver. 129.

“Amphiaræus et Tiresias — clari et præ-
stantes viri, qui avibus et signis admoniti
“futura dicebant. Quorum de altero etiam
“apud inferos Homerus ait, solum supere,
“cæteros umbrarum vagari modo.” Cic. de
Divinat. lib. I. § 40. “Ἐτι δὲ νῆος ὦν [ὁ Σκι-
πίων], πρὸς αὐτὴν εἶχε διζάν ἀνδρείας καὶ συνέ-
σιως, ὥςτε Κάτωνα μὲν τὸν πρῶτον εἰπεῖν
ἐρωτηθέντα περὶ τῶν ἐν Καρχηδονί στρατευομέ-
νων, ἐν οἷς καὶ Σκιπίων ἦν, “Οἷος πέπνυται, τοὶ
“ὅτε σκιαὶ αἴσσασιν.” Plutarch. Apophthegm.

Vol. I.

De Chrysisso etiam versum hunc usitatum
refert Diogenes Laërtius, lib. VII. in Chry-
sisso. Cæterum vituperat hunc Homeri lo-
cum Plato, de Republ. lib. III. sub initio.

Ver. 501. ὦ Κίρκη, τίς γὰρ.] Σημείωσαι
δὲ ὅτι ἐν τῷ. “ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν
“ἡγεμονεύσει;” δοκεῖ πάντῃ καὶ ἐκ περισσῶ
κρίσθαι ὁ αἰτιολογικὸς σύνδεσμος. Eustath.
Minus rectè. Refertur enim istud γὰρ ad
id quod elegantèr reticetur: “Nequaquam
“eò ire possum; Quis ENIM Ἔς.” Quo
modo et ipse postea explicat Eustathius:
Θεραπειθεῖν δ' ἂν λόγῳ ἐλλείψεως· ἵνα λέγῃ ὅτι
“ὦ Κίρκη, ἀδύνατα φησὶ τίς γὰρ εἰς ἄδην ἡ-
“γεμονεύσει.” Καὶ ἔχει πολὺ τὸ σημνὸν ἡ τοι-
αυτὴ ἐλλείψις. Vide supra ad ver. 174. 190.

Ibid. — ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει;] Τὸ δὲ,
ταύτην ὁδὸν, ἐλλείψιν ἔχει καὶ νῦν προθέσεως· ἵνα
καὶ, εἰς ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει. Eustath. At-
qui eadem phrasi alibi utitur Poëta:

Τὸν δ' αἰψ' ἠνώγρια αὐτὴν ὁδὸν ἡγήσασθαι.

Suprà, ver. 263.

Ver. 506. — ἀνὰ δ' ἰσία.] Al. ἀνὰ θ' ἰσία.

3 A

Ἐνθ' ἀκτὴ τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
 Μακραί τ' αἶγαιροι, καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρτοι. 510
 Νῆα μὲν αὐτῷ κέλσαι ἐπ' ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
 Αὐτὸς δ' εἰς Ἀΐδεω ἰέναι δόμον εὐρώεντα.
 Ἐνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέεσι,
 Κώκυτος δ', ὃς δὴ Στυγὸς ὕδατος ἐστὶν ἀπορρῶξ.
 Πέτρῃ τε, ζύνεσις τε δὺν ποταμῶν ἐριδέπων. 515
 Ἐνθα δ' ἔπαθ', ἥρως, χριμφθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω,
 Βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυγέσιον, ἔνθα καὶ ἔνθα.
 Ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὴν χεῖσθαι πᾶσιν νεκύεσσι,
 Πρῶτα μελικρήτη, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνω,

"Ubi litusque humile et luci Proserpinæ,

"Excelsæque populi, et salices fructum-perdentes :

510

"Navem quidem illuc appelle in Oceano profundo-vorticibus,

"Ipse autem in Platonis eas domum squalidam.

"Ibi quidem in Acherontem Pyriphlegethonque fluunt,

"Cocytusque, qui scilicet Stygis aquæ est rivus;

"Rupēsque est, et concursus duorum fluminum sonorum.

515

"Illic autem deinde, heros, admotus propè, ut te jubeo,

"Fossam fode magnitudine cubitalem quaquaversum :

"Circa illam autem libamen funde omnibus mortuis,

"Primum mulso, deinde verò dulci vino,

Ver. 509. Ἐνθ' ἀκτὴ τε λάχεια.] Ἐμύθεον δ' οἱ πρὸς ἡμῶν ἐν τῷ Ἀόρνῳ τὰ περὶ τὴν νεκυῖαν τὴν Ὀμηρικὴν καὶ δὴ καὶ νεκυομανθῆϊον ἰσορροῖον ἐν ταῦτα γενέσθαι, καὶ Ὀδυσσεύς εἰς τῷτο ἀφικέσθαι. Strabo, Geograph. lib. V. pag. 374. al. 244. Cæterum Barneſius hinc legendum vult, ἀκτὴ τ' ἰλάχεια. Quo modo legiſſe videtur Scholiastes. Vide ſuprà ad ἰ. 116. Codices à Tho. Bentleio collati et hinc legunt λάχεια.

Ver. 510. Μακραί τ' αἶγαιροι.] Vide ſuprà ad ἰ. 238. Al. Κληθεῖαι τ' αἶγαιροι τε.

Ibid. — καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρτοι.] Ἐπειδὴ τὸ ἄνθος ἀποβάλλειν ἢ ἰπεὶ οἱ πίνοντες ἄνθος ἰτίας ἀφνοὶ διαμένει. Schol. Ἀλλὰ τὴν ἰτίαν ταχὺ προκαταβάλλειν, πρὸς τῷ τελείως ἀδρύναι καὶ πέψαι, τὸν καρπὸν. Διὸ καὶ τὸν Ποιήτην ἢ παλαιῶς προσαφύειν αὐτὴν ὠλεσίκαρπον. Theophrast. Hiſt. Plant. lib. III. cap. 2. ipſo initio. Aelianus autem, de Animal. lib. IV. cap. 23. ſecundum poſteriores Scholiastes interpretationem exponit; malè. Vide et Plin. Nat. Hiſt. lib. XVI. cap. 26.

Ver. 512. — δόμον εὐρώεντα.] Vide ad II. ὁ. 65.

Ver. 513. Ἐνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέεσι, Κώκυτος δ'.] Τῷτο τὸ σχῆμα καλεῖται προδιδυγμένον, καὶ καθ' ὑπερβατὸν ὑπ' ἐνίων δὲ Ἀλμανικόν. Schol. Similiter Iliad ἰ. 774.

Ἥχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλειον ἡδὲ Σκάμαν-
 ορος.

Et Iliad. ὁ. 138. in nonnullis editt.

Εἰ δὲ καὶ Ἀρης ἄρχωσι μάχης ἰδὲ Φοῖβος Ἀ-
 πόλλων.

Ἐν τούτοις ἐν μίῳ κεῖται ὁ ἴδε ἱπάγισθαι. Porphy. Quaſt. Homeric. 7. ſub fine.

Ibid. — Ἀχέροντα — Κώκυτος δ'.] Πρὸς δὲ τῇ Κιχύρῳ λίμνῃ τε εἰς Ἀχέρυσια καλεσμένη, καὶ ποταμὸς Ἀχέρων ῥεῖ δὲ καὶ Κώκυτος ὕδωρ ἀ-
 τερπέσσαν. Ὀμηρος τε μοι δοκεῖ ταῦτα ἐωρε-
 κῶς, ἵς τε τὴν ἄλλην ποιήσιν ἀποβολῆσαι τῶν ἐν
 ἄδῃ, καὶ δὴ καὶ τὰ ὀνόμαζα τοῖς ποταμοῖς ἀπὸ τῶν
 ἐν Θερπρωτίδι θίσθαι. Pauſan. lib. I. cap. 17.

Ibid. — Πυριφλεγέθων τε.] Ποταμὸς
 ἐν ἄδῃ. Schol.

Quæ rapidus flammis ambit torrentibus
 amnis,

Tartareus Phlegethon — AEn. VI. 550.

Ver. 514. — Στυγὸς ὕδατος.] Vide ſuprà ad ἰ. 185.

Ver. 517. Βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε.] Al. Βό-
 θρον ὀρύξον ὅσον τε. Al. Βόθρον ὀρύξ' ὅσον τε.
 Vide autem infrà ad λ'. 25.

Ibid. — πυγέσιον.] Ὁ πηχυαῖος μάστις
 δὲ, κατὰ τὰς Παλαιὰς, ὁ πυθνιαῖος. — Ἐστὶ δὲ
 πυγῶν τὸ ἀπὸ ἀσπῶνος μέχρι δακτύλων πεκαμ-
 μένων, ὃ ἐστὶ συνεπτυγμένων, διάστημα. Euſtath.

Ver. 518. — χοὴν.] Τὴν καὶ νεκυῖας ἐ-
 πιχειμένην χύσιν. Schol.

Ibid. — πᾶσιν νεκύεσσι.] Ita Barneſius.
 Al. πᾶσι νεκύεσσι. Quod pronuntiatu idem.
 Vide ad II. α. 51.

Ver. 519. — μελικρήτη.] Τῷ μετὰ γῆ-
 λακτος μέλιτι. Schol.

Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι ἐπὶ δ' ἄλφιστα λευκὰ παλύνειν. 520
 Πολλὰ δὲ γυνῆσθαι νεκύων ἄμενηνὰ κάρηνα,
 Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, σῆραν βῆν, ἥτις ἀρίστη,
 ῥέξεν ἐν μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν.
 Τειρεσίη δ' ἀπάνευθεν οἷν ἱερευσέμεν οἶω,
 Παρμέλαν', ὅς μῆλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν. 525
 Αὐτὰρ ἐπὴν εὐχῇσι λίσση κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
 Ἐνθ' οἷν ἀρνεῖον ῥέξεν, θῆλυν τε μέλαιναν,
 Εἰς Ἐρεβος σρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι,
 Ἰέμενος ποταμοῖο ῥοαῶν· ἐνθα δὲ πολλαὶ
 Ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνεώτων. 530
 Δὴ τότε ἔπειθ' ἐτάροισιν ἐποτρῦναι καὶ ἀνῶξαι
 Μῆλα, τὰ δὴ κατέχειτ' ἐσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ,
 Δείραντας κατακῆαι· ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
 Ἰφθίμῳ τ' Αἰδῇ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
 Αὐτὸς δὲ ξίφος ὅξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῷ 535
 Ἦσθαι, μηδὲ εἴαν νεκύων ἄμενηνὰ κάρηνα

"Tertium itidem aquâ ; farinamque albam insperge. 520

"Valdè verò precare manium inania capita, *vovens*,

"Ubi-veneris in Ithacam, sterilem vaccam, quæcunque optima,

"Sacrificaturum te in ædibus, pyramque impleturum rebus bonis.

"Tiresiæ verò separatim arietem sacrificaturum foli,

"Prorsus-nigrum, qui inter oves excellat vestras. 525

"Cæterum postquam precibus oraveris inclytas gentes mortuorum,

"Ibi ovem marem sacrifica, fœminamque nigram,

"Ad Erebum versos ; ipse verò seorsum averfus-fis,

"Contendens ad fluvii fluentia : ibi verò multæ

"Animæ accedent mortuorum defunctorum. 530

"Tum verò deindè socios hortare et jube

"Pecudes, quæ jam jaceant macatæ fævo ferro,

"Excoriatas comburere ; vota que facere diis,

"Præpotentique Plutoni, et formidabili Proserpinæ.

"Ipse autem gladio acuto stricto à femore 535

"Sede, neque sine manium inania capita

Ver. 520. — ὕδατι ἐπὶ.] Vide ad Il. τ'. 35. et ω. 285. item infrà ad ω. 493.

Ver. 523. ῥέξεν ἐν μεγάροισι.] Al. ῥέξεν α' ἐν μεγάροισι.

Ver. 525. — ὑμετέροισιν.] "Mallet," inquit *Barneſius*, "legere ἡμετέροισι." Sed minùs rectè ; ut liquet ex λ'. 33. infrà.

Ver. 527. Ἐνθ' οἷν ἀρνεῖον ῥέξεν.]

Macrare repostis
 Mox umbris (inquit) consueta piacula,
 nigras
 Sub lucem pecudes, reclusæque abdere
 terræ
 Manantem jugulis spirantum cæde cru-
 orem.

Tunc populos tibi regna suos pallentia
 mittent.

Silius Italicus, lib. XIII. ver. 404.

Ver. 528. — σρέψας.] Al. τρέψας.

Ver. 530. — νεκύων κατατεθνεώτων.] Vide ad Il. π'. 526.

Ver. 533. Δείραντας.] MS. à *Tbo. Bentleio* collatus, et hîc et infrà λ'. 46. ubi idem versus occurrit, legit Δείραντες.

Ver. 535. Αὐτὸς δὲ ξίφος ὅξυ.]

Eductumque tene vaginâ interritus en-
 sem.

[cruorem,
 Quæcunque antè animæ tendunt potare
 Disjice ; dum castæ procedat imago Si-
 byllæ. *Silius Ital.* lib. XIII. v. 442.

Αἵματος ἄσπον ἵμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
 "Ενθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται, ὄρχαμε λαῶν,
 "Ος κεν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθῃ,
 Νόσον δ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.

540

"Ως ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἡώς.
 Ἀμφὶ δὲ με χλαῖναν τε, χιτῶνα τε εἵματα ἔσσην.
 Αὐτὴ δ' ἀργύφειον φᾶρος μέγα ἔννυτο νύμφῃ
 Λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἱζυῖ,
 Καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.
 Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δώματ' ἰὼν ἄτρυνον ἑταίρους,
 Μαλιχίοις ἐπέεσσι παρασαδὸν ἄνδρα ἔκασον.

545

Μηκέτι νῦν εὐδόντες ἀωτῆτε γλυκὺν ὕπνον.
 Ἀλλ' ἴομεν· δὴ γὰρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη.
 "Ως ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπάθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
 Οὐδὲ μὲν ἔδ' ἐνθεν περ ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους·
 Ἐλπήνωρ δὲ τις ἔσκε νεώτατος, ἔδ' ἐτι λῆν
 Ἀλκιμος ἐν πολέμῳ, ἔτε φρεσὶν ἦσιν ἀρηρῶς,
 "Ος μοι ἄνευθ' ἐτάρων, ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης,
 Ψύχεος ἱμέρων κατελέξατο οἶνοβαρείων.
 Κινυμένων δ' ἐτάρων ὄμαδον καὶ δῶπον ἀκέσας,

550

555

"Ad sanguinem propè accedere, antequam Tiresiam sciscitatus-faeris.

"Ibi tibi statim vates adveniet, dux populorum,

"Qui tibi dicat iter et mensuras viae,

"Feditumque, ut per pontum proficiscaris piscosum."

540

Sic dixit: statim autem aureo-folio venit aurora:

Mihi verò lenamque, tunicamque, vestimenta induit:

Ipsa autem candidam togam ingentem induit Nympha

Tenuem et venustam, zonamque circumposuit lumbis

Pulchram, auream; capitiq; imposuit calyptram.

545

At ego per domum profectus hortabar socios,

Molibus verbis affans virum unumquemque:

"Nè amplius nunc dormientes carpite dulcem somnum;

"Sed eamus: jam enim me monuit veneranda Circe."

Sic dixi: illis verò persuasus est animus generosus.

550

Neque quidem vel illinc incolumes abduxi socios:

Elpenor nempe quidam erat minimus-natu, neque valdè

Fortis in bello, neque mente suà aptus,

Qui mihi seorsum à fociis, sacris in adibus Circes,

Refrigerii cupiens decubuit vino-gravatus:

555

Moventium autem sè sociorum tumultu et strepitu audito,

Ver. 541. — ἤλυθεν.] Ex Aoristo ἤλυθον, non ex Perfecto ἤλυθα. Vide ad II. α. 37.

Ver. 544. — ἱζυῖ.] Pronuntiabatur ἱζῦ, vel ἱζυῖ.

Ver. 548. — ἀωτῆτε.] Vide suprâ ad α. 443.

Ver. 549. — ἐπέφραδε.] Vide ad II. β'. 314. et γ'. 500.

Ver. 555. Ψύχεος ἱμέρων.] Ἀναψύξαι διὰ τὸ πνίγος καὶ τὴν μέθην ἐπιθυμῶν τῆς αὔρας. Schol.

Ver. 556. — ὄμαδον ἔ δῶπον.] Vide ad II. δ. 455.

Ἐξαπίνης ἀνόρεσσε, καὶ ἐκλάθετο φρεσὶν ἧσιν
 Ἀψορρόν καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν·
 Ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσεν· ἐκ δὲ οἱ αὐχὴν
 Ἀσραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' αἴδοςδε κατῆλθεν.
 Ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον·

560

Φάσθε νῦ πε οἶκονδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
 Ἐρχεσθ'· ἄλλην δ' ἡμῖν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη
 Εἰς Ἀἶδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
 Ψυχῇ χρησομένους Θηβαίης Τερεσίας.

565

Ὡς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
 Ἐζόμενοι δὲ καταῦθι γόων, τίλλοντο τε χαίτας.
 Ἀλλ' ἔ γάρ τις πρῆξις ἐγένετο μυρομένοισιν.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐπὶ νῆα δοῖν καὶ Δῖνα θαλάσσης
 Ἦομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
 Τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένη Κίρκη παρὰ νηὶ μελαίνῃ
 Ἀρνεῖον κατέδησεν οἶν, θῆλυν τε μέλαιναν,

570

Repentè experrexit, et oblitus-est mente suâ
 Retrorsum descendere, profectus ad scalam longam ;
 Sed rectâ de tecto decedit : ei autem cervix
 Ex articulis fracta est : anima verò ad orcum descendit.
 Venientibus autem illis ego sermonem dixi ;
 " Existimatis jam fortassis domum, charam ad patriam terram
 " Profecturos : aliud verò nobis iter designavit Circe
 " Ad Plutonis domum, et formidabilis Proserpinæ,
 " Animam consulturos Thebani Tiresiæ."
 Sic dixi : illis verò confractum est charum cor.
 Desidentes autem illic flebant, vellebantque capillos :
 Sed neque ullus profectus fiebat lugentibus.
 At quandò jam ad navem celerem et littus maris
 Ibamus tristes, uberes lachrymas profundentes ;
 Interea utique vadens Cîrcè ad navem nigram,
 Masculam alligavit ovem, fœminamque nigram,

560

565

570

Ver. 559. — καταντικρὺ.] *Al.* κατ' ἀν-
 τικρὺ.

Ver. 562. Φάσθε.] *Al.* Φάσθε. Minus
 rectè. Vide ad *Il.* ζ. 471.

Ver. 563. — ἄλλην δ' ἡμῖν ὁδὸν τεκμή-
 ρατο Κίρκη.]

— resides et defuetudine tardi
 Rursus inire fretum, rursus dare vela ju-
 bemur.

Ancipitesque vias, et iter Titania vastum
 Dixerat, et sævi restare pericula ponti.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 436.

Ver. 565. — χρησομένους.] *Al.* χρησ-
 μένοις.

Ver. 567. — καταῦθι.] *Al.* κατ' αὐθι.

Ver. 568. Ἀλλ' ἔ γάρ τις πρῆξις.] Vide
 suprâ ad ver. 202. *Barnesius* legendum
 conjicit, Ἀλλ' ἔκ ἄρ' τις.

Ver. 572. Ἀρνεῖον κατέδησεν οἶν, θῆλυν τε.]
 Quibus videlicet sacra faceret *Ulysses*, uti
 ipia ei præceperat suprâ ver. 527. Vide et
 infrâ ad λ'. 35. 45. Cæterum *Meric. Cas-
 saubonus*, de nuperâ *Homeri Editione*, *Differ-
 tat. I.* hîc legi vult, Ἀρνεῖον κατέδησεν, οἶν
 θῆλυν τε ut vox οἶν non ad Ἀρνεῖον, sed ad
 θῆλυν solummodò referatur. Sed minùs
 rectè: Ut liquet ex ver. 527. suprâ:

"Εὖθ' οἶν ἀρνεῖον ῥίζην, θῆλυν τε μέλαιναν.

'Ρῆα παρεξελθεῖσα· τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα
'Οφθαλμοῖσιν ἴδοιτ', ἢ ἐνδ', ἢ ἐνθα κίοντα;

Facile clām-prætergressa : quis deum nolentem
Oculis viderit, aut huc, aut illuc profectum?

Ver. 573. — [παρεξελθεῖσα.] Λάθεα
ποιήσασα. Schol.

Ibid. — τίς ἂν θεὸν ἐκ ἐθέλοντα 'Οφθαλ-
μοῖσιν ἴδοιτ'.]

Τὴν πρὶν ἐρωῶντα, καὶ αὐτὸν ἐκ ἐρωμένον.

Eurip. ap. Clem. Alexand. Admonit. ad
Gentia,

ὡδὲ τις αὐτὸν
Εἰσοράει θεῶν, αὐτὸς δὲ γὰρ πάντας ὁρᾷται.
Orpheus apud Eundem, Strom. lib. V.

Tenuis enim natura Deum, longèque re-
mota

Sensibus à nostris —

Lucret. lib. V. ver. 149.

ΤΗΣ
ΤΟΥ ὍΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Λ΄.

Ὑπόθεσις τῆς ῥαψωδίας Λ΄.

Ἄ Παγγέλλει, πῶς κατὰ Κίρκης ἐντολὰς εἰς ἅδ' ἀκατήλθης· καὶ ὡς ἤκουσε Τειρεσίη, τῆ μάντιος, περὶ τῆς ἑαυτῆς καὶ τῶν ἄλλων σωτηρίας· καὶ ὡς τὴν ἥρωα καὶ τὰς ἡρώϊδας εἶδεν ἐν ἅδ', καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἐς Ἴλιον συστρατευσάντων ἐνέμης, καὶ πῶν ἐν ἅδ' ἀπολαζόμενων τινάς.

Ἐπιγραφαί.

Νεκρομαντεία, ἢ, Νεκυία.

Ἄλλως,

Λάμδα δ' ἐν Ἀΐδω ψυχαῖς ἐνενύχην Ὀδυσσεύς.

Ἀ Ὑτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν, ἠδὲ θάλασσαν,
Νῆα μὲν ἄρ' ἀμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἄλα διαν·
Ἐν δ' ἰσὸν τιθέμεσθα καὶ ἰσία νηὶ μελαίνῃ·
Ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ
Βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.

5

LIB. XI.

Æterum postquam ad navem venissemus et mare,
Navem quidem omnium-primū deduximus in mare vastum;
Malumque imposuimus et vela navi nigræ:
Pecudes autem sumptas induximus; ipsique deindè
Ingrediebamur dolentes, uberes lachrymas profundentes.

5

Ver. 2. — Ἐρύσσαμεν εἰς ἄλα διαν.] Sic
suprà δ. 577.

Νῆας μὲν ἀμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἄλα διαν.
Barnesius utrobique legendum conjicit, ἐ-
ρύσσομεν εἰς ἄλα διαν. Quod tamen cum se-
quentibus, "Ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες, ἐπὶ κλη-
"σι Ἰσ." et "ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ Βαίνομεν ἀχνύ-
"μενοι" parum aptè congruit.

Ibid. — ἄλα διαν.] Vide suprà ad γ'.
158. et ad II. α. 141.

Ver. 5. Βαίνομεν ἀχνύμενοι.] "Propter
"iter ad inferos susceptum ex Circes va-
"ticinio." Ut rectè Spondanus. Vide suprà
ad κ'. 563. 566.

Ibid. — κατὰ δάκρυ χέοντες.] Al. κα-
ταδακρυχέοντες.

Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρώροιο
 Ἴκμενον ἔρον ἱεὶ πλησίον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
 Κίρκη ἑυπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, αὐδήεσσα.
 Ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα,
 Ἡμεθα· τὴν δ' ἄνεμος τε, κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
 Τῆς δὲ πανημερίας τέταθ' ἰσία ποντοπορεύσεως,
 Δύσετο τ' ἥελιος, σκιάωντο τε πᾶσαι ἀγυαί.
 Ἡ δ' ἐς πέραθ' ἵκανε βαθυρροῶς Ὠκεανοῖο·
 Ἐνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμος τε, πόλις τε,

10

Nobis verò dein pone navem cæruleam-prorâ
 Secundum ventum immisit, implentem-velum, bonum socium,
 Circe comas-pulchra, veneranda dea, vocalis.
 Nos autem armis singulis ordinatis per navem
 Sedebamus; hanc verò ventusque, gubernatorque dirigebat.
 Hujus autem totâ-die extendebantur vela per-pontum vadentis;
 Occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ.
 Illa verò ad fines pervenit profundî Oceani:
 Ibi autem Cimmeriorum erat virorum populisque civitasque,

10

Ver. 6. Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς.]

Prosequitur furgens à puppi ventus euntes.

Æn. III. 130.

Quem locum inter eos recenset Macrobius, in quibus Virgilius Homericæ carminis majestatem non æquet. "Quod (inquit) noster dixit κατόπισθε νεὼς; vester ait, furgens à puppi, fatis decorè. Sed excellunt epitheta, quæ tot et sic apta vento noster imposuit." Saturnal. lib. V. cap. 13.

Ibid. — κατόπισθε.] Al. μετόπισθε.

Ver. 7. — πλησίον.] Hinc apud Plutarchum in Catone Majoræ, (notante Duporto, in Gnomologiâ, ad hunc locum); Πλησίσιος ἐπὶ τὸν πόλεμον φερόμενος. Et apud eundem, de Virtute morali; Πλησίσιος μὲν ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ὁ ἀκύλατος ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν φέρεται.

Ver. 8. — αὐδήεσσα.] Vide supra ad x. 136.

Ver. 10. — τὴν δ' ἄνεμος τε, κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.]

Quà cursum ventusque gubernatorque vocabant.

Æn. III. 269.

Ver. 11. Τῆς δὲ πανημερίας τέταθ' ἰσία.]

Tendunt vela Noti —. Æn. III. 268.

Ver. 12. Δύσετο.] Al. Δύσατο.

Ver. 13. Ἡ δ' ἐς πέραθ' ἵκανε βαθυρροῶς Ὠκεανοῖο.]

Est locus, extremum quâ pandit Gallia litus,

Oceani prætentusaquis, ubi fertur Ulysses Sanguine libato populum movisse silentium.

Illic umbrarum tenui stridore volantum Flebilis audicitur questus: simulacra coloni Pallida, defunctasque vident migrare tigras. Claud. lib. I. Carm. iii. 123.

Οὐκ ἂν ὀκνήσαι τις εἰπὲν ὡς οἱ παλαιοὶ μακροτέρως ὁδὸς φανύνται καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν τελίσαντες τῶν ὑπερον, εἰ χρεὶ προείχεν τοῖς λεγομένοις· οἷον Διόνυσος, καὶ Ἡρακλῆς καὶ αὐτὸς ὁ Ἰάσων. Ἐπὶ δ' οἱ ὑπὸ τῇ Ποιητῇ λεγόμενοι, Ὀδυσσεὺς καὶ Μενέλαος. Καὶ Θησία δὲ καὶ Πειρίθων μακροτέρως ἐκπὸς ἐστὶ στρατείας ὑπομέναντας, καταλιπεῖν δόξαν περὶ ἑαυτῶν, ὡς εἰς ἄδην καταβάντας. Strabo, Geograph. lib. I. pag. 82. 83. al. 48.

Ver. 14. Ἐνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμος — Ἡμεῖς καὶ νεφέλη κακαλυμμένοι.] Καὶ μὴν καὶ τὸν Κιμμερικὸν Βόσπορον οἶδε [Ὅμηρος], τὰς Κιμμερίας εἰδὼς — οἱ κατ' αὐτὸν, ἢ μικρόν πρὸ αὐτῆς, μέχρις Ἰωνίας ἐπιδράμον τὴν γῆν τὴν ἐκ Βοσπόρου πᾶσαν. Αἰνίττεται γὰρ καὶ τὸ κλίμα τῆς χώρας αὐτῶν, ζοφώδες ὂν, καὶ ὡς φησὶν, "Ἡμεῖς καὶ νεφέλη κακαλυμμένοι ἔσμεν." Strabo, Geograph. lib. I. pag. 12. al. 6. Similiter Dionysius in Περιηγήσει.

Ὁρθὸν Κιμμερία διὰ Βοσπόρου, ὃ παρὰ πολλοί.

Κιμμεριοὶ ναύουσιν ὑπὸ ψυχρῷ ποδὶ Ταύρου.

ver. 167.

Ἐφορὸς δὲ τοῖς Κιμμερίοις προσοικειῶν τὸν τόπον, φησὶν αὐτὰς ἐν καλῶν οἰκίαις οἰκεῖν, ὡς καλεῖσιν ἀργίλλας, καὶ διὰ τινῶν ὀρυζμάτων τὰς ἀλλήλους τε φοιτᾶν, καὶ τὰς ξένους εἰς τὸ μαντεῖον δέχισθαι, πολὺ ὑπὸ γῆς ἰδρυμένον· ζῆν δ' ἀπὸ μεταλλείας καὶ τῶν μαντευομένων, καὶ τῇ βασιλείᾳ ἀποδείξαντος αὐτοῖς συντάξεις· εἶναι δὲ τοῖς περὶ τὸ χρηστήριον ἔδος πάτριον μνηστικὸν τὸν ἥλιον ὁρᾶν, ἀλλὰ τῆς νυκτὸς ἔξω πορεύσθαι τῶν χασμάτων καὶ διὰ τῆς τὸν Ποιητὴν περὶ αὐτῶν εἰπῆν, ὡς ἄρα — ἔδε ποτ' αὐτὰς ἥελιος φαίδων ἐπιδέρεται. Id. lib. V. pag. 375. al. 244.

- Ἡέρι κ' νεφέλῃ κεκαλυμμένοι· ἔδ' ἐ ποτ' αὐτὰς
 Ἡέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
 Οὐδ' ὅπ' ἂν εἴχῃσι πρὸς ἔρανον ἀσερόεντα,
 Οὔδ' ὅταν ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' ἔρανόθεν προτράπηται·
 Ἀλλ' ἐπὶ νύξ ὅλῃ τέταται δαλοῖσι βροτοῖσι.
 Νῆα μὲν ἐνδ' ἐλθόντες ἐκέλαμεν· ἐκ δὲ τὰ μῆλα
 Εἰλόμεθ'· αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον Ὀκεανοῖο
 Ἦομεν, ὅρ' ἐς χῶρον ἀφικόμεθ', ὃν φράσε Κίρκη.
 Ἐνδ' ἱερῆα μὲν Περιμήδης, Εὐρύλοχος τε,
 Εἶχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὅξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῷ,
 Βόθρον ὀρυζα, ὅσον τε πυγᾶσιον, ἐνθα κ' ἐνθα·
 Ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοᾶς χέομεν πᾶσιν νεκύεσσιν,

Caligine et nebulâ tecti: neque unquam eos
 Sol lucidus aspicit radiis,
 Neque cùm vadat ad cœlum stelliferum,
 Neque cùm rursûs in terram de cœlo vertatur;
 Sed nox perniciofa offunditur miseris mortalibus.
 Navem quidem illuc profecti subduximus; pecudes autem
 Exprompsimus; ipsique deindê propter fluentum Oceani
 Ivimus, donec in locum pervenissetus, quem monuerat Circe.
 Hic victimas quidem Perimedes Eurylochusque
 Tenebant; ego verò gladio acuto extracto à femore
 Fossam fodi, magnitudine cubitalem quaquaversus;
 Circa eam autem libamina fundebamus omnibus manibus,

Ver. 15. — ἔδ' ἐ ποτ' αὐτὰς Ἡέλιος.]

Tum Sol pallentes haud unquam discutit
 umbras;

Nec cùm invecus equis altum petit æ-
 thera, nec cùm

Præcipitem Oceani rubro lavat æquore
 currum. Virgil. Georg. III. 357.

Est prope Cimmerios longo spelunca re-
 cessu [Somni;

Mons cavus, ignavi domus et penetralia
 Quò nunquam radiis oriens mediufve
 cadensve

Phæbus adire potest. Nebulæ caligine
 mistæ

Exhalantur humo; dubiæque crepuscu-
 la lucis.

Ovid. Metam. lib. XI. ver. 592.

Cimmeriôn etiam obscuras accessit ad
 arces;

Queis nunquam candente dies apparuit
 ortu,

Sive supra terras Phæbus, seu curreret
 infra.

Tibullus, lib. IV. Eleg. i. ver. 64.

Ver. 16. — ἐπιδέρκεται.] Al. καταδέρ-
 κεται. Cæterum Strabo, lib. I. pag. 12. al.
 ὁ citat ἐπιλάμπεται.

Völ. I.

Ver. 17. Οὐδ'.] Al. Οὔθ' ut versu se-
 quenti.

Ibid. — ὅπ' ἂν.] Al. ὅπ' ἂν.

Ver. 19. Ἀλλ' ἐπὶ νύξ ὅλῃ τέταται.]

loca nocte silentia latē.
 Æn. VI. 265.

Ἰστοῦν δὲ ὅτι τὸ "νύξ ὅλῃ" πρὸς διαβολὴν ἱρρί-
 θη τῆς κατὰ φύσιν νυκτὸς· ἐπεὶ γὰρ ἀμβροσίῃ
 νύξ λήγεται. Eustath.

Ver. 24. Εἶχον.] Al. ἔσχον.

Ver. 25. 26. Βόθρον ὀρυζα, — Ἀμφ' αὐ-
 τῷ δὲ χοᾶς ὄρε.]

Haud procul egestâ scrobibus tellure dua-
 bus [ris atrî

Sacra facit; cultrosque in guttura velle-
 Conjicit, et patulas perfundit sanguine
 fossas.

Tum super invergens liquidi carchesia
 Bacchi,

Æneaque invergens tepidi carchesia lac-
 tis. Ovid. Metam. lib. VII. ver. 243.

scalpere terram

Unguibus, et pullam divellere mordicis
 agnam [indē

Cœperunt; cruor in fossam confusus, ut
 Manes elicerent, animas responsa daturas.

Horat. Sermon. lib. I. viij. 26.

Πρῶτα μελικρήτω, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνω,
 Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιστα λευκὰ πάλυνον.
 Πολλὰ δὲ γυνέμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
 Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, σῆσαν βῆν, ἥτις ἀρίστη, 30
 ῥέξαν ἐν μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν.
 Τειρεσίη δ' ἀπάνευθεν οἶν ἱερευσέμεν οἶον
 Παρμέλαν', ὅς μῆλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
 Τὴς δ' ἐπεὶ εὐχολῆσι λιτῆσι τε, ἔθνεα νεκρῶν,
 Ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβῶν ἀπεδαροτόμησα 35
 Ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἷμα κελαϊνεφές· αἱ δ' ἀγέροντο
 Ψυχαὶ ὑπ' ἐξ Ἐρέβους νεκύων κατατεθνηώτων,

Primum mulso, postea verò dulci vino,
 Tertiò demum aqua; farinamque albam inspergebam.
 Multum autem supplicabam manium inanibus capitibus, *vovens*,
 Reversum in Ithacam, sterilem bovem, quæcunque optima,
 Sacrificaturum me in ædibus, pyramque impleturum bonis;
 Tirefiæ verò seorsum ovem sacrificaturum foli
 Totum-nigrum, qui inter pecudes excellat nostras.
 Hos verò postquam votis precibusque, gentes mortuorum,
 Precatus sum; pecudes utique prehensas jugulavi 35
 Super fossam, fluebat autem sanguis ater; congregabantur verò
 Animæ ex Erebo manium defunctorum,

Inducit juvenem, ferroque cavare refof-
 sam [murmur anhelans
 Ocyus urget humum, atque arcanum
 Ordine mactari pecudes jubet ———.
 Fundunt mella super, Bæchique et lac-
 tis honorem.

Silius Italicus, lib. XIII. ver. 427. 434.

Ἐμύδιον δ' οἱ πρὸ ἡμῶν ἐν τῷ Ἀόρνῳ τὰ
 περὶ τὴν νεκυῖαν τὴν Ὀμηρικὴν ἔδῃ ἔκ νεκυο-
 μαντεῖον ἰσορροῖν ἐνταῦθα γενέσθαι, ἔξ Ὀδυσσεῖα
 εἰς τῷτο ἐφωκίσθαι. *Strabo, Geograph. lib. V.*
pag. 374. al. 244. à Barnesio citatus. Vide
et Maximum Tyrium, Dissertat. XXVI.

Ibid. — πυγύσιον.] Vide suprâ ad x. 517.

Ver. 26. — χοῆς χόσμεν.] MS. à Tho. Bentleio
collatus, χοὴν χόσμεν, ut suprâ x.
518. χοὴν χόσθαι. Et Barnesius hîc inter
varias lectiones retulit χοὴν, ex Henrico
Stephano.

Ibid. — πᾶσιν νεκύεσσιν.] Vide suprâ ad
x. 518.

Ver. 28. ὕδατι· ἐπὶ.] Vide ad II. τ'. 35.
et ω. 285.

Ver. 29. Πολλὰ δὲ γυνέμην νεκύων.]

Ignibus imponit sacris libamina prima
 Voce vocans Hecaten ———.

Æn. VI. 246.

Verba simul fundit, terrenaque numina
 poscit; [regem.

Umbrarumque rogat, raptâ cum conjuge
Ovid. Metam. lib. VII. ver. 248.

Ver. 30. — σῆσαν βῆν — ῥέξαν.]

— sterilemque tibi, Proserpina, vac-
 cam. *Æn. VI. 251.*

Ver. 35. Ἐλλισάμην.] Al. Ἐλίσάμην. Vide
ad II. α. 4. et φ. 71.

Ver. 36. — αἱ δ' ἀγέροντο Ψυχὰι ὑπ' ἐξ
Ἐρέβους.]

At cantu commotæ Erebi de sedibus imis
 Umbrae ibant tenues, simulacraque luce
 carentum ———;

Matres, atque viri, defunctaque corpora
 vitâ [que puellæ,
 Magnanimum heroum, pueri, innuptæ-
 Impositique rogis juvenes ante ora pa-
 rentum.

Virgil. Georgic. IV. 471. 475.

Huc omnis turba ad ripas effusa ruebat;
 Matres, atque viri, &c. — *Æn. VI. 305.*

Ecce runnt variæ species, et quicquid ab
 imo

Natum hominum extinctumque chaos est.

Sil. Italic. lib. XIII. ver. 438.

Ver. 37. — Ἐρέβους.] Ita edidit Barnes-
fius; quocum facit et MS. à Tho. Bentleio
collatus: Atque ita in vulgatis Editionibus
scripta occurrit hæc vox, II. 9. 368. i. 568.
Valgg. hoc in loco Ἐρέβους.

Ibid. — νεκύων κατατεθνηώτων.] "Ὅτι ἐν
τῷ " — νεκύων κατατεθνηώτων" περιττεῖ,
ὡς ἔλλαχῃ, τὸ "κατατεθνηώτων," ἔξ ἐπὶ

Νύμφαι τ', ἡῖθεοι τε, πολύτλητοι τε γέροντες,
 Παρθενικαὶ τ' ἀταλαί, νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι.
 Πολλοὶ δ' ἐτάμενοι χαλκῆρεσιν ἐγχέησιν,
 Ἄνδρες ἀρηϊφατοὶ, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες,
 Οἱ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος,
 Θεσπεσίη ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλαρὸν δέος ἦρει.
 Δὴ τότε' ἐπειδ' ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα,
 Μῆλα, τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ,
 Δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
 Ἴφθίμω τ' Αἰδῇ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
 Αὐτὰρ ἐγὼ ξίφος ὅξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῷ
 Ἥμην, εἰδὼν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
 Αἵματος ἄσπον ἴμεν, πρὶν Ταρσεΐαιο πυθέσθαι.
 Πρώτη δὲ ψυχὴ Ἑλπήνορος ἦλθεν ἱταίρῃ.
 Οὐ γὰρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.

40

45

50

Sponsæque, cælibesque, et multa-passi senes,
 Virgunculæque tenellæ, recenti-luctu-affectum animum habentes :
 Multi quoque vulnerati æratis hastis,
 Viri in-bello-occisi, cruentata arma habentes ;
 Qui multi circa fossam obambulabant aliundè alius,
 Immenso clamore : me verò pallidus timor cepit.
 Tum verò deinde socios adhortatus iussi,
 Pecudes, quæ jam jacebant mactatæ sævo ferro
 Excoriatas adolerè, et vota-facere diis,
 Fortique Plutoni, et horrendæ Proserpinæ.
 At ego gladio acuto stricto à femore
 Sedebam, neque finebam manium inania capita
 Ad-sanguinem propè accedere ; priusquam Tiresiam sciscitatus-esset.
 Prima verò anima Elpenoris venit focii :
 Nondum enim sepultus erat sub terrâ spatiosâ :

40

45

50

διαβολὴν τινὰ κίται. *Eustath.* Sed vide ad
 II. 4. 409.

Ver. 38. — 43. Νύμφαι τ', ἡῖθεοι τε ὅς.]
 Nonnulli, notante *Scholias*te, versus hosce
 sex repudiant : Rationibus parum idoneis.
 Vide et suprâ ad *ver.* 36,

Ver. 41. — βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες.]
 Δοκῶντα βεβροτῶσθαι, ὅ ἐστιν ἡμάχθαι. *Schol.*

Ver. 42. — ἄλλοθεν ἄλλος.] *Al.* ἐνθα
 καὶ ἐνθα.

Ver. 44. Δὴ τότε' ἐπειδ' ἐτάροισιν.] Αὐτὸς
 γὰρ, ὡς ἡ Κίρκη ἔφη αὐτῷ, ἐπὶ τοῦ βόθρου μένει.
Schol.

Ver. 47. Ἴφθίμω τ' Αἰδῇ.]

Tum Stygio regi nocturnas inchoat aras.
Æn. VI. 252.

Ver. 48. Αὐτὰρ ἐγὼ ξίφος ὅξυ.] *Al.* Αὐτὸς
 ξίφος.

Corripit hinc subitâ trepidus formidine
 ferrum

Æneas, strictamque aciem venientibus
 offert. *Æn.* VI. 291.

Vide et suprâ ad x'. 535.

Ver. 51. Πρώτη δὲ ψυχὴ Ἑλπήνορος ἦλθεν
 ἱταίρῃ.]

Ecce gubernator sese Palinurus agebat,
 Qui Lybico nuper cursu, dum sidera
 servat,
 Exciderat puppi ———. *Æn.* VI. 337.

At miser Elpenor tecto delapsus ab alto
 Occurrit regi debilis umbra suo.

Ovid. Trist. lib. III. *Eleg.* iv. 19.

Ver. 52. Οὐ γὰρ πω ἐτέθαπτο.] Ὅτι δόξα
 ἦν τοῖς Ἕλλησι τὰς τῶν ἀθάνατων ψυχὰς μὴ
 ἀναμύγνυσθαι ταῖς λαιπαῖς. *Eustath.* Vide ad
 II. ψ'. 71. Οὐδὲνα ὁρᾷ τῶν παρὰ τῷ Κύκλω-
 πι, ἢ ἐν Παιτρυνονίᾳ ἀπολομένων· ὅσοι γὰρ, εἰ
 καὶ ἀθίστως, ἀλλ' ἐν ἱτάφῃσαν. *Schol.* ad *ver.*
 57. infrâ.

Σῶμα γὰρ ἐν μεγάρῳ Κίρκης κατελείπομεν ἡμεῖς
"Ακλαυσον καὶ ἄθραπτον· ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε.

Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησα τε θυμῷ,
Καὶ μιν φωνήσας ἔπεια πτερόεντα προσηύδων·

55

Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα ;

"Εφθης πεζὸς ἔων, ἢ ἐγὼ σὺν νηϊ μελαίνῃ ;

"Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' οἰμώζας ἡμείβετο μύθῳ·

Διογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

60

Ἄσε με δαίμονος αἶσα κακῇ, καὶ ἀθέσφατος οἶνος·

Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ καταλέγμενος οὐκ ἐνόησα

"Αφορρόν καταβῆναι, ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν,

Ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσον· ἐκ δὲ μοι αὐχὴν

Ἀσραγάλων ἑάγη, ψυχὴ δ' αἰδοσθε κατῆλθε.

65

Νῦν δὲ σε τῶν ὀπίθεν γυνάζομαι, καὶ παρόντων,

Cadaver enim in ædibus Circes reliqueramus nos

Indefletum et insepultum, quoniam labor alius urgebat.

Illum quidem ego flevi conspicatus, miseratusque sum animo,

55

Et ipsum allocutus verba alata dixi ;

"Elpenor, quo pacto venisti sub caliginem obscuram ?

"Prius-venisti, pedes cum-fueris, quam ego cum navi nigrâ ?"

Sic dixi : ille verò mihi plorans respondebat sermone ;

"Generose Laërtiade, consiliis-abundans Ulysses,

60

"Læsit me dæmonis fatum malum, et copiosum vinum :

"Circes autem in domo cubans non adverti,

"Retrorsum ut-descenderem, profectus ad scalam longam,

"Sed rectâ de tecto decidi ; mihiq[ue] cervix

"Ex articulis fracta est : anima verò ad inferos descendit.

65

"Nunc verò te per eos qui pone-te-funt, oro, non præsentes,

Ver. 53. Σῶμα γὰρ ἐν μεγάρῳ.] Τὸ μὲν γὰρ
τῶν ζώντων αἰὶ δέμας προσαφένει ["Ομηρος"]

τὸ δὲ ἀποβέβληκός τὴν ψυχὴν, ὅθεν ἄλλο,
ἢ σῶμα καλεῖ· ὡς ἐν τούτοις, — "Σῶμα

γὰρ ἐν Κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς."

Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως,

§ 15.

Ibid. — ἐν μεγάρῳ Κίρκης.] Apud Dio-
nysum, ἐν Κίρκης μεγάρῳ.

Ver. 54. & 72. "Ακλαυσον.] Al. "Ακλαυτον.

Ver. 55. Τὸν μὲν ἐγὼ.]

Hunc ubi vix multâ mœstum cognovit

in umbrâ,

Sic prior alloquitur : Quis te, Palinure,

Deorum

Eripuit nobis? — — — — — Æn. VI. 340.

Vide et infra ad ver. 170.

Ver. 57. Ἐλπῆνορ.] Al. Ἐλπῆνωρ.

Ver. 58. — πεζὸς ἔων.] Al. πεζὸς ἰὼν
et ποσσὶν ἰὼν.

Ver. 61. Ἄσε με δαίμονος αἶσα.] Vide su-
prâ ad α. 33.

Ver. 62. — καταλέγμενος.] Vide ad
Il. β'. 515.

Ver. 65. — αἰδοσθε κατῆλθε.] Al. αἰ-
δοσθε βεβήκασι.

Ver. 66. Νῦν δὲ σε τῶν ὀπίθεν γυνάζομαι, καὶ
παρόντων.] Δίσιμι ἢ "πρὸς" ἢ "ἢ", πρὸς τῶν
καρὸντων γυνάζομαι, ἰκιστεύω ὡς πρὸς τῶν
θεῶν, καὶ πρὸς Διὸς. Schol.

Quod te per cæli jucundum lumen, et
auras,

Per genitorem oro, per spem surgentis
Iuli ;

Eripe me his, invicte, malis ; aut tu mi-
hi terram

Injice, namque potes ; portusque require
Velinos. Æn. VI. 363.

Vide et infra ad ver. 72.

Ibid. — τῶν ὀπίθεν.] Τῶν καταλειμμέ-
νων οἴκοι, τῶν καρὸντων. Schol. Spondanus
verò per istud "τῶν ὀπίθεν" Ulyssis socios
intelligi arbitratur. Minus rectè.

Πρὸς τ' ἀλόχῃ, καὶ πατρὸς, ὃ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,

Τηλεμάχῃ δ', ὃν μῆνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπε·

Οἶδα γάρ, ὥς ἐνθὲνδε κιῶν δόμῃ ἐξ Ἀΐδαο,

Νῆσον ἐς Αἰαίην σχήσεις εὐεργέα νῆα·

70

Ἔνθα σ' ἔπειτα, ἄναξ, κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο·

Μὴ μ' ἄκλαυτον, ἄθραπτον, ἰὼν ὅπινεν καταλείπειν,

Νοσφισθεὶς, μὴ τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι·

Ἀλλὰ με κακῆναι σὺν τεύχεσιν, ἄσσα μοι ἐστίν,

Σῆμα τε μοι χεῦναι, πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,

75

Ἄνδρὸς δυσήνοιο, καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι·

Ταῦτα τε μοι τελέσαι, πῆξαι τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμὸν,

Τῷ καὶ ζωὸς ἔρεσσον, ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἐτάροισιν.

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

Ταῦτα τοι, ὦ δύσηνε, τελευτήσω τε καὶ ἔρξω.

80

“Per uxoremque, et patrem, qui te nutrit, parvulus cūm-esses,

“Telemachumque, quem unicum in ædibus reliquisti :

“Novi enim, quod hinc profectus ex domo Plutonis,

“Infulam in Æream appelles fabrefactam navem :

70

“Ibi te deinde, rex, hortor recordari mei,

“Nè me indefectum, infepultum, profectus ponè relinquant,

“Digressus; nequà tibi deorum indignatio fiam :

“Sed me combure cum armis, quæcunque mihi sint,

“Tumulumque mihi aggere cani in littore maris,

75

“Viri infelicis; etiam posteris audiendum :

“Hæc mihi perfice, figeque super sepulchrum remum,

“Quo etiam vivus remigabam, cūm-esset apud meos socios.”

Sic dixit : at ego ipsum respondens allocutus sum ;

“Hæc tibi, ô infelix, perficiam et expediam.”

80

Ver. 67. Πρὸς τ' ἀλόχῃ, καὶ πατρὸς.] Οὐ προσέειπε τὴν μητέρα· ὅρα γὰρ τὴν ψυχὴν αὐτῆς. Schol.

Ibid. — ὃ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.] Ita rectè restituit *Barnesius*. Eadem enim phrasıs occurrit, *Iliad.* χ'. 480. ὃ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἴσαν. Quin et MS. à *Tho. Bentleio* collatus, cum *Barnesio* hîc legit, ὃ σ' ἔτρεφε. Vulg. ὃς ἔτρεφε.

Ver. 72. Μὴ μ' ἄκλαυτον, ἄθραπτον.]

Unum hoc — oro

Corpus humo patiari tegi —.

Æn. X. 903.

Sed sine funeribus caput hoc, sine honore sepulchri,

Indeploratum barbara terra teget ?

Ovid. Trist. lib. III. Eleg. III. 45.

— vagæ ne parce malignus arenæ

Offibus et capiti inhumato

Particulam dare —.

Horat. Carm. lib. I. Od. xxviii. ver. 23.

Τὸς δὲ Μῆδους Ἀθηναῖοι μὲν θάψαι λίθισιν, ὡς πάντας ὅσιον ἀνθρώπων νεκρὸν γῇ κρύψαι. *Plu-*

san. Attic. lib. I. cap. 32. Cæterum vituperat hunc *Homeri* locum *Plutarchus* : “Ὅσοι μὲν τοι τὸν θάνατον ὡς οἰκτρὸν, ἢ τὴν ἀταφίαν ὡς δεινὸν, ὀλοφυρόμενοι καὶ διδύοιτες, φωνὰς ἐξενηρόχασι, “Μὴ μ' ἄκλαυτον, ἄθραπτον, ἰὼν ὅπινεν καταλείπειν” — αὐταὶ πεπονθότων εἰσι καὶ προσελαλῶντων ὑπὸ δόξης καὶ ἀπάτης. Διὸ μᾶλλον ἄπτονται καὶ διαταράττουσιν ἡμᾶς ἀνακτιπταμένους τῇ πείρῃ καὶ τῇ ἀσθενείᾳ ἀφ' ἧς λέγονται. *De audiendis Poëtis.*

Ver. 73. — μὴ τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι.]

— precibus non linquar inultis, Teque piacula nulla resolvent.

Horat. Carm. lib. I. Od. xxviii. 33.

Ver. 76. Ἄνδρὸς δυσήνοιο.] Τὸ δὲ, “ἀνδρὸς δυσήνοιο,” καινότερον πέφρασαι· τὸ γὰρ ποιὸν ἔγω, “Σῆμα τε μοι χεῦναι, ἀνδρὸς δυσήνοιο.” *Eustath.* De hujusmodi Syntaxi, vide suprà ad i. 256. et ad II. §. 141.

Ver. 78. — μετ' ἐμοῖς.] *Al.* μετὰ σοῖς. Minus rectè.

Ver. 80. Ταῦτα τοι, ὦ δύσηνε, τελευτήσω.]

Νῶϊ μὲν ὥς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω συγεροῖσιν
 "Ἡμεῖς· ἐγὼ μὲν ἀνέυθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἴσχαν·
 Εἰδῶλον δ' ἐτέρωθεν ἐταίρα πολλὰ ἀγόρευεν.
 Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς κατατεθναυῖης,
 Αὐτολύκῃ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀντίκλεια,
 Τὴν ζῶν κατέλειπον, ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρὴν.
 Τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησα τε θυμῷ·
 Ἄλλ' ἐδ' ὥς εἶων προτέρην, πυκινὸν περ ἀχεύων,
 Αἵματος ἄσσον ἵμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
 Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θεβαίῃς Τειρεσίαο,
 Χρύσειον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἐγνώ κ' προσέειπεν·

85

90

Nos quidem sic verbis alternantes tristibus
 Sedebamus; ego quidem super sanguine gladium tenens;
 Simulachrum verò ex-alterâ-parte focii multa loquebatur.
 Supervenit autem anima matris defunctæ,
 Autolyçi filia magnanimi Anticlea,
 Quam vivam reliqui, profectus ad Ilium facram.
 Hanc quidem ego flevi conspiciatus, miseratusque sum animo:
 Sed neque sic sinebam priorem, valdè licèt dolens,
 Ad-sanguinem propè accedere, antequam Tirefiam sciscitatus-essem.
 Supervenit verò anima Thebani Tirefiæ,
 Aureum sceptrum tenens: me autem agnovit et allocuta est;

85

90

Haud ulla ante tuam, quanquam non
 parva fatigent,
 Curarum prior extiterit ———.

Silius Ital. lib. XIII. 467.

Ver. 83. — ἀγόρευεν.] Ita *Henricus Stephanus* et *Vulgati*. *Barneſius* autem ex *Scholias* et ex *Exemplaribus* nonnullis edidit ἀγορεύων. Ad sententiæ constructionem non malè.

Ver. 84. 86. Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς —
 Τὴν ζῶν κατέλειπον.]

Vidi ———

Sospes digressio quæ mihi mater erat.
 Rettulit illa domûs eadem mala; meque
 querentem

Fugit ab amplexu ter resoluta meo.

Auli Sabini Epist. Ulyſſis Penelope, ver. 63.

Vide infrà ad *ver. 205.*

Ver. 85. Αὐτολύκῃ θυγάτηρ.] Ὁ λόγος ἦν,
 Ἀντίκλειαν διὰ τὸν πόθον τῷ παίδει, βρόχῳ
 ἑαυτὴν ἐξαγαγεῖν τῷ βίῳ. *Schol.* à *Barneſio*
 emendatus. Vide infrà ad *ver. 202.*

Ver. 90. 91. Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ —, Χρύ-
 σεον σκῆπτρον ἔχων.] De hâc constructione
Eustathius; Ἀσπιδόη — πρὸς τὸ σημαίνον-
 τον, τὸ "ὁ Τειρεσίας." Et *Dionysius Halicarnassensis*; Πολλὰς δὲ κ' μέγαν χάριν ἐναλ-
 λάσσει τὰ γίνῃ· ὥς ἐν τῷ τῷ, [*Odyſſ. ὁ. 125.*]
 "Δῶρον τοι κ' ἐγὼ, τέκνον φίλε, τῷτο δίδωμι."
 τὸ μὲν γὰρ, "τέκνον," ἀδελφικὸν ὄνομα· ἐπὶ
 νεύει δὲ ἀρσενικόν, τὸ φίλε, πρὸς τὸ πρόσσωπον

ἀποδείκναι τὸν λόγον. — Τῆς δὲ αὐτῆς ἀναλογίας
 παρὶντο ἔχεται, "Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θεβαίῃς
 Τειρεσίαο, σκῆπτρον ἔχων" τὸ γὰρ "ἔχων" ἔπρὸς
 τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ πρὸς τὸ γένος τῷ σώματι,
 τῷ τῷ πρὸς τὸν Τειρεσίαον, ἤρμοσε. Πολλὰς
 γὰρ ἔπρὸς τὸν λόγον, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαίνον-
 μενον ποιεῖται τὴν ἀπάντησιν. Περὶ τῆς Ὀμήρου
 ποιήσεως, § 7. Notandum autem hoc in lo-
 co Syntaxin hanc nequaquam Metri gratiâ
 usurpatam; quippè, ut rectè observat *Eus-
 tathius*, æquè tulisset versus σκῆπτρον ἔχων.
 Quin et alibi occurrit similis constructio;

"Ὡς εἰπὼν, δισμὸν ἀνίει μίνος Ἡφαίστιο.

Odyſſ. 9. 359.

—— μέιδῃσιν δ' ἱερὴ ἱς Τηλεμάχοιο,

Ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν ——— π'. 476.

Ubi itidem æquè tulisset versus (si ita vo-
 lulisset Poëta), "Ὡς εἰπὼν, et ὀφθαλμοῖσιν
 ἰδὼν". Simili porro constructione utitur *A-
 ristophanes*;

—— ἀλλ' εἴα τέκεα θαμὶν ἐπαναθεῶντες,
 βληχόμενοι τε ———.

Plautus, Act. II. Scen. i. ver. 41.

Vide et ad ζ'. 157. item *Porphysium*, *Quæſt. Homeric. 7. sub fine.*

Ver. 91. Χρύσειον.] Pronuntiabatur Χρύσειον.

Ibid. — κ' προσέειπεν.] Post hunc ver-
 sum inserit *Barneſius* ex *Eustathio*;

Διογενὲς Λαερτιάδην, πολυμήχαν' Ὀδυσσεύα

Rationibus, ut videtur, haud satis idoneis

Τίπτ' αὖτ', ᾧ δύσηνε, λιπὼν φάος ἡελίοιο,
 "Ηλυθες, ὄφρα ἴδης νέκυας κ' ἀτερπέα χῶρον;
 'Αλλ' ἀποχάζεο βόθρε, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὄζυ,
 Αἵματος ὄφρα πῖω, κ' τοι νημερτέα εἶπω.

95

"Ως φάτ'· ἐγὼ δ' ἀναχασσάμενος, ξίφος ἀργυρόηλον
 Κελεῶ ἐγκατέπηξ'· ὃ δ' ἐπὶ πῖεν αἶμα κελαινόν,
 Καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσι προσηύδα μάντις ἀμύμων·

Νόσον δίζηαι μελιηδέα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·

Τὸν δὲ τοι ἀργαλέον θήσει θεὸς· εἰ γὰρ οἴω
 Λήσσειν Ἐννοσίγαιον, ὃ τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
 Χωόμενος, ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.

100

'Αλλ' ἔτι μὲν γε κ' ὥς, κακὰ περ πάσχοντες, ἴκοισθε,
 Αἶκ' ἐθέλης σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν κ' ἐταίρων,

'Οππότε δὴ πρῶτον πελάσσης εὐεργέα νῆα

105

Θρινακίῃ νῆσῳ, προφυγὰν ἰοαῖδα πόντον·

Βοσκομένας δ' εὗρητε βόας κ' ἴφια μῆλα

" Quid verò, ò infelix, relicto lumine solis,

" Venisti, ut videas manes et inamabilem locum ?

" Verùm recede à fòssâ, amoveque gladium acutum,

" Ut de-sanguine bibam, et tibi vera dicam."

95

Sic dixit : ego verò retrogressus gladium argenteis-clavis-distinctum

Vaginæ infixi : at postquam bibisset sanguinem nigrum,

Tum sanè deinceps me verbis alloquebatur vates eximius ;

" Reditum quæris dulcem, illustri Ulysses ;

" Hunc verò tibi difficilem faciet deus : non enim puto

100

" Latiturum te Neptunum, qui in-te iram reposuit animo,

" Iratus, quòd ei filium charum excæcâsti.

" Verùm adhuc quidem et sic, mala licèt patientes, perveneritis,

" Si velis tuum animum cohibere et fociorum,

" Quandò scilicèt primùm appuleris fabrefactam navem

105

" Trinacriam ad insulam, elapsus obscurum pontum :

" Pascentesque inveneritis boves et pingues pecudes

Ver. 93. — ἴδης.] *Al.* ἴδῃ.

Ver. 101. Λήσσειν Ἐννοσίγαιον, ὃ τοι κότον ἔνθετο θυμῷ.] Dubitavit Vir eruditus *Isaacus Casaubonus* (notante *Barneſio*) an "δ" hoc in loco "pro òν, ut ò τινα, pro òντινα, et si-
 "milia," positum sit. Quod fieri non posse contendit *Barneſius*. Quin et si fieri posset, huic tamen loco minimè congrueret. Nam ut istud Λήσσειν — κότον (quod voluit vir eruditus) "iræ obliuisci" intelligatur, ferri (ut opinor) nequit. Quippe "Λήσσειν" apud Poëtam, voce *Λεῖν*, "latere," non "obliuisci," significat. Vide infra ad ver. 125. et ad γ'. 393. Cæterum "δ" (ut recte notavit *Barneſius*) pro "ὅς" hîc usurpatur : Neque hoc inusitatum. Vide suprà ad ver. 67. item ad *Il. α.* 388. et γ'. 351. Sic apud *Euripidem* ;

— ἔρω, ὃ κατ' ὀμμάτων

Σταζεις πόθον —.

Hippolyt. Coron. ver. 525.

Ver. 103. 'Αλλ' ἔτι μὲν γε κ' ὥς.] *Al.* ἔτι μὲν κε. Cæterum *Barneſius* legendum conjicit Ἀλλὰ δέμονγε κ' ὥς, vel δέμονδε. Atqui vim (ut opinor) hîc habet vocola ἔτι non omittendam.

Ver. 105. 'Οππότε δῆ.] *Al.* 'Οππότε κιν.

Ibid. — πελάσσης.] Apud *Scholiasen* πιλῆσσης.

Ver. 106. Θρινακίῃ.] Τῇ Σικελίᾳ· ἐπεὶ τρία ἔχει ἀκρωτήρια, Πέλωρον, Πάχυνον, Διλυθαίον. *Schol.* Atque hinc apud Latinos appellatur *Trinacria* : Uti et notavit *Barneſius*. Vide *Ovid. Metamorph. lib. V. ver. 346. &c.*

'Ηελίς, ὅς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακέει·
 Τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἑάας, νόσῃ τε μέδηναι,
 Καὶ κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην, κακὰ περ πάσχοντες, ἴκοισθε· 110
 Εἰ δὲ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὀλεθρὸν
 Νηὶ τε, καὶ ἐτάροις· αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
 Ὅψ' ἐ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἐταίρους,
 Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης· δῆεις δ' ἐν πῆματα οἴκῳ,
 Ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἱ τοι βίοντον κατέδυσιν, 115
 Μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον, καὶ ἔδνα διδόντες·
 Ἄλλ' ἦτοι κείνων γε βίας ἀποτίσσει ἐλθὼν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεῷσι
 Κτείνης, ἥε δόλῳ, ἥ ἀμφαδὸν ὀξείῃ χαλκῷ,

" Solis, qui omnia videt et omnia audit.

" Has si quidem illæfas linas, reditūque memor-fis,

" Etiam adhuc in Ithacam, mala licet patientes, perveneritis:

110

" Sin lædas, tum tibi prædico exitium

" Navique et fodalibus: ipse verò etiam si effugeris,

" Serò malè redibis, amissis omnibus fociis,

" Nave in alienâ; inveniesque mala domi,

" Viros superbos, qui tibi victum comedunt,

115

" Ambientes divinam uxorem, et munera dan.es:

" Sed sanè illorum injurias ulciscêris cùm-adveneris.

" Cæterùm postquam procos in ædibus tuis

" Interfeceris, sive dolo, sive palàm acuto ferro;

Ver. 109. Τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἑάας.]
 'Ηγείται μὲντοι καὶ αὐτὸς ['Ομηρ.] — καὶ
 πάντ' ἐπὶ ἐμπαρμένῃ παραγίνεσθαι, ἀλλὰ τι
 καὶ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι· ὃν ὑπάρχειν μὲν τὸ
 ἐκείνῳ, τῷ δὲ πῶς συνάπτειν τὸ κατηναγ-
 κασμένον, ὅταν τις πράξας ὃ βύλεται, εἰς ὃ μὴ
 βύλεται ἐμπέσῃ. Καὶ ταῦτα σαφῶς ἐν πολ-
 λοῖς διδῶκεν· ὥς καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐκείναις
 τῆς Πηλοπείας· ἐν μὲν τῇ Ἰλιάδι λέγων τὴν ὀρ-
 γὴν τῇ Ἀχιλλείῳ αἰτίαν τῆς ἀπωλείας τῶν
 Ἑλλήνων γενέσθαι, καὶ τότε τὴν Διὸς βύλῃν
 ἐκτελεσθῆναι· ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσεΐ, τὴν ἐταίρους
 τῇ Ὀδυσσεΐ [Odys. α. 7.] διὰ τὴν αὐτῶν ἀ-
 βελίαν ὀλίγηρον περιπεσεῖν· ἐξήμαρτον γὰρ ἀφά-
 μιναι τῶν ἰσθῶν τῇ ἡλίου βοῶν, ἔξον ἀποσχίσθαι
 καὶ γὰρ ἦν προσημαίνον, "Τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας
 ἑάας ἔσ'." Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀ-
 μῆρου ποιήσεως, § 14. Porro Vulgati hoc
 in loco habent. Τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας· Bar-
 nesius autem ex Scholiis Victorianis ad Iliad.
 i. edidit Τὰς· Quæ lectio, ut ipse annotat,
 firmatur tum ex præcedente βοσκαμένας,
 ver. 107. tum ex μ. 137. infra, ubi idem
 versus occurrit, et vulgò editum est Τὰς.
 Cum Barnesio etiam hîc faciunt MS. à
 Tho. Bentleio collatus, et Dionysius, loco jam
 citato.

Ibid. — ἑάας.] Apud Dionysium, ἑάας.

Quæ si vera sit lectio, pronuntiandum erit
 ἑάας· penultimam enim necessariò produ-
 cit. Vide ad II. δ. 42.

Ibid. — νόσῃ τε.] Apud Dionysium, νόσῃ δὲ.

Ver. 109. 111. — ἀσινέας — σίνηαι.]

Quâ analogiâ ex λῶν fit ἄλῳτος· ex κῆνῳ,
 ἀκρίτος· ex τῶν, ἀτίτος· ex μαρῶν, ἀμάρ-
 τυτος· eadem ex σῖνῳ fit ἀσίνης. Vide ad
 II. α. 314. et 338. Cæterùm pronuntiaba-
 tur ἀσινέας, ac si scriptum fuisset ἀσινᾶς, vel
 ἀσινεῖς.

Ver. 113. Ὅψ' ἐ κακῶς νεῖαι.] Ἐπὶ γὰρ τῷ
 τῶν βοῶν τολμήματι, ἐπὶ τῷ ὅλῳ παρὰ Κα-
 λυψῶ διατρέχει καὶ πάλιν ναυαγήσας πρὸς τὰς
 Φαίαικας προσβράττεται. Schol.

Ver. 113. 114. — κακῶς νεῖαι — δῆ-
 εις δ' ἐν πῆματα οἴκῳ.] Hinc apud Horatium,
 Ulysses Tiresiam alloquens;

— O nulli quicquam mentite, vides ut
 Nudus inopsque domum redeam, te vate;
 neque illic

Aut apotheca procis intacta est, aut pe-
 cus: — Sermon. lib. II. Sat. v. 5.

Ver. 118. — ἐπὶ.] Al. ἐπὶν.

Ver. 119. — ἥε δόλῳ, ἥ ἀμφαδὸν.]

— dolo, an virtus, quis in hoste re-
 quirat? Æn. II. 399.

Ἐρχεσθαι δὴ πειτα, λαβὼν εὐῆρες ἔρετμον,
 Εἰσόκε τὲς ἀφίκηται, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
 Ἀνέρες, ἔδδ' ἄλῃσσι μεμιγμένον εἶδαρ' ἔδουσιν·
 Οὐδ' ἄρα τοῖ γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήκας,
 Οὐδ' εὐῆρ' ἔρετμά, τὰ τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
 Σῆμα δὲ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς, ἔδδ' σε λήσει·
 Ὅπποτε κεν δὴ τοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
 Φῆη ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
 Καὶ τότε δὴ γαίῃ πῆξας εὐῆρες ἔρετμον,
 Ρέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἀνακτι,
 Ἀρνεῖον, ταῦρον τε, συῶν τ' ἐπιθήτορα κάπρον,
 Οἴκαδ' ἀποσείχην, ἔρδην δ' ἱερὰς ἐκατόμβας
 Ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοῖ ἔρانون εὐρὺν ἔχουσιν,
 Πᾶσι μάλ' ἐξείης· θάνατος δὲ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ

120

125

130

“ Proficiscere deinde, sumpto fabrefacto remo,
 “ Donec ad illos perveneris, qui haud nōrunt mare
 “ Viri, neque sale conditum cibum comedunt;
 “ Neque fanè hi nōrunt naves prorās-rubras-habentes,
 “ Neque fabrefactos remos, qui utique alæ navium sunt.
 “ Signum verò tibi dicam valdè manifestum, neque te latebit;
 “ Quando utique tibi obviam factus alius viator
 “ Dixerit te ventilabrum habere super splendido humero,
 “ Tum fanè terræ infixo fabrefacto remo,
 “ Factisque sacris eximiis Neptuno regi,
 “ Ariete, tauroque, suumque marito verre,
 “ Domum revertere, faciasque sacras hecatombas
 “ Immortalibus diis, qui cælum latum habitant,
 “ Omnibus prorsus ordine: mors verò tibi ex mari ipsi

120

125

130

Ver. 120. — δὴ πειτα.] Ita *Barnesius*.
 Al. δ' ἤπειτα, et δι' ἤπειτα.

Ver. 121. — οἳ ἐκ ἴσασι θάλασσαν Ἀνέρες, ἔδδ' ἄλῃσσι.] Καρχηδονίαν, οἳ θαλάσσης τῶν τότε βαρβαρῶν μάλιστα ἔχον ἱμπερίαν, Τυροὶ Φοινίκης τὸ ἀρχαῖον ὄντες, τῶν ἐναντία ἐπὶ τῇ ναυμαχῇ [ὁ Πύρρος], τοῖς Ἡπειρώταις χρώμενος, οἳ μὲν ἀλάσσης Ἰλίῳ θάλασσαν οἱ πολλοὶ, μὲν δὲ ἁλὸς ἠπίσαντο πωλεῖσθαι. Μαρτυρεῖ δὲ μοι ὁ Ὅμηρος ἔπος ἐν Ὀδυσσεΐᾳ. “Οἳ ἐκ ἴσασι θάλασσαν Ἀνέρες, ἔδδ' ἄλῃσσι μεμιγμένον εἶδαρ' ἔδουσιν.” *Pausan. lib. I. cap. 12. in fine.*

Ver. 122. Ἀνέρες.] Al. Ἀνέρας. Ut infra ψ. 270.

Ibid. ἔδδ' ἄλῃσσι.] *Strabo, Geograph. lib. XIV. citat ἔδδ' ἄλῃσσι.*

Ver. 123. — νέας φοινικοπαρήκας.]

— pictasque innare carinas.

Æn. VIII. 93.

Ver. 125. Σῆμα δὲ τοι ἐρέω.]

Signa tibi dicam, tu condita mente teneto.

Vol. I.

Æn. III. 388.

Ibid. — ἔδδ' σε λήσει.] Vide supra ad ver. 101.

Ver. 127. — ἀθηρηλοιγόν.] Τῶν ἀθέρων ὀλοβρευτικῶν ὄργανον· ἀθῆρες γὰρ λέγονται κυρίως τῶν ἀσχυρῶν τὰ ἄκρα· λέγει δὲ τὸ πλῆθος, [*Il. v. 588.*] Ὅ μιν τοι Σοφοκλῆς ἀπιδίξατο τῆς Ἀθήρης κίνηθρον, λέγων ὅτι· “Ὀμοῖς ἀθηρόβρωτον ὄργανον φέρων.” *Schol.*

Ibid. — ἔχειν ἀνὰ.] Al. ἔχειν σ' ἀνὰ.

Ver. 129. Ρέξας.] Al. Ἐξας. Ut infra ψ. 277. ῥέξανθ'.

Ver. 133. — θάνατος δὲ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ.] Οἱ νεώτεροι τὰ περὶ Τηλέγονος ἀνέπλασαν, τὸν Κίρκης καὶ Ὀδυσσεύς· ὃς διπλῶς κατὰ ζήτησιν τῷ πατρὶς ἐς Ἰθάκην ἐλθὼν, ὑπ' ἀγνοίας τὸν πατέρα διαχρήσασθαι τρυγῶντος κέντρον. *Schol.*

Ἐνθα τὸν αἰολόμητιν Ὀδυσσεΐα, μυρία πόντο·
 Ἀλγέα μετρήσαντα πολυκμήτοισιν αἰθλοῖς,
 Τρυγῶν ἀλγινόεσσα δοῇ κατινήρατο ἱππῇ.

Oppian. Halieutic. lib. II. 503.

Similiter *Nicanor*;

- 'Αβληχρὸς μάλα τῷος ἐλεύσεται, ὃς κε σε πέφνη
Γῆρα ὑπὸ λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ 135
"Ολβιοὶ ἔσσονται· τάδε τοι νημερτέα εἶρω.
"Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Τερψίη, τὰ μὲν ἄρ' περ ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί.
'Αλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Μητρὸς τήνδ' ὄρώ ψυχὴν κατατεθνευίης· 140
'Η δ' ἀκίεσ' ἦσαι σχεδὸν αἵματος, ἐδὲ ὄν υἱὸν
'Ετλη ἐσάντα ἰδεῖν, ἐδὲ προτμυθήσασθαι.
Εἰπὲ, ἄναξ, πῶς κεν μ' ἀναγνοίῃ τοῖον ἐόντα.
"Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
'Ρηϊδίον τοι ἔπος ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θείω· 145
"Οντινα μὲν κεν εἴης νεκρῶν κατατεθνευιάτων
Αἵματος ἄσπον ἵμεν, ὅδε τοι νημερτὲς ἐνίψαι·
"Ὡ δὲ καὶ ἐπιφρονέεις, ὅδε τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.

- " Lenis admodum talis adveniet, quæ te occidat
" Senectute sub molli confectum; circum autem populi 135
" Felices erunt: hæc tibi vera dico."
Sic dixit: at ego ipsum respondens allocutus sum;
" Tiresia, hæc quidem quodammodo decreverunt dii ipsi.
" Sed age mihi hoc dic et verè enarra,
" Matris hanc video animam defunctæ: 140
" Illa autem tacita fedet prope sanguinem, neque suum filium
" Dignata est palàm aspicere, neque alloqui.
" Dic, rex, quo-pacto me agnoscat talem esse."
Sic dixi: ille verò me rursus respondens allocutus est;
" Facile tibi verbum dicam, et in mente ponam; 145
" Quemcunque quidem finas manium defunctorum
" Ad-sanguinem propè accedere, ille tibi verum dicet:
" Cui verò invidas, ille tibi abibit retrò"

— λόγος γε μὲν, ὥς ποτ' Ὀδυσσεὺς
"Εφθίτο, λυγαλίσις τυπὲς ἀλίη ὑπὸ κέντρῳ.
Theriaca, ver. 835.

Atque hinc Podagra, apud Lucianum;

'Ιθάκης ἄνακτα Λαιρτιάδην Ὀδυσσεύα
'Εγὼ κατίπιφνον, ἐκ ἄκανθα τραγόνος.
Τραγοποδάγρα, ver. 280.

Vide Ritterhus. ad Orprian. Halientic. II. 498.

Ibid. — ἐξ ἀλός.] Διστὴ ἀνάγνωσις· καὶ
ἐξ ἀλός προπαροξύτωνος, ἀντὶ τῆς, ἐξω καὶ πόρῳ
τῆς θαλάσσης· καὶ ἐξ ἀλός, διηρημένως, διὰ τὸ
τῆς τραγόνος κέντρου, καὶ ὁ Τηλέγονος ἀντὶ αἰχ-
μῆς ἐχρήστο. Schol.

Ver. 134. 'Αβληχρὸς.] "Εοικε δὲ ὁ θάνατος
ὑπὸν, καὶ μάλα γε ἡδεῖ, καὶ ἀνωδύνῳ καὶ οἷον
οἱ Ποιηταὶ τὸν λυσιμειλῆ φιλοῦσιν ὀνομάζειν, ἢ
τὸν ἀβληχρὸν. Ælian. de Animal. lib. IV. cap.
41. à Barneseio citatus.

Ibid. — πέφνη.] Αἱ. τίφνοι.

Ver. 135. Γῆρα ὑπὸ λιπαρῷ.] Barneseius
edidit ὑπὸ λιπαρῷ. Sed nihil opus. Vide
ad Il. α. 51.

Ibid. — ἀμφὶ δὲ λαοὶ "Ολβιοὶ ἔσσονται.]
Μέρος δὲ πάντως εὐτυχίας βασιλεῖ τὸ μέγιστον,
ὀλβίους ὑπ' αὐτῷ εἶναι τὰς λαούς. Διὸ καὶ ἀλλὰ
χρῆ φησὶν, [infra τ. II 4.] "Ἀρετῶσι δὲ λαοὶ
" ὑπ' αὐτῷ." Eustath.

Ibid. — ἀμφὶ δὲ λαοὶ.] Αἱ. ἀμφὶ δ' ἐ-
ταῖροι.

Ver. 136. — εἶρω.] Αἱ. βάζω.

Ver. 141. — ἐδὲ ὄν υἱόν.] Αἱ. ἐδ' ἐόν
υἱόν.

Ver. 143. — πῶς κεν μ' ἀναγνοίῃ τοῖον
ἐόντα.] Αἱ. υἱὸν ἐόντα. Αἱ. πῶς κεν μὲ ἀναγ-
νοίῃ τὸν ἐόντα.

Ver. 144. — ἀμειβόμενος προσέειπεν.]
Αἱ. ἀμείβετο μάντις ἀμύμων.

Ver. 145. — ἐπὶ φρεσὶ θείῳ.] Αἱ. ἐν
φρεσὶ θείῳ.

"Ως φαμένη, ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον· Αἴδος εἶσα
Τερεσίαο ἀνακτος, ἐπεὶ κατὰ Δέσφατ' ἔλεξεν.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτῷ μένον ἔμπεδον, ὅφρ' ἐπὶ μήτηρ
Ἦλυθε, καὶ πῖεν αἶμα κελαϊνεφές· αὐτίκα δ' ἔγνω,
Καὶ μ' ὀλοφυρομένην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

150

Τέκνον ἐμὸν, πῶς ἦλθες ὑπὸ Ζόφον ἡρώεντα,
Ζωὸς ἔων; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωῶσιν ὀρᾶσθαι·
Μίσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δαινὰ ῥέεθρα,
Ὀκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν ἔπως ἐςὶ περῆσαι,
Πεζὸν ἔόντ', ἦν μὴ τις ἔχη εὐεργέα νῆα.

155

Ἦ νῦν δὴ Τροίηθεν ἀλώμενος ἐνθάδ' ἰκάνεις
Νῆϊ τε, καὶ ἐτάροισι, πολὺν χρόνον; ἔδὲ πῶ ἦλθες
Εἰς Ἰθάκην; ἔδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;

160

"Ως ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Μῆτερ ἐμὴ, χρεῶ με κατήγαγεν εἰς Αἶδαο,
Ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίῃς Τερεσίαο.
Οὐ γὰρ πῶ σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιῖδος, ἔδὲ πῶ ἀμῆς
Γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχων ἀλάλημαι οἷζυν,

165

Sic locuta, anima quidem abiit domum Plutonis intrā
Tirefiæ regis, postquam vaticinia edixerat.

150

Ast ego illic manebam constantèr, donec mater

Advenit, et bibit sanguinem nigrum : statim verò agnovit,
Et me lugens verbis alatis allocuta est ;

" Fili mi, quo pacto venisti sub caliginem obscuram,

" Vivus cùm-fis ? difficile nempe hæc viventibus videre :

155

" In-medio enim ingentes fluvii et gravia fluentia ;

" Oceanus quidem primùm, quem nequaquam licet trajicere,

" Peditem, nisi quis habeat fabrefactam navem.

" Num jam demùm à Trojà errans huc venis

" Cum navique, et fociis, longo tempore ? nacdum pervenisti

160

" In Ithacam ? neque vidisti in ædibus uxorem ?"

Sic dixit : at ego ipsam respondens allocutus sum ;

" Mater mea, necessitas detulit me in Plutonis ædes ;

" Animam consulturum Thebani Tirefiæ.

" Nondum enim prope veni Achaiam, neque nostram

165

" Terram attigi ; sed semper habens erro ærumnam,

Ver. 149. "Ως φαμένη, ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον· Αἴδος εἶσα·
μον· Αἴδος εἶσα.]

Hæc vates, Erebiq̃ue cavis se rettulit um-
bris. Sil. Ital. lib. XIII. ver. 894.

Ver. 154. — πῶς ἦλθες ὑπὸ Ζόφον ἡρώεντα, Ζωὸς ἔων ;]

Sed te qui vivum casus, age, fare vicissim,
Attulerint : pelagine venis erroribus
actus ? [fatigat,

An monitu Divûm ? an quæ te fortuna
Ut tristes sine sole domos, loca turbida,
adires ? Æn. VI. 531.]

Ver. 156. Μίσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ —,
Ὀκεανὸς μὲν πρῶτα.] "Οσι φανερῶς ἐνταῦθα ὁ
Ποιητὴς δηλοῖ τὴν Ὀδυσσεὺς μυθικὴν εἰς ἃδε
κατίλευσιν ἐπὶ τὰ πέραν ἐκείδιν τέματα γι-
νέσθαι τῷ Ὀκείαν, ἔνθα καὶ τὰς ἀστέραις δη-
λαδὴ φασὶν δύναιν. Eustath.

Ver. 157. Ὀκεανὸς μὲν πρῶτα.] Καὶ ἐκ
ἐπὶ γὰρ δεύτερα δὲ, καὶ τρίτα· ἅπερ δὲ κατὰ
τὸ σιωπώμενον ἐκδέχασθαι ἔσται, οἷον ἵνα μὴ ἄλ-
λον ποταμὸν ἢ ῥεῦμα λέγωμεν, αὐτὸν πρῶτον
Ὀκεανόν. Schol.

Ibid. — πρῶτα, τὸν.] Al. πρῶτος, ἐν.

Ἐξ ἧ τὰ πρῶτισθ' ἐπόμεν Ἀγαμέμνονι δῖον
 Ἴλιον εἰς εὐπωλον, ἵνα Τρώεσσι μαχοίμην.
 Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 Τίς νῦ σε κῆρ ἐδάμασσε τανηλεγέος Δανάτοιο ;
 Ἡ δολιχὴ νῆσος ; ἢ Ἀρτεμις ἰοχέαιρα
 Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν ;
 Εἰπὲ δέ μοι πατὴρ τε, καὶ υἱὸς ὃν κατέλειπον,
 Ἡ ἔτι παρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἢ τις ἤδη
 Ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' ἔκ' ἐτι φασὶ νέεσθαι.
 Εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχευ βελὴν τε νόον τε,
 Ἡ μὲν παρὰ παιδὶ, καὶ ἐμπεδα πάντα φυλάσσει·
 Ἡ ἤδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν, ὅστις ἄριστος.
 Ὡς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ·
 Καὶ λῆν κείνη γε μὲν τετληότι θυμῷ
 Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· οἷζυραί δέ οἱ αἰεὶ
 Φθίνουσιν νύκτες τε, καὶ ἡμέαι δακρυχεῖσσι.
 Σὸν δ' ἔπαυτις ἔχει καλὸν γέρας· ἀλλὰ ἔκηνλος
 Τηλέμαχος τεμένην νέμεται, καὶ δαῖτας εἵσας

170

175

180

“ Ex quo primum fecutus sum Agamemnonem nobilem
 “ Ad illum equis-aptum, ut cum Trojanis pugnarem.
 “ Sed age mihi hoc dic et verè narra,
 “ Quodnam te fatum domuit longum-somnum-adferentis mortis ?
 “ An diuturnus morbus ; an Diana sagittis-gaudens
 “ Suis mitibus telis superveniens occidit ?
 “ Dic item mihi et de-patre, et filio quem reliqui,
 “ An adhuc apud illos meum munus, an aliquis jam
 “ Virorum alius habeat ; me autem non ampliùs putent rediturum.
 “ Dic etiam mihi nuptæ uxoris consiliumque mentemque,
 “ An maneat cum puero, et salva omnia custodiat ;
 “ An jam eam duxerit Achivorum, quicumque optimus.”
 Sic dixi : statim verò respondebat veneranda mater ;
 “ Et omninò illa quidem manet afflicto animo
 “ Tuis in ædibus ; ærumnosæ autem ei semper
 “ Consumuntur noctesque diesque lachrymas-fundenti.
 “ Tuum verò nondum quis habet pulchrum munus ; sed quietus
 “ Telemachus prædia colit, et convivia æqualia

170

175

180

Ver. 168. — εὐπωλον.] *Al.* εὐπωλον.

Ver. 170. Τίς νῦ σε κῆρ ἐδάμασσε.]

Quinam te, qui casus, ait, dux maxime,
 fessæ

Eripuit patriæ ? —

Sil. Ital. lib. XIII. 450.

Quis te, chare pater, cùm stabant Italia
 regna,

Exòsus Latio Deus abstulit ? —

Id. ibid. 654.

Ver. 171. Ἡ δολιχὴ νῆσος ; ἢ Ἀρτεμις.] Ἡ
 δολιχὴ νῆσος ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τὸν ἐπὶ βοῶντος
 Ἀρτεμίδος, ἀλλὰ καὶ οὗτος ἔστιν Ἀπόλλωνος, γινόμε-

νον θάνατον ὡς τῷ τοιούτῳ αἵφνης ἐπισυμβαίνον-
 τος. *Eusebius.* Cæterum *Barnesius* edidit,
 νῆσος γ' ; ἢ Ἀρτεμις. Sed nihil opus.

Ver. 173. — ὅν.] *Al.* ἧς.

Ver. 178. — ἔγημεν.] Vide infra ad
 ver. 272.

Ver. 183. — ἔκηνλος Τηλέμαχος τεμένην
 νέμεται.] Videtur nimirum priùs oppetuisse
 Anticlea, quàm *Penelope* Proci ambirent,
*Ulysses*que facultates diriperent.

Ver. 184. — τεμένην.] *Al.* τεμένηα.

Quod et ipsum pronuntiabatur τεμένην. Vi-
 de ad *Il. 2. 339.*

Δαίνυνται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν· 185
 Πάντες γὰρ καλέεσι· πατὴρ δὲ σὸς αὐτόθι μίμναι
 Ἀγρῶ, ἔδδ' πόλινδ' ἐκατέρχεται· ἔδδ' οἱ εὐναί,
 Δέρμνια, καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα·
 Ἀλλ' ὅγε χεῖμα μὲν εὔδαι, ὅθι δμῶες, ἐνὶ οἴκῳ,
 Ἐν κόνι, ἄγχι πυρὸς, κακὰ δὲ χροῖ' εἴματα ἔται· 190
 Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρους, τεθαλυῖα τ' ὀπάρῃ,
 Πάντῃ οἱ κατὰ γένον ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
 Φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ βεβλήαται εὐναί·
 Ἐνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἀέξει,
 Σὸν πότμον γοῶν· χαλεπὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἰκάνει. 195
 Οὕτω γὰρ καὶ ἐγὼν ὀλόμην, καὶ πότμον ἐπέσπον·
 Οὐτ' ἐμ' ἐνὶ μεγάροισιν εὐσκοπὸς Ἰοχέαιρα
 Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνε·
 Οὔτε τις ἔν μοι νῆσος ἐπήλυθεν, ἥτε μάλισα
 Τηκεδόνι συγερεῇ μελέων ἐξείλετο θυμὸν· 200
 Ἀλλὰ με σὸς τε πόθος, σὰ τε μῆδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,

“Epulatur, quæ decet principem virum curare;

185

“Omnes enim invitant: pater autem tuus illic manet

“In agro, neque in urbem proficiscitur: neque ei lecti,

“Strata, et lænæ, et stragula splendida;

“Sed ille hieme quidem dormit, ubi mancipia, in domo,

“In pulvere, prope focum; vilibus verò corpori vestimentis indutus est: 190

“Ast ubi venerit æstasque, virensque autumnus,

“Undique illi per fertilem-partem vineæ vitiferæ

“Ex foliis delapsis humiles sternuntur lectuli:

“Hic ille jacet dolens, ingentemque in mente dolorem auget,

“Tuum fatum despens: molesta autem insuper senectus urget. 195

“Sic enim et ego perii, et fatum obii:

“Neque me in ædibus jaculatrix-certa Diana

“Suis mitibus telis superveniens interemit;

“Neque aliquis me morbus invasit, qui utique maximè

“Tabè invisâ ex membris tollere-solet animum: 200

“Sed me tuique desiderium, tuique curæ, inclyte Ulysses,

Ver. 186. Πάντες γὰρ καλέεσι.] Δοκῆ δὲ ἀρχαῖον ἔθος εἶναι, εἰς δαῖτας δημοσίας προκαλεῖσθαι τὰς βασιλεῖς τε καὶ τὰς δικαστάς. Eusebius. Cæterum Barnæus hic legendum conjicit, Πάντας γὰρ καλέεσι. “Non videtur verum,” inquit, “Telemachum ab omnibus invitari; quare fatius forsitan esset, πάντας legere; quoniam ille, præter Procos, et alios quosvis hospitio exceperit: καλέεσι verò ad Telemachi servos refertur.” Satè inveniunt.

Ver. 189. — ἐνὶ οἴκῳ.] Al. κατὰ οἶκον.

Ver. 190. — κόνι.] Al. κόνει.

Ibid. — ἔται.] Al. ἤται.

Ver. 193. — βεβλήαται.] Al. βεβλήατο. Minus rectè.

Ver. 195. Σὸν πότμον γοῶν.] Al. Σὸν νόσον ποθέων.

Ver. 196. Οὕτω γὰρ καὶ ἐγὼν.] Οὐχ, ὡς οἱ νεώτεροί, ὅτι ἑαυτὴν ἀνήσθησεν, Ναυπλίῃ ψευδῶς μνηστῆρατος θάνατον Ὀδυσσεύς. Schol. Vide autem ad ver. 202. Cæterum refertur hoc in loco vocula γὰρ non ad id quod jam proximè præcessit, sed ad id quod de Ulyssis absentis desiderio elegantèr reticetur. Vide ad Il. i. 22.

Ver. 197. Οὐτ' ἐμ' ἐνὶ μεγάροισιν.] Al. Οὐτ' ἐμ' ἐν μεγάροισιν.

Σὴ τ' ἀγανοφροσύνη μεληιδέα θυμὸν ἀπήρσα.

"Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔγωγ' ἔθελον φρεσὶ μερμηρίζας
Μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἐλέειν κατατεθνειυίης·

Τρεῖς μὲν ἐφωρμήθην, ἐλέειν τε με θυμὸς ἄνωγε, 205

Τρεῖς δὲ μοι ἐκ χειρῶν, σκιῇ εἵκελον, ἢ καὶ ὀνείρω,

Ἐπτατ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ὅξυ γενέσκετο πηρόθι μᾶλλον·

Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·

Μῆτερ ἐμὴ, τί νῦ μ' εἰ μίμνεις ἐλέειν μεμαῶτα,

"Ὀφρα καὶ εἰν αἰῖδαο, φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε, 210

'Αμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπόμεσθα γόοιο;

"Ἢ τί μοι εἶδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια

"Tuaque benignitas dulci animo privarunt."

Sic dixit: ceterum ego volebam mente cogitans

Matris meae animamprehendere defunctae:

Ter quidem aggressus sum, amplectique me animus jubebat;

205

Ter autem mihi ex manibus, instar umbræ, vel et somnii,

Avolavit: mihi verò dolor acutus exortus est ex-animo magis:

Et ipsam allocutus verba alata dixi;

"Mater mea, cur me non manes amplecti-te cupientem;

"Ut etiam apud inferos, charis circà manibus amplexi,

210

"Ambo tristi satiemur luctu?

"Nunquid mihi simulachrum hoc inclyta Proserpina

Ver. 202. Σὴ τ' ἀγανοφροσύνη.] Εὐσχήμως τὴν ἀγχόνην ἐσιώπησεν, ὡς αἰτίαν ἔχόντων τῶν ἑαυτὸς ἐξαγαγόντων τῷ βίῳ. Schol. Vide supra ad ver. 85.

Ver. 205. Τρεῖς μὲν ἐφωρμήθην.]

Ter conatus ibi collo dare brachia circum;

[mago,

Ter frustra comprehensa manus effugit i-

Par levibus ventis, volucrique simillima somno. Æn. II. 792. VI. 700.

His alacer colla amplexu materna petebat, Umbraque ter frustra per inane petita fellit. Sil. Italic. lib. XIII. ver. 648.

Ibid. — ἀνωγει.] Aut legendum hinc ἀνώγει, quo modo in commentario citat Eustathius; aut erit ἀνωγει non è Perfecto ἀνωγα, sed ex Aoristo ἀνωγον. Alioqui non constaret Temporum ratio. Vide ad II. α. 37.

Ver. 206. — ἐκ χειρῶν, σκιῇ εἵκελον.]

Dixerat; et tenues fugit, ceu fumus, in auras. Æn. V. 740.

— manuum tactum suffugit et ictum. Lucret. lib. V. ver. 151.

Ibid. — εἵκελον.] Ita rectè edidit Barnepsius. Nam εἵκελον, quod habent Vulgati, primam corripit. Al. ἐκέλη.

Ver. 209. Μῆτερ ἐμὴ, τί νῦ μ' εἰ μίμνεις:]

— Ille, ubi matrem

Agnovit, tali fugientem est voce secutus;

Quid natum toties crudelis tu quoque falsis

Ludis imaginibus? Cur dextræ jungere dextram

Non datur, ac veras audire et reddere voces? Æn. I. 405.

Æneas, quò deindè ruis? quò proripis? inquit:

Quem fugis? aut quis te nostris complexibus arcet? V. 741.

— Da jungere dextram;

Da, genitor: teque amplexu ne subtrahes nostro. VI. 697.

Ver. 210. — φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε, 'Αμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπόμεσθα γόοιο;] Sic II. ψ. 97.

— μίνυνθα περ ἀμφιβαλόντε, 'Αλλήλους ὁλοοῖο τεταρπόμεσθα γόοιο.

Ibid. — φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε, 'Αμφοτέρω.] Al. βαλόντε, 'Αμφοτέρω. Sed perindè est. Quod enim hinc ait Barnepsius, "Pluralis hinc Numerus bis jungitur Duali," φίλας χεῖρε, et βαλόντε ἀμφότερα τεταρπόμεσθα," itemque Eustathius, Τὸ δὲ "φίλας χεῖρε" σύνθεσις τῷ Ποιητῇ σχῆμα, οἷα μυρία καὶ συζευγνόντι τὰ πληθυντικὰ καὶ τὰ δυνικά ὡς ἰσοδύναμα planè nihili est; quia omne Duale est necessariò Plurale. Neque, quoniam rectè de duali dicitur φίλας et τεταρπόμεσθα, indè sequitur rectè itidem de pluribus φίλων et τεταρπόμεσθον dici posse. Vide supra ad S. 48. et ad II. α. 566.

"Ἐτρυν', ὅφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος σεναχίζω ;

"Ὡς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμέβετο πότνια μήτηρ·

"Ὡ μοι τέκνον ἐμὸν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,

215

Οὔτι σε Περσεφόνεια, Διὸς θυγάτηρ, ἀπαφίσκει,

'Αλλ' αὕτη δίκη ἐσὶ βροτῶν, ὅτε κεν τε θάνωσιν·

Οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἴνες ἔχουσιν,

'Αλλὰ τὰ μὲν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο

220

Δαμνᾷ, ἐπεὶ κε πρῶτα λίπη λεύκ' ὀστέα θυμὸς·

Ψυχὴ δ', ἥντ' ὄνειρος, ἀποπταμένη πεπότηται.

'Αλλὰ φόωςδε τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα

"Ἴσθ', ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εἴπησθα γυναικί.

Νῶϊ μὲν ὥς ἐπέεσσιν ἀμαρβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες

"Ἠλυθον, (ἄτρυνεν γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια,)

225

"Ὅσσαι ἀρισηῶν ἄλοχοι ἔσαν, ἡδὲ θυγάτρες·

Αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολλέες ἡγερέθοντο.

"Immifit, ut adhuc magis lamentans ingemiscam?"

Sic dixi: statim verò respondit veneranda mater;

"Eheu, fili mi, supra omnes infelix viros,

215

"Minimè te Proserpina, Jovis filia, deludit,

"Sed hæc conditio est mortalium, cùm mortui fuerint:

"Non enim ampliùs carnesque et ossa nervi habent;

"Sed ea quidem ignis valida vis ardentis

"Absumit, ubi primùm reliquerit alba ossa animus:

220

"Anima verò, tanquam somnium, avolans volitat.

"Sed in lucem celerrimè contende; hæc autem omnia

"Scias, ut etiam in-posterum tuæ dicas uxori."

Nos quidem sic verbis colloquebamur: mulieres autem

Accesserunt, (incitabat enim inclyta Proserpina),

225

Quotquot optimatum uxores erant, atque filiae:

Hæ utique circa sanguinem nigrum frequentes congregabantur.

Ver. 216. Οὔτι σε Περσεφόνεια.]

— neque te Phæbi cortina fefellit,

Dux Anchisiade, —. Æn. VI. 347.

Ver. 218. Οὐ γὰρ ἔτι σάρκας.]

'Αλλ' ἔτι γὰρ οἱ ἔτ' ἦν ἱεῖς ἐμπίδος, ἔδῃ τι κίκυς,

Οἷον περ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπήρῃσι μέλεισσι.

Infra, ver. 392.

Ver. 221. Ψυχὴ δ', ἥντ' ὄνειρος.]

— tenues sine corpore vitas

Admoneat volitare cavâ sub imagine
formæ. Æn. VI. 292.

Ἀείπεται δὲ ἡ τῆς ψυχῆς φύσις ἐπὶ τὴν σελή-
νην, οἷον ἔχον τινὰ βίαν καὶ ἐνέργειαν διαφυλάτ-
τουσα. Καὶ περὶ ταύτης ὁρῶντες ἡμεῖς λελέχθαι
τὸ, "Ψυχὴ δ', ἥντ' ὄνειρος, ἀποπταμένη πε-
πότηται." Plutarch. de Facie in Orbe Lunæ,
haud longè à fine. Vide et suprâ ad ver.
206.

Ibid. — ἥντ' ὄνειρος, ἀποπταμένη πεπότη-
ται.] Similiter Apollonius;

— Νόος δὲ αἱ, ἥντ' ὄνειρος,

'Ερπύζων πιστότητο —.

Argonautic. lib. III. ver. 503.

Ver. 222. — φώσδε.] Al. φάωσδε.

Ver. 223. — ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εἴπησ-
θα γυναικί.] Muretus, Var. lect. lib. XI. cap.
7. hæc verba, sicut et Virgilii, [Æn. VI.
898.] "portâque emittit eburnâ," testâ quâ-
dam urbanitate fabulam ridendam propi-
nare existimat. Similiter Plutarchus, de au-
diendis Poëtis; Καὶ γὰρ τῷτο χαρίεντως Ὀμη-
ρος εἰς τὴν νεκυίαν ἵπεν, ὡς γυναικὸς ἀκρόασις
ἔσαν διὰ δὴ τὸ μυθώδες. Vide Julian. Orat.
III. et infra ψ'. 306. Ὡς.

Ver. 224. — αἱ δὲ γυναῖκες Ἠλυθον.] Εὐ-
ταξίαν δὲ τῇ ποιήσει τεχνώμενος καὶ ἀκμήν, κα-
ταλείγει πρῶτον ἡρώϊδας· ἔπειτα διαναπύσας τὸν
λόγον βραχὺν, πρὸς Ἡρώας μεταβάλλει. Euflath.

Αὐτὰρ ἐγὼ βέλεον, ὅπως ἐρέοιμι ἐκάσῃ·
 "Ἦδε δὲ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βελή·
 Σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηρῶ, 230
 Οὐκ εἶων πίειν ἅμα πάσας αἶμα κελαινόν.
 Αἱ δὲ προμνηστῖναι ἐπήεσαν· ἡ δὲ ἐκάσῃ
 "Ὀν γόνον ἐξάγορεύεν· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἀπάσας.
 "Εὐδ' ἦτοι πρώτην Τυρῶ ἴδον εὐπατέρειαν,
 "Ἡ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἐκγονος εἶναι, 235
 Φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἐμμεναι Αἰολίδαο·
 "Ἡ ποταμῷ ἡράσσατ' Ἐνιπῆος Δείοιο,
 "Ὅς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἴησι·
 Καὶ ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα.
 Τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος γαίηοχος Ἐννοσίγαιος, 240
 Ἐν προχοῇς ποταμῷ παρελέξατο δινῆεντος·

Ceterum ego consultabam, quo-pacto interrogarem singulas :
 Illud autem mihi in animo optimum videbatur consilium ;
 Stricto acuto gladio, crasso à femore,
 Non sinebam bibere simul omnes sanguinem nigrum.
 Illæ verò deinceps accedebant ; unaquæque autem
 Suum genus narrabat : ego verò interrogabam omnes
 Hic sanè primam Tyro vidi nobili-patre-natam,
 Quæ dixit Salmonei eximii se filiam esse ;
 Dixitque Crethei se uxorem esse Æolidæ :
 Quæ fluvium amavit Enipeum divinum,
 Qui longè pulcherrimus fluviorum super terram labitur :
 Et ea propter Enipei versabatur pulchra fluentia.
 Huic verò cùm-se-assimilâset terram-cingens Neptunus,
 In ostiis fluvii accubuit vorticofi :

230

235

240

Ver. 229. "Ἦδε δὲ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βελή.]

Hæc alternanti potior sententia visa est.
Æn. IV. 287.

Ver. 231. — πίειν.] Ita ex Seberi Indice edidit *Barneſius* : Atque ita scriptum occurrit in omnibus, *Iliad.* δ'. 263. ἢ. 481. *Odysſ.* λ'. 583. 584. *Vulg.* hoc in loco πίειν Quæ vox non Homérica. Nonnulli habent πίειν. Quo modo in commentario citat *Eustathius*.

Ver. 232. — ἡ δὲ ἐκάσῃ.] *Al.* ἡδὲ ἐκάσῃ.

Ver. 233. — ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἀπάσας.] "Ὅτι πᾶν δεικνύει ὁ Ποιητὴς τὴν ῥαψωδίαν ταύτην, ἥρῳαν ἅμα καὶ ἥρωϊδων πιπτοίηκε κατάλογον, — ἀναπληρῶν τε, ὡς καὶ ἀλλαχῇ ἑρρίθη, ἅπτερ τῇ Ἰλιάδι ἐλλείπειται, καὶ ἅμα πλατύνων ἔτω τὴν ποιήσιν. *Eustath.*

Ver. 234. — πρώτην.] *Al.* πρῶτον.

Ibid. — Τυρῶ ἴδον εὐπατέρειαν.] Ἐν ἧθει πινὺν δυσσεύης γὰρ ἦν ὁ Σαλμωνεύς, ἀντιβροντῶν τῷ Διὶ, καὶ ἀνταγρέπῳ διὸ καὶ κεραυνοῖς περὶ πινειν. Εἰσωνεία ἦν κέχορηαι. *Schol.* Male :

Nam in hujusmodi narratione nullus *Ironia* locus. Vide et ad ver. 235.

Ver. 235. — Σαλμωνῆος ἀμύμονος.] Περὶ δὲ Σαλμωνέως φασὶν οἱ νεώτεροι ὡς ἄρα ὁ ἀνὴρ ἀσιεῖς ἦν, ἀντιβροντῶν τε καὶ ἀνταγρέπῳ τῷ Διὶ, δι' ὃ καὶ κεραυνώθη. "Ὁμηρος μὲντοι ἔκ οὐδε τοῦτο τι, ἀλλὰ ἀμύμονα τὸν Σαλμωνέα φησὶν. *Eustath.* Similiter et *Dacier*. Atqui nihil impedit vox ἀμύμονος quominus homo pravis moribus fuerit *Salmoneus*. Vide suprà ad α'. 29. et ad *Il.* β'. 673.

Ver. 237. — Ἐνιπῆος Δείοιο.] Ἐνιπεύς "Ἠλιδος ποταμὸς, καὶ Θεσσαλίας. *Schol.* Vide et *Strabonem*, *Geograph. lib.* VIII. pag. 546. al. 356.

Ver. 238. "Ὅς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἴησι.] Similiter de Fluvio *Axio* Poëta, *Iliad.* φ'. 158.

Ἀξιῷ, ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἴησιν.

Ibid. — ἴησι.] *Al.* ἴησι.

Ver. 239. — πωλέσκετο.] *Versari* solebat. Vide ad *Il.* α'. 37. et β'. 221.

Ver. 240. Τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος.] Vide ad *Il.* γ'. 45. *Al.* Τῷ δ' ἄρ' εἰσάμενος.

Πορφύρεον δ' ἄρα κύμα περιστάθη, ἔρει ἴσον,
Κυρτωθέν· κρύψεν τε θεόν, θνητὴν τε γυναῖκα.
Λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
Ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·

245

Χαῖρε, γύναι, φιλότῃτι· περιπλομένη δ' ἐνιαυτῷ,
Τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ οὐκ ἀποφάλιοι εὐναὶ
Ἀθανάτων· σὺ δὲ τὰς κομέειν, ἀτιταλλέμεναι τε.

Νῦν δ' ἔρχευ πρὸς δῶμα, καὶ ἴσχεο, μὴδ' ὀνομήνης·
Αὐτὰρ ἐγὼ τοι εἰμὶ Ποσειδάων ἐνοσίχθων.

250

“Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.

Ἡ δ' ὑποκυσσαμένη, Περίην τέκε καὶ Νηληϊά·

Τῷ κρατερῷ θεράποντε Διὸς μέγαλοιο γενέσθην

Ἀμφοτέρω· Περίης μὲν ἐν εὐρυχόρῳ Ἰαολκῷ

255

Purpleus autem fluctus circumstitit, monti æqualis,
Curvatus; absconditque deum, mortalemque fœminam:
Solvit autem virgineam zonam, somnumque offudit.

Cæterum postquam perfecisset deus amatoria opera,
Inhæsit sanè ei manui, verbumque dixit, et compellavit;

245

“Gaude, mulier, amore-hoc: circumvoluto autem anno,

“Paries pulchros liberos; quoniam haud inanes concubitus

“Immortalium: tu verò eos cura enutrique.

“Nunc autem i ad domum, et contine-te, neque mentionem-feceris;

250

“At ego tibi sum Neptunus terræ-quassator.”

Sic locutus, pontum subiit fluctuantem.

Illa autem gravida-facta, Peliam peperit et Neleum;

Qui fortes ministri Jovis magni fuerunt

Ambo: Pelias quidem in spatiosa Iäolco

255

Ver. 242. Πορφύρεον δ' ἄρα κύμα περιστάθη.]

At illum

Curvata in montis faciem circumstitit
unda,

Accepitque sinu vasto ———.

Virgil. Georgic. IV. 360.

Ver. 243. — κρύψεν τε.] *Al.* κρύψεν δὲ.

Ver. 244. Λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην.] Simi-
litèr Catullus;

———— solvit zonam diù ligatam.

Carm. II. ver. 13.

Ver. 247. — περιπλομένη δ' ἐνιαυτῷ, Τί-
ξεις.] “Quòd si ita, neque ultra decimum
“mensẽm fœtura mulierum protolli potest;
“quæri oportet, cur Homerus scripserit
“Neptunum dixisse puellæ à se recens com-
“pressæ; Χαῖρε νῦν φιλότῃτι περιπλομένη δ'
“ἐνιαυτῷ, Τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· Ἔσ. — Sed
“Favorinus mihi ait περιπλομένη ἐνιαυτῷ
“non confecto esse anno, sed affecto. In
“quâ re usus est verbo non vulgaris signi-
“ficationis. *Affecta* enim, sicuti M. Cicero
“et veterum elegantissimi locuti sunt, ea

Vol. I.

“propriè dicebantur, quæ non ad finem

“ipsum, sed proximè finem progressa de-

“ductave erant.” Gellius, lib. III. cap. 16.

Ubi notandum, pro Χαῖρε γύναι, legisse

Gellium, Χαῖρε νῦν.

Ver. 248. — τέκνα· ἐπεὶ ἔκ.] *Barnesius*

edidit, τέκνα· ἐπεὶ ἔκ. Quo modo et apud

Gellium legitur, loco jam citato. Sed et

ferri potest vulgata lectio; pronuntiando

scilicèt ἐπ' ἔκ, vel ἐπιῦκ duabus syllabis.

Sic *Iliad.* v. 777.

Μέλλω, ἐπεὶ ἔδ' ἐμὲ πάμπαν ———.

Vide et ad *Il.* ε. 349. et ε. 533.

Ver. 252. “Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο.]

Hæc Proteus; et se jactu dedit æquor in
altum: *Virg. Georgic.* IV. 528.

Tantum effata, ———
se fluvio Dea condidit alto.

Æn. XII. 885.

Ver. 254. — θεράποντε Διὸς.] *Βασιλείς·*
καὶ γὰρ οἱ πολέμικοι, θεράποντες; *Ἀρσ.* *Schol.*

Ver. 255. — Ἰαολκῷ.] *Ἰωλκός, πόλις*
Θεσσαλίας. Schol.

Ναῖε πολὺρρήνος· ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἡμαθόεντι.
Τῆς δ' ἐτέρας Κρηθῆϊ τέκεν βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσωνα τ', ἠδὲ Φέρετ', Ἀμυθάονα δ' ἱπποχάρμην.

Τὴν δὲ μέτ', Ἀντιόπην ἴδον, Ἀσωποῖο Δύγατρα,
"Ἡ δὲ καὶ Διὸς εὐχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι· 260
Καὶ ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ', Ἀμφίονα τε, Ζῆθον τε,
Οἱ πρῶτοι Θήβης ἔδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο,
Πύργωσαν τ'· ἐπεὶ ἔ μὲν ἀπύργωτον γ' ἐδύναντο
Ναίεμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερῶ περ ἑόντε.

Τὴν δὲ μέτ', Ἀλκμήνην ἴδον, Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν, 265
"Ἡ ῥ' Ἡρακλῆα δρασυμέμονα, θυμολέοντα,
Γείνατ', ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μέγαλοιο μιγῆσα·
Καὶ Μεγάρην, Κρέοντος ὑπερθύμοιο Δύγατρα,
Τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς, μένος αἰὲν ἀτειρῆς.

Μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον, καλὴν Ἐπικάστην, 270
"Ἡ μέγα ἔργον ἔρεξεν αἰδορέϊσι νόοιο,
Γημαμένη ᾧ υἱεῖ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίζας

Habitabat abundans-pecore; hic verò in Pylo arenosâ.

Alios verò Cretheo peperit regina mulierum,

Æsonemque, atque Pheretem, Amythaonemque gaudentem-equis.

Post hanc verò, Antiopen vidî, Afopi filiam;

Quæ utique et Jovis gloriabatur in ulnis se-dormiisse; 260

Et peperit duos filios, Amphionemque Zethumque,

Qui primi Thebarum sedem condiderunt septem-portas-habentium,

Turribusque munierunt; quoniam non absque-turribus poterant

Habitare spatiosas Thebas, fortes licet essent.

Post hanc autem, Alcmenam vidî, Amphitryonis uxorem, 265

Quæ scilicet Herculem audacem, animum-leonis-habentem,

Peperit, in ulnis Jovis magnanimi commissa:

Et Megaram, Creontis magnanimi filiam;

Quam habuit Amphitryonis filius, robore semper indomitus.

Matrem quoque Oedipodis vidî, pulchram Epicasten, 270

Quæ ingens facinus commisit insipientiâ mentis,

Nupta suo filio; ille verò suum patrem ubi-interfecisset,

Ver. 256. — ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ.] 'Ο Νη-
λεὺς δηλαδὴ. *Eustath.*

Ver. 259. — Ἀσωποῖο Δύγατρα.] Vide
Pausan. lib. II. cap. 6.

Ver. 261. — ἔτεκεν.] *Al.* ἔσχεν.

Ver. 262. Οἱ πρῶτοι Θήβης ἔδος ἔκτισαν.]
Οἱ τῆς Ἀντιόπης παῖδες — τὴν πόλιν τὴν κά-
τω προσέκτισαν τῇ Καδμείᾳ, καὶ Θήβας ὄνομα
ἔδωκεν κατὰ συγγένειαν τῆς Θήβης. Μαρίνερ
δὲ μοι τῷ λόγῳ καὶ Ὅμηρος ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ·
"Οἱ πρῶτοι Θήβης ἔδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο,
" Πύργωσαν τ'· ἔσ." "Ὅτι δὲ Ἀμφίων ἦδεν, καὶ
τις ἔχει γὰρ λόγον πρὸς τὴν λύραν, ὅτινα ἐποι-
ήσας λόγον ἐν τοῖς ἔπεσι. *Pausan. lib. IX. cap. 14.*

Ver. 263. — ἐπεὶ ἔ μὲν ἀπύργωτον.]
Pausanias, loco jam citato, legit, ἐπεὶ ἔ μὲν
ἀπύργωτον.

Ver. 269. — μένος αἰὲν ἀτειρῆς.] *Scho-
liaſtes* explicat, Ὁργῆς ἀφροσύνης μετῆς. Minus
rectè.

Ver. 270. — Ἐπικάστην.] Παρὰ τῶς
Τραγικοῖς, Ἰοκάστην. *Schol.*

Ver. 272. Γημαμένη ᾧ υἱεῖ· ὁ δ' ὃν πατέρ'
ἐξεναρίζας Γῆμαι.] Τὸ δὲ "γημαμένη" καὶ τὸ
"ἔγχε" φανερὰν διαφορὰν δηλοῖ τῇ Γῆμαι καὶ
τῇ Γήμασθαι. *Eustath.* Nempe Γῆμαι, pro-
priè est, Uxorem ducere; Γήμασθαι, Uxorem
se alicui dare. Vide supra ad ver. 178.
item ad l. 491. et l. 296.

Γῆμεν· ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.

Ἄλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,

Καδμείων ἥνασσε, θεῶν ὀλοὰς διὰ βελάς·

275

Ἡ δ' ἔβη εἰς Αἶδαο πυλάρταο κρατεροῖο,

Ἀφαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρε,

Ὡς ἄχεϊ σχομένη· τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω

Πολλὰ μάλ', ὅσσα τε μητρὸς Ἐριννύες ἐκτελέεσι.

Καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα· τὴν ποτε Νηλεὺς

280

Γῆμεν, ἐὼν διὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἔδνα,

Ὀπλοτάτην κέρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο.

Eam uxorem duxit: statim verò hæc vulgata dii fecerunt hominibus.

Sed ille quidem in Thebe amabili dolores patiens,

Cadmæis imperabat, deorum dira per confilia:

275

Illa autem abiit in orcum validas portas habentem, firmum,

Deligato laqueo sublimè ab altâ trabe,

Suo dolore correpta; illi verò dolores reliquit ponè

Valdè multos, quotquot scilicèt matris Furia efficiunt.

Et Chlorin vidi perpulchram; quam olim Neleus

280

Uxorem duxit, suam ob pulchritudinem, postquam dedisset innumera sponsalia,

Minimam-natu filiam Amphionis Jafidæ:

Ver. 273. — ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν.] Ἀνὰ τόμα πᾶσι λέγειν καὶ συνδράναι· ἢ φανερὰ. *Schol. Aliter Pausanias: 'Ο δὲ [Οιδίπτεος] καὶ τὸν πατέρα ἀποκτείνῃ ἤμελλεν, ὡς ἠυξίθη καὶ τὴν μητέρα ἔγχευε. Παιδάς δ' ἐξ αὐτῆς καὶ δοκῶσι γενέσθαι, μάρτυρι Ὀμήρῳ χρώμενος, ὅς ἐποίησεν ἐν Ὀδυσσεύῃ. — ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.]* Πῶς ἔν ἐποίησαν ἀνάπυστα ἄφαρ, ἐὰν δὲ τίς τιςαυρὲς ἐξ Ἰοκάστης ἐγένοντο παῖδες τῷ Οιδίποδι; *lib. IX. cap. 5.*

Ver. 274. — Θήβῃ πολυηράτῳ.] Πολλὰς ἁρὰς καὶ βλαβὰς θεῶν ὑπομεινάσῃ. *[Ita Barnesius pro vulgato ὑπομεινάσῃ ἢ] ἢ γὰρ ἐρασμῶν ὅπως ἂν ἢ τῷ ὑποκειμένῳ ἀκόλουθον. Schol. Atqui vox πολυηράτος semper alibi apud Poëtam amabilem significat:*

— πολυηράτῳ ἐς γάμος ἄρην. *Odysf. ὁ. 126.*

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἦεν πολυηράτῳ ἐκόμεθ' ἄμφω.

Ibid. 365.

Νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυηράτῳ ἐκόμεθ' εὐνήν.

ψ. 354.

Vide et ad *Il. σ'. 512.*

Ver. 275. ἥνασσε.] Vide ad *Il. π'. 172.*

Ver. 277. Ἀφαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρε.]

Et nodum informis lethi trabe necit ab altâ. *Æn. XII. 603.*

καμπύπτει εἴγῃ,

Οὐ δὲ πρεματὴν τὴν γυναῖκα εἰσείδομαι,

Πλεῖταις ἐώραις ἐμπειλεγμένην.

Sophocl. Oedip. Tyr. ver. 1271.

Euripides hujus mortem aliter refert;

Μήτηρ δ' ὅπως εἰσεῖδε τήνδε συμφορὰν,

Ἵπερπαθήσασ' ἤρπασ' ἐκ νεκρῷ ξίφος,

Καπταῖς δεινὰ διὰ μέσῳ γὰρ αὐχένος

Ἵππεϊ σίδηρον. — *Phaniff. ver. 1464.*

Ver. 278. — ἄχεϊ σχομένη.] *Al. ἄχεϊ, ἰσχομένη.*

Ver. 279. — ἐκτελέεσι.] *Al. ἐκτελέωσι.*

Ver. 280. Καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα.]

Ὁ δὲ πολυφωνότατος ἀπάντων τῶν ποιητῶν Ὀμηρος, ὅταν μὲν ὄραν ὄψιαις εὐμήρῳ καὶ κάλλος ἠδονῆς ἐπαύγων ἐπιδείξασθαι βέλεται, τῶν τε φωνήεντων τοῖς κρατίστοις χρήσεται καὶ τῶν ἡμιφώνων τοῖς μαλακωτάτοις, καὶ ἐκαστοκυνώσει τοῖς ἀφώνοις τὰς συλλαβὰς, ἑδὲ συγκόψει τὰς ἤχας παρατιθεὶς ἀλλήλοις τὰ δυσέκφορα, πρᾶξαν δὲ τινὰ ποιήσει τὴν ἁρμονίαν τῶν γραμμῶν, καὶ ῥέυσαν ἀλύτως διὰ τῆς ἀκοῆς, ὡς ἔχει ταυτὶ. — Καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τὴν ποτε Νηλεὺς Γῆμεν ἐὼν διὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἔδνα. *Dionys. Halicarn. περὶ συνθέσεως, § 16.*

Ver. 281. Γῆμεν.] Vide suprâ ad *ver. 272.*

Ibid. — ἐὼν διὰ κάλλος.] Ita ex *Scholiis Aldinis et ex Dionysio loco jam citato, edidit Barnesius: Quocum facit et MS. à Tho. Benteleio collatus. Sic Iliad. α. 72. "Ἦν διὰ μαντοσύνην. Vulgg. hoc in loco, ἐὼν μετὰ κάλλος. Ceterum nonnulli, notante Barnesio, post vocem Γῆμεν distinguunt, leguntque; ἐὼν μετὰ κάλλος ἐπεὶ πόρε μυρία ἔδνα. Satis inficetè.*

Ibid. — ἔδνα.] Ἐνθα φανερὸν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, ἔδνα Ὀμηρος λέγει τὰ τε νυμφία πρὸς τὴν νύμφην. *Eustath.*

Ος ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηῖα ἴφι ἀνάσσειν,
 Ἡδὲ Πύλα βασιλεύει· τέκεν δὲ οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
 Νέστορα τε, Χρόμιον τε, Περικλύμενον τ' ἀγέρωχον. 285
 Τοῖσι δ' ἐπ' ἰφθίμην Πηρῶ τέκε, Δαῦμα βροτοῖσι,
 Τὴν πάντες μνῶντο περικτῖται· ἔδδ' τι Νηλεὺς
 Τῷ ἐδίδε, ὅς μὴ ἔλικας βόας εὐρυμετώπας
 Ἐκ Φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἴφικληΐης
 Ἀργαλείας· τὰς δ' οἷος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων 290
 Ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεῶ κατὰ μοῖρα πέδησε,
 Δεσμοὶ τ' ἀργαλέοι, καὶ βεκόλοι ἀγροῖῳται.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνες τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο,
 Ἀψ περιτελλομένεσ' ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὄραι,
 Καὶ τότε δὴ μιν ἔλυσε βίη Ἴφικληΐη, 295
 Θέσφατα πάντ' εἰπόντα· Διὸς δ' ἐτελείετο βελλή.

Qui quondam in Orchomeno Minyæo fortiter imperabat,
 Atque in Pylo regnabat : peperit autem ea illi insignes liberos,
 Nestoremque, Chromiumque, Periclymenumque magnanimum. 285
 Post hos autem eximiam Pero peperit, miraculum hominibus ;
 Quam omnes ambiebant vicini ; neque omnino Neleus
 Ulli dabat, qui non camuras boves latis-frontibus
 Ex Phylace abegisset roboris Iphiclei
 Difficiles-abactu : has verò solus pollicitus est vates eximius 290
 Abacturum se : grave autem dei fatum impedivit,
 Vinculaque sæva, et bubulci agrestes.
 Sed cum jam mensesque et dies exacti-essent,
 Rursus circumvoluto anno, et advenissent horæ ;
 Tum verò demum ipsum solvit vis Iphiclea, 295
 Vaticinia omnia locutum : Jovis autem perficiebatur consilium.

Ver. 283. "Ος ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ.] Τὸ δὲ,
 "ὅς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ ἀνάσσειν, ἡδὲ Πύλα
 "βασιλεύει," ἐ πάντῃ ἔχει σαφῶς, εἴτε περὶ
 Ἀμφίονος, εἴτε περὶ Νηλεΐως λέγεται. Eustath.
 Scholiastes de Neleo interpretatur, quem et
 Pylo et Orchomeno imperasse refert. Quin et
 istud Ἡδὲ Πύλα βασιλεύειν de Neleo intelli-
 gendum liquet ex ver. 256. suprâ. Porro
 dubitat Eustathius annon hic legendum sit,
 Ἡ δὲ Πύλα βασιλεύειν ut sit sententia ; ὁ
 πατήρ μιν Ἀμφίον ἐν Ὀρχομενῷ ἀνάσσειν, ἡ δὲ
 θυγάτηρ Χλῶρις Πύλα βασιλεύει δια τὸν ἄνδρα
 Νηλεῖα.

Ibid. — Ὀρχομενῷ Μινυηῖα.] Ὀρχομενός,
 πόλις Βοιωτίας. Schol. Δύο γὰρ Ὀρχομενοί,
 ὁ μὲν τῆς Ἀρκαδίας, ὃν Ὀμηρος καλεῖ πολύμη-
 λον, [Iliad. β'. 605.] ὁ δὲ τῆς Βοιωτίας, ὃν
 Ὀμηρος καλεῖ Μινύειον. Schol. ad Thucydid.
 lib. III. § 112.

Ver. 285. — Περικλύμενον τ' ἀγέρωχον.]
 Vide Scholiasten ad Apollonii Argonautic.

lib. I. ver. 156. item Ovidium Metamorph.
 lib. XII. ver. 556.

Ver. 287. — ἔδδ' τι.] Al. ἔδ' ἐτι.

Ver. 289. — Φυλάκης.] Πόλιος Θεσ-
 σαλίας. Schol.

Ver. 290. Ἀργαλείας.] Χαλεπὰς, δυσκόλως·
 ἀπὸ τῆ περιέχοντος δὲ καὶ ἐξωθεν πραγμάτων
 αὐτὸ τὸ περιεχόμενον ἰπώνομασεν. Ἀργαλείαι
 γὰρ ἐκ αὐτῶν αἱ βόες, ἀλλ' αἱ περὶ αὐτὰς
 πραγματεῖαι καὶ σπονδαί. Schol.

Ibid. — τὰς δ' οἷος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων
 Ἐξελάαν.] Μελάμπους ὁ Ἀμυθῶν. Schol.

Turpia perpeffus vates est vincla Me-
 lampus,

Cognitus Iphicli subripuisse boves ;
 Quem non lucra, magis Pero formosa
 coëgit

Mox Amythaoniâ nupta futura domo.

Propert. lib. II. Carm. iii. ver. 15.

Vide infra ad ó. 225.

Καὶ Λήδην εἶδον, τὴν Τυνδαρέα παράκοιτιν,
 "Ἡ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρον' ἐγένετο παῖδε,
 Κάστορα δ' ἰππόδαμον, καὶ πύξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα.
 Τὼς ἄμφω ζωὴς κατέχει φυσίζοος αἶα.
 Οἱ καὶ νέεσθαι γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες,
 "Ἄλλοτε μὲν ζῶσ' ἑτερήμεροί, ἄλλοτε δ' αὖτε
 Τεθναῖσιν· τιμὴν δὲ λελόγχασ' ἴσα θεοῖσι.

300

Τὴν δὲ μετ', Ἰφιμέδειαν, Ἀλῶνος παράκοιτιν,
 Εἰσίδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι.
 Καὶ ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε, (μινυθαδίῳ δὲ γενέσθην),
 "Ὡτον τ' ἀντίθεον, τηλεκλειτὸν τ' Ἐφιάλτην.

305

Et Ledam vidi, Tyndari uxorem,
 Quæ ex Tyndaro magnanimos peperit filios,
 Castoremque equorum-domitorem, et pugilatu strenuum Pollucem;
 Quos ambos vivos detinet alma terra;
 Qui etiam infra terram, honorem à Jove habentes,
 Interdum quidem vivunt alternis diebus, interdum autem rursus
 Mortui sunt: honorem verò fortiti sunt æqualiter diis.
 Post hanc autem, Iphimediam, Aloëi uxorem,
 Aspexi, quæ fanè dicebat Neptuno se commixtam fuisse:
 Et peperit utrique duos filios, (brevis autem vitæ fuerunt),
 Otumque deo-parem, inclytumque Ephialtem;

300

305

Ver. 297. — Τυνδαρέα.] Ita Vulgati et hic et infra ὡ. 198. ubi iterum occurrit hæc vox. Similiterque τ'. 518. ὡ. 66. Πανδαρέα. Barnesius autem legendum contendit Τυνδαρέω, Πανδαρέω.

Ver. 299. — Πολυδεύκεα.] Pronuntiabatur Πολυδεύκη.

Ver. 300. Τὼς ἄμφω ζωὴς κατέχει φυσίζοος αἶα.] Sic Il. γ'. 243.

— τὼς δ' ἤδη κατέχεν φυσίζοος αἶα.
 Et Odysf. λ'. 548.

Τοῖν γὰρ κεφαλὴν ἔναι αὐτῶν γυναικαὶ κατέσχευ.

Ibid. — κατέχει.] Al. κατέχεν.

Ver. 301. — πρὸς Ζηνὸς.] Al. παρὰ Ζηνός.

Ver. 302. "Ἄλλοτε μὲν ζῶσ' ἑτερήμεροί, ἄλλοτε δ' αὖτε Τεθναῖσιν.]

Si fratrem Pollux alternâ morte redemit, Itque reditque viam toties —.

Æn. VI. 121.

"Ἀναιρεθέντος Κάστορος ὑπὸ Μελιάρῳ, ἢ Πολυνείκῳ, Πολυδεύκης ἀφάρτος ὢν, διὰ τὸ ἐκ Διὸς γινώσκων, παρεκάλεσε τὸν πατέρα, ὅπως ἐπιτρέψῃ αὐτῷ νέμασθαι πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὴν ἀφθαρσίαν, ὥστε παρ' ἡμέραν ἀμφοτέρους, ὅτε μὲν ἐν Ὀλύμπῳ διατρέχειν, ὅτε δὲ ἐν Ἀἰθωνέω. Schol. ad ver. 300. Αἰνίσσεται δὲ, φασίν, ὁ μῦθος ταῦτα εἰς τὰς ἐν ἑραν διδύμους, οἷς οἱ αὐτοὶ λίσσονται εἶναι οἱ δῖοι κῆρυκες οἱ γινόμενοι μὲν κατὰ γῆς, δοκῶσιν οἷον τεθνάναι ἀναίλωντες δὲ, ζῆν λίσσονται. Eustath. Mirè autem Macro-

bis; "Gemini autem, (inquit), qui alternis mortibus vivere creduntur, quid aliud nisi Solem unum eundemque significant, modò descendentem in ima mundi, modò mundi in summam altitudinem resurgentem?" Saturnal. lib. I. cap. 21.

Ver. 303. — τιμὴν δὲ λελόγχασ' ἴσα θεοῖσι.] Ita optimè restituit Barnesius. Vulg. λελόγχασιν. Quod nullo modo ferri potest. Penultima enim necessariò producitur. Vide et ad Il. α. 37.

Ver. 304. — Ἰφιμέδειαν.] Al. Ἀμφιμέδειαν.

Ver. 307. "Ὡτον τ' ἀντίθεον, τηλεκλειτὸν τ' Ἐφιάλτην· οὗς δὲ μηκίστες ὄσσε.]

Hic et Aloïdas geminos, immania vidi Corpora; qui manibus magnum rescindere cælum

Aggressi, superisque Jovem detrudere regnis. Æn. VI. 582.

Terra feros partus immania monstra Gigantum

Edidit, arsfuros in Jovis ire domum. — Exstruere hi montes ad sidera summa parabant,

Et magnum bello sollicitare Jovem.

Ovid. Fast. lib. V. ver. 35. 39.

Porro Virgilii locum inter eos recenset Macrobius, in quibus Virgilius Homerici carminis majestatem non æquet. "Homerus magnitudinem corporum alto latoque dimensus est, et verborum ambitu membra de-

Οὓς δὴ μηκίστες θρέψε ζείδωρος Ἄρξ, 310
 Καὶ πολὺ καλλίστες, μετὰ γε κλυτὸν Ὀρίωνα.
 Ἐννέωροι γὰρ τοὶ γε καὶ ἐννεαπήχες ἦσαν
 Εὖρος, ἀτὰρ μῆκος γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.
 Οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην, ἐν Ὀλύμπῳ
 Φυλόπιδα σήσαιν πολυαἶκος πόλεμοιο.
 Ὅσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὅσῃ 315
 Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' ἔβανός ἀμβατὸς εἴη.

Quos scilicet procerissimos enutrivit alina Terra,
 Et longè pulcherrimos, post inclytum Orionem :
 Novennes etenim hi etiam novem-cubitorum erant
 Latitudine ; at longitudine erant novem-ulnarum.
 Qui etiam immortalibus minabantur, in Olympo
 Certamen moturos-se tumultuosi belli :
 Ossiam Olympo conati sunt imponere, at Ossæ
 Pelium nemorosum ; ut cælum scanfile effec.

310

315

“ pinxit. Vester ait, immania corpora, ni-
 “ hilque ulterius adjecit, mensurarum no-
 “ mina non ausus attingere. Ille de con-
 “ struendis montibus conatum infanzæ mo-
 “ litionis expressit : hic aggressos rescindere
 “ cælum dixisse contentus est.” *Saturnal.*
lib. V. cap. 13. Scaliger autem *Virgilium*
 hoc in loco superiorem contendit. “ Quod
 “ ad montium confectionem attinet, nemo
 “ Græcorum ad illorum numerorum artem
 “ accessit ; — et plus dixit quàm Home-
 “ rus. Ille enim ἀπειλήτην : nos autem,
 “ — manibus magnum rescindere cælum Ag-
 “ gressi, &c.” *Poëtid. lib. V. cap. 3.* At-
 qui non advertit vir eruditus quanto adhuc
 majorem habeat vim apud *Homerum* istud
 “ Καὶ νῦν κεν ἐξέτισσαν &c.” *ver. 316.*
 Vide ad *ver. 316.*

Ver. 308. Οὓς δὴ μηκίστες. Τί ἔν ὁ Τιτυὸς
 [infra *ver. 576.*] ἐπ' ἐννέα κῦτο πέλεσθαι ;
 γηγενῆς ἐκείνῳ τέτους δὲ ἀντιξισάζει ἀνδρά-
 πους. *Schol.*

Ver. 309. Καὶ πολὺ καλλίστες, μετὰ γε κλυ-
 τὸν Ὀρίωνα. Notandum hic *Amplificationis*
 genus, de quo *Quintilianus* ; “ Fit et aliter
 “ supra summum adjectio ; ut apud *Vir-*
 “ *gilium* de *Lauso* ; (*Æn. VII. 649.*) —
 “ Quo pulchrior alter Non fuit, excepto Lau-
 “ rentis corpore *Turni*. Summum est enim,
 “ quo pulchrior alter non fuit ; huic dein-
 “ de aliquid suprâ positum est.” *Lib. VIII.*
cap. 4. Ὅρα δὲ ὅτι — ἐδ' ἀπλῶς καλοὶ καὶ
 κάλλιστοι [οἱ Ἀλκείδαι], ἀλλὰ πολὺ κάλλιστοι.
 Εἰ δὲ αὐτοὶ μετὰ τὸν Ὀρίωνα εἰσι τοῖσιν, συλ-
 λογιζέον τὴν τῷ κάλλει ὑπερβολὴν τῷ Ὀρίωνι.
Eustath.

Ibid. — μετὰ γε κλυτὸν. *Al.* μετ' ἀφα-
 κλυτὸν.

Ver. 310. — ἐννεαπήχες ἦσαν Εὖρος, ἀ-
 τὰρ μῆκος — ἐννεόργυιοι. Ἐκείνης ἐργασίας

ἀνὰ τριῶν πηχέων ἔσσης, τὸ ἐννεαπήχυ εὖρος
 τρίτον ἐστὶ τῷ ἐννεόργυιῳ μήκους. *Eustath.*

Ver. 311. — μῆκος γε. *Al.* μῆκος τε.

Ibid. — ἐννεόργυιοι. Pronuntiabatur ἐν-
 νεόργυιοι. Ὀργυῖα δὲ εἰσὶν ἡ τῶν χειρῶν ἐκτάσεις.
Schol.

Ver. 312. Οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην.]

Et conjuratos cælum rescindere fratres.

Virgil. Georgic. I. 280.

— et magnis subjectum molibus urget
 Æthereas aufum sperare Typhœa fedes.

Ovid. Metam. lib. V. ver. 346.

Ita ferè apud *Hirtium* : “ Decem habere
 “ legiones populum Romanum, quæ —
 “ etiam cælum diruere possent.” *De bello*
Hispanico, § ult.

Ibid. — ἀπειλήτην. Apud *Eustathium*,
 ἀπειλείτην.

Ver. 314. Ὅσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν
 θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὅσῃ Πήλιον εἰνοσίφυλλον.]
 Ὅσσα, ὅρα Θεσσαλίαις. Ὀλυμπος, ὅρα Μα-
 κεδονίας. — Πήλιον, ὅρος Θεσσαλίας. *Schol.*

Ter sunt conati imponere Pelio Ossiam

Scilicet, atque Ossæ frondosum involvere
 Olympum. *Virgil. Georgic. I. 281.*

Ubi ingentem nisum et molimen quàm pul-
 chrè depingat et quasi ob oculos ponat vo-
 calis longæ non elisæ hiatus, vide infra ad
ver. 595. et ad *Il. γ'. 365.* et *ε'. 264.* Por-
 rò de hoc *Homeri* loco *Strabo* ; “ Ὅτι —
 χρεῖα τάξιος, ὃν μέμνηται τόπων, φυλάττει
 τὴν τάξιν οὐσίῳ μὲν τῶν Ἑλληνικῶν, ὁμοίως
 δὲ τῶν ἀπῶθεν. “ Ὅσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμα-
 “ σαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὅσῃ Πήλιον εἰνοσί-
 “ φυλλον.” *Geograph. lib. I. pag. 47. ult.*
 27.

Ver. 315. — ἀμβατὸς. Vide ad *Il. γ'. 434.*

Καὶ νῦν κεν ἐξετέλεσσαν, εἰ ἦξες μέτρον ἵκοντο·
'Αλλ' ὅλεσεν Διὸς υἱὸς, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητώ,
'Αμφοτέρω· πρὶν σφῶϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰέλας
'Ανθῆσαι, πυκάσαι τε γένυν εὐανθέϊ λάχνη.

Φαίδρην τε, Πρόκριν τε ἴδον, καλὴν τ' Ἀριάδνην, 320
Κέρην Μίνως ὀλοόφρονος, ἣν ποτε Θησεὺς,
'Εκ Κρήτης ἐς γένον Ἀθηναίων ἱεράων,
'Ηγε μὲν, ἐδ' ἀπόνητο· πάρος δέ μιν Ἀρτεμις ἔσχε
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσῃ μαρτυρήσει.

Μαῖραν τε, Κλυμένην τε ἴδον, συγερὴν τ' Ἐριφύλην, 325

Et fanè perfecissent, si ad pubertatis mensuram pervenissent:
Sed perdidit eos Jovis filius, quem comas-pulchra peperit Latona,
Ambos: antequam ipsis sub temporibus pili
Florerent, tegerentque mentum florenti lanugine.
Phædrumque, Procrinque vidi, pulchramque Ariadnam,
Filiam Minōis prudentis, quam olim Theseus,
Ex Cretâ in sæcundum-solum Athenarum sacrarum,
Duxit quidem, sed non potitus est: antea nempè ipsam Diana detinuit
Diâ in circumflua, Bacchi testimonio.
Mæra.nque, Clymenamque vidi, odiosamque Eriphylen,

320

325

Ver. 316. Καὶ νῦν κεν ἐξετέλεσσαν.] Καὶ ἔμπαλιν πολλὰ ὕψη (εὐρίσκεται) δίχα πάρος, ὡς πρὸς μυρίοις ἄλλοις, καὶ τὰ πρὸς τῆς Ἀλωάδας τῇ Ποιητῇ παραίτολμημένα, "Ὅσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν Δίμην ὅς." Καὶ τὸ τέτοις ἔτι μείζον ἐπιφροῦνον, "Καὶ νῦν κεν ἐξετέλεσσαν." Longin. de Sublimitate, § 8. Quintilianus hanc Amplificandi speciem Incrementum appellat. Quod (inquit) "est potissimum, cum magna videntur etiam quæ inferiora sunt. Id aut uno gradu fit, aut pluribus. Per id venit non modò ad summum, sed interim quodammodo supra summum." Lib. VIII. cap. 4.

Ver. 317. 'Αλλ' ὅλεσεν Διὸς υἱός.] Οἱ νεώτεροι φασὶν τὴν Ἀρτέμιον ἔλαφον ἔσσαι δι' αὐτῶν τὸς δὲ, τὴν ἔλαφον ἀφέντας, ἀλλήλους διαχρήσασθαι. Schol.

Ver. 318. — ὑπὸ κροτάφοισιν ἰέλας Ἀνθῆσαι.]

Tum mihi prima genas vestibat flore juven-
venta. Æn. VIII. 160.

Ver. 319. — γένυν.] Al. γένυς. Quod est contractum ex γένυας.

Ver. 320. Φαίδρην τε, Πρόκριν τε ἴδον.] Φαίδρα, Μίνως θυγάτηρ, γυνὴ Θησεύς. — Πρόκρις, Ἐρεχθίδος θυγάτηρ. Schol.

His Phædrum Procrinque locis —
Æn. VI. 445.

Ver. 321. — Μίνως ὀλοόφρονος.] Vide supra ad α. 52.

Ver. 323. — πάρος δέ μιν.] Al. πάρος γε μὲν.

Ibid. — ἔσχε.] Νῦν ἀντὶ τῆ ἀνείλεν. Γράφεται καὶ ἔκτα. Schol. Et MS. à Tho. Bentleio collatus habet ἔκτα.

Ver. 324. Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ.] Δίῃ, νῆσῳ πρὸς τῇ Κρήτῃ, ἣτις Νάξος καλεῖται: ἱερά δὲ αὕτη τῇ Διονύσῃ. Schol.

Ibid. — Διονύσῃ μαρτυρήσει.] Ἐπεὶ καὶ μαρτύρησεν αὐτῇ ἀσίτυον, μιγείσης ἐν τῇ τέμνῃ αὐτῇ τῷ Θησέϊ: οἱ δὲ νεώτεροι φασὶ καὶ λειψθεῖσαν αὐτὴν ὑπὸ Θησεύς, ἀρπαγῆναι ὑπὸ τῷ Διονύσῃ. Schol. Cæterum quâ ratione ex μαρτύρησθαι sit μαρτυρή, vide ad Il. α. 338, et v. 304.

Ver. 325. Μαῖραν τε.] Μαῖρα, Πριάτη καὶ Ἀντιόας θυγάτηρ: ἐτελεύτησε δὲ παρθένος. Schol.

Ibid. — Κλυμένην τε ἴδον.] Κλυμένη Μινῶς τῇ Ποσειδῶνος καὶ Εὐρυανόσσης τῆς Ἐπιδάμαντος, γαμηθεῖσα Φυλάκῳ. Schol. Al. Κλυμένην τ' εἶδον.

Ibid. — συγερὴν τ' Ἐριφύλην.] Ἰφιῳ θυγατέρα: μισητὴν δὲ διὰ τὸ λαθεῖν παρὰ Πολυεΐκῃς ἢ Ἀδράστῃ χρυσὴν ὁρμον, καὶ προδεδωκέναι Ἀμφιάραον τὸν ἄνδρα αὐτῆς μὴ βεβλόμενον στρατευσθαι ἐπὶ Θῆβαι, εἰδὸτα ὡς μάντιν τὸ ἀποβησόμενον. Schol. Porro Scholia ad ver. 326. Eriphylen Talai filiam memorant. Hinc apud Virgilium;

———— mæstamque Eriphylen.

Æn. VI. 445.

Et apud Ovidium:

E quibus exierat, trajecit viscera ferro
Filius; et pœnæ causa monile fuit.

Amor. lib. I. x. 52.

"Η χρυσὸν φίλῃ ἀνδρὸς ἰδέξατο τιμῆεντα.

Πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι ἐδ' ὀνομήνω,

"Οσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον, ἠδὲ θύγατρας·

Πρὶν γὰρ κεν καὶ νύξ φθεῖτ' ἄμβροτος· ἀλλὰ καὶ ὥρη

Εὐδαν, ἣ ἐπὶ νῆα Δοὴν ἐλθόντ' ἐς ἐταίρους,

330

"Η αὐτῇ· πομπὴ δὲ θεοῖς, ὑμῖν τε μελήσει.

"Ὡς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·

Κληθμῶ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σπύοντα.

Τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων·

Φαίηκες, πῶς ὑμῖν ἀνὴρ ὅγε φαίνεται εἶναι,

335

Εἶδος τε, μέγεθος τε, ἰδὲ φρένας ἔνδον εἴσας;

Ξείνος δ' αὐτ' ἐμὸς ἐστίν· ἕκαστος δ' ἐμμορε τιμῆς·

Τῷ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα

Οὕτω χρηρίζοντι κολάετε· πολλὰ γὰρ ὑμῖν

Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, θεῶν ἰότητι, κέονται.

340

Quæ aurum pro dilecto marito accepit pretiosum.

Omnes verò non ego dixerò, neque nominavero,

Quotquot Heroùm uxores vidi, et filias;

Prius enim etiam nox periret divina: sed et hora

Dormiendi mihi, sive ad navem celerem digressio ad socios,

330

Sive hîc: deductio autem diis, vobisque curæ-erit.

Sic dixit: illi verò omnes muti facti sunt silentio;

Voluptateque tenebantur per domum obscuram.

His verò Arete candida-ulnis exordiebatur sermonem;

"Phæaces, quomodo vobis vir hic videtur esse,

335

"Formæque, magnitudinæque, atque mente intus æquâ?

"Hospes verò itidem meus est; unusquisque autem particeps-est honoris:

"Ideò nē festinantes dimittite, neque dona

"Sic egenti inhihete: multa enim vobis

"Bona in ædibus, deorum benignitate, jacent."

340

Ver. 329. — Πρὶν γὰρ κεν καὶ νύξ φθεῖτ' ἄμβροτος.]

Antè diem clauso componet vesper Olympo. Æn. I. 374.

Ibid. — φθεῖτ'.] Nonnulli, notante Barpesio, hîc legunt φθίτ'. Quod, ut ipse rectè observat, primam corripit. Vide infrà ad v. 357. et v. 340. item ad II. σ'. 100.

Ibid. — ἀλλὰ καὶ ὥρη Εὐδαν.]

— et jam nox humida cælo

Præcipitat, suadentque cadentia fidera fomnos. Æn. II. 8.

Ver. 330. — ἣ ἐπὶ νῆα Δοὴν.] Vide supra ad 9. 51.

Ver. 332. — οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο.]

Conticuere omnes, intentique ora tenebant. Æn. II. 1.

Dixerat Æneas; olli obstupere filentes, Converfque oculos inter se atque ora tenebant. Æn. XI. 120.

Ver. 333. Κληθμῶ.] Τῇ μετὰ ἡδονῆς καὶ τέρψινος ἡσυχίᾳ. Schol. 'Ἡδονῆς δὲ τὸ μὲν δι' αὐτῶν ὄνομα, κλήσεις ἐστὶ τὸ δι' ὁμμάτων, γοητεία. Plutarch. de Solertiâ Animalium. "Delectatio, voluptas suavitatis auditûs a-nimum deleniens." Cicero, Tusc. Quæst. lib. IV. § 9. Vide Menagii Annotationes ad Laërtium, lib. VII. pag. 191.

Ibid. — ἔσχοντο.] Ἀλ. ἔσχοντο.

Ver. 336. — εἴσας.] Τὰς ἀναλογίας τῷ σώματι, καὶ ὁρδῶς καὶ δικαίας. Schol.

Ver. 337. Ξείνος δ' αὐτ' ἐμὸς ἐστίν.] Διὰ δύο φησὶν ἡ Ἀρήτη ἀξίον εἶναι μὴ μικρολογεῖσθαι, ὅτι δὲ καὶ αὐτῆς ἐστὶ ξένος, αὐτῇ γὰρ πρώτη προσῆλθε καὶ ὅτι ἕκαστος εὐπορεῖ. Schol.

Ver. 340. — θεῶν ἰότητι, κέονται.]

Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ἔλκος Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν. Supra, ζ'. 188.

Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρον, ἥρως Ἐχένης,
 "Ὅς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν·

"ὦ φίλοι, εἰ μὰν ὑμῖν ἀπὸ σκοπῆς εἴδ' ἀπὸ δόξης
 Μυθεῖται βασίλεια περίφρων· ἀλλὰ πίθεσθε·

'Αλκινόος δ' ἐκ τῆδ' ἔχεται ἔργον τε, ἔπος τε.

345

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμάρβετο, φώνησεν τε·

Τῆτο μὲν ἔτω δὴ ἔσαι ἔπος, αἴκεν ἔγωγε

Ζωὸς Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.

Ξᾶνος δὲ τλήτω, μάλα περ νόσοιο χατίζων,

"Εμπης εἴν' ἐπιμῆναι ἐς αὔριον, εἰσόκε πᾶσαν

350

Δωτίνην τελέσω· πομπή δ' ἀνδρεσσι μελήσει

Πᾶσι, μάλισα δ' ἐμοί· τῆ γὰρ κράτος ἐς' ἐνὶ δήμῳ.

Τὸν δ' ἀπαμαρβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

'Αλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,

Εἰ με καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνάγοιτ' αὐτόθι μίμναιν,

355

Πομπὴν τ' ὀτρύνοιτε, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῖτε,

Καὶ κε τὸ βελοίμην, καὶ κεν πολὺ κέρδιον εἴη,

Πλειότερῃ σὺν χαρὶ φίλῃν ἐς πατρίδ' ἰκέσθαι·

Inter hos autem et locutus est senex Heros Echenëus,
 Qui fanè Phæacum virorum maximus-natu erat ;

" O amici, non utique vobis à scopo neque præter decorum

" Loquitur regina prudens ; fed obedite ;

" Alcinoë autem ex ipso pendet opusque, dictumque."

345

Huic autem rursùs Alcinoëus respondit, dixitque ;

" Hoc quidem ita demùm peractum erit verbum, si ego

" Vivus Phæacibus navigandi-studiosis imperem.

" Hospes autem sustineat, valdè licèt reditum desiderans,

" Omnino igitur expectare in crastinum, donec totum

350

" Munus perficiam : deductio autem viris curæ-erit

" Omnibus, potissimùm autem mihi ; hujus enim imperium est in populo."

Huic autem respondens allocutus est prudens Ulysses ;

" Alcinoë rex, omnium clarissime populorum,

" Si me etiam in annum jufferitis hîc manere,

355

" Deductionemque apparaveritis, et splendida dona dederitis,

" Etiam hoc malle, et multò utilius esset,

" Pleniori cum manu charam in patriam pervenire ;

Ver. 342. "Ὅς δὴ Φαιήκων.] Deest hic
 versus in MS. à Tbo. Bentleio collat.

Ver. 343. — ὑμῖν.] Apud Eustathium,
 ἡμῖν.

Ibid. — ἀπὸ δόξης.] "Αποθιν ἥς ἔχομεν
 πρὶ τῆς ξίνης διαθήσεως. Schol.

Ver. 345. — ἐκ τῆδ' ἔχεται ἔργον τε,
 ἔπος τε.] Οἷον ἐν 'Αλκινόῳ ἐστὶ τὸ τελέως ἀ-
 παλλαχθῆναι. Schol. Sic Iliad. i. 102.

— σίε δ' ἔχεται, εἰ, τῇ κεν ἀρχῇ.

Vol. I.

Ver. 347. — ἔπος.] Al. γίγον.

Ver. 350. — ἐς αὔριον.] Al. ἐσαύριον.

Ver. 351. — πομπή δ' ἀνδρεσσι μελή-
 σει.] Sic suprâ á. 358.

— μῦθος δ' ἀνδρεσσι μελήσει.

Item Iliad. ζ'. 492.

— πόλεμος δ' ἀνδρεσσι μελήσει.

Ver. 356. Πομπὴν τ' ὀτρύνοιτε.] Al. Πθμ-
 πὴ δ' ὀτρύνοιτο.

3 E

Καὶ κ' αἰδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἶην
Πᾶσιν, ὅσοι μ' Ἰθάκῃνδε ἰδοῖατο νοσήσαντα.

360

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησεν τε·

᾽Ω Ὀδυσσεῦ, τὸ μὲν ἔτι σ' εἴσκομεν εἰσορόωντες,
Ἥπεροπῆα τ' ἔμεν καὶ ἐπικλοπον, οἷα τε πολλὰς

Βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους,

Ψεύδεα τ' ἀρτύνοντας, ὅθεν κε τις ἐδὲ ἴδοιτο·

365

Σοὶ δ' ἐνὶ μὲν μορφῇ ἐπέων, ἐνὶ δὲ φρένες ἐσθλαί·

Μῦθον δ', ὥς ὅτ' αἰδὸς ἐπισαμένως κατέλεξας

Πάντων τ' Ἀργείων, σέο τ' αὐτῆ, κήδεα λυγρὰ.

Ἄλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατὰλεξον,

Εἰ τινὰς ἀντιθέων ἐτάρων ἴδες, οἱ τοι ἅμ' αὐτῷ

370

Ἴλιον εἰς ἅμ' ἔποντο, καὶ αὐτῆ πότμον ἐπέσπον.

Νῦξ δ' ἦδε μάλα μακρὴ, ἀθέσφατος· ἐδὲ πω ὤρη

Εὔδειν ἐν μεγάρῳ· σὺ δὲ μοι λέγε Δέσκελα ἔργα.

Καὶ κεν ἐς ἧν δῖαν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ

"Et magis honorabilis et charior viris essem

"Omnibus, quotquot me in Ithacam viderent reversum."

360

Huic autem rursus Alcinoüs respondit, dixitque;

"O Ulysses, hoc quidem neutiquam te suspicamur aspicientes,

"Impostoremque esse et fallacem, perindè ut multos

"Pascit terra nigra latè-dispersos homines,

"Mendaciaque concinnantes; undè quis neque suspicaretur:

365

"Tibi verò inest quidem elegantia verborum, inest et mens bona;

"Historiam verò, ut et Cantor, scitè recensuisti

"Omniumque Argivorum, tuique ipsius dolores tristes.

"Sed age mihi hoc dic, et accuratè narra;

"Siquos eximiorum sociorum videris, qui te ipsum

370

"Ad Ilium unà comitati sunt, et illic fatum obierunt.

"Nox autem hæc valdè longa, immensa; neque adhuc tempus

"Dormiendi in ædibus: tu autem mihi dic mira opera.

"Etiam in auroram divinam sustinerem, quandò mihi tu

Ver. 359. Καὶ κ' αἰδοιότερος.] Ἐντιῦθιν Ἡ-
σίοδος, [Erg. I. 311.] "πλῆτ' δ' ἀριτὴ καὶ
"κῦδος ὁσηδὲ." Schol.

Πᾶς τις πλέσιον ἄνδρα τίει, ἀτίει δὲ πινι-
πρὸν. Theogh. Gnom. ver. 621.

plurimus auro

Venit honos

Ovid. Art. Amator. II. 277.

Ver. 365. — ἀρτύνοντας.] Vide suprā
ad ὅ. 771.

Ver. 366. Σοὶ δ' ἐνὶ μὲν μορφῇ ἐπίων, ἐνὶ δὲ
φρένες ἐσθλαί.] Dna. Ducier istud μορφῇ ἐπίων
malam in partem accipit; ac si dixisset
Alcinöus, Ulysses in hæc narratione speciem
quidem mendacis impostorisque præ se
ferre; reverà autem animo probo ingenio-
que optimo præditum esse. Similiterque

ferè Eustathius: Τὸ δὲ "μορφῇ ἐπίων" καὶ
"φρένες ἐσθλαί," δηλοῖ δύνασθαι μὲν τὸν Ὀδυ-
σία μορφάζειν τὰ ψευδῆ καὶ ὥστε ἐκινεῖν ἀ-
λήθειαν, μὴ ἂν δὲ ποιῆν τῷτο εἰκὴ καὶ ἀπλῶς
διὰ τὰς ἐσθλὰς φρένας. Rectius verò (ut
opinor) et simplicius Scholiastes, qui istud
μορφῇ exponit εὐπρέπεια.

Ibid. — ἐνὶ μὲν.] Al. ἐπὶ μὲν.

Ver. 369. & 456. Ἄλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ,
καὶ ἀτρεκέως κατὰλεξον.]

— mihiq; hæc ediffere vera roganti.

Æn. II. 149.

Ver. 372. Νῦξ δ' ἦδε μάλα μακρὴ.] Ὅτι
ἰθέλων ὁ Ποιητὴς δηλώσαι τὴν ὥραν ὅτε τὰ νῦν
ποιούμενα γίνονται, καὶ ὅτι φθινόπωρον ἦν, ἢ καὶ
πρωαίτην τοιαύτης, ὥρας φησὶ. "Νῦξ ἦδε μά-
λα μακρὴ, ἀθέσφατος." Eustath.

Τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι.

375

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Ἀλκίνοε κρῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,

ᾠρῇ μὲν πολέων μύθων, ᾠρῇ δὲ καὶ ὕπνῳ·

Εἰ δ' ἔτ' ἀκρέμεναι γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε

Τῶν σοι φρονέοιμι καὶ οἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεύσαι

380

Κήδ' ἐμῶν ἐτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο·

Οἳ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον φονέεσσαν αὐτὴν,

Ἐν νόσῳ δ' ἀπόλοντο, κακῆς ἰότητι γυναικὸς.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλη

Ἀγνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,

385

Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο

Ἀχρυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσαι ἅμ' αὐτῷ

Οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνατον καὶ πότμον ἐπέσπον.

Ἔγνω δ' αἰψ' ἐμὲ κῆνος, ἐπεὶ πῖεν αἶμα κελαινὸν·

Κλαῖε δ' ὄγε λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἴβων,

390

Πιτνάς εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων·

Ἀλλ' ἔ γάρ οἳ ἔτ' ἦν ἰς ἔμπεδος, ἔδ' ἐ τι κίκυς,

Οἷη περ πάρος ἔσπεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.

Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα τ' ἰδὼν, ἐλέησα τε θυμῷ,

“Sustineres in ædibus tuos dolores narrare.”

375

Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses ;

Alcinœ rex, omnium clarissime populorum,

Tempus quidem multi sermonis, tempus verò et somni :

Sin adhuc audire utique cupis, haud ego

His tibi recusâvero et miserabiliores alios narrare

380

Dolores meorum sociorum, qui scilicet postea perierunt ;

Qui Trojanorum quidem effugerunt lucuosum bellum,

In reditu verò perierunt, malæ consilio fœminæ.

Cæterum postquam animas quidem disperfisset huc atque illuc

Castâ Proserpina mulierum fœminarum,

385

Supervenit deinde anima Agamemnonis Atridae

Dolens ; circumque aliæ congregatæ-erant, quæcunque simul-cum eo

Domo in Ægisthi perierunt et fatum obierunt.

Agnovit verò statim me ille, postquam bibisset sanguinem nigrum ;

Flebat autem is vehementer, uberes lachrymas stillans,

390

Extendens ad me manus, attingere cupiens :

Sed non amplius ei aderat vis firma, neque omnino potentia,

Qualis scilicet antea erat in flexilibus membris.

Illum quidem ego et flevi conspiciatus, misertusque sum in animo,

Ver. 379. — ἐκ ἂν ἔγωγε.] Apud Eustathium, ἐκ ἂν ἔπειτα.

Ver. 380. — ἀγορεύσαι.] Al. ἀγορεύειν. Atque ita legitur apud Eustathium.

Ver. 383. — κακῆς ἰότητι γυναικὸς.] Ἐλένης, ἢ Κλυταιμνήστρας, ἢ κακῶδέους Κασάνδρας, ἣν διαφθείρας ὁ Λοκρὸς Αἴας ἐν τῷ τιμίνει τῆς Ἀθηνᾶς, δυσμενῇ κατέστησε τοῖς Ἑλλήσι τὴν Ἀθηνᾶν. Schol. Sic infra ver. 436.

γυναικείας διὰ βουλὰς.

Ver. 385. Ἀγνὴ Περσεφόνεια.] Sic apud Virgilium ;

Castâ — Lucina —.

Eclog. IV. 10.

Castâ — Proserpina —.

Æn. VI. 402.

Al. Ἀινὴ Περσεφόνεια.

Καὶ μιν Φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων· 395
 Ἀτρεΐδῃ κύδισε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
 Τίς νῦν σε κῆρ ἐδάμασσε τανηλεγέος Δανάτοιο;
 Ἦε σε γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσει,
 Ὅρσας ἀργαλέον ἀνέμων ἀμέγαρτον αὐτμῆν;
 Ἦε σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῃ, 400
 Βῆς περιταμνόμενον, ἥδ' οἴων πάεα καλὰ,
 Ἦε περὶ πτόλιος μαχεύμενον, ἥε γυναικῶν;
 Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
 Διογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 Οὐτ' ἐμὲ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσει, 405
 Ὅρσας ἀργαλέον ἀνέμων ἀμέγαρτον αὐτμῆν,
 Οὐτε μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῃ·
 Ἀλλὰ μοι Αἴγισθος τεύξας θάνατον τε, μόρον τε,
 Ἑκτα, σὺν ἐλομένη ἀλόχῳ, οἶκονδε καλέσσας,

Et ipsum compellans verbis alatis allocutus sum;

395

"Atride gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,

"Quodnam te fatum domuit longum-somnum-adferentis mortis?

"An te scilicet in navibus Neptunus domuit,

"Excitato favorum ventorum immenso flatu?

"An te hostiles viri læserunt in terrâ

400

"Boves prædantem, atque ovium greges pulchros?

"An pro urbe pugnantem, five fœminis?"

Sic dixi: ille autem me statim respondens allocutus est;

"Inclyte Laërtiade, solers Ulysses,

"Neque me fanè in navibus Neptunus domuit,

405

"Excitato favorum ventorum immenso flatu;

"Neque me hostiles viri læserunt in terrâ:

"Sed mihi Ægisthus structâ morteque fatoque,

"Occidit, cùm perniciosâ uxore, ad domum ubi vocâffet,

Ver. 400. & 407. — ἐπὶ χέρσῃ.] *Al.* ἐπὶ χέρσῃ.

Ver. 401. Βῆς περιταμνόμενον.] Ἐπειδὴ αὐτὸς ἐλθὼν εἰς Κίονας, [suprà i. 45.] ἔα ἀρπαγῆς ἐκεῖ ἐπιχειρήσας, ἐκ εὖ ἀπὸ τῆς ἀλλοτρίας τὰ ὅμοια ὑποπτεῖται πεπονθέναι τὸν Ἀγάμεμνονα. *Schol.* Cæterum *Barnesius* hoc in loco nullâ auctoritate de suo edidit Βῆς περιμαρνόμενον· itaque legendum fidenter pronuntiat. Attamen firmatur vulgata lectio tum ex ω. 112. infrâ, ubi idem versus occurrit, et in omnibus scriptum est περιταμνόμενος· tum ex *Iliad.* σ. 528. ubi eâdem phrasi utitur Poëta;

Τάμνοντ' ἀμφὶ βοῶν ἀγέλας καὶ πάεα καλὰ.

Porrò vocem περιταμνόμενον hîc exponit *Scholiastes*, περιλαυνοντα· *Eustathius* autem, περιζ τῆς ἀλλοτρίας γῆς τάμνοντα.

Ver. 402. — ἥε γυναικῶν.] *Al.* ἥε γυναικῶν; ut infrâ ω. 113.

Ver. 407. 408. Οὐτε μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες — Ἀλλὰ μοι Αἴγισθος.] Similiter *Electra* apud *Sophoclem*;

Πατὴρ, ὃν κατὰ μὲν βάρβαρον αἴαν

Φοίμος ἄλγος ἐκ ἐξάνισι·

Μήτηρ δ' ἡ μή, χ' κοινολεχὴς

Αἴγισθος, ὅπως δρῶν ὑλοτόμοι,

Σχίζουσι κάρη φονίῳ πελίκῃ.

Sophocles. Electr. ver. 94.

Vide ad ver. 410.

Ver. 408. 409. Ἀλλὰ μοι Αἴγισθος — σὺν ἐλομένη ἀλόχῳ.]

Ipse Mycenæus magnorum ductor Achivum [dextrâ

Conjugis infandæ prima intra limina

Oppetit:

Æn. XI. 266.

Δειπνίσσας, ὥς τις τε κατέκτανε βῆν ἐπὶ φάτῃ.

410

Ὡς θάνον οἰκτίσῃ θανάτῳ· περὶ δ' ἄλλοι ἐταῖροι

Νωλεμέως κτείνοντο, σύες ὥς ἀργιόδοντες,

Οἳ ῥὰ τ' ἐν ἀφνειᾷ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο

Ἡ γάμῳ, ἢ ἐράνῳ, ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.

Ἦδη μὲν πολέων ἀνδρῶν φόνῳ ἀντεβόλησας

415

Μενάξ κτεινομένων, καὶ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·

Ἀλλὰ κε κῆνα μάλιστ' ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ,

Ὡς ἀμφὶ κρητῆρα, τραπέζας τε πληθύνσας,

Κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ· δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.

Οἰκτροτάτην δ' ἤκσσα ὅπα Πριάμοιο θυγατρὸς,

420

Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρῃ δολόμητις

Ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων,

Βάλλον ἀποθήσκων περὶ φασγάνῳ· ἢ δὲ κυνώπῃς

“Convivio-exceptum, quemadmodum quis occidit bovem ad præsepe.”

410

“Sic perii miserabilissimâ morte; circum autem alii socii

“Continuò occidebantur, ut fues albi-dentibus,

“Qui scilicet *μαδαντὺρ* in locupletis viri præpotentis

“Aut nuptiis, aut convivio-collatio, aut epulis lautis.

“Jamjam *tu* quidem multorum virorum cædi interfuisti,

415

“Separatim interfectorum, et in asperâ pugnâ;

“Sed illa potissimum conspicatus misertus esses animo,

“Ut circa craterem, mentasque plenas,

“Jacebamus in domo; pavementum autem totum sanguine fluebat.

“Miserabilissimam autem audiavi vocem Priami filia,

420

“Cassandræ, quam occidebat Clytæmnestra dolosa

“Juxta me: at ego ad terram manus elevans

“Jaciebam moriens, ad gladium *captandum*; illa autem impudens

Ver. 410. Δειπνίσσας, ὥς τις τε κατέκτανε βῆν ἐπὶ φάτῃ.] Vide suprâ ad δ. 535.

Ver. 412. — ἀργιόδοντες.] *Al.* ἀργιόδοις.

Ver. 413. — δυναμένοιο.] Vide ad II. φ. 398.

Ver. 414. Ἡ γάμῳ, ἢ ἐράνῳ.] Vide suprâ ad α. 226. Ἐρανος λέγεται τὸ ἐκ συμβολῆς γινόμενον δεῖπνον. *Schol.*

Ver. 418. — τραπέζας τε πληθύνσας.]

—— dapes, et plenæ pocula mentæ.

Æn. XI. 738.

Ver. 419. Κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ.] *Al.* Κείμεθα ἐν μεγάρῳ.

Ibid. — δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.]

—— atro tepesfacta cruore

Terra torique madent. — *Æn.* IX. 333.

Ver. 423. — ἢ δὲ κυνώπῃς Νοσφίσσας.] Minus rectè hîc *Eustathius*: Καὶ τὰ ἐφεξῆς, ὅταν τὸ, “αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων,

“ὅταν, ἔβαλλον ἀποθήσκων περὶ φασγάνῳ” ἢ “ὅς κυνώπῃς νοσφίσσας,” [*ἀμφιβόλως ἔχουσι*].

Ἡ γὰρ λέγει ὅτι ἐγὼ μὲν πρὸς τῇ γῇ θνήσκων, ἐπέβαλλον χεῖρας αἵρων πρὸς τῷ φασγάνῳ, ὥς ἐπὶ ἀμύνῃ· ἢ δὲ Κλυταιμνήστρῃ φθίσσασα ἐπερῆσε με τῷ ἀμυντηρίῳ, νόσφι ἐμῷ τοιησαμένῳ αὐτὸν ἢ ὅτι ἐγὼ μὲν πρὸς τῇ γῇ τὰς χεῖρας αἵρων ἔβαλλον σφαδαστικῶς παρασχευώμενον ἐν τῷ θνήσκειν περὶ φασγάνῳ· ἢ δὲ γυνὴ ἐχωρίσθη μου νόσφι γινόμενη. Et *Barnesius*; “*Νοσφίσσας* potest quidem ad Gladium referri, “quem subduxerat cadenti egregia uxor.” Nempè non adverterunt viri eruditi, primarium hunc et maximè proprium esse vocis *medicæ* usum; *Νοσφίσσας*, aliud; *Νοσφίσσας*, se ipsâ, amovit. Vide suprâ ad ε. 491. et ι. 296. Rectèque proindè exponit *Scholasticus*, ἐχωρίσθη. Quin et eam veram esse hujus vocis significationem liquet ex sequentibus, “καὶ μοι ἔγλη ὦ.”

Νοσφίσαιτ', ἔδ' ἐμοὶ ἔτλη, ἰόντι περ εἰς Ἀΐδαο,
Χερσὶ κατ' ὀφθαλμὸς ἐλέεν, σὺν τε σόμ' ἐρεῖσαι. 425

"Ὡς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικὸς,
Ἥ τις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται·
Οἶον δὴ καὶ κένη ἐμήσατο ἔργον ἀεικὲς,

Κεριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον· ἦτοι ἔφην γε
Ἀσπᾶσιος παίδεσσιν, ἰδὲ δμῶεσσιν ἐμοῖσιν, 430
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι ἢ δ' ἐξοχα λύγρ' εἰδυῖα,

Ἥτε κατ' αἰσχος ἔχευε, καὶ ἐσσομένησιν ὀπίσσω
Θηλυτέρησι γυναιξὶ, καὶ ἢ καὶ εὐεργὸς ἔησιν.

"Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

"Ὡ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρεὺς εὐρύοπα Ζεὺς 435

Ἐκπάγλως ἤχθηρε, γυναικείας διὰ βελὰς,

Ἐξ ἀρχῆς· Ἐλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοὶ·

"Secessit; neque mihi sustinuit, eunti licet ad Orcum,

"Manibus oculos comprimere, atque os constringere.

425

"Adeo non gravius et improbius aliud muliere,

"Quaecunque scilicet talia in mentem facinora induxerit;

"Quale utique et illa patravit facinus indignum,

"Cui-virgo-nupserat structa marito caede: fanè putabam quidem

"Gratum me liberis, atque famulis meis,

430

"Domum venturum: illa verò apprimè exitialia callens,

"Sibique infamiam offudit, et futuris in posterum

"Fœmineis mulieribus; etiam ei quæ proba fuerit."

Sic dixit: at ego ipsum respondens allocutus sum;

"Papæ! certè valdè utique genus Atrei altitonans Jupiter

435

"Vehementèr odit, fœminea propter consilia,

"Ab initio: Helenæ quidem causâ perimus multi;

Ver. 424. 425. — ἔδ' ἐμοὶ ἔτλη, — Χερ-
σὶ κατ' ὀφθαλμὸς ἐλέεν.]

— nec te tua funera mater

Produxì, pressive oculos, —. Æn. IX. 486.

Ver. 426. "Ὡς καὶ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο
γυναικὸς.] Clemens Alexandrinus Homerum
hunc versum ex Orpheo desumpsisse ait. "Ὀρ-
φῶς τοῖνον ποιήσαντος, "Ὡς καὶ κύντερον ἦν καὶ ῥί-
"γιστο ἄλλο γυναικὸς." Ὀμηρος ἀνέκρουε λίθου,
"Ὡς καὶ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικὸς."
Ström. lib. VI. Similitèr porro Hesiodus;

— τῆς δ' αὐτὴ κακῆς ἐρίγιον ἄλλα.

"Erg. 3. Ἡμερ. II. 521.

Et Menander, apud Stobæum;

— μέγιστον ἐστὶ Θηρίων γυνή.

Florileg. § 73.

Et Garcinus Tragicus, apud Albinaum;

"Ὡ Ζεῦ, τί χερὶ γυναικᾶς ἔχειπῶν κακόν·

Ἀρκὴν ἂν εἴη καὶ γυναικᾶ· αἴσῃς μόνον.

Lib. XIII. cap. I.

Ver. 429. Κεριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον.]

Κεριδίον δὲ πόσει τὸν Ἀσπᾶσίονα τῇ Κλυταίμ-
νηρᾷ εἶναι, τατίσιν ἐξ ἑστὶ νόου ἐστὶ αὐτῆς,
Ὀμήρῳ μὲν ἀρίσκει Εὐριπίδης δὲ ἄλλως οἶδεν,
ὅς προσεμνηθεῖσαν αὐτὴν τῷ Ταντάλῳ γνωρίζει,
ἐν αἷς αὐτὴν εἰσάγει λέγουσαν, [Iphig. in Aut.
ver. 1149.] "Ἐγὼ μὲν ἀκούσαν με καὶ λάοις
"βίᾳ, τὸν πρόσθεν ἄνδρα Τάνταλον κατακτα-
"νών." Eustath.

Ver. 432. — κατ' αἰσχος ἔχευε, καὶ ἐσ-
σομένησιν ὀπίσσω.]

Πάσαις γυναιξὶν ἀξία συγχεῖν ἔφην

Ἡ Τυνδαρίς παῖς, ἣ κατήσχυεν γένος.

Euripid. Orest. ver. 1153.

Similitèr apud Senecam;

Medea reddit fœminas dirum genus.

Hippolyt. ver. 562.

Ver. 436. — γυναικείας διὰ βελὰς.]

Ἐστὶν συννηθῆναι καὶ τὴν τῷ Ἀτρεὺς γυναικᾷ Ἀι-
ρόπην, δι' ἣν καὶ αὐτὴν μοιχευθῆσαν ὑπὸ Θυῖστῃ
πολλὰ ἐγένετο δεινὰ. Eustath.

Σοὶ δὲ Κλυταιμνήστῃ δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι.

"Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·

Τῷ νῦν μὴ ποτε καὶ σὺ γυναικὶ περ ἥπιος εἶναι, 440

Μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πιφασκόμεν, ὃν κ' εὖ εἰδῆς,

'Αλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.

'Αλλ' εἰ σοὶ γ', Ὀδυσσεῦ, φόνος ἔσσεται ἐκ τε γυναικὸς·

Λίην γὰρ πινυτὴ τε, καὶ εὖ φρεσὶ μῆδεα οἶδε,

Κέρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια. 445

Ἡ μὲν μιν νύμφην γε νέην κατελέπομεν ἡμεῖς,

Ἐρχόμενοι πόλεμονδε· παῖς δὲ οἱ ἦν ἐπὶ μαζῶν,

Νήπιος, ὅς περ νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῶν,

'Ολβιος· ἥ γὰρ τὸν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθὼν,

Καὶ κἄνος πατέρα προσπτύσσεται, ἥ Δέμις ἐστίν· 450

Ἡ δ' ἐμὴ εἰδὲ περ υἱὸς ἐνιπλησθῆναι ἄκοιτις

Ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δὲ με πέφνε καὶ αὐτὸν.

'Αλλο δὲ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι·

"Tibi verò Clytæmnestra dolum struxit procul absenti."

Sic dixi: ille autem me protinus respondens allocutus est;

"Ideò jam nunquam etiam tu vel uxori mansuetus sis,

442

Neque ei sermonem omnem revela, quem benè noveris:

Sed aliud quidem dic, aliud verò et celatum fit.

Sed haud tibi, Ulysses, exitium erit utique ex uxore;

Valdè enim sapiensque est, et benè in mente consilia novit,

Filia Icarii, prudens Penelope.

445

Profectò quidem ipsam nuptam novam relinquebamus nos,

Abeuntes ad-bellum; filius autem ei erat ad mamillam,

Infans, qui alicubi nunc sanè in virorum sedet numero,

Felix: certè enim eum pater charus videbit, ubi-venerit,

Et ille patrem amplectetur; ut fas est.

450

Mea autem nè quidem filii me saturari uxor

Oculis permittit; priùs nempè me occidit et ipsum.

Aliud verò tibi dicam, tu autem in mente reconde tuà;

Ver. 438. — ἤρτυε.] Vide suprà ad δ. 771.

Ibid. — τηλόθ' ἐόντι.] Post hunc ver-
sum tres sequentes ex Scholiaste in Euripidis
Orestem, ver. 249. inserit Barnesius;

'Ὡς δὲ Κλυταιμνήστῃ λέει· "Ἀσφαμένονα δῖον
Αἰγίσθου περίλεκτο, καὶ εἴλετο χεῖρας ἀκούστην·"
"Ὡς Ἑλένη ἤσχυσε λείχος ξανθῷ Μενελάῳ.

Quos, in Annotationibus ad locum Euripi-
dis, Homero dignos arbitrat. Mihi (præ-
terquàm quòd hoc in loco supervacanei et
importuni sint) fictitii videntur, et recen-
tiorum ætatem sapere.

Ver. 440. Τῷ νῦν μὴ ποτε καὶ σὺ γυναικὶ περ
ἥπιος εἶναι.] Κάτω περιφυχὼν [ὁ Ἀσφαμένων]
τῷ Ὀδυσσεύϊ. — παρακαλεῖται μηδέποτε πι-
φασθῆναι γυναικὶ, μηδὲ οἱ ἐκφάσθαι πυκινὸν ἔπος.
Καὶ τοὶ ἡ Κλυταιμνήστῃ, ὅτι γυνὴ ἦν, ταῦτα
διέειπεν αὐτὸν, ἀλλ' ὅτι πονηρὰ καὶ εὖ δὲν μάλλον

εἰ καὶ γυναικὶ ἥπιον εἶναι, ἢ ἀνδρὶ. Ἀλλ' ὁμῶς
τῶν περιπεσόντων ἕκαστος, ὅς τ' ἐπὶ πόντῳ κακῶς,
ἐκείνο μάλιστα ὑφορεῖται, καὶ προσλίσσει φυλάττει-
σθαι τοῖς ἄλλοις. Dio, Orat. 74.

Ver. 442. — φάσθαι.] Barnesius edidit φασ-
θαι. Sed minùs rectè. Vide ad II. ε. 471.

Ibid. — τὸ δὲ εἰ.] Al. τὸ δὲ τοι.

Ver. 443. — ἐκ τε γυναικὸς.] Apud
Eustathium, ἐκ γε γυναικὸς. Atque ita habet
MS. à Tho. Bentleio collatus.

Ver. 446. — γε νέην.] Al. γενεήν.

Ver. 448. — μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῶν.]
Ταῖσι, συντιμάται τοῖς ἀνδράσι, ἢ ἐν ἀνδράσι
τελέοις τέσσεται αὐξηθεὶς. Eustath.

Ver. 453. "Ἀλλο δὲ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ
βάλλεο σῆσι.]

Sensibus hæc imis, res non est parva, re-
ponas. Virgil. Eclog. III. 54.

Κρύβδην, μηδ' ἀναφανδὰ, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Νῆα κατισχέμεναι· ἐπεὶ οὐκ ἔτι πιστὰ γυναιξίν.

455

Ἄλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἴπερ ἔτι ζώντος ἀπέετε παιδὸς ἐμοῖο,

Ἥ περ ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἡμαθόεντι,

Ἥ περ παρ Μενελάῳ, ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ·

Οὐ γὰρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀρέσσης.

460

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

Ἀτρεΐδῃ, τί με ταῦτα διέρεαι; ἐδὲ τι οἶδα,

Ζῶει ὅγ', ἢ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.

Νῶϊ μὲν ὥς ἐπέεσσιν ἀμειβομένῳ συγεροῖσιν

Ἔσαμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.

465

Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πηληϊάδῳ Ἀχιλλῆος,

Καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,

Αἴαντος δ', ὃς ἄριστος ἦν εἶδος τε, δέμας τε,

Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.

Ἔγνω δὲ ψυχὴ με ποδάκεος Αἰακίδαο,

470

Καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Διογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

Σχέτλιε, τίπτ' ἔτι μᾶζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;

"Clām, neque palām, charam in patriam terram

"Navem appelle; quoniam non ampliùs fidendum est fœminis.

455

"Sed age mihi hoc dic, et verè narra,

"Sicubi adhuc viventem audiat filium meum,

"Sive alicubi in Orchomeno, sive in Pylo arenosâ,

"Sive alicubi apud Menelaum, in Spartâ latâ:

"Nondum enim mortuus est in terrâ nobilis Orestes."

460

Sic dixit: at ego ipsum respondens allocutus sum;

"Atride, quid me hæc interrogas? neque enim quicquam scio,

"Vivatne ille, an mortuus sit: malum autem vana loqui."

Nos quidem sic verbis alternantes tristibus

Stabamus dolentes, uberes lachrymas profundentes.

465

Supervenit autem anima Pelidæ Achillis,

Et Patroclî, et eximii Antilochi,

Ajacisque, qui præstantissimus erat formæque corporeque

Cæterorum Danaorum, post eximium Pelidem.

Agnovit autem me anima pedibus-velocis Æacidæ,

470

Et lamentans verba alata dixit;

"Generosè Laërtiade, folers Ulyffes,

"Infelix, quodnam adhuc majus in mente moliêris facinus?

Ver. 455. — ἐκ ἔτι πιστὰ γυναιξίν.]

Vide et suprâ ad ver. 426.

—— ἀπιστον ὡς γυναικῶν γένος.

Ver. 460. — πω.] Apud Eustathium, πω.

Euripid. Iphig. in Taur. 1298.

Ὡς ἐς' ἀπιστον ἡ γυναικεία φύσις.

Ver. 466. Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πηληϊάδῳ Ἀχιλλῆος.] Καὶ περὶ μὲν Ἀχιλλῆως, ὃν Ὀμηρος φιλεῖ ἐπὶ μάλιστ', ὡς ἡ Ἰλιάς ἐδήλωσε, δὲ πᾶν γένει πλείονα. Eustath.

Menand. ex incertis Comæd. Frag. 121.

Μηκέτι πιστὰ φέροισι γυναιξὶ δολοφρονέσσαις.

Macedonius apud Antholog. Epigr. I. 19.

Πῶς ἔτλης αἶδοςδε κατελθέμεν, ἔνθα τε νεκροὶ

Ἄφραδέες ναίεσι, βροτῶν εἶδωλα καμόντων;

475

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέος υἱέ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,

ἦλθον Ταρσσίαο κατὰ χρέος, εἵτινα βελλὴν

εἴποι, ὅπως Ἰθάκην ἐς παιπαλόεσσαν ἰκοίμην·

οὐ γὰρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιῖδος, ἐδὲ πω ἀμῆς

480

Γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχω κακὰ· σῆο δ', Ἀχιλλεῦ,

οὔτις ἀνὴρ προπάρουθε μακάρτατος, ἔτ' ἄρ' ὀπίσσω·

πρὶν μὲν γὰρ σε ζῶν ἐτίομεν, ἴσα θεοῖσιν,

Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν,

Ἐνθάδ' ἐὼν τῷ μῆτι θανὼν ἀπαχίζεω, Ἀχιλλεῦ.

485

Ὡς ἔφάμην· ὁ δὲ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·

Μὴ δὴ μοι θάνατον γε παραύδα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·

Βελοίμην κ' ἐπάρκερος ἐὼν θητευέμεν ἄλλω

"Quo-pacto ausus-es ad inferos descendere, ubi scilicet mortui

"Sensuum-expertes habitant, hominum simulachra defunctorum?"

475

Sic dixit: at ego ipsum respondens allocutus sum;

"Achilles, Pelei fili, longè præstantissime Achivorum,

"Veni Tiresiæ propter vaticinium; siquod consilium

"Diceret, quo-pacto Ithacam ad asperam pervenirem:

"Necdum enim prope veni Achaiam, necdum nostram

480

"Terram conscendi; sed semper habeo mala: te verò, Achilles,

"Nullus vir majorum beatior, neque sanè posterorum:

"Anteà etenim te vivum honorabamus æquè ac deos,

"Argivi; nunc rursus latè imperas mortuis,

"Hic existens; idèò neutiquam mortuus tristêris, Achilles."

485

Sic dixi: ille autem me protinùs respondens allocutus est;

"Nè jam mihi mortem consolare, inclyte Ulysses;

"Mallem rusticus existens mercede-fervire alii

Ver. 475. — εἶδωλα καμόντων;]

simulacraque luce carentum.

Virg. Georg. IV. 472. Lucret. lib. II. 39.

Ver. 477. ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέος υἱέ.] Pronuntiabatur Πηλῆς, vel Πηλῆς. Cæterùm Barnesius edidit Πηλῆος υἱέ. Nec malè; cùm et υἱὸς priorem aliàs corripit, et Πηλῆος præsertim fit dictio Ionica. Vide ad Il. τ'. 216.

Ver. 478. — κατὰ χρέος.] Ὅτι χρέος ἔμεινον ἐπὶ ὀφειλῆς, — ἀλλὰ ἔτ' ὁ χρεώδης πρᾶξις, ἔτ' αὐτὴ ἡ χρεία. Οἶον, "ἦλθον Ταρσσίαο κατὰ χρέος." Τινὲς δὲ τὸ "Ταρσσίαο κατὰ χρέος," ἀπὸ τῆς χρησμοδότης φασίν. Eustath. Quarum postrema potior interpretatio.

Ver. 481. — σῆο δ', Ἀχιλλεῦ, οὔτις ἀνὴρ προπάρουθε μακάρτατος.] Μακαριώτερος, εὐδαιμονώτερος. Schol. Similiter apud Euripidem, notante Barnesio;

Νῦν δ' ἄτις ἄλλη δυσχερέστη γυνή

Ἐμὲ τίθειν. — Andromache, ver. 6.

Vol. I.

Notandum autem apud utrumque Poëtam æquè ferre potuisse versum, μακάρτατος, δυσχερέστη. Similiter porro Philemon apud Stobæum, Florileg. § 122.

Θανεῖν ἄριστον εἶναι, ἢ ζῆν ἀδελῶς.

Ver. 483. — ἐτίομεν.] Vide ad Il. δ. 257. et v. 103.

Ver. 485. — θανὼν.] Legitur in nonnullis Editionibus (notante Henrico Stephano) Δαναῶν. Quod ferri nequit.

Ver. 488. Βελοίμην κ' ἐπάρκερος ἐὼν θητευέμεν ἄλλω.]

Τὸ φῶς τὸδ' ἀνθρώποισιν ἦδιστον βλέπειν,

Τὰ νέρθε δ' ὀδῆς (Apud Stobæum, Florileg.

§ 120. Τὸ νέρθιν ὀδὴν) μαίνεσθαι δ' ὅς ἐϋχεται

Θανεῖν κακῶς ζῆν πρῆσσαν ἢ θανεῖν καλῶς.

Euripid. Iphig. in Aul. ver. 1250.

(Ubi in transcurso notandum, vocem καλῶς apud Euripidem, Attico videlicet ore proloquentem, priorem corripere; id quod

Ἄνδρ' ἑκ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίος πολὺς εἴη,
 Ἡ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. 490
 Ἄλλ' ἄγε μοι τῷ παιδὸς ἀγαυῷ μῦθον ἐνίσπε,
 Ἡ ἔπειτ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἥε καὶ ἐκί.
 Εἶπε δὲ μοι, Πηλῆος ἀμύμονος εἰ τι πέπυσσαι,
 Ἡ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
 Ἡ μιν ἀτιμάζουσιν ἂν Ἑλλάδα τε Φθίην τε, 495
 Οὐνεκα μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖρας τε πόδας τε.
 Οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγᾶς ἡελίοιο,
 Τοῖος ἐὼν, οἷος ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρέη
 Πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύνων Ἀργείοισιν.
 Εἰ τοῖοςδ' ἔλθοιμι μίνυνθα περ ἐς πατέρος δῶ, 500
 Τῷ κε τέω σύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτας,
 Οἳ καῖνον βιόωνται, ἐέργουσιν τ' ἀπὸ τιμῆς.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

" Viro inopi, cui haud victus multus esset,
 " Quàm omnibus manibus defunctis imperare. 490
 " Sed age mihi de filio meo generoso sermonem dic,
 " An pergat ad bellum inter-primos-pugnatorem esse, an et non.
 " Dic etiam mihi, de Peleo eximio si quid audiveris,
 " An adhuc teneat honorem multos apud Myrmidonas,
 " An ipsum despiciunt per Helladaque Phthiamque, 495
 " Eò-quod ipsum senium occupet manusque pedesque.
 " Non enim ego adiutor sum sub splendore Solis,
 " Talis-existens, qualis olim in Trojâ latâ
 " Trucidabam populum fortissimum, propugnans pro Argivis.
 " Si talis venirem vel paulisper in patris domum, 500
 " Tum cuivis terribiliter-offenderem meum robur et manus invictas,
 " Eorum, qui illum violant, arcentque ab honore."
 Sic dixit: at ego ipsum respondens allocutus sum;

apud *Homerum*, cui ista loquendi ratio ignota, nusquam fit. Vide ad *Il. β'. 43.*)

Πᾶς ἀνὴρ, καὶ δῦλος ἢ τις, ἡδίσται τὸ φῶς ὄρν.

Id. Orest. ver. 1523.

Quàm vellent æthere in alto
Nunc et pauperiem et duros perferre labores!
Æn. VI. 436.

Δῆλον δ' ὡς κατ' ἐξέσσει πολλὴν κακοπάθειαν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, γλιχόμενοι τῷ ζῆν.
Artislot. de Republ. lib. III. cap. 6. " Una
" est catena, quæ nos alligatos tenet, amor
" vitæ." *Seneca, Epist. 26. sub fine.* Πῶς
δὲ ἡ κατ' ἐξέσσει τῆς ἀρετῆς ἀδὴν ἴσιν ὄφελος, ἂν μὴ
καὶ ἐν ἐργῇ, φανερόν — καὶ τιθνέως ἀχθεῖται [ὁ
Ἀχιλλεύς] τῇ ἀπραξίᾳ, λίγων, " Βυλοίμην καὶ
" ἐπάρουρος ἔσθ." Καὶ ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν, (in-
frâ ver. 497.) " Οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ἔσθ." *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως,
§ 17. Cæterum vituperat hunc *Homeri* lo-

cum *Plato, de Republ. lib. III. sub initio.*
Vide et *Lucianum, Dialog. Achilles et Anti-*
loch.

Ibid. — ἐπάρουρος.] Τὸ δὲ " Βυλοίμην καὶ
" ἐπάρουρος" διττὴν ἔχει γραφήν. Ἡ γὰρ ἐπάρου-
ρος, ὁ γῆν ἐργαζόμενος, ἔτε καὶ ἀπλῶς ἐπί-
γειος ἢ τριφυλλάδως, πάρουρος, ὁ ἐς φυλακὴν
τινὰ τιταγμένος μισθωτικῶς. Οὐδ' γὰρ καὶ ὁ
φύλαξ. *Eustath.*

Ibid. — Σηπτιέμην.] Ἐπὶ μισθῷ δουλεύειν.
Schol. Vide suprâ ad δ'. 644.

Ver. 495. — ἂν Ἑλλάδα τε Φθίην τε.]
Ποιητικῶς δὲ τινὶ σχήματι συγκαταλέγειν τὸ
μέρος τῶν ὅλων φασὶ τὸν Ὀμήρον ὡς τὸ, —
" ἂν Ἑλλάδα τε Φθίην τε." *Strabo, Geo-*
graph. lib. VIII.

Ver. 501. Τῷ κε τέω σύξαιμι μένος καὶ
χεῖρας.] Στυγῆτόν ἂν καὶ φρικτόν ἐποίησα τὸ ἐ-
μὸν μένος καὶ τὰς ἀπροσπιδάτους χεῖρας τινὶ
τῶν βιαζομένων τὸν Πηλεῆ. *Eustath.*

- Ἦτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔτι πέπυσμαι
 Αὐτὰρ τοι παῖδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο 505
 Πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με κελεύεις·
 Αὐτὸς γὰρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς εἵσῃς
 Ἦγαγον ἐκ Σκύρου μετ' εὐπνήριδας Ἀχαιῆς.
 Ἦτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βελὰς,
 Αἰὲ πρῶτος ἔβαζε, καὶ ἔχ' ἡμάρτανε μύθων· 510
 Νέστωρ τ' ἀντίθεος καὶ ἐγὼ νεκέσκομεν οἶω.
 Αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην μαρνοίμεθ' Ἀχαιοὶ,
 Οὐποτε εἰς πληθὺν μένεν ἀνδρῶν, ἐδ' ἐν οἰμίῳ,
 Ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος ἐδενὶ εἶκων·
 Πολλὰς δ' ἀνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δῆϊοτῇτι· 515
 Πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, ἐδ' ὀνομήνω,
 Ὅσπον λαὸν ἔπεφνεν ἀμύνων Ἀργείοισιν.
 Ἀλλ' οἷον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ

“Profecit quidem de Peleo eximio nihil audiui;

“Sed tibi de filio utique Neoptolemo charo

505

“Omnem veritatem dicam, ut me jubes:

“Ipse enim illum ego cavā in navi æquali,

“Duxi ex Scyro ad benè-ocreatos Achivos.

“Profecit quandò circa urbem Trojam inibamus confilia,

“Semper primus dicebat, et non aberrabat sermone:

510

“Nestorque deo-par et ego contendebamus soli.

“At quum circa urbem Trojam pugnabamus Achivi,

“Nunquam in multitudine manebat virorum, neque in turbā,

“Sed longè præcurrebat, suo robore nulli cedens;

“Multos autem viros trucidavit in asperā pugnā:

515

“Omnes verò non ego dixero, neque nominavero;

“Quantum populum occideret propugnans pro Argivis.

“Sed quomodo Telephidem interfecerit ferro,

Ver. 506. — ἀληθείην.] Vide suprà ad h. 297.

Ver. 507. Αὐτὸς γὰρ μιν ἐγὼ.] Narrat hoc Ulysses, quia (uti rectè annotavit Dna. Dacier) post Achillis mortem accidit. Quippè dum is in vivis erat, Troja obsidio non adfuit Neoptolemus.

Ver. 508. — ἐκ Σκύρου.] Σκύρος δὲ, πόλις Δολοπίας. Schol.

Ver. 509. — Τροίην.] Eustathius in commentario citat, Τρώων. Quæ fortè et verior Lectio

Ver. 510. 511. 513. 514. — ἔβαζε — νεκέσκομεν — μένεν — προθέεσκε.] De Temporum horum Imperfectorum vi, vide ad II. β'. 221. et v. 84.

Ver. 511. Νέστωρ τ' ἀντίθεος.] Al. Νέστωρ ἀντίθεος.

Ibid. — νεκέσκομεν.] Vulgati habent νεκέσκομεν. Quod videtur corruptum. Barnesius edidit νεκέσκομεν, sed nullā auctori-

tate. Reperit autem idem Barnesius in duabus Editionibus νεκέσκομεν. Quam lectionem retinui, tum quia à vulgatā parum discrepat; tum quia nonnihil firmari videtur ex Iliad. β'. 555. ubi haud dissimili phrasi utitur Poëta;

Νέστωρ οἷος ἔριζεν ὁ γὰρ προγενέστερος ἦεν.

Ver. 512. Αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην μαρνοίμεθ' Ἀχαιοὶ.] Eustathius in commentario citat, Αὐτὰρ ὅτ' ἐν πεδίῳ Τρώων μαρνοίμεθα χαλκῷ.

Ver. 513. Οὐποτε εἰς πληθὺν μένεν ἀνδρῶν.] Barnesius ex Eustathio edidit, Οὐτε ποτ' εἰς πληθὺν. Rationibus, ut opinor, haud satis idoneis. Cæterum MS. à Tho. Bentleio collatus habet, Οὐποτ' ἐν πληθύνει μένεν ἀνδρῶν. Quæ optima lectio. Aptè enim respondit hoc sequenti, “ἐδ' ἐν οἰμίῳ.” firmaturque porro ex Iliad. χ'. 458. ubi eandem ipsam phrasin usurpat Poëta.

"Ἡρῶ Εὐρύπυλον· πολλοὶ δ' ἄμφ' αὐτὸν ἱταῖροι
 Κήτειοι κτείνοντο, γυναίων εἵνεκα δῶρων· 520
 Κεῖνον δὲ κάλλισον ἴδον, μετὰ Μέμνονα δῖον.
 Αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὃν κάμ' Ἐπειὸς,
 Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο,
 Ἥμιν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον, ἥδ' ἐπιθεῖναι·
 "Ἐνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες, ἥδ' ἐμέδοντες, 525
 Δάκρυα τ' ὠμόργυνντο, τρέμεν δ' ὑπὸ γυῖα ἐκάσθ·
 Κεῖνον δ' ἔποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
 Οὐτ' ὠχρήσαντα χροῖα κάλλιμον, ἔτε παρειῶν
 Δάκρυ' ὁμορξάμενον· ὃ δὲ με μάλα πόλλ' ἰκέτευεν
 Ἰππόθεν ἐξίμεναι· ξίφος δ' ἐπεμαίετο κώπην, 530
 Καὶ δόρυ χαλκοβαρές, κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοίνα.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,

"Heröem Eurypylum; multi autem circa eum focii

"Cetēi trucidabantur, muliebria propter dona:

520

"Illum fanē pulcherrimum vidi, post Memnona nobilem.

"Cæterum quum in equum conscendimus, quem fabricavit Epēus,

"Argivorum optimates, commissa autem mihi erant omnia,

"Et ut-aperirem densas insidias, et ut-concluderem:

"Hic alii Danāorum ductores, atque principes,

525

"Lachrymasque abstergebant, subtremebantque membra cujusque;

"Illum autem nunquam omnino ego vidi oculis,

"Neque pallefcentem corpore pulchro, neque à genis

"Lachrymas abstergentem: verum is mihi multum supplicabat

"Ab equo ut-exiret; gladii autem prensabat capulum,

530

"Et hastam ære-gravem; mala verò Trojanis moliebatur.

"Sed quandò jam Priami urbem depopulati fumus excelsam,

Ver. 519. "Ἡρῶ.] *Al.* "Ἡρῶ, et "Ἡρῶα.

Ibid. — πολλοὶ δ' ἄμφ' αὐτὸν ἱταῖροι
 Κήτειοι κτείνοντο.] Κήτειοι, τινὲς ἀπίδσαν μι-
 γάλοι, παρὰ τὸ κῆτος· κτεῖναι δὲ ἀποκτείναναι
 Μουσῶν ἱδνας τῆς Κητίως. Ἦν γὰρ ὁ Τήλειος
 Μουσίας βασιλεὺς. Καὶ Ἀλκαῖος δὲ φησὶ τὸν
 Κήτειον, ἀντὶ τοῦ, Μυσόν. *Schol.* Vide *Strabo-
 nem, Geograph. lib. XIII. pag. 915. al.*
 616. 617.

Ver. 520. — γυναίων εἵνεκα δῶρων.]
 "Ενίοι μὲν γυναῖα δῶρα ἀπίδσαν τὴν χρυσὴν
 ἄμπυλον, ἣν ἱκαρίζετο Ζεὺς Τρωῖ, ἀντὶ τῆς Γα-
 νυμήδους ἀρπαγῆς, ἥτις κατὰ διαδοχὴν μετίπε-
 σιν εἰς Πριάμον. Οὐδὲν δὲ τούτων αἰδὼν Ὀμηρος.
 Κτεῖναι δὲ ἀποκτείναναι, ὡς ὑπὸ τῆς Πριάμου
 τῇ Εὐρύπυλῳ μίαν τῶν δυστήρων δώσειν γυναῖ-
 κα, ὡς ἔ' Ὀδυσσεὺς [*Il. v. 368.*] ὑπὸ τῆς
 "Ἐν δὲ ἄλλῃ τῶν δοθέντων δῶρων τῇ Εὐρύπυλῳ
 γυναίκα ὑπὸ Πριάμου, ἵνα πείσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς
 ἀκοντὰ ἐπιστρατιῦσαι συμμαχήσαντα τοῖς Τρω-
 σίν. *Schol.*

Ver. 522. Αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν.]

"Εστὶ ἡ "Εμφρασις, ἥπερ δι' ὑπονοίας ἐπίτασιν
 τῷ λεγομένῳ παρίσησιν οἶον, "Αὐτὰρ ὅτ' εἰς
 "Ἰππον κατεβαίνομεν, ὃν κάμ' Ἐπειὸς." Ἐν
 γὰρ τῷ "κατεβαίνομεν" τὸ μέγιστον τῷ ἵππῳ
 ἱμφαίνει. *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὀμήρου
 ποιήσεως, § 7. sub fine. Vide suprà ad δ.
 272.

Ver. 524. Ἥμιν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον,
 ἥδ' ἐπιθεῖναι.] Sic *Il. ε. 751. S. 395.*

Ἥμιν ἀνακλῖναι πυκινὸν νίφος, ἥδ' ἐπιθεῖναι.

Ibid. ἀνακλῖναι.] Vide ad *Il. α. 309. 314.*
 et 338.

Ver. 526. — τρέμειν δ'.] *Al.* τρέμον S.

Ver. 528. — παρειῶν.] *Al.* παρειῶν
 Quod eodem modo pronuntiandum.

Ver. 529. — ὃ δὲ με μάλα πόλλ' ἰκέ-
 τειν Ἰππόθεν ἐξίμεναι.] Τὸ δὲ, "Ἰππόθεν ἐξί-
 μεναι," γράφεται ἔ, ἐξίμεναι, ἀντὶ τοῦ ἐκπέμ-
 ψαι. *Eustath.*

Ibid. — ἰκέτιν.] *Al.* ἰκέτιλλεν.

Ver. 530. — ἐξίμεναι.] *Al.* ἐξίναι.

Μοῖραν κ' γέρας ἐσθλὸν ἔχον ἐπὶ νηὸς ἔβαινε
 Ἀσκηθῆς, ἔτ' ἄρ' βεβλημένος ὀξείῃ χαλκῷ,
 Οὐτ' αὐτοσχεδὴν ἔτασμένος· οἷα τε πολλὰ
 Γίνεται ἐν πολέμῳ· ἐπιμῖξ δὲ τε μαίνεται Ἀρης.

535

Ὡς ἐφάμην· ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
 Φοῖτα, μακρὰ βιβῶσα, κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
 Γηθοσύνη, ὃ οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον εἶναι.

Αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκρῶν κατατεθνεῖάτων
 Ἔσασαν ἀχνύμεναι, ἔβροντο δὲ κῆδ' ἐκάσῃ.

540

Οἷη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
 Νόσφιν ἀφεσῆκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
 Τὴν μιν ἐγὼ νίκησα, δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ,
 Τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλλῆος· ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ·
 Παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν κ' Παλλὰς Ἀθήνη.

545

“ Portionem et munus eximium habens, navem conscendebat

“ Incolumis, neque eminūs-ictus acuto are,

“ Neque cominūs vulneratus; uti sæpiūs

535

“ Fit in bello; permittē etenim furit Mars.”

Sic dixi: anima autem pedibus-celeris Æacidæ

Abibat magnis-passibus gradiens per herbosum pratum,

Lætæ, quod ei dixissem filium egregium esse.

Aliæ verò animæ mortuorum defunctorum

540

Stabant mœrentes, narrabantque dolores unaquæque.

Sola autem Ajacis anima Telamonii,

Longè abfistebat, irata propter victoriam,

Quâ ipsum ego vici, judicio-contendens apud naves,

Pro armis Achillis; proposuit autem veneranda mater:

545

Filii autem Trojanorum judicârunt et Pallas Minerva.

Ver. 534. 535. — ἔτ' ἄρ' βεβλημένος
 — Οὐτ' αὐτοσχεδὴν ἔτασμένος.] Ἐν δὲ τῷ,
 “ ἔτι βεβλημένος, ἔτι αὐτοσχεδὴν ἔτασμένος,”
 διαφορὰ, ὡς κ' ἐν ἄλλοις, φαίνεται τῷ τε πῶρ-
 ρον βιάσασθαι, κ' τῷ ἐγγυθῆν ὑπάζεσθαι. *Euf-
 statb.* Vide ad *Il.* ε'. 86.

Ver. 536. — ἐπιμῖξ δὲ τε μαίνεται Ἀρης.]

Ξυνὸς Ἐνυάλιος, καὶ τε κτανέοντα κατέκτελλε.

Iliad. ε'. 309.

Ver. 537. — ποδώκεος Αἰακίδαο.] Vide
 ad *Il.* α. 58.

Ver. 538. Φοῖτα, μακρὰ βιβῶσα.] *Al.* “ ὦ-
 ρετο μακρὰ βιβῶσα.

Ibid. et ver. 572. — κατ' ἀσφοδελὸν λει-
 μῶνα.] Ἀσφοδιῶδη· ἀσφοδιῶ· δὲ ἐστὶ βοτάνη
 ὁμοία σκίλλῃ. *Schol.* Ἀσφοδιῶ· μὲν γὰρ
 προσπαροξύτωνος, τὸ φυτὸν, κατὰ Ἑρένιον Φί-
 λωνα· ἀσφοδιῶς δὲ ὀξύτωνος, ὃ αὐτῇ τόσῳ.
Eufstatb. Similiterque *Suidas* in voce ἀσφοδι-
 ῶς.

Ver. 539. Γηθοσύνη.] *Al.* Γηθσύνη. Vide
 ad *Il.* ν'. 29.

Ver. 543. — κεχολωμένη εἵνεκα νίκης.]

Καὶ μοὶ γὰρ ἦν ποδ' ἕτος ἔχθιστος στρατῷ,

Ἐξ ἧς κέραισα τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων.

Ulysses apud Sophoclem, Ajax, ver. 1353.

Ver. 546. Παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν.] Multo
 minore invidiâ ad Trojanos refertur hoc
 judicium, quàm ad Græcorum duces et
 procures, uti apud recentiores: “ *Confedere*
 “ *duces ἔσ.*” *Ovid. Metam. lib. XIII. ver. 1.*
 Φυλαττόμενος ὁ Ἀγαμέμνων τὸ δοῦναι θατίρην
 χάρισασθαι τῶν περὶ τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων
 ἀμφισπότηντων, αἰχμαλώτους τῶν Τρώων ἀγα-
 γῶν, ἡρώτησιν ὑπὸ ἰσοτέρεσιν αὐτῶν οἱ Τρῶες
 [Ita edidit *Barneſius*; *Vulg.* τῶν Τρώων]
 μᾶλλον ἱλυπῆθησαν. Εἰπόντων δὲ τὸν Ὀδυσσεύ
 τῶν αἰχμαλώτων, δηλαδὴ ἐκείνον εἶναι τὸν ἄριστον
 κρίναντις, τὸν πλεῖστον λυπήσαντα τὸς ἐχθρούς,
 ἴδωσαν εὐδὺς τῷ Ὀδυσσεὶ τὰ ὅπλα. *Schol.*

Ibid. — κ' Παλλὰς Ἀθήνη.] Τεῖσι φρά-
 νησις· καδ' ἦν κ' περιγίνετο τῷ ἀνδρείῳ Αἰάντι
 ὁ συνήτορος Ὀδυσσεύς· κ' διὰ τῆτο τῇ Ἀθηνᾷ φίλ-
 τατος. *Eufstatb.*

Ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῶδ' ἐπ' ἀέθλῳ·
 Τοίην γὰρ κεφαλὴν ἔνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχευ,
 Αἴανθ', ὃς πέρι μὲν ἴδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο
 Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
 Τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδαυ μιλιχίοισιν.

550

Αἴαν, παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, οὐκ ἄρ' ἔμελλες
 Οὐδὲ Δανῶν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλῳ, εἵνεκα τευχέων
 Οὐλομένων; τὰ δὲ πῆμα θεοὶ δέσαν Ἀργείοισιν·
 Τοῖος γὰρ σφιν πύργος ἀπώλεο· σέο δ' Ἀχαιοὶ
 Ἴσον Ἀχιλλῆος κεφαλῇ Πηληϊάδαο,
 Ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερές· ἐδὲ τις ἄλλος
 Αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν αἰχμητῶν
 Ἐκπάγλως ἤχθηρε· τεῖν δ' ἐπὶ μοῖραν ἔθηκεν.
 Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, ἄναξ, ἵν' ἔπος κ' μῦθον ἀκέσῃς
 Ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος κ' ἀγένορα θυμὸν.

555

560

Utinam fanè non debuissèm vincere tali in certamine :

Tale enim caput ob ista arma terra detinuit,

Ajacem, qui præstantissimus quidem formâ, præstantissimus et rebus-gestis fuit

Cæterorum Danæorum, post eximium Pelidem.

550

Illum quidem ego verbis alloquebar blandis ;

“ Ajax, fili Telamonis eximii, nonne ergò eras

“ Nè mortuus quidem obliturus mihi iræ, ob arma

“ Perniciosa ? illa autem perniciem dii fecerunt Argivis :

“ Talis enim ipsis turris peristi ; propter te autem Achivi,

555

“ Æquè-ac propter Achillis caput Pelidæ,

“ Dolemus defunctum penitus : neque quisquam alius

“ In-culpâ-est ; sed Jupiter Danæorum exercitum bellicosorum

“ Graviter odit ; tibi verò fatum imposuit.

“ Sed age, huc-veni, rex, ut verbum et orationem audias

560

“ Nostram ; doma autem robur et generosum animum.”

Ver. 549. — περί μὲν ἴδος.] *Barnesius*,
 minimè ignarus quâ ratione vocula μὲν pro-
 ducatur, malè tamen ; “ *Iambus*,” inquit,
 “ haud ineptè stare, possit in *Tertio loco*.”
 Quod in hujusmodi carmine (ut opinor)
 ferri nequit. Vide autem ad *Il. á. 51.*

Ver. 550. Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.] Similitèr *Ulysses* apud *Sophoclem*, de eodem *Ajace* ;

Ἀλλ' αὐτὸν ἔμπας ἄντ' ἐγὼ τοιόνδ' ἐμοὶ,
 Οὐκ' ἂν γ' ἀτιμάσαιμ' αὖν, ὥς μὴ λίσσιν,
 Ἐν' ἄνδρ' ἰδεῖν ἄριστον Ἀργείων ὅσοι
 Τροίαν ἀφικόμεσθα, πλὴν Ἀχιλλεύως.

Sophocl. Ajax, ver. 1355.

Vide et suprà ad ver. 309.

Ver. 551. — ἐπέεσσι προσηύδαυ μιλι-
 χίοισιν.]

Talibus *Æneas* ardentem et torva tuen-
 tem

Lenibat dictis animum, — *Æn. VI. 467.*

Ver. 553. — λήσεσθαι.] Vide suprà ad
 ver. 101.

Ver. 559. — τεῖν.] *Al. τεῖν.*

Ver. 560. Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, ἄναξ, ἵν' ἔπος.]

Siste gradum, teque aspectu ne subtrahe
 nostro.

Quem fugis ? extremum fato quod te al-
 loquor, hoc est. *Æn. VI. 465.*

Cæterum *Plutarchus*, *Symposiac. lib. IX.*
Probl. 5. citat, Ἀλλ' ἴδε δεῦρο, ἄναξ, ἵν' ἔπος.

Ver. 561. — δάμασον δὲ μένος κ' ἀγένορα
 θυμὸν.] Apud *Plutarchum*, loco suprà cita-
 to, κ' ἀπειρία θυμὸν.

— animum rege ; qui, nisi paret,
 Imperat : hunc frenis, hunc tu conpescce
 catenâ.

Horat. Epist. lib. I. ii. 62.

— χαλινὰ δ' ἄγρειον ὀργάν.

Phocylides, ποίημα νουθετικόν, ver. 52.

"Ως ἐφάμην· ὁ δὲ μ' ἐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλλας
Ψυχὰς εἰς Ἑρέβος νεκῶν κατατεθνειώτων.

"Ενθα χ' ὁμῶς προσέφη κεχολωμένος, ἥ κεν ἐγὼ τὸν,

'Αλλὰ μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι

565

Τῶν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν κατατεθνειώτων.

"Ενθ' ἦτοι Μίνωα ἴδον, Διὸς ἀγλαὸν υἱὸν,

Χρῦσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμισεύοντα νεκύεσσιν,

"Ημενον· οἱ δὲ μιν ἀμφὶ δίκας εἶροντο ἄνακτα,

"Ημενοι, ἐσαότες τε, κατ' εὐρυπυλῆς Ἀΐδος δῶ.

570

Τὸν δὲ μετ', Ὀρίωνα πελώριον εἰσενόησα

Θῆρας ὁμῶς εἰλεῦντα, κατ' ἀσφοδελὸν λαμῶνα·

Τὴς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,

Χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰὲν ἀαγὲς.

Καὶ Τιτυὸν εἶδον, γαίης ἐρικυδέος υἱὸν,

575

Sic dixi: ille verò mihi nihil respondit; ibat autem ad alias

Animas in Erebum mortuorum defunctorum.

Ibi tamen *me* allocutus fuisset iratus, aut ego ipsum,

Sed mihi volebat animus in pectore charo

565

Aliorum animas videre defunctorum.

Ibi fanè Minõem vidi, Jovis illustrem filium,

Aureum sceptrum tenentem, jus-dicentem mortuis,

Sedentem: illi verò circa ipsum causas dicebant regem,

Sedentes, stantesque, per amplam-portis Plutonis domum.

570

Post hunc autem, Orionem ingentem animadverti

Feras simul agitantem per herbosum pratium;

Quas ipse occiderat in desertis montibus,

Manibus tenens clavam totam-æream, semper infrangibilem.

Et Tityum vidi, terræ gloriøsæ filium,

575

Ver. 562. — ὁ δὲ μ' ἐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλλας.]

Illa solo fixos oculos averſa tenebat;

Nec magis incepto vultum sermone mo-
vetur,

Quàm si dura filex, aut stet Marpesia
cautes.

Tandem proripuit sese, atque inimica
refugit

In nemus umbriferum —. *Æn.* VI. 469.

Καὶ φωνῆς δίχα θαυμάζεται ποτὶ ψιλὴ καὶ
ἐαυτὴν ἢ ἔννοια, δι' αὐτὸ τὸ μεγαλόφρον' ὥς τῷ
Αἰάντος ἐν νεκρίᾳ σιωπῇ, μίγα ἔκ παντός ὑψη-
λότερον λόγῳ. *Longinus, de Sublimitate, § 9.*

Καὶ τῆς ἀγαν γὰρ ἐστὶ πρὸ σιγῆς βάρῃ.

Sophocl. Antig. ver. 1270.

Ver. 564. "Ενθα χ' ὁμῶς προσέφη.] *Barnesius*, nullis allatis codicibus, de suo edidit, "Ενθα μ' ὁμῶς προσέφη" particulamque istam χ' propter sequentem, ἥ κεν ἐγὼ τὸν, supervacaneam contendit. Atqui postulat (ut opinor) sententia, ut vocī προσέφη præcedat particula καί.

Ver. 567. "Ενθ' ἦτοι Μίνωα ἴδον, — θεμι-
τεύοντα νεκύεσσιν.]

Nec verò hæc sine sorte datæ, sine judice,
sedes:

Quæſitor Minos urnam movet; ille si-
lentum

Conciliumque vocat, vitæque et crimina
discit. *Æn.* VI. 431.

Ver. 568. — θεμιστεύοντα νεκύεσσιν.] *Strabo, Geograph. lib. II.* citat, indèque edidit *Barnesius*, νεκύεσσιν. Quo modo scilicet et νεκύεσσιν pronuntiabatur. Vide ad II. 4. 321. 526.

Ver. 571. — Ὀρίωνα πελώριον εἰσενόη-
σα.] Vide *Diodorum Siculum, Hist. lib. IV.* ipſo ſine; et ſuprà ad ver. 309.

Ver. 575. Καὶ Τιτυὸν εἶδον, &c.]

Nec non et Tityon, Terræ omniparentis
alumnus,

Cernere erat; per tota novem cui iuge-
ra corpus

Porrigitur: rostroque immanis vultus
obunco.

Κείμενον ἐν δαπέδῳ· ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κῆτο πέλεθρα·

Γῦπε δὲ μιν ἐκάτερθε παρημένῳ ἥπαρ ἔκειρον,

Δέρτρον ἔσω δύνοντες· ὁ δ' οὐκ ἀπαμύνητο χερσὶ·

Λητὴ γὰρ ἤλκησε, Διὸς κυδρὴν παράκκοιτιν,

Πυθῶδ' ἐρχομένην, διὰ καλλιχόρῳ Πανοπῆος.

580

Καὶ μὲν Τάνταλον εἰσέδον, χαλὲπ' ἄλγε' ἔχοντα,

Jacentem in solo; is verò per novem jacebat jugera:

Vultures autem ipsum utrinque assistentes jecur rodebant,

In viscera penetrantes; ille autem non propulsabat manibus:

Latonæ enim vim-intulit, Jovis gloriolæ conjugii,

Ad-Pytho eunti, per amœnum Panopœum.

580

Et fanè Tantalum vidi, graves dolores subeuntem,

Immortale jecur tondens, sæcundaque pœnis

[sub alto

Viscera, rimaturque epulis, habitatque

Pectore: nec fibris requies datur ullâ

renatis.

Æn. VI. 595.

Nec Tityon volucres ineunt Acheronte jacentem;

Nec, quod sub magno scrutentur pectore, quidquam

Perpetuam ætatem poterunt reperire profectò,

[tet;

Quamlibet immani projectu corporis ex- Qui non sola novem dispensis jugera

membris

Optineat &c.

Lucret. lib. III. ver. 997.

Viscera præbebat Tityos lanianda, novemque

Jugerbis distentus erat

Ovid. Metamorph. lib. IV. ver. 456.

Porro Scaliger Virgilium, loco supra citato, Homero longè superiorem contendit:

"Quanto item," inquit, "post se reliquit

"[Virgilius Homerum] in Tityi historiâ—

"Jam hinc apparet victorja. Quid enim

"ἔσω δύνοντες δέρτρον, cum illis, immortalis,

"et tondens, et — sæcundaque pœnis Viscera,

"et rimaturque epulis, habitatque sub alto

"Pectore —. Illa verò, quæ? — nec

"fibris requies datur ulla renatis." Poët. lib.

V. cap. 3. Atqui suâ pulchritudine non caret simplicior illa Homeri elocutio; et magnam insuper vim habet istud "ἰ δ' ἐκ ἀ-

"παμύνητο χερσὶ" ver. 578. à Virgilio omis-

sum. Vide et infrâ ad ver. 576.

Ver. 576. Κείμενον ἐν δαπέδῳ· ὁ δ' ἐπ' ἐννέα

κῆτο πέλεθρα.] Ἐνταῦθα [ἐν τῷ Πανοπῇ] ἐπὶ

τῇ χαράδρῃ Τιτυὸς μῦθμα ἐστὶ, περιόδῳ μὲν τῷ

χάρματος τρίτον μάλιστα πρὸς τὰς. Τὸ δὲ

ἔπος ἐστὶν ἐν Ὀδυσσεύῃ. "Κείμενον ἐν δα-

"πέδῳ· ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κῆτο πέλεθρα." Οὐκ

ἐπὶ μεγάλῃ πεποιθὸς τῷ Τιτυὸς φασὶν, ἀλλ'

ἐνθα ὁ Τιτυὸς ἐτίθη, πλῆθρα ἐννέα εἶναι τῷ

χωρίῳ. Pausan. lib. X. cap. 4.

Ibid. — πέλεθρα.] Πλῆθρα, ἀπὸ πλῆθους, ὁ ἐπὶ ἑκτὸν μέρος τὰς. Schol.

Ver. 577. Γῦπε δὲ μιν ἐκάτερθε.] Τὸν γε

μὲν Τιτυὸν ἐρασθῆναι τῶν Διὸς γάμων, ἐφ' ᾧ

μῆρες ἤρξαντο τοῖν, εἰς τὸτο ὁφθαλμοὶ πολλαζό-

μενον. "Γῦπε δὲ μιν ἐκάτερθε παρημένῳ ἥπαρ

"ἔκειρον, — Λητὴ γὰρ εἰλαυσε Διὸς κυδρὴν

"παράκκοιτιν." Ὡςτις δὲ οἱ νομοδίται τὰς

παρὰ τοῖν χερσὶν αὐτοῖν, τὸ δυσσεβῆσαν αὐ-

τῶν μῆρες ἐξαίρετως ἀποτίμουντες, ὥςτις Ὀμη-

ρος ἐν ἥπατι πολλαζοῖ τὸν δὲ ἥπαρ ἀσεβήσαντα.

Heraclid. Pontic.

Ver. 578. Δέρτρον ἔσω δύνοντες.] Δέρτρον,

ἥτοι τὴν ὑπὸ τὴν σάρκα τιμωμένην, ἢ τὸν ὑπο-

κείμενον τῷ ἥπατι ὕμιναι· ἵναι δὲ ἀπιδόσαν τὸ

λεγόμενον ὑπὸ τῶν ἱατρῶν ἥτρον· ἐν δὲ ἄλλῳ,

τὴν δορῶν. Schol. Etymologicum Magnum au-

tem vocem Δέρτρον potiùs exponendam vult

ῥάμφορ· quam interpretationem secuti Bar-

nesius alique, vertunt, "Rostrum intromit-

"tentes." Verùm, ut rectè observat Du-

portus ad Theophrasti Characteres, vox δύνειν

"nunquam hoc modo, sc. transitivè, sumi-

"tur à Poëtâ; neque unquam δύνειν dixit

"pro demittere, vel immittere, vel immer-

"gere; sed vel pro induere, vel pro subire,

"vel ingredi, intransitivè. Δέρτρον igitur

"erit quod vultures subeunt et ingrediantur,

"non solum illud quod rostris suis

"tundunt et fodiant et dilaniant." Præ-

lect. cap. 4.

Ver. 579. — ἤλκησε.] Apud Heracli-

dem Ponticum, loco supra citato, εἰλαυσε.

Ver. 580. Πυθῶδ' ἐρχομένην.] Πυθῶ, πόλις

τῆς Φωκίδος. Schol.

Ibid. — διὰ καλλιχόρῳ Πανοπῆος.] Πανο-

πῆ, πόλις Φωκίδος. Schol. Vide et Pau-

saniam, lib. X. cap. 4.

Ver. 581. Καὶ μὲν Τάνταλον εἰσέδον, χα-

λὲπ' ἄλγε' ἔχοντα.] Τάνταλος, ὁ Διὸς ὃ Πλα-

τῆς, συνδιατρίβων τοῖς θεοῖς ὃ συνοσθόμενος

αὐτοῖς, ἀπλήτως διατίθη· κλέψας γὰρ τὸ νέκ-

ταρ ὃ τὴν ἀμβροσίαν, ἐκ τῶν αὐτῶν, ἰδὼκε τοῖς

ὀμήλῃν· ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντα τὸν Δία ἐκβα-

λεῖν αὐτὸν τῆς ἐν θανάτῳ διαίτης, ὃ ἐξαετῆσαι

ἐπ' ὅρῳ ὑψηλῷ, ἐκπεσόμενον τῶν χειρῶν ὃ τῆν

Ἐσαότ' ἐν λίμνῃ· ἡ δὲ προσέπλαζε γενεάω·
 Στεῦτο δὲ διψάων, πῖεν δ' οὐκ εἶχεν ἐλῆσθαι·
 Ὅσσάκι γὰρ κύψαι ὁ γέρων, πῖεν μενεαίνων,
 Τοσσάχ' ὕδωρ ἀπολίσκειτ' ἀναβροχὲν· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ 585
 Γαῖα μέλαινα φάνεσκε, καταζήνασκε δὲ δαίμων.
 Δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατακρῆθεν χέε καρπὸν,
 Ὅγχναι, καὶ ροῖαι, καὶ μηλῆαι ἀγλαόκαρποι,
 Συκαὶ τε γλυκεραί, καὶ ἐλαῖαι τηλεθώσαι·

Stantem in lacu; hic autem attingebat ad mentum:
 Videbatur verò ei sitienti similis; ad-bibendum autem non poterat capere:
 Quoties enim inclinaret-se senex, bibere cupiens,
 Toties aqua peribat absorpta; circa autem pedes
 Terra nigra apparebat, arefaciebat nempè deus.
 Arbores porro proceræ à-capite fundebant fructum,
 Pyri, et mali-punicæ, et mali pulchrum-fructum-ferentes,
 Ficusque dulces, et oleæ virentes:

Σίσυλον, ἔνθα ἐκινῆδιτο, [Ita ex MS. Bar-
 nesius; Al. ἐκινῆδισατο,] ἀνατρέψαι. Ἡ ἱε-
 ρεία παρὰ Ἀσκληπιάδῃ. Schol. Vide et A-
 theneum, lib. VII. cap. 6. qui fabulam hanc
 paulò aliter refert.

Nec miser impendens magnum timet
 aëre saxum

Tantalus, ut fama est, causâ formidine
 torpens.

Lucret. lib. III. ver. 994.

Ibid. — χαλῆς ἄλγ' ἔχοντα.] Eusta-
 thius in commentario citat, πρῶτ' ἄλγ'
 ἔχοντα. Ex versu, ut videtur, infra 592.

Ver. 582. Ἐσαότ'.] Al. Ἐσιότ'. Notante
 Eustathio.

Ibid. — ἡ δὲ προσέπλαζε γενεάω.]

— epulæque ante ora paratæ.

Æn. VI. 604.

Cæterum Sextus Empiricus adversus Mathe-
 maticos, lib. I. cap. 13. et iterum, lib. VIII.
 citat, προσέκλυζε γενεάω.

Ver. 583. Στεῦτο δὲ διψάων.] Ἰσατο οὖν
 ἐπὶ τῶν ποδῶν κίχρηται δὲ τῇ λίξι ὁ Δια-
 σκουαστὴς παρὰ τὴν τῷ Πωιδῇ συνθήκην. Schol.
 Similitèr et Eustathius: Rectius autem, ut
 opinor, de voce Στεῦτο Mericus Casaubonus;
 "Est," inquit, "in isto verbo (ut alibi plu-
 ribus) animi gestientis, et aliquid cupidè
 molientis, per externos gestus indicatio
 —. Hoc igitur vult Poëta his verbis,
 "eam fuisse Tantali, seu in pedes erecti,
 "sive alio quocunque gestu, (ut de pugili-
 bus olim loqui soliti,) προσέκλιν, ut arden-
 tissimam sitim præ se ferret." De nuperâ
 Homeri Editione, Dissertat. I. Atque hoc
 ferè sensu usurpari videtur vox Στεῦται,
 Iliad. γ'. 83.

Στεῦται γὰρ τι ἔπος ἰρίειν κορυθαίολος Ἐκτωρ.

Vol. I.

Vide et II. β'. 597. i. 241. σ'. 191. item
 Etymologicon Magnum, in voce Στεῦται.

Ver. 584. 585. Ὅσσάκι γὰρ κύψαι ὁ γέ-
 ρων —, Τοσσάχ' ὕδωρ ἀπολίσκειτ'.]

— Tibi, Tantale, nullæ

Deprenduntur aquæ; quæque imminet,
 effugit arbos.

Ovid. Metam. lib. IV. ver. 458.

Tantalus à labris sitiens fugientia captat
 Flumina —. Horat. Sermon. lib. I. i. 68.

Ver. 584. 590. — κύψαι ὁ γέρων, — ἰθύ-
 σαι ὁ γέρων.] Vulgati habent κύψαι, — ἰθύ-
 σαι. Henricus Stephanus autem legendum
 censet, κύψαι γέρων, — ἰθύσαι γέρων. Quod,
 uti ipse annotat, cum sequentibus ἀπολίσ-
 κιστο et ῥίπτασκε aptius congruit. Rectè i-
 taque (ut opinor), et ad vulgatam lectio-
 nem quàm proximè edidit Barnesius, κύψαι
 ὁ γέρων, — ἰθύσαι ὁ γέρων. Et MS. à Tho.
 Bentleio collatus hic habet κύψαι.

Ver. 585. Τοσσάχ' ὕδωρ ἀπολίσκειτ' ἀνα-
 βροχίν.] Aquæ subitam absorptionem ap-
 tissimè depingit, et quasi ob oculos ponit
 hic versus. Vide ad II. γ'. 357. 363. et
 infra ad ver. 595.

Ibid. — ἀπολίσκειτ'.] Apud Eustathium,
 ἀπόλίσκιν. Minus rectè.

Ibid. — ἀναβροχίν.] Ita ex Editione
 Cantabrigiensi et ex Hesychii edidit Barne-
 sius. Atque ita in commentario citat Eu-
 stathius. Al. ἀναβροχθίν, et ἀναβροχίν.

Ver. 586. — καταζήνασκε.] Κατιζή-
 ραιεν· ἄζην γὰρ, ἡ ξηρασία. Schol.

Ver. 588. Ὅγχναι.] Barnesius alique ha-
 bent Ὅχναι. Vide suprâ ad ἡ. 115.

Ibid. — μηλῆαι ἀγλαόκαρποι.] Vide
 suprâ ad ἡ. 115.

Ver. 589. Συκαὶ τε γλυκεραί, καὶ ἐλαῖαι
 τηλεθώσαι.] Vide suprâ ad ἡ. 116.

Τῶν ὁπότ' ἰθύσει ὁ γέρον ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι, 590
Τάσδ' ἄνεμος ρίπτασκε ποτὶ νέφεα σκίοεντα.

Καὶ μὴν Σίσυφον εἰσεῖδον, κρατέρ' ἄλγ' ἔχοντα,
Λᾶαν βασάζοντα πελώριον ἀμφοτέρησιν·

Ἦτοι ὁ μὲν, σκηριπτόμενος χερσὶν τε ποσὶν τε, 595
Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι

Ἄκρον ὑπερβαλέαν, τότ' ἀποσρέψασκε κραταιῖς·
Αὐτὶς ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής.

Quas quum rectâ-pergeret senex manibus prehendere, 590
Eas ventus dispellebat in nubes obscuras.
Et profectò Sisyphum aspexi, duros dolores patientem,
Lapidem gestantem ingentem utrâque-manu :
Sanè ille quidem innixus manibusque pedibusque,
Lapidem fursùm pellebat ad cacumen ; sed quando erat 595
Summum superaturus, tunc repulfabat potens-vis ;
Rursùs deindè in solum volvèbatur lapis immanis.

Ver. 591. — ρίπτασκε.] *Eustathius* in commentario citat, φέρεσκε.

Ver. 595. Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον.] De summo hujus loci artificio, quo rem ipsam pulcherrimè depingit et quasi ob oculos ponit verborum sonitus, rectè *Demetrius Phalereus* ; 'Εν δὲ τῷ μεταλωπρῶτι χαρακτῆρι σύγκρουσις παραλαμβάνοιτ' ἂν πρίνυσα, ἥτοι διὰ μακρῶν, ὡς τὸ, "Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε." Καὶ γὰρ ὁ εἶχος μᾶλλον τὸ ἴσχειν ἐκ τῆς συνηθείας, ἢ μιμήμεται τῇ λίθῃ τὴν ἀναφορὰν ἢ βίαν. Περὶ Ἑρμηνείας, § 72. Et *Dionysius Halicarnassensis* : Πῶς δὲ δηλώσει ταῦτα [τὰ περὶ τὸν Σίσυφον] μιμητικῶς, ἢ κατ' αὐτὴν τὴν συνήθειαν τῶν ὀνομάτων, ἀξιὸν ἰδεῖν. "Καὶ μὴν Σίσυφον" εἰσεῖδον, — Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον." Ἐπὶ αὐτῇ ἡ συνήθεια ἐστὶν ἡ δηλωσα τῶν γινομένων ἱκασον, τὸ βάρος τῷ σίτρου, τὴν ἐπίπτονον ἐκ τῆς γῆς κίνησιν, τὸν διειροδόμενον τοῖς κώλοις, τὸν ἀναβαίνοντα πρὸς τὸν ὄχθον, τὴν μόγις ἀνωθυμῆν πύργον. Περὶ συνήθειας, § 20. "Vo" calium concursus — cùm accidit, hiat et "interfilit et quasi laborat oratio." *Quintil.* lib. IX. cap. 4. Sic apud *Virgilium* ingens nisus et molimen, vocalis longæ non elisæ hiatu aptissimè describitur ;

Ter sunt conati imponere Pelio Ossam.
Georgic. I. 281.

Vide suprâ ad *ven.* 314. et ad *Il.* γ'. 363.

Ver. 596. — κραταιῖς.] Τὸ δὲ "κραταιῖς" ἐπιρρημα ἐστὶν, ἀντὶ τῷ κραταιῶς. Ἀναλογίαι δὲ τῷ "λικριφίς," ἢ τοῖς τοιούτοις. Γράφεται δὲ ἢ ἐν δυοὶ λέξεσι, "κραταί' ἰς," ἢ ἓν ἡ κραταία ἰσχύς τῷ λίθῃ. Εἰ δὲ ἵνα λίγῃ ἐπὶ λίθῃ ποιητικώτερον, καὶνὸν ἔδδ' ἐῖ γε ἢ ἀναιδῆ τὸν τοιούτον λίθον, ἐκ τῶν ἱμψύχων ἢ τῷτο μετασφάγαν. *Eustath.* Vide ad ver. 597. Posteriori modo legisse videtur *Scholias*, qui exponit, Ἡ ἰσχυρὰ δύναμις.

Ver. 597. Αὐτὶς ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής.]

— adverso nixantem trudere monte
Saxum ; quod tamen à summo jam vertice rursùm
Volvitur, et plani raptim petit æquora
campi.

Lucret. lib. III. ver. 1013.

Porro notandum et hîc, quàm pulchrè et artificiosè lapidis pondere suo de monte devoluti impetum depingit versus iste pedibus dactylicis totus incedens. Οὐχὶ συγκατακινύλινται τῷ βάρει τῆς πίτρας ἢ τῶν ὀνομάτων συνήθεις ; μᾶλλον δὲ ἰφθαλμοὶ τὴν τῷ λίθῃ φορὰν, τὸ τῆς ἀπαγγελίας τάχος ; *Dionys.* *Halicarn.* loco jam suprâ citato. Similiter *Virgilius* temporis prætereuntis celeritatem pedibus dactylicis exhibet ;

Sed fugit intereâ, fugit irreparabile tempus.
Georgic. III. 284.

Item faxi cadentis motum ab initio tardiorrem, deindè acceleratum ;

— jamjam lapsura, cadentique
Imminet assimilis. — *Æn.* VI. 602.

Ibid. — λᾶας ἀναιδής.] Κίχρηται "Ομηρος" πολλαχῷ τῷ τὰ ἀψυχα ἱμψυχα λίγειν, διὰ τῆς μεταφορᾶς ἐν πᾶσι δὲ τὸ ἐιργεῖαν ποιῶν, εὐδαιμονεῖ αἶον ἐν τοῖσι, "Αὐτὶς ἐπὶ δά" "πίδον τε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής." — Ἐν τῷσι γὰρ τούτοις, διὰ τὸ ἱμψυχα εἶναι, ἐνεργῶντα φαίνεται. Τὸ ἀναισχυντῆν γὰρ — ἐιργεῖαν. Ταῦτα δὲ προσῆψι διὰ τῆς κατ' ἀναλογίαν μεταφορᾶς ὡς γὰρ ὁ λίθος πρὸς τὸν Σίσυφον, ὁ ἀναισχυντῶν πρὸς τὸν ἀναισχυντῆμον. *Aristot.* *Rhetoric.* lib. III. cap. 11. Ubi notandum, quod jam legimus ἔπειτα πίδονδε, legisse aut memoriter citasse *Aristotelem*, ἐπὶ δάπιδον τε.

Αὐτὰρ ὃγ' ἄψ ὥσασκε τιτανόμενος· κατὰ δ' ἰδρῶς
Ἐρρέεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρεα.

Τὸν δὲ μετ', εἰσενόησα βίην Ἡρακλεήην,
Εἶδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην,
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλῃ.
Ἀμφὶ δὲ μιν κλαγγὴ νεκύων ἦν, οἰωνῶν ὥς,
Πάντοσ' ἀτυζομένων· ὃ δ', ἐρεμνῇ νυκτὶ ἰοικῶς,
Γυμνὸν τόξον ἔχων, καὶ ἐπὶ νευρῇφιν οἷσόν,
Δαινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἰοικῶς.
Σμερδαλέος δὲ οἱ ἄμφι περὶ σήθεσσιν ἀορτῆρ,
Χρῦσεος ἦν τελαμῶν· ἵνα δέσκελα ἔργα τέτυκτο,

600

605

Verum ille rursus pellebat contendens; sudor autem
Defluebat ex membris, pulvis verò ex capite oriebatur.
Post hunc Herculeam,
Simulachrum; ipse verò apud immortales deos
Obletatur in conviviis; et habet pedibus-elegantem Heben,
Filiam Jovis magni et Junonis aureos-calceos-habentis.
Circa autem ipsum clamor mortuorum erat, avium instar,
Undique agitatarum: ille verò obscuræ nocti similis,
Nudum arcum tenens, et ad nervum sagittam,
Horrendum circumspiciens, semper jaculaturò similis.
Terribilis autem ei circum pectora balthæus,
Aureum erat lorum; ubi miranda opera elaborata-erant,

600

605

Ver. 598. — κατὰ δ' ἰδρῶς Ἐρρέεν ἐκ μελέων.] εἶδωλον ἡμὶ αὐτῷ. Dialog. Diogenis et Her- culis.

— sudor fluit undique rivis.

Æn. V. 200.

— tum toto corpore sudor

Liquitur — IX. 812.

Ver. 599. — κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρεϊ.] Vir eruditus Mericus Casaubonus vocem κονίη interpretatur, Lixivium: "Sudorem," inquit, "multo labore comparatum, et omnibus membris, capite præcipuè manantem, lixivio comparari, quis non amplectatur?" De nuperâ Homeri Editione, Disser. I. Nescio tamen annon simplicius hîc intelligas vaporem pulveri similem ex capite exurgentem.

Ver. 600. Τὸν δὲ μετ', εἰσενόησα βίην Ἡρακλεήην.] Καὶ Ὅμηρος ὡς εἶπε πάντων μάλιστα δὴ κατὰ θεῶν εἰπεῖν ἵσκει περὶ τῶν καθόλου· "Τὸν δὲ μετ', εἰσενόησα βίην Ἡρακλεήην, Εἶδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν." Plutarch. de Facie in Orbe Luna, haud longè à fine. Cæterum nonnulli, notante Eustathio, hunc locum repudiârunt; rationibus parùm idoneis.

Ver. 601. Εἶδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι.] Hinc Hercules Umbra, apud Lucianum; Αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἐν ἄρανῳ τοῖς θεοῖς σύνοισι, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην ἐγὰρ δ'

— Acherusia templa, —
Quo neque permanent animæ neque corpora nostra;
Sed quædam simulacra modis pallentia miris.

Lucret. lib. I. ver. 121. 123.

Ver. 602. — θαλίῃς.] Ταῖς τῶν θεῶν εὐωχίαις. Schol.

Ver. 606. — Γυμνὸν τόξον ἔχων.] Barnesius legendum conjicit ἔχειν. "Quod, (inquit) qui animum diligenter advertat, necessarium videbit; nisi in sequenti versu pro παπταίνων, legerit πατταίνων, vel — pro ἰοικῶς, ἰοικῖν." Quæ ultima conjectura ferri non potest: Isto enim modo minimè constaret Temporum ratio. Quippe ἰοικῖν apud Homerum semper respondet Latino "similis videtur," nunquam τῷ "se-milis videbatur." Vide ad Il. ε. 37. et δ. 492. Ideòque, siquid mutato opus, legendum omninò non ἰοικῖν, sed ἰσκέειν. Quod quidem et multò videtur aptius, quàm ut duo versus 605. 607. tam prope invicem, eadem ipsâ voce ἰοικῶς desinant.

Ver. 608. — ἀορτῆρ.] Ὁ τῷ τελαμῶνος κορματῆρ, ἐξ ὃ τοῦ ἵψος ἤρτηται. Schol.

"Αρκτοὶ τ', ἀγρότεροι τε σύες, χαροκοὶ τε λέοντες, 610
 "Τομῖναι τε, μάχαι τε, φόνοι τ', ἀνδροκτασίαι τε.
 Μὴ τεχνησάμενος, μὴδ' ἄλλα τι τεχνήσαιο.
 "Ὅς κῆνον τελαμῶνα ἤν' ἐγκάπθετο τέχνη.
 "Ἐγὼ δ' αὐτίκα κῆνος, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι,
 Καὶ μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. 615
 Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 "Α δέῃλ', ἦ τίνα κ' σὺ κακὸν μόρον ἠγνάζεις.
 "Ὀν περ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ' αὐγὰς ἡελίου.
 Ζηνὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίου, αὐτὰρ οἷζ' ἔν.
 Εἶχον ἀπειρεσίην· μάλα γὰρ πολὺ χεῖρον Φωτὶ 620
 Δεδμήμην, ὃ δέ μοι χαλεπὸς ἐπετέλλετ' αἰθέρας.
 Καὶ ποτὲ μ' ἐνθάδ' ἐπεμψε κύν' ἄξοντ'· ἔ γάρ ἐτ' ἄλλον

Urſique, agreſtesque apri, torvique leones, 610
 Præliaque, pugnaeque, caedesque, homicidiaque.
 Nè hoc fabricatus, aliud quid fabricaverit,
 Qui illud cingulum ſuâ comprehenderit arte.
 Agnovit autem ſtatim ille, poſtquam vidit oculis,
 Et me lugens verbis alatis allocutus eſt; 615
 " Generoſe Laërtiade, ſolers Ulyſſes,
 " Heu miſer, certè aliquod et tu malum fatum ſuſtines,
 " Quale ſcilicèt ego ferebam ſub radiis ſolis.
 " Jovis quidem filius eram Saturnii; verùm ærumnam
 " Habebam infinitam: valdè enim longè deteriori viro 620
 " Subditus eram; ille verò mihi graves imperabat labores;
 " Et olim me huc miſit, canem ut-ducerem: non enim aliud

Ver. 610. — χαροκοὶ τε λέοντες.] Virgilio, "Torva leana." Eclog. II. ver. 63.

Ver. 611. 'Τομῖναι τι, μάχαι τι, φόνοι τ', ἀνδροκτασίαι τι.] "Ante omnes apud Homerum ejusdem rei atque ſententiæ lusculentia exaggeratio eſt. — 'Τομῖναι τι, μάχαι τι, φόνοι τ', ἀνδροκτασίαι τι. Nam "cùm omnia iſta — multa et continua "nomina nihil plus demonſtrent quàm "prælium, hujus tamen rei varia facies "delectabiliter ac decorè multis variisq̃ue "verbis depiſta eſt." Gellius, lib. XIII. cap. 23. Cæterùm verſum hunc exſcripſit ferè Heſiodus;

"Τομῖνας τι, φόνας τι, μάχας τ', ἀνδροκτασίας τι. Theogon. ver. 228.

Ver. 612. Μὴ τεχνησάμενος ὧς.] Οὐ τεχνησάμενος πρότερον τὶ τοιῦτον, ἰσὶ τῷτο ἤλθι ἔργον, ἢ τ' ἂν ἐξῆς τοιῦτον τεχνήσαιτο· ὁ καὶ ἀσκουάσας ἐκείνου τὸν τελαμῶνα, ἄλλον τοιῦτον ἢ καὶ ἐτεχνήσατο, ἀλλ' ὅθι τεχνήσεται· ὥς εἰ τις λίγαι, οἷον Φειδίας ἐποίησε τὸν Δία, τοιῦτο ὅθι ἄλλο, εἰς ἐκείνου γὰρ τὸ πᾶν [Ita rectè Bar-

neſius pro vulgato παρὰ] τῆς ἑαυτοῦ τέχνης κατέκλεισε. Schol.

Ver. 613. — ἤν' ἐγκάπθετο τέχνη.] Ἐνέθηκε ἰν τῇ ἑαυτοῦ τέχνῃ· ὃ ἐστὶν ἐπινοήσιν [fortè ἐνέπνευσεν]. Schol.

Ver. 618. — ὀχέεσκον.] Ferre ſolebam. Vide ad II. α. 37. et β'. 221.

Ver. 621. — ὃ δέ μοι χαλεπὸς ἐπετέλλετο αἰθέρας.]

ut dueros mille labores
Rege ſub Euryſtheo, fatiſ Junonis iniquæ,
Pertulerit. — Æn. VIII. 291.

Ver. 622. — κύν' ἄξοντ'.] Τὸν Κίερερον. Schol.

Te Stygii tremuère lacus; te janitor
Orci. Æn. VIII. 296.

Ibid. — ἔ γάρ ἐτ' ἄλλον Φράζειτο τῷδε τι μοι χαλεπώτερον εἶναι αἰθέρον.] Ita Vulgati. Barneſius autem, quoniam vox αἰθέρον alibi apud Poëtam Neutro genere uſurpatur, nullis allatis Codicibus, edidit; ἔ γάρ ἐτ' ἄλλο Φράζειτο ὧς. "Nam per τὸ, τι, (inquit)

Φράζετο τῷδε τι μοι χαλεπώτερον εἶναι ἄθλον.

Τὸν μὲν ἐγὼν ἀνένεικα καὶ ἤγαγον ἐξ Ἀΐδαο·

Ἑρμείας δὲ μὲν ἐπεμψεν, ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

625

Ὡς εἰπὼν, ὃ μὲν αὖτις ἔβη δόμον Ἀΐδος εἴσω.

Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτῷ μένον ἐμπεδον, εἴ τις ἔτ' ἔλθοι

Ἀνδρῶν ἡρώων, οἳ δὴ τὸ πρόσθεν ὄλοντο.

Καὶ νῦν κ' ἐτι προτέρως ἶδον ἀνέρας, ὅς ἑθελον περ,

Θησεία, Πειρίθοον τε, Διῶν ἐρικυδέα τέκνα·

630

Ἀλλὰ πρὶν ἐπὶ ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν,

Ἥχῃ Διοπεσίῃ· ἐμὲ δὲ χλαρὸν δέος ἦρει,

Μῆ μοι Γοργέην κεφαλὴν δαινοῖο πελώρης

Ἐξ Ἀΐδος πέμψεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.

Αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιῶν, ἐκέλευον ἐταίρους

635

Αὐτὰς τ' ἀμβαίνειν, ἀνὰ τε πρυμνήσια λῦσαι·

Οἳ δ' αἰψ' εἰσβαίνον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.

“Existimabat hoc omnino mihi gravius fore certamen.

“Eum quidem ego subduxi et traxi ex inferis;

“Mercurius autem me deduxit, atque caesia-oculis Minerva.”

625

Sic fatus, ipse quidem rursus descendit in Plutonis-domum.

At ego illic manebam constantèr; si quis amplius veniret
Virorum Heröum, qui utique olim perierunt.

Et jam adhuc priores vidissem viros, quos volebam scilicèt,

Theseum, Pirithoumque, deorum gloriosos filios:

630

Sed prius multitudo congregabatur infinita mortuorum,

Sonitu immenso; me verò pallidus timor cepit;

Nè mihi Gorgonium caput horrendi monstri

Ex Orco mitteret incluta Proserpina.

Statim deindè ad navem profectus, jubebam socios

635

Ipsosque conscendere, et rudentes solvere:

Illi verò statim ingrediebantur, et per transstra sedebant.

“certo constat, ἄθλον hīc *Neutrum* esse.”

Quod tamen, ut opinor, indè non necessariò sequitur. Vide et infrà ad τ. 576. Cæterùm *Eustathius* legit, ὃ γὰρ ἔτ' ἄλλο Φράζετο τῷδε ἔτι μοι ὦc. Ubi, ut ipse fatetur, altera vocularum ἔτι planè supervacanea est.

Ver. 623. — χαλεπώτερον.] *Al.* πρῶτον.

Ver. 625. — ἐπεμψεν, ἰδὲ.] *Al.* ἐπεμψ' ἠδὲ.

Ver. 630. Θησεία, Πειρίθοον τε, Διῶν ἐρικυδέα τέκνα.] Πεισίστρατον — φησὶν Ἡρόας ὁ Μεγαρεύς — ἐμβαλὼν εἰς τὴν Ὀμήρου νύκτιαν τὸ, “Θησεία, Πειρίθοον τε, Διῶν ἀριδείκτα τέκνα” χαριζόμενον Ἀθηναίοις. *Plutarch.* in *Theseo*. Ubi in transitu notandum, quod jam legimus ἐρικυδέα τέκνα, apud *Plutar-*

chum legi, ἀριδείκτα τέκνα. Cæterùm de profodiâ vocis Θησεία, vide ad *Il.* α. 265.

Ver. 631. — ἐπὶ ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν.]

— hīc tenebras agitant, volitantque per umbras

Innumeri quondam populi —.

Sil. Italic. lib. XIII. ver. 524.

Vide et suprà ad *ver.* 36.

Ver. 632. Ἥχῃ Διοπεσίῃ.] Vide infrà ad α. 5.

Ver. 633. — Γοργέην κεφαλὴν.] Μιδάσης, τῆς Γοργόνος, κεφαλὴν. *Schol.* Vide et *Athenæum, lib. V. cap.* 20.

Ver. 634. — ἀγαυή.] *Al.* ἐπαινή.

Τὴν δὲ κατ' Ὀκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο·
 Πρῶτα μὲν εἰρεσίῃ, μετέπειτα δὲ κάλλιμος ἔρως.

Illam autem per Oceanum flumen ferebat unda fluenti:
 Primum quidem remigatio, postea autem optimus ventus.

Ver. 638. Τὴν δὲ κατ' Ὀκεανὸν ποταμὸν.]
 Ita infra μ'. i.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὀκεανοῖο.
 Et α. ii.

Πὰρ δ' ἴσαν Ὀκεανῷ τι ῥαῖς ———.
 Ὅ δὲ περὶ τοῦ Ὀκεανῷ λίπας, ἵς ἀφανὲς τὸν μῦ-
 θον ἀνιέναι, ἐκ ἴχει ἱλιζχον. Οὐ γὰρ τινὰ
 ἔβλεψεν οἶδα ποταμὸν Ὀκεανὸν ἰόντα· Ὀμηρον δὲ,
 ἢ τινὰ τῶν πρότερον γενόμενων ποιητῶν δευτέρῳ
 τὸ ὄνομα εὐρόντα ἐς τὴν ποίησιν ἰσυνέκασθαι.
 Herodotus, lib. II. § 23. Diodorus Siculus

fluvium Nilum Ὀκεανὸς olim appellatum
 fuisse narrat; Οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι νομίζουσιν
 Ὀκεανὸν εἶναι τοῦ παρ' αὐτοῖς ποταμοῦ Νεῖλον.
 Hist. lib. I. Et paulò inferiùs; Τὸν δὲ πο-
 ταμὸν [τὸν Νεῖλον] ἀρχαιότατον μὲν ὄνομα
 εἶναι Ὀκεανῷ, ὃς ἴσιν Ἑλληνιστὶ Ὀκεανὸς.
 Vide infra ad α. ii. Cæterùm aliter ex-
 plicatur hæc phrasis apud Strabonem, Geo-
 graph. lib. I. pag. 10. al. 5.

Ver. 639. ——— εἰρεσίῃ.] Al. εἰρεσίῃ. No-
 tante Eustathio.

ΤΗΣ
ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Μ'.

Ὑπόθεσις τῆς ραψωδίας Μ'.

Διηγῆται τὴν ἐξ ἄθρα γενομένην αὐτῷ ἐπάνοδον πρὸς Κίρκην· καὶ ὡς τὰς ΣεϿήνας παρέπλευσε, καὶ τὰς Πλαγκτὰς πέτρας, Σκύλλαν τε, καὶ Χάρυβδιν· καὶ τὴν τῆς αὐτῆς νεὸς καὶ τῶν ἑταίρων ἀπώλειαν, ἀνελόντων τινὰς τῶν ἡλίου βοῶν· καὶ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλῳ πρὸς Καλυψὼ διεσώθη.

Ἐπιγραφαί.

Τὰ περὶ ΣεϿήνας, καὶ Σκύλλαν, καὶ Χάρυβδιν, καὶ βοῶς Ἥλιος.

Ἄλλως,

Μῦ ΣεϿήνας ἔχει, πλαγκτὰς, βῆς τ' Ἥελίοιο.

Ἀ' Ὑτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὀκεανοῖο
Νηῦς, ἀπὸ δ' ἴκετο κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο,
Νῆσον ἐς Αἰαίην, ὅθι τ' Ἦῆς ἠριγενείης
Οἰκία καὶ χοροὶ εἰσὶ, καὶ ἀντολαὶ Ἥελίοιο·
Νῆα μὲν ἐνδ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Ἐνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἧῶ διαν.

LIB. XII.

Cæterum postquam fluvii reliquit fluentum Oceani
Navis, pervenitque ad fluctus maris vasti,
Insulam ad Æxam, ubi utique Auroræ manè-genitæ
Domicilium et chori sunt, et ortus Solis;
Navem quidem, huc quum-venissemus, subduximus in arenam,
Ipsi autem egressi sumus ad littus maris:
Hic verò requiescentes expectavimus auroram divinam.

Ver. 1. Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὀκεανοῖο.] Vide Strabonem, Geograph. lib. I. pag. 10. al. 4. item suprâ ad λ'. 638.

Ver. 3. Νῆσον ἐς Αἰαίην.] Al. Νῆσον τ' Αἰαίην.

Ibid. — ὅθι τ' Ἦῆς ἠριγενείης Οἰκία καὶ χοροὶ εἰσὶ, καὶ ἀντολαὶ Ἥελίοιο.] Οὐχ ὡς ἐπιτι-

λύσης [fortè ἐπιτιλλύσης] τῆς ἡμέρας ἐν τῇ Αἰαίᾳ, τῷτο εἶρηκεν· ἀλλ' ἥτοι ἀπλῆστερον, ἐπεὶ παρὲν ὅμῳ ἡμεῖρα καὶ ἡλίου· ἢ κατὰ σύμ-κρυσιν τῶν Κιμμερίων· ἢ ὡς πρώτην φῶς παρὶ-χυσάν, ἀνατολὴν κίκληκεν, ἐπεὶ ὑψηλὸν ὄντος τῷ Κιρκαίῳ, ἡλίου ἐκ νυκτὸς ἐπιλάμπει τῇ τῆς Κίρκης ξοάνῳ. Schol.

Ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος ἠώς,
 Δὴ τότε ἔγών ἐτάρες προΐην εἰς δώματα Κίρκης
 Οἰσέμεναι νεκρὸν Ἑλπήνορα τεθνεῖῶτα. 10
 Φιτρὸς δ' αἰψα ταμόντες, ὃδ' ἀκροτάτῃ πρόεχ' ἀκτῇ,
 Θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρὸς τ' ἐκάη, καὶ τεύχεα νεκρῷ,
 Τύμβον χεύαντες, καὶ ἐπὶ σήλην ἐρύσαντες,
 Πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐήρες ἐρετμόν. 15
 Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν· ἔδ' ἄρα Κίρκην
 Ἐξ Ἀΐδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὤκα
 Ἦλθ' ἐντυναμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
 Σῖτον καὶ κρέα πολλὰ, καὶ αἶθοπα οἶνον ἐρυθρὸν.
 Ἦ δ' ἐν μέσσω σᾶσα μετηύδα δῖα θεάων· 20
 Σχέτλιοι, οἳ ζῶντες ὑπήλθετε δῶμ' Ἀΐδαο,
 Δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαζ θνήσκεσ' ἄνθρωποι.

Quandò autem manē-genita apparuit rosea-digitis aurora,
 Utique tunc ego socios prēmisi ad domum Circes
 Allaturos mortuum Elpenorem defunctum. 10
 Lignis verò statim cæsis, ubi summum præminebat littus,
 Sepeliebamus dolentes, uberes lachrymas fundentes.
 At postquam cadaverque combustum est, et arma mortui;
 Tumulo aggesto, et desuper cippo erecto,
 Fiximus in summo sepulchro fabrefactum remum. 15
 Nos quidem hæc singula administrabamus: neque verò Circen
 Ab inferis regressi latuimus, sed valdè celeritèr
 Venit, postquam se ornasset: simul autem ancillæ ferebant cum-ipsâ
 Panem et carnes multas, et generosum vinum rubrum.
 In medio verò stans alloquebatur nobilissima dearum; 20
 " Miseri, qui viventes subiistis domum Plutonis,
 " Bis-mortui, cum alii semel moriantur homines.

Ver. 10. — νεκρὸν — τεθνεῖῶτα.] Vide
 suprâ ad λ'. 37.

Ver. 11. 12. Φιτρὸς δ' αἰψα ταμόντες —
 Θάπτομεν ἀχνύμενοι.]

Haud mora, festinant flentes; aramque
 sepulchri

Congerere arboribus, cæloque educere
 certant. *Æn.* VI. 177.

Ibid. — πρόεχ'.] *Al.* προῦχ'.

Ver. 13. Αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρὸς τ' ἐκάη.]

Postquam collapsi cineres, et flamma
 quievit. *Æn.* VI. 226.

Ver. 14. Τύμβον χεύαντες.]

At pius Æneas ingenti mole sepulchrum
 Imponit, suaque arma viro, remumque
 tubamque. *Ibid.* 232.

Vide suprâ ad λ'. 77.

Ver. 17. — ἐλήθομεν.] Vide suprâ ad
 λ'. 101.

Ver. 18. — ἐντυναμένη.] *Postquam se*
ipsa ornasset. Hic nimirum maximè pro-

prius Vocis *Mediæ* usus. Vide suprâ ad λ.
 491. et λ'. 423. *Eustathius* aliam interpre-
 tationem affert: Ἐστὶ δὲ ἑστῆα καὶ ἀντὶ τῇ ἐ-
 τοιμάσασα δαῖτα, ἐν τῷ λαβεῖν ἔντια τραπέ-
 ζης. Sed minùs rectè. Cæterùm de pro-
 fodiâ vocis ἐντυναμένη, vide ad *Il.* λ'. 203.

Ver. 21. — ζῶντες ὑπήλθετε δῶμ' Ἀΐδαο.]

Ζῶσ' εἰς θανάτων ἔρχομαι κατασκαφῆς.
Sophocl. Antig. ver. 931.

Ver. 22. Δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαζ.]

Al. δις θανέες.

Bis Stygios innare lacus, bis nigra videre
 Tartara ————— *Æn.* VI. 134.

———— Satis est inamabile regnum
 Aspexisse semel, Stygios semel ìsse per
 amnes.

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 590.

Ibid. — ἄλλοι ἅπαζ θνήσκεσ' ἄνθρωποι.]

———— omnes una manet nox,

Et calcanda semel via lethi.

Horat. Carm. lib. I. Od. xxviii. v. 15.

Ἄλλ' ἄγετ', ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον
 Αὐθι πανημέριοι· ἅμα δ' ἡοῖ φαινομένηφι
 Πλεύσεσθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν, ἥδ' ἔκαστα
 25
 Σημανέω· ἵνα μὴ τι κακοῖράφῃ ἀλεγαινῇ,
 Ἥ ἄλως, ἥ ἐπὶ γῆς, ἀλγήσετε πῆμα παθόντες.
 Ὡς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπετίθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
 Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἡμερ, ἐς ἥλιον καταδύντα,
 Ἥμεθα, δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα, καὶ μέθυ ἡδύ·
 30
 Ἥμος δ' ἥλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 Οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηὸς·
 Ἥ δὲ με χεῖρὸς ἐλῆσα, φίλων ἀπονόσφιν ἐταίρων,
 Εἴσε τε, καὶ προσέλεκτο, καὶ ἐξερέεινεν ἔκαστα·
 Αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
 35
 Καὶ τότε δὴ μ' ἐπέσσι προσηύδα πότνια Κίρκη·
 Ταῦτα μὲν ἔγω πάντα πετέρανται· σὺ δ' ἄκασον,
 Ὡς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσαι δὲ σε καὶ θεὸς αὐτός.
 Σειρήνας μὲν πρῶτον ἀφίξεις, αἱ ῥά τε πάντας

“ Verùm agite, edite cibum, et bibite vinum
 “ Hic toto die; simul autem atque anrora illuxerit,
 “ Navigabitis: at ego monstrabo viam, atque singula
 25
 “ Significabo; ut nequid malo consilio damnoio,
 “ Aut in mari, aut in terrâ, doleatis damnum passi.”
 Sic dixit: nobis verò statim persuasus est animus generosus.
 Sic tunc quidem toto die, ad solis occasum,
 Sedebamus, epulantes carnesque copiosas, et dulce vinum:
 30
 Quando verò sol occidit, et tenebræ advenērunt,
 Illi quidem decubuerunt juxta retinacula navis:
 Illa verò me manu prehensum, dilectis seorsum à fociis,
 Locavitque, et è regione sedit, et interrogavit singula:
 At ego ei omnia ordine recensui.
 35
 Et tum deinceps me verbis alloquebatur veneranda Circe;
 “ Hæc quidem sic omnia peracta sunt: tu autem audi,
 “ Ut tibi ego dicam; in memoriam verò reducet etiam deus ipse.
 “ Ad Sirenes quidem primum pervenies; quæ utique omnes

Ver. 25. 26. — αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν,
 — ἵνα μὴ τι κακοῖράφῃ.]

Pauca tibi è multis, quo tutior hospita
 lustras [portu,
 Equora, et Aufonio possis confidere
 Expediam dictis; — Æn. III. 377.

Ver. 38. — μνήσαι δὲ σε καὶ θεὸς αὐτός.]

— adarique vocatus Apollo.
 Æn. III. 395.

Ver. 39. Σειρήνας μὲν πρῶτον ἀφίξεις.]
 Κατὰ μὲν τὰς πολλὰς, Ἀχιλλεύς καὶ Στερότης
 τῆς Παρθένου· αἱ Σειρήνες κατ' ἑνὴς δὲ, Ἀ-
 χιλλεύς καὶ Τερψιχόρης, μιᾶς τῶν Μυσῶν. Ἐλύ-
 μιναι δὲ παρθενίαν, ἐμυτίθησαν ὑπὸ Ἀφροδίτης,
 καὶ ἔχουσαι πτερὰ ἀτίπτησαν εἰς τὸ Τυρρηνι-
 κὸν κλίμα, καὶ νῆσον κατίσχον Ἀνδριμῶσαν ὀνο-
 Vol. I.

μαζομένην. Ὀνόμαζα δὲ αὐτὰν, Ἀγλαοφῆμη,
 Οὐλξίαπεια, Πισινόη ἢ Λίγεια· κατὰ δὲ Ὀμη-
 ρον, δύο· Σειρήνοισιν γὰρ λέγει. Schol. à Barne-
 sio emendata. Vide Strabonem, Geograph. lib.
 I. pag. 41. al. 22. et Plinium, Nat. Hist. lib.
 X. cap. 49. item infra ad ver. 45. 52.
 Ibid. — αἱ ῥά τε πάντας Ἀνθρώπους
 θίλγουσιν.]

Monstra maris Sirenes erant, quæ voce
 canorâ
 Quolibet admissas detinuere rates.
 Ov. de Art. Amat. lib. III. v. 311.

Dulce malum pelago Siren, volucresque
 puellæ:
 Scyllæos inter fremitus, avidamque Cha-
 rrybdin

- 'Ανθρώπους δ'έλγασιν, ὅ,τις σφέας εἰσαφίκηται. 40
 "Οστις αἰδρεῖη πελάση, καὶ φθόγγον ἀκέση
 Σειρήνων, τῷ δ' ἔτι γυνή, καὶ νήπια τέκνα,
 Οἴκαδε νοσήσαντι, παρίσταται, ἔδ' ἔ γάνυνται.
 'Αλλὰ τε Σειρῆνες λιγυρῇ δ'έλγασιν αἰοιδῇ,
 "Ημεναι ἐν λαμῶνι· πολὺς δ' ἄμφ' ὀσεόφιν δις 45
 'Ανδρῶν πυθομένων, περὶ δ' ῥίνοι μινύθουσιν.
 'Αλλὰ παρὲξ ἐλάαν· ἐπὶ δ' ἔατ' ἀλεῖψαι ἑταίρων,
 Κηρὸν δεψήσας μελιηδέα, μήτις ἀκέση
 Τῶν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκκέμεν, αἶψ' ἐθέλησθα.
 Δησάντων σ' ἐν νηὶ Δοῇ χεῖρας τε, πόδας τε, 50
 'Ορθὸν ἐν ἰσοπέδῃ· ἐκ δ' αὐτῆς πέρατ' ἀνήφθω

- " Homines fascinant, quicunque ad eas pervenerit. 40
 " Quicunque imprudentiā appulerit, et vocem audierit
 " Sirenum, huic utique neutiquam uxor et infantes liberi
 " Domum reverso astant, neque latentur.
 " Sed Sirenes arguto fascinant cantu,
 " Sedentes in prætō: ingens verò circum ossium acervus 45
 " Virorum putrefactorum; circumque cutes tabescunt.
 " Sed præternavigato: aures autem obline fociorum,
 " Cerā malacissatā dulci, nē quisquam audiat
 " Cæterorum: at ipse audias, si velis.
 " Ligent te in navi veloci manusque pedesque, 50
 " Erectum ad basim-mali; ex ipso autem funes alligentur:

Musica saxa fretis habitabant dulcia
 monstra,
 Blanda pericla maris; terror quoque
 gratus in undis.

Delatis licet huc incumberet aura carinis,
 Implēssentque sinus venti de puppe fe-
 rentes,

Figebat vox una ratem; nec tendere
 certum [bat;

Delectabat iter reditūs, odiumque juva-
 Nec dolor ullus erat; mortem dabat ipsa
 voluptas. Claudian. Epigr. 50.

Sirenas hilarem navigantium pœnam,
 Blandasque mortes, gaudiumque crudele;
 Quas nemo quondam deferbat auditas.

Martial. lib. III. Epigr. 64.

P rro hinc Horatius;

—— vitanda est improba Siren

Desidia —— Serm. lib. II. Sat. iii. 14.

Vide et Apollonium, Argonautic. lib. IV.
 ver. 892. &c. item infra ad ver. 45. et
 184.

Ver. 40. —— ὅ,τις σφέας εἰσαφίκηται.]

Al. ὅ,τι σφέας εἰσαφίκνεται. Quin et Eusta-
 thius in commentario citat, ὅ,τι.

Ver. 41. —— αἰδρεῖη.] Ita edidit Barne-
 sius ex Iliad. h. 198. ubi in omnibus isto mo-
 do scriptum occurrit: Atque ita in com-
 mentario hīc legit Eustathius. Vulgg. αἰδρεῖη.

Ibid. —— πελάση, καὶ φθόγγον ἀκέση.]
 Al. πελάσι, καὶ φθόγγον ἀκέσι.

Ver. 45. —— πολὺς δ' ἄμφ' ὀσεόφιν δις
 'Ανδρῶν πυθομένων.] καὶ τῷδε ἵνικα 'Ομηρῷ
 πιστοῖται, ὡς ἡ τῶν Σειρήνων νῆσος ἀνάπλειος
 ὄσων εἴη, ὅτι οἱ τῆς ὥδης αὐτῶν ἀκούοντες ἐτύ-
 ζοντο ἄνθρωποι. Pausan. lib. X. cap. 6. 'Α-
 πώλλουσι δὲ τὰς παριόντας, [αἱ Σειρῆνες] ἦσαν
 γὰρ ἑταῖραι ἐμπροσθεῖς, τῇ τε δι' ὀργάνων μύσῃ,
 καὶ γλυκυφωνίᾳ κάλλιπαι, αἷς οἱ προσερχόμενοι
 κατησθίοντο τὰς ὕσις. Heraclit. περὶ ἀπίστων,
 cap. 14.

Ver. 47. 55. —— παρὲξ ἐλάαν —— πα-
 ρὲξ ἐλάσσων.] Al. παρὲξ ἐλάαν —— παρὲξ ἐ-
 λάσσων.

Ibid. —— ἐπὶ δ' ἔατ' ἀλεῖψαι ἑταίρων.]

Hinc apud Michael. Apostol. Proverbium,
 " Κηρὸν τοῖς ὦσιν ἐπαλεῖψις." ἐπὶ τῶν παραι-
 νουμένων ἀκούσαι τινων, εἴτε φαύλων, εἴτε στυ-
 γαίων. Proverb. Cent. XI. 37.

Ver. 48. —— δεψήσας.] Μαλαῖζας· ἐνδὲς
 καὶ βυρσοδέψης. Schol. Al. δι' ψήσας.

Ὀφρα κε τερπόμενος ὅπ' ἀκῆς Σειρήνοισιν.
 Αἱ δὲ κε λίσσῃαι ἐτάρες, λῦσαι τε κελεύης,
 Οἱ δὲ σ' ἐνὶ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι δεόντων.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ τάςγε παρέξ ἐλάσσωσιν ἐταῖροι,
 Ἐνθα τοι οὐκ ἔτ' ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω,
 Ὀπποτέρῃ δὴ τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ κ' αὐτὸς
 Θυμῷ βελεύειν· ἐρέω δὲ τοι ἀμφοτέρωθεν.
 Ἐνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφές, προτὶ δ' αὐτὰς
 Κῦμα μέγα ροχθεῖ κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης·
 Πλαγκτὰς δὴ τοι τάςγε θεοὶ μάκαρες καλέεσι.

55

60

“ Ut cum-voluptate vocem audias Sirenium.
 “ Quod si rogaveris socios, solvereque jubeas,
 “ Illi dein te in pluribus tum vinculis illigent.
 “ Cæterum postquam has præternavigârint focii,
 “ Tum tibi non ampliùs deinceps continuò dicam,
 “ Utra demùm tibi via fuerit ; sed et ipse
 “ Animo confidera : dicam autem tibi utrinque.
 “ Hinc etenim petræ imminentes ; ad eas autem
 “ Fluctus ingens resonat cærulei maris :
 “ Erraticas profectò eas dii beati vocant.

55

60

Ver. 52. — ὅπ' ἀκῆς Σειρήνοισιν.] Δύο δὲ αὐτὰς ἐμφαίνει ὁ Ποιητὴς ἐν αἷς λέγει, “ ὅπα ἀκῆς Σειρήνοισιν,” κ, “ νῆσον Σειρήνοισιν,” (ver. 167.) οὐκ ὀνείδων γὰρ τὸ “ Σειρήνοισιν,” ὡς τὸ “ ποδοῖν” κ “ ἄμοισιν.” Καὶ συνιδόραμον τινὲς σὺ Ὀμήρῳ, οἱ κ' ὀνόματα φασὶν εἶναι αὐταῖς Ἀγλαοφῆμιν κ' Θελεῖσπιαν· οἱ δὲ νεώτεροι, ἐν αἷς κ' Λυκόφρων, τρεῖς αὐτὰς ἀριθμοῖσι, Παρθενοπην, Λίγισαν, κ' Λευκωσίαν. Eustath. Vide suprâ ad ver. 39.

Ibid. et ver. 53. — ἀκῆς — κελεύης.] Al. ἀκῆς — κελεύσης.

Ver. 53. Αἱ δὲ.] Al. Εἰ δὲ.

Ver. 54. Οἱ δὲ σ' ἐνὶ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι δεόντων.] Quum in hoc versu alterutra ex voculis, ἐνὶ, ἐν, supervacanea videatur ; Barneſius plures emendandi rationes affert ; quarum una, nempè ut legatur, Οἱ δὲ σ' ἐνὶ πλεόνεσσι τότε δεσμοῖσι δεόντων, ferri quidem posset. At longè potior lectio, quam in Codicis Heruagiani Margine reperit idem Barneſius, Οἱ δὲ σ' ἔτι πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι δεόντων. Sententiæ nimirum aptissimè hîc congruit vocula ἔτι· verisimiliusque videtur ex ver. 164. 196. infrâ, posteriorem voculam “ ἐν” non immutandam.

Ver. 55. — ἐπειδὴ.] Al. ἐπὶ δὴ.

Ver. 59. Ἐνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφές.]

Συνδρόμων κινηθὲν ἀμμαιμάκετον
 Ἐκφυγεῖν πειρώ. Δίδυμοι γὰρ ἴσαν
 Ζωαί, κυλινδέσκοντο τε κραϊνότεραι
 Ἡ βαρυγυῖαν ἀνέμων σίχες

Pindar. Pythior. Od. IV. ver. 369.

Quem ad locum Benedîctus ; “ Cyaneas (inquit) petras intelligit, quæ et Συμπληγά-

“ des vocantur, à συμπλήσσειν, collidere.
 “ Nam concurrere inter se fabulosè traduntur, quum parvo discretæ intervallo, ex adverso intrantibus geminæ cernebantur ; paulumque deflexâ acie, coeuntium speciem præbebant. — Πλαγκταὶ vocantur ab Homero, qui eas in Siculo mari collocat, cùm sint in Euxino. Unde Odyss. μ'. Ἐνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφές ἐστίν.” Vide ad ver. 61.

Ibid. — ἐπηρεφές.] Πικναὶ, ἢ ἐπιπικρυνόμεναι, ὑψηλαὶ κ' ἐπίστρογοι. Schol. Cæterum Barneſius legendum censet ἐπιρρίφεις, vel ἐπιρρίφεις.

Ver. 60. Κῦμα μέγα ροχθεῖ.] Vide ad Il. β'. 210. et ε'. 264.

Tum rauca assidue longè fæle saxa sonabant. Æn. V. 866.

Ver. 61. Πλαγκτὰς δὴ τοι τάςγε.] Ὁ μὲν Κράτης, ὅτι πηλάζεται περὶ αὐτὰς τὸ κύμα· οἱ δὲ, ὡς τὴν Δῆλον, κινεῖσθαι κ' φέρεσθαι. Schol. Ἀπαλλαγίς δὲ τῶν Ἀρτυῶν Φινεύς, ἐμνήυσε τὸν πλὴν τῆς Ἀργοναύταις κ' περὶ τῶν Συμπληγάδων ὑπὲρ τοῦ πειρώ τῶν κατὰ δάλασσαν ἦσαν δὲ ὑπερμεγέθεις αὐταὶ συγκρομέναι δὲ ἀλλήλαις ὑπὸ τῆς τῶν πνευμάτων βίας, τὸν διὰ θαλάσσης πῦρον ἀπὸ κλειον ἐφύετο δὲ πολλὴ μὲν ὑπ' αὐτῶν οὐρίχλη, πολὺς δὲ πάταγος· ἦν δὲ ἀδύνατον κ' τοῖς πετεινοῖς δι' αὐτῶν ἐλθεῖν. Apollodor. Bibliothec. lib. I. De insulâ scopulis Apolloniis ;

Πέτραις μὲν πάμπρωτον ἀφορηθέντες ἐμῖο
 Κυανέας ὄψεσθε δύω ἀλὸς ἐν ξυνοχῇσι
 Τάων ἐ τινὰ θυμὶ διαμπερές ἐξαλεισθῆαι
 Οὐ γὰρ τε ῥίζησιν ἐρήρυνται νεότησιν,

Τῇ μὲν τ' ἔδδ' ποτητὰ παρέρχεται, ἔδδ' πέλειαι
 Τρήρωνες, ταὶ τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν,
 Ἀλλὰ τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαιρέται λῖς πέτρη·
 Ἀλλ' ἄλλην ἐνίησι πατὴρ ἐναγρίθμιον εἶναι.
 Τῇ δ' ἔπω τις νῆυσ Φύγεν ἀνδρῶν, ἥτις ἴκηται,
 Ἀλλὰ θ' ὁμῶ πῖνακας τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
 Κύμαθ' ἄλως φορέεσι πυρὸς τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
 Οἷη δὲ κένη γε παρέπλω ποντοπόρος νῆυσ,

65

"Hâc quidem neque volucres prætervolant, neque columbæ
 "Timidæ, quæ ambrosiam Jovi patri ferunt;
 "Sed etiam ex iis aliquam semper adimit lævis petra;
 "Sed aliam summittit pater, ut in numero sit.
 "Hâc verò nondum ulla nâvis effugit virorum, quæcunque accesserit,
 "Sed paritèr tabulataque navium, et corpora virorum,
 "Fluctus maris auferunt ignisque perniciosi procellæ.
 "Sola fanè illa præternavigavit mare-fulcans navis,

65

Ἀλλὰ θαμὰ ξυνίασιν ἐνάντια ἀλλήλησιν
 Εἰς ἓν, ὕπερθε δὲ πολλὸν ἄλως κορυβύται ὕδωρ
 Βρασσόμινον· τρηνὲς δὲ περὶ σφυιλή βρέμει
 ἀκτὴ.

Argonautic. lib. II. ver. 317.

Vide Strabonem, *Geograph. lib. III. pag. 222.*
al. 149. item supra ad ver. 59.

Ibid. — Θιοὶ μάκαρες καλίσσιν.] "Ἀνθρώποι
 δὲ ὕδιν καὶ τῶν θηλονότι πίπλακιν. *Schol.*

Ver. 62. Τῇ μὲν τ' ἔδδ' ποτητὰ παρέρχεται.]

Quam super haud ullæ poterant impune
 volantes

Tendere iter pennis: — *Æn. VI. 239.*

Ibid. — ἔδδ' πέλειαι Τρήρωνες, ταὶ τ' ἀμ-
 βροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν.]

Ζεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ Κρήτῃ τρέφεται μέγας· ἔδδ' ἄρα
 τίς νιν

Ἡέιδι μακάρων· ὁ δ' αἰέτερος πᾶσι μέλισσι.
 Τὸν μὲν ἄρα Τρήρωνες ὑπὸ Ζαθέῃ τρέφον ἄνθρωποι,
 Ἀμβροσίην φέρονται ἀπ' Ὀκεανοῖο ῥοάων·
 Νίκηκε δ' ἐκ πέτρης μέγας αἰεὶς αἰὲν ἀφύσσων
 Γαμφιλή φορέεσκε, ποτὸν Διὶ μητιάεντι·
 Τὸν καὶ νικήσας πατὴρ Κρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
 Ἀθάνατον τοῖσιν, καὶ ἄρ' ἐνὶ Ἰγκυτίνεσσιν
 "Ὡς δ' αὐτοῖς Τρήροισι πέλειαν ὤπασε τι-
 μὴν,

Αἱ δὲ τοὶ θείους καὶ χεῖματος ἀγγελοὶ εἰσιν.

Byzant. Maro, citatus à Barnésio ex
Athenæo, lib. XI. cap. 12. Cæterum repre-
 hendit hunc Homeri locum Longinus: Εἰς
 λῆρον ἐνίοτε ῥῆσον κατὰ τὴν ἀπακμὴν τὰ μετὰ
 λοφύη παρατρέπεται. Οἷα τὰ περὶ — τὸν
 ὑπὸ τῶν Πηλεϊάδων ὡς νηυσὶν παρατρέφονται
 Δία —. Τί γὰρ ἂν ἄλλο φῆσαιμιν ταῦτα,
 ἢ τῶν ἐν τῇ Διὶ ἐνύπνια; *De Sublimitate,*
 § 9. Vide autem supra ad i. 19. *Athenæus*

per πέλειαι hîc Constellationem septem
Pleiadum denotari vult; quarum una semper
 auferri ideò dicatur, quòd sex solæ sub visu
 cadant: *lib. XI. cap. 12.* Eandemque in-
 terpretationem affert et *Scholias*. Sed hoc,
 ut opinor, omninò fundamento caret.

Ver. 63. — ταὶ τ' ἀμβροσίην.] Apud
Athenæum, lib. XI. cap. 12. αἱ τ' ἀμβροσίην.

Ver. 64. Ἀλλὰ τι καὶ τῶν αἰεὶ.] *Barnésius*
 hîc legi posse conjicit, Ἀλλὰ τι καὶ τῶν αἰεὶ.
 Minus rectè.

Ver. 65. — ἐνίησι.] *Athenæus* citat, ἀνί-
 ησι.

Ver. 66. Τῇ δ'.] *Al.* τῇ δ'.

Ibid. — ἥτις ἴκηται.] *Al.* ὅστις ἴκηται, et
 εἰς τὴν ἴκηται.

Ver. 67. Ἀλλὰ θ' ὁμῶ πῖνακας τε νεῶν.]
 Φανερὰτα σημεῖα λέγουσιν, ὅτι καὶ διὰ τῶν
 Συμπληγάδων ἐγένετο ἐκπλῆξ ἀυτοῖς [*Αργο-
 ναύταις*], τῶ Πεισιτῇ οἱ ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις
 μάστιγι χρώμενοι. Τὴν γὰρ δυσχέρειαν τῷ κιν-
 δύνῃ ἰμφορίζοντα, λέγουσιν ὅτι καὶ ἐπὶ παραπλῆ-
 σαι τὸν τόπον. "Ἀλλὰ θ' ὁμῶ πῖνακας τε
 "νεῶν καὶ σώματα φωτῶν Κύμαθ' ἄλως φορέουσι
 "πυρὸς τ' ὀλοοῖο θύελλαι." Περὶ μὲν ἂν τὰς
 Κυανίας καὶ λέγεται πῦρ ἀναπύμπειν περὶ δὲ
 τὸν πορθμὸν τὸν διαλαμβάνοντα τὴν Σικελίαν
 ἐφ' ἐκάτερα κυμένων τῶν τῷ πυρὶ ἀναφωσμά-
 των, καὶ τῆς τε νήσου συνεχῶς καιομένης, καὶ τῇ
 περὶ τὴν Αἴτην ῥεύματος πλάκας τὴν χώραν
 ἐπιδεδραμηκότος. *Aristot.* περὶ θαυμασίων ἀ-
 νασμάτων.

Ver. 68. Κύμαθ' ἄλως.] *Barnésius* ex con-
 jecturâ edidit Κύμα θ' ἄλως itaque omninò
 legendum contendit, propter sequentem
 βάλιν, *ver. 71.* Sed quidni vox βάλιν ad κύ-
 μαθ', æquè atque ad κύμα, referri possit?

Ἄργῳ πασιμέλυσσα, παρ' Αἰήταο πλέμσα.
 Καὶ νῦν κε τὴν ἐνδ' ὤκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
 Ἄλλ' Ἦρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
 Οἱ δὲ δύο σκόπελοι· ὁ μὲν ἕρπυλλον εὐρὺν ἰκάνει
 Ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δὲ μιν ἀμφιέβηκε
 Κυανέῃ· τὸ μὲν ἔποτ' ἐρωᾷ, ἔδέποτ' αἶθερ
 Κένεα ἔχει κορυφὴν, ἔτ' ἐν θέρει, ἔτ' ἐν ὀπώρα.
 Οὐδὲ κεν ἀμβαίῃ βροτὸς ἀνὴρ, ἢ καταβαίῃ,
 Οὐδ' εἰ οἱ χεῖρες γε εἴκοσι καὶ πόδες εἴεν.

"Argo omnibus-curæ-habita, ab Ætâ navigans :

"Et sanè illam ibi celeritèr *fuētus* coniecissent magnas ad petras ;

"Sed Juno præterire-fecit, quoniam charus erat Jafon.

"Duo verò scopuli ; hic quidem latum cælum attingit

"Acuto vertice, nubes autem ipsum circumdat

"Obscura : quod quidem nunquam cessat, neque unquam serenitas

"Illius occupat verticem, neque in æstate, neque in autumno :

"Neque ascendere-poffet mortalis vir, neque descendere,

"Neque si illi manus utique viginti et pedes essent :

Ver. 70. — πασιμέλυσσα.] Ἐπίθετον τῆς Ἀργῆς, ἀπὸ τοῦ πᾶσι ἐν ἐπιμελείᾳ εἶναι διὰ τὸ πλοῖον· ἢ πᾶσι μέλυσσα [μέλυσσα] θεοῖς. Schol. Εὐ λέγεται, "Ἀργὼ πᾶσι μελῦσα," ὡς ἐν γνωρίμοις τόποις καὶ ἐνανδρῶσι τῆς ναυσολίας γενομένης. Strabo, Geograph. lib. I. pag. 80. al. 46.

Ver. 72. Ἄλλ' Ἦρη παρέπεμψεν.] Ἦρη δὲ παραπέμψαι λέγεται τὴν Ἀργῶν, ἐπεὶ ὡς εἰκὸς εὐαίρῃ πολλῇ κατὰ τὸν πλὺν ἐχρήσατο. Eustath.

Ver. 73. Οἱ δὲ δύο σκόπελοι· ὁ μὲν ἕρπυλλον.]

Hinc atque hinc vastæ rupes, geminique minantur

In cælum scopuli ; — Æn. I. 162.

Cæterum de hujusmodi Syntaxi ἀνακαλύψας, Demetrius Phaleræus ; τῷ μεγαλοπρεπεῖ μιν [χαρακτηρὶ διατακτικῶν] — τὴν ἀνθυπαλλαγὴν, ὡς Ὀμηρος· "Οἱ δὲ δύο σκόπελοι, ὁ μὲν ἕρπυλλον —." Πολὺ γὰρ ἔγωγε μετ' αὐτοῖς, ἐναλλαγείσης πτώσεως, ἢ εἰς τὸ ἕρπυλλον, "τῶν δὲ δύο σκοπέλων, ὁ μὲν ἕρπυλλον —." Περὶ Ἑρμηνείας, § 60. Rectius (ut opinor) Dionysius Halicarnassensis ; καὶ ταῦτα δὲ ἐξηγεῖται κατὰ τινὰ ἀρχαίαν συνήθειαν καὶ ἡδὲ ταῦτα ἀλόγως — ὅτι ἀλόγον γὰρ τὸν μέλλοντα περὶ δύοιν τινων λέγειν, προτάζει τὴν εὐθείαν πτῶσιν, καὶ τὸ κοινὸν αὐτῶν ἐκατέρωφ φυλάττειν, ἀπεργάζεσθαι κοινὸν τῷ λόγῳ. Ὅτι δὲ τὸ κοινὸν τῷ λόγῳ χάριν πολλὴν ἐπιφέρει, προδήλον. Περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 8. Occurrit porro similis constructio infra σ'. 94.

Δὴ τότε ἀνασχομένῳ, ὁ μὲν ἦλασε Ἑρ.

Et apud Virgilium ;

Protinus Orsilochem et Buten, duo maxima Teucrum

Corpora ; sed Buten, Ἑρ. — Æn. XI. 690.

Interea reges ; ingenti mole Latiaus

Quadrijugo vehitur curru, —

XII. 161.

Vide ad Il. β'. 353. ζ'. 510. et κ'. 224.

Ibid. — ἕρπυλλον εὐρὺν ἰκάνει.] Scholiastes ad Thucydidem, lib. III. sub initio, citat ἕρπυλλον ἀμφὶς ἰκάνει.

Ver. 75. — τὸ μὲν ἔποτ' ἐρωᾷ.] Σημειώσαι δὲ καὶ ὅτι εὐθὺς καὶ ἕτερον ἐπισυνάπτει σχῆμα καινόν, τὸ, "νεφέλη δὲ μιν ἀμφιέβηκε, τὸ μὲν ἔποτ' ἐρωᾷ" ἐχρῆν μὲν γὰρ εἰπεῖν, "ἢ μὲν ἔποτ' ἐρωᾷ" — ὁ δὲ ἄλλως ἔφη, "τὸ μὲν ἔποτ' ἐρωᾷ" ταῦτα τὸ νεφέ, καὶ ταυτὸν τῇ νεφέλῃ κατὰ πολυωνυμίαν. Eustath. Ἐπεὶ γὰρ συνωνύμως λέγεται νεφέλη, καὶ νεφέ, προειπὼν τὴν νεφέλην, ἐπὶνεγκε τὸ ἑξῆς, νεφέ. Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 8. Eodem modo interpretantur Scholiastes, et Porphyrius, Quæst. Homeric. 7. Porro simili ferè constructione utitur Thucydides, lib. II. notante Barnesius ; ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον πολλαχόσι ἐπαλαστήταις καὶ περὶ Ἀθηνῶν καὶ ἐν ἄλλοις χωρίοις. Ubi Scholiastes ; ὁμοιωτικῶς ἡ νόσος· τὸ δὲ, "λεγόμενον," ὡς πρὸς τὸ νόσημα ὑπὸντησεν. Ὀμηρ., "νεφέλη δὲ μιν ἀμφιέβηκε Κυανέῃ τὸ μὲν ἔποτ' ὡς πρὸς τὸ νέφος ὑπὸντησεν. Verisimilius tamen videtur, neque Thucydidem per istud "λεγόμενον," τὸ νόσημα· neque Homerum per voculam "τὸ," τὸ νέφος sed utrumque rem in universum designare voluisse.

Ver. 77. — κατὰ βαίῃ.] Al. ἐδ' ἀποβαίῃ.

Ver. 78. — χεῖρες γε.] Apud Eustathium, χεῖρες τε.

Ibid. — εἴς.] Ita ex Eustathio edidit Barnesius. Vulgg. ἦεν.

Πέτρη γὰρ λῖς ἐστὶ, περιζεσῇ εἰκυῖα.

Μέσσω δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπέος ἡεροειδές

80

Πρὸς Ζόφον, εἰς Ἐρεβος τετραμμένον· ἥπερ ἂν ὑμεῖς

Νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε, Φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.

Οὐδὲ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς αἰζήϊος ἀνῆρ

Τόξῳ οἷσεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο.

Ἐνθα δ' ἐνὶ Σκύλλῃ ναίει, δαυὼν λελακυῖα·

85

Τῆς ἦτοι φωνὴ μὲν, ὅση σκύλακος νεογιλῆς,

Γίνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακός· ἔδὲ κε τις μιν

Γηθήσειεν ἰδὼν, ἔδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.

Τῆς ἦτοι πόδες εἰσὶ δώδεκα πάντες ἄωροι·

Ἐξ δὲ τε οἱ δαυραὶ περιμήκεες· ἐν δὲ ἐκάσῃ

90

Σμερδαλέῃ κεφαλῇ, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες,

Πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.

Μέσση μὲν τε κατὰ σπέιγς κοῖλοιο δέδυκεν·

"Petra enim lævis est, circum-politæ similis.

"Medio autem in scopulo est spelunca obscura,

80

"Versus occasum, ad Erebum conversa; quæ vos

"Navem cavam præteragatis, eximie Ulysses.

"Neque ex navî cavâ juvenis vir

"Arcu jaculatus, ad cavam speluncam perveniret.

"Hic autem Scylla inhabitat, graviter vociferans:

85

"Ejus profectò vox quidem, quanta catuli recens-nati,

"Fit; ipsa verò monstrum malum: neque quisquam ipsam

"Lætaretur conspicatus, neque si deus obviam-veniret.

"Hujus sanè pedes sunt duodecim omnes anteriores;

"Sex autem ei colla prælonga; in unoquoque verò

90

"Horrendum caput, insunt autem triplici-ordine dentes,

"Densi et frequentes, pleni atræ mortis.

"Media quidem per speluncam cavam immergitur:

Ver. 80. Μέσσω δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπέος.]

Fronte sub adversâ scopulis pendentibus antrum. Æn. I. 166.

Ver. 82. — ἰθύνετε, Φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.]

Sic apud Virgilium;

Vos, ô Calliope, precor, aspirete canenti.

Æn. IX. 525.

Ver. 84. — εἰσαφίκοιτο.] Al. εἰσαφίκηται.

Ver. 85. Ἐνθα δ' ἐνὶ Σκύλλῃ.] Σκύλλα, Φόρκυος θυγάτηρ καὶ Ἐκάτης, ἔχουσα πρὸς ταῖς πλεωραῖς σκύλακας, κατήχουσα δὲ τὸν περὶ Σικελίαν πορθρὸν. Schol. Vide infra ad ver. 93. 95. et 235.

Ver. 86. — ὅση.] Al. ὅσον.

Ibid. — νεογιλῆς.] Νεογιλῆς, γάλακτι τρεφομένης. Schol.

Ver. 87. — κακός.] Al. κακὸν.

Ibid. — ἔδὲ κε τις μιν Γηθήσειεν ἰδὼν.]

Vide infra ad ψ'. 266.

Ver. 88. — ἀντιάσειεν.] Al. ἀντίος ἔλθοι, seu ἀντίος ἔλθου.

Ver. 89. — πάντες ἄωροι.] Ἐνιοὶ —

ἄωρος [ἀπείραστος] τῆς ἡμεροσθίας· ὡς καὶ παρὰ τῷ Κομικῷ "Οὐ τῆς ἀώρου εἶπα σοι, μασι-γία, Πόδας κομίζεις; σὺ δὲ φέρεις ὀπισθί-ας;" Schol. à Barneso ex MSto emendata. Al. ἄωροι.

Ver. 91. Σμερδαλέῃ κεφαλῇ.] Κατὰ μὲν τὰς πολλὰς, κυνὸς πιθανώτερον δὲ, δράκοντος· καὶ γὰρ μόνος δράκων τρεῖς τοίχους ἔχει ὀδόντων. Schol.

Ver. 93. Μέσση μὲν τε κατὰ σπέιγς.]

At Scyllam cæcis cohibet spelunca latebris,

Ora exertantem, et naves in faxa trahentem —.

Scyllam, et cœruleis canibus resonantia faxa. Æn. III. 424. 432.

Scylla feris trunco quod latrat ab inguine monstribus.

Ovid. ex Pont. lib. IV. Epist. x. 25.

Ibid. — σπέιγς.] Al. σπέιγς.

Ἐξω δ' ἐξίσχει κεφαλὰς δαινοῖο βερέθρε·
 Αὐτὲ δ' ἰχθυῖα σκόπελον περιμαιμῶσα 95
 Δελφῖνας τε, κύνας τε, καὶ εἴποθι μᾶζον ἔλῃσι
 Κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάσωνος Ἀμφιτρίτη.
 Τῇ δ' ἔπω ποτὲ ναῦται ἀκήριοι εὐχετόωνται
 Παρφυγέειν σὺν νηϊ· φέρει δὲ τε κρατὶ ἐκάσῳ
 Φῶτ' ἐξαργάξασα νεὺς κυανοπρώροιο. 100
 Τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψα, Ὀδυσσεῦ,
 Πλησίον ἀλλήλων· καὶ κεν διοῖςεύσεις.
 Τῷ δ' ἐν ἱρινοῦς ἐστὶ μέγας, φύλλοισι τεθηλῶς·
 Τῷ δ' ὑπὸ δία Χάρυβδιν ἀναρροῖδ᾽ ἐ μέλαν ὕδωρ·
 Τρεῖς μὲν γὰρ τ' ἀνίσιν ἐπ' ἡματι, τρεῖς δ' ἀναροῖδ᾽ 105

" Extrâ verò exerit capita ex horrendo barathro ;

" Illic autem piscatur scopulum circumlustrans 95

" Delphinasque, canesque, et sicubi majorem capere possit

" Cetum, quæ innumera alit sonora Amphitrite.

" Hæc verò nondum unquam nautæ illæsi gloriantur

" Præternavigâsse cum nave ; aufert etenim capite unoquoque

" Virum abreptum ex nave cæruleâ-proram. 100

* Alterum verò scopulum humiliorem videbis, Ulysses,

" Propè invicem ; et jaculo-attingeres.

" In hoc autem caprificus est ingens, foliis florens :

" Sub hoc verò gravis Charybdis absorbet nigram aquam :

" Ter etenim eructat quotidie, ter verò refoebet 105

Ver. 94. — ἐξίσχει κεφαλὰς.] *Al.* ἐξ ἰσ-
 χυ κεφαλὰς.

Ibid. — βερέθρε.] *Al.* βαράθρε.

Ver. 95. Αὐτὲ δ' ἰχθυῖα σκόπελον περι-
 μαίμωσα.] Τυρρηνίαν νῆσαι ἦσαν, αἱ ἐληίζοντο
 τὰ περίχωρα τῆς Σικελίας καὶ τὸν Ἰόνιον κόλπον.
 Ἦν δὲ ναὺς τριήρης ταχέϊα, τὸ τε ὄνομα Σκύλλα.
 Αὕτη ἡ τριήρης τὰ λοιπὰ τῶν πλοίων συλλαμ-
 νάνουσα, πολλάκις ἐργάζετο βρωμα, καὶ λόγος
 ἦν περὶ αὐτῆς πολὺς. Ταύτην τὴν ναῦν Ὀδυσ-
 σεὺς, σφοδρῶς καὶ λάβρῳ πνύματι χρησάμενος, διέ-
 φυγε. *Palapbatus*, περὶ ἀπίστων, *cap.* 21.
Vide et Strabonem, Geograph. lib. I.

Ibid. — περιμαίμωσα.] *Al.* περὶ μαι-
 μώωσα.

Ver. 97. — ἀγάσωνος Ἀμφιτρίτη.] Με-
 γάλους ψόφους ἀποτελεῖσα ἢ μεγάλους σιναγ-
 μὸς ἐπιφέρειν, διὰ τὰς ἐν τοῖς ναυαγίοις ἀπολ-
 λυμένους. *Schol.*

Ver. 98. — ἔπω ποτὲ.] *Al.* ἐ πώ-
 ποτε.

Ibid. — ἀκήριοι.] Νῦν, ἀνευ κηρὸς καὶ θα-
 νάτου ἀβλαβεῖς. *Schol.*

Ver. 103. Τῷ δ' ἐν ἱρινοῦς ἐστὶ.] Προσηκόν-
 μισιν, ἵνα ὁ Ὀδυσσεὺς σχῇ ἐκπρεμασθεῖς σωθῇ-
 ναι. *Schol.* *Vide infra ad ver. 432.*

Ibid. — ἱρινοῦς.] *Vide ad Il. ζ'. 433.*

Ver. 104. Τῷ δ' ὑπὸ δία Χάρυβδιν.] Χάρυβ-
 διν, θαλάσσης βάθος ἀναποτικὸν ἐστὶ δὲ με-
 ταξὺ τῆς Ἀδρίου καὶ τῆς Τυρρηνικῆς πελάγους.

Schol. Καὶ διὰν αὐτὴν Χάρυβδιν ὁ Ποιητὴς
 λέγει, ὡς καὶ διὰν θαλάσσαν. *Eustath.* Quic-
 quid nimirum quâvis de causâ eximium est,
 διὸν appellatur. Quod autem explicat *Scho-*
liastes, Φοβερά, παρὰ τὸ δῖος, planè ineptum.

Ver. 105. Τρεῖς μὲν γὰρ τ' ἀνίσιν ἐπ' ἡματι,
 τρεῖς δ' ἀναροῖδ᾽.]

Dextrum Scylla latus, lævum implacata
 Charybdis

Obsidet ; atque imo barathri ter gur-
 gite vastos

Sorbet in abruptum fluctus, rursusque
 sub auras

Erigit alternos, et sidera verberat undâ.

Æn. III. 420.

Ter scopuli clamorem inter cava saxa
 dedere ;

Ter spumam elisam, et rorantia vidimus
 astra. *Ibid.* 566.

Atque hinc *Ovidius* ;

Nec potes infestis conferre Charybdiâ
 Achæis,

Ter licet epotum ter vomat illa fretum.

Ex Ponto, lib. IV. Epist. x. 27.

Et *Heroid. Epist. XII. ver. 125.* de eadem
 Charybdi ;

Quæque vomit fluctus totidem, totidem-
 que refoebet.

Δανὸν· μὴ σὺ γε κἄθι τύχοις, ὅτε ροιβδῇσαιεν·
Οὐ γὰρ κεν ρύσαιτο σ' ὑπ' ἐκ κακῶ εἰδ' Ἐνοσίχθων.

Ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πεπλημένος, ὥκα
Νῆα παρὲξ ἐλάαν· ἐπαῖ πολὺ φέρτερον ἐστίν,

Ἐξ ἐτάρας ἐν νηὶ ποθήμεναι, ἢ ἅμα πάντας.

I 10

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

Εἰ δ' ἄγε δὴ μοι τῆτο, θεᾶ, νημερτές ἐνισπε,

Εἴπας τὴν ὁλοήν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,

Τὴν δὲ κ' ἀμυναίμην, ὅτε μοι σίνοιτο γ' ἐταίρους;

Ὡς ἐφάμην· ἢ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·

I 15

Σχέτλιε, καὶ δ' αὖ τοι πολεμῆϊα ἔργα μέμνηε

Καὶ πόνοσ'· εἰδὲ θεοῖσιν ὑπέιξαι ἀθανάτοισιν;

Ἡ δὲ τοι εἰς Διὸς, ἀλλ' ἀθάνατον κακὸν ἐστὶ,

Δανὸν τ', ἀργαλέον τε, καὶ ἄγριον, εἰδὲ μαχητὸν·

“Horrendum; nē tu utique ibi incideris, quandō absorbet;

“Non enim liberārit te ex malo neque Neptunus.

“Sed valdē Scyllæ scopulo propē-admotus, celeritēr

“Navem præterage: quoniam longē satius est,

“Sex socios in navi desiderare, quā simul omnes.”

I 10

Sic dixit: at ego ipsam respondens allocutus sum;

“Age verō jam mihi hoc, dea, verē dic,

“Si-quo-pacto perniciosam quidem effugiam Charybdim,

“Illam [Scyllam] autem propulsē, cū mihi lædat scilicet socios?”

Sic dixi: statim verō respondit nobilissima dearum;

I 15

“Infelix, et adhuc tibi bellica opera curæ-sunt

“Et labor; nec diis cedēs immortalibus?

“Illa nempe tibi non mortalis, sed immortale malum est,

“Graveque, difficileque, et immane, neque expugnabile:

Vide infrā ad ver. 235. Cæterum reprehendit hīc *Homerum Vossius*; “Errore,” inquit, “implicatur Homerus, cū ter quotidiē maris æstus contingere ait, *Odyss. μ'*. “105. Τρεῖς μὲν γὰρ σ' ἀνίσχουσιν ἐπ' ἡμασι, “τρεῖς δ' ἀναροῦσθαι. — Ubi autē *Δις*, non “*τρεῖς*, scripserat Poëta, aut planē deērat “*ἀ* vero.” *Institution. Poët. lib. I. cap. iii. § 8.* Vide autem *Strabonem, Geograph. lib. I. pag. 9. 44. 74. 75. al. 4. 25. 43. 44.* ubi de hoc loco fusiū.

Ibid. — ἐπ' ἡμασι.] Apud *Vossium* et *Strabonem*, locis jam citatis, ἐπ' ἡμασι.

Ibid. — ἀναροῦσθαι.] Ita ex *Strabone* edidit *Barneſius*: *Vulg.* ἀναρῶσθαι.

Ver. 106. — μὴ σὺ γε κἄθι τύχοις, ὅτε ροιβδῇσαιεν.] Vide infrā ad ver. 431.

Ibid. — τύχοις.] *Al.* τύχης.

Ver. 109. — παρὲξ ἐλάαν.] *Al.* παρὲξ-λάαν.

Ibid. — ἐπαῖ πολὺ φέρτερον ἐστίν.]

Præstat Trinacri metas lustrare Pachyni Cessantem, longos et circumflectere cur-

fus; [antro

Quā semel informem vasso vidiſſe sub

Scyllam, et cæruleis canibus resonantiæ saxa. *Æn. III. 429.*

Ver. 110. “Ἐξ ἐτάρας ἐν νηὶ ποθήμεναι.]

Vide ad ver. 245. 246.

Ver. 111. — ἀμειβόμενος.] *Al.* ἀντιζόμενος.

Ver. 114. — σίνοιτο.] Vide suprā ad λ'.

109.

Ver. 116. Σχέτλιε, καὶ δ' αὖ τοι.] Τὸ γὰρ πολεμῆϊν καὶ τὸ μάχεσθαι, κατὰ γὰρ τὸν ἀληθινὸν λόγον, εἰδὲ ἐφελόν, εἰδὲ εὐτυχίης· τὸναντίον δὲ μάλ' ὡς ἀπεικλόν καὶ κακότητος. Καὶ διὰ τῆτο δικαίως φασὶν ἐπιτιμᾶν τὴν Κίρκην τῷ Ὀδυσσεὶ πρὸς Σκύλλην ἀκαίρως θρασυαρμένῳ, “Σχέτλιε, καὶ δ' “αὖ τοι πολεμῆϊα ἔργα μέμνηε, Καὶ πόνοσ'· “εἰδὲ.” *Kyriac. Stroz. de Republ. lib. IX.*

Ver. 117. — εἰδὲ θεοῖσιν ὑπέιξαι ἀθανάτοισιν;]

τί γὰρ;

Πρὸς τὴν σθίνοςίης θεῶν ἀμιλλᾶσθαι καλόν;
Euripid. Iphig. in Taur. ver. 1479.

Οὐκ ἐστὶ Διὸς πρὸς ἀθανάτους μάχεσθαι.
Theognis, Gnom. ver. 687.

Ver. 119. Δανὸν τ', ἀργαλέον τε, καὶ ἄγριον, εἰδὲ μαχητὸν.] Vide suprā ad λ' 611.

Οὐδὲ τις ἔς' ἀλκῇ· φυγέειν κάρτισον ἀπ' αὐτῆς·

120

"Ἦν γὰρ δθηύνησθα, κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,

Δείδω, μὴ σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα κίχῃσι

Τόσσησιν κεφαλῇσι, τόσας δ' ἐκ φῶτας ἔληται.

Ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν δὲ Κραταιῖν,

Μητέρα τῆς Σκύλλης, ἣ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν·

125

"Ἡ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ἐς ὕπερον ὀρμηθῆναι.

Θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξεαι· ἔνθα δὲ πολλαὶ

Βόσκοντ' Ἡελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,

Ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἴων πάεα καλὰ,

Πεντήκοντα δ' ἕκαστα· γόνος δ' ἐ γίνεται αὐτῶν,

130

Οὐδὲ ποτε φθινύθεσι· θεαὶ δ' ἐπιποιμένες εἰσιν,

Νύμφαι ἑυπλόκαμοι, Φαίθουσα τε, Λαμπετίη τε,

"Ἀς τέκεν Ἡελίῳ Ὑπερίονι δία Νέαιρα.

Τὰς μὲν ἄρα θρέψασα, τεκῆσα τε, πότνια μήτηρ,

"Neque ullum est præsidium; fugere optimum-est ab illâ :

120

"Si enim cunctâeris, arma-induens ad petram,

"Vereor, nè te denuò impetu-facto consequatur

"Tot capitibus, totque viros abripiat.

"Sed valdè celeritèr præternaviga; voca autem Crataein

"Matrem Scyllæ, quæ ipsam peperit perniciem hominibus :

125

"Quæ ipsam deindè compescet, denuò ne irruat.

"Trinacriam verò ad insulam pervenies : ibi autem multæ

"Pascuntur Solis boves et pingues pecudes,

"Septem boiùm armenta, tot verò ovium pulchri greges,

"Quinquaginta verò singula : propagatio autem non fit ipsarum,

130

"Neque unquam moriuntur : deæ verò pastores sunt,

"Nymphæ comas-pulchræ, Phaëthusaque, Lampetieque,

"Quas peperit Soli Hyperioni nobilis Neæra.

"Has quidem postquam educavit peperitque veneranda mater,

Ver. 120. Οὐδὲ τις ἔς' ἀλκῇ.] Ἀλκῇ —, ἢ βοήθεια καὶ ἀλῆσις. Schol.

Ver. 124. — Κραταιῖν.] Κραταιῖς καλεῖται ἡ μήτηρ τῆς Σκύλλας· μάγοι δὲ Ἑκάτην αὐτὴν καλεῖσιν. Schol.

Ver. 125. — τῆς.] Ἀλ. τὴν.

Ver. 126. — ἐς ὕπερον.] Ἀλ. ἐς ὕπερον.

Ver. 127. Θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξεαι.]

Antè et Trinacriâ lentandus remus in undâ. Æn. III. 384.

Ibid. — ἔνθα δὲ πολλαὶ βόσκοντ' Ἡελίοιο βόες.] "Ὅτι δὲ καὶ ἡ ἱστορία ἀγέλας ὄλεας ἡμίρων ζῶων Ἕλληνας ἀφίενον διέμοσιν, ὧν ἕκ ἓν θειοτὸν ἄπτεσθαι τινός. Eustath. Ἐστὶ ἐν τῇ Ἀπολλωνίῃ ταυτῇ [τῇ ἐν τῷ Ἰωνίῳ κόλπῳ] ἱερὰ ἡλίας πρόβατα, τὰ τὰς μὲν ἡμέρας βόσκειται παρὰ ποταμὸν, ὅς ἐκ Λακωνικῆς ἕως ῥίει διὰ τῆς Ἀπολλωνικῆς χώρας ἐς θάλασσαν παρὰ Ὀρεῖον λιμένα· τὰς δὲ νύκτας ἀραιεσμένοι ἄνδρες οἱ πλέτωσι καὶ γίνεσθαι δοκιμώτατοι τῶν ἄστων, ὅτοι φυλάσσειν ἱερὰ τὸν ἱερέα· πρὸς

πολλῷ γὰρ δὴ ποιεῖνται Ἀπολλωνήται τὰ πρόβατα ταῦτα, ἐκ θειοσπίου τινός. Ἐν δὲ ἀντρῷ αὐλίζονται ἀπὸ τῆς πόλεως ἱερὰς. Herodot. lib. IX. § 92.

Ver. 129. Ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι.] Ἀριστοτέλης φυσικῶς φησὶ λῖψι γὰρ τὰς καθ' ἡμέρας πεντήκοντα πρὸς ταῖς τριακοσίαις. Schol. Καὶ τῷ Ἡελίῳ τὰς βόας, τὰ δὲ ἰγὺ ἡμᾶτα εἶναι συμβάλλομαι. Lucianus, Astrolog. à Barnesio citatus. Vide et Heraclitum περὶ ἀπίτων, cap. 39.

Ver. 131. — ἐπιποιμένες.] Ἀλ. ἐπὶ ποιμένες.

Ver. 132. — Λαμπετίη τε.]

Paverat hos Phæbo filia Lampetie.

Propert. lib. III. Eleg. xi. ver. 30.

Ver. 133. 346. & 374. — Ἡελίῳ Ὑπερίονι.] Similitèrque ver. 263. Ὑπερίονος Ἡελίοιο. Ὑπερίονα δὲ νομιστὸν αὐτὸν τὸν ὑπερίμενον ἀπὸ τῆς γῆς. Heraclid. Pontic. Vide suprâ ad α. 8.

Θρινακίην ἐς νῆσον ἀπώκισε τηλόθι ναίειν, 135
 Μῆλα φυλασσέμεναι πατρώϊα καὶ ἑλικας βῆς.
 Τὰς εἰ μὲν καὶ ἀσινέας ἐάας, νόστος τε μέδθαι,
 Ἥ τ' ἂν ἔτ' εἰς Ἰθάκην, κακὰ περ πάσχοντες, ἴκοισθε.
 Εἰ δὲ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὀλεθρον
 Νῆϊ τε, καὶ ἐτάροισ· αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξας, 140
 Ὅψ' ἐ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἐταίρους.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἡώς.
 Ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέσιχε διὰ Δεῶων.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κίων, ὤτρυνον ἐταίρους,
 Αὐτὰς τ' ἀμβαίνειν, ἀνὰ τε πρυμνήσια λῦσαι. 145
 Οἱ δ' αἰψ' εἰσβαῖνον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι, πολὺν ἄλλα τύπτον ἐρετμοῖς.
 Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὸς κυανοπρώροιο
 Ἴκμενον ἔχον ἴει πλησίσιον, ἐσθλὸν ἐταῖρον,
 Κίρκη εὐπλόκαμος, δεινὴ Δεὸς, αὐδήεσσα. 150
 Αὐτίκα δ' ὅπλα ἔκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
 Ἦμεθα· τὴν δ' ἄνεμος τε, κυβερνήτης τ' ἴθυνον.
 Δὴ τότε ἐγὼν ἐτάροισι μετηύδων, ἀχνύμενος κῆρ·

“Trinacriam in insulam relegavit, procul ut-habita-
 rent,
 “Ad oves custodiendas paternas, et camuras boves.
 “Eas si quidem illaefas finas, reditūque memor-
 fis,
 “Sanè et adhuc in Ithacam, mala licet patientes, perveneritis :
 “Sin lædas, tum tibi prædico exitium
 “Navique et sodalibus : ipse verò si quidem effugias,
 “Serò malè redibis, amissis omnibus sociis.”
 Sic dixit : statim verò aureum-solium-habens venit Aurora.
 Ipsa quidem deinde per insulam abiit nobilissima dearum :
 At ego ad navem profectus hortabar socios,
 Et ipsi ut-ascenderent, et retinacula solverent. 145
 Illi verò statim ingrediebantur, et per transra sedebant ;
 Ordine verò sedentes canum mare verberabant remis.
 Nobis autem dein pone navem prorâ-cæruleam
 Secundum ventum misit implentem-vela, bonum socium,
 Circe comas-pulchra, gravis dea, vocalis.
 Continuò verò armis omnibus ordinatis per navem
 Sedebamus ; hanc autem ventusque gubernatorque dirigebant.
 Tum verò ego socios alloquebar, dolens corde ;

Ver. 136. — ἑλικας βῆς.]

— camuris — cornibus —

Virgil. Georgic. III. 55.

Ver. 137. 139. — ἀσινέας — σίνηαι.]
 Vide suprâ ad λ'. 109. III. Al. ἀσινεῖς.

Ver. 140. — ἀλύξας.] Al. ἀλύξας.

Ver. 147. Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι.] Deest hic
 versus in codicibus nonnullis.

Ver. 148. Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε.] Vide
 suprâ ad λ'. 6.

Ver. 150. & 449. — αὐδήεσσα.] Vide
 suprâ ad λ'. 136.

Ver. 152. — ἴθυνον.] Al. ἴθυνον Ut λ'. 10.

Ver. 153. — ἀχνύμενος κῆρ.] Codices
 nonnulli post hunc versum habent, Κίλυ-
 τε μιν μέδων, κακὰ περ πάσχοντες ἐταῖροι.
 Ut suprâ λ'. 189.

- ὦ φίλοι, ἔ γάρ χρὴ ἓνα ἰδμεναι, ἔδὲ δὴ οἷος,
 Θέσφαδ', ἃ μοι Κίρκη μυθήσατο, δῖα θεάων.
 Ἄλλ' ἐρέω μὲν ἐγὼν, ἵνα εἰδότες ἢ κε θάναμεν,
 ἢ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.
 Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει δεσπεσιάων
 Φθόγγον ἀλεύασθαι, καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
 Οἷον ἐμ' ἠνώγει ὅπ' ἀκχέμεν· ἀλλὰ με δεσμῶ
 Δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, (ὅφρ' ἐμπεδον αὐτόθι μίμνω,) 155
 Ὀρθὸν ἐν ἰσοπέδῃ· ἐκ δ' αὐτῆς πείρατ' ἀνήφθω.
 Αἱ δὲ κε λίσσασθαι ὑμέας, λῦσαι τε κελεύω,
 Ὑμεῖς δὲ πλεόνεσσι τότε ἐν δεσμοῖσι πιέζεν.
 Ἦτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἐτάροισι πίφασκον· 165
 Τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηὺς εὐεργῆς
 Νῆσον Σειρήνοιν· ἔπειγε γὰρ ἕξρος ἀπήμων.
 Αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἡδὲ γαλήνη
 Ἐπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ κύματα δαίμων.

" O amici, non enim oportet unum scire, neque duos solos,

" Vaticinia, quæ mihi Circe dixit nobilissima dearum;

155

" Sed dicam quidem ego, ut scientes vel moriamur,

" Vel elapsi mortem et fatum effugiamus.

" Sirenum quidem primum jubet divinarum

" Vocem evitare, et pratum floridum:

" Solum me jubebat vocem audire; sed me vinculo

160

" Ligat in arcto, (ut firmiter illic maneam,)

" Erectum ad basim-mali: ex ipso autem funes alligentur.

" Quod si orem vos, solve reque jubeam,

" Vos dein pluribus tum verò in vinculis constringite."

Sanè ego hæc singula dicens sociis declarabam:

165

Interea autem celeriter venit navis fabrefacta

Ad insulam Sirenum; urgebat enim ventus innoxius.

Statim deinde ventus quidem quievit, atque tranquillitas

Erat absque-vento; sopivit autem fluctus deus.

Ver. 154. ὦ φίλοι, ἔ γάρ.] Vide suprâ ad x. 190.

Ver. 155. Θέσφαδ', ἃ μοι Κίρκη μυθήσατο.]

Quæ Phæbo pater omnipotens, mihi Phæbus Apollo

Prædixit, vobis furiarum maxima pando.

Æn. III. 251.

Ver. 156. Ἄλλ' ἐρέω μὲν ἐγὼν.] Εὐθύς Ὀδυσσεὺς ἀρχεται λέγειν τοῖς περὶ αὐτὸν ὁ παρ' ἡγήσεν ἢ Κίρκη περὶ Σειρήνων· τὰ μέντοι ἐπιφίξης δεινὰ στρατηγικῶς ἐπικρύπτει τοῖς ἑταίροις, ὡς ἂν μὴ μαδόντις ἀποδυσπιστήσασιν πλῆθιν Εὐστάθ.

Ver. 157. — κῆρα φύγοιμεν.] Ita Vulgati. Barnesius autem ex Eustathio edidit φύγοιμεν. Verum et in Eustathii editioni-

bus scriptum sit φύγοιμεν, ipse tamen in commentario citat φύγοιμεν.

Ver. 163. Αἱ δὲ κε.] Al. Εἰ δὲ κε.

Ver. 164. Ὑμεῖς δὲ.] Barnesius edidit Ὑμεῖς δὲ. Sed nihil opus.

Ibid. — τότε ἐν δεσμοῖσι.] Eustathius in commentario citat, τότε δεσμοῖσι. Vide suprâ ad ver. 54.

Ver. 166. — ἐξίκετο νηὺς εὐεργῆς Νῆσον Σειρήνοιιν.]

Jamque adeo scopulos Sirenum advecta subibat. Æn. V. 864.

Ver. 167. — ἕξρος ἀπήμων.] Al. ἕξρος ἀμύμων.

Ver. 168. — ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο.] Ἐντεῦθεν Ἡρόδοτος καὶ τὰς ἀνέμους αὐτὰς θάλασσαν ἴσθ.

Ἀνσάντες δ' ἔταροι νεὸς ἰσία μῆρυσαντο, 170
 Καὶ τὰ μὲν ἐν νηϊ γλαφυρῇ βάλλον· οἱ δ' ἐπ' ἔρετρα
 Ἐζόμενοι, λεύκαινον ὕδωρ ξεστῆς ἐλάττησιν.
 Αὐτὰρ ἐγὼ κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξείῃ χαλκῷ
 Τυτθὰ διατμήζας, χερσὶ σιβαρῆσι πῖέζουν·
 Αἶψα δ' ἰαίνεται κηρὸς, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἴς, 175
 Ἡελίς τ' αὐγῇ, Ὑπεριονίδαο ἀνακτος.
 Ἐξείης δ' ἐτάροισιν ἐπ' ἕατα πᾶσιν ἄλεια.
 Οἱ δ' ἐν νηϊ μ' ἔδησαν ὁμῇ χεῖρας τε, πόδας τε,
 Ὀρθὸν ἐν ἰσοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτῇ πείρατ' ἀνῆψαν.
 Αὐτοὶ δ' ἐζόμενοι πολὴν ἄλλα τύπτον ἔρετμοῖς. 180
 Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν, ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
 Ῥίμφα δῖάκοντες, τάςδ' εἰ λάθεν ἀκύαλος νηὺς
 Ἐγγύθεν ὀρνυμένη λιγυρὴν δ' ἐντυνον αἰοιδῇν.
 Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν, πολύαιν' Ὀδυσσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,

Surgentes verò focii navis vela complicârunt,
 Et ea quidem in navi cavâ collocârunt; ipsi autem ad remos
 Sedentes, dealabant aquam politis remis-abiegnis.
 At ego ceræ ingentem massam-rotundam acuto ære
 Minutatim dissectam manibus validis premebam:
 Statim verò calefiebat cera, nam urgebat magna vis,
 Solisque splendor, Hyperionidæ regis:
 Ordine verò focii ad aures omnibus illevi.
 Illi autem in navi me ligârunt, simul manusque pedesque,
 Erectum ad basim-mali; ex ipso autem funes alligârunt:
 Ipsi verò sedentes canum mare verberabant remis.
 Sed quum tantum aberamus, quantum scilicet auditur clamans,
 Celeritèr pergentes; illas utique non latuit velox navis
 Propè impulsâ: argutum verò exordiebantur cantum;
 "Huc age profectus, laudatissime Ulysses, ingens decus Achivorum,

Ver. 170. — μῆρυσαντο.] Συνέσειλαν
διὰ τῶν κάλων. Schol.

Ver. 171. — ἐν νηϊ γλαφυρῇ βάλλον.]
Al. ἐν νηϊ γλαφυρῇ θίσαν.

Ver. 174. — πῖέζουν.] Al. πῖέζον.

Ver. 175. — ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἴς.] Ἡ
τῶν ἐμῶν δηλαδὴ σιβαρῶν χειρῶν, ἢ κατὰ τὸ
πῖέζον. Eustath.

Ver. 179. — ἀνῆψαν.] Al. ἀνῆπταν.

Ver. 181. — ἀπῆμεν, ὅσον.] Al. ἀπῆν,
ὅσον.

Ver. 184. Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν, πολύαιν' Ὀδυσσεῦ.]
Cicero, de finibus, lib. V. § 13. locum hunc
ita vertit;

O decus Argolicum, quin puppim flec-
 tis, Ulysses, [tus:
 Auribus ut nostros possis agnoscere can-
 Nam nemo hæc unquam est transvectus
 carula cursu,
 Quin prius adstiterit, vocum dulcedine
 captus:

Post variis avido fatiatus pectore musis,
 Doctior ad patrias lapsus pervenerit oras.
 Nos grave certamen belli, clademque *
 tenemus, [vexit;
 Græcia quam Trojæ divino numine
 Omniaque è latis † rerum vestigia terris.

"Ὡρα δ' ἐν τέτοις τοῖς Ὀμηρικοῖς ὑπὸ τῶν εἰρησίων,
 ὡς ἐτόλμησεν ὁ γλυκὺς καὶ μελίγηρὸς αἰοιδὸς
 Ὀμηρὸς ὑποκρίνεσθαι τὰς Σειρήνας ὡς ἐν ἡδο-
 ποιῇ· οἷα εἰδὼς τὴν ποιήσιν, καὶ μάλιστα τὴν
 αὐτῇ, Σειρήνων ἦσαν αἰοιδῇν. "Εοικε γὰρ, ἐν οἷς
 εἶπε, τὰ καθ' ἑαυτὸν ὑπαινίσσασθαι ὁ Ποιητής·
 ἢ ὅπως εἰπεῖν, τὰ τῆς ποιήσεως· ἢ ὁ ἀκέραιος
 "τερψάμενος τε ἄπεισι, καὶ πλείονα εἰδὼς,"
 εἰ καὶ Σειρήνων ἦκασι. Eustath. Εἰώθεσι δὲ
 καὶ νῦν ἐπὶ ποιμάτων καὶ λόγων τὸ ἐπαίωγον

* Ita Davissus ex editis vetustioribus.
Al. canemus.

† Ita Davissus. Al. regum.

Νῆα κατάσῃσον, ἵνα νωϊτέρην ὅπ' ἀκέσῃς.

185

Οὐ γὰρ πω τις τῇδε παρήλασε νηὶ μελαίνῃ,

Πρὶν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ σομάτων ὅπ' ἀκῆσαι·

Ἀλλ' ὅγε τερψάμενος νῆται, καὶ πλείονα εἰδώς.

Ἴδμεν γὰρ τοι πάνθ', ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὖρείῃ

Ἀργεῖοι, Τρῶες τε, θεῶν ἰότητι μόγησαν·

190

Ἴδμεν δ', ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πελυβοτείρῃ.

Ὡς φάσαν, ἰῆσαι ὅσα κάλλιμον αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ

Ἦθελ' ἀκχέμεναι, λῦσαι τ' ἐκέλευον ἑταίρους,

"Navem siste; ut nostram vocem audias.

185

"Non enim unquam aliquis præter-navigavit nave nigrâ,

"Priusquàm nostram suavem ab ore vocem audisset:

"Verùm ille delectatus abiit, et plura doctus.

"Scimus enim utique omnia, quæcunque in Trojâ latâ

"Argivi, Trojanique, deorum voluntate pertulerunt:

190

"Scimus etiam, quæcunque fiunt in terrâ almâ."

Sic dixerunt, emittentes vocem dulcem; at meum cor

Volebat audire; solvereque me jubebam focios,

Σειρῆνι εἰκάζειν. *Pausan.* lib. I. cap. 21. Εἶναι μὲν τινὰς φασὶν ἐπαυδὰς ἀς οἱ ἐπιστάμενοι ἐπαύοντες οἷς ἂν βύλωνται, φίλως ἑαυτοῖς ποιῶνται. Εἶναι δὲ καὶ φίλτρα, οἷς οἱ ἐπιστάμενοι πρὸς ὧς ἂν βύλωνται χρώμενοι, φίλονται ὑπ' αὐτῶν. Πόθεν ἂν ταῦτα μάθοιμεν ἂν; "Α μὲν αἱ Σειρῆνες ἐπῆδον τῷ Ὀδυσσεὶ ἡκούσας Ὀμήρου, ὧν ἔστιν ἀρχὴ τοιαύτη τις, "Δεῦρ' ἄγε δὴ, πο-
"λύαιν Ὀδυσσεύ, Ὡς." Ταύτην ἂν τὴν ἐπαυδὴν, ἢ Σώκρατες, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις αἱ Σειρῆνες ἐπαύσαι κατέχον, ὥς μὴ ἀτινέαι ἀπ' αὐτῶν τὰς ἐπαυδέντας; Οὐκ, ἀλλὰ τοῖς ἐπ' ἀρετῇ φιλοτιμυμένοις ὥτως ἐπῆδον. *Xenophon.* Ἀπομνημονευμάτων, lib. II. Ubi notandum, pro Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν, legisse hîc aut memoritèr citasse *Xenophonem*, Δεῦρ' ἄγε δὴ. Vide et infra ad ver. 188. et 190.

Ibid. — μέγα κῦδος Ἀχαιῶν.] Sic apud *Virgilium*;

— Procas, Trojanæ gloria gentis.

Æn. VI. 767.

Ver. 185. — ἵνα νωϊτέρην ὅπ' ἀκέσῃς.] *Clemens Alexandrinus* citat, ἵνα θειοτέρην ὅπ' ἀκέσῃς. *Admonit. ad Gentes*, haud longè à fine.

Ver. 188. — ὅγε.] Apud *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 18. ὁδε.

Ibid. — καὶ πλείονα εἰδώς. Ἴδμεν γὰρ τοι πάνθ'.] Ἐκείναι μὲν γὰρ [αἱ Σειρῆνες], εἰδυῖαι ὅτι φύσει φιλοπευθεῖς ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ πολὺ αὐτῷ κατὰ εἰρῶν τῆς ἀληθείας ἡμερὸς ἐντίθη-
κιν, καὶ μόνον θειασίσις μέλισσι κηλήσεν τὰς παραπλίντας ὑπισχνύνται, ἀλλὰ καὶ τὰ ὄντα αὐτοῖς διδάξιν. *Sext. Empiric. advers. Mathematic. lib. I. cap. 1.* "Neque enim vocum
"suavitate videntur, aut novitate quâdam
"et varietate cantandi revocare eos solita,

"qui prætervehebantur; sed quia multa
"se scire profitebantur; ut homines ad ea-
"rum saxa discendi cupiditate adhæresce-
"rent.—Vidit Homerus probari fabulam
"non posse, si cantuunculis tantus vir irre-
"titus teneretur. Scientiam pollicetur,
"quam non erat mirum sapientiæ cupido
"patriâ [esse] cariorem." *Cicero*, loco suprà
ad ver. 184. citato.

Ver. 189. — ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ.] *Eustathius* citat, ὅσ' ἐν Τροίῃ.

Ver. 191. Ἴδμεν δ', ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονί.] Καὶ αἱ Σειρῆνες δὲ ἄδουσι τῷ Ὀδυσσεὶ τὰ μά-
λιστα αὐτὸν τέρψοντα, καὶ τὰ οἰκία τῇ φιλοψυμίᾳ
αὐτῷ καὶ πολυμαθείᾳ, λέγουσαι "Ἴδμεν γὰρ,"
φασί, "τὰ τ' ἄλλα, καὶ ὅσα γίνεται ἐν χθονὶ
"πελυβοτείρῃ." *Athenæus*, lib. I. cap. 12.

Ver. 192. — ἰῆσαι ὅσα κάλλιμον.] Sic apud *Hesiodum*;

Παντοῖον ὅπ' ἰῆσαι —.

Theogon. ver. 830.

Ibid. — αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ Ἦθελ' ἀκχέμε-
ναι.] Ἐμμελὲς δὲ καὶ χαρίεις ὁ λόγος τινὰ καθ'
αὐτῷ λέγων, ἢ ἀγνοῖαν, ἢ φιλοτιμίαν, ἢ πρὸς
τινὰ μαθήματα καὶ λόγους ἀκρόασιν ὡς Ὀδυσ-
σεύς, "αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ Ἦθελ' ἀκχέμεναι" λῦ-
"σαι δ' ἐκέλευον ἑταίρους, Ὀφρυσσι νυσάζων."
Plutarch. de Sui Laude.

Ver. 193. — λῦσαι τ' ἐκέλευον.] Μαγ-
τορία τῆς ἡδονῆς, ὅτι καὶ ὁ ἐγκρατέστερος ἡττήσθαι.
Schol.

His sua Sisyphides auditis penè resolvit
Corpora; nam focilis illita cera fuit.

Ovid. Art. Amator. lib. III. 313.

Cæterùm *Scholiastes* et *Eustathius*, itemque
Plutarchus loco suprà citato, omnes legunt,
λῦσαι δ' ἐκέλευον.

'Οφρύσι νευσάζων· οἱ δὲ, προπεσόντες ἔρεσσον·
 Αὐτίκα δ' ἀνσάντες Περιμήδης, Εὐρύλοχος τε,
 Πλείοσι μ' ἐν δεσμοῖσι δέον, μᾶλλον τε πῖέζευν.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ τάςγε παρήλασεν, ἔδ' ἔτ' ἔπειτα
 Φθογγῆς Σειρήνων ἠέκομεν, ἔδδ' ἔτ' αἰοιδῆς,
 Αἰψ' ἀπὸ κηρὸν ἔλοντο ἐμοὶ ἐρήρες ἑταῖροι,
 "Ον σφιν ἐπ' ὥσιν ἄλειψ', ἐμὲ τ' ἐκ δεσμῶν ἀνέλυσαν.
 'Αλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα
 Καπνὸν κ' μέγα κῦμα ἴδον, κ' δῶπον ἄκυσσα·
 Τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατ' ἔρετμα·
 Βόμβησεν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· ἔχετο δ' αὐτῇ
 Νηῦς, ἐπεὶ οὐκ ἔτ' ἔρετμα προήκεια χερσὶν ἔπειγον.

Superciliis innuens; illi autem incumbentes remigabant:

Statim verò surgentes Perimedes Eurylochusque,

Pluribus me in vinculis ligabant, magisque premebant.

Ceterum postquam illas præterisset *Navis*, neque ampliùs deindè

Vocem Sirenum audiremus, neque cantum;

Continuò ceram sibi-dempferunt mei dilecti socii,

Quam ipsis auribus illeveram; meque ex vinculis resolverunt.

Sed quandò jam insulam reliquimus, statim deindè

Fumum, et ingentem fluctum vidi, et fragorem audiui.

His autem percussis, ex manibus exciderunt remi;

Insonuerunt verò omnes per fluctum; sistebatur autem illic

Navis; quoniam non ampliùs remos prolixos manibus urgebant.

Ver. 194. 'Οφρύσι νευσάζων.] Οὐ δὲ γὰρ ἦν ἄλλως ἀκύνεσθαι διὰ τὸ ἄλειμμα τοῦ κηροῦ. *Eustath.*

Ver. 195. Αὐτίκα δ' ἀνσάντες.] *Al.* Αὐτίκ' ἀνασάντες.

Ver. 196. — μᾶλλον τε πῖέζιουν.] *Al.* μᾶλλον τ' ἐπίεζον et μᾶλλον δ' ἐπίεζον.

Ver. 197. — τάςγε παρήλασιν.]

Præteritque citâ Sirenum littora puppi.
Tibul. lib. IV. Eleg. i. ver. 69.

Ibid. — παρήλασιν.] *Apud Eustathium,* παρήλασαν.

Ver. 198. Φθογγῆς Σειρήνων —, ἔδδ' ἔτ' αἰοιδῆς.] *Dna. Dacier* interpretatur; Neque instrumentorum, quibus Sirenes caneant, sonum; neque ipsarum voces. "Φθογγή," inquit, "se dit du son des instruments, et "αἰοιδῆ de la voix. Car de ces Sirenes, l'une "chantoit, l'autre jouoit de la flute, et la "troisième jouoit de la lyre." Verùm ista explicatio ferri non potest. Neque enim apud *Homerum* ullo instrumento canere dicuntur Sirenes; neque Φθογγή quicquam aliud quàm "vox" ullibi significat. Vide suprà ad *l.* 167. et ad *Il. β'. 791. v. 216.* et *γ'. 508.* Rectiùs *Eustathius*; "Εν δὲ τῷ,

"ὃ Φθογγῆς ἠέκομεν ἔδδ' αἰοιδῆς," φανερὰ διαφορά τῆς τε ἀπλῶς ὕτω Φθογγῆς, κ' τῆς μετὰ τῷ περιόδῳ, ἥτοι μέλειν ὅποια τις κ' ἡ ἡμιτρος, κ' ἡ κατὰ Σειρήνας. Ἐστὶ γὰρ αἰοιδῆ Φθογγὴ ἡμιελῆς.

Ibid. Φθογγῆς — αἰοιδῆς.] *Al.* Φθογγὴν αἰοιδῆν.

Ver. 199. Αἰψ'.] *Al.* "Αψ.

Ver. 200. "Ον σφιν ἐπ' ὥσιν ἄλειψ'.] *Eustathius* in commentario citat, "Ον σφιν πᾶσιν ἄλειψα.

Ver. 201. — αὐτίκ' ἔπειτα Καπνὸν κ' μέγα κῦμα ἴδον, κ' δῶπον ἄκυσμα.]

Tum procul è fluctu Trinacria cernitur
Ætna;

Et gemitum ingentem pelagi, pulsataque
faxa [voces;

Audimus longè, fractasque ad littora
Exultantque vada, atque æstu miscentur
arenæ. *Æn. III. 554.*

Ver. 202. — δῶπον ἄκυσμα.] *Al.* δῶπον ἄκυσαν.

Ver. 204. Βόμβησιν.] *Al.* Βόμβησαν. Vide infrà ad ver. 238. et ad *Il. β'. 210. γ'. 455.*

Ibid. — ἔχετο.] *Al.* ἔσχετο.

Αὐτὰρ ἐγὼν, διὰ νηὸς ἰὼν, ἄτρυνον ἑταίρους
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασαδὸν ἄνδρα ἑκασον·

ᾧ φίλοι, ἔ γὰρ πῶ τι κακῶν ἀδαήμενες εἰμὲν·
Οὐ μὲν δὴ τόδε μᾶζον ἐπὶ κακὸν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
Εἶλε ἐνὶ σπηΐ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφιν·

210

Ἄλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ, βελῇ τε, νόῳ τε,

Ἐκφύγομεν καὶ πα τῶνδε μνήσεσθαι οἶω.

Νῦν δ' ἄγεθ', ὥς ἂν ἐγὼν εἴπω, παιδόμεθα πάντες.

Ast ego, per navem profectus, hortabar socios

Blandis verbis propè-aftans virum quemque;

"O amici, non enim hæcenus ullo-pacto malorum inexperti fumus;

"Non quidem jam hoc majus imminet malum, quàm cum Cyclops

"Claudebat nos in speluncâ cavâ, forti vi.

210

"Sed et illinc meâ virtute, consilioque, prudentiâque

"Effugimus; et aliquandò horum recordaturos vos puto.

"Nunc verò agite; quemadmodum ego dixero, pareamus omnes.

Ver. 206. — ἄτρυνον ἑταίρους Μειλιχίοις ἐπέεσσι.]

dictis mœrentia pectora mulcet.

Æn. I. 197.

Ver. 208. ᾧ φίλοι, ἔ γὰρ πῶ τι κακῶν ἀδαήμενες.]

O focii, (neque enim ignari fumus antè malorum;)

[finem.

O patfi graviora; dabit Deus his quoque Vos et Scyllæam rabiem, penitusque sonantes

Accèssis scopulos; vos et Cyclopea saxa Experti; revoke animos, mœstumque timorem

Mittite: forsan et hæc olim meminisse juvabit.

Æn. I. 198.

Quem locum Macrobius inter eos recensens, in quibus Virgilium Homero superiorem contendit: "In his quoque versibus (inquit)

"Maro exstitit locupletior interpres —

"Ulysses ad socios unam commemoravit

"ærumnam; hic ad sperandam præsentis

"mali absolutioneni gemini casus hortatur

"eventu. Deindè ille obscuriùs dixit, Καὶ

"πα τῶν δὲ μνήσεσθαι οἶω hic apertiùs;

"Forsan et hæc olim meminisse juvabit. Sed

"et hoc quod vester adjecit, solatii forti-

"oris est: suos enim non tantum exemplo

"evadendi, sed et spe futuræ felicitatis

"animavit, per hos labores non solum se-

"des quietas, sed et regna promittens."

Saturnal. lib. V. cap. II. 'Εν δὲ τῷ, "ᾧ

"φίλοι," λέεισι τὸ "εἰπὼν" συνεπιτροχασ-

δίντος τῷ λόγῳ τῷ τε καιρῷ καὶ τῇ τῷ λα-

λόντος Ὀδυσσεὺς σπυδῇ. Eustath. Vide ad

Il. 6. 348.

Ibid. — ἔ γὰρ πῶ τι κακῶν.] "Ορα δὲ καὶ

ἔστι ἀρξάμενος καὶ νῦν ἀπὸ τῷ "γὰρ," μιτὰ

πάντε σίχως τὸ τῆς ἐννοίας ἀποδίδωσι κρέμασ-
μα ἐν τῷ, "Νῦν δ' ἄγετι" — ὃ δὴ σύνηδες Ὀ-
μήρῳ, καθὰ καὶ πρὸ ὀλίγων διδῆλωται. Eustath.
Vide suprâ ad x. 190: Verum (ut opinor)
vocola γὰρ hoc in loco refertur ad id quod
elegantèr reticetur: "Ne animo penitus con-
cidite; nequaquam ENIM ἔσ."]

Ver. 209. Οὐ μὲν δὴ τόδε μᾶζον ἐπὶ κακὸν.]
Barnesius hoc in loco pro ἐπὶ legi posse con-
jicit ἔπει. Quin Cicero ad Atticum, lib. VII.
Epist. 6. citat Οὐ γὰρ ἂν τόδε μᾶζον ἔπει κα-
κὸν Sed vide ad Il. 8. 202. Al. Οὐ μὲν δὴ
τόδε μᾶζον ἐπὶ κακὸν, ἔσ.

Ver. 210. — κρατερῇφι βίηφιν.] Vide ad
Il. v. 588. Τὸ δὲ "κρατερῇφι βίηφι" σύγ-
κροισιν ὑπολαλεῖ βίας καὶ φρονήσεως: οἷον ἐλίσσαντος
Ὀδυσσεὺς, ὅτι Κύκλωψ μὲν βίαν εἶχε κατ'
ἡμῶν, ἐγὼ δὲ νόῳ περιεγινόμεν. Eustath. Vide
ad ver. 211. Cæterum Plutarchus, loco in-
frâ ad ver. 211. citato, legit κρατερῇ γε βί-
ηφι.

Ver. 211. — ἐμῇ ἀρετῇ, βελῇ τε, νόῳ
τε.] Οὐ μόνον ἐστὶ τὰς θρασυνομίνας κατὰσφάρισαι
καὶ ποιῆσαι ταπεινότητος, ἀλλὰ καὶ τὰς περιφύσεις
καταπλήγας ἐξῆραι πάλιν καὶ παρορμηθεῖν,
χρησάμενον ἐν δέοντι μεγαλαυχίᾳ. — Καὶ
τῷτο δὲ ἵσκει συνιδεῖν Ὅμηρος: τὸν γὰρ Ὀδυσσεὺς
πεποιήκειν, ἀποδιδιάντων τῶν ἑταίρων πρὸς τὸν
ψόφον καὶ τὸν κλύδωνα τὸν περὶ τὴν Χάρυνδιν,
ἀναμνηστικόντα τῆς αὐτῆς δεινότητος καὶ ἀνδρείας.
— Ἄλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ, βελῇ τε,
νόῳ τε, Ἐκφύγομεν. Οὐ γὰρ ἐστὶ δημαγω-
γῶντος ἢ σοφιστῶντος ὁ τοιοῦτος ἔπαινος, ἢ δὲ
κρότον ἢ πομπησμον αἰτιῶντος. ἔλλα τὴν ἀ-
ρετὴν καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐνέχυρον τῷ θαρρεῖν τοῖς
φίλοις δίδόντος. Μίγα γὰρ ἐν καιροῖς ἐπισφα-
λέσι πρὸς σωτηρίαν, δοῦκα καὶ πίστις ἀνδρὸς ἡγεμο-
νικὴν ἐμπειρίαν καὶ δύναμιν ἔχοντος. Plutarch.
De Sui Laudē.

Ὑμεῖς μὲν κόπῃσιν ἄλως ῥηγμῖνα βαθεῖαν
 Τύπτετε, κληῖδεςσιν ἐφήμενοι, αἶκε πόθι Ζεὺς 215
 Δῶή τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγείαν κ' ἀλύξαι.
 Σοὶ δὲ, κυβερνήτ', ὦδ' ἐπιτέλλομαι, (ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
 Βάλλειν, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἴη' ἰα νωμᾶς.)
 Τέττε μὲν καπνὸν κ' κύματος ἐκτὸς ἔεργε
 Νῆα· σὺ δὲ σκοπέλα ἐπιμαίεο, μὴ σε λάθῃσι 220
 Κεῖσ' ἐξορμήσασα, κ' ἐς κακὸν ἄμμε βάλησθα.
 "Ὡς ἐφάμην· οἱ δ' ὥκα ἑμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
 Σκύλλην δ' ἔκ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀνίην,
 Μήπως μοι δέσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
 Εἶρεσίης, ἐντὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτὰς. 225
 Καὶ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
 Λανθανόμην, ἐπεὶ ἔτι μ' ἀνώγει θωρήσσεσθαι.
 Αὐτὰρ ἐγὼ καταθὺς κλυτὰ τεύχεα, κ' δύο δῆρε

"Ves quidem remis maris fluctus profundos
 "Verberate, transiris insidentes; si fortè Jupiter 215
 "Det hanc faltem mortem effugere et evitare.
 "Tibi verò, gubernator, hoc præcipio; (sed in animo
 "Reconde, quoniam navis cavæ gubernacula regis :)
 "Hunc quidem fumum et fluctum extra dirige
 "Navem; tu autem scopulum observa, nè te lateat 220
 "Illinc evagata, et in malum nos conjicias."
 Sic dixi: illi verò celeritèr meis verbis paruerunt.
 Scyllam autem nondum commemorabam immedicabile damnum;
 Nè quodammodo veriti cessarent focii
 A-remigando, intràque constiparent seipfos. 225
 Et tum fanè Circes quidem mandati tristis
 Obliviscebatur, quoniam neutiquam me jussit armari:
 Ast ego indutus inclyta arma, et duabus hastis

Ver. 214. Ὑμεῖς μὲν κόπῃσιν.]

Eripite, ô focii, paritèrque insurgite remis. Æn. III. 560.

Ver. 216. — ὑπεκφυγείαν.] Al. ὑπεκ-
προφυγείαν.

Ver. 217. — ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ Βάλλειν.]

— Tu condita mente teneto. Æn. III. 388.

Ver. 219. Τέττε μὲν καπνὸν κ' κύματος.]
 Δὲ τὸν τοχαζόμενον οὐ μίση, πρῶτον μὲν
 ἀποχωρεῖν τῷ μᾶλλον ἐναντίῳ καθάπερ κ' ἡ
 Καλυψὼ παρῇει τῷ, " — τῷ μὲν καπνὸν κ'
 " κύματος ἐκτὸς ἔεργε Νῆα." Aristot. Ethic.
 Nicomach. lib. II. cap. 9. Ubi notandum,
 sermonem hunc Ulyssis ab Aristotele, memo-
 ritèr fortassis citatum, Calypso tribui. Cæ-
 terùm Clemens Alexandrinus, Admonit. ad
 Centes baud longè à fine, citat, Κεῖν μὲν καπ-
 νῷ ὤσ'.

Ver. 220. — σκοπέλα.] Al. σκοπέλων.

Ver. 221. — ἄμμε βάλησθα.] Vide
 suprâ ad i. 404.

Ver. 222. — οἱ δ' ὥκα ἑμοῖς ἐπέεσσι πί-
 θοντο.]

Hand minùs ac jussu faciunt —. Æn. III. 561.

Ver. 223. — ἄπρηκτον ἀνίην.] Τῷ ἔστι, καθ'
 ἧς ἂν ἦν τὸ πρᾶξαι κ' μηχανήσασθαι. Eustath.

Ver. 226. Καὶ τότε δὴ.] Al. Καὶ τότε ἐγὼ.

Ibid. — Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
 Λανθανόμην.] Vide suprâ ad ver. 192. item
 ad l. 101.

Ver. 227. — ἐπεὶ ἔτι μ' ἀνώγει θωρήσ-
 σεσθαι.] Suprà ver. 120. 121.

Ver. 228. — δύο δῆρε Μάκρ' ἐν χερσὶν
 ἱλῶν.]

Bina manu lato crispans hastilia ferro.
 Æn. I. 313. XII. 165.

'Αλλ' ὅτ' ἀναβρόζειε θαλάσσης ἀλμυρὸν ὕδωρ, 240
 Πᾶσ' ἐντοσθε φάνεσκε κυκωμένη· ἀμφὶ δὲ πέτρῃ
 Δανὸν ἐβεβρύχει· ὑπένερθε δὲ γαῖα φάνεσκε
 Ψάμμῳ κυανέῃ· τὰς δὲ χλωρὸν δέος ἦρει.
 'Ημεῖς μὲν πρὸς τήνδ' ἴδομεν, δέσαντες ὀλεθρον·
 Τόφρα δὲ μοι Σκύλλῃ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑταίρους 245
 "Εξ ἔλεθ', οἳ χερσὶν τε βίῃφι τε φέρτεροι ἦσαν.
 Σκεψάμενος δ' ἐς νῆα Δοῆν ἄμα κ' μεθ' ἑταίρους,
 "Ἦδη τῶν ἐνόησα πόδας, κ' χεῖρας ὑπερβεν,
 'Υψόσ' ἀερομένων· ἐμὲ δὲ φθεγγοντο καλεῦντες
 'Εξονομακλήδην, τότε γ' ὕσατον, ἀχνύμενοι κῆρ. 250
 'Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προβόλῳ ἀλιεὺς περιμήκει ῥάβδῳ
 'Ιχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἶδατα βάλλων,
 'Ες πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγρεύλοιο,
 'Ασπαίροντα δ' ἔπατα λαβὼν ἔρριψε Δύραζε·

Sed cū absorberet maris falsam aquam, 240
 Tota intus apparebat commota; circum verò petram
 Horrendum resonabat: infra autem terra apparebat
 Arenâ cæruleâ: illos verò pallidus timor cepit.
 Nos quidem ad hanc aspiciëbamus, veriti interitum;
 Interea autem mihi Scylla cavâ ex navi socios 245
 Sex abstulit, qui manibusque viribusque optimi erant.
 Conspicatus autem in navem velocem simulque ad socios,
 Jam horum animadverti pedes et manus supernè
 In altum sublatorum; me verò compellabant vocantes
 Nominatim, tunc sanè postremò, dolentes corde. 250
 Quemadmodum autem cū in scopulo-projecto piscator prælongâ virgâ
 Piscibus minutis per dolum escam obijciens,
 In pontum demittit bovis cornu agrestis,
 Palpitantemque deindè correptum projicit foras:

Ver. 244. — ἴδομεν.] *Al.* ἴομεν.

Ver. 245. Τόφρα δὲ μοι Σκύλλῃ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς.]

— Scyllam Nisi, quam fama secuta est,

Candida fuccinellam latrantibus inguina monstris,

Dulichias vexâsse rates, et gurgite in alto

Ah timidos nautas canibus lacerâsse marinis. *Virgil. Eclog. VI. 74.*

Ibid. — γλαφυρῆς ἐκ νηὸς.] *Al.* κοίτης ἐκ νηὸς.

Ver. 246. — οἳ χερσὶν τε βίῃφι τε φέρτεροι ἦσαν.] Πάντες ἐπαινῶμιν τὰς τελευταίας. *Schol.*

Ibid. — φέρτεροι.] *Al.* φέρτατοι.

Ver. 250. — τότε γ' ὕσατον.] *Al.* τότε ἰς ὕσατον.

Ver. 252. Ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοις δόλον κατὰ

εἶδατα βάλλων.] Mirè hæc explicat *Scholias*: Τοῖς μικροῖς (inquit) τὰς μεγάλους κυνηγεῖσι. Quem sensum neque ipsa omnino ferunt verba; et, si ferre possent, istâ tamen ratione periisset tota ferè comparationis vis: nam, ut rectè *Eustathius*, Παραβολικῶς δηλῶν ὁ Ποιητὴς ὅπως ῥᾶον ἢ Σκύλλα τὰς τῷ Ὀδυσσεύει ἑταίρους ἄνω ἤγαγε ταῖς περιμήκεσι διραῖς, φησὶν "Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προβόλῳ ἀλιεὺς περιμήκει ῥάβδῳ Ἰχθύσιν" ἢ μεγάλους τισὶν, ἀλλὰ "τοῖς ὀλίγοις δόλον κατὰ εἶδατα βάλλων, &c."

Ver. 253. — βοὸς κέρας.] "Ἦτοι τὴν τρίχα λέγει, ἢ τὸ ἐπικείμενον τῇ ὁρμῇ κέρας· ἐπὶ κέρατος γὰρ ἡ ὁρμὴ τρίχει καθιμμένη, κ' ἀνελευμένη. Εἰώδασι δὲ οἱ ἄλιες μεταξὺ τῷ ἀγκίστρῳ κ' τῆς σπάρτης, κέρας βόιον προσάπτειν, ἵνα καταπιόντες τὸ ἄγκιστρον οἱ ἰχθύες, μὴ τραῦγασιν τὴν σπάρτην. *Schol.* Vide ad *Il.* ω 80.

Ὡς οἷγ' ἀσπαίροντες αἰέροντο προτὶ πέτρας·

255

Αὐτὰρ δ' εἰνὶ θυρῇσι κατήσθιε κεκλήγοντας,

Χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηϊοτῇτι.

Οἴκτιζον δὴ κῆνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσι

Πάντων, ὅσ' ἐμόγησα, πόρος ἄλως ἐξερεάνων.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δαινὴν τε Χάρυβδιν,

260

Σκύλλην τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεῷ ἐς ἀμύμονα νῆσον

Ἰκόμεθ'. ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,

Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ' ὑπερίονος Ἡελίοιο.

Δὴ τότε ἐγὼν, ἔτι πόντῳ ἑὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ,

Μυκηθμῷ τ' ἤκυσσα βοῶν ἀυλιζομενάων,

265

Οἷῶν τε βληχρὴν· καὶ μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ

Μάντιος ἀλαῶ, Θεβαίης Τειρεσίαιο,

Κίρκης τ' Αἰαίης, ἣ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε,

Νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότεν Ἡελίοιο.

Δὴ τότε ἐγὼν ἐτάροισι μετηύδων, ἀχνύμενος κῆρ·

270

Κέκλυτε μευ μύθων, κακὰ περ πάσχοντες, ἐταῖροι,

Sic illi palpitantes tollebantur ad petras :

255

Illic autem pro foribus devorabat exclamantes,

Manus mihi porrigentes in gravi calamitate.

Miserabilissimum demum illud meis vidi oculis

Omnium, quæcunque passus sum, vada maris perlustrans.

Cæterum postquam petras effugissemus, horrendamque Charybdim,

260

Scyllamque ; statim deinde dei ad eximiam insulam

Pervenimus : ibi autem erant pulchræ boves latis-frontibus ;

Multæque pingues pecudes sublimis Solis.

Tum verò ego adhuc in-mari cùm-essẽ in navi nigrâ,

Mugitumque audiui boũm stabulantium,

265

Oviumque balatum ; et mihi sermo incidit animo

Vatis cæci Thebani Tiresiæ,

Circæsq; Æææ, quæ mihi plurimum præcipiebat,

Insulam ut-vitarem homines-oblẽstantis Solis.

Tum verò ego socios alloquebar, dolens corde ;

270

" Audite meos sermones, mala quamvis patientes, focii,

Ver. 255. — προτὶ.] Ita *Barnesius*, et MS. à *Tbo. Bentley* collatus. *Al.* προτὶ.

Ver. 256. — κεκλήγοντας.] Vide ad *Il.* β'. 314. et γ'. 31.

Ver. 259. — πόρος ἄλως.] Τὸν δὲ πόρον κυρίως μὲν ἐπὶ τῇ τῷ ὕδατος τάντα πορείᾳ, λίγων " ὅσ' ἐμόγησα, πόρος ἄλως ἐξερεάνων." *Porphyr.* *Quæst. Homeric.* I.

Ver. 262. — ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες.]

Huc ubi delati portus intravimus, ecce Lætæ boũm passim campis armenta videmus,

Caprigenumque pecus, nullo custode, per herbas. *Æn.* III. 219.

Vide suprâ ad ver. 127.

Ver. 264. — ἔτι πόντῳ ἑὼν.] *Al.* ἐν πόντῳ ἑὼν.

Ver. 267. Μάντιος ἀλαῶ.] Vide suprâ ad κ'. 493.

Ver. 268. & 273. — ἣ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε.] *Al.* αἱ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλαν.

Ver. 269. & 274. — τερψιμβρότεν.] *Al.* φαισιμβρότεν.

Ver. 271. & 340. — κακὰ περ πάσχοντες, ἐταῖροι.]

O passi graviora

Æn. I. 199.

O fortes, pejoraque passî

Mecum sæpe viri

Horat. Carm. lib. I. Od. vii. ver. 39.

"Οφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήϊα Τερψίαο,
 Κίρκης τ' Αἰαίης, ἣ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε,
 Νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότε' Ἡελίοιο.
 "Ενθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν. 275
 'Αλλὰ παρὲξ τὴν νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
 "Ως ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
 Αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος συγεῖω μ' ἠμείβετο μύθῳ·
 Σχέτλιος εἰς, 'Οδυσεῦ· πέρι τοι μένος, εἴδ' τι γυῖα
 Κάμνεις· ἥ ῥά νυ σοὶ γε σιδήρεα πάντα τέτυκται, 280
 "Ὅς ῥ' ἐτάρες, καμάτῳ ἀδδηκότας, ἠδὲ κ' ὕπνω,
 Οὐκ εἰάας γαίης ἐπιβήμεναι· ἐνθα κεν αὐτὲ
 Νῆσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον·
 'Αλλ' αὐτῶς διὰ νύκτα Δοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
 Νῆσῃ ἀποπλαγχθέντας ἐν ἡεροαδείῳ πόντῳ. 285
 'Εκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποὶ, δηλήματα νηῶν,
 Γίνονται· πῇ κεν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
 "Ἦν πως ἔξαπίνης ἔλθῃ ἀνέμοιο Δύελλα,

" Ut vobis dicam vaticinia Tiresiae,

" Circesque Aëæ, quæ mihi plurimum præcipiebat,

" Insulam ut-vitarem homines-oblactantis Solis :

" Ibi enim gravissimum malum fore nobis dicebat.

" Sed præter insulam agite navem nigram."

Sic dixi : illis autem contractum est charum cor.

Statim verò Eurylochus molestè mihi respondit sermone ;

" Crudelis es, Ulysses ; abundat tibi robur, neque omnino membris

" Defatigaris ; profectò utique tibi omnia ferrea sunt ;

" Qui scilicet socios, labore defatigatos, atque etiàm somno domitos,

" Non finis terram conscendere ; ubi demùm

" Insulâ in circumfluâ lautam paremus cœnam :

" Sed temerè per noctem celerem errare jubes

" Ab insulâ divagatos in obscuro ponto.

" Ex noctibus autem venti graves, perniciēs navium,

" Oriuntur : quâ quis effugerit sævum exitium ;

" Si fortè repentè ingruerit venti procella,

Ver. 275. — ἴφασκεν.] Al. ἴφασκον. Al. ἴφασκον, et ἴφασκον.

Ver. 281. "Ὅς ῥ' ἐτάρες.] Qui scilicet — Al. "Ὅς ἐτάρες.

Ibid. — καμάτῳ ἀδδηκότας, ἠδὲ κ' ὕπνω.]

"Ὅτι ἐν τῷ, "ἐταίρους καμάτῳ ἀδδηκότας, ἠδὲ

"ὕπνω," καμάτῳ μὲν λίγῃ τὸν ἥδη γινόμενον,

ἔτιον δὲ τὸν μὴ γεγόνῃ, ἥσαν δ' ἐξήρωςαι οἱ τῷ

'Οδυσσεύς φίλοι. Διὸ κ' ἀδδηκότας εἰσὶν — διὰ

τῶν καμάτων, κ' διὰ τοῦ ἐξήρωςαι ὕπνω.

Eustath. Quam interpretationem secutus

Barneſius, vertit "labore defatigatos, atque

"etiàm somni carentiâ." Minus rectè. Nam

ut per ὕπνος intelligatur αὐπνία, five ὁ μὴ

γεγονὼς ὕπνος· mirè videtur inficetum. Simp-

pliciùs multò interpreteſis, Labore defatiga-

toſ, ſomnoque oppreſſos. Sic infra v. 119.

Καὶ δ' ἄρ' ἐπὶ φασκῶν ἴδισαν διδμῆμινον ὕπνω.

Et ver. 282.

"Εἰδ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπῆλυθε κικ-

μῶντα.

Vide supra ad ζ. 2.

Ibid. — ἀδδηκότας.] Ita ex Il. v. 98.

399. et 471. edidit Barneſius. Al. ἀδδηκότας.

Ver. 284. — διὰ νύκτα Δοὴν.] Al. νύκτ'

ὄλην. Cæterùm vocem Δοὴν mirè explicat

Heracleides Ponticus : "Ἦ τι Δοὴ νύξ (inquit)

ἢ ἄλλο τὶ σημαίνει πλὴν τὸ σφαιροειδὲς ὄλον

τῷ κόσμῳ σχῆμα. Τὸν γὰρ αὐτὸν Ἡλίου δρόμον

ἢ νύξ ἀνοίει κ' πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ὑπ' ἐκείνου

τόπος, εὐδὺς ὑπὸ ταύτης ἐκμαλαινεται.

Ver. 287. 288. — ὑπεκφύγοι — ἔλθῃ.]

Apud Eustathium, ὑπεκφύγη — ἔλθῃ.

Ἡ Νότῃ, ἥ Ζεφύροιο δυσαέος, οἳ τε μάλιστ'α

Νῆα διαρραΐσσι, θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων ;

290

Ἀλλ' ἦτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,

Δόρπον δ' ὀπλισόμεσθα, δοῇ παρὰ νηῖ μένοντες·

Ἡῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρεῖ πόντῳ.

Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ἦνεον ἄλλοι ἑταῖροι,

Καὶ τότε δὴ γίνωσκον, ὃ δὴ κακὰ μῆδετο δαίμων·

295

Καὶ μιν φωνήσας ἔπεια πτερόεντα προσηύδων·

Εὐρύλοχ', ἥ μάλα δὴ με βιάζεστε μένον ἔοντα·

Ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσετε καρτερόν ὄρκον,

Εἰ κε τιν' ἢ ἐβοῶν ἀγέλην, ἢ πῶῦ μέγ' οἶων

300

Εὖρωμεν, μήπῃ τις, ἀτασθαλίῃσι κακῇσιν,

Ἡ βῆν, ἥ ἔτι μῆλον, ἀποκτάνῃ· ἀλλὰ ἔκηλοι

Ἐσθίετε βρώμην, τὴν ἀθανάτη πόρε Κίρκη.

Ὡς ἔφάμην· οἳ δ' αὐτίκ' ἀπάμνυνον, ὥς ἐκέλευον.

Αὐτὰρ ἔπαρ ῥ' ὁμοσαν τε, τελεύτησαν τε τὸν ὄρκον,

305

Στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ εὐεργέα νῆα,

Ἀγχ' ὕδατος γλυκεροῖο· καὶ ἐξαπέβησαν ἑταῖροι

"Aut Noti, aut Zephyri graviter-spirantis, qui utique potissimum

"Navem disperdant, diis regibus invitis ?

290

"Verum sanè nunc quidem pareamus nocti nigræ,

"Cœnamque apparemus, celerem apud navem manentes :

"Manè autem conscensâ-navi, intremus latum pontum."

Sic dixit Eurylochus ; comprobârunt autem alii focii.

Et tunc demùm agnoscebam, quòd jam mala moliretur deus :

295

Et ipsam compellans, verba alata dixi ;

"Euryloche, profectò valdè jam me urgetis, solus cùm-sim :

"Sed age, nunc mihi omnes jurate firmum jusjurandum ;

"Siquid boùm armentum, aut gregem magnum ovium

300

"Inveniamus, nullq-pactò quis insipientiâ malâ

"Aut bovem, aut etiam pecudem, occidat : sed quieti

"Comedite cibum, quem immortalis præbuit Circe."

Sic dixi : illi autem protinùs jurabant, ut jussi.

At postquam jurâssent, perfecissentque jusjurandum,

Constituimus in portu cavo fabrefactam navem,

305

Prope aquam dulcem ; et egressi sunt focii

Ver. 289. — αἱ τε.] Qui utique —
Qui videlicet —.

Ver. 290. — διαρραΐσσι.] Codices
nonnulli, διαρραΐσιν. Minus rectè.

Ver. 291. — νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ
μελαίνῃ, Δόρπον δ' ὀπλισόμεσθα.]

Nunc aded, melior quoniam pars acta
diei ;

Quod superest, lati benè gestis corpora
rebus

Procurate, viri, —.

Æn. IX. 156.

Ver. 293. & 401. — ἀναβάντες.] Al. ἀμ-
βάντες.

Ver. 294. Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ'
ἦνεον ἄλλοι ἑταῖροι.]

Dixerat hæc ; unoque omnes eadem ore
fremebant. Æn. XI. 132.

Ver. 298. — ἄγε νῦν.] Al. ἄγε δὴ.

Ver. 301. — ἢ ἔτι.] Al. ἢ τι.

Ver. 304. — ῥ'.] Ut dictum est —.

Ver. 306. — καὶ ἐξαπέβησαν ἑταῖροι.]

"Quid est aliud, socios navim in patriam
tendentem egressos, Ulyxis in patriam
festinantis, et viæ peragenda semper in-
stantis reminisci noluisse, quàm in vitâ
hujus seculi voluptatem illeetricem salutis
prætulisse." Budæus de Affe, lib. V.

Νηὸς, ἔπειτα δὲ δόρπον ἐπισαμένως τετύκοντο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Μνησάμενοι δὴ πείτα φίλους ἐκλαίον ἐταίρους,
 Οὓς ἔφαγε Σκύλλη, γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλῆσα· 310
 Κλαιώντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
 Ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἦν, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
 Ὄρσεν ἐπὶ Ζαῆν ἄνεμον νεφεληγερέτα Ζεὺς
 Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
 Γαῖαν ὅμῃ καὶ πόντον· ὁρώρει δ' ἔβρανόθεν νύξ. 315
 Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος ἠώς,
 Νῆα μὲν ὠρμίσαμεν, κοῖλον σπέος εἰσερεύσαντες·
 Ἐνθα δ' ἔσαν Νυμφέων καλοὶ χοροὶ, ἡδὲ Δῶακοι·
 Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ μῦθον ἔειπον·
 ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηὶ Διὸς βρωῖσις τε, πόσις τε 320
 Ἔσιν, τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα, μὴ τι πάθωμεν·

E-navi; deindè autem cœnam scitè apparârunt.

Cæterùm postquam potûs et cibi desiderium exemissent,

Recordati deindè charos flebant socios,

Quos devoraverat Scylla, cavâ ex navi ereptos :

310

Flentibus autem iis supervenit dulcis somnus.

Quandò verò tertia pars noctis erat, et astra transferant,

Immisit vehementem ventum nubium-cœactor Jupiter

Turbine cum ingenti; nubibusque coöperuit

Terram simul et pontum : ingruit autem de-cælo nox.

315

Quandò autem manè-genita apparuit rosea-digitos aurora,

Nævem quidem subduximus, in cavum specum intrò-tractam;

Ubi scilicèt erant Nympharum pulchri chori, atque sedilia :

Et tum ego, concione habitâ, sermonem dixi :

" O amici, in navi enim celeri cibisque, potusque

320

" Est; à bobus verò abstinemus, nè quid patiamur;

Ver. 308. 309. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος — Μνησάμενοι δὴ πείτα φίλους.]

Postquam exempta fames epulis, mensæ-
que remotæ,

Amisissos longo socios sermone requirunt.

Æn. I. 216.

Amisssâ sociorum parte, dolentes

Multaque conquesti —

Ovid. Metam. lib. XIV. ver. 242.

Ver. 309. — δὴ πείτα.] Vide suprâ ad
ἀ. 290.

Ver. 312. Ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἦν.] Ἦτος
τρία μέρη, ἢ τρίτον μέρος τῆς νυκτὸς. Schol.

Ver. 313. — ἐπὶ Ζαῆν.] Αἱ ἐπὶ Ζαῆν.

Ver. 314. — σὺν δὲ νεφέεσσι.] Vide su-
prâ ad ἀ. 293.

Ver. 319. — μετὰ μῦθον ἔειπον.] Αἱ
μετὰ πάντων ἔειπον.

Ver. 320. ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηὶ Διὸς.] Ὅτι καὶ
ἐνταῦθα, ὡς καὶ πρὸ ολίγων, ἔννοιαν θεὸς ἀρχο-
μένην ἐκ τῆς " γὰρ," ἀποδίδωσιν εἰς τὸν " δι"
σύνδεσμον πάντων γοργῶς ἀπὸν " ὦ φίλοι, ἐν
" γὰρ νηὶ Διὸς βρωῖσις τε πόσις τε τῶν δὲ
" βοῶν ἀπεχώμεθα." Eustath. Vide suprâ
ad ἀ. 190. Cæterùm referri potest illud
γὰρ ad id quod elegantèr reticetur : " Mi-
" nimè nobis fames metuenda est; NAM Διὸς."
Quod autem addit Eustathius; " Ἡ καὶ ἄλλως,
ἀντὶ τῆς " δι" ἐγγραφῆς ὁ " δι" σύνδεσμος pla-
nè nihili est.

Ver. 321. — τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα.]
Τὸ δὲ γράψαι " τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα," ἥσυν
τάτων καὶ δοκεῖ τοῖς Παλαιαῖς. Eustath. At-
que hinc τῶν δι' edidit Barnesius, pro vulga-
to τῶνδε.

Ibid. — πάθωμεν.] Apud Eustathium,
πάθωμεν.

Δαινῆ γὰρ θεῶ αἶδε βόες κ' ἴφια μῆλα,
'Ηελίς, ὅς πάντ' ἐφορᾷ κ' πάντ' ἐπακῆει.

"Ὡς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπαύετο θυμὸς ἀγῆνωρ.

Μῆνα δὲ πάντ' ἀλληκτος ἄη Νότος, ὃδ' εἰς ἄλλος

325

Γίνετ' ἐπειτ' ἀνέμων, εἰ μὴ Εὖρος τε, Νότος τε.

Οἱ δέ, ἕως μὲν σῖτον ἔχον κ' οἶνον ἐρυθρὸν,

Τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαιόμενοι βιότοιο·

'Αλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἥϊα πάντα,

Καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλγτεύοντες ἀνάγκη,

330

'Ιχθῦς, ὄρνιθας τε, φίλας ὅτι χεῖρας ἵκοιτο,

Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔταρε δὲ γαστέρα λιμὸς.

Δὴ τότε ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέσιχον, ὄφρα θεοῖσιν

Εὐξαίμην, εἴ τις μοι ὁδὸν φήνεε νέεσθαι.

'Αλλ' ὅτε δὴ διὰ νῆσας ἰὼν ἤλυξα ἱταίρας,

335

"Gravis enim dei hæ boves et eximiae pecudes,

"Solis, qui omnia inspicit, et omnia audit."

Sic dixi: illis verò persuasus est animus generosus.

Menſem autem integrum perpetuus flabat Notus, neque quis alius

325

Oriebatur deindè ventorum, nisi Eurufque, Notufque.

Illi autem, quamdiù quidem panem habebant, et vinum rubrum,

Tamdiù à-bobus abſtinebant, ſtudioſi vitæ-conſervandæ:

Sed cùm jam è navi abſumpta-eſſent viatica omnia,

Tum demùm prædam ſequebantur palantes ex-neceſſitate,

330

Piſces, avesque, charas quodcunque in manus veniſſet,

Uncis hamis: vexabat verò ventrem fames.

Atque tum ego per inſulam ſeceſſi, ut diis

Supplicarem, ſi quis mihi viam monſtraret ut-redirem.

Sed cùm jam per inſulam proſectus, declinâſſem à ſociis,

335

Ver. 322. Δαινῆ γὰρ θεῶ αἶδε.] Λίγει δ' ἐν-
ταῦθα κ' δεινὸν θεὸν τὸν ἥλιον, ἐκφορῶν τὰς ἱ-
ταίρας. Eustath.

Ver. 323. 'Ηελίς, ὅς πάντ' ἐφορᾷ.]

Sol, qui terrarum flammis opera omnia
luſtras. Æn. IV. 607.

Ver. 325. — πάντ' ἀλληκτος.] Eusta-
thius in commentario citat, πάντα ἀλληκτος.

Ibid. — ἄη.] Al. αἶ. Ut ſuprà ad 4.
478.

Ver. 327. Οἱ δέ, ἕως.] Al. Οἱ δ', ἕως.

Ver. 328. Τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαιόμε-
νοι βιότοιο.] Τὸ δὲ "λιλαιόμενοι βιότοιο" ἀν-
θρακίνως ἐρρίθη· ὡς τῶν λιμωττόντων, κ' τὸ
ζῆν περιφρονούντων, οἱ μόνον εὐρόντες τὴν φάγοιν,
ὡς μετ' ὀλίγα δηλώσει Εὐρύλοχος. Eustath. Ve-
rùm hæc interpretatio cum præcedenti
"ἕως μὲν σῖτον ἔχον κ' οἶνον ἐρυθρὸν," nullo
modo congruit. Sententia, ut opinor, est;
"A bobus abſtinebant, vitæ ſervandæ ſtudioſi."
Veriti nimirùm nè, ſi boves occiderent, ip-
ſi deinceps perirent. Atque hoc ſenſu oc-

currit ipſa phraſis "λιλαιόμενοι βιότοιο" in-
frà ω. ver. 535.

Πρὸς δὲ πόλιν τραπῶντο, λιλαιόμενοι βιότοιο.

Ver. 329. — ἥϊα.] Vide ſuprà ad β'.
289. et ad II. v. 103.

Ver. 331. 'Ιχθῦς, ὄρνιθας τε.] Καὶ ἰχθύσι δὲ
"Ὀμηρος ποιῶν χρημίνους τὰς τότε, κ' ὄρνιθας.
Κατὰ γὰρ τὴν Θρινακίαν οἱ Ὀδυσσεύς ἱταῖροι
θηρεύουσιν, "Ἰχθῦς, ὄρνιθας τε, φίλας δ' ὅτι
"χεῖρας ἵκοιτο, Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν." Οὐ
γὰρ ἐν τῇ Θρινακίᾳ ἰχθυοὶ τὰ ἀβύσσους, ἀλλ'
ἐπιφέρουτο ἐν τῇ πλάτῃ· δηλονότι ὡς τι ἦν αὐτοῖς
θήρας ἰχθύων ἐπιμιμῆς κ' τέχνη. Athenæus, lib.
I. cap. 10. Eustathius autem; Δῆλον δὲ (in-
quit) ὡς εἰ μὴ ἀνάγκη ἦν τοιαύτη, ὅτι ἰχθυοφά-
γων οἱ Παλαῖοι, ὅτι ὄρνιθων ἐπιτεχνῶντο θήραν.

Ibid. 'Ιχθῦς.] Al. 'Ιχθύας.

Ibid. — φίλας ὅτι.] Apud Athenæum,
loco jam ſuprà citato, φίλας δ' ὅτι.

Ver. 335. — ἤλυξα ἱταίρας.] Ἐξέκλινα,
ἐκτὸς ὀφθαλμοῦ αὐτῶν ἐξιδόντων. Schol.

Χαῖρας νιψάμενος, ὅς' ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο,
 Ἥρώμην πάντεσσι θεοῖς, οἳ Ὀλύμπου ἔχουσιν
 Οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευαν.
 Εὐρύλοχος δ' ἐτάροισι κακῆς ἐξήρχετο βελῆς·

Κέκλυτε μεν μύθων, κακὰ περ πάσχοντες, ἑταῖροι· 340
 Πάντες μὲν συγεροὶ θάνατοι δαλοῖσι βροτοῖσι,
 Λιμῶ δ' οἴκτισον θανέειν κ' πότμον ἐπισπέν.
 Ἄλλ' ἄγετ', Ἡελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας,
 Ῥέζομεν ἀθανάτοισι, τοὶ ἔρανόν εὐρὺν ἔχουσιν.
 Εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα, πατρίδα γαῖαν, 345
 Αἰψά κεν Ἡελίῳ Ὑπερίονι πίονα νηὸν
 Τεύξομεν, ἔνθα κε θεῖμεν ἀγάλματα πολλὰ κ' ἐσθλὰ·
 Εἰ δέ χολωσάμενος τι βοῶν ὀρθοκραιράων,
 Νῆ' ἐθέλῃ ὀλέσαι, ἐπὶ δ' ἔσπωνται θεοὶ ἄλλοι,

Manibus lotis, ubi receptus erat à-vento,
 Supplicabam omnibus diis, qui cælum habitant;
 Hi verò deindè mihi dulcem somnum palpebris infuderunt.
 Eurylochus autem sociis mali auctor-erat consilii;
 "Audite meos sermones, mala quamvis patientes, socii;
 "Omnes quidem invisæ mortes miseris mortalibus,
 "Fame verò miserrimum mori, et fatum consequi.
 "Sed agite, Solis boùm abactis optimis,
 "Sacra-faciemus immortalibus, qui cælum latum habitant:
 "Quòd si in Ithacam pervenerimus, patriam terram,
 "Statim Soli sublimi opulentum templum
 "Struamus; ubi ponamus donaria multa et pretiosa:
 "Sin iratus aliquantum ob boves capita-altè-ferentes,
 "Navem velit perdere, suffragenturque dii alii;

340

345

Ver. 342. Λιμῶ δ' οἴκτισον θανέειν.] Sic apud Thucydidem; τῷ αἰσχίῳ ἐλίδω λημῶ τιλιωτῆσαι. lib. III. Ubi Scholiastes hunc locum citat. Similiter et apud Sallustium; "Fame, miserrimam omnium morte, con-fecistis." Fragm. Hist. lib. III. cap. 2. Et apud Ammianum Marcellinum; "Fame, ignavissimo mortis genere, tabescentes." Rerum gestarum, lib. XVII. cap. 9. Ceterum vituperat hunc Homeri locum Plato, de Republ. lib. III. haud longè ab initio.

Ibid. — θανέειν κ' πότμον ἐπισπέν.] Τὸ δὲ "θανέειν κ' πότμον ἐπισπέν" ἢ ταυτὰ εἶναι ἢ κ' ἄλλως πότμον μὲν ἐπισπέν, τὸ δυσπέτ-μως ζῆν θανέειν δὲ, τὸ εἴς τοιαύτης ζωῆς δι-νὸν ἀποστέλλειν. Eustath. Atqui phrasin "πότμον ἐπισπέν" posteriori isto sensu nufquam à Poëtâ usurpatur. Vide autem su-
pra ad λ'. 611. et infra ad υ'. 241.

Ver. 343. — βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας, Ῥέ-ζομεν ἀθανάτοισι.] "Ενθα σημειώσαι ὡς ῥητορ-κώτερον, ἢ αὐτὸ τῷτο φασγίν τὰς βῆς συμβα-λίνει Εὐρύλοχος· ἀλλ' αὐτὸ μὲν ὑπολαβεῖν ἐν τῷ

ἐπὶ τὴν μὴ θίλειν λημῶ τήνισθαι, ἐν δὲ φαινομέ-
νῳ μέλειν ἰδίαι τὰς ἀρίστας βόας. Eustath.

Ver. 347. — ἔνθα κε θεῖμεν.] Al. ἐν δὲ κε θεῖμεν.

Ibid. — ἀγάλματα.] Λίγει — νῦν ἔτω τὰ ἀναθήματα. Eustath.

Ver. 348. Εἰ δὲ χολωσάμενος τι βοῶν ὀρθο-κραιράων.] Editiones nonnullæ, notante Hen-rico Stephano, habent βοῶν ἑνὶ ὀρθοκραιράων. Quod ferri non potest, nisi ὀρθοκραιράων in vocem quadrifyllabam contrahatur. Sed omnino nihil opus. Nam, ut rectè notat vir idem eruditus, eadem loquendi ratione alibi utitur Poëta;

Οὐτ' ἄρ' ὄγ' ἐν χολῇ ἐπιρριμφεται, εἰς ἑκα-τόμην. Iliad. α. 93.

Κῶρας χωόμενος Βοιηίδος — β'. 689.

Ver. 349. — ἔσπωνται.] Ita ex Editi-onibus nonnullis, propter præcedentem ἰδίην, edidit Barnesius. Vulgg. ἔσπονται. Al. ἔπονται et ἔπονται.

Βέλομ' ἀπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι, 350
 ἢ δὴθὰ σρεύγεσθαι, εἰν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.

Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ἦνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
 Αὐτίκα δ' Ἑλίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
 Ἐγγύθεν, (ἐ γὰρ τῇλε νεὸς κυανοπρώροιο
 Βοσκέσκονδ' ἑλικες καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,) 355

Τὰς δὲ περιεσήσαντο, καὶ εὐχετόωντο θεοῖσι,
 Φύλλα δρεψάμενοι τέρενα δρυὸς ὑψικόμοιο·
 Οὐ γὰρ ἔχον κρεῖ λευκὸν εὐσσέλμῳ ἐπὶ νηὸς.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὕξαντο, καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
 Μηρὲς τ' ἐξέταμον, κατὰ τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν, 360
 Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
 Οὐδ' εἶχον μέθυ λείψαι ἐπ' αἰθομένοισι ἱεροῖσιν,
 Ἄλλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα.

“Malo semel ad fluctus hians animam perdere,

350

“Quam diutius tabescere, manens in insulâ desertâ.”

Sic dixit Eurylochus; comprobabant verò alii focii.

Statim autem Solis ex-bobus cum-abegissent optimas

E-propinquo, (non enim longè à nave prorâ-cæruleâ

Pascebantur camuræ-cornibus pulchræ boves, latis-frontibus,) 355

Eas utique circumstabant, et vota-faciebant diis,

Foliis decerptis teneris quercûs alto-vertice;

Non enim habebant hordeum album bene-tabulatâ in navi.

Cæterum postquam precati essent, et macerassent et excoriassent;

Femoraque exsecuerunt, atque adipe coöpernerunt, 360

Postquam duplicaverunt, et super ipsis frustra-cruda posuerunt:

Neque verò habebant vinum ad-libandum super ardentia sacra,

Sed aquâ libantes affabant intestina omnia.

Ver. 350. — Βέλομ' ἀπαξ πρὸς κῦμα
 χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι, ἢ δὴθὰ σρεύγεσθαι.]
 Sic *Iliad.* 6. 511.

Βέλτρον, ἢ ἀπολείσθαι ἵνα χρόνον, ἢ βιώναι,
 ἢ δὴθὰ σρεύγεσθαι.

Similiter apud *Æschylum*;

κρεῖσσον γὰρ εἰσάπαξ θανῖν,
 ἢ τὰς ἀπάσας ἡμέρας πάσχειν κακῶς.

Prometh. Vinct. ver. 749.

Ver. 351. — σρεύγεσθαι.] Κατὰ σράγ-
 γα, ὅ ἐστι κατ' ὀλίγον, υπορρεῖν. *Schol.*

Ver. 356. Τὰς δὲ περιεσήσαντο.] Ὅρα δ' ἐν
 τῷ, “Τὰς δὲ περιεσήσαντο,” καὶ ἐν τῷ (ver.
 362.) “Οὐδ' εἶχον μέθυ λείψαι,” ὅτι περιεσ-
 σένται ὁ “δὲ” σύνδεσμος· τὸ γὰρ ὁρᾶν τῆς
 συντάξεως, ταύτας προϊέτησαν· καὶ ἐν εἶχον μέ-
 θυ λείψαι. Κεῖται δὲ συνήδως κἀνταῦθα ὁ
 “δὲ” σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ “δὴ.” *Eustath.* *Hen-*
ricus Stephanus legendum conjicit τάσδε
 conjunctè. Quo modo et edidit *Barnesius*.
 Sed nihil opus. Nam τὰς δὲ hoc in loco
 (ut opinor) non est, “*Has autem*,” sed,
 “*Has utique*,” sive, “*Has deinceps*.” Vide

Vol. I.

ad *Il.* 4. 57. 4. 148. et 4. 490. Cæterum
 posteriori in loco non advertit *Eustathius*,
 istud “Οὐδ' εἶχον μέθυ λείψαι” novam
 periodum, ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς (ut rectè *Hen-*
ricus Stephanus) inchoare; sententiæ au-
 tem *apodosis* reddi suprà ver. 360. “Μηρὲς
 τ' ἐξέταμον, ἔc.”

Ibid. — περιεσήσαντο.] Τὸ δὲ, “περιε-
 σάντο,” ἢ ἀντὶ τοῦ κύκλου περιεσάδηναι, ὥστε
 συσχεῖν αὐτὰς· ἢ ἀντὶ τοῦ ὡς εἰς θυσίαν ἔησαν.
Eustath.

Ver. 357. Φύλλα δρεψάμενοι.] *Al.* Φύλλα
 δὲ δρεψάμενοι· et Φύλλα δ' ἐρεψάμενοι.

Ver. 359. — καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν.]
 Vide ad *Il.* 4. 459.

Ver. 361. — ὠμοθέτησαν.] Vide suprà
 ad γ'. 458.

Ver. 362. Οὐδ' εἶχον.] Vide suprà ad ver.
 356.

Ver. 363. — σπένδοντες.] MSS. non-
 nulli à *Tho. Bentleio* collati, σπινδοντες.

Ibid. — ἐπώπτων.] Vide suprà ad β'.
 300. et ad *Il.* 4. 466.

Ἦδ' ὁπότ' ἄψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' ἔρανόθεν προτραποίμην.
Εἰ δέ μοι εἰ τίσεσι βοῶν ἐπικέ' ἀμοιβὴν,
Δύσομαι εἰς Αἶδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαίνω.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
Ἥελι', ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε,
Καὶ Διητοῖσι βροτοῖσιν, ἐπὶ ζείδωρον ἄρξραν·
Τῶν δέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα Δοὴν ἀργῇτι κεραυνῷ
Τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι, μέσῳ ἐνὶ οἴνῳπι πόντῳ.

Ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκιστα Καλυψῆς ἠυκόμοιο·
Ἦ δ' ἔφη Ἑρμῆας διακτόρες αὐτὴ ἀκῆσαι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Νέκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπισαδὸν, εἰδὲ τι μῆχος
Εὐρέμεναι δυνάμεσθα· βόες δ' ἀποτέθνασαν ἤδη.
Τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέρατα προὔφαινον·
Εἶρπον μὲν ῥινοὶ, κρέα δ' ἀμφ' ὄβελοῖς ἐμεμύκει,

"Et quando retrò ad terram è cælo revertebar.

"Quòd si mihi non luant boùm condignam talionem,

"Descendam in Orcum, et inter mortuos lucebo."

Hunc autem respondens allocutus est nubium-cōactor Jupiter;

"Sol, sanè quidem tu inter immortales luceto,

"Et mortales homines, super almam terram:

"Horum autem ego citò navem celerem candenti fulmine

"Paululùm ictam diffidero, medio in nigro ponto."

Hæc verò ego audi vi à-Calypso comas-pulchrâ;

Illa autem dixit à-Mercurio internunciò se ipsam audivisse.

Cæterùm postquam ad navem pervenissem atque mare,

Objurgabam aliundè alium ordine; neque ullum remedium

Invenire potuimus: boves enim mortuæ erant jam.

Eis autem continuò deindè dii prodigia ostendebant:

Serpabant quidem pelles, carnes autem circum verua mugiebant,

Ver. 383. Δύσομαι εἰς Αἶδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαίνω.]

Ἔγωγε μὲν ἔτ' ἐν Ὀλύμπῳ

Ἔσσομαι, ἔτ' ἐτι σῖτο κικλήσομαι, εἰ μὴ Ἀχαιῶν

Τίσσομε' ἀτασθαλίην

Quintus Calaber, παραλειπομένων Ὀμηρικῶν, lib. KIV. ver. 432.

ἰ δ' ἥλιος,

τὴν θρυαλλίδ' εἰς αὐτὸν εὐθὺς συνελκύσας, οὐ φανέν ἔφασκεν ὑμῖν

Aristophanes, Nub. ver. 584.

Δείκνυσιν δὲ [Ὀμηρος] αὐτῷ [ἥλιος] — καὶ τὸ ἠμψυχον, καὶ τὸ ἐπὶ τῇ κινήσει αὐτοπροαίρετον, ἐν οἷς ἀπειλιῖ, "Δύσομαι εἰς αἶδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαίνω." Καὶ ἐπὶ τῷ τῷ Ζεὺς αὐτὸν παρακαλεῖ, [ver. 385.] "Ἥελι', ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε, ὅς." Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 13.

Ver. 385. — φάεινε.] Ἀλ. φαίναι.

Ver. 389. Ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκιστα Καλυψῆς.] Ὁ Ποιητὴς ὑπ' ἰδόμενος δι' ἀπορίαν ἐνταῦθα, ὡς ἱρῶντος τινὸς, πᾶσιν Ὀδυσσεὺς εἰδὼς λίγει τὰ κατὰ τὸν ἥλιον καὶ τὸν Δία, οἷς αὐτὸς ἐπαρίτυχε· τὸν μὲν μῦθον ἐκ ἀνατρίπτει, τὸ δὲ ἀπορέμενον ἀπὸ Δανὸν θεραπεύων, λύει, ἐκτόνῃ Ὀδυσσεὺς ἔπος, "Ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκιστα Καλυψῆς ὅς." Eustath.

Ver. 392. — μῆχος.] Μηχάνημα, τέχνασμα. Etymolog. Magn. in voce. Vide et ad II. β'. 342. Cæterùm Pindari Scholiastes, notante Barnesio, legit μῆχαρ.

Ver. 395. — κρέα δ' ἀμφ' ὄβελοῖς ἐμεμύκει.] Respicit hunc locum Euripides;

ἥλιος δ' ἀγναὶ βόες,

Ἀλ' σάρκα φωνήσσαν ἥσυσιν ποτὶ,

Πικρὰν Ὀδυσσεὺς γῆρυν

Troad. v. 439.

Et Propertius;

Lampetis Ithacis verubus mugisse juvenecos. Lib. III. Eleg. xi. ver. 29.

Ὀπταλία τε καὶ ὤμα· βοῶν δ' ὥς γίνετο φωνή.

Ἐξήμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι

Δαίνυντ', Ἡελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας·

Ἄλλ' ὅτ' ἄρ' ἔδομον ἡμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίαν,

Καὶ τότε ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων·

400

Ἡμεῖς δ' αἰψ' ἀναβάντες ἐνῆκαμεν εὐρέϊ πόντῳ,

Ἴσον σπασάμενοι, ἀνὰ θ' ἰσία λευκὴ ἐρύσαντες.

Ἄλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, εἰδὲ τις ἄλλη

Φαίνεται γαϊάων, ἄλλ' ἐξανὸς, ἡδὲ θάλασσα,

Δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔσχε Κρονίαν

405

Νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς· ἥχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.

Ἡ δ' ἔθει εἰ μάλ' ἀπολλὸν ἐπὶ χρόνον· αἰψὰ γὰρ ἦλθε

Κεκληγὰς Ζέφυρος, μεγάλη σὺν λαίλαπι θύων·

Ἴσθ' δὲ προτόνους ἐρρήξ' ἀνέμοιο θύελλα

Ἀμφοτέρους· ἰσὸς δ' ὀπίσω πέσεν, ὅπλα τε πάντα

410

Εἰς ἄντλον κατέχυνθ'· ὁ δ' αἶρα πρύμνῃ ἐνὶ νηὶ

Affaque et crudæ; boumque quasi fiebat vox.

Sex-diebus quidem deinde mihi dilecti socii

Epulabantur, Solis bobus abactis optimis:

Sed quando utique septimum diem Jupiter induxit Saturnius,

Tum verò deinde ventus quidem defuit turbipe sœvire:

400

Nos autem statim nave-conscensâ immisimus lato mari,

Malo erecto, velisque albis expansis.

Sed quando jam insulam reliqueramus, neque ulla alia

Apparebat terrarum, sed cælum atque mare,

Sanè tum cœruleam nebulam statuit Saturnius

405

Navim supra cavam; obscuratus autem est pontus sub ipsâ.

Ea autem currebat haud valdè multum per tempus; statim enim venit

Stridens Zephyrus, ingenti cum turbine furens:

Mali autem rudentes rupit venti procella

Utrosque; malus verò retrò cecidit, armamenta que omnia

410

In feminam deciderunt: is autem in puppi navis

Ver. 398. ἐλάσαντες.] *Al.* ἐλόντες.

Ver. 399. — ὅτ' ἄρ' ἔδομον.] *Al.* ὅτε δ' ἔδομον.

Ver. 403. — εἰδὲ τις ἄλλη φαίνεται γαϊάων, — Δὴ τότε κυανέην νεφέλην.]

Postquam altum tenuere rates, nec jam amplius ullæ

Apparent terræ; cælum undique, et undique pontus:

Tum mihi cœruleus supra caput astitit imber,

Noctem hyememque ferens; et inhorruit unda tenebris. *Æn.* III. 192.

Similiterque, *Æn.* V. 8.

Ut pelagus tenuere rates, nec jam amplius ulla

Occurrit tellus, &c.

Ver. 409. — προτόνους.] Τὰ σχοινία, τὰ κατέχοντα τὸν ἰσθμὸν. *Schol.*

Ver. 411. — ἄντλον.] Τὴν ἀντλίαν, εἰς ἣν ἐγχέεται τὸ καλῆθιζόμενον εἰς τὴν ναῦν ὕδωρ. *Schol.*

Ibid. — πρύμνῃ ἐνὶ νηὶ.] “Cum Gubernatoris locus,” inquit *Barnesius*, “sit in *Pro-râ*, non in *Puppi* Navis; necessum putabam hoc in loco πρύμνῃ *Adverbialiter* capere, et à voce νηὶ distinguere: quare expono *retrorsum*.” Quod nequaquam ferri posset. Neque sanè opus. Gubernatori enim locus reverà erat in *Puppi* navis, in quâ sedens clavum regebat. Atque ita *Eustathius*, quem et citat ipse *Barnesius*; Πρύμνην μὲν προΐσται κυβερνήτης· πρῶταν δὲ διανομεῖται ὁ πρῶτος.

Πλῆξε κυβερνήτῳ κεφαλὴν, σὺν δ' ὅσ' ἄραξε
 Πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι εἰκῶς
 Κάππεσ' ἀπ' ἱκρίοφιν, λίπε δ' ὅσ' εἰα θυμὸς ἀγῆνωρ·
 Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νῆϊ κεραυνὸν·
 Ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
 Ἐν δὲ θεείῃσιν πᾶσι, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
 Οἱ δὲ κορώνησιν ἱκελοὶ περὶ νῆα μέλαιναν
 Κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόσον.
 Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχης
 Λῦσε κλύδων τρώπιος· τὴν δὲ ψιλὴν φέρε κύμα.
 Ἐκ δὲ οἱ ἴσ' ἔαξε ποτὶ τρώπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
 Ἐπίτονος βέβλητο, βοὸς ῥινοῖο τετευχῶς·
 Τῷ ῥ' ἄμφω συνέεργον ὁμῶς τρώπιν ἠδὲ καὶ ἴσ'·
 Ἐζόμενος δ' ἐπὶ τοῖς, φερόμεν ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
 Ἐνθ' ἦτοι Ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι δύνων·

415

420

425

Percussit gubernatoris caput, ossaque confregit
 Omnia simul capitis; ille verò urinatori similis
 Decidit à tabulatis, reliquitque ossa animus generosus;
 Jupiter autem crebrò intonuit, et iniecit fulmen navi;
 Ea autem contorta est tota, Jovis icta fulmine:
 Sulphureque impleta est: ceciderunt verò è navì socii.
 Illi autem cornicibus similes circa navem nigram
 In fluctibus ferebantur: deus autem auferebat reditum.
 At ego per navim incedebam; donec latera
 Solvit fluctuum-impetus à-carinā: eam verò inermem ferebat unda.
 Effregit autem ei malum usque-ad carinam; at super ipso
 Lorum inditum erat, bovis corio factum:
 Hoc utique utrumque colligabam paritèr carinam atque etiam malum:
 Sedens autem super hæc, ferebar perniciosi ventis.
 Tum sanè Zephyrus quidem desinit turbine furere;

415

420

425

Ver. 413. — ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι εἰκῶς
 Κάππεσ' ἀπ' ἱκρίοφιν.]

—— excutitur, pronusque magister
 Volvitur in caput —— . *Æn.* I. 115.

Ver. 415. Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε.]

Hic pater omnipotens ter cælo clarus ab
 alto

Intonuit] —— . *Æn.* VII. 141.

Ver. 416. — πληγεῖσα.] Vide ad *Il.* γ'. 31.

Ver. 418. Οἱ δὲ κορώνησιν ἱκελοὶ.]

Apparent rari nantes in gurgite vasto.

Æn. I. 118.

Ver. 421. Λῦσε κλύδων τρώπιος.]

—— laxis laterum compagibus omnes
 Accipiunt inimicum imbrem, rimisque
 fatiscunt. *Æn.* I. 122.

Ver. 422. — ἴσ' ἔαξε.] Codices nonnulli habent ἴσ' ἄραξε. Atque ita in commentario legit *Eusebius*.

Ver. 423. Ἐπίτονος βέβλητο.] Πολλὰς ἀνι-
 φάσεις ποιεῖ [*Ὀμηρος*] εἰχῆς —— ἀκίφαλοι
 δὲ εἶσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τὴν χωλότητα ἔχον-
 τες —— “Ἐπίτονος τιτάνυτο βοὸς ἱφι κτα-
 μένοιο.” *Athenæus*, lib. XIV. cap. 8. Vide
 ad *Il.* ψ'. 2. Fortassis autem eadem hujus
 vocis ratio, ac vocum ἀθανάτω, Πριαμί-
 δος, Ὡς. Vide ad *Il.* α'. 398. Cæterum no-
 tandum, hoc in versu pro βέβλητο βοὸς ῥινοῖο
 τιτευχῶς legisse *Athenæum*, τιτάνυτο βοὸς
 ἱφι κταμένοιο.

Ibid. Ἐπίτονος.] Ἰμάς, ἦτοι ὁ τῶν πελάτων
 ἀισμὸς ἢ ὁ ἰμάς, ὁ πρὸς ἄκρον τῷ ἴσῳ, δι' ὃ
 τὸ ἄρμενον ἀνέλκεται. *Schol.*

Ἦλθε δ' ἐπὶ Νότος ὤκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,

Ὅφρ' ἐτι τὴν ὅλῃν ἀναμετρησάμην Χάρυβδιν.

Παννύχιος φερόμην· ὅμῃ δ' ἡελίῳ ἀνιόντι

Ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκοπελον, δεινὴν τε Χάρυβδιν.

430

Ἡ μὲν ἀνερροῖσθῃσε θαλάσσης ἄλμυρόν ὕδωρ·

Αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀεθβεῖς,

Τῷ προσφύς ἐχόμην, ὥς νυκτερίς· ἐδέτῃ ἔχου

Οὔτε σπρίξαι ποσὶν ἐμπεδον, ἔτ' ἐπιβῆναι.

Ῥίζαι γὰρ ἐκὰς ἦσαν, ἀπήρωι δ' ἔσαν ὄζοι,

435

Μακροὶ τε, μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.

Νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὅφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσσω

Ἴσον κ' τροπὴν αὐτίς· ἐλθαμένῳ δὲ μοι ἦλθεν

Ὅψ'· ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη,

Supervenit autem Notus celeritèr, ferens meo dolores animo;

Ut iterum perniciosam remetirer Charybdim.

Totà-nocte ferebar: simul autem ac sol ortus est,

Veni ad Scyllæ scopulum, horrendamque Charybdim.

439

Hæc quidem absorpsit maris falsam aquam;

At ego ad proceram caprificum altè levatus,

Ei implicitus tenebar, veluti vespertilio; neque uspiam potui

Neque hætere pedibus firmitèr, neque ascendere.

Radices enim longè erant, altè-remoti autem erant rami,

435

Longique, ingentesque; obumbrabant verò Charybdim.

Continentèr autem hærebam, donec evomeret retrorsum

Malum, et carinam denuò; cupienti autem mihi advenit

Tandem: quando autem ad cœnam vir è foro surgit,

Ver. 427. — ἐπὶ Νότος.] *Barneſius* haud ignarus quâ ratione ultima vocis ἐπὶ producat, tamen, "*Tribrachys*," inquit, "in "*Secundo* etiam loco stare possit, ut modò "*in Primo*, ver. 423." Atqui hoc, ut opinor, nisi in vocibus polysyllabis locum habere non potest. Vide ad *Il. ε. 398*.

Ver. 431. Ἡ μὲν ἀνερροῖσθῃσε.] Quoniam suprà dixerat *Circe*, ver. 106. "μὴ σὺ γι καὶδὶ τύχοις, ὅτι ροιδοῦσιν Ἔς."; et tamen eo ipso tempore ad *Charybdim* accedere hic dicitur *Ulysses*; idèd *Circe* mentiri contendit *Strabo*; "Εν αὐτοῖς γυναικὶς ἔστισι τέτοιαι κρηκεὶ ἡ Κίρκη, — καὶ σὺ γι καὶδὶ τύχοις, ὅτι ροιδοῦσιν. Οὐ γὰρ κινῶσασιν σ' ὅσα ἐκ κακῶ ὅδ' ἔνοσιχθον." Καὶ μὲν παρ' ἐτύχει τι τῇ ἀναρροῖσθῃσι ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ ἐκ ἀπώλειτο, ὡς φησὶν αὐτός· "Ἡ μὲν ἀνερροῖσθῃσε." Εἴτα περιμένει τὰ νευρόγνια, καὶ λαβόμενος πάλιν αὐτῶν, σώζεται ὡς ἐψεύσατο ἡ Κίρκη. *Geograph. lib. I. pag. 75. al. 43. 44.* Verum istud "μὴ σὺ γι καὶδὶ τύχοις Ἔς" ita intelligendum arbitror, si navis eo tempore appelleret. Quòd autem *Ulysses* totus ὅπερ caprifici se ipse servet, priori illi loco (ut opinor) nullo modo repugnat.

Ver. 433. — ὡς νυκτερίς.] Ὅτι νυκτερίς δὲ προσπέφυκεν Ὀδυσσεύς τῷ ἰσθμῷ — διότι καὶ ἡ νυκτερίς ἐκ εἰσθῆν ἐπιβαίνειν κλάδων ἀλλ' ἐκπρέμαται, ὡς καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς Ὀδυσσεύς φανέται. *Eustath.* Vide infra ad ὦ. 6.

Ver. 435. — ἦσαν.] *Al. ἔχον.*

Ver. 438. — ἦλθεν.] *Apud Eustathium*, ἦλθεν.

Ver. 439. — ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη, Κρίνων νείκεα πολλὰ.] Καὶ φασὶν οἱ Παλαιοὶ εἰκνέειν τὸν καιρὸν περὶ ὀγδόην ὥραν εἶναι, εἴγε ἐκαστὴς τῶν ὥρων ὡσὼν τῇ νυκτὶ καὶ τῇ ἡμέρᾳ, τρεῖς ἐκάστης ἡμέρας ἡ Χάρυβδις ἰσθμῷ τὰ ἑαυτῆς. Οἱ δὲ τοιοῦτοι καὶ δόρπον ἐν ταῦθα τὴν διελινν ὥραν φασὶν. *Eustath.* Πάντα γὰρ ταῦτα χρόνα τινὲς ἐμφανὶς ἀξιολόγῃ δίδωσι, καὶ μάλιστα τὰ τὴν ἰσθμῷ ἐπιτείναναι καὶ μὴ κοιναῖς ἀπόντα, ἥνικα ὁ δικαστὴς ἀνίσταται, ἀλλ' ἥνικα "Κρίνων νείκεα πολλὰ," ὥστε βραδύναι πλέον τι. Καὶ ἄλλως δὲ ὁ τιθάνην ἂν ὑπέτινε τῷ ναυαγίῳ τὴν ὑπελλαγὴν, εἰ πρὶν ἀποσταθῆναι πολὺ, καὶ αὐτίκα εἰς τὸ πῖον καλὴρὴς μετέτιπτεν. *Strabo, Geograph. lib. I. pag. 75. al. 44.*

Κρίνων νείκεα πολλά δικαζομένων αἰζῶν,
 Τῆμος δὲ τὰ γε δῦρα Χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.
 Ἦκα δ' ἐγὼ καθύπερθε πόδας κ' χεῖρε φέρεσθαι,
 Μέσσω δ' ἐνδύπησα παρὲς περιμήκεα δῦρα,
 Ἐζόμενος δ' ἐπὶ τοῖσι διήρεσα χερσὶν ἐμῇσι.
 Σκύλλην δ' ἔκ' ἐτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 Εἰσιδέειν· ἔ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
 Ἐνθεν δ' ἐννήμαρ φερόμην· δεκάτῃ δὲ με νυκτὶ
 Νῆσον ἐς Ὀγυγίην πέλασαν θεοὶ· ἐνθα Καλυψὼ
 Ναίει εὐπλόκαμος, θεῖνῃ θεὸς αὐδήεσσα.
 Ἡ μ' ἐφίλει τ', ἐκόμει τε. Τί τοι τὰδε μυθολογεύω;
 Ἦδῃ γὰρ τοι χθίζος ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
 Σοὶ τε κ' ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δὲ μοι ἐστίν,
 Αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

Judicans lites multas litigantium juvenum,
 Tunc demum ligna ex Charybdi apparebant.
 Demisi verò ego desuper pedes et manus, ut possem ferri;
 In medium autem cum sonitu cecidi præter prælonga ligna,
 Sedensque super hæc remigavi manibus meis.
 Scyllam autem non amplius sivit pater hominumque deorumque
 Aspicere me; non enim effugissem sæviam mortem.
 Hinc autem per novem dies ferebar; decimā autem me nocte
 Insulam in Ogygiam appulerunt dii; ubi Calypso
 Habitabat comas-pulchra, veneranda dea vocalis;
 Quæ me amice excipiebat, fovebatque. Quid tibi hæc enarro?
 Jamjam etenim heri enarrabam in domo
 Tibique et castæ uxori: odiosum autem mihi est
 Rursus planè enarrata recensere.

Ver. 441. Τῆμος δὲ τὰ γε δῦρα.] Strabo, loco jam suprà citato, legit; Καὶ τότε δὲ μοι δῦρα ὤσσε.

Ver. 443. — ἐνδύπησα παρὲς περιμήκεα δῦρα.] Παρὰ μὲν γὰρ τοῖς ξύλοις ἰγγὺς ἰδέσθαι Ὀδυσσεύς, ἔξω μὲντοι αὐτῶν, ἔκ' ἐτ' αὐτοῖς, ἦγον ἄνω αὐτῶν, ἵνα μὴ προσαραχθεῖς αὐτοῖς, βλαβῇ. Eustath.

Ver. 444. — διήρεσα χερσὶν ἐμῇσι.] — ταῖς χερσὶ μὲν δινηξάμην. Schol.

Ver. 445. — ἔκ' ἐτ' ἔασε.] Barneſius ob Metrum, scribendum contendit ἔκ' ἐτ' ἔασσε. Sed minùs rectè. Vide ad Il. ὁ. 42. Al. ἔκ' ἔασσε.

Ibid. — πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.]

— Divum pater, atque hominum Rex.
 Æn. I. 65.

— hominum fator atque Deorum.
 Æn. XI. 725.

Ver. 446. Εἰσιδεῖν ἔ γάρ κεν.] Barneſius legendum conjicit Εἰσιδεῖν μ'. ἔ γάρ κεν. Sed nihil opus.

Ver. 447. Ἐνθεν δ' ἐννήμαρ φερόμην.] Vide suprà ad ἡ. 253.

Ver. 448. — πέλασαν.] Al. ἔδισαν.

Ver. 452. — ἐχθρὸν δὲ μοι ἐστίν, Αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.] Ἐξ ἑ δὲ ὁ δῶλον, ὅτι ἀδεμία τῶν παρ' Ὀμήρῳ διςσολοσιῶν ἀχρεία, ἡδὲ μάτην ἰσ' ἀδελισχίᾳ παρέρριπται. Eustath. Τῶν δὲ περὶ τῷ Παιπτῷ λεγομένων ἀληθείας τινος ἐστίν, ὅτι μόνον Ὀμηρῷ τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀψιμορίας περιγίγονεν, αἱ καὶ πεινὸς ὦν, ἔκ' ἐτ' ἔασσε. Ἄλλ' ὅμως ἐπὶ τῶν ἑ ἀναφανίσσας ἐκείνο περὶ αὐτῶν, τὸ, "ἐχθρὸν δὲ μοι ἐστίν Αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν," φεύγει καὶ φοβεῖται τὸν ἰφιδρεύοντα παντὶ λόφῳ κῶρα, εἰς ἄλλα ἐξ ἄλλων διηγήματα τὴν ἀκοὴν ἄγων, ἔκ' τῇ κακότητι τὴν πλοσμονὴν αὐτῆς παραμυθόμενος. Plutarib. περὶ Ἀδελισχίας. Porro hinc Ammianus Marcellinus; "Ad ea, quæ digesta sunt semel, revolvi superfluum duxi; ut Ulixes Homericus apud Phæacas ob difficultatem nimiam replere care formidat." Lib. XXVII. cap. 8.

Ver. 453. Αὖτις.] Apud Plutarchum, Αὖτις.

ΤΗΣ
ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ν΄.

Ὑπόθεσις τῆς ραψωδίας Ν΄.

Κοιμώμενον Ὀδυσσεύα, μετὰ τῶν δάδων, ἐκτιθέασιν οἱ Φαίακες εἰς τὴν γῆν τῶν Ἰθακησίων· καὶ τὴν μὲν καὶ αὐτῶν ὑποτρέψασιν, λίθον ποιεῖ Ποσειδῶν· Ἀθηναῖα δὲ ἐπὶ τῷ αἰγιάλῳ Ὀδυσσεῖ συμβαλεῖται περὶ τῆς μνηστrophονίας· καὶ τὰ χρήματα ἐν τινὶ σπηλαίῳ ἀποκρύπτει, καὶ εἰς γέροντα μεταμορφοῖ τὸν Ὀδυσσεύα.

Ἐπιγραφαί.

Ὀδυσσεύς ἀπόπλες παρὰ Φαιάκων, καὶ ἀφίξις εἰς Ἰθάκην.

Ἄλλως,

Νῦν, Ἰθάκης ἐπέση, Φαιάκων πομπῇ, Ὀδυσσεύς.

Ως ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,

Κληθμῶ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκίοεντα.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησεν τε·

Ω Ὀδυσσεῦ, ἐπεὶ ἴκευ ἐμὸν ποτὶ χαλκοδατὲς δῶ

Ψερεφές, τῷ σ' ἔτι παλιμπλαγχθέντα γ' οἶω

Ἀψ ἀπονοσήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.

Υμέων δ' ἀνδρὶ ἐκάσῃ ἐφίεμενος τάδε εἶρω,

LIB. XIII.

SIC dixit: illi autem omnes muti facti sunt silentio;

Obletationeque tenebantur per aedes umbrosas.

Huic autem vicissim Alcinöus respondit, dixitque;

"O Ulysses, quandoquidem venisti meam ad aetatem domum

"Altam, ideò te haud retrorsum-jactatum puto

"Retrò reductum, et si valdè multa passus es.

"Vestrum autem viro unicuique præcipiens hæc dico,

Ver. 2. Κληθμῶ.] Θέλξει, τίρψει· πόλῃσις γὰρ ἐστὶν ἡ δι' ὧδης τίρψις, καὶ ἡδονή. schol. Vide suprà ad λ'. 333.

Ver. 4. — ἴκευ.] Al. ἦκευ.

Ibid. — χαλκοδατὲς δῶ.] Ὑποχ. χαλκῶν ἰδαφος ἔχον· ἢ χαλκῶ; ἔχον τὰς βαθυμύς τῶν

θυρῶν. Schol. Vide autem ad H. α. 426.

Ver. 5. Ψερεφές.] Al. Ψερεφίς.

Ibid. — γ'.] Particulam hanc omittunt Codices nonnulli.

Ver. 7. — ἐφίεμενος τάδε εἶρω.] Μετὰ προθυμίας τάδε λέγω. Schol.

“Ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερύσιον αἶθοπα οἶνον
 Αἰὲ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκκάξεσθε δ' αἰοιδῶ·
 Εἴματα μὲν δὴ ξένῳ εὐξέσῃ ἐνὶ χηλῶ
 Κεῖται, καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἅλλα τε πάντα
 Δῶρ', ὅσα Φαιήκων βεληφόροι ἐνθάδ' ἔνεκαν·
 Ἄλλ' ἄγε, οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν, ἥδ' ἐλέητα,
 Ἀνδρακᾶς· ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγείρομενοι κατὰ δῆμον
 Τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χαρίσασθαι.
 “Ὡς ἔφατ' Ἀλκίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
 Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκονδε ἕκαστος.
 Ἥμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,

10

15

“ Quotcunque in ædibus honorarium generosum vinum
 “ Semper bibitis meis, auditisque cantorem :
 “ Vestes quidem jam hospiti benè-politâ in arcâ
 “ Jacent, et aurum arte-elaboratum, aliaque omnia
 “ Dona, quæcunque Phæacum senatores huc attulerunt :
 “ Verùm age, ei demus tripodem magnum, et lebetem,
 “ Viritim ; nos autem rursùs congregati in populo
 “ Rependemus : grave enim uni fuerit de-fuo-totum præbere.”
 Sic dixit Alcinoüs : illis verò placebat sermo.
 Il quidem decubituri abierunt domum unusquisque.
 Quando autem manè-genita apparuit rosca-digitis aurora,

10

15

Ver. 8. — γερύσιον.] Τὸν τοῖς ἐντίμοις
 διδόμενον. Schol.

Ver. 11. — χρυσὸς πολυδαίδαλος.] Ὁ
 ποιήτης, καὶ μετὰ τέχνης καλίσκουσμένους· ἢ
 εἰς τὸ δαιδάλλεσθαι καὶ ποιήλλεσθαι εὐδεύς.
 Schol. Posteriori modo explicat Eustathius :
 “ὅτι χρυσὸν πολυδαίδαλον Ἀλκίνοος ἐνταῦθα
 λέγει τὸν ἀργὸν καὶ ἀκατέργαστον, καὶ εἰς πολλὰ
 δαιδάλλεσθαι ἐπιτηδεύον· τοιοῦτος δὲ ὁ τῶν τα-
 λάντων, ἃ φθάσας ἔλαβεν (suprà §. 392.) ἐκ
 τῶν Φαιάκων Ὀδυσσεύς.

Ver. 12. — ἔνεκαν.] Αἱ ἐνεκάν.

Ver. 13. — τρίποδα μέγαν, ἥδ' ἐλέητα.]
 Eustathius in commentario legit καὶ ἐλέητα.
 “Ἰσίου δὲ (inquit) ὅτι ἐν ἀσπαφί παραρρίψας
 τὸ “ τρίποδα, καὶ ἐλέητα,” εὐδὲν φησὶ νῦν εἶ-
 τε τῷτο εἶτε ἐκείνῳ γέγονεν — εἰ μὴ ἄρα
 γράψαι τις καὶ ἐνταῦθα “ τρίποδα μέγαν, ἥδ'
 “ ἐλέητα,” — ὁ κρεῖττον φέρεται γὰρ καὶ
 τῷ αὐτῷ γραφῇ ἐν τοῖς ἀκριβοτέροις τῶν ἀντι-
 γράφων. Cui posteriori lectioni favet quod
 occurrat infra ver. 217.

“Ὡς εἰπὼν, τρίποδα· περικαλλείας, ἥδ' ἐλέ-
 ητας

Ἡσίμους Ἔς.

Ver. 14. Ἀνδρακᾶς.] Κατὰ ἄνδρα· ἵνα μὴ
 τὸ “ τρίποδα μέγαν, ἥδ' ἐλέητα” ἐπὶ ἐνὸς μόν-
 οῦ τρίποδος καὶ ἐνὸς ἐλέητος νοηθῇ, ἀλλὰ ἐνὸς
 κατὰ ἕκαστον ἄνδρα, ἡμῶν δηλαδὴ τῶν δεκα-
 τῶν βασιλείων — Τινὰ δὲ τῶν ἀντιγρά-
 φων ἔχουσιν, “ Ἀνδρα καθ' Ἔς.” Eustath.

Vol. I.

Ibid. — αὖτε ἀγείρομενοι.] Barneſius e-
 didit, αὖτις ἀγείρομενοι.

Ibid. — ἀγείρομενοι κατὰ δῆμον.] Eusta-
 thius vocem ἀγείρομενοι sensu activo accipit,
 et ad dona jam suprà memorata referri in-
 telligit Ἰσίου δὲ ὅτι τὸ, ὡς ἔρρεθη, ἀγείρειν ἐκ
 τῷ δήμῳ τὰ δωρηθέντα, συμπεριπρεπὲς μὲν, ἔθος
 δὲ ὅμως παλαιόν, κατὰ τὰς λεγόμενας συνδῶ-
 σιας καὶ διανομὰς. Atque hanc interpretatio-
 nem secutus Barneſius, in versione reddit,
 “ colligentes per populum.” Sed minùs rectè.
 Nam ἀγείρομαι semper apud Homerum sensu
 passivo usurpatur. Vide infra ad π'. 390.
 §. 379.

Ver. 15. Τισόμεθ'.] Vide ad II. χ'. 19.
 20. Τὸ δὲ “ τισόμεθα” οἱ μὲν Παλαιοὶ φασίν,
 εἰσπραξόμεθα· ἐπεὶ δὲ καὶ συνήθως εἰπὼν ἀποτίσο-
 μεν· τὸ γὰρ ἐκ τῷ δήμῳ ἀφίεσθαι τοῖς βεληφόροις
 ἀποδοθῆναι ὑπὲρ τοῦ ἔργου διδῶναι τῷ Ὀδυσσεῖ.
 Eustath. Vide autem suprà ad ver. 14.

Ibid. — ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χαρί-
 σασθαι.] Χαλεπὸν γὰρ καὶ ἀδύνατον, ἕνα δωρεάν
 τοσαύτην χαρίσασθαι. Schol. “Ὅτι δὲ προίκα
 οἱ Παλαιοὶ τὴν δωρεάν ἔλεγον, καὶ ὅτι ἐκ τῷ κατὰ
 προῖκασθαι αὐτὴν παρῆσθαι, δηλοῦται καὶ ἄλλαχ'·
 — ἰσμεννευθεῖ δ' ἂν καὶ χάρις, ἢ προῖξ· ὡς δη-
 λοῖ τὸ “ προικὸς χαρίσασθαι.” Ἀττικῶς δὲ
 ἀνὴρ ἔτω φράζει· τὸ γὰρ κοινοτέρον, “ προίκα
 “ χαρίσασθαι.” Ἑλλησπικῶς δὲ καὶ ἀμφω ἔχει·
 ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν, διὰ προικὸς, τὸ δὲ, κατὰ προί-
 κα. Τὸ μὲντοι ἐπὶ γαμηλίῳ δῶρον τὴν προίκα
 νοεῖται, τῶν μὲθ' Ὀμηρον ἐστίν. Eustath.

3 M.

Νῆ' ἄρ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκὸν·
 Καὶ τὰ μὲν εὖ κατέβηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο, 20
 Αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς, ὑπὸ ζυγὰ, μὴ τιν' ἐταίρων
 Βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὅποτε σπερχοίατ' ἐρετμοῖς.
 Οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον, καὶ δαῖτ' ἀλέγυνον.

Τοῖσι δὲ βούν ἱέρουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
 Ζηνὶ κελαϊνεφείῃ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει. 25
 Μηρὰ δὲ κείαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
 Τερπόμενοι· μετὰ δὲ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
 Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 Πολλὰ πρὸς ἥλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
 Δῦναι ἐπαιγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι. 30
 Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ὥτε πανῆμαρ
 Νειὸν ἀνέλκητον βόε οἶνοπε πηκτὸν ἄροτρον,

Ad navem deinde properabant, ferebantque viros honestans as:

Et hæc quidem benè depofuit facra vis Alcinoi,

Ipse profectus per navem, sub transtris, nè aliquem sociorum

Læderent impellentium, quandò incumberent remis.

Illi autem ad Alcinoi domum iverunt, et convivium curabant.

Horum autem gratiâ bovem maestavit facra vis Alcinoi

Jovi atrarum-nubium-coactori Saturnio, qui omnibus imperat.

Femoribus autem affatis, celebrabant lautum convivium

Oblectantes-sefe: inter ipsos verò canebat divinus cantor

Demodocus, populis honoratus: at Ulyffes

Sæpè ad Solem caput vertebat splendentem,

Ut occideret expetens; jamdudum enim cupiebat reverti.

Sicut autem cum vir cœnam concupiscit, cui toto die

Per novale traxerunt boves nigri compactile aratrum;

Ver. 19. Νῆ' ἄρ' ἐπισσεύοντο.] *Al.* Νῆα ῥ' ἐπισσεύοντο, et Νῆαδ' ἐπισσεύοντο.

Ibid. — εὐήνορα χαλκὸν.] De voce εὐήνορα, mirè *Plutarchus*: Καὶ τὰς γε διατρέχοντας ἐν τοῖς χαλκωρυσίαις ἰσορῶσιν ἀφιλεῖσθαι τὰ ὄμματα, καὶ βλεφαρίδας ἐκφυῖν τὰς ἀποβληκότητας. Ἡ γὰρ ἀπὸ τῆς χαλκίτιδος ἀχνη, καὶ πίπῃσα τοῖς βλεφάροις ἀδήλως, ἀνατίλλει τὰ ῥυμμάτια, καὶ περισφύει τὸ δάκρυον. Διὸ καὶ φασὶν "εὐήνορα" καὶ "νώροπα" χαλκὸν ὑπὸ τῷ ποιητῇ προσαγορεύεσθαι. *Symprofiac. lib. III. Probl. 10. sub fine.* Quæ Latine sic vertit *Macrobius*: "Qui in metallo æris morantur, semper oculorum sanitate pollent; et quibus antè palpebræ nudatæ fuerant, illic convestiuntur. Aura enim quæ ex ære procedit, in oculos incidens, hæruit et exsiccat quod malè influit. Undè et "Homerus modò εὐήνορα, modò νώροπα" χαλκὸν, has causas secutus, appellat." *Saturnal. lib. VII. cap. 16.*

Ver. 21. — ὑπὸ ζυγῶ.] Ὑπὸ τὰς καθεύδοντας τῶν ἱερῶν. *Schol.*

Ver. 25. — ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.]

— qui res hominumque Deumque

Æternis regis imperiis —. *Æn. I. 229.*

— rerum cui summa potestas.

X. 100.

Ver. 26. — κείαντες.] *Al.* κήαντες.

Ver. 29. Πολλὰ πρὸς ἥλιον κεφαλὴν τρέπει.]

Illi ad surgentem conversi lumina Soleni.

Æn. XII. 172.

Ibid. — τρέπει.] *Al.* τράπει. Minus

rectè. Vide ad II. v. 84.

Ver. 30. Δῦναι ἐπαιγόμενος.] Fuerunt, no-

tante *Merico Casaubono*, qui hoc interpretarentur, "Conscendere navim properans." Ipse autem, "Quanto elegantius," inquit, "ut δύναι in propriâ significatione de casu Solis accipiamus?" De nuperâ *Homeri Edit. Dissertat. I.* Atque hanc veram esse interpretationem liquet ex sequentibus ver. 33. 35. Priori autem sensu vox δύναι (ut opinor) accipi non potest.

Ver. 32. — ἀνέλκητον.] *Al.* ἀν' ἑλκητον.

'Ασπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδου φάος ἡελίοιο,
Δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάζεται δὲ τε γένατ' ἰόντι.

"Ως 'Οδυσῆ' ἀσπασὸν ἔδου φάος ἡελίοιο.

35

Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετῆυδα,

'Αλκινόω δὲ μάλισα πιφαισκόμενος φάτο μῦθον.

'Αλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,

Πέμπετε με σπείσαντες ἀπήμονα· χαίρετε δ' αὐτοῖ.

"Ἦδη γὰρ τετέλεσαι, ἃ μοι φίλος ἤθελε θυμός,

40

Πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τὰ μοι θεοὶ ὑρανίωνες

"Ολβία ποιήσαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν

Νοσήσας εὔρομι, σὺν ἀρετέμεεσσι φίλοισιν.

'Υμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας

Κυριδίας, καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν

45

Παντοίην· καὶ μήτι κακὸν μεταδήμιον εἴη.

"Ως ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἡδ' ἐκέλευον

Πεμπέμεναι τὸν ξῆνον, ἑπὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.

Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος 'Αλκινόοιο·

Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος, μέθυ νῆμον

50

Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον ὄφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ,

Optatò autem huic occidit lumen Solis,

Ad-cenam ut-eat ; affliguntur verò genūa eunti :

Sic Ulyssī gratum occidit lumen Solis.

35

Statim autem inter Phæaces remigii-studiosos locutus est,

Alcinōo autem maximè orationem-dirigens dixit sermonem ;

" Alcinōe rex, omnium clarissime populorum,

" Mittite me, postquam-libaveritis, illæsum ; Valetè autem ipsi :

" Jam enim perfecta-sunt, quæ mihi charus volebat animus,

40

" Deductio et chara dona, quæ mihi Dii cælestes

" Fortunata faciant : eximiam autem domi uxorem

" Reversus inveniam, cum incolūmibus amicis.

" Vos autem hîc manentes oblectetis uxores

" Quas-virgines-duxistis, et liberos ; Dii verò virtutem dent

45

" Omnigenam ; et nē quod malum publicum sit."

Sic dixit : illi verò omnes collaudabant, et jubebant

Dimitti hospitem, quòd decentè locutus esset.

Atque tum præconem allocuta est vis Alcinōi ;

" Pontonōe, cratere mixto, merum distribue

50

" Omnibus in domo ; ut precati Jovem patrem,

Ver. 44. — γυναῖκας Κυριδίας.] Tās in
παρδινίας γεγαμημένας. Schol.

Cui pater intactam dederat, primisque
jugarat

Ominibus. Æn. I. 345.

Ver. 45. — ἀρετὴν ὀπάσειαν Παντοίην.]
'Αρετὴν δὲ παντοίαν τὴν εὐδαιμονίαν λέγει. Eu-
stath.

Ver. 46. — μήτι κακὸν μεταδήμιον εἴη.]
Sic apud Terentium ;

Haud citò mali quid ortum ex hoc sit
publicè. Adelph. Act. III. Scen. iiii. 89,

Ver. 51. — μέγαρον ὄφρ'.] Barneſius,
haud ignarus quâ ratione ultima vocis μέ-
γαρον producat, malè tamen annotat ;
" Potest Iambus ferri in Tertio loco, ut mox
" in Quarto, ver. 136. Χαλκὸν τι, χρυσὸν
" τι ἄλλis, ἰσθῆτα δ' ὀφειλήν." Id quod in
hujusmodi carmine ferri (ut opinor) non
potest. Vide ad Il. ε. 51.

Τὸν ξῆνον πέμπωμεν ἐν ἑς πατρίδα γαῖαν.

"Ως φάτο· Ποντόνοος δὲ μελίφρανα οἶνον ἐκίρνα·

Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισαδὸν· οἱ δὲ θεοῖσιν

"Εσπείσαν μακάρεσσι, τοὶ ἔρανον εὖρυν ἔχασαν,

55

Αὐτόθεν ἐξ ἰδρύων· ἀνὰ δ' ἴσατο δῖος Ὀδυσσεύς,

'Αρήτη δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,

Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Χαῖρε μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερές, εἰσόκε γῆρας

"Ελθῇ, καὶ θάνατος, τὰ τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται.

60

Αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπειο τῶδ' ἐνὶ οἴκῳ,

Παισὶ τε, καὶ λαοῖσι, καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.

"Ως εἰπὼν, ὑπὲρ ἑδὸν ἐβήσαστο δῖος Ὀδυσσεύς.

Τῷ δ' ἄμα κῆρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο,

"Ηγῆσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν, καὶ δῖνα θαλάσσης·

65

'Αρήτη δ' ἄρα οἱ ὁμῶς ἅμ' ἐπεμπε γυναῖκας·

Τὴν μὲν, φᾶρος ἔχεσαν εὐπλυνῆς, ἥδ' ἑ χιτῶνα,

"Hospitem dimittamus suam in patriam terram."

Sic dixit: Pontonöus verò dulce vinum miscebat;

Distribuit deindè omnibus astando; illi autem Diis

Libârunt beatis, qui cælum latum habitant,

55

Indidem ex fedibus; surrexit verò nobilis Ulysses,

Aretæque in manibus posuit poculum rotundum,

Et ipsam affatus verba alata dixit;

"Vale mihi, ð regina, in-perpetuum; donec fenectus

"Venerit, et mors, quæ utique hominibus accidunt.

60

"At ego proficiscor; tu autem delectare hâc in domo,

"Liberisque, et populis, et Alcinoö rege."

Sic fatus, super limen ibat nobilis Ulysses.

Unâ autem cum eo præconem præmisit vis Alcinoö,

Ut duceret ad navem velocem, et litus maris:

65

Arete autem cum-eo famulas simul misit mulieres;

Alteram quidem chlamydem habentem benè-lotam, et tunicam,

Ver. 54. — ἐπισαδὸν.] Scholiastes explicat ἐπισαμένως. At rectius Etymolog. Magn. (notante Barnesio), ἐπισάμενος ἐκάστω.

Ver. 56. — ἐξ ἰδρύων.] Al. ἐξ ἰδίων. Uti II. α. 534. 581.

Ver. 57. 'Αρήτη δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας.]

Κυρίως ἐπὶ τῷτο [προσίνειν], τὸ ἐτίθει πρὸς ἑαυτῷ δῆναι πίνειν. Καὶ ὁ Ὀδυσσεύς δὲ παρὰ τῷ Ὀμήρῳ τῇ "Αρήτῃ δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας "ἀμφικύπελλον". Πληρῶντες γὰρ προΐκινον ἀλλήλοις μετὰ προσαγορεύσεως. Athenæus, lib. XI. cap. 14.

Primaque libato, summo tenuis attigit ore;

Tum Bitiæ dedit —. Æn. I. 737.

Ibid. — χερσὶ.] Al. χερσὶ.

Ibid. — ἀμφικύπελλον.] Vide ad II. α. 584.

Ver. 59. — εἰσόκε γῆρας "Ελθῇ, καὶ θάνατος, τὰ τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται.]

Οὐδ' ἂν ἄποινα διδὼς θάνατον φύσει, ἑδὲ βαρύνειας

Νέους; ἑδὲ κακὸν γῆρας ἐπιρχόμενον.

Theogn. Gnôm. ver. 727.

— subeunt morbi, tristisque fenectus, Et labor; et duræ rapit inclementia mortis.

Virgil. Georgic. III. 66.

Vide ad II. ρ'. 322.

Ver. 61. — τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ.] Al. τῷδ' ἐνὶ χώρῳ.

Ver. 63. & 75. — ἐβήσαστο.] Al. ἐβήσατο.

Ver. 66. — ἐπεμπε γυναῖκας.] Al. ἐπεμπε νέεσθαι.

Ver. 67. — εὐπλυνῆς.] Vide ad II. χ'. 153. 155.

Τὴν δ' ἐτέρην, χηλὸν πυκινὴν ἄμ' ἐπεμπε κομίζειν·

Ἡ δ' ἄλλη σῖτον τ' ἔφερεν καὶ οἶνον ἐρυθρὸν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον, ἠδὲ θάλασσαν,

70

Αἶψα τὰ γ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ

Δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρώσιν ἀπασαν·

Κὰδ' δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ σόρεσαν ῥῆγος τε, λίνον τε,

Νηὸς ἐπ' ἱερῖόν φιν γλαφυρῆς, (ἵνα νήγρετον εὐδοί,)·

Πρύμνης· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐθήσεται, καὶ κατέλεκτο

75

Σιγῇ· τοὶ δὲ κάθιζον ἐπὶ κλῆῖσιν ἕκαστος

Κόσμων· πῆσμα δ' ἔκυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο·

Ἐνθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτειν ἄλα πηδῶ·

Καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐπιπτε,

Νήγρετος, ἠδισος, θανάτω ἄγχιστα ἐοικώς.

80

Ἡ δ', ὥστ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,

Alteram autem, arcam benè-munitam unà misit ut-portaret :

Alia verò panemque ferebat et vinum rubrum.

At postquam ad navem pervenissent et mare,

70

Statim hæc in navi cavâ comites eximii

Accepta depofuerunt, potum et cibum omnem :

At Ulyssi straverunt stragulamque, linteumque,

Navis in tabulatis cavæ, (ut tranquille dormiret,)

In-puppi: conscendit autem et ipse, et decubuit

75

Silentio: illi autem sedebant in transtris unusquisque.

Ordine; funemque solverunt à perforato lapide:

Ibi illi reclinati torquebant mare remo:

Et huic suavis somnus in palpebris incidit,

Altus, jucundissimus, morti proximè similis.

80

Illa autem, sicut in campo quadrijuges masculi equi,

Ver. 68. — ἱπιμπι.] *Al. ἱπασσι.* Atque ita in duobus MSS. scriptum reperit vir eruditus *Tho. Bentleius*. Quæ fortè et potior lectio, quia præcesserat vox ἱπιμπι supra ver. 66.

Ver. 74. Νηὸς ἐπ' ἱερῖόν φιν.] Ἐπὶ τῶν κατασρωμάτων. *Schol.*

Ibid. — εὐδοί.] Apud *Eustathium* in commentario, εὐδῆ.

Ver. 75. — κατέλεκτο.] Vide ad II. β'. 515.

Ver. 76. — ἕκαστος.] *Eustathius* in commentario citat, ἕκαστοι. Atque ita habent MSS. duo à *Tho. Bentleio* collati.

Ver. 77. — πῆσμα.] Τὰ ἀπόγειον σχοινίον. *Schol.*

Ibid. — ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.] Εἰώθασι ἐπὶ τῶν λιμένων τρυπῶν τὰς λίθους. *Schol.*

Ver. 79. Καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος.] Vide infra ad ver. 119.

Ver. 80. Νήγρετος.] Οὐχ ὡς ἀνίγρετος δηλαδὴ, ἀλλ' ὡς δυσίγρετος. *Eustath.*

Ibid. — θανάτω ἄγχιστα ἐοικώς.]

Dulcis et alta quies, placidæque simillima morti. *Æn. VI. 522.*

— confanguineus Lethi sopor —.

Ibid. 278.

— quid est somnus, gelidæ nisi mortis imago. *Op. Amer. lib. II. Eleg. ix. 41.*

Sic apud *Ciceronem*; "Vidētis nihil esse "morti tam simile quàm somnum." De *Senectute*, haud longè à finē. Ὁ δὲ Σωκράτης παραπλήσιον ἔλεγεν εἶναι τὸν θάνατον ἢ τοὶ τῷ βαθυτάτῳ ὕπνῳ — μαρτυρεῖ δὲ ὁ Ὅμηρος ἐπὶ αὐτῷ, λέγων "Νήγρετος, ἠδισος, θανάτω ἄγχιστα ἐοικώς." Ἀλλὰ καὶ δὲ ταῦτα λέγει, [*Iliad. ε'. 231.*] "Ἐνθ' ὕπνῳ ἑυμέλῃ κα- "σιγῇ τῷ θανάτῳ." Καὶ, [*Iliad. π'. 672. 682.*] "Ἐπὶ τῷ θανάτῳ, διδυμάσιν" ὅψι τὴν ὁμοιότητα αὐτῶν δηλῶν. *Plutarch. de Consolat. ad Apollonium.*

Ver. 81. — ὥστ' ἐν πεδίῳ τετράοροι.]

— cūm præcipiti certamine campum Corripuer, ruitque effusi carcere cur-
rus —:

Πάντες ἄμ' ὄρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης,
 Ὑψὸς ἀερόμενοι, ῥίμφα πρήσασσι κέλευθα.
 Ὡς ἄρα τῆς πρύμνῃ μὲν αἴετο, κύμα δ' ὅπισθε
 Πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης. 85
 Ἡ δὲ μάλ' ἀσφαλέως δέειν ἔμπεδον· εἴθε κεν ἴρηξ
 Κίρκος ὁμαρτήσκειν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
 Ὡς ἡ ῥίμφα δέσσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
 Ἄνδρα φέρεσα, θεοῖς ἐναλίγκια μῆδ' ἔχοντα.
 Ὅς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὅν κατὰ θυμὸν, 90
 Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινὰ τε κύματα πείρων.
 Δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὔδε, λελασμένος ὅσ' ἐπεπόνθει.

Omnes simul incitati à verberibus scuticæ,
 Altè elevati, celeritèr conficiunt viam :
 Sic sanè hujus puppis quidem tollebat ; fluctus autem ponè
 Niger ingens ruebat sonori maris.
 Hæc autem valdè tutè currebat firmitèr ; neque accipiter
 Circus affecutus fuisset, perniciosissimus volucrum :
 Sic illa celeritèr currens maris fluctus secabat,
 Virum ferens, diis paria consilia habentem :
 Qui antea quidem multos passus erat dolores suo in animo,
 Virorumque bella, sævosque fluctus transiens ;
 At tunc placidè dormiebat, oblitus quot passus fuerat.

— illi instant verberere torto,
 Et proni dant lora ; volat vi fervidus
 axis :

Jamque humiles, jamque elati sublimè
 videntur

Aëra per vacuum ferri, atque affurgere
 in auras.

Virgil. Georgic. III. 103.

Non tam præcipites bijugo certamine
 campum [rus :

Corripuere, ruuntque effusi carcere cur-
 Nec sic immiffis aurigæ undantia lora

Concussere jugis, pronique in verbera
 pendent. *Æn. V. 144.*

Quem posteriore locum *Macrobius* inter
 eos citans, in quibus *Virgilium* *Homero* su-
 periorem contendit ; " *Graius poëta,*" in-
 quit, " equorum tantum meminit flagro a-
 nimante currentium ; licet dici non possit
 " elegantius, quam quod adjecit, ὑψὸς αἰ-
 " ρόμενοι quo expressit, quantum natura
 " dare poterat, impetum cursus. Verum
 " *Maro* et currus de carcere ruentes, et
 " campos corripiendo præcipites mirâ ce-
 " leritate descripsit ; et, accepto brevi se-
 " mine de *Homerico* flagro, pinxit aurigas
 " concutientes lora undantia, et pronos in
 " verbera pendentes ; nec ullam quadriga-
 " rum partem intactam reliquit, ut esset
 " illa certaminis plena descriptio." *Satur-*
nal. lib. V. cap. 11.

Ibid. — τειράεσθαι. | Οἱ τίσσαρες ὁμῶ συν-
 εζευγμένοι. *Eustath.* *Al.* τειράεσθαι.

Ver. 84. " Ὡς ἄρα τῆς πρύμνῃ.] Εὐ κίχρη-
 ται τῇ παραβολῇ· ὥσπερ γὰρ ἵπποι τρέχοντες
 ἐκ τῶν ὀπισθίων μερῶν διεγείρονται, ὕψω δ' ἡ
 ναὺς ἱλαυνομένη ἐκ τῆς πρύμνης κυφίζεται.
Schol. ad ver. 81.

Ver. 85. — θῦε.] *Al.* θῦνε.

Ver. 86. — ἴρηξ.] Vide suprâ ad ε.
 66. *Al.* ἴρηξ.

Ver. 88. — κύματ' ἔταμνεν.] Sic apud
Virgilium ;

— fecat æquora —. *Æn. X. 166.*

Cæterum *Eustathius* in commentario legit,
 κύμα τ' ἔταμνεν. Malè.

Ibid. — ἔταμνεν.] *Al.* ἔτεμνεν.

Ver. 90. " Ὅς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ'."]
 Vide suprâ ad α. 1. 3.

Ver. 91. Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινὰ τε
 κύματα πείρων.] Ἐν δὲ τῷ, " Ἀνδρῶν πολέ-
 " μους," νοητέον ἰδιὴν τινὰ μεσοχρῆν· οἶον, ἀ-
 νύων, ἢ πολυτιμῶν, ἢ τὶ τοιούτων. Τὸ γὰρ
 " πείρων" ἐκ ἀρμόττει ἐπὶ ἀπλῶς πολέμους.
 Καὶ εἰς ὅμοιον τῷ, " Σίτων δ' οἶνον ἔδων." *Eus-*
stath. Vide ad *Il. ω. 8.*

Ver. 92. — εὔδε, λελασμένος ὅσ' ἐπε-
 πόνθει.] Sic infrâ ὁ 85.

— ὕπνος ἔχῃσιν· ὁ γὰρ τ' ἐπέλησεν ἀπάντων
 Ἑσθλῶν ἡδὲ κακῶν —.

Ibid. & ver. 126. — λελασμένος —
 ἀπῶν.] Vide suprâ ad λ'. 101.

Εὐτ' ἄσπερ ὑπερέσχε φαάντατος, ὅς τε μάλισα

"Ερχεται ἀγγέλλων φάος Ἥδ' ἡριγενείης

Τῆμος δὲ νῆσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηὺς.

95

Φόρκυνος δὲ τις ἐστὶ λιμὴν, ἀλίοιο γέροντος,

'Εν δῆμα Ἰθάκης δύο δὲ προβλήτες ἐν αὐτῷ

'Ακταὶ ἀπορρώγες, λιμένος ποτιπεπτηνῆαι

Αἶτ' ἀνέμων σκεπώσι δυσαῶν μέγα κῦμα

"Εκτοθεν ἔντοσθεν δὲ ἄνευ δεσμοῖο μένυσσι

100

Νῆες εὖσσελμοι, ὅταν ὄρμη μέτρον ἴκωνται.

Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη

'Αγχόθι δ' αὐτῆς, ἀντρον ἐπήρατον, ἡρωεῖδες,

'Ιερὸν νυμφαίων, αἱ Νηϊάδες καλέονται.

'Εν δὲ κρητῆρες τε καὶ ἀμφιφορῆες ἔασσι

105

Quando stella super-institit lucidissima, quæ scilicet maxime

Venit nuncians lumen Auroræ manē-genitæ;

Tum demum insulæ applicabatur pontum-transiens navis.

95

Phorcynis autem quidam est portus, marini senis,

In agro Ithacæ; duo verò projecta in ipso

Littora abrupta, in portum vergentia:

Quæ utique à-ventis defendunt raucis magnum fluctum

Extrâ; intus verò sine vinculo manent

100

Naves benè-tabulatæ, cum portus spatium intraverint.

At in vertice portus patulis-ramis oliva;

Prope autem ipsam, antrum amœnum, obscurum,

Sacrum Nympharum, quæ Naiades vocantur.

Intus verò crateresque et amphoræ erant

105

Ver. 93. Εὐτ' ἄσπερ ὑπερέσχε φαάντατος.]

"Εσπερος, ὅς κάλλιστος ἐν ὁρατῷ ἴσεται ἄσπερ.

Iliad. χ'. 318.

Qualis ubi Oceani perfusus Lucifer undâ,
Quem Venus ante alios astrorum diligit
ignes,

Extulit os sacrum cælo

Æn. VIII. 589.

Ver. 96. Φόρκυνος δὲ τις ἐστὶ λιμὴν.] Λιμὴν

'Ιθάκης, ἐφ' ᾗ λιμένι Φόρκυνος ἐστὶ ἱερὸν τῷ θαλάσσιον δαίμονος. Schol.

Est in secessu longo locus: insula portum
Efficit objectu laterum; quibus omnis ab
alto

Frangitur, inque sinus scindit sese anda
reductos.

Hinc atque hinc vastæ rupes

Æn. I. 159.

Ver. 97. — προβλήτες — 'Ακταί.]

projectæque saxa Pachyni.

Æn. III. 699.

Ver. 98. — λιμένος ποτιπεπτηνῆαι.]

Προσπεπτακῆναι πρὸς τῷ λιμένι, ἃ εἰς σκίσην
ῥοαὶ τῶν ἀνέμων. Eustath.

Ver. 100. — ἔντοσθεν δὲ ἄνευ δεσμοῖο]

μένυσσι Νῆες.] Apud Eustathium in commen-
tario, ἔντοσθεν δὲ τ' ἄνευ. Atque ita habet
MS. à Tho. Bentleio collatus.

hîc fessas non vincula naves
Ulla tenent; unco non alligat anchora
morfu. Æn. I. 168.

Ver. 101. — ὅταν ὄρμη μέτρον ἴκωνται.]

"Όταν πρὸς τὸ ὁρμισθῆναι ἀφίκανται τὸ μέτρον,
ἢ τὸ ἀναπλῆρσι τῆς καταγωγῆς. Schol.

Ver. 103. 'Αγχόθι δ' αὐτῆς, ἀντρον ἐπήρα-
τον, ἡρωεῖδες, 'Ιερὸν νυμφαίων.]

Fronte sub adversâ, scopulis pendentibus,
antrum:

Intus aquæ dulces, vivoque sedilia saxo;
Nympharum domus —. Æn. I. 166.

'Εν τῇ τῇ Ἰθάκῃ ἂν ἐν ἑνὶ ἀντρον τοιούτων, ἔδδ
Νυμφαίων, οἷον φησὶν Ὀμηρος. Βίλτιον δὲ αἰ-
τιῶσθαι μεταβολὴν, ἢ ἀγνοίαν, ἢ κατάψευσιν
τῶν τόπων κατὰ τὸ μυθώδες. Strabo, Geograph.
lib. I. Cæterum allegoricè explicatur hic
locus apud Porphyrium, περὶ Νυμφῶν ἀντρον.

Ver. 104. 'Ιερὸν.] Al. 'Ιερὸν. Quod eodem
modo pronuntiandum.

Ibid. — Νηϊάδες.] Ἀπὸ τῷ Νηῖν ὄρεσι ἢ
Ναῖδες, νύμφαι εἰσὶ τῶν ὑδάτων. Schol.

Λαίνοι· ἔνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσανσι μέλισσαι,
 Ἐν δ' ἰσοὶ λίθιοι περιμήκεες, ἔνθα τε Νύμφαι
 Φάρε' ὑφαίνουσιν ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι.
 Ἐν δ' ὕδατ' αἰνάνοντα· δύω δὲ τε οἱ θύραι εἰσὶν·
 Αἱ μὲν πρὸς Βορέαο, καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν,
 Αἱ δ' αὖ πρὸς Νότῳ, εἰσὶ θεώτεραι· ὕδ' τι κείνη
 Ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδὸς ἐστίν.
 Ἐνθ' οἷγ' εἰσέλασαν, πρὶν εἰδότες· ἡ μὲν ἔπειτα
 Ἥπειρῳ ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἡμίῳ πάσης,
 Σπερχομένη· τοίων γὰρ ἐπάγετο χέρσ' ἐρετῶν.
 Οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγῃ ἤπειρονδε,
 Πρῶτον Ὀδυσσεῖα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς αἶσαν,
 Αὐτῶ σὺν τε λίνῳ, καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι,
 Καδ' δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν, δεδμημένον ὕπνῳ·

110

115

Lapidæ; ibi verò præterea mellificant apes.

Intus porro juga lapidea prælonga; ibique Nymphæ

Pallia texunt purpurea, mirabile visu.

Intus quoque aquæ perpetuò-fluentes: duæ autem ei janitæ sunt;

Hæ quidem ad Boream, permeabiles hominibus:

110

Illæ autem contrà ad Notum, sunt diviniiores; neque omninò illac

Homines intrant; sed immortalium via est.

Huc illi navem adegerunt, loco prius cognitò: ea quidem postea

Terræ appulsa est, quantum ad dimidium totius,

Concitata; talium enim impellebatur manibus remigum.

115

Illi autem ex navi egressi bonis-transstris-instructâ in terram,

Primum Ulysssem cavâ ex nave sustulerunt,

Ipso cumque linteo, et stragulâ splendidâ;

Atque in arenâ deposuerunt, oppressum somno:

Ver. 106. — ἔνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσανσι μέλισσαι.] Ἀποτίθενται τὴν βόειν, ἃ ἐστὶ τὸ μίλι· οἷον θησαυρίζουσι τὰ κηρία καὶ ποττοτροφῆσαι. Schol. Al. τιθαιβώσσανσι.

Ver. 107. Ἐν δ' ἰσοὶ λίθιοι.] Οἱ δὲ λίθιοι ἰσοὶ πιθανῶς νοεῖσθαι ὀφείλουσιν. Οὐ γὰρ ὕφασμα δηλοῦσιν, ἀλλὰ ὕφαντικά ὄργανα, τὸ ἐκ λίθων δηλαδὴ ἀντίον, ἐν ᾧ τυλίσσεται τὸ ὑφανόμενον· καὶ τὰς ἰσοποδας καὶ τὰ ἐπ' αὐτοῖς. Eustath.

Ibid. — ἔνθα τε.] Al. ἔνθα δὲ.

Ver. 109. — αἰνάνοντα.] Al. αἰνάνοντα.

Ver. 110. — καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν.]

Βάσιμοι, δι' ὧν κατὰβασις ἐστὶν ἀνθρώποις. Schol. Cæterum quâ ratione ex βαινῶ fit καταιβῶτες, vide ad II. ζ. 434.

Ver. 113. — πρὶν εἰδότες.] Ὅτι πάντῃ πιθανῶς ἐνταῦθα ἑρμῆδ' ἐστὶ τὸ "πρὶν εἰδότες." ἵνα εἰσοττολογηθῇ, τὸ ἐν νυκτὶ τολμῆσαι τὰς Φαίαικας· ἐπαῖξις κατὰ τῆς χίρην κάπαις ὁλοῖς τὴν νῆα· ὅπερ καὶ ἂν ἐποίησαν ὕπνῳ νυκτός, εἰ μὴ ἀκριβῶς ἤδεισαν. Eustath. Rectè, ut videtur. Cæterum Dionysius Halicarnas-

senfis περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 7. istud πρὶν εἰδότες interpretatur πρὶν εἰδέναι. Quem et (ut opinor) secutus Barnesius vertit, "Prius quam scirent."

Ver. 115. — τοίων.] Apud Eustathium τοίων.

Ver. 119. Καδ' δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν, δεδμημένον ὕπνῳ.] Οὐ διανίστασαν αὐτὸν, παρὰ τὴν μὴ δοκεῖν χάριν τῆς παραπομπῆς ἀπαιτεῖν· ἢ ἵνα μὴ κατασχεθῶσιν ὑπ' αὐτῶ· ἢ ὥστε ἀνομήσιν διὰ τὸ ἐξῆς· ἀνήρητο γὰρ ὑπὸ τῶν μνηστῆρων, φανερῶς κατιῶν. Schol. Ἐννοεῖ δὲ καὶ τὴν ἐκθεσιν αὐτὴν, εἰ μὴ ἀληθῶς ἐγένετο καθυπνόντος, ψέγῃσι, καὶ Τυρρηνὸς ἰστορίαν τινὰ φασὶ διφυλάττειν, ὡς ὑπνώδους φύσει τῷ Ὀδυσσεὶ γινόμενῳ, καὶ δυσεντεύκτῳ διὰ τῆτο πολλοῖς ὄντος. Εἰ δ' ἐκ τῆν ἀληθείας ὁ ὕπνος, ἀλλ' αἰδύμενος μὲν ἀποπείμψαι τὰς Φαίαικας ἄντι ξενίων καὶ φιλοφροσύνης, μὴ δυνάμενος δὲ τὰς ἐχθρὰς λαθεῖν, ἐκείνων συμπαρόντων, ἐχρήσατο τῆς ἀπορίας παρακαλύμματι, κοιμημένῳ ποιήσας ὅμοιον ἑαυτὸν ἀποδίδοντα. Plutarch. de audiendis Poëtis. Cæterum non malè Aristoteles; καὶ τὰ

Ἐκ δὲ κτήματ' ἄεραν, ἃ οἱ Φαίηκες ἀγανοὶ 120

᾿Ωπασαν οἴκαδ' ἰόντι, διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.

Καὶ τὰ μὲν ἔν παρὰ πυθμὲν ἐλαΐης ἀθρόα θῆκαν

Ἐκτὸς οὐδ', μὴ πᾶς τις οὐδιτῶν ἀνθρώπων,

Πρὶν γ' Ὀδυσῇ ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλῆσαιτο.

Αὐτοὶ δ' αὖτ' οἴκονδε πάλιν κίον· ἔδ' Ἐνοσίχθων 125

Λήθετ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέω Ὀδυσῇ

Πρῶτον ἐπηπείλησε· Διὸς δ' ἐξέρετο βελὴν·

Ζεῦ πάτερ, ἐκέτ' ἔγωγε μετ' ἀθανάτοισι Θεοῖσι

Τιμῆας ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ ἔτι τίσσι

Φαίηκες, τοὶ περ τοι ἐμῆς ἔξαισι γενέθλης. 130

Καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆα φάμην κακὰ πολλὰ παθόντα

Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόσον δὲ οἱ ἔποτ' ἀπήύρων

Πάγχυ, ἐπὰ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο, κατένευσας.

Οἱ δ' εὖδοντ' ἐν νηὶ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες

Κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδωσαν δὲ οἱ ἄσπετα δῶρα, 135

Χαλκὸν τε, χρυσὸν τε ἄλιν, ἐσθῆτα δ' ὑφαντὴν,

Extulerunt autem bona, quæ ei Phæaces illustres

120

Dederant domum eunti, propter magnanimam Minervam.

Et ea quidem dein ad imum olivæ conferta posuerunt

Extra viam; nè fortè aliquis viatorum hominum,

Antequam Ulysses expergisceretur, aggressus violaret.

Ipsi verò contrà domum redibant: neque Neptunus

125

Oblivisceretur minarum, quas deo-pari Ulyssi

Primum minatus erat: Jovis autem rogabat consilium;

“Jupiter pater, haud amplius ego inter immortales Deos

“Honoratus ero, quum me mortales minimè honorant

“Phæaces, qui sanè à meâ oriundi-sunt stirpe.

130

“Etenim nunc Ulysssem putabam mala multa passum

“Domum venturum; reditum verò illi nunquam auferebam

“Omninò, quoniam tu primum promissisti, et annuisti.

“Hi autem dormientem in navi veloci super pontum vehentes

“Deposuerunt in Ithacâ, dederuntque ei immensa dona,

135

“Ælique, aurumque abundè, vestemque textilem,

ἐν Ὀδυσσεύῳ ἀλόγα τὰ περὶ τὴν ἐκθεσιν, ὡς ἐκ
ἀντὶν ἀνιπτά, δῆλον ἂν γίνοιτο, εἰ αὐτὰ φαῦλος
ποιητὴς ποιήσει. Νῦν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς
ὁ Ποιητὴς ἐμφανίζει ἡδύνων τὸ ἄτοπον τῇ δι
λίξει διὲ διαπονεῖν ἐν τοῖς ἀργοῖς μέρισι καὶ
μήτε ἡδικοῖς μήτε διανοητικοῖς. Ροῦτις. cap.
24. sub fine.

Ibid. — διδμημένον ὑπὸν.] Vide suprâ
ad μ'. 281.

Ver. 121. — διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.]
Ἦσαν διὰ τὴν φρόνησιν, ἥς χάριν, οἷα σοφὸς, ὑπὸ
Φαίάκων εὐεργέτηται. Eustath.

Καὶ δὲ οἱ Φαίηκες φίλον πάντισιν ἔθηκαν.

Infrâ, ver. 302.

Ver. 123. — μὴ πᾶς τις.] Al. μὴ πᾶς τις,
ἢ μὴ πᾶς τις.

Vol. I.

Ver. 128. — ἐκέτ' ἔγωγε — Τιμῆας
ἔσομαι.]

— et quisquam numen Junonis a-
doret

Præterez, aut supplex aris imponat ho-
norem! Æn. I. 48.

Ver. 130. — πὲρ τοι.] Al. πὲρ τοι.

Ibid. — ἐμῆς ἔξαισι γενέθλης.] Ἐν ἡθῇ
ταῦτα· ὁ γὰρ Φαίᾳξ Ποσειδῶνος καὶ Κερκυραίου
τῆς Ἀστυ. Schol. Cæterum Barnesius edidit,
ἐμῆς ἔξ ἀπὸ γενέθλης.

Ver. 132. — ἀπηύρων.] Al. ἀπηύρων.

Ver. 133. — ἐπὰ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο.]
Vide suprâ ad α. 77.

Ver. 135. — ἄσπετα δῶρα.] Al. ἀσπῆτα
δῶρα.

Πόλλ', ὅς' ἂν εἴδε ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
Εἴπερ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

ᾧ πόποι, ἔννοσίγαι' εὐρυσθενὲς, οἷον ἔειπες ; 140

Οὔτι σ' ἀτιμάζουσι Θεοὶ· χαλεπὸν δὲ κεν εἴη

Πρεσβύτατον κ' ἄριστον ἀτιμίσιν ἰάλλειν.

Ἀνδρῶν δ' εἴπερ τις τε βίη κ' κάρτεϊ εἴκων

Οὔτι τίει, σοὶ δ' ἐς κ' ἐξοπίσω τίσις αἶεν.

Ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, κ' τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ. 145

Τὸν δ' ἡμέτετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·

Αἶψα κ' ἐγὼν ἔρξαιμι, Κελαινεφές, ὥς ἀγορεύεις·

Ἀλλὰ σὸν αἰὲς θυμὸν ὀπίζομαι, ἥδ' ἀλεείνω.

Νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα

Ἐκ πομπῆς ἀνιῆσαν ἐν ἡεροιδεῖι πόντῳ 150

Ῥαῖσαι· ἴν' ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς

Ἀνθρώπων· μέγα δὲ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

ᾧ πέπον, ὥς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,

Ὅππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προσίδανται 155

“ Multa, quot nunquam Trojâ extulisset Ulysses,

“ Si incolumis venisset, fortitus de prædâ portionem.”

Hunc autem respondens allocutus est nubium-coactor Jupiter ;

“ Papæ ! Neptune latè-potens, quale dixisti ? 140

“ Nequaquam te despiciunt Dii ; grave autem esset

“ Antiquissimum et præstantissimum ignominiâ prosequi.

“ Hominum autem si quis te viribus et robori suo obsequens

“ Non honorat ; tibi sanè est et postea ultio semper.

“ Fac, ut vis, et tibi gratum est animo.” 145

Huic autem respondit deinde Neptunus terræ-quassator ;

“ Statim ego facerem, nubium-coactor, sicut dicis ;

“ Sed tuam semper iram observo, et fugito.

“ Nunc verò Phæacum volo perpulchram navem

“ Ex deductione reversam in nigro ponto 150

“ Perdere ; ut jam abstineant, desistantque à deductione

“ Hominum ; magnumque ipsis montem urbi obducere.”

Hunc autem respondens allocutus est nubium-coactor Jupiter ;

“ O bone, sic quidem meo animo videtur esse optimum,

“ Cùm jam omnis incitatum intueatur 155

Ver. 137. — ἐξήρατ'.] *Barnesius* edidit ἐξήρατ'.

Ver. 142. Πρεσβύτατον.] Ἐντιμότητον ἀλ-
λαχῶ γὰρ λίγισ, [*Iliad.* v. 355.] “ Ἀλλὰ
“ Ζεὺς πρότερος γιγόντι.” *Schol.*

Ver. 143. — τις τε.] *Al.* τις σι.

Ibid. — βίη κ' κάρτεϊ εἴκων.] Νικώμεν-
το τῆς αὐτοῦ βίας, κ' τῆς ἰσχύος ὥς διὰ τῆ-
το ἐξυβρίζειν. *Schol.* Vide ad *Il.* i. 594.

Ver. 145. — ὅπως ἐθέλεις, καὶ τοι φίλον
ἔπλετο.] Ὅτι τὸ “ ἐθέλεις,” κ' τὸ “ φίλον

“ ἔπλετο θυμῷ,” ἐκ παραλλήλου ταυτὸ δηλῶ-
σιν. *Eustath.* Sed vide suprâ ad λ'. 611. et
ad *Il.* i. 158.

Ver. 147. — Κελαινεφές.] *Al.* διοτρεφές.
Minus rectè : Vide ad *Il.* i. 534.

Ver. 151. — ἀπολλήξωσι.] *Al.* ἀπολή-
ξωσι. Quod eodem modo pronuntiandum.

Ver. 152. & 177. — πόλει.] *Al.* πόλιν.

Ver. 155. — προσίδανται.] *Al.* προσιδαν-
ται.

Λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θῆναι λίθον ἐγγύθι γαίης
 Νηὶ Δοῇ ἵκελον, (ἵνα θανμάσσωσιν ἅπαντες
 Ἄνθρωποι) μέγα δὲ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκασε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
 Βῆ ῥ' ἵμεν ἐς Σχερίην, ὅθι Φαίηκες γεγάασιν
 Ἐνθ' ἔμεν· ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε ποντοπόρος νηὺς
 Ῥίμφα διακομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' Ἐνοσίχθων,
 Ὃς μιν λᾶαν ἔθηκε, καὶ ἐρρίζωσεν ἔνερθε,
 Χερὶ καταπρηνῇ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.

160

Οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
 Φαίηκες δολιχῆρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες·
 Ὡδὲ δὲ τις εἶπεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

165

Ῥ μοι, τίς δὴ νῆα Δοὴν ἐπέδῃσ' ἐνὶ πόντῳ,
 Οἴκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ πρὸφαίνετο πᾶσα.

Ὡς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' ἔκ' ἴσαν, ὥς ἐτέτυκτο.
 Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

170

Ῥ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα θίσφαθ' ἱκάνει

“Populus ab urbe, tum eam facere lapidem prope terram

“Navi veloci similem, (ut admirentur omnes

“Homines;) magnumque ipsi montem urbi obducere.”

At postquam hoc audivisset Neptunus terræ-quassator,

Perrexit ire in Scheriam, ubi Phæaces sunt;

160

Illic manebat: at valdè propè venit pontum-transiens navis

Celeritèr impulsa: hanc autem propè venit Neptunus,

Qui ipsam lapidem reddidit, et radicari-fecit infernè,

Manu pronâ percussam: ipse autem discessit.

Ast inter se verba alata loquebantur

165

Phæaces longis-remis-utentes re-nauticâ-inclyti viri:

Sic autem aliquis dicebat intuitus in propinquum alium;

“Eheu, quis jam navem velocem ligavit in ponto,

“Domum-versus impulsam? et jam apparebat tota.”

Sic utique quis dicebat: hæc autem non intellexerunt, quomodo facta-essent.

Inter hos verò Alcinoüs concionatus est, et dixit;

171

“Papæ! certè omninò jam me antiqua vaticinia assequuntur

Ver. 157. — θανμάσσωσιν.] Ita rectè
 Barneſius. Vulgg. θανμάσσωσιν. Vide ad
 ver. 184. Al. θανμάζωσιν.

Ver. 158. — ἀμφικαλύψαι.] Al. ἀμφι-
 καλύψω.

Ver. 161. — ἵμεν.] Ita Editio Westſeni-
 ana; et ita in commentario legit Eustathius:
 Quibuscum facit et MS. unus à Tho.
 Bentleio collatus. Optimè, ut videtur. Bar-
 neſius alique habent ἵμεν, pro ἵναι.

Ver. 163. Ὃς μιν λᾶαν ἔθηκε.] Ἰστέον δὲ ὅτι
 ὅτι ὁ ψῆφος φαντασία ὡς εἰκὸς τὴν τῆς Φαιακικῆς
 νηὸς πλάσθῃναι πεποίηκεν ἀπολίσθωσιν. Φασὶ
 γὰρ λίθον ἐκεῖ πρὸς τὴν κοίμην ἐν θαλάσῃ

περὶ Κίρκυραν, νηὸς φαντασίαν πέμπειν· καὶ
 δι' αὐτὴν πρὸς τοῦτον λόγον πλάσθῃναι. Εὐ-
 ſtath.

Ver. 172. Ῥ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαί-
 φατα θίσφαθ' ἱκάνει.] Sic apud Euripidem;

Αἱ αἶ, παλαιὸς χρησμὸς ἐκπικαίνεται.

Cyclops, ver. 692.

Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὰ ρηθέντα θίσφατα ἐνταῦθα
 μὲν καιρίως κῆται· ἀναμνήσεως ἕνεκα παλαιῶ
 γνωμένῃ μαντεύματος διὰ τὴν ἀπολίσθωσιν τῆς
 νηὸς· ἐν δὲ γὰρ τῇ θ' ῥαψῳδίᾳ ἐντιυθὲν μετὰ κεινῆς
 καὶ ὁρῶν, κατὰ δοκίμους Παλαιούς. Eustath.

Vide suprà ad θ'. 565.

Πατρός ἐμῆ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
 Ἡμῖν, ἔνεκα πομπῶν ἀπήμονες εἰμὲν ἀπάντων.
 Φῆ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα
 Ἐκ πομπῆς ἀνίσταν ἐν ἡεροιδεῖ πόντῳ
 Ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἡμῖν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
 Ὡς ἀγόρευ' ὁ γέρον· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
 Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
 Πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κεν τις ἴκηται
 Ἡμέτερον προτὶ ἄστρ'. Ποσειδάωνι δὲ ταύρας
 Δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἷκ' ἐλεήσει,
 Μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.
 Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἔδδισαν, ἐτοιμάσσαντο δὲ ταύρας.
 Ὡς οἱ μὲν ῥ' εὗχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
 Δήμῃ Φαιήκων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
 Ἑσαότες περὶ βωμόν· ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
 Εὐδὼν ἐν γαίῃ πατρώῃ, ἐδὲ μιν ἔγνω,

" Patris mei, qui dicebat Neptunum iratum esse

" Nobis, quoniam deductores tuti sumus omnium.

" Dixit aliquandō Phæacum virorum perpulchram navem

175

" Ex deductione reversam in nigro ponto

" Perditurum, magnumque nobis montem urbi obducturum.

" Sic prædicabat fenex; hæc utique nunc omnia perficiuntur.

" Sed agite, sicut ego dixero, pareamus omnes:

" A-deductione quidem desistite mortalium, cū aliquis venerit

180

" Nostram ad urbem; Neptuno autem tauros

" Duodecim electos sacrificabimus, si misereatur,

" Neque nobis ingentem montem urbi obducat."

Sic dixit: illi autem metuerunt, paraveruntque tauros.

Sic quidem supplicabant Neptuno regi

185

Populi Phæacum ductores et principes,

Stantes circum altare: Experrectus autem est nobilis Ulysses,

Cubans in terrâ patriâ, neque ipsam cognovit,

Ver. 173. — ἔφασκε.] Dicere solebat —
 Vide ad Il. á. 37. et β'. 221.

Ibid. — ἀγάσασθαι.] Al. ἀγάσασθαι.

Ver. 177. — ἡμῖν.] Vide suprâ ad 9'.
 369.

Ibid. — ἀμφικαλύψαι.] " Pro ἀμφικα-
 λύψαι," inquit Henricus Stephanus, " non
 " dubito quin legendum sit ἀμφικαλύψειν."
 Quod cum præcedenti Ῥαισέμεναι rectius
 congruit: Atque ita in omnibus scriptum
 occurrit suprâ 9'. 569. Unde verisimile,
 vocem ἀμφικαλύψαι ex ver. 152. 158. er-
 rore huc translata.

Ver. 180. — παύσασθε.] Al. παύσασθε.

Ver. 184. — ἐτοιμάσσαντο.] Ita recte
 edidit Barnesius. Nam, uti ipse annotat,
 quod habent Vulgati ἐτοιμάσαντο antepenul-

timam corripit. Vide ad Il. á. 118. 140.
 et τ'. 197. Porro et MS. unus à Tho.
 Bentleio collatus hîc habet ἐτοιμάσσαντο.

Ver. 185. " Ὡς οἱ μὲν ῥ' εὗχοντο.] Κατὰ τὸ
 σιωπῶμενον ἠφανίσθησαν τὰ γὰρ κυρωθέντα
 ὑπὸ Θεῶν, ἐξ ἀνάγκης πληρῶνται. Schol. Ση-
 μέωσαι δὲ ὅτι πλάττει μὲν τὰς ῥηθείας ἀπει-
 λὰς ὁ Ποιητής, ἵνα καὶ μὴ ζητῶμεν τῷ ποτε ἂν
 εἴη ἡ ἔκτοσθε Φαιακία, ἣν αὐτὸς τιρατεύεται·
 ὡς δὲ δὴν ὁ ὑπονοεῖν ἐκ τῶν ἀπειληθέντων, ὅτι
 ἠφάνηται. Eustath.

Ver. 188. — πατρώῃ.] Ita edidit Bar-
 nesius, et hîc, et infrâ ver. 251. ubi eadem
 vox occurrit: Atque ita alibi ferè semper
 apud Homerum scribitur hæc vox. Al. πα-
 τρῆν.

"Ἦδη δὴν ἀπεῶν· περὶ γὰρ θεὸς ἥερα χεῦεν,
 Παλλὰς Ἀθηναίη, κέρη Διὸς· ὄφρα μιν αὐτὸν
 "Ἀγνωστον τεύξαιεν, ἕκαστα τε μυθήσαιο·
 Μὴ μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη, ἄσοι τε, φίλοι τε,
 Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
 Τῆνεκ' ἄρ' ἀλλοιδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
 Ἀτραπιτοὶ τε διηνεκέες, λιμένες τε πάνορμοι,
 Πέτραι τ' ἡλίβατοι, καὶ δένδρεα τηλεθώντα.
 Στῇ δ' ἄρ' ἀναΐζας, καὶ ῥ' εἰσίδε πατρίδα γαῖαν·
 "Ὠμῶξεν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὦ πεπλήγετο μῆρῳ

190

195

Jam diu cūm-abfuiſſet; circūm enim dea nebulam fudit,
 Pallas Minerva, filia Jovis; ut eum ipſum
 Ignotum faceret, ſingulaque ediceret:
 Nē ipſum prius uxor cognosceret, civeſque, amicieque,
 Quā omnem proci injuriā fuiſſent.
 Propterea mutata videbantur omnia regi,
 Viæque perpetuæ, portuſque undique-ſtationibus-apti,
 Petræque altæ, et arbores virentes.
 Stetit autem cūm-exurrexiſſet, et inſpexit patriam terram;
 Flevitque poſtea, et ſua percuffit femora

190

195

Ver. 189. — περὶ γὰρ θεὸς ἥερα χεῦεν.]
 "Illud γὰρ," inquit Spondanus, "cūm ſit
 "αἰτιολογικόν, hoc tamen loco non videtur
 "eſſe ejuſdem officii; neque enim hæc
 "quæ ſubjicit, cum præcedentibus, quaſi
 "redditio ſit cauſæ, cohærent. Nam nubes
 "iſta, quam Ulyſſi circumfudit Minerva,
 "non facit ut ignota ſit ei ſua patria; ſed
 "ut ipſe aliis ſit ignotus." Atqui nebulam
 hanc, etſi à Minervā ad Ulyſſem celandum
 præcipuè designatam, etiam terram ipſi in-
 cognitam reddidiſſe liquet ex ver. 194. in-
 frā, Τῆνεκ' ἄρ' ἀλλοιδέα φαινέσκετο πάντα ἄ-
 νακτι et ver. 352. "Ὡς ἐπῆσα διὰ σκίδαο"
 ἥερα, εἴσατο δὲ χεῖρ. Id quod virum ipſum
 eruditum non omnino fugit.

Ver. 190. Παλλὰς Ἀθηναίη.] Ἀθηναῖα ἐν ταῦτα
 ἢ κατὰ τὸν Ὀδυσσεὺς φρόνησις ἢ δεινότης ὑποτιθε-
 μένη αὐτῷ μὴ γνωσθῆναι τινὲ τῶν ἀπαύλων δίχα
 γε τῶν ἀποδειχθησομένων ἀναγκαίων μὴδ' αὐτῷ
 τῷ πατρὶ, μηδὲ τῇ γυναικί, ἐξ ὧν ὕδιν ἦν αὐτῷ
 χρῆσιμον εἰς τὸ τῶν μνηστῆρας πτανεῖν. Eufſath.
 Atqui cum ſequentibus "Τῆνεκ' ἄρ' ἀλλοι-
 "δεα ὄψε." ver. 194. nullo modo congruit
 allegorica hæc interpretatio.

Ibid. — ὄφρα μιν αὐτὸν ἄγνωστον τεύξαιεν.]
 Dna. Dacier vocem ἄγνωστον hoc in loco non
 "ignotum," ſed "ignarum," interpretan-
 dum contendit. "Minerve (inquit) n'en-
 "veloppe point Ulyſſe d'un nuage, pour le
 "rendre inconnu, mais pour lui rendre ſa
 "terre méconnoiſſable, pour l'empêcher
 "lui de la reconnoiître. — Ἀγνωστος — ne

"ſignifie pas ſeulement, qui n'eſt point con-
 "nu, mais auſſi, qui ne connoit point." Ve-
 rùm ſi vox ἄγνωστος iſto ſenſu accipi poſſet,
 minimè tamen cum ſequenti "Μὴ μιν πρὶν
 "ἄλοχος γνοίη, ὅς." congrueret hæc in-
 terpretatio: Præterquàm quòd et hoc mo-
 do penitus amitteretur viſ vocularum μιν
 αὐτὸν, quæ præcedenti μιν de terrā dicto,
 ver. 188. ex adverſo aptiſſimè reſpondent.

Ver. 193. Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην
 ἀποτίσαι.] Editiones vulgatæ hîc habent
 μνηστῆρων. Eufſathius autem in commenta-
 rio legit μνηστῆρας cumque eo faciunt et
 MSS. à Tho. Bentleio collati. Atque hanc
 lectionem Textui inferui. Ita enim in om-
 nibus legitur infrā χ'. 64. ubi idem verſus
 occurrit; et ut ita legatur omnino poſtulare
 videtur vox ἀποτίσαι. Nam ἀποτίω, Voce
 Ἀτινῶ, ſemper apud Homerum, luere, non,
 ulciſci, ſignificat. Vide et infrā ad χ'. 168.

Ibid. — ἀποτίσαι.] Ita Barneſius. Rectè,
 ut videtur. Al. ἀποτίσαι. Vide ad II. i.
 508. et ξ. 471.

Ver. 194. Τῆνεκ' ἄρ' ἀλλοιδέα φαινέσκετο.]
 Enuntiabatur ac ſi ſcriptum eſſet ἀλλῶν
 ut rectè notavit Barneſius.

Ver. 195. Ἀτραπιτοὶ.] Αἱ μὴ ἔχουσαι ἐκ-
 τροπὴν ὁσῶ. Schol.

Ibid. — πάνορμοι.] Σκίσην ἔχοντες παν-
 τὸς ἀνέμους. Schol.

Ver. 196. — τηλεθώντα.] Al. τηλεθώ-
 οντα.

Χερσὶ καταπρηνέσσ'· ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ἤυδα·

ᾧ μοι ἐγὼ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἰκάνω; 200

Ἥ ῥ' οἷγ' ὕβρισαι τε καὶ ἄγριοι, εὐδὲ δίκαιοι,

Ἥ ἐ φιλόξενοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεοδῆς;

Πῇ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῇ δὲ καὶ αὐτὸς

Πλάζομαι; αἷδ' ὄφελον μῆναι παρὰ Φαίηκεσσιν

Αὐτῷ· ἐγὼ δὲ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλῆων 205

Ἐξικόμην, ὅς κεν μ' ἐφίλει καὶ ἐπεμπε νέεσθαι.

Νῦν δ' ἔτ' ἄρ' πῃ θέσθαι ἐπίσταμαι, εὐδὲ μὲν αὐτῷ

Καλλείψω, μήπως μοι ἔλωρ ἄλλοισι γένηται.

ᾧ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες, εὐδὲ δίκαιοι

Ἦσαν Φαίηκων ἡγήτορες, ἡδὲ μέδοντες, 210

Οἳ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον· ἦτε μ' ἔφαντο

Ἀζειν εἰς Ἰθάκην εὐδέελον· εὐδ' ἐτέλεσαν.

Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλες

Ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καὶ τίνυται, ὅς τις ἀμάρτη.

Ἄλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω, καὶ ἰδῶμαι, 215

Manibus pronis; lugensque verbum dixit;

"Hei mihi, quorumnam demum hominum in terram venio? 200

"Nunquid hi injuriosi et crueles, neque justii?

"An hospitales, et ipsis mens est sancta?

"Quonam jam bona multa fero hæc? quonam autem et ipse

"Vagor? utinam mansissent apud Phæaces

"Illic; ego verò ad alium magnanimorum regum 205

"Pervenissem, qui me amicè excepisset, et dimisisset-instructum ad revertendum.

"Nunc autem neque sanè usquam ponere scio, neque quidem illic

"Relinquam, nè fortè mihi præda aliis fiant.

"Papæ! non ergò omnino sapientes, neque justii

"Erant Phæacum ductores et principes, 210

"Qui me in aliam terram abduxerunt: certè me dicebant

"Ducturos se in Ithacam amœnam; neque perfecerunt.

"Jupiter ipsos ulciscatur supplicum-custos, qui et alios

"Homines inspicit, et punit, quicumque peccet.

"Verum age jam bona numerabo, et videbo, 215

Ver. 199. — ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ἤυδα.]

Al. ὀλοφυρόμενος δὲ προσπύδα.

Ver. 204. — αἷδ' ὄφελον μῆναι παρὰ Φαίηκεσσιν.] Τὰ χρήματα δηλονότι. Schol. Barnesius autem, et versiones vulgatæ, reddunt; "Utinam mansissem." Sed hoc cum sequentibus ἐγὼ δὲ κεν ἄλλον &c." quomodo congruat, equidem non video.

Ver. 206. ἐφίλει.] Vide ad II. ὅ. 304.

Ver. 212. — Ἰθάκην εὐδέελον.] Vide suprâ ad ἰ. 21.

Ver. 213. Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσι.] Barnesius legendum conjicit, Ζεὺς σφέας τίσαιδ' ἱκετήσι. Et MS. à Tho. Bentleio collatus habet τίσαιδ'. Sed et ferri potest vulgata Lectio. Vide ad II. ὅ. 51.

Ibid. — ἱκετήσι.] ἱκετῶν ἐκπότης.

Schol. Vide suprâ ad ζ'. 207.

Ibid. — ὅς τε καὶ ἄλλες Ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καὶ τίνυται.]

ἔχει θεὸς ἑκάδικον ὄμμα.

Batrachomyomach. ver. 96.

Οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδικῶν τίσιν ἐκ ἀποτίσει.

Oraculum, apud Herodotum, lib. V. § 56.

Ver. 214. — τίνυται.] Al. τίνυνται.

Sed nihil opus. Vide ad II. γ'. 279.

Ver. 215. Ἄλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω, καὶ ἰδῶμαι. Μητι μὲν οἷχωνται.] Ἐπὶ τῇ διατριβῇ τῶν χρημάτων ἂ συνεξέθησαν οἱ Φαίηκες αὐτῷ, καὶ ἀπέπλευσαν, εἰ μὲν ἀληθῶς ἐν ἱερμῇ τοσαύτῃ καὶ τῶν καθ' αὐτὸν ἀσφαλείᾳ καὶ

Μὴ τι μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.

Ὡς εἰπὼν, τρίποδας περικαλλέας, ἠδὲ λέβητας,

Ἡρίθμει, καὶ χρυσὸν, ὑφαντὰ τε εἴματα καλά·

Τῶν μὲν ἄρ' ἔτι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν,

Ἐρπύζων παρὰ Δῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,

220

Πόλλ' ὀλοφυρόμενος· σχεδόθεν δὲ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,

Ἄνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέω, ἐπιβώτορι μήλων,

Παναπάλῳ, οἷοι τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν,

Δίπτυχον ἄμφ' ὤμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην·

Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χειρὶ δ' ἄκοντα.

225

Τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ ἐναντίος ἦλθε,

Καὶ μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

ὦ φίλ', ἐπεὶ σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,

Χαῖρε τε, καὶ μὴ μοι τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαιο·

"Nequid mihi discefferint cavā in navi auferentes."

Sic locutus, tripodas perpulchros et lebetes,

Numerabat, et aurum, textaque vestimenta pulchra :

Horum quidem nihil desiderabat ; lugebat autem patriam terram,

Reptans juxta littus sonori maris,

220

Multum lamentans ; prope autem eum venit Minerva,

Viro corpore assimolata juveni, pastori ovium,

Delicato ; quales utique regum filii sunt ;

Duplicem circa humerum habens pulchrè-factam vestem :

Pedibus verò sub nitidis calceos habebat, manuque jaculum.

225

Hanc verò Ulysses gaudebat conspicatus, et obvius venit,

Et ipsam compellans verba alata dixit ;

"O amice, quandoquidem te primum invenio hoc in loco,

"Salve, et neutiquam mihi malo animo occurreris :

ἀδηλόγηται γιγνώσκω, περὶ τῶν χρημάτων φοβεῖται, "Μήτι οἱ οἴχωνται κοίλης ἐκ νηὸς ἔχοντες," οἰκίρειν ἄξιον ἢ βδελύττεσθαι νῆ Δία τὴν φιλοπλυσίαν· εἰ δ' (ὥσπερ ἔνιοι λίσσιν) περὶ τῆς ἰθαύκης ἀμφιδόξων, οἴεται τὴν τῶν χρημάτων σωτηρίαν ἀποδιδῆναι εἶναι τῆς τῶν Φαιάκων οἰότητος, (ὃ γὰρ ἂν, ἀπειρώς φέροντας αὐτὸν, εἰς ἀλλοτρίαν ἐκβάλλειν χώραν καὶ καταλιπεῖν, ἀποσχεμῆναι τῶν χρημάτων) ὅτι φαῦλόν τι κτηνὴν χρεῖται καὶ τὴν πρόνοιαν ἄξιον ἐπαινεῖν. *Plutarch. de audiendis Poëtis.* Notandum tamen, *Ulysses*, postquam bonis hisce recensitis nihil deesse comperisset, non se in patriam reversum inde concludere, sed desiderio ejus etiamnum lamentari ; *ver. 219.*

Ver. 216. — οἴχωνται.] *Al.* οἴχονται.

Ver. 221. — σχεδόθεν δὲ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη, Ἄνδρὶ δέμας εἰκυῖα.]

Cui mater mediâ fese tulit obvia fylvâ,
Virginis os habitumque gerens, et virginis arma

Spartanæ —————. *Æn.* I. 314.

Ver. 222. — ἐπιβώτορι μήλων.] Βοσκήτορι

τῶν ποιμνίων, ἐπιστάτῃ ἢ ἐφιπταστῇ· οἱ γὰρ τῶν βασιλείων υἱοὶ πρῶτον ἐπὶ τῶν κριῶν ἐπιτίθειν ἐμάνθανον. *Hesychius*, in voce Ἐπιβώτορι.

Ver. 223. — οἷοι τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν.]

Τὸ παλαιὸν καὶ οἱ τῶν βασιλείων παῖδες πανάπαλοι ἐκαλῶντο, καὶ ἐποιμαῖνον. *Schol.* "De an-

tiquis illustrissimus quisque pastor erat ;

"ut ostendit Græca et Latina lingua, et

"veteres Poëtæ, qui alios vocant πολυμῆ-

νας, alios πολυμήλεις, alios πολυβότας."

Varro, de re Rusticâ, lib. II. cap. 1.

Ver. 224. — ἔχουσ'.] *Al.* ἔχων.

Ibid. — λώπην.] Ἰμάτιον, ἥτοι περιβόλαιον ἐνδὲν καὶ λωποδύτης, ὁ τῶν ἀφαιρέτης, λεηστής. *Schol.*

Ver. 225. — ὑπαὶ λιπαροῖσι.] *Al.* ὑπὸ λιπαροῖσι. Atque ita legit *Eustathius*. Vide ad *Il.* d. 51.

Ibid. — χειρὶ.] *Eustathius* in commentario citat χειρὶ. Atque ita in duobus MSS. scriptum reperit *Tho. Bentleius*.

Ver. 226. — ἐναντίον.] *Al.* ἐναντίον.

Ver. 229. — ἀντιβολήσαιο.] *Al.* ἀντιβολήσεις.

Ἄλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμὲ· σοὶ γὰρ ἔγωγε 230
 Εὐχομαι, ὥς τε θεῶν, καὶ σευ φίλα γέναθ' ἰκάνω.
 Καὶ μοι ταῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' εὖ εἰδῶ,
 Τίς γῆ; τίς δῆμος; τίνες ἄνδρες ἐγγεγάασιν;
 Ἥ περ τις νήσων εὐδέελος, ἥ τις ἀκτὴ
 Κεῖθ' ἀλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπάροιο; 235
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Νήπιος εἷς, ὦ ξεῖν, ἣ τηλόθεν εἰλήλαθας,
 Εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνέρεαι· ἔδδ' τι λῆν
 Οὕτω νώνυμος ἐστίν· ἴσασι δὲ μιν μάλα πολλοί,
 Ἥ μὲν ὅσοι ναίεσι πρὸς ἡῶ τ', ἥελιον τε, 240
 Ἥ δ' ὅσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
 Ἦτοι μὲν τρηχεῖα καὶ ἔχ' ἰππήλατος ἐστίν,
 Οὐδὲ λῆν λυπρὴ, ἀτὰρ ἔδ' εὐρεῖα τέτυκται.
 Ἐν μὲν γὰρ οἱ σῖτος ἀθρόος, ἐν δὲ τε οἶνος
 Γίγνεται· αἰὲ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖα τε ἔρση· 245
 Αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ, καὶ βέβοτος· ἐστὶ μὲν ὕλη
 Παντοίη, ἐν δ' ἀρδμοὶ ἐπηετανοὶ παρέασιν.

“ Sed serva quidem hæc, serva etiam me; tibi enim ego

230

“ Supplico, tanquam deo, et ad tua chara genua accedo.

“ Et mihi hæc dic verè, ut benè sciam,

“ Quænam terra? quis populus? quinam viri infunt?

“ Num qua infularum amœna? an aliquod littus

“ Jacet ad mare vergens glebosæ continentis?”

235

Hunc autem contrà allocuta est dea cæsia-oculis Minerva;

“ Stultus es, ô hospes, aut è-longinquo venisti;

“ Si reverà de hâc terrâ interrogas: neque fanè valdè

“ Adeò ignobilis est: nôrunt autem eam admodùm multi,

240

“ Tum quotquot habitant ad Auroramque, Solemque,

“ Tum quotquot ponè ad caliginem obscuram.

“ Profectò quidem aspera et non equitabilis est;

“ Neque valdè sterilis, at neque lata est.

“ In eâ etenim triticum copiosum, in eâ autem et vinum

“ Est; semper verò pluvia habet illam, sæcundusque ros:

245

“ Capris autem pascendis apta, et bobus: est quidem sylva

“ Omnigena: ibi quoque aquationes perennes adsunt.

Ver. 232. — ταῦτ'.] *Al.* τῶτ'.

Ver. 233. — ἐγγεγάασιν;] *Al.* ἐγγεγάασιν.

Ver. 238. Εἰ δὴ.] *Si reverà* —

Ibid. — ἔδδ' τι λῆν Οὕτω νώνυμος ἐστίν.]

Vide ad *Il.* α. 330. et α. 11.

Ver. 242. — τρηχεῖα.] Vide ad *Il.* β'. 633.

Ibid. — καὶ ἔχ' ἰππήλατος ἐστίν.] Vide suprà ad δ. 606. 607.

Ver. 243. — ἔδ' εὐρεῖα.] *Al.* ἐκ εὐρεῖα.

Ver. 244. Ἐν μὲν γὰρ — ἐν δὲ.] In nonnullis Exemplaribus, notante *Barnesio*, legitur Εὖ μὲν γὰρ — εὖ δὲ.

Ver. 245. Γίγνεται.] *Al.* Γίνεται. Quod perindè est.

Ibid. — τεθαλυῖα τε ἔρση.] *Al.* τεθαλυῖα τ' ἔρση.

Ver. 247. — ἐν δ' ἀρδμοὶ.] *Al.* εὖ δ' ἀρδμοὶ.

Ibid. — παρέασιν.] *Al.* γεγάασιν.

Τῷ τοι, ξᾶν, Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἴκοι,
Τὴν περ τηλᾶ φασὶν Ἀχαιῖδος ἔμμεναι αἴης.

Ὡς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 250

Χαίρων ἢ γαίῃ πατρώῃ, ὥς οἱ εἶπε

Παλλὰς Ἀθηναίη, κέρη Διὸς Αἰγιοόχοιο·

Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Οὐδ' ὄγ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὄγε λάζετο μῦθον,

Αἰὲ ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν. 255

Πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ,

Τηλᾶ ὑπὲρ πόντε· νῦν δ' εἰλήλαθα καὶ αὐτὸς

Χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι· λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα

Φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἷα κατέκτανον Ἰδομενῆος,

Ὅρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὅς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ 260

Ἀνέρας ἀλφειᾶς νῖκα ταχέεσσι πόδεσσιν·

Οὐνέκα με σερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε πάσης

Τρωϊάδος, τῆς εἶνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,

Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινὰ τε κύματα πείρων.

Οὐνέκ' ἄρ' ἔχ' ὦ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον 265

Δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἤρχον ἐταίρων·

Τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλλον χαλκῆρεϊ δεξι

"Itaque, hospes, Ithacæ sanè et in Trojam nomen pervenerit,

"Quam quidem procul dicunt Achaicâ esse à terrâ."

Sic dixit: lætatus est autem patiens nobilis Ulysses,

Gaudens suâ terrâ patriâ, sicut ei dixerat

Pallas Minervâ, filia Jovis Ægiochi:

Et ipsam compellans verba alata dixit:

Neque is vera dixit, ex-obliquo verò instituebat sermonem,

Semper in pectore mentem perastutam agitans;

"Audiebam de-Ithacâ quidem et in Cretâ latâ,

"Longè trans pontum; nunc autem veni et ipse

"Bonis cum hisce: relictis verò adhuc apud filios tantis

"Fugio, quoniam dilectum filium interfeci Idomeni,

"Orsilochem pedibus velocem, qui in Cretâ latâ

"Viros ingeniosos vincebat velocibus pedibus:

"Quoniam me privare prædâ volebat omni

"Trojanâ; cujus gratiâ ego passus eram dolores animo,

"Virosumque bella, tristisque undas transiens:

"Quoniam scilicet haud suo patri gratificans serviebam

"Populo in Trojanorum; sed aliis imperabam fociis.

"Hunc quidem ego revertentem percussi æreâ hastâ

Ver. 248. — ἴκοι.] *Al.* ἴκοι.

Ver. 254. — ὄγ' — ὄγι.] Vide ad *Il.* γ'. 409.

Ibid. — πάλιν δ' ὄγε λάζετο μῦθον.]

Eis τὸναντίον τῷ ἀληθῶς. *Schol.* Si-

militer et *Eustathius*: "Πάλιν δ' ὄγι

"λάζετο μῦθον," ἥσαν πρὸς ψεύδος ἰσχυ-

σιν ἀνάπαλιν γὰρ τῆς ἀληθείας τὸ ψεύδος.

Vol. I.

Vide ad *Iliad.* δ'. 357. ubi eadem phrasis occurrit.

Ver. 257. — εἰλήλαθα.] Vide ad *Il.* α'. 37. et *l.* 204.

Ver. 261. Ἀνέρας ἀλφειᾶς.] Vide suprâ ad α'. 349.

Ver. 264. Ἀνδρῶν τε πτολέμους.] Vide suprâ ad ver. 91.

Ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ·
 Νῦξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' ἔρανόν, ἐδὲ τις ἡμέας
 Ἀνθρώπων ἐνόησε· λάθον δὲ ἐΨυμὸν ἀπύρας. 270
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ τὸν γε κατέκτανον ὄξείῃ χαλκῷ,
 Αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κίων Φοίνικας ἀγαυὺς
 Ἑλλισάμην, καὶ σφιν μενοεικέα ληΐδα δῶκα·
 Τὴς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταστῆσαι καὶ ἐφίσσαι,
 ἥ εἰς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέεσιν Ἑπείοι. 275
 Ἀλλ' ἦτοι σφείας κῆθεν ἀπώσατο ἰς ἀνέμοιο,
 Πόλλ' ἀεκαζομένους· ἐδ' ἠθέλον ἐξαπατῆσαι.
 Κῆθεν δὲ πλαγχθέντες ἰκάνομεν ἐνθάδε νυκτὸς·
 Σπεδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, ἐδὲ τις ἡμῖν
 Δόρυπε μνηστῆς ἦν, μάλα περ χατέεσιν ἐλέσθαι. 280
 Ἀλλ' αὐτῶς ἀποδάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
 Ἐνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
 Οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες,
 Κάτθεσαν, ἔνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.

“ Ex-agro, prope viam infidiatus cum socio :

“ Nox autem valdè obscura occupavit cælum, neque quisquam nos

“ Hominum animadvertit : latui autem illum animâ spoliâns. 270

“ At postquam hunc interfecissem acuto ære,

“ Statim ego ad navem profectus Phœnices illustres

“ Oravi, et ipsis animo-gratam prædam dedi :

“ Hos me iussi in Pylum deferre et collocare,

“ Vel in Elida divinam, ubi dominantur Epœi : 275

“ Sed fanè ipsos illinc depulit vis venti

“ Admodum invitos ; neque volebant fallere.

“ Illinc autem vagati venimus huc nocte ;

“ Ægrè autem in portum remorum-ope-appulimus, neque ulla nobis

“ Cœnæ mentio erat, valdè licèt indigentibus sumere ; 280

“ Sed tumultuariè egressi jacebamus ex navi omnes.

“ Hîc me quidem dulcis somnus invasit defessum :

“ Illi autem bona mea cavâ ex navi sublata

“ Deposuerunt, ubi utique ipse in arenis jacebam.

Ver. 269. Νῦξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' ἔρανόν.]

Nam neque erant astrorum ignes, nec
lucidus æthrâ

Sidereâ polus ; obscuro sed nubila cælo.

Æn. III. 585.

Ver. 273. Ἑλλισάμην.] Vide suprâ ad λ'.

35.

Ver. 274. — ἐφίσσαι.] Ἰδρῶσαι εἰς τὴν
ναῦν. Schol.

Ver. 275. ἥ εἰς Ἥλιδα δῖαν.] Νῦν αἰνὴ δὴ
πᾶσαν Ἥλειαν ὀνομάζουσι, τὴν μεταξὺ Ἀχαιῶν
καὶ Μισσηνίων παραλίαν, ἀνίχυσαν εἰς τὴν
μισσηνίαν τὴν πρὸς Ἀρκαδίαν τῇ κατὰ Φολῶν,

καὶ Ἀζάνας, καὶ Παρράσιος. Τὸ δὲ παλαιὸν, εἰς
πλείας δυναστείας διήρητο· εἴτ' εἰς δύο, τὴν τε
τῶν Ἑπειῶν, καὶ τὴν ὑπὸ Νέστορι τῷ Μηλίωνος κα-
τάπερ καὶ Ὅμηρος εἰρηκε, τὴν μὲν Ἑπειῶν ὀνο-
μάζων πόλιν· ἡ εἰς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέ-
ουσιν Ἑπείοι· τὴν δ' ὑπὸ τῷ Νέστορι, Πύλον.
Strabo, Geograph. lib. VIII. pag. 518. al.
336.

Ver. 279. — προερέσσαμεν.] Ἀλ. προ-
ερίσσαμεν.

Ver. 282. — ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶ-
τα.] Vide suprâ ad μ'. 281. Ἀλ. ὕπνος ἐπὶ ἐλ-
λασε.

Ibid. — κεκμηῶτα.] Vide ad II. ζ'.
261.

Οἱ δ' ἐς Σιδονίην εὖ ναιομένην ἀναβάντες 285

᾽Ωχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.

Ὡς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

Χεῖρὶ τε μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἥϊκτο γυναικί

Καλῇ τε, μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ·

Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 290

Κερδαλέος κ' εἴη καὶ ἐπὶ κλοπος, ὅς σε παρέλθοι

Ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσῃ.

Σχέτλιε, ποικιλομήντα, δόλων αἶψ', ἐκ ἅρ' ἐμελλες,

Οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ, λήξαι ἀπατάων,

Μύθων τε κλοπίων, οἳ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσιν; 295

Ἄλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγόμεθα, εἰδότες ἄμφω

Κέρδε'· ἐπεὶ σὺ μὲν ἐσσι βροτῶν ὅχ' ἄριστος ἀπάντων

Βελῇ καὶ μύθοισιν· ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι

Μῆτι τέ κλέομαι καὶ κέρδεσιν· εἰδὲ σὺ γ' ἔγνων

Παλλάδ' Ἀθηναίην, κόρην Διὸς, ἥτε τοι αἰεὶ 300

Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσσεμαι, ἠδὲ φυλάσσω;

Καὶ δὲ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα.

Νῦν δ' αὖτε δεῦρ' ἰκόμην, ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφῆνω,

“ Ipsi verò in Sidoniam benè-habitatam navi-confensà

285

“ Ibant; at ego relictus sum dolens corde.”

Sic dixit: risit autem dea cæcia-oculis Minerva,

Manuque ipsum demulsit; corpore verò affimilata est mulieri

Pulchræque, magnæque, et illustria opera scienti;

Et ipsum compellans verba alata dixit;

290

“ Astutus esset, et fallax, qui te superaret

“ In omnibus dolis, etiam si Deus occurreret.

“ Infauste, versute, dolorum insatiabilis, non ergò eras,

“ Nè in tuâ quidem cùm-esses terrâ, destitutus fallaciis,

“ Verbisque fallacibus, quæ tibi ab-ortu chara sunt?

295

“ Sed age, nè ampliùs hæc dicamus, scientes ambo

“ Dolos; quia tu quidem es hominum longè optimus omnium

“ Consilio et verbis; ego autem inter omnes Deos

“ Consilioque celebror et dolis: neque tu scilicèt novisti

“ Palladem Minervam, filiam Jovis, quæ tibi semper

300

“ In omnibus laboribus asto, et te servo?

“ Atque te Phæacibus gratum omnibus reddidi.

“ Nunc verò rursùs huc veni, ut tibi consilium contexam,

Ver. 285. — ἐς Σιδονίην.] Τὴν τῆς Σιδωνίας χώραν, τὴν Φοινίκην. Schol.

Ver. 295. — κλοπίων.] Eustathius in commentario legit, κλοπίων.

Ibid. — σιδόθεν.] Ἐκ νῆας ἡλικίας ἢ, ἀπὸ τῆς πύλης. Schol. Al. παιδόθεν. Quod verum perimit.

Ver. 296. — εἰδότες.] Al. εἰδότες. Quod

hoc quidem in loco perindè est. Vide ad Il. 4. 566.

Ver. 299. Μῆτι.] Vide ad Il. ψ'. 315. et 500.

Ver. 300. — αἰεὶ.] Al. ἄγχι.

Ver. 301. Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσσεμαι.] Vide ad Il. κ'. 278.

Ver. 303. Νῦν δ' αὖ.] Al. Νῦν αὖ.

Χρήματα τε κρύψω, ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
 "Ωπασαν, οἷκαδ' ἰόντι, ἐμῇ βελῇ τε νόῳ τε. 305
 Εἴπω δ', ὅσα τοι αἶσα δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσι
 Κῆδε' ἀνασχέσθαι· σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκη,
 Μηδὲ τῷ ἐκφάσθαι, μήτ' ἀνδρῶν, μήτε γυναικῶν,
 Πάντων, ἕνεκ' ἃρ' ἦλθες ἀλώμενος· ἀλλὰ σιωπῇ
 Πάσχειν ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν. 310
 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Ἀργαλέον σε, θεᾶ, γινῶναι βροτῶ ἀντιάσαντι,
 Καὶ μάλ' ἐπισημένῳ· σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ ἔισκαις.
 Τῆτο δ' ἐγὼν εὖ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἠπήνῃσθα,
 "Εως ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἱὲς Ἀχαιῶν. 315
 Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
 Βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιῆς,
 Οὐ σὲ γ' ἔπειτα ἴδον, κέρη Διὸς, εἰδ' ἐνόησα

" Bonaque abscondam, quæcunque tibi Phæaces illustres

" Dederunt, domum proficiscenti, meo consilioque menteque :

305

" Dicamque, quot tibi fatale-est ædibus in fabrefactis

" Dolores perferre : tu autem tolera etiam necessitate ;

" Neque cuiquam eloquere, neque virorum, neque mulierum,

" Omnium, quod veneris errans : sed tacitè

" Patere dolores multos, injurias sustinens virorum."

310

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses ;

" Difficile est te, Dea, cognoscere mortali congresso,

" Etiam admodum scienti ; te enim ipsam cuilibet assimilas.

" Hoc autem ego benè novi, quod mihi antea benigna eras,

" Dum in Trojâ pugnabamus filii Achivorum :

315

" At postquam Priami urbem diripuimus altam,

" Ivimusque in navibus, Deusque dissipavit Achivos ;

" Haud te postea vidi, filia Jovis, neque animadverti

Ver. 305. — ἐμῇ βελῇ τε νόῳ τε.] Τυ-
 γίσι διὰ σύνεσιν, ἥς Ἀθηναῖα προΐστανται. Eustath.

Ver. 306. Εἴπω δ'.] Al. Εἴπω δ'.

Ver. 307. Κῆδε' ἀνασχέσθαι.] Eustathius in
 commentario videtur legisse Κῆδε' ἀναπλή-
 σαι· Ut suprà i. 302. " Ἀλλ' ἀναπλήσειν —.

Ibid. — σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκη.]

Σὺ δ' εἴπ' ἀνάγκη, καὶ θεοῖσι μὴ μάχεσθαι.

Euripides, citatus à Duporto, in Gno-
 mologiâ ad hunc locum.

levius fit patientiâ,

Quicquid corrigere est nefas.

Horat. Carm. lib. I. Od. xxiv. 19.

Ver. 308. Μηδὲ τῷ ἐκφάσθαι.] Εἰ δὲ μετὰ
 ταῦτα ὁ Ὀδυσσεύς, ἄκων μὲν ἑαυτὸν ἀνακαλύψει
 τῇ μάτῃ Εὐρυκλείῃ, ἔκων δὲ τῷ Τηλεμάχῳ καὶ
 τῷ Εὐμαίῳ, καὶ ἑτέροις τοῖσιν· ἐκδηλον ὅτι πλείον
 τὴν τῆς Ἀθηναῖς αὐτὸς ἐκείνοισι· ταῦτί τῃς κα-
 τὰ πρῶτην ἐπιστολὴν παρ' αὐτῷ συνίσταται· ἐπεὶ,
 κατὰ παραμοίαν, αἱ δεύτεραι πῶς φροντίδες σο-
 φώτεραι. Eustath.

Ibid. — ἐκφάσθαι.] Ita omninò scri-
 bendum ; non, ut Vulgati, ἐκφᾶσθαι. Vide
 ad Il. v. 192. et ζ. 471.

Ver. 309. — ἕνεκ' ἃρ'.] Eustathius in
 commentario citat, ἕνεκα.

Ibid. — σιωπῇ Πάσχειν ἄλγεα.]

premit altum corde dolorem.

Æn. I. 209.

Ver. 313. — σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ ἔισκαις.]
 Ὅτι ἐν τοῖς Φαίηξ καὶ κερδίνῳ καὶ
 ἀνδρὶ ὁμοιωθεῖσα παρέρρηκται αὐτὸν. Schol.

Ibid. — ἔισκαις.] Al. ἔισκω.

Ver. 315. "Εως ἐνὶ.] Ita edidit Barnesius.
 Quæ si vera sit lectio, pronuntiandum erit
 " Ὡς ἐνὶ vel " Ὡς ἐνὶ. Quod enim annotat
 Barnesius, " Amphibrachys, pro Dactylo," ni-
 hili est. Vide ad Il. á. 539. Al. Εἴως ἐν.
 Cæterum quod habent Vulgati Εἴως ἐνὶ,
 vix ullâ ratione ferri potest.

Ver. 318. Οὐ σὲ γ' ἔπειτα.] Al. Οὐ σὲ τ'
 ἔπειτα, et Οὐ σὲ ἔπειτα.

Νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τι μοι ἄλγος ἀλάλκοις·

'Αλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἥσιν ἔχων δεδαῖγμένον ἦτορ

320

'Ηλώμην, εἴως με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·

Πρὶν γ' ὅτε Φαίηκων ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ

Θάρσυνας τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτῇ.

Νῦν δὲ σε πρὸς πατρός γυνάζομαι, (ὃ γὰρ οἶω

"Ηκεν εἰς Ἰθάκην εὐδέειλον, ἀλλὰ τιν' ἄλλην

325

Γαῖαν ἀνασρέφομαι· σὲ δὲ κερτομέεσσαν οἶω

Ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἡπεροπέυσῃς.)

Εἰπέ μοι, εἰ ἐτεὸν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἰκάνω.

Τὸν δ' ἡμέβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Αἰεὶ τοι τοῖστον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·

330

Τῷ σε καὶ ὃ δύναμαι προλιπεῖν δύσηνον ἰόντα,

Οὔνεκ' ἐπητής τ' ἐσσί, καὶ ἀγχίνοος, καὶ ἐχέφρων.

'Ασπασίως γὰρ καὶ ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἔλθων

'Ιετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδας τ' ἄλοχον τε·

"Navem meam ingressam, ut mihi dolorem arceres.

"Sed semper mente propriâ habens distractum cor

320

"Vagabar, donec me Dii malo solverunt;

"Prius scilicet quàm Phæacum virorum in ubere populo

"Animâstique verbis, et in urbem duxisti ipsa.

"Nunc autem te per patrem supplex-oro; (non enim puto

"Venisse me in Ithacam amœnam, sed aliquam aliam

325

"Per terram verfor; te autem illudentem puto

"Hæc dicere, ut meam mentem decipias.)

"Dic mihi, an verè dilectam in patriam venerim."

Huic verò respondit deinde dea cæcilia-oculis Minerva;

"Semper tibi tale in pectore cogitatum:

330

"Propterea te etiam non possum deferere infelicem existentem,

"Quoniam facundus es, et ingeniosus, et prudens.

"Libentèr enim alius vir errans reverfus,

"Cuperet in ædibus videre filiosque uxoremque;

Ver. 320. — φρεσὶν ἥσιν.] Vide supra ad ἄ. 402.

Ver. 323. Θάρσυνας.] Vide ad II. ἄ. 338. et ὡ. 823.

Ibid. — καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτῇ.] Supra ἄ. 37.

Ver. 324. Νῦν δὲ σε πρὸς πατρός γυνάζομαι.]

te, siqua parentis

Tangere cura potest, oro —

Æn. XII. 932.

Ibid. — πρὸς πατρός.] Αἰ. πρὸς Ζηνός.

Ver. 327. — ἡπεροπέυσης.] Αἰ. ἡπεροπίης.

Ver. 332 Οὔνεκ' ἐπητής τ' ἐσσί.] Καὶ πάλιν τὸν Ὀδυσσεῖα φάσκουσα [Ἀθηναίη] μὴ περιστῆναι

μηδὲ προλείπειν, "Οὔνεκ' ἐπητής ἐσσί, καὶ ἀγχίνοος, καὶ ἐχέφρων," ἰνδείκνυται μόνον εἶναι τῶν ἡμετέρων θεοφιλῆς καὶ θεῶν ἀρετῆν. Plutarch. de audiendis Poëtis. Οὐ γὰρ διὰ τὸ κάλλος τῷ σώματι, ἀλλὰ τοὺς Νηεῖα μᾶλλον ἐχρῆν ἀγαπᾶσθαι· ὡς δὲ διὰ τὴν ἰσχὺν, ἀπειρὼν γὰρ [ὡς] οἱ Λαιερυγόνες καὶ Κύνλῳπις ἦσαν αὐτῶν κρείττους· ὡς δὲ διὰ τὸν πλῆτον, ἔγω γὰρ ἀνέμεινεν ἀπὸρρητος Τροία. Τί δὲ δεῖ πράγματα ἔχειν αὐτὸν ἐπιζητῶντα τὴν αἰτίαν δι' ἣν Ὀδυσσεῖα φησὶν ὅτι Ποιήτης θεοφιλῆς, αὐτῷ γε ἔξω ἀκούειν; "Οὔνεκ' ἐπητής ἐσσί, καὶ ἀγχίνοος, καὶ ἐχέφρων." Julian. Orat. VIII.

Ver. 333. 335. Ἀσπασίως γὰρ καὶ ἄλλοι — Σοὶ δ' ἔγω φίλον ἐσμί.] Τῷτο δὲ Ὀδυσσεῖα ἔπαινει, ὅτι ἔγω σιγῆς φρονεῖ, ὡς μὴ εὐδὺς ἀρπάσαι τὴν τῶν οἰκίαν ἐντυχίαν, πρὶν περὶ ῥάσασθαι ὅπως ἔχουσι περὶ αὐτὸν. Eustath.

- Σοὶ δ' ἔγω φίλον ἐσὶ δαήμεναι, ἔδῃ πυθέσθαι, 335
 Πρὶν γέ τι σῆς ἀλόχῃ πειρήσεται, ἥτε τοι αὐτῶς
 Ἦσαι ἐνὶ μεγάροισιν· οἷζυραὶ δὲ οἱ αἰεὶ
 Φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέραι δακρυχέσση.
 Αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν ἔποτ' ἀπίσσειν, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
 Ἦδὲ, ὃ νοσήσεις ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους· 340
 Ἀλλὰ τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
 Πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι χόλον ἔνθετο θυμῷ,
 Χωόμενος, ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
 Ἀλλ' ἄγε, τοι δέξω Ἰθάκης ἔδος, ὅφρα πεποιθήης.
 Φόρκυνος μὲν ὃδ' ἐσὶ λιμὴν, ἀλίοιο γέροντος· 345
 Ἦδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
 Ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἀντρον ἐπήρατον, ἡεροειδές,
 Ἴσον Νυμφάων, αἱ Νηϊάδες καλέονται·
 Τῷτο δὲ τοι σπέος εὐρὺ κατηρεφές, ἔνθα σὺ πολλὰς
 Ἔρδεσκες Νύμφησι τελέεσσας ἐκατόμβας· 350
 Τῷτο δὲ Νήριτον ἐστὶν ὄρος, καταείμενον ὕλη.

- "Tibi verò nondum gratum est scire, neque exquirere, 335
 "Priusquam tuæ uxoris periculi quid feceris, quæ tibi incassum
 "Sedet in ædibus; luctuosæ verò ei semper
 "Pereunt noctes et dies lachrymas-fundenti.
 "At ego de-hoc quidem nunquam diffidebam, sed in animo
 "Sciebam, quòd rediturus esses, amissis omnibus fociis: 340
 "Sed fanè nolui Neptuno obfistere
 "Patruo, qui iram adversus-te induxit in-animum,
 "Iratu, quòd ei filium dilectum excacasti.
 "Verum age, tibi ostendam Ithacæ sedem, ut credas.
 "Phorcynis quidem hic est portus, marini senis;
 "Hæc autem in vertice portus patula oliva: 345
 "Prope verò ipsam antrum amabile, obscurum,
 "Sacrum Nympharum, quæ Naiades vocantur:
 "Hæc autem spelunca lata, convexa, ubi tu multas
 "Sacrificabas Nymphis perfectas hecatombas: 350
 "Hic autem Neritus est mons, vestitus sylvâ."

Ver. 336. Πρὶν γέ τι.] Al. Πρὶν γ' ἔτι.
 Ver. 341. Ἀλλὰ τοι οὐκ ἐθέλησα.] Vide
 suprà ad ζ. 329.

Ver. 342. — χόλον.] Al. κότον.
 Ver. 345. Φόρκυνος μὲν ὃδ' ἐσὶ λιμὴν.] Ὅρα
 δ' ἐν ταῖς, καὶ ὅπως ἐπίτεται γαργάρεα ὁ Ποι-
 σῆς ἐν ὀλίγῳ τὰ πρὸ μικρῷ πλατύτρονον ἐκ-
 φρασθέντα περὶ τοῦ τῷ λιμένος καὶ τῶν κατ' αὐ-
 τόν. Eustath. Vide suprà ad ver. 96. item
 ad μ. 452.

Ver. 347. 348. Ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἀντρον ἔσται.]
 Desunt hi duo versus in nonnullis Exempla-
 ribus, notante Eustathio. Et, propter se-
 quentia "Τῷτο δὲ τοι σπέος εὐρὺ ἔσται", sine
 sententiæ dispendio omitti possunt. Nec

non verisimile eos ex ver. 103. 104. suprà,
 huc irrepsisse.

Ver. 349. — σπέος εὐρὺ.] Al. σπέ-
 ος ἐστὶ. Atque ita in commentario citat
 Eustathius.

Ver. 350. Ἔρδεσκες.] Sacrificare solebas —
 Vide ad II. á. 37. et v. 84.

Ver. 351. — Νήριτον.] Ὅρος Ἰθάκης, ἀν-
 τικρὸν τῆς Ἠπείρου. Schol. Al. Νήρικον. Vide
 suprà ad í. 21.

Ibid. — καταείμενον ὕλη.]

— sylvis scena coruscis

Desuper, horrentique atrum nemus im-
 mine tumbra. Æn. I. 164.

“Ὡς εἰπῶσα θεὰ σκέδασ' ἥερα· εἶσατο δὲ χθών·
Γήθησεν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Χαίρων ἢ γαίῃ· κύσε δὲ ζείδωρον ἄρκεαν·

Αὐτίκα δὲ Νύμφης ἡρέσατο χεῖρας ἀνασχών·

355

Νύμφαι Νηϊάδες, κῆραι Διὸς, ἔποτ' ἐγώ γε
“Ὁψεδ' ὕμν' ἐφάμην· νῦν δ' εὐχολῆς ἀγανῆσι.
Χαίρετ'· ἀτὰρ κ' δῶρα διδάσομεν, ὥς τοπάρως περ,
Αἶκεν εἴ᾽ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελεύη
Αὐτὸν τε ζῶειν, κ' μοι φίλον υἱὸν αἰέξῃ.

360

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Θάρσει, μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Ἄλλ' ἄγε, χρήματα μὲν μυχῶ ἄντρον δεσπεσίοιο
Θέομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνη·
Αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ', ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.

365

“Ὡς εἰπῶσα θεὰ δύνε σπείος ἡεροειδές,
Μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπείος· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
Ἄσπον πάντ' ἐφόρει, χρυσὸν καὶ ἀτεργέα χαλκόν,
Εἵματα τ' εὐποίητα, τὰ οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
Καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε· λίθον δ' ἐπέθηκε θυρήσι

370

Sic fata Dea dissipavit nebulam; apparuit autem terra:

Lætatusque est deindè patiens nobilis Ulysses,

Gaudens suâ terrâ; osculatus est autem almam tellurem:

Statimque Nymphis supplicavit manibus sublatis;

355

“Nymphæ Naiades, filiæ Jovis, nunquam ego

“Vifurum me vos putabam: nunc verò votis blandis

“Salvete: at et dona dabimus, sicuti antea scilicet,

“Si finat lubens Jovis filia prædatrix

“Ipsumque me vivere, et mihi charum filium auget.”

360

Hunc autem rursus allocuta est dea cæcia-oculis Minerva;

“Confide, nè tibi hæc in mente tuâ curæ-sint.

“Sed age, bona quidem in recessu antri divini

“Ponamus statim nunc, ubi utique hæc tibi salva maneant:

“Ipsi autem consultemus, quo-pacto quàm optimè fiat.”

365

Sic locuta Dea ingrediebatur specum obscurum,

Explorans latibula per specum: at Ulysses

Propius omnia portabat, aurum et indomitum æs,

Vestimenta que benè-elaborata, quæ ei Phæaces dederant:

Et hæc quidem benè deposuit; lapidem verò imposuit foribus

370

Ver. 355. Αὐτίκα δὲ.] *Barnesius*, minime ignarus quâ ratione vocula δὲ producat, ex conjecturâ tamen edidit Αὐτίκα δὴ· Atque ita “multò melius” hîc legendum contendit. Immo verò ad sententiam minus rectè. Vide autem ad *Il. α. 51.*

Ver. 360. — αἰέξῃ.] *Al.* αἰέξῃ, et αἰέξῃ.

Ver. 363. — μυχῶ ἄντρον.]

— spelunca — vasto submotâ recessu.
Æn. VIII. 193.

Ver. 365. Αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ'.] Καὶ Ὀδυσσεὺς ποιεῖ ὕμνον, ὡς ἡ φρόνησις δηλαδὴ αὐτῷ νοῆσαι ὑπέσταντο. *Eusebius.*

Ibid. — ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.] *Al.* ὅπως ἔσται τὰδε ἔργα.

Ver. 366. — ἡεροειδές.] Νῦν (inquit *Scholias*) καθαρόν αἶμα ἔχον. Minus rectè.

Ver. 369. — τὰ οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.] *Al.* τὰ οἱ Φαίηκες ἀγανῶν ὧσιν. Ut supra ver. 120. 305.

Παλλὰς Ἀθηναίη, κύρη Διὸς Αἰγίοχοιο.

Τὰ δὲ καθεζομένω ἱερῆς παρὰ πυθμὲν ἱλαίης,
Φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπὲρφιάλοισιν ὀλεθρον.

Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Διογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, 375

Φράζεο, ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσης,

Οἱ δὲ τοι τρίετες μέγαρον κατακοιρανέουσιν,

Μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον, καὶ ἔδνα διδόντες·

Ἡ δὲ σὸν αἰεὶ νόσον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν,

Πάντας μὲν ῥ' ἔλπεα, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἐκάσῳ, 380

Ἀγγελίας προῖεσσα· νόος δὲ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.

Τὴν δ' ἀπαμαρτόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο

Φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,

Pallas Minerva, filia Jovis Aegiochi.

Hi autem sedentes sacrae ad radicem olivæ,

Moliebantur procis insolentibus exitium.

Inter hos verò sermonem exordiebatur dea caeca-oculis Minerva;

“ Generose Laërtiade, prudens Ulysses,

375

“ Confidera, quomodo procis impudentibus manus inferas,

“ Qui jam tibi per-triennium in domo dominantur,

“ Ambientes eximiam uxorem, et sponsalia dantes:

“ Illa autem, tuum semper reditum cum-fletu-desiderans in animo,

“ Omnibus quidem spem-dat, et pollicetur viro unicuique,

380

“ Nuncios mittens; mens autem ei alia versat.”

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses;

“ Παρὰ! profectò omninò jam Agamemnonis Atridæ

“ Periturus malo fato in ædibus eram,

Ver. 372. — ἱερῆς παρὰ πυθμὲν ἱλαίης.] “Οτι ἱερὰν τὴν προῖρηθῆσαν ἱλαίαν λίγαι εἰ δὲ ἄλλας μὲν αἰτίαι, μάλιστα δὲ διὰ τὸ μυδικῶς, καθὰ εἰ ἄλλαχῇ ἰδηλώθη, ἀνιερῶσθαι αὐτὴν τῇ Ἀθηνᾷ· διὸ εἰ τόπος ἰσταῦδα βυλῆς ὁ πυθμὴν αὐτῆς γίνεσθαι, ὅτι Ὀδυσσεὺς τῇ Ἀθηνᾷ συμφράζεται. Eustath.

Ver. 377. — κατακοιρανέουσιν.] Al. κατὰ κοιρανέουσιν.

Ver. 378. — εἰ ἔδνα διδόντες.] “Οτι εἰ ἰσταῦδα ἔδνα, τὰ ἐξ ἀνδρῶν πρὸς γυναῖκα. Φησὶ γὰρ ὅτι τρίετες ἦσαν οἱ μνηστῆρες μνώμενοι τὴν Πηνελόπην, εἰ ἔδνα διδόντες. Eustath.

Ver. 379. Ἡ δὲ σὸν αἰεὶ νόσον.]

Quam nequière Proci recto depellere cursu.

Horat. Sermon. lib. II. v. ver. 78.

Ver. 383. — Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο Φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον.] Nempè nisi Minerva eum quæ facienda essent prius edocuisse; suâ ipsius in domo, eodem atque Agamemnon fato, periturus fuisset. Quam sententiam (luculentam qui-

dem fati et perspicuam) cum non intellexerit Spondanus, mirè hæc annotat; “ Quæri autem potest, quale sit illud periculum, quod se effugisse ope Minervæ refert, ex ædibus Agamemnonis. An cædi Agamemnonis interfuit? Id fanè à Menelao, supra lib. IV. non memorabatur; sed neque ipse Ulysses, lib. IX. narravit. — Repetenti ergò mihi quod supra lib. III. [ver. 162. &c.] à Nestore narrabatur, in illo Græcorum dissidio circa profectionem à Trojâ, Ulyssem in partes Agamemnonis transiisse, et cum eo remansisse, discedente nihilominus Menelao et seipso; videtur postea Ulysses consilio Minervæ seorsim ab Agamemnone itineri se commisisse. Alioqui non video quomodo hic locus possit intelligi.” Scilicet ad istud “ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,” non “ οἶτον” sed “ μεγάροισιν” referri is arbitratus est; ut adeò Ulysses, non Agamemnonis fato, sed Agamemnonis in ædibus periturus fuisse dicatur.

Ver. 384. Φθίσεσθαι.] Al. Πείσεσθαι.

Εἰ μὴ μοι σὺ ἕκαστα, θεὰ, κατὰ μοῖραν ἔειπες.

385

Ἄλλ' ἄγε, μῆτιν ὕφηνον, ὅπως ἀποτίσομαι αὐτὰς·

Πὰρ δὲ μοι αὐτὴ σῆθι, μένος πολυθαρσές ἐνῆσα,

Οἶον, ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.

Αἶκε μοι ὥς μεμαυῖα παρασαΐης, Γλαυκῶπι,

Καὶ κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσσι μαχοίμην,

390

Σὺν σοί, πότνια θεὰ, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.

Τὸν δ' ἡμέλειτ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Καὶ λήην τοι ἐγῶγε παρέσσομαι, ἔδῃ με λήσεις,

Ὅπποτε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καὶ τιν' οἶω

Αἵματι τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον ἔδας,

395

Ἀνδρῶν μνηστῆρων, οἳ τοι βίοντον κατέδουσιν.

"Nisi mihi tu singula, dea, accuratè dixisses.

385

"Verùm age, consiliū texe, quo pacto ulciscar ipsos;

"Et mihi ipsa astra, animum valdè-audacem immittens,

"Qualem, quandò Trojæ solvebamus splendida mœnia:

"Si mihi sic studiosa astartes, Minerva,

"Etiam adversus trecentos ego viros pugnarem,

390

"Tecum, veneranda dea, quandò me prompto-animo adjuvares."

Huic autem respondit deindè dea cæsia-oculis Minerva;

"Et omninò tibi ego adero, neque me latebis,

"Quandocunque demùm hæc obeamus; atque aliquem puto

"Sanguineque cerebroque fœdaturum immensum solum,

395

"Virorum procorum, qui tibi victum absumunt.

Ver. 388. Οἶον, ὅτε Τροίης.]

Εἰ γὰρ τ' ὥς ἱβίλοι φιλίην γλαυκῶπις Ἀθήνη,
'Ὡς τότ' Ὀδυσσεὺς περικῆδιτο κυδαλίμοις,
Δῆμα ἰνὶ Τρώϊν, ὅθι πάσχομεν ἄλγ' Ἀχαιοί·
Οὐ γὰρ πῶ ἴδον ὧδε θεῶν ἀναφανδὰ φιλιῦντας,
'Ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ περὶ γὰρ Παλλὰς Ἀθήνη.

Suprà γ' 218.

Ibid. — λιπαρὰ κρήδεμνα.] Λιπαρὰ μὲν
λίγων, κατὰ τὰς Παλαιὰς, τὰ ἱερὰ καὶ ἡ λαμπρὰ
καὶ ἐκείνη δὲ δηλοῦνται ὅτι καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ
πρότ' ἐκείνη δὲ μεταφορικῶς ἔστι νῦν τὰς τῶν
πύργων εἰσόδους, ἡ λαμπρὰ ἔξοχας. Eustath.

Ver. 390. Καὶ κε τριηκοσίοισιν.]

Σόφον γὰρ ἐν βάλιωμα τὰς πολλὰς χεῖρας
Νικᾷ.

Euripides, citatus à Duporto, in Gnomologia ad hunc locum.

Ver. 391. Σὺν σοί, πότνια θεὰ.] Τετάρτη
μετὰ τὴν φρονήσιον καὶ ἢ ἐν μέλει τῶν μνη-
στῆρων περιγίνεται. Eustath. Cæterum pro-
nuntiabatur vox θεᾶ, ac si scriptum esset
θεᾶ. Vide ad II. α. 18. Editiones autem
nonnullæ, notante Barnesio, habent πότνια
θεᾶ. Ut infra ὁ 91.

Ibid. — ὅτι μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.]

— ὅτι οἱ πρόφρασσα παρέτης.

Iliad. κ'. 290.

[Ubi Eustathius vocem πρόφρασσα exponit,
Vol. I.

προμηθεῖς, τὰ ὑπὲρ ἐκείνου φραζομένη ἡ ἰδέουσα.
Minus rectè. "Nec enim," uti annotat
Duportus in Gnomolog. Homeric. ad hunc lo-
cum Odysseæ, "πρόφρασσα est προμηθεῖς, pro-
videns, prudens, sed πρόθυμος, πρόφρων, pro-
na, propensu."

Ver. 393. — ἔδῃ με λήσεις.] Vide su-
prà ad λ'. 101.

Ver. 395. Αἵματι τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέ-
μεν ἄσπετον ἔδας.]

Ossaque dispergit cerebro permixta cru-
ento.

Æn. X. 416.

— et sparso latè rigat arma cerebro.

Æn. XII. 308.

"Ἀσπίλον δὲ ἔδας περιφραστικῶς τὴν ἡπαρὸν λέγει,
ὡς ἐστὶ τὴν ἀσπλῆν γῆν· ἄλλως γὰρ πῶς ἄσπιλον
ἢ βραχέϊα ἔστιν ὑπερτίθεσθαι, καὶ ἢ οἱ μνηστῆρες
πιστύνται. Eustath. Quam explicationem
rejiciens Dna. Dagier; "Ἀσπιλον (inquit)
"ne signifie que spacieuse, vaste; une faille,
"où tant de Princes faisoient leurs ban-
"quets, pouvoit fort bien être appelée
"vaste, ἄσπιλος." Minus rectè uterque.
Poëta (ut opinor) per phrasin ἄσπιλον ἔδας,
ut per ὑπερτίθεσθαι et similia, nihil aliud
quàm Solum in universum designare voluit.
Quod tamen Eustathium quidem non ex to-
to videtur fugisse, quum ait, ὡς ἐστὶ τὴν ἀ-
σπλῆν γῆν. Vide ad II. ε'. 61.

Ἄλλ' ἄγε, σ' ἄγνωσον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσι·
 Κάρψω μὲν χροῖα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
 Ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
 Ἔσσω, ὃ κεν συγέησιν ἰδὼν ἄνθρωπος ἔχοντα·
 Κνυζάσω δὲ τοι ὅσσε, πάρος περικαλλέ' ἐόντε,
 Ὡς ἂν αἰκέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανείης,
 Σῆ τ' ἀλόχω, καὶ παιδί, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλαιπες.
 Αὐτὸς δὲ πρῶτις αὖθις εἰσαφικέσθαι,
 Ὃς τοι ὑῶν ἐπίερος· ὁμῶς δὲ τοι ἦπια οἶδε,
 Παῖδα τε σὸν φιλέει, καὶ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
 Δήεις τὸν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
 Πὰρ Κόρακος πέτρῃ, ἐπὶ τε κρήνῃ Ἀρεθύσῃ,
 Ἔσθουσαι βάλανον μενοεικία, καὶ μέλαν ὕδωρ

400

405

"Sed age, te incognitum faciam omnibus mortalibus :
 "Arefaciam quidem cutem pulchram in flexilibus membris ;
 "Flavosque ex capite delebo crines ; circumque pallium
 "Induam, quod aversetur conspicatus homo habentem :
 "Deformabo etiam tibi oculos, antea perpulchros existentes ;
 "Ut turpis omnibus procis appareas,
 "Tuæque uxori, et filio, quem in ædibus reliquisti.
 "Ipse verò primùm subulcum adi,
 "Qui tibi suum custos ; simulque tibi benè vult,
 "Filiumque tuum diligit, et prudentem Penelopen.
 "Invenies hunc utique suibus affidentem ; hæ verò pascuntur
 "Apud Coracis petram, et ad fontem Arethufam,
 "Comedentes glandem suavem, et nigram aquam

400

405

Ver. 397. — σ' ἄγνωσον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσι.] Πῶς ἂν ἡ Εὐρύκλεια γινώσκει; ἐπειδὴ χροῖα αὐτῆς. Schol. Rectius Eustathius, citante Bartsio; "Ἀγνωστος δὲ γίνεται πᾶσι, δίχα γε τῆς μαίας Εὐρυκλείας· πλὴν ὅδ' αὐτὴ ἐκ τῆς εἰδῆς ἀπλῶς ἀναγνωρίζει τὸν Ὀδυσσεύα, ἐκ τῆς κατὰ τὸν μηρὸν δὲ ἔλκε, ὡς φανήσεται.

Ibid. — ἄγνωσον.] Vide supra ad ver. 190.

Ver. 400. — ὃ κεν συγέησιν ἰδὼν ἄνθρωπος ἔχοντα.] Al. ὃ κεν συγείη τις ἰδὼν ἄνθρωπον ἔχοντα.

Ver. 401. Κνυζάσω δὲ τοι ὅσσε.] ῥυσάσω, ἀπρεπείης καὶ ῥυσῆς ποιήσω, ὅποιοι εἰσὶν οἱ τῶν καθευδόντων καὶ συμπλάσω, καὶ κακώσω. Schol.

Ver. 405. — ὁμῶς δὲ τοι ἦπια οἶδε.] "Ἡ γυν, ὁμοίως σοι τῶ Ὀδυσσεῖ, ἦπιος ἐστὶ πρὸς τὰς σὺς. Eustath. Quæ explicatio (ut opinor) ferri non potest. Sensus istius "τοι ἦπια οἶδε" reverà est; "Erga te benè affectus est." Ut liquet ex Odyss. ó. 39. ubi Minerva, Telemachum alloquens, eadem utitur phrasi: itemque ex ejusdem libri versu ultimo, ubi de Subulco dicitur;

ἀνάκτισιν ἦπια εἰδώς.

Vide et Iliad. π'. 73. Porro Editiones vul-

gatae hoc in loco habent ὁμῶς. Verum cum in iisdem Editionibus scriptum sit ὁμῶς, infra ó. 39. ubi idem versus occurrit; cumque ita etiam hic in commentario legat Eustathius; utrobique ὁμῶς edidi.

Ver. 408. Πὰρ Κόρακος πέτρῃ.] Οὗτος ὁ Κόραξ κυνηγῶν, ἀπὸ τῆς τίτρας πεισὼν, ἐτελεύτησι καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς Ἀρίθουσα ἑαυτὴν ἀπήγατο. Ἀρίθουσαι δὲ τίτταρες, ἐν Συρακούσῃ, ἐν Σμύρῃ, ἐν Χαλκιδί, καὶ ἐν Ἰθάκῃ. Schol.

Ver. 409. Ἔσθουσαι βάλανον μενοεικία, καὶ μέλαν ὕδωρ Πίνουσαι.] Παχύνεσθαι δὲ τὸν σὺν ἀκνῇ — πίνοντα ὕδωρ τιθαλωμένον, — καὶ τροφαῖς [χαίροντα] ὅσαι φουσάδιστραι εἰσὶ, καὶ ὑποπλῆσαι δύνανται. Καὶ Ὀμηρὸς δὲ εἰσὶ ὑποπλῆσαι ταῦτα — "Ὅτι τῶ τιθαλωμένῳ ὕδατι πιαίνονται, φησί, "μέλαν ὕδωρ Πίνονται, "τὸ δ' ὕδατος τρέφει τιθαλυῖαν ἀλοιφήν." — Τὸ δὲ φουσάδες αἰνέττεται τῆς τροφῆς, ὅταν λίγυι, "βάλανον μενοεικία" ἐσθίειν αὐτάς. Aelian. de Animal. lib. V. cap. 45. Quarum tamen observationum prior parum rectè se habet; nam Epitheton "μέλαν" minimè aquam turbidam, τιθαλωμένον, (uti vult Aelianus), denotat; sed, ut liquet ex innumeris Poëtæ locis, Omni Aquæ in universum tribuitur.

Πίνεσαι, τὰ δ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν. 410

"Ενθα μένειν, καὶ πάντα παρήμενος ἐξεφύεσθαι,

"Οφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα,

Τηλέμαχον καλέεσσα, τεὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσεῦ·

"Ος τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα παρ Μενέλαον

"Ωχετο, πεισόμενος μετὰ σὸν κλέος, εἴπῃς ἔτ' εἴης. 415

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Τίπτε τ' ἄρ' ἔοι εἶπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντ' εἰδυῖα;

"Ἢ ἵνα περ καῖνος ἀλάμενος ἀλγεα πάσχη

Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον; βίοτον δὲ οἱ ἄλλοι ἔδωσι.

Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

420

Μὴ δὴ τοι καῖνος γε λήν ἐνθύμιος ἔσῃ·

Αὐτὴ μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο,

Κεῖσ' ἐλθὼν· ἀτὰρ ἔτιν' ἔχει πόνον· ἀλλὰ ἔκηλος

"Ἢσαι ἐν Ἀτρεΐδαο δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κῆται.

"Ἢ μὲν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηϊ μελαίνῃ,

425

Ἰέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι·

Ἀλλὰ τὰ γ' ἔκ οἷά, πρὶν καὶ τινα γαῖα καθέζω

"Bibentes, quæ scilicet suis alimentum florentem pinguedinem.

410

"Illic mane, et omnia assidens interroga,

"Dum ego ivero ad Spartam pulchris-mulieribus-abundantem,

"Telemachum accersitura, tuum dilectum filium, Ulysses;

"Qui in spatiosam Lacedæmonem ad Menelaum

"Abiit, sciscitaturus de tuâ famâ, sicubi adhuc effes."

415

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses;

"Et cur non ei dixisti, in mente omnia sciens?

"An ut alicubi et ille errans dolores patiatur

"Pontum super infructuosum? victum autem ei alii edunt."

Huic autem respondit deinde dea cæcia-oculos Minerva;

420

"Nè jam tibi ille valde curæ-fit:

"Ipsa eum mittebam, ut famam bonam adipisceretur,

"Illuc profectus: quinetiam nullam habet molestiam; sed quietus

"Sedet in Atridæ ædibus; copiosa autem ei adfunt.

"Profectò quidem ei insidiantur juvenes cum navē nigrā,

425

"Cupientes interficere, antequam in patriam terram venerit:

"Sed ea scilicet non futura puto; prius etiam aliquem terra detinebit

Ver. 410. Πίνεσαι.] Vide infra ad π'. 143.

Ver. 415. "Ωχετο, πεισόμενος μετὰ σὸν κλέος.] Ἑρμηνεύει δὲ καὶ τὸ ἐν τοῖς φθάσαις περ [suprà Odysf. α. 95. γ'. 78.] γραφὴν περὶ Τηλεμάχου, "Ἢδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποις ἔχησιν," δ, διττὴν ἔχον ἐκείνην νεοίαν, συγκροτεῖται ἐκ τῶν ἐνταῦθα. Eustath. Verum liquet ex ver. 422. infra, nullam ibi omnino esse ambiguitatem.

Ibid. — εἶπε.] Αἱ. ἤνπευ.

Ver. 417. Τίπτε τ' ἄρ' εἶπες;] "Et quamobrem igitur —?"

Ver. 419. — ἔδωσι.] Eustathius in commentario citat, ἔδωσι.

Ver. 422. Αὐτὴ μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο.] Vide suprà ad ver. 415. et ad α. 95. et γ'. 78.

Ver. 424. — παρὰ δ' ἄσπετα κῆται.] Ἦγον παρατίθεται αὐτῇ πολλά ἐς τρυφήν. Eustath.

Ἀνδρῶν μνηστέρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.

Ὡς ἄρα μιν φαρμένη ράβδῳ ἐπεμάσσεται Ἀθήνη·
Κάρφει μὲν οἱ χροῶα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
Ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Πάντεσσιν μελέεσσι παλαιῷ θῆκε γέροντος.

Κνύζωσεν δὲ οἱ ὅσσε, πάρος περικαλλές ἔοντε.

Ἀμφὶ δὲ μιν ράκος ἄλλο κακὸν βάλεν, ἥδ' ἐ χιτῶνα,

Ῥωγαλέα, ῥυπόαντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ.

Ἀμφὶ δὲ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσθ' ἐλάφοιο

Ψιλόν· δῶκε δὲ οἱ σκῆπτρον καὶ αἰκία πῆρην,

Πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ σρόφος ἦεν ἀορτῆρ.

Τὸ γ' ὥς βαλεύσαντε διέτμαγον· ἡ μὲν ἔπειτα

Εἰς Λακεδαίμονα διὰν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος.

"Virorum procorum, qui tibi victum devorant."

Sic utique ipsum locuta virgâ tetigit Minerva;

Arefecit quidem ei cutem pulchram in flexilibus membris;

Flavosque ex capite delevit crines; circum verò pellem

Omnibus membris antiqui posuit senis:

Deformavit porro ei oculos, antea perpulchros existentes:

Circum autem ipsum lacernam aliam malam jecit, et tunicam,

Laceras, squalentes, malo fœdatis fumo:

Circumque ipsum magnam pellem velocis induit cervi

Depilem; deditque ei baculum et turpem peram,

Crebris-locis laceram: inerat verò tortum lorum.

Illi utique ita consilio-habito discesserunt: hæc quidem deinde

In Lacedæmonem diviâam ivit ad filium Ulyssis.

Ver. 428. Ἀνδρῶν μνηστέρων.] Deest hic versus in Codice uno à Tho. Bentleio collat.

Ver. 429. — ἐπεμάσσεται.] *Barneſius* edidit ἐπεμάσσει. Sed rationibus haud satis idoneis. Vide ad Il. ε'. 564.

Ver. 430. — ἐν.] *Al.* ἐπὶ.

Ver. 433. Κνύζωσεν δὲ οἱ ὅσσε.] Vide suprâ ad ver. 401.

Ver. 435. — ῥυπόαντα.] *Al.* ῥυπόαντα.

Ibid. — μεμορυγμένα.] *Al.* μεμορυγμένα.

Ver. 438. — ἀορτῆρ.] Ἐξ ὧ ἀπῆρτο, ὃ ἐστὶν, περιπρόματο. *Schol.*

Ver. 439. — διέτμαγον.] *Al.* διέτμασεν. Ut Il. α. 531.

Ibid. — ἡ μὲν ἔπειτα εἰς Λακεδαίμονα διὰν ἔβη.] Redit hic Poëta (ut rectè notat Dna. *Dacier*), undè digressus est, *Odyss.* δ. 624. cujus libri à fine, in novem deinceps sequentibus libris, quæcunque Ulyssis, à Trojæ excidio usque ad reditum ejus in Ithacam, acciderunt, omnia narrantur. "Et c'est en quoi (inquit eadem Dna. *Dacier*) il faut admirer l'art du Poëte.

"L'action de l'Odyssée étoit trop longue pour être continuée naturellement et tout du long —; c'est pourquoi Homère a eu recours à l'ordre artificiel, en commençant son Poëme par les incidents de son action qui sont arrivés les derniers selon les temps, et en rappelant ensuite par la narration tous les autres qui ont précédé." Vide ad Il. α. 1. Notandum porro (ut rectè observavit *Barneſius*), connecti hæc cum sequentis libri initio, "Αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος ἔσθ'." Quo magis mireris eorum sententiam, qui Homerum hosce libros non uno consilio omnes conscripsisse, sed sparſim et singulatim compositos edidisse arbitrati sunt. Vide ad Il. α. ipſo statim initio. Cæterùm non malè conjicit *Barneſius* librum hunc in voce ἀορτῆρ definire posse, sequentemque incipere, Τὸ γ' ὥς βαλεύσαντε ἔσθ'.

Ver. 440. — Λακεδαίμονα διὰν.] Vide suprâ ad δ. 1. et ε. 20.

